

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Hendrik Algra 70 jaar

H. Algra, voorzitter van de Commissie van Redactie van dit blad, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, hoofdredacteur van 't Friesch Dagblad en gepensioneerd leraar geschiedenis is deze week zeventig jaar geworden. Het is mij een behoefte hem op deze plaats namens de Anti-Revolutionaire Partij daarmee van harte te feliciteren.

Het is overigens niet zo eenvoudig om bij die gelegenheid een stukje over hem te schrijven. Daarvoor is hij te gecompliceerd, waaraan overigens direct moet worden toegevoegd dat Algra een man is „uit één stuk”.

Vaak lijkt hij ongrijpbaar maar het merkwaardige is, dat je hem wanneer het erop aankomt precies op de juiste plaats aantreft. Algra is het best te kenschetsen als een begenadigd historicus, als een ongeëvenaard knap journalist en als een zelfstandig denker omtrent de inhoud van een christelijke politiek.

Velen denken, dat Algra als historicus teveel in het verleden leeft. Dat is niet waar. Hij is inderdaad veel met het verleden bezig, maar hij betreft het altijd weer op het heden en op de toekomst. Diegenen, die in de oorlogsjaren in het gijzelaarskamp St. Michielsgestel zijn lezingenserie over de geschiedenis van ons land hebben gevolgd — en dat zijn zeer velen geweest, waaronder de beroemde historicus prof. Huizinga — hebben geboid geluisterd hoe hij de historie levend wist te maken als les voor heden en toekomst.

Als journalist is Algra vaak scherp, vlijmscherp, en naar het soms schijnt hard, maar nooit zonder „hart”. Diegene, die hij aan de tucht van zijn kritiek meent te moeten onderwerpen, weet hij op een geraffineerde wijze a.h.w. het bloed onder de nagels vandaan te halen. Zijn stukken zijn sterk geladen maar tevens van een grote bewegelijkheid.

Algra is altijd — hij houde mij ten goede dat ik het op zijn verjaardag zo zeg, want ik bedoel het goed — schoolmeester gebleven. Maar dan met de kennis en de begaafdheid van een hoogleraar. Het gaat hem ook altijd om de „leerling” en niet om hemzelf. Algra heeft nooit eigen eer of positie op de eerste plaats gesteld. Het gaat hem steeds om de zaak. En die zaak is door en door bijbels-christelijk. Daar ligt, als men hem gaat beoordelen, de hoofdzaak. Hij mag wel eens wat star schijnen — en ook wel eens zijn — maar hij is niet conservatief. Daarvoor is zijn denken veel te fundamenteel.

Algra, bij deze gelegenheid wil ik je hartelijk dank zeggen voor de bijdrage, die jij hebt willen leveren aan het gemeenschappelijk bouwen aan en tot stand brengen van een christelijke politiek.

BERGHUIS.

Dr. J. J. Buskes:

WAARHEID EN LEUGEN AAN HET ZIEKBED

Gebonden f 10,90

Verkrijgbaar bij de boekhandel

Uitgeverij W. ten Have N.V.

„Ondernemingen kunnen in moeilijkheden komen, niet doordat de vooruitzichten voor hun rentabiliteit op lange termijn niet goed zijn, maar doordat zij in actuele liquiditeitsmoeilijkheden komen te verkeren: de kas is leeg”. (Zie pagina 2, 4 en 5).

Deze week:

- Prof. Zijlstra geeft een analyse van onze economische toestand (pag. 2, 4 en 5).
- Drs. den Uyl en dr. Colijn (pag. 3).
- A.R. werkgroep voor midden- en kleinbedrijf (pag. 3).
- Drs. Puchinger over „De taaie rooie rakkers” (pag. 6, 7 en 11).
- De referaten van de Arjos-jaarvergadering (pag. 8).
- J. W. Ooms over de „Gijsbrecht” (pag. 10).
- De ledenwerfactie (pag. 11).

CIGARS

NEDERLANDSE
GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

Inflatoire effecten van een evenwichtige begroting

De heer Zijlstra (A.R.P.): Ik zou achtereenvolgens iets willen zeggen over de miljoenennota, de algemene financieel-economische situatie en het te voeren en het gevoerde beleid.

De miljoenennota is een helder geschreven en duidelijk stuk. De minister en zijn medewerkers verdienen daarvoor waardering. Ten aanzien van de opzet van de miljoenennota, de berekeningen e.d. heb ik van de technische kant gezien geen opmerkingen en geen enkel bezwaar. Er zou toch veel over te zeggen zijn; het is ook ditmaal een uitvoerig en interessant stuk. Ik zou mij echter willen beperken tot het bespreken van de twee andere punten die ik zojuist heb aangevoerd. Ik spreek er mijn waardering over uit dat de minister heeft gestreefd naar een vereenvoudiging bij allerlei berekeningen, iets waarop ik verleden jaar in de discussie met de ambtsvoorganger van deze minister heb aangedrongen. Ik heb toen gezegd dat het bezwaarlijk is wanneer men bij de toepassing van vooral normatieve berekeningen te veel in details treedt en te veel verfijningen toepast. Naar mijn mening is de minister op een juiste weg een weg terug ingeslagen.

De norm

Het eerste algemene punt waarvoor ik de aandacht zou willen vragen is de kwestie van de norm. Ik zou gaarne duidelijk willen onderscheiden tussen de norm in financieel-theoretische zin en de norm in politieke zin. Dat is een tweeledig aspect van de normering van het beleid; en deze aspecten moet men naar mijn mening wel onderscheiden. Deze eerste normering, namelijk die van de totale voor uitgaven en belastingen beschikbare ruimte, heeft de minister volkomen ongewijzigd overgenomen. Hij continueert die norm; hij spreekt daarover op verschillende plaatsen in de miljoenennota. Op blz. 14 van dit stuk zegt de minister bij voorbeeld dat deze gedachte wetenschappelijk goed is gefundeerd en dat zij volgt uit het feit dat trendmatig de groei van de bestedingen wordt begrensd door de groei van het inkomen. In de slotbeschouwing herhaalt de minister deze passage met andere woorden maar met dezelfde strekking. Op dit punt werd de beleidslijn van de twee vorige kabinetten ongewijzigd voortgezet.

Het tweede facet van de normering is de verdeling van de aldus gecalculerde ruimte. Het gaat dus om de vraag op welke wijze men de ruimte verdeelt over uitgaven en belastingen. Die verdeling is van politieke aard en ten aanzien daarvan treedt een wijziging op waarover ook degenen die mij op dit spreekgestoelte voorafgingen hebben gesproken. Ik vind het ook daarom zo belangrijk dat de minister die normberekening in de theoretisch-financiële zin heeft gehandhaafd, omdat het nu voor de derde maal is, dat door een kabinet deze formulering en normering worden toegepast en dat met continuering hiervan de kans steeds groter wordt, dat wij niet meer zullen terugvallen in allerlei atavistische „gewone dienst“-beschouwingen, al of niet gemengd met beschouwingen over de groei van het staatsvermogen, die voortvloeien uit een overschot op de gewone dienst. Ik ben er daarom erg blij om, dat deze lijn is doorgetrokken, want naar mijn vaste overtuiging kunnen wij niet, wat ik nu gemakshalve maar zal blijven noemen „gewone dienst“-filosofieën geen gezond beleid

voeren; in geen enkele situatie niet in een recessie en niet in een situatie van overspanning.

Ten aanzien van het tweede aspect ligt het dus anders. Hier heeft de minister, het kabinet, niet gevolgd de verdeling van de ruimte over de uitgavenverhoging en belastingverlaging, die ruwweg, zoals men weet, bij het groeipercentage, dat men destijds aannam, was 5 1/3 pct. ruimte, 1 1/3 pct. belastingverlaging, 4 pct. uitgavenverhoging, waarmee de uitgavenverhoging precies gelijk was aan de groei van het nationale inkomen. De minister heeft het percentage wat verhoogd, te recht — het is v. antwoord, dunkt mij — en heeft het van 4 op 4,5 gebracht — daar-

In de Eerste Kamer heeft prof. Zijlstra een belangrijke rede gehouden, waarin hij een heldere analyse gaf van onze economische toestand. De tekst van deze rede is hiernaast volledig opgenomen.

mee stijgt de 5 1/3 pct. tot 6 pct. —; maar nu heeft hij ditmaal deze 6 pct., niet verdeeld over uitgavenverhoging en belastingverlaging, doch heeft hij de uitgavenverhoging belangrijk doen uitgaan boven die ruimte en heeft dus ruimte moeten kweken door belastingverhoging. Ruwweg: het dus aldus, dat het bij de oude norm had moeten zijn 4,5 pct. uitgaven, 1,5 pct. belastingverlaging, effectief of gereserveerd. De minister heeft ongeveer 12 pct. nodig, de 6 pct. ruimte plus nog eens 6 pct. belastingverhoging. Daarop komt het ruwweg neer. Zo komt de minister dan op een ruimte van 900 mln. In deze ruimteberekening kan ik hem volgen. Hij heeft verder f 1875 mln. nodig ex 1965 en 1966, en heeft dus nodig 975 mln. aan belastingverhoging.

Tijdelijk?

De geachte afgevaardigden de heren Van Campen en De Geer van Oudegein — naar ik meen, ook de heer De

Wilde — hebben de minister gevraagd: Hoe moeten wij nu verslaan die tijdelijkheid van de afwijking van de bestedingsnorm, waarbij de staatsuitgaven structureel op de hoogte van de stijging van het reële nationale inkomen worden gebracht en gehouden. Wat is tijdelijk? Deze vraag leeft ook bij mij. Ik zou deze vraag nog als volgt willen preciseren. Ik zou de minister de vraag willen stellen: Betekent dit, dat het kabinet op het standpunt staat, dat na enige tijd teruggekeerd behoort te worden tot de oude verdeelingsregel, waarbij de uitgavenverhoging gelijk is aan de reële stijging van het nationale inkomen, wat dan ook betekent, dat men periodiek neutraliseert het reële progressie-effect? Betekent die tijdelijkheid, dat het kabinet zo snel mogelijk ook weer de grondslagen wil leggen voor een neutralisering van de reële progressie-effecten?

Loonexplosie 1963

Ik kom nu tot het tweede deel van mijn betoog. Dat is een korte beschouwing over de financieel-economische situatie in dit land. Ik moet deze beschouwing wel houden om aldus een aanknopingspunt te vinden voor de beoordeling van het beleid en het eventueel aangeven van beleidsalternatieven.

Voor de beoordeling van de financieel-economische situatie moeten wij teruggaan tot de loonexplosie van 1963. De situatie van vandaag in de hoofdlijnen wordt in zeer sterke mate bepaald door hetgeen er in de herfst van 1963 heeft plaats gevonden. Er is toen in ieder geval één zeer ernstige fout gemaakt, nl. dat men heeft gesteld, ook uit regeringskring, dat deze zeer forse loonstijging een heilzame moest worden geacht. Niet alleen onvermijdelijk. Ik kan er begrip voor hebben, dat men op een bepaald moment zegt: hoe men er ook over denkt, het moet, het is een onvermijdelijke zaak. Neen, men heeft gesteld: Het is zo heilzaam, want deze forse loonstijging zal een aanpassing betekenen aan het buitenlandse loonniveau en hiermee zal de bron van de overspanning verdwijnen, hiermee zal de spanning op de arbeidsmarkt teruglopen. Aldus zal deze loonexplosie als explosie de laatste zijn geweest en zullen wij dientengevolge kunnen verwachten een rustiger loonontwikkeling. Dat was een misverstand en moest dit zijn, want het verhaal deugt ook theoretisch niet. Een loonexplosie verhoogt aanvankelijk de spanningen en blijft dat doen. Later — dat „later“ blijft nu in ieder geval ongeveer twee jaar later te zijn geweest — komt natuurlijk die rekening weleens onder uit de zak; dit is nu ook bezig te gebeuren. Toen was en moest echter het eerste effect van die loonexplosie zijn een sterke verhoging van spanningen door de consumptieve stijging, die uit die loonverhoging voortvloeide en ook door de inflatoire prikkel op de bedrijfsinvesteringen, die hieruit ook moest voortvloeien. De loonstijging-1964/1965 kan — als nominale loonstijging — worden getaxeerd op ongeveer dertig procent. In 1966 zal zij wel niet ver van de tien procent af zijn. Niet ten onrechte — wij moeten het met droefheid constateren — zegt dan ook de E.E.G.-commissie, dat wij in een toestand van marcherende inflatie verkeren. Wij zijn in zoverre niet meer reflex op het buitenland, maar zijn mede gangmaker van de inflatie. Dit was niet de enige spanningverhogende factor in en na 1963. Daarna en daarnaast is gekomen een zeer sterke expansie van de woningbouw, waarvoor niet de noodzakelijke corrigerende financiële maatregelen zijn genomen. Ten onrechte is door het vorige kabinet de stijging van de woningwetvoorschotten als niet relevant beschouwd. Ik heb daarvoor met de vorige minister van Financiën van gedachten mogen wisselen in deze Kamer. Ik was van mening — en ben dit nog — dat bij een zo sterke uitbreiding van de woningbouw de consequenties voor de woningwetvoorschotten voor het uitgavenbeleid moeten worden getrokken. Deze minister heeft het gedaan. Hij heeft het zeer terecht gedaan en hij verdient hiervoor waardering. Daarmee zijn zeer belangrijke bedragen gemoeid. De woningbouw is in luttele jaren qua ruimtebeslag op het nationale inkomen met één procent van het bruto nationale inkomen gestegen. Daarmee is op het ogenblik 750 mln. gemoeid. Daarbij is het niet gebleven. In diezelfde jaren is de totaliteit van overheidsinvesteringen en -consumptie nog eens met anderhalf procent van het bruto nationale inkomen gestegen. Dat is bij elkaar twee en een half procent; het nadert de twee miljard gulden.

aan ons voor als een overspannen topzwaar jaar met als eerste perspectief opnieuw zware looneisen. In het midden latend, wat thans het resultaat van velerlei beraad — ik bedoel: over de lonen — zal zijn, is het nu reeds duidelijk, dat de matiging ten opzichte van 1965 gering, te gering zal zijn. Het Planbureau schatte voor 1965 11 à 12 pct. en schat voor 1966 9 à 10 pct. Het verschil is, wat ik noem, gering, te gering, omdat opnieuw de arbeidsproductiviteit zeer sterk wordt overtroffen in de nominale loonontwikkeling. Ik zei: 1965 deed zich aan ons voor als een overspannen jaar. Ik heb deze formulering gekozen, omdat men, niet geheel ten onrechte, zou kunnen stellen, dat het hier en daar begint te kraken. Het algemene perspectief van eind 1965, zo zou men kunnen zeggen, is niet meer hetzelfde als het begin van 1965, maar vóór ik op dit punt nog iets nader inga, stap ik nu eerst over naar het beleid.

In 1945 werd door een bekend Noors econoom, die luistert naar de naam Haavelmo, een belangrijk, maar een beetje duister artikel geschreven, dat heet: Multiplier effects of a balanced budget. Daarover is veel te doen geweest en de geleerden zijn het er nog niet helemaal over eens, wat de auteur heeft bedoeld, maar ik zou voor mijn betoog dat vrij kunnen vertalen als: Inflatoire effecten van een evenwichtige begroting. In deze formulering schuilt waardering en kritiek. De begroting heeft, los van het nationaal-economische spanningsveld, waarin zij werd geïntroduceerd, financieel-technisch een evenwichtige opzet; een sterke uitgavenverhoging gaat gepaard met forse belastingverhogingen. In dit opzicht heeft het kabinet — en de minister van Financiën in de eerste plaats — de moed van zijn overtuiging.

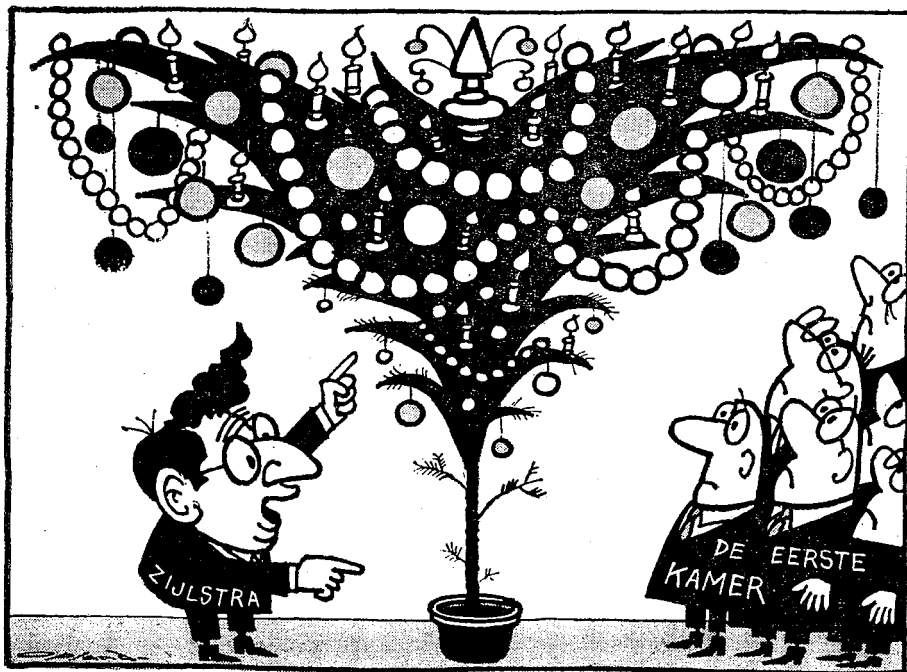
Waardering en kritiek

Voordat ik met de hoofdlijn van mijn betoog doorga, wil ik: over dit punt even kort uitweiden. De grondgedachte is: meer collectieve bestedingen, minder particuliere bestedingen. Dat eist op het ogenblik vooral indirecte belastingen om reële middelen vrij te maken. Ik meen dat in dit opzicht het oorspronkelijke plan van de regering het beste is geweest. Wanneer de minister in dit verband de voorkeur van verscheidene leden voor het plan van de Tweede-Kamerfractie van de Anti-Revolutionaire Partij kritiseert met de opmerking dat dit de kosten van levensonderhoud ietwat zorgelijk zou beïnvloeden, dan begrijp ik dit toch niet geheel. Ik moet immers aannemen dat de minister toch in zijn hart nog de voorkeur geeft aan zijn oorspronkelijke plan, waarmee de effecten van de stijging van de omzetbelasting op textiel en schoenen voor de kosten van levensonderhoud nog sterker zou zijn geweest dan in de versie, die de anti-revolutionaire Tweede-Kamerfractie heeft gepresenteerd.

Dit ter zijde. Ik had dus waardering en kritiek. Die kritiek komt nu: de begroting is toch inflatoir. De begroting valt in een uitermate gespannen inflatoire situatie. De uitgavenexpansie is al in volle gang; zoals de minister in de stukken uiteenzet is zij in 1965 al flink gestart. Het accres van de uitgaven zal zich in 1966 verder ontplooiën. De dekking komt met vertraging op gang. De dekking op jaarbasis wordt pas bereikt — en dan nog niet eens geheel — in 1967. De aanzuigende werking van de collectieve sector op de particulier en de produktiekrachten begint direct, verhoogt de spanning op de arbeidsmarkt en verhoogt de spanning op de kapitaalmarkt. De noodzakelijke prijsverhogingen geven een verder motief voor forse looneisen. Het sterk stijgende nationaal inkomen, vooral ook nominaal, vraagt geldschepping. Die geldschepping wordt om zo te zeggen ook aangezogen, maar dat lukt niet helemaal want de centrale bank staat het niet toe. Derhalve is het effect: sterk stijgende spanningen op de kapitaalmarkt. Ik zou het zo kunnen samenvatten: een in financieel-technisch opzicht evenwichtige, maar loodzware begroting wordt over een topzware nationale economie gestulpt.

In deze fase van mijn betoog voeg ik nog even een uitweiding in. Ondanks alle waardering die ik heb voor de financieel-technische opzet van de begroting en de ruimteberekeningen en dergelijke, moet ik toch zeggen, dat het mij met zorg vervult dat de minister bij zijn berekening van ruimte en ruimtebeslag geen rekening heeft gehouden met de belastingverlaging van 1967. Die had tenminste voor de helft moeten worden ingecalculéerd. Daar komt bij dat de minister heeft aangekondigd — hij heeft het gisteravond voor de televisie nog eens beves-

HET INFLATIE-BOOMPJE

Tuinbouwdeskundige Zijlstra: „... En kijk nu, mijne heren,

dat wordt de dood in de pot!”

(Uit de Volkskrant)

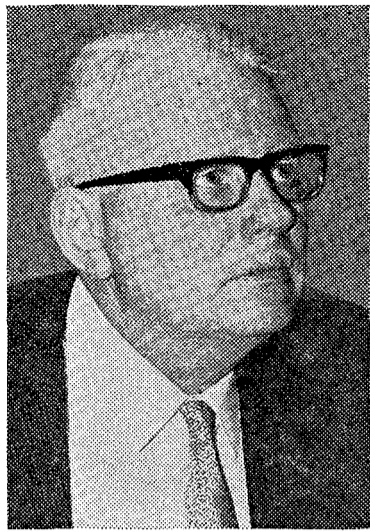
Topzwaar

Zo deed 1965 — ik vat het samen en moet het in vogelvlucht doen — zich

• Vervolg op pag. 4

Nieuwsflitsen uit de partij

- Aan het begin van het jaar wensen wij ook in deze rubriek allen, die zich voor onze partij moeite geven en dus tijd vrij maken een gezegend 1966. Wij hopen ook dat de nieuwsflitsen in ons blad behalve interessante gegevens, stimulansen zullen inhouden om met toewijding het werk voort te zetten.
Dat in 1965 resultaten werden bereikt blijkt alleen al uit het elders in het blad opgenomen staatje inzake de werfresultaten: 5422 nieuwe leden, waarvan 301 dames-leden. Dat liegt er niet om en dat smaakt naar meer. Zullen wij ons voor-nemen in het verkiezingsjaar 1966 tenminste evenveel nieuwe leden aan de partij toe te voegen?
- Het woord „verkiezingsjaar” doet ons denken aan de **Deputatenvergadering**, die op 12 februari in het zo bekende „Tivoli” te Utrecht wordt gehouden.
De Beschrijvingsbrief wordt begin volgende week aan de kiesverenigingen toegezonden. Het Centraal Comité zal er daarin op aandringen dat vooral zij, die het eigenlijke werk in de plaatselijke verkiezingscampagne zullen verrichten, door hun kiesvereniging als deputaat naar deze vergadering worden afgevaardigd.
- Deze week ontvangen de kiesverenigingen de brief waarin een bestelbiljet voor de affiches is ingesloten. Zoals men weet zal de A.R. zich in het hele land met eenzelfde affiche bij de Statenstembus presenteren, natuurlijk met aanpassing van de namen der lijst-aanvoerder en de lijstnummers (in Limburg en Noord-Brabant wordt met de C.H. samengewerkt, zodat daar eigen regelingen gelden).
- Er is voor een verkiezingscampagne en trouwens ook voor de stijgende kosten veel geld nodig. Daarom danken wij ook hier een **partijlid uit Rotterdam**, dat ongevraagd een gift van f 500,- aan het Centraal Comité deed toekomen. Een voorbeeld dat tot navolging moge stimuleren.
- Over de **ledenwerfactie** in het algemeen hadden wij het reeds. Enkele uitspringende „posten” willen wij nog noemen.
— De topscore bereikte dit maal de heer **S. N. van Binsbergen te Velp**, die in 1965 70 nieuwe leden won. Een prestatie waarop wij, evenals A.R. Velp trots zijn, en die de heer Binsbergen met vreugde vervult.
— Ook niet mis is de prestatie van de heer **G. K. Winters in Ommen**, die 16 nieuwe leden aanmeldde.
Zorgvuldig heeft hij enige tijd op een aantal proefadressen „A.R. Post” doen bezorgen, hetgeen 60% ledenwinst opleverde.
— Uit **Elburg** kon de heer **G. Hoge-weg 15 nieuwe leden** aanmelden. Ook hieraan ging een zorgvuldig geplande actie vooraf.
— De kiesvereniging te **Axel** stelde de heer **P. Bakker**, haar secretaris in staat **11 nieuwe leden** te vermelden.
- Velen vragen hoe men de **jeugd** kan bereiken, vooral de jeugd die straks voor het eerst ter stembus gaat. In-gewikkelde constructies worden soms overwogen, maar de eenvoud is ook hier aan te bevelen.
Dat kenmerk van het ware (propagandawerk) past de kiesvereniging te **Staphorst** toe door 1.200 exemplaren van onze jeugdfolders te verspreiden. Alle kiesverenigingen hebben reeds enige tijd een aantal van deze folders in huis. Zij blijven toch niet in de kast van de secretaris liggen? Volg het voorbeeld van Staphorst en zet een verspreiding op ruime schaal op touw.
- Mogen wij nog eens herinneren aan het **gespreksgroepenwerk**? De eerste 100 kiesverenigingen hebben samen al 3.500 exemplaren van de documentatie „Groeiend volk, beperkte ruimte” besteld. Ons bureau laat er daarom nog 5.000 exemplaren bij drukken. Zouden niet nog veel meer kiesverenigingen deze moderne en door vele leden gewaardeerde vorm van activiteit willen realiseren: het onderlinge gesprek over dit actuele onderwerp? Bestel spoedig!

Gelukwens

Zoals gebruikelijk vindt u op deze pagina het hoofdartikel van de heer H. Algra, die deze week zijn zeventigste verjaardag mocht vieren. De redactie van Ned. Gedachten wil haar voorzitter ook op deze plaats hiermede van harte gelukwensen.

Volgende week hopen wij onze lezers nog iets te vertellen over het bezoek dat wij ter gelegenheid van zijn verjaardag aan hem brachten.

Domme opvattingen

ER zijn weinig Nederlandse staatslieden, die tijdens hun leven zo van alle kanten zijn gehuldigd als wijlen dr. H. Colijn.

Er is géén enkele staatsman ooit in Nederland geweest, die na diens dood zó is afgewezen en zelfs verguisd.

Buiten deze constatering staat de wetenschap, dat velen, ook van de partij, waartoe hij behoorde, een aantal van zijn opvattingen niet meer deelt. Dat gebeurt bij elke man, die in zijn eigen tijd een keus doet en een beslissing neemt. Niemand zal geloof ik nú nog, als dr. Kuyper in 1913, het protectionisme verdedigen als een soort heilige orde. Er zijn nog slechts weinigen die even principieel en met even grote beslistheid de leerplicht afwijzen, zoals de oude Lohman. Wij hebben leren inzien, dat een kamer van belangen naast een kamer van beginselen een onmogelijke constructie is en hebben al genoeg zorgen met de SER, die alleen maar aan de Regering adviseert.

Zo zijn er heel wat voorbeelden te noemen, dat wij niet zweren bij wat vroegere voorgangers ons hebben geleerd. En zo is het helemaal niet vreemd, dat wij sommige opvattingen van dr. Colijn nu niet meer aanvaarden. Maar waar wij hierboven op doelden is iets anders. Wij hadden het oog op de manier, waarop dr. Colijn ná zijn dood wordt en werd verguisd. De manier, waarop over hem met verachting wordt gesproken.

Het meest krasse voorbeeld, onze lezers weten het, hebben wij destijds gesignaleerd in de periodiek **Regelrecht**, waarin Colijn werd voorgesteld als een soort rimboebarbaar, die zijn kracht had gevonden in neerslaan en platbranden. Wij hebben daar indertijd uitvoerig nota van genomen en aangetoond, hoe Colijn in zijn Atjeh-tijd heel andere opvattingen had, dan het signalement uit **Regelrecht** deed vermoeden. Colijn schreef toen geregeld in het orgaan van de Kwitangkerk in Batavia. Het is onze lezers ook bekend, dat **Regelrecht** toen een repliek, vanuit Rotterdam toegezonden, heeft geweigerd.

Colijn kwam ook weer op de propen in het interview, waarvan het verslag werd opgenomen in het decembernummer van **Libertas ex Veritate**, een interview met minister Den Uyl.

Zijn mening werd gevraagd over de Antirevolutionairen en over de Gereformeerden, en beide, elkaar slechts gedeeltelijk dekkende collectiva, worden soms op hinderlijke wijze door elkaar gebruikt.

Maar het gesprek komt op dr. Colijn. En onze tegenwoordige minister van economische zaken had hem eenmaal horen spreken, op een verkiezingsvergadering in 1937.

En toen reeds interesseerde de heer Den Uyl de vraag: „Hoe kan die man, met zijn domme opvattingen, ja werkelijk domme opvattingen - overigens ook weer een respectabele, maar eigen-gereide politicus - hoe kan die man zo'n voornaam rol vervullen?”

En daarvoor heb ik deze sociologische verklaring: het antirevolutionaire volk was terechtgekomen in de ver-starring, waarin het werkelijk bon ton was tegen iedere vernieuwing te zijn. Men zou het ook zó kunnen zeggen: zoals de *Synode van Assen in 1926 tegen dr. Geelkerken was, zo was Colijn in 1937 tegen het Plan van den Arbeid. Want evenzo als het voor de gereformeerden van die tijd onaan-vaardbaar was, dat de slang niet gesproken had, evenzeer was het onmogelijk dat het Plan van den Arbeid juist zou kunnen zijn.*

Tot zover onze tegenwoordige minister van economische zaken in het Kabinet Cals over dr. Colijn, over de Antirevolutionairen in 1937 en over de Gereformeerden in 1926. Het wonderlijk doorenhalen van kerkelijke en politieke zaken is ook hier weer duidelijk.

MAAR wij willen iets naders zeggen over die domme opvattingen. De heer Den Uyl had dat in 1937 al door, dat de opvattingen van Colijn dom waren - Niet wetenschappelijk zwak of aanvechtbaar of te veel uit de oude economische school, maar DOM. In ieder Nederlands woordenboek kan men vinden, wat dom betekent, en met welke dieren de domme wordt vergeleken.

Dr. Colijn was dus de man met de domme opvattingen en in 1937 worstelde onze huidige minister van economische zaken al met de vraag, hoe een man met zulke domme opvattingen zo'n belangrijke rol kon spelen. En hij verklaart dat hieruit, dat de Antirevolutionairen van toen het tot de bon ton behorende beschouwden, om tegen elke vernieuwing te zijn.

Nu is het niet moeilijk, de „domme” opvattingen van dr. Colijn nader te leren kennen. Een jaar nadat de heer Den Uyl zijn bekende vraag stelde in verband met de domme opvattingen, gaf dr. L. W. G. Scholten een boek uit: *Voor het Gemenebest*. Een keur uit de redevoeringen van dr. H. Colijn.

Men vindt in dit bijzondere werk in hoofdstuk I de opvattingen van dr. Colijn omtrent onze Christelijk-Historische opvattingen, d.w.z. hoe wij de geschiedenis van ons gemenebest zien onder invloed met name van het Calvinisme. In het tweede hoofdstuk wordt met citaten aangetoond, hoe dr. Colijn 1. het fascisme en het nationaal-socialisme afwees, en 2. hoe hij, anders dan deze richtingen, een gezonde volksinvloed wil verwezenlijkt zien. Voorts bevat dit hoofdstuk als afronding een toelichting op de betekenis van het Huis van Oranje voor ons staatsbestel.

In andere hoofdstukken is bijeengebracht b.v. hoe dr. Colijn dacht over de verhouding Overheid en Godsdienst, hoe hij pleitte voor gewetensvrijheid en voor samenwerking tussen alle Christenen.

Maar bijzonder opmerkelijk zijn de uiteenzettingen over Economische Zaken. Het begint al met zijn Deputatenrede van 1921, waarin hij waarschuwt tegen een naderende wereldcrisis. Maar het hoogtepunt uit deze afdeling is de rede te Tilburg en enigszins gewijzigd in Hannover gehouden over de

Internationale Economische Conferentie te Genève. Op die conferentie waren aanwezig 194 delegaties en 226 deskundigen, afkomstig uit 50 leden van de Volkenbond. De Commissie voor de Handelszaken van deze conferentie stond onder leiding van dr. Colijn en in bovenbedoelde rede geeft hij een verslag van wat mede onder zijn leiding is gebeurd. Mede onder zijn leiding: wat moeten die deskundigen uit vele landen zich wel hebben vergist, dat zij een man met domme opvattingen zulk een verrouwen gaven en in zulk een mate zijn leiding aanvaardden! Wat is het een vreemde zaak, dat in verschillende buitenlandse kringen bij de oude garde de naam van dr. Colijn nog voortleeft als de man, die in Genève, in Londen en elders de staten de waarheid heeft verteld en ze heeft trachten te bezweren, om toch op te houden met hun alle welvaart bedreigend protectionisme, waarbij men terecht komt in de politiek van de autarkie, waar die politiek niet mogelijk is.

De domme opvattingen van dr. Colijn hadden twee brandpunten:

1. De wereld kan niet in stukken worden geknipt waarbij elk stuk is omgeven door een beschermende protectionistische muur: alleen het vrije handelsverkeer kan de welvaart bevorderen;

2. een bewust bevorderen van muntverzwakking of geldontwaarding of inflatie, of hoe men het ook moet noemen of kwalificeren, is een uitermate gevaarlijke politiek, het is géén geneesmiddel, maar een verdovingsmiddel.

NU vroeg drs. Den Uyl, onze tegenwoordige minister van economische zaken, zich al in 1937 af, hoe een man met zulke domme opvattingen zo'n gezag kan hebben bij de antirevolutionairen. En hij had maar één verklaring: die A.R. waren verstarde.

Maar de werkelijke vraag ligt anders. Laten we de verstarde Antirevolutionairen er even buiten, hoe was het dan mogelijk, dat een man als *mr. Oud*, helemaal geen verstarde A.R. náást dr. Colijn stond en diens domme opvattingen dus kennelijk deelde, of hem aanvaardde ondanks zijn domme opvattingen? Hoe was het dan mogelijk, dat een deskundige als de *president van de Nederlandse Bank* dezelfde domme opvattingen had als dr. Colijn? Hij was toch geen verstarde Antirevolutionair?

Maar genoeg over dit alles.

Over het economisch beleid in de periode Colijn, dat toen zoveel steun kreeg van deskundigen en volk, is het laatste woord nog niet gesproken. Temeer niet, omdat het de opvattingen waren van zéér veel mannen van gezag. Maar de wijze, waarop de tegenwoordige minister van Economische Zaken het vraagstuk ziet, is géén positieve bijdrage tot een gesprek op niveau. **A**

AR-werkgroep voor midden- en kleinbedrijf

Het Centraal Comité van de Anti-Revolutionaire Partij heeft besloten tot oprichting van een werkgroep Midden- en Kleinbedrijf. Deze werkgroep heeft tot taak zich te beraden over de positie van de zelfstandige ondernemer in het midden- en kleinbedrijf en het Centraal Comité daarover van advies te dienen.

De werkgroep zal aandacht schenken aan diverse problemen die in deze sector aan de orde zijn, zoals bijvoorbeeld het loonen en prijsbeleid met betrekking tot het midden- en kleinbedrijf, de vestiging van winkelcentra in nieuwbouwwijken, de sociale verzekering ten behoeve van de kleinere ondernemers, enz.

Tot leden van de werkgroep heeft het Centraal Comité benoemd de heren: T. de Boer, H. Borst, J. van Domselaar, K. J. de Jong, mr. M. G. van de Kaa, drs. J. de Koning, mej. J. van Leeuwen, A. Niemantsverdriet, mr. J. Roos, H. J. Vermeulen, drs. G. B. Wielenga en dr. J. P. I. van der Wilde, terwijl de heer P. F. van Herwijnen, medewerker aan de dr. Abr. Kuyperstichting, het secretariaat van de werkgroep zal verzorgen.

Het ligt in het voornemen van de voorzitter van het Centraal Comité, dr. W. P. Berghuis, de werkgroep begin januari 1966 te installeren.

STALEN bureaus, stoelen, tafels
wandstellingen
rijwielstandaards
Vraagt gratis folder
„MEKA”
Austerlitz
Gemeente ZEIST - Telefoon 03439 - 287

Direct slagen voor uw rijbewijs

Vraagt onze gratis prospectus
„Zo slaagt u in één keer”
Ned. Voorlichting voor Rijtechniek
HARDERWIJK - Postbus 60

Koos Vorrink bij het afscheid van Troelstra als leider van de S.D.A.P. in 1925.

socialisten van constante oppositiepartij langzaam waren geëvolueerd tot een mogelijke en werkelijke regeringspartij.

En nu wij meer weten is het daarom goed het boek „De taaië rooie rakkers” te lezen; misschien nog niet eens zo zeer om wat wij er aan boeiend socialistisch materiaal te vinden, alswel om te constateren hoe onze reactie thans, in het midden der zestiger jaren, is op deze lectuur, zulks in vergelijking tot onze reacties der twintiger en dertiger jaren.

Het is er mee als met het jongste boek van prof. Berkouwer „Vatikaans Concilie en Nieuwe Theologie”. Dat is van belang vanwege het eigenlijke hoofdthema: de kennis die prof. Berkouwer over feiten en situaties binnen Rome meedeelt; maar dat boek is voor ons misschien nog veel belangrijker voor wat prof. Berkouwer heel fijntjes, tussen de regels door, schrijft over de gereformeerde gezindte: het zou bepaald boeiend zijn daarover eens een intelligent verslag samen te stellen.

Nuttig

Welnu een dergelijk gevoel bekruipt mij bij het lezen van „De taaië rooie rakkers”.

Vanuit anti-revolutionair standpunt vindt men goed en kwaad in dit boek vermeld, heel begrijpelijke naast onbegrijpelijke zaken, feiten die binnen een felle oppositiepartij te verwachten zijn, maar ook zaken die vandaag geen enkele socialistische minister van enige volksgroep zou kunnen accepteren.

Maar dat is het boeiendste niet, en ook niet het meest vruchtbare voor ons bij deze lectuur: dat is namelijk hoe anders (of misschien bij sommigen: hoe identiek, want die zijn er óók in onze partij!) wij bij het lezen van dit boek reageren op de ons geboden stof, in vergelijking met de twintiger en dertiger jaren.

In de dertiger jaren leefde het gemiddelde anti-revolutionaire partijlid nu eenmaal in de vaste overtuiging dat nazisme en communisme (waarbij telkens weer in de anti-revolutionaire partij en op de Jongelings Vereniging werd „duidelijk” gemaakt, dat het socialisme, als het er op aan kwam, op dezelfde revolutionaire basis stond als het communisme) in feite het zelfde waren - maar we vergaten te veel en ontdekten nauwelijks dat na de regeringsaanvaarding van Hitler in 1933 duizenden socialistische dapperen martelaren de duitse concentratiekampen bevolkten, en dat de ontwikkeling er één zou zijn die de Nederlandse socialistische wel tot bondgenoten moest maken van Oranje, vanaf het ogenblik dat Nederland in een oorlog zou worden gewikkeld met het goddeloze naziregime.

Dat deze ontwikkelingsmogelijkheid in de dertiger jaren door de toenmalige anti-revolutionaire leiders, weinig in ogenschouw is genomen, is evenzeer te betreuren, als het feit dat het te begrijpen is dat de oude anti-revolutionaire de oude S.D.A.P. om diverse redenen volkomen afwezen.

Ter wille van onze zelfkennis (een punt waarmee Calvijn zijn *Instituut* opent) is het daarom nuttig dit boek te lezen, om alsnog tot een beoordeling te komen én van de problemen die dit boek stelt én van onze hedendaagse reacties daarop.

Verbindingspunten

Ik wil nog een reden wijzen waarom juist de „revolutionaire” periode van de S.D.A.P. in onze anti-revolutionaire

kring werkelijk de bestudering waard is. Want naast alle tegenstellingen tussen de socialistische en de anti-revolutionaire ontwikkeling in ons volksleven, zou men ook van parallelle verschijnselen in deze groepen kunnen spreken. Reeds enige jaren geleden heeft dr. Berghuis op een Deputatenvergadering onzer partij gewezen op verbindingspunten tussen de socialistische en de anti-revolutionaire emancipaties, maar hij wees toen meer op het sociale aspect van beider strijd. Ik denk echter thans met name aan beider strijd in de meest algemene zin als minderheid tegen wat zij beiden zagen als onrecht hen aangedaan door de regerende meerderheidspartij, en wat zij beiden in een latere fase ook als onrecht erkend zagen.

Om dat te demonstreren doe ik wellicht juist om een fragment weer te geven van de laatste studie van de bekende socialistische voorman en tachtiger literator Frank van der Goes (1859-1939), die n.b. handelt over „De Kerkafschieding van 1834”. Ik hoop dat de lezer mij wil veroorloven het begin van deze artikelenserie hier weer te geven:

„Het gebeurde in de oktobermaand van 1834 dat een klein getal leden der Nederlandse Hervormde Kerk, over niet meer dan twee of drie dorpsge-

Terwille van onze zelfkennis - eear
zijn *Instituut* opent - is het nuttk
alsnog tot een beoordeling te kom
die dit boek stelt én van onze hede

J. H. Schaper

...de S.D.A.P. moet zich van smakeloosheden en onwaardige daden onthouden...

meenten verdeeld zich openlijk losmaakten uit het verband dat de grote meerderheid der niet-katholieke ingezetenen van het koninkrijk omvatte.

Tegen deze beweging kwam dadelijk al wat machtig was in Kerk en Staat met volle kracht op en zelfs de geestverwanten meenden zich buiten de aktie te moeten houden.

En nu, honderd jaar later, hebben zich aanzienlijke persoonlijkheden in Staat en Kerk verenigd om op hun manier de nagedachtenis van de mannen der Afscheiding te huldigen: een demonstratie waaraan de heer Colijn, minister-president heeft deelgenomen. Wil dit zeggen dat de tegenwoordige machthebbers als zij op de plaatsen van de toenmalige hadden gestaan, over de Afscheidelingen anders zouden hebben geoordeeld dan hun voorgangers? Heeft men in regeringskringen geleerd met meer verdraagzaamheid en edelmoedigheid onwelgevallige minderheden te behandelen? Het tegendeel, weet men, is maar al te waar. De middelen waarmee eertijds de vertegenwoordigers van een heersende klasse haar voorrechten en haar macht verdedigden, hebben niets

WAAROM is dit boek van belang voor ons Anti-revolutionairen? Om deze vraag te beantwoorden citeer ik een recente uitspraak van prof. De Gaay Fortman, waarmee wij midden in de problemen én in het antwoord op deze vraag zitten:

„Vroeger stonden de socialistische namelijk buiten spel, we hadden in Nederland hoogstens één of twee socialistische burgemeesters. Daardoor hadden wij als anti-revolutionairen toen een onevenredig grote invloed, want de socialistische telden in de landspolitiek eenvoudig niet mee, zoals zij ook niet meetelden wanneer wij anti-revolutionairen onderling de landspolitiek bespraken. De socialistische waren toen toch eigenlijk een *quantité négligeable*. Maar ja, de leidende figuren tussen de beide wereldoorlogen hebben zich in het socialisme behoorlijk ver-

Ik neem direct aan dat deze uitspraak van prof. De Gaay Fortman binnen onze kring zelf uitgang van discussie zou kunnen zijn, maar in zoverre is deze uitspraak toch wáár, dat, nu ons de ontwikkeling van de socialistische volksgroep tijdens en na de Tweede Wereldoorlog bekend is, we een betere kijk op de socialistische hebben gekregen.

Dat behoeft niet te betekenen dat bepaalde bezwaren van ons tegen hen uit vroeger dagen, niet meer zouden bestaan, of dat deze geen zorgen meer zouden geven: hun aanvankelijke atheïsme, de revolutionaire neigingen, de klassenstrijd, de obstructie tijdens diverse Tweede Kamerdebatten, en het anti-royalisme. Maar er hebben zich b i n n e n het socialisme in Nederland nu eenmaal evoluties en vooral ook correcties voorgedaan (waaraan vooral de namen van Albarda en Drees verbonden zijn) waardoor men zou kunnen zeggen dat sommige zaken die voorheen in socialistische betogen alleen in de bijzin stonden, nu eindelijk een plaats in de hoofdzin gekregen hebben, terwijl zaken die eens uitsluitend in de hoofdzin stonden, naar de bijzin verhuisden of misschien helemaal geschrapt zijn.

Ontwikkeling

Dat dit mogelijk was, en daarop doelt prof. de Gaay Fortman ongetwijfeld, daarop hebben ons ook de vroegere anti-revolutionaire leiders niet tijdig voorbereid; ze hebben er hoogstwaarschijnlijk ook niet echt op gehoopt, hoogstens in de persoonlijke omgang, in de wandelgangen van de Tweede Kamer, die koerswending bevorderd, maar in het publieke leven bleef het van de zijde der anti-revolutionaire leiders en woordvoerders bij volstrekt afwijzen, waarschuwen tegen, bestrijden en het vooral de nadruk leggen op wat zij zagen als noodzakelijke consequenties van nu eenmaal binnen het socialisme ongeneeslijke kwalen.

Wat inmiddels vooral opmerkelijk is,

is dat veel bezwaren tegen de oude S.D.A.P. met de jaren binnen de S.D.A.P. zelf als juist erkend werden, en dat de veranderingen zich grotendeels organisch binnen de oude S.D.A.P. baan braken; men leze er de verslagen van de achtereenvolgende Paascongressen nog maar eens op na. Wat dat betreft doet hun „gunstige” ontwikkeling even denken aan de doorwerking van bepaalde protestantse themata binnen de hedendaagse rooms-katholieke kerk en theologie.

Naast de volkomen begrijpelijke afwijzing van diverse (oude) tendenzen binnen de socialistische volksgroep zou kunnen worden gesignaleerd dat de anti-revolutionaire volksgroep weinig was voorbereid op het feit dat de

p
e
„A

van ven
en pe
optrem
strijd e
sluitte
volstie
verhu
gesche

Onien
cialist
Afgesh
veeloe
hem van
rie:

„Of o
denen
gaan
ten n
den wa
rings-

„Teen
gen v
regela
de Cde
tionabe
geloof
„Medi
voor de
gere in
heersde

Wioa
Goes de
drie en

1. vhe
lijking
2. vhe
lijking
3. vhe
lijking

Macl
ken ere
wijze
clusie
beinv
rooie
In ch
naire
der ier
schie
heeft
den g
jaar

Ind van het oude socialisme

Opmerkingen
over het boek

„TAAIE ROOIE RAKKERS”

door
Puchinger

dat ze om serieuze beoordeling vragen - en die beoordeling zal ook weer zijn invloed uitoefenen op de manier waarop wij een documentaire als "De taaie rooie rakkers" lezen!

Geen afstand

Wat het boek zelf betreft, het vormt een soort trilogie met de documentaires als die van Michel van der Plas „Uit het Rijke Roomsche Leven" en het Mannen-broedersboek van Ben van Kaam met zijn tweeling Beeld-der-Vaderenboek van De Gooyer.

Maar wat direct opvalt is de meer wetenschappelijke opzet van de socialistische documentaire: hier geen schreeuw van protest tegen alle bedreven waanzin uit het verleden binnen eigen kring van een Michel van der Plas, die in een gesprek de samenstelling van zijn boek eens „een triest bevrijdingsfeest" genoemd heeft; hier ook geen speels door de vingers laten glijden van tientallen kleine misverstanden en verkeerdheden uit het verleden van Ben van Kaam, of ook maar een blik vol distantiebesef jegens eigen verleden van een De Gooyer.

Hier is veeleer een zakelijk verslag van drie academici, wier hoofdstukken eerder doen denken aan redelijk goed voorbereide examenscripties van studenten dan aan de profetische beweging van Michel van der Plas en Ben van Kaam, die met hun boeken eigen volksgroepen bepaald geraakt en soms diep gegriefd hebben!

Ondanks de buitengewoon boeiende stof, die op zo gedegen wijze behandeld wordt heb ik toch wel eens moeten terugdenken aan een recensent die in de titel van dit boek zekere t door een s verving!

Ik geloof dat dit samenhangt met het feit dat in tegenstelling tot de beide andere boeken de samenstellers van dit „socialistenboek" géén bewuste, uitgesproken afstand hebben genomen van het oude socialisme, dat althans nauwelijks laten blijken.

Ons ontbreekt niet alleen het moment der verontwaardiging, maar ook het moment der vreugde en vitaliteit waardoor zich de documentaires van Michel van der Plas en Ben van Kaam kenmerkten: Michel van der Plas heeft als het ware met demonisch plezier zijn materiaal „gegaard", en Ben van Kaam moet zelden zo hebben geleefd als toen hij zijn materiaal stukje bij beetje vond en ordende.

In zekere mate vind ik de boeken van Michel van der Plas en Ben van Kaam blijken geven van een enorme dynamiek en progressiviteit, en ik kan niet ontkomen aan de indruk dat ik het genoemde boek qua instelling van de samenstellers opmerkelijk „conservatief" vind, weinig geestelijke afstand nemen van het verleden, laat staan openlijk afrekenend met de fouten van het verleden.

Ik bemerk in de boeken van Michel van der Plas en Ben van Kaam - wat

men ook op ze zou willen aanmerken - de kloep van „brandende harten", en eerlijk gezegd, die mis ik in dit boek geheel.

Nu spreekt het van zelf dat ik daarvan de samenstellers moeilijk een verwijt kan maken, maar het is wel opmerkelijk; en het is juist dat ik deze indruk aan de lezer doorgeef. Dit punt raakt namelijk wel degelijk het problematisch raam van dit boek: het is mijn indruk dat anti-revolutionairen en rooms-katholieken heel wat meer bereidheid vertonen hun eigen verleden kritisch te bezien dan de socialisten, die misschien méér nog dan de rooms-katholieken en wij de neiging hebben de oude strijdperiode te idealiseren, althans vooral niet te ontluisteren door deze openlijk af te vallen.

Overigens garanderen de namen der samenstellers dat hier gedegen studiewerk voor ons ligt, waaruit wij ontelbaar veel gegevens kunnen verzamelen die eigenlijk onmisbaar zijn voor het verstaan van de actuele politiek en de contemporaine geschiedenis.

Wij kunnen de samenstellers dankbaar zijn voor hun werk dat ze (en dat kan men ze meegeven als prijs boven Michel van der Plas en Ben van Kaam) sine ira et studio hebben verricht.

Rood en Oranje

Een volgende opmerking is dat ik het hoofdstuk „Rood en Oranje" voor vandaag van grote actualiteit acht!

Sinds kort is de Oranjegezindheid van de Nederlandse socialistische weer in het geding, en sinds het officiële standpunt van de P.S.P., tijdens de Irene-kwestie, en de vermaarde brief van drs. Nederhorst, tijdens de verloving van prinses Beatrix, ons bekend werden, is het meer dan nuttig om te lezen wat men in het recente verleden binnen socialistische kring over het Oranjehuis gezegd en geschreven heeft.

In dit hoofdstuk vindt men soms zeer geestige, soms ook bijzondere platte reacties jegens ons Koningshuis vermeld, maar niemand kan ontkennen dat die gegevens vandaag weer boeiend en leerzaam zijn, omdat ze ons tonen met welke woorden de oudere socialistische van vandaag onder meer zijn opgevoed, - woorden waarmee wij wel rekening hebben te houden, nu het Koningschap in ons land weer in discussie is gekomen, en we geen groter fout zouden begaan dan uitspraken uit het verleden van de socialistische volksgroep niet serieus te bestuderen.

Aanvulling nodig

Mijn laatste opmerking betreft de vraag of wij in dit boek nu werkelijk een levensecht inzicht krijgen in de oude dagen van het socialisme. Als ik die vraag beantwoorden wil, dan zou ik willen stellen dat dit boek qua lectuur minstens moet worden aangevuld met de mémoires van de grote socialistische voormannen Troelstra, Wubaut, Vliegen en Schaper.

In het hier besproken boek vinden wij toestanden en momentopnamen; in genoemde mémoires vind ik mensen met een enorme levensproblematiek, die zich bijna allen ontwikkelden van jonge revolutionairen tot echte landse regenten.

Op zichzelf mag reeds vermeld worden welk een bijdrage deze vier socialistische met hun mémoires geleverd hebben aan de Nederlandse parlementaire geschiedenis. Er is en blijft, geloof ik, geen beter middel om de oude socialistische werkelijk persoonlijk te ontmoeten dan het lezen van deze mémoires. Het blijft opmerkelijk dat de socialistische de enigen waren die mémoires van werkelijk formaat hebben geschreven.

In hun mémoires vinden we idealisme en teleurstelling, zieleleed en mislukkingen, partijzucht en de bekering ervan duidelijk weer. Ik denk aan wat Schaper reeds in 1935 publiceerde op

In zulke dagen van vrede op aarde die als een schaduw heenvliegen, word je al gauw een beetje beschouwelijk. Je proeft overal diepere samenhangen, ook als ze nou niet dadelijk in het oog lopen. Misschien zoek ik er allemaal te veel achter. Misschien val ik wel ten prooi aan een van 'e theologische hoofdzonden, Je inlegkunde, die wel vaker slachtoffers maakt als de duidelijke inspiratie uitblijft. Oordeel zelf maar als de preek uit is.

Om te beginnen werd ik - toen ik mijn dossier Van Dis bijwerkte - nog eens met het Bibeb-interview uit Vrij Nederland geconfronteerd, waarin de staatkundig gereformeerde voorman aan homoseksuelen hel garandeert. Wat staat de zondaars tegen de Heilige Geest daar te wachten? Van Dis weet het. „Ze zullen hun tongen kauwen van pijn in gezelschap van de ruivel, gescheiden van God", aldus vernemen wij uit deze staatkundig gereformeerde bron.

En nou wat anders. Via de VARA-tv werd ons een beeld voorgeschoteld van de Ku Klux Klan. Blanke, Amerikaanse protestanten, gewapend met bijbelteksten en brandende kruizen, getuigen van hun meerde waardigheidscomplex.

Terug naar Vrij Nederland. De zoon van een vader die als SS-er aan het Oostfront sneuvelde toen zijn kind drie jaar oud was, vertelt: „Ik moest bij de 1e luitenant komen en die zei: „Wou jij met 'ouw verleden bij de marechaussee ingedeeld worden? Kom nou, je 'eet toch net zo goed als ik, dat je vader bij de SS is geweest. Geen denken aan! Je kunt wel 'nrakken!"

Diezelfde zoon zegt: „.....Daar merk je toch wel aan, dat joden anders bekeken worden, is het niet? Laten we trouwens er geen doekjes om winden: ze ijn anders. Ik heb bij mijn vorige baas een joodse vriend gehad en er werd altijd over „die jood" gepraat of er was iemand die vroeg „of de jood op de afdeling was". Niet, dat daar iets kwaads mee werd bedoeld, maar je kunt er 'och aan merken, dat het als een ander slag volk wordt beschouwd. Niet dat ze slechter zouden zijn, integendeel, ik vind, dat ze vaak intelligenter zijn. Gezelliger ook, al zijn ze soms wel een beetje eigenge-reid; ze staan direct boven je. Begrijpt u me goed: ik bedoel daar natuurlijk niets kwaads mee. Ik heb juist een enorme hekel aan die kleinzielige mensen....." En zo voort.

Op de vergadering van een a.r.-kiesvereniging oppert een lid of we, nu je hier en daar van zulke afschuwelijke moorden hoort, er maar niet voor moeten ijveren de doodstraf opnieuw ingevoerd te krijgen. Het is allemaal toch zo duidelijk, vindt deze anti: „Wie des mensen bloed vergiet, diens bloed zal door de mensen vergoten worden....."

Misschien is de samenhang van deze toevallige kerstconsumpties bij nader inzien nog geringer aan ik aanvankelijk dacht, misschien is de grootst jemer. deler niets anders dan het onveranderlijk uitgangspunt dat de mens geneigd is tot allerlei kwaad. Misschien, of liever: „at is wel zeker, is deze selectie die mij ook na de jaarwisseling bij bleef alleen maar gebaseerd op hoogst persoonlijke emoties.

Ik werd er in elk geval nog eer: aan herinnerd - het is natuurlijk oud nieuws - dat er onder christelijke vaandels heidendom schuil gaat en dat wie zich niet herhaaldelijk distancieert, zich herhaaldelijk com.romitteer". Je merkt hoe de zonden van de SS-vaders bezocht worden aan de kinderen, omdat de maatschappij het begrip erfzonde hanteert en 'er kind (dat zijn vader postuum de hond boven het foute hoofd houdt) zich in een rasseneerte vastkleet. Je ziet hoe ieder kettertje zijn lettertje vindt en je bid of er in 1966 een extraatje aan gezonde 'eijde en gezond verstand aan ons arme zondaars verstrek. mag worden.

En je hoopt dat de ARP in het aangevangen jaar - dat is dan mijn heilwens - het vingertje mag opheffen als onder christelijk etiket onzin wordt verkocht. zich te weer mag stellen tegen elke vorm van discriminatie en er ernstig tegen zal protesteren als de bijbel als een dikke Van Dale voor de politiek wordt gehanteerd.

Nog een citaat, nu uit „Libertas ex Veritate", waarin de zeer letterlijk oud-gereformeerde minister Den Uyl in een interview tegen onze eigen Puchinger zegt: „Misschien is het goed het volgende van mijn kan' 'uidelij; te stellen. De anti-revolutionaire richting vindt haar oorsprong in een theologisch reveil tegen het „Ni Dieu ni maître". Maar van het begin af aan heeft zij, door tevens stelling t. nemen tegen het gelijkheidsbeginsel van de Franse revolutie, op verkeerd spoor gestaan. Men keerde zich tegen „liberté, égalité en fraternité" - en daardoor zat men sociaal gezien eigenlijk direct moeilijk".

En verder: „Want de Franse Revolutie was in wezen de bewustwording van de gelijkwaardigheid van alle mensen, een afrekening met het feodalisme. Om het wat geforceerd te zeggen: de Franse revolutie was in wezen een christelijke revolutie, namelijk het tot relding brengen van wat de bijbel leert: de principiële gelijkwaardigheid van alle mensen".

Ik denk dat de heer Algra nu aringend behoefte gevoelt enige van zijn driestarren voor de voeten van de heer Den Uyl te laten ontploffen. (Nou, reken maar. Zie hoofdartikel op pag. 3, red. N.G.).

Maar ondertussen kunnen wij ons vast vleien et de hoop dat de ARP zich in 1966 steeds op gepaste wijze, revolutionair zal opstellen. Als het namelijk om geestelijke vrijheid, om fundamentele gelijkwaardigheid en om broederschap (cq naastenliefde, cq solidariteit) gaat, Door dik en dun, derop of deronder. Met Groen zo mogelijk, zonder hem zonodig.

HIER EN NU

Het thema „Opdracht” werd 's middags van verschillende zijden belicht. De eerste spreekster was mej. J. van Leeuwen. Zij sprak over „Hier en nu”. (het apostolaire aspect). In „Opdracht” spelen in ieder geval drie elementen mee: de vervulling van onze taak in deze samenleving; toegewijde arbeiders zijn; Gods genade in Christus voor en in eigen leven en in dat van de naasten (binnen en buiten ons land). We zijn alleen tot waarachtige DIENST in staat, wanneer Christus elke dag opnieuw in ons leven present is. „Opdracht” betekent „Jezus is Heer”.

In de wereld

In een veranderende wereld zijn we bezig met onze opdracht. Iedere eeuw moet opnieuw nadenken over Gods opdracht (Eberhard-Müller). Gods Woord is eeuwig, maar de wereld heeft in iedere eeuw een andere gestalte. Niet alleen de wereld is anders geëen, maar ook de mens. Nieuwe typen zijn er bijgekomen. Naast slacht-offerfiguren kennen we jonge mensen met een visie en met een ideaal. In deze tijd leven wij en moeten wij laten zien dat het menszijn openbloeit in de weg van de Bijbel. Daarom moeten we verantwoordelijkheid willen en durven dragen voor iedere nieuwe ontwikkeling. Verantwoordelijkheid voor elkaar en voor de gehele Nederlandse jeugd. Wij zullen worstelen om voor het politieke leven de waarheidsvraag in allerlei concrete situaties te beantwoorden. We grijpen dan de kansen ons in en vanuit de Arjos gegeven.

Politieke vorming

In de Arjos gaat het om vorming om het aankweten van een bepaalde levenshouding (activering en verwerking van geschonken mogelijkheden). Een Arjos die haar opdracht hier en nu verstaat zal in de praktijk moeten duiken. Studie en bezinning moeten op een harmonische wijze vervlochten zijn met een praktisch optreden. Dat hoort er bij. In de doelstelling wordt gesproken over „kennis van” en „liefde voor”. Om dat laatste gaat het. Wat komt er van liefde terecht als je op je stoel blijft zitten? Dat betekent o.m.

samen spreken met andere jongeren bij cluboprichting en ledenwerving, nauw samenwerken met politieke en andere jongerenorganisaties en het doen van politieke uitspraken. Ja, als oud-Arjos lid uit de tijd dat dit nog niet gebeurde

„Opdracht” was het thema van de toespraken op de Arjos-jaarvergadering in Utrecht

HET MISSIONAIRE ASPECT

PROF. dr. H. Bergema te Baarn belichtte het missionaire aspect van „Opdracht”. Spreker noemde dat het blijvende in onze snel veranderende wereld. Velen menen dat het een anachronisme is geworden, maar zij vergissen zich. De kerk en de politieke organisatie kregen een taak, de een het zendingsbevel, de ander het cultuurmandaat. Bij beide gaat het om de wereld, om de mens. Het christendom ziet de mens als een beeldrager van God en daarin onderscheidt het zich van de natuurreligies. De mens — als onderkoning van God — is niet op één lijn te stellen met de schepping, maar staat er boven. De mens brengt daar niet veel van terecht, maar God heeft de wereld niet losgelaten. Daarvan zullen wij getuigen: in onze omgeving en tot het einde der aarde. Jezus zet Zijn werk voort, maar Hij schakelt daarbij de gelovigen in.

Wat betekent het?

Gaat de missionaire opdracht onze krachten niet te boven? Nee, want het is Gods opdracht. De discipelen stonden er precies zo voor. Christus beloofde met hen te zijn en hun de kracht van de Heilige Geest te geven. Wij hebben maar. Zijn Rijk te proclameren. Hij opent de harten; Hij herschept de wereld; Hij maakt alle dingen nieuw. In dit geloof hebben in de 5e tot de 7e eeuw de Schotse en Ierse „peregrini pro Christo” de grondslagen gelegd voor de cultuur van het christendom in West-Europa. Dat geloof zal zich bij ons in andere vormen moeten vertonen.

In AR-kring

Spreker wees op Calvijns stuwende kracht voor de politisering van de reformatie. De ARP is steeds in zijn lijn voortgegaan. Groen heeft o.a. in „Ongehoof en Revolutie” duidelijk gemaakt, dat alleen de christelijk historische beginselen rechtmatige verhoudingen kunnen scheppen. Kuyper wees in „Ons Program” dezelfde weg. Later heeft met name prof. Anema zich op dit terrein bewogen. Op zijn voorstel is in 1934 in het A.R.-program van beginselen een artikel opgenomen over de internationale verhoudingen. Artikel 1 en 21 van ons huidige program wekken ons op strijd te voeren voor het behoud en de versterking van het beslag van Gods Woord op 't openbare leven.

Artikel 21 geeft duidelijke richtlijnen. (betrekkingen met andere naties moeten worden beheerd door de goddelijke wet voor 't samenleven van de

volken — krachtig meewerken aan de ontwikkeling van het internationale recht en aan de vreedzame oplossing van geschillen tussen de volkeren, streven naar een samenleving die aan recht en gerechtigheid beantwoordt.) Dit ligt geheel in de lijn van onze missionaire opdracht. Aan de term recht en gerechtigheid zou ik het begrip naastenliefde willen toevoegen, zoals prof. dr. G. v. d. Molen destijds reeds poneerde.

Terecht heeft prof. dr. de Gaay Fortman er in het decembernummer van Wending op gewezen dat er in de internationale politiek nog heel wat problemen zijn overgebleven na de overdracht van de soevereiniteit van Indonesië: de kloof tussen welvaart en armoede, de verhouding tot 't Sowjetblok en de nieuwe naties, de strijd om een open of gesloten E.E.G.

Er zijn zoveel problemen, die hun weerslag hebben tot in Nederland toe: de toename van de wereldbevolking, de technische en economische ontwikkeling, die de wereld tot een samenhangend geheel maakt. De ontwikkeling in Vietnam en Rhodesië. Het rassenvraagstuk. Terecht noemt de partij in het program van actie de internationale politiek als eerste hoofdlijn van haar politiek beleid. Het is juist wanneer de partij stelt dat welvarende landen, waaronder het onze, moeten samenwerken met ontwikkelingslanden door op belangrijke schaal financiële en personele hulp te verlenen.

Ontwikkelingshulp

Het vraagstuk van de ontwikkelingshulp heeft de aandacht, maar dit zal

heb ik hiertegen geen enkel bezwaar onder één voorbehoud.

Het voorbehoud nl. dat het geen vlucht is voor de zeker niet gemakkelijke opgave een groot aantal jongeren in de Arjos bijeen te brengen. Het kan een vlucht zijn als men lang over uitspraken zit te mijmeren of gevoelens zit te analyseren. Cluboprichting en ledenwerving blijft de eerste opdracht. Al die facetten van het Arjoswerk brengen een proces op gang dat van onschatbare waarde is voor de ARP.

Het is te hopen, dat dit arsenaal aan krachten niet onbenut of onvoldoende benut blijft.

Toen v. d. Ploeg op het Partij Convent te Zwolle de vergrijzing ter sprake bracht, stelde dr. Berghuis zich royaal achter hem. Jammer dat het Centraal Comité deze reactie enigszins uitwiste door bij de eerste vrije verkiezing voor een lid van het Centraal Comité het Partij Convent een tweetal voor te leggen met een uitgesproken voorkeur voor de boven 50-jarige.

Maken we het waar?

Is ons politieke handelen wel altijd doorzichtig?

Vanuit onze uitgangspunten willen we een leefbare gemeenschap opbouwen, waar begrippen als gerechtigheid, vrijheid en welvaart een reële inhoud hebben gekregen. Naar de letter is het bij ons wel in orde, maar naar de geest? Onze idealen moeten gerealiseerd worden, maar leven wij onze idealen zelf voor?

Laat ik het concreet maken:

— De publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie was een opdracht van de eerste orde. (Hazenbosch: een troetelkind van AR-denken). Heeft zij bij ons voldoende gefunctioneerd over de gehele linie? Zijn onze jonge werknemers bereid voor de volle 100% hun medezeggenschap te aanvaarden? Zijn wij allen bereid naar nieuwe vormgevingen te zoeken?

— De overheid dient 3. voor te zorgen, dat het nationale inkomen op rechtvaardige wijze aan de onderscheiden bevolkingsgroepen ten goede komt. Werken wij in onze kring echter ook niet mee aan een opeenhoping van functies, waarin sommige als een volledige dagtaak beschouwd moeten worden. (Ze worden als zodanig gehonoreerd, zeker in de ogen van de minimum c.a.o.-ers). Hoe 's dit te rijmen met de sterke sociale gerichtheid van onze partij?

— De overheid dient de verkeersveiligheid te bevorderen, maar vertalen wij dat zelf met een nauwgezet handelen?

— De gemeenten moeten meer financiële armslag hebben. Mogen we dan echter meewerken aan het tot stand komen van overtrokken representatieve ruimten?

— De woningnood is volksvijand nummer 1. De goedkope bouw dient gestimuleerd te worden. Het is bekend dat de goedwillenden onder ons moeite hebben met de doorstroming. Maken wij echter de paragraaf over de goedkope woningbouw uit ons program van actie waar door niet mee te werken aan het toewijzen van een woningwetwoning aan iemand die daar krachten zijn inkomen niet in thuishoort? Weigeren wij zelf een woning 3 accepteren waarin wij niet thuishoren?

— Maken wij de Arjos-uitspraak over de ontwikkelingshulp waar door een daadwerkelijk omzien naar de hier studerende jongeren uit de ontwikkelingslanden? De nood onder hen is vaak ontstellend groot.

Christelijke politiek vraagt om een uiterst nauwgezet leven. Wij moeten ons vaak diep schamen. Het is een vaak m eilijk te volbrengen opdracht. Laten wij met belijden van schuld, ons aller schuldenaar weten.

Wanneer wij door Christus aan onszelf zijn ontheven, dan kunnen wij onze opdracht weer aan.

in meerdere mate het geval moeten zijn. De kloof in de wereld tussen arme en rijke landen wordt steeds groter. Daarom moeten partij en Arjos stimuleren tot verdergaande maatregelen. De middelen die het program van actie 1963 noemt zijn voor een oplossing van het sociale vraagstuk in wereldformaat niet voldoende. Ik ben blij met het begrip dat in onze kring voor dit brandende probleem is gegroeid, maar het percentage van de nationale financiële hulp, dat thans nog nauwelijks een 1/2% bedraagt zal zeker tot 1 1/2 à 2% moeten worden opgevoerd, om tot het minimum te geraken, dat nodig is om werkelijk een begin te maken om de kloof te overbruggen tussen de welvaartslanden en de hongergebieden. (De directeur van het speciale V.N.-fonds voor economische ontwikkeling heeft hierop gewezen).

Collectieve structurele maatregelen zijn in deze landen nodig. De daling van de grondstoffenprijzen is hoger dan de financiële hulp, die de westerse landen aan ontwikkelingshulp geven. De hulp wordt bovendien verstrekt in de vorm van leningen, tegen niet altijd

lage rente, waardoor de lasten nog voortdurend toenemen. De directe investeringen nemen toe ten opzichte van de indirecte investeringen, die juist voor de ontwikkeling van het land zo belangrijk zijn.

Radicaal

Een oplossing van dit vraagstuk is alleen mogelijk door ingrijpende structuurveranderingen op basis van recht, gerechtigheid en naastenliefde, naast hogere financiële en personele hulp. De ontwikkelingsgebieden zullen zelf meer zeggenschap moeten verkrijgen over de vererving van de materiële goederen die welvaart en vooruitgang mogelijk maken. Terecht hebben zij dit beoogd op de Wereldhandelsconferentie (1964) te Genève. De Arjos zal steeds weer in dit probleem moeten duiken en de ARP moeten stimuleren tot het meewerken aan een radicale oplossing. Christus heeft ons de kracht van Zijn Geest beloofd, wanneer wij pro Christus onze missionaire taak vervullen.

Tussen prelude en finale

DS. J. Ketelaar, Baptistenpredikant te Drachten belichtte het eschatologisch aspect van „Opdracht”. Hij deed dit onder de titel „Tussen prelude en finale”. In de kerstnacht klinken de eerste tonen van een nieuwe wereldorde die deze wereld binnenkomt. De finale zal zijn als de hemel en heel de aarde uit één mond het Lam „staande als geslacht” gaat huldigen en eren, omdat Hij Zijn werk heeft beëindigd en tot volheid gebracht. Spreker sprak allereerst over de komst van Christus. Ieder zal Hem erkennen. Niet slechts zijn volgelingen; ook zij die Hem doorstoken hebben. Deze wereld is Zijn wereld en deze wereld blijft Hij opeisen als het gebied waarop Hij zal zetelen op de troon van Zijn Vader David.

Hij komt als wereldrechter. Christus zal oordelen. Daarbij komt ook onze politieke houding in het heden en in de toekomst in de crisis. Hebben wij tonen van gerechtigheid en vrede uitgewerkt of hebben we er maar iets van gemaakt? Hij zal ons oordelen naar de maatstaf waarnaar Hijzelf geleefd heeft en ons geboden heeft gegeven.

Is de finale op komst?

Spreker vroeg of er tonen waren die aangaven dat de finale op komst is. Spreker zag Israël als zo'n toon. Israël zal een lastige steen zijn en een mikpunt van haat en vijandschap. In het laatst der dagen zal Israël terugkeren naar het land der belofte. Wij zien dat de natie Israël in strijd en moeite werkelijkheid is geworden.

Een tweede toon is de voltooiing van het beeld van Nebukadnezar. Dit beeld

zal vervuld worden tot in de tien tenen toe. Vervolg op pag. 11

GIJSBRECHT VAN AEMSTEL

DE cultuurpolitiek van de stad Amsterdam is, zacht gezegd, zeer eigenaardig. De nieuwe schouwburg zal geopend worden met de opvoering van een nieuw toneelspel, maar omdat er in de Amsterdamse kerkeraden personen zitten, die blijkbaar niet oecumenisch kunnen denken, wordt op hun verzoek de opening uitgesteld.

Die kerkeradsleden zijn het namelijk niet eens met een aantal passages in het toneelspel. Het zijn dié passages, die katholieken welgevallig zullen zijn, doch die protestanten met een niet al te ruim begrip, zullen ergeren. De stad Amsterdam besluit dus, de openingsceremonie van het fraaie nieuwe gebouw uit te stellen. En de dichter, die van de stadsbestuurders de opdracht tot het schrijven van het toneelspel ontvangen heeft,

krijgt het dringende verzoek, de papistische passages uit het spel te schrappen.

De dichter, een groot talent, wil liefst zo min mogelijk narigheid hebben met de overheid, die zijn opdrachtgeefster is. Hij brengt dus — zij het met bloedend hart — wijzigingen aan.

Nu kan, begin januari, de opening van de schouwburg plaatsvinden en het bewuste toneelspel in première gaan.

Neen, we hebben het niet over 1966, maar over 1638. Want de dichter van het stuk was Joost van den Vondel en het toneelstuk, — dat een treurspel is — heeft de titel: Gijsbrecht van Aemstel, d'ondergang van zijn stad en zijn ballingschap.

Van den Vondel had voor dit grote werk geput uit de historie van Amsterdam, maar overigens situeerde hij het drama in de tijd waarin hij leefde. Amsterdam was toen nog een vestingstad en de vesting was besloten binnen de burgwallen en de singelgracht en door de Amstel gescheiden in Oude en Nieuwe zij.

De grote grachtengordels waren in 1638 nog niet tot voltooiing gekomen, al was er wel een begin gemaakt met de wijde uitleg.

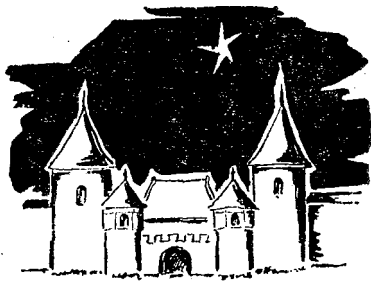
Het grote drama

In 1304 was Gijsbrecht van Aemstel bestuurder en verdediger van Amsterdam; hij was het, die ruim driehonderd jaar later Van den Vondel inspireerde tot het schrijven van zijn grote treurspel.

Het is vooral de mens, die Van den Vondel geboeid heeft. In Gijsbrecht voltrekt zich de soevereine wil van Gods voorzienigheid. Maar in de hoofdpersoon van het stuk, in Gijsbrecht van Aemstel, heeft Van den Vondel het menselijke lot zoeken te

verheffen boven de enkeling. Hij wil het individu vooral zien in zijn verband en samenhang met de geschiedenis van de samenleving.

Daarom tekent hij Gijsbrecht als de man, die onafscheidelijk van zijn stad is omdat hij zijn stadgenoten niet ver-

laten kan. Dat hij hen tenslotte toch verlaat — daarbij gehoorzaam zijnde aan het bevel, dat de engel Rafaël hem geeft — betekent voor hem de grootste beproeving. Maar hoe moeilijk ook voor hem, hij legt zich bij dit Godsbesluit neer. De engel geeft hem dan een nadere opdracht, doch tevens een belofte: dat Amsterdam, hoewel door vijanden overweldigd en gebrandschat, schoner dan ooit zal herrijzen. Maar dat zal Gijsbrecht niet beleven. Hij is gelijk Mozes, die in de verte het beloofde land aanschouwen mocht, doch het niet zelf kon binnentreden.

Kerstfeest in een geprangde stad

Wat dit treurspel zo aangrijpend maakt, zijn de hoop en de verwachting die er ondanks alle ellende en triestheid uit spreken. Want als door Vosmeer de Spie (de spion) de vijand op een gemakkelijke wijze de stad binnenkomt, zijn op dat dramatische ogenblik

de meeste inwoners van Amsterdam naar de kerk:

*Wij edelingen, blij van geest,
Ter kerke gaan op 't hoogste feest
Den eerstgeboren Heiland groeten,
En knielen voor de klene voeten*

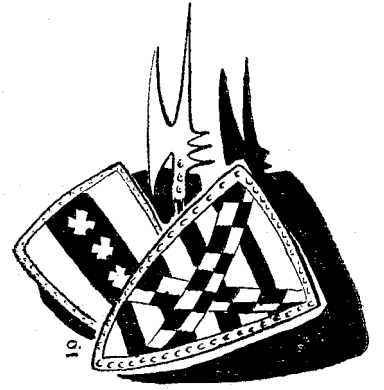
*Van 't Kind, waarvoor Herodes
vreest...*

Want het is kerstnacht als door een list de vijand binnen de poort van Amsterdam komt en de stad in bezit weet te nemen.

*Het loopt met Amsterdam gelijk
gij hoort, ten ende,
En wij verwachten deel aan d'
algemeen ellende...*

Maar desondanks gaat de gewijde geboortehedenking van het Koningskind in Bethlehem, in de geprangde stad door.

Amsterdam wordt dus in bezit genomen door de vijanden. Zij, die de Gijsbrecht nooit gelezen hebben (en helaas wordt bij het uitgebreid en middelbaar onderwijs meestal slechts een klein fragment van het treurspel behandeld) zullen willen weten, wie de vijanden van Amsterdam zijn. Het zijn Kerremers en Waterlanders, zoals ze in het spel genoemd worden; dat wil zeggen, Kennemers en bewoners van het Waterland-gebied boven Amsterdam. Hun vijandschap tegen de bestuurder van Amsterdam, tegen Gijsbrecht met name, is van politieke aard: Gijsbrecht behoorde met meer edelen tot degenen, die graaf Floris gevangen hadden genomen omdat laatstgenoemde de adel verdrukt had. Als gevolg hiervan had Gijsbrecht een tijdlang als een balling moeten rondzwerven, doch na de dood van de erfgenaam van graaf Floris was hij wederom in Amsterdam gekomen. De graafsgezinden hadden het evenwel

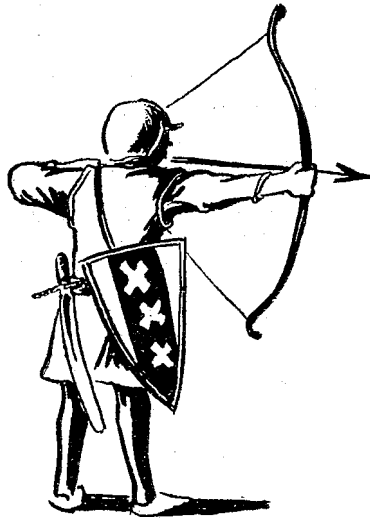
voortdurend op zijn leven voorzien. De Kennemers en de Waterlanders waren wel het meest verbitterd over het gevangennemen en de dood van hun heer; de vijanden die het op Amsterdam gemunt hadden bestonden dan ook voor het merendeel uit mensen van de genoemde twee gebieden. Ruim een jaar belegerden zij Amsterdam, maar ze zagen geen kans, bezit van de stad te nemen. Toen deden ze alsof ze aftrokken, maar toen de Amsterdammers hen achtervolgden zorgden zij er voor, dat Vosmeer de Spie gevangen werd en deze wist vervolgens door een verraderlijke list de soldaten toch binnen de stad te brengen. Er was namelijk een rijsschip, genoemd het Zeepaard, achtergebleven en Vosmeer, de spion, kreeg de opdracht, dat schip binnen Amsterdam te varen. Zulks gebeurde ook, maar onder het rijshout zaten gevechtssklare soldaten verborgen. Vosmeer gebruikte het rijshout om daarmee binnen de stad brand te stichten. Nadat de vijand op deze wijze de bezetting van de Haarlemmerpoort had overweldigd, kwam Diederik van Haarlem met zijn krijgsvolk de stad binnen en Willem van Egmond trok ook met zijn leger Amsterdam binnen. Het was op dat ogenblik, in de late kerstavond, dat men in de kerk bijeen was ter viering van het kerstfeest. De Rei van edelingen laat Van den Vondel het mooie en bewegende kerstlied zingen waarvan wij het eerste couplet hebben afgedrukt. Uit dit kerstgedicht is ook algemeen bekend de volgende strofe:

*De doeken daar dit kind in leit,
Is 't purper van zijn majesteit,
waarin de herders Hem aanschouwen,
Dien God de zielen komt vertrouwen;
Gelijk van ouds was toegezeid...*

Maar ook de hiernavolgende strofe leeft voort:

*Hier is de wijsheid ongeacht:
Hier geldt geen adel, staat noch
pracht.
De hemel heeft het kleen verkoren,
Alwie door ootmoed wordt herboren,
Die is van 't hemelse geslacht...*

• Vervolg op pag. 10

UIT ONZE BOUW- EN AANNEMERSWERELD

OCEAN N.V. DIEREN

PATENT OCEAN KEERKLEP
WETT. GED.
PATENT OCEAN AFSLUITER

AANSLUITDIAMETERS 13 - 700 mm
VOOR NEUTRALE- EN CHEM. MEDIA

JAREN IN GEBRUIK VAN
CHRISTIANSAND TOT CAPE-TOWN EN
VAN VENEZUELA TOT FINLAND

Tel. 4646 (3 lijnen) Telex 45277

GBR. VAN ALTENA
smeed- en constructiewerk
stalen ramen en deuren
G. van Ledenberchstr. 114 - Amsterdam - Tel. 82298

FIRMA C. VERMEER EN ZOONS
fabrieken voor gebogen hout
Telefoon 01894-230 - Oudekerk aan de IJssel
RONDE EN OVALE TAFELRANDEN
GEBOGEN REGELS VOOR STOELN EN FAUTEUILS
ARMLEGGERS - KAPPEN - REGELS - STIJLEN enz. enz.

DUBBELE RAMEN
KANT EN KLAAR GEMONTEERD
IN GEHEEL NEDERLAND

COMFORTA

Apeldoorn: Eendrachtstraat 53
Telefoon 05760-19284
Amsterdam: Joh. Huizingalaan 45
Telefoon 020-152189

N.V. Staalsteiger „Gelria“ - Nijmegen
Roggeweg 13 - Postbus 126 - Telefoon 53198

Complete roestvrije
steigerwerken

Specialiteit: met vaste wiggen!

WARENHUIZENBOUW
N.V. Aannemersbedrijf
VOSKAMP & VRIJLAND
's-Gravenzande - Telefoon 01748-3721* - Postbus 30

Constructiewerkplaats en machinefabriek
BAILEY
Nieuw-Lekkerland - Telefoon 436

- Staalconstructies voor gebouwen e.d.
- Alle soorten kranen.

J. DE KORT
metzel- en tegelbedrijf

Singel 350, tel. 33422-62891
AMSTERDAM

D. MEIJER - AANNEMER

VAN NIEUWBOUW-, VERBOUW- EN
REPARATIEWERKEN
Handel in hout, teerprodukten en andere
materialen.

Telefoon 7690
SASSENHEIM - Werkplaats Zuilhofstraat 2, Telefoon 7952

Aannemersbedrijf
GBR. HAKKERS

- Handel in rijsmaterialen, riet en teen
 - Rietmattenfabriek
 - Hoepelmakerijen
- WERKENDAM - TELEFOON 514

DROOG HOUT

Specialiteit: gewaterd iepen, verder
beuken, essen, linden, kersen, eiken
en peren.
Incomplete bollen en plaathout.
Contant 1%.

N.V. HARD- EN ZACHTHOUT IMPORT MIJ.
LOENEN (VELUWE) - TELEFOON 05765-212

Abonneert u op
Nederlandse Gedachten

Geen blanco volmacht

A C H T E R P A G I N A

ZO zijn wij dan weer aan een nieuw jaar begonnen onder het beluisteren van allerlei uitspraken en het aanhoren en nalezen van velerlei toespraken. Vele vooraanstaande mensen hebben weer menigerlei voorspellingen gedaan. Zo gaat dat in ons leven rondom jaarwisselingen. Over de toekomstige dagen, weken, maanden valt echter weinig met zekerheid te zeggen. Hoe zal de menigte te verwachten gebeurtenissen zich ontwikkelen, binnen en buiten de grenzen? En in ons persoonlijk leven, dat overigens zo ingekapseld is in al die gebeurtenissen? Ieder verwacht natuurlijk wat. Daar zijn wij mensen voor. En dat is ook een goede zaak. Waar zouden wij blijven zonder verwachtingen? Overigens moeten wij dan maar niet vergeten die uitspraak van Willem van Oranje: „Men behoeft niet te hopen om te ondernemen, noch te slagen om te volharden”.

Twee zaken

Nu u dit eerste nummer van „Nederlandse Gedachten” in handen krijgt is het nieuwe jaar al weer 'n week oud. Als regel worden na de allereerste dagen al geen beste wensen meer uitgesproken.

Wij willen hier echter nog wel onze beste wensen in het oudejaarsnummer 1965 herhalen en daaraan voor 1966 dan ook onzerzijds maar een uitspraak toevoegen. En wel deze: wij hebben géén blanco volmacht, géén oningevuld bewijsstuk om naar eigen goeddunken al dan niet onze gang te gaan.

Zoals gezegd is er van de toekomst weinig te zeggen. Er zijn ons van alles te wachten staan, in plezierige of onplezierige zin.

Maar dat betekent — om het negatief te zeggen — niet, dat wij die toekomst naar lijdelijk tegemoet moeten, mógen gaan. Het betekent niet, dat wij een blanco volmacht hebben om met het leven te doen wat wij willen.

Het betekent — om het positief te zeggen — wel, dat wij constructief, bouwend bezig moeten zijn. Dat geldt voor alle mensen. Christenen moeten dat als in God gelovende en dus als godsdienstige mensen vanuit de Bijbelse opdracht zeker doen.

Het belangrijkste is: praten. Wij kunnen onderscheiden tussen praten en doen. Maar „praten” is ook een „doen”, terwijl anderzijds, „doen” ook een „praten” is. Het spreken van een daad mag de ene keer duidelijker zijn

Centrale vergaderingen

Wij komen bijeen...

Gaarne willen wij in deze rubriek de aandacht vestigen op centrale vergaderingen, welke in de verschillende delen van het land worden gehouden. In chronologische volgorde zijn het ditmaal de volgende:

* Op zaterdag 8 januari vergadert de Statencentrale Hooogeveen. De plaats van samenkomst in het Herman Bavinckhuis te Hooogeveen. Aanvang der morgenvergadering te 10.00 uur. Behandeling huishoudelijke zaken.

Aanvang der middagvergadering te 13.30 uur. De heer M. W. Schakel, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zal als spreker optreden.

* Op vrijdag 14 januari belegt de Provinciale Organisatie Noord-Brabant een vergadering. De plaats van samenkomst is hotel „Cosmopolite” te Breda. Aanvang der vergadering te 19.30 uur. Mr. W. Aantjes te Utrecht, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zal spreken over „Tussentijdse balans”, na behandeling der huishoudelijke zaken.

dan de andere keer; er is geen daad welke niet een taal heeft.

Praten wordt ook in 1966 weer belangrijk. Dat is het altijd, althans in veel omstandigheden. Maar dit jaar toch wel weer in het bijzonder wanneer wij o.a. letten op de twee verkiezingen, welke praktisch pal voor de deur staan.

Ten aanzien van twee zaken in dit verband willen wij graag op dit moment uw zeer bijzondere aandacht vragen, omdat het dringend noodzakelijk is.

Attentie

DE eerste zaak is deze. Honderdduizenden Nederlanders — om het voorzichtig te zeggen — weten enige tijd van te voren nog niet op welke partij zij bij een eerstvolgende verkiezing stemmen zullen.

Dat er mensen zijn voor wie de keus niet bij voorbaat vast staat, weet natuurlijk iedereen. Dat het er zoveel zijn is iets wat velen zich niet, althans onvoldoende realiseren. De partij-organisaties weten dat 't ervaring natuurlijk wel. Maar ook voor hen is het interessant hun vermoedens en schattingen bevestigd te zien via het onderzoek, dat de NCRV-televisie-rubriek „Attentie” door het NIPO (Ned. Instituut voor de publieke opinie) heeft laten instellen bij ruim 16.000 jongere en oudere kiezers.

De vraag, welke de geïnterviewden moesten beantwoorden was: „Als er vandaag verkiezingen zouden zijn, op welke partij zou u dan stemmen?”

Dit onderzoek begon in februari 1965 en het resultaat werd medegedeeld in de N.C.R.V.-televisie-rubriek „Boeren, burgers en buitenlui”, 29 december 1965 over Nederland II. Op grond van het lange tijdsverloop alleen reeds is het resultaat niet meer betrouwbaar voor de opvattingen der kiezers van vandaag. En het resultaat van dit onderzoek is ook hierom niet geheel als wezenlijk te beschouwen, omdat een zeer groot aantal personen — 37% van de jongere kiezers (21 t/m 25 jaar) en 22% van de oudere kiezers — nog geen keuze gemaakt had.

Breed praatveld

DIT wil overigens bepaald niet zeggen, dat een dergelijk onderzoek niet van betekenis zou zijn. Vooral nu het de bedoeling is, dat het NIPO in opdracht van N.C.R.V.'s „Attentie” het onderzoek zal herhalen in februari a.s. en vlak voor de Provinciale Statenverkiezingen, welke op woensdag 23 maart zullen plaatsvinden. Men krijgt dan vergelijkingsmateriaal, dat bovendien dan veel meer up to date zal zijn.

Inmiddels is het, rekening houdend met de genoemde cijfers, zo, dat — als men het percentage nog-niet-weters in totaal op 25% stelt en het totaal aantal kiezers op rond 7.000.000 — onge-

veer een en een kwart miljoen kiesgerechtigden nog niet weten op welke partij zij zullen stemmen!

Anders gezegd: één van de vier Nederlanders, die u tegenkomt heeft zijn/haar keuze nog niet bepaald. Voor ieder van ons ligt er dus een groot terrein braak om te bepraten; een breed praat-veld. Dat geldt niet alleen de jonge mensen maar ook oudere kiezers.

Samen als staatsburgers zullen wij hier uit moeten komen. Het gaat om de samenleving, waarin wij als kiezers (en ook de opgroeiende nieuwe nog-niet-kiesgerechtigde burgers) leven zullen. Dat moeten wij met elkaar bepraten. Daarin moeten wij elkaar dienen loer onze meningen aan elkaar te toetsen. Wie daartoe niet bereid is, plaatst zich zelf in een niet-verantwoordelijke positie.

Informatie gevraagd

HIERBIJ willen wij nog opmerken, dat velen van de nog-niet-weters graag nader voorgelicht, geïnformeerd (niet gediteerd!) willen worden. De bewijzen daarvan ervaart ook ons partijbureau dagelijks; dat is dus geen loze kreet om u over te halen iets te doen.

Zolang de verzoeken om lectuur binnenkomen en vragen om (korte) artikeltjes over de partij en verzoeken om voor leerlingen, studenten of groepen jongeren te spreken, is het duidelijk dat men geïnformeerd wenst te worden. Iedere partij en ieder partijlid schiet te kort als niet tegemoet gekomen wordt aan de — uitgesproken, maar óók de niet uitgesproken — wensen, welke in dit opzicht leven.

Van die nog-niet-weters gaat een vrij groot aantal niet naar de stembus omdat zij het niet weten of omdat zij om een andere reden niet willen.

Om te onthouden

DE tweede zaak waarvoor wij ditmaal eveneens uw bijzondere aandacht vragen is deze. Er zijn ook mensen, die niet naar de stembus gaan, omdat zij het vergeten of omdat zij niet kunnen. Daarom kunt u nooit genoeg in uw omgeving er op wijzen, welke de data der verkiezingen zijn. Die data zijn: woensdag 23 maart voor de Provinciale Statenverkiezingen en woensdag 1 juni voor de Gemeenteraadsverkiezingen.

U hebt een verstandige beslissing genomen wanneer u deze data direct in uw agenda hebt genoteerd of op de kalender aangekruist. U zult deze data zelf wel niet vergeten, maar allerlei — zeer vele! — mensen in uw omgeving

vergeten deze data wel, als zij ze al geweten hebben. Misschien kunt u zich dat moeilijk voorstellen en dat is ook moeilijk — wij geven dat onzerzijds graag toe — maar niettemin gebeurt het! Wij weten het uit eigen ervaring bij elke verkiezing weer. Verkiezingsdata zijn voor vele mensen blijkbaar data om geen kennis van te nemen of om maar weer gauw te vergeten. Ook al is men gewoon thuis.

Maar men gaat — die dagen ook elders in het land op bezoek. Men gaat op die dagen naar het buitenland. Verder zijn er zieken, ouden van dagen, vrouwen, die omstreeks de verkiezingsdag een baby verwachten. Allemaal mensen, die (kunnen) vergeten naar de stembus te gaan of die niet kunnen gaan.

Bij volmacht

DAAR kan ieder van ons wat aan doen door vanaf heden gewoon even aan iedereen die wij tegenkomen te zeggen: let er op: woensdag 23 maart Provinciale Statenverkiezingen en woensdag 1 juni Gemeenteraadsverkiezingen.

En voor degenen, die niet zelf naar de stembus kunnen gaan moet gezorgd worden, dat zij bij volmacht kunnen stemmen. Maakt u daar de mensen op attent en maakt het voor ze in orde. Of, als dat laatste u niet mogelijk is, schakelt u dan de kiesverenigingsbestuursleden in. Er is ook al veel geholpen, wanneer u deze bestuursleden voor de zekerheid even wijst op mensen, voor wie mogelijk bij volmacht gestemd moet worden. Zij zullen dan graag de helpende hand bieden.

Formulieren voor het stemmen bij volmacht kunnen slechts tot veertien dagen vóór de verkiezingsdag worden ingeleverd. Dit betekent, dat u er verstandig aan doet nog twee data duidelijk te noteren, te weten: 9 maart, beslist de laatste dag waarop de formulieren voor het stemmen bij volmacht voor de Provinciale Statenverkiezingen op het raadhuis ingediend kunnen worden. En: 18 mei, beslist de laatste dag van inlevering der formulieren voor de Gemeenteraadsverkiezingen.

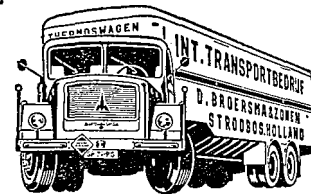
De laatstgenoemde datum moet men mede goed in de gaten houden omdat de 1e en 2e Pinksterdag dit jaar op 29 en 30 mei vallen. De Gemeenteraadsverkiezingen vinden dus plaats in de Pinksterweek, waarin vele landgenoten met vakantie plegen te gaan. Dat is best, als zij maar stemmen; zelf of bij volmacht.

Laten dus geen volmachtformulieren blanco blijven, welke ingevuld hadden kunnen worden. Ook die ene stem is belangrijk. Het kan juist om die ene stem gaan! Het slot is als het begin. In tweemaal zin: geen blanco volmacht. WIDEK.

N.V. D. BROERSMA & ZONEN INTERNATIONALE TRANSPORTONDERNEMING

STROOBOS

telf. 0 5123 - 291 - 498
telex 46018

BODEGRAVEN

telf. 01726 - 2643

- * VRAAGT EENS
- * VRIJBLIJVEND
- * INLICHTINGEN
- * OMTRENT DE VELE MOGELIJKHEDEN TOT SNEL- EN RECHTSTREEKS VERVOER I
- * Regelmatige groepagediensten naar en van geheel West-Duitsland, o.a. ook Bodensee, Allgäu, München.
- * Gelegenheid voor opslag in douaneloods aan de grens.
- * Behandeling douane-formaliteiten.
- * Verdeling en doorzending goederen door geheel Nederland.

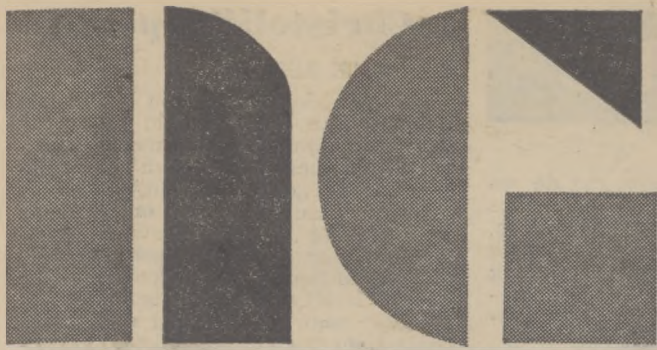
OK STENCILBUREAU Kwiek

Zuidsingel 73
Telefoon 03490-21225
Amersfoort

beëdigd fotocopieerder

KWIEK: Dat wil zeggen: 928 aanslagen per minuut op onze IBM MT 72 magnetische bandschrijfmachine (de 1e in Nederland bij een voor derden werkend bedrijf). Wellicht dat er ook voor uw reproductieproblemen bij KWIEK een goede oplossing ligt. Bel er eens over. Vraagt u maar naar Codek.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Mond- en klauwzeer bedreigt onze varkensstapel

Minister Biesheuvel geeft hierover
een uiteenzetting op pag. 6 en 7

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).
ADRES VAN REDACTIE
EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuiperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:
Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 4,— per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij Stichting te 's-Gravenhage.
STUDENTENABONNEMENT:
f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

Deze week

- Actuele commentaren (pag. 3 en 4)
- Christelijk onderwijs in Australië in nood (pag. 3)
- Sjastri, India en Pakistan (pag. 4)
- Een geschenk voor de heer H. Algra (pag. 5)
- Minister Biesheuvel over de mond- en klauwzeerepidemie (pag. 6 en 7)
- Flitsen uit het parlement (pag. 8)
- De plaats van Nederland in Europa en de wereld (pag. 9).

Fa. P. DE VOGEL & ZONEN

Rodenrijseweg 67 - Berkel (Z.H.)
Telefoon 01891 - 2353/2312

Leveranciers van
Esso stookoliën voor de industrie
Tank-auto-transporten
door geheel Nederland.

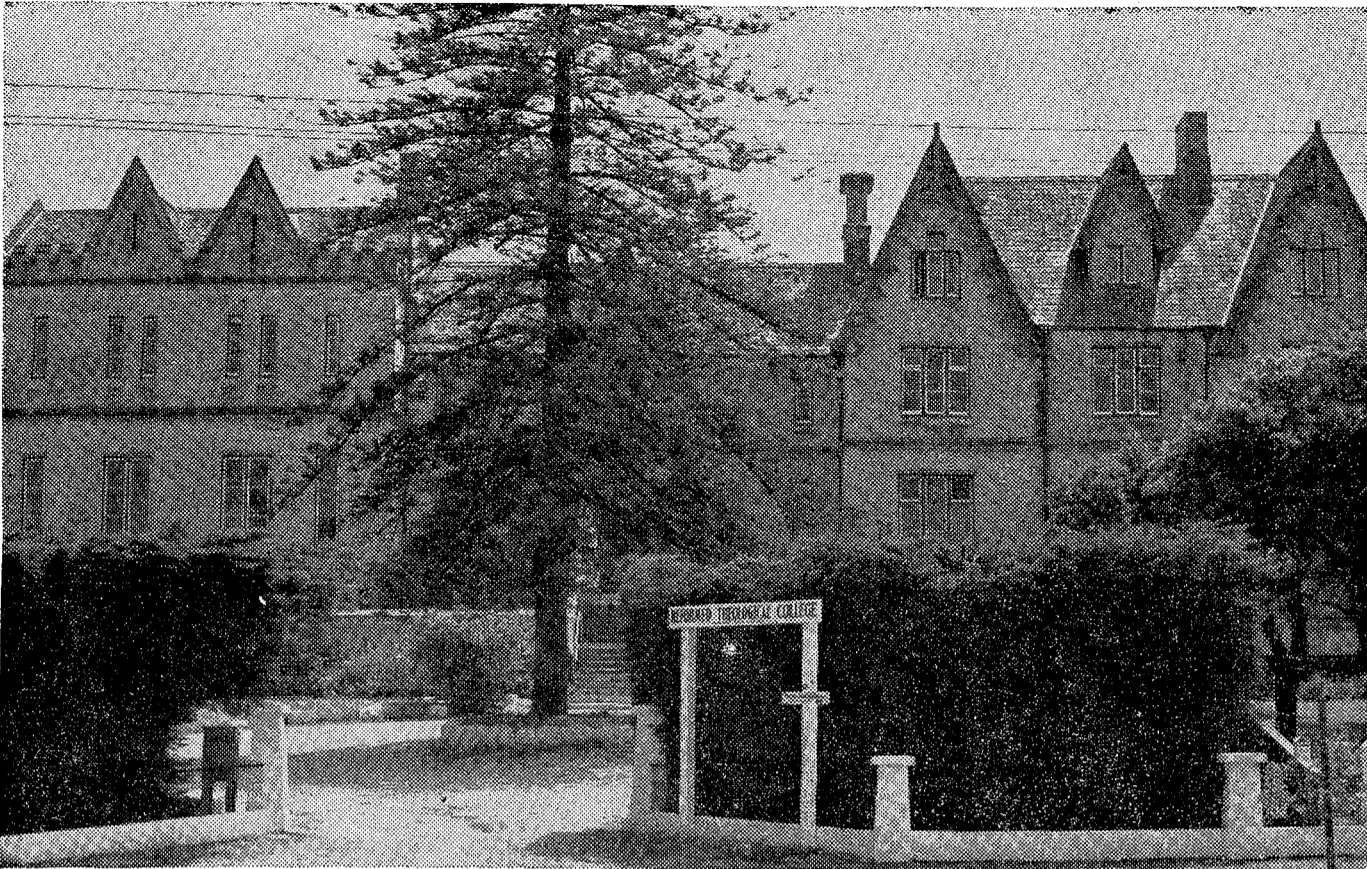
Ambassador

HOTEL-RESTAURANT

Nieuwe zalen voor vergaderingen, recepties, diners, enz.
SOPHALAAN-ZEESTRAAT
(nabij Plein 1813)

Den Haag, Telefoon 117700

Hiernaast ziet u het gebouw van het Reformed Theological College in Geelong. Een van de hoogleraren is prof. dr. K. Runia, die in ons blad verscheidene artikelen over Australië heeft gepubliceerd.

* * * Limburg - geen speelbal

Een deel van ons land verkeert in een bijzonder moeilijke positie - de provincie Limburg.

De in gang zijnde ontwikkeling inzake de energie (olie, aardgas en atoomkrachten) dwingt er toe onze Limburgse mijnen op wat langere termijn af te bouwen.

Dat betekent met name voor Limburg, een ernstige zaak. Een groot aantal mensen en een groot aantal bedrijven en zaken zijn hier wat hun economisch bestaan betreft ten nauwste bij betrokken.

Een ding is echter zeker: dit benauwende probleem is niet een regionaal, een provinciaal vraagstuk alleen. Het probleem van de voorgenomen herstructurering van Zuid en Midden Limburg is van veel groter belang: Nederland is er in zijn geheel bij betrokken. Daarom is het onjuist de Limburgse problematiek uit te buiten uit partijpolitieke overwegingen.

Niet de P.v.d.A., niet de K.V.P., maar alle politieke partijen zullen hun verantwoordelijkheid moeten kennen en dragen.

Limburg mag geen speelbal in de politiek worden.

Daarvoor is deze zaak te belangrijk. De A.R. is zich daarvan terdege bewust.

derwijs bestaat. Waar met name Protestantse kerken en kerkelijke leiders zich fel verzetten tegen subsidie aan bijzondere scholen, uit vrees, dat Rome er het meest van zal profiteren. Net als in de Verenigde Staten.

IN Canada en de U.S.A. speelt men het klaar, ook zonder staatsubsidie. Maar in Australië is het moeilijker. Daar zijn gemeenten, die voor het overgrote deel uit fabrieksarbeiders bestaan. En een vrije school, zoals die te Kingston op Tasmanië, met 114 leerlingen, kost 6000 Australische ponden per jaar.

Het komt de ouders minstens op een tientje per week en per kind. Daarom moesten we nu in Nederland eens wat gaan doen. Speciaal voor de scholen met de Bijbel in Australië. Zonder getwist over wie hier een monopolie van hulpverlening heeft. Maar wel zo, dat we een actie ontplooiën over een breed front. De mensen in Australië hebben het vooral moeilijk, als het gaat om de stichtingskosten van nieuwe scholen. En hun Unie heeft daar speciaal de aandacht op gericht. Wanneer wij hier helpen, exporteren wij iets van de vrijheid, die wij hebben veroverd. A.

EXPORT VAN VRIJHEID

VRIJHEID van onderwijs is mogelijk in tweeërlei zin: als formele en als materiële vrijheid. De formele vrijheid houdt alleen in, dat men zonder bezwaar voor een der publieke kassen, een school mag stichten en onderhouden. Zo was het in ons land sedert 1848, en in 1878 verklaarde Kappeyne, dat dus de bijzondere school in Nederland nooit iets anders zou kunnen zijn dan een luxe voor sommige rijken en een aalmoes voor sommige armen. Deze uitsluitend formele vrijheid bestaat b.v. in de Verenigde Staten. Geen cent uit de publieke kas voor het vrije onderwijs is daar nog een ijzeren regel. Er zijn vele honderden vrije scholen, maar geheel betaald door particulieren, zelfs mogen de leerlingen van een vrije school niet meerijden in een schoolbus, die de kinderen van de Staatsschool ophaalt in dun bevolkte gebieden. In Canada is het vrijwel hetzelfde en in Australië is het niet anders.

Die laatstgenoemde beide landen verdienen in het bijzonder onze aandacht. Na de tweede wereldoorlog vertrokken er heel wat emigranten naar deze beide landen. En — daarginder misten zij al gauw een school met de Bijbel. Door het gemis werd hun eerst recht duidelijk, wat de Christelijke school voor hun kinderen betekende. En op tal van plaatsen stichten zij, ge-

bruik makend van de formele vrijheid, een school met de Bijbel. Het kost hun jaarlijks een belangrijk bedrag, maar zij houden vol. Drie jaar geleden zagen wij in een gemeente van de Christian Reformed Church twee financiële jaarverslagen, die van de kerk en van de school. De kerk een eindbedrag van 40.000 dollar; de school van 60.000 dollar. Het totaal, 100.000 dollar, opgebracht door nog geen 250 gezinnen.

Het kan op die manier, mits de gemeente voldoende draagkracht heeft. Maar is die draagkracht er niet, is de gemeenschap te klein of bestaat zij in hoofdzaak uit arbeiders, dan is de vrijheid van onderwijs er formeel net zo goed, maar materieel bestaat zij niet.

TAL van kleine gemeenschappen in Australië, waar men graag een Christelijke school zou willen stichten, zijn daartoe niet in staat. De materiële vrijheid ontbreekt. Tien jaar geleden zeiden ze tot elkaar: nog even geduld; als de immigratie nog enkele jaren zo doorgaat, dan zijn we zover. Maar — de immigratie in Australië uit Nederland is vrij plotseling tot stilstand gekomen. De pioniers hebben de blauwdrukken gemaakt voor de ontwikkeling op het terrein van kerk en school, maar zij rekenden er daarbij op, dat de stroom zou doorgaan en aanzwellen. En opeens viel de bedding droog. Nu hebben zij een harde strijd, om te behouden wat zij hebben, en de Christelijke scholen, die op het stichtingsplan stonden, moeten voorlopig wachten.

Maar zij blijven niet bij de pakken neerzitten. Zoals bij ons na 1878, in een periode van verzuimde druk, de Unie „een School met den Bijbel” werd opgericht, zo hebben zij nu ook een Unie gesticht in Australië, „The National Union for parent controlled Christian Schools”. De naam zegt het reeds en de statuten werken het verder uit; het gaat om christelijke scholen onder verantwoordelijkheid van de ouders. Deze Unie wil de belangen van de christelijke scholen, door Nederlandse immigranten gesticht of nog te stichten, bevorderen.

DE Unie wendt zich ook tot Nederland om hulp. Maar de permanente commissie, die uit de opbrengst der

Uniecollecten, voorzover daarvoor beschikbaar, scholen in het buitenland pleegt te helpen, kon weinig hoop geven. Er is maar zo'n klein bedrag jaarlijks beschikbaar, nog lang geen halve ton, en — de wereld is zo groot. Het is bekend dat de Ger. Vrouwenbond onder leiding van mevrouw Ridderbos in een korte tijd een veel groter bedrag voor een zevental chr. scholen in het buitenland heeft bijeengebracht, maar bovenbedoelde commissie was over zulk een actie ontsticht en degenen, die de inzameling hadden aanbevolen, kregen een bestraffende brief. Er moet orde zijn.

MAAR dit mag het laatste woord niet zijn. Wij zijn zeer actief voor de onderontwikkelde gebieden. Mag men minister Biesheuvel geloven, dan beginnen sommigen in dit opzicht zelfs 'n beetje monomaan te worden. Kerken en jeugdorganisaties doen met ijver mee. Er worden miljoenen besteed, ook aan onderwijsprojecten in zulke gebieden. Onze Regering heeft pas weer acht ton beschikbaar gesteld voor een schoolcomplex in Centraal Afrika. Er is uiteraard geen sprake van, dat zij één ton beschikbaar zal stellen voor de Australische Unie. „Een school met de Bijbel”. En ook kerken of werelddiakonaten behoeven niet benaderd te worden.

Toch is hulp hier dringend nodig. Het zijn onze mensen, die aangemoedigd door onze regering, de stap hebben gewaagd. Zij kwamen in een „onderontwikkeld” gebied, waar wel formele, maar geen materiële vrijheid van on-

* * * Ontwikkelingshulp

Deze week zal het debat met de minister zonder portefeuille Bot over de ontwikkelingshulp, waarschijnlijk ten einde zijn. De volgende week komen wij hierop uitvoeriger terug.

Wij hebben in Nederland in de achter ons liggende jaren de sociale kwestie op nationaal niveau onderkend als een evangelische eis van sociale gerechtigheid en rechtvaardigheid. Wij zullen dezelfde houding moeten aannemen nu het gaat over de naaste buiten onze landsgrenzen. Daarom zal het Nederlandse aandeel in die hulp van jaar tot jaar moeten stijgen. Het moet mogelijk zijn, naast de particuliere hulp — die gelukkig hand over hand toeneemt — dat de overheidsbijdrage stijgt naarmate het nationaal inkomen groeit.

Het beleid voor de komende jaren na 1966 zal daarmee terdege moeten rekening houden. De bedragen die nu door de overheid worden uitgetrokken zijn — hoewel door het Kabinet Cals gelukkig verhoogd — nog te mager.

De verantwoordelijke minister zal bovendien meer aandacht moeten besteden aan de voorlichting van het Nederlandse volk. Momenteel is er het gevaar dat door de vaak negatief gerichte kritiek het vele goede werk in een verkeerd daglicht komt.

Een betere samenwerking van particulier initiatief, wetenschap, onderwijs en overheid zou voorts niet overbodig zijn, teneinde niet alleen dublures te voorkomen, maar vooral om te kunnen profiteren van elkanders ervaring.

Een recente foto van Prinses Margriet, die op 19 januari haar 23e verjaardag hoopt te vieren.

Succes van TASJKENT van invloed op VIETNAM?

HET is van groot belang, dat India en Pakistan het eens zijn geworden over een streven naar vreedzame oplossingen voor hun geschillen en naar herstel van normale en vreedzame betrekkingen. Het akkoord wordt overschaduwd door het feit, dat geen overeenstemming kon worden bereikt over de kwestie Kasjmir (waar in augustus de strijd werd gevoerd). Beide landen hebben zich evenwel verplicht, niet opnieuw door middel van geweld te trachten, het conflict „op te lossen”. Alle militairen zullen voor 25 februari uit de „bezette gebieden” worden verwijderd. Wat er daarna gebeuren gaat, dienen we af te wachten. Werkelijk vreedzame betrekkingen kunnen tussen beide landen slechts bestaan als het Kasjmir-vraagstuk is opgelost. Deze achttien jaar oude vete zal ook in de toekomst de nodige verwijdering teweeg brengen.

Er is nu voor het eerst weer gelegenheid te pogen, langs diplomatieke weg een oplossing te zoeken voor Kasjmir, waarvan beide landen een deel bezet houden. Het merkwaardige is, dat zowel Pakistan als India beweren, dat de door hen bestuurde delen van Kasjmir tot hun grondgebied behoren. India is voorts bereid, af te zien van aanspraken op het door Pakistan bezette gebied. Pakistan echter eist, dat in Indisch Kasjmir een volksraadpleging zal worden gehouden, waarvan de uitslag bepalend zal zijn voor de toekomst van dat gebied. En het gaat er zonder meer van uit, dat de bevolking (vrijwel uitsluitend mohammedanen) zich voor aansluiting bij Pakistan zal uitspreken.

VERGELIJKING

India weigert een referendum te laten houden in een provincie die het als een onafscheidelijk deel van zijn grondgebied beschouwt. Het „zit” echter nog met een oude belofte, in de organisatie van de Ver. Naties gedaan door premier Nehroe. Deze werd nooit ingelost en nu - na zovele jaren - is Indisch Kasjmir zo vervlochten met de rest van het land, dat een volksraadpleging er volgens India niet op haar plaats is. Een dergelijke stap zou even onzinnig zijn als een Nederlandse eis aan het adres van België, dat er in Vlaanderen een referendum gehouden moet worden om uit te maken, of de Vlamingen niet liever als Nederlanders beschouwd willen worden.

OPLOSSING

Een oplossing kan wellicht worden bereikt, als beide landen bereid zijn, in de door hen bezette delen van Kasjmir een referendum te doen houden. Het resultaat daarvan zou kunnen zijn, dat het moslimstaattie een zelfbesturend gebied wordt, dat nauwe relaties met India en Pakistan onderhoudt en onder bescherming van beide landen wordt geplaatst. In het verleden bleek dit onmogelijk te zijn, omdat geen van beide partijen zijn standpunt wilde prijsgeven. De onverklaarde oorlog tussen India en Pakistan heeft echter duidelijk gemaakt, dat er iets moet gebeuren. Met geweld kan Pakistan niets bereiken. Wil dit land werkelijk opkomen voor de belangen van de bevolking van Kasjmir, dan zal het een minder „eenzijdige” regeling van het probleem moeten nastreven.

CHINA

Hoewel dus de oorzaak van de spanningen tussen India en Pakistan niet

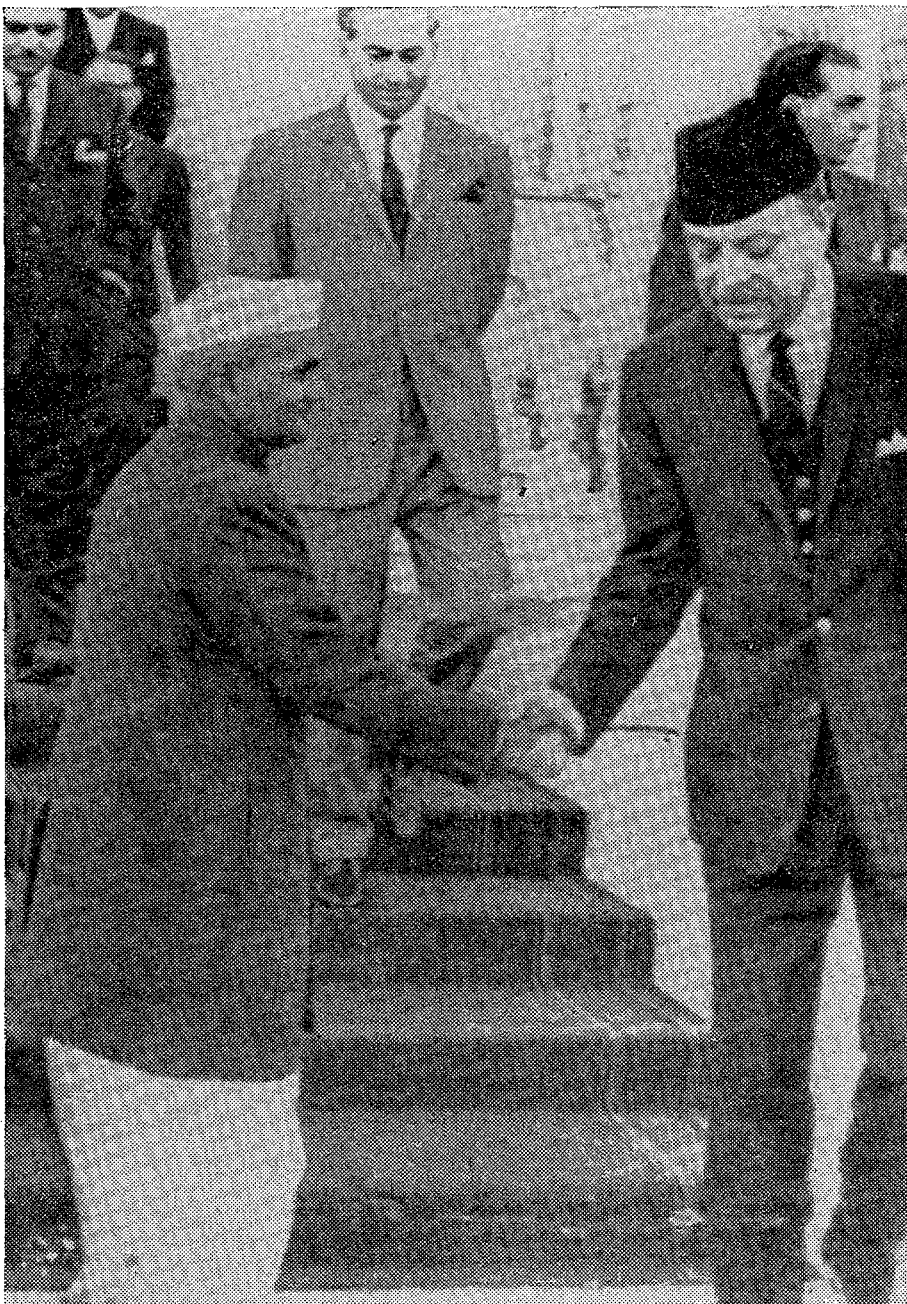
werd weggenomen is er reden om het gedeeltelijk succes van de Tasjkent-conferentie toe te juichen. En dat niet alleen, omdat de spanningen, die nog tussen beide landen bestond, voor het grootste deel is weggenomen. Dat bedoelde conferentie geen totale mislukking werd - hetgeen lange tijd als onvermijdelijk werd gevreesd - is voor de situatie in Azië van groot belang. In de eerste plaats biedt het begin van een verzoening tussen India en Pakistan aan communistisch China minder kansen beide landen tegen elkaar uit te spelen. Dit laatste was juist een van de grote problemen, sinds Pakistan openlijke pogingen in het werk stelde het regime te Peking voor zijn Kasjmir-karretje te spannen. Aangenomen mag worden, dat president Ajoeb Khan van Pakistan ook in dit opzicht wat voorzichtiger en omzichtiger te werk zal gaan.

KOSYGIN

Mogelijk heeft het succes van de conferentie van Tasjkent ook invloed op de ontwikkelingen rondom de Vietnamese kwestie. Men zegt, dat het betrekkelijk gunstige resultaat van de in bedoelde Russische stad gehouden besprekingen een grote diplomatieke meevaller is geworden voor de heer Kosygin, die als premier van de Sowjetunie een bemiddelde rol speelde. Dat er nog iets goeds uit de bus is gekomen zou het gevolg zijn van de krachtige interventie van Kosygin, toen de conferentie op het laatste ogenblik toch dreigde te mislukken. De betekenis van het succes van Kosygin ligt in het feit, dat hij er als leider van een (volgens de Chinese communisten) Europese mogenschap is geslaagd is, twee Aziatische landen met elkaar te verzoenen.

HANOI

De goede afloop van de besprekingen te Tasjkent werd wereldkundig gemaakt op het ogenblik, dat in Hanoi een „zware” Russische delegatie met de Noordvietnamese leiders aan het confereren was over de wijze, waarop een eind kan worden gemaakt aan de Vietnamese oorlog. De mogelijkheid bestaat, dat de leiders te Hanoi helemaal niet onder de indruk zullen komen van het diplomatieke succes van premier Kosygin en dat de delegatie onder leiding van Sjelepin onverrichterzake naar Moskou moet terugkeren. Het tegenovergestelde is echter evenmin uitgesloten. Het is bekend, dat de door Peking bevolen „harde lijn” niet door alle Noordvietnamese communistische

De leiders van India en Pakistan tijdens één van de ontmoetingen in Tasjkent. Links premier Sjastrri, rechts president Ajoeb Khan.

leiders wordt bewonderd. Zij zouden tot voor kort nog net in de minderheid zijn geweest. Daarin kan echter verandering komen.

Geduld

Het is opmerkelijk, dat president Johnson een grote bereidheid aan de dag legt, met het heropenen van het offensief tegen Noord-Vietnam te wachten, totdat vaststaat, dat met de communistische leiders te Hanoi beslist niet te praten valt. Hij doet dit om twee redenen. In de eerste plaats blijft hij een afwachtende houding aannemen om degenen, die Hanoi willen losweken van Peking voldoende gelegenheid te geven, pogingen daartoe in het werk te stellen. Stellig wil de Amerikaanse president nu eerst nog het resultaat afwachten van de besprekingen, welke Sjelepin al enige tijd in de Noordvietnamese hoofdstad voert. Het resultaat daarvan kan beslissend zijn voor de ontwikkelingen in en om Vietnam. Heeft Sjelepin succes, dan kan wellicht een duurzaam bestand worden uitgewerkt.

THUISFRONT

Johnson moet echter ook geduld oefenen met het oog op het thuisfront. We schreven al vaker dat steeds meer Amerikanen zo spoedig mogelijk een eind willen zien gemaakt aan de meestal niet begrepen oorlog in Vietnam. Hoezeer Johnson er ook van overtuigd is, dat de strijd moet worden voortgezet, als de tegenstander niet aan vredesbesprekingen wil deelnemen, hij zal met grote bedachtzaamheid te werk moeten gaan, als hij meent, dat hervatting van de luchtoorlog onvermijdelijk is geworden. Volgende week is er - als men zich aan de afspraken houdt - een nieuwjaarsbestand in Vietnam. De mogelijkheid bestaat, dat Johnson daar in elk geval nog op wil wachten, voordat hij bij het uitblijven van vredesbesprekingen bevel geeft tot hervatting van de aanvallen. d.b.

* * * Sjastrri

De wereld heeft nogal wat staatslieden gekend, die op hoge leeftijd nog tot opzienbarende prestaties in staat waren en nog zijn. We noemen slechts oud-kanselier dr. Konrad Adenauer van de Bondsrepubliek Duitsland, de vorig jaar overleden Britse oud-premier sir Winston Churchill en president Charles de Gaulle van Frankrijk.

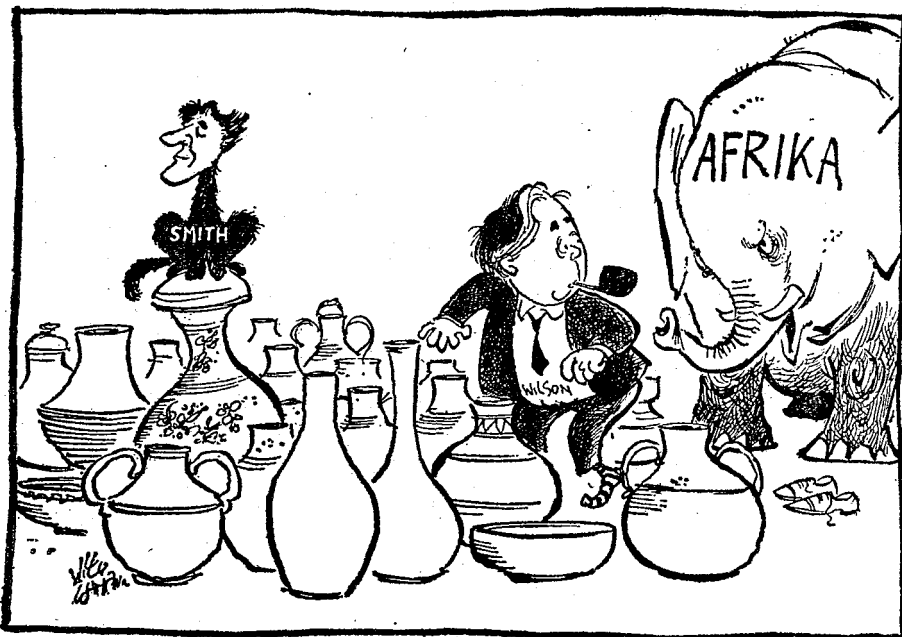
Echter zijn lang niet alle staatslieden op den duur lichamelijk opgewassen tegen de spanningen, die onvermijdelijk hun deel zijn. Als zij er niet op tijd mee ophouden, worden zij op het onverwachtst door de dood weggenomen.

Zo is het ook met Lal Bahadoer Sjastrri, de sympathieke premier van India, die in de afgelopen week op 61-jarige leeftijd te Tasjkent in de Sowjet-Unie aan een hartaanval overleed. Al tweemaal eerder had zijn hart geprotesteerd tegen een te zware belasting. Voor het laatst was dat het geval geweest, nadat Sjastrri nog maar kort geleden tot premier was benoemd in de plaats van de onvergetelijke Pandit Nehroe.

Het is bekend, dat Sjastrri aanvankelijk zwaar gebukt ging onder de lasten van het premierschap. Hij beseftte, nooit de grootheid van een Nehroe te kunnen bereiken. Ook realiseerde hij zich dat de moeilijkheden, waarvoor India zich toen geplaatst zag, zelfs deze Nehroe boven het hoofd waren gegroeid.

Toch ging hij onvermoeibaar door, ook toen de kritiek onbarmhartig en onverdiend op zijn hoofd neerdaalde. In de 19 maanden, waarin hij zijn land als premier mocht dienen verrichtte hij geen grootse daden. Wel hield zijn optreden - met name in de afgelopen maanden - grote beloften voor de toekomst in.

Moge het zijn opvolger gegeven zijn, India in vrede en voorspoed voor te gaan op de weg, die Nehroe en Sjastrri - elk op hun wijze - hebben geworpen...

Als jij hem niet pakt, doe ik het.

(Uit Het Parool)

GESCHENK

voor de heer H. ALGRA

Namens de redactie overhandigde de secretaris, de heer G. J. H. Griffioen, de heer Algra het boek „Voor een mondig volk”.

DE redactiecommissie van dit blad is vorige week woensdag naar Leeuwarden gereisd om haar voorzitter te feliciteren: op 5 januari is de heer Algra zeventig jaar geworden. Dit ronde getal, een kroonjaar — en de bijbel zegt er van: indien wij sterk zijn zeventig jaar — bracht de redactie er toe, de voorzitter in eigen huis op te zoeken om hem gelukwensen aan te bieden.

De commissie weet waarschijnlijk beter als geen ander, wat Nederlandse Gedachten de heer Algra verschuldigd is. Zijn hoofdartikelen in ons blad zijn sieraden van journalistiek vakmanschap en ze heffen ons blad uit boven vele andere tijdschriften, omdat ze steeds doeltreffend doorstoten naar de kern van de zaak die er in aanhangig wordt gemaakt.

In de heer Algra, een uitnemend lid van de Eerste Kamer, bewonderen wij allerlei opmerkelijke gaven. Hij is een uitmuntend spreker. Zijn redevoeringen missen nooit humor, doch evenmin ontbreekt er bewogenheid in. De heer Algra durft te zeggen waar het, naar zijn mening, op staat; maar hij geeft zijn uitspraken altijd gefundeerd. Hij is er de man niet naar, in het wilde weg wat kreten weg te geven. Als leraar Nederlands en Geschiedenis M.O. heeft hij altijd geweten — en er aan vast gehouden — dat men de zaken fundamenteel moet behandelen om kans op succes te hebben. Welnu, een boeiend spreker als de heer Algra, die zijn zinnen weet te larderen met spitse humor, doch eveneens met vlammend sarcasme als hij dat nodig oordeelt, weet wat te zeggen. Er zijn tientallen sprekers, ook politieke sprekers, van wie men helaas na hun redevoering moet zeggen: ze hebben niets gezegd. Met Algra is dat anders; hij heeft wat te zeggen — en hij doet dat met elân en vuur. Hij beweegt de luisteraars.

Onze bewondering gaat ook uit naar zijn enorme geschiedkundige kennis en zijn onuitputtelijke rijkdom op het gebied van anecdotische gegevens. Iemand die de anecdotie — bij voorkeur politiek-historisch of kerkelijk-historisch — met zoveel genoegen weet te vertellen, is op hetzelfde ogenblik bezig, de historie tot leven te brengen en de personen uit die historie tot mensen van vlees en bloed te maken. De heer Algra is daarin een groot meester en wij bewonderen hem er om.

Wij bewonderen hem evenzeer om de grote ernst waarmee hij van de aanvang af het nationaal-socialisme van het Derde Rijk heeft bestreden. Algra onderkende onmiddellijk het demoni-

sche in de leer en in het optreden van Hitler. Als christen wist hij zich geroepen, ons volk te waarschuwen. Hij deed dat als hoofdredacteur van het Fries Dagblad en hij gaf geen onzeker geluid. Het waren verzetsartikelen van de hoogste orde en ze werden spoedig beroemd in heel Nederland. Van de hoogste orde, omdat Algra de bezetters en hun leer bestreed op grond van zijn christelijke geloofsovertuiging. Hij werd door de Duitsers al spoedig opgeborgen in een gijzelaarskamp, zij zagen in hem een gevaarlijk man.

Ten huize van de jarige werd bovenstaande foto gemaakt. V.l.n.r. de heren mr. W. R. van der Sluis, secretaris A.R. Partij, W. Bolhuis, directeur N.V. Drukkerij Libertas, H. Gringhuis, G. J. H. Griffioen, dr. W. P. Berghuis, voorzitter Centraal Comité, mevr. Algra, H. Algra, G. A. Kieft, lid van de Tweede Kamer en J. W. Ooms. Het lid van onze redactie, mevr. Tonkens, was verhinderd deze bijeenkomst bij te wonen.

Gloedvol senator

Wij bewonderen de heer Algra om de wijze waarop hij zijn Kamerlidmaatschap in de Eerste Kamer vervult. Hij is bekend om zijn afrekenen met veel z.g. „modern-aesthetisch” werk, met quasi-kunstuitingen van hen, die menen de moraal ondergeschikt te kunnen maken en alle normbesef overboord te mogen gooien om der wille van de kunst. Algra onderkent veel schijnkunst van wezenlijke kunstuitingen. Met name op het gebied van de literatuur heeft hij — de man die ook leraar Nederlands was — een voortreffelijke ondergrond.

Wij bewonderen hem vooral ook om zijn journalistieke bedrijvigheid in ons blad. De heer Algra schrijft niet in een duistere stijl, niet in een diplomatenstijl. Hij wenst begrepen te worden en weet, dat hij dan duidelijk en op de man af moet schrijven. Dat doet hij dan ook — en hij doet het met een fabelachtige noblesse, puttend uit een

historie, die hij, naar het ons lijkt, tot zijn wezenlijk bezit heeft gemaakt. Daarvan getuigen bijna al zijn hoofdartikelen, in de loop der jaren in Nederlandse Gedachten verschenen.

Voor een mondig volk

Het zijn deze hoofdartikelen, waaruit de redactiecommissie een verjaarsgeschenk voor haar verjarende voorzitter gepeurd heeft. Zij heeft de heer Algra namelijk aangeboden een exem-

Humor van Algra

In de Leeuwarder Courant, die een groot artikel wijdt aan de zeventigste verjaardag van de heer H. Algra wordt een mooi voorbeeld gegeven van de humor, die hij bezit. Een abonnee van het Fries Dagblad, waarvan de heer Algra hoofdredacteur is, schreef een boze brief omdat hij zich geërgerd had aan een advertentie van een zeepfabriek, waarin een met bloemen bedekte juffrouw te pronk lag.

„Hverom sa'n neaken frommes yn ús krante?” klaagde de abonnee. (Waarom zo'n naakt vrouwmens in onze krant?)

Algra schreef een briefkaartje terug met: „Hverom haww Jo dy blommen der ôfhelle?”

(„Waarom heb je de bloemen er afgehaald?”)

gen én ootmoedig gelovig is. „In mijn ogen,” zo zegt zijn broer Ale, naar de Leeuwarder Courant vertelt, „kon niemand beter vechten dan hij als de Wirdumers en Swichumers slag leverden tegen de Wargasters.” Maar dat was uiteraard in de tijd toen Hendrik Algra nog schooljongen was.

Het werk van Algra heeft formaat. Of het nu zijn leraarschap was, of het zijn hoofdredacteurschap is, zijn Kamerlidmaatschap of zijn optreden als politiek spreker, het getuigt allemaal van formaat.

Wij zijn dankbaar voor zijn voorzitterschap van de redactiecommissie.

Hartelijk gefeliciteerd en Gods zegen ook verder toegewenst! U weet zelf bijzonder goed, dat zonder deze zegen niets beklijft!

Ooms

* * * Hardnekkig misverstand

Een briefschrijver uit Wijhe beschuldigt de redactie van Nederlandse Gedachten er van dat zij de waarheid opzettelijk aan haar lezers onthoudt.

Letterlijk zegt de schrijver: „Ik vraag u — nu u blijft volhardend op een wijze zoals de tegenpartijders van David dit deden, hetwelk David een gebed om hulp deed slaken ons bekend uit Ps. 12 onberijmd — was het u niet bekend dat Koekoek geen lid noch plaatsvervangend lid is van de Kamerlandbouwcommissie en daarom slechts als belangstellende aanwezig kon zijn en niet als eerste het woord kon voeren?”

Zeker, de heer Koekoek is noch lid, noch plaatsvervangend lid van de Kamerlandbouwcommissie. Maar dat ligt aan zijn fractie. Zijn partijgenoot Voogd is immers als lid van deze commissie door zijn fractie geaccepteerd. Maar zelfs dat neemt niet weg dat de heer Koekoek te allen tijde als lid van de Kamer het volste recht heeft in elke vergadering van elke openbare commissie het woord te voeren.

Hij is dan niet „belangstellende”, maar zit daar als Kamerlid in volle rechten. En mitsdien volledig gerechtigd als eerste het woord te mogen voeren.

Dat is geen theorie alleen, maar ook de werkelijkheid. Meerdere malen voeren „niet-commissieleden” het woord, zelfs als eerste spreker bij één of meer punten.

Zo is het — meer willen wij van deze brief niet zeggen.

De heer Algra bekijkt het hem geschonken boek. Naast hem, de samenstellers, links G. J. H. Griffioen en rechts H. Gringhuis.

plaar van een boek, waarin een keur van de hoofdartikelen van Algra verzameld is onder de titel: VOOR EEN MONDIG VOLK.

De heer G. J. H. Griffioen, heeft het ten huize van de heer Algra aangeboden, waarbij hij in een pittige beschouwing gewaagde van onze dank voor al hetgeen hij gedaan heeft en doet voor ons blad en waarin hij ook benadrukte de intenties van geloof en vertrouwen waaruit Algra schrijft.

Overigens was het fraai uitgevoerde boek nog niet compleet. Het was, wat in uitgeveryskringen genoemd wordt: een dummy. Maar dit voorjaar zal het verschijnen. Dat zei de heer Bolhuis, de medirecteur van de drukkerij Libertas, (waar Nederlandse Gedachten gedrukt wordt) die met de redactiecommissie was meegereisd naar Leeuwarden. Het boek wordt bij Libertas te Utrecht uitgegeven.

De Leeuwarder Courant (neutraal) heeft vrijwel een gehele pagina gewijd aan de 70ste verjaardag van Hendrik Algra, de hoofdredacteur van het Fries Dagblad. Algra wordt daarin genoemd de kampioen der kleine luyden. Wij betwijfelen, of de heer Algra deze betiteling geslaagd vindt. Maar wel weten wij, dat Algra, wiens vader landarbeider was en die de armoede aan den lijve gekend heeft, met name voor de eenvoudigen, de vromen (en dit in de beste betekenis die men aan dit woord kan geven) opkomt en steeds grote bewogenheid toont voor wat de mannenbroeders vaak met oneindig veel moeite en onder veel strijd en tegenslagen hebben weten te bereiken. In dit voorjaar zal bij Wever te Franeker een boek van Algra verschijnen, dat tot titel draagt: Het wonder der negentiende eeuw. Van vrije Kerken en kleine Luyden.

Algra zegt er zelf van, dat hij het met groot genoegen geschreven heeft. En mevrouw Algra — een heel prettige gastvrouw — getuigt er van, dat zij echt heeft meegeleefd toen haar man dit werk schreef. Zij heeft het zien groeien.

Rijk leven

Algra heeft een rijk leven. Rijk, omdat zijn leven strijdvaardig én bewo-

NADAT op 9 oktober 1965 zich in Beesel in Limburg een geval van mond- en klauwzeer onder varkens had voorgedaan en in de daarop volgende week in dezelfde provincie wederom twee gevallen, verbreidde zich deze ziekte naar het aangrenzende gedeelte van Noord-Brabant. Hier zette zich rondom Deurne een ziektehaard vast, van waaruit het oostelijk en midden gedeelte van Noord-Brabant en het noorden van Limburg besmet raakte. Ook andere provincies raakten bij deze epizootie betrokken. Einde november deden zich de eerste gevallen in Gelderland voor, terwijl Overijssel vanaf 21 december besmet raakte. Het heeft er alle schijn van dat thans de ziekte verder noordwaarts gaat en ook Drenthe erin betrokken raakt. Er deden zich bovendien enkele, veelal geïsoleerde gevallen voor in Utrecht en één geval in Zeeland.

Tot einde 1965 werd de ziekte geconstateerd op 1372 boerenbedrijven, waarvan 912 waren gelegen in Noord-Brabant, 204 in Limburg, 199 in Gelderland, 48 in Overijssel, 5 in Drenthe, 3 in Utrecht en 1 in Zeeland. Het aantal van deze bedrijven op kosten van het Rijk overgenomen dieren bedroeg ± 101.000 varkens en 1.100 runderen.

In het hierna volgende wil ik u een overzicht geven van de ziekte zelf, de hiertegen getroffen maatregelen en de economische gevolgen.

De ziekte

Mond- en klauwzeer is een virusziekte, die runderen, schapen, geiten en varkens kan aantasten. De typische ziekteverschijnselen, die 2 tot 7 dagen na de besmetting optreden zijn die van mondzeer en klauwzeer. Er verschijnen blaren in het slijmvlies van de mond en de tong en in de onbehaarde huid op de neusspiegel, de uier en de kroonranden, die spoedig in zweervorming overgaat. In ernstige gevallen kan ook het hart worden aangetast.

Het mond- en klauwzeervirus vermeerdert zich in het aangetaste dier in grote hoeveelheden, wordt met de urine, de melk en de ontlasting uitgescheiden en is in het geslachte dier in bloed en vlees aanwezig. Buiten het dierlijk lichaam is de smetstof tegenover uitwendige invloeden zeer weerstand biedend en kan derhalve lange tijd (maanden) in leven blijven. Kleine sporen hiervan, bijvoorbeeld meegenomen aan schoeisel, voederzakken, werktuigen of voertuigen zijn voldoende om een bedrijf te besmetten. De belangrijkste rol bij de snelle verspreiding van de ziekte speelt daarom de mens.

Ook ratten, vogels en natuurlijk de besmette dieren zelf (markten!) spelen bij de smetstofoverdracht een rol.

Vaccinatie

Mond- en klauwzeer was vroeger voornamelijk een runderziekte.

Door de jaarlijkse voorbehoedende enting van onze rundveestapel in de periode van 1 februari tot 15 april vormt de ziekte nu voor deze dieren geen problemen meer en is het voor wat Nederland betreft voornamelijk een varkensziekte geworden. Het is echter wel gebleken, dat de thans bij varkens optredende smetstof gevaarlijker voor

De economische gevolgen van de mond- en klauwzeer-epidemie en de daaruit resulterende sluiting van de grenzen van de belangrijkste Europese invoerlanden voor invoer van vee en vlees, zijn hoogst ernstig.

runderen is dan in voorafgaande jaren. Nog niet geënte jonge runderen en de nog slechts éénmaal geënte dieren, waarvan aangenomen mag worden dat de immuniteit op zijn einde loopt, zijn tijdens deze epizootie in sommige gevallen dan ook ziek geworden.

Van het optreden van een nieuw type mond- en klauwzeervirus in Nederland, zoals in het buitenland wel is gesuggereerd, is echter géén sprake.

In tegenstelling tot bij runderen is een éénmalige vaccinatie van varkens met de normale entstof nog niet mogelijk gebleken.

Een éénmalige enting van varkens geeft niet alleen een onvoldoende onvatbaarheid, waardoor „versluerde”, moeilijk vast te stellen ziektebeelden kunnen optreden, maar is bovendien van korte duur. De resultaten van een tweemaalige enting met een tussentijd van twee weken zijn aanmerkelijk beter. De tengevolge hiervan optredende onvatbaarheid is redelijk en duurt ongeveer drie maanden. Het is de varkenshouder toegestaan zijn varkensstapel op deze wijze en op eigen kosten in te laten enten. Hij verplicht zich dan het van overheidswege voorgeschreven entschema voor al zijn varkens en biggen vanaf de leeftijd van 2 weken te volgen.

Beter vaccin

Het zoeken naar een beter vaccin voor varkens wordt intussen door het Centraal Diergeneeskundig Instituut intensief voortgezet. Tijdens de heersende uitbraak rondom Deurne en Schaijk is een proef genomen met enting van varkens met een nieuw sterk (10-voudig) geconcentreerd vaccin. Een éénmalige enting hiermede acht men voldoende voor het opwekken van een snel optredende immuniteit, waarvan de duur echter nog niet bekend is. In het genoemde gebied zijn na deze enting, die in de eerste helft van november werd uitgevoerd nog geen nieuwe gevallen van mond- en klauwzeer opgetreden.

In overleg met het Landbouwschap

Over het algemeen kan gezegd worden, dat, door de voorbehoedende inenting, de ziekte voor onze rundveestapel geen problemen meer oplevert.

straal van vijf tot acht kilometer, waarin het vervoer van varkens en zondig runderen wordt verboden. Indien meerdere kringen in elkaar overgaan, kan uit controle-technische overwegingen in een groter gebied een regionaal vervoerverbod worden ingesteld.

Om verspreiding van smetstof via de markten tegen te gaan worden deze indien deze zijn gelegen in de genoemde gebieden gesloten. Met ingang van 24 december 1965 zijn door mij zelfs alle varkensmarkten in geheel Nederland verboden, evenals het houden van keuringen, tentoonstellingen van deze dieren etc. Deze maatregel is noodzakelijk om een landelijke verspreiding van de ziekte, welke vanwege de gemakkelijke overdracht van de smetstof niet denkbeeldig is, tegen te gaan. Met het oog

heb ik thans de varkenshouders in door de Directeur van de Veeartsenijkundige Dienst aangewezen gebieden in de gelegenheid gesteld hun varkens middels de tweemaalige enting met de oude entstof te laten enten en hiervoor een subsidie uit te keren. De kosten van de entstof en één van de twee injecties door de dierenarts zijn hierbij voor het Rijk.

Thans zijn voor deze vrijwillige regeling aangewezen gebieden in de provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland.

Bestrijdingsmaatregelen

Eén van de eerste, ingevolge de Vee- en Dierwet en door de Veeartsenijkundige Dienst getroffen maatregelen bij het besmet raken van een bedrijf, is de insluiting hiervan. De smetstofhaard wordt geïsoleerd en door het afvoeren en destrueren van alle op het bedrijf aanwezige varkens en eventueel aangetaste runderen zo snel mogelijk vernietigd. De eigenaar wordt voor de overgenomen dieren een schadeloosstelling toegekend ten bedrage van 75% van de waarde van zieke dieren en 100% van de waarde van gezonde dieren. Het bedrijf wordt daarna onderworpen aan een meermalige grondige ontsmetting en blijft zo lang als noodzakelijk is, ingesloten. Rondom het besmette bedrijf wordt een gebied afgezet met een

hierop, en met de bedoeling de export van runderen, varkens, vlees en vleeswaren van deze dieren zoveel als mogelijk is te beschermen zijn nog verschillende andere vervoersverboden voor varkens, runderen, schapen en geiten ingesteld.

Thans zijn hiervan nog de volgende van kracht:

- 1) een vervoersverbod van genoemde dieren uit de provincies Noord-Brabant, Limburg en Gelderland ten zuiden van de Waal;
- 2) het vervoer van varkens binnen en uit de provincies Overijssel en Gelderland (met inbegrip van het gedeelte ten zuiden van de Waal);
- 3) het vervoer van varkens in een gedeelte van de provincies Noord-Brabant en Limburg rondom het Peelgebied.

Van deze verboden kan in bijzondere gevallen door de Directeur van de Veeartsenijkundige Dienst ontheffing worden verleend.

Door het buitenland genomen maatregelen

Teneinde besmetting van eigen land met mond- en klauwzeer te voorkomen, of een uitbreiding hiervan zoveel mogelijk tegen te gaan, is het buitenland naarmate de epizootie zich verder over

MOND-

KLAUWZEER-EPIDEMIE

heeft onze Minister van

MIESHEUVEL

redactie een uiteenzetting
van de mond- en klauw-
zeer varkensstapel be-

isde steeds strenger
aan de van uit ons
nde of doorgevoerde
klauwzeer gevoelige die-
n hiervan afkomstig.

T van de maanden ok-
ber het aantal gevallen
ke provincies toenam
klauwzeer daar vaste
verdigden België en
xportverbod uit voor
rien en vlees van deze
er uit de provincies
Limburg. Deze maat-
ge, korte tijd gevolgd
ot land strekte het im-
uit tot de provincie
esland en Zwitserland
na geen vee en var-
n van afkomstig uit de
Brabant en Limburg
verklaarde de voor-
E.E.G.-richtlijn voor
eren en varkens ook
Nederlandse slacht-
et vlees naar Italië

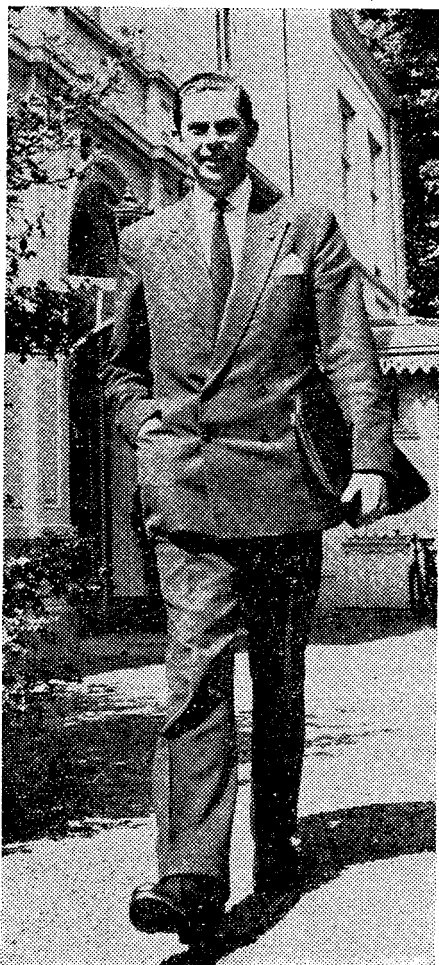
en tegemoet te komen
xport uit overig Ne-
rmen, werd het ver-
de herkauwende dieren
nd naar het overig
land te vervoeren.
Tgenoomde gedeelten
nd een scheiding aan-
bi natuurlijke barrière
nen te volgen.

Nchter ook in de pro-
nd en vervolgens in
vallen van mond- en
nen, terwijl ook in de
nt en Drenthe spora-
traden, namen steeds
port-maatregelen ten
eel Nederland. Thans
Frankrijk, België, Duits-
Witserland, de import
n dieren en varkens,
afkomstig uit geheel
deer toegestaan.

at nu nog de invoer
besmette provincies.
n hiervan is dan ook
at de uitvoer uit
pde varkens en her-
vlees hiervan afkom-
plaatsvinden, voorzo-
van in het land van
egelaten.

omische gevolgen

Nederland zowel de
als de kalvermesterij
xport zijn ingesteld,
an de grenzen van de
ropese invoerlanden
s directe en ernstige

gevolgen voor de afzet en de prijsvor-
ming van onze varkens en ons kalfs-
vlees.

In de varkenssector liggen de markt-
verhoudingen ongeveer als volgt:

Productie en afzet per maand

Binnenlandse produktie	550.000 varkens
Export: vleeswaren en conserven	80.000
varkens en varkensvlees	120.000
200.000 varkens	
Binnenlandse consump.	350.000 varkens

De export van vleeswaren en conser-
ven, die vooral op Engeland en de Ver-
enigde Staten van Amerika is gericht,
heeft tot nu toe geen hinder ondervon-
den. Deze export loopt dus normaal
door.

De export van levende en geslachte
varkens en van vers varkensvlees daar-
entegen gaat vrijwel geheel naar de
E.E.G.-partnerlanden - Frankrijk, Bel-
gië, Duitsland en Italië - die thans hun
grenzen voor de invoer van vee en vlees
vanuit Nederland gesloten hebben.

In feite betekent dit dat er thans veel
meer varkens voor binnenlandse con-
sumptie beschikbaar komen. Rekening
houdend met het feit dat per maand
ongeveer 50.000 slachtrijpe varkens van
de besmette bedrijven niet voor mense-
lijke consumptie mogen worden be-
stemd, is het aanbod waarvoor op de
binnenlandse markt afzet moet worden
gevonden thans 70.000 stu; of 20%
groter dan normaal, namelijk 420.000
varkens per maand.

Om te voorkomen dat dit plotselinge
extra aanbod van 70.000 varkens tot
een volledige ineenstorting van de bin-
nenlandse markt zou leiden, heb ik het
Produktschap voor Vee en Vlees in
staat gesteld gedurende de maand ja-

nuari 30.000 varkens in te vriezen. De
hieraan verbonden kosten - ± f 30,- per
varken - komen ten laste van het Land-
bouw-Egalisatiefonds. Hoewel door de-
ze maatregel de druk op de binnenland-
se markt wat is verminderd, blijft de
noodzaak de binnenlandse consumptie
van varkensvlees op te voeren onver-
minderd bestaan. Deze noodzaak zal
bovendien des te groter worden, naar-
mate de periode van grenssluiting lan-
ger gaat duren.

In de kalfsvleessector liggen de ver-
houdingen nog moeilijker. Wij mesten
per jaar ongeveer 650.000 kalveren,
waarvan er 600.000 worden geëxpor-
teerd en slechts 50.000 op de binnen-
landse markt worden afgezet. Deze ex-
port, die ongeveer f 300 miljoen per
jaar vertegenwoordigt, is vrijwel geheel
gericht op de E.E.G.-partnerlanden,
met name Italië en Frankrijk, die thans
hun grenzen voor de invoer van het
Nederlandse kalfsvlees hebben geslot-
ten. In de eerste plaats zal dit leiden
tot een aanzienlijk lager prijspeil voor
de ca. 100.000 mestkalveren, die de ko-
mende maanden slachtrijp zijn en dan
moeten worden afgezet op de binnen-
landse markt. Een grotere binnenland-
se consumptie van kalfsvlees zal na-
melijk alleen te bereiken zijn bij een
aanzienlijk lager prijspeil dan onder
normale omstandigheden bij export ge-
maakt kan worden.

In de tweede plaats zal de sluiting
van de belangrijkste exportmarkten de
toekomstige ontwikkeling van onze
kalfsvleesproduktie zeker sterk beïn-
vloeden. In de komende maanden kalft
het grootste gedeelte van onze melk-
veestapel af en naar het zich thans laat
aanzien zal er niet veel animo zijn om
jonge kalveren te gaan mesten, zolang
de vooruitzichten voor de afzet niet
verbeterd zijn.

Conclusie

De economische gevolgen van de
mond- en klauwzeerepidemie en de
daaruit resulterende sluiting van de
grenzen van de belangrijkste Europese
invoerlanden voor invoer van vee en
vlees zijn dus hoogst ernstig.

Op korte termijn: een belangrijk la-
ger prijspeil voor varkens en slachtkal-
veren omdat er door de stagnerende
export plotseling veel meer dieren voor
de binnenlandse consumptie beschik-
baar komen. Weliswaar heeft de in-
vriesregeling voor varkens de druk op
de binnenlandse markt wat verlicht,
maar de noodzaak tot opvoering van
het binnenlands verbruik van varkens-
vlees en kalfsvlees blijft onverminderd
bestaan.

Op lange termijn: een geringere ani-
mo om varkens en slachtkalveren te
mesten, zo lang de vooruitzichten voor
de afzet geen verbetering ondergaan.

De Overheid doet al het mogelijke om
de ernstige veeziekte te bestrijden. Dat
vereist drastische maatregelen. Mede-
werking van het bedrijfsleven en voor-
al van de veehouders is onmisbaar om
deze actie te doen slagen.

Daarnaast zijn met de zogenaamde
invriesregeling voor varkens maatregel-
en getroffen om een ineenstorting van
de binnenlandse markt te voorkomen.

Kort na Sinterklaas heb ik een rubriekje volgeblaft tegen
de Eerste Kamer. De redactie vond dat kennelijk maar grie-
zelig. Zo'n ongeganeerde toon tegenover en eerbiedwaardig
college, dat kon nauwelijks gepast zijn. Vandaar een bege-
leidend vriendelijk verzoek aan de lezers het onoverwijd voor
de Eerste Kamer op te nemen.

Na ruim een maand is het resultaat twee brieven pro
senatu. Da's niet veel. Maar misschien zitten er nog wel meer
fans van Jonkman onder de lezers die zich de moeite be-
spaard hebben; die vertrouwen dat de Eerste Kamer ook
deze aanslag weer zonder hun steun zal overleven. Daar
konden ze helaas wel eens gelijk in hebben. Veel mensen be-
schouwen de Eerste Kamer namelijk als een soort politieke
blindedarm: je weet niet precies waarvoor hij dient maar
zolang je er geen echte overlast van hebt laat je hem zitten.
Een overdreven staaltje van monumentenzorg voor een stijl-
imitatie van koud anderhalve eeuw oud, maar realiteit. Ik
kwam namelijk in de week nadat ik het stukje contra ge-
schreven had een stuk of vier volksvertegenwoordigers te-
gen en een echte minister, allemaal partijgenoten. Vroegen
ze verontwaardigd hoe ik het in m'n hoofd haalde het nut
van de Eerste Kamer in twijfel te durven trekken? Helemaal
niet. Ze zeiden alleen maar moedeloos dat er aan de Eerste
Kamer toch niet te wrikken valt.

En nu de reacties die u in dit nummer van ons blad aan-
treft. Wat moet je daar nu van zeggen? Denk erom, zei een
redacteur van „Nederlandse Gedachten”, ga er wel serieus
op in want we hebben zelf om die brieven gevraagd. Alsof
ik nota bene de moppenrubriek verzorg, alsof ik niet elke
week opnieuw dodelijk ernstig ben, alsof ik... goed, ak-
koord, serieus dan.

Eerst dan maar de brief van kroongetuige à décharge
Scheurkogel. Wat mij in zijn schrijven het meest aanspreekt
is de gedachte dat iedere abonnee natuurlijk het Politiek
Palet leest. Verder is dat van die logica een beetje wede-
kerig. Als de heer Scheurkogel schrijft: „Ik was toch maar
liever lid van de Eerste dan van de Tweede Kamer”, dan
zou ik hem willen zeggen: u moet natuurlijk zelf weten wat
u doet, mannenbroeder, maar als ik u was zou ik me nog
eens tweemaal bedenken!

Een ding verbaast me wel een beetje. De redactie neemt
de brief van de heer Scheurkogel op zonder een bijgaand
verzoek aan de lezers het voor de Tweede Kamer op te
nemen. Een ander probleem houdt me ook bezig. Welke man
uit de onderontwikkelde gebieden vloerde alle Kamerleden?
Wat zegt u? Bedoelt de heer Scheurkogel de heer Einaar?
Weet u dat zeker? Laat me dan serieus mogen zeggen dat dit
een overdreven voorstelling van zaken is. Maar zelfs als de
heer Scheurkogel gelijk zou hebben dan zou er nog geen
reden zijn voor verbijstering. Want al hebben we het soms
over „onderontwikkelde gebieden” („ontwikkelingslanden” is
beter), dat wil nog niet zeggen dat daar bij uitstek de on-
derontwikkelde mensen wonen.

De heer Scheurkogel is voor het overige niet bij machte
de senaat te verdedigen zolang ondergetekende zijn afwij-
zend standpunt niet deugdelijk weet te motiveren. Gelukkig
heeft de tweede inzender, de heer Van Geene daarmee geen
enkele moeite. Als hij zijn hele verhaal bijeengesproken
heeft ter gelegenheid van mijn rubriekje uit december dan
heb ik de grootste bewondering voor zijn produktiviteit.

Wat hij zegt is allemaal het puur theoretische pro dat men
in de loop van de voorbije anderhalve eeuw bijgeegaard
heeft om het eenmaal bestuande instituut te rechtvaardigen.
Het zijn de leerboekjes-argumenten van de Eerste Kamer-
geleerden met te weinig fantasie om zich „een-situatie-zon-
der” voor te stellen. Ze hebben zich waarschijnlijk niet de
moeite getroost eens een paar achtermaatager op he on-
behoorlijke tribune van de senaatszaal post te vatten (te
klein, geen stoelen).

Want het is toch zeker een puur verzinsel dat de leden
van de Tweede Kamer niet in staat zouden zijn het „volle
maatschappelijke leven” uit te roeven. En wat is dat voor
een overdreven voorzichtigheid als men bang is dat de
Tweede Kamer (met adviezen van de SER, de Raad van
State, honderd-en-één commissies en vakbladen) niet tot een
definitief besluit zou mogen komen? En wat is definitief? En
mag er misschien eens een fout gemaakt worden? En kan
de Eerste Kamer per definitie alleen maar fouten verbeteren
en ze zelf niet alsnog maken? En was het — met Mussert
voorop — aangevochten Nederlands-Belgisch traktaat in 1927
zo'n rampzalige overeenkomst dat de Eerste Kamer er zo
nodig nee tegen moest zeggen? En hebben al die begaafde
politieke hobby-isten die de Eerste Kamer onder haar leden
heeft aan de „publiciteitsmedia” niet genoeg als ze hun boei-
ende verhalen kwijt willen?

Onlangs trof ik in de Eerste Kamer een christelijk-histo-
rische broeder die mij verklapte dat zijn traditionele gezind-
heid hem tot nu toe altijd ongezien de Eerste Kamer had
laten verdedigen. Een middag ter plekke had van hem een
revolutionair gemaakt.

Mr. J. A. W. Burger (ja, dezelfde) schrijft in het PvdA-blau
„Opinie”: „Hoe is het mogelijk dat de Eerste Kamer nog
bestaat. Er zijn zo weinig argumenten voor en zoveel staats-
rechtscenners tegen”.

Hij som: op: „Groen van Prinsterer was er dan ook tegen.
Zo ook Thorbecke. Buys was er niet voor. Evenmin Kranen-
burg, terwijl Oud en Romme er in de huidige vorm ook al
geen heil in zien”.

Het enige argument dat nog hout snijdt, is de overweging
dat serieuze zaken tweemaal overweging verdienen, meent
Burger. Maar daarvoor heb je — zo vindt een commissie
waarvan de heer Burger voorzitter geweest is — de Eerste
Kamer in de huidige opzet niet voor nodig. De commissie
komt dan met een heel ingewikkeld voorstel om er volgens
het Bataafs-Noorse stelsel zo iets als anderhalve-Kamer-in-
één van te maken.

Het komt er waarschijnlijk op neer — zo heb ik van een
socialistisch voorman begrepen — dat de socialistische com-
missie de-senaat-weg-en-niets-er-voor-terug een te revolutio-
nair voorstel vindt om een kans te maken. Vandaar het Ba-
taafs-Noorse geknutsel dat te ingewikkeld is om het aan een
groot publiek uit te leggen.

En daar heb je dan tevens het kardinale criterium. Het
parlementaire stelsel moet namelijk niet alleen doeltreffend
zijn maar ook eenvoudig en doorzichtig. Dat betekent: de
ballast over boord.

DE PLAATS VAN NEDERLAND

VOOR de oorlog was er een pauselijke nuntius in Nederland, die vlees kocht bij een protestantse slager. De geloofsgenoten van de nuntius spraken er schande van en zij zeiden dat ook tegen deze hoogwaardigheidsbekleder. De nuntius antwoordde daarop dat de slager weliswaar protestant was, maar dat de koeien katholiek waren.

Met dit verhaal begon minister Luns zaterdag j.l. zijn betoog om aan te geven dat er een groot verschil is tussen de voor-oorlogse en deze tijd.

Onze minister van buitenlandse zaken was overigens blij dat de verdeling in compartimenten aan het verdwijnen was. Hij verheugde zich er over dat er een groei waarneembaar was in de richting van een christen-democratische samenwerking.

Gezamenlijke conferentie

Minister Luns sprak op de conferentie, die de buitenlandse commissie van de Arjos in Monopole te Amersfoort had belegd in samenwerking met de buitenlandse commissies van de C.H.J.O. en K.V.P.J.G.

De conferentie was een succes. Een honderddertigtal jonge mensen nam er aan deel. Het onderwerp „De plaats van Nederland in Europa en de wereld” werd behandeld.

De deelnemers hadden voor de conferentie een beknopte documentatie ontvangen. In deze documentatie werd aan de hand van de officiële stukken weergegeven wat over een aantal vraagstukken het officiële regeringsstandpunt was.

De deelnemers hadden zich ook behoorlijk in de problematiek verdiept. Dat bleek ook uit de discussie. De vragenstellers lieten zich niet lang noden. Zowel 's morgens als 's middags had de discussie nog wel een uur langer kunnen duren.

Stichting Nederlandse vrijwilligers

De morgenbijeenkomst was gewijd aan de doelstellingen en de werkzaamheden van de Stichting Nederlandse Vrijwilligers.

Een van de stafmedewerkers van de S.N.V. mr. L. Mazaraić hield een inleidende causerie onder de titel „Wat beoogt de Stichting Nederlandse Vrijwilligers”. Hij wees er op dat met name de technische hulp belangrijk is.

Onder deze hulp wordt verstaan de overdracht van kennis en ervaring, die nodig is voor de sociale en economische vooruitgang van een land.

Dit kan gebeuren door het zenden van deskundigen, het beschikbaarstellen van fellowships (beurzen) aan personen uit de ontwikkelingslanden en het scheppen van opleidingsmogelijkheden in de ontwikkelingslanden zelf.

Aanvankelijk geschiedde de kennisoverdracht op hoog niveau. Men realiseerde zich echter, dat er ook veel gedaan kon worden voor de „middenkaders”.

Deze gedachte lag ten grondslag aan de oprichting van het „Peace Corps” in 1961 in de Verenigde Staten. Door de oprichting van dit Corps nam overal de belangstelling voor kennisoverdracht op middelbaar niveau enorm toe.

In Nederland werd februari '63 het Jongeren Vrijwilligers Programma opgericht. Het werkte onder auspiciën van Buitenlandse Zaken. Daarnaast werd in dezelfde maand door particuliere organisaties een stichting in het leven geroepen: het Jongeren Vrijwilligers Corps.

Aangezien beide instellingen hetzelfde doel hadden, begonnen er al spoedig besprekingen om tot samenwerking te geraken. Als gevolg daarvan kwam op 23 juli '65 de Stichting

Nederlandse Vrijwilligers tot stand, waarin overheid en particulieren zeer nauw samenwerken. Deze stichting zendt nu dan ook de vrijwilligers uit. Vanaf de oprichting zijn ruim 120 vrijwilligers uitgezonden. Zij zijn in groepen werkzaam in: West Kameroen, Brazilië, Columbia, het Nabije Oosten, Ivoorkust, Nigeria en India.

In 1965 was voor dit doel 5,5 miljoen gulden beschikbaar, in 1966 7 miljoen gulden.

De heer Mazaraić maakte ook een aantal opmerkingen over de aard van het werk, de selectie van de deelnemers enz. Voor uitzending komen Nederlanders tussen 21 en 35 jaar in aanmerking. Zij dienen bij voorkeur ongehuwd te zijn. Voorts moeten zij bereid zijn een verbintenis van twee jaar aan te gaan.

Na deze causerie werd een korte kleurenfilm vertoond over het werk van de Stichting.

Bij de gedachtenwisseling werden tal van kritische vragen gesteld en werd dieper op de problematiek ingegaan.

Andere mentaliteit

Minister Luns wees 's middags o.a. op de verandering in mentaliteit die zich heeft voltrokken. Tientallen jaren lang heeft Nederland zich afzijdig gehouden van de internationale gebeurtenissen en ontwikkelingen. Wij voerden een zgn. neutraliteitspolitiek of een actieve zelfstandigheidspolitiek. Op goede gronden was dit in die tijd te verdedigen, maar — bewust of onbewust — hebben wij toen niet veel anders gedaan als klaplopen op de grote mogendheden. Omstreeks '36-'38 zijn wij wakker geworden voor de dreigingen van buitenaf. De wederzijdse afhankelijkheid tussen de staten is na de oorlog steeds duidelijker geworden. Helaas is dat niet overal even diep doorgedrongen.

Ondanks de grote verliezen die Nederland heeft geleden is zijn plaats nu belangrijker dan tientallen jaren geleden. Nederland speelt nu een actieve rol en het neemt in veel opzichten een sleutelpositie in.

Atlantische en Europese samenwerking

Nederland vormt een integrerend deel van de westerse en atlantische wereld. Wij hebben de Verenigde Staten en Canada daar bij nu nodig. Steeds heeft er overeenstemming bestaan tussen de partners over de beginselen die aan deze samenwerking ten grondslag behoren te liggen ter handhaving van de vrijheid. De politieke conceptie van de Franse regering heeft 'n principiële wijziging ondergaan. Frankrijk onderschrijft de navo-gedachte niet meer. Ook t.a.v. de Europese samenwerking heeft het andere ideeën. Het wil een positie als wereldmacht analoog aan die van de Verenigde Staten. De afstand tussen de wereldkolos V.S. en

Minister Luns

...Nederland neemt sleutelpositie in...

Frankrijk is echter onoverbrugbaar. Het Verenigd Koninkrijk schikt zich daar beter in, al doet het dat niet van harte.

Frankrijk gaat uit van de premisse, dat Europa tot nu toe onderworpen is geweest aan de V.S., maar Europa moet nu een eigen politiek voeren.

De ervaring heeft ons geleerd dat niet met intergouvernementele samenwerking kan worden volstaan. Integratie is nodig.

Minister Luns toonde zich niet gerust op de ontwikkeling van het Franse standpunt. Spreker vreesde dat de bijeenkomst te Luxemburg niet tot een oplossing zou leiden. Er is een heel groot verschil tussen het Franse standpunt en dat van de andere partners. Nederland zal niet toestaan dat er getornd wordt aan het supra-nationale karakter van de Europese samenwerking. Nationale ambities zijn een anachronisme. Nederland heeft een uitstekende reputatie (ook in de Navo), dat het gesloten verdragen nakomt. Dit is — helaas — een steeds zeldzamer wordend verschijnsel.

De andere partners weten waar het bij de Nederlanders op staat. Wat Nederland aanvaardt wordt door de andere partners vaak overgenomen. Nederland neemt min of meer een sleutelpositie in. Wanneer Nederland volstrekt geïsoleerd zou staan, dan zou het voor Nederland vanzelfsprekend vrij moeilijk zijn om voet bij stuk te houden. In 1961 stonden wij geïsoleerd bij het plan-Fouchet. Spreker zei dat hij met vertrouwen naar Luxemburg ging, met name rekenend op steun van Duitse zijde.

Ontwikkelingshulp

Minister Luns noemde hulp aan minder-ontwikkelde gebieden een eis van van de christelijke caritas. Op een desbetreffende vraag antwoordde de minister dat een van de taken van de caritas is het bevorderen van de sociale gerechtigheid. Aan de minister werd ook gevraagd of de Nederlandse bijdrage voor ontwikkelingshulp in overeenstemming was met de christelijke caritas.

De heer Luns antwoordde dat Nederland meer zou behoren te doen. De caritas wordt niet voldoende gediend, maar ze wordt gediend. De bijdrage voor ontwikkelingshulp zal in 1967 hoger worden, maar de minister kon niet zeggen hoeveel. Dit, aldus de minister, hangt mede af van mijn collega van financiën.

Een van de conferentie-gangers had naar voren gebracht dat in India de

in Europa en de wereld

grootste hongersnood heerst sinds 50 jaar. De Nederlandse regering heeft een bedrag van f 100.000,- beschikbaar gesteld. Is dat het maximum?

Minister Luns antwoordde dat dit niet het geval was en dat de gift waarschijnlijk zal worden uitgebreid. In het kabinet was er reeds over gesproken.

Diverse uitspraken

— Tegenover het communisme is een defensie-apparaat nodig dat voldoet aan de hoogste eisen. De dreiging is nu meer latente vorm aanwezig. De expansie is meer gericht op Z.O.-Azië.

— Het Amerikaanse vredesoffensief maakt het ons gemakkelijker de politiek van Amerika in Vietnam te steunen. Overigens kan men niet optimistisch zijn over de resultaten ervan. Een akkoord is thans niet mogelijk, tenzij men zegt: geef Zd.-Vietnam aan Nrd.-Vietnam. Wie garandeert echter dat na Vietnam Cambodja en andere landen niet aan bod komen? Wat dat betreft mogen we ook wel lering trekken uit de geschiedenis van nazi-Duitsland.

— De taak van Nederland is allereerst het bevorderen van de Europese eenheid. Dat is steeds zo gezien.

— We mogen de ogen niet sluiten voor de symptomen van een materialistisch ingestelde levenshouding. Er wordt getornd aan de grondslagen van de samenleving. Hier ligt een speciale taak voor de christelijke politiek en voor de politieke jongerenorganisaties. Ik ben geen vergeestelijkt mens, maar het toenemende materialisme geeft me zorg.

— Ik weet niet of Indonesië de verdragen betreffende Nw-Guinea zal nakomen. Dat is afhankelijk van de situatie in 1969 in Indonesië en deze situatie is thans lichtelijk fluctuerend. Meer dan deze sybillische woorden kan ik er niet van zeggen. Het is echter geen casus belli.

— Atoombewapening voor Nederland is niet nodig. Nederland is ook tegen Duitse zeggenschap over de kernwapens. Er mogen wel meer vingers aan de trekkers komen, maar de trekkers mogen niet worden uitgedeeld.

Tenslotte

De conferentie stond onder leiding van de voorzitter van de buitenlandse commissie van de Arjos, drs. J. van Putten.

De deelnemers konden op de conferentie inlichtingen krijgen over het werk van de Unesco, het Defence and Aid Fund, de Vereniging Democratie voor Spanje en uiteraard over de Stichting Nederlandse Vrijwilligers.

D. CORPORAAL

ZWOLLE EN OMSTREKEN

FERNHOUT N.V.

Handel in wegen- en waterbouwmaterialen
Zandzuigbedrijf, op- en overslag
Scheepsbevrachting
ZWOLLE - Telefoon 05200 - 17251 b.g.g. 13637
EMMELOORD - Telefoon 05270 - 3141 - 2493

W. PORTE EN ZOON

SCHILDEREN - BEHANGEN
SPUITEN - MOFFELEN
Thorbeckegracht 40 - Telefoon 16271 - Zwolle

Abonneert u op
Nederlandse Gedachten

MODE IN HERENKLEDING.

Diezerstraat 25 - 27 - Zwolle
EXCLUSIEF IN HERENMODES
STATSON-HATS

50 jaar lang meest gevraagde

WONINGINRICHTING J. VOERMAN EN ZONEN

Assendorperstraat 73 - 81 - Telefoon 16507

Het juiste adres voor al uw huisbrandkolen en huisbrandoliën is steeds

VELDMAN

Kolen- en huisbrandoliënhandel
Willemsvaart 5a Tel. 16302 Zwolle

• Christelijke partij

• Vervolg van pag. 2

en fascistisch rechts. Mijn antwoord is, dat de verschuiving in de betekenis van de woorden „links” en „rechts” nu eenmaal in die richting is gegaan. Het had ook andersom kunnen zijn, want de woorden „links” en „rechts” hebben op zichzelf geen politieke inhoud. Zij hebben de inhoud die men eraan geeft. Vroeger bedoelden wij met „rechts” confessioneel. Tegenwoordig verstaat men er steeds meer liberaal of fascistisch onder. Ik wil er met ernst voor waarschuwen, dat wij ons niet in die hoek moeten laten drukken.

Wanneer de christelijke partijen in deze zin niet links en ook niet rechts thuis horen, moeten zij zich dus „centraal” opstellen, d.w.z. zij moeten ervoor passen zich in die tegenstelling te laten vangen. Zij moeten vanuit hun beginsel hun standpunt tegenover de zich voordoende politieke vraagstukken zelfstandig bepalen, en niet van te voren hun verwachting stellen of op de macht van de staat, of op de kracht van de enkeling. Dit betekent dus in genen dele, dat de christelijke partijen een tussenstandpunt tussen socialisme en liberalisme zouden moeten gaan zoeken. Het is andersom: socialisme resp. liberalisme berusten op overschatting van de macht van de staat resp. van de kracht van de enkeling. Daarom wijken zij naar links resp. rechts af. Röpke noemde het socialisme en het liberalisme daarom „karikaturen”. De christelijke partijen zullen op grond van hun christelijke roeping, en van hun christelijke beginselen ernaar moeten streven, in de praktijk van de politiek de enkeling en de staat beide, elk naar zijn aard, tot hun recht te doen komen.

De heer Meeder is van mening, dat deze „centrumpositie” geen „princiële” positie kan zijn, doch een niemandsland is, waar de christelijke partijen de speelbal zouden zijn van liberalisme en socialisme. Ik begrijp dat niet, want de „centrumpositie” brengt juist tot uitdrukking het eigen bestaansrecht van het christelijk politiek beginsel, dat met alle gezichtspunten der christelijke roeping rekening wil houden. Dit laatste is de kern van de zaak, want als wij ons beginsel scheef trekken, door het ene of het andere gezichtspunt op de spits te drijven, dan wijken wij óók af naar links of rechts.

Afgaande op de verdere inhoud van dit nummer (voor de toezending waarvan ik de heer Meeder dank zeg), vrees ik dat dit blad teveel naar rechts (in de nieuwe betekenis van het woord) door de bocht is geschoten. Wanneer bijvoorbeeld wordt gezegd, dat het aandringen op hulp aan ontwikkelingsgebieden niets dan „gejank van ethici” is, en dat deze „jankers” alleen maar hun eigen glorie willen verhoogen, dan kan ik daar niets christelijke meer in ontdekken.

10 dec. 1965

P. van der Kooy

(12)

Traag, al mijmerend, begint ze dan de tafel leeg te maken, die om ruimte uit te winnen, tegen 't schot is geschoven. Wat kan het toch raar lopen in de wereld. Wie had dat nu gedacht, dat ze nog eens zo ver van 't dorp zouden komen te zitten. Wat heeft ze het vroeger vaak tegen moeder gezegd: „Gelukkig hij heeft straks niet ver te lopen onze Cor. De school is vlak bij. Dat is mooi makkelijk.” En kijk nou es! Een klein half uur is het zeker. Er is 's winters geen sprake van, dat hij „tussen de middag” thuis kan komen te eten. Ze had 't nooit gedacht, dat ze zo gauw, nog geen jaar na hun trouwen, al zouden verhuizen. Nu, alle verandering is geen verbetering, dat heeft ze ondervonden, want wat is het een akelige oude tempel, waar Berend haar in overgepoot heeft. Je kunt geen gebrek opnoemen, of 't kleeft dit huis aan. Vochtig, schimmelig, tochtig, houtworm. De balken zijn letterlijk doorzeefd. En klein, heel akelig. Eén bak van 'n kamer op 't Noorden. Wat zal dat van 't winter een brandstof kosten en wat zal Berend daar een pijn in de buik over hebben.

Er vliegt een zorgelijke trek over Coba's gezicht, dat ook meteen weer opklaart. Wat een geluk, dat moeder niet is meegegaan naar hier. Waar had 't oude mens moeten slapen? Ze hadden een ledikant in de kamer moeten zetten, er had niets anders op gezeten. Gezellig was 't niet geweest. Evengoed is het anders ook een zegen, dat 't zo gelopen is. Moeder en Berend kunnen beter niet te dicht bij elkaar in de buurt zijn. Het ging de laatste tijd al heel scheef. Zij, Coba, zat altijd tussen twee vuren. Dat is geen benijdenswaardige positie. Enfin, moeder heeft het nu naar haar zin. Dat heeft vanzelf ook zo moeten wezen, dat Ome Gert net kwam te sterven, toen Berend dit land kon huren, zodoende kon tante Maartje mooi bij moeder intrekken en bleef die in haar oude gedoetje. Wat zou moeder hier een ergernis gehad hebben. Geen kraan, geen aanrecht. Altijd 't water van buiten aansjouwen. Nee, dat was niets voor haar geweest. Trouwens, Coba moet er zelf ook nog aan wennen. Wat is een emmer vol gauw op, als je er bij stilstaat. Is ie nu ook al weer leeg? Ja hoor, wel klaar! Enfin, dan maar weer putten. Daar blijft een mens lenig bij, zal ze maar denken. Met een vermoeide glimlach om haar bleekrode mond treedt ze naar buiten.

Met een krachtige beweging van haar arm plonst ze het akertje in het water en takelt het handig en vlug weer naar boven, da's een! Ze giet het over in een grote emmer, nu dadelijk nog maar een. Weer bukt ze zich en weer hijst ze haar vrachtje op. Hè, wat wordt ze ineens raar. Haastig zet ze het akertje op de rand van de bak. Het is of al het bloed uit haar hoofd wordt weggezogen. Ze duizelt op haar voeten. Ze grijpt met haar hand naar de keel. Ze zal toch niet moeten overgeven? De hele wereld draait met haar. Ze sluit haar ogen. Hoe lang staat ze zo? Ze weet het niet. Maar dan komt daar ineens als het nader sluipen van een poes, die haar prooi wil bespringen, de honingzoete fleemstem van Antjebuur:

„Scheelt er wat aan, Coba?” en daarachter zenuwachtig rad: „Mens, je raakt toch niet van jezelf?” En eer Coba goed en wel beseft, wat er gebeurt, wordt haar daar een „plens” water in 't gezicht gehooft, genoeg om een heel koor bezwijmden mee bij te brengen, dus voor haar, die nog maar in een beginstadium is, ruim voldoende om zich helemaal te herstellen. Het middel is zelfs erger dan de kwaal, vindt ze.

„Buurvrouw toch, kijk toch es, wat je doet! Ik ben tot op

m'n hemd toe nat!” Met vies vertrokken mond trekt ze haar doorweekte kleren tussen duim en vinger van de borst. „Ik drijf gewoon”, zegt ze bijna boos. Het is anders niets voor Coba om zo uit te vallen, want ze houdt graag met iedereen vrede, vooral met de burens, maar deze geburin, die de andere helft van 't huis bewoont, valt niet bijster in haar smaak. Niet, dat ze „trots” is, dat zij verre, maar tegen Antje heeft ze een paar dingetjes, die ze niet best over 't hoofd kan zien. Antje is twee beetjes nieuwsgierig en in hoge mate vals. Dat zijn lelijke ondeugden, maar je kunt je ertegen wapenen. Erger is, althans in Coba's oog, dat Antje zo „weinig zindelijk” is en in verband daarmee veel „klein vee” houdt. Boze tongen beweren, dat ze niet alleen last van „hip hip” heeft maar zelfs ook van „langzaam an”. Vandaar, dat Coba niet op een drukke conversatie met Antje-buur gesteld is. Ze vermijdt haar angstvallig, er tevens zorg voor dragend, dat Antje zo weinig mogelijk bij háár over de vloer komt. Antje is er sneu van, dat Coba zo uit haar slof schiet.

„Ik dacht, water is altijd overal goed voor!” zegt ze nederig en ze loert met haar donkere onbetrouwbare ogen, waarvan 't wit ietwat gelig ziet, door de ravenzwarte franje van haren, die over haar laag voorhoofd hangt, onderzoekend naar haar buurvrouw, wier bleek gezicht door een guitig lachje wordt opgevulld. Ze kan namelijk de vrome wens niet onderdrukken, dat Antje dan dit heilzame vocht maar eens meer en dan ten eigen bate mag aanwenden. Het begroot haar ook al weer. „Je wordt bedankt hoor buurvrouw, voor nou en nog er es”, lacht ze nu voluit. „Ik ben er eerlijk van opgekikkerd”. Ze wil zich alweer uit de voeten maken met haar emmer. Ho, dat is buiten de waard gerekend. Antjebuur heeft toch zeker wel recht iets naders te vernemen omtrent deze plotselinge ongesteldheid?

„Wat had je nou eigenlijk”, dringt ze aan. Het water loopt haar bij voorbaat al om haar bruine, brokkelige tanden, vanwege de vertrouwelijke confidenties, die ze hoopt, dat Coba haar zal doen. Wat deze symptomen hebben te beduiden, herinnert Coba zich nog wel van toen Cortje geboren moest worden. Ze oordeelt 't echter niet nodig, van dit geheim Antje nu al deelgenote te maken.

„Ik heb vannacht slecht geslapen”, zegt ze. „En daar die warmte, daar kan ik ook niet tegen”. „Ja, ja!” knikt Antje. „Juist, dan zal 't daar wel van komen”, maar in haar hart denkt ze: „Ja, ja, maak mij maar wat wijs! Ik moest 't niet beter weten”. Nog een groet en elk gaat zijns weegs. De één naar haar vunzig rommelhok, waar spinnen en keldermotten en vliegen en muizen, mitsgaders alle meer voorkomende ongedierte, ongemoeid heren en meesters zijn, elk op hun terrein en in hun vak. De ander naar haar helder keukentje, waar alles een vaste plaats heeft en frisse, blauwgeblokte valletjes om schoorsteenmantel en hoekplankjes 't geheel een aantrekkelijk aanzien geven.

Zorgvuldig spoelt Coba eerst alles om en maakt dan een heet zeepsopje. Hè, die warme damp in haar gezicht is niets prettig, ze zou haast weer onder zeil gaan. Weet je wat, zittende afwassen kan ook. Ze trekt een stoel bij. Zo, dat rust! Lastig is 't anders wel, die duizelingen. Zou daar niets aan te doen zijn? Vanavond maar eens met Berend over praten. Misschien als ze dokter eens vroeg, dat die er wat voor kon geven. Maar dan zal ze Berend eerst wel eens op de hoogte moeten brengen, want die weet het nog niet eens. Zou hij er blij mee zijn? Gek is dat, daar heeft ze met Aris nooit één ogenblik aan getwijfeld, die was dol op kinderen.

(wordt vervolgd)

ADRESSEN VOOR HANDEL EN INDUSTRIE

GRONINGEN

BATS' AUTOBEDRIJVEN BEDUM

Thedemastraat 9
Tel. 2226Industrieweg 2
Tel. 2744

VALIANT
SIMCA SCANIA VABIS DODGE

Makelaarskantoor J. Fokkens Siddeburen

in roerende
en onroerende goederen
verzekeringen en hypotheek

Telefoon 05983 - 360

GRONINGEN

ZWITSERSE HORLOGES
VERLOVINGSRINGEN
GULD EN ZILVER
TAFELZILVER
AVONDMAALSERVIEZEN

JUTE ZAKKEN

voor binnenland en export
EEN VERTROUWENSARTIKEL

Noord-Nederlandsche Zakkenhandel N.V.

GRONINGEN - EEMSKANAAL N.Z. 48
Telefoon 05900 - 31345 (4 lijnen)

Telegramadres: „Jute”

Telexnummer: 53073

„Bonte Hoek”

BOOMKWEKERIJEN
GLIMMEN (Gron.)

Leveranciers aan diverse gemeenten
Prijzen op aanvraag

DRENTE

Bouwbedrijf VAN ESS

Uitvoering van alle
voorkomende bouwwerken

EMMEN - KAPELSTRAAT 20 - TELEFOON 671

B. DE HOOP

Makelaar in Assurantiën,
Hypotheek en Onroerende goederen.

Alle verzekeringen
Makelaardij - Financieringen

EMMEN, Postbus 30, telefoon 1291 - 3704
Stadskanaal (bijkantoor), telefoon 2353.

OVERIJSEL

Lederwarenfabriek 'SCHOTA'

ALMELO - TEL. 05490 - 3359

Speciale fabriek van alle
soorten Reis- en Boodschap-
pentassen, Kindertassen,
Actetassen, School-etui's,
Scheer-etui's, Toilet-etui's,
etc. etc.

VERTEGENWOORDIGERSBEZOEK OF MONSTER-
ZENDING VRIJBLIJVEND OP AANVRAAG.

- VERBOUW
- NIEUWBOUW
- ONDERHOUDSWERKEN

Firma E. D. Schutten en Zoon

AANNEMERSBEDRIJF ENSCHEDE
Laarssingel 101 - Telefoon 3021
Hyacintstraat 40 - Telefoon 11638

FA. H. J. WIBBELINK & ZN.

Goors Overslag- en
Transportbedrijf

N.V. AUTODIESELSERVICE SCANIA VABIS,
GOOR - Telefoon (05470) 2963 - 2752 - 2476 - 2577

het beeld
der
vaderen
1915

◆ Het steil-orthodoxe Urk

Tijdens de eerste wereldoorlog kregen wij in Nederland heel wat militairen van de oorlogvoerende partijen over de grens, die hier in ons land werden geïnterneerd: Belgen, die vooral na de val van Antwerpen uitweken naar het neutrale land, Engelse manschappen van de marine, die gered werden van getorpedeerde schepen, enz. Bij Amersfoort b.v. was een groot kamp met geïnterneerden. Officieren genoten een grote mate van bewegingsvrijheid, mits zij hun erewoord gaven, dat zij niet zouden proberen te ontvluchten. Weigerden zij dat en wilden zij dus moreel zuiver staan bij pogingen om over de grens te komen en zich weer bij hun strijdende makkers te voegen, dan werden zulke officieren overgebracht naar het eiland Urk, dat toen nog eenzaam in de Zuiderzee lag. Over de houding der Urkers vertelde Jan Feith in Het Handelsblad het volgende:

Er bestaat geen gevaar, dat de Urkers enige poging tot ontvluchting in de hand zouden werken. De eilanders zijn van een soort vroom ontzag vervuld voor het hogere militaire gezag; misschien, dat hun strakheid in de leer, hun streng dogmatische zin, hun Kuyperiaanse Doleantie hun als God-gevallige plicht voorschrijft, als iets recht zondigs en boos te beschouwen elke poging strekkende om aan geïnterneerde officieren hulp of bijstand te bieden, wanneer deze er op mochten zinnen, hun vrijheid te herwinnen. Zelfs schijnt er van de dorpskansel in deze geest te zijn gepredikt, een jaar geleden, toen Urk werd aangewezen als het ballingsoord van de vreemde officieren, die het niet met hun krijgsmanseer konden verenigen, hun erewoord te geven van niet naar hun vaderland te zullen terugkeren. Zelfs moet er een gevoel van verbittering tegenover deze geïnterneerden bestaan bij de Urker bevolking, en juist wel, omdat elke Urker de overtuiging heeft, dat die officieren van 's morgens vroeg tot 's avonds laat niets anders lopen te bepeinen, op welke manier ontvluchten toch mogelijk zou zijn.

En als een extra-wacht kijken de Urkers dus toe, of er iets ondernomen wordt, eenlijk of in het geheim. Ook omdat de vijftig soldaten van het bewakingsdetachement allen uit gemobiliseerde Urkers bestaan, heerst er een hechte samenwerking tussen de ijverige eilanders en de plichtsgetrouwe soldaten, die gezamenlijk hun inspannend ciperswerk verrichten. Zó zelfs, dat de vreemde officieren stellig heel het eiland met zijn onverbiddelijk strenge bevolking tegenover zich zouden vinden staan indien bij enige ontvluchtingspoging aan een der bewakingssoldaten ietsel zou worden toegebracht. Met dreigende woorden werd zulk een mogelijkheid reeds aan de officieren voorgehouden. Het was na een mislukte poging, om langs een ondergrondse tunnel te ontsnappen, dat onder de Urkers het verhaal de ronde deed, dat de vluchtelingen het plan hadden met ontplofbare stoffen hun bewakingsofficieren onschadelijk te maken. Toen heeft het woedend gedreigd onder de bevolking: „Indien er ook slechts één haar gekrenkt ware van een der Urker soldaten, dan zou er geen enkele vreemde officier ooit levend van het eiland komen”.

Ook ditmaal geven wij geen commentaar. Alleen een kleine kanttekening. Het Handelsblad heeft Kuyper en diens Doleantie er wel ten onrechte bij gesleept: de Gereformeerde kerk van Urk stamt uit de Afscheiding en ontstond vijftig jaar vóór de Doleantie, in 1836.

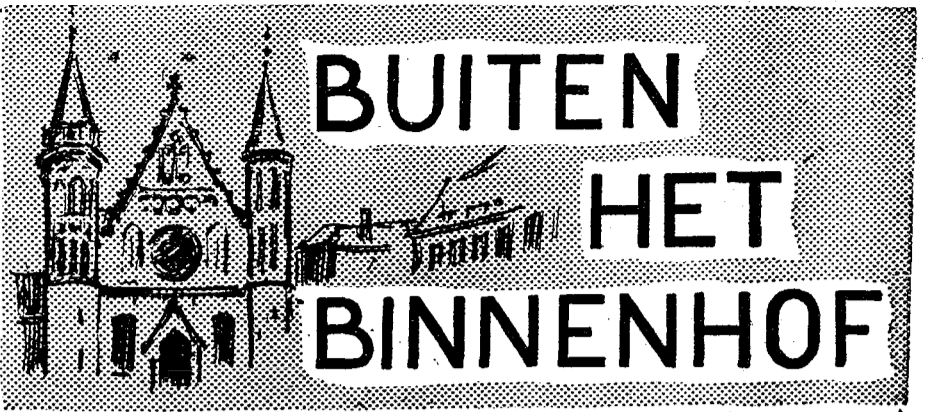
Kent u de ervaring van krantloos leven? Velen kunnen er niet tegen. Zij moeten weten wat er gebeurd is in de wereld, zij moeten lezen wat er gebeurd is. In de tweede week van dit nieuwe jaar heb ik, nadat ik, op eigen verzoek van een krant was verstoken, weer eens een blik in de „vriend die dagelijks terugkeert” (zo noemde dr. P. H. Ritter Jr. eens de krant) geworpen. Tijdens een korte vakantie buiten de woonplaats was het nieuws schaars, hetgeen de rust des te overvloediger maakte. Maar op een goede dag - en het is de vraag of zo'n dag goed is - is het uit met de rust. Men kijkt weer in de krant.

En wat leest men? De burgemeester van Gorcum gaat de heer Koekoek opzoeken. Niet in zijn kwaliteit als voorzitter van de Gorinchemse Raad maar als politicus (Liberaal Staatspartij) zonder zetel. „Ritter und Bauer” hebben elkaar gevonden. En vanzelf denkt men dan aan die Ouverture van Franz von Suppé, ouverture van een operette van welke een opvoering in Nederland mij onbekend is. Wij zijn blijven stilstaan bij de ouverture. Verder wilde het Nederlandse muziekkolk blijkbaar niet gaan. Die Franz von Suppé heette eigenlijk Francesco Ezechiele Ermengildo Suppe Demelli. Maar dit terzijde. Ik vond het, toen ik naging wat er nog meer op Suppé's naam stond. Ah! „Das Mädchen vom Lande”, Zehn Mädchen und kein Mann”, „Flotte Bursche”, „Die Schöne Galate”, „Leichte Kavallerie”, enz. En toen ik dit las moest ik even glimlachen, want ik vond het allemaal nogal „van het land” en wel passend bij de ontmoeting. Maar het bericht ging nog verder. Ik begreep eruit dat het misschien wel iets zou kunnen worden tussen de Liberale Staatspartij van Ridder van Rappard en de Boerenpartij van de heer Koekoek c.s. Toch bleek er nu al een dissonant in de ouverture. Want Mr. L. R. J. ridder van Rappard is sinds jaar en dag voorzitter van de Vereniging tot bevordering der bijenteelt in Nederland”. En die vereniging heeft iets uitstaande met het Landbouwschap, in verband met het verschaffen van accijns-vrije suiker aan bijenhouders. Daar, op dat punt, dringt de angel in het vlees van de heer Koekoek. Zijn volgingen en hij zijn - blijkens een krantebericht - bereid de heer Van Rappard een plaats aan te bieden op de verkiezingslijst voor de Provinciale Staten, maar dan zonder suiker. De bij moet er af. Als de burgemeester er bij wil zijn, moet hij zich van de suiker krijgende inmers distantiëren.

Suiker op? Laat u kiezen!

Toen ik zo toch bezig was met de landspolitiek - men heeft goede voornemens aan het begin van 1966, nietwaar? - dook ik in de onlangs opgerichte Republikeinse Partij. Deze wordt geleid door een zekere heer Dunnewind te Leidschendam. Hij heeft echter de wind niet mee, want drie van het uit vier leden bestaande voorlopig bestuur hebben zich van de heer Dunnewind afgekeerd. De laatste wilde veel publiciteit, maar de anderen wilden kalm aandoen. Eerst statuten en zo. Van zijn kant heeft - blijkens mijn krant - de heer Dunnewind iets tegen zijn medebestuurders en... om kort te gaan, de Republikeinse Partij is gescheurd, zonder dat wij weten wie er uit hangt.

Politiek is als pinda's, je blijft eten. Dus snuffelde ik verder in mijn nieuwsblad, wel beseffende, dat ik heel wat gemist had de laatste dagen. Wat las ik? Drs. Schmelzer - een naam waarbij ik altijd aan kaasfondue moet denken, waarom weet ik ook niet - heeft te Reeuwijk (dat ligt, meen ik bij Sluipwijk) gezegd, dat niet meer op een fusie van KVP, AR en CH zou moeten worden aangedrongen, maar op een bundeling van die leden, uit

welke partij ook, die voor een christelijk-democratische unie voelen. Bovendien zei hij te Reeuwijk dat degenen, die zich christen democraat voelen, zich voor het programma van de huidige regering niet behoeven te schamen.

Nou, dat is ook wat. Al is het dan geen nieuws. Maar de heer Schmelzer zei nog meer, hij zeide in het samenwerken met de PvdA veel minder moeilijkheden te zien dan in een coalitie met de VVD, wier toenemend conservatieve houding hij de laatste tijd opvallend vond.

Nu heb ik mij in gemoede - mijn eigen gemoede - afgevraagd: a) waarom zegt Drs. Schmelzer dit en b) waarom zegt hij dit te Reeuwijk? En nog wel op een vergadering van een plaatselijke kiesvereniging, waarmede zeker bedoeld zal zijn een KVP-kiesvereniging.

Is dat nu een vondst, dat de VVD opvallend conservatief is? Misschien is het daarom te Reeuwijk gezegd. Maar... dan staat zoets niet op de oorsprong van een krant, die Drs. Schmelzer zeer nauw aan het hart moet liggen...

Kijk, als je zo een krant leest, dan wordt men achterdochtig. Maar je leest pas zo een krant als je weer trek in de politieke pudding krijgt.

Rustig doorgegeten dus.

Mijn oog valt figuurlijk op de naam van premier Cals, die te Delft het gebouw voor de technische natuurkunde beoefening aan de Technische Hogeschool heeft geopend. Wat lees ik?

„De wetenschap der politiek is in onze dagen uitgegroeid tot een apart vak, waarvoor speciale studierichtingen, eigen faculteiten, ja gehele hogescholen zijn opgericht.”

„De politiek der wetenschappen staat echter nog in haar kinderschoenen...”

„Gezien de belangrijke beslissingen die met betrekking tot de wetenschap op regeringsniveau moeten worden genomen is het duidelijk dat de overheid bij het nemen van die beslissingen bij voorkeur met enige kennis van zaken gewapend dient te zijn. Zowel voor parlementariërs als bewindsleden is de behoefte ontstaan aan meer inzicht in wetenschapszaken...”

Ik heb vermoed de krant neergelegd en mij afgevraagd waar, in de voorlaatste zin, een komma moet staan, achter wetenschap of achter regeringsniveau? Zolang ik dat niet weet, ga ik iets anders in de krant lezen... Iets aardigers.

William Spaander

WOUDA ZADEN
ORANJEWOUD
Vraagt nieuwe prijscourant
TEL. 05130-2141 2 lijnen

Firma H. van Triest & Zoon
Groothandel in fourages
D WINGELO
Telefoon 0 5219 - 1647 b.g.g. 1316
EEN KRACHTIGE SHAKEL BIJ DE
IN- EN VERKOOP VAN UW
RUWVOEDERS

Kruiswoordraadsel

Horizontaal: 1. dam, 5. abees, 9. 500 stuks vis, 13. papegaai, 14. zangeres, 15. piek, 16. O.T.-figuur, 17. plaats in Afrika, 19. meisjesnaam, 20. niet strikt noodzakelijk, 21. lijdzaam, 22. woonplaats, 25. rietzanger, 27. reservoir, 31. water, 33. loot, 35. vruchten, 37. plaats in Gelderland, 38. daarom, 39. belofte, 40. witte ruimte, 42. ranglocomotief, 43. meisjesnaam, 45. verbrandingsprodukt, 49. plant, 53. bevelen, 55. zeuren, 58. gewas, 59. tour, 61. R.K.-instelling, 62. grensplaats, 63. water in Engeland, 64. Mythologische figuur, 65. jongensnaam, 66. taal, 67. bladader.

Vertikaal: 1. vochtig, 2. jongensnaam, 3. plant, 4. provincie, 6. herbergier, 7. ieder, 8. verdieping, 9. water, 10. zomerverblijf, 11. vrucht, 12. plaats in Afrika, 17. omdat, 18. residu, 23. zoogdier, 24. insect, 25. vogel, 26. waterkant, 28. maand, 29. inham, 30. voorzetsel, 32. familielid, 33. plaats in Overijsel, 34. deel van boom, 36. telwoord, 41. collegae, 44. uitvlakken, 46. voorzetsel, 47. jaap, 48. uitroep, 50. pluspunt, 51. Duitse ha-

1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12		
13					14				15					
16					17				18		19			
20							21							
					22		23							
24		25		26					27	28		29	30	
31	32					33		34		35			36	
37				38								39		
40				41					42		43	44		
				45					46				47	
				48					49	50		51		52
53		54							55			56		57
58									59	60		61		
62									63			64		
65									66					67

ven, 52. lengtemaat, 53. grieks, 54. hap, 56. gekleurde, 57. deel van fiets, 60. ontkenning.

OPLOSSING VORIGE PUZZEL

Horizontaal: 1. glaasje; 4. valreep; 8. koster; 10. groente; 11. eelt; 12. kanon; 13. hoop; 16. mateb; 17. draad; 19. waard; 21. storm; 24. cent; 25. slaag;

Vertikaal: 1. gekheid; 2. Absalom; 3. spek; 5. loos; 6. eenvoud; 7. poespas; 9. staan; 14. staal; 15. kalot; 18. lichter; 19. wandaad; 20. delen; 21. stank; 22. maandag; 23. zak en as; 27. star; 28. duur.

Niet voor kennis- geving

A C H T E R P A G I N A

Wij krijgen allemaal vrij regelmatig nog al wat lectuur in huis. Ieder vindt zo nu en dan drukwerken in de brievenbus, welke met bewaarde spoed in de prullebak gedeponeerd worden. Soms zijn er dingen bij, welke men nog even met een half oog inkijkt. Niet altijd is dat helemaal verstandig, want de kans is aanwezig, dat wij ongemerkt in de gauwigheid iets missen waarvan wij toch beter even op de hoogte hadden kunnen zijn.

Er zijn ook brieven, waar wij wel kennis van nemen. Omdat het, gewoon, prettige brieven zijn, welke ons goed doen en wij doen ons zelf graag goed; of omdat het brieven zijn waarvan de kennisneming ons plicht toeschijnt, een plicht welke wij min of ook wel meer graag vervullen.

Hoe het ook zij, wij willen graag voor ieder partijlid wijzen op de inhoud van drie brieven, welke vorige week en deze week aan de besturen van de kiesverenigingen zijn toegezonden.

Eén affiche

Er is veel aan gelegen, dat deze brieven niet voor kennisgeving worden aangenomen. Zij houden verband met de komende verkiezingen. Zij zijn het alleszins waard er grondig kennis van te nemen én er een goed antwoord — in woord en daad — op te laten volgen.

De eerste brief van het Centraal Comité, gedateerd 5 januari, is gezonden aan de secretarissen der kiesverenigingen en centrales bestemd voor de besturen van deze partij-organen.

Deze brief betreft de affiches, de raambiljetten voor de verkiezingen voor de Provinciale Staten, welke op woensdag 23 maart a.s. zullen plaatsvinden.

De A.R. Partij zal ditmaal in alle provincies (met uitzondering van Noord-Brabant en Limburg, waar A.R.P. en C.H.U. met één lijst samen uitkomen, zodat daar andere regelingen gelden) met dezelfde affiches uitkomen. Onze partij heeft — evenals alle andere partijen — evenwel niet in alle provincies hetzelfde lijstnummer. Dat is dus een wisselend element op het raambiljet. Eveneens — en in nog sterkere mate — is een wisselend punt de naam van de lijstaanvoerder. In elke provincie is er uiteraard een andere lijsttrekker; soms — niet uiteraard — is er zelfs in elke Statenkiekring binnen een provincie een eigen lijsttrekker. Naar verwachting zullen ongeveer twintig verschillende anti-revolutionaire lijsttrekkers de eerste plaatsen op de A.R.-kandidatenlijsten innemen. Binnenkort zullen wat dit betreft de exacte gegevens bekend worden, want over een paar weken — op dinsdag 8 februari — vindt de officiële kandidaatstelling door alle aan de Statenverkiezingen 1966 deelnemende partijen plaats.

Presentatie

Om terug te komen op de affiches, de besturen der kiesverenigingen moeten de door hen gewenste aantallen affiches (in drie formaten) bij het

partijbureau bestellen. Voor de vaststelling van het totaal aantal te drukken affiches is het noodzakelijk, dat die bestellingen wanneer u dit leest — 15 januari — reeds bekend zijn. Willen de kiesverenigingen, welke terzake nog niet gereageerd mochten hebben, dit alsnog per omgaande doen?

De affiches kosten geld. Er moet dus niet meer besteld worden dan nodig is. Beter gezegd: de bestelde affiches moeten niet gedeeltelijk ergens in een kast blijven liggen, maar allemaal opgehangen worden. Het is uiteraard bijzonder gewenst, dat ook in het aantal opgehangen raambiljetten — waardoor dorps- en stadsbeeld kan worden beheerst — duidelijk tot uitdrukking komt, dat onze partij een levende beweging is, welke zich in overeenstemming daarmee aan het Nederlandse volk presenteert.

Evenwichtig

TEGELIJK met deze brief werd tevens toegezonden een schrijven van het Centraal Comité waarin nog eens — wellicht gedeeltelijk ten overvloede — gewezen wordt op het grote belang, dat de hele partij heeft bij een evenwichtige samenstelling van de diverse besturen en van de kandidatenlijsten. Dat is dikwijls geen eenvoudige zaak, welke niettemin toch steeds weer de grootste zorgvuldigheid vergt. Dat is bovendien een zaak, welke niet alleen voor een concreet ogenblik goed geregeld moet zijn. Immers, het punt van de opvolging vraagt steeds weer opnieuw aandacht; een blijvende attentie.

Voorzitters

HET tweede schrij. en is een brief van het Centraal Comité, gedateerd 6 januari, aan de voorzitters der kiesverenigingen, waarin direct hun speciale aandacht en medewerking wordt gevraagd met betrekking tot alles wat nu reeds en in de komende weken en maanden speelt in verband met de verkiezingen en het „gewone” werk van de kiesverenigingen.

Gevraagd wordt onder meer om zoveel mogelijk te bevorderen, dat naar de buitengewone **Deputatenvergadering** op zaterdag 12 februari a.s. bij voorkeur worden afgevaardigd degenen, die in de kiesverenigingen het zware werk doen voor de op handen zijnde verkiezingen. Het aantal deputaten, dat elke kiesvereniging mag afvaardigen is afhankelijk van het ledenaantal van die kiesvereniging. Elke kiesvereniging ontvangt zoveel exemplaren van de beschrijvingsbrief als waarop zij recht heeft.

Uiteraard is ook aandacht gevraagd voor het stemmen bij volmacht. Medegedeeld is daarbij o.m., dat aan de kiesverenigingen waar — voor zover op het partijbureau bekend — schippers en zeevarenden zijn gedomiciëerd, de voor het stemmen bij volmacht voor deze groepering benodigde stukken thans zijn toegezonden.

Er verschijnt centraal geen algemene folder. Wel is er, zoals bekend, de zogenaamde **jeugdfolder**. Aan elke kiesvereniging is daarvan reeds enige tijd geleden een aantal exemplaren toegezonden. Er is nog een voorraad op het partijbureau aanwezig. Wanneer men daarvan nog meer exemplaren wenst te bestellen, is dat dus mogelijk.

Tevens kan er nog op gewezen worden, dat „A.R. Post” van maart a.s. een **verkiezingseditie** zal zijn. De kiesverenigingen zullen in de gelegenheid worden gesteld om, zo zij van deze lectuur ter verspreiding gebruik willen maken, tijdig de benodigde aantallen te bestellen.

Overigens is de propaganda en de verzorging van propagandamateriaal een zaak van de regionale partij-organen.

Landelijk worden nog wel verzorgd de a.r. **televisie-uitzending** op maandag 7 februari a.s. (van 20.20 tot 20.30 uur) en de **radio-uitzendingen** op 24 januari, op 7 en 21 februari, alsmede op 7 en 21 maart.

Buitengewone

Deputatenvergadering

TENSLOTTE de derde brief van het Centraal Comité, gedateerd 11 januari, waarbij de beschrijvingsbrief voor de buitengewone **Deputatenvergadering** op zaterdag 12 februari a.s. is toegezonden aan de kiesverenigingen en, globaal gezegd, aan de (adviserende) leden van het Partij Convent, alsmede aan een aantal gasten.

Deze Deputatenvergadering is — vier dagen na de kandidaatstelling — te beschouwen als de start van de A.R.-verkiezingscampagnes voor Provinciale Staten en Gemeenteraden.

Aan het begin van deze landelijke partij-bijeenkomst zal de voorzitter van het Centraal Comité, dr. W. P.

Berghuis, de deputatenrede uitspreken. Daarna vinden tijdens de morgenvergadering — aanvang 10.30 uur precies — plaats de vaststelling van de statutenwijziging en de beslissing over de contributie-afdrachten der kiesverenigingen aan het Centraal Comité.

Tijdens de middagvergadering — aanvang 14.00 uur — zullen toespraken worden gehouden door de **vice-minister-president mr. B. W. Biesheuvel**, de **voorzitter van de A.R. Tweede Kamerfractie, B. Roolvink**, de **tweede voorzitter van het Centraal Comité, mr. A. B. Roosjen**, waarna tenslotte de **Heemstedse predikant drs. G. N. Lammens** de slottoespraak zal houden.

Over de muzikale medewerking hopen wij volgende week nader te berichten.

Goede kennisneming

HET is duidelijk, dat het hier om brieven gaat, welke men niet voor kennisgeving mag aannemen. Het voorgaande is er ter goede kennisneming. Daarna moet dan een vlotte deelneming aan de werkzaamheden volgen. Al het werk waar het hier over gaat is er om de doorwerking te bevorderen van een evangelische politiek in deze tijd, in de wereld, waarin wij leven. Daarbij gaat het om de harmonie in de samenleving.

WIDEK.

Centrale vergaderingen

Wij komen bijeen...

Gaarne willen wij in deze rubriek de aandacht vestigen op centrale vergaderingen, welke in de verschillende delen van het land worden gehouden. In chronologische volgorde ditmaal de volgende:

☆ Op zaterdag 22 januari belegt het **Provinciaal Comité Drenthe** de **eerstkomende provinciale deputatenvergadering**. De plaats van samenkomst is een der zalen van „Bellevue” te Assen. Aanvang der **morgenvergadering** te 10.00 uur. Behandeling der huishoudelijke zaken. Aanvang der **middagbijeenkomst** te 14.00 uur. De heer J. Oosterhuis te Diever, tweede voorzitter van de rechtse Statenfractie, zal spreken over „Het werk van de Staten van Drenthe”. Aan de vragen beantwoording zal ook door andere zittende A.R. Statenleden worden deelgenomen.

☆ Op dinsdag 25 januari houdt de **Statencentrale Gouda** haar **jaarvergadering**. De plaats van samenkomst is het **Hervormd Centrum „De Haven”, Oosthaven 31 te Gouda**.

Aanvang der vergadering te 19.30 uur. De heer H. Vink, voorzitter der Statencentrale en lid der Provinciale Staten van Zuid-Holland, zal spreken over „Praktische provinciale arbeid”.

opel chevrolet

Regelmatig nemen wij 2e hands automobielen in. Deze wagens worden in onze werkplaats geheel gecontroleerd en zo nodig gerepareerd. Na deze reparatie- en controlebeurt bieden wij u deze wagens aan. Dus uitsluitend betrouwbare 2e hands automobielen in prijsklasse vanaf f 2000.—

OPEL-CHEVROLET-DEALER:

Bink's autobedrijf n.v.

Thorbeckestraat 1 - Telefoon 01720 - 2464
Alphen a/d Rijn

waarborgmerk van wetenschappelijk verantwoorde genees- en verzorgingsmiddelen voor kleine en grote

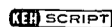
HUISDIEREN

Veerlaan 17-23 - Rotterdam

k+h

Kampert en Helm n.v.
HANDELS- EN RECLAMEDRUKWERK

PL. DOKLAAN 8-12
AMSTERDAM C.
TELEFOON 94 80 22*

Voor gecarboniseerde formulieren

VERHUIZINGEN - VERPAKKINGEN - MEUBELOPSLAG
Internationaal autotransport o.a. op Zweden en Noorwegen

BONGERS WAGENINGEN

Rijnhaven 10 - Telefoon 2725 en 3750 - Telex 32121

**Wij hebben andere mensen
nodig terwille van onszelf!**

Dat geldt natuurlijk ook voor de christen-ambtenaren!
Heeft u zich al bij die andere collega's aangesloten in de

NEDERLANDSE CHRISTELIJKE BOND VAN OVERHEIDSPERSONEEL?

Zo niet, doe het dan nog vandaag

Inlichtingen: Hoofdkantoor NCBO, postbox 1804.
Den Haag.

Prins N.V. - Dokkum

(METAALVERWERKENDE INDUSTRIE)

Fabrikant van:

- WIELEN voor automobielen en andere voertuigen
- KOUDEGEWALSTE PROFIELEN
- GEPROFILEERDE BUIZEN
- GASFLESSEN EN ANDERE DRUKVATEN

Telefoon 05190 - 2043

NOORD-OOST POLDER

Firma Gebr. Slump Brandstoffenhandel

Lemmer Nagele - Telefoon 05275 - 2406
Lemmerstraatweg 44 - Telefoon 05146 - 564
b.g.g. 307
ANNEX HAARDEN, KACHELS EN KOOK-APPARATEN VOOR KOLEN, OLIE EN GASVERWARMING

Deskundige voorlichting - Vakvakkundige aansluiting

Landbouwmecanisatiebedrijf

FA. K. ELLENS
LANDBOUWMACHINES
SMEDERIJ
TRACTOREN

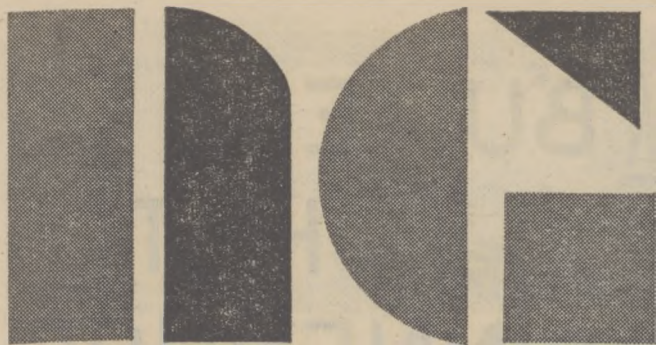
Eggestraat 3, tel. 05276 - 2400, Nagele (N.O.P.)

LOONBEDRIJF MARIS N.V.

HOGESLUISWAL 39

MARKNESSE

Telefoon 05273 - 1312 - 1541 - 1503

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij

voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Middenstanders oordelen

ONZE middenstand, het zelfstandige midden- en kleinbedrijf, heeft het in deze tijd verre van gemakkelijk. Alle zeilen moeten vaak worden bijgezet om de snelle ontwikkeling te kunnen volgen. De loonontwikkeling met de daarbij behorende sociale lasten vragen van de middenstanders extra inspanning, teneinde niet achterop te raken in de winstmogelijkheden.

Het is niet onbegrijpelijk dat vanuit hun kringen klachten worden vernomen. Maar anderzijds is er toch ook reden tot een zekere dankbaarheid. Met betrekking tot de wensen door de centrale middenstandsbonden aan de overheid gericht mag worden geconstateerd dat het jaar 1965 zeer goede resultaten heeft opgeleverd. Tal van belangrijke middenstandswensen zijn in de loop van 1965 in vervulling gegaan. Met name omdat er een veelvuldig contact is geweest met de A.R. staatssecretaris Bakker.

Er is bovendien tussen hem en de centrale middenstandsbonden een uitstekende samenwerking in 1965 geweest. De bewoordingen van bovenstaand oordeel zijn niet van ons. Dit oordeel is uitgesproken in het officieel maandblad van de christelijke middenstandsbond: „De Ondernemer”. Een in dat blad gegeven overzicht van wensen en de vervulling daarvan nemen wij in dit nummer over (zie pag. 3). Met de conclusie: voor deze resultaten mogen wij vandaag zonder meer dankbaar zijn.

Voor Baby **BABYDERM**
POEDER - CREME - OLIE - ZEEP

- PIANO'S
- VLEUGELS
- PEDALION
- ELEKTRONISCHE INSTRUMENTEN

R. v. d. Burg N.V.
AMERSFOORT
Arnhemsestraat 8
Telefoon 03490 - 13877

HET IS

HOPMAN N.V.

ORANJELAAN 66 - ZOETERMEER
Telefoon 01790 - 3700*
ZOMERHOFSTR. 62 - ROTTERDAM
Telefoon 87447*
die kan bemiddelen bij aankoop van een
EIGEN HUIS IN ZUID-HOLLAND
Vraagt inlichtingen.

voor onderhoudswerk: **ANTI GEEL** *tex*
MUURVERFINDUSTRIE
HOOGVEEN

Het natte jaar 1965 heeft zijn bedenkelijke faam tot het einde toe gehandhaafd. Na een betrekkelijk droge herfst was het in december weer mis. Ook nu nog staan vele landerijen onder water. (Zie het artikel „Wateroverlast, boeren en bijstand” op pag. 4, 5 en 6.)

Deze week:

- Actuele commentaren (pag. 3)
- Kloof zonder brug? (pag. 3)
- Wateroverlast en bijstandswet (pag. 4, 5 en 6)
- Reactie op radiocauserie (pag. 6)
- Harmonie in de samenleving (pag. 7)
- Belangrijk nieuws voor de komende verkiezingen (pag. 8).

Volgende week gaan wij in op het door de Staatssecretaris Grosheide ingediende wetsontwerp „Overgangswet Wet op het voortgezet onderwijs”.

Luister

op maandag 24 januari a.s. naar onze radiuitzending. Spreker: dr. A. Veerman, voorz. van de Org. commissie. De heer Veerman zal spreken over „Gezond radicaal”. De uitzending vindt plaats van 18.20-18.30 uur via Hilversum I (N.C.R.V.).

dames-, heren- en
kinderkleding

Wieringa

modieus en meer keus

ZWOLLE
APELDOORN
HILVERSUM

AMERSFOORT
ARNHEM
HAARLEM

Een jonge kiezer over

de student

VELE malen in de geschiedenis zijn studenten opgetreden als avantgarde, de voorhoede van een nieuwe ontwikkeling in de maatschappij. Aangezien de westerse maatschappij de laatste eeuwen werd gekenmerkt door de waterdichte schotten van stand, klasse en sociale laag, heeft tot voor kort de „studentenmaatschappij” deze taak nauwelijks kunnen vervullen. Ja, zelfs nu de onderdelen van onze samenleving hoe langer hoe meer van elkaar afhankelijk worden, elkaar wederkerig beïnvloeden en zich meer als communiceerbare vaten dan als waterdichte compartimenten verhouden, is de studentenmaatschappij lang spiegelbeeld van een voorbij samenlevingsideaal gebleven.

De maatschappij heeft dit niet op zich laten zitten en is zich sinds 1945 uitgebreid met de studenten gaan bemoeien. Inwijdingsritten als groentijd, besloten sociëteits- en corpsleven kwamen in kwade reuk te staan. Kranten, radio, televisie en de tam tam der conversatie zochten door publiciteit desinfectie teweeg te brengen en de meest duidelijke symptomen te verwijderen of te verzachten.

Deze druk van buiten, maar waarschijnlijk nog meer het feit dat de maatschappelijke ontwikkelingen met enige vertraging zich ook hier deden gelden, heeft de afgelopen tien jaar geleid tot ingrijpende veranderingen in organisatie en gedachtengang der studenteren.

Oorzaak hiervan waren mede:

1 De verdere democratisering, d.w.z. deelname ook uit de lagere inkomensgroepen aan het universitair onderwijs. Tallozen, die door het ontbreken van academische tradities in hun families geen aansluiting aan de oude vormen kregen, vonden spontaan een nieuwe vormgeving. Waarbij onmiddellijk moet worden aangetekend, dat deze democratisering nog verre van ideaal is. Wanneer we opmerken, dat 50 procent van de studenten uit de middelste laag, 40 procent uit de hoogste en hoogstens 10 procent uit de laagste afkomstig is, dan is de conclusie gerechtvaardigd — ook al houden wij rekening met het feit, dat van die 50 procent middelste laag vele ouders vermoedelijk sociale stijgers uit de laagste zullen zijn — dat een groot potentieel aan begaafden door milieu en omstandigheden niet de beste kansen krijgt.

2 Door toename van de leerstof, vergroting van het aantal studenten, behoefte aan een groter studierement, kortom door een aantal eisen, die vanuit de maatschappij op de universiteit afkwamen, bleek de oude methode van studievrijheid en vrije studie steeds meer onbruikbaar. Studiebegeleiding bleek nodig om de student te leren studeren en kiezen uit de grote massa feiten en literatuur. Van de exacte faculteiten drong deze stroming ook door naar die der geesteswetenschappen. De vraag is alleen, wanneer nu ook de „vrijheid van de hoogleraar” wat meer gereguleerd wordt. Hiermee wordt niets alarme-rends beoogd. Slechts wordt vastgesteld, dat de druk vanuit de vele specialismen en liefhebberijen op de studiosi vaak te zwaar is, terwijl het enige toezicht: dat der curatoren, onvoldoende tegenwicht biedt. Steeds meer komt dan ook het overleg tussen studenten en hoogleraren in zwang, echter nog te weinig.

3 Het voorbeeld van de studenten en studentenorganisaties in ontwikkelingslanden, waar deze wel duidelijk een maatschappelijk geëngageerde voorhoede zijn, wekte hier te lande een gezonde jaloezie. Door dit voorbeeld aangespoord en via het medeleven met het streven van deze buitenlandse collega's, kwam er ook in het Westen een grotere betrokkenheid op de eigen sociale situatie en het internationale gebeuren.

En op het ogenblik zien wij gebeuren, dat de studenten zich maatschappelijk gaan gedragen en zich vanuit hun situatie met de dingen rondom hen gaan bemoeien. Zij gaan uitspraken betreffende buitenlandse politiek doen — vaak omdat bevriende studentenorganisaties een beroep op hen doen — en gaan zich ook organiseren om hun eigen belangen te bepleiten en te verdedigen.

Wie de kranten van de laatste jaren heeft bijgehouden zal, al optellend, tot een groot aantal initiatieven van studentenzijde komen, die van een constructieve belangstelling getuigen én die alleen maar van studenten konden komen.

Tot voor kort was de Nederlandse

De naam Juliana heeft te maken met de Romeinse naam Julius, de naam van een Romeins geslacht, waaruit o.a. Gajus L. Julius Caesar gesproken is. De afleiding van de naam is niet zeker, zij kan verband houden met het Griekse woord ioulos, dat wollig, nestharig, in de zin van jeugdig betekent. Een andere verklaring is dat de naam verband houdt met Jovilius: aan Jupiter gewijd. In Romeinen 16 lezen wij: „Groot Filologus (Praatgraag) en Julia, Nereus met zijn zuster en Olympas ...” De naam Julia kwam dus ook voor in de eerste Christengemeenten.

Er zijn verschillende martelaren, later in de reeks der heiligen opgenomen, die Julianus heten. De naam is verbonden met pausen en vorsten, ook met vorstinnen.

Juliana van Stolberg, naar wie onze Koningin is genoemd, ontleend haar naam waarschijnlijk aan Juliana, martelares te Nicomedië. Juliana van Stolberg werd namelijk geboren op de vooravond van de feestdag van die martelares, 16 februari (1506).

Beatrix betekent brengster van geluk. Vroeger is dit een van de vele bijnamen van Maria geweest. De naam is dezelfde als Beatrice (Dante) en Beatrijs, een Maria-legende, door Boutens opnieuw verlicht.

Wij hebben de betekenis van deze twee namen even vooropgesteld, omdat ons daarnaar gevraagd werd. De vraag of de naam Claus verband houdt met Nicolaas moet bevestigend worden beantwoord. Dat de naam Colijn (Kollijn) ook verband houdt met Nicolaas is minder bekend.

Goed, we hebben enkele problemen beloofd.

Dr. Bernet Kempers citeert Engelse auteurs, als hij schrijft: dat een verkeerd gekozen naam als een molensteen om iemands nek kan hangen. Wij zagen dit reeds bij Benito etc. Oppassen moet men dat iemand wiens achternaam Klaasen is nu niet per se Jan gaat heten.

In Utrecht leefde jaren geleden een W. C. baron Röell. Hij heeft ons eens gevraagd hem (mochten wij hem in de krant noemen) W. baron Röell te schrijven. De initialen van een van onze ooms luiden W. C., zij zijn ook de initialen van zijn zoon.

Stel u voor dat iemand die Désandré van achternaam heet als voorletters zou krijgen: A. B. C.! Degenen, die Michiel van hun voornaam heten zullen altijd met De Ruyter geplaagd worden. Op Arie rijmt al jarenlang Bombari. Op Floris zullen velen „De Vijfde” antwoorden enz.

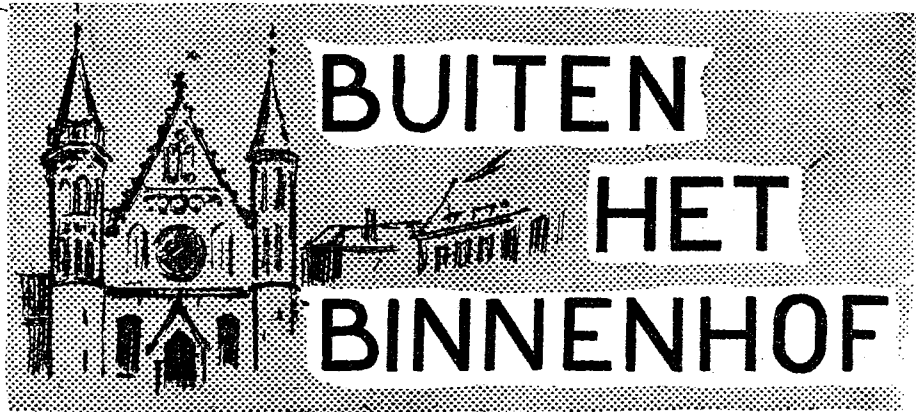
Voornamen zijn gekozen namen. Daarom mag men van een zekere voorkeur spreken, van waar of van wie die ook komt. Men is die voorkeur gaan meten. De percentages kwamen op de volgende reer:

De naam Jan haalde 11%, Piet en Henk 4, Peter, Hans, Kees en Wim 3, Cor, Gerard, Gerrit, Johan, Rudi (Rudolf) 2, Annie 4, Bep, Marie, Mien en Willy 2, Ali, Conny, Leni, Greetje, Tinie, Jopie en Ansjie 1,5. Uit dit onderzoek bleek verder dat het aantal afwijkende namen bij vrouwen groter is dan bij mannen.

Het aantal bijnamen, gekoppeld aan de voornaam is op verschillende plaatsen in Nederland groot. J. C. van Schagen vertelt dat het aantal familienamen op Walcheren wat aan de krappe kant was en dat men elkaar niet uit elkaar kon houden. Vandaar bijnamen. Men gaf elkaar „biesmakken”, oftewel bijnamen.

Een betere vertaling is: speelnamen. Een halve eeuw geleden kwamen de volgende speelnamen op Walcheren voor:

Jan Chagrijn, Jan-van-Kees-van-Piet-van-'Eine, Nees-van Nele-van-Joris, Bigel-rap-van gat, Riest mee kren-

ten. De Hupmobiel, de Lachende Kinderbil, de Snuufneus e.a.

Zoals u ziet behoeft de voornaam niet in het geding te zijn. Dat is wel het geval met bijnamen als Jan potdome, Aaltje-zat-op-een-paaltje, Simon de Tovenaar. Verband hiermede houden de spotverzen op voornamen: Anneke Tanneke Toverheks, Maarten roert zijn staarten, Antonie, waar woon-ie?

Kempers citeert Potgieters Jan, Jannetje en hun jongste kind (1842) waarin deze varianten op het thema Jan geeft: Jan Salie, Janmaat, Jantje Contantje, Jan Kalebas, Jan Hagel, Jan Rap, Jan Gat, Jan Hen, Jan Compagnie, Jan Fuselier, Jan Boeseroen.

Waarom wil men van zijn naam af?

Omdat men zijn naam in tegenspraak acht met zijn beroep, ook omdat men zijn beroep boven zijn naam verheven acht: Voorbeelden: Cruys Voorbergh, de acteur, heette officieel E. P. C. Vrijberghe de Coningh. Paul Muni heet werkelijk Muni Weisenfreund. Joar Crawford heet Lucille le Sueur. Maar officieel blijven zij hun naam meestal behouden. Er zijn echter gevallen dat men echt geheel van zijn voornaam af wil, officieel. Dan moet men toestemming krijgen van de Arrondissementsrechtbank. Als er gerede gronden aan te voeren zijn is de mogelijkheid dat men naamsverandering ontvangt niet uitgesloten. Toen echter eens een meisje haar voornaam Zwaantje wilde veranderen omdat zij die niet mooi vond, was het antwoord op haar verzoek afwijzend. De rechter vond Zwaantje geen lelijke naam.

Tenslotte. De laatste tijd is er nog al eens sprake geweest van ambtenaren B.S., die weigerden een bepaalde voornaam in te schrijven. Waarom? Omdat de naam dan ongepast zou zijn, of overeen zou stemmen met bepaalde geslachtsnamen. Wat is ongepast? Daarop is menige naam gestruikel. Volledige officiële naamlijsten waaraan de ambtenaren B.S., zich te houden hebben, bestaan niet. Zij baseren zich grotendeels op boeken op het gebied van de voornamen. Maar de schrijvers van van die boeken maken geen aanspraak op volledigheid. Vandaar soms moeilijkheden. Vandaar ook weer dat ontsnappen door de „mazen” van de wet. In de mobilisatie 1914 werd een meisje officieel Mobilia genoemd. Maar toen een vader Urinnia had laten inschrijven waar Urania had moeten staan, was er geen terug meer. Joey is geaccepteerd omdat de naam in een radiostrip voorkwam!

En buitenlandse namen worden ook geaccepteerd: Meester Gustavo Bernardo José Hiltermann staat officieel als zodanig in de Nederlandse Burgerlijke Stand ingeschreven, aldus lezen wij bij Bernet Kempers.

Willy van Gool

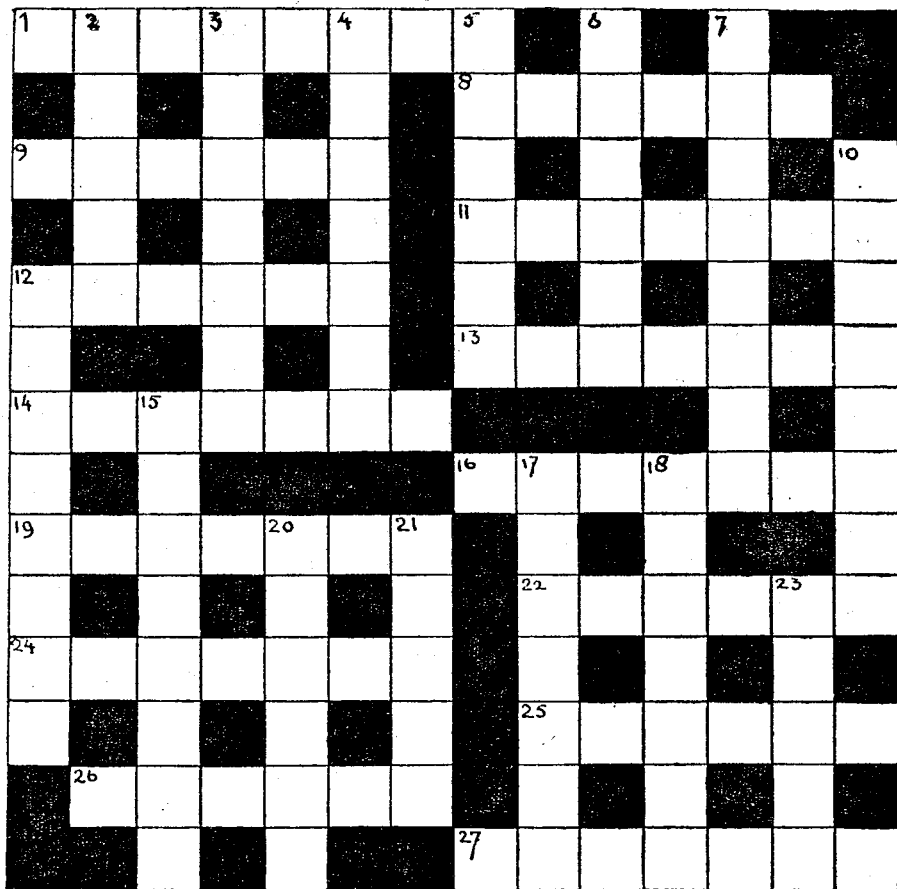
Studenten Raad (N.S.R.) één der laatste overblijfsels der regententijd. Sinds enige jaren heeft ook daar een ommekeer plaats gehad. Het zijn vooral de confessionele protestantse en katholieke verenigingen, die reeds uit eigen ervaring de band tussen overtuiging en praktijk eerder legden, geweest, die hiertoe de stoot gegeven hebben. Daarnaast is het de in 1963 opgerichte S.V.B. (Studenten Vak Beweging), die aanspoorde tot een formele democratisering via verkiezingen van de universitaire grondraden, waaruit weer de huidige N.S.R. wordt samengesteld.

Drs. D. TH. KUIPER.

Kryptogram

Horizontaal: 1. Vreselijke kwaal van ontevreden lui, 8. boven voor 't schrift, onder de plak, 9. slaperige kernen, 11. bron van vreemde gedachten, 12. zo te horen wordt deze hond als vrachtgoed verzonden, 13. hij bestaat niet, 14. dit verhaal ontstaat, als de rekensom niet klopt, 16. doder? (niet dader), 19. dat kan thuis niet, 22. de vliegers wonen bij nuffen in, 24. kenmerk van het ware, 25. moeten bewijzen dat men er niet geweest is, 26. zij doen aan verbouw, 27. lompe onderdelen van de vogels.

Verticaal: 2. Italiaanse vriend, 3. stuk ribbekast, 4. versje van 13 regels over vestingwerk?, 5. deze lichaamsdelen breken anderen, 6. zij gaat de lucht in, 7. kan men hier bij de arbeid zitten?, 10. oudste kleding, 12. deze ruiter vergezelt een dame, 15. zij moet waarnemen, 17. schriftelijke bewondering, 18. lijkschennner, 20. kleuren doen oogsten, 21. kwaad door een kledingstuk?, 23. uitgelezenen.

Oplissing van puzzel in A.R. Post/N.G. van december 1965

Horizontaal: 1. harp, 5. chaos, 9. talk, 13. alarm, 14. arm, 15. porie, 16. lire, 17. slemp, 19. mime, 20. maasbal, 21. eerbaar, 22. koiné, 25. pils, 27. telg, 31. galei, 33. ido, 35. largo, 37. a là, 38. treuzel, 39. iet, 40. Agave, 42. t.p.o., 43.

Evert, 45. terp, 47. snel, 49. U-boot, 53. kantine, 55. buizerd, 58. Aser, 59. treit, 61. idee, 62. steek, 63. Eli, 64. kedde, 65. tank, 66. knots, 67. naar.

Vertikaal: volgt uit horizontaal, behalve: 2. alias, 4. pressie, 9. tombola, 11. liinan, 23. in duplo, 24. agaat, 30. Rotte, 41. vertrek, 44. verzien, 48. pasta, 52. Breda.

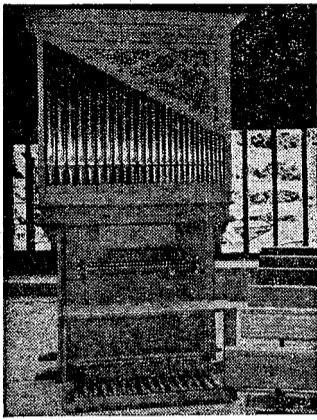
ADRESSEN VOOR HANDEL EN INDUSTRIE

„MIEDEMA” landbouwwagens
„MIETRA” transporteurs enz.

Vraagt vrijblijvend telefonisch, schriftelijk, of
persoonlijk inlichtingen, of brengt een bezoek
aan ons bedrijf.

L. S. MIEDEMA

LANDBOUWWERKTUIGEN N.V.
WINSUM - FRIESLAND - TEL. 05173 - 241 *

ECHE KERKORGELS

ook voor
kleine kerken

**ORGELBOUW
ERNST
LEEFLANG**

Apeldoorn
Telefoon 05760-17582

In prima boter en kaas,
steeds de baas,
alle soorten groot en klein,
komen uit de IJssel- en Lekstreek fijn.

A. VAN HOUWELINGEN-MOORDRECHT

Telefoon 305 (01827), Westeinde 117

HYDRAULISCHE PERSEN
IN ALLE UITVOERINGEN
Circa 400 in Nederland geplaatst
HYDRO-SPECIALISTEN - TECHN. BUREAU
T. MOOI

Telefoon 05960 - 2051 - Postbus 12 - Appingedam

Kinderstoelen- en BOxen Fabrik

EN KINDERLEDIKANTJES

ZEVENAAR (Gld.)
Telefoon 08360 - 3575
Verkrijgbaar bij de bekende
zaken

SCHUILING GIETRIJENODIGDHEDEN NV

BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGEL-O.
POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

OCEAN N.V. DIEREN
AANSLUITDIAMETERS 13-700 mm
VOOR-NEUTRALE-EN-CHEM. MEDIA
JAREN IN GEBRUIK VAN
CHRISTIANSAND-TOT-CAPE-TOWN EN
VAN VENEZUELA-TOT-FINLAND
Tel. 4646 (3 lijnen) Telex 45277

Personeel

Prot. Chr. Psychiatrisch
Ziekenhuis
"VOGELENZANG"
te Bennebroek (bij Haarlem)

In ons ziekenhuis kunnen wij plaatsen

VERPLEEGSTERS
en
VERPLEGERS

welke in het bezit zijn van het diploma ziekenverpleging A, ter opleiding voor het diploma ziekenverpleging B.

Sollicitaties worden gaarne ingewacht bij het Hoofd personeelszaken.

Zomer 1965 — veel regen, overal hetzelfde beeld, ondergelopen land.

BIJ een terugblik op 1965 zijn van dat jaar uiteraard allerlei bijzondere dingen te zeggen, zoals dat met elk jaar het geval is. Maar speciaal voor twee bijzonderheden van 1965 wilde ik graag in dit artikel uw aandacht vragen.

In de eerste plaats dan was 1965 het eerste jaar van de Algemene Bijstandswet. D.w.z. de geboorte van deze wet vond al plaats op 13 juni 1963, zij bleef baby tot 1 januari 1965, maar toen was het jaar aangebroken waarin zij aanstonds op eigen benen ging lopen oftewel in werking trad. En nu loopt die peuter al weer een jaar lang. Och ja, het ging nogal eens met onzekere en ongecontroleerde bewegingen. Wat kan je ook van zo'n dreumes verwachten. Maar al was een vaste gang er nog niet bij en ging het ook wel eens dwars door een grote plas, in de komende tijd zal het ongetwijfeld steeds beter gaan. Trouwens, voor haar leeftijd zijn de prestaties van deze jonge wet bepaald niet slecht.

Die plas brengt mij meteen bij de tweede bijzonderheid van 1965. Het was een nat, een buitenge-

woon nat jaar. Het K.N.M.I. te ree een neerslag van 990 mm. Bij v kwam er op Nederland neer. Der derde deel meer dan het gemiddelde. Bovendien voerden de rivieren aan zonder veel water aan, zodat aa langdurig onder water stonden, er Maar in juli kwamen nog veel ge leen al door de vele regens, tenf onder water te staan. Dit gold v gen gronden en de gebieden met g waterbeheersing. Salland en Mig nen daarvan meepraten. Maar oer en het Gelderse rivierengebied p Drenthe, Groningen en Friesland in mate getroffen.

Hebben deze twee gereleveteen van het afgelopen jaar nu iets ma Dat hebben ze inderdaad! Om dan moet ik eerst iets zeggen overne standswet.

Algemene Bijstandswet

Het centrale artikel van deze wet is artikel 1, eerste en tweede lid, luidende:

1. Aan iedere Nederlander, die hier te lande in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken, dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien, wordt bijstand verleend door burgemeester en wethouders.

2. De bijstand wordt afgestemd op de omstandigheden en mogelijkheden van persoon en gezin, alsmede op het betoonde besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Hij is erop gericht de persoon zo mogelijk in staat te stellen zelfstandig in zijn bestaan te voorzien.

Natuurlijk, deze wet telt 107 artikelen en er staat dus nog heel wat meer in. Maar met het geciteerde artikel 1, waarmede de wet als met de deur in huis valt, geeft zij meteen haar hoofddoel weer en manifesteert zij tevens het verschil met haar voorganger, de Armenwet. Geen gunst meer zoals voorheen, maar recht, althans een rechtsplicht van de overheid. Als iemand geen of onvoldoende middelen heeft om te voorzien in zijn bestaan (dat is méér dan alleen maar levensonderhoud, dan moet de overheid adequate financiële hulp verlenen. Die hulp is zelfs afdwingbaar door de mogelijkheden van bezwaar, beroep en hoger beroep. De Algemene Bijstandswet wordt dan ook wel het sluitstuk van het Nederlandse systeem van sociale zekerheid genoemd.

Nu hebben burgemeester en wethouders bij de uitvoering van de wet een

ruime mate van manoeuvreervrijheid. De wetsbepalingen laten vaak de mogelijkheid om meer dan een kant uit te gaan. Deze beleidsmarge voor b. en w. is door de wetgever opzettelijk gecreërd, zulks in verband met de veelkleurige praktijk van de bijstandverlening. Beschikte het college van b. en w. niet over die eigen vrije marge, dan zou het met het oog op de van geval tot geval vaak sterk variërende financiële situaties en omstandigheden van persoon en gezin wel erg moeilijk worden om die bijstand te verlenen, welke in het individuele geval geboden en verantwoord is.

Toch zijn er in onze samenleving verscheidene groepen, die als groep bepaalde dingen gemeen hebben, hetgeen ook bij de bijstandverlening van belang is. Tot op zekere hoogte kunnen dan de leden van een dergelijke groep immers op gelijke wijze behandeld worden. Welnu, om dat te bewerkstelligen en tegelijkertijd ook landelijk uniformiteit in de bijstandspraktijk te bereiken, heeft de Kroon, gebruik makend van artikel 11 van de wet, bij algemene maatregel van bestuur voor een aantal groepen nadere regelen gesteld, waarbij de Kroon aan b. en w. voorschreef hoe dit college de belangrijkste artikelen van de wet op de leden van bedoelde groepen moest toepassen. Anders gezegd: de vrije beleidsmarge van de colleges van b. en w. werd wat die groepen betreft verder ingeperkt.

Zo zijn er, eveneens met ingang van 1 januari 1965, groepsregelingen gekomen voor oorlogsslachtoffers, gerepatrieerden, Ambonezen, mindervaliden

(w.o. blinden), kn en zelfstandigen

Rijksgre zi

Deze groepsreert neemt onder de an in. Niet zo heel d standigen doen dat pij zelf ook. In ef groepsregeling b aan personen, m aan hun bedrijv staat onder een die voor de voor geheel of voor dij is aangewezen op beroep, anders tt king. Op zichze een nog zeer bo lustratie: de vis nu rier, de vroedv advocaat, de tim menkoopman en er deel van uit. I niet alleen, het er nen leven, zij m lijk is dat een p bedrijf voldoende daartoe blijvend drijskapitaal be

Aangezien het w het een als het d dat zowel het b bedreigd of ree getast kan zijn, mogelijkheid van bedrijfskapitaal n streeks voor de k bedoelde periode kan zelfs met hel om misverstan opgemerkt, dat op grond van de worden wanneer hij behoefte aan

WATEROVERLAST BOEREN EN BIJSTAND

dige met een bedrijf zou willen beginnen. Neen, bedrijfskapitaal en R.Z. wordt alleen verstrekt aan zelfstandigen die reeds een zekere tijd als zodanig werkzaam zijn. En dan nog alleen indien de normale instituten voor kredietverlening niet helpen en bovendien verwacht kan worden dat het bedrijf of beroep van de zelfstandige door die kapitaalverstrekking weer voldoende middelen van bestaan zal opleveren of zal blijven opleveren. Het zou immers niet verantwoord zijn als de overheid geld in bodemloze putten ging deponeren. Het geld moet er op de een of andere manier weer uitkomen, hetzij dat het bedrijf weer zo gezond wordt dat de overheid verdere bijstandsuitgaven bespaard blijven, hetzij dat de zelfstandige bovendien zelfs het ontvangen bedrijfskapitaal terugbetaalt. Daarmee is meteen gezegd dat er twee vormen van kapitaalverstrekking zijn: de lening (rentedragend of renteloos) en de schenking. Welke van de beide mogelijkheden toegepast wordt, hangt helemaal van het geval af. Een combinatie van beide is ook heel goed denkbaar.

De oorzaken waardoor een bedrijf aangetast kan worden velerlei zijn. Om er enkele te noemen: ziekte van de zelfstandige, opzettelijke benadeling door derden, onvoldoende begeleiding door deskundigen, sanering van bebouwde kommen, ziekte van vee of gewassen als het om agrariërs gaat, buitengewone weersomstandigheden. Wat zou u b.v. denken van de schier eindeloze regen van de zomer van '65? Daardoor zijn niet alleen vele vakanties bedorven, maar is ook de vrucht van de arbeid van vele zelfstandigen teniet gedaan, zodanig zelfs dat hun bestaan in gevaar kwam. En inderdaad, hier zijn wij beland bij de in het begin van dit artikel bedoelde relatie tussen bijstand en wateroverlast, waarvan in het bijzonder veel boeren te lijden hebben gehad.

Wateroverlast

Zeker, de abnormaal grote regenval was ook in het nadeel van b.v. strandtentverhuurders en van winkeliers die met voorraden zomerartikelen bleven zitten. Maar nergens bleek de schade zo spectaculair en omvangrijk als in de agrarische sector. Duizenden boeren zagen hun jaargewas op de akker bederven of hun hooioogst verloren gaan, zodat er geen of onvoldoende wintervoer voor het vee zou zijn en soms zelfs de grasmat opnieuw ingezaaid zou moeten worden. Velen hadden hierdoor niet alleen een ontoereikend of in het geheel geen, dan wel een negatief jaarinkomen, doch kwamen ook in de onmogelijkheid te verkeren de bedrijfs-exploitatie van het volgende jaar te financieren.

De standsorganisaties en het Landbouwschap sloegen alarm. Aan Minister Biesheuvel werd een schadevergoedingsregeling gevraagd, maar de regering voelde daar niet voor. Nu er een Algemene Bijstandswet was gekomen en een daarop steunende Rijksgroepsregeling zelfstandigen, oordeelde zij het beter dat de gedupeerden, indien hun bestaan in gevaar was, van deze bestaande wettelijke regeling gebruik zouden maken. Minister Biesheuvel en Staatssecretaris Egas vestigden daarom eind juli in een circulaire de aandacht van de colleges van b. en w. op de oplossing welke de R.Z. aan vele boeren zou kunnen geven.

De boeren en hun standsorganisaties voelden daarentegen niet voor bijstand. Dat was niets voor boeren. In vroegere

zeer natte of droge jaren waren voor deze groep toch ook meermaals speciale regelingen getroffen?

Dit geluid verraad de aanwezigheid van een nog bestaande aversie tegen bijstand. Nu ja, men wilde wel bijstand van de overheid, maar dan niet in gevolge de Algemene Bijstandswet. Geheel ten onrechte schakelde men deze wet in gedachten gelijk met de oude Armenwet, onder welk vigeur onderstand door de overheid nog een gunst was. Maar dat is verleden tijd. Elke Nederlander, ook als die Nederlander boer is, heeft thans een met waarborgen omgeven wettelijk recht op bijstand als die nodig is. Overigens is niet te zien dat het, als men eenmaal bijstand van de overheid accepteert, principieel iets zou uitmaken of men die bijstand krachtens de A.B.W. dan wel ingevolge een andere regeling ontvangt.

Eigenlijk was het van de standsorganisaties wat inconsequent om zich tegen toepassing van de R.Z. te verzetten. Reeds vóórdat de wateroverlast zich openbaarde gaven zij namelijk desgevraagd gaarne hun medewerking aan de behandeling van aanvragen om bijstand ex R.Z., welke het gevolg waren van andere oorzaken dan de wateroverlast. Die aanvragen kwamen en komen bepaaldelijk ook van boeren. Van de aanvragen van zelfstandigen om bedrijfskapitaal van meer dan f 2000,- waarvan er in ons land normaliter rond 200 per jaar behandeld worden, komt niet minder dan de helft uit de agrarische sector. Op zichzelf is een aantal van 100 in een geheel jaar inderdaad iets anders dan het grote aantal boeren dat de afgelopen zomer door het water bijna tegelijkertijd in de knoei kwam te zitten; blijkens een latere enquête van het Landbouwschap moesten ruim 4800 boeren meer dan een derde van hun oogst derven. Maar het is toch wel duidelijk, dat een dergelijke numerieke factor geen invloed mag hebben op de vraag naar de toepasselijkheid van de R.Z. Het recht op bijstand is een individueel recht, waarbij niet ter zake doet of weinige dan wel vele individuen behoefte aan bijstand hebben, dus ook niet als zich plotseling een hoge piek in die behoefte voordoet, bij welke bevolkingsgroep dan ook.

De standsorganisaties gaan "om"

Het duurde enige tijd voordat de standsorganisaties gewend waren aan de gedachte aan een meer massale verlening van groepsbijstand, maar toen gingen zij er ook con amore toe over hun leden voor wie dat nodig was aan te raden om toch maar bijstand aan te vragen. Tot dan toe hadden vele boeren dat namelijk nagelaten, een deels omdat dit met hun mentaliteit overeenkwam, gedeeltelijk ook omdat zij wilden afwachten wat de organisaties gingen doen. Meer dan 2000 agrariërs dienden daarop in september/oktober een aanvraag in. De meesten van hen zijn of zullen nog worden geholpen met een periodieke uitkering en/of bedrijfskapitaal (rentedragende lening en/of schenking). Het is niet uitgesloten dat nog meer aanvragen zullen volgen, gelet op de uitkomsten van de enquête van het Landbouwschap. In het algemeen heerst onder de betrokkenen tevredenheid over de wijze waarop de overheid hen met de R.Z. te hulp is geschoten. Ook in de kring van de organisaties denkt men thans gunstig over deze noviteit en is men zelfs van mening dat de huidige hulpverlening een beter effect heeft dan de

kredietregelingen ad hoc welke vroeger bij wateroverlast in het leven geroepen werden.

In dit verband is opvallend, dat voorzitter Biewenga van het Landbouwschap volgens een krantebericht onlangs in zijn nieuwjaarsrede heeft gezegd, dat dit „schap” er zich over zal moeten beraden of naast en boven de R.Z. nog afzonderlijke stappen kunnen en moeten worden genomen om getroffen bedrijfsgenoten in de materiële schade tegemoet te komen. Het zou interessant zijn te weten in welke richting de gedachten van de heer Biewenga gaan. Maar misschien horen we dat binnenkort nog wel eens.

Als het Landbouwschap de kant zou op willen van verdere financiële hulp door de overheid, zou dat wel op bezwaren stuiten van hen die - echter ten onrechte - menen dat de agrariërs toch al bevoorrechte bijstandgenieters zijn. Heeft Staatssecretaris Egas voor hen niet een aparte en gunstige uitvoeringsregeling van de R.Z. getroffen, welke deze groepsregeling eigenlijk wel wat geweld aandoet? Neen, dat is het geval niet. Deze bewindsman heeft slechts een proceduremaatregel getroffen, zodat het ambtelijk apparaat de grote toevloed kon verwerken en de hulp tijdig zou kunnen worden verleend. Het zou te ver voeren hier de finesses van deze maatregel uiteen te zetten. Deze bijzonderheden zijn vooral van belang voor de bijstandverlenende organen in de betrokken gemeenten. Die gemeenten zitten overigens met nog een zaak, die wel hen maar niet bijstandsvragers aangaat, n.l. de

budgetaire gevolgen van deze bijstandverlening op grote schaal. De gemeenten krijgen weliswaar 75% van de verleende bijstand van het Rijk vergoed, maar voor de dekking van de rest moeten zij zelf zorgen. De Financiële-Verhoudingswet maakt dat op langere termijn wel weer voor een groot deel goed, maar toch kan deze bijstandsgolf voor de gemeenten - en het gaat als regel om kleinere plattelandsgemeenten - financiële moeilijkheden opleveren. Maar ook dat is een hoofdstuk apart.

Nog meer water

Het natte jaar 1965 heeft zijn bedenklijke faam tot het einde toe gehandhaafd. Na een betrekkelijk droge herfst was het in december weer mis. Ook nu nog staan vele landerijen onder water. Ik behoef maar de namen te noemen van Bergen (L.), Tjeukemeer en Biesbosch. In hoeverre deze nieuwe wateroverlast schade zal toebrengen aan de agrarische bedrijven, en of de overheid ook hiervoor een soortgelijke tijdelijke proceduremaatregel voor de toepassing van de R.Z. zal nemen als eerder in 1965, dient te worden afgewacht. Vermoedelijk zal de schade minder zijn, omdat zij op een „gunstig” tijdstip valt. In de winter staat er geen hooioogst voor de deur en zijn er ook geen oogstrijpe landbouwgewassen. Wel komt het ingezaaide winterkoren in gevaar, maar daarmee is nog niet alles verloren.

• Vervolg op pag. 6

Zomer 1965 — veel verregende vakanties.

**ADRESSEN VOOR
HANDEL EN INDUSTRIE**

HOLWERDA EN ZONEN

DOKKUM
Tel. 05190 - 2292 b.g.g. 05190 - 2580
DRACHTEN
Tel. 05120 - 2157 b.g.g. 05120 - 3847
ROTTERDAM
Tel. 010 - 242412 b.g.g. 010 - 171317

*Voor al Uw transporten
in binnen- en buitenland*

Voor al uw vervoer in bin-
nen- en buitenland

**N.V. Intern. Transportbedrijf
DE RIJKE**

Telex 22424
Telefoon (01880)-2312 - 3058
SPIJKENISSE - BREEWEG 5

Vraagt uw bakker naar

**TARVO-
BROOD**

Uw bakker
Uw dokter

**"ANIMO" koffiezet-
apparatuur**

voor horecabedrijven, kantines,
vergaderzalen enz. in elke
gewenste capaciteit en uitvoering

Apparatenfabriek L. Scheepstra
AMERSFOORT
Telefoon 03490 - 19148 (2 lijnen)

voor TUIN en PLANTSOEN
hoveniersbedrijf

AANLEG
ONDERHOUD
ARCHITECTUUR

Ad Kraan middelweg 63
moordrecht telef. 01827-342

**Koopt een goed
kostuum**

enorme keuze tegen uiterst
scherp gestelde prijzen.
De verste reis is lonend

DUTHLER
VARSSEVELD

EEN BEZIT VAN BLIJVENDE WAARDE

**De lever als regulator
van de gezondheid**

door de bekende Zwitserse natuurarts en we-
reldreiziger Dr. H. C. A. Vogel.
Dit eerste populair wetenschappelijke boek in
het Nederlands over de werking en de behan-
deling van de lever geeft gezonden de raad
wat te doen om gezond te blijven. Zieken en
chronische patiënten vinden een keur van re-
cepten en raadgevingen, die alle rijkelijk ge-
toetst zijn aan de praktijk. Gebonden met
kleur- en plasticomslag. 250 blz. Prijs f 8,50.
Gratis folder ook verkrijgbaar bij Biohorma,
Postbus 2, 't Harde/Gld. tel.: 05255-541, of bij
uw boekhandelaar en reformhuis.

Hotel-pension „Dreyeroord“
Telefoon 3169 - OOSTERBEEK

**NAAM- EN
NUMMERPLATEN**

in diverse uitvoeringen

Aanduidingen speciaal voor kantoorgebouwen,
ziekenhuizen, enz.

ZELFKLEVENDE TRANSFERS o.a.
VOOR AUTOPORTIEREN
GEVELLETTERS - GRAVEERWERKEN

**ZUID. NED. NAAMPLATEN ONDER-
NEMING G. TER VEEN - GELEEN**
Graaf Huynlaan hoek Markt - Tel. 04494-5888*

**TAAL NAAR
MIJN HART**

Wij ontvingen de volgende brief van
een luisteraar, die geen lid is van onze
partij.

*De politieke toespraak van 10 januari
j.l. heb ik ontvangen en met bijzon-
dere interesse en instemming gelezen.
Reeds voor de radio meen ik te hebben
opgemerkt, deze tekst was taal naar
mijn hart. In druk voor me is dit
duidelijk bevestigd. En dit kan ik wel
zeggen, ik sta vierkant achter het be-
leid van deze regeringspartners. Uw
bemerking, dat de oppositie suggereert
geen of weinig belasting betalen en
toch vele en dringende noodzakelijke,
kostbare werken uitvoeren, is zo door-
zichtig uit op kiezersvangst, dat de op-
merking duidelijk en dom liegen mij
uit het hart is gegrepen en erger ik mij
aan de houding van zo'n oppositie. In-
derdaad gaat nu eenmaal de cost voor
de baat uit.*

*En als er iets, ja veel tot stand zal
komen, kost dit kapitalen. Dat iedere
Nederlander daartoe meewerkt, is niet
meer dan billijk. Daarom juich ik dan
ook de op zichzelf onpopulaire directe
en indirecte belastingverhogingen toe.
Wij zullen allen een (klein) offertje
moeten brengen en ook ik als A.O.W.'er
met een minimum-bestaan, doe dat
met genoeg. Ben blij toe, dat er ein-
delijk leven is gekomen in de brouwe-
rij, wat tijd wordt. Ik ben daar dank-
baar voor en ik weet op wie ik straks
stemmen zal.*

*Zeer gaarne ontvang ik de teksten
van nog volgende toespraken en ver-
blijf in afwachting.*

*w.g. J. A. Moesker,
Lindelaan 2, Assen.*

Assen, 15 januari 1966.
(Zie voor de volledige tekst van de
radiocauserie pagina 7).

**Wateroverlast,
boeren en bijstand**

• *Vervolg van pag. 5*

De Biesbosch

In de Brabantse Biesbosch heeft de
de huidige schade echter wel een bij-
zonder karakter. In dit in zijn geheel
buitendijks gelegen gebied wordt het
land beschermd door kaden, die zó
laag zijn, dat zij bij buiten gewoon
hoog water kunnen overlopen.

De Biesbosch moet n.l. in geval van
nood als waterbergingsgebied kunnen
dienen ter ontlasting van andere nabu-
rige gebieden, b.v. de stad Dordrecht.
De kans dat dit gebeurt is 0,5 d.w.z.
eens in de twee jaar. Thans is de
Biesbosch echter niet gewoon volge-
lopen, doch zijn er door de stormvlo-
eden van 30 november en 10 december
niet minder dan 35 stroomgaten in de
vele polderkaden geslagen, zodat een
miniatur-Schouwen-1953 is ontstaan.
Al enige weken achter elkaar neemt
tweemaal per dag het vloedgetij 2500
ha cultuurgrond in bezit. Eerverleden
week is het - ten koste van een men-
senleven - gelukt een groot stroomgat
in een polderkade van het Kroondomein
te dichten.

Het bijzondere van de Biesbosch is
nu, dat de kaden niet in eigendom en
beheer bij de overheid (waterschap)
zijn, maar bij de grondeigenaren. Die
grondeigenaren moeten dus de stroom-
gaten dichten (als zij dat willen) en de
kosten dragen. Pachtboeren komen dus
niet voor die kosten te staan. Maar be-
halve een niet zo groot aantal pachters
met grote bedrijven zijn er ook nog al
wat kleinere boeren-grondeigenaars.
Die moeten wél voor het kostbare
herstel van hun eigen stroomgaten op-
komen. En welke boer kan dat dragen?
In beginsel zou het weliswaar niet on-
denkbaar zijn, dat deze boeren bij het
herstel van de kaden bijstand ingevol-
ge de R.Z. zouden krijgen, maar het
zou niet onredelijk zijn om van de
Rijksoverheid te verlangen dat zij de
waterstaatkundige schade in de Bies-
bosch, gelet op de bijzondere constella-
tie in dat gebied, geheel of grotendeels
voor rijksrekening zou nemen om dan
de agrarische schade, voor zover no-
dig met de R.Z. op te vangen. 1) Afge-
wacht dient te worden of het eerste zal
gebeuren. Het zou meteen voor de
grondeigenarenverpachters een stimu-
lans zijn om tot kadedichting over te
gaan.

Tot slot kan opgemerkt worden dat
de boeren in onze volkshuishouding
een nogal kwetsbare positie innemen.
Dat was ook in dit artikel te lezen.
Over het thans heersende mond- en

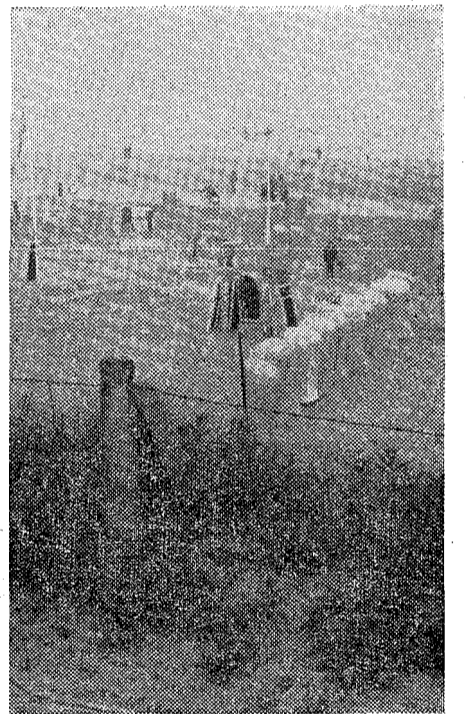
klaauwzeer, de in verband daarmee in
het buitenland ui-gevaardigde invoer-
verboden en de afslachting van de
zieken dieren is daarbij nog niet eens
gesproken. Ook hiervan moet afge-
wacht worden of het ene wezenlijke
bedreiging zal worden voor het be-
staan van de varkenshouders. Wel is al
gebleken, dat dit met de varkenshan-
delaars het geval is. Dezen zijn de di-
recte slachtoffers van het voor het hele
land geldende vervoersverbod.

Leidt de kwetsbare positie van
de agrarische sector ertoe dat het
bestaan van een boer en zijn gezin
bedreigd of aangetast wordt, dan
behoeft hij niet te aarzelen met het
indienen van een aanvraag om bij-
stand. Dat is zelfs beter dan wach-
ten totdat het bedrijf niet meer of
slechts ten koste van veel geld ge-
cureerd kan worden. Een boer
heeft net zo goed als elke Neder-
lander en elke andere zelfstandige
recht op bijstand ingevolge de Al-
gemene Bijstandswet, c.q. de Rijks-
groepsregeling zelfstandigen. Het
zijn niet in het minst de boeren
zelf, die zich hiervan bewust moe-
ten worden.

1) (Een dergelijke beslissing is intussen in-
derdaad genomen).

D. M. VAN DER LEEDEN.
Rijswijk (Z.-H.).

*De strandstoelenverhuurders moes-
ten vorig jaar lang op hun klanten
wachten.*

**Tanden blank-Adem fris
IVOROL
Onbetwist de beste tandpasta**

WIJ STAAN NOG AAN HET BEGIN

van het nieuwe jaar.

Een jaar waarin twee verkiezingen zullen plaats vinden.
Laat u dus goed voorlichten en abonneer u vanaf heden
op NEDERLANDSE GEDACHTEN.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

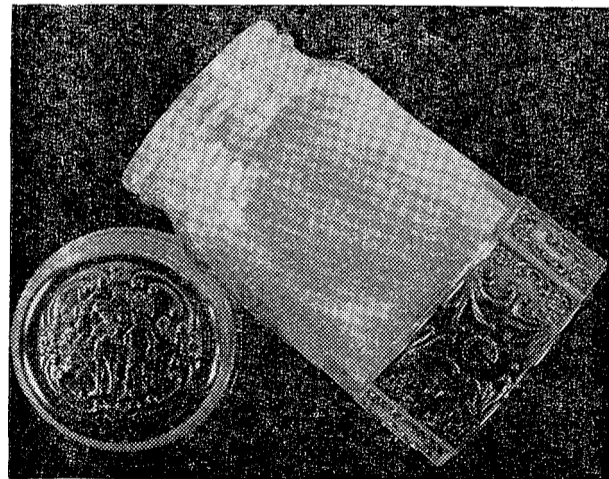
Adres

Woonplaats

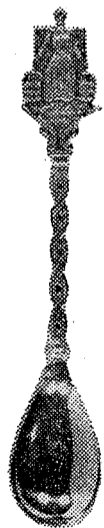
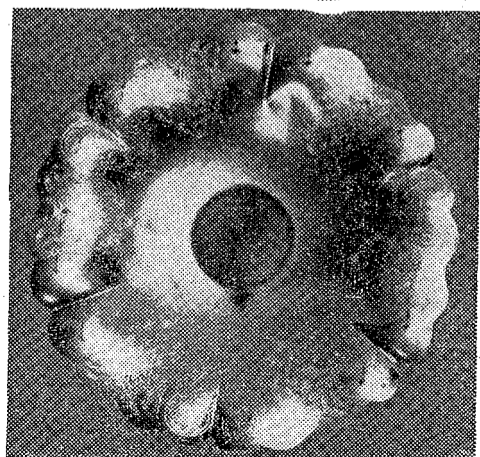
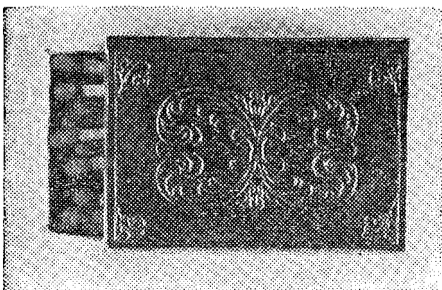
Abonnementsprijs f 4,- per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting,

Dr. Kuyperstraat 3 - Den Haag.

- Lepeltje 1 abonnee
- Brievenopener 2 abonnees
- Luciferschuif 3 abonnees
- Bonbonschaal 4 abonnees
- Jamphouder 5 abonnees

Harmonie in de samenleving

HET zit dezer dagen in de lucht. Je kunt geen radionieuwsuitzending horen en geen krant opslaan of de nieuwjaarsredevoeringen rollen er uit. Dat verhindert mij natuurlijk niet om u alle goeds voor 1966 toe te wensen. Het is oprecht gemeend en ik denk daarbij allereerst aan uw persoonlijk leven. Uw gezin, uw werk en uw hobby's. Ik hoop dat u aan alle drie, ongehinderd door moeite of verdriet, veel aandacht kunt besteden. Meestal is het zó dat het werk de grote slok-op is, dat er dus van het gezins- en familieleven, wat te weinig terecht komt en dat de hobby's er helemaal bij in schieten.

Laten wij dit jaar eens proberen er een harmonisch geheel van te maken. Dat komt de sfeer en het humeur ten goede en daar is iedereen bij gebaat.

Bij deze goede wensen voor uw privé-leven zijn de officiële nieuwjaarsredenaars waar ik mee begon, een beetje op de achtergrond geraakt. Maar wat doen zij weer hun best! Burgemeesters, voorzitters van Kamers van Koophandel en van allerlei andere organisaties en instellingen, allemaal hebben zij hun verlanglijstje weer vol gekregen alsof het niet onlangs nog Sint Nicolaas geweest is. Kerstcadeautjes hebben zij blijkbaar ook te weinig gekregen, want zij moeten er van alles en nog wat bij hebben. Denkt u niet dat ik daar de spot mee drijf. Al doen hun verlangens door de opeenhoping van redenaars en onderwerpen soms wat komisch aan, ze pleiten allemaal voor goede en nuttige voorzieningen.

Het kost geld

De Rijksoverheid moet dit, het provinciaal bestuur zou dat moeten doen en de gemeenten mogen zeer wat anders niet langer laten liggen, vinden zij. Zij hebben gelijk. Alleen maar... het kost geld! En dat geld moet uit uw en mijn portemonnaie komen om via de schatkist in goede en nuttige voorzieningen te kunnen worden omgezet. En al zou dat geld er komen, dan nog zijn er meestal geen mensen genoeg om al die nuttige zaken te bouwen of aan te leggen. Krapte op de arbeidsmarkt heet dat in het gangbare jargon.

Het geld dat nooit in voldoende mate genoeg voorhanden schijnt en het tekort aan personeel dat al jaren voort duurt zorgen er voor dat vele wensen, die u nu hoort, volgend jaar januari wel weer te beluisteren zullen zijn.

Maar langzamerhand komt er toch heel wat tot stand. Iemand die 10 jaar uit Nederland weg is geweest, ziet het verschil tussen toen en nu veel scherper dan wij op ons dagelijks traject tussen woonhuis en werkkring. Maar toch, wie na een klein jaar afwezigheid weer eens naar een bekende plaats reist merkt het al gauw op: hier een nieuw wegdek en daar een grote verkeerslicht-installatie er bij, die het drukker wordende verkeer in toom houdt. Ginds staat een blok nieuwe huizen en verder op zijn een paar nieuwe scholen verschenen met er tussen in een alleraardigst plantsoen. Een fris en modern bejaardenoord hier en een florissante fabriek daar, gaat u maar door. Het gezicht van Nederland

verandert elke dag. Wensen op allerlei terrein worden werkelijkheid.

Reële vooruitgang

Wensen ook ten aanzien van onze persoonlijke welvaart worden verwezenlijkt. Minister-president Cals heeft het onlangs nog eens uitgerekend.

Tussen 1950 en 1964 nam het reële, dus het werkelijk nationale inkomen per hoofd van de bevolking met gemiddeld ruim 3½% per jaar toe. Tussen 1930 en 1939, in de malaisejaren dus, daalde dat gemiddelde per jaar met 1%. Wat een verschil!

Wij kunnen ondanks de geldontwaarding die ons land helaas parten speelt, toch meer verteren dan vroeger. Maar gezamenlijk moeten wij in de komende jaren ook voor heel veel dingen zorgen. Daarin hebben de nieuwjaarsredenaars groot gelijk. De ontwikkeling zal er ons toe dwingen.

Weet u dat momenteel ongeveer 10% van onze bodem bebouwd is met woningen, fabrieken, wegen, straten, enz.? Welnu, over circa 35 jaar, dus omstreeks het jaar 2000, zal dat bebouwde deel van onze nationale oppervlakte verdubbeld zijn. Twee maal zo veel móet er zijn om een harmonische opvang van onze groeiende bevolking en onze toegenomen vervoersmiddelen mogelijk te maken. Wij zullen tegen die tijd ook wat meer aan de recreatieruimten moeten doen.

De landbouwer zou dan wel eens heel wat hoger gewaardeerd kunnen worden dan thans helaas veelal het geval is. Nu beschikt hij over bijna nog 80% van ons grondbezit. Dan, over

Radiocauserie gehouden door Mr. W. R. van der Sluis, secretaris A. R. Partij, op maandag 10 januari j.l.

35 jaar, zal er nog slechts 60% voor agrarische doeleinden gebruikt kunnen worden. Maar die agrariër van 2000 na Christus zal dan meer dan 20 miljoen Nederlanders moeten voeden. De gelden, die minister Biesheuvel nu aan de structuurverbetering van de landbouw en tuinbouw besteedt, zijn dus heus niet weggegooid. De bedragen die minister Diepenhorst aan het onderwijs besteedt evenmin. Die beide bewindslieden en hun collega's weten wat zij doen.

Leven in de brouwerij

Een harmonische samenleving voor nu en voor de toekomst vraagt op dit moment dus veel aandacht ook van regering en parlement. Want regeren is vooruitzien. Maar het kan geen kwaad indien iedereen een beetje meer van zijn vrije tijd zou gebruiken om zich eens in de ontwikkelingen, die aan de gang zijn, te verdiepen. Om daarbij te helpen heeft onze partij dit jaar aan haar gespreksgroepen een onderwerp voorgelegd getiteld „Groeiend volk, beperkte ruimte”. De titel spreekt voor zichzelf. Meer dan 100 van die gespreksgroepen zijn al gevormd en er zullen nog veel meer volgen. Het is voor onze partij en haar leiding plezierig dat vele leden belangstelling voor deze dingen hebben. Dat stimuleert ook de belangstelling voor de komende Staten- en Raadsverkiezingen. Want de provincies en de gemeenten, zullen heel wat van die voorzieningen voor hun rekening moeten nemen. Dat de gemeenten vol publieke werken en bouw-perikelen zitten weten wij allemaal.

Maar dat de provincies naast hun oude taken zoals wegen en waterschappen voor een groot deel de streek-ontwikkelingen, het maatschappelijk werk en de volksgezondheid, culturele zaken, volksoontwikkeling en recreatie moeten behartigen, dat zal nog niet iedereen elke dag voor ogen staan. Het gaat bij de komende Staten-stembus om springlevende vraagstukken, die u en mij dagelijks raken. Er is leven genoeg in de brouwerij.

En toch, toch vrees ik dat wij wel eens een verdrietige stembusrijd tegemoet kunnen gaan.

Verdrietige stembusrijd

Er zijn namelijk politieke partijen, die van het feit dat zij niet in de regering zitten, kennelijk gebruik maken om eens flink de schrik er in te jagen. Van evenwichtige betogers houdt die oppositie niet. Zij doet alsof de inflatie begonnen is op de dag waarop dit kabinet Cals optrad. Maar oud-minister Zijlstra heeft er de vorige maand in de Eerste Kamer nog op gewezen, dat de rekening van de loonexplosie in 1963 ons in deze periode gepresenteerd wordt. Hij waarschuwde dit kabinet dat het ernst moet maken met die nare erfenis. Dat is juist. De loonpolitiek wordt dit kabinet de teststeen, de test-case. Men zal overigens met beleid te werk moeten gaan en niet alles in één keer klaar willen maken. Want met een nieuwe inflatiegolf in 1966 is niemand gediend: ook de Nederlander in het jaar 2000 niet. Een harmonische samenleving heeft een Overheid nodig, die een schild voor de zwakken is. Want die zwakken krijgen het eerst en het zwaarst de klappen van geldontwaarding te verduren.

Eerlijk

Een harmonische samenleving moet echter niet alleen voor vandaag maar ook al voor morgen zorgen.

Een overheid die de voorzieningen moet treffen waar de nieuwjaarsredenaars om vragen, moet belastingen heffen om de nodige uitgaven te kunnen doen.

Dit kabinet heeft het in verhoging van een aantal indirecte belastingen gezocht. Daardoor stijgen sommige prijzen, want je kunt fabrikanten en middenstanders niet alleen voor die lastenverzwaring laten opdraaien.

De cost gaat voor de baet uit. Die cost moeten wij gezamenlijk dragen. Een harmonische samenleving vraagt eerlijkheid en evenwichtigheid in onze beoordeling van de feiten.

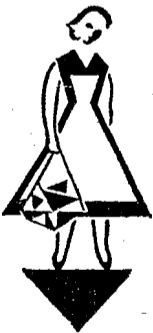
Een politieke partij die alleen lasten verzwaring en inflatie signaleert, doch nooit praat over de voorzieningen, die in het algemeen belang getroffen worden, zo'n partij stelt de zaak eenzijdig voor. Zij is handig, maar ik neem aan dat u intelligenter bent. En een politieke partij, die suggereert dat zij u zal helpen uw belastinggeld in de zak te houden, doch die u tegelijkertijd al uw wensen op het gebied van woning- en wegebouw, onderwijs en recreatie te zullen vervullen, zo'n partij staat duidelijk en dom te liegen. Ik wens u een evenwichtig oordeel en veel onderscheidingsvermogen bij de verkiezingspropaganda, die u spoedig zal ompoelen.

ALBLASSERWAARD

Uw adres voor DIRECTIEKETEN
BARAKKEN
SCHOLEN
ZOMERHUISJES
enz enz

Firma Gebr. Timmer

Houtbouw - Giessendam - Tel 2062

GRAAFSTROOM
melk
in papierverpakking
♦ smakelijk
♦ hygiënisch
♦ gemakkelijk

LiSaPak aangewezen voor kantine en school

VLAARDINGEN

Makelaarskantoor

L. P. SPUYBROEK

Westhavenplaats 25 Telefoon 3880 Na 6 uur 2661
KOOP, VERKOOP, TAXATIE
VAN ONROERENDE GOEDEREN

Verzekeringen en hypothecken

C. van der Kooy en Zonen

Emmastraat 143-157, Vlaardingen, tel. 01898-3561-6061
IMPORTEURS VAN gedroogde Zuidvruchten,
Vruchtenconserven, Consumptiegrondnoten
HANDELAARS IN
Amerikaanse tarwebloem en bakkerijgrondstoffen

Onderlinge Vlaardingse Begravenis Onderneming

DIRECTEUR: J NIEUWSTRATEN
KANTOOR: OOSTERSTRAAT 60
TELEFOON 2828

1e klas materiaal
BILLIJKE TARIEVEN. Rouwkamers en schermen.

BOOGAARD ELEKTRICITEIT VLAARDINGEN

Telefoon 01898 - 8744

Speciaaladres voor papierinzamelingsacties
OOK VOOR BEDRIJFSOPRUIMINGEN
EN ARCHIEFVERNIETIGING

Firma Ph. Lok & Zonen

4e Industriestraat 12 - 14 - Tel. 4595 - VLAARDINGEN

Dordrecht en omstreken

C.V. v.h. Gebr. Harkema

sinds 1948
Johan Staat - DORDRECHT - na 6 uur telefoon 20386
Automateriaal tel. 9429
Gereedschappen 9433
Hang- en Sluitwerk 4303

Zowel voor woning, fabriek of schip:
IJzerwaren 3221
Bevestigingsartikelen 3221

Levering als regel uit voorraad.
Groothandel en fabrieksagent.

reclame- en handelsdrukkerij

Drukkerij J. de Longte

Schrijversstraat 16-18 - Dordrecht
Telefoon 01850 - 4432

WESTLAND

lingerie - korsetterij

DELIER NAALDWIJK DELFT DEN HAAG VOORBURG
Markt 49 - Beeklaan 366 - Herenstr. 107-109

H. HORTENSIUS & ZON METSELAARS EN AANNEMERS

Bevelen zich beleeft aan voor
alle voorkomende werkzaamheden
NIEUWBOUW - VERBOUW - BETONWERK
EN VERDERE REPARATIE
STOKDIJKKADE 100 - NAALDWIJK - TELEF. 01740 - 48 08

LEIDEN EN OMSTREKEN

N. J. v. d. GUGTEN

HANDEL IN BLOEMISTERIJ-ARTIKELEN
o.a. REGEN-INSTALLATIES
FABRIKAGE VAN GOLFKARTON
Brouwerstraat 9 - RIJNSBURG - Tel. 01717 - 4041
Privé telefoon 01718 - 4362 en 4567

AMSTERDAM

GEZOND, GEZELLIG EN 'T GOEDKOOPST
is het stoken met de kolen van de

FIRMA S. DOGGER Hzn.

SCHINKELKADE 14 - TELEFOON 72 25 16
ANTRACIET, BRECHCOKES en OLIE voor centr. verwarming

Alle verzekeringen, financiering en
hypothecken (event. zonder aflossen)

HERNGREEN'S Assurantie kantoor

Stadionkade 111 - Amsterdam - Telefoon 72.88.25

UIT ONZE BOUW- EN AANNEMERS-WERELD

WARENHUIZENBOUW
N.V. Aannemersbedrijf

Voskamp en Vrijland

Telefoon 01748 - 3921* - Postbus 30
's-GRAVENZANDE

Firma C. Vermeer en Zoon's
fabrieken voor gebogen hout

Telefoon 01894 - 230
OUDERKERK AAN DE IJSSEL
Ronde en ovale tafelanden - Gebogen regels voor stoelen en fauteuils - Armleggers. Kappen, Regels, Stijlen, enz.

HOUTHANDEL EN
KISTENFABRIEK

MEILINK N.V.

Borculo - Hofstraat 10 - Tel. 05457- 561
Zutphen - Marsweg 19 - Tel. 05750-3748
HOUTZAGERIJ - HOUTHANDEL
KISTENFABRIEK

**OOSTERHOF'S
aannemersbedrijf**

GRIJPSKERK - LEEUWARDEN

WEGEN-, GROND- EN
WATERWERKEN

Firma P. van Oudenallen & Zn

Aannemers van

Timmer-, Hei- en Betonwerken

WILNIS - TELEFOON (01724) 108

TIMMERFABRIEK VERMEULEN N.V.
MILL (N.-B.), TEL. 08859 - 605

Fabriek van geprefabriceerde houten gebouwen, houten woningen, directieketen, barakken, garages, vakantie-huisjes. Speciaal voor de landbouw: kippenhokken, veldschuren loodsen.

Export: België, Duitsland, etc.

NIUWBOUW

BOUWBEDRIJF

VOS

Alkmaar

Doelenstraat 19 - Telefoon 02200-14092

F. VINK & ZOON

Aannemersbedrijf

Telefoon 01827-261

KERKLAAN 9 - MOORDRECHT

N.V. Houthandel W. Toering
Gramsbergen

Tel. 05246 - 347

Moderne Zagerij en Schaverij
Vuren bouwhout
Hardhout
Beuken stofdorpels
Kastborden

Belangrijk

**STEMMEN BIJ
VOLMACHT**

Belangrijk

DE verkiezingen voor de Provinciale Staten zullen plaatsvinden op woensdag 23 maart 1966. De verkiezingen voor de Gemeenteraden zullen plaatsvinden op woensdag 1 juni 1966. Wanneer een kiezer weet of ook alleen maar vermoedt, dat hij niet zelf in de gelegenheid zal zijn om op de verkiezingsdag naar de stembus te gaan, kan hij/zij (als volmachtgever) een ander als zijn of haar gemachtigde voor zich bij volmacht laten stemmen.

De redenen kunnen onder meer zijn: ziekte, zwangerschap, ouderdom, invaliditeit, verblijf elders, vakantie enz.

Daartoe moet dan uiterlijk op de veertiende dag vóór die der stemming ter gemeentesecretarie een verzoekschrift worden ingediend. De termijn voor indiening sluit dus:

- a. voor de Provinciale Staten-verkiezingen op woensdag 9 maart 1966;
- b. voor de Gemeenteraadsverkiezingen op woensdag 18 mei 1966.

Voor dit verzoekschrift wordt gebruik gemaakt van 'n volmachtformulier (Model K 4-1), dat ter gemeentesecretarie kosteloos verkrijgbaar is. De besturen der kiesverenigingen beschikken overigens ook over deze formulieren. Desnoods kan men ook schriftelijk 'n formulier aanvragen bij het partijbureau, Dr. Kuiperstraat 3 te 's-Gravenhage. In verband met de te maken koste dient men dan echter een postzegel van 18 cent in te sluiten.

Wil men voor beide verkiezingen bij volmacht stemmen, dan dient men voor elk van beide verkiezingen afzonderlijk een formulier in te vullen.

Welke personen (gemachtigden) mogen door u (volmachtgever) worden aangewezen? Als gemachtigde kan slechts worden aangewezen:

1. de echtgenoot/echtgenote;
2. een der bloedverwanten in de eerste tot en met de derde graad;
3. een der aanverwanten in de eerste tot en met de derde graad;
4. de echtgenoot van een schoonzuster of de echtgenote van een zwager;
5. een der huisgenoten van de volmachtgever, dus iemand die op hetzelfde adres staat ingeschreven.

Dit betekent dus, dat voor „mij” bij volmacht kunnen stemmen: mijn echtgenoot/echtgenote; ouders; grootouders; overgrootouders; broers/zusters (+ hun echtgenoten); dus zwagers en schoonzusters; neven/nichten (met oom-/tante-relatie + hun echtgenoten); ooms en tantes (+ hun echtgenoten); verder kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen, allemaal met hun echtgenoten; schoonouders; grootouders en overgrootouders van de zijde van de echtgeno(o)t(e); schoonzusters/zwagers van de zijde van echtgeno(o)t(e) (+ hun echtgenoten, nl. de echtgenoot van een schoonzuster of de echtgenote van een zwager); neven/nichten van zijde echtgeno(o)t(e); ooms/tantes van zijde echtgeno(o)t(e); huisgenoten.

Hij, die zich bereid verklaart als gemachtigde op te treden moet op de dag van de kandidaatstelling (d.i. 8 febru-

riemand stemmen óók als zij in een andere gemeente dan die van de volmachtgever woonachtig zijn. De gemachtigde moet zich dan echter op de dag der stemming naar de gemeente begeven waar de volmachtgever in het kiezersregister staat ingeschreven, om dus in de gemeente van de volmachtgever te gaan stemmen. Het is overigens natuurlijk duidelijk, dat het veel gemakkelijker is een gemachtigde aan te wijzen, die in dezelfde gemeente woont als de volmachtgever zelf. Alleen indien de volmachtgever geen gemachtigde in zijn eigen gemeente kan aanwijzen moet uiteraard wel naar een gemachtigde elders omgezien worden.

De kring van gemachtigden, die de volmachtgever mag aanwijzen is dus beperkt. Voor een aantal personen mag echter iedereen bij volmacht stemmen. Voor deze personen geldt het weergegeven verwantschaps-vereiste dus niet. Wettelijk omschreven: De beperking

Bronchiletten
Hoestdrank in tabletvorm.95ct

geldt niet voor de kiezer, wiens beroep of werkzaamheden medebrengen, dat hij — herhaaldelijk of althans gedurende het gedeelte van het jaar, waarin de stemming gewoonlijk valt — werkzaam pleegt te zijn buiten de ge-

meente, in welker kiezersregister hij is opgenomen, mits zijn afwezigheid, indien hij gedurende het tijdvak of de tijdvakken, waarin hij elders werkzaam is, een of meermalen in die gemeente terugkomt, als regel telkens langer dan drie dagen duurt. De beperking geldt ook niet voor zijn echtgenote, voorzover zij met hem, in verband met zijn beroep of werkzaamheden, afwezig pleegt te zijn. (Bijvoorbeeld schippers, zeevarenden, vissers e.d.) Voor deze groep moet gebruik ge-

**RUWE SCHRALE LIPPEN
HUID PUROL**

maakt worden van een speciaal volmachtformulier (Model K 4-2).

Een kiezer mag niet meer dan twee aanwijzingen als gemachtigde aannemen. Men mag dus voor zich zelf stemmen, plus voor niet meer dan twee volmachtgevers. De volmachtgever moet zelf het formulier tekenen, maar ook de door hem aangewezen gemachtigde moet dit formulier mede-ondertekenen.

TENSLOTTE moet nog gewezen worden op de mogelijkheid van zelf elders stemmen. Bij de Provinciale Statenverkiezingen (niet bij de Gemeenteraadsverkiezingen) kan men zelf ook elders stemmen, d.w.z. in een andere gemeente, welke echter in dezelfde provincie gelegen moet zijn. Daartoe moet men dan na 8 februari 1966, maar uiterlijk op 9 maart 1966 persoonlijk naar een gemeentesecretarie gaan en daar een formulier invullen met het verzoek om op 23 maart 1966 in een andere gemeente in dezelfde provincie te mogen stemmen (formulier Model J 4).

Mocht voor u zelf het voorgaande niet van belang zijn, wilt u dit overzicht dan toch bewaren? U kunt er anderen in uw omgeving wellicht mee van dienst zijn. Elke stem is van gewicht. Draag het uwe er toe bij dat er géén verloren gaat.

Om te onthouden

- 7 februari: A.R. televisie-uitzending van 20.20 tot 20.30 uur.
- 8 februari: Dag der kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de Provinciale Staten.
- 12 februari: Buitengewone Deputatenvergadering in Tivoli, Lepelenburg te Utrecht. Aanvang 10.30 uur. Belangstellenden kunnen toegangsbewijzen aanvragen bij het Bureau A.R. Partij, Dr. Kuiperstraat 3 te 's-Gravenhage.
- 9 maart: Beslist de laatste dag waarop de formulieren voor het stemmen bij volmacht voor de Provinciale Staten ingeleverd kunnen worden.
- 16 maart: Grote A.R. vrouwenvergadering in Utrecht.
- 23 maart: Verkiezingen Provinciale Staten.
- 19 april: Dag der kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de Gemeenteraden.
- 18 mei: Beslist de laatste dag waarop de formulieren voor het stemmen bij volmacht voor de Gemeenteraden ingeleverd kunnen worden.
- 29-30 mei: 1e en 2e Pinksterdag. Velen zijn in die tijd met vakantie. Dit moet men goed in de gaten houden in verband met het stemmen bij volmacht.
- 1 juni: Verkiezingen Gemeenteraden.
- (A.R. radio-uitzendingen op 24 januari, 7 en 21 februari, alsmede op 7 en 21 maart (van 18.20 tot 18.30 uur).

KOU GEVAT? Dampo

ari 1966 voor de Statenverkiezingen en 19 april voor de Raadsverkiezingen) ingeschreven zijn in een kiesregister. Thans kunnen dus alle hiervoor bedoelde personen bij volmacht voor

**GOD ROEPT
DE ZAKENLIEDEN!**

Onze ervaring is

dat het — ondanks de heersende mening hierover — gemakkelijker is zakenman en Christen te zijn dan zakenman zonder Christus. Juist zakenlieden kunnen met de vele talenten die hun doorgaans zijn toevertrouwd, in belangrijke mate bijdragen tot de uitbreiding van het Evangelie van Jezus Christus. Wilt U zich ook inzetten? Zoekt U dan eens contact met ons. Het begrip „zakenlieden” stellen wij ruim.

Vereniging van Volle Evangelie Zakenlieden
'Nederland'
VEZA-ZEIST

WILHELMINALAAN 4 — TELEFOON (03404) 12754.

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.

- KETELBEMETSELINGEN
- ISOLATIEWERKEN
- OVENBOUW

Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

Albracht N.V. - Utrecht

BOEKBINDERIJ EN FABRIEK VAN
PLASTIC-ARTIKELN

Wilt u een catalogus uitgeven, een praktisch en mooi losbladig systeem opzetten, een fraai monsterboek in plasticband brengen? Laat ons dan onze vele mogelijkheden tonen en bel (030) 24345, of schrijf postbus 26, resp. Bolstraat 20, Utrecht. Onze vertegenwoordigers staan tot uw dienst.

- Schudden? Goed
- Goed schudden? Beter
- Ideaal schudden? .. Eureka

N.V. „EUREKA”

Landbouwmachinefabriek

voorheen Fa. J. v. d. WOUDE
DRACHTEN

GETRON N.V.

Binnenlandse en internationale transporten - partijgoederen - zwaar transport - bulktransport

AMBACHTSTRAAT 4, SPIJKENISSE
Telefoon 01880 - 2929. Telex 22642

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

★ ★ ★ Mislukt

Er is vorig jaar bij de algemene financiële beschouwingen een plan Joekes namens de VVD bij de Kamer ingediend om een miljard van 1966 te bezuinigen op de rijksuitgaven.

De voorgestelde belastingverhogingen zouden daarmee vervallen. Hiertegenover stond dat de VVD bereid was een aantal andere rijksinkomsten te vergroten met 115 miljoen gulden (verhoging PTT tarieven voor drukwerk en telefoon, en een verhoging van het maximum van de gerechtelijke kosten).

Op het eerste gezicht leek het heel wat — een reële oppositionele aanpak. Te meer omdat van de zijde van de VVD was meegedeeld dat de kopstukken van de VVD fractie — Prof. Witteveen inbegrepen — hieraan hun beste krachten hadden gewijd. Zij het onder hoogspanning, gelet op de korte voorbereidingstijd die aanwezig was.

Maar — men mocht veronderstellen dat de medewerking van de oud-minister van Financiën, gelet op zijn kennis en ervaring een aanwijzing was voor een verantwoord werkstuk.

Het bleek niet zo te zijn. Reeds op de indieningsdag bleek objectief dat de aangekondigde bezuiniging van 1 miljard voor 1966 er niet in zat.

Het VVD plan om b.v. te bezuinigen op 15.000 woningwetwoningen B tot 420 miljoen gulden bleek onjuist te zijn. Hooguit was er sprake van een bezuiniging van 120 miljoen gulden.

Bij hun voorstel om te komen tot een versnelde afschaffing van het subsidie op brood (30 miljoen) — met een sterke verhoging van de broodprijs uiteraard — bleek dat de afbraak van deze subsidie al een aantal jaren aan de gang was!

Toen het ging om het voorstel tot verlaging van de uitgaven voor emigratie, bleek opnieuw dat de VVD zich had vergist — hetgeen door de fractie werd toegegeven.

Een ernstige blunder was die van Prof. Witteveen toen hij voorstelde te bezuinigen op de rijksgebouwendienst. Dit bleek eenvoudig onmogelijk te zijn omdat het scholen, politiebureaus en gevangnissen betrof waarvan met de bouw voor een groot deel reeds een aanvang was gemaakt.

Zo liep het ene bezuinigingsvoorstel na het andere vast. De VVD voorstellen tot verhoging van de rijksinkomsten zijn door die fractie evenmin tot nu toe serieus genomen. Men liet het bij een verzoek de mogelijkheden nog eens te onderzoeken!

De door de liberale oppositie gewekte verwachtingen zijn niet door haar gehonoreerd.

Met name niet omdat het aangekondigde plan-Joekes een deugdelijke grondslag miste.

Prof. Witteveen heeft het zelf toegegeven.

Zo is het gesteld met de liberale oppositie.

Om nog maar te zwijgen van de nadelen die zouden zijn opgetreden als deze oppositie haar bezuinigingswiel volledig had kunnen doordrijven.

De detailhandel is een belangrijke sector van de Middenstand. Dienstbetoon aan de consument staat daarbij centraal. Over de problemen waarmee deze bevolkingsgroep in haar geheel te maken heeft kunt u lezen op pag. 3, 6 en 7.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:

Dr. Kuiperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 896 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES: Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:

f 4,— per half jaar.

Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij-Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:

f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

Deze week:

- Actuele commentaren (pag. 2 en 3)
- Het nieuwe V.V.D.-program (pag. 3)
- Minister en Kamer over de ontwikkelingshulp (pag. 4 en 5)
- Sociale Zaken in de Tweede Kamer (pag. 5)
- De problemen van de Middenstand (pag. 6 en 7)
- De uitvoering van de Mammoetwet (pag. 8)
- Radiocauserie van Dr. Veerman (pag. 8 en 9)
- Randon de verkiezingen (pag. 12)

BIJ KAPTINO

KEUZE UIT MEER DAN 2000

SCHRIJFMACHINES

ook TEL- en REKENMACHINES

BRANDKASTEN grote sortering

De Clercqstraat 17 - Tel. 123711 - Amsterdam
Zijweg 53 - Tel. 20018 - Haarlem

Kies vandaag zekerheid voor morgen.
Bij ziekte, ongeval en invaliditeit

INKOMSTENGARANTIE A.O.V.

Uniekepolis met waarde vastekoopkracht
(en de belasting betaalt 30-60 % mee)

WBK Amersfoort, Bergstraat 6-8, tel. 17043*

* * * Speculatiewinst

De regeringsverklaring van 27 april 1965 maakte melding in de indiening van een voorstel tot het belasten van speculatiewinsten. Nader gepreciseerd: er zal een belasting worden geheven op gerealiseerde waardeverminderingen (verliezen) van tot het persoonlijk bezit behorende gronden, gebouwen en effecten. Overigens met ruime vrijstellingen en vele gerechtvaardigde uitzonderingen.

Voor één bepaald facet willen wij thans de aandacht vragen. Blijkens de regeringsverklaring is het de bedoeling de speculatie aan banden te leggen. Als speculatie inderdaad nationale belangen in gevaar brengt of kan brengen (recreatie en woningbouw b.v.) is er reden voor de overheid tot ingrijpen. Een speculatiewinstbelasting kan daartoe een middel zijn.

Bij speculatie is men echter op iets anders uit dan op het verkrijgen van rendement (normale vruchten) van vermogensobjecten. Daarom zal een in te voeren speculatiewinstbelasting naar het voorkomt niet de mogelijkheden in zich moeten hebben een eerste grondslag te leggen voor een toekomstige vermogenswinstbelasting met betrekking tot een of meer objecten. In dat verband zullen de termijnen waarbinnen de speculatiewinsten worden belast niet te lang mogen zijn. De nodige voorzichtigheid zal moeten worden betracht als het gaat om de invoering van een correctie voor inflatie. Er valt te spreken over een vermogenswinstbelasting — maar dan moet het bestaande belastingsysteem tegelijk volledig aan de orde komen.

* * * Onvolledig verhaal

Mr. Beernink heeft een interview weggegeven in Het Vrije Volk.

Hij ziet blijkbaar de lezers van Het Vrije Volk niet aan voor mensen met een sterke memorie. Dan zou hij ze niet hebben opgeknapt met een onvolledig en daardoor onjuist verhaal.

De lezing van Mr. Beernink over de kabinetsformatie was in het Vrije Volk: De formateur wilde eerst een bindende afspraak over het omroepbeleid en daarna een gesprek over de verdere programmapunten. De C.H.-fractie wilde eerst het gehele programma bekijken, voordat zij zich wilde binden omtrent de omroep.

Dit onvolledige verhaal moet op de volgende wijze compleet worden gemaakt.

1. In eerste termijn verenigde de heer Beernink zich met de door de formateur voorgestelde procedure.
2. Daarna, bij de behandeling van het omroepbeleid in de samenkomst van formateur en fractievoorzitters deelde de heer Beernink mee: eerst het gehele programma bespreken, en ons nu niet binden omtrent de omroep.
3. Daarna bleek, dat de heer Beernink claimde: ook al worden we het verder over alles eens, dan nog willen wij de omroep blijven zien als een „vrije kwestie”, waarbij wij onze eigen gang kunnen gaan, ook tegen het beleid van het kabinet in.

Werkgroep Midden- en kleinbedrijf gaat beginnen

De installatie van de werkgroep Midden- en kleinbedrijf van de A.R. Partij zal plaatsvinden op dinsdag 15 februari a.s. in het Kuiperhuis te Den Haag door dr. W. P. Berghuis, voorzitter van de A.R. Partij.

Het Centraal Comité heeft tot voorzitter van de werkgroep benoemd dr. N. Tiemstra, lid van de directie van het Economisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf. Dr. Tiemstra promoveerde in 1965 aan de Vrije Universiteit over het onderwerp „Mens medemens en technische research”.

De heer H. J. Vermeulen, lid van het College van Rijksbestedelaars zal als vice-voorzitter van de werkgroep optreden.

Zoals bekend heeft de werkgroep tot taak het Centraal Comité van de A.R. Partij te adviseren omtrent vraagstukken die de sector van het midden- en kleinbedrijf betreffen.

ENIGE tijd geleden scheen het, alsof de V.V.D. in haar beginselprogramma enige toenadering zou laten blijken tot de zgn. „confessionele partijen”. Prof. Oud heeft dat toen met kracht verhinderd, geheel in overeenstemming met zijn verleden. Een commissie stelde toen voor, te verwijzen naar de Tien Geboden en naar het Evangelie van het Nieuwe Testament, maar prof. Oud wilde dat beslist niet en de partij gaf hem gelijk.

Het was in overeenstemming met het verleden van prof. Oud. Dan denk ik aan 1937. Een grote stembusoverwinning voor Colijn, die tot nu toe samen met prof. Oud een groot aandeel had gehad in het regeringsbeleid. Iedereen verwachtte, dat dr. Colijn zijn politiek van een kabinet op brede basis zou voortzetten, met de rechtse partijen, maar ook met de liberalen en de vrijzinnig-democraten. Het ging toen niet in de trant van een akkoord van Wassenaar. Dr. Colijn kreeg de opdracht tot kabinetsformatie en ontwierp een regeringsprogramma. Hij vroeg de fractievoorzitters, op wier steun hij rekende, om instemming met zijn kort en bondig programma. Mr. Oud weigerde. En op een partijvergadering in Leeuwarden heeft hij bewogen zijn bezwaar verteld. Dr. Colijn wilde een politiek op positief-christelijke grondslag.

Erasmus en de V.V.D.

MEN zou kunnen vragen, aldus mr. Oud of iemand daar nu bezwaar tegen kan hebben. Negatief Christelijk bestaat immers niet. Maar — zo legde hij zijn hoorders en partijgenoten uit — ge moet letten op het gevestigde spraakgebruik. Daarin betekent positief Christelijk, dat men de Bijbel aanvaardt als het gezaghebbende Boek, waarop men zich in de politiek kan en mag beroepen en waarvoor men heeft te buigen. Dat is in strijd met de liberale gedachte, met de vrijzinnige opvattingen. Daarom was een verwijzing naar bepaalde gedeeltes uit de Bijbel voor mr. Oud reeds een stap in de richting, die hij altijd had afgewezen.

ER kwam een nieuwe commissie, die zich niet schuldig maakte aan zulke verwijzingen, maar evenals het kabinet-Cals alleen iets algemeen zei over Christendom en Humanisme.

Maar wel was er in de nieuwe voorstellen een poging, om te verwijzen naar onze nationale historie. En zo kwam er een verwijzing in voor naar Erasmus. Die verwijzing naar deze Nederlandse Humanist werd door de partijvergadering geschrapt. 't Voornaamste motief voor deze schrapping van Erasmus schijnt te zijn geweest, dat met name de jongeren een plaatsing in een nationaal-historisch kader niet meer wilden. Daarin werd de geest van de tijd openbaar.

VAN een gefundeerde discussie over de betekenis van Erasmus voor het Nederlandse geestesmerk en over de gepastheid van een liberaal beroep op deze humanist was weinig te merken. En juist hier had het debat kunnen afsteken naar de diepte.

Wij willen dat aantonen met behulp van een paar aantekeningen.

Vooreerst dan: over Erasmus zijn vele commentaren geschreven en ieder vindt het zijne bij deze geleerde humanist terug. In het begin van de vorige eeuw werd de voorstelling gekoesterd, dat de Kerkhervorming in Nederland eerst een typisch Nederlands karakter had gehad, breed, verdraagzaam, ondogmatisch, Evangelisch. Maar die nationale Hervorming, die wat te maken had met Erasmus en Zwingli, was van haar oorspronkelijk, nationaal karakter beroofd door de funeste invloed van de starre en onverdraagzame Calvijn. Het oorspronkelijk Nederlands protestantisme leeft dan voort in Duyfhuys en in Camphuysen en komt in de achttiende eeuw weer naar boven, maar krijgt eerst opnieuw volledig gestalte in de Groninger richting.

Zij, die zich daarbij op Erasmus beroepen, hebben het niet al te moeilijk, al is Erasmus nooit een Hervormer geweest en evenmin een voorloper van de Hervorming. Toen de R.K. geestelijkheid hem al meer noopte, om kleur te bekennen, voegde hij zich naar de Roomse wensen en had zelfs — prof. Rogier heeft er niet zonder ironie melding van gemaakt — een goed woord over voor de aflat.

MAAR dat toch een beroep op hem mogelijk was, telkens weer, door hen, die een Christendom wilden boven geloofsverdeeldheid, of een vrijzinnige versie van de Hervorming, komt door een bepaalde instelling van Erasmus, die door heel zijn werk is te proeven. Zijn biografie, die niet zonder geestelijke verwantschap over hem schreef, prof. dr. J. Huizinga, heeft dat heel goed aangeduid, toen hij schreef, dat Erasmus niet alleen vaak zijn mening versluiert weergaf, bij welke versluiting het Latijn hem behulpzaam was, maar dat hij telkens meende te moeten uitgaan van de ambigüiteit van de dingen. Wij zouden zeggen: hij meende te zien, dat alle dingen twee handvatten hebben. Je kunt het zus opvatten maar ook zo.

Die geesteshouding, die telkens weerhoudt van een laatste beslissende keus,

is aan veel vrijzinnigheid in Nederland niet vreemd. Maar het is een geesteshouding, een manier van leven, en niet een beginsel, dat als een sterk fundament kan dienen. Daarom is een beroep op Erasmus eigenlijk geen keus, behalve tot op zekere hoogte een keus voor het relativisme.

MAAR hier moet een tweede kanttekening worden gemaakt. Erasmus is geaccepteerd in kringen, waar men van een Bijbels Christendom niet veel moest hebben, zoals ook Zwingli tot patroon verheven is van het linkse modernisme in Nederland. Maar zoals Zwingli daarbij groot onrecht wordt aangedaan, zo laat men ook Erasmus geen recht wedervaren, als men alleen maar let op die afkeer van een laatste beslissing.

Want er is een andere kant bij Erasmus, die veel te veel over het hoofd wordt gezien. Hij was een humanist, maar wel in bijzondere mate een Bijbels humanist. Als hij positief schrijft over het Christelijk leven, over de Christelijke ethiek, dan is er bij hem een beroep op de Bijbel op zulk een sterke en nadrukkelijke wijze, dat hij daardoor zich onderscheidt van de echte Renaissance. Zoals die altijd weer teruggreep naar de klassieken om het schone en goede leven te vinden, zo is er bij Erasmus toch een nimmer verstomd beroep op de Heilige Schrift.

Diepenhorstiana

Uit de nieuwjaarsrede van minister Diepenhorst:

Over de kritiek op het departement: „Toen ik een dezer dagen een grote onderwijsorganisatie bezocht, kwam ik na de eerste paar minuten al tot de ervaring dat ik niet een departement maar een beschutte werkplaats van geestelijk onvolwaardigen leidde. Tegen het einde van de redevoering van de voorzitter vroeg ik mij af, of het mogelijk was nog ongemolesteerd mijn ouderlijk huis te bereiken”.

Te laat komen: „De meesten van u zullen zich ongetwijfeld toen zij om kwart over acht — misschien dat het voor sommigen (althans ik had wel de indruk) iets later was — hier ten departemente aanwezig waren . . .”

Vervelende brieven: „Vervelende brieven moeten toch geschreven worden; u kunt ze wel onderop de stapel leggen, maar op een gegeven moment komt de onderste brief boven. Bovendien als u de vervelende brief wilt stellen te schrijven, moeten ze terstond door de staatssecretaris of door mij worden afgedaan, d.w.z. met een vertraging van een maand aan de voet wordt het plotseling binnen vijf minuten een wat ondoordachte paraaf in de iets meer verheven regionen”.

Mr FRIK

(Overgenomen uit De Volkskrant)

Een eenzijdig beroep, toegegeven, een beroep, waarbij niet de leer, maar het leven alle aandacht vraagt, maar toch een doorgaand beroep op de Schrift. Misschien zouden we kunnen zeggen: een beroep op de Tien geboden en op het Evangelie, zoals dat in een vorig stadium door prof. Oud en zijn aanhangers met klem werd afgewezen. Daarom is het goed, dat de V.V.D. Erasmus er buiten heeft gelaten.

A.

Wij wensen Prinses Beatrix van harte geluk met haar verjaardag op maandag a.s.

Tweede Kamer

(in openbare commissievergadering)

sprak over de ontwikkelingshulp

Op 1 februari a.s. zal bij de behandeling van de begroting van buitenlandse zaken in een plenaire zitting der Tweede Kamer ook de Ontwikkelingshulp, naast vele andere zaken, aan de orde komen.

De Kamer vond dit onderwerp echter zó belangrijk, dat besloten werd daaraan nog vooraf te doen gaan een openbare commissievergadering, die uitsluitend aan de Ontwikkelingshulp gewijd zou worden en waarbij tevens vele detailpunten besproken zouden kunnen worden.

Bij de Kamer zijn echter zoveel dringende zaken aan de orde, dat er geen dag buiten het Kamerreces meer beschikbaar bleek. Gezien het grote belang der Ontwikkelingshulp werd toen besloten te doen wat haast nooit geschiedt, nl. het reces te onderbreken. Zo kwam dan op 12 januari de Kamer in openbare commissievergadering bijeen, reeds door dit tijdstip nog eens onderstempelend van welk een eminent belang zij de ontwikkelingshulp acht.

Was voor het jaar '65 de ontwikkelingshulp aanvankelijk begroot op f 256 miljoen, nog tijdens de behandeling dezer begroting had de toenmalige staatssecretaris Diepenhorst nog f 11 miljoen daaraan toegevoegd. Na het optreden van het nieuwe kabinet vond, gezien de aandrang tot verhoging van de ontwikkelingshulp, die met name van de A.R. zijde werd uitgeoefend, een supplettoire verhoging met nog eens f 33 miljoen plaats, zodat voor '65 in totaal f 300 miljoen voor ontwikkelingshulp was uitgetrokken.

Bij de begroting voor '66 was f 410 miljoen begroot, een niet onbelangrijke verhoging dus, die vele leden der Ka-

Mej. mr. J. C. Rutgers

mer echter nog slechts als een eerste aanloop wilden zien. Mevrouw Mr. Rutgers, die het gevoel der A.R. fractie vertolkte, drong dan ook met klem aan op een forse verhoging voor het volgend jaar. In gelijke zin spraken zich Mevrouw Dr. de Vink (KVP), Mr. Bos (CH) en de heer Ruygers (PvdA) uit. Mevrouw Mr. Stoffels van Haften (VVD) deed dit niet, doch bepleitte evenmin een verlaging, hetgeen op zichzelf reeds opmerkelijk is nu de VVD als consequentie van het bezuinigingsplan Joekes, bij de behandeling van alle begrotingen met voorstellen tot verlaging pleegt te komen.

Het is niet uitgesloten, dat bij de begrotingsbehandeling op 1 februari alsnog van de zijde der VVD een voorstel tot beperking van de ontwikkelingshulp wordt gedaan, doch laten we hopen, dat ook daar allengs de overtuiging veld vindt dat, waarop men ook bezuinigen wil, dit in elk geval nooit kan en mag op de toch reeds beperkte hulp aan ontwikkelingslanden.

De Minister zegde een geleidelijke stijging der begroting toe.

Mr. Rutgers, juist teruggekeerd van de zitting der Verenigde Naties, waar zij de gelegenheid had door contacten met de vertegenwoordigers van vele ontwikkelingslanden, de noden daar dieper te peilen, wees er op, hoe we niet leven in een ontwikkelingsdecennium, doch in een ontwikkelingseeuw. Juist door de toe te juichen instelling van een ministerschap voor het ontwikkelingsbeleid is in ons land het ontwikkelingsbeleid uit een randpositie naar het centrum opgeschoven. Dit kan echter alleen effect hebben, indien opvattingen van wat ontwikkelingshulp is en waarvoor het dient, in ons volk gemeengoed worden. Pas dan kan de gewone burger goed beoordeelen hoeveel geld hij er voor over moet hebben.

Omdat de problemen van de ontwikkelingshulp gecompliceerd zijn en zich meestal buiten ons normale gezichtsveld bevinden, moet er meer dan bij andere punten van regeringsbeleid aandacht geschonken worden aan het concreet maken van de hulp.

Sprekend over de achtergronden van de ontwikkelingshulp haalde Mr. Rutgers met instemming de redevoering aan, die Minister Bot onlangs in de economische commissie van de Verenigde Naties gehouden heeft en waarin hij de gedachte aan een Handvest voor Ontwikkeling poneert, een handvest analoog aan dat voor de rechten van de mens. Gaandeweg worden nieuwe rechten ontwikkeld, die wel niet direct afdwingbaar zijn, maar die toch als richtlijnen werken en de opvattingen over hetgeen recht behoort te zijn, beïnvloeden. Een recht op ontwikkeling kennen we nog niet, maar de omtrekken daarvan beginnen zich allengs toch wel af te tekenen. Op soortgelijke wijze als ten aanzien van de rechten van de mens zou gezocht moeten worden naar de leidende rechtsbeginselen op het gebied der ontwikkelingshulp, waarvan naleving te goeder trouw een verplichting voor alle staten zou zijn. De vormende kracht moet bewust gericht worden op dit nieuwe probleem van onze tijd.

Men kan een vergelijking maken met het sociale probleem in de 19e eeuw, dat aanvankelijk door velen te uitsluitend gezien werd als filantropie. Het inzicht in de noodzaak van wijzigingen in de maatschappelijke structuur brak pas later door, pas toen kwam het sociale vraagstuk vanuit de liefdadigheid in de rechtssfeer. De opkomst van de vakbeweging heeft daartoe mede de stoot gegeven. De rol die de vakbeweging heeft gespeeld en nog speelt bij de uitbouw van de sociale- en economische wetgeving vertoont voor het ontwikkelingsrecht overeenstemming met de rol die de ontwikkelingslanden nu spelen. Naarmate hun stem duidelijker, meer overwogen en verontrusterend in de wereldsamenleving klinkt, neemt de aandacht voor de ontwikkelingsproblematiek in de Westerse landen toe.

Het ontwikkelingsbeleid is naar zijn aard een wereldprobleem, niet een nationaal probleem. Het is alleen in internationaal verband en met inzet van aller krachten op te lossen, waarbij ieder land dat er prijs op stelt mee te spelen op het wereldtoneel, zijn bijdrage zal moeten leveren. Men denke

• Vervolg op pag. 5

Dr. N. G. Geelkerken

Minister Biesheuvel

geeft zijn

mening over

de ontwikkelingshulp

ENKELE weken geleden heeft Minister Bot in de Tweede Kamer verklaard, dat in 1965 ruim f 90 miljoen of ruim 30% van het bedrag bestemd voor ontwikkelingshulp, geen besteding had gevonden.

Ook in onze partij wordt de vraag gesteld, hoe zoiets mogelijk is. Men vraagt zich af, wat voor zin het heeft eerst forse bedragen op de begroting te zetten, terwijl achteraf blijkt, dat een belangrijk gedeelte daarvan niet is besteed.

In verband hiermede heb ik nagegaan waarop de niet-bestede bedragen betrekking hebben. Dit is het resultaat.

1. V.N. fonds voor West-Irian f 36,2 miljoen

Door het uittreden van Indonesië uit de Verenigde Naties kon dit door ons beschikbaar gestelde bedrag zijn bestemming niet bereiken. Dit is een zaak van de Verenigde Naties. Deze post valt op de begroting niet onder art.24 van de Comptabiliteitswet, d.w.z. de niet-bestede gelden worden niet overgebracht naar 1966.

2. E.E.G. Ontwikkelingsfonds f 47,5 miljoen

Voor de besteding van deze gelden is het nodig, dat de ontwikkelingslanden, die geassocieerd lid van de EEG zijn, projecten indienen. Ontbreken die aanvragen, dan is het niet mogelijk deze gelden te laten doorstromen. Deze belangrijke post kan wel naar 1966 worden overgeschreven.

3. Deskundigenprogramma f 5 miljoen

Van de f 15,8 miljoen is in 1965 vijf miljoen niet uitgegeven. Bij het achterwege blijven van besteding van deze gelden spelen meerdere factoren een rol, zoals het niet steeds beschikbaar zijn van de benodigde deskundigen. Ook maken de ontwikkelingslanden zelf nog onvoldoende gebruik van de mogelijkheid deskundigenhulp te vragen. Deze post wordt niet overgeboekt naar 1966.

4. Jongeren Vrijwilligers Programma f 1 a 2 miljoen

Als belangrijkste oorzaken van het niet geheel besteden van deze post van f 5 miljoen kunnen worden genoemd de problemen die rijzen bij de aanwerving van vrijwilligers en het feit dat het programma in de loop van 1965 in de vorm van een Stichting werd gegoten, hetgeen organisatorisch enige vertraging heeft veroorzaakt. Ook deze post werd niet overgeboekt.

Op grond van deze gegevens kan men naar het mij voorkomt tot geen andere conclusie komen dan dat de oorzaken van deze niet besteding grotendeels, zo niet geheel buiten de invloedssfeer van de Regering liggen.

Voorts wijs ik erop, dat ongeveer de helft van de niet-bestede middelen door overboeking naar de volgende begroting in een later stadium alnog ter beschikking komt.

De gang van zaken in 1965 behoeft geen aanleiding tot ongerustheid te geven. Wel leert de praktijk van het werk ons, dat er tussen de gevende en ontvangende landen een veel intensievere samenwerking moet groeien om de ontwikkelingshulp tot volle ontplooiing te laten komen. Via bilaterale afspraken streeft de Regering daarnaar. Ik acht dit waardevol naast de hulpverlening via internationale organisaties.

Zegenrijk werk

NU ik toch bezig ben over ontwikkelingshulp te schrijven, wil ik mij nog enkele opmerkingen veroorloven over een ander punt, dat vooral in de Arjos enige deining heeft veroorzaakt.

Ik heb het oog op mijn beantwoording van een vraag na mijn rede, die ik in december voor de AR te Arnhem heb gehouden.

Een der jongeren maakte mij het verwijt, dat het Kabinet Cals ten aanzien van de ontwikkelingslanden een schriel beleid voert. Ik vond deze kritiek niet redelijk. Wij hebben immers in de begroting 1966 de ontwikkelingshulp vergroot van f 300 tot f 410 miljoen. Mij dunkt, dat is geen kleinigheid. Tevens hebben wij reeds een verhoging voor 1967 in het vooruitzicht gesteld. Als Vice-Minister-President, die de Koninkrijkszaken behartigt, draag ik zelf de verantwoordelijkheid voor de besteding van ongeveer 25% van dit bedrag, dat wordt aangewend voor Suriname en de Nederlandse Antillen. Uit de ervaring van mijn dagelijkse arbeid weet ik, dat het niet alleen een kwestie van geld is. Als er wel geld is, maar geen zorgvuldige planning, geen goede keuze van ontwikkelingsprojecten, onvoldoende (Nederlandse) deskundigen om goede projecten uit te werken en uit te voeren, dan loopt het niet goed. Dát heb ik in Arnhem betoegd. Meer niet. Ik heb mij daar wat puntig, wat scherp uitgedrukt, de kritiek van de jonge vragensteller was trouwens ook scherp. In onze kring kunnen wij wel tegen een stootje! Maar - laat daarover geen misverstand bestaan - er is geen sprake van, dat ik de bittere noodzaak van ontwikkelingshulp anders beoordeel dan toen ik in 1960 een appél deed op onze partij. Nu ik sedert 1963 de directe verantwoordelijkheid draag voor de besteding van rond f 100 miljoen ontwikkelingshulp voor Suriname en de Nederlandse Antillen, ervaar ik nog veel sterker dan voorheen wat een zegenrijk werk wij - dicht bij huis - binnen ons eigen Koninkrijk kunnen verrichten. Tevens weet ik nu, dat een echte, een goede ontwikkelingshulp gecompliceerder is dan ik vroeger als Kamerlid vermoedde.

Loonpolitiek was hoofdschotel

DE begrotingsbehandeling van Sociale Zaken (Volksgezondheid komt pas later) heeft enkele weken geleden geen opzienbarende dingen gebracht. Er hing een matte stemming; de meeste leden verlangden kennelijk naar het reces, na enkele maanden van ingespannen activiteiten achter de schermen.

Als hoofdschotel fungeerde de loonpolitiek, zoals trouwens meestal de laatste jaren. Daarnaast kregen onderwerpen als het aantrekken van buitenlandse arbeidskrachten en de onverwachte sluiting van enkele bedrijven in Deventer de nodige aandacht. Voor wat dit laatste betreft rezen er niet zo zeer bedenkingen tegen het feit als zodanig, als wel tegen de wijze waarop. Ook de staatssecretaris, De Meyer, was voor een voldongen feit geplaatst. Hij was echter druk bezig, met behulp van het ambtelijk apparaat, de gevolgen van de ontslagen zo snel en zo goed mogelijk op te vangen.

Loonbeleid

Wat de loonpolitiek aangaat, was het opmerkelijk, dat de eerste spreker, de liberaal Corver, tegenstander was van grotere vrijheid voor de onderhandelende contractspartijen op dit moment, dat naar zijn mening conjunctureel bepaald ongunstig daarvoor moet worden genoemd. Zijn voorkeur ging uit naar het meerderheidsstandpunt, uit het

S.E.R.-advies: herleving van het College van Rijksbemiddelaars als eerste verantwoordelijke, zoals vroeger in het systeem van de geleide loonpolitiek.

De heer Van Lier, sprekend namens de fractie van de P.v.d.A., was het daarmee oneens. De beslissing, op verzoek van werkgevers en werknemers door minister Veldkamp genomen, noemde hij aanvaardbaar; mede gelet op de ontwikkeling van de laatste jaren en de daarin opgedane ervaringen in de Stichting van de Arbeid achtte hij verder koersen in de richting van grotere vrijheid gewenst en verantwoord. Mits ook in de toekomst aandacht zal blijven geschonken aan de centrale doelstellingen van onze nationale economie, te weten: "evenwichtige economische groei, voorkomen van overbesteding, werkloosheid en een ongewenste prijsontwikkeling en het bereiken van een rechtvaardige inkomensverdeling".

Werkgelegenheid

De spreker namens de A.R. fractie, drs. Boersma, stelde centraal de zorg voor voldoende werkgelegenheid in de toekomst. Hij vroeg zich af, of er naast de duidelijke knelpunten die er nu reeds te constateren zijn, onder de conjuncturele bovenstroom zich wellicht niet een structurele onderstroom ontwikkelt, welke wij vandaag nog niet duidelijk onderkennen.

In elk geval achtte hij het noodzakelijk om in de komende tijd de loonontwikkeling dichter te laten aansluiten bij de ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit, al had hij oog voor de

bij de behandeling van de begroting van Sociale Zaken

Drs J. Boersma

moeilijkheden in de praktijk, gelet op het grote tekort aan arbeidskrachten. Overigens betreunde hij het, dat het grote goed van het redelijk overleg in de Stichting van de Arbeid steeds minder tot zijn recht komt.

In dit verband stelde hij de vraag, wat na het mislukken van het overleg het alternatief had kunnen zijn. Naar zijn mening kon dat nauwelijks iets anders zijn dan de arbitrale beslissing van de Minister, zoals die was uitgevallen: toetsing door de Stichting van een aantal loonpolitieke elementen, inschakeling van het College van Rijksbemiddelaars als „waakhond”, en de bevoegdheid van de Minister zelf tot onverbindendverklaring van bepalingen in de c.a.o.

De sprekers van de C.H.U. en de K.V.P. lieten zich in soortgelijke geest uit.

Aarzelings

Bij de beantwoording had minister Veldkamp het op deze punten dan ook niet moeilijk. Wel gaf ook hij duidelijk als zijn mening te kennen, „... dat er op het ogenblik in het ontwikkelingstempo van onze economie een zekere aarzelings is te constateren.” Naar zijn mening was grote voorzichtigheid in de loonpolitiek geboden, mede met het oog op de ontwikkeling van het prijsniveau en de gewenste investeringen in verband met de werkgelegenheid.

Het minimum inkomen

In de discussies vormde het punt van het minimum-inkomen voor 1966 één van de belangrijkste punten. Ook hierover waren partijen het niet eens kunnen worden.

De A.R.-spreker sprak hierover zijn grote teleurstelling uit. Naar zijn mening zou de weg van de arbitrage door een commissie van goede diensten vervolgens het best kunnen zijn bewandeld. Partijen verlangden echter een uitspraak van regering en kamer. In dat geval zou het de Regering moeten zijn, die nu eenmaal de derde partij in het geding is als het gaat om de loonpolitiek. De S.E.R. zou dan in 1966 een advies kunnen worden gevraagd over een wettelijk minimum-loon.

Nu had minister Veldkamp daags tevoren nog een brief aan het Stichtingsbestuur geschreven. Daarin drong hij nogmaals aan op hernieuwing van het overleg over deze aangelegenheid. Zouden partijen dit van de hand wijzen, dan stelde hij zich voor, een voorlopige oplossing te treffen in afwachting van het S.E.R.-advies, om daarna in de loop van 1966 met een definitief systeem te komen.

Hier voelden de meeste sprekers bar weinig voor. Met het oog op de kwetsbare positie van de laagstbetaalden, wilden zij een oplossing, door de Regering te treffen rond 1 januari en geldend voor geheel 1966.

Drs. Boersma was daarbij de mening toegedaan, dat de Regering zou moeten beslissen op basis van de tot nu toe gevolgde methode en op basis van de door de partijen ingediende voorstellen (werkgevers omstreeks f 115,— per week, werknemers aanvankelijk f 125,— per week), rekening houdend met het algemeen belang.

De bewindsman wilde in zijn antwoord geen bedrag noemen (evenmin als de woordvoerders van de grote partijen). Eerst wenste hij een antwoord van de Stichting te ontvangen. Mocht dit negatief uitvallen (wat door vrijwel iedereen werd verwacht) dan gaf hij vooralsnog voorkeur aan een tijdelijke voorziening, met over uiterlijk 3 à 4 maanden een definitieve wettelijke regeling, tenzij de S.E.R. zo gauw niet met zijn advies gereed zou kunnen komen. Overigens wilde hij toezeggen, dat de uitgesproken voorkeur van de Kamer voor een oplossing voor heel 1966 door het kabinet in zijn overwegingen zou worden betrokken.

Dit was een weinig bevredigend slot. De Kamer was kennelijk niet erg gelukkig met de manoeuvres van minister Veldkamp, hoewel zij overigens bepaald waardering had voor zijn beleid. Geen kamerlid kon toen nog voorzien, dat enkele dagen later de Regering de knoop doorhakte en voor heel 1966 het minimum-inkomen vaststelde op f 120,— per week. Of deze beslissing nog onderwerp van discussie zal uitmaken na het kerstreces, zullen wij moeten afwachten.

Geneeskundige hulp voor Vietnam

De heer WALBURG (A.R.P.) heeft aan de Minister van Buitenlandse Zaken de volgende vraag gesteld.

Heeft de Regering reeds een beslissing genomen ten aanzien van het verlenen van geneeskundige hulp aan Vietnam? Zo ja, welke is dan de inhoud der beslissing? Zo nee, is dan gezien de in Vietnam heersende nood, een beslissing op korte termijn niet dringend gewenst?

H. STRUIK & ZOON N.V.

Fabriek dekkleden, tenten.

Imp./Groothandel scheeps- en aannemersbenodigdheden, elektrische en autogene las- en snijbenodigdheden.

Diepenveenseweg 8

Telefoon 05700 - 13970

DEVENTER

Een prettig stel vaklui willen u graag

VEILIG VERHUIZEN BONGERS WAGENINGEN

waar u ook woont of naar toe gaat! U betaalt geen leeg-gereden kilometers RIJNHAVEN 10 - Tel. 2725 (b.g.g. 3100)

N.V. Houthandel

v.h. Firma J. & G. Alblas

Waddinxveen

ZAGERIJ-SCHAVERIJ

Filiaal: Zwaanals 119-125 — Rotterdam

Tweede Kamer over ONTWIKKELINGSHULP

• Vervolg van pag. 4

slechts aan het vraagstuk der internationale arbeidsverdeling of aan de noodzaak om programma's voor een reeks van jaren op te stellen. Natuurlijk zal Nederland ook hier mede verantwoordelijkheid voor moeten en willen dragen. We zullen moeten doen wat internationaal, multilateraal gedaan kan worden en tegelijk zullen we datgene wat bilateraal beter kan geschieden, niet moeten verwaarlozen.

Hoewel bleek dat Minister Bot zich in korte tijd met grote voortvarendheid op de hoogte had gesteld van vele problemen en trachtte deze tot oplossing te brengen en de Kamer daar waardering voor had, toch liet men niet na erop te wijzen, dat het noodzakelijk is de Kamer veel meer en vooral ook tijdiger op de hoogte te stellen dan tot nog toe is geschied. Dr. Geelkerken (AR) betreunde het dat b.v. adviezen van de Nationale Raad van Advies uitgebracht in juli en december '64 en in maart '65 eerst in augustus '65 ter kennis van de Kamer waren gebracht. Hij drong erop aan, dat de Minister de problemen reeds in een vroeg stadium ter kennis brengt, opdat allereerst de Kamer, doch ook ons gehele volk ze zal kennen en zal kunnen meedelen over een meewerken aan oplossingen. Veel meer publiciteit is noodzakelijk. Alleen dan is het de Kamer ook mogelijk haar controlerende taak op effectieve wijze te vervullen. Ook mr. Bos (CH) en de heer Ruygers (PvdA) drongen aan op grotere mededeelzaamheid. Minister Bot zal aan deze wensen gevolg geven.

Opmerkelijk is, dat enige belangrijke bedragen reeds in '65 voor ontwikkelingshulp uitgetrokken, niet zijn besteed. Voor het fonds der Verenigde Naties voor ontwikkeling van West-Irian was ruim f 36 miljoen uitgetrokken, welk bedrag echter niet benut

kon worden omdat geen ontwikkelingsplannen bij het fonds zijn ingediend. Nu Indonesië bovendien uit de Verenigde Naties is getreden, is de kans, dat alsnog ontwikkelingsplannen zullen binnenkomen er niet groter op geworden. Ondertussen is dit bedrag toegezegd en dient het dus ter beschikking van het V.N. fonds te blijven tot het voor een juiste bestemming in het voormalig Nieuw-Guinea zal kunnen worden benut. Daarnaast werd voor het E.E.G. ontwikkelingsfonds f 47,5 miljoen uitgetrokken, waarover te allen tijde zal kunnen worden beschikt, zoudra juiste bestemmingen gevonden zullen zijn.

Hoewel de Kamer het betreunde dat er gelden door Nederland beschikbaar gesteld, voorlopig ongebruikt bleven liggen, had zij er anderzijds waardering voor, dat de gelden alleen dan worden opgevraagd, wanneer de betreffende ontwikkelingslanden serieuze nuttige plannen hebben, die de toets der kritiek kunnen doorstaan. Misbruik van ontwikkelingsgelden voor de aanschaf van paleizen of gouden bedden worden aldus voorkomen.

Van bijzonder belang gaat de medefinanciering van particuliere ontwikkelingsprojecten worden. Speciaal zending en missie komen met projecten. Eind '65 waren vijf projecten niet slechts goedgekeurd, doch ook waren daarover reeds overeenkomsten met de aanvragers tot stand gekomen. Daarnaast waren er dertien projecten goedgekeurd, terwijl de betreffende overeenkomsten in voorbereiding waren. Tot deze laatste groep behoren ook verschillende scholen uitgaande van protestantse kerken. De start was om allerlei redenen bij de zending wat minder snel dan bij de missie. Het ziet er echter naar uit, dat de achterstand nu wordt ingelopen.

Over eindeloos veel details is gesproken. Het ontwikkelingswerk wordt over een steeds breder front ontdekt en levert een haast onbeperkte reeks problemen op. We zijn thans nog in een beginstadium. We weten ook dat Nederland heus in de wereld niet voorop loopt, waar het ontwikkelingshulp betreft. Maar het besef leeft in de Kamer, dat hier een nog onafzienbare taak ligt, waaraan de Regering zich allermindst wil onttrekken. Aansporing die taak in al zijn veelzijdigheid te ontdekken en de noden der ontwikkelingslanden echt naar vermogen mede te dragen blijft nu gelijk voorheen een dankbare opdracht voor onze fractie.

FIRMA G. & W. DRAISMA

Aannemingsbedrijf Makkum

ALLE BETONWERKEN EN UTILITEITSBOUW

Eind vorig jaar is het rapport van de commissie Ontwikkelingsfonds voor het Midden- en Kleinbedrijf verschenen. Alvorens over de inhoud van dit rapport iets te zeggen veroorloven we ons een tweetal opmerkingen vooraf. Vóór de publicatie was door de regering reeds te kennen gegeven dat zij het rapport in grote lijnen aanvaardde en dat zij haar beleid voor de komende jaren met betrekking tot dit bepaalde punt op de conclusies van dit rapport zou baseren. In concreto betekent dit, dat de regering bereid is de honderden miljoenen, die voor het in te stellen Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor het Midden- en Kleinbedrijf nodig zijn, ter beschikking te stellen.

We menen te mogen stellen, dat voor dit snelle werken en voor deze spontane reactie toch wel allereerst een compliment voor de staatssecretaris van Economische Zaken, drs. J. A. Bakker, op zijn plaats is. De kritiek is deze staatssecretaris vanuit de kring van de middenstand de laatste jaren niet onthouden, de lof en de waardering zullen ook duidelijk gesteld moeten worden, wanneer daarvoor voldoende reden aanwezig zijn. En dat is hier positief het geval. Een tweede opmerking betreft het constateren van een accentverschil tussen de tenaamstelling van de bekende commissie, die het rapport samenstelde en het rapport dat werd gepubliceerd. De commissie staat bekend als de „Commissie Ontwikkelingsfonds voor het Midden- en Kleinbedrijf”, terwijl het rapport wordt uitgegeven onder de titel „Ontwikkeling en sanering van het Midden- en Kleinbedrijf”.

Het is alsof de staatssecretaris bij de instelling van de commissie uitsluitend de nadruk op het ontwikkelen van het Midden- en Kleinbedrijf heeft gelegd, terwijl de commissie ook ontwikkelen en saneren aandacht heeft geschonken. Hoe het zij, in ieder geval blijkt wel duidelijk, dat de volksmond ongelijk heeft wanneer deze uitsluitend op het saneren de nadruk legt. Laten we het dan zó stellen, dat het primair om het ontwikkelen gaat, maar dat dit ontwikkelen niet gaat zonder de sanering daarbij te betrekken.

De middenstand kampt met

gelukkig zijn er ook mogelijk

bevolkingsgroep perspectief

De heer K. J. de Jong schrijft

leiding van een rapport, de

onder de titel:

Ontwikkeling en sanering midden- en klein-

Hoe is de situatie in het Midden- en Kleinbedrijf?

Wie de indruk zou hebben, dat het Midden- en Kleinbedrijf niet meer past in deze tijd, krijgt uit de cijfers, die in het rapport vermeld staan, toch wel een andere indruk. Op grond van de cijfers over het jaar 1962 kan worden gesteld, dat 31% van de ondernemers in het Midden- en Kleinbedrijf een bedrijfsinkomen had van minder dan f 6.000,- per jaar, 35% van deze ondernemers had toen een inkomen van meer dan f 6.000,- doch minder dan f 11.000,- per jaar en de resterende 34% van de ondernemers genoot een jaarincome van meer dan f 11.000,-.

Een groot gedeelte van de eerste groep van de ondernemers, d.w.z. de ondernemers met de inkomens beneden f 6.000,- 's jaars, hebben nu al een zware dobber om financieel rond te komen. Dikwijls gelukt het nog door extra-lang te werken en door inschakeling in de bedrijfsvoering van de arbeidskracht van de echtgenote en de inwonende kinderen om tot een bestaan te komen, maar toch past een dergelijke situatie hoe langer hoe minder in de maatschappij waarin wij nu, anno 1965, leven.

De mogelijkheid om in deze gevallen tot vrijwillige bedrijfsbeëindiging te komen wordt door middel van het Ontwikkelings- en Saneringsfonds geboden. Mogelijk komt de vrijkomende omzet van deze groep van ondernemers dan terecht bij de groep van ondernemers met een bedrijfsinkomen van f 6.000,- tot f 11.000,-. Ook voor deze

DRS. J. A. BAKKER
Staatssecretaris van Economische zaken

groep zal getracht moeten worden maatregelen tot verbetering van de bedrijfsinkomsten aan de orde te stellen.

De ondernemers met de bedrijfsinkomsten van meer dan f 11.000,- per jaar hebben over het algemeen goede kansen voor de toekomst. Wie bovendien bedenkt dat de hiervoor genoemde gegevens betrekking hebben op het jaar 1962 terwijl we sedertdien ook in de kring van de middenstand een verdere uitgroei naar een groter bedrijfs-

type hebben kunnen constateren, zal kunnen begrijpen dat er voor het Midden- en Kleinbedrijf voor de toekomst nog goede kansen geboden kunnen worden. De aanpassing aan de economische ontwikkeling vraagt alleen op dit moment voor de kleinste ondernemingen in het bijzonder om een regeling. Het is de taak van de overheid om een verder achterblijven van een groot deel van de beroepsbevolking bij de algemene ontwikkeling te voorkomen. Overigens moet men wel bedenken, dat de inkomenssituatie niet voor alle branches in het Midden- en Kleinbedrijf gelijk ligt. Er zijn relatief gunstige branches (zoals aannemers, autoherstelplaatsen) en relatief ongunstige (zoals herenkleermakerijen, kappers, schoenmakers).

De oorzaken van het achterblijven

Het rapport bepaalt zich er niet uitsluitend toe om te constateren dat er in de kring van het Midden- en Kleinbedrijf een achterblijven bij de algemene ontwikkeling is, maar het geeft ook aan welke de oorzaken zijn van dit achterblijven. Deze oorzaken worden ingedeeld in twee groepen, n.l. externe oorzaken en interne oorzaken. Bij de externe oorzaken worden achtereenvolgens genoemd:

- 1e. de snelle verandering in de economische situatie. In de periode van 1948 tot 1964:
 - steeg de loonsom per werknemer in de bedrijven met circa 210%;
 - verdubbelde het nationale inkomen in constante prijzen;
 - nam het consumptieprijspeil toe met circa 80%;
 - steeg het huurpeil met 160%.

De consequenties van deze wijzigingen, waarmee het Midden- en Kleinbedrijf wordt geconfronteerd, zijn:

- a. herwaardering van de arbeid;
 - b. massadistributie;
 - c. branchevervaging;
 - d. vraagverschuiving.
- 2e. de gewijzigde maatschappelijke situatie tot uitdrukking komend in:
 - a. een andere bevolkingsverdeling;
 - b. een wijziging in de koopgewoonten;
 - c. moeilijke spelregels in de maatschappelijke verhoudingen.
 - 3e. het overheidsbeleid op het gebied van de prijzen; de kredietverlening en de bouwvergunningen;
 - 4e. de toegenomen concurrentiekracht van het grootbedrijf, hetgeen men o.a. kan constateren bij de volgende punten:
 - a. decentralisatie van het warenhuis van stads- naar wijkcentrum en naar kleine steden;
 - b. door gewijzigde koopgewoonten — onder 2b hierboven genoemd — is de consument min-

- der afhankelijk van de buurtwinkel, ook voor wat de primaire levensbehoeften betreft;
- c. de warenhuizen konden de verkoop van levensmiddelen opvoeren dank zij de grotere mobiliteit van de consument;
- d. de technische ontwikkeling sorteert meer effect bij de industrie dan bij de kleine nijverheid, welke laatste daardoor minder tot besparing op de sterk verhoogde arbeidskosten komt.

Bij de interne oorzaken wordt gewezen op de volgende punten:

- 1e. de relatieve overbezetting van het midden- en kleinbedrijf;
- 2e. de relatief hoge leeftijd van de ondernemers;
- 3e. het niet aangepaste ontwikkelingspeil van de ondernemers;
- 4e. de onvoldoende organisatiestructuur.

Ziehier de opsomming, die het rapport hieromtrent geeft. Een interessante hoeveelheid studiemateriaal wordt hier geboden. Op zichzelf is dit reeds bijzonder waardevol. Wanneer men immers weet, welke oorzaken leiden tot het economisch achterblijven van zulke grote groepen van de beroepsbevolking, kan men ook tot gerichte maatregelen ter verbetering komen.

Overigens moet worden geconstateerd, dat het rapport zich niet heeft gewaagd aan een beoordeling van deze interne en externe oorzaken. Op zichzelf zou dit overigens wel interessant geweest zijn. Toch mag dat de commissie niet kwalijk worden genomen. De commissie werd immers pas op 6 oktober 1964 door de staatssecretaris geïnstalleerd en was onder de bekwame leiding van haar voorzitter prof. dr. H. O. Goldschmidt reeds augustus 1965 klaar met haar rapport. Niettemin zou het de moeite lonen omtrent de hiervoor genoemde oorzaken van het achterblijven bij de algemene ontwikkeling nog eens een beoordeling van terzake deskundigen te verkrijgen.

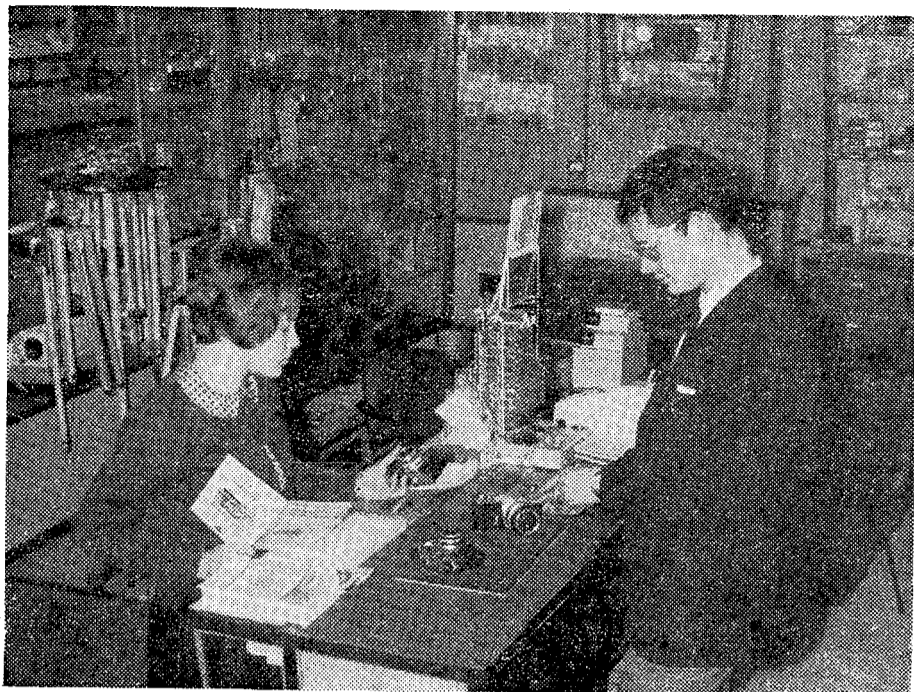
Maatregelen ter verbetering van de structuur

De structuur van het middenstandsbedrijfsleven dient te worden verbeterd. Allereerst omdat het sociaal gezien onverantwoord is om zoveel ondernemers die met veel inspanning nog geen redelijk inkomen kunnen verdienen, hierbij niet behulpzaam te zijn.

Vervolgens is het ook economisch niet gewenst om die ondernemingen, die geen bestaan opleveren, toch te laten voortbestaan. Ook het dienstverlenend karakter jegens de consumenten wordt nadelig beïnvloed door een te groot aantal te kleine ondernemingen. Het zal juist de groep van ondernemingen zijn, die in 1962 in de inkomens-

heden. Maar
 deze nijvere
 naar aan-
 verscheen

Ontwikkelen en saneren

Bij de nadere concretisering van het onderdeel ontwikkelen geeft het rapport de volgende maatregelen in overweging:

- 1e. het stimuleren van bedrijfsverbetering;
- 2e. het aanmoedigen van bekwame ondernemers hun onderneming uit te breiden resp. te verplaatsen;
- 3e. het stimuleren van de overgang naar een andere — meer perspectief biedende — branche;
- 4e. het instellen van een rest-kredietregeling;
- 5e. het bevorderen van branche- en/of streekonderzoekingen;
- 6e. het ondersteunen van regionale stichtingen of branche-organisaties.

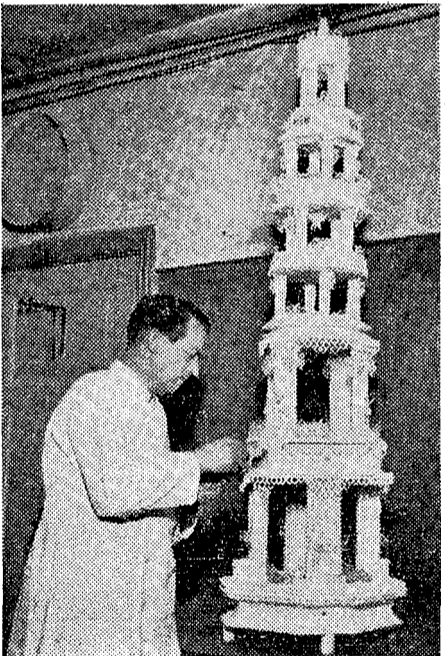
Men ziet, een veelheid van mogelijkheden al naar gelang de situatie, waarin de betreffende ondernemer verkeert. Voor wat de sanering betreft wordt aanbevolen:

- 1e. het verstrekken van een liquidatie-vergoeding bij bedrijfsbeëindiging;
- 2e. het verlenen van een toeslag gedurende de omscholingsperiode, resp. van een éénmalige uitkering bij het aanvaarden — zonder omscholing — van een loondienstbetrekking;
- 3e. het verlenen van welvaartsvaste maandelijkse toelagen aan gewezen ondernemers van 50 resp. 55 jaar en ouder.

Voor de oudere ondernemers is de onder punt 3 genoemde vergoeding bedoeld, voor de jongere ondernemers beneden 50 resp. 55 jaar de onder punten 1 en 2 genoemde maatregelen. En hoe groot is nu de uitkering, die men kan ontvangen. De onder punt 1 genoemde liquidatie-uitkering wordt maximaal gesteld op f 5.000,-. De onder punt 3 genoemde maandelijkse toelage is afhankelijk van de leeftijd van de ondernemer bij bedrijfsbeëindiging. Op 50-jarige leeftijd is deze voorgesteld op f 196,-, op 55-jarige leeftijd f 225,-, op 60-jarige leeftijd en ouder op f 451,-, terwijl vanaf het 65ste jaar alle maandelijkse uitkeringen worden verlaagd tot f 95,- per maand. De weduwe van een ondernemer, die vóór zijn overlijden een vergoeding ont-

ving, krijgt eveneens voor de rest van haar leven f 95,- per maand uitgekeerd. Uiteraard zijn deze bedragen zo door de commissie voorgesteld. In werkelijkheid kan de regeling straks andere bedragen dan hiervoor zijn genoemd aangeven. De organisatie van het in te stellen fonds zal in handen worden gegeven, alweer volgens de voorstellen, aan een stichting, waarin vertegenwoordigd zullen zijn de overheid, de publiekrechtelijke organisaties en de privaatrechtelijke organisaties. Per provincie en voor de stad Amsterdam denkt men aan instelling van regionale adviescommissies, waarin ook weer het overleg tussen de officiële instellingen en de provinciale middenstandsorganisaties een plaats zal krijgen.

Ten slotte nog het volgende: Niet iedere middenstander komt voor sanering in aanmerking. Daarvoor gelden normen met betrekking tot het verdiende bedrijfsinkomen gedurende de laatste drie jaren. Maar bovendien, al zou men aan deze normen voldoen, dan nog kan het mogelijk zijn, dat men

niet voor een saneringsuitkering in aanmerking komt. Wanneer in een dergelijke situatie de gevraagde bedrijfsbeëindiging het tegengestelde van een structuurverbeterend effect zou hebben en het te lage inkomen is te wijten aan onvoldoende deskundig bedrijfsbeheer, dan zou juist daar getracht moeten worden het middel van de ontwikkeling centraal te stellen. En mogelijkere wijs zal dit nog wel eens het geval kunnen zijn. Er wordt helaas ook in de kring van het Midden- en Kleinbedrijf niet altijd voldoende rentabiliteit uit het bedrijf gehaald, terwijl toch de mogelijkheden hiertoe wel aanwezig zijn. Toepassing van de normen van het Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor het Midden- en Kleinbedrijf is maatwerk en geen confectiewerk. We hopen dat het tot hulp en tot zegen van vele ondernemers in het Midden- en Kleinbedrijf mag zijn.

Bij de foto's:

Een middenstander heeft een vertrouwenspositie. Zijn deskundigheid vormt het kompas waarop de consument moet varen. Vakbekwaamheid en een sterk gevoel voor dienstbetoon vormen dan ook de pijlers waarop het bedrijfsbeleid gericht moet zijn.

Veel blij nieuws dezer dagen. Niet alleen blijft de conjunctuur goed, zo heeft Den Uyl in de Tweede Kamer beloofd, maar ook gaat de CHU straks hoogstwaarschijnlijk onder Tilanus II de toekomst tegemoet. Hopelijk zal junior niet zijn resterende leven lang gekweld worden door de gewetensvraag of hij het als Jansen even ver geschopt zou hebben. Dit vraagstuk is namelijk onoplosbaar. Een andere boeiende ontwikkeling die ons als anti's aan het denken moet zetten is het rapport over grondslag en karakter van de KVP. Daarin wordt de "confessionele partijvorming" onverbloemd van zijn absolute trekjes verlost en wat betrekkelijker ten-toongesteld.

Een christelijke partij is hier een partij geworden "die zich laat leiden en inspireren door een christelijke visie op mens en gemeenschap" en zich daarbij nooit mag aanmatigen in de politiek DE christelijke waarheid te vertolken.

Dat is een bescheiden basis om op voort te werken. En hoewel men ook in het protestantse kamp in deze richting gaat zal het voor velen nog wel even wennen zijn met zo'n "algemeen" uitgangspunt te opereren.

Heel omzichtig heeft de KVP een initiatief aangekondigd om de impasse in het streven naar christelijk-democratisch samengaan te doorbreken, een poging zonder veel illusies gepresenteerd. Men wil "de mogelijkheden om tot een bredere, christelijke partijvorming te komen laten onderzoeken door een groep van personen die tot verschillende politieke richtingen behoren".

KVP-voorzitter Aalberse heeft op een Haagse persconferentie verteld dat men hierbij denkt aan figuren die niet al te rechtstreeks bij een partijleiding betrokken zijn maar die toch voldoende politiek inzicht hebben. Als men de partijvoorzitters bijeen brengt spelen op de achtergrond toch weer fusiegedachten "en wij zien helemaal geen heil in fusie".

Het KVP-rapport spreekt heel nadrukkelijk over de samenwerking van vooruitstrevende christenen. Waarom? Omdat, zegt mr. Aalberse, er angst bestaat dat een algemene christelijke partij van nature een conservatief karakter zou moeten krijgen. "En dat is beslist niet waar. Een christelijke levensvisie is uit haar aard niet conservatief."

Wat dit alles betreft tenslotte nog een citaat uit het KVP-rapport: "Wij moeten ons realiseren dat ook niet-christenen, die geloof noch openbaring kennen, toch van algemeen menselijke waarden uitgaan en tot praktische conclusies kunnen komen, en ook vaak komen, die van de door ons voorgestane concrete oplossingen niet zo heel ver verwijderd zijn of daarmee praktisch samenvallen. En dat is maar gelukkig ook, want de politieke ordening moet door aller samenwerking en tot aller welzijn tot stand worden gebracht."

Over naar de volkspartij voor vrijheid en democratie die straks behalve vrijheid, verantwoordelijkheid en sociale rechtigheid ook verdraagzaamheid in haar vaandel zal voeren. Wat dat betreft leverde de herziening van het liberale beginselprogramma weinig moeilijkheden op; het leerstuk der verdraagzaamheid speelde in de liberale volksdevotie al jarenlang een rol, zodat het nieuwe dogma niet, zomaar uit de lucht kwam vallen. Op andere fronten was men het niet zo eens. Beducht dat de AR en de CH de vermaarde vader des vaderlands monopoliseerden door deze postuum voor hun confessionele karretjes te spannen, had de beginselploeg van de VVD behalve Erasmus ook de ruimdenkende Willem van Oranje in de concept-grondslag gelooft. Aan ons lijf geen polonaise, riepen de VVDdeputaten als het ware in koor, toen Oud en de zijnen de liberale filosofie een historisch ruggesteuntje wilden geven. Zij hadden aan de rijkdom van ons betrekkelijk ruimdenkende vaderlandse verleden geen behoefte om hun streven in 1966 gestalte te geven. En gelijk hebben ze. Want al liep de heer Oud een beetje achter toen hij in Dordrecht verkondigde dat de ARP zich op DE grondtoon van ons volkskarakter beroept, die enzovoort enzovoort... ook nu we inmiddels van DE grondtoon op - minder exclusief - DIE grondtoon zijn overgestapt hebben we daarbij in de politiek van alledag weinig baat. Het zijn namelijk boeiende bespiegelingen en sommigen worden er door geïnspireerd, maar je kunt er in je beginselprogramma evengoed zonder.

Het was in Dordrecht een ongelooflijk lawaaiige toestand. Helaas onder het motto: veel geschreeuw en weinig wol. Want het resultaat van de beginselaanpassing - voor zover nu gereed - is niet hartveroverend. Het is niet alleen aan vernieuwende injecties vrijwel ontkomen, het is bovendien in een langdradige en gezapige toonaard gezet. Toen de Utrechtse afgevaardigden een motie presenteerden waarin de redactiecommissie gevraagd werd het beginselprogramma in zo'n taal te redigeren dat een zo groot mogelijk publiek het zou kunnen begrijpen, klapte de liberale zaal (bravo!) dan ook heel hard en vertelde voorzitter Van der Pols dat het bestuur niet het minste bezwaar had de motie over te nemen. Voor de commissie die het principiële karwei geleverd had nu niet direct een open doekje.

Partijbijeenkomsten zijn zelden hartverheffend. Maar zo'n beginselendue als vorige week in Dordt maak je zelden mee. Dat is niet alleen vermakelijk maar ook verrassend, want je had nooit gedacht dat zulke nette mensen zo'n herrie kunnen schoppen.

Een ding is ook opmerkelijk: je hoort Oud, je hoort Geertsema (al wordt er niet zo heel erg naar ze geluisterd) maar Toxopeus krijg je niet te horen. Hij scharrelde in Dordrecht wel hier en daar glimlachend rond maar hij kwam geen enkele maal op de voorgrond, evenmin als dat de voorbije maanden in de Kamer het geval was. Misschien zal hij pas als het voorjaar aanbreekt het slimme kopje opsteken en het glatte bekje roeren. Toxopeus ex machina.

P.

rijf

tot f 11.000,- be-
 meeste zorgen baren.
 ondernemingen zullen
 idijfsbeëindigingsrege-
 gesteld moeten worden.
 Der verbetering kun-
 en

maatregelen, dat zijn
 de aanpassing van
 die te klein zijn of
 dien, op het oog heb-

regelen, dat zijn
 de vrijwillige be-
 bedoelen.

Me vraag stellen of bij
 tingsmaatregelen ook
 handen leggen van de
 rijk het hanteren van
 tent in de Vestigings-
 commissie heeft ge-
 eest te moeten advise-
 n. zal wel zodanig zijn,
 tingsgebieden de aan-
 ken vestiging toch wel
 ern. Bovendien kan bij
 t de normen van de
 stentueel een straffer
 worden door het niet
 n van ontheffingen in
 rgs.

Bien van aanvragen van
 zal niet alleen aan
 e betrokken onderne-
 de betrokken plaats
 acht worden besteed.
 saneringsmaatregelen
 commissie van tijde-
 ka zijn.

Voortvarend werk

van

Staatssecretaris Grosheide

PRECIES over twee-en-een-half-jaar zal de mammoetwet — officieel: „Wet op het voortgezet onderwijs” — in werking treden. Het tjd-stip 1 augustus 1968 is vermeld in het vorige week bij de Tweede Kamer ingediende wetsontwerp „Overgangswet Wet op het voortgezet onderwijs”. Een mond vol, maar het is toch eenvoudig als men het volgende bedenkt.

De mammoetwet — een wet van 14 februari 1963, afgekondigd in het Staatsblad van 26 februari 1963 — bracht een nieuw systeem van voortgezet onderwijs tot stand.

Serieuze mensen rekenden in 1963 ten aanzien van de mammoetwet met een invoeringstermijn van tien jaar. Nu is de Overgangswet reeds ingediend, met de bedoeling dat deze per 1 augustus 1967 in werking treedt en de mammoetwet per 1 augustus 1968. Die voorspelde tien jaar zijn slechts vijf geworden, hetgeen pleit voor de voortvarendheid waarmede staatssecretaris Grosheide is te werk gegaan.

Het is overigens duidelijk, dat zulk een nieuw systeem niet van de ene dag op de andere, ook niet van het ene jaar op het andere zonder meer kan worden toegepast. Allerlei overgangsmaatregelen moeten het mogelijk maken om stap voor stap dat nieuwe systeem, zonder brokken te maken, in te voeren. Daarvoor moest een overgangswet worden gemaakt, zoals ook in het laatste artikel van de mammoetwet werd bepaald.

Die overgangswet is nu ingediend. Een aardige bijzonderheid is, dat deze overgangswet wordt getekend door drie A.R.-bewindslieden en een P.v.d.A.-minister, nl. de minister en de staatssecretaris van onderwijs en wetenschappen, prof. mr. I. A. Diepenhorst en mr. J. H. Grosheide, de minister van landbouw en visserij, mr. B. W. Biesheuvel, en de minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk, mr. M. Vrolijk.

Geen geringe zaak

HET ingediende ontwerp voor de overgangswet is nog een vrij uitvoerig stuk. Het telt zelfs een artikel meer — namelijk 128 artikelen — dan de mammoetwet met haar 127 artikelen.

Het is ook geen geringe zaak waar het om gaat. De mammoetwet regelt namelijk alle voortgezet onderwijs na het basisonderwijs (de lagere school), met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs waarvoor een aparte wet bestaat.

De mammoetwet betreft dus het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (v.w.o.), het (hoger, middelbaar en lager) algemeen voortgezet onderwijs (h.a.v.o., m.a.v.o. en l.a.v.o.), het (hoger, middelbaar en lager) beroeps-onderwijs en andere vormen van voortgezet onderwijs (o.a. bestaande instituten voor verdere vorming). Voor de realisering daarvan — de mammoetwet was eigenlijk slechts een zogenaamde raamwet, welke nog moest worden opgevuld — baant de overgangswet de weg, waarna ook nog de nodige algemene maatregelen van bestuur nodig zullen zijn om allerlei zaken nader te regelen.

Het is de bedoeling, dat de overgangswet na de parlementaire behandeling op 1 augustus 1967 in werking treedt. Een spoedige inwerking treding van de mammoetwet zelf (per 1 augustus 1968) wordt wenselijk geacht, zonder dat daarbij de bestaande scholen voor een abrupte, algehele reorganisatie worden gesteld. Dit houdt in, dat voor zoveel mogelijk alle scholen — en

in ieder geval alle scholen, welke aansluiten op het basisonderwijs — met ingang van 1 augustus 1968 met een eerste leerjaar nieuwe stijl zullen aanvangen. Dit betekent, dat in 1974 voor het eerst de eindexamens gymnasium en atheneum nieuwe stijl zullen worden afgelegd.

Bij de overgangswet worden nu al weer enkele wijzigingen in de nog niet in werking getreden mammoetwet voorgesteld. Dit zijn wijzigingen, welke

Gezond radicaal

HET parlementaire werk heeft de laatste weken nagenoeg stil gelegen. Daar vinden we nu weinig aanknopingspunten voor een politieke beschouwing. Ik begin daarom niet op het Binnenhof, maar daarbuiten.

U hebt in de afgelopen weken kunnen lezen, hoe in kerkelijke kring grote aandacht is gewijd aan de ontwikkelingshulp. In het maandblad „Regelrecht”, in het decembernummer, vindt u daarover uitgebreide en interessante beschouwingen. Ik kies daaruit één opvallend punt.

Internationaal

In de vorige eeuw is de sociale kwestie laat, te laat gezien als een politiek probleem. Men zag wel de nood, maar men meende aanvankelijk de sociale ellende te moeten bestrijden door middel van kerkelijke en particuliere hulp, in de sfeer van de filantropie. Pas later werd deze nood als een politiek vraagstuk herkend, een zaak van sociale gerechtigheid. Ten aanzien van de hulp aan het buitenland is er een soortgelijke tegenstelling. Men kan de stelling horen verkondigen, dat deze hulp geen zaak van de overheid is, maar van kerken en maatschappelijke organisaties, een particuliere aangelegenheid. Daarom is het goed, dat nu juist van kerkelijke zijde gesteld wordt, dat de ontwikkelingshulp een zaak is van de Overheden; sociale gerechtigheid in internationaal verband.

Ik zou deze aanpak willen aandui-

voortvloeiën uit het overleg met de onderwijsorganisaties over de inhoud van de algemene maatregelen van bestuur, wijzigingen in de planprocedure, wijzigingen in de vergoeding van de stichtings- en inrichtingskosten, wijzigingen, die betrekking hebben op de bevoegdheden en wijzigingen welke nodig waren om achteraf gebleken fouten of onduidelijkheden te vermijden.

„Leren studeren”

EEN van die wijzigingen betreft de invoering van zogenaamde „studielessen”. In het overleg met de onderwijsorganisaties is namelijk gebleken, dat het vooral voor het brugjaar (eerste leerjaar voortgezet onderwijs) wenselijk zou zijn een aantal lessen vast te stellen, welke gebruikt zouden moeten worden om de aanpassing van de leerlingen aan de voor hen geheel nieuwe school- en leersituatie te vergemakkelijken door daartoe geschikte pedagogisch-didactische middelen. Deze lessen zijn bestemd voor het „leren studeren”. Ook kunnen deze lessen worden gebruikt voor hulp, zowel individueel als in groepen, aan zwakkere of door omstandigheden wat achtergebleven leerlingen, alsmede voor het uitwerken van extra-taken door meer begaafde leerlingen, die in aanmerking komen om over te gaan naar het tweede leerjaar van een ander (moeilijker) schooltype. Dit voorstel betreffende de invoering van studielessen lijkt ons een zeer wezenlijke, waardevolle aanvulling.

Van essentieel belang

HET is bijzonder prettig, dat deze Overgangswet thans reeds kon worden ingediend. Deze wet is immers in ongeveer twee jaar tot stand gebracht. In de regeringsverklaring van 31 juli 1963, na de kabinetsformatie van dat jaar, was gesteld dat de regering met kracht zou streven naar de invoering van de mammoetwet op zo kort mogelijke termijn. Inmiddels trad in 1965 na de kabinetscrisis een andere minister van onderwijs, prof. Diepenhorst, op. Staatssecretaris Grosheide, tot wiens taak deze materie met name behoorde, kon zijn werk voortzetten.

Rest thans het parlement de Overgangswet te behandelen. De onderwijs-specialisten in de beide Kamers hebben weer een flink stuk werk voor de boeg. Uiteraard zullen ook de andere Kamerleden zich niet onbetuigd laten. Het gaat om een essentiële zaak in ons

volksleven: het onderwijs en de vorming van de opgroeiende jeugd. Daarvoor is alleen het beste goed genoeg. Ook na de tot standkoming van de Overgangswet zal die belangstelling moeten blijven, en het meedenken en meespreken moeten voortgaan. Het goede verloop onder de nieuwe wet en de mammoetwet en de nog uit te vaardigen algemene maatregelen van bestuur vergen die aandacht en het onderwijs is dat ook waard.

Het is bekend, dat van A.R. zijde destijds bij de behandeling van de mammoetwet de nodige bezwaren zijn geopperd en constructief gepoogd is via amendering deze zoveel mogelijk weg te nemen. Ook thans zal van A.R. zijde nauwlettend aan de komende discussies worden deelgenomen.

Ook in ons weekblad zullen uiteraard in de komende tijd — na deze simpele signalering van het ingediende „wetsontwerp Overgangswet Wet op het voortgezet onderwijs” — de ontwikkelingen worden gevolgd.

Mr. W. DE KWADSTENIET

STEUNT SAMEN SPORT

De totale opbrengst van de actie Steunt Samen Sport, is in de laatste maanden van 1965 nog hoger geworden en is thans 73.281.06.

Ruim 80 verenigingen hebben door middel van een lijstcollecte bij geestverwanten totaal 28.753.88 opgehaald. Hun aandeel in de opbrengst was 70% ten bate van de eigen verenigingskas.

Voorts gireerden een groot aantal particulieren op gironummer 1928 van het C.N.S., een totaal van f 2440,-.

Meer dan 400 kerken zonden de opbrengst van een collecte of een gift, met een totaal van meer dan f 40.000,-.

Voor 1966 is het actieschema reeds bekend. In vele kerken zal op 8 mei voor de Christelijke Sportbeweging ge-collecteerd worden. Het C.N.S.-bestuur rekent erop, dat de groei van het aantal verenigingen, die aan de lijstcollecte deelnemen, zich dit jaar zal voortzet-

Radiocauserie door dr. A. Veerman, lid van het moderamen van de A.R.P., gehouden op 24 januari j.l.

De A.R. Partij acht het naast de taak van de zending een hedendaagse sociale roeping van de eerste orde, dat de naar verhouding welvarende landen, waaronder het onze, in brede zin en op belangrijke schaal samenwerking met en financiële en personele hulp verlenen aan de ontwikkelingslanden... De A.R. Partij staat op het standpunt, dat de regering er voorts niet voor moet terugdeinzen bij de uitvoering van deze samenwerking en hulpverlening zo nodig afzonderlijke lasten aan ons volk op te leggen...

Gezond radicaal is een goede typeering voor het A.R.-programma en het A.R.-beleid. Gezond radicaal, dat is: staan voor de consequenties van je overtuiging.

Daarvan zijn in de Anti-Revolutionaire politiek gelukkig veel voorbeelden te noemen. Ik denk onder meer aan de duidelijke houding van onze partij in het rassenvraagstuk. Daar gaat het in principe om de toepassing van de bijbelse norm van de gelijkwaardigheid van alle mensen, Jood en Griek, man en vrouw, slaaf en vrije.

Verkeerd spoor?

In een interview heeft minister Den Uyl onlangs gesteld, dat de Anti-Revolutionaire richting van het begin af op verkeerd spoor heeft gestaan, doordat zij zich niet alleen keerde tegen de revolutionaire leuze: geen God en geen meester, maar ook tegen het getykeheids-beginsel: vryheid, getykeheid en broederschap.

Daardoor zat men, zo zegt hij zelfs, sociaal gezien eigenlijk direct moeilijk. Ik meen, dat de heer Den Uyl door deze stelling blijk geeft, het Anti-Revolutionaire denken wezenlijk niet begrepen te hebben.

Het Anti-Revolutionaire denken keert zich tegen het revolutionaire, in wezen anarchistische gelijkheids-be-

• Hiernaast verder lezen

VERENIGDE BANKBEDRIJVEN N.V.
ZUIDHOLLANDSE BANK N.V.
CREDIET- EN EFFECTEN BANK N.V.
KAPITAAL EN RESERVES f 22.000.000.00

ALLE BINNEN- EN BUITENLANDSE
BANKZAKEN

Duidelijk

Het program van 1963 is hierover volkomen duidelijk. Ik citeer daaruit twee zinnen:

• *Vervolg van pag. 8*

ginsel, een gelijkheid waar de leuze: geen God en geen meester onlosmakelijk mee verbonden is. Maar wij aanvaarden de gelijkwaardigheid van de mensen. Die gelijkwaardigheid is echter geen ding op zichzelf, zij sluit zich aan bij de erkenning van het gezag als goddelijke opdracht, gezag in allerlei vorm, op allerlei terrein.

Daarom is er naast het besef van gelijkwaardigheid van de mensen als mens tevens de erkenning van ieder in zijn functie ieder in z'n ambt. Op die grond krijgt ook de gewone man zijn erkenning als bestuurslid van z'n organisatie, als ouderling of als wat dan ook. Daar ligt de kern van de fierheid van de kleine luiden, bij wie gehoorzaamheid nooit leidde tot slaafse onderwerping.

Dit aanvaarden van de principiële gelijkwaardigheid van de mensen is bepaald niet louter theorie. Het is er vandaag ook — o.a. in de houding van de A.R. Partij in het rassenvraagstuk.

Eenheid

Ik heb nog tijd voor een ander voorbeeld van gezond radicalisme: Ik denk aan het streven naar eenheid van de protestantse christenen in de politiek. Ik noem dit punt, op het gevaar af, dat sommigen ons lastig en vervelend vinden. Gescheidenheid van christenen in de politiek is in onze tijd zeker niet nodig en niet verantwoord.

Dat is voor ons geen bijzaakje, het zoeken van die eenheid is een belangrijk punt, een kwestie van overtuiging. Daarbij kunnen we echt wel begrip hebben voor moeilijkheden en bezwaren — die zijn er trouwens in iedere zaak wel. Maar gezond radicalisme brengt mee dat de overtuiging het van de bezwaren wint, dat de moeilijkheden worden opgelost en dat men zich niet door naar verhouding kleine bezwaren van de grote zaak laat afhouden.

Het woord radicaal is afgeleid van een woord, dat wortel betekent. Gezond radicaal is alleen dat, wat voortkomt uit een gezonde wortel, uit een positieve overtuiging.

Daarvan heb ik u vanavond enkele voorbeelden uit ons Anti-Revolutionair program mogen noemen. Ik dank u voor uw aandacht.

Rust in Nigerië slechts schijnbaar

DE rust schijnt in Nigeria te zijn weergekeerd. Het is nog maar schijn, omdat de onrust overal in het land onder de oppervlakte is blijven voortbestaan. Het is zelfs niet zeker of generaal Ironsi, die nu alle macht aan zich getrokken heeft, inderdaad de werkelijke machthebber in Nigeria is. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat hij onder krachtige druk staat van jongere officieren, die rechtstreeks bij de (mislukte?) staatsgreep betrokken zijn geweest.

ONWETEND

Het is zo goed als zeker, dat generaal Ironsi, de opperbevelhebber van het Nigeriaanse leger, niets van het complot heeft afgeweten, dat tot de staatsgreep leidde. Een medewerker van de Guardian had nog maar enkele uren voordat de greep naar de macht werd gedaan, een langdurig gesprek met de generaal, die volkomen ontspannen was en zelfs een nieuwe afspraak voor de volgende dag maakte. Die afspraak kon hij niet nakomen, omdat hij volop in moeilijkheden geraakte. Pas toen de waarnemend premier een beroep op hem had gedaan, nam Ironsi de leiding in handen.

ONVERZOENLIJK

Ironsi zal het niet gemakkelijk hebben. Hij is geheel onvoorbereid op de plaats gekomen, die hij nooit heeft begeerd. Want dat is de vaste overtuiging van degenen, die hem langdurig hebben gadeslagen. De politieke problemen, waarvoor Nigeria zich geplaatst ziet kunnen heel moeilijk worden opgelost. Er staan twee onverzoenlijke partijen tegenover elkaar, nl. het Noorden en het Zuiden. De moeilijkheden worden veroorzaakt door het noordelijke gedeelte van Nigeria, dat een numerieke meerderheid heeft en als gevolg daarvan de lakens kan uitdelen in het federale parlement.

Balewa, de vermoorde premier van Nigeria, die er niet in slaagde een oplossing te vinden voor de moeilijkheden van zijn land.

FRAUDE?

Er is een volksstemming in geheel Nigeria gehouden omdat getwijfeld werd aan de juistheid van de bewering, als zou het Noorden een numerieke meerderheid hebben. Tegen de verwachting in bleek die meerderheid toch te bestaan. En de moeilijkheden begonnen opnieuw, toen de beschuldiging werd uitgesproken, dat er met de uitslag van de volkstelling in het Noorden was geknoeid. Maar ook onderling konden de politieke leiders van het Noorden het niet al te best met elkaar vinden. Vroegere stamhoofden betwisten elkaar de leiding en de federale premier Balewa (die tijdens de korte opstand werd vermoord) speelde in die strijd een aanvechtbare rol.

AWOLOWO

Dat was met name het geval in het conflict tussen chief Akintola in het Westelijke district en chief Awolowo. Deze laatste vertoef al enkele jaren

in de gevangenis vanwege een poging tot samenzwering tegen de federale regering. Hiermede was de strijd tussen de beide chiefs beslecht, door tussenkomst van de federale premier Balewa, die de steun van Akintola best kon gebruiken. Het heeft er veel van weg, dat de opstand in Nigeria het een en ander met deze rivaliteit te maken had. Zowel Balewa als Akintola werden door de opstandelingen vermoord.

UITEENVALLEN

De voornaamste zorg van generaal Ironsi zal thans zijn, het uiteenvallen van de federatie te voorkomen. Hoe hij dat zal doen en welke krachten onder zijn bewind naar voren zullen komen, dient voorlopig nog te worden afgewacht. Ironsi zal eerst in militair opzicht zijn positie in het land willen consolideren. db.

Generaal Ironsi heeft ongevraagd en ongewild in Nigeria de macht in handen gekregen. Het is begrijpelijk dat hij tijd nodig heeft aan deze nieuwe situatie te wennen...

SCHULING GIETERIJENODIGDHEDEN NV

BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGEL-O.
POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

sparen...
CHR. DOOP SPAARBANK
Eigen Haard g.a. (6 mnd opzegging)
4 1/4 %
rente
Lopendictee 7 - Groningen - Telefoon 05900-27902 bij de Kijk in 't Jatruud

4 1/4 % (6 maanden opzegging). Spaarrente 3 1/2 %.
Jeugdsparboekje met 10 % premie 3 1/4 %. Spaarrente leden 3 1/4 %. SPAARBUSJES VERKRIJGBAAR.

Houdt u
van uw

koeien,
kippen en
varkens?

Wij ook!

Daarom leveren wij u
rundvee-
pluimvee-
en varkens-
voeders

Fa. W. H. H. v. d. Born & Co

GRAANHANDEL
Terschuur - Tel. 03426 - 303

VAN GEET voor dienstbetoon
en vakmanschap

DE NIEUWSTE SERIE 1966

RADIO - BANDRECORDER

ALLEEN DE BESTE MERKEN

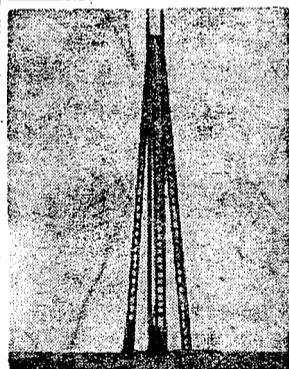
Komt u eens kijken in onze showroom

VAN GEET

Arnhemsestraat 29 - Tel. 03490-17147 - AMERSFOORT

Radio K. B. Weimar Televisie

LANDELIJK ERKEND INSTALLATEUR
ELEKTRISCHE APPARATEN - VERLICHTING
Maandereind 19 - Ede - Telefoon 8373

FA. H. MANSCHOT & ZONEN

Aannemers van
HEIWERKEN

Telefoon 03474 - 269

LEXMOND

Gespecialiseerd in het
heien met stoomblokken
van 2000 tot 8000 kg.

Leveranciers van

steigerpalen - kortelingen - betonstempels -
perkoenpalen - heipalen - boompalen - af-
rasteringspalen - piketten - ook gecreosoteerde
palen

RONDHOUTHANDEL

M. J. Wilbrink & Zoon

Dorpsstraat 193 - Beekbergen - Tel. 06766 -

Uitgebalanceerde verzekeringspakketten

met jaarlijkse controle voor privé en zaken

Assurantiemakelaar L. van den Beukel

Bemiddeling

bij in- en verkoop van onroerend goed:

Makelaar L. van den Beukel

Laan van Avegoor 8 - Ellecom - Telefoon 4790 (08330)

Voor BONTMANTELS
naar de BONTSPECIALIST

MODÉHUIS
de Windt

WAGENINGEN

Snelle persen en vakkundig personeel staan klaar om uw drukwerk vlot en goed gereed te maken

periodieken
boeken en
handeldrukwerk

rotatie

DRUKKERIJ LIBERTAS N.V.
drift 13 / tel. 030 - 11811 / utrecht

Voor betere beton ...

N.V. SCHOKBETON

Fabrieken te Zwijndrecht, Kampen, Elburg
en Vianen
Bouwbedrijf te Zeist

Laat u NU voorlichten over de vele mogelijkheden van
AARDGAS - VERWARMING

in uw woning door de
EERSTE GOOISE GASSERVICE DIENST

SMEINK & ZONEN

Larenseweg 37 - 39 - Telefoon 46886 - Hilversum

DE LANGE ROTTERDAM

Specialisten sinds 1920

WASAUTOMATEN - KOELKASTEN - VAATWASSERS
FORNUIZEN - STOFZUIGERS - VERWARMING

SHOWROOMS:

Oude Binnenweg 146-148 - Telefoon 124067

Jonker Fransstraat 106 - Telefoon 123251

Bejerlandselaan 31 - Telefoon 71593

Winkelcentrum Hoogvliet - Telefoon 161631

TECHNISCHE DIENST: Hilledijk 206 - Telefoon 279370

Afscheid van Menzies

SIR Robert Menzies, zestien jaar sachtteren premier van Australië, gaat het politieke toneel verlaten. De 71-jarige politicus, die zegt vermoeid te zijn, wil zijn opvolger gelegenheid geven, een eigen stijl te ontwikkelen, voordat in het najaar nieuwe parlementsverkiezingen worden gehouden.

POPULAIR

Australië heeft veel aan Menzies te danken. Onder zijn premierschap maakte het een snelle en verheugende groei door. Deze bloei, die meer aan zijn bescherming, dan aan zijn leiding te danken was, bezorgde hem grote populariteit. Ook over de grenzen was Menzies als man met grote ervaring een graag geziene figuur. Het moet voor hem een grote voldoening zijn geweest, toen koningin Elizabeth van Engeland besloot, haar oudste zoon enkele maanden op een Australische kostschool te laten doorbrengen.

ENGELAND

Onder het bewind van Menzies werden de banden met Engeland niettemin losser. Twee jaar nadat hij in 1949 aan de macht was gekomen moest Menzies — hoe ook gesteld op nauwe banden met Engeland — aansluiting zoeken bij een militair bondgenootschap met de Ver. Staten en Nieuw-Zeeland. Vorig jaar moest hij toegeven aan de nationalistische gevoelens van de Australische massa door de benoeming van Lord Casey (Australiër van geboorte en lid van het Britse Hogerhuis) tot gouverneur-generaal.

SCHADUW

De nieuwe leider, Harold Holt, heeft evenals destijds Anthony Eden jaren in de schaduw van Menzies geleefd. In 1960 veroorzaakten zijn financiële maatregelen werkloosheid en hierdoor bijna de val van de regering. Dit heeft men hem nooit helemaal vergeven. Ook zijn er moeilijkheden te verwachten in de regeringscoalitie van de Liberale partij en de Countryparty. McEwen, leider van de Country party, is vice-premier en minister van handel. Anders dan Holt wil hij de toevloed van buitenlands kapitaal beperken. Ook wil hij zoveel mogelijk handel drijven met China, zonder op de gevoeligheden van de Amerikanen te letten. Wrijvingspunten zijn er — met verkiezingen in het vooruitzicht — al genoeg. db.

(13)

Berend laat er zich nooit over uit. En zijn houding tegen Corke is nu juist niet van dien aard, dat ze zomaar voetstoots van hem hetzelfde kan aannemen. Eerst heeft ze zich nog even verbeeld, dat hij wel van Corke hield. Toen hij indertijd met z'n been zat, kon hij zich maar wat aardig met hem vermaken. Nu hij echter medezeggenschap in de opvoeding heeft gekregen, laat hij zich van andere kant zien. Als er wat nieuws voor de jongen moet worden aangeschaft, gaat dat met hangen en wurgen, een klein cadeautje kan er nooit op overschieten. Hij is zelf ook erg zuinig groot gebracht als je hem er over hoort. Verjaardagen werden, zo ze niet onopgemerkt voorbijgingen, gevierd met een kopje chocola en daarmee af. Dat het nu andere tijden zijn, waarin meer wordt verdiend, daar heeft hij geen oren naar. „Voor snijpsnapsnaren heb ik nooit geld over, net gelijk wat voor tijd het is”, bromt hij dan. Nee, Berend is niet gemakkelijk. En dat stuntelige, bijna hulpeloze, dat hij zo in de omgang heeft, en dat mee de oorzaak was, waarom ze zich over hem ontfermde, dat is maar de buitenkant. In werkelijkheid heeft hij niemands steun nodig, hij gaat zijn eigen gang. Nu ze hem beter leert kennen kan ze soms niet nalaten te denken, dat hij zo hard is als een spijker. Voor zichzelf, maar ook voor anderen. Zij zal het eerste bezorgde woord nog van hem moeten horen en toch houdt hij wel van haar op zijn manier. Daar is ze van overtuigd, al probeert haar moeder dat geloof wel eens te ondermijnen.

„Hij geeft nergens om, om geen mens en om geen God”, zegt ze dan. Coba vindt 't het ergste, dat ze dit laatste niet kan tegenspreken. Hij is lid van de kerk. Daar is dan ook alles mee gezegd, blijkt achteraf. Ze heeft altijd in de waan ge-

leefd, dat hij evenals zijn ouders 'n trouw kerkganger was. Zo lang hij bij haar in de kost was, hielp Klunder haar niet uit de droom, maar nu ze eenmaal getrouwd zijn, schenkt hij haar op 't punt van godsdienst klare wijn. Niet langer dan een maand heeft hij 't kerkgaan volgehouden, toen had hij er schoon genoeg van.

„Ik moet de zondag houd'n om uit te slap'n”, zei hij en hij kon zich niet begrijpen, dat deze billijke begeerte bij haar de tranen deed vloeien.

„Of ik nou hier slaap of in de kerk, dat is toch krek hetzelfde?” verdedigde hij zich. En hem proberen te overtuigen, dat hij op de verkeerde weg is, dat hij zijn ziel niet mag geven in ruil voor wat aards vergankelijk goed, dat was en bleef vechten tegen de bierkaai. Eénmaal heeft hij haar zijn standpunt uiteengezet. Daar heb je zijn vader. Heel zijn leven heeft die man naar de kerk gesjouwd, wat heeft hij er bij gewonnen! 't Is altijd armoe troef bij hun thuis geweest. 't Was niet van weelde, dat ze hier indertijd naar toe getrokken zijn, dat wil hij Coba op een briefje geven. En nu hij zelf. Hij moet van de dominees en de kerk niets hebben. Hij heeft niet gebeden, alleen maar hard geploeterd. Toch is hij nu al eigen baas en bouwt hij voorspoedig. Zonder God gaat het dus even goed, wat zegt hij, nog beter. Wat zal hij zich dan vermoeien met dat gefemel? En hij laat Coba immers vrij? Wat wil ze nog meer? Eerst heeft Coba getracht hem uit te leggen, dat eenheid in het geloof de basis moet zijn van elk huwelijk, dat in Gods naam is gesloten. Hij heeft haar de mond gesnoerd met een voorbeeld. Zijn zuster Griet en haar man draven om 't hardst naar de kerk en lezen in de Bijbel, dat 't zo davert, maar ze zijn 't nooit met lekaar eens, altijd is er geharrewar. Hij zou niet graag alle Gereformeerde gezinnen de kost willen geven, waar 't net zo is. Een moeilijk, ietwat beschaamd lachje plooit Coba's lippen. Hij is niet eens zo'n erge onhandige debater soms, want wat moet je op zo iets zeggen? Zo volkomen geabsorbeerd in haar toberige gepeinzen, maakt Coba de keuken aan kant. Dan gaat ze met haar naaiwerk op zij van 't huis zitten in de schaduw. Het is daar stil en vredig met uitzicht over de wijde velden. Daar ergens beweegt zich een donkere stip. Dat is Berend. Hij buigt gestadig het lijf naar de aarde. Achter hem schuift een nog kleiner figuurtje. Het is een schooljongen, die de koolplanten aangeeft. Onwillekeurig komt Coba tot een vergelijking: Berend wroet als een mol in de grond. Hij is blind voor al het schoon in de schepping, rondom en boven hem. En de verzuchting maakt zich uit haar los: „O Here, Gij die dagelijks wonderen werkt, maak hem ziende!”

Het is al laat in de avond als Klunder thuiskomt, nors en zwijgend, net of hij tegenslag gehad heeft. Als hij gegeten heeft en de krant even ingekeken, doet hij pas voor 't eerst een mond open: „Ik kan Jaap morg'n niet weer krijg'n om plant'n aan te gev'n, kun jij meegaan?” Het is voor hem blijkbaar een gewone zaak. In Drente gaan zoveel vrouwen mee naar 't land. Dat weet Coba. Daarom neemt ze hem zijn vraag ook niet kwalijk. „'t Spijt me”, zegt ze, „maar ik moest 't toch maar niet doen. Ik ben tegenwoordig niet zo bar lekker. Er moet een kleine komen, denk ik zomaar!” Vol verwachting kijkt ze naar zijn bruin geblakerd gezicht.

(wordt vervolgd)

De komende en de gaande man: Harold Holt (links) en sir Robert Menzies. Holt zal Menzies opvolgen als premier van Australië.

„Shaver Dealer”

Speciaalzaak in Droogscheerapparaten

DEKKER

Reparatie - Onderdelen

Bergweg 345 - Rotterdam-11 - Telefoon 28 22 93
Noordwal 10 - Den Haag - Telefoon 11 14 47

Barendrecht's

SPECIALZAKEN

SPECIALZAKEN
Textiel
Bedden
Baby-
artikelen
Tapijten

Kat. Lagedijk 421 - 423 - 430 - 432 - Telefoon 176630
Schildersweg 47 - Telefoon 252992
Winkelcentrum Hoogvliet - Telefoon 161819

Voor het betere

TIMMER-, METSEL- EN TEGELWERK

naar

D. KLIJNSMIT

Kerkstraat 37 - telefoon 18 64 68

(buiten kantoortijd tel. 12 87 92)

Ook voor excl. betimmeringen en interieurverzorging

Rotterdamse Stoom-,

Was- en Strijkinrichting

L. C. KRIJGER

Doedesstraat 46-48 - Telef. 230224-234669

Eveneens automatische Zelf-Was

Ook speciaal ingericht voor groot werk

Automobielbedrijf J. LUYT

Moltzerstraat 16 - Rotterdam-Schiebroek
Telefoon 189624

voor stalling, onderhoud, reparatie en
handel in automobielen

GULF - BENZINESTATION

W. J. SPOORMAKER N.V.

AUTOMOBIELBEDRIJF ROTTERDAM-ZUID
Wolphaartsbocht 246 - Telefoon 77550

Official Peugeot-dealer

voor

ROTTERDAM-ZUID

en de eilanden

IJSSELMONDE EN VOORNE-PUTTEN

Drukwerk nodig?

Drukkerij Laurens Coster n.v.

Hoogewerffstraat 7 - 9

Telefoon 136743 - Rotterdam - 11

Huisadres: M. de Dreu, Leeuweriklaan 33. Tel. 18.61.45

Brillen - Foto - Smalfilm

LANGSTRAAT

GRUTTOSTRAAT 3 - TELEFOON 76042 - 71751

Rotterdam - Hoogvliet - Capelle a/d IJssel

FIRMA C. A. STREEFKERK

LOODGIETERSBEDRIJF

Ruime sortering

gasapparaten en sanitaire artikelen

Claes de Vrieslaan 164 - Telefoon 34852

KOLEN EN OLIE

VOOR HUISBRAND EN INDUSTRIE

A. VAN WEEDEN'S KOLENHANDEL

Straatweg 55 - Rotterdam - Telef. 180240

Filiaal: Dorpsweg 70 - Rotterdam-Zuid - Tel. 276208

M. VAN REIJN'S

LOODGIETERSBEDRIJF

Elektrotechnisch bureau

Lusthofstraat 27, Tel. 122429 b.g.g. 131762, Rotterdam

A. Sluyter & Zonen

LUDOLF DE JONGHSTRAAT 25

Telefoon 42565 - 48207. Na 19 uur 155864

TRANSPORTEN DOOR HET GEHELE LAND

Drukkerij De Winter & Hofwegen

LAMBERTUSSTRAAT 55

TELEFOON 122054

Voor al uw drukwerk!

het beeld der va- de- ren 1915

De Vrije Universiteit

Toen de vijf heren, zoals eerder in deze rubriek is gemeld, hun brochure publiceerden over Leiding en Leider in de A.R. partij waarbij dr. Kuiper het in sommige opzichten nog al moest ontgelden, kwamen er vele reacties. Meestal in de vorm van trouwbetuigingen aan de „van God gegeven leider”. Maar groot was het vershil met een andere reactie, die van prof. dr. Hugo Visser, de „man met de gezenkop”, waarvan sommigen een tijdlang hebben verwacht, dat hij de opvolger van dr. Kuiper als leider van de A.R. partij zou worden.

NA EER EN STAAT was de titel van de brochure van prof. Visser, prof. in de theologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, behorende tot de richting van de Gereformeerde Bond. De brochure is deze maand een halve eeuw geleden verschenen. De critici van dr. Kuiper kregen er enorm van langs. Maar dr. Kuiper heeft stellig de brochure niet met onvermengde vreugde gelezen. Zo werd er b.v. in betoogd, dat de stichting van de Vrije Universiteit een vergissing was geweest. Men had daarbij gegrepen naar het onmogelijke:

„Om een universiteit in stand te houden, is veel meer dan financiën, een reservoir van geestelijke krachten onmisbaar. Zulk een ondergrond ontbreekt. Er is geen geestelijke bodem groot genoeg dan dat een gereformeerde universiteit er voldoende geestelijke levenssappen uit zou kunnen trekken. Over de oorzaken daarvan zal ik niet uitweiden, maar tastbaar is, dat de Vrije Universiteit niet tot opbloei kon komen. Daarbij komt nu nog bovendien, dat onder de groep, die er nog is, een geestelijke ebbe te bespeuren valt. In en onder de Gereformeerde beweging is lang niet meer de schone geestdrijf des beginsels waar te nemen.

Het is een grote fout, dat als daarop gewezen wordt, van zekere zijde alles wordt gedaan om het weg te doezelen en te bemantelen. Zo ook trachten ook nu weer de heren er zich af te maken door er op te wijzen, dat het vroeger ook niet alles goud was, dat er blonk. Als er over geestelijke inzinking geklaagd wordt, dan is er altijd een stemme, die doet denken aan Jeremia's klacht: „En zij genezen de breuke van de dochter van mijn volk op het lichtste, zeggende: Vrede, vrede! doch daar is geen vrede”.

Zo ook de heren in hunne brochure: „Het wordt in de laatste tijd in allerlei kringen van kerk en school, wetenschap en politiek, gewoonte om over onze geestelijke achteruitgang en ellende te klagen”. De heren voelen niet voor die klacht. Welnu, het doet mij leed, te moeten constateren, dat er maar al te veel grond voor is. Het is juist de geestelijke inzinking in de Gereformeerde groepen, die de geestelijke bestaansvoorwaarden der Vrije Universiteit ten eenmale bedreigt en heel de Gereformeerde actie.

Allereerst is de Gereformeerde groep in al de jaren van haar bestaan niet bij machte geweest, de mannen te leveren, die nodig zijn om een universiteit ook maar even te bezetten. Want daarvoor is meer nodig dan een aantal mannen, die tot een bepaalde kerk of tot een bepaalde richting behoren, daarvoor is ook nog meer nodig dan een aantal bekwame mannen, maar daarvoor zijn onmisbaar een vrij groot aantal wetenschappelijke Gereformeerde mannen, die het Gereformerd beginsel zo diep hebben ingeleefd, dat heel hun visie op het wereldproces er door beziel en gedragen wordt. Zij moeten dragers zijn van de Gereformeerde wereldbeschouwing en boven-

EEN maand geleden heeft een lezer mij een brief geschreven en — zoals dat meestal gaat — ook aan mij afgezonden. Het schrijven vond zijn weg via het bureau van dit blad en bereikte mij op een tijdstip, dat ik voor het bureau onbereikbaar, althans moeilijker bereikbaar dan anders was. Ik haast mij nu de schrijver gerust te stellen. De brief is in mijn bezit. De schrijver is de heer Bosselaar in Winkel, N.H. Hij richt zich tot mij in verband met de artikelen over naam en achternaam, waarin hij, naar zijn zeggen, veel interessants heeft ontdekt. De familie Bosselaar komt oorspronkelijk, lees ik in de brief, uit Walcheren. Schrijvers vader kwam van Oostkapelle, z'n broer woont in Colijnsplaat. Die laatste heeft een familiewapen ontdekt van een familie Borselaar. Volgens enkele gegevens mag aangenomen worden dat dit wapen ook door de familie Bosselaar gevoerd mag worden. Gegevens hebben opgeleverd dat de familie nog oorspronkelijker uit Vlaanderen komt, of uit Frankrijk. En nu mag ik eens duiken in de gegevens en de heer Bosselaar zekerheid verschaffen.

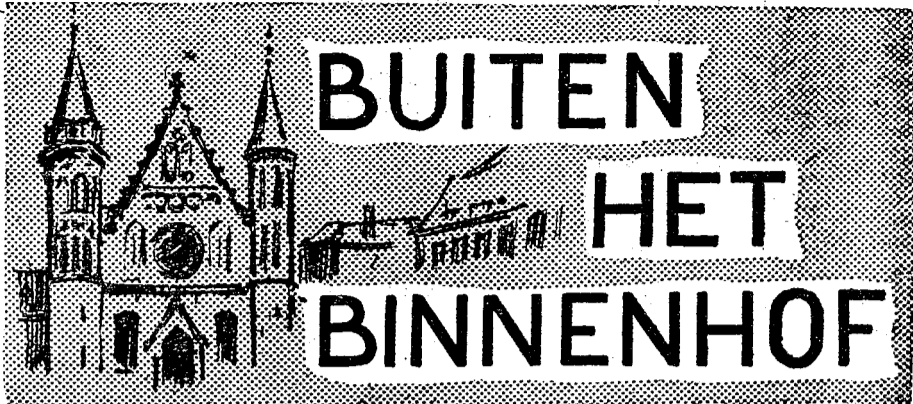
Dat laatste is moeilijk, want het blijven veronderstellingen. Ik heb mijn licht opgestoken bij dr. P. J. Meerens, bijzondere kenner van de Zeeuwse namen, die mij het volgende vertelde:

„Ik veronderstel dat de naam Bosselaar ontstaan is uit Bostelaar. Dan is de naam een afleiding van bostel. Bostel is het mout dat door de bierbrouwerijen wordt verkocht als veevoer. Iemand die daarin handelt is een bostelaar. Misschien is uit dat woord de naam Bosselaar, een Walcherse boerenaam, ontstaan”. Tot zover de heer Meerens.

Ik hoop, dat de heer Bosselaar te Winkel en zijn broer in Zeeland verder kunnen nagaan of in hun families, al is dat dan ook generaties terug, voorvaderen hebben geleefd, die in veevoeder handelden, speciaal in bostel.

Een paar dagen geleden werd ik verrast met een klein maar welkom geschenk, een boekje over Amsterdam, 6½ cm breed en 8 cm lang en 20 bladzijden „dik”. Het bevat 20 foto's, waarvan de kleinste, in een cirkel, een diameter van 5½ cm heeft en de grootste, over 2 bladzijden, 5½ x 6½ groot is.

Wat leert ons dat boekje? „Duizend-en-een” feiten over de hoofdstad, welke u, bij wijze van spreken, met dit boekje in uw handpalm houdt. De hoofdstad telt 1 burgemeester en 868.000 medebewoners. Dat er 6 wethouders zijn, weet u wellicht, maar dat er naar schatting 400.000 fietsen rijden, is niet zo bekend. Er schrijven maar niet minder dan 860 journalisten en er doceren niet minder dan 212 professoren. Er lopen (al dan niet college) 16.100 studenten, 165.000 scholieren, 171 predikanten (sommigen rijden) rond. U kunt bij 1000 parkeermeters parkeren (als niemand anders parkeert tenminste), met 221.300 toestellen telefoneren, over 635 bruggen gaan en langs 270.000 woningen lopen.

U kunt een keuze maken uit 14.500 winkels, 69 chinese restaurants, 58 weekbladen, 9 dagmarkten, 183 hotels, 22 ziekenhuizen en 150 kerkgebouwen. U mag u achter 102.000 bomen verschuilen, u kunt 100 grachten bewonderen en lief zijn voor 27.972 gemeente-ambtenaren. Voor uw publicaties kunt u bij 100 uitgevers terecht, desgewenst met muziek van 15 draaiorgels. En als u moe bent, kunt u op 2.200 zitbanken rusten, peinzend op welke van de 35 handelsbanken, 315 effectenkantoren, 67 postkantoren, u uw geld zult beleggen. Neemt vooral de 1.180 verkeerslichten in acht, als u zich over de 986 km rijwegen begeeft. De 5.000 bouwwerken uit de 17e en 18e eeuw kunt u beter wandelend bekijken. Maar het boekje is nog lang niet uit!

Wat verbruikt nu zo'n stad aan elektrische stroom, zult u vragen (of niet). 1.351.000.000 kWh, om precies te zijn. En hoeveel gas? 237.000.000 m³. Hoeveel bloembollen kunnen straks in de parken uitkomen? 1.000.000!

Moeten die 868.000 inwoners ook eten, met of afgezonderd van de toeristen? Zeker! Zij eten per dag 250.000 broden. Op zo'n dag nu (behalve zondag) worden 20 huwelijken gesloten, worden 3 echtscheidingen uitgesproken, worden 44 nieuwe Amsterdammers geboren, overlijden er 22.

Per jaar arriveren uit alle delen van de wereld 37.000.000 treinreizigers, en 1.840.000 luchtreizigers. In de havens komen 8.517 zeeschepen met 14.500.000 N.R.T. aan (verlaten de havens ook weer!). En wat wilt u nog meer weten. Want om nu dat hele boekje over te schrijven, is ook weer geen doen!

Het is verkwikkend dat in onze tijd van king-size en supermarkt en gezinsflessen eens iets kleins verschijnt. Dit boekje, een uitgave van het Bureau Voorlichting en Representatie van de gemeente Amsterdam is lilliput-oase. Er is toch al zo weinig dat een mens in de palm van zijn hand kan houden!

William G. Groot

LAK- EN VERFINDUSTRIE

v/h P. WERRE & CO.

Alles op verfg gebied

Veenkade 49-50 - DEN HAAG

Tel. 633923 (3 lijnen)

ZAKKEN

Voor alle verpakkingsdoeleinden

T. SPAAN

v. Berckenrodestraat 15, Rotterdam-W.
Tel. 010-6 91 95. Telegr.: TESPA.

N.V. G. HAAK

v. Berckenrodestraat 15, Rotterdam-W.
Tel. 010-6 91 95. Telegr.: HABAG.

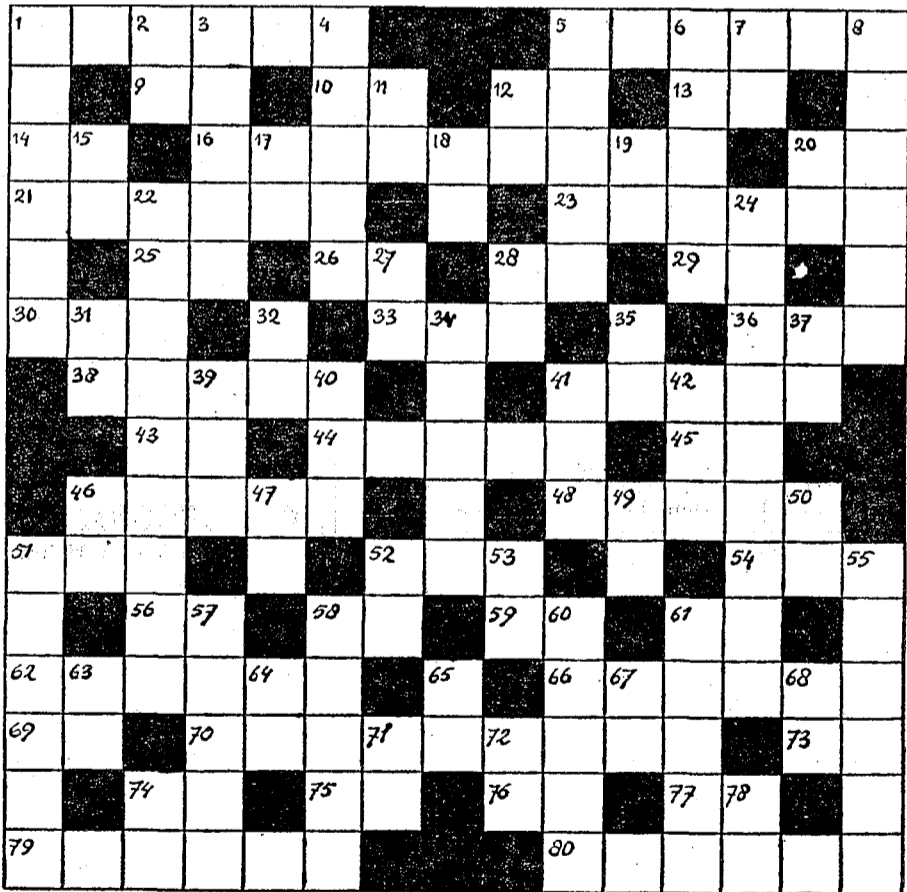
Postbus 6043.
Import - Export

Kruiswoordraadsel

Horizontaal: 1. Triest, 5. kameraad, 9. water in Friesland, 10. uitroep, 12. daar, 13. spil, 14. lengtemaat, 16. kaarsenhouder, 20. jongensnaam, 21. woede, 23. schoonheid, 25. titel, 26. waterstand, 28. op die datum (afk.), 29. ontkenning (Eng.), 30. dicht, 33. groente, 36. hoeveelheid, 38. jongensnaam, 41. bijnaam, 43. daar, 44. wondvocht, 45. pers. vnv., 46. schotel, 48. witte suiker, 51. jongensnaam, 52. hevig, 54. behoeftig, 56. toestemming, 58. noot, 59. waterstand, 61. en anderen, 62. wapens, 66. overblijfsels, 69. reddingsleger (afk.), 70. ontmoedigd, 73. onbekende, 74. tweeklank, 75. bouwland, 76. arbeidsovereenkomst(afk.), 77. ambtshalve (afk.), 79. sportsman, 80. ontspanning.

Vertikaal: 1. Vogel, 2. pers. voornaamwoord, 3. drinkgerei, 4. appel, 5. titel, 6. edelman, 7. strijdmacht uit W.O. II, 8. gebergten, 11. eveneens (afk.), 12. lengtemaat, 15. soort onderwijs (afk.), 17. partij, 18. landbouwwerktuig, 19. jongensnaam, 20. ons inziens, 22. beminde, 24. ambt, 27. leekernij, 28. officier van justitie (V.S.),

dien in staat, om deze op het wetenschappelijk onderzoek toe te passen, zodat de echte, ware wetenschap verschijnt in dat licht. En is het dan niet onwedersprekelijk, dat op feitelijk geen enkel gebied in al die jaren van haar bestaan ook maar één zulk een grondlegend werk van haar is uitgegaan?"

31. tweeklank, 32. uitroep, 34. inhoudsmacht, 35. reeds, 37. zoogdier, 39. tijdperk, 40. moment, 41. lichaamsdeel, 42. doorzichtig, 46. pers. voornaamwoord, 47. uitroep, 49. kippenprodukt, 50. de oudere (afk.), 51. bekende buitenlander, 52. uitroep, 53. pers. voornaamwoord, 55. houden van, 57. behoeftigen, 58. hatelijke opmerking, 60. voedsel, 61. plaats in Duitsland, 63. familielid, 64. ambtshalve (afk.), 65. lidwoord, 67. zie 64 vert., 68. voegwoord, 71. titel, 72. noot, 74. mijn (afk.), 78. zoogdier.

vandaar, 39. eed, 40. marge, 42. sik, 43. Irene, 45. Nero, 47. slak, 49. varen, 53. geboden, 55. meieren, 58. riet, 59. ronde, 61. rota, 62. Elten, 63. Dec, 64. Medea, 65. Coen, 66. Deens, 67. nerf.

Vertikaal: Volgt uit horizontaal uitgezonderd: 2. Robin, 4. Brabant, 9. Spaarne, 11. renet, 23. rendier, 24. brems, 30. onder, 41. genoten, 44. raderen, 48. beilo, 52. meter.

sigarenhandel MATADOR

L. KORPEL

Mauritskade 71

Tel. 180234, b.g.g. 607673

Postrekening 37 7073

levert alle rokersartikelen

waarheen u maar wens.

Oplossing puzzel van 15 januari

Horizontaal: 1. krib, 5. zweer, 9. stro, 13. lorre, 14. alt, 15. speer, 16. Abia, 17. Dakar, 19. Anna, 20. misbaar, 21. gelaten, 22. adres, 25. snor, 27. tank, 31. Rotte, 33. ent, 35. peren, 37. Epe, 38.

In drie fasen

A C H T E R P A G I N A

Bij de verkiezingscampagne kan men drie fasen onderscheiden. Men zou ook een andere indeling kunnen maken. Maar wij willen de verkiezingscampagne ditmaal eens op deze wijze benaderen: eerste fase: de formele, technische fase; tweede fase: de materiële, beeldvormende fase; derde fase: de formele en materiële, de technische en beeldvormende fase tegelijk.

De eerste en tweede fase overlappen elkaar gedeeltelijk. Dat willen wij voorop stellen.

Maar dan zouden wij als de eerste fase willen zien die van de opstelling van de groslijsten en kandidatenlijsten, het klaarmaken van alle papieren en de indiening der lijsten op de dag van de kandidaatstelling, het werk van het verzorgen van het stemmen bij volmacht, alsmede het mobiliseren van het kader en het in beweging brengen van de partij.

De tweede fase is die van de propaganda, de publiciteit, het „verkoppen” van het partij-ideaal in zijn concrete vorm.

De derde fase is het maken van de definitieve keus, het uitbrengen van de stem op de dag der verkiezingen.

Eerste fase

Allereerst nog even deze opmerking. Er is ook de overlapping van twee op elkaar volgende verkiezingen, namelijk: die voor de Provinciale Staten op woensdag 23 maart en die voor de Gemeenteraden op woensdag 1 juni.

De opstelling van de groslijsten en de kandidatenlijsten voor de Provinciale Staten is in onze partij praktisch achter de rug. De kandidatenlijsten, alsmede de daarbij behorende papieren voor de Statenverkiezingen moeten door de partij officieel worden ingediend op dinsdag 8 februari a.s. Dat is dus al kort dag. De besturen van de Provinciale Comité's en van de Statencentrales dienen er voor te zorgen, dat alle papieren tijdig in orde zijn. Er komt wat dit betreft heel wat kijken. Men doet er bovendien verstandig aan de op de dag der kandidaatstelling in te leveren stukken enige dagen van tevoren reeds te doen controleren. Dan kunnen eventuele fouten, vergissingen of onvolledigheden nog worden hersteld. Zodoende behoort men geen zorgen te hebben op de dag der kandidaatstelling zelf.

TERWIJL deze dingen voor de Provinciale Staten nog de aandacht vragen, is ook de opstelling van groslijsten en kandidatenlijsten voor de Gemeenteraden reeds volop aan de gang. De dag der kandidaatstelling voor de Gemeenteraden is dinsdag 19 april a.s. Daarvoor heeft men dus nog enige tijd. Maar, de tijd gaat snel en daarom doen de kiesverenigingen er goed aan terzake voortvarend bezig te zijn. Ook wat dit betreft moeten heel wat papieren tijdig en goed ingevuld worden. Wil men de kandidaatstelling zorgvuldig behandelen dan moet men daarvoor voldoende tijd uittrekken.

VORIGE week hebben alle (gemeentelijke, centrale) kiesverenigingen een brief (d.d. 19 januari 1966) van het Centraal Comité ontvangen in verband met het plaatsen van de naam of de aanduiding van de partij boven de kandidatenlijsten. Het verzoek om registratie van de te gebruiken naam of aanduiding van de partij boven de kandidatenlijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen moet door de kiesvereniging worden ingediend bij het Centraal Stembureau (ter gemeentesecretarie).

Dit moet gebeuren binnen acht weken, doch uiterlijk zes weken vóór de dag der kandidaatstelling. M.a.w. het verzoek kan worden ingediend vanaf

22 februari 1966, maar uiterlijk op 7 maart 1966.

Indien de naam of aanduiding (Anti-Revolutionaire Partij of A.R.) boven de lijst wordt gebruikt, alleen of in combinatie met de naam van een samenwerkende partij, dient tevens gelijktijdig een verklaring model G 2-1 van het Centraal Comité te worden overgelegd.

Deze verklaring, waarin door het Centraal Comité aan de kiesvereniging machtiging wordt verleend om van de naam of aanduiding van onze partij gebruik te maken, moet op het partijbureau schriftelijk worden aangevraagd. Men wordt verzocht dit tijdig te doen.

TOT de formele, technische fase behoort ook het verzorgen van stemmen bij volmacht. Wie bij volmacht wil stemmen — omdat hij zelf niet op de verkiezingsdag naar de stembus kan gaan — moet daartoe een speciaal formulier indienen. Wij hebben daarvoor vorige week in Nederlandse Gedachten/A.R. Post (pagina 8) van 22 januari uitvoerig bericht. De termijn van indiening van de formulieren sluit onherroepelijk a) voor de Provinciale Statenverkiezingen op woensdag 9 maart; b) voor de Gemeenteraadsverkiezingen op woensdag 18 mei. Wil men voor beide verkiezingen bij volmacht stemmen, dan dient men voor elk van beide verkiezingen afzonderlijk een formulier in te vullen. Nadere informatie bij het bestuur van uw kiesvereniging.

TENSLOTTE behoort ook bij deze eerste fase het mobiliseren van het brede kader en het in beweging brengen van de partij. Daarmede is natuurlijk in verband met de opstelling van groslijsten en kandidatenlijsten al een begin gemaakt. Hiermede moet nu natuurlijk verder voortgang worden gemaakt. Elk bestuurslid en elk partijlid heeft zijn grote of kleine taak in de verkiezingscampagne. Daar komen wij nog op terug.

Tweede fase

DE tweede fase is dus die van de propaganda, de publiciteit, het „verkoppen” van het partij-ideaal in concrete vorm. Dat gebeurt door middel van pers, radio, televisie, door geschriften, brochures, folders, affiches, raambiljetten, het gesprek van man tot man, van vrouw tot vrouw, alsmede door kleine bijeenkomsten en grote

vergaderingen. Door middel daarvan worden aan de man (vrouw) gebracht de visie van de partij, haar ideaal, maar ook het optreden — de woorden en daaden tot verwezenlijking daarvan — door gemeenteraadsleden, wethouders, leden van Provinciale Staten, Gedeputeerden, Kamerleden, staatssecretarissen en ministers, bestuursleden van allerlei partij-organen en de partijleden zelf.

ALS start van de A.R. verkiezingscampagne kan men beschouwen de buitengewone Deputatenvergadering op zaterdag 12 februari a.s. te Utrecht, dus vier dagen na de kandidaatstelling voor de Provinciale Staten. Belangrijke redevoeringen zullen de deputaten daar kunnen horen. Hetgeen gezegd zal worden is niet alleen voor hen bedoeld, maar voor heel de partij en voor heel het volk. Daarvoor is een partij er en daartoe treedt zij in het publiek op.

Allereerst komt er ter opening der vergadering de deputatenrede van de voorzitter van het Centraal Comité, dr. W. P. Berghuis. In de middagvergadering spreekt allereerst de vice-minister-president, mr. B. W. Biesheuvel, en wel onder de titel „Reformatie zij onze leuze”. De voorzitter van de A.R. Tweede Kamerfractie B. Roolvink, spreekt over „De blik vooruit”. Mr. A. B. Roosjen, tweede voorzitter van het Centraal Comité, houdt een toespraak onder de titel „Hou en trou”. „De partij van morgen” is de titel van de slottoespraak van drs. G. N. Lammens, predikant te Heemstede.

Muzikale medewerking wordt verleend door het zangkoor van de Kweekschool „Rehoboth” te Utrecht, onder leiding van de heer H. Kwakkel. Organist is de heer Anne Kalkman. Violisten Rikje Ruiter en Wolter Kwakkel.

De besturen der kiesverenigingen doen er goed aan zich voor de Deputatenvergadering er van te vergewissen hoe het staat met de verschuldigde contributie-afracht aan het Centraal Comité. Geen rechten zonder plichten. Uiteraard moet de afracht 1964 geheel voldaan zijn, maar ook die over 1965 moet tenminste voor een belang-

rijk deel zijn voldaan. De secretarissen der kiesverenigingen zijn terzake ingelicht. Voorzover de voorraad strekt zijn op schriftelijke aanvraag bij het partijbureau toegangskarten voor belangstellenden gratis beschikbaar.

De aanvang der vergadering is klokslag half elf. Laat men zorgen op tijd te zijn. Gedurende de opening en de openingstoespraak blijven de deuren gesloten. U kunt dus beter flink wat te vroeg dan een paar minuten te laat zijn. U kunt dan nog eerst rustig een kop koffie bestellen.

NA de Deputatenvergadering begint het dus pas goed. Wij komen daar volgende week nog wel nader op terug. Denkt u inmiddels aan de verspreiding van de zogenaamde jeugd-folder voor jonge kiesgerechtigden. Het nummer van A.R. Post van maart a.s. zal een verkiezingseditie zijn. Indien men dit nummer wenst te verspreiden kan men het bestellen. De kiesverenigingen ontvangen binnenkort daartoe een bestelbon. De toezending van de bestelde affiches kan tegen het einde van februari tegemoet worden gezien. Het eventuele overige propagandamateriaal loopt via de Provinciale Comité's c.q. Kamercentrales. Verder over de tweede fase volgende week.

Derde fase

TENSLOTTE de derde fase, waarop wij later nog wel uitvoeriger terugkomen. Het betreft de verkiezingsdag zelf. Het stemmen zelf, het rood maken van het hokje, is een technische zaak. De beslissing vooraf over de keus welk hokje is een kardinale zaak van hoofd en hart. En de mede door die stem beïnvloede uitslag, welke 's avonds bekend wordt, zal ons het beeld laten zien van de ligging der volksofinie. Dat beeld wordt die dag door 7.000.000 mensen getekend. Over die beeldvorming is nog veel te zeggen. Denkt u daar ook eens over.

WIDEK.

Centrale vergaderingen

Wij komen bijeen...

Gaarne willen wij in deze rubriek de aandacht vestigen op centrale vergaderingen, welke in de verschillende delen van het land worden gehouden. In chronologische volgorde zijn het ditmaal de volgende:

☆ Op vrijdag 28 januari belegt de Statencentrale Groningen een vergadering. De plaats van samenkomst is „Het Tehuis” te Groningen. Aanvang der vergadering te 20.00 uur. Dr. C. Boertien te Geldrop, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zal spreken over „Nederland in Europa”.

☆ Op zaterdag 29 januari belegt het Provinciaal Comité Overijssel een algemene partij-vergadering. De plaats van samenkomst is Hotel Van Gijtenbeek, Stationsplein te Zwolle. Aanvang der vergadering te 14.00 uur. Als spreker zal optreden Z.E. J. Smallembroek, minister van Binnenlandse Zaken.

☆ Op maandag 31 januari beleggen de kiesverenigingen Bouwlust, Morgenstond en Valkenbos te 's-Gravenhage een gecombineerde vergadering. De plaats van samenkomst is een der zalen van de Vredekerk, Maartensdijklaan, ingang Markelostraat. Aanvang der vergadering te 20.00 uur. De heer G. A. Kieft te Utrecht, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, spreekt onder de titel „Zo is het ook nog eens een keer”.

ARJOS

☆ Op zaterdag 29 januari vergaderen de afgevaardigden van de ARJOS-klubs in de provincie Groningen met het moderamen van de Nationale Organisatie. De plaats van samenkomst is „Het Tehuis” te Groningen. Aanvang der vergadering te 14.00 uur. Gesproken zal worden over de taak en de positie van de ARJOS.

☆ Op zaterdag 5 februari wordt de jaarvergadering gehouden van het

Provinciaal Verband ARJOS Noord-Brabant/Limburg. De plaats van samenkomst is een der zalen van de Adventskerk te Eindhoven. Aanvang der vergadering te 14.30 uur. Als spreker zal optreden ir. L. Touwen te Oosterbeek, over „De recreatieve ontwikkeling van Noord-Brabant en Limburg”. Slotwoord door de voorzitter van de Nationale Organisatie van ARJOS, de heer J. van der Ploeg te Groningen.

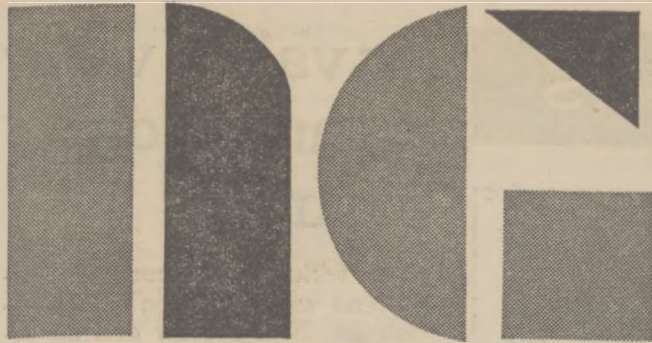
Firma Jan de Mik
HARDINXVELD-GIESSENDAM
Aannemers van
OEVEVERBINDINGSWERKEN
GRIENDHOUTHANDEL
Telefoon 01846 - 2156 - 2484
Hardinxveld-Giessendam

M. C. van Staaveren
AALSMEER — TELEFOON 4051
Specialiteit in
Anjerstekken, Freesiaknollen

Verplaatsbare
HOUTEN GEBOUWEN
DIRECTIE- EN SCHAFTKETTEN
NOODWONINGEN
SCHOLEN EN
KERKEN
DIRECTIE- EN
SCHAFT-
WAGENS
ETC.
HABBO
HOUTBOUW
HARDINXVELD
TELEFOON Giessendam-Hardinxveld 2141

ZOETERMEERS ROEM
de fijnste margarine
GEBR. VAN DER SPEK N.V.

In de late avond

Ds. J. Fokkema †

DINSDAG 1 februari 1966, de dag waarop hij 73 jaar zou zijn geworden, werd hij begraven: ds. J. Fokkema, oud-lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal (1946-1959).

Zo stond het niet op de rouwkaart. Daar stond: Jan Fokkema V.D.M. Hoezeer zijn bestaan op aarde daarmee in de kern getypeerd was, bleek wel uit de indrukwekkende rouwdienst, die in de Ichtuskerk te Soest werd gehouden. Daar werd in de eerste plaats een Herder en Leraar begraven, vanuit het kerkgebouw, waaraan zijn naam zo onverbreekelijk verbonden is. Een ingemetselde gedenksteen getuigt daarvan.

Wij behoeven niet te verhelen, hoe moeilijk ds. Fokkema zijn heengaan uit de actieve landspolitiek heeft kunnen verwerken. Dit gevoegd bij zijn leeftijd van 65 jaar had er gemakkelijk toe kunnen leiden, dat hij zich in zijn emeritaat had teruggetrokken. Maar zijn rusteloos en strijdbaar karakter zocht integendeel een geheel nieuwe taak. Hij nam de herdersstaf op over het verstrooide hervormd-gereformeerde kerkvolk van Soest. Met een bewonderenswaardige volharding en talent heeft hij eerst deze groep samengebracht, geactiveerd en georganiseerd en daarna ingebracht in het kerkelijk verband, alle aanvankelijke tegenwerking van officieel kerkelijke zijde ten spijt. Zijn werk was af, zoals ds. A. O. Zijlstra, die de rouwdienst leidde, het zei: de plaats in de kerk geregeld, het gebouw voltooid, zijn opvolger zou hij a.s. zondag bevestigen.

Moeilijk zou het afscheid ook hier voor hem geworden zijn. Reeds vroeg hij zichzelf en anderen af: Wat kan ik nu aanpakken? En toen vond God het genoeg. Komend uit een vergadering stapte hij in zijn auto en werd weggenomen.

Ontroerend was het getuigenis van zijn trouw in zijn pastorale werk. Wie herdenken we hier eigenlijk? De dominee of de politicus? Ach, wie ze zou scheiden, zou het niet begrepen hebben. Laten we bij zijn heengaan, waarbij het licht vooral viel op de Dienaar des Goddelijken Woords, niet vergeten, hoe hij met dezelfde strijdvastheid, waarmee hij in Soest gearbeid heeft, werkzaam is geweest als Kamerlid, als wethouder van Ede, en vooral ook, hoe hij het land heeft afgesjouwd tot in de hoeken en gaten om het volk, waarmee hij zo nauw verbonden was, voor de anti-revolutionaire beginselen te winnen en te behouden.

Ontzaggelijk veel verdriet heeft hij gekend: Een zoon in het concentratiekamp verloren, een kleinzoon door een ongeval weggerukt. Maar God maakt alle dingen nieuw. Er zal geen dood meer zijn. Wat overblijft is het heerlijk feest van een zondaar, bij wiens dood een tot tranen toe bewogen gemeente uit Psalm 30 zong: „Gij hebt het leven mij geschonken, ik ben niet in den kuil gezonken”.

W. Aantjes.

P. C. Elfferich.

verlaten de ministers vermoeid, maar niet ontevreden het Luxemburgse stadhuis, waar zojuist een belangrijk accord werd gesloten. De bewindslieden Luns en Schroeder hadden daarin een belangrijk aandeel.

(Zie ons artikel op pag. 6 en 7)

DEZE WEEK

- Ds. J. Fokkema overleden (pag. 1 en 4).
- Actuele commentaren (pag. 3, 6 en 9).
- Na het akkoord van Luxemburg (pag. 6 en 7).
- Economische zaken in de Tweede Kamer (pag. 5).
- A.R. Vrouwencomité kwam bijeen (pag. 9).
- Vietnam (pag. 2).
- Lezers schrijven ons (pag. 2).
- Stemmen bij volmacht en partijnieuws (pag. 8).

LUISTER...

op maandag 7 februari naar onze radio-uitzending. Spreker: Mr. W. R. van der Sluis, secretaris A.R. Partij. De uitzending vindt plaats van 18.20 - 18.30 uur via Hilversum I (N.C.R.V.).

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuyperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:
Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 4,— per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij-Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:
f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

Prof. dr. W. J. Kooiman:

PHILIPPUS MELANCHTHON

(Luthers vriend en medewerker)
Geïllustreerd. Gebonden f 14,90
Verkrijgbaar bij de boekhandel
Uitgeverij W. ten Have N.V.

*** Nieuw-Guinea

Indonesië en Nederland hebben zich beiden bij Verdrag gebonden met betrekking tot de toekomst van West-Irian (Nieuw Guinea).

De Verenigde Naties hebben daarbij de helpende hand geboden. Het is daarom onjuist er nu reeds van uit te gaan als zou een der verdragsluitende partijen zich aan dat verdrag zou willen onttrekken!

Dat de A.R. Tweede Kamer-fractie hierop bij de behandeling van de begroting van buitenlandse zaken in het openbaar heeft gewezen, achten wij van groot belang.

*** Waardering

Onze A.R.-staatssecretaris van Economische Zaken heeft het met zijn middenstandsbeleid in de Tweede Kamer niet moeilijk gehad. De bordjes waren goed verhangen! Van alle kanten klonken waardevolle woorden voor het voortvarend en doelbewust beleid van staatssecretaris Bakker. Wij menen van terecht. Niet alleen is men in de politiek tevreden over de voortgang van het middenstandsbeleid, de betrokkenen zelf — i.e. de middenstandscentrales — zeggen dat er weer schot zit in het op de zelfstandige ondernemer gerichte beleid. Enkele we-

Staatssecretaris Bakker

ken geleden citeerden wij „De Ondernemer”, het officiële orgaan van de Christelijke Middenstandsbond. Tien belangrijke actiepunten van het urgentielijstje van de middenstandscentrales zijn door de krachtige steun van staatssecretaris Bakker reeds in vervulling gegaan of zullen binnenkort gerealiseerd worden. In de pers heeft met name het plan te komen tot een Ontwikkelings- en Saneringsfonds het accent gekregen. Dat is begrijpelijk, maar er is belangrijk méér aan de orde! Het beleid van staatssecretaris Bakker is er op gericht door verbetering van het ondernemersonderwijs, door een goede opzet van een gesubsidieerde bedrijfseconomische voorlichting, door verbetering van de kredietgaranties enz. de middenstandsondernemer „gelijke kansen” te geven en hem in staat te stellen tot een slagvaardig beleid in de concurrentie van het grootbedrijf. En dit nieuwe beleid wordt in goede samenwerking met de middenstandscentrales nu gerealiseerd.

In de Tweede Kamer is van het fabeltje dat het overheidsbeleid gericht is op uitkoop van de middenstand en dat „saneringsagenten” van het Ontwikkelings- en Saneringsfonds het land in zullen worden gezonden, door staatssecretaris Bakker overtuigend bestreden. De V.V.D.-er Visser kon slechts toegeven verkeerd ingelicht te zijn. Aan saneringsgevallen zullen — op vrijwillige basis — niet ontkomen te zijn, maar met de organisaties legt de staatssecretaris alle accent op de O. de O van ontwikkelen. Laten we op onze ondernemers zuinig zijn.

*** Openbaarheid

De Nederlandse Bank is niet alleen een gewone bank, die handelt als alle andere banken. De Nederlandse Bank is meer. Zij realiseert een monetair beleid dat er o.m. op gericht is de positie van de Nederlandse gulden naar binnen en naar buiten te handhaven. Zij oefent bovendien toezicht uit op het beleid van alle particuliere banken.

Zij waarschuwt zo nodig de regering en brengt, al dan niet op verzoek, aan de regering weloverwogen adviezen uit. Dat zijn voortreffelijke zaken.

STALEN bureaus, stoelen, tafels, wandstellingen, rijwielstandaards, Vraagt gratis folder

„MEKA”

Austerlitz

Gemeente ZEIST . Telefoon 03439 - 287

HET is een schone naam: school met de Bijbel. Die naam heeft oude rechten. Toen de schoolstrijd in de dagen van Kappeyne op het hevigst was, kende iedereen die naam. Het volkspetitionnement stelde het centraal: de opvoeding bij het Woord. En als blijvend orgaan na het volkspetitionnement ontstond de Unie „Een School met den Bijbel”. Mijn advies aan schoolbesturen is dan ook telkens weer: zet die naam op uw school, maak haar aan de mensen dagelijks kenbaar als een School met de Bijbel.

En in breder verband verwerpen wij ons altijd tegen formuleringen als confessionele scholen, scholen op wereldbeschouwelijke basis, op oecumenische basis enz. en vinden het bedenkelijk, wanneer de „poldergeest” beweerd wordt in de Zuiderzeepolders een nieuwe school te begeren, anders dan de School met de Bijbel.

De N.C.R.V. heeft zich, vooral in een vroegere periode, meer dan eens aangediend als omroep met de Bijbel. Dat was goed. En laat men het ook in onze dagen maar duidelijk zeggen en met diepe ernst proberen waar te maken.

OOK de Christelijke politieke partij begeert, als het goed is, een partij te zijn met de Bijbel en zij komt daar ook voor uit. Alle Protestants-Christelijke partijen verwijzen in haar beginselprogramma naar de Heilige Schrift. De Anti-Revolutionaire partij streeft naar behoud en versterking van het beslag van Gods Woord op het openbare leven. Zij is daarbij vrij van clericale smetten en stelt uitdrukkelijk, dat de kerk het Woord Gods voor heel het leven heeft te verkondigen, maar dat Overheid en Volk bij het licht der Heilige Schrift zelfstandig hebben te verstaan, wat dit voor het staatkundig leven van elke tijd heeft te zeggen.

De C.H. Unie zegt dat bij de uitoefening van het gezag in de staat richtsnoer en toetssteen behoort te zijn, hetgeen in de Heilige Schrift wordt geopenbaard. Het G.P.V. wil bij het voeren van christelijke politiek uitgaan van de Bijbel. De S.G.P. streeft naar een regering op de grondslag van de in de Heilige Schrift geopenbaarde ordening Gods.

Bij de uitwerking van zulk een grondslag zullen er uiteraard verschillen optreden. Maar dat verandert niets aan de overtuiging, dat een Christelijke partij een partij moet zijn met de Bijbel. De K.V.P. heeft in haar Algemeen Staatkundig programma tot nu toe de grondregel: „zij staat op de grondslag van de beginselen der natuurlijke zedewet en de Goddelijke Openbaring, waarbij zij de uitspraken van het kerkelijk leergezag aanvaardt”. Ieder, die enigszins ter zake kundig is, herkent hier terstond de typisch Roomse elementen. Het is bekend, dat er voorstellen zijn, om deze zin te wijzigen en het kerkelijk leergezag te schrappen, maar ook om de verwijzing naar de Goddelijke Openbaring te veranderen. Het laatste is vanuit ons beginsel gezien, bedenkelijk. Want een partij is eerst in de volle zin een Christelijke partij, als zij wil strijden en bouwen bij het licht van de Heilige Schrift. De Bijbel moet open op tafel blijven liggen, als een teken, als vermaning, als een waarschuwing, als een gids.

IN het verleden en in het heden wordt hier de tegenstelling openbaar zowel met de traditionele linkse partijen als met een uit een doorbraak voortgekomen formatie. Zulke partijen zouden haar opzet, geschiedenis, karakter en beginsel VERLOOCHENEN, als zij in haar beginselprogramma de Heilige Schrift als richtsnoer erkennen. **ZIJ**

Maar er is bij de realisatie van dit beleid toch een manco.

Het is de praktijk van de Nederlandse Bank dat — behoudens het jaarverslag van de president — de in de loop van een jaar genomen beslissingen nimmer behoorlijk worden gemotiveerd. Het waarom van de genomen maatregelen wordt niet tegelijkertijd meegedeeld.

Het zou de controle van de beide Kamers der Staten Generaal vergemakkelijken en verbeteren indien het hoe en het waarom van de getroffen — nu incidenteel lijkende — maatregelen, openbaar zou worden gemaakt.

Waarom zou Nederland bovendien bij andere landen in dat opzicht achterblijven?

WEIGEREN DAT DAN OOK WEL-BEWUST.

Die weigering, om het Woord van God als richtsnoer voor de politieke activiteit te aanvaarden gaat soms gepaard met de erkenning, dat in het persoonlijk leven de Bijbel een grote en beslissende betekenis heeft. De omgang met de Bijbel maakt de mens, zo erkent men dan, tot een nieuwe, een geheiligde persoonlijkheid. En die innerlijke verandering betekent ook een ander optreden in de wereld van de politiek. Op zich zelf is dit wáár. Wie in de binnenkamer zijn Heer heeft ontmoet, treedt naar buiten met een nieuw gezicht.

MAAR dit is maar één kant van de waarheid betreffende de omgang met de Heilige Schrift. Die Schrift leert ons DE WEG kennen, die wij hebben te gaan, de WEG DER GEHOORZAAMHEID. De Heilige Schrift is DUIDELIJK. Zij biedt geen orakeltaal, die door een priesteres moet worden verklaard. Zij is zó duidelijk, dat ook de eenvoudigen haar kunnen verstaan. De Heilige Schrift is RIJK en VEELZIJDIG. Zij slaat op elke situatie in elke tijd. Dat weet Gods volk uit ervaring en het is tegelijk een GELOOFSSTUK. En zó moet psalm 119 ook worden gelezen. Daar raakt de dichter niet uitgesproken over wat hij in Gods getuigenissen vond.

MAAR dan komt de uitdaging. Dan zegt iemand: zeg het nu eens concreet. Noem het eens op in punten. Geef eens voorbeelden. En iemand, die niet zonder vijandigheid spreekt, zegt: het is natuurlijk als van ouds, de zondagsrust en de wederinvoering van de doodstraf. Twee A.R. stokpaardjes, van Kuyper en van Duymaer van Twist. Laat hij even geduld hebben. Wij spreken door Gods Woord geleid, niet alleen van de staat, of de gemeenschap, maar ook en vooral van de overheid. Dat is al een groot en beslissend verschil.

Daar beginnen al wegen te scheiden. Wij horen elke zondag in de kerk de tien geboden lezen, opdat wij er ons leven naar zullen richten. Ook de Overheid heeft die geboden te onderhouden, de godslastering te weerstaan de eed te eerbiedigen, de zondagsrust te bevorderen. Ik noem met opzet deze voorbeelden, omdat soms ten onrechte wordt gemeend, dat alleen de tweede tafel der wet richtlijnen bevat voor de Overheid. Maar wel is het zo, dat die tweede tafel b.v. duidelijk heen wijst naar de heiligheid en onverbreekelijkheid van het huwelijk.

BIJ die tien geboden zijn we in het hart van het Oude Testament. En daartegen hebben wij geen bezwaar, omdat wij menen geroepen te zijn, naar héél de Schrift, Oud- zowel als Nieuw-Testament te luisteren.

Toen prof. Hering zijn boek schreef: De zondeval van het Christendom, heeft prof. S. Greydanus hem van antwoord gediend in het Geref. Theol. Tijdschrift. In een noot van een volgende druk wijst prof. Hering die kritiek af, omdat Greydanus zich vaak beriep op het Oude Testament. En zulk een beroep achtte de Leidse hoogleraar verkeerd. Wij niet. En daarom vinden wij het juist, om te verwijzen niet

Met de Bijbel

naar Bijbelgedeelten, maar naar héél de Heilige Schrift.

HEBBEN we ook nog iets aan de ceremoniële en burgerlijke wetten van Israël? Zeker, ook dat is openbaring van Goddelijke wijsheid voor Gods volk in alle tijden.

Wij vinden er aanwijzingen over de eigendom (onlangs nog in Ned. Gedachten besproken), maar ook over de publieke eerbaarheid, over de bescherming van de zwakken, over de vreemdelingen. Zij golden in speciale zin voor Israël, maar in wezen en strekking raken zij ook ons.

In onze Staten-Generaal werd eens gezegd, dat de regel pacta sint servanda een Westerse regel was, die de niet-Westerse wereld niet zo aanspreekt. Wij hebben toen herinnerd aan de Gibeonieten. De BIJBEL is scherp tegen woordbreuk, ook in het internationaal verkeer.

Wij hebben in het Nieuwe Testament Romeinen XIII en Openbaringen XIII, de overheid, „u ten goede” en de anti-christelijke staat van het beest uit de afgrond.

Prof. Van Niftrik heeft eens de merkwaardige uitspraak gedaan, dat de Bijbel een BIJ UITSTEK politiek boek is. Zoals hij dit bedoelde, kan het moeilijk worden ontkend. Het gaat voor een héél groot deel over de geschiedenis van één volk, en over de vraag of het met zijn overheden wandelt in de wegen des Heren.

En ook zo gezien, is de Bijbel BIJNA BENAUWEND ACTUEEL.

En daarom, als in een politieke partij wordt voorgesteld, om niet meer in het beginselprogramma speciaal te verwijzen naar de Openbaring Gods, kan dat een reden zijn tot een ernstige vraag.

A.

Verplaatsbare HOUTEN GEBOUWEN

DIRECTIE- EN SCHAFTKETEN

NOODWONINGEN

SCHOLEN EN

KERKEN

DIRECTIE- EN

SCHAFT- EN

WAGENS

ETC.

TELEFOON Giessendam-Hardinxveld 2141

Firma Jan de Mik

HARDINXVELD-GIESENDAM

Aannemers van

OEVERVERBINDINGSWERKEN

GRIENDHOUSHANDEL

Telefoon 01846 - 2156 - 2484

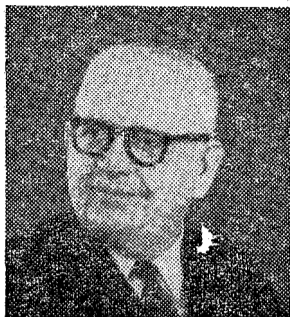
Hardinxveld-Giessendam

Ds. J. Fokkema heengegaan

V.D.M.

en

Kamerlid

Hij ging uit het leven heen kort nadat hij teruggekeerd was in zijn woning te Amersfoort van een in Utrecht door hem bijgewoonde vergadering. Het hart functioneerde plotseling niet meer. Hij had al vaker last gehad van zijn hart; toen hij, vanwege zijn leeftijd, niet meer op de lijst voor de verkiezing van leden van de Tweede Kamer voorkwam, viel hem dit uiterst moeilijk. Hij voelde zich nog sterk en vol elan — maar juist toen, in die moeilijke weken, openbaarde zich een ernstige hartaandoening bij hem. Gelukkig genas hij weer en wederom kon hij met zijn grote ijver zich aan allerlei zaken wijden — maar donderdag was het afgelopen. Het hart bleef staan: het betekende dat er een dode was in het Hervormde rusthuis De Lichtenberg te Amersfoort.

Ds. Fokkema was een van de betrekkelijk weinige Hervormde predikanten van Gereformeerde signatuur, die scherp zagen, dat zij hun politieke overtuiging niet mochten verbloemen. Ds. Fokkema is van het begin af er voor uitgekomen, dat hij Anti-Revolutionair was en dat hij ook als zodanig werkzaam wilde zijn. Hij vond de bijbelse opdracht voor de mens op het gebied van het maatschappelijk bestel terug in de beginselen van onze partij. Om die beginselen was het hem te doen, maar dan gerealiseerd in het leven van deze tijd.

Eerst was hij bij het onderwijs werkzaam, maar zijn hart trok naar de theologie. In 1930, hij was toen 37 jaar oud, werd hij predikant te Sprang.

Twee jaar later werd hij geroepen te Amstelveen, waar hij vijf jaar predikant was. Toen riep Delft hem. Hij mocht deze gemeente dienen tot 1946. In dat jaar kreeg hij eervol ontslag met bevoegdheid van emeritus-predikant, omdat hij was gekozen en benoemd tot lid van de Tweede Kamer. Met volle overgave koos hij voor de volksvertegenwoordiging, „want”, zei hij eens, „ik geloof dat ik als Kamerlid wat kan betekenen voor al die Hervormden, die zich bevinden in de zuigkracht van de S.G.P., die in wezen negatief is”.

Toen aan zijn Kamerlidmaatschap een einde kwam, wist hij de Anti-Revolutionaire beginselen toch nog te dienen: hij was een aantal jaren wethouder van onderwijs van de gemeente Ede. Hij had daarvoor de Hervormde gemeente te Zijderveld nog enkele jaren als hulppredikant gediend. Ook diende hij de Hervormde noodgemeente te Soest (een gemeente van hen, die genoemd worden als te behoren tot de Gereformeerde Bond) en vestigde hij zich ook nog enkele jaren in deze plaats.

Ds. J. Fokkema was Kamerlid in een voor ons land belangrijke periode. De Tweede Wereldoorlog had diepe wonden geslagen en de volksvertegenwoordiging had allerlei belangrijke wetsontwerpen te behandelen. De doorbraak, nu wat op de achtergrond geraakt, was toen in volle gang en met name ds. Fokkema, die een uitstekend redenaar was, bestreed die doorbraak op gefundeerde wijze in talloze vergaderingen in alle delen van ons land.

Ds. Fokkema was altijd bezig. Vantientallen verenigingen was hij bestuurslid, zondag aan zondag preekte hij twee keer, ook in de tijd dat hij Kamerlid was; en dan ging hij ook nog dikwijls op avonden in de week preekbeurten vervullen.

Hij was geen doorgewinterde theoloog. Zijn preken gaven meer levensrealiteit van een christen, dan diepdoorwrochte dogmatisch-verantwoorde predikaties. Daarom, dunkt ons, ging zijn hart ook zo hevig uit naar de politieke en staatkundige situatie van ons volk. Hij wilde ook op dit terrein met heel zijn hart God dienen, naar bijbel en belijdenisgeschriften. Dat heeft hij, naar de kracht zijner talenten, in velerlei opzicht gedaan. God heeft hem nu weggenomen. De Anti-Revolutionaire partij is hem dank verschuldigd voor wat hij voor de christelijke politiek gedaan heeft.

Tweede Kamer

Civiele verdediging en BB

ALS slot van de formidabele lijst van zaken die de Tweede Kamer afdeed in het jaar 1965 stond op het agenda de Begroting van Algemene Zaken. Hoofdmoot hiervan is onze Civiele Verdediging en Burger Bescherming van Binnenlandse Zaken. Achter de regeringstafel zat de minister van Algemene Zaken Cals die Civiele Verdediging voor zijn rekening nam, maar ook de minister van Binnenlandse Zaken Smallegenbroek die de B.B. bij zijn Departement weet ingedeeld. Twee ministers die van zessen klaar zijn en bij wie deze zaken in goede handen zijn.

Sprekers in de Kamer: Van Beek (K.V.P.), Wierda (P.v.d.A.), Walburg (A.R.P.), Couzy (V.V.D.), Tilanus (C.H.U.). Een paar hoofdpunten springen in dit artikel naar voren.

1. de kwestie van de biologische oorlogvoering. Minister Cals had in de Memorie van Antwoord n.a. van een vraag geantwoord, dat de kans op een biologische oorlogvoering voorshands gering geacht moet worden. De heer Walburg waarschuwde de minister om niet al optimistisch te zijn in dezen.

Deskundigen van naam beweren dat hier de laatste tijd verandering in komt, en dat de mogelijkheden voor deze wijze van oorlogvoering een zeer reële bedreiging vormt. Deze bedreiging behoeft niet altijd langs de weg van een militaire aanval te komen, maar kan lang van te voren zelfs, wel door middel van sabotage, besmetting van vee, oogsten en ook van mensen op grote schaal veroorzaakt worden.

Daar komt nog bij dat biologische oorlogvoering een bijzondere sinistere klank heeft, en alleen maar vermoede dreiging hiervan, al een buiten verhouding groot psychologisch effect kan teweeg brengen. Houdt de vinger aan de pols voor wat betreft de afweer van deze afschuwelijke middelen zo zegt de afgevaardigde, want afweer is mogelijk, zeggen de deskundigen.

Een andere punt brachten de heren Van Beek (K.V.P.) en Walburg (A.R.P.) ter sprake, hetwelk inhield om de B.B. te incadreren met mannen die vrijgesteld zijn voor de militaire dienst. Met buitengewoon dienstplichtigen dus. Zij beweerden dat er toch wel een onbillijkheid in ligt, dat mannen die de hitte van de dag en de koude van de nacht al hebben doorstaan v.w.b. de militaire dienstplicht, dan later als zij zonder mobilisatie bestemming gekomen zijn, de noodwachtplicht maar weer op te leggen, en daarin tegen hen die geen offer behoeften te brengen voor vrijheid en vrede (dienstplicht) niets te laten doen.

Zoals het nu is wekt deze gang van zaken wat tegenzin en onlustgevoelens. Het zou het rechtsgevoel wat meer bevredigen als iedereen een steen moest bijdragen voor vrede, veiligheid en vrijheid in deze wereld en in ons land. De één op het militaire defensie terrein en de ander op de noodzakelijke component van dit terrein, de Civiele Verdediging en B.B. Als het langs de weg van de vrijwilligheid niet gaat om deze diensten te bemannen, dan niet hen kiezen, die al zoveel deden, zegt de heer Walburg, die natuurlijk erkent dat vrijwilligheid het beste is en ook hulde brengt aan de vrijwilligers.

Minister Smallegenbroek voelde de bezwaren wel goed aan van de huidige regeling, maar wees er op dat een andere regeling wel duurder zou zijn. Hoeveel duurder heeft hij niet verteld. Echter, zo zei hij, de regering zal deze zaak nog eens bekijken, en het met de afgevaardigden van de Kamer Commissies bespreken. De begrotingen werden hierna goedgekeurd zonder hoofdelijke stemming. De liberalen en één afgevaardigde van de Boerenpartij lieten weten dat zij tegen het salaris voor de socialistische onderminister Westerhout waren.

Nationaal- en Internationaal Transportbedrijf
FA. M. VISSER & ZONEN
ZOUTKAMP — HOLLAND
Telefoon (05956 317-547)

Gesloten en open wagens - Isotherm vervoer - Kippers en Opleggers voor losgestort - Palletvervoer. Regelmattige ritten op Noord-Duitsland o.a. Hamburg.

Fa. G. Amels & Zn
SCHEEPSWERF en MACHINEFABRIEK
„WELGELEGEN” MAKKUM

Nieuwe lieren, stoom en elektrisch - Nieuw ijzer, zoals platen, hoek- en balkijzer - Rijplaten in diverse maten

STOLK'S

Handelonderneming N.V.

Kantoor: Veersedijk 233 - Hendrik Ido Ambacht
Telefoon (01850) 28000 - 28886

Firma P. Bieze Jzn.

EIGENAAR J. J. SMIT

ROEIVLETTEN

ZWARTSLUIS - ZOMERDIJK 40 - TEL. 05208 - 310

Scheepswerf en Gashouderbouw
v.h. JONKER & STANS N.V.
HENDRIK IDO AMBACHT
Werf voor de bouw en reparatie van alle typen schepen
Telefoon Hendrik Ido Ambacht (01858) 2841

- REPARATIE VAN ELEKTROMOTOREN
- VERKOOP VAN SIEMENS MOTOREN
- SPECIALE BEDRIJFSINSTALLATIES

Firma De Kat & Den Otter
Rotterdam - Oostzeedijk 150-152 - Tel. 115750

Sleepdienst „Broedertrouw” n.v.

v/h Fa C. DEN BOER & ZONEN
CORR. ADRES: MAASPLEIN 9 - ZWIJNDRECHT
Telefoonnummers 01850 - 26166 - 26167 (2 lijnen)

Alle transporten te water

Constructiewerkplaats en machinefabriek

BAILEY

Nieuw-Lekkerland - Telefoon 436

- Staalconstructies voor gebouwen e.d.
- Alle soorten kranen.

Scheepswerf A. v. d. Werff

Onderhoud en reparatie

van schepen

DOESBURG - TELEFOON 08334 - 2275

W. Visser & Zn. N.V.

Scheepswerf - motorenherstelplaats

Ankerpad 2 - Telefoon 02230 - 2887

DEN HELDER

NIUWBOUW EN REPARATIE

H. Bieze en zonen

Jachtwerf

ZWARTSLUIS — TELEFOON 05208 - 307

FIRMA DE REK EN HORSMAN

Fabriek van scheepslieren

Dorpsstraat 102 - Telefoon 01894 - 218
OUDERKERK AAN DE IJSEL

Krijgsman's Scheepswerf

GORINCHEM

EEN VERTROUWD ADRES

EEN BILLIJK ADRES

EEN GOED ADRES

Telefoon 01830 - 2592 b.g.g. 3060

FLITSEN
UIT HET
PARLEMENT

Tweede Kamer over Economische Zaken

„Geef minister voordeel van de twijfel”

Minister Den Uyl heeft het niet moeilijk gehad met zijn begroting. Met een gezicht dat straalde van voldoening verklaarde hij op dinsdag 25 februari in de Tweede Kamer dat de pessimisten het mis hebben en dat onze economie gezond is. De daarop volgende dag, toen dit punt nog even ter sprake kwam, verklaarde de bewindsman, dat hij niet had willen beweren dat onze economie kerngezond was, dat er zorgen genoeg waren, dat voorzichtigheid geboden was, maar dat er helemaal geen tekenen waren van een kentering in de conjunctuur. Was de socialistische bewindsman ietwat geschrokken van de grote koppen in de ochtendbladen? Zal hij bij zichzelf gedacht hebben: is het niet een beetje te mooi voorgesteld, stel dat het eens wat tegenvalt in de komende tijd, laat ik zonder iets terug te nemen, toch niet de indruk vestigen, dat ons helemaal niets kan gebeuren in de komende tijd. Wij laten het aan de minister over deze vragen te beantwoorden.

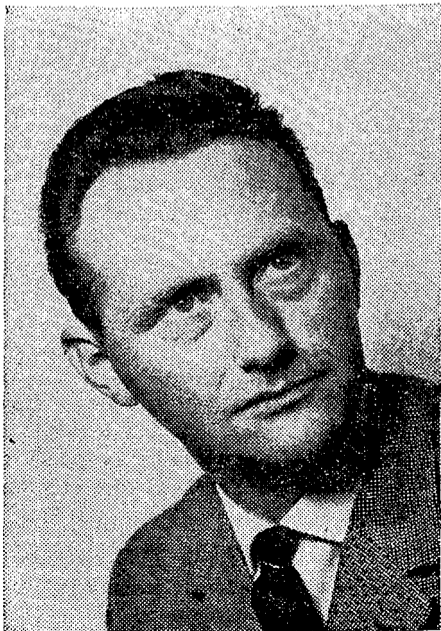
Van verschillende kanten, o.m. door de woordvoerder van de C.H.U. werd hem voorgehouden, dat er toch geen reden was al te lichtvoetig heen te huppelen over de spanningen in het economisch leven. Het C.E.P. (Centraal Economisch Plan) was enige dagen tevoren verschenen en het moet gezegd worden, dat er geen economische ramp werd voorspeld. Niettemin wees de C.H.U.-woordvoerder op de inflatoire werking van het overheidsbudget, de waarschuwingen van de E.E.G.-Commissie en last but not least op de gezaghebbende stemmen van economen van naam uit eigen land. De V.V.D.-woordvoerder had al evenmin een lichte bril opgezet; hij voorzag wel geen rampen, maar de hemel was toch verre van onbewolkt.

Van A.R. zijde werd de situatie zeer realistisch benaderd. De heer Boersma, die de structurele en de conjuncturele kant van onze economie aan een beschouwing onderwierp, kwam tot de conclusie, dat er voor wat het externe evenwicht betreft, geen reden was tot pessimisme, althans niet voor het jaar 1966, maar dat er op iets langere termijn wel degelijk aanmerkelijke risico's zijn.

Niet ontkend kan immers worden, dat de ontwikkeling, vooral in de tweede helft van 1964 en dit geldt ook voor het jaar 1965 boven veler verwachting is uitgegaan. Het dreigende grote tekort op de betalingsbalans voor het jaar 1964 is later nogal meegevalen, voor 65 was er weer een gering overschot en voor 66 ziet het er niet te somber uit.

Ook al stelt men het zo, aldus de A.R.-woordvoerder, dan rijst toch wel de vraag of het zozeer gewenste structurele overschot wel gehaald wordt. In de vijftiger jaren hielden wij elkaar steeds voor, dat het overschot op lopende rekening zo ongeveer 500 miljoen moest zijn. Men bedenke hierbij dat het nationale inkomen toen tussen de 30 en 40 miljard lag en dat we voor het jaar 1966 met een cijfer van ruim 68 miljard te doen hebben. Er is weliswaar een ruime deviezenvoorraad, maar deze is in de achter ons liggende drie jaren niet gekweekt.

Nu valt het moeilijk te voorspellen, wat er met de betalingsbalans zal gebeuren. Het ene jaar worden er grote

DRS. J. BOERSMA
...realistisch...

MINISTER DEN UYL
...kent zijn zaken...

voorraden aangelegd, terwijl er in een volgende periode intoring op de voorraden plaats heeft. Vast staat echter dat, willen wij in redelijke mate ontwikkelingshulp blijven verstrekken en zal er een appeltje voor de toekomstige dorst overblijven, het overschot in de komende jaren toe moet nemen.

Algemeen was de kamer van gevoelen dat grote voorzichtigheid moest worden betracht met een verdergaande verkorting van de arbeidstijd. De K.V.P.-er Van Son die eerst een niet somber betoog had gehouden, voelde zich na het antwoord van de minister verplicht, zich van diens optimisme toch maar te distancieren. Rest nog te vermelden, dat de socialist Roemers een betoog hield, dat voor een groot deel was gewijd aan een bestrijding van tenminste drie hooggeleerde heren, waarbij het opviel dat hij het meest grondig afrekende met zijn partijgenoot Prof. v. d. Woestijne. Roemers die een meester is in de bestrijding van anderen, slaagt er aanmerkelijk minder in, de luisteraars duidelijk te maken wat hij nu eigenlijk zelf wel wil. Merkwaardig, of misschien ook weer niet, is het feit, dat de kleine partijen, met uitzondering van de P.S.P. en de C.P.N. geen belangstelling tonen voor de bespreking van de economische vraagstukken.

En nu de minister

De minister heeft in een breed betoog uiteengezet, dat bijzondere aandacht aan het structuurbeleid geschonken moet worden. De produktiviteitsontwikkeling — hoe verheugend op zichzelf ook, vertoont een achterstand vergeleken met de gemiddelde ontwikkeling in de andere E.E.G.-landen. Gewaakt moet worden voor overspanning, omdat de daarop volgende afremming een vermindering, zoal geen stilstand in de groei tengevolge heeft. Er is in ons land sprake van een verschuiving in de richting van overheidsinvesteringen en woningbouw. Dit heeft gevolgen voor de andere sectoren. Voorzichtigheid is geboden, daar anders het gevaar niet denkbeeldig is, dat beschadiging optreedt voor andere sectoren.

Als voorbeeld van de grote structurele wijzigingen wees hij op de herstructurering van een deel van Limburg.

Wat de conjuncturele situatie betreft: er is geen reden tot pessimisme. Te veel aandacht is volgens de heer Den Uyl geschonken aan het sluiten van enkele bedrijven. Bij dit punt aangekomen, viel het hem aanmerkelijk moeilijker een opgewekt gezicht te houden. De feiten liegen er niet om. Anderzijds — en dit kan men gevoelig toegeven — is het geen ongevoelzaam verschijnsel dat in een zo onstuimige ontwikkeling fricties voorkomen.

Met betrekking tot de rentestand verklaarde de minister, dat deze wel hoog zal blijven. Hoewel nog geen tekort aan besparingen, vormde dit toch wel een van de knelpunten. Voor het jaar 1966 mag een toename van de besparingen worden verwacht. De spaarquote ligt bij ons hoger dan bij andere volken.

Inflatie

Er zijn een aantal prijsstijgingen opgetreden die — aldus de minister — niet zonder meer als inflatie aange merkt mogen worden. Hij wees in dit verband op het optrekken van huren en pachten, het bijtrekken van overheidstarieven, invoering van indirecte belastingen enz. Dit lijkt een aardig betoog, maar men dient niet te vergeten, dat al deze bijtrekkingen een gevolg kunnen zijn, van een elders veroorzaakte prijsstijging. Naast vele andere oorzaken, veelal ook van buitenlandse herkomst, wast al het water van de zee niet weg, dat een loonstijging, die een reeks van jaren uitgaat boven de produktiviteitsontwikkeling, tot uitdrukking moet komen in de prijzen. In onze moderne wereld is het schijnbaar uitgesloten dat een stijging van de productiviteit ook nog eens tot uitdrukking komt in de vorm van prijsdaling.

Minister Den Uyl zat in zoverre op rozen, dat hij er op kon wijzen, dat er weer sprake is van een afnemende inflatie. In 64 trad een prijsstijging op van 6,5%, het jaar daarop van 5% en in 66 schat het Planbureau een percentage van 4,5%. Op dit laatste cijfer is niet iedereen even gerust. Maar goed, dat zal de tijd wel leren. Het valt altijd weer op, dat de socialisten wat gemakkelijker spreken over het ernstige euvel van de inflatie dan b.v. de anti-revolutionairen. Er viel nog één en ander op.

Allereerst de knapheid waarmee de minister zijn beleid verdedigde. Dit dwong respect af. Hij kent zijn zaken. In de tweede plaats het overdreven geloof in het menselijk kunnen. Bijna alles is vooruit te zeggen. Nu ligt hier iets voor de anti-revolutionair dat niet zo gemakkelijk onder woorden is te brengen. Vooruit plannen is goed, nodig zelfs. Met alle gaven van wetenschap en techniek moet in het belang van de mens en ter ontplooiing van de Schepping, gewoekerd worden. Wat bij een doorgewinterde socialist opvalt is de zelfverzekerdheid, het overschatten van het menselijk kunnen. Volkomen te goeder trouw naar aan te nemen valt. Is een socialist dan ook nog van calvinistische huize dan schijnt dit nog iets sterker tot uiting te komen.

Wie heeft gelijk?

In de pers is de indruk gevestigd dat er geen vuiltje aan de lucht is. Zijlstra en de Pous zijn veel te somber. Wie alle redevoeringen nog eens goed naleest, komt tot de conclusie dat de verschillen veel minder groot zijn. Minister Den Uyl sprak over zijn begroting voor het jaar 1966. Prof. Zijlstra ziet voor dit jaar geen grote ongelukken. Waar het echter om gaat is niet de vraag, hoe is het vandaag, maar hoe is het morgen en overmorgen.

De ontwikkeling van het loonpeil zal van grote invloed zijn op het prijspeil, op de bestedingen, de investeringen, de inflatie en de concurrentiekracht van onze economie. Het is vooral de ontwikkeling sedert 1964 waar Prof. Zijlstra terecht zorgen over heeft. Het zou niet juist zijn dit kabinet een verwijt te maken van het beleid in de jaren '64 en een deel van '65.

Dat heeft Prof. Zijlstra ook duidelijk gesteld. Om het in goed Nederlands te zeggen: wij geven de minister „the benefit of the doubt” (het voordeel van de twijfel).

Buitengewone Deputaten- vergadering

Op zaterdag 12 februari a.s. — volgende week — zal de buitengewone Deputatenvergadering 1966 worden gehouden.

De buitengewone. Dat veronderstelt, dat er ook gewone Deputatenvergaderingen zijn. Zo is het ook.

De gewone worden gehouden — verplicht volgens statutair voorschrift — voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De buitengewone zijn de Deputatenvergaderingen, welke tussentijds — tussen twee Tweede Kamerverkiezingen in — worden gehouden.

Het aantal gewone en buitengewone Deputatenvergaderingen loopt vrij gelijk op. Er zijn tot dusverre — sinds de eerste, constituerende Deputatenvergadering van donderdag 3 april 1879 — 41 Deputatenvergaderingen gehouden, waarvan 22 gewone en 19 buitengewone. De buitengewone Deputatenvergadering van 12 februari a.s. is dus voor het totaal de 42ste, en wel de 20ste buitengewone.

In haar Deputatenvergadering treedt de Anti-Revolutionaire Partij met beslissend gezag op, zo zegt artikel 33 van het geldende partijstatuut. Dit zelfde statuut ondergaat thans een beperkt aantal wijzigingen. Tot vaststelling daarvan dient tenslotte de Deputatenvergadering bijeen te komen.

Een lange voorbereidende procedure — welke voorlopig eindigde op het Partij Convent van 30 oktober j.l., waar geen amendementen overbleven — is hieraan vooraf gegaan.

Ook over de contributieafdracht van de kiesverenigingen aan het Centraal Comité moet de Deputatenvergadering beslissen.

Er zijn dus twee procedure-redenen waarom thans een buitengewone Deputatenvergadering nodig was. Tevens biedt deze bijeenkomst nu de partij gelegenheid om centraal van start te gaan met de verkiezingscampagne 1966 voor Staten en Raden.

Deputatenvergaderingen zijn grote bijeenkomsten. Naast de leden van het Partij Convent, merendeels de vertegenwoordigers van de Kamercentrales en Statencentrales, komen hier de deputaten van de (zelfstandige!) kiesverenigingen bijeen. Er mag dan ook op een bijeenkomst van ruim duizend Anti-Revolutionairen gerekend worden.

De Deputatenvergadering is openbaar. Dat betekent dus dat de publiciteitsmedia van harte welkom zijn. Maar ook belangstellenden, voorzover er plaatsruimte is. Belangstellenden dienen schriftelijk een toegangsbewijs aan te vragen bij het partijbureau, Dr. Kuypersstraat 3, 's-Gravenhage.

Aanvang der vergadering te 10.30 uur precies. Tijdens de opening en de Deputatenrede van de voorzitter van het Centraal Comité, dr. W. P. Berg-huis, blijven de deuren gesloten. Ieder zorge er dus voor tijdig aanwezig te zijn.

In de middagvergadering, welke te 14.00 uur aanvangt, zal als eerste spreker optreden de vice-minister-president, mr. B. W. Biesheuvel en wel onder de titel "Reformatie zij onze leuze". Daarna volgen toespraken van de heren B. Roolvink, voorzitter A.R. Tweede Kamerfractie ("De blik vooruit"), mr. A. B. Roosjen, tweede voorzitter van het Centraal Comité ("Hou en Trou") en drs. G. N. Lammens, predikant te Heemstede ("De partij van morgen").

Muzikale medewerking verleent het zangkoor van de Kweekschool "Rehoboth" te Utrecht onder leiding van de heer H. Kwakkel. Organist is de heer Anne Kalkman. Violisten Rikje Ruiter en Wolter Kwakkel.

*** Juist

Men zal zich herinneren dat het kabinet-Marijnen in 1964 de A.O.W.-uitkeringen optrok tot het sociaal minimum. Dit was een ook in onze kring toegejuichte maatregel. Om dat doel te bereiken werd 150 miljoen uit de schatkist aangewend. Drie A.R. Tweede Kamerleden stemden tegen deze dotatie omdat zij — evenals de andere fractieleden overigens — het verzekeringskarakter van de A.O.W. zo zuiver mogelijk wilden houden. De overige fractieleden overwogen dat deze bijdrage uit de schatkist een te hoge optrekking van de premie-last voorkwam.

De heer Roolvink zei bij die gelegenheid dat deze 150 miljoen, zijnde een 1/2% van de totale premie, de A.O.W. als sociale verzekering niet wezenlijk aantastte. Hij en anderen uit onze partij (met name dr. Berghuis en de heer Smallegen) hebben er in dat jaar echter ook op aangedrongen bij de financiering niet verder voort te gaan op deze weg. Zij gaven er de voorkeur aan overheidsgelden ter financiering van de Algemene Kinderbijslag aan te wenden. Deze regeling kan immers moeilijker als een vorm van sociale verzekering worden aangemerkt en is veeleer een aanvaardbare correctie op de inkomensvorming.

Het doet ons groot genoegen dat het kabinet-Cals de gedane suggestie tot werkelijkheid gaat maken en 150 miljoen uit de schatkist ten bate van de A.K.W. in plaats van de A.O.W. gaat aanwenden. Een fundamentele wens met een belangrijk concreet resultaat gaat hiermede in vervulling. Daarom achten wij deze maatregel in dubbel opzicht juist.

*** Welkom

De nu reeds monumentale reeks letterwoorden (A.O.W., A.W.W., I.W., W.A.O., enz.), die ieder voor zich een belangrijk schild voor vele maatschappelijk zwakkeren zijn geworden, krijgt een belangrijke aanvulling: de A.W.Z. Nu het ontwerp inzake de wettelijke regeling van zware geneeskundige risico's bij de Tweede Kamer is ingediend, kan — opnieuw — van het in vervulling gaan van één der wensen van het A. R. Program van Actie 1963 worden gesproken. Geen pen kan beschrijven hoeveel troost deze wet kan brengen in de families, die een zwaar gehandicapt gezinslid tellen. De wetgever kan in deze thans circa 70.000 gevallen slechts geldelijk soulaas brengen. Maar ook dat is op zichzelf natuurlijk al belangrijk indien men zich realiseert hoevelen ook financieel gebukt gaan onder het hun opgelegde kruis. Voor hen wordt een recht geschapen, waardoor zij aan de sfeer van het gunstbetoon kunnen ontsnappen.

Zij zullen zich dan ook om meer dan één reden over dit welkome initiatief van dit kabinet verheugen. En wij doen dat van harte met hen in de hoop dat de wet op 1 januari 1967 in werking zal mogen treden. Bij velen dringt de nood en daarom is er haast bij.

NU IS HET
TIJD OM
ABONNEES
TE WERVEN.
DE BON VINDT U
OP PAGINA 10.

ALS WE AFGAAN op het compromis, dat de Zes te Luxemburg hebben uitgedokterd, kunnen we vaststellen, dat opnieuw een stapje terug werd gedaan op de weg der Europese integratie. Al hebben de Fransen niet hun zin gekregen op het stuk van de gekwalificeerde meerderheid in de ministerraad van de gemeenschap, zij hebben zich 'het recht voorbehouden, hun veto uit te spreken', als zij daartoe aanleiding menen te hebben. En al zijn de bevoegdheden van de Europese commissie in wezen onaangetaast gebleven, de beperkingen, die haar van nu af opgelegd zullen worden kunnen wel degelijk belemmerend gaan werken. In beide gevallen zal veel afhangen van de wijze, waarop het overeengekomene wordt geïnterpreteerd. Wat betreft het meerderheidsprincipe rijst al onmiddellijk de vraag, wanneer voor Frankrijk een zaak zo 'gewichtig' is, dat een gekwalificeerde meerderheid niet beslissend kan zijn. Wat de positie van de Europese commissie aangaat: het overeengekomene biedt de Fransen gelegenheid te over, er meer uit te halen, dan de Vijf er in hebben willen leggen. Aangezien de strijd onverminderd zal voortduren wacht de partners van Frankrijk nog een heel moeilijke tijd.

GEVEN - NEMEN

Het zou echter niet juist zijn, het akkoord geheel los te zien van de omstandigheden, waaronder het tot stand werd gebracht. Voordat de ministers vorige week vrijdag bijeenkwamen werd nog rekening gehouden met de mogelijkheid, dat Frankrijk zijn „lege stoel"-politiek zou voortzetten, als het zijn zin niet zou krijgen. Een dergelijke houding zou funest zijn geweest voor de Europese gemeenschappen.

Vast stond, dat de breuk tussen de Vijf en Frankrijk nog zou worden verdiept, wanneer beide partijen van geen wijken zouden weten. Blijkbaar heeft men zich dit aan beide kanten gerealiseerd. Frankrijk liet zijn eisen betreffende de Europese commissie vallen om genoegen te nemen met ook voor de Vijf aanvaardbare maatregelen. En wat de meerderheidskwestie aangaat, formuleerden beide partijen hun opvattingen zodanig, dat samenwerking binnen de E.E.G. weer mogelijk werd.

BEDOELING

Bezieet men de zaak zo, dan krijgt het akkoord van Luxemburg zeker niet het karakter van een zwichten van de Vijf voor de zware Franse eisen. Evenmin is er reden om aan te nemen, dat generaal De Gaulle door de knieën is gegaan voor de onverzettelijkheid van de Vijf. De bedoeling van Frankrijks partners is vooral geweest, dit land zo ver te krijgen, dat het weer aan de conferentietafel zou plaats nemen.

Dat was niet alleen in het belang van de Vijf, maar van de gehele gemeenschap. Het moest geschieden, zonder dat wezenlijke concessies aan de Franse president werden gedaan. En als gevolg daarvan moest er in de eerste plaats naar gestreefd worden, Parijs in de gelegenheid te stellen, zonder gezichtsverlies een eind aan de boycot te maken.

GELUKT

Dit laatste is gelukt. Generaal De Gaulle heeft bepaald niet met de gedachte rond te lopen, dat hij bakzeil heeft gehaald — voorzover die gedachte uiteraard bij hem zou kunnen opkomen. De Franse bezwaren tegen invoering van het meerderheidsbeginsel hebben in zekere mate erkenning gekregen bij de Vijf. En de afspraken betreffende de Europese commissie zijn van dien aard, dat de voornaamste redenen voor de bij de generaal gewekte ergernis zo goed als weggenomen zijn. In werkelijkheid is er weinig veranderd. De problemen zijn vrijwel dezelfde gebleven.

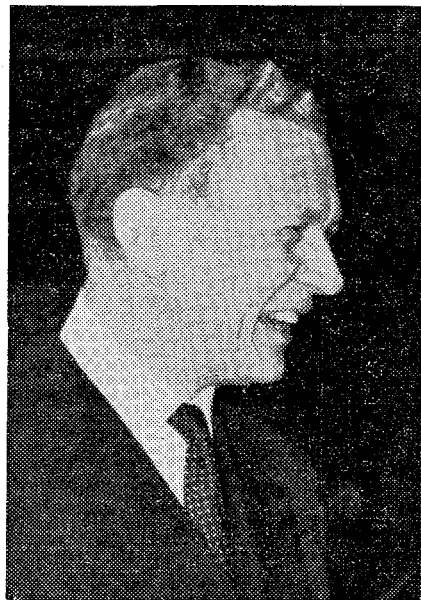
Het grote verschil met vorige week is echter, dat Frankrijk na zeven maanden zijn boycot van het

werk van de Europese gemeenschappen heeft opgeheven. Ook is de sfeer aanmerkelijk verbeterd.

VERDRAG

We mogen vaststellen, dat het verdrag van Rome onaangetaast is gebleven. Formeel is het meerderheidsprincipe op 1 januari j.l. in werking getreden. Enkele zaken, die al vorig jaar opgelost hadden moeten zijn, worden nu nog geregeld volgens het oude beginsel van de unanimiteit. Daarna zal bij meerderheid van stemmen worden besloten. In wezen heeft Frankrijk dit meerderheidsbeginsel aanvaard, door zich het recht voor te behouden, in zaken van groot belang er geen genoegen mee te nemen. Zolang het verdrag van Rome daardoor niet wordt ondermijnd, behoeft daar geen bezwaar tegen te bestaan.

Reeds maanden geleden waren de vijf bereid, Frankrijk de toezegging te doen, dat geen enkel land weggestemd zou kunnen worden, als er na-

Minister Couve de Murville kon tenslotte een eind maken aan de Franse lege-stoel-politiek, daartoe in de gelegenheid gesteld door zijn vijf welwillende collega's.

tionale belangen op het spel zouden staan. Bij een dergelijke afspraak hadden overigens alle lidstaten belang.

COMMISSIE

Op het punt van de beslissingen in de ministerraad zal dus, zoveel als maar enigszins mogelijk is naar unanimiteit worden gestreefd. Dat zou overigens ook het geval zijn geweest, als Frankrijk vorige week niet nadrukkelijk voorbehoud zou hebben gemaakt ten aanzien van vitale kwesties. Een soortgelijke situatie doet zich voor wat de Europese commissie betreft. Voordat zij een voorstel doet is het gewenst, dat zij contact opneemt met de zes regeringen.

Dit is een stap terug. Totdusver zond de commissie haar voorstellen rechtstreeks naar de ministerraad. Hoewel in het akkoord van

FRANKRIJK VERLIET N HEILLOZEE

Luxemburg slechts de wenselijkheid van bedoeld contact wordt geconstateerd, bestaat er een reële mogelijkheid, dat Frankrijk alle voorstellen van tevoren wil zien.

PREVENTIEF

De wenselijkheid van dit contact kan echter een preventieve werking hebben. Als de nieuwe commissie (gevormd na de fusie van de executieven) zich terdege op de hoogte stelt van de haalbaarheid van door haar op te stellen voorstellen, zal het contact met de zes regeringen slechts een formaliteit zijn. Als zodanig zou men ook het besluit kunnen beschouwen, dat nieuwe ambassadeurs hun geloofs-brieven niet alleen aan de voorzitter van de Europese commissie, maar ook aan de voorzitter van de ministerraad moeten aanbieden. Inderdaad een tegemoetkoming aan de Franse eisen, maar niet zodanig, dat de gemeenschap nu weer een stap dichterbij De Gaulles Europa der vaderlanden is gekomen. En zo zijn er nog enkele maatregelen overeengekomen, die de sfeer tussen de commissie en de ministerraad (Lees Frankrijk) moeten verbeteren.

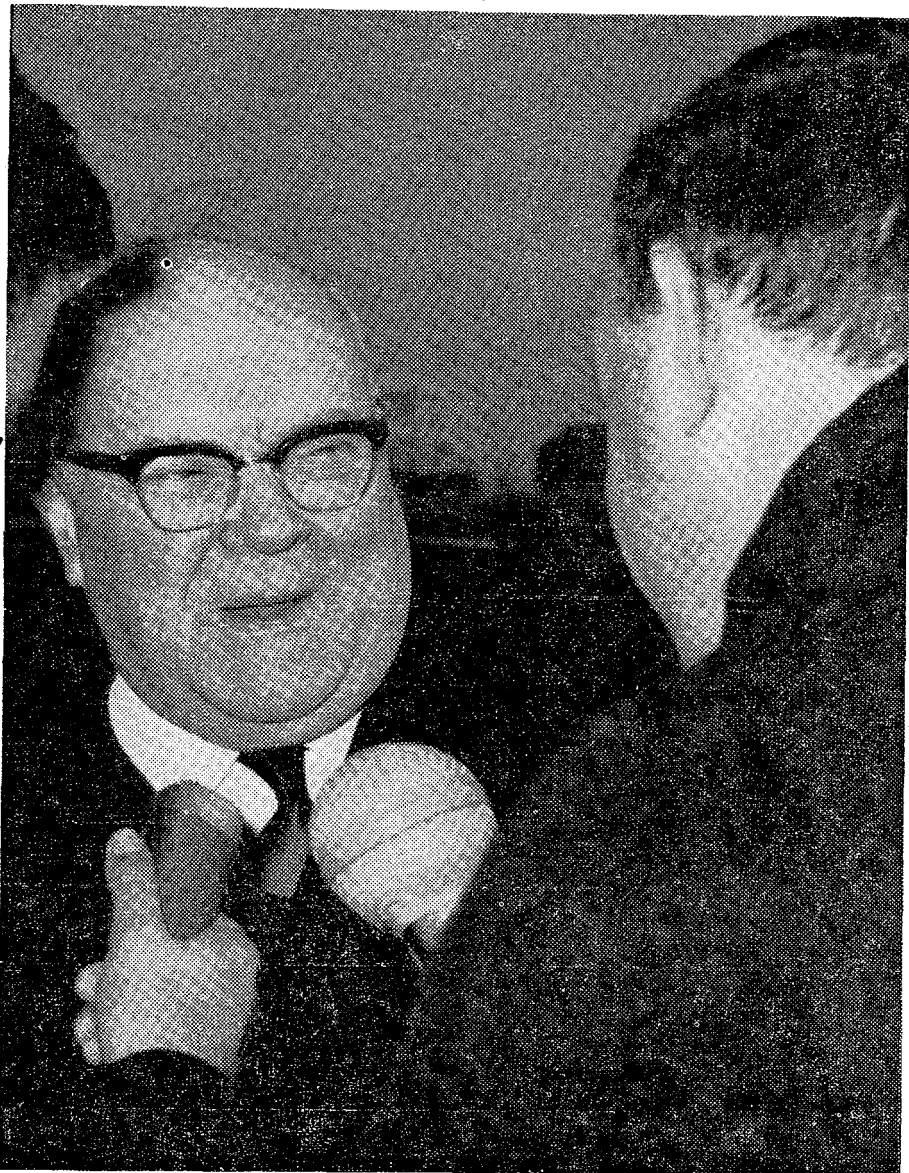
Aandacht voor mevrouw

INDIRI GHANDI

de nieuwe premier
van het grote India

MEVROUW Indira Gandhi, dochter van de grote Pandit Jawaharlal Nehroe, heeft een enorm zware taak op haar schouders genomen, toen zij het voorzitterschap van de parlementsfractie van de Congresspartij en daarmee het Indische premierschap aanvaardde. Zij heeft wel eens gezegd, niet van de politiek te houden, omdat zij niet voortdurend in de belangstelling wil staan. Het laatste is waar, het eerste slechts ten dele. Zij zou zonder de politiek (bij wijze van spreken) niet kunnen leven.

TOEN haar vader in 1964 overleed, bood Lal Bahadoer Shastri (de premier wiens opvolger zij nu is geworden) haar aan, mee te doen aan een campagne om haar het premierschap aan te bieden. Haar antwoord

De Belgische minister Paul Henri Spaak leverde samen met minister Luns een belangrijke bijdrage aan het slagen van de bijzonder moeilijke onderhandelingen.

daar het bezwaar tegen een gekwalificeerde meerderheid, vandaar ook de hetze tegen de Europese commissie, die zich tot voor kort heeft gedragen als een Europese regering in-de-dop.

De Gaulle wil slechts een Europa, waarin de regeringen der afzonderlijke landen met elkaar samenwerken. Maar ook hij kan zich geen alles-of-niets-politiek veroorloven. Ook hij heeft 'een Europa' nodig om zijn plannen te kunnen verwezenlijken. Een geïsoleerd Frankrijk zou een roemloze toekomst tegemoet gaan.

ENGELAND

Blijft de vraag, welke plannen Frankrijk koestert ten aanzien van het inschakelen van Engeland bij het EEG-overleg. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat generaal De Gaulle daar binnenkort op zijn al enige tijd geleden aangekondigde persconferentie het een en ander over zal zeggen. Het was op een persconferentie, dat de Franse president zijn veto uitsprak over de toelating van Engeland. Het zou volkomen in De Gaulles lijn liggen, als hij 'het embargo' op de toelating van Engeland op eenzelfde wijze zou op-

heffen. Zeker is dit geenszins, omdat Engeland niet staat te trappelen van ongeduld om tot de EEG te worden toegelaten en het nog de vraag is, of de Britse regering inderdaad de Franse bezwaren zal delen tegen het meerderheidsprincipe en de sterke Europese commissie.

FUSIE

Een heel belangrijk punt blijft overigens de benoeming van de leden voor de nieuwe Commissie, die straks de plaats moet gaan innemen van de uitvoerende organen van de drie Europese gemeenschappen: de Europese commissie van de EEG, de Hoge Autoriteit van de Gemeenschap voor kolen en staal en de Euratomcommissie.

Van fusie der executieven kan geen sprake zijn, voordat overeenstemming is bereikt over de leden, die in bedoelde commissie zullen worden benoemd. Zolang geen overeenstemming is bereikt, blijven de oude „executieven" functioneren. Een crisis-situatie hoeft dus niet onmiddellijk hieruit te ontstaan. dB

hem haar steun. We weten nu, dat zij toen de overtuiging had, nog niet voldoende aanhang in de Congresspartij te hebben om (zo goed als ananiem) gekozen te kunnen worden.

TOEN Sjastrri gestorven was, waren de zaken veranderd. De oudere politici bleken al spoedig niet meer aanvaardbaar te zijn voor de meerderheid van de Congresspartij. De jongeren als de minister van Defensie Tsjavan, moesten hun positie grotendeels nog zien te consolideren. Mevrouw Gandhi echter stond gereed, de leiding over te nemen, gesteund als zij zich wist door het feit, dat zij een dochter van de grote Nehroe was. En zo werd mevrouw Gandhi, 48 jaar en lichamelijk niet sterk, premier van India bij de gratie van de rivaliteit onder haar partijgenoten.

INDIRA, die op 19 november 1917 werd geboren, bleef enig kind, doordat haar broertje al jong stierf. Zij werd na de periode, waarin haar ouders langdurig in Britse gevan-

genissen straffen uitzaten wegens ongehoorzaamheid, meer en meer de vertrouweling van haar vader. Van hem kreeg zij haar tweede naam: Priyadarshini (Graag geziene). In 1942 huwde zij met Feroze Gandhi, een parlementslid, maar geen familie van de grote Mahatma. In 1960 werd zij weduwe, toen haar man aan een hartaanval overleed. Haar beide zoons studeren in Engeland.

TIJDENS het bewind van premier Lal Bahadoer Sjastrri was mevrouw Gandhi minister van Voorlichting. Zij bewoonde een schaars gemeubileerde regeringswoning met haar huispersoneel en drie honden....

Wie kan mij helpen aan het
januarinumnummer 1962 van
A.R. Staatskunde?

Kosten en prijs worden gaarne vergoed. A. Sneep, J. v. Lennepkade 25, Amsterdam

Wat moet je van economie afweten om een woordje mee te spreken over de conjunctuur?

Moet je een pocket van Pen gelezen hebben? Is het minimum een doctoraal examen? Of is de conjunctuurfilosofie misschien een exclusieve hobby van ministers en oud-ministers, van hoogleraren gewoon en buitengewoon?

Je zou het laatste gaan denken als je ziet op welk niveau hier de conjunctuur gewichteld wordt. Zijlstra, Vonddeling, De Pous en Den Uyl, allemaal hebben ze onze vooruitzichten geraamd.

Met hoofdzakelijk micro-economische ervaringen, durf je als hoofd van een gezinshuishouding nauwelijks meer een mond open te doen. Daarom is het een hele zegen dat de hooggeschoolde heren het niet tot in alle details met elkaar eens blijken.

Als het anders was zou je er een economisch minderwaardigheidscomplex aan overhouden. Maar nu de gezaghebbende meningen dissoneren, tetter je rustig een nummertje mee. Je zit altijd wel in een gezaghebbend kamp.

Wat mezelf aangaat, ik heb het voorrecht dat ik het economisch proces van allerlei kanten kan bekijken. Als werknemer met cao, als prijsbewust consument, als producent van diensten, als middengroeper, en — het voert me te ver het uit te leggen — ook nog een beetje als werkgever.

Ik zal u zeggen wat ik ervan vind. Als werknemer onder cao geeft ik natuurlijk graag toe dat inflatie een schandelijk verschijnsel is. Het is zoals u zegt, de loonsverhogingen moeten straks als het even kan in evenwicht raken met de produktiviteitsstijgingen. Het bedrijfsleven zal zich daarop moeten instellen. Alleen wil ik nog wel even stipuleren dat ik in een categorie werknemers verzeild geraakt ben die een structurele achterstand heeft opgelopen. Er moet hoe dan ook ruimte gevonden worden dit onrecht uit de wereld te helpen. Als de produktiviteitsverhoging in onze branche tekort schiet om deze wanverhouding recht te trekken, dan zal de prijs van ons produkt omhoog moeten. Daar helpt geen lieve moedertje met d'r vaste inkomertje aan. Trouwens, als je ziet dat de prijs van flap sedert 1937 verzevenvoudigd is dan snap ik niet dat de prijs van flop niet een tikkeltje aangepast kan worden. Waar nog bijkomt dat wij als cao-mensen een handzaam slachtoffer van elk loonbeleid worden terwijl de inkomensvorming zich elders ongrifbaar voltrekt.

Als consument heb ik de grootste bewondering voor de objectiviteit van het Centraal Plan Bureau en het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit neemt niet weg dat de kosten van levensonderhoud in mijn geval beduidend sterker stijgen dan de ramingen van het CPB en de realisaties van het CBS. Ik vraag u, hoe kan het anders dat het bevredigen van mijn behoeften mij voor toenemende financieringsproblematiek plaatst? Volgens mij zijn vele marges gewoon te hoog. Als u het mij vraagt doen ze maar wat bij 'e prijzen.

Dit laatste geldt nu toevallig weer niet in mijn eigen branche, een dienstverlenende sector waar de produktiviteit sedert de uitvinding van de schrijfmachine en de telefoon eigenlijk alleen nog door het maken van overuren aan te wakkeren is. En u weet, deze primitieve wijze van produktiviteitsverhoging wordt de middengroepen door de fiscus ernstig ontraden.

Als werkgever zie ik de toekomst somber in. De rentabiliteit wordt door de buitensporige loonsverhogingen en het voortduren van een stringent prijsbeleid bedreigd. Voor mij persoonlijk zal het nog wel loslopen. Maar in het algemeen belang moet ik er voor waarschuwen dat de investeringen in gevaar komen. En dan gaan mijn gedachten vooral uit naar de marginale bedrijven, waar de marginale werkgevers straks het marginale zout niet meer in hun marginale pap aantreffen.

En zo voort. En zo verder. Het is allemaal maar even ruw geschetst. Als je een doctorandus huurt om voor je standje te pleiten komt het er veel overtuigender uit. Een ding is echter duidelijk: we hebben het beste met elkaar voor maar voor het allerbeste weten we nog iemand anders. En zo hoort het ook. Want waar blijven we als de partijen niet meer zeggen wat van ze verwacht wordt? Wat gebeurt er als we een najaar beleven zonder looneisen? Of als de werkgevers alle verlangens onbekommerd inwilligen en niet meer zorgelijk het hoofd schudden over de investeringen? Of als we als consumenten niet meer griezelen van de prijsstijgingen en als middenstanders klagen over de marges? De zaak zou hopeloos in het honderd lopen als we niet meer weten wat we aan elkaar hebben. Daarom ben je aan de ene kant wel blij met al die bekende klanken uit de bekende hoeken maar aan de andere kant maakt het je erg moe.

Veel interessanter is de toekomst op wat langere termijn, in de long run zo gezegd. Want wat zal er niet allemaal gebeuren? Dat zal ik u zeggen. De produktiviteit zal stijgen en stijgen en we zullen met minder werken meer behoeften kunnen bevredigen; behoeften waarvan we ons op dit ogenblik nog niet eens bewust zijn. De inflatie zal een beetje afnemen en een beetje toenemen en een beetje afnemen maar nooit helemaal aflaten; en tenslotte zullen we de sluipende inflatie als een groeistuw aanvaarden en passende maatregelen treffen om de kwalijke gevolgen te bestrijden.

Niet alleen de AOW en de ambtenarensalarissen zullen welvaarts- of waardevast worden maar ook andere zekerheden zullen elastisch meerekken met de wisselende koopkracht. Er zal ondanks alle sombere voorspellingen nog geducht geïnvesteerd worden. Met „vreemd geld" waarschijnlijk dat er plenty zal komen omdat na de levensverzekeraars ook de bedrijfspensioenfonds van hun gulden groeigulden zullen maken. Zo zal, in de long run, alles vloeien en niets beklijven behalve de waardevastheid van de groeigulden en de beperktheid van de tientenige mens.

Mocht deze prognose op de meer dan middenlange termijn niet tot in alle details uitkomen dan hoop ik u te ziejnertijd precies uit te kunnen leggen waarom dat zo is. Want je kunt tenslotte niets met volkomen zekerheid voorspellen en, behalve misschien de ondergang — zodra men ze persoonlijk bevoordeelt — van het zelfbehagen dat de georganiseerden vervult als zij aan de meeëters denken. Deze secundaire arbeidsvreugde mag men de georganiseerden niet ontfutselen. Ik zeg dat met alle klem als lid van een van de allerduurste vakorganisaties. P.

Nieuwsflitsen uit de partij

• Tot besluit van deze rubriek de **abonnee-stand op Nederlandse Gedachten**. Vanaf 1 januari kwamen **65 nieuwe abonnees** zich aanmelden. Dat kan 1000 nieuwe abonnees in 1966 betekenen! Maar dan zullen de kiesverenigingen zich daarachter moeten zetten. Vroeg uw **kiesvereniging** al **zicht-exemplaren** voor goed geselecteerde adressen aan? Die methode helpt uitstekend. Dat heeft 1965 eveneens bevestigd. Besturen van kiesverenigingen, let ook hier op de versterking van de **voorlichting!** Laat één of twee bestuursleden zich speciaal daar voor inzetten.

• De **Deputatenvergadering** die op **zaterdag 12 februari a.s. te 10.30 uur v.m.** in „Tivoli” te Utrecht begint, staat ditmaal voorop in onze nieuwsflitsen. Het is in zekere zin „oud nieuws”, want blijkens de circa **200** belangstellenden-aanmeldingen zijn (behalve de deputaten der kiesverenigingen) vele anderen ook al bekend met deze bijeenkomst en hebben zij de wens te kennen gegeven er bij te willen zijn. De (witte) belangstellenden-kaarten worden deze week aan de aanvragers toegezonden. Zolang de voorraad (plaatsen in Tivoli) strekt, kan het partijbureau ook andere aanvragers nog dienen.

• De **affiches** (raambiljetten) voor de Statenverkiezingen worden momenteel gedrukt. Er zijn drie formaten, waarvan het grootste (78 cm x 118 cm) bestemd is voor de gemeentelijke (officiële) aanplakborden, reclame-zuilen, maar ook voor „particuliere” plaatsing waar dit zinvol is. Aan alle kiesverenigingen is een bestelbiljet gezonden, waarop (als service) ook vermeld stond de aantallen affiches die ter plaatse ontvangen werden ter gelegenheid van de Tweede Kamerverkiezingen in 1963. Vele kiesverenigingen hebben thans een nieuwe bestelling gedaan. De daarbij genoemde hoeveelheden bevestigen ons vermoeden dat wij goed doen de kiesverenigingen, die nog niet reageerden, eenzelfde hoeveelheid te zenden als wij in 1963 deden. **Wie dus vergeten heeft het bestelbiljet in te zenden, hoeft dat niet alsnog te doen: men krijgt dan dezelfde portie als in 1963 op het kiesvereniging-secretariaat toegezonden.**

• Bijna aan de vooravond van de Deputatenvergadering, namelijk op **9 februari** vindt in Den Haag een **instructiedag-Statensstembus** plaats waar diegenen uit het land, die provinciaal en regionaal leiding geven aan de stembuscampagne zich met elkaar over dit werk beraden. Meer een „specialisten”-bijeenkomst dus, doch in het raam van de partij-activiteit toch vermeldenswaard.

• Wij zijn nog in de verkiezings sfeer en daarom maken wij ook melding van de **grote A.R. Vrouwen-samenkomst op woensdagmiddag 16 maart a.s.** in het **Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht**. Het programma is klaar en zal zo spoedig als de medewerkers hun fiat op ons verzoek hebben gegeven, worden gepubliceerd. Het zal geen moeite kosten de 500 plaatsen van de grote zaal in K. en K. vol te krijgen.

Het A.R. Vrouwencomité die dit alles regelde kwam op 26 januari j.l. bijeen om het program op te stellen. Het luisterde die dag ook naar een causerie van mejuffrouw C. H. G. IJdenberg, apothekeresse te Beverwijk, over de nieuwe wet op de reesmiddelenvoorziening die daarmee een interessante discussie op gang bracht (een verslag vindt u elders in dit nummer).

• Laten wij het gewone werk niet vergeten. Reeds 142 kiesverenigingen vroegen (in totaal) 5429 documentaties over het **gespreksgroepen-onderwerp „Groeïend volk — beperkte ruimte”** op. Tientallen gespreksgroepen zonden hun „rapport” reeds in. Dit alles is een mooi resultaat, maar er kan nog wel meer bij. Kiesverenigingen die alsnog de documentatie bestellen, kunnen nog best voor 1 april een gespreksgroep vormen en aldus hun leden en belangstellenden een alom geëerde „service” bieden.

• Er kan nog meer bij. Dat geldt ook de **ledenwinst**. In de maand januari werden **344** nieuwe leden aangemeld. Een bemoedigend begin, maar willen wij in 1966 het in 1965 aangemelde totaal van **5585** nieuw gemelde leden overtreffen dan moet er nog heel wat gebeuren. Neemt u dus een voorbeeld aan:

- **mej. R. S. van Kelckhoven** te Drachten (al meer genoemd in deze rubriek) die in 1965 maar liefst 88 leden won
- de **kiesvereniging te Baarn**, die 50 personen als lid inschreef, waarvan 30 weliswaar voor de tweede maal, nadat zij wegens contributie-verhoging eerst als lid hadden bedankt. Door de goede zorgen van de secretaris, de heer Propitius werden zij persoonlijk bezocht met het bovenvermelde goede resultaat. Welke kiesvereniging, die eveneens „saneerde”, betracht een even goede „nazorg”?
- Ook met de 20 gloednieuwe Baarnse leden zijn wij blij. De heer F. van Mourik, die 10 ervan persoonlijk won, zet de actie (met anderen) voort.
- Paarsgewijs als het ware kwamen in 1965 de meldingen van de heer **J. de Ruiter**, secretaris van de kiesvereniging **Hardinxveld-Giessendam** binnen. Aan het eind van 1965 was het totaal toch maar liefst 26. Hulde.
- Tenslotte **Texel**, waar de heer **Joh. Daalder** het ledental van de kiesvereniging te **Oosterend** op een nog nooit eerder bereikt totaal bracht door 8 nieuwe leden te winnen.

Deze voorbeelden stimuleren hopelijk weer anderen om het eindtotaal van 1966 even moedgevend te doen zijn als dat van 1965.

Stemmen bij volmacht

ONGEVEER twee maanden geleden is een herziening der Kieswet tot stand gekomen. Op verschillende punten zijn wijzigingen aangebracht. Een van die wijzigingen had betrekking op de mogelijkheden van het stemmen bij volmacht. Die mogelijkheden waren beperkt en zij zijn dat gebleven, ondanks de overigens welkome uitbreiding, dat nu de gemachtigden die mogen worden aangewezen niet meer in hetzelfde kiesregister behoeven te zijn ingeschreven als de volmachtgever.

Zo kan dus nu bijvoorbeeld een broer woonachtig in Rotterdam bij volmacht stemmen voor zijn zuster, woonachtig in Spijkenisse. Vóór de laatste wetswijziging kon dat niet, omdat men toen nog in hetzelfde kiezersregister moest zijn ingeschreven, in dezelfde gemeente moest wonen.

Het gegeven voorbeeld toont het reële van uitbreiding. Die broer kan op de verkiezingsdag wel naar Spijkenisse gaan om daar bij volmacht voor zijn zuster te stemmen. Minder reëel is deze uitbreiding echter bijvoorbeeld, indien genoemde zuster in Spijkenisse geen andere gemachtigde zou kunnen aanwijzen dan bijvoorbeeld een broer, woonachtig in Delfzijl. Want het is toch wel veel gevraagd, dat die broer dan voor zijn zuster naar Spijkenisse moet reizen om bij volmacht voor haar te stemmen.

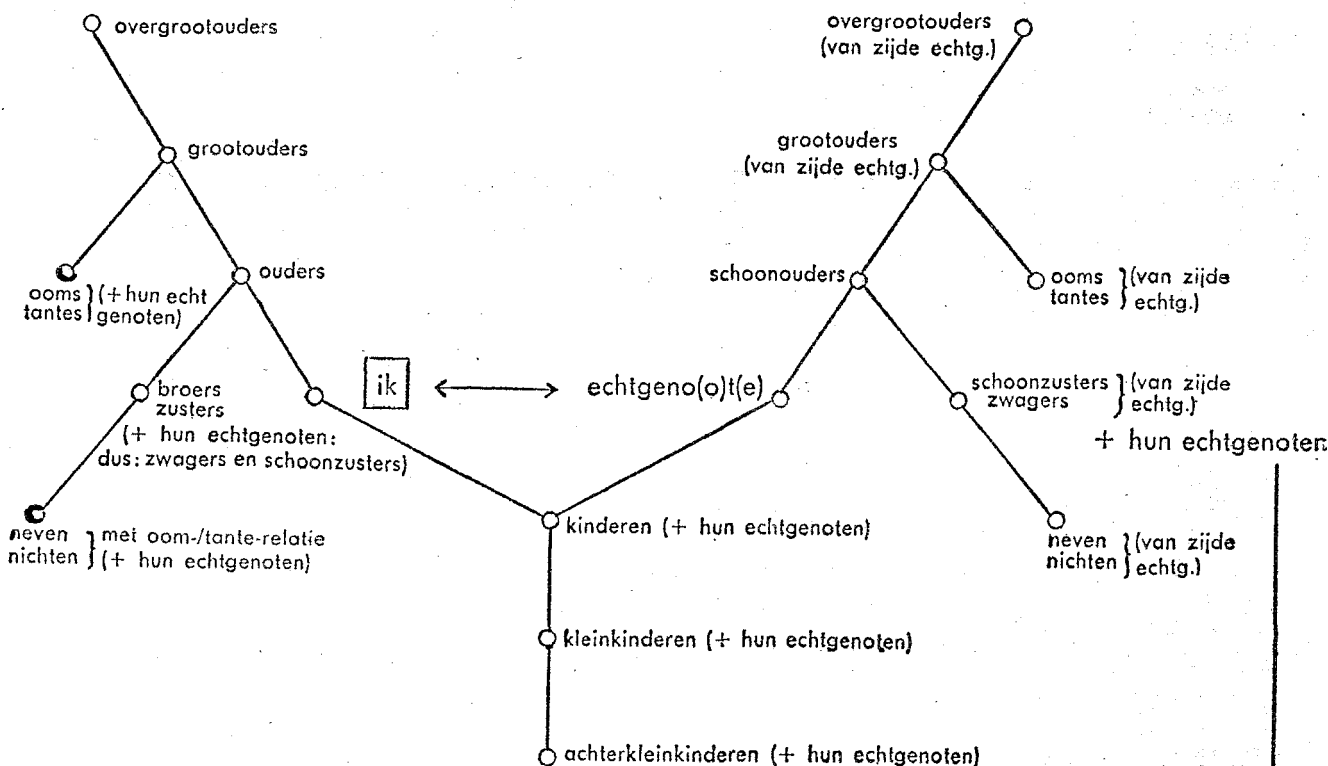
Niettemin is de gegeven uitbreiding van de mogelijkheden om bij volmacht te stemmen voor een aantal gevallen zeer waardevol.

WIJ menen, dat voor de toekomst toch nog enige verdere uitbreiding mag worden bepleit. En wel (ondermeer) in deze zin. Nu mogen voor iemand bij volmacht stemmen zijn bloed- en aanverwanten in de eerste tot en met de derde graad. Niet valt in te zien welk bezwaar er zou zijn dit uit te breiden tot de vierde graad. Dan zouden bijvoorbeeld ook neven en nichten onderling voor elkaar kunnen stemmen. Nu is het immers zo, dat de kinderen van een broer niet voor de kinderen van een zuster van die broer mogen stemmen. Die kinderen staan tot elkaar in een vierde graad van bloedverwantschap. Wij achten dat nader dan bijvoorbeeld de echtgenoot van een aanverwante (3e graad) schoonzuster. Wij komen op deze materie nader en uitvoeriger terug. Voor een overzicht van degenen, die voor u bij volmacht mogen stemmen zie men onderstaande tabel.

WIE MOGEN VOOR MIJ STEMMEN BIJ VOLMAGT?

bloedverwanten 1e t/m 3e graad

aanverwanten 1e t/m 3e graad

huisgenoten

n.l.: { de echtgenoot van een schoonzuster }
 { de echtgenote van een zwager }

Al degenen, die hier zijn aangeduid, mogen bij volmacht voor u stemmen, als u zichzelf op de plaats van „Ik” stelt.

A.R. Vrouwencomité kwam bijeen in Utrecht

IN de ochtendbijeenkomst van deze halfjaarlijkse vergadering werden enige praktische punten besproken. Op 16 maart, de grote verkiezingsbijeenkomst van A.R. Vrouwen in Utrecht, wordt de actie „Vrouwen werven Vrouwen” afgesloten. Zullen we nog zorgen voor een flink aantal nieuwe vrouwelijke leden? De vragen, die gesteld werden op de conferentie met werkende vrouwen op 13 nov. 1965, zijn gebundeld.

Ze kunnen de achtergrond vormen voor eventuele artikelen in Nederlandse Gedachten en zijn ook van betekenis voor de parlementsleden. De wens werd uitgesproken om de twee jaar zo'n conferentie te houden. Het is van groot belang dat vrouwen, die in het maatschappelijk leven een functie bekleden, bij het werk van onze partij betrokken raken.

's Middags sprak mejuffrouw C. H. G. IJdenburg, apotheker te Beverwijk over het onderwerp „Enige aspecten van de nieuwe wet op de geneesmiddelenvoorziening. Het was een interessant betoog over een materie, waar we misschien veel mee te maken hebben, maar toch weinig van af weten.

Mejuffrouw Rutgers, ons Tweede Kamerlid, was inmiddels ook ter vergadering gekomen en werd met applaus begroet. Ook zij vond het bijzonder attractief over dit onderwerp te horen spreken. Tussen 1865, het jaar waarin onder Thorbecke de eerste wet werd aangenomen en 1963, waarin de huidige wet in werking is getreden, ligt een lange tijd, waarin een grote ontwikkeling heeft plaats gevonden. De hele chemisch pharma-

ceutische industrie dateert van na 1900. Tal van medicijnen komen als specialité's in de handel. Al deze verpakte geneesmiddelen worden gekeurd. Een procedure die veel tijd vergt, want er gaat een uitgebreid onderzoek aan vooraf.

Nieuwe geneesmiddelen worden zeer omzichtig behandeld. Uitvoerige proeven worden genomen en toch kan er plotseling een aspect naar voren komen, waar men niet op heeft gelet, zoals bij het softenon gebruik.

Niet ieder kan een farmaceutische fabriek beginnen. Bepaalde stoffen mogen n.l. niet zonder vergunning afgeleverd worden. Welke middelen mogen wel en welke niet bij de drogist verkocht worden? Sinds kort heeft men de slaapmiddelen alleen bij apothekers verkrijgbaar gesteld. Er worden nu ook eisen gesteld aan de inrichting van de apotheek, terwijl in ziekenhuizen met 300 bedden een apotheek aangesteld moet worden. Er is een commissie gebiedsaanwijzing ingesteld, die bepaalde plaatsen rijp voor een apotheek kan verklaren. Zo komt er een spreiding van apotheken naar het platteland. Reeds gevestigde apotheekhoudende artsen mogen medicijnen blijven verstrekken, maar nieuwe artsen in zo'n gebied niet meer. Ook de E.E.G. doet haar invloed gelden.

Bij het verdrag van Rome is bepaald, dat in 1968 de zes landen hun geneesmiddelenwet met elkaar in overeenstemming zullen moeten brengen. Dit is niet eenvoudig, want ieder land heeft een eigen historische ontwikkeling.

Bij de discussie kwamen nog enige vragen naar voren o.a. waarom de arts een recept afgeeft voor een verpakt geneesmiddel, dat dan door de apotheker in een doosje wordt gestopt. Dit doet de arts soms om te voorkomen, dat een patiënt verkeerde conclusies zou kunnen trekken uit de verhalen, die bij de specialité's zijn ingesloten. Een apotheker is tegelijk wetenschapsman en ondernemer, wat heel uiteenlopende eigenschappen van hem vraagt. Uitvoerig werd nog gesproken over het zo gemakkelijk grijpen naar medicijnen bij allerlei klachten en kwaaltjes. Een der dames sprak van naar chemische middelen grijpen om onlustgevoelens te bestrijden.

De mens voelt zich onzeker en tracht zichzelf te helpen met het innemen van geneesmiddelen. Het toevertrouwen uit Mattheus 6 is een richtsnoer, dat God ons geeft. Hij wil ons juk meedragen. Dit moeten wij in onze levenshouding realiseren was het wijze woord, waarmee de presidente mevrouw Diemer de discussie afsloot.

Kort werd nog gesproken over het rapport K.I. van het departement van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Het gaat hier om de aanvulling van de wet op de geneeskunde, dat Kunstmatige Inseminatie tot de taak van de geneeskunst behoort.

MEVR. DR. F. T. DIEMER-LINDEBOOM

Presidentie A.R.-Vrouwencomité

Mevrouw Diemer had een minderheidsnota ingediend, waarin zij deze uitbreiding bestreed. Zij was wel tegen strafbaarstelling van de arts. Gevraagd werd hierover een artikel te schrijven in A.R. Staatskunde. Daarna zouden we het ter discussie kunnen stellen. Het is van groot belang, dat ook de vrouw zich in deze materie verdiept.

Tenslotte werd nog gesproken over de Protestantse Stichting voor Verantwoorde Gezinsvorming en het blad „Gezond Gezin”. Mevr. Diemer noemde het een goede zaak en onze belangstelling waard. Temeer daar de N.V.S.H. bij monde van haar voorzitter theorieën naar voren brengt over seksueel verkeer tussen jonge mensen, die wij in geen geval kunnen onderschrijven.

C. M. T. - K.

Een wijze zelfbeperking

Zullen we straks op de t.v. zorgende moeders bezig zien, die hun kinderen uit grote potten vitamintabletten toedienen, onder het motto: „zij weet wat haar kinderen toekomst?”

Of humeurige vaders, die na een gespannen dag hun vrouw en kinderen amper verdragen. Maar dank zij één of ander wondermiddel in een oogwenk weer in de gezellige, meelevende echtgenoot veranderen?

Ongetwijfeld zal het verbruik van allerlei geneesmiddelen gestimuleerd worden. Maar zullen we er wezenlijk gezonder en evenwichtiger door worden?

Gelukkig heeft het bestuur van de Ned. Vereniging van fabrikanten van farmaceutische producten zich uitgesproken tegen reclame over geneesmiddelen. Een wijze zelfbeperking!

Levensverz.-bedrijven

Kabinet en Kamer waren de overtuiging toegedaan dat ten behoeve van hen, die hun oudedagsvoorziening zelf wilden verzorgen de fiscale voorwaarden moesten worden verruimd. Met ingang van 1 januari 1965 is de aftrek van premiebetaling ten behoeve van lijfrenten verhoogd van 3600 gulden tot f 5000 per jaar.

Hiermee was een gerechtvaardigd belang gediend: het goedkoper maken van een oudedagsvoorziening voor de zelfstandigen.

Werken de levensverzekeringsmaatschappijen in hun totaliteit mee aan dit gerechtvaardigd verlangen? Met andere woorden: ligt de premie op een verantwoord niveau?

Wij kunnen dit niet beoordelen omdat de gegevens daartoe praktisch volledig ontbreken. Zelfs in het jaarverslag van de Verzekeringskamer.

Maar er bestaat wel een zekere verontrusting omtrent het antwoord op de gestelde vraag. Een verontrusting die versterkt is door een artikel van een verzekeringsdeskundige, de heer De Waal uit Arnhem, die in Economisch-Statistische berichten van 26 januari 1966 tot een bijzonder kritische conclusie komt:

„Bij de bestudering van het Verslag van de Verzekeringskamer over 1964 en de samenstelling van dit artikel rees de vraag:

Is het nut van het levensverzekeringbedrijf zo groot, dat het bestaan van een Verzekeringskamer gewettigd is, dat de instandhouding van een zeer groot en kostbaar werkend acquisitie-apparaat en een eveneens zeer grote administratieve staf verantwoord is en dat ruim 450 commissarissen en directeurs voor dit alles noodzakelijk zijn?

Het nut van het levensverzekeringbedrijf behoort in de eerste plaats te worden afgemeten aan de grootte van de uitgekeerde verzekerde bedragen. Het doel is immers de financiële verzorging van weduwen en wezen en voorzieningen voor de oude dag. Menigeen zal zich de slagzin herinneren: „Verzeker uw weduwe nog drie jaar uw inkomsten”.

De uitkeringen in 1964 bedroegen:

wegens overlijden van de verzekerden	f 74,2 mln.
wegens het bereiken van afloopdata	f 164,8 mln.
andere kapitaaluitkeringen	f 3,3 mln.
renten (bijv. lijfrenten)	f 177,3 mln.

Totaal f 419,6 mln.

Als men hiermede vergelijkt het bedrag dat aan onkosten en lasten door het levensverzekeringbedrijf in 1964 is uitgegeven, f 405,2 mln., dan lijkt het nuttige doel wel heel duur te worden gekocht. Zeker als men er rekening mede houdt, dat deze f 405,2 mln. met nog enige tientallen miljoenen gulden moet worden verhoogd wegens dividenden, tantièmes en gratificaties. Zodat gesteld moet worden dat de totale uitgaven groter zijn dan de totale uitkeringen.”

Het zou waardevol zijn indien het gesprek over een verantwoorde hoogte van de te betalen premie verder op gang zou komen.

Uw adres voor

DIRECTIEKETEN
BARAKKEN
SCHOLEN
ZOMERHUISJES
enz. enz.

Firma Gebr. Timmer

Houtbouw - Giessendam - Tel. 2062

JAN LINGEN'S
Betonindustrie N.V.

Veerdam 29 - Tel. 01850 - 2123 - 1123
PAPENDRECHT

Nu proefflacon 1.70

Ik ben niet meer NERVEUS

Iedereen is altijd enthousiast over Melisana: „Heb ik last van migraine, zenuwen of zorgen? Altijd weer geeft Melisana verlichting.” Bij vele dagelijkse moeilijkheden bewijst Melisana ook voor u zijn onmisbaarheid. Daarom is het belangrijk steeds 'n fles in huis te hebben. Juist nu. Melisana helpt. Melisana de echte Kloostervrouw Melisse-geest, voorkomt narigheid.

Voor uw broodnodige rust
MELISANA
1.70 - 2.90 - 4.90

extra voordelige familieflacon 11.90

ZOETERMEERS ROEM
de fijnste margarine
GEBR. VAN DER SPEK N.V.

GOD ROEPT
de zakenlieden!

Onze ervaring is

dat het — ondanks de heersende mening hierover — gemakkelijker is zakenman en Christen te zijn dan zakenman zonder Christus. Juist zakenlieden kunnen met de vele talenten die hun doorgaans zijn toevertrouwd, in belangrijke mate bijdragen tot de uitbreiding van het Evangelie van Jezus Christus. Wilt U zich ook inzetten? Zoekt U dan eens contact met ons. Het begrip „zakenlieden” stellen wij ruim.

Vereniging van Volle Evangelie Zakenlieden
„Nederland”

VEZA-ZEIST

WILHELMINALAAN 4 — TELEFOON (03404) 12754.

Wij hebben andere mensen nodig terwille van onszelf!

Dat geldt natuurlijk ook voor de christen-ambtenaren! Heeft u zich al bij die andere collega's aangesloten in de

NEDERLANDSE CHRISTELIJKE BOND VAN OVERHEIDSPERSONEEL?

Zo niet, doe het dan nog vandaag

Inlichtingen: Hoofdkantoor NCBO, postbox 1804, Den Haag.

OCEAN N.V. DIEREN

PATENT OCEAN KEERKLEP
PATENT OCEAN AFSLUITER
PATENT OCEAN VACUUMSTOP

AANSLUITDIAMETERS 13 - 700 mm
VOOR NEUTRALE EN CHEM. MEDIA

JAREN IN GEBRUIK VAN CHRISTIANSAND TOT CAPE-TOWN EN VAN VENEZUELA TOT FINLAND

Tel. 4646 (3 lijnen) Telex 45277

nederlandsse gedachten

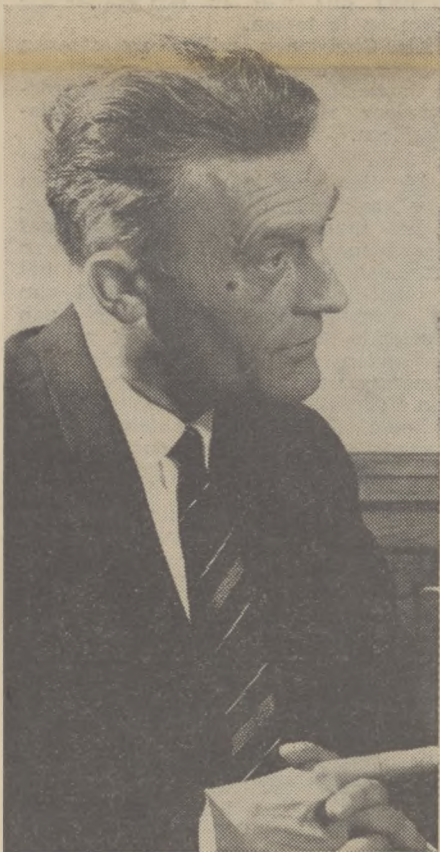
weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

De deputaten- vergadering

VANDAAG, zaterdag 12 februari wordt de buitengewone Deputatenvergadering in het gebouw Tivoli te Utrecht gehouden. In de afgelopen weken hebt u over het programma van deze dag al wat in ons blad kunnen lezen. En volgende week krijgt u van deze belangrijke gebeurtenis in ons partijleven natuurlijk een uitgebreid verslag in Nederlandse Gedachten/AR Post te lezen.

Hiernaast ziet u de vijf mannen die behalve aan de algemene landspolitiek ongetwijfeld ook behartigenswaardige woorden zullen wijden aan de komende Provinciale Staten verkiezingen. 's Morgens spreekt dr. Berghuis, en 's middags vice minister-president Biesheuvel, B. Roolvink, Mr. Roosjen en ds. Lammens.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuyperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:
Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (02980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 4,— per half jaar.*
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij-Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:
f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

Deze week:

- Volk en parlement (pag. 3)
- Brieven van lezers (pag. 2)
- Buitenlandse commentaren (pag. 6, 7 en 8)
- De huisvrouw heeft het druk (pag. 9)
- Radiocauserie van Mr. W. R. van der Sluis (pag. 7)
- A.R., C.H.U. en Kabinet Cals (pag. 4)
- Economische zaken in de Tweede Kamer (pag. 5)

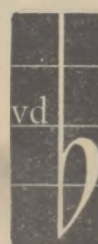
Kies vandaag zekerheid voor morgen.
Bij ziekte, ongeval en invaliditeit

INKOMSTENGARANTIE A.O.V.

Uniekepolis met waarde vastekoopkracht
(en de belasting betaalt 30-60 % mee)

Amersfoort,
Bergstraat 6-8, tel. 17043*

• VLEUGELS
• PIANO'S
• ORGELS
• CLAVECIMBELS
• PEDALION
• pedaalharmoniums
• ELEKTRONISCHE
KLAVIERINSTRUMENTEN

R. VAN DEN BURG n.v.
PIANO- & ORGELHANDEL
Arnhemsestraat 8, Amersfoort.
Tel. 13877 (03490)
Levering franco huis Nederland.
Service en onderhoud door het
gehele land.

★ ★ Mr. Dr. J. Donner

Vorige week mocht Mr. Dr. J. Donner, erelid van het Centraal Comité, de leeftijd van 75 jaar bereiken.

Wij willen hem hiermee van harte gelukwensen.

De heer Donner heeft belangrijk werk verricht voor ons land en voor onze partij. Als minister, als voorzitter van de Hoge Raad, als verzetsman heeft hij zich een man van karakter getoond, die met scherpzinnigheid en grote kennis van zaken zijn taak verricht.

Ook nu nog geeft hij op verschillend terrein achter de schermen adviezen, die van grote betekenis zijn.

Vragen van kamerleden

Schoolbenodigdheden

De heer **BOERSMA (A.R.P.)** heeft aan de Minister van Financiën de volgende vragen gesteld:

1. Is het de Minister bekend:
a. dat het Rijksinkoopbureau een lijst samenstelt van fabrikanten, importeurs en grossiers van schoolbenodigdheden en voornemens is deze lijst binnenkort als schoolhandleiding 1966 uit te geven voor de scholen voor lager onderwijs, met behulp van welke lijst de hoofden dezer scholen op zgn. R.I.B.-bestelbonnen de voor onderwijsdoeleinden benodigde goederen rechtstreeks kunnen bestellen?

b. dat er een aantal in de leveringen aan lagere scholen gespecialiseerde firma's werkzaam zijn, wier functie uit een kennelijk gebreken behoefte is voortgekomen en die in sterke onderlinge concurrentie en op een bevredigende wijze in die behoefte voorzien?

2. Is de Minister niet van mening:
a. dat door dit optreden van het Rijksinkoopbureau deze tak van handel — de gespecialiseerde schoolleveranciersbranche — geheel dan wel gedeeltelijk dreigt te worden uitgeschakeld, waardoor de betreffende ondernemingen ernstig worden bedreigd?

b. dat het Rijksinkoopbureau zich met de voorgenomen stappen buiten het dit bureau als rijksdienst toekomende werkterrein begeeft?

3. Indien de Minister de sub 2b gestelde vraag ontkennend beantwoordt, is hij dan niet van mening, dat het Rijksinkoopbureau vooraf met de betrokken branche overleg dient te plegen om de voor die branche nadelige gevolgen zoveel mogelijk te beperken en, zo ja, is de Minister dan bereid dit overleg te bevorderen, vóórdat bedoelde schoolhandleiding wordt verzonden?

Vereniging koopvaardij-officieren

De heer **SCHAKEL (A.R.P.)** heeft aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid de volgende vragen gesteld:

1. Kan de Minister mededelen — gezien zijn schrijven van 1 oktober 1965, nr. 60483, aan de Sociaal-Economische Raad — waarom het georganiseerde bedrijfsleven, in de S.E.R. vertegenwoordigd, geraadpleegd moest worden over de vraag of een door de Minister representatief verklaarde organisatie door middel van een dwingend voorschrift op haar verzoek aan het werk van de betrokken bedrijfsvereniging moet kunnen deelnemen, nu de Sociale Verzekeringsraad, waarin het georganiseerde bedrijfsleven op dezelfde wijze als in de S.E.R. vertegenwoordigd is, zich reeds in bevestigende zin had uitgelaten?

2. Kan de Minister mededelen welke maatregelen genomen zijn om de Vereniging van Nederlandse Koopvaardij Officiëren aan het werk van de Bedrijfsvereniging voor de Koopvaardij en haar bestuur te doen deelnemen?

3. Kan de Minister mededelen welke maatregelen genomen zijn, of zullen worden genomen, om deze en soortgelijke onverkwalijkte gebeurtenissen te voorkomen?

Vrijstelling

De heer **SCHAKEL (A.R.P.)** heeft aan de Staatssecretaris van Financiën de volgende vragen gesteld:

1. Is het juist, dat de vrijstelling van motorrijtuigenbelasting voor as-

IN DISCREDIET

Koning Boudewijn van België heeft het ontslag van het zittende kabinet geweigerd. Maar hij deed meer.

In een persoonlijke brief, die dus niet door de ministeriële verantwoordelijkheid wordt gedekt, heeft hij de vrees uitgesproken, dat het parlementaire stelsel niet goed functioneert. Vóór de tweede wereldoorlog heeft zijn vader ook meer dan eens in een soortgelijke brief dezelfde bezorgdheid geuit. Vóór 1940 was in België de parlementaire democratie in een chronische crisis geraakt, en dat was zeer profijtelijk voor de extremisten. Een groep van zulke extremisten, fascistisch georiënteerd, paradeerde als de partij van de Koning, en noemde zich Rexisten.

Ook in ons land raakten voor 1940 „Politiek en parlement in discredit”. Het lid der Eerste Kamer prof. mr. P. A. Diepenhorst schreef onder deze titel zelfs een breed artikel in Stemmen des Tijds met veel bewijsmateriaal. En in sommige streken van ons land kreeg de N.S.B. heel wat aanhang.

Er wordt in onze tijd niet ten onrechte geconstateerd, dat bij een aantal kiezers, vooral onder de jongeren de politiek weer wordt geminacht en gewantrouwd. Dat blijkt uit opiniepeilingen de tegenzin tegen de oude partijen en de voorkeur voor extremisten bij de jongeren véél groter is dan bij de ouderen, kan hier een aanwijzing zijn.

Daarbij is het opmerkelijk, dat zij, die het politieke bedrijf kennen, deze veroordeling hoogst onbillijk vinden. Zij leven alermint uit de overtuiging van onze oude vriend Tjil: de mensen mogen mij niet, en daar heb ik het naar gemaakt.

Er wordt in de politiek hard gewerkt. Er wordt ook serieus gewerkt. Dat laatste kan niet worden betwist. In de Tweede Kamer b.v. wordt in elke behoorlijke fractie elk begrotingshoofdstuk door een speciale commissie grondig bekeken, en daarover wordt in de fractie gerapporteerd. De Minister wordt gesecondeerd door een staf van doorgewinterde ambtenaren. De Kamerfracties hebben, daarmee vergeleken, vaak weinig

falt-kipauto's m.i.v. 1 februari 1966 is beëindigd?

2. Indien vraag 1 bevestigend beantwoordt wordt, is de bewindsman dan bereid om datum en inhoud van de hierop betrekking hebbende dienstorder te publiceren?

3. Indien de tijdsperiode tussen de in de vragen 2 en 1 vervatte data betrekkelijk klein is, acht de bewindsman dan zulk een korte „aanlooptijd” een verantwoord zaak t.a.v. de betrokken contribuabelen, die vaak gebonden zijn aan lopende vrachtopdrachten zonder uitwijkbepalingen te dezer zake?

4. Is het juist, dat de dezer zake generlei overleg heeft plaats gehad met wegebouwers- en vervoerdersorganisaties?

5. Acht de bewindsman het een gelukkige procedure om een voor de betrokken contribuabelen zo belangrijke wijziging in het beleid aan te brengen, nu er bij Koninklijk besluit van 5 januari 1966 een ontwerp van wet op de motorrijtuigenbelasting bij de Kamer is ingediend?

6. Is de bewindsman alsnog bereid om hangende de parlementaire behandeling van het in vraag 5 genoemde wetsontwerp, tot de situatie van vóór 1 februari 1966 terug te keren?

Kalfsvlees

De heer **Elfferich (A.R.P.)** heeft aan de minister van Landbouw en Visserij de volgende vragen gesteld:

1. Is het juist, dat de afzet van kalfsvlees ernstige moeilijkheden ondervindt, doordat de traditionele importlanden van Nederlands kalfsvlees in verband met de mond- en klauwzeer-epidemie onder varkens hun grenzen voor de import van kalfsvlees vanuit Nederland hebben gesloten?

2. Welke mogelijkheden zijn er naar het oordeel van de minister om de export van Nederlands kalfsvlees weer mogelijk te maken en welke maatregelen zouden zijnerzijds kunnen worden getroffen om dit te bespoedigen?

3. Welke andere mogelijkheden ziet de minister om de afzetmoeilijkheden te verlichten en zodoende steun te verlenen aan de prijsontwikkeling van mestkalveren?

steun. De leden moeten het in hoofdzaak zelf doen. Het kost veel tijd, veel zorg, en ook veel deskundigheid.

Daar komt bij, dat de Kamerleden telkens op stap moeten, om te weten, wat er in het land leeft.

Het vraagt allemaal veel, en het wordt serieus gedaan. Soms lijkt het eerder taai dan boeiend. En het is begrijpelijk, dat juist een aantal politici, die zich met overtuiging geven aan hun werk, het maar moeilijk kunnen begrijpen, dat hun werk zo weinig wordt gewaardeerd, ja dat zij in sommige ogen niet veel meer zijn dan profiteurs, en mensen, die het volk een beetje voor de gek houden.

DIT te meer, omdat de politiek een grote zaak is. De oude Prof. Herman Bavinck, zelf toen lid van de Eerste Kamer, noemde het in een vergadering van de Koninklijke Academie „een hoge, bijkans heilige zaak”. De politiek is veelomvattend.

Haar programma heeft betrekking op vrede en veiligheid, op welvaart en rust, op cultuur en wetenschap, gezondheid en sociale zorg, op recht en orde, op heden en toekomst van ons volk.

WAAR ligt het dan aan, dat vooral de jongeren de politiek zo veroordelen?

Er is een reeks van oorzaken en motieven te noemen.

Waarbij we er voor moeten oppassen, de schuld niet aan één kant te zoeken.

Laten we eerst een eenvoudig voorbeeld noemen. Honderdduizenden in ons land hebben urenlang via de televisie kunnen kijken naar een vergadering van de kamer. Tot nu toe zagen ze alleen de jaarvergadering van de schoolvereniging of van dorpsbelangen, van de coöperatieve vereniging of van de kiesvereniging. Allemaal heel ordelijke vergaderingen, waarbij de leiding aan de voorzitter gemakkelijk wordt gemaakt. Nu zien ze een vergadering in de Tweede Kamer. Is dat een vergadering? Sommigen lopen rond. Een staat wat met de voorzitter te praten. Er is ook iemand die de krant leest. Soms wordt er gelachen. Lachen ze iemand uit? Als er een „minder belangrijke” spreker het woord voert, is de kamer hol. De dames en heren drinken koffie, elders in het gebouw. Is dat serieus? En die voorzitter lijkt wel een leraar, die geen orde kan houden, en daar ook nog onverschillig onder blijft.

Nu kan men de mensen wel uitlegen, dat die indruk van de kijker onjuist is. De voorzitter luistert wel, dat merk je wel als iets scheef gaat. Op eens grijpt hij in. En zij die moeten luisteren, omdat het hun hoofdstuk is, blijven rustig in hun bank.

Een preek duurt 30 minuten. Er zijn mensen, die bezorgd op hun horloge kijken, als ze het gevoel hebben, dat het langer duurt. Zó lang houden ze het niet. Lange preken, d.w.z. langer dan een half uur, zijn uit de tijd. Wij hebben ministeriële redevoeringen meegemaakt van drie uren. En als de vergadering duurt van half twee tot zes en van 's avonds acht uur tot 's nachts twaalf uur, dan is dat dezelfde tijdsduur als zeventien preken, zoals u ze 's zondags hoort, op één dag.

HET is allemaal waar. En toch moeten men wel bedenken, dat een t.v.-uitzending van een langdurige kamervergadering op velen een verbijsterende indruk kan maken. En daarnaar heeft de Kamer zich te reguleren.

Aan de andere kant ontbreekt er veel aan de publiciteit omtrent de gang van zaken in het parlement. Sommige, ook grote kranten brengen er niets van terecht; geven een volkomen vertekend beeld. Zijn alleen maar op zoek naar de sensatie en het incident.

Wij weten dat sommige kamerleden zich hier minstens wekelijks aan ergeren. Zij hebben een serieuze beradslaging meegemaakt over een belangrijk onderwerp, zelf met zorg een bijdrage geleverd en — de krant zwijgt of geeft een paar voor de buitenstaanders ook nog onbegrijpelijke regeltjes.

Het is geen onbelangrijke vraag: hoe wordt het parlement beter aan het volk gepresenteerd, zodat het volk een ander beeld krijgt van het politieke bedrijf?

Volk en parlement zijn van elkaar vervreemd geraakt.

Maar er is méér aan de orde dan de onvoldoende communicatie. Daarover hopen wij nog nader te behandelen. A

Direct slagen voor uw rijbewijs

Vraagt onze gratis prospectus „Zo slaagt u in één keer”
Ned. Voorlichting voor Rijtechniek
HARDERWIJK - Postbus 60

Geef een bijbels dagboek

VIJF MINUTEN, van ds. H. Giesen, 10e druk, gebonden f 8,50.
EEN OGENBLIK, van ds. H. Giesen, 2e druk, geb. f 8,90.
ONDERWEG, HET dagboek voor alle Nederlanders in den vreemde, gebonden f 9,90.

Verkrijgbaar in de boekhandel.
BOEKENCENTRUM N.V.
's-GRAVENHAGE

Klaar voor een aderlating?

(Uit Het Parool)

REDELIJK VOORSTEL

DE heer Beernink had in Het Vrije Volk weer het bekende onvolledige verhaal gedaan: bij de formatie van het kabinet-Cals wilde de C.H. fractievoorzitter in overeenstemming met zijn fractie géén binding ten opzichte van het radio-beleid, zonder eerst de rest van het program van de formateur te kennen. En omdat zo'n redelijk standpunt niet werd aanvaard, werden de C.H.'s buiten het overleg geplaatst. Wij hebben er op gewezen, dat dit verhaal zó onvolledig is, dat het een verkeerde voorstelling van zaken geeft. De heer mr. Van Gelder antwoordt in het orgaan van zijn partij met enkele schimp-scheuten. Maar gaat helemaal niet op de zaak in. Hij past daar angstvallig voor op.

Wij hebben daarom een voorstel.

Wij plaatsen hier een gedeelte uit de rede van minister-president Cals bij de debatten in de Tweede Kamer over de kabinetsformatie.

De heer Cals vertelde, dat de vier fractievoorzitters, dus ook de heer Beernink, met elkaar hadden afgesproken, dat men allereerst moest trachten, over het omroepbestel tot een gemeenschappelijk plan te komen.

Dan vervolgt de heer Cals, en wij hebben in zijn betoog het een en ander vet gedrukt:

„Op 23 maart vond toen een gezamenlijke bespreking plaats met de fractievoorzitters van K.V.P., P.v.d.A., A.R.P. en C.H.U. Daarin werd allereerst het door mij gedane procedurevoorstel (stuk F I-3) unaniem aanvaard. Dit hield o.m. ook in, dat in de eerste fase de beginselverklaring ook de bindingen inhield. Dat werd unaniem aanvaard. Voorts werd de lijst van onderwerpen vastgesteld, die in het „basisprogramma” zouden worden opgenomen. Daarbij werd onder meer afgesproken, dat eerst algehele overeenstemming over het radio- en televisiebeleid moest zijn verkregen, voordat andere onderwerpen aan de orde zouden komen.

Vervolgens werd het radio- en televisiebeleid — aan de hand van een daartoe opgestelde samenvatting van hoofdlijnen — besproken, waarbij op één punt — het getalscriterium — geen overeenstemming kon worden bereikt, omdat de heer Beernink daarover eerst zijn fractie wilde raadplegen. Daartegen bestond bij de overige gesprekspartners uiteraard geen bezwaar, ook al was deze kwestie in de weken daarvoor uitvoerig doorgesproken. Wel maakten dezen bezwaar tegen een poging van de heer Beernink om alsnog de beslissing over het radio- en televisiebestel op de lange baan te schuiven. Nog afgezien van het feit, dat zulks in strijd zou zijn met de tevoren gemaakte afspraak, zou het bovendien incorrect zijn tegenover de V.V.D., die juist wegens verschil van inzicht over het radio- en televisiebeleid niet aan de besprekingen had deelgenomen. Maar vooral zou een dergelijke handelwijze de moeilijkheden, die tot de kabinetscrisis hebben geleid, niet oplossen en daarmee de kiem leggen voor een nieuwe crisis. Daarom meende ik — daarin door de fractievoorzitters van K.V.P., P.v.d.A., en A.R.P. gesteund — van de fractievoorzitter van de C.H.U. een duidelijke uitspraak te moeten vragen. De fractievoorzitter beloofde daarop deze kwestie in zijn fractie te bespreken. Een duidelijke uitspraak, althans voor ons duidelijke uitspraak, heeft dit echter niet opgeleverd. In de bijeenkomst met de vier fractievoorzitters van 25 maart legde de heer Beernink wel de verklaring af, die

is opgenomen in het perscommuniqué, dat ook aan u is toegezonden, mijnheer de Voorzitter, waarin ik op die dag het standpunt van de drie overige fractievoorzitters en van mijzelf heb bekendgemaakt. Ik moge voor dat standpunt naar dit stuk verwijzen. Het spreekt, dacht ik, duidelijke taal, althans voor ieder, die wil verstaan.

Vooraf de derde (laatste) alinea der verklaring gaf in de bespreking van 25 maart aanleiding tot discussie. Ik wil die alinea ter wille van de duidelijkheid thans voorlezen:

„De fractie heeft zich echter op het standpunt gesteld, dat zij zich niet vooraf kan binden aan een onderdeel van het regeringsprogramma, te weten het onderdeel, dat betrekking heeft op het

gramma en de zetelverdeling zou hebben gezien. De heer Beernink verklaarde echter keer op keer, dat zulks niet het geval was; hij bevestigde waarlijk herhaaldelijk op onze verbaasde vragen, dat, óók als de C.H.U.-fractie zich volledig met alle overige programmapunten zou kunnen verenigen, indien zij voorts met de zetelverdeling zou instemmen en zelfs wanneer de C.H.U. met haar geestverwanten in het nieuw te vormen kabinet zou zitting nemen, desalniettemin de mogelijkheid aanwezig zou blijven, dat de meerderheid van zijn fractie en ook hij zelf zich tegen het voorgestelde radio- en televisiebeleid zouden verklaren. Hij wenste op dit punt noch zijn fractie, noch zich zelf te binden.

Ik moet vaststellen, dat deze feiten duidelijk anders liggen dan de Unieraad van de C.H.U. veronderstelde, toen hij in zijn communiqué van 10 april „constateerde”: „dat het breekpunt slechts is geweest de eis van een binding vóór de bespreking van de rest van het regeringsprogramma aan het eerste, toen voorgelegde voorstel-Cals inzake het toekomstige omroepbestel en dus niet de vraag of dat omroepbestel al dan niet voor de fracties een „vrije kwestie” moet zijn.”

Nadat pogingen, met name van de fractievoorzitter der A.R.P., om toch nog tot een oplossing te komen, door de heer Beernink waren afgewezen, restte ons slechts unaniem te concluderen, dat het in de gegeven situatie geen zin had het gezamenlijk overleg met de vier fractievoorzitters voort te zetten.”

C.H.U., A.R. en kabinet Cals

radio- en televisiebeleid, zonder dat zij voldoende inzicht heeft in het gehele regeringsprogramma en in de zetelverdeling.”

De formateur en de drie fractievoorzitters meenden daarin aanvaardbaar te mogen lezen, dat de C.H.U.-fractie zich wél over het radio- en televisiebestel zou willen uitspreken, wanneer zij het gehele regeringspro-

En nu ons voorstel.

Tot nu toe heeft de heer mr. Van Gelder wel enkele minder vriendelijke dingen gezegd aan het adres van Nederlandse Gedachten, maar hij heeft niet zonder virtuositeit vermeden, aan zijn lezers ook maar het allerminste te zeggen van waar het om ging.

Het ging hierom:

De heer Beernink heeft gesproken en gehandeld zoals de heer Cals meedeelde, of de heer Cals sprak onwaarheid en de Unieraad heeft gelijk, en de heer Beernink heeft gelijk en de heer Van Gelder heeft gelijk, wanneer zij allemaal verklaren, dat het alléén maar ging om de kwestie, dat de heer Beernink en zijn fractie zich niet vooraf betreffende het omroepbeleid wilden binden, maar eerst het gehele program en de zetelverdeling wilden kennen.

Wij verzoeken nu de heer Van Gelder, dit citaat uit de redevoering van de heer Cals af te drukken en mee te delen, op welke punten de heer Cals bezijden de waarheid is geweest en de Kamer verkeerd heeft voorgelicht, zodat niet het verhaal van de minister, maar dat van de heer Beernink de volle waarheid is.

Wij beloven de heer Van Gelder, dat wij, als hij aan ons verzoek voldoet, zijn antwoord volledig zullen afdrukken en daaruit onze conclusies zullen trekken. En die conclusie in Nederlandse Gedachten mededelen.

Dan kunnen we eens van deze kwestie af geraken.

Want het heeft ons nu lang genoeg gehinderd, dat telkens weer de voorstelling wordt gewekt in het land, dat de drie partijen, die het tegenwoordige kabinet steunen, maar liever van de C.H. afwilden en daarom op geen redelijk voorstel wilden ingaan. Dat verhaal moet de wereld uit en daarom houden wij vol, totdat de gehele zaak duidelijk is.

Prof. Rothuizen sprak in Utrecht over: christen en kernbewapening

Prof. dr. G. Th. Rothuizen, hoogleraar te Kampen, heeft onlangs voor de centrale kiesvereniging te Utrecht een bijzonder indringende rede gehouden over de verhouding van de christen en de kernbewapening. Omdat dit vraagstuk zeer in de belangstelling staat menen wij goed te doen het ons toegezonden verslag in ons blad op te nemen. Prof. Rothuizen betoogde, dat het onderscheid tussen traditionele oorlog en de atoomoorlog niet alleen kwantitatief is. Een kwantitatief verschil kan in bepaalde gevallen kwalitatief worden. Hij noemde hier als voorbeeld het verschil tussen het gebruik van een enkele asperine en een heel buisje. In het eerste geval wordt de patiënt beter in het tweede geval sterft hij.

Erkendend het feit, dat de overheid het zwaard niet tevergeefs draagt, vroeg hij er aandacht voor, dat ook de inhoud van de Bergrede voor de overheid geldt. Het anti-militarisme was één van de kenmerken van de eerste drie eeuwen christendom. Prof. Rothuizen stelde zich op het standpunt, dat, in één slag honderden miljoenen mensen vermoorden, geen oorlog meer is in de gebruikelijke betekenis van het woord. Van oorlog voeren en van het hanteren van het zwaard is hier geen sprake. Oorlog bestaat in wezen niet meer, dus van een rechtvaardige oorlog kan nog minder sprake zijn. Het moderne atoomwapen moet je hebben, maar je kan het niet hanteren, aldus de mening van prof. Rothuizen.

Verwaarloosd

Hij vond, dat de christelijke politieke partijen in Nederland na de oorlog in een wijde boog om het probleem van oorlog en vrede zijn heengelopen. Een ontstellende verwaarlozing constateerde hij bij de A.R. Partij. De kreet: „Er moet defensie zijn”, had hij in een actieprogram kunnen ontdekken, maar elke toelichting daarbij ontbrak. Weldadig had hem de opmerking van de heer Berghuis aangedaan, dat de Russen het recht hebben bezwaar te maken tegen een hereniging van Duitsland. Vele Russen zien de westerse christenen niet anders als fascistten. Hun eerste en enige ken-

oorlog en vrede wierp. Hij had er waardering voor, dat althans de kerken er al meer aan doen dan de politieke partijen. Hij herinnerde aan de grote activiteiten, die beweging Pax Christi in r.k. kring ontwikkelt en zou een samengaan met deze beweging willen aanbevelen.

Zonder een waarderingsoordeel uit te spreken, zou hij het eveneens logisch vinden als ook aandacht werd besteed aan de vredesconferenties van Praag. Overal zal men kennis moeten nemen van wat ondernomen wordt in het belang van de vrede. De indruk moet in het oosten weggevaagd worden, dat de christenen zich alleen maar aandienen als gewapenden.

Geen anti-militarisme

Hiermee wilde prof. Rothuizen niet zeggen, dat ieder christen maar anti-militarist moet worden en de Nato de rug moet toekeren. Aan Cuba en Hongarije had hij gezien, dat ook maar de geringste verstoring van het politieke evenwicht in de wereld de rampzaligste gevolgen kan hebben.

Zou Nederland als klein landje uit de Nato treden, dan zouden hiervan de politieke gevolgen voor West-Europa desastreus kunnen zijn. Hij wilde het atoomwapen voor het westen aanvaarden als bittere noodzaak, in de geest van: „Als de ander begint, laat ik de bom afgaan”. Hiermee wordt verantwoordelijkheid aanvaard, dat je misschien één keer de bom zal moeten gooien. Dit kan iemands geweten belasten, aldus prof. Rothuizen, maar het verkleint de kans voor de naaste om gedood te worden.

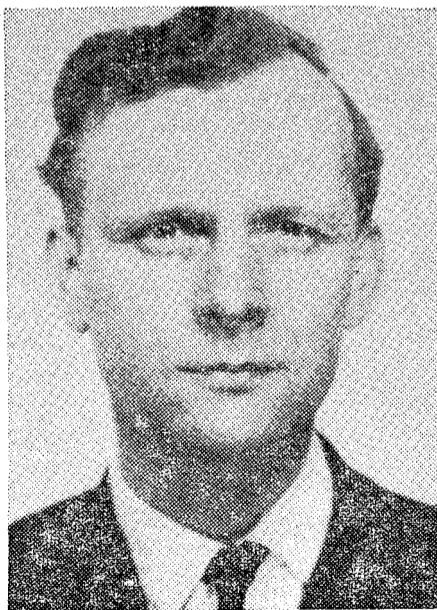
Alle anti-militaristen riep hij toe, hun geweten niet belangrijker te vinden dan het leven van hun naasten. Hij noemde „oorlog” geen zaak van noodlot of genade. Hij vond dit maar een noodlottig gebruik van het woord genade, omdat het verlamdend werkt op onze activiteit, de „oorlog” tegen te gaan en zo mogelijk uit te bannen. Juist deze activiteit wilde prof. Rothuizen opvoeren om aan de wereld iets te laten zien van wat vrede is.

H. P. E.

Politieke anecdote

In het kabinet De Geer, dat in 1939 optrad, hadden voor het eerst socialisten zitting (de heren Albarda en Van den Tempel). Bij de algemene beschouwingen maakte de heer Schouten „hiertegen bezwaar. De minister-president De Geer zei in zijn antwoord aan het adres van de heer Schouten: De houding van de oudste zoon uit de gelijkentis was mij nooit bijzonder sympathiek.

Nadat hij uitgesproken was, vroeg de heer Drees als fractievoorzitter het woord om te repliceren. De voorzitter: Het woord is aan de heer Drees. De heer Druymaer van Twist (met zijn bekende stentorstem): De jongste zoon!

Prof. dr. G. Th. Rothuizen

nismaking met het christelijke westen was de inval van de Duitsers, die twintig miljoen Russen vermoordden.

Groot bleek de waardering te zijn, die prof. Rothuizen had, voor ex-president Kennedy. Deze president is er in geslaagd bij de Russen begrip te kweken voor zijn streven, dat uitschoot boven het niveau van bewapening. Daarom huilden de Polen op straat bij het vernemen van het overlijdensbericht van de Amerikaanse president.

Prof. Rothuizen zou willen, dat christelijk Nederland zich met een enorme energie op het vraagstuk van

FLITSEN
UIT HET
PARLEMENT

In openbare commissie-vergadering
werd gesproken over:

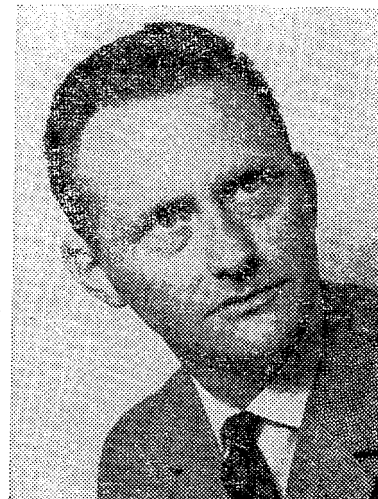
ECONOMISCHE ZAKEN

TWEEDE
KAMER

TIJDENS de voortgezette behandeling van de begroting van Econ. Zaken zijn, na de algemene beschouwingen, vele belangrijke en uiteenlopende zaken aan de orde gesteld. Onder meer werd aandacht besteed aan de positie van verschillende bedrijfstakken, zoals textiel en scheepsbouw, maar ook aan de regionale industrialisatie. De A.R. fractievoorzitter, de heer B. Roolvink, constateerde tot zijn vreugde, dat het terzake door staatssecretaris Bakker gevoerde beleid, vruchten afwerpt, zij het dat de provincie Friesland met name toch nog aanleiding tot zorg geeft. Voor wat het kernenbeleid betreft, informeerde hij naar de stand van zaken m.b.t. het herkansingsbeleid: het gaat daarbij om die kernen, die op de nieuwe lijst niet meer voorkomen als primaire kern. Ook door verschillende andere sprekers werd gememoreerd, dat er in het noorden enige ongerustheid bestaat t.a.v. het tempo, waarin de industriële groei zich ontwikkelt.

op korte termijn tot een gesprek te komen.

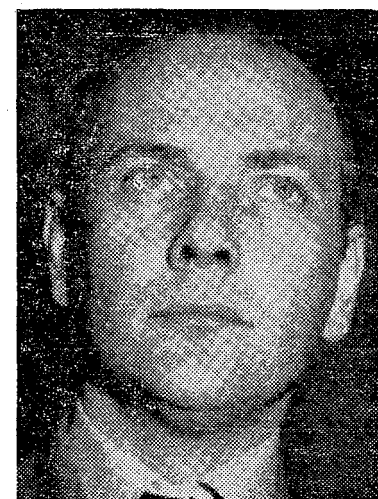
Overigens keerde hij zich tegen de opvatting van sommigen, die van mening waren, dat het prijsbeleid vrijer zou moeten worden. Alleen vanwege het feit, dat de loonpolitiek een enigszins vrijer karakter langzamerhand verkrijgt. Ook vandaag nog is de loonvorming aanzienlijk meer aan banden gelegd dan de prijsvorming (de z.g. endogene loonraming, de afspraken over de centrale loonpolitieke elementen, controle door het College van Rijksbemiddelaars, toezicht door de minister van Sociale Zaken, de looncontroledienst). Wel achtte hij 't juist,

DRS. J. BOERSMA

deze zaak zeer moeilijk ligt. Hij betreunde het vooral, dat het klimaat tussen minister en slagers was bedorven. Daarom hoopte hij dat langs de weg van hernieuwd overleg de lucht gezuiverd en prestigekwesties opgeruimd zouden worden. Overigens vroeg hij zich af, voorzover daartoe aanleiding zou bestaan of de minister, mede gelet op de concurrentie in deze branche, door het treffen van maatregelen zijn doel, lagere vleesprijzen voor de consument, wel zou kunnen bereiken.

Over de sfeer tussen minister en slagers, bleek de bewindsman best te spreken. Een giftig stuk in „De Slager” had hem wel zeer onaangenaam getroffen, maar de voorzitter van het bedrijfschap voor het slagersbedrijf had zich hiervan kort daarop in een openbare vergadering volledig gedistancieerd. Zijn cijfers, en met name de methode van berekening noemde hij niet onfeilbaar, maar ze konden de toets der kritiek doorstaan. Binnenkort hoopte hij te komen tot wat hij noemde een eindafrekening met de slagers, wat voor hem wel inhield, dat er t.a.v. de marges iets meer zou moeten gebeuren dan tot dusver is gedaan.

MINISTER DEN UYL

- ◆ Regionale industrialisatie
- ◆ Inflatie en prijsbeleid
- ◆ De vleesprijzen

B. ROOLVINK

De A.R. afgevaardigde, DRS. J. BOERSMA, wilde niet ontkennen, dat er sprake is van een relatieve verbetering, aannemende dat de prijsstijging in 1966 inderdaad de geraamde 4% niet zal overschrijden. „Dat neemt niet weg, dat hoe men het ook relatief bekijken, een percentage van 4 in absolute zin aan de te hoge kant moet worden geacht”, voegde hij hier nadrukkelijk aan toe.

De enige mogelijkheid, om het kwaad van de inflatie doeltreffend te bestrijden, is naar de mening van drs. Boersma: een internationale aanpak. Hij drong er op aan, dat ons land er in de E.E.G. niet voor zou schromen, zo krachtig mogelijk in deze richting te sturen.

Voor wat het prijsbeleid betreft, was uit de Memorie van Toelichting reeds duidelijk geworden, dat de minister in 1966 het tot nu toe gevoerde beleid wilde handhaven, ja zelfs de controle wil verscherpen. De bewindsman lichtte toe, dat dit laatste is gebeurd, om te voorkomen dat in het begin van het jaar als gevolg van de prijsverhogende regeringsmaatregelen te gauw zou worden gedacht: een prijsverhoging meer of minder valt niet op.

Een vraag, die zich in dit verband opdringt en die door DRS. BOERSMA werd gesteld is: als men spreekt over de filosofie van het prijsbeleid, beter wellicht over de ethiek daarvan, hoe verhoudt zich dan de huidige praktijk tot het verschijnsel van het duurzaam overschrijden van de produktiviteit door de loonsverhogingen. Mede om deze reden betreunde hij het, dat de bewindsman nog geen breed overleg met het bedrijfsleven had gevoerd over de prijsgedragsregels. Naar zijn mening was het met het oog op het psychologisch klimaat ook juister geweest, wanneer dat overleg reeds had plaatsgehadt; daarom drong hij nu aan

maar dan op andere gronden, wanneer de minister bereid zou zijn, tot eventuele versoepeling over te gaan, indien dit met behoud van het evenwicht tussen loonbeleid en prijsbeleid mogelijk zou zijn.

In zijn antwoord wees minister Den Uyl er op, dat hij het prijsbeleid ziet als een onderdeel van het totale beleid, waaronder ook thuishoren het monetaire en het budgettaire beleid. Zo goed als de beloningsinflatie moet worden bestreden (lonen en winsten) moet ook bestedingsinflatie de kop worden ingedrukt, voorzover dat mogelijk is. Het prijsbeleid achtte hij in het geheel een effectief middel, al wilde hij dit instrument met verstand hanteren. Hij onderstreepte voor alle duidelijkheid nog eens, dat zijn uitspraak over de afnemende graad van inflatie geen tevredenheid over de prijsontwikkeling inhield. „Ik vind de mate van prijsstijging die in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden, op zichzelf... bijzonder zorgwekkend”. Binnenkort zal het overleg over de prijsgedragsregels voor het prijsbeleid met het georganiseerd bedrijfsleven plaatsvinden. Tot ingrijpende wijzigingen zag hij echter geen aanleiding. De regel: loonkosten niet doorberekenen, dient te blijven gehandhaafd. Natuurlijk blijft daarbij de rentabiliteitspositie mede van betekenis.

Een pikant onderdeel van de discussie werd gevormd door de nota over de vleesprijzen. Minister en slagers waren het in hoge mate oneens over de vraag, of de prijzen voor varkens- en rundvlees te hoog waren of niet. Econ. Zaken meende van wel, de slagers ontkenden het ten stelligste. Beiden toonden hun uitspraken aan met een overvloed aan cijfermateriaal. Voor de kamer geen eenvoudige zaak, een juist oordeel te vellen. DE HEER ROOLVINK constateerde dan ook, dat

Staatssecretaris Bakker wees er in zijn antwoord op, dat de situatie nog niet geheel is te overzien, als het gaat om de ontwikkeling van de kernen, in het bijzonder de secundaire kernen. Vast staat, dat die ontwikkeling niet spectaculair mag worden genoemd in 1965. Over de herkansing van o.a. Stadskanaal, Harlingen en Goes had hij zich nog geen definitief oordeel gevormd. Naar zijn mening zal in 1966 bijzondere aandacht moeten worden besteed aan de drie noordelijke provincies. „Ik voorzie in de komende jaren een sterkere accentverschuiving van de oorspronkelijke doelstellingen van het wegnemen van structurele werkloosheid naar een beter inbedden van het regionale beleid in het kader van de ruimtelijke ordening”, aldus de staatssecretaris, die voor dit onderdeel van zijn beleid aanzienlijk meer waardering ondervond dan het vorig jaar het geval is geweest.

Een ander onderdeel uit de debatten werd gevormd door het prijsbeleid en het mededingingsbeleid. Minister Den Uyl had er bij de algemene beschouwingen reeds op gewezen, dat de economie van ons land gezond mag worden genoemd. Hij voegde hier de tweede dag aan toe, dat hij niet gesproken had van kerngezond en wel vanwege het feit, dat ook zijns inziens daarvoor het sociale euvel van de inflatie te grote omvang vertoont.

Toch was hij van mening, dat ook op dit punt er van vooruitgang sprake is. In 1964 stegen de prijzen met ruim 6%, in 1965 met 5% en naar verwachting zal de stijging in 1966 circa 4% bedragen. Van export van inflatie wilde hij niet weten; mede gelet op de ontwikkeling van het uitvoerprijspeil achtte hij eer dergelijke voorstelling van zaken onjuist. In meerderheid kon de Kamer het op dit punt met de bewindsman eens zijn.

De omschrijving van het begrip inflatie, zoals de minister die gaf, leverde wat meer tegenspraak op. Hij beloogde, dat inflatie dat deel van de totale prijsstijging is, dat wordt veroorzaakt door loonkostenstijgingen; dit deel wordt voor 1966 geschat op 2½% en ligt lager dan in de jaren 1964 en 1965. Als wij deze daling weten vast te houden, is er, aldus de mening van minister Den Uyl, iets minder reden tot zorg dan in de achterliggende jaren. Veel zal daarbij afhangen van de loonontwikkeling in 1966; hij sprak de hoop uit, dat partijen in de onderhandelingen de gevarezone, door de regering aangegeven zullen weten te vermijden.

STAATSSECRETARIS BAKKER

UIT ONZE BOUW-
EN AANNEMERS-
WERELD

Voor betere beton...
N.V. Schokbeton
Fabrieken te
Zwijndrecht, Kampen,
Elburg en Vianen.
Bouwbedrijf te Zeist.

WARENHUIZENBOUW
N.V. Aannemersbedrijf

Voskamp en Vrijland
Telefoon 01748 - 3921* - Postbus 30
's-GRAVENZANDE

Firma P. van Oudenallen & Zn
Aannemers van
Timmer-, Hei- en Betonwerken
WILNIS - TELEFOON (01724) 108

G. F. W. HERNGREEN'S
FIJNHOUTHANDEL N.V.
STEEKTERWEG 39
Postbus 21
Telefoon 01720 - 2350-2810
ALPHEN A/D RIJN
Elektrische houtzagerij
Groothandel hardhout

Wederom...

Conflict in België

DE Belgische artsen, die nog geen twee jaar geleden de zaken in hun land op de kop zetten, hebben vorige week voor een kabinetscrisis gezorgd. Zij hadden hun optreden goed voorbereid, gebruikmakend van het feit, dat de beide regeringspartijen verdeeld waren over de kwestie van de ziekte- en invaliditeitswet. Aanvankelijk leek het er nog op, dat de opstandige beweging in de mijnstreek van Belgisch Limburg het rooms-rode kabinet bijeen zou houden. Maar het ultimatum van de artsen, dat zondag jl. van kracht had moeten worden, leidde tot een levensgroot conflict, nadat de rust in de mijnstreek was weergekeerd.

Begin

De moeilijkheden waren ontstaan, nadat geen akkoord kon worden bereikt tussen de ziekenfondsen en de artsen over vernieuwing van de op 1 januari verlopen overeenkomst. In het bijzonder de socialistisch beheerde ziekenfondsen verzetten zich niet alleen tegen een verhoging van de honoraria van de artsen met 25%, maar ook tegen de eis, dat de volledig kosteloze hulp — zoals die in een aantal door socialistische groepen beheerde klinieken wordt verleend — wordt afgeschaft en dat „remgeld” wordt ingevoerd voor die groepen verzekerden, die volgens de ziekte- en invaliditeitswet recht hebben op gratis medische hulp.

Parlement

Er zou niets aan de hand zijn geweest, als de socialistische ministers de zaak aan het parlement hadden overgelaten. Dat had een beslissing kunnen nemen over toepassing van bedoelde wet. En de uitkomst van de parlementaire debatten, vertegenwoordigende de meerderheid van de bevolking, zou door beide partijen in het conflict aanvaard moeten zijn. Een van de socialistische ministers sprak echter zijn veto uit over het besluit van een onpartijdige commissie, die in het voordeel van de artsen was uitgevallen.

Blijkbaar vreest men van socialistische zijde ook, dat een debat in het parlement ten gunste van de artsen zal verlopen. En de kabinetscrisis was er.

Ontslag

Premier Harmel (Christelijke Volkspartij) nam de socialistische ministers diens houding kwalijk en begaf zich eind vorige week naar koning Boudewijn om het ontslag van zijn kabinet aan te bieden. Urenlang bespraken koning en premier de politieke situatie. Resultaat was, dat de vorst weigerde, de ontslagaanvraag van Harmel te aanvaarden. De koning zond een persoonlijke oproep aan bij het conflict be-

trokken partijen, alsnog naar een oplossing te zoeken. In zijn brief zei Boudewijn, het ontslag van het kabinet niet te kunnen aanvaarden zonder een duidelijke uitspraak van het parlement.

Het is aan het parlement te beoordelen — zo schreef hij — of een crisis mag worden veroorzaakt, waarvan de mogelijke weerslag op de openbare orde niet te voorzien is.

Een wenk

Dit laatste was overigens ook een duidelijke wenk aan het adres van de artsen. Dezen besloten, hun aangekondigde staking voor onbepaalde tijd uit te stellen. Zij willen het resultaat afwachten van het overleg, dat deze week werd hervat. Koning Boudewijn doelde echter ook op het feit, dat rooms-katholieken en socialistische onder de huidige omstandigheden op elkaar zijn aangewezen om het land leiding te geven. Een samengaan van de Chr. volkspartij met de liberalen zou na verloop van tijd op nog groter moeilijkheden stuiten dan die, waarvoor de rooms-rode coalitie zich thans geplaatst ziet.

Engeland in maart ter stembus?

IN Londen wordt aangenomen, dat in de tweede helft van maart vervroegde Lagerhuisverkiezingen gehouden zullen worden. De omstandigheden in Engeland zouden gunstig zijn voor Labour. En de geringe meerderheid in het Lagerhuis noopt de socialistische, van een voor hen gunstige gelegenheid gebruik te maken.

Aarzeling

Aangenomen wordt, dat premier Wilson lang heeft gearzeld, voordat hij zijn fiat gaf aan het voorbereiden van vervroegde verkiezingen, zonder dat hij zich aan een definitieve datum

Liberalen

De liberale bladen nemen het de koning kwalijk, dat hij hierop heeft gezinspeeld. De koning heeft een zware verantwoordelijkheid genomen, schrijft Het Laatste Nieuws.

„Hij twijfelt aan het gezag van een andere parlementaire meerderheid, die de wens van de bevolking beter tegemoet zou komen, zoals tot uiting werd gebracht in de verkiezingen van mei 1964”. Bij die verkiezingen boekten de liberalen een winst van niet minder dan 28 zetels. De nieuwe Gazet meent zelfs, dat de vorst in strijd met de grondwet heeft gehandeld. La Dernière Heure bestrijdt de koninklijke opvatting, als zou een kabinetscrisis thans een ramp betekenen.

Verkiezingen

De Liberale partij hoopt de val van Harmel's kabinet. Zij komen dan aan bod als regeringspartner. Zo niet, dan moeten vervroegde verkiezingen worden gehouden. En de liberalen menen, dat zij dan opnieuw winst zullen boeken. Het is echter niet waarschijnlijk, dat de CVP en de BSP het zover zullen laten komen. Zij hebben niet alleen te maken met de liberalen, doch ook met de Vlaamse volksunie, die een snelle opkomst heeft beleefd.

Verkiezingen nu zou de positie van beide partijen wellicht eerder verzwakken dan versterken. En daar kan in beide groeperingen niemand behoefte aan hebben. Koning Boudewijn heeft daar — zonder het met zoveel woorden te zeggen — aan herinnerd. Hij kon zijn land een slechter dienst hebben bewezen...

Op „hoogtijden” vinden in Peking massale demonstraties plaats. De demonstranten namen daar tot dusver een centrale plaats in.

Conflict tussen paars en rood in communistisch China

De militaire leiders van communistisch China betwisten de juistheid van de koers van hun grote voorganger Mao Tse Toeng. „Het gaat er om te weten of het leger de partij zal gaan beheersen of de partij het leger”. Met deze opmerking gaf de leider van de politieke afdeling van het Chinese rode leger de aard van het conflict aan, waarvan het bestaan onlangs door Peking werd toegegeven.

BEKEND

Het onttrekken van het leger aan de controle van de partij is in de communistische landen een bekend

fenomeen. En de mogelijkheid zou niet zijn uitgesloten, dat de Conservatieven ook hun deel van het te verwachten verlies van de liberalen in de wacht zouden slepen. Daar komt bij, dat het in de Labourpartij ook geen „koek en ei” is. Het tegendeel is het geval.

Beslissing

Dit neemt niet weg, dat Wilson eens een beslissing moet nemen, als hij niet tot de ontdekking wil komen, dat hij zijn tijd voorbij heeft laten gaan. The Economist wijst Wilson er op, dat zijn kansen in de tweede helft van het jaar kleiner zullen worden. Het blad acht vervroegde verkiezingen in het belang van het land, wie er ook wint. Zo is het inderdaad: het is onmogelijk een krachtig beleid te voeren met een meerderheid van slechts enkele stemmen. db

Plaatselijk

De verkiezingen in Hull, die door Labour met een flinke meerderheid werden gewonnen, gaven het beeld te zien van een verwarde Conservatieve partij, die zelfs geen winst boekte toen zij in de oppositie was en een Liberale partij, die de werfkracht van de afgelopen jaren had verloren. Het bleven echter plaatselijke verkiezingen en dan nog in een deel van een stad, waar persoonlijke motieven zowel bij de kiezers als ten aanzien van de kandidaten een heel andere rol spelen dan bij landelijke verkiezingen.

Eensgezind

Wilson weet, dat de Conservatieven altijd de kunst hebben verstaan, de geleerden te sluiten, als Lagerhuisverkiezingen voor de deur stonden. De verdeeldheid in de partij van Edward Heath zal plaatsmaken voor een gevoel

Ook Italië: slepende crisis

Intussen zit Italië met soortgelijke problemen als de Belgen. In Rome is men uitgegleden over een bananenschil: de stichting van openbare kleuterscholen. Het was slechts een aanleiding, want de crisis-situatie was er al lang. We hebben er vorige week nog over geschreven. Ook in Italië zullen nieuwe verkiezingen geen uitkomst brengen, zeker niet voor de grootste regeringspartij, de Democrazia Cristiana. Ook president Saragat (gematigd socialist) voelt niets voor vervroegde verkiezingen. Hij tracht een oplossing te vinden, die ontbinding van het parlement en het uitschrijven van nieuwe verkiezingen vrijwel uitsluit.

Overgang

Een van de mogelijkheden is de vorming van een overgangskabinet, zonedig uitsluitend uit christendemocraten bestaand, dat aan het bewind moet blijven, totdat de rust aan het politieke front is weergekeerd. Zoals men weet zijn de moeilijkheden in de geleerden van de Democrazia Cristiana het grootst. Zij hebben veel belang bij een afkoelingsperiode. db

President Saragat speelt een actieve rol bij de oplossing van de Italiaanse kabinetscrisis. Rechts ex-premier Moro, die naar de achtergrond is verdwenen.

De inzet van 23 maart

*Radio-causerie door de heer
Mr. W. R. van der Sluis,
secretaris A.R. partij,
gehouden op 7 februari 1966*

De dag van morgen zal vermoedelijk uw aandacht vragen voor allerlei dingen en gebeurtenissen.

Ik neem aan dat u daaraan voldoende hebt en dat u het geen genoegen vindt om door mij nu nog eens in het bijzonder bepaald te worden bij de kandidaatstelling voor de Provinciale Staten, die morgen eveneens plaatsvindt.

Laten wij nuchter constateren dat het ook geen opzienbarend feit is dat dan in alle provincies de namen van de kandidaten der diverse partijen op de daarvoor aangewezen plaatsen gedeponeerd worden.

Als de dag van de eigenlijke verkiezingen voor de Provinciale Staten de gemiddelde Nederlander al niet tot opwindung brengt, hoe zou dan de officiële kandidaatstelling dat kunnen doen?

Hoogstens verbaast het u, zodra u van al die lijsten kennis neemt op de papieren die u binnenkort thuis krijgt, dat er zoveel partijen zijn die naar de gunst van de kiezers dingen. Het ergert u waarschijnlijk een beetje en dat is begrijpelijk.

Groot aanbod

Maar wees ook in uw ergernis sportief. Dat wil zeggen: constateer dat het grote aanbod niet alleen geweten kan worden aan de kant van wat men noemt de christelijke partijen. Wij behoeven het lijstje maar na te gaan om te weten dat er naast de P.v.d.A. nog een andere, zich socialistisch noemende partij op het appèl zal zijn, nl. de P.S.P. De zich principieel-communistisch voelende Bruggroep van de heren Gortzak en Wagenaar heeft sinds kort bij die P.S.P. politiek onderdak gevonden, hoewel de Bruggroep nooit van pacifistische overtuigingen blijkt heeft gegeven.

Men kan dus stellen dat het communisme zich in ons vaderland ook al in twee gedaanten presenteert, al moet de P.S.P.-vlag een deel er van dekken.

Liberale spruiten

Aan de liberale stam ziet men eveneens meer dan één loot ontspringen. Het is een wat merkwaardig voorjaarsverschijnsel in onze politieke tuin. Maar feit is dat de V.V.D. in de Boerenpartij een geduchte concurrent ziet. Dat is bij de discussies over de p.b.o. op het liberale congres van enige weken geleden wel gebleken. En kort geleden confereerde de leider van de Liberale Staatspartij nog zowel met de voormannen van de Boerenpartij als met de heer Zeegers van de zgn. Christen-Democraten Unie, die overigens niets met de A.R., de C.H.U. of de K.V.P. uitstaande heeft. Een misleidende naam dus.

De heren Zeegers, van Rappard en Koekoek voelden zich aanvankelijk blijkbaar meer bij elkaar thuis, anders hadden zij niet getracht het op een stembus-akkoordje te gooien. Als u dan verder in enkele kiesdistricten nog de gelegenheid geboden wordt om op de lijst der Vrije Burgers te stemmen, dan doet zich wel de vraag voor of men ook van het liberale goede niet te veel aangeboden krijgt.

Parade

Op dit punt aangekomen, zou ik het er op willen wagen een telkens terugkerende bewering naar het rijk der fabelen te verwijzen. Deze hardnekkig verdedigde stelling namelijk, dat de confessionele en de christelijke partijen, het in de praktijk van de politiek zo oneens zouden zijn en daardoor zo onvoordelig zouden afsteken tegen de zgn. gesloten gelederen van socialistische enerzijds en liberalen anderzijds. De parade van de diverse socialistische en liberale lijsten, die morgen definitief voor het voetlicht komen kan men niet zonder een glimlach voorbij laten trekken.

Ik constateer dit zonder leedvermaak. Het gaat mij er slechts om dit feit duidelijk te signaleren. Ik ontken niet en ik verdoezel niet de gevarieerdheid, die zich ook aan de kant van de christelijke partijen voordoet. U weet dat de A.R.P. die gedeeldheid betreurt en al sinds jaar en dag aandringt op een grotere eenheid onder christenen. Het zal vooral de jongere kiezers, die met de resolutheid, de jeugd eigen, meer eensgezindheid wensen aanspreken dat wij die eenheid bewust nastreven. Het moet hun toch wel iets zeggen dat de A.R. Partij hun verlangens het duidelijkst deelt.

Geen eenstemmigheid

Maar nu het punt waar het mij ditmaal ook speciaal om te doen is. Ik zou zo graag willen dat de liberale en de socialistische redenaars en schrijvers even openhartig erkenden, dat er in hun gelederen verscheidenheid genoeg is om wat bescheidener te spreken en te schrijven over die zogenaamde eenstemmigheid in hun kring. Er is daar blijkbaar conservatisme en progressiviteit in allerlei soorten. Het jongste congres van de V.V.D., waarover ik sprak, heeft zelfs de moeilijkheid van de liberalen om tot een nieuw beginselprogramma te komen, zonneklaar gedemonstreerd. Daarmee is men al jaren doende.

In 1964 moest een verwijzing naar de „Tien geboden” uit het ontwerp-beginselprogramma verdwijnen en ditmaal (in 1966) dienden Erasmus en Willem van Oranje het veld te ruimen. Op zichzelf is dat natuurlijk niet erg, want die namen blijven wel in de geschiedenisboekjes staan. Maar het feit dat men zich zelfs over

de formulering van geestelijke achtergronden in langdurige discussies moet begeven stelt de beweerde eenstemmigheid wel in een bijzonder onthullend licht. Discussies over die zaken, akkoord, dat komt bij ons eveneens voor. Maar dan niet doen alsof de christelijke partijen op dit punt nog zoveel van de niet-christelijke partijen kunnen leren. De politieke schisma's tieren aan niet-christelijke zijde tegenwoordig het weligst.

En dan de praktische politiek. Ik heb u al op de bonte stoet van socialistische en liberale varianten gewezen. Ze menen natuurlijk elk voor zich te veel van de ander te verschillen om één geheel te kunnen vormen. Die gescheidenheid is hun goed recht. Maar laten zij dan niet de bestraffende vinger naar de christelijke partijen uitsteken a.u.b.

Ik zou willen zeggen: het eenheidssprookje blijkt ook daar een fabel te zijn.

Harmonische samenleving

Wij zijn een volk dat van de grote gave, die geestelijke vrijheid heet, een wat overdadig gebruik maakt. Onze democratie dekt deze rijk geschakeerde lading van politieke partijen en inzichten met de vlag van die vrijheid.

Die zelfde vrijheid geeft ook ons de gelegenheid om datgene waar het in de politiek om gaat, open en eerlijk aan u voor te leggen. Ook bij de Staten-stembus op 23 maart kunt u uiteindelijk maar één keus uit de vele mogelijkheden doen. Die keus is voor ons een politiek waarin wij onze diepste overtuiging in een zo nauw mogelijk verband brengen met de samenleving, die wij voor land en volk en daarom ook voor onze provincies wensen. Dat is een samenleving die harmonisch is. Daaraan ontbreekt tegenwoordig helaas te veel. „Om de harmonie in de samenleving” zo luidt dan ook de inzet van onze stembus-actie. Als u via pers, radio en televisie als het ware zelf betrokken wordt bij die vele, op elkaar botsende belangen, dan zult u zich ook wel eens afvragen: waar moet dat allemaal op uitlopen.

In deze hoogconjunctuur vechten groepen en belangen haast nog feller met elkaar dan in een malaise.

Er mogen dan in Nederland nog geen doden vallen en barricades opgericht worden, zoals in België, ook in ons land stormt het bij de conflicten tussen allerlei belangengroepen, met de welvaartskoek als inzet. Wij vragen ons vaak af of de welvaart ons dan geschonken is om te trachten elkaar de beste brokken afhandig te maken. „Harmonie in de samenleving” dat is vandaag geen overbodige wens. Kan een christelijke politieke partij dan een bijdrage leveren om die wens waar te maken? Prof. Zijlstra, onze oud-minister van financiën, dus een man die jarenlang van zeer nabij het gevecht om de beste beentjes heeft meegemaakt, heeft eens gezegd: „Zonder christelijke politiek ontaardt de democratie in een georganiseerde belangenstrijd van groep tegen groep.” Daaraan moet ik dezer dagen vaak denken. En ik behoef hieraan niet toe te voegen onze vrees voor wat er terecht komt van de velen, die niet tot zo'n pressie-groep behoren. Zij staan bij duizenden in de kou.

Evangelische politiek

De A.R. Partij die een christelijke, een evangelische politiek ook in deze tijd geboden acht, onderscheidt zich van andere partijen niet zozeer hierin, dat zij zich aan geen enkele maatschappelijke groepering gebonden heeft, om haar belangen voor te staan. De A.R. Partij onderscheidt zich van niet-christelijke partijen omdat zij wil gehoorzamen aan het Evangelie van Jezus Christus, dat de overheid gebiedt een ieder recht te doen. Het evangelie dat ook de burgers leert aan een ander te denken en niet alles voor zich zelf op te eisen.

De A.R. Partij beweert niet dat zij vanwege dit uitgangspunt volmaakt is, ook zij doet haar werk met vallen en opstaan. Juist daarom voelt zij dat houvast van de Bijbel zo nodig te hebben. En daarom is onze partij er van overtuigd dat voor een harmonische samenleving meer dan ooit nodig is een evangelische politiek.

Wij vragen u dit met ons op 23 maart tot uitdrukking te brengen. Ook in het stemhokje.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 4,— per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.

Dr. Kuyperstraat 3 - Den Haag.

...e ties plaats. De strijd-
...
...aan leger
...hina
...best. Ook in de Sow-
...nien er mee te maken
...d. Osdoener (maarschalk
...was weggewerkt, kon
...de commissarissen nieu-
...man gegeven. In China
...t de beroepsleger
...een
...rskegen. De gehele
...ndt gemaand om van
...afstand te doen, te
...ent imperialisme en re-
...n te laten inspireren
...heid van het revolutio-
...e vertrouwd te worden
...en Mao Tse-toeng.
...BLEEM
...e discussie gaat hierom:
...nistisch China in de
...ldoen met de middelen,
...roschiki? Mao zegt dat
...nean mits hij werkelijk
...elden revolutionaire wil.
...lere hulpbronnen moest
...an geleden een grote
...ng is maken. Het moest
...veel sneller opbou-
...detunie. De volken, die
...van het imperialisme,
...en de strijd tegen hun
...anbinden. Want de
...s te militaire uitrusting
...epalend voor de be-
...end
...OSKOU
...ren van deze politiek,
...nbaar werden en ook
...etd werden waargeno-
...h zijn ideeën niet doen
...gedige Chinese filosofie
...retaristisch” van aard.
...kist zeggen, dat zij een
...ect afwijking te zien
...Monde. Zowel op dit
...age stelt zij zich steeds
...de filosofie van de
...u, voor wie het een
...ms is, dat een enkeling
...id aan een partij kan
...ing een partij een pro-
...werpen, zonder zich
...aan de realiteit.
...CHNICI
...t de communistische
...og en vrede is door
...in benadering be-
...t: weten zeer goed, dat
...tegen het kapitalisme
...nken met de uitroep
...slechts een papieren
...Nemen de Chinese
...ders niet eenzelfde
...verwijt hun verbur-
...Zij de vijand vrez-
...van Mao Tse-toeng
...sten zijn dan welke
...nen onoverwinnelijk
...aar de technici ken-
...en hun eigen wapens
...un tegenstanders. En
...van het conflict tus-
...krachten in commu-
...e zullen er nog wel
...db.

Feisal steekt Nasser naar kroon

Er is in het Midden-Oosten het een en ander veranderd, sinds West-Duitsland overging tot erkenning van de staat Israël en Nasser zich genoodzaakt zag, een verdrag met koning Feisal van Saoedi-Arabië te sluiten ter beëindiging van het conflict in en over Jemen. De positie van Nasser werd er door verzwakt, die van koning Feisal versterkt.

Afstand

Tijdens zijn onderhandelingen met koning Feisal was Nasser al niet meer de enige Arabische leider. Het verdrag over Jemen betekende, dat Nasser duidelijk afstand had gedaan van zijn aanspraken op het leiderschap van de Arabische wereld. Met groot zelfbewustzijn stelde Feisal zich naast Nasser op. Hij was het, die initiatieven nam. De door de Koran geëiste broederschap der Arabieren moet volgens de koning de familietwist in de Arabische wereld liquideren.

Historisch

Dit kan een historische ontwikkeling zijn, omdat ook de vader van koning Feisal, de legendarische Ibn Saoud, in

vroeger jaren met Egypte in een felle strijd om de leiding in de Arabische wereld gewikkeld is geweest — een strijd waarin Egypte aanvankelijk het onderspit moest delven. Feisal, de nieuwe beschermer van de mohammedaanse heilige plaatsen, tracht nu alle mohammedaanse landen van Afrika en Azië te verenigen. Hij is van mening, dat de Islam niet het erfdeel van de Arabische staten alleen is.

Geloof

De belangrijkste mohammedaanse landen bevinden zich in Azië en Afrika. Feisal wil deze landen tot de erkenning brengen, dat het mohammedaanse geloof onverenigbaar is met de materialistische leer. De gemeenschap van het geloof kan het cement zijn van een meer serieuze en duurzame alliantie tegen de materialistische leer, meer in het bijzonder tegen het communisme. Ook Ibn Saoud heeft pogingen in het werk gesteld, alle mohammedaanse krachten samen te bundelen. Maar hij werd tegengewerkt door Egypte, dat hem de leiding niet gunde.

Ruim

De inzet van Feisal is bijzonder ruim. Strategisch zijn de oude defensieve allianties in het Midden-Oosten verouderd. Het gevaar ligt niet langer

aan de Russische grens, maar bij China. Ook de mohammedaanse landen proberen een evenwicht te vinden tussen de nieuwe krachten en ideeën, die op hen inwerken. Om die reden heeft koning Feisal een islamitisch congres voorgesteld om te proberen, in de basis van de godsdienst krachten te vinden, die de beschaving van de islam kunnen bewaren.

Politiek

Aangezien het wereldlijke en geestelijke in zijn ogen onafscheidelijk zijn, gaat het volgens Feisal ook om het politieke leven van bedoelde landen. Verscheidene landen hebben zich volgens Le Figaro geïnteresseerd getoond in dit onderzoek, dat uitgaat boven het panarabisme.

Nasser (links) en Feisal tijdens een van hun ontmoetingen.

HYDRAULISCHE PERSEN

IN ALLE UITVOERINGEN

Circa 400 in Nederland geplaatst

HYDRO-SPECIALISTEN - TECHN. BUREAU
T. MOOI

Telefoon 05960 - 2051 - Postbus 12 - Appingedam

Kinderstoelen- en BOxen FABRIEK

EN KINDERLEDIKANTJES

ZEVENAAR (Gld.)

Telefoon 08360 - 3575

Verkrijgbaar bij de bekende zaken

opel
chevrolet

Regelmatig nemen wij 2e hands automobielen in. Deze wagens worden in onze werkplaats geheel gecontroleerd en zo nodig gerepareerd. Na deze reparatie- en controlebeurt bieden wij u deze wagens aan. Dus uitsluitend betrouwbare 2e hands automobielen in prijsklasse vanaf f 2000.—

OPEL-CHEVROLET-DEALER:

Bink's autobedrijf n.v.

Thorbeckestraat 1 - Telefoon 01720 - 2464
Alphen a/d Rijn

„MIEDEMA” landbouwwagens

„MIETRA” transporteurs enz.

Vraagt vrijblijvend telefonisch, schriftelijk, of persoonlijk inlichtingen, of brengt een bezoek aan ons bedrijf.

L. S. MIEDEMA

LANDBOUWWERKTUIGEN N.V.
WINSUM - FRIESLAND - TEL. 05173 - 241 *

GETRON N.V.

Binnenlandse- en internationale transporten.

Partijgoederen — zwaar transport — bulktransport

AMBACHTSTRAAT 4 — SPIJKENISSE

Telefoon 01880-2929. Telex 22642.

SCHULING GIETERIJENODIGDHEDEN NV

BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGEL-O.

POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

ZAAZAAD NODIG

Wij leveren prima zaden aan tuinders en landbouwers
Op aanvraag zenden wij u graag onze prijscourant

N.V. JACOB JONG

NOORDSCHARWOUDE - SINDS 1899

De Vereniging tot opvoeding en verpleging van geesteszwakke kinderen zoekt voor elk van haar 7 inrichtingen:

- 1 's Heeren Loo-Lozenoord te Ermelo
- 2 Groot Emaus te Ermelo
- 3 Dr. Mr. Willem van den Bergh Stichting te Noordwijk-Binnen
- 4 Van Arkel Instituut te Soestdijk
- 5 Groot Schuylenburg te Apeldoorn
- 6 De Gemzensprong te Rotterdam
- 7 Saxenheem te Almelo

flinke, ondernemende meisjes en jongens, vrouwen en mannen.

Voelt u zich geroepen u werkelijk nuttig te maken, zo, dat u daarbij tevens uw christelijke levensovertuiging in praktijk kunt brengen? Dan zal uw medewerking in een van onze inrichtingen u rijkelijk voldoening geven.

Niet alleen **verpleegsters** of **verplegers** maar ook **energieke meisjes en jongens** kunnen ontzettend veel voor onze kinderen doen en betekenen (en meteen al beginnen met de interessante opleiding voor het diploma Kinderbescherming A).

Het spreekt vanzelf dat uw goede werk ook goed beloond wordt. Waarom zoudt u niet nu meteen een brief schrijven met enige gegevens aan die inrichting waarin u wilt werken, en eventueel vermelden wanneer het u het beste schikt eens te komen praten.

Tijd

is

geld juist

voor de huisvrouw

Heeft de huisvrouw vrije tijd?

Wat moet ze weten?

Is huisvrouw zijn een beroep?

Allemaal vragen, die gesteld waren op een dag gehouden door het Nederlands Instituut voor Efficiency (NIVE). Ter gelegenheid van zijn 40-jarig bestaan had het NIVE in samenwerking met de Nederlandse Huishoudraad deze speciale dag voor de huisvrouw georganiseerd.

Daar komt efficiency aan te pas en efficiënt werken jaagt de gezelligheid heus de deur niet uit. Zij zal dus een plan moeten opmaken, hoe haar werk te verdelen. En dan mag ze het best eens anders doen dan vroeger. Waarom b.v. nog altijd de grote beurt op vrijdag? De intensieve bewoning tijdens het lange weekend doet al haar werk te niet. Is het niet veel praktischer op maandag de kamers een beurt te geven?

Maar een werkschema, hoe goed ook, zal toch altijd ondergeschikt moeten blijven aan het gezinsbelang. Een goede huisvrouw organiseert haar werkzaamheden zo, dat zij van haar huis een thuis weet te maken.

Het tegenwoordige gezin lijkt dikwijls veel op een bijenkorf. Vooral de grotere kinderen hebben verschillende tijden van thuiskomen en weggaan. Hoe kun je daar aldoor rekening mee houden? Er moet communicatie zijn en je moet dus weten, wanneer ieder er is.

Een zeer efficiënte huisvrouw in het forumgezelschap, raadde aan een blocnote in de keuken te leggen, waarop ieder zijn thuiskomst aantekende.

Energie besparen

Hoe kun je dat doen?

Er is al een oud spreekwoord, dat zegt: *wie zijn hoofd niet gebruikt, moet zijn benen gebruiken.*

Het gaat er dus om stappen te sparen. Alle dingen op een vaste plaats opbergen, en dan vooral daar waar je ze nodig hebt.

Ook de mechanisatie in de huishouding kan ons zwaar werk besparen. Goed gereedchap is het halve werk. Maar we zullen er aandacht aan moe-

ten besteden, welke apparaten we aanschaffen.

Er zijn er die moeilijk schoon te houden zijn. Veel toestellen zijn te ingewikkeld. Ze worden dan ook nooit gebruikt en fungeren alleen als statussymbool.

Het bedrijfsleven zou dan ook veel meer rekening moeten houden met wat de huisvrouw werkelijk nodig heeft. Zij hoeft ook niet alles zelf te doen. Man en kinderen zullen in deze tijd bereid zijn haar te helpen. Ze moet zorgen geen sloof in haar gezin te worden. Enige jaren geleden is er een enquête gehouden, om na te gaan hoeveel uren een huisvrouw werkte en men kwam tot het ontstellend hoge gemiddelde van 62 uur per week, waarvan 40 met echte arbeid en 22 met gevarieerde bezigheden waren gevuld.

Nu kunnen enquêtes nogal gevaarlijk zijn en gemiddelden zeker. Want het bleek dat de ene vrouw aan een bepaald onderdeel veel meer uren besteedde dan de ander. Het hing weer

heel nauw samen met haar interesses. Zo gaf de één veel meer tijd aan eten koken en de ander aan naaien. Ik stel me dus voor, dat het ook mogelijk is een optelsom van ieders kortste tijden te maken, in plaats van een gemiddelde.

Bij de vraag in welke volgorde van plezierigheid men de verschillende werkzaamheden verrichtte bleek, dat kinderen verzorgen en ermee spelen, bovenaan stond, terwijl schrobben en dweilen het laagst genoteerd werd.

Verantwoord omgaan met geld

Ons land telt drie miljoen gezinnen en 80% van het inkomen wordt door de vrouw besteed. Zij zal dus wel met verstand te werk moeten gaan.

De reclame op zichzelf is een goede zaak. Ze heeft een voorlichtende taak, maar het is wel eens moeilijk om te zien, waar de overgang ligt tussen voorlichting, werving en verleiding. Reclame maakt de dingen niet duurder al wordt er in Nederland gemiddeld f 64,— per persoon aan uitgegeven, zo werd gesteld. De reclame is immers gericht op een grote produktie en een grote afzet.

Maar we moeten leren kritisch te zijn, anders lopen we erin met aanbiedingen als 1 blikje zalm 97 cent en 3 blikjes voor f 2.91 en zakjes met een inhoud van 70 of 80 gram, die alleen maar goedkoop lijken, omdat we niet direct uitrekenen wat de prijs per 100 gram is.

Hoe moeten we kopen?

Er werd aangeraden vooraf een boodschappenlijst op te maken, anders drijven we te veel op impuls-aankopen. Het huidige zelfbedieningssysteem doet ons toch al met meer goederen de winkel uit komen, dan we van plan waren. Wat op zichzelf ook weer niet zo erg is.

Er werd op aangedrongen niet op de spitsuren en dagen te gaan kopen. De huisvrouw zou hierin de winkelier kunnen helpen ook i.v.m. de situatie op de arbeidsmarkt. Bovendien heeft ze een betere service op de rustiger tijden.

Door het stimuleren van bepaalde dagen met bepaalde voordelen, maakt men het kopen voor de werkende vrouwen maar duurder. **De huisvrouw zou veel meer rekening moeten houden met die werkende vrouw door niet juist in haar beschikbare tijd ook naar de winkel te rennen; nl. tussen 5 en 6 uur.**

Mogen we op afbetaling kopen?

Hierover liepen de meningen nogal uiteen. **Op afbetaling kopen** maakt het artikel wel duurder, daarom zou het beter zijn eerst te sparen. Maar in sommige gevallen is het zeker verantwoord, al zal de afbetaling in het budget verwerkt moeten worden. Overigens vond men, dat men bij afbetaling dikwijls een betere service had.

Beurzen en demonstraties zijn leuk om te kijken, maar niet om te kopen;

vooral het kopen via colporteurs ontmoette ernstige kritiek.

Er werd dan ook gepleit voor een afkoelingsperiode van enige dagen bij colportageverkoop. Binnen drie dagen zou men op de koop terug moeten kunnen komen.

Ook over de **demonstraties** was men niet erg te spreken. Ze zijn niet echt. De kopjes die de afwasmachine ingaan zijn niet vuil, maar schoon en zo kan men nooit de kwaliteit van de machines beoordelen.

De tijd van de huisvrouw wordt nooit in geld berekend. Ze telt economisch gewoon niet mee. Huisvrouw zijn is eigenlijk een beroep en ze zou een eigen salaris moeten ontvangen, zo stelden enkelen resoluut.

*
*

Moeten we onze kinderen geen zuinigheid leren?

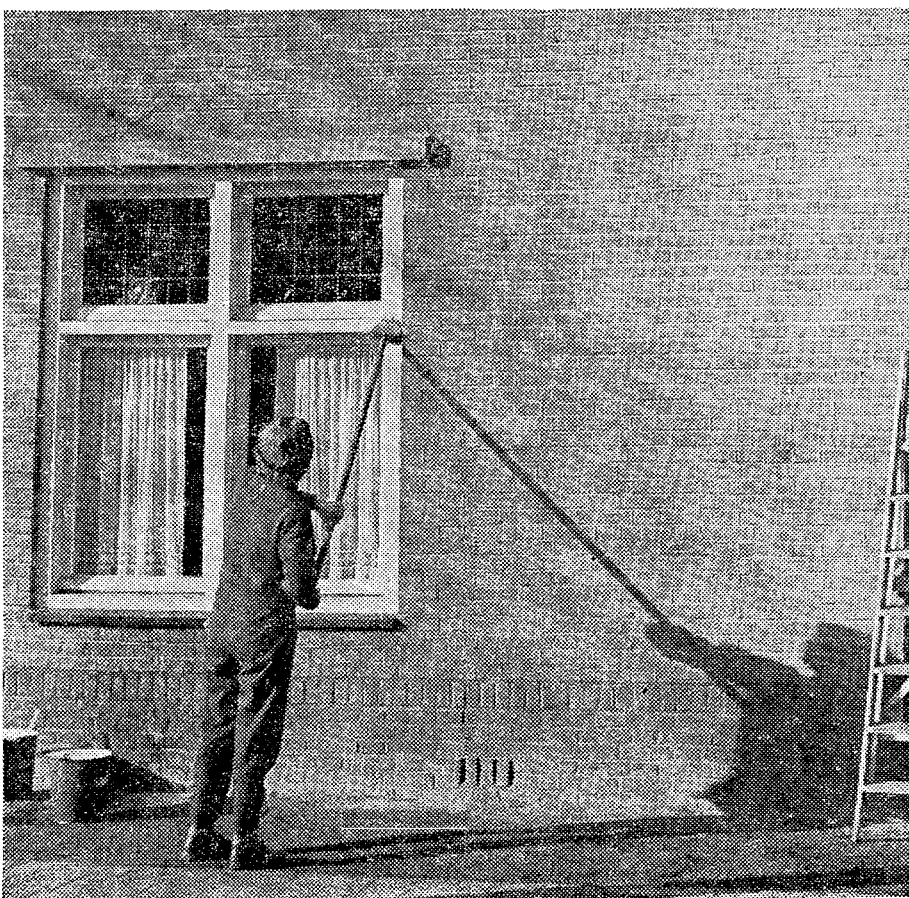
Nee zei men, geen zuinigheid met dingen, die die zuinigheid niet waard zijn.

Maar leer ze wel zorgvuldigheid, zorgvuldigheid met mensen, tijd en materialen.

Laat ze b.v. het onderhoud van hun fiets uit eigen zakgeld betalen.

Vele onderwerpen werden die dag aangesneden, die allen draaiden om de vraag: Hoe kan het beter, in minder tijd en met minder moeite.

C.M.T.-K.

• Statenzetels

In februari 1916 schreef dr. Kuypers een artikel in de Standaard, om toch goed op te passen bij de Statenverkiezingen. De leden van de Staten kiezen immers de leden van de Eerste Kamer en als de rechtse meerderheid in een paar provincies verloren gaat, dan gaat ook de Eerste Kamer "om".

Dr. Kuypers onderscheidt 3 groepen. Vooreerst het Noorden. Daar is links overal in de meerderheid: Groningen 40 links en 3 rechts; Drenthe 34 links en 1 rechts; Friesland 27 links en 23 rechts; Noordholland 54 links en 22 rechts.

Dan de zuidergroep: Limburg 45 rechts en 0 links; Noord Brabant 61 rechts en 3 links; Utrecht 30 rechts en 3 links.

Tenslotte de middengroep: Zuidholland 48 rechts en 24 links; Zeeland 22 rechts en 20 links; Gelderland 36 rechts en 26 links; Overijssel 24 rechts en 23 links.

Bij deze getallen moet men wel bedenken, dat elke provincie in b.v. vijf à zes districten was verdeeld, die elk b.v. 8 of 10 leden kozen, bij volstreekte meerderheid.

In Groningen was links vrijwel overal in de meerderheid en in Drenthe ook. Friesland had 5 districten; 2 kozen 20 rechtse leden en 3 als regel 30 linkse leden. Dat rechts niettemin, vermoedelijk tijdelijk, 23 leden had, was gekomen, doordat in het district Franeker eenmaal met succes de "Rotterdamse methode" was toegepast.

Om de drie jaar trad de helft van de statenleden af. In Franeker 5 leden. Men kon dus 5 kandidaten stellen. De liberalen stelden er vijf, de socialisten stelden er vijf en - de rechtsen stelden er drie.

Nu gaan we verder met gefingeerde cijfers.

Uitgebrachte stemmen 1000. Volstreekte meerderheid 501. De rechtse kandidaten ieder ongeveer 400, de socialisten ieder ongeveer 350, de liberalen ieder ongeveer 250. Uitslag: van de 13 kandidaten is niemand gekozen. Herstemming, waarvoor in aanmerking komen de 10 kandidaten, die de meeste stemmen hebben verworven, dus de 3 rechtsen, 5 socialisten en de 2 liberalen, die in stemmenaantal volgen op de socialisten.

Als nu de rechtsen ook bij de herstemming elk 400 stemmen krijgen, de socialisten 350 en de liberalen 250, dan worden de 5 genomen, die de meeste stemmen hebben. Dan beslist dus de relatieve meerderheid.

Gekozen dus 3 rechtsen en 2 socialisten. Maar er is ook een andere mogelijkheid, nl. dat de socialisten en liberalen tot een akkoord komen: de socialisten adviseren om op 3 met name genoemde socialisten te stemmen en op 2 liberalen en de liberalen adviseren hetzelfde aan hun mannen; dan wordt het: de drie rechtsen ieder 400, 3 socialisten en 2 liberalen ieder 600, 2 socialisten 0 stemmen. Gekozen 5 kandidaten van links. De Rotterdamse methode, genoemd naar de Rottestad, omdat zij daar het eerst werd toegepast, lukte dus alleen, als liberalen en socialisten bij de herstemming niet tot een akkoord konden komen. In Franeker is het ook eenmaal gelukt. Maar meestal was de gemeenschappelijke afkeer van rechts bij de liberalen en socialisten wel zo groot, dat zij het voor de herstemming eens werden en dan waren hun kiezers volgzzaam genoeg.

TECHNISCH BUREAU
A. Meerman N.V.
BOUWMACHINES
VLAARDINGEN - TELEF. 01898 - 5157

„Buiten het Binnenhof” is ditmaal wel heel ver weg. Wij schrijven dit namelijk onder de indruk van de nood, hongersnood, in India en van de opbrengst van de collecten, welke de Nederlandse kerken zondag hebben gehouden. Via de televisie hebben wij kunnen zien, hoeveel 20 gram rijst is, hebben wij kunnen horen dat wie zich — in India — vrijwillig meldt voor een operatie, waarbij hij of zij onvruchtbaar wordt gemaakt, f 12 of f 8 ontvangt. Een miljoen mensen heeft zich gemeld, een fractie van de miljoenen, welke ieder jaar voor een zaak van leven of dood staan.

Men vraagt zich af: wat kunnen wij doen? Het economisch moeilijke is wel, dat geld alleen niet geldt. Naar landen als India moet meer wetenschap, meer agrarische hervorming, meer centralisatie op velerlei maatschappelijk terrein enz. Maar dat vraagt jaren. Wij spreken makkelijk over ontwikkelingslanden — vroeger over onontwikkelde gebieden — maar met geldzendingen alleen ontwikkelen wij geen opbouw en geen hervormingen. Nog niet lang geleden heeft iemand ons verteld van een Amerikaans plan om alle heilige koeien in India die zoveel gewas vernielen en zoveel vooruitgang in de weg staan, op te pakken, te slachten en in te blikken. Maar er zou een revolutie uitbreken.

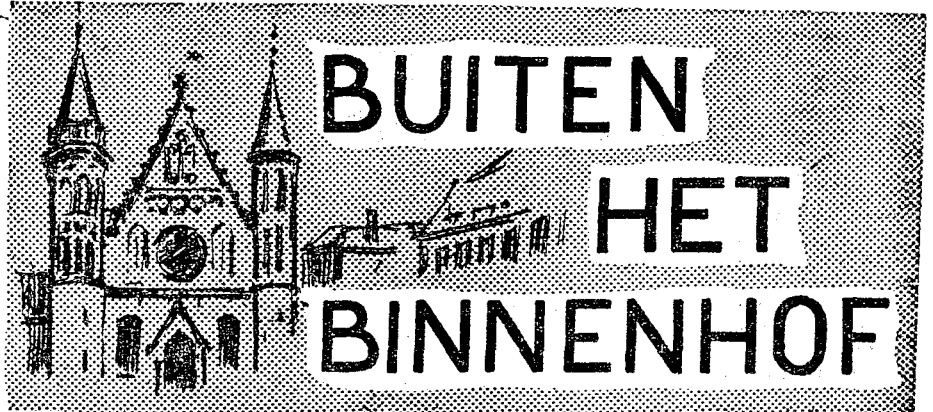
Het blijft vreemd, net zo vreemd als er bijvoorbeeld rijstvelden lagen, waaraan niemand om godsdienstige redenen, mocht komen.¹⁾

Met het gekozen voorbeeld als „merkwaardige omstandigheid” voor ogen, moeten wij dan onwillekeurig denken aan de taak die de christenen in de wereld van voorspoed hebben om alle mensen in landen van tegenspoed te helpen. Zending en missie, al honderden jaren bezig, hebben de problemen niet kunnen oplossen. Als vloek blijft op ons de onmogelijkheid om samen te leven. Want als wij goed zouden samenleven, zouden er geen miljoenen mensen van honger omkomen, zou er geen oorlog zijn, geen ijzeren gordijn, geen moord, geen doodslag.

Wij blijven elkander vreemd, wij vragen allen of wij elkanders broeders hoeders zijn. De tegenstellingen worden steeds meer openbaar. Waarom? Omdat wij elkaar via maan of kunstplaneet kunnen bespieden, nadat wij via pers, telefoon, radio en televisie onze communicatie tot een toppunt hadden gevoerd. Wij weten veel meer van elkaar, daarom zien wij ook meer tegenstellingen.

Niettegenstaande het meerdere dat wij van elkaar weten, niettegenstaande dat de een veel knapper is dan de andere, veel rijker, veel krachtiger, kunnen wij niet samen delen, dat wil zeggen kunnen wij niet samen leven.

¹⁾ Denkt u het maar eens in: 67 miljoen koeien, waarvan de mest — prima mest voor het land! — als brandstof wordt gebruikt en waarvan het vlees niet gegeten mag worden; die de laagste melkopbrengst ter wereld hebben; die vertrappen en opeten wat voor 9 miljoen werklozen voedsel zou betekenen! India telt een vee-stapel van 307 miljoen dieren, runderen, paarden, ossen, geiten, buffels, kamelen. Er zijn 116 miljoen kippen. De kip legt gemiddeld 60 eieren per jaar. (In Nederland legt een kip gemiddeld 130 eieren per jaar!) Er zijn in India 2.400.000.000 ratten, die met de miljoenen insecten de helft van alle voedsel opeten!

BUITEN HET BINNENHOF

Hoe komt dat? Zijn er machten, welke wij zelf hebben opgeroepen, die ons verhinderen „het goede te zoeken”, die ons verhinderen een samenleving op te bouwen, waarin de ten hemel schreiende verschillen kunnen worden weggenomen?

Die machten zijn er.

In ander verband dan het hier aan de orde zijnde, noemt drs. N. O. Steenbeek in een artikel „Christen zijn vandaag”, gepubliceerd in het februarinummer van „Adelbert”, officieel orgaan van de St. Adelbertvereniging, enkele machten, welke ons belagen. Machten van geld, machten van verslingering, van overgave, van prestige, machten van politiek, machten van verdeeldheid. Nogmaals, de schrijver duidt die in ander verband aan, maar het is noodzakelijk dat wij weten hoe sterk die machten kunnen zijn.

In het verband nu met die nood in India bijvoorbeeld, moet het een kleine moeite zijn om tijdens voetbalwedstrijden in overvolle stadions miljoenen gulden op te halen. De mensen zouden het graag geven, het geld zou dankbaar in ontvangst genomen worden, maar het gebeurt niet. De bonden kunnen er niet aan beginnen. Men kan er natuurlijk wel aan beginnen, maar het gebeurt niet.

In de wereld zouden gedurende een reeks van dagen alle recepties en feestelijkheden kunnen worden afgeschaft terwille van een hongerslijdend land. Het kan best, maar het gebeurt niet.

En zo zouden er vele andere voorbeelden genoemd kunnen worden. Wij zouden met z'n allen technici van de hele wereld voor een tijd kunnen missen ten bate van een ander land. Dat gebeurt nog wel eens, maar het moet op veel groter schaal gebeuren. En het gebeurt niet.

De machten zijn niet altijd aanwijsbaar, maar zij zijn er. Tenslotte is het die onzichtbare macht welke ons niet doet doorzetten en ons moedeloos maakt, omdat alles niet gaat zoals wij dat graag willen.

Wij kunnen wel dure instrumenten naar de maan sturen, maar geen hongersnood opheffen! Wie gelooft dat nu?

Machten.

Laten wij ieder op onze weg trachten de machten welke ons weerhouden anderen te helpen, te lijf te gaan.

William Spaargaren

H. STRUIK & ZON N.V.

Fabriek dekkleden, tenten.

Imp./Groothandel scheeps- en aannemersbenodigdheden, elektrische en autogene las- en snijbenodigdheden.

Diepenveenseweg 8

Telefoon 05700 - 13970

DEVENTER

voor **TUIN en PLANTSOEN** hoveniersbedrijf

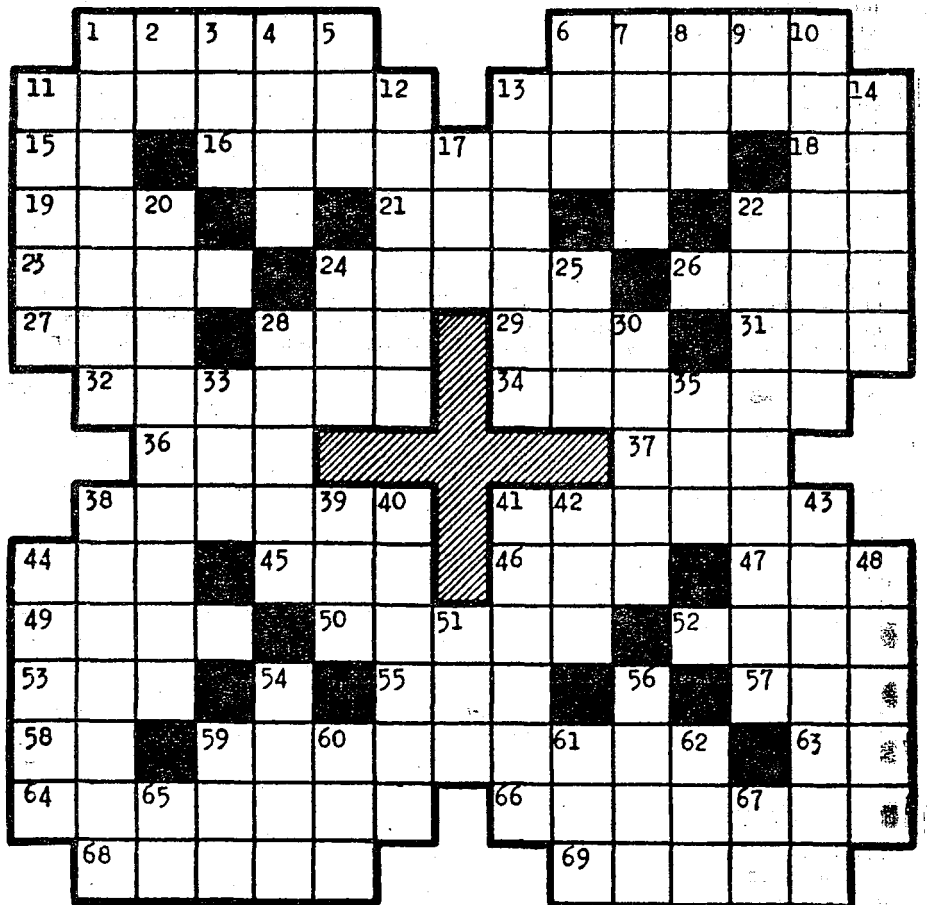
AANLEG ONDERHOUD ARCHITECTUUR

Ad Kraan middelweg 63 moordrecht telef. 01827-342

Kruiswoordraadsel

Horizontaal: 1. Plaats in Zuid-Holland, 6. voedsel, 11. landstreek uit N.T., 15. voorzetsel, 16. havenstad, 18. tweeklank, 19. badplaats, 21. familielid, 22. geheime organisatie, 23. land in Europa, 24. positieve pool, 26. getal, 27. ontkenning (afk.), 28. O.T.-figuur, 29. tijdperk, 31. doorzichtig, 32. ontveinzing, 34. imiteren, 36. belofte, 37. draf, 38. ongemakkelijk, 41. plaats in Groningen, 44. muziekstem, 45. opstootje, 46. geluidsnabootsing, 47. berg, 49. ontkenning, 50. manieren, 52. voordeel, 53. zoen, 55. stopmiddel, 57. versfoort, 58. Europese tijd (afk.), 59. overeenkomst, 63. muzieknoot, 64. heersen, 66. voor-aanstaand, 68. raampje, 69. onsmakelijk geluid.

Vertikaal: 1. vis, in loco (afk.), 3. geluid, 4. snugger, 5. telwoord, 6. insect, 7. vreemde munt, 8. plaats in Gelderland, 9. lekkernij, 10. wegpak-

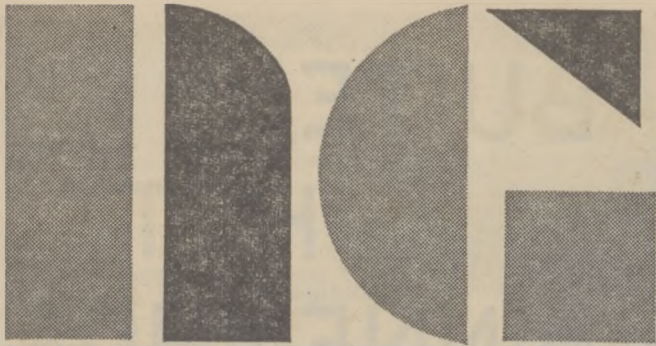

ken, 11. land uit O.T., 12. doodsangst, 13. graafwerktuigen, 14. strafwerktuig, 17. vanaf-(in samenst.), 20. pluimen op kipi, 22. oosters, 24. meisjesnaam, 25. tijdperk, 28. plaats in O.T., 30. woonplaats, 33. grondsoort, 35. grondsoort, 38. ontsluitingsmiddel, 39. rivier, 40. oude gulden, 41. havenstad, 42. vordering, 43. offerplaatsen, 44. hoeveelheid wijn, 48. zout water, 51. elasticiteit, 54. meester, 56. meisjesnaam, 59. dwaas, 60. Europeaan, 61. bijwoord, 62. vocht, 65. district in Friesland, 67. dierengeluid.

OPLOSSING VORIGE PUZZEL

Horizontaal: 1. ingelegd; 5. domino; 9. verstart; 10. plagge; 11. eigenaar; 12. kwakel; 14. minotaurus; 18. waarnemers; 22. tanden; 23. bemoeial; 24. entwas; 25. ezelskop; 26. steeds; 27. ontnemen.

Vertikaal: 1. invoer; 2. garage; 3. latent; 4. germanisme; 6. oplawaai; 7. ingekort; 8. overlast; 13. noorderzon; 15. zwitsers; 16. mannetje; 17. knieband; 19. mollen; 20. viskom; 21. slijpen.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Duizend door-douwers

WE nemen het u niet kwalijk als u zaterdag jl. in Utrecht op het A.R. appél, de Deputatenvergadering, gemankeerd hebt. Er waren wettige redenen van verhindering, want ijs en weder waren ditmaal waarlijk niet dienende. Maar u moet het ons niet euvel duiden dat wij hier nog eens een saluut brengen aan de duizend durvers, die van heinde en ver toch kwamen; door-douwers moeten het geweest zijn, want wisten zij of ze 's avonds ook weer thuis zouden kunnen komen? Er zijn er inderdaad enkelen onderweg gestrand... zowel op de heen-, als op de terugreis. Voor hen is een extra hulde op z'n plaats.

Die er waren hebben er geen spijt van gehad gekomen te zijn.

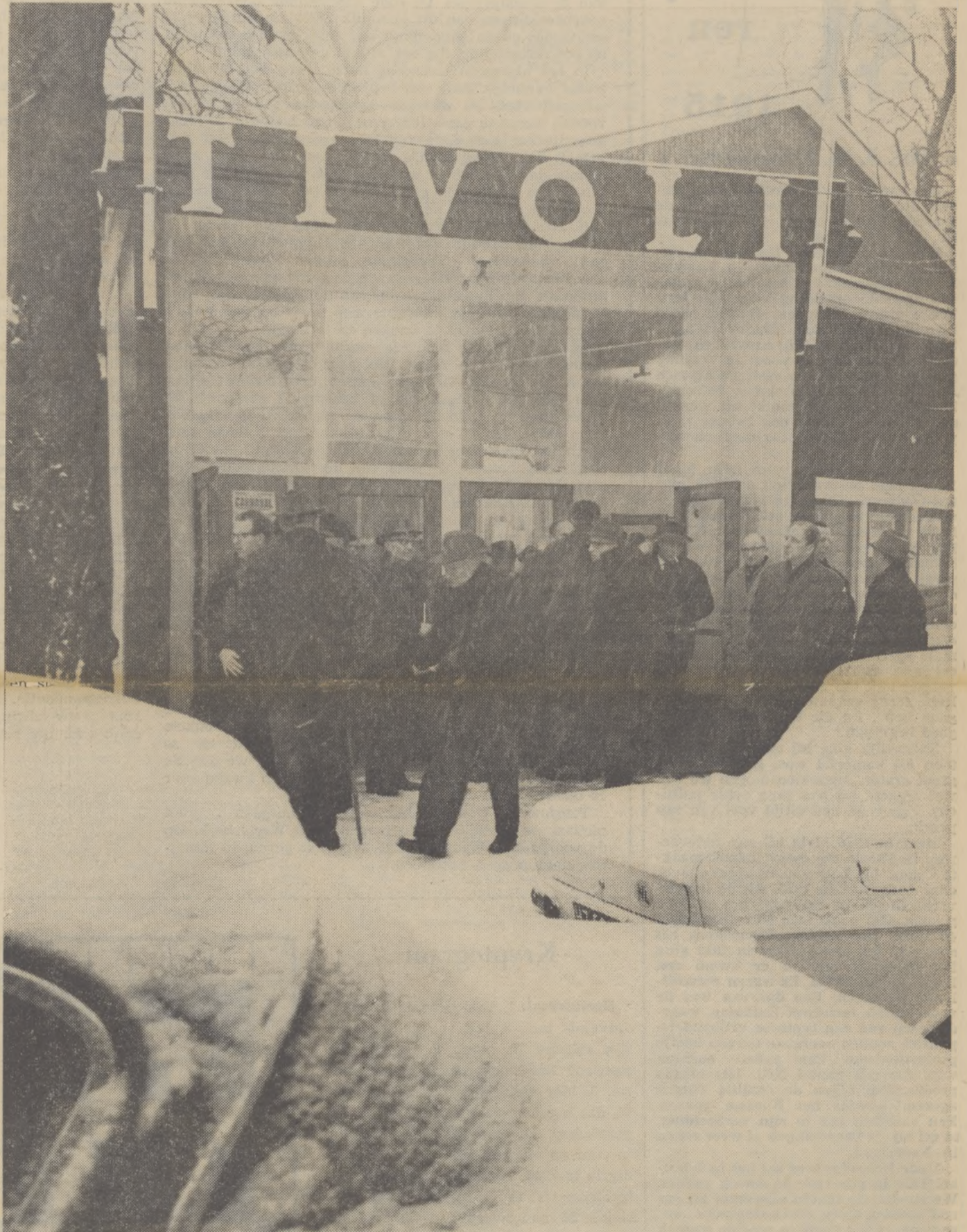
Dat hebben velen ons zelf gezegd, want we zouden het hen niet graag in de mond leggen. Ze zeiden het spontaan hoewel er echt wel enkele regiefouten opgemerkt konden worden: de vergadering begon te laat; ook was er te weinig brood in de grote foyer verkrijgbaar. Dat tekort zal wel verklaard moeten worden uit een misrekening van de Tivoli-directie. Een misrekening, die ook een journalist parten speelde toen hij verbouwereerd opmerkte: „hoe spelen jullie het klaar met dit hondenweer zoveel mensen naar Utrecht te laten komen; ongeloflijk.”

Ongeloflijk vonden ook wij de prettige ontspannen sfeer, die de hele dag als een muur overeind bleef, ondersteund door het gemeenschappelijk zingen dat klonk als een klok; door het spontane applaus en gelach om menige kwinkslag en door de bijzonder verdienstelijke bijdrage van het Utrechtse kweekschoolkoor „Rehoboth”.

Ongeloflijk ook wat A.R.-deputaten aan redevoeringen kunnen verstouwen. Een rede van dr. Berghuis van meer dan een uur vormde de met aandacht aangehoorde ouverture en tevens het hoofdthema van de ochtendvergadering in de steeds voller wordende zaal.

Na het telegram aan H.M. de Koningin, dat als het ware naar paleis Soestdijk gedragen werd door de massale Wilhelmus-zang, was het woord aan de deputaten. Die keurden zonder meer het reglement-kandidaatstelling Tweede Kamerverkiezingen en het reglement voor vaststelling van het Program van Actie goed, evenals de wijziging van het partijstatuut. Een evenement dat werd onderstreept in een telegram aan de voorzitter van de

• Vervolg op pag. 3

Na een hartverwarmende dag verlaten de duizend deputaten het gebouw Tivoli, om zich onder barre weersomstandigheden naar huis te begeven.

dames-, heren- en
kinderkleding

Wieringa

modieus en meer keus

ZWOLLE AMERSFOORT
APELDOORN ARNHEM
HILVERSUM HAARLEM

alleen Murox heeft **ANTI GEEL** *tex*

TAAK EN PERSPECTIEF

Onder deze titel publiceert de A.R. Partij-Stichting zo spoedig mogelijk de volledige tekst van de redevoeringen die dr. Berghuis, mr. Biesheuvel, de heer B. Roolvink, mr. Roosjen en drs. Lammens op 12 februari op de Deputatenvergadering gehouden hebben. In dit nummer vindt u een samenvatting van de gehouden toespraken.

Bestellingen kunnen thans reeds schriftelijk aan het partijbureau A.R.P., Dr. Kuypersstraat 3 te Den Haag worden toegezonden.

Luister ...

op maandag 21 februari a.s. naar onze radio-uitzending.

Mr. W. de Kwaadsteniet, adjunct-secretaris van het Centraal Comité, spreekt dan over „Van je familie moet je het hebben”.

De uitzending vindt plaats van 18.20 - 18.30 uur via Hilversum 1 (N.C.R.V.).

Purol brengt
in de huid gezondheid en zuiverheid

BIJ KAPTINO

KEUZE UIT MEER DAN 2000

SCHRIJFMACHINES

ook TEL- en REKENMACHINES
BRANKASTEN grote sortering

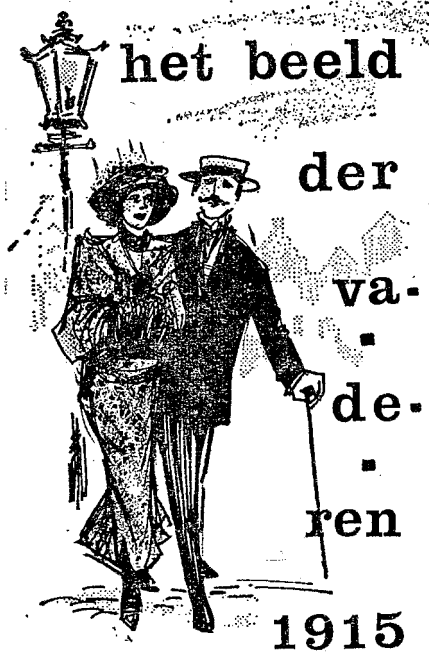
De Clerqstraat 77 - Tel. 123711 - Amsterdam
Zijlweg 53 - Tel. 20018 - Haarlem

Ambassador

HOTEL-RESTAURANT
ringen, recepties, diners, enz.
Nieuwe zalen voor vergade-
SOPHIALAAN-ZEESTRAAT
(nabij Plein 1813)

Den Haag - Telefoon 117700*

• Dr. J. G. Scheurer

Een van de merkwaardigste kamerleden, die ooit de A. R. beginselen in de Tweede Kamer heeft verdedigd, was Dr. J. G. Scheurer.

Hij was geboren in Borkulo en studeerde voor zendelingarts in Londen. In het buitenland, omdat daar beter een speciale opleiding voor zijn taak kon worden gevonden. Daarna werd hij uitgezonden naar Midden-Java. In Solo mocht hij niet blijven werken, omdat dit vorstendom voor de zending gesloten was. Daarom vestigde hij zich in Djokja en stichtte er het Petronel-lahospitaal. In 1906 moest hij wegens ziekte repatriëren en een tweede campagne in de tropen was medisch niet verantwoord.

En toen - enkele jaren later heeft Sneek hem afgevaardigd naar de Staten-Generaal. Het had in 1907 als opvolger van Mr. Okma ook een man uit Indië afgevaardigd, nl. de heer H. Colijn. Nu zorgde Sneek opnieuw voor de koloniale specialist in de fractie. Hij sprak met grote kennis van zaken over de toestanden in dat enorme gebied. Hij sprak weinig over zich zelf. Maar eenmaal zei hij een geladen woord in een scherpe discussie met andere koloniale specialisten, die in Indië financieel niet slecht hadden geboerd. Hij voegde hun toe „Ik ben even arm uit Indië terug gekomen als ik er heengegaan ben”. En die ene zin werd heel goed begrepen.

Natuurlijk ging hij ook uit spreken, toen hij kamerlid was. Hij was geen groot orator. Misschien mogen we ook wel zeggen: hij was geen echte politicus. Zijn rede had altijd veel van een preek.

Maar in 1916 hield hij een redevoering in Sneek, die diepe indruk maakte. Want hij had iets te zeggen over onze nederlaag in 1913. Bij de kamerverkiezingen in 1909 was het zo goed gegaan. Het werd toen 60 rechts tegen 40 links. Het kabinet Heemskerk zat stevig in het zadel. Maar in 1913 ging het helemaal mis en er kwam een linkse meerderheid. Er waren verschillende oorzaken. Een daarvan was de voorgestelde tariefwet-Kolkman, waardoor wij van een typische vrijhandels-politiek zouden overgaan tot een beetje protectionisme. Een andere oorzaak was, dat een aantal Ned. Hervormde predikanten tegen de coalitie gingen ageren, wegens het Roomse gevaar. Een van hen zag in zijn verbeelding, zo zei hij, de brandstapels al weer roken in Nederland.

Maar Dr. Schreurer zei het in februari 1916 in zijn rede in Sneek anders. We moeten de schuld allereerst bij ons zelf zoeken. Onze verkiezingsactie, onze propaganda heeft te veel de nadruk gelegd op de stoffelijke dingen. Het was, of de verkiezing een strijd was om belangen. Nu kan men wel zeggen, dat die strijd ons was opgedrongen, omdat de tegenstander geen ander gevaar scheen te zien dan de tariefwet. Maar wij moeten ons niet in de verkeerde hoek laten dringen. Onze propaganda moet een getuigenis zijn, een oproep tot het volk, om te luisteren naar des Heren Woord. Als wij in de verkiezingsstrijd de indruk wekken een belangenpartij te zijn naast andere belangenpartijen, dan hebben wij geen zegen te verwachten. Dat is de kern van de zaak. En ik geloof, aldus Dr. Schreurer, dat wij tegenslag hebben ondervonden, omdat er uit de beproeving een vrucht zou voortkomen, een vrucht ter bekering.

Wanneer wij zulk een kort verslag geven van deze rede, dan is dat verslag vooral gebrekkig omdat het niets kan laten voelen van de toon, waarop dit alles werd gezegd. Maar wie hem hoorde en verstond, die kwam onder de indruk; die dacht: dit is de man met het kinderlijk geloof en met de gelovige daad.

HET is blijkbaar plotseling mode geworden republikeins te doen. Een tweetal ministers, dienaars van de kroon, heeft zich op dat punt niet onbetuigd gelaten. De heren Vondeling en Suurhof, de een met een uitspraak, de ander in een soort strafportpositie hebben met betrekking tot hun mening over het koningshuis geen verwarring gesticht. Dat zij beiden fervente aanhangers zijn van de VARA, die ook vrijdagavond in „Zo is het nu ook weer eens een keer” weer volledig de nadruk op dat „weer” deed vallen, is nooit bestreden. Met die nadruk op „weer” bedoelen wij de afbraak van het aanstaande huwelijk van de kroonprinses. De rode zogenaamde satyre op de voorbereidingen van dit huwelijk blijft zo zouteloos, zo smakeloos en zo onbeschoft, dat zelfs gezinspeeld werd op een nakomeling, die ook al niet gespaard werd.

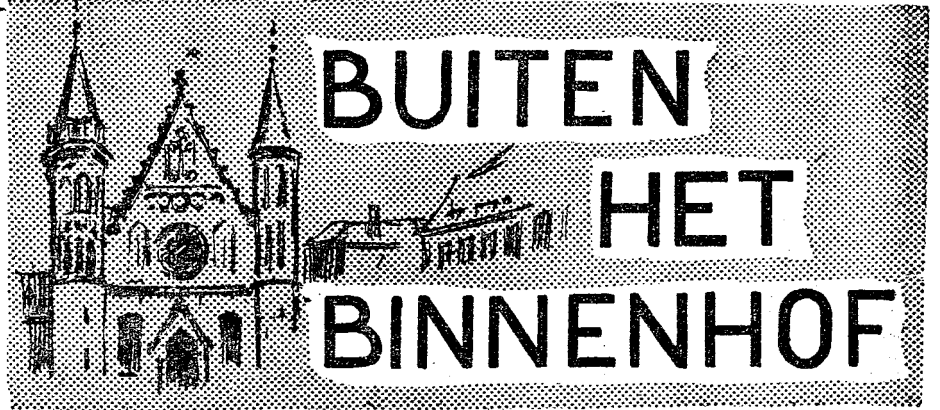
In het algemeen is er een hetze tegen het huwelijk, welke kennelijk door een bepaalde groep duchtig gestimuleerd wordt en waaraan de dagbladders per se niet voorbij wenst te gaan. Iedere dag is er wel wat. Studenten, die het niet eens zijn met andere studenten wat betreft de viering. Trouw besteedt aan het geval meer ruimte dan het geheel waard is. Een dominee, die zich dik maakt omdat een gereformeerd predikant naast een hervormd predikant de dienst in de Westerkerk zal leiden. Daarop weer een ingezonden stuk van iemand in Trouw, die beweert dat zelfs dr. Kuyper het wel had goed gevonden. Vervolgens vraagt iemand of de marechasse niet onder dwang is gezet wat betreft het afhouden van huwelijksdiensten van de wedden. Dan stort de dagblad- en weekbladders zich weer op dié nieuwe Clauskluis en begint te knagen en te knagen.

Er gaat praktisch geen dag voorbij of we lezen negatief nieuws over de 10e maart. Het gaat erop lijken dat niemand met een initiatief kan komen, of het wordt direct door een ander afgekeurd of belachelijk gemaakt. Bij jezelf gaat de gedachte groeien: als ik zo geschenken moet ontvangen bij mijn huwelijk dan heb ik liever geen geschenk. Plotseling herinnert zich een krant, dat Carel Briels nog bestaat, de man van de Stadionspelen. Wat zegt Carel Briels ondermeer: de man die nu een manifestatie in Amsterdam bouwt, mocht bij mij de poort openhouden en daarom noemt hij zich mijn leerling. . . Dat weten we dus ook weer. Ook dit wordt een manifestatie van niks, als je dat zo leest.

Is het waar dat de burgemeester van Amsterdam het Anne Frankhuis heeft willen lenen om er de Rijkspolitie in te herbergen? En dat terwijl de aanstaande man van de kroonprinses een Duitser is geweest? Zoek het maar weer uit! Het is weer voor de voorpagina.

Plotseling willen enkele televisieverslaggevers niet optreden op de 10e maart. Zij zijn het niet eens met het huwelijk. Nieuwe deuk in het nationaal programma. Voor voor pagina 3 van Het Parool, onderhoud met een van de dienstweigeraars. In hetzelfde stuk worden enkele NCRV-reporters belachelijk gemaakt, omdat zij zo uitermate koningsgezind zijn. En zo blijven we aan de gang, iedere dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad voor 10 maart.

Tenslotte - want ik kan zo wel doorgaan - groot nieuws: de rabbijnen komen niet in de Westerkerk. Op de voorpagina. Waarom niet? Wijselijk geven de rabbijnen daarop geen antwoord.

Het zal nog wel zo doorgaan tot 10 maart, daarvan ben ik overtuigd. De zachte krachten tegen het huwelijk, beter gezegd de halfzachte krachten tegen het huwelijk zetten wel door. En dat allemaal uit zogenaamde liefde voor de democratie, uit sociaal gevoel, uit het opborrelen van nationale sentimenten, enzovoort, enzovoort. Maar noem het maar eenvoudig een rel, een ordinaire rel.

Het is volkomen aanvaardbaar dat Nederlanders bezwaar hebben tegen het feit dat de kroonprinses met een Duitser trouwt. Maar die kroonprinses heeft daarvoor toestemming aan het parlement gevraagd. En het parlement heeft die toestemming gegeven. Dat parlement is door Nederlanders gekozen en als die Nederlanders goed gekozen hebben hebben zij vrouwen en mannen van wijs beleid gekozen. Als de keuze verkeerd is geweest kan dat om de vier jaar hersteld worden. Maar het ongenoegen, het morrend ongenoegen, moet nu niet verhaald worden op prinses Beatrix en de heer Claus von Amsberg. Dat aan dat verhaal nulliteiten meedoen is tot daaraan toe, maar dat autoriteiten niet beter weten is bedroevend.

Ik beweer niet dat er een postzegel had moeten komen voor de 10e maart, maar ik beweer wel, dat alle herrie daarover, straks weer in de Tweede Kamer, een nieuwe schop is tegen het huwelijk en weer gelegenheid geeft rode plekken te maken. Ik beweer niet dat de rabbijnen naar de Westerkerk moeten, maar ik neem een verslaggever hoogst kwalijk om van een rabbijn los te krijgen waarom hij niet gaat.

En zo zou ik kunnen doorgaan. Inplaats van wijs beleid, van tact, van goede voorlichting, van voorzichtig handelen, mede om gevoelens van anderen te ontzien, lijken domme en botte rellen verkieselijker te zijn.

Wie zijn vlag niet wil uitsteken, behoeft zijn tong toch nog niet uit te steken? Wat dat betreft zijn er meer gapers in ons land dan ik dacht. Grote gapers ook.

Met betrekking tot het huwelijk hebben wij het buitenland weer eens laten zien hoe een klein volk klein kan zijn. Als wij zó naar een republiek moeten, beware de hemel ons voor zulk een patriotten- en bokkepruiken-tijd!

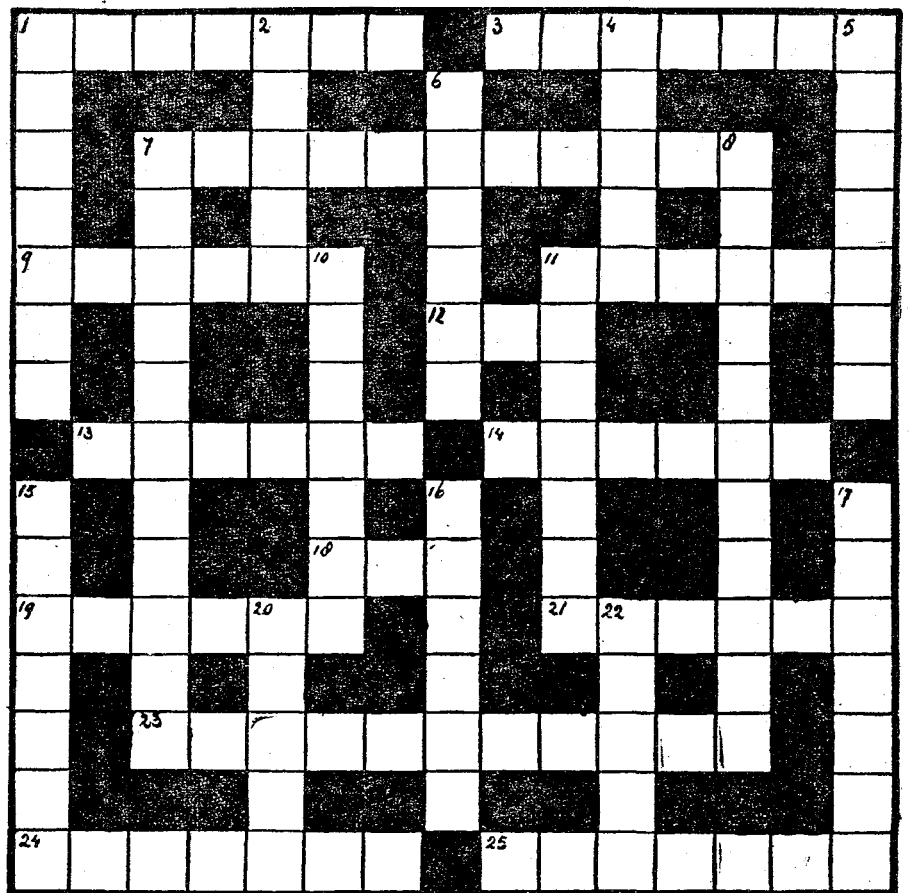
Correspondentie. H. L. te S. en Ds. J. A. W. te H.: Ik kom op uw schrijven nog gaarne terug. Nu vast hartelijk dank voor uw belangstelling!

William Frankop

Kryptogram

Horizontaal: 1. Veel lichaam in hoogdravende taal, 3. telt (en geldt) voor zijn relaties, 7. menigte opgewonden mensen? Néé slechts één vreemde kerel, 9. hier werden priesters geofferd, 11. dat is grieks voor mij, 12. drank als gezelschap, 13. staat niet gemakkelijk in vuur en vlam, 14. zo'n schip is spoedig in last, 18. het begin van onze waterafvoer is in Z.-Amerika als een rivier, 20. onderwerp van werpen, 21. beginpunt van vruchteloze reis, 23. dit meisje naast de deur vraagt veel van je, 24. zwaartillende figuur, 25. 's zomers is deze edelman niet zeldzaam.

Vertikaal: 1. kubussen werken hard, 2. positief werkende Pool, 4. één van die dingen, waarin opgewekte lieden zitten, 5. maakt men hier een oplossing van, dan is 't weg, 6. magneet van de vrouw, 7. bekende politieke figuur, 8. één der kleine luiden, 10. ledigheid is hun einddoel, 11. verrukkelijk; iets voor een heer? 15. een van de weinige dieren, dat over een kledingstuk beschikt, 16. niet prettig, wanneer men op zo'n wandelingetje wordt meegenomen, 17. schijnen per stuk nog altijd één cent te kosten, 20. hij is eigenlijk iemand, die bang is voor niemand, 22. de smaak van een letter schijnt blauw te zijn,

OPLOSSING PUZZEL IN A.R. POST/NEDERLANDSE GEDACHTEN VAN JANUARI 1966

Horizontaal: 1. Kankeren, 8. etiket, 9. pitten, 11. kronkel, 12. coillie, 13. niemand, 14. verteld, 16. afmaker, 19.

logeren, 22. nesten, 24. eenvoud, 25. alibi's, 26. telers, 27. vlerken.

Verticaal: 2. amigo, 3. kotelet, 4. onderdeel, 5. nekken, 6. pilote, 7. werkbank, 10. bladeren, 12. cavalier, 15. regentes, 17. fanmail, 18. aasgier, 20. rooien, 21. nijdas, 23. elite.

"DEPUTATENVERGADERINGEN zijn altijd hoogtepunten in het leven van de Anti-Revolutionaire Partij geweest". Aldus begon dr. Berghuis zijn deputatenrede zaterdag j.l. te Utrecht. En hij vervolgde: „Als ik vroeger van iemand vernam, dat hij Deputatenvergaderingen had bezocht, en ik hem daarover hoorde vertellen, dan stelde zo'n man — want het was altijd een man — voor mij politiek wat voor, dan sprak hij met gezag. En als hij bovendien kon meedelen dat hij een Deputatenvergadering had bezocht waar Kuypers had gesproken, dan had hij voor je gevoel het hoogste meegemaakt wat je politiek kon meemaken. Zozeer zijn deze vergaderingen in onze kring een begrip geworden. Het is dan ook steeds het moment geweest waarop de partij in haar breedste orgaan bijeenkwam met afgevaardigden van de kiesverenigingen uit het gehele land. En zo is ook nu nog. De Deputatenvergadering is door reorganisaties heen gebleven wat zij was: de democratische basis van een volkspartij, die door de kiesverenigingen wordt gedragen”.

Inzet van de verkiezingsactie

Na een korte bespreking van de reglementaire en financiële voorstellen, die de directe aanleiding waren tot het bijeenroepen van deze Deputatenvergadering, zei dr. Berghuis:

Het is van belang dat onze partij in het zicht van die verkiezingen nog eens in haar breedste orgaan bijeen is en zich ook naar buiten laat zien. Hoewel bij deze verkiezingen ongetwijfeld ook nu weer bij de oordeelvorming en stembepaling van de kiezer de landspolitiek een rol zal spelen, mag niet worden verzuimd de nadruk te leggen op de eigen betekenis van de verkiezing van provinciale staten en gemeenteraden. Het is van zeer groot belang, dat in een tijd waarin wij groepen zijn in grotere eenheden te denken, zowel internationaal als nationaal, de kleinere eenheden als provincies en gemeenten levend, actief en gezond worden gehouden.

De structurele ontwikkeling, die wij in de maatschappij van vandaag meemaken, moet voor een nog steeds belangrijk deel worden geëffectueerd en gerealiseerd in en door provincies en gemeenten. Zij zullen gelijke tred moeten houden met de algemene ontwikkeling. Op terreinen als dat van ruimtelijke ordening, openbare voorzieningen, werkgelegenheid en huisvesting, culturele ontplooiing, onderwijs en recreatieve mogelijkheden, liggen de taken nog steeds voor een groot deel op de schouders van provincie- en gemeentebesturen. En het is een verontwaardigende zaak wanneer niet altijd de eerste rangs-krachten in provinciaal en gemeentelijk verband zich daarvoor beschikbaar stellen. De meesten uwer, hier aanwezig als deputaten van de kiesverenigingen over het gehele land, zijn daarbij op de een of andere wijze ten nauwste betrokken. Het gaat nu in het zicht van de a.s. verkiezingen primair om UW provinciale en plaatselijke verantwoordelijkheden. Laat uw aandacht daarvan niet worden afgeleid en laten uw verantwoordelijkheden niet als van de tweede orde worden beschouwd, wanneer vandaag in de redevoeringen de algemene politiek wel een zeer belangrijk accent zal krijgen. Dat kan nu eenmaal moeilijk anders in een landelijke vergadering. Maar vergeet niet: het gaat op 23 maart en op 1 juni om UW verkiezingen, om de staten van UW provincie en om de raad van UW gemeente.

Invloed van jeugd

U zult in uw activiteiten daarbij zowel ten aanzien van de propaganda als

Deze jongetjes kunnen later trots verklaren: „Ik heb dr. Berghuis nog op de Deputatenvergadering horen spreken”.

met betrekking tot de kandidaatstelling rekening moeten houden met het feit dat als gevolg van de verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd tot 21 jaar grotere groepen jongerenlichtingen dan tevoren dit jaar ineens aan het electoraat zijn toegevoegd. Het electorale accent komt sterker dan tevoren bij de jongeren te liggen. Dat is een goede zaak maar wij zullen er ook consequenties uit moeten willen trekken. Het legt op de jongeren zelf ook meer staatsburgerlijke verantwoordelijkheid. En daaruit zullen zijzelf ook de consequenties moeten trekken. Ik heb de indruk voor wat onze anti-revolutionaire jongeren aangaat, dat zij dat ook willen doen. En zij gaan, nu zij in groteren getale eigen verantwoordelijkheid hebben gekregen, ook zelfbewuster worden.

In de partijorganen

En wanneer ik de uitspraak van de ARJOS-voorzitter dan ook voor mijn rekening wil nemen, dan voeg ik daaraan toe, dat de jongeren, ook de ARJOS-jongeren, hun invloed op het organisatorische reilen en zeilen van de partij alleen op de juiste wijze kunnen doen gelden via de kiesverenigingen door daarvan lid te worden en zich daar in volle rechte te doen gelden. Dat is voor de jongeren één van de consequenties van de verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd.

Spanningen

Na spanningen in VVD- en GPV-kring te hebben signaleerd, zei dr. Berghuis: Spanningen, voortvloeiende uit de overgang van een beeld dat nog in allerlei opzichten op het verleden was afgestemd, naar een opstelling gericht op de problemen van deze tijd en van morgen, kennen ook wij. Het aanvaarden van die spanningen en een daarmee gepaard gaande onrust, hier en daar optredende als ongerustheid, is onvermijdelijk en daarom noodzakelijk om ons steeds weer opnieuw te kunnen activeren als levende christelijke politieke partij. De onrust in het menselijk bedrijf van de politiek zal blijven totdat het rust gevonden heeft in God. Ik meen overigens dat de verontrusting — en dat is iets anders dan onrust — is afgenomen. In enkele gesprekken, welke kortgeleden hebben plaatsgevonden met leidende figuren uit de kring van hen, die in de jaren 1962 en 1963 hun verontrusting in georganiseerd verband hebben geuit, is medegedeeld, dat er voor hen thans geen aanleiding meer was voor een speciale uiting van verontrusting. Het opheffen van gere-

Dr. Berghuis op de Deputaten

TAA EN PERSPEC

zen misverstanden, de erkenning, dat met grote christelijke ernst de zaken door de partij worden ter hand genomen, de instemming met het praktische beleid van de Kamerfracties op essentiële punten, alsmede de aanvaarding van de mededeling, dat het nimmer de bedoeling is geweest de z.g.n. verontrusten niet als volwaardige leden van de partij te erkennen, maar dat zij evenzeer als alle andere hun bijdrage geven tot de vorming van een juist beleid zijn, zoals ik uit het gesprek heb afgeleid, de factoren geweest, welke voor betrokkenen de aanleiding zijn geweest tot hun mededeling, zoals die door mij wordt weergegeven.

Gezicht van de A.R. Partij

En wat nu het gezicht van de Anti-Revolutionaire Partij aangaat, ik meen dat in vier punten de hoofdtekken van een christelijke politiek, zoals wij die zien en in ons optreden willen doen uitkomen, kunnen worden weergegeven. In de eerste plaats, wij zien in de overheid een speciale instelling van Godswege met een geheel eigen karakter en met een principieel beperkte taak maar van een positieve strekking zowel ter verzorging van collectieve voorzieningen als ter bescherming van ieders rechtmatige belangen in het verband van het geheel. In de tweede plaats, wij menen dat de overheid geroepen is het zeer bijzonder voor de zwakkere en verdrukte in de samenleving op te nemen. In de derde plaats, wij menen dat de organisatie van de samenleving een zodanige moet zijn, dat zowel in het bedrijfsleven als op het gebied van andere activiteiten het accent blijft liggen op het particuliere initiatief en de particuliere ondernemingsvorm, ten einde de eigen verantwoordelijkheid van de persoonlijke burger tot uiting te doen komen.

En in de vierde, maar daarom principieel beslist niet de laatste, plaats: de geestelijke vrijheid als kernelement van christelijke politiek, met als belangrijke consequentie de afwijzing van discriminatie tussen de burgers door de overheid op grond van geloof en overtuiging, om in dit verband ras maar niet te noemen, aangezien daarvoor ons nooit een probleem heeft gelegd. Aan deze vier punten, die niet in volgorde maar naast elkaar moeten worden gezien, hangt ongeveer wat wij als Anti-Revolutionaire Partij willen voorstellen.

Achterstand

Meer inzicht en ervaring hebben ons doen zien, dat de overheidstaak vanuit het christelijk geloof een meer actief-positieve inhoud heeft dan wij wel eens gedacht hebben waarin o.m. ook is begrepen de voorziening in collectieve behoeften, waar de omstandigheden daartoe aanleiding geven. Het zal ook van de omstandigheden afhangen in hoeverre en hoe zwaar in een concreet overheidsbeleid het accent op de zorg voor die collectieve voorzieningen moet liggen. Wanneer de overheid, zoals dit thans het geval is, voor een versneld inhalen van achterstanden op het gebied van volkshuisvesting, volksgezondheid — aan de pas verschenen regeringsnota, waaruit nog weer eens opnieuw blijkt dat ook hier nog enorme taken liggen in het belang van ons allemaal — wegaanleg en onderwijsvoorzieningen een extra accent op collectieve voorzieningen wil leggen, dan zijn wij het daarmee eens, hetgeen niet wil zeggen, dat ook in de toekomst het accent daar zo moet blijven liggen. Ook dat zal weer van de omstandigheden afhangen.

Maar wanneer zoals op dit ogenblik aanwijsbare achterstanden moeten

worden ingehaald hetzij om een direct-aanwezige nood op te heffen hetzij om onze nationale uitgangspunten naar de toekomst temidden van de ons omringende landen te versterken, dan zullen wij hebben te aanvaarden, dat dit veel geld zal kosten. En aangezien wij het er allen wel over eens zullen zijn, dat het geven van deze extra-voorzieningen niet mag gaan ten koste van de gezondheid van onze gehele staats- en volkshuishouding, betekent dit, dat het niet mag gaan langs de inflatoire weg van het kunstmatig scheppen van geld, maar dat wij het reëel op moeten brengen. In dit verband verdient aandacht de opmerking van de voorzitter van de S.E.R., de heer De Pous, in zijn nieuwjaarsrede, dat, indien een fasering of temporisering in de uitvoering van de genoemde collectieve voorzieningen niet verantwoord is, wij bereid moeten zijn alsnog van de reeds wettelijk geregelde belastingverlaging af te zien. Ik zeg niet, dat ik het daarmee zonder meer eens ben, maar zij verdient aandacht. Ook hier is het een zaak van afwegen. En wanneer, hoezeer ook de belastingdruk aanzienlijk is, belasting-„nood” en bijvoorbeeld nood op het gebied van wonen en verkeer tegen elkander moeten worden afgewogen, zal in een periode als nu, waarin wij voor het overgrote deel in een tevoren niet gekende welvaart leven, de belastingnood niet zo gemakkelijk tegen de andere noden kunnen opwegen. En als de belastingdruk voor bepaalde groepen van de bevolking uitzonderlijk zwaar zou wegen, dan is dat een apart probleem. Ik heb overigens niet de overtuiging, dat hier in ons belastingstelsel een onrechtvaardigheid zit.

Er is in de laatste tijd tot in de kring van zowel de meest deskundigen als van de hoogst verantwoordelijken nogal gediscussieerd over de vraag of wij in ons land al of niet voor de dreiging van een recessie staan. De een is wat optimistischer dan de ander. Ik meen uit deze discussie wel te mogen concluderen, dat allen vinden dat wij wel in een gevarezone zitten. Men zegt, dat economen qua professe pessimist zijn en politici qua professe optimist. Ik weet niet of dit waar is. Ik weet wel dat wij beiden nodig hebben om tot een reëel verantwoorde economische politiek te komen. Natuurlijk moeten wij onszelf geen recessie aanpraten — en dat schijnt volgens de economen te kunnen — maar wij moeten evenmin de indruk wekken alsof er geen kou aan de lucht is. Ik ben ervan overtuigd, dat de regering alles wil doen om niet aan de verkeerde kant van de gevarezone terecht te komen, want het zou tenslotte op haar politieke hoofd neerkomen. Maar ik heb wel eens de indruk, dat sommige bewindslieden zich wat geprikkeld gevoelen wanneer zij door anderen, ook van bevriende zijde, op de gevaren worden gewezen. Dat moeten zij niet doen. Het gaat om de nationale zaak en het gaat ons om het welslagen van een weliswaar gedurfd maar door ons gesteund regeringsbeleid.

Landbouw en middenstand

Thans valt het licht op andere groepen in de samenleving die niet als gevolg van uitbuiting, of ouderdom, of ziekte in de verdrukking zijn maar als gevolg van een structurele verandering welke in ons maatschappelijk bestel plaats vindt door de moderne technische en commerciële ontwikkeling. Een ontwikkeling in een economisch proces dat op zichzelf bij de tijd is en een gunstiger welvaartsontwikkeling voor allen kan bevorderen. Maar een economisch proces met so-

ciale goor
proces in
hierbij in
de sectan
stand, da
in dat lin
nen boln d
redelijk in
vaart naar
gaan en i
niet eenen
die zwaa
daarvoor w
Bijstand

Daamen
geploetich
geident v
pij te be o
het socht
structurom
bij land
vroeglijg
ons niet o
ook vrbaa
maar er zi
heid, dan d
Wij heit
gehad, en
als een k
rings- tek
dat nu zij
ben. Elic
den mer
ge de si
voorziezi
lijk mied
dienden d
de catan
denstank
tot hent
leden in
doen in es
wikkelde
er niet i
wanneer
zich hun
en zich bli
laten vri
wel gis i
schijn op
nog stave
midden k
schouwog
niet slie
in omde
het wat
Daarom
nu doe
lings- tel
velijk bo
deze za
Wij zij
Bieshe
(Appa

Onk
Het d
van de
nog en
vanzelf
gesteld
mets van
waterde
normen
aan de
li-gshw
is nog
daar
nodig
noodzak
onze bij
Nee. De
onze to
bijdrage
wegen
op dit
bepaald
stemmit
die dan
Azië en
treffend

DE BLIK VOORUIT

RICHTEN wij de blik vooruit, aldus begon de heer Roolvink zijn betoog, „dan is het onmogelijk dat wij daarbij onze eigen partij buiten het gezichtsveld zouden laten. Hierbij denk ik niet alleen aan de komende verkiezingen voor Staten en Raden — hoe benieuwd wij ook zijn naar de uitslag — maar toch allereerst aan onze eigen taak in toekomstperspectief. Hoe en op welke wijze zullen wij als anti-revolutionairen onze roeping in deze dynamische, voortijlende wereld kunnen volbrengen? Dit is maar niet een gelegenheidsvraag, integendeel, het is een vraag van blijvende actualiteit. Zegt het Evangelie zelf niet, dat niemand die de hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter hem is geschikt is voor het Koninkrijk Gods? „De blik vooruit”, „de blik omhoog” en „de hand aan de ploeg” die horen in het Evangelie bij elkaar”.

De situatie

De reële lonen zijn sinds 1945 met ruim 100% gestegen. Het is dus niet waar, dat zoals wel eens beweerd wordt alle loonsverhogingen achterhaald zijn door prijsstijgingen. Trek de lijn maar door en u ziet dat over 25 jaar de materiële welstand nog eens kan verdubbelen. Het zijn cijfers die het menselijk kunnen in een scherp daglicht stellen. Deze groei gaat echter gepaard met ernstige fricties. Grotere concentraties komen tevoorschijn, een sanering voltrekt zich niet alleen in het kleinbedrijf, ook het middelgrote weet ervan mee te praten. Deze fricties leiden soms tot zeer pijnlijke situaties. Ik denk aan de zelfstandigen in landbouw en middenstand en aan de werknemers die bij bedrijfssluitingen en fusies zijn betrokken en lang niet altijd voldoende in het overleg worden betrokken. Hoezeer wij ook onder de indruk komen van het menselijk kunnen, er is geen reden voor overmoed. Hoeveel zijn er niet op deze wereld die aan enige welvaart nog geen deel hebben? En wie is in staat om afdoende en voorgoed het spook van de voortwoekerende inflatie uit onze samenleving te bannen? Onze welvaartsstijging is groot, maar de prijs die ervoor betaald wordt is hoog. Deze prijs drukt

veelal zwaar op een aantal zwakke schouwers.

Het inflatieproces

Ten aanzien van het inflatieproces zou ik op een drietal punten de aandacht willen vestigen. In de eerste plaats, dat wij bij het beoordelen van dit verschijnsel ons niet door emotionele gevoelens moeten laten voortstuwen. Het oordeel moet evenwichtig en goed gefundeerd zijn. Voorop sta echter, dat de strijd tegen de inflatie met grote vasthoudendheid dient te worden gestreden. Wanneer de ontwikkeling doorgaat, zoals deze in de jaren '64 en '65 is geweest — prijsverhogingen van meer dan 5% per jaar — dan moet dit op langere termijn leiden tot een ondermijning van de grondslagen van onze maatschappijstructuur en tot uitholling van alle particuliere toekomstvoorzieningen die niet waardevast zijn. Een eenvoudig rekensommetje leert, dat wanneer b.v. elk jaar de prijzen zouden stijgen met 6½%, binnen tien jaar alle prijzen haast twee keer zo hoog zouden zijn als nu. Alle toekomstvoorzieningen die niet waardevast zijn — en welke particuliere voorzieningen zijn waardevast — zouden tot de helft van de huidige waarde gedaald zijn. U begrijpt, dat tegen een dergelijke ontwikkeling op den duur geen enkele samenleving bestand is. Het kwaad, want dat is het, zal hoe dan ook bestreden moeten worden.

IN DE TWEDE PLAATS moet opgemerkt worden, zulks ter wille van een evenwichtige oordeelsvorming, dat men zich moet hoeden voor overdreven verwachtingen, alsof met enige goede wil het inflatie-spook binnen enkele jaren geheel van de aardbodem verdreven zal zijn. Degenen die zo spreken zou ik er op willen wijzen, dat zelfs in het tijdvak tussen 1900 en 1940, de tijd waarin behalve de eerste wereldoorlog ook de grote wereldcrisis viel met zijn grote prijsdalingen, dat zelfs in dat tijdvak de waarde van de gulden in totaal met 1/3 is gedaald.

Zeker, de inflatie heeft zich na de tweede wereldoorlog versneld; maar als zodanig is het toch niet een typisch verschijnsel van deze tijd. Het heeft in zekere zin altijd bestaan in onze open economie. Ik verhele mij in dit verband dan ook niet, dat de reële mogelijkheden tot bestrijding op dit gebied aanmerkelijk kleiner zijn, dan door velen nog wordt aangenomen. Waar het vooral aan schort is, dat er nog steeds, ondanks alle vooruitgang, onvoldoende coördinatie bestaat op het

stuk van de economische politiek in internationaal verband. En daar gaat het om: willen wij de inflatie krachtig kunnen bestrijden, dan zal dat internationaal moeten gebeuren. Hier ligt tussen twee haakjes ook een parallel met de situatie in de jaren dertig, toen ons land met zulk een afschrikwekkend grote werkloosheid werd geconfronteerd. Ook toen lag de sleutel voor de oplossing van dit vraagstuk voor een belangrijk deel op het **INTERNATIONALE VLAK** — en het is met name Colijn geweest, die met inzet van al zijn krachten voor zulk een **INTERNATIONALE** aanpak heeft gevochten.

schuldigen mogen zijn. Dit geldt zowel voor de overheid, die geen inflatoire begrotingspolitiek mag voeren, als voor ondernemers in hun prijsbeleid, als voor werkgevers en werknemers in hun loonafspraken, die zich zoveel mogelijk zullen moeten richten op de ontwikkeling van de produktiviteit.

Het regeringsprogramma

Wij zijn de enige fractie geweest, die b.v. met grote duidelijkheid heeft gesteld, dat de post voor de ontwikkelingshulp voor ons onaantastbaar is. Bovendien hebben wij tevens duidelijk laten uitkomen, dat het V.V.D.-bezuinigingsplan in zijn huidige vorm ook door ons als praktisch niet realiseerbaar werd gezien. Maar als iets nu niet in een jaar kan, is het dan conservatief in de verkeerde zin van het woord dat men het realisme opbrengt, om er iets langer over te willen doen? Doet zich het verschijnsel in onze gezinnen, in onze kerken en organisaties niet ieder ogenblik voor? Neen, wij weigeren een solied beleid op één lijn te stellen met conservatisme en dan bedoeld in de zin van reactionair. Een goed sociaal-economisch beleid in onze moderne samenleving veronderstelt allereerst een goed financieel beleid. Ditzelfde is trouwens ook met evenzovele woorden vermeld in de regeringsverklaring, waarmede het kabinet Cals optrad. Daar heeft het huidige kabinet aan ons Nederl. volk verklaard „vastbesloten” te zijn „een bijdrage te leveren tot de bestrijding van de inflatoire ontwikkeling, voorzover dat in haar vermogen ligt”.

Vertrouwensband

Ten aanzien van de inflatie-bestrijding van thans geldt de noodzaak van zulk een internationale energieke aanpak zeker niet in mindere mate dan toen. Ook in E.E.G.-verband zal hierop onze inspanning gericht moeten zijn. Voor Nederland ligt er een duidelijke taak om ook te Brussel in deze richting te staven, zonder ondertussen de eigen nationale taak en eigen verantwoordelijkheid voor de waarde van de gulden te verwaarlozen. Daarbij zullen wij al bijzonder gelukkig zijn wanneer wij erin slagen de jaarlijkse prijsstijgingen van 5% tot bijvoorbeeld 1 à 1½% terug te brengen. Dat zou al een groot winstpunt zijn.

Tenslotte, we zullen moeten leren leven met de gebreken van onszelf en de gebreken van elkaar. We weten niet alles zo zeker meer als we in het verleden meenden dat we het wisten. We zullen moeten leren leven met elkaar, ook al zijn we het niet altijd de volle honderd procent met elkaar eens. Wat we vooral nodig hebben is het bewaren van de in het wederzijds geloof gefundeerde, vertrouwensband. Elkaar vasthouden en dat kan alleen indien we ook metterdaad op elkaar aankunnen. Ook in deze zin, dat bij u als A.R.-kiezers het vertrouwen heerst, dat wij naar beste weten en kunnen pogen belang van ons volk in christelijke perspectief te dienen. De blik vooruit, wil zeggen: de blik omhoog. Want zegt een Noors spreekwoord niet terecht, dat wij tegelijkertijd volledig met de aardse zaak bezig kunnen zijn en volledig ons hart in de hemel kunnen hebben? In deze houding en gesterkt door dit samenzijn gaan wij in nauwe verbondenheid met elkaar de komende stembusstrijd tegemoet.

EEN DERDE en laatste opmerking die mij over de inflatie van het hart moet is deze, dat, hoezeer het ook waar moge zijn dat wij door onze afhankelijkheid van het buitenland niet alle inflatie-invloeden kunnen weren, wij er toch nimmer in mogen berusten, dat wij als Nederlanders zelf de inflatie in het leven roepen. Wij zullen niet de

ZAKKEN
 Voor alle verpakkingsdoeleinden
T. SPAAN
 v. Berckenrodestraat 15, Rotterdam-W.
 Tel. 010-6 91 95. Telegr.: TESP.A.
N.V. G. HAAK
 v. Berckenrodestraat 15, Rotterdam-W.
 Tel. 010-6 91 95. Telegr.: HABAG.
 Postbus 6043.
 Import - Export

Albracht N.V. - Utrecht
BOEKBINDERIJ EN FABRIEK VAN PLASTIC-ARTIKELEN
 Wilt u een catalogus uitgeven, een praktisch en mooi losbladig systeem opzetten, een fraai monsterboek in plasticband brengen?
 Laat ons dan onze vele mogelijkheden tonen en bel (030) 24345, of schrijf postbus 26, resp. Bolstraat 20, Utrecht. Onze vertegenwoordigers staan tot uw dienst.

Nationaal- en Internationaal Transportbedrijf
FA. M. VISSER & ZONEN
ZOUTKAMP - HOLLAND
 Telefoon (05956) 317-547
 Gesloten en open wagens - Isotherm vervoer - Kippers en Opleggers voor losgestort - Palletvervoer.
 Regelmatige ritten op Noord-Duitsland o.a. Hamburg.

Prins N.V. - Dokkum
 (METAALVERWERKENDE INDUSTRIE)
 Fabrikant van:
 ○ WIELEN voor automobielen en andere voertuigen
 ○ KOUDGEWALSTE PROFIELEN
 ○ GEPROFILEERDE BUIZEN
 ○ GASFLESSEN EN ANDERE DRUKVATEN
 Telefoon 05190 - 2043

OCEAN N.V. DIEREN
 PATENT OCEAN AFSLUITER
 PATENT OCEAN VACUUMSTOP
 AANSLUITDIAMETERS 13 - 700 mm VOOR NEUTRALE EN CHEM. MEDIA
 JAREN IN GEBRUIK VAN CHRISTIANSTAD TOT CAPE-TOWN EN VAN VENEZUELA TOT FINLAND
 Tel. 4646 (3 lijnen) Telex 45277

Nu proefflacon 1.70
Ik ben niet meer NERVEUS
 Iedereen is altijd enthousiast over Melisana: „Heb ik last van migraine, zenuwen of zorgen? Altijd weer geeft Melisana verlichting.” Bij vele dagelijkse moeilijkheden bewijst Melisana ook voor u zijn onmisbaarheid. Daarom is het belangrijk steeds 'n fles in huis te hebben. Juist nu. Melisana helpt. Melisana de echte Kloostervrouw Melisse-geest, voorkomt narigheid.
 Voor uw broodnodige rust
MELISANA
 1.70 - 2.90 - 4.90
 extra voordelige familiefacon 11.90

wajang
 ongezouten
PLANTEN MARGARINE
 ongezouten - puur plantaardig licht verteerbaar dus gezond

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.
 • KETELBEMETSELINGEN
 • ISOLATIEWERKEN
 • OVENBOUW
 Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

Schimmelpenninck
 fijn! die ken ik

HOU en TROU

STERK moet een mens zijn!

Zo luidt de titel van een boek, van de Zweedse schrijfster Elizabeth Bergstrand-Poulsen.

Aan het eind van het boek maken wij kennis met een bejaarde architect, die als laatste werk van zijn leven belast is met de bouw van een nieuwe kerk. Voor het maken van het altaarstuk in de (Lutherse) kerk zoekt hij naar wat hij noemt "een oprecht kunstenaar en een oprecht mens" en daarbij valt zijn keus tenslotte op de beeldhouwer Johannes. Omdat deze eenzame man niet tot de heersende coterie behoort, omdat hij daarnaast geen enkele krant tot spreekrompet heeft, wordt de gedane keuze door de beroeps-altaarstukmakers sterk aangevochten. De oude architect laat zich daardoor niet intimideren en houdt voet bij stuk, want, zo zegt hij: „ik heb de man gevonden, die en als kunstenaar en als mens deze opdracht ten volle waard is”.

De kerk wordt ingewijd. Orgelspel en gezang bruisen onder de gewelven; de kunstenaar kijkt naar zijn werk, zijn meesterwerk en... het hart van de beeldhouwer Johannes zingt als het ware van blijdschap en geluk.

Maar dan, wat is dat? Van buiten klinkt tot hem door het geschreeuw van krantenjongens, die de avondbladen verkopen. Fiasco! roepen zij, "fiasco, het mislukte altaarstuk! Fiasco, fiasco!"

Als een mes snijdt het geroep door zijn ziel, maar... dan voelt hij op eens een hand op zijn schouder. Fiasco, fiasco! zo klinkt het geschreeuw nog eens.

"Dat is de stem van de tijd", zegt de oude architect. "Laat ons liever luisteren naar de stem van de eeuwigheid, de stem die lokt met een klank, oneindig veel dieper en gevoeliger dan de honderdduizenden stemmen van de tijd. Wie eenmaal in het Evangelie de eeuwigheid heeft horen spreken, laat zich daardoor leiden".

Met dit verhaal begon mr. A. B. Roosjen zijn toespraak op de Deputatenvergadering. En hij vervolgde:

Ieder onzer zal ongetwijfeld wel eens de ervaring hebben opgedaan dat arbeid, met grote ernst ondernomen, gepaard kan gaan met miskennen, met teleurstelling. Dan horen wij de snijdend kwetsende stem van het "fiasco, fiasco", een stem die ons dreigt te ontmoedigen en te verslappen. Hoeveel mensen zijn geknauwd door meedogenloze kritiek, hoeveel arbeid, met de meest ideële doelstelling begonnen, is geschaad door een onbarmhartige en dikwijls misplaatste veroordeling. Soms is het de stem van de tijd, soms ook de stem van de vijandschap, die daarin tot ons komt.

Al dat „fiasco-geroep" behoeft ons niet te verontrusten en zal ons niet in onze arbeid remmen, indien wij ons in ons werk laten leiden door de stem van Hem. Die tot ons spreekt in het Evangelie.

Wie de historie van onze A.R. Partij nagaat zal ontdekken dat het fiasco, dat zo nu en dan ook tegen de partij van vandaag gehoord wordt, eveneens vernomen werd in de jaren die vóór ons waren. Het smalend "fiasco" klonk in de oren van Groen, toen men hem betitelde als "een veldheer zonder leger"; het deerde hem niet en in een slappe, beginselloze tijd streed hij de strijd voor de ware vrijheid onder de leuze: tegen de revolutie het Evangelie.

Het "fiasco" lag besloten in de kwalificatie voor de voorstanders van christelijk onderwijs, die in de schoolstrijd betiteld werden als "een klein smaldeid der bevolking" en onbarmhartig luidde de uitspraak: "dan moeten de minderheden maar onderdrukt worden".

Dat "fiasco" klinkt door in heel de geschiedenis van de A.R.-Partij. Het werd opgevangen door Kuiper, het werd vernomen door Talma, Heemskerk, Colijn, Schouten, door elk die in de A.R. Partij een vooraanstaande plaats innam. We weten, in dat fiasco klonk dan soms de stem van de tijd, meermalen ook de stem van de vijandschap. Heeft iemand zich daardoor laten remmen? Wij weten beter.

Ik ben mij ervan bewust, zo zei mr. Roosjen, dat ik door de heenwijzing naar het verleden gevaar loop ingedeeld te worden bij de roemruchte mannenbroeders. Het zij zo. Het adagium van Groen, Daar staat geschreven, het is geschied, heeft nog altijd mijn onverzwakte instemming. Wij kunnen en mogen ons als A.R. niet losmaken van de historie.

Het lijkt zo flink, zo moedig met het verleden te willen afrekenen, maar voor mij zit er in dat schoppen naar het verleden meermalen iets parmantigs in, soms ook iets arrogants, iets

betweterigs, ja iets doms, maar aan de andere kant wil ik waarschuwen voor de "behoudende geest".

Wij zouden onze taak als A.R. al heel slecht verstaan indien wij de boodschap welke wij als politieke partij bedoelen te brengen op dezelfde wijze zouden doorgeven als in de vooroorlogse jaren is geschied. Een boodschap wordt gebracht om gehoord te worden en daarom moet zij gebracht worden in de taal, in de stijl en in de vorm van het heden.

De heer Roosjen eindigde met het citeren van het bekende gedicht van Guido Gezelle over het watertorretje, door hem Schrijverke genoemd.

En hij kwam daarbij tot deze oproep: De A.R.P. beoogt in haar arbeid ook een lesse te schrijven, een politieke lesse, door te ijveren voor een waarlijk evangelische staatkunde.

Ik hoop dat van ons A.R. steeds getuigd zal kunnen worden: Zij schrijven, herschrijven en schrijven nog den heiligen Name van God!

Moge God zelf ons daarvoor de wijsheid en kracht schenken!

VERLOREN

Op de Deputatenvergadering jl. zaterdag heeft een van de bezoekers een gouden armband verloren. De eventuele vinder wordt vriendelijk verzocht het partijbureau hiervan in kennis te stellen.

Het tel.nr. is 070 - 631023.

IN het spreekverzoek dat ik van Lu mocht ontvangen, kwamen drie trefwoorden voor: de A.R.P., de jongeren en de aanstaande verkiezingen. Onwillekeurig moest ik daardoor denken aan het woord van Churchill: "Politici denken aan de volgende verkiezing, staatslieden aan de volgende generatie." De A.R.P. denkt tegelijk aan de volgende generatie en de komende verkiezingen, waaruit blijkt, dat zij politieke handigheid met staatsmanswijsheid tracht te verbinden".

Zo begon ds. Lammens zijn toespraak aan het einde van de Deputatenvergadering en hij vervolgde:

Toen ik mijn titel had, deed zich echter onmiddellijk een moeilijkheid voor. Ik stond namelijk voor de vraag: moet ik nu als A.R. over het hoofd van deze Deputatenvergadering de jongeren aanspreken, of moet ik mij namens de jongeren tot de partij richten. Ik koos voor het laatste en ik hoop, dat u mij als voorzitter van een jeugdorganisatie dat niet kwalijk neemt. Ik ga vanmiddag dus in uw midden een goed woord spreken voor de partij van morgen.

Nadat ds. Lammens de jeugd van vroeger en nu had gekenschetst (de jeugd van nu doet het in tal van opzichten beter) zei hij:

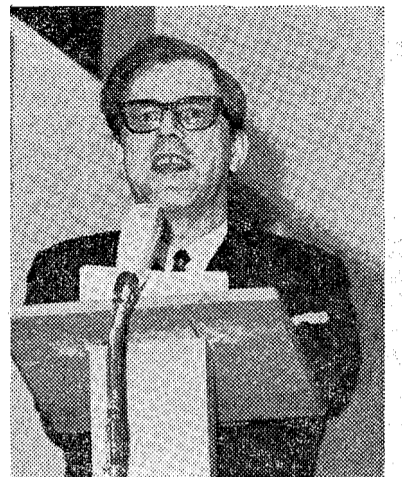
Ik zou de A.R.P. dringend willen verzoeken in de jongerenwereld aanwezig te zijn en dan niet meteen met een enorme luidspreker maar met zeer gevoelige microfoons. Een politieke partij heeft al gauw de neiging de jongeren te behandelen als een mikpunt van propaganda of als objecten voor scholing en kadertraining. Op zichzelf is dit geen kwade zaak: de partij van vandaag heeft inderdaad iets over te dragen aan de partij van morgen. Niet minder gewichtig is echter, dat een politieke partij op strategisch goed gekozen punten in de jongerenwereld luisterposten opstelt. Want de geluiden van de jongeren moeten in de partij niet alleen dóórklinken maar ook mééklinken. Niet ondanks het feit, dat jongeren andere accenten plaatsen dan volwassenen, maar juist dáárom. We moeten daarvan niet onmiddellijk een probleem maken. Er zijn volwassenen, die bij het woord jeugd automatisch het woordje probleem denken. De generatieverschillen worden dan generatieproblemen. De jongeren zijn nu ons jeugdprobleem: over vijftientwintig jaar zijn wij hún bejaardenprobleem. De generatieverschillen zijn echter geen problemen die we zo spoedig mogelijk moeten oplossen, maar een boeiend geheimis waarmee we mogen leven. In de loop van het leven verschuiven de gewichten en in elke levensfase zetten we andere accenten.

In het totaalbeeld moeten al die accenten een plaats hebben. Ook in het totaalbeeld van een politieke partij; de accenten van de jongvolwassenen naast die van de gevestigde generatie en van de bejaarden.

„De jongeren tegenwoordig", zei ds. Lammens vragen van een christelijke partij, dat het een echt menselijke partij zal zijn" en hij vervolgde:

Vaak wordt de vraag gesteld, hoe we een politieke partij kunnen brengen in de interessesfeer

De partij van morgen

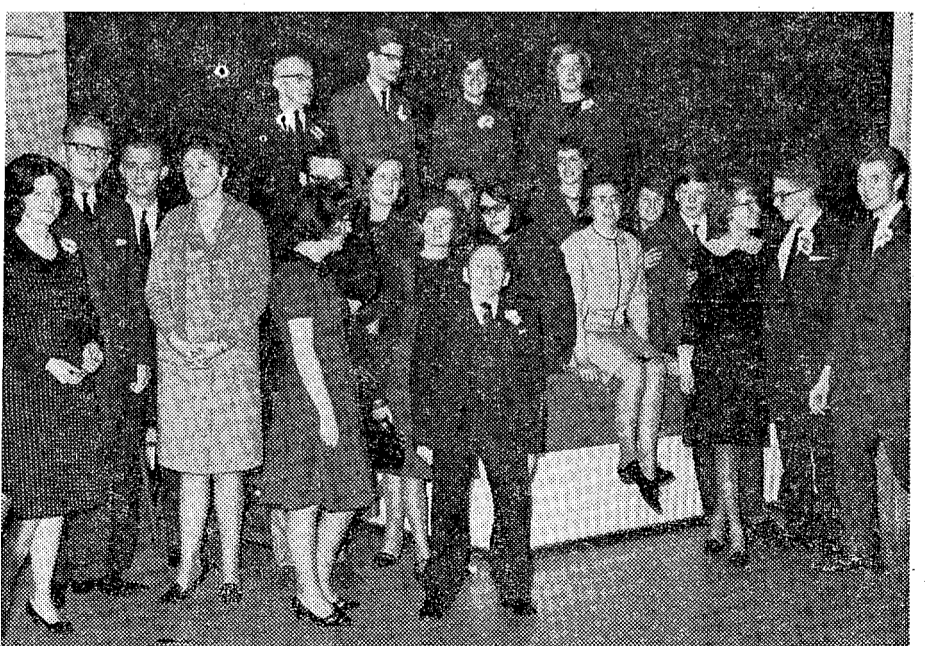
van de jongeren. Ik zou willen zeggen: in ieder geval niet door hun van alles en nog wat te belóven. Wie de partij van morgen tracht te strikken met beloften van woningbouw, belastingverlaging of welvaartsverhoging kan in jeugdland wel inpakken. Een partij, die onder de jongeren present wil zijn, zal de moed dienen te hebben iets van hen te vragen.

Misschien moet ik wel zeggen: véél van hen te vragen. Hoe meer een partij durft te vragen, hoe groter het gehoor zal zijn.

Waarom ik concreet denk? Vanzelfsprekend aan de ontwikkelingshulp, al wil ik daaraan ook weer niet alles ophangen. Een partij, die de jongeren vraagt zich in te zetten voor een Vredescorps - zo mogelijk als alternatief voor militaire dienst - zal onder de jongvolwassenen de neus niet stoten. Maar er is meer: ik denk aan de noodzakelijke voorzieningen in verpleeghuizen, voor bejaarden: een Vredescorps dus voor binnenlands gebruik en een dringend beroep op onze meisjes. Verder denk ik aan de wordende Europese integratie: een goede verhouding tussen de landen van ons Europa vraagt om regelmatige uitwisseling van jongeren als zinvolle bijdrage in een Europese cultuurpolitiek.

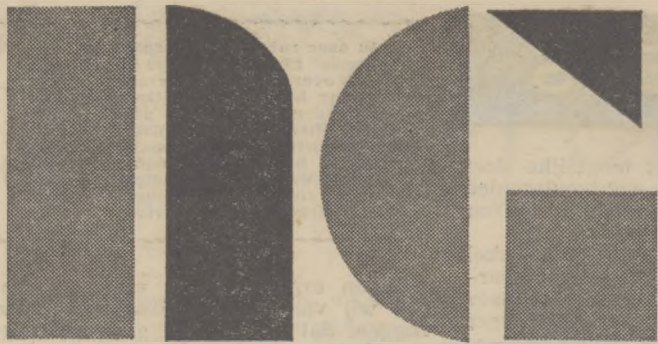
De A.R.P. zal onze jongeren moeten uitdagen tot gesprekken met jonge communisten en tot overleg inzake de principiële vragen van een christelijke politiek.

Er zal geen program van actie worden ontworpen zonder dat verdisconteerd is, wat leeft in de partij van morgen. De A.R.P. zal zorg dienen te dragen voor een eigentijds vormingswerk, waardoor de jongeren staatsburger en waardoor ze geholpen worden om te komen tot een all-round democratische levenshouding. De vuistregel blijft dan: weinig belóven, veel vragen. Ik vermoed, dat zo'n partij zal spreken tot de verbeelding der jongeren en dat ze nu reeds veel plezier zal beleven van de partij van morgen.

Dat onze partij terug mag zien op een zeer geslaagde Deputatenvergadering, is mede te danken aan de voortreffelijke zang van het koor van de kweekschool „Rehoboth" te Utrecht, onder leiding van de heer Kwakkel (foto links), de organist Anne Kalkman en de violisten Rijkje Ruiter en Wolter Kwakkel. Dat voorts de organisatie op deze dag feilloos liep, was het werk van de chef de bureau van het C.C., de heer Van der Wees, daarin bijgestaan door zijn bureau-personeel — en op hun eigen verzoek door drie oud-personeelsleden — en door de ARJOS - Delft (foto boven).

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij

voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

PROF. ANEMA overleden

De vorige week is overleden het erelid van de Anti-Revolutionaire Partij, Professor Mr. Anne Anema. Zijn stoffelijk overschot is in alle stilte begraven. Hij werd juist 94 jaar.

Met Anema is een der zeer groten in de geschiedenis der A.R.P. heengegaan. Hij was een figuur van een zeer bijzondere statuur. Als wetenschappelijk denker en leermeester op het gebied van staatsleer staatsrecht en politiek heeft hij reeds vanaf het begin van deze eeuw grote invloed gehad in de kring die hij van harte liefhad, maar die hij ook als het nodig was binnenskamers zijn kritiek niet spaarde. Hij had die invloed door zijn onderricht gedurende zeer vele jaren aan de Vrije Universiteit, door zijn vaak op de achtergrond blijvende reële invloed op de leiding van de A.R. Partij en naar buiten door zijn jarenlang lidmaatschap van en fractie-voorzitterschap in de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In deze drie posities excelleerde hij op een bijzondere wijze die moeilijk te omschrijven is. Men kan zeggen: door zijn persoon en door zijn gaven.

Anema was een groot geleerde. Allen, die zijn colleges in de loop der vele jaren hebben mogen volgen, voelden dat. Hij stond boven de stof, die hij doceerde. Niet in hooghartigheid. Integendeel, hij deed dat in alle eenvoud. Hij hief zich er niet bovenuit, maar hij was er bovenuit geheven. Hij kon met een christelijke ironie allerlei menselijke geleerdheid aan de kaak stellen. Hij was wars van het bewandelen van geijkte paden als het alleen was vanwege het feit dat zij eenmaal geijkt waren.

Anema was voluit artiest, kunstenaar. Hij speelde voor Gods aangezicht. En in die zin was hij non-conformist zoals een kind vrij is. Maar wat ongetwijfeld allen die zijn onderwijs gevolgd hebben het meest is bijgebleven was zijn vroomheid. En dat hing bij hem allemaal samen. Daardoor maakte hij indruk. Anema had al op jonge leeftijd gezag. Ook bij een man als Dr. Kuyper. Achter de schermen is zijn invloed op de ontwikkeling van het A.R.-denken groot geweest. Ook zijn gezag in de Eerste Kamer was groot. Hij sprak daar niet zo vaak. Alleen als hij wat te zeggen had. Maar als hij sprak had hetgeen hij zei het oor van de gehele Kamer en van de pers. Hij sprak alleen in het groot, alle gekruimel was hem vreemd. „School” in de wetenschappelijke zin van het woord heeft Anema niet gemaakt. Daarvoor was hij veel te singulier. En daar was hij ook niet op uit. Overtuigd van de betrekkelijkheid van het menselijk denken van een bepaald persoon. Maar er zijn talloos velen die voor geen geld zijn onderwijs of de omgang met hem hadden willen missen. De uren met hem waren bijna altijd onvergetelijk. Op zijn negentigste verjaardag heeft voor het laatst een aantal van hen in een gezellige bijeenkomst nog eens met hem mogen verkeren en van grote sympathie doen blijken. Hij heeft dat toen zelf ook op hoge prijs gesteld.

Wij zijn als politieke partij dankbaar voor wat God ons zo vele jaren in hem heeft willen geven.

BERGHUIS

*Voor de kinderen
dreigen de dupe te worden
van de hongersnood,
die India te wachten staat.*

*Ook in het verleden moest vaak speciale hulp
worden geboden. (zie pagina 6 en 7)*

Deze week:

- Actuele commentaren (pag. 3)
- Brieven van lezers (pag. 2)
- Tweede Kamer over Buitenlandse Zaken (pag. 4)
- Buitenlandse commentaren (pag. 6 en 7)
- Debat Roolvink - Koekoek (pag. 9)
- Stemmen bij volmacht (pag. 5)

HOPMAN N.V.

ORANJELAAN 66 - ZOETERMEER

Telefoon 01790 - 3700*

ZOMERHOFSTR. 62 - ROTTERDAM

Telefoon 87447*

die kan bemiddelen bij aankoop van een

EIGEN HUIS IN ZUID-HOLLAND

Vraagt Inlichtingen.

Van je familie moet je het hebben

VAN je familie moet je het hebben! Dat is — kort gezegd — wat een politieke partij, juist in deze dagen, nog eens onder uw aandacht wil brengen.

Met opzet zeg ik niet: „van je familie moet je het **m a a r** hebben”. Die uitdrukking wordt immers altijd wat in spottende zin gebruikt. En ik wil nu juist graag even met u spreken over „van je familie moet je het hebben” — dus zonder „maar”.

Het gaat hierom

Stel: u bent op woensdag 23 maart a.s. niet in uw eigen woonplaats. U bent die dag voor uw werk elders in het land of geniet ergens van een paar dagen vroege vakantie. Of u bent wel thuis, maar helaas ziek of invalide, of u verwacht op of omstreeks 23 maart een baby. In al die gevallen moet u het van uw familie hebben om toch... te kunnen stemmen. Want op 23 maart a.s. zijn er verkiezingen voor de Provinciale Staten.

En als u dan door allerlei omstandigheden niet zelf naar de stembus kunt gaan en als u toch uw politieke keuze tot uitdrukking wilt brengen, dan kunt u een ander vragen om ook voor u naar het stemlokaal te gaan. **Die ander stemt dan voor u „bij volmacht.”**

Die ander mag echter niet zo maar iedereen zijn. Dat moet — afgezien van een huisgenoot, dat mag ook — een familielid zijn. In officiële termen: de bloedverwanten en de aanverwanten in de eerste tot en met de derde graad.

Wie zijn dat? Dat zijn ouders, grootouders, overgrootouders; broers en zusters (met hun echtgenoten dus, zwagers en schoonzusters); neven en nichten (dus oom- en tante-zeggers), ooms en tantes, verder kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen, allemaal met hun echtgenoten. Ook mijn echtgenote mag voor mij bij volmacht stemmen en ook degenen die door mijn huwelijk met haar mijn aanverwanten zijn (tot en met de derde graad); dus u begrijpt: schoonouders; grootouders, overgrootouders van de zijde van mijn echtgenote, enz. ...

U moet het dus echt wel van uw familie hebben! Of van huisgenoten, die op hetzelfde adres als u zelf wonen.

Nog één ding: er is één beperkte groep mensen voor wie iedereen bij volmacht mag stemmen: dat zijn de mensen die als regel veel weg zijn door hun werk elders, zoals schippers, zeevarenden en dergelijke.

Formulieren voor het stemmen bij volmacht zijn verkrijgbaar bij de gemeentesecretarie. **Maakt u het tijdig in orde, want de uiterste datum is 9 maart. Na 9 maart kan dit niet meer.**

Misschien is het u nu wat gaan duizelen. Begrijpelijk. Maar u kunt het zwart op wit krijgen. Een briefkaartje aan ons partijbureau is voldoende.

In uw eigen belang

Wat is met het voorafgaande gezegd heb, is — zoals u begrepen hebt — géén partij-politieke propaganda. Het is een algemene uiteenzetting, welke elke politieke partij kan geven.

Maar wij vragen u toch met nadruk om — als dat nodig is — bij volmacht te willen stemmen. Waarom? Om twee redenen. Niet in de eerste plaats om het eigen partijbelang — overigens heeft de partij er wel belangstelling voor als uw vertegenwoordiger op politiek gebied — maar in uw eigen belang en mede daardoor voor het belang van geheel ons volk en land.

Uw eigen belang. U wilt immers graag een stem in het kapittel? U hebt toch een eigen kijk op de dingen?

Maar u kunt het niemand kwalijk nemen als niet met u gerekend wordt, wanneer u uw stem niet op de een of andere manier laat horen, al is het maar stilzwijgend via uw stembiljet.

Maar, zegt iemand, ik heb geen politieke keuze gemaakt. Mag ik dan zo vrij zijn — laten wij immers open praten — mag ik dan zo vrij zijn te zeggen, dat u zich — hoe dan ook — vergist?

U gaat niet naar de stembus, u blijft thuis; goed, dat doet u dan. Of, u gaat wel naar het stemlokaal — gehoorzaam aan de nog steeds bestaande opkomstplicht en uit vrees voor de eventuele boete — maar u laat het stembiljet blanco (weer een blanco stem!), of u maakt het stembiljet ongeldig met een paar kreten (niemand die deze overigens leest!) of u geeft een paar krossen door het stembiljet (niemand die merkt dat u dat gedaan hebt!). Maar u kiest. U kiest géén partij, maar in feite kiest

u dat wat anderen voor u kiezen. Of het goed is of kwaad. U oefent dan immers zelf geen invloed uit. Zelfs geen klein beetje.

Of u de A.R. Partij verkiest of niet, heb de moed en het karakter om te kiezen en dus te stemmen. Net zoals de A.R. Partij de moed heeft om te zeggen, dat wij liever hebben dat u desnoods op een andere partij stemt, dan dat u helemaal niet stemt.

Voorkeurstemmen

Ja maar, kan iemand zeggen: een partij zoals ik die wil hebben, zie ik er niet bij. Dat is denkbaar. Maar, waar nu eenmaal méér mensen samen één partij vormen, zal niemand zijn eigen ideeën volledig gehonoreerd zien. tenzij in een „partij” waarvan hij zelf voorzitter en enig lid is.

En er zijn toch echt wel partijen genoeg in ons land. En als één bepaalde lijsttrekker, nummer 1 van een lijst, u niet toespreekt, welnu — niemand verplicht u het hokje voor zijn naam rood te maken. U kunt dan het hokje voor de naam van de kandidaat op de tweede of negende of twaalfde plaats van de kandidatenlijst rood maken. In zo'n geval brengt u dan een voorkeurstem uit.

Wie de moeite heeft genomen de gedetailleerde uitslagen van bijvoorbeeld de Rijnmondraadverkiezingen te bekijken, weet, dat iedere kandidaat voorkeurstemmen kreeg; de één overigens meer, de ander minder. Ook uw eventuele gemachtigde, kunt u verzoeken voor u een voorkeurstem uit te brengen. **Als u maar nooit meer dan één hokje rood maakt of laat maken. Want dan is uw stem ongeldig.**

Een bewuste keuze

Met de hantering van het rode potlood is niet alles opgelost. Maar, een goed begin is... stemmen na een bewuste keuze.

Het heeft geen zin u iets aan te praten; u moet het zelf weten, zelf willen, u moet zelf beslissen.

Dat geldt niet alleen de ouderen, maar ook de jongeren. De jongeren mogen ditmaal voor het eerst vanaf de 21-jarige leeftijd naar de stembus. Zij zullen zelf willen beslissen. Zeer terecht. En zij met name mogen aanspraak maken op duidelijkheid van de politieke partijen.

Wat biedt de A.R. Partij? Ja, zij biedt wat, maar zij vraagt ook! Zij biedt perspectief en vraagt — neen niet alereerst vertrouwen — maar uw meedenken over een goede samenleving.

De A.R. Partij is er niet als doel in zichzelf, maar ten dienste van u, met

Radiocauserie gehouden op
maandag 21 februari j.l.
door

Mr. W. de Kwaadsteniet,
Adj. secr. van het Centraal
Comité

het oog op een meer harmonische samenleving. De partij is een tussenpersoon tussen u en de samenleving. Een aantal zaken kunt u voor u zelf regelen. Andere dingen moeten gezamenlijk centraal geregeld worden. Hoe die dingen geregeld worden, daarop hebt u invloed via de partij van uw keuze. Door er lid van te zijn of er uw stem aan te geven, of door beide.

Het gaat de A.R. Partij — in de beschikbare lectuur is dat concreet voor de praktijk uitgewerkt — om goed leven, goed wonen, goed werken, goede recreatie en goede verhoudingen. Niet alleen voor onszelf, maar ook voor de ander; niet alleen hier in ons land, maar ook elders in de wereld; niet alleen voor vandaag, maar ook voor morgen en overmorgen.

Dat betekent, dat wij ons wel eens offers zullen moeten getroosten.

Binnen onze grenzen kunnen wij echt nog niet overal spreken van allemaal goede familieverhoudingen, tussen alle bevolkingsgroepen, hoewel wij toch in vergelijking tot andere landen ook wel dingen zien waarvoor wij dankbaar mogen zijn; vooral ook wanneer wij zien, dat de vele volkeren in de wereld nog steeds geen gelukkige, harmonische familie vormen. En hoe goed de mensen, de volken het ook allemaal mogen bedoelen — er blijven spanningen en wantoestanden.

Een goed beginpunt

Er is slechts één beginpunt om daarvoor iets te doen met een reëel perspectief op de toekomst. Dat b e g i n punt is het Evangelie van Jezus Christus. Het grote gebod om God lief te hebben bo-

ven alles en — onlosmakelijk daarvan — de naaste lief te hebben als onszelf, geeft juist ook in de politiek, de enige kijk op de medemens, het enige zicht op het leven met een goed en hoopgevend perspectief.

Maken christenen dan geen voorbeeld? Iedereen weet beter!

Als wij spreken over een ethische politiek bedoelen wij niet wij het feilloos doen, maar dat fouten makend - politiek vormgegeven in de samenleving bezig willen zijn vanuit het evangelisch zicht op het leven.

Dat willen wij graag doen in één reformatorische partij, waarnaar wij — zoals iedereen weet — al zo lang streven.

U weet wat u aan de A.R. Partij hebt. Met uw stem op haar stapt u niet in de mist.

Wij vragen van u een bewuste en duidelijke keuze en als resultaat daarvan uw stem op de Anti-Revolutionaire Partij, ook als u het daarbij van een huisgenoot of van uw familie moet hebben.

Uw adres voor

DIRECTIEKETEN
BARAKKEN
SCHOLEN
ZOMERHUISJES
enz. enz.

Firma Gebr. Timmer

Houtbouw - Giessendam - Tel. 2062

Verplaatsbare
HOUTEN GEBOUWEN

DIRECTIE- EN SCHAFTKETEN

NOODWONINGEN

SCHOLEN EN

KERKEN

DIRECTIE- EN

SCHAFT- WAGENS

ETC

HABBO
HOUTBOUW
HARDINXVELD

TELEFOON Giessendam-Hardinxveld 2141

Welk mede partijgenoot en broeder, is genegen om ons (jong en energiek bedrijf) op korte termijn aan

f 30.0000

te helpen, uiteraard tegen rente, voor een termijn van ± één jaar om een bepaalde impasse te kunnen overbruggen. Indien u ons zou willen helpen, zullen wij u daarvoor zeer dankbaar zijn, en u betreffende onze situatie volkomen inlichten. Br. onder lett. A Adm. Nederlandse Gedachten, Botenmakersstraat 45, Zaandam.

ROUV KOGELLAGERS

VAN DER SPEK

Wolphaartsbocht 214

ROTTERDAM

Telefoon 27 97 55

Firma Jan de Mik

HARDINXVELD-GIESSENDAM

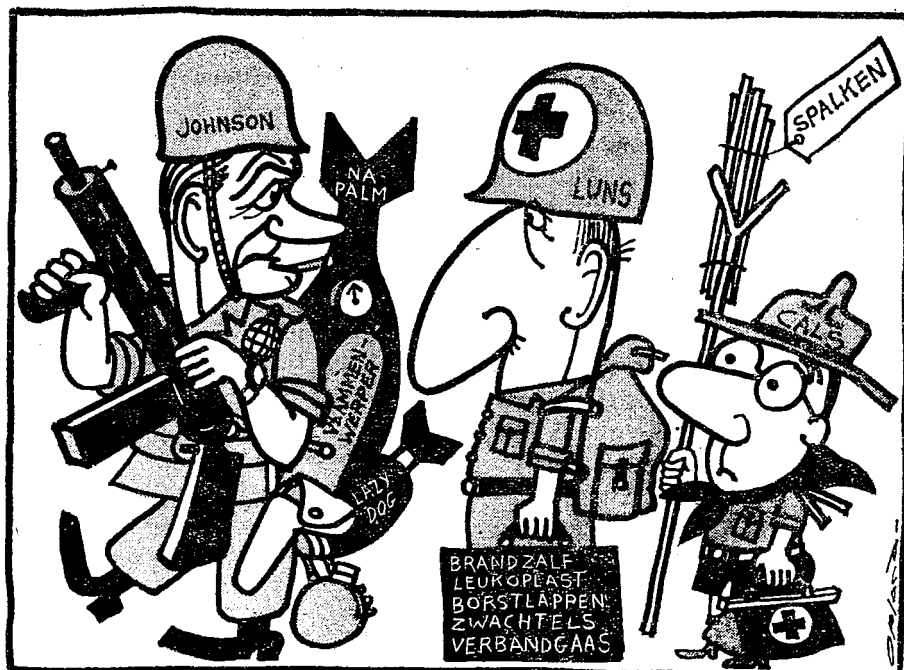
Aannemers van

OEVERVERBINDINGSWERKEN

GRIENDHOUTHANDEL

Telefoon 01846 - 2156 - 2484

Hardinxveld-Giessendam

Johnson: „Ik val aan... volg mij!”

(Uit de Volkskrant)

Snelle persen en vakkundig personeel staan klaar om uw drukwerk vlot en goed gereed te maken

periodieken
boeken en
handeldrukwerk

rotatie

DRUKKERIJ LIBERTAS N.V.
drift 13 (tel. 030-11811) / Utrecht

AMERSFOORT

*VAN GEET voor dienstbetoon
en vakmanschap*

DE NIEUWSTE SERIE 1966

RADIO - BANDRECORDER

ALLEEN DE BESTE MERKEN

Komt u eens kijken in onze showroom

VAN GEET

Arnhemsestraat 29 - Tel. 03490-17147 - AMERSFOORT

GRONINGEN

BATS' AUTOBEDRIJVEN BEDUM

Thedemastraat 9
Tel. 2226

Industrieweg 2
Tel. 2744

SIMCA VALIANT
SCANIA VABIS DODGE

Makelaarskantoor J. Fokkens Siddeburen

in roerende

en onroerende goederen

verzekeringen en hypotheek

Telefoon 05983 - 360

JUTE ZAKKEN

voor binnenland en export

EEN VERTROUWENSARTIKEL

Noord-Nederlandse Zakkenhandel N.V.

GRONINGEN - EEMSKANAAL N.Z. 48
Telefoon 0 5900 - 3 13 45 (4 lijnen)

Telegramadres: „Jute“

Telexnummer: 53073

„Bonte Hoek“

BOOMKWEKERIJEN
GLIMMEN (Gron.)

Leveranciers aan diverse gemeenten
Prijzen op aanvraag

sparen...
CHR. COOP. SPAARBANK
Eigen Haard g.a.
Lopendesdep. 7 - Groningen - Telefoon 05300-27902 - bij de Kijk. in 't Zilver

4 1/2 %
rente
(6 mnd opzegging)

4 1/2 % (6 maanden opzegging). Spaarrente 3 3/4 %.
Jeugdspaarboekje met 10 % premie 4 %. Spaarrente leden 4 %. SPAARBUSJES VERKRIJGBAAR.

NOORD-OOST POLDER

Firma Gebr. Slump Brandstoffenhandel

Lemmer Nagele - Telefoon 05275 - 2406
Lemmer Straatweg 44 - Telefoon 05146 - 564
b.g.g. 307
ANNEX HAARDEN, KACHELS EN KOOK-
APPARATEN VOOR KOLEN, OLIE EN
GASVERWARMING

Deskundige voorlichting — Vakkundige aansluiting

**Varwijk's Handelsonderneming en
Veevoederfabriek „Salland“ C.V.**

ZWARTSLUIS - TELEFOON 05208 - 255
FABRICAGE VAN: RUNDVEEKOEKEN
KALVERKOEKJES - PLUIMVEEKORRELS
Levering aan de handel onder A.C.V.-controle

**LOONBEDRIJF
MARIS N.V.**

HOGESLUISWAL 39

MARKNESSE

Telefoon 05273 - 1541 - (4 lijnen)

DE gebeurtenissen van de afgelopen weken hebben heel sterk de aandacht gevestigd op India. De nood is er groot. Miljoenen menslevens staan op het spel. En het deel van de wereld, dat in voorspoed mag leven — zoals Nederland — heeft spontaan iets gedaan om die nood te helpen lenigen. Zonder zich — uiteraard — af te vragen, hoe het komt, dat er in een land als India op zo grote schaal hongersnood kan ontstaan. Voor de regering van India is het intussen wel zaak, die oorzaak vast te stellen om maatregelen te kunnen nemen, welke een herhaling op betrekkelijk korte termijn onmogelijk maken.

DRASTISCH

Dat drastische maatregelen worden genomen om de voortdurende voedseltekorten weg te werken is in de eerste plaats in het belang van de Indische bevolking, die ongeveer 500 miljoen zielen telt (een zevende deel van de wereldbevolking).

Het gezond maken van de volkshuishouding is echter eveneens van belang met het oog op de ontwikkelingen in Azië, waar India en de andere landen van Zuid-oost-Azië zich bedreigd weten door de enorme expansiedrift van de Chinese communistische leiders.

CHINEZEN

Premier Nehroe heeft in alle oprechtheid geprobeerd, een politiek van goede nabuurschap met communistisch China na te streven. Aanvankelijk leek hij in zijn opzet te slagen. Later moest hij echter tot de teleurstellende ontdekking komen, dat de rode leiders te Peking hem het leiderschap in Azië wilden betwisten.

De grootste doorn in het oog van de Chinezen was het feit, dat India er in geslaagd was, de democratische traditie te handhaven, die zij van de Britten hadden geërfd, nadat dezen in 1947 hun vroegere kolonie onafhankelijkheid hadden verleend.

VOOR BABY'S HUIDJE
BABYDERM

TRADITIE

Het is dan ook van het grootste belang, dat juist India in staat wordt gesteld, deze traditie te handhaven — zij het wellicht op iets andere wijze, dan het tot dusver heeft gedaan. Er was tijdens het bewind van Lal Bahadoer Sjastrî, die na beëindiging van de Kasjmir-conferentie te Tasjkent (Sowjet-Unie) overleed, al het een en ander veranderd. Er werd een nieuw begin gemaakt om binnen een generatie over te springen van de meest primitieve landbouwmethoden tot de modernste landbouwtechnieken.

PROBLEMEN

De problemen, die samenhangen met deze metamorfose van de Indische landbouw, zijn bijzonder groot. Zij betreffen niet alleen het dorps- en ge-

Purol brengt

in de huid gezondheid en zuiverheid

zinsleven, dat drastisch door de transformatie wordt gewijzigd. Ook de hindoegodsdienst heeft er veel mee te maken. Zo zijn er enkele honderden miljoenen ossen, koeien en buffels in India, op elke 2 Indiërs ongeveer één. Men heeft uitgerekend, dat een derde deel van al deze „heilige dieren“ nuttig wordt gebruikt. De os wordt nl. nog voornamelijk als tractor bij de bewerking van het land ingeschakeld. Een ander derde deel produceert melk, maar eet veel meer voedsel dan het voortbrengt.

Het resterende derde deel, ongeveer 80 miljoen dieren is slechts

tot last, omdat de koeien heilig zijn en niet voor consumptie worden bestemd.

NIEUW

Thans worden nog oude levenswijzen gehandhaafd, terwijl men bezig is, tot nieuwe vormen te komen. Zo produceert men nieuwe rijstsoorten, die het dubbele opbrengen van kwaliteiten, welke tot dusver werd gebruikt. Men begint bescheiden, om geen mislukking te riskeren en zo Indische boeren, die nog altijd weinig bereidheid tot medewerking aan de dag hebben gelegd, te kunnen overtuigen. En op die manier hoopt men het zo ver te kunnen brengen, dat op vijf miljoen hectaren grond de nieuwe bereijde rijstsoort wordt verbouwd. Deze zelfde ontwikkeling is aan de gang op het gebied van de graanteelt. Twee vruchtbare soorten uit Mexico worden ingevoerd om te worden gezaaid op grond, die overvloedig met kunstmatige uit de Verenigde Staten is „gevoed“.

GIGANTISCH

Op deze wijze hoopt India tegen 1970 het voedselprobleem zelf te hebben opgelost. Er moet nog heel veel gebeuren, voordat het zo ver is. Nieuwe voedervormen moeten het de boeren financieel mogelijk maken, de plannen tot uitvoering te brengen. Electrificatie van het platteland zal tijd en veel geld vergen — om nog maar te zwijgen over de vaklieden, die de werken moeten uitvoeren.

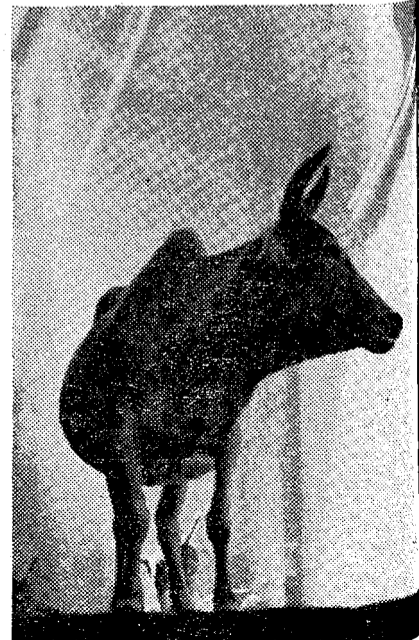
Van bijzonder groot belang is de voorlichting, die aan de boeren moet worden gegeven, omdat deze meningen in meerderheid nog altijd niet met de oude gewoonten willen breken. Het is duidelijk, dat alle experimenten tot

Bronchiletten
Hoestdrank in tabletvorm. 95ct

slotte toch nutteloos zullen zijn, men op het Indische platteland niet bereid blijkt te zijn, het goede voorbeeld te volgen en naar goede raad te luisteren.

PLANECONOMIE

De strijd, die India door communistisch China en vervolgens door Paki-

Uitdaging van India op de helling

werd opgedrongen, is voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de moeilijkheden, waarvoor India zich nu plaatst ziet. Dit dient voorop te worden gesteld. De planeconomie, die nu name sinds 1951 in India wordt

dienstige invloeden fatalistische instelling van een weinig ambitieuze bevolking. De economie is niet in het minst afgestemd op de eigenaardigheden van het land.

pig te laten varen. Mevrouw Gandhi, de Indische premier, zal dit niet gemakkelijk doen. Wellicht streeft zij naar een korte overgangperiode om nieuwe plannen op lange termijn te kunnen uitstippelen.

De rol van Rood-China

Probleem der planeconomie

Fatalistische instelling

gepast, heeft evenwel ook voor de huidige problemen gezorgd.

Men begint zich te New Delhi te vragen, of deze starre planeconomie wel in overeenstemming is te brengen met de spelregels van een democratische samenleving, die bovendien nog bevestigd wordt door een door gods-

INDUSTRIE

Als in vele jonge staten werd ook in India voorrang gegeven aan de zware industrie. De landbouw werd verwaarloosd en is nu het kind van de rekening. En dat terwijl India het land is, dat de meeste ontwikkelingshulp heeft ontvangen. Er is een crisistoestand in alle belangrijke sectoren van de economie, hongersnood, toenemende afhankelijkheid van buitenlandse voedselleveranties, er zijn 12 miljoen werklozen, 4 miljoen meer dan enkele jaren geleden en de groei van het nationale inkomen loopt terug. Met deze negatieve balans voor ogen moet India wel iets anders gaan doen. De landbouw zal absolute prioriteit krijgen.

Heel de wereld slaat haar v richtingen met belangstelling gade. Zij kan er van overtuigd zijn, dat de „bezittende landen” in de zak willen tasten, als zij in-

derdaad de maatregelen treft, die thans onvermijdelijk zijn geworden. Hoe eerder zij dat doet, hoe beter het is voor de Indiërs en de toekomst van hun land in het door het communisme belaagde Azië. db.

MEVR. GANDHI

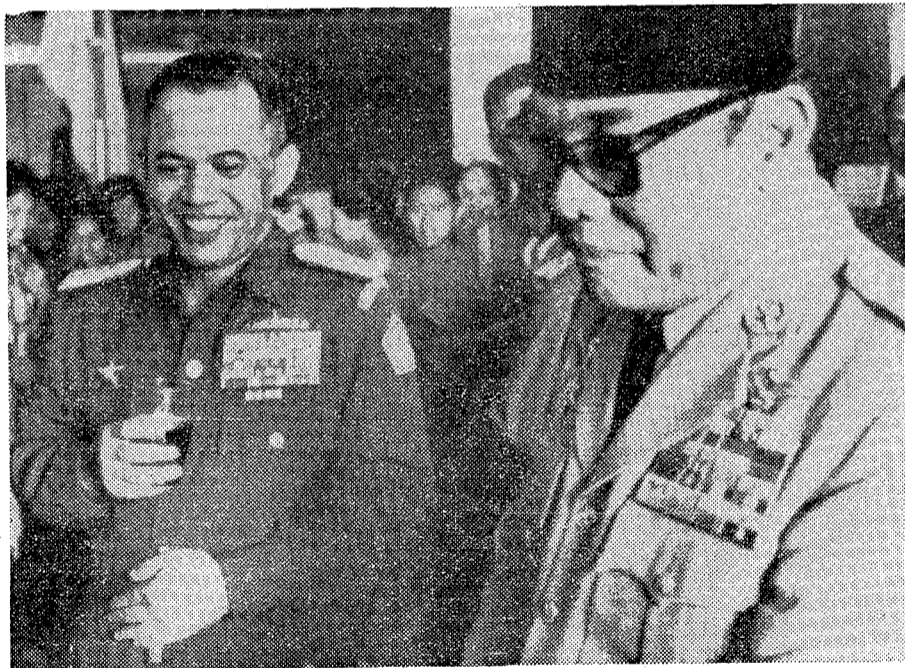
Veel zal afhangen van de vraag, of men bereid is, de planeconomie voorlo-

IVOROL De kwaliteitsstandpasta Het behoud van Uw tanden

Nasoetion

„Waakhond van Indonesië”

GENERAAL Abdoel Harris Nasoetion is wel eens de „waakhond van Indonesië” genoemd. Dat wel de beste typering van deze geboren militair. Hij staat alleen aan de kant van Indonesië. Westerlingen, die menen, dat hij in hun hart aan hun zijde staat, versen zich. Maar ook degenen die denken, dat hij anti-communistisch hebben het mis.

Er is altijd een gewapende vrede geweest tussen generaal Nasoetion (links) en president Soekarno. Zo nu en dan werd die verstoord. Trekt Nasoetion straks ook weer aan het langste eind?

INDONESIË

Hij Nasoetion hebben steeds alleen belangen van Indonesië op het spel aan. Wanneer die belangen in gevaar werden gebracht trad hij op. Dat al enkele jaren na de tweede wereldoorlog het geval, toen de communisten een greep naar de macht wilden maken. Van die tijd dateert het wantrouwen dat Nasoetion heeft in de bedoelingen van de Indonesische communis-

BELEGERING

alles wat de communisten in de toekomst kon spelen stuitte op verzet bij generaal. Zo liet hij zijn tanks in de stad met veel machtsvertoon Djakarta aanrijden om het paleis van Soekarno te belegeren. Hij wilde de president vasthouden, diens „voorlopige parlement” ontbinden, omdat er geen verkiezingen waren gehouden. Er vloede geen bloed, omdat Soekarno hem verzeker-

de, dat zo spoedig mogelijk verkiezingen zouden worden gehouden.

AFGEZET

De tanks vertrokken, maar kort na die spannende dag werd Nasoetion ontslagen. Met hem verdwenen andere hoge legerofficieren uit de leiding. De populariteit van Nasoetion in het leger was echter zo groot, dat de president zich na verloop van tijd genoodzaakt zag, de generaal in zijn oude functie te benoemen. Enkele jaren later maakte hij bezwaren tegen de „geleide democratie” van Soekarno. Hij liet het toen echter niet tot een conflict komen.

OVERLEEFD

Wel slaagde hij er in, Soekarno er van te weerhouden, communisten belangrijke invloed in zijn kabinet te geven. Dat was de voornaamste reden van de communistische staatsgreep van 30 september, die bedoeld was om

de legerleiding uit te schakelen. Dat uitgerekend Nasoetion de massa-slachting onder de generaals overleefde, was een extra tegenslag voor de communisten en degenen in Soekarno's omgeving, die met de staatsgreep sympathiseerden.

BEPERKING

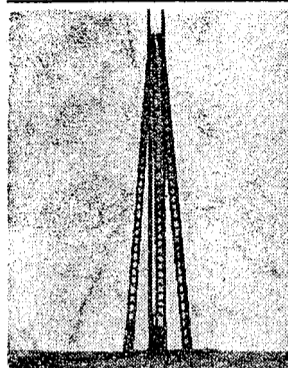
Ook in de afgelopen maanden was Nasoetion de „waakhond” van Indonesië. Hij belette tot voor enkele dagen, dat Soekarno en Soebandrio de klok zouden teruggedraaien naar de situatie voor de mislukte staatsgreep van de 30ste september. Hij streefde niet naar de verwijdering van Soekarno, maar beperkte zich er toe tegen diens wil een situatie te scheppen, waarin herhaling van de communistische greep naar de macht onmogelijk zou zijn. db

UIT ONZE BOUW- EN AANNEMERSWERELD

N.V. Houthandel
v.h. Firma J. & G. Alblas
Waddinxveen

ZAGERIJ SCHAVERIJ

Filiaal: Zwaanhal 119 - 125 - Rotterdam

FA. H. MANSCHOT & ZONEN

Aannemers van HEIWERKEN
Telefoon 03474 - 269
LEXMOND
Gespecialiseerd in het heien met stoomblokken van 2000 tot 8000 kg.

Grondboringen Bodemonderzoek
Nortonputten voor drinkwatervoorziening
Pompinstallaties Beregeningsinstallaties
Meer dan 40 jaar ervaring

FIRMA JAN DE NOOIJ - BENNEKOM

Telefoon 08379 - 2227

A. BAARS Azn.
Exploitatie van baggermaterieel N.V.
VERKOOP EN VERHUUR
Telefoon (01840) - 3154

Scheepswerf A. BAARS Azn. N.V.
SLIEDRECHT
Telefoon (01840) - 3154
NIEUWBOUW EN REPARATIE

N.V. Gereedschapsfabriek
Zwolseseweg 480 - APELDOORN - Telefoon 06762 - 241
Gereedschappen voor de metaalindustrie

DRENTE

Bouwbedrijf VAN ESS
Uitvoering van alle voorkomende bouwwerken
EMMEN - KAPELSTRAAT 20 - TELEFOON 671

B. DE HOOP
Makelaar in Assurantiën,
Hypotheeken en Onroerende goederen.

Alle verzekeringen Makelaardij - Financieringen
EMMEN, Postbus 30, telefoon 1291 - 3704
Stadskanaal (bijkantoor), telefoon 2353.

o VERBOUW
o NIEUWBOUW
o ONDERHOUDSWERKEN

Firma E. D. Schutten en Zoon
AANNEMERSBEDRIJF ENSCHEDE
Laarssingel 101 - Telefoon 3021
Hyacintstraat 40 - Telefoon 11638

FERNHOUT N.V.
Handel in wegen- en waterbouwmaterialen
Zandzuigbedrijf, op- en overslag
Scheepsbevrachting
ZWOLLE - Telefoon 05200 - 17251 b.g.g. 13637
EMMELOORD - Telefoon 05270 - 3141 - 2493

DE KANDIDATENLIJST

DE kandidaatstelling voor de verkiezingen van Provinciale Staten behoort weer tot het verleden. Of de kiesverenigingen behoort deze taak tot de huishoudelijke afdeling, over het algemeen in de ware zin des woords. Nog steeds spreken de verkiezingen voor dit vertegenwoordigend lichaam, overigens volkomen onverdiend, minder aan, hetgeen uiteraard der zaak zijn weerklink vindt in de kandidaatstelling. Het zij toegegeven, dat soms verschil van mening bestaat over de volgorde der namen op de verkiesbare plaatsen en dat het ene rayon zich tekort gedaan voelt ten opzichte van de andere staten-centrale, over het algemeen verloopt het niet de nodige rust.

Zo langzamerhand dient toch de gedachte gemeen goed te worden en als zodanig gehonoreerd, dat provinciaal de beste mannen en vrouwen in de zetels moeten worden geholpen om een zo sterk mogelijke inbreng te verkrijgen en een krachtig provinciaal beleid te waarborgen. In vele gevallen wordt toch ook uit deze vertegenwoordigers een lid van gedeputeerde staten gekozen. Hiermede dient in toenemende mate, ook op langer termijn rekening te worden gehouden, aangezien de problematiek in grote verscheidenheid steeds gecompliceerder op ons af komt. Regionale problemen worden hoe langer hoe meer van secundaire orde en naar hun geaardheid ondergeschikt aan grotere belangen. Steeds meer wordt provinciaal om een oplossing gevraagd, waarbij het van uitermate groot belang is dat de gekozenen, hoe zeer ook te kunnen bogen op verscheidenheid van basis en gerichtheid, het geheel willen en kunnen overzien.

Dichter bij huis

Gradueel anders ligt dit met de gemeenteraads-verkiezingen, waarvoor de kandidaatstelling op de kiesverenigingen thans de aandacht vraagt. Reeds vanwege het feit dat deze verkiezingen dichter bij huis liggen is een waarborg voor meer belangstelling. Toch valt ook over deze zaak wel het één en ander te zeggen, uiteraard der zaak bedoeld in constructieve zin.

Primair dienen de leden der kiesverenigingen, en dit geldt in versterkte mate voor hen, die het tot hun gewoonte hebben gemaakt ééns per 4 jaar, als de kandidaatstelling op de agenda prijkt, de vergadering te bezoeken, zich te realiseren, dat ook in deze zaak zich concrete veranderingen afspelen, en dat men vooral vandaag niet klaar is als op verkiesbare plaatsen de diverse vermeende vertegenwoordigers uit de onderscheiden kringen broederlijk in de sedert decennia gegeven volgorde op de lijst staan. Hoe zeer is b.v. de gedachte volgbaar, dat in de dertiger jaren in plaatsen waar de werknemers, veelal levende in moeilijke omstandigheden, een groot percentage van de bevolking uitmaakten, zonder meer hun zetel opeisten. Dit is in het licht van de toen heersende omstandigheden volledig te begrijpen. Dat de voedingsbodem hier en daar zijn kern vond in wantrouwen tegenover hen, die men niet tot de hunnen, of zoals men het thans nog genuanceerd pleegt te zeggen „onze mensen” rekende, is verklaarbaar, omdat het sociale aspect alles beheersend was en ook domineerde in de kleinste colleges van afgevaardigden die ons Staatsbestel kent.

Andere maatstaven

Veel is sedert dien veranderd en kwesties zoals bevoordeling van georganiseerden in vakbonden ten opzichte van ongeorganiseerden vormen thans stof tot krantenkoppen. Dit feit alleen geeft duidelijk het verschil weer

van de tegenwoordige toestand en de situatie in het verleden. Dat dit te maken heeft met ons onderwerp is duidelijk. Want een herziening van de normen en maatstaven, die gewoonlijk in deze zaak doorslaggevend invloed plegen te hebben, mag in vele gevallen niet denkbeeldig worden genoemd. Wel is duidelijk, dat gestreefd dient te worden naar verscheidenheid in gerichtheid en achtergrond, doch wat in dezen geldt voor „hogere” vergaderzalen is ook hoe langer hoe meer van toepassing op de raadzaal. Ook de agenda voor deze vergaderingen vereist in toenemende mate ruimer inzicht en groter onderscheidingsvermogen. Het gaat daarom vooral nu niet op, dat men ten koste van desnoods aanzienlijk mindere inbreng toch zijn man in de stoel wil zien zitten.

Voorals vandaag dienen belangen, die na oppervlakkige kennisneming beperkt lijken als specifiek behorend tot het probleemveld van deze of gene groepering, in groter verbanden te worden betrokken. Opheffingen van gemeenten, annexaties van gebieden en ingediende streekplannen zijn aan de orde van de dag. Vele gemeentebesturen worden zeer nauw of direct bij deze zaken betrokken. Over de hele linie en in verband met vele aspecten van het maatschappelijk leven wordt gesproken over schaalvergroting. Dit alles heeft te maken met de toekomst, met ruimtelijke ordening, met de leefbaarheid niet alleen van nu, maar ook met te stellen waarborgen voor deze zelfde ontplooiing van het individu in de ruimste zin des woords in toekomstige tijden.

Men zou kunnen spreken van voltooide schaalvergroting op het gebied van b.v. de vakverenigingen, middenstandsorganisaties, boeren- en tuindersbonden in tegenstelling tot eerdere tijden, toen in bepaalde gebieden regionale of plaatselijke organisaties in het leven werden geroepen, die zich gesteld wisten voor specifieke taken, uitsluitend hun groep aangaande.

Bij de kandidaatstelling 1966 dienen kiesverenigingen en hun besturen zich hun grote verantwoordelijkheid bewust te zijn. Vooral als aflossing van de wacht om bepaalde redenen, zoals b.v. de leeftijd, geboden is, dienen vastgewortelde en bestaande tradities zeer nauwkeurig op hun merites te worden beoordeeld en zonodig gewijzigd. Het spreekt vooral nu niet meer vanzelf dat b.v. een scheidende middenstander ook dient te worden opgevolgd door een milieu-genoot of een vakbondslid door een collega. Bij het streven naar een goede afspiegeling van de gemeenschap, zoals die nu eenmaal overal reëel is dienen ook in ander opzicht factoren met evenveel waarde in de overwegingen te worden betrokken. Het gevaar van verstarving, van niet bij de tijd zijn is thans meer aanwezig dan ooit te voren. De besturen der kiesverenigingen, hun beleid afstemmend op het algemeen welzijn, ook in het geven van richtlijnen voor het samenstellen van de kandidatenlijst, dragen grote verantwoordelijkheid. Met voorbij zien van persoonlijke ambities en eigenaardigheden rust op hen de taak te werkstelligen dat de kiesvereniging een representatieve kandidatenlijst samen stellen, waarbij centraal gesteld wordt dat de kandidaten vanuit hun christelijke overtuiging ook in politiek opzicht, de huidige problematiek in haar grote verscheidenheid eerlijk en met elan willen en kunnen tegemoet treden.

S. V.

ROTTERDAM

„Shaver Dealer”

Speciaalzaak in Droogscheerapparaten

DEKKER

Reparatie - Onderdelen
Bergweg 345 - Rotterdam-11 - Telefoon 23 22 93
Noordwal 10 - Den Haag - Telefoon 11 14 47

Barendrecht's

SPECIALZAKEN

Kat. Lagedijk 421 - 423 - 430 - 432 - Telefoon 176630
Schiedamsedijk 47 - Telefoon 252992
Winkelcentrum Hoogvliet - Telefoon 161819

SPECIALZAKEN

Textiel
Bedden
Baby-artikelen
Tapijten

Voor het betere

TIMMER-, METSEL- EN TEGELWERK

naar

D. KLIJNSMIT

Kerkstraat 37 - telefoon 18 64 68
(buiten kantoortijd tel. 12 87 92)

Ook voor excl. betimmeringen en interieurverzorging

Rotterdamse Stoom-,
Was- en Strijkinrichting

L. C. KRIJGER

Doedesstraat 46-48 - Telef. 230224-234669

Eveneens automatische Zelf-Was

Ook speciaal ingericht voor groot werk

KOLEN EN OLIE

VOOR HUISBRAND EN INDUSTRIE

A. VAN WEELDEN'S KOLENHANDEL

Straatweg 55 - Rotterdam - Telet. 180240
Filiaal: Dorpsweg 70 - Rotterdam-Zuid - Tel. 276208

Drukwerk nodig?

Drukkerij Laurens Coster n.v.

Hoogewerfstraat 7 - 9
Telefoon 136743 - Rotterdam - 11
Huisadres: M. de Dreu. Leeuweriklaan 33 Tel 18.61.45

Automobielbedrijf J. LUYT

Moltzerstraat 16 - Rotterdam-Schiebroek
Telefoon 189624

voor stalling, onderhoud, reparatie en
handel in automobielen

GULF - BENZINESTATION

W. J. SPOORMAKER N.V.

AUTOMOBIELBEDRIJF ROTTERDAM-ZUID
Wolphaertsbocht 246 - Telefoon 77550

Official Peugeot-dealer

voor
ROTTERDAM-ZUID

en de eilanden

IJSELMONDE EN VOORNE-PUTTEN

DE LANGE

ROTTERDAM

Specialisten sinds 1920

WASAUTOMATEN - KOELKASTEN - VAATWASSERS
FORNUIZEN - STOFZUIGERS - VERWARMING

SHOWROOMS:

Oude Binnenweg 146-148 - Telefoon 124067

Jonker Fransstraat 106 - Telefoon 123251

Betjerlandselaan 31 - Telefoon 71593

Winkelcentrum Hoogvliet - Telefoon 161631

TECHNISCHE DIENST: Hilledijk 206 - Telefoon 279370

Brillen - Foto - Smalfilm

LANGSTRAAT

GRUTTOSTRAAT 3 - TELEFOON 76042 - 71751
Rotterdam - Hoogvliet - Capelle a/d IJssel

C. de Mooy & Zoon

Im- en export bloemenhandel

LOMBARDKADE 21
TELEFOON 113350

M. LINDENBURG & CO.

Administrateurs en taxateurs van onr. goederen

MAKELAARS IN ASSURANTIËN
HYPOTHEEKBEZORGERS

ROTTERDAM - SCHIEDAMSEVEST 50 d - TEL. 11.34.90 (2 l.)

A. Sluyter & Zonen

LUDOLF DE JONGHSTRAAT 25

Telefoon 42565 - 48207. Na 19 uur 155864

TRANSPORTEN DOOR HET GEHELE LAND

FIRMA C. A. STREEFKERK

LOODGIETERSBEDRIJF

Ruime sortering

gasapparaten en sanitaire artikelen

Claes de Vrieslaan 164 - Telefoon 34852

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Wensen voor middenstand

HET Centraal Comité van de A.R. Partij constateerde in zijn vergadering van zaterdag j.l. dat van Overheidswege een beleid wordt gevoerd dat ten aanzien van het Midden- en Kleinbedrijf op verscheidene punten tot voldoening stemt. Het Centraal Comité stelt daarbij vast dat de publicatie van het rapport „Ontwikkeling en sanering van het Midden- en Kleinbedrijf” bij vele betrokkenen verwachtingen heeft opgeroepen. Door het uitblijven van nadere gegevens ten aanzien van de datum met ingang waarvan en de wijze waarop het fonds zal gaan functioneren komen vele ondernemers in het Midden- en Kleinbedrijf in grote onzekerheid te verkeren.

Het Centraal Comité constateert dat het herhaaldelijk is voorgekomen dat ondernemers, om aan deze onzekerheid een einde te maken, tot onberaden stappen overgaan i.c. tot sluiting van hun zaak. Daarom acht het Centraal Comité het op grond van adviezen van de A.R. werkgroep Midden- en Kleinbedrijf wenselijk dat spoedig een datum van inwerkingtreding van het fonds wordt genoemd en dat snel beslist wordt ten aanzien van de uitvoeringsregeling. De A.R. Partij onderstreept nog eens nadrukkelijk dat de uitvoering van het ontwikkelings- en saneringsfonds op basis van vrijwilligheid moet geschieden, en dat het accent moet vallen op de ontwikkeling.

Ook spreekt het Centraal Comité zijn bezorgdheid uit over het uitblijven van een definitieve landelijke regeling van de schadevergoeding aan huurders van bedrijfspanden die door de overheid gedwongen worden deze panden te ontruimen. Tenslotte meent het Centraal Comité dat bij de gemeentelijke planologie grote aandacht dient te worden besteed aan de belangen van de ambachtelijke ondernemingen.

Geldontwaarding en kleine spaarders

HET Centraal Comité van de A.R. Partij heeft zich in zijn vergadering van zaterdag j.l. opnieuw bezig gehouden met het vraagstuk van de inflatie. Het partijbestuur onderstreepte nog eens zijn uitspraak van 18 december 1965, waarin het wees op de verantwoordelijkheid die de regering ten aanzien van deze aangelegenheid draagt. Het Centraal Comité rekent er op dat kabinet en volksvertegenwoordiging blijvend aandacht zullen besteden zowel aan de noodzaak van publieke voorzieningen als aan de risico's, die een voortgaande geldontwaarding ook voor de ontwikkeling van ons volksleven met zich brengt. Het Centraal Comité heeft het College van Advies van de A.R. Partij verzocht op korte termijn de inflatoire ontwikkeling in het algemeen nader in oogenchouw te nemen en in het bijzonder de sociale gevolgen van de geldontwaarding voor de zogenaamde kleine spaarders in dit onderzoek te betrekken.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mev. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:

Dr. Kuyperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES: Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:

f 4,- per half jaar.

Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:

f 5,- per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

(Foto KLM Aerocarto)

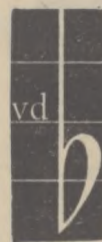
De Westerkerk te Amsterdam, waar a.s. donderdag het huwelijk van Prinses Beatrix met de heer Claus von Amsberg bevestigd zal worden.

DEZE WEEK

- Buitenlandse commentaren (pag. 2 en 3).
- Een samenbindend element (pag. 3).
- Economische Zaken in de Tweede Kamer (pag. 4).
- Prof. De Gaay Fortman over het stakingsrecht (pag. 5).
- Vraaggesprek met senator Algra (pag. 6, 7 en 9).
- Prof. Anema herdacht door minister Diepenhorst (pag. 7).
- De a.s. bijeenkomst van A.R. vrouwen (pag. 7).
- De volledige kandidatenlijsten voor de Prov. Staten-verkiezingen (pag. 8 en 9).
- Stemmen bij volmacht (pag. 3).

LUISTER

op maandag 7 maart a.s. naar onze radio-uitzending. De heer B. Roolvink, voorz. van de A.R. Tweede Kamerfractie, spreekt dan over: „Tot uw dienst”. De uitzending vindt plaats van 18.20 - 18.30 uur via Hilversum I (N.C.R.V.).

Piano's en vleugels

Keuze uit een enorme collectie, waaronder Lindner, Rippen, Rösler, Yamaha, Petrof, Förster, Schimmel, Ibach, Grotian-Steinweg.

R. VAN DEN BURG n.v.

PIANO- & ORGELHANDEL
Arnhemsestraat 8, Amersfoort.
Tel. 13877 (03490)

Levering franco huis Nederland.
Service en onderhoud door het gehele land.

Ambassador

HOTEL-RESTAURANT

ringen, recepties, diners, enz.
Nieuwe zalen voor vergadesophialaan-ZEESTRAT (nabij Plein. 1813)

Den Haag - Telefoon 117700

Verkiezingen in Engeland geen uitgemaakte zaak

DE uitslag van de verkiezingen, die op 31 maart in Engeland gehouden zullen worden staat geenszins van tevoren vast. Vanzelfsprekend zijn de socialistische favoriet. Zou dat niet het geval zijn geweest, premier Wilson zou thans geen uitspraak van de Britse kiezers hebben uitgelokt. In de ruim zestien maanden, die verstreken zijn sinds de socialistische op 15 oktober aan de macht kwamen, heeft Wilson in elk geval bewezen, de bekwaamheden te bezitten, die men van een Britse premier mag verwachten.

Premier Wilson, die het startschot loste voor Lagerhuisverkiezingen op 31 maart.

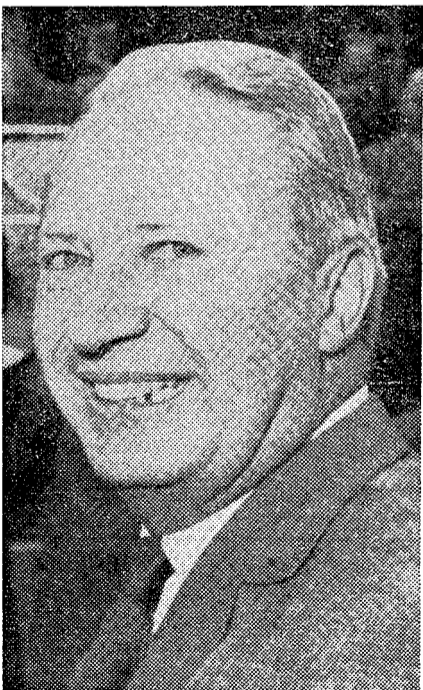
Nu of nooit

Men dient echter ook in overweging te nemen, dat Wilson niet alleen vervroegde verkiezingen heeft uitgeschreven, omdat hij er van overtuigd is, een flinke overwinning op de Conservatieve partij te kunnen boeken, zodat de uiterst geringe meerderheid in het Lagerhuis voor Labour kan worden vergroot.

In zekere zin geldt voor Wilson ook de overtuiging, dat hij het nu moet proberen, wil hij ooit nog een kans krijgen, zijn positie te handhaven, laat staan te verstevigen.

Beslissend

Naar het zich laat aanzien is deze overtuiging bij premier Wilson van beslissende betekenis geweest. Alles wat het Labourkabinet in de afgelopen maanden heeft kunnen doen was het voorbereiden van maatregelen, waarvan mocht worden aangenomen, dat zij op een meerderheid in het Lagerhuis

Oppositieleider Edward Heath, die zich in een onvoordelige positie bevindt als leider van de Conservatieve partij.

konden rekenen. De hulp van de leden van de kleine Liberale partij was in sommige gevallen zelfs onontbeerlijk.

Wilson kan zich echter niet veroorloven, jarenlang op eenzelfde wijze door te gaan. De Labourpartij zou een zekere nederlaag tegemoet gaan.

Desintegratie

Daar komt nog bij, dat het tweepartijensysteem in Engeland (de Liberale partij telt nauwelijks mee) desintegratie binnen de grote partijen in de hand werkt. Het is zo bij de Conservatieven, het is niet anders bij de socialistische. Premier Wilson is er tot dusver in geslaagd zijn partijgenoten in en buiten het parlement bij elkaar te houden. De rebellie in de Labourpartij, die van tijd tot tijd ernstige vormen had aangenomen, leidde niet tot een zodanige verzwakking van het aanzien van het socialistische kabinet, dat van een „rampzalige” ontwikkeling kon worden gesproken.

Wilson

Dit was voornamelijk het gevolg van het feit, dat Wilson blij gaf van staatsmanschap bij het uitstippelen van zijn beleid, bijvoorbeeld met betrekking tot Rhodesië. Hij doet zulks op zijn eigen manier (een eigen „stijl” kan men het moeilijk noemen), maar hij doet het niet onverdienstelijk. En er zijn ongetwijfeld vele Britten, die hem gaarne zijn soms wat botte manier van doen vergeven.

Dat zal dan ook de reden zijn, waarom de Conservatieve oppositie niet al te zeer de persoon Wilson onder vuur zal nemen, noch zijn optreden in de internationale politiek, met uitzondering wellicht van Rhodesië (dat overigens een stuk binnenlandse politiek is).

Economie

De Conservatieven zijn van plan, de Britse economie, zoals die door het socialistische kabinet wordt beheerd, tot inzet van de verkiezingsstrijd te maken. Het is echter de vraag, of zij daarmee veel succes zullen hebben. Als zij teveel nadruk leggen op de tekortkomingen van het Labourkabinet op dit uiterst belangrijke terrein, mogen zij verwachten, dat Wilson keihard de bal zal terugspelen door te verklaren, dat Labour zestien maanden nodig hebben gehad om de chaos op te ruimen, die de Conservatieven hadden achtergelaten, na meer dan dertien jaren achtereenvolgend aan het bewind te zijn geweest.

Toekomst

De Conservatieven doen er dan ook goed aan, als zij het verleden laten rusten. Willen zij de economische situatie van Engeland tot inzet van de strijd maken en daar bij de verkiezingen profijt van trekken, dan dienen zij met tot de verbeelding sprekende plannen voor de toekomst voor de dag te komen — plannen, die de beloften van de socialistische in de schaduw stellen.

Dat zal niet eenvoudig zijn. En het ligt voor de hand, dat de leider van de Conservatieve partij, Edward Heath, ook zijn toevlucht zal moeten nemen tot andere problemen, zoals het Rhodesische.

Deskundige

Heath is wat de economische planning betreft op een terrein werkzaam, dat hij volkomen beheerst. De keuze van de oppositieleider is dus begrijpelijk. Hij weet echter, dat zijn voor-

naamste tegenstander, premier Wilson, zich eveneens op het gebied van de economie heeft gespecialiseerd. Hij zal zich eveneens realiseren, dat de premier een van de gevaarlijkste en handigste opposenten is.

Beslissend is evenwel, wat de Britse kiezers aan de stembus zullen zeggen. Dan blijkt pas, in hoeverre een van de kandidaten de meerderheid van de Britten weet te beïnvloeden.

Liberale

Van belang is het feit, dat de Liberale partij al geruime tijd over haar hoogtepunt is. De stemmen, die zij naar veler verwachting gaat verliezen, zullen in vele districten de doorslag geven wanneer het gaat om de vraag, of een socialist of een lid van de Conservatieve partij net of net niet met de meeste stemmen en dus met de Lagerhuiszetel zal gaan strijken.

In oktober 1964 hebben de socialistische geprofiteerd van het feit, dat de liberalen naar verhouding

grote winst boekten ten koste van kandidaten van de Conservatieve partij. Keren zij terug tot hun oude gewoonte, dan is de overwinning, die Labour verwacht, bepaald nog niet in kannen en kruiken.

Voordeel

Wilson heeft echter het voordeel, dat hij als premier een goede indruk heeft gemaakt op de Britten, met name ook op de jongeren, die voor het eerst hun stem mogen uitbrengen. Heath heeft nog niet de kans gekregen, een soortgelijk bewijs te leveren. Bovendien heeft Wilson ook niet het nadeel, dat hij zo lang aan het bewind is geweest, dat men het tijd vindt worden, het nu eens met een ander te proberen.

De Conservatieven, wier onderlinge verdeeldheid niet heeft bijgedragen tot vergroting van het prestige van Heath, bevinden zich dan ook beslist in een nadelige positie. db.

BELANGRIJK BOEKENNIEUWS

Zojuist verschenen:

HET WONDER VAN DE NEGENTIENDE EEUW

Van vrije kerken en kleine luyden

door H. ALGRA

In het begin der negentiende eeuw scheen het met het Gereformeerde leven in Nederland afgelopen te zijn. In de loop van die eeuw is er in verschillende fasen en vormen een Gereformeerd Réveil gekomen, meest door stuwende krachten „van onderen op”, door „kleine luyden”, „die zich op geen enkel man van naam — dat is van erkende kunde en uitstekende braafheid — beroemen kunnen”, zoals het in een officieel rapport van een Haags ambtenaar werd geformuleerd. De kleine steunpunten van deze mensen, gezelschappen en groepen, onduidelijk en weinig stabiel, werden tot vrije kerken met een groeiende verantwoordelijkheid en toenemende samenbinding. Wie het kleine begin, de vele moeiten, het individualisme van velen, de geringe ontwikkeling van de meesten, nader leert kennen, voelt zijn verwondering groeien. En al meer ziet hij dat zich hier een wonder van genade heeft voltrokken, tot zegen voor ons volk. Dit boek bedoelt wat anders te zijn dan een gebruikelijke kerkgeschiedenis, want het gaat de schrijver meer om de mensen thuis en in de kerk, dan om de handelingen van officiële kerkelijke vergaderingen. Hij had de wens dat deze mensen van de 19e eeuw nog eenmaal in hun kenmerkend bestaan zouden worden getekend door iemand, die zovelen van hen heeft gezien en gesproken, die stamt uit een geslacht dat tot de oude Afscheidenen behoorde, en waarin generatie na generatie het verder vertelde, overeenkomstig Psalm 78. Hij hoopt dat dit boek door de nazaten uit méer van zulke geslachten zal worden gelezen, nog voordat een bepaald soort geleerden zich van deze stof meester maakt om uit te leggen hoe het zódanig sociologisch en psychologisch kan worden verklaard, dat er geen enkele reden meer overblijft om van een wonder te spreken, laat staan om er voor te danken.

(Uit het Woord Vooraf van de Schrijver)

INHOUDSOPGAVE: I. De laatste schildwacht - II. Puriteinen - III. De fijnen - IV. Willem Bilderdijk - V. De ambtenaar Janssen - VI. De Groninger Richting - VII. Het Réveil - VIII. Gezelschappen en oefenaars - IX. De Afscheiding - X. De vervolging - XI. Broedertwisten - XII. The Chapel en de Democratie - XIII. De Schotten - XIV. De grote emigratie - XV. The Christian Reformed Church - XVI. De Doppers - XVII. Nevenstroom - XVIII. Bij overjarig koren - XIX. De kleine luyden - XX. Een nieuwe generatie - XI. De preek - XXII. Opwekking - XXIII. De moderenen. - XXIV. Dr. Kuyper - XXV. De Doleantie - XXVI. Meer dan een feest.

Omvang 408 bladzijden, incl. 56 blz. illustraties op kunstdrukpapier. In geheel linnen stempelband met geplast. stofomslag - f 19,50.

UITGAVE T. WEVER - FRANEKER

Verkrijgbaar in de boekhandel

BESTELBON

Ondergetekende wenst te ontvangen
* rechtstreeks van Uitgeverij T. Wever, Franeker
via boekhandel:

.. ex. Het Wonder van de Negentiende Eeuw,
door H. Algra.

Prijs geb. f 19,50.

* Betaling geschiedt: direct na ontvangst ineens/
in 5 maandelijkse termijnen van f 3,90.

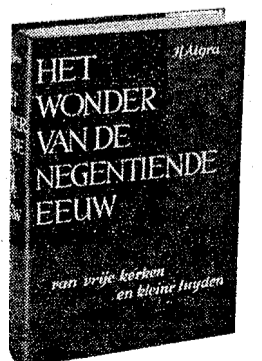
NAAM:

ADRES:

WOONPLAATS:

Datum:

* Doorhalen s.v.p. wat niet bedoeld wordt. N.G.

FLITSEN
UIT HET
PARLEMENT

EEN BOEKET ROZEN BIJ ECONOMISCHE ZAKEN

TWEEDE
KAMER

TWEEEMAAL reeds heeft „Nederlandse Gedachten” aandacht gewijd aan de openbare vergadering van de vaste commissie voor Economische Zaken. Er moet thans nog een derde artikel volgen over een aantal problemen dat tot de werkzaamheden van dit departement behoort. Problemen, die van grote betekenis zijn voor de middenstand, de klant en de consument. In volgorde van de behandeling betrof deze sector van de discussies de volgende zaken.

Mededingingsbeleid

Dit beleid betreft zaken als prijsbinding, economische machtsposities en concentratie van ondernemingen. Bij al die ontwikkelingen heeft de overheid een duidelijke taak, gericht op de harmonisering van alle belangen die bij zaken als deze aan de orde komen.

Zoals men zich zal herinneren heeft de overheid enige tijd geleden op het gebied van de prijsbinding een tweetal besluiten genomen; het ene besluit betreft de **collectieve verticale prijsbinding**, het tweede behelst een verbod voor enkele branches tot „**individuele verticale prijsbinding**”. Het verschil tussen beide is, dat in het eerste geval een overeenkomst tussen verschillende ondernemingen wordt gesloten tot het binden van prijzen, waaraan de afnemers van deze ondernemingen gelijkelijk worden gebonden, terwijl in het tweede geval de afnemers verplicht zijn bij de verkoop van de van een onderneming betrokken producten een bepaalde prijs aan te houden, zonder dat aan die verplichting een (horizontale) overeenkomst tussen verschillende prijsbindende ondernemingen is voorafgegaan. Van A.R. was men in dertijd bepaald niet enthousiast over het verbod tot individuele verticale prijsbinding. Maar, nu de regeling er eenmaal is, dient er wel op te worden toegezien, dat zij wordt gehandhaafd.

DRS. BOERSMA informeerde daarom bij de staatssecretaris naar de werking van deze maatregel, los van de vraag hoe men de door de regering genomen maatregelen waardeert. De staatssecretaris antwoordde, dat de maatregel tegen de verticale prijsbinding in eerste instantie van structurele aard is en dat dus eerst op langere termijn de uitwerking duidelijk aan de dag kan treden. De hoop, dat deze maatregel tot prijsverlaging zou leiden is niet in vervulling gegaan, althans niet in die zin dat er grote concurrentie in de prijzen is opgetreden. Wel had staatssecretaris Bakker de indruk, dat via inruilacties en bijleveringen meer gebeurt dan vroeger. De veronderstelling, dat het bedrijfsleven de maatregel aan zijn laars lapt, gaat niet op.

De positie van de brandstofdetaillhandel

Het aardgas is, zoals bekend, een geweldige steun voor onze nationale economie. De intrede van het aardgas heeft echter op enkele terreinen wel duidelijke consequenties die voor de

Dr. J. MEULINK

Drs. J. BOERSMA

betrokkenen allesbehalve aangenaam zijn. Zo ondervindt de brandstofdetaillhandel, met name thans reeds in het noorden van het land, de gevolgen van de opkomst van het aardgas.

Van verschillende kanten werd aandacht voor dit vraagstuk gevraagd. **Dr. Meulink** b.v. wees er op, dat men in het noorden des lands in één jaar tijds al een klantenverlies van 20% had moeten incasseren; hij verbond daaraan de opmerking, dat de penetratie van het aardgas hier veel sneller verloopt, dan men heeft voorspeld. Hij pleitte er daarom voor, op korte termijn voorzieningen te treffen. Naar aanleiding van een opmerking van een ander Kamerlid, dat de brandstofdetaillhandel op langere termijn in moeilijkheden komt, merkte hij op dat die moeilijkheden er nu reeds zijn en dat de situatie elke dag ernstiger wordt. Als mogelijkheden om aan de moeilijkheden tegemoet te komen noemde de heer Meulink een wat soepeler hantieren van het vestigingsbeleid, alsmede de mogelijkheid, dat de brandstofdetaillhandel voorrang krijgt bij de overschakeling op een andere bedrijfstak, b.v. een benzineverkooppunt. In zijn antwoord herinnerde minister Den Uyl er aan, dat enkele dagen vóór het debat over deze zaak een rapport was verschenen van een commissie (de commissie Polak) en dat er nog geen tijd was geweest over de door deze commissie gedane suggesties overleg te plegen. De minister stelde zich voor, binnen afzienbare tijd met de Kamer overleg te plegen over het ten aanzien van de brandstofdetaillhandel te voeren beleid.

De middenstand

Natuurlijk behoort ook de brandstofdetaillhandel tot de middenstand, maar de daarmee samenhangende problemen werden onder een afzonderlijk agendapunt behandeld. De gehele middenstandsproblematiek als zodanig was onder een afzonderlijk hoofd ondergebracht.

Opvallend was de algemene instemming die de Kamer had met betrekking tot het middenstandsbeleid van Staatssecretaris Bakker. Dat is wel eens anders geweest. Thans kwam van alle kanten lof. **Dr. Meulink** drukte zich zeer bloemrijk uit, toen hij op-

merkte, dat, terwijl vorig jaar de discussie werd gevoerd over de vraag of er één of meer roosjes te plukken waren, hij deze keer geen moeite had, omdat het aantal rozen tot een hele bos is uitgegroeid. **Natuurlijk kon staatssecretaris Bakker het niet nalaten bij de beantwoording er op te wijzen, dat hij, zonder nu te beweren dat hij op rozen zou zitten, het toch wel plezierig vond in zulke bloemrijke taal te horen hoe zijn beleid werd beoordeeld.**

Veel aandacht werd besteed aan het voor de middenstand voorgestelde ontwikkelings- en saneringsfonds. Dankbaar was de Kamer voor de snelle beslissing van de regering tot instelling van zulk een fonds, nadat een rapport over deze zaak was verschenen van de commissie Goldschmidt. Van sommige kanten werd nogal somber gesproken over het saneringsaspect en van V.V.D.-zijde (de heer Visser) werd zelfs in ietwat dramatische woorden gesproken over de gedachte, als zou de commissie Goldschmidt zich hebben afgevraagd: Hoe kunnen wij zo gauw mogelijk een groot aantal middenstandszaken opdoeken? Hij riep zelfs het beeld op van „saneringsagenten” die als een soort missionarissen het land in zouden trekken, om te verkondigen dat het heil alleen maar kan worden gevonden door het sluiten van kleine bedrijfjes. **Dr. Meulink**, die er ook oog voor had dat in de stukken wellicht wat te weinig aandacht was geschonken aan het ontwikkelingselement, stelde zich niettemin heel wat optimistischer op dan de V.V.D.-woordvoerder. Letterlijk zei de heer Meulink: „Men vergeet, dat de ontwikkelings- en saneringsmaatregelen een onmisbaar deel zijn van het structurele beleid, dat gericht is op de verheffing van het ondernemerschap”. De ontwikkeling zal primair moeten zijn, maar de sanering blijft een noodzakelijk complement. De staatssecretaris ging zeer uitvoerig op de materie in. Het is gebleken, aldus de heer Bakker, dat de omvang van het verschijnsel van het lagere inkomen, de omvang van het echte kleine bedrijf zo groot en zo structureel en zo langdurig is, dat de regering het wenselijk heeft geoordeeld, de hele structuur van het midden- en kleinbedrijf te bekijken en te trachten daar verbetering in te brengen. Daartoe kan een ontwikkelings- en saneringsfonds in sterke mate dienen. Een vrij groot aantal ondernemers in het midden- en kleinbedrijf haalt slechts een betrekkelijk gering inkomen uit het bedrijf ondanks zeer lange werktijden en de inschakeling

Staatssecretaris BAKKER

van gezinsleden. Het verschijnsel heeft verschillende oorzaken. Het ligt in vele gevallen niet aan de activiteiten van de betrokkenen, maar b.v. aan een gebrek aan consumptieve koopkracht dat in bepaalde plaatsen in een bepaalde streek aanwezig is. De oorzaak ligt, aldus de staatssecretaris, globaal gesproken in het functieverlies dat vele ondernemingen ondergaan. Hij noemde als voorbeelden de al genoemde brandstofdetaillhandel, waar niet door het directe overheidsingrijpen maar door ontwikkelingen in de maatschappij een teveel aan bepaalde bedrijven

ontstaat. Overigens had de staatssecretaris het niet alleen over functieverlies maar ook over functiewinst. Immers, technische ontwikkeling en een verschuiving in de vraag openen ook weer perspectieven voor verschillende branches, zoals b.v. de detailhandel in electrotechnische artikelen, garages, cafetaria's en wasserettes.

Sprekende over de ontwikkeling, in tegenstelling tot de sanering, merkte de staatssecretaris op, dat hij er geen enkele moeite mee had om te zeggen, dat hij in wezen de ontwikkelingshulp kwalitatief het belangrijkste punt vond. Het gaat in wezen niet om saneren maar om ontwikkelen. Alleen wanneer ontwikkeling niet meer kan plaats vinden, komt de sanering aan de orde. Het voornaamste accent moet blijven liggen op het pogen, de zelfstandigheid van de betrokkene te behouden. Wanneer dat niet meer gaat, en de betrokkene dus vrijwillig prijs stelt op beëindiging van zijn bedrijf, zal de regering hem in dat opzicht, ook sociaal gesproken, moeten helpen.

De heer Visser was sportief genoeg, om toe te geven dat hij zich had vergist, nu hij de staatssecretaris had horen zeggen dat de sanering slechts ter sprake zou komen als alle mogelijkheden tot ontwikkeling waren uitgeput.

De klant

Consumentenaangelegenheden hebben tegenwoordig in stijgende mate de belangstelling van de Kamer. Mevrouw Kessel (K.V.P.) had een overzichtsamenstelling van de door de verschillende departementen verleende subsidies voor consumentenaangelegenheden. Uit die cijfers blijkt een stijgende belangstelling van de overheid. Voor 1966 staat ruim f 7 miljoen op de begroting. Wel maakte zij zich zorg over de vraag of het overheidsbeleid op dit punt wel voldoende gecoördineerd was. **Dr. Boersma** wees er op, dat men bij verschillende groeperingen van ons volk nog een zekere weerstand kan constateren tegen consumentenorganisaties, in verband met de vrees dat er een nieuw soort klassenstrijd zal gaan ontstaan, ditmaal tussen consument en producent. Daarom juichte hij het toe dat bij de S.E.R. een commissie is ingesteld (de Commissie voor Consumentenaangelegenheden, kortweg genoemd de C.C.A.), die de belangen van de consument in het overleg tussen producenten en consumenten gezamenlijk kan trachten te behartigen.

Van verschillende kanten, ook door **DRS. BOERSMA**, is aangedrongen op een z.g. afkoelingsperiode, als huurkoopcontracten onder druk tot stand komen. Het komt nl. nogal eens voor, dat men zich te snel laat verleiden tot het sluiten van zo'n contract, terwijl men al spoedig spijt heeft van de aankoop, die in haast en onder een zekere druk tot stand kwam. In verschillende ons omringende landen zijn er mogelijkheden, daar iets aan te doen. Waarom zou dit in Nederland niet mogelijk zijn? Minister Den Uyl zag grote bezwaren in het invoeren van een dergelijke afkoelingsperiode. Hij wilde eerst nog eens de materie bestuderen en verklaarde zich bereid te bezien of er wellicht aanleiding is om met een nader voorstel te komen.

GEURTS'

CONSERVENFABRIEK C.V.
DODEWAARD

De fijnste fruitproducten uit de
Betuwse boomgaarden

Vraagt uw winkelier ons merk jams,
appelmoes - vruchten op sap - etc.

EERSTE KAMER

Het stakingsrecht

HET gebeurt niet zo heel vaak, dat het gesprokene in de Eerste Kamer de voorpagina bereikt van de dagbladen. Was het onlangs prof. Zijlstra die deze eer te beurt viel, thans was het prof. De Gaay Fortman, die in een beknopt betoog over het stakingsrecht, de kolommen deed vullen. Ongetwijfeld zult u hiervan hebben kennis genomen. Aangezien ook een krantenverslag beknopt moet zijn, leek het ons juist de volledige tekst in ons blad af te drukken. Prof. De Gaay Fortman zei hiervan het volgende:

Prof. mr. W. F. de Gaay Fortman

Ten slotte wil ik een opmerking maken over de kwestie van het stakingsrecht. De minister was voornemens, een wetsontwerp aan de Sociaal-Economische Raad voor te leggen. Hij zegt dit in de n emorie van antwoord, blz. 3, linkerkolom, onderaan. Hieruit kan worden afgeleid dat de minister op het standpunt staat, dat een wettelijke regeling van de staking noodzakelijk is. Wij hebben op dit punt een duidelijke uitspraak van de Hoge Raad: het door de geachte afgevaardigde de heer Siegmann reeds genoemde arrest van 1960, een arrest, dat uitgaat van de gedachte: in het algemeen is staken wanprestatie, maar er kunnen rechtvaardigingsgronden zijn voor de betrokken individuele arbeider, waardoor ten aanzien van hem de staking niet als wanprestatie moet worden aangemerkt!

Persoonlijk zie ik deze zaak anders. Ik ben van mening, dat de aard van de arbeidsovereenkomst in ons maatschappelijk bestel met zich brengt, dat staking gezien moet worden als een schorsing van de arbeidsovereenkomst. Regel is dan, dat de staking geoorloofd is, maar er kunnen omstandigheden zijn in een bepaald concreet geval, waardoor deze bepaalde staking wel als een wanprestatie moet worden aangemerkt, met andere woorden, als ik in alle bescheidenheid van „mijn leer” mag spreken: mijn leer is de omgekeerde van die van de Hoge Raad. De Hoge Raad zegt: in het algemeen wanprestatie met de mogelijkheid van rechtvaardigingsgronden; ik zeg: in het algemeen geen wanprestatie, met de mogelijkheid, dat in een bepaald geval toch van wanprestatie moet worden gesproken in verband met de omstandigheden van het concrete geval.

Over de vraag of wij die al dan niet hebben zou te schrijven en te praten zijn. Naar mijn mening kan men in dit verband niet zeggen, dat de Arbeidsgeschillenwet 1923 toch bestaat, want er zijn geen rijksbemiddelaars in de zin van de Arbeidsgeschillenwet 1923. De wet slaapt en ik geloof niet, dat men haar zonder meer kan doen ontwaken. Ik denk derhalve aan een regeling, zoals men die ook in andere landen vindt, waarin onderwerpen worden geregeld als — ik zeg niet dat zij erin moeten worden geregeld, maar ik zeg het alleen om aan te duiden, welke problemen er aan de orde komen — onderhandelingsplicht, een verzoeningsprocedure, een afkoelingsperiode e.d. Velen, en ook ik, hebben zich jarenlang op het standpunt gesteld, dat het geen bezwaar was, dat wij geen wettelijke regeling op dat punt hadden, omdat de Stichting van de Arbeid een zo voortreffelijk lichaam was, dat zij ook met betrekking tot de arbeidsconflicten de taak kon overnemen van de rijksbemiddelaars oude stijl. Ik ben op dat punt van mening veranderd; de Stichting van de Arbeid is zo zeer een beleidsorgaan geworden, dat zij naar mijn mening ongeschikt is geworden om in arbeidsconflicten verzoenend, bemiddelend, helpend op te treden.

Mijn betoog loopt dus uit op twee concrete vragen. In de eerste plaats: Is de minister nog steeds van mening, dat hij zijn wetsontwerp moet voorleggen aan de S.E.R.? In de tweede plaats: Hoe denkt de minister over mijn standpunt met betrekking tot de noodzakelijkheid een ontwerp tot regeling van het stakingsrecht in de zin van het oude ontwerp van 1960 te doen vergezeld gaan van een wettelijke regeling omtrent de oplossing van arbeidsconflicten?

Centrale vergaderingen

Wij komen bijeen...

Gaarne willen wij in deze rubriek de aandacht vestigen op centrale vergaderingen, welke in de verschillende delen van het land worden gehouden. In chronologische volgorde zijn het ditmaal de volgende:

★ Op zaterdag 5 maart organiseert de Statencentrale Ommen een grote openbare vergadering.

De plaats van samenkomst is het Verenigingsgebouw „d'Olde Wheeme”, Den Lagen Oordt, te Ommen.

Aanvang der vergadering te 14.30 uur. Als spreker zal optreden de heer M. W. Schakel, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

★ Op dinsdag 8 maart belegt de Statencentrale Assen haar algemene vergadering.

De plaats van samenkomst is Hotel Overcingel te Assen.

Aanvang der vergadering te 19.30 uur. Behandeling van huishoudelijke zaken, waarna de heer A. de Goede te Assen zal spreken.

★ Op vrijdag 11 maart belegt de centrale kiesvereniging Soest een vergadering.

De plaats der samenkomst is het wijkgebouw „De Rank”, bij de Gereform. kerk, Soesterbergsstraat te Soest-Zuid.

Aanvang der vergadering te 20.00 uur. Mr. W. R. van der Sluis te Bithoven, secretaris van het Centraal Comité, zal spreken over „Spanning en perspectief”.

★ Op zaterdag 12 maart organiseert de 15-jarige ARJOS prof. mr. V. H. Rutgers een lustrumvergadering, gemeenschappelijk met de kiesverenigingen Amsterdam-Noord, Amsterdam-Nieuwendam en Tuindorp-Oostzaan.

De plaats van samenkomst is de benedenzaal van de Maranathakerk, Mosplein 40 te Amsterdam.

Aanvang der vergadering te 20.00 uur.

Z.E. dr. I. A. Diepenhorst, minister

van Onderwijs en Wetenschappen, zal spreken over „Nieuwe tijden, nieuwe taken”.

★ Op verzoek van het Provinciaal Comité Overijssel organiseert de ARJOS in samenwerking met de kiesverenigingen in een aantal plaatsen een jongeren appèl.

De bijeenkomsten zijn op:

7 maart te Ommen
In de Olde Waeme.
Sprekers: J. Slot, drs. J. J. Knibbe en J. van Leeuwen.

11 maart te Hardenberg
In zaal Koeslag.
Sprekers: P. A. Nawijn, drs. J. J. Knibbe en M. Meeuwssen.

14 maart te Almelo
In de Schouw.
Sprekers: J. Slot, H. van Heek en M. Meeuwssen.

15 maart te Deventer
In Royal.
Sprekers: dr. J. Meulink, drs. J. J. Knibbe en J. van Leeuwen.

16 maart te Zwolle
Onbekend.
Sprekers: M. Meeuwssen, drs. J. J. Knibbe en J. van Leeuwen.

17 maart te Hengelo
In „t Wapen van Hengelo”.
Sprekers: P. A. Nawijn, drs. J. J. Knibbe en J. van Leeuwen.

21 maart te Enschede
In zaal Irene.
Sprekers: H. van Heek, dr. J. Meulink en F. Dijkstra.
Het hoofthema is: Evangelische politiek.
Er zullen op deze avonden drie korte toespraken worden gehouden over: a. ons uitgangspunt; b. binnenlandse politiek; c. wereldproblemen.

Antwoordbrief van H. M. de Koningin

Hare Majesteit de Koningin verzocht mij u te willen bedanken voor de gevoelens geuit in uw telegram, dat u haar ter gelegenheid van de Anti-Revolutionaire Deputatenvergadering te Utrecht deed toekomen.

De Particulier Secretaris van
Hare Majesteit de Koningin
(Mr. J. van der Hoeven).

Nieuwe lieren, stoom en elektrisch - Nieuw ijzer, zoals platen, hoek- en balkijzer - Rijplaten in diverse maten

STOLK'S

Handelsonderneming N.V.

Kantoor: Veersedijk 233 - Hendrik Ido Ambacht
Telefoon (01850) 28000 - 28836

Scheepswerf A. v. d. Werff

Onderhoud en reparatie

van schepen

DOESBURG - TELEFOON 08334 - 2275

Scheepswerf en Gashouderbouw

v.h. JONKER & STANS N.V.

HENDRIK IDO AMBACHT

Werk voor de bouw en reparatie van alle typen schepen

Telefoon Hendrik Ido Ambacht (01858) 2841

FIRMA DE REK EN HORSMAN

Fabriek van Scheepslieren

Dorpsstraat 102 - Telefoon 01894 - 218
OUDERKERK AAN DE IJSSEL

A. BAARS Azn.

Exploitatie van baggermaterieel N.V.
VERKOOP EN VERHUUR
Telefoon (01840) - 3154

Scheepswerf A. BAARS Azn. N.V.

SLIEDRECHT
Telefoon (01840) - 3154
NIEUWBOUW EN REPARATIE

N.V. GERFA Gereedschapfabriek

Zwolseseweg 480 - APeldoorn - Telefoon 06762 - 241

Gereedschappen voor de metaalindustrie

Constructiewerkplaats en machinefabriek

BAILEY

Nieuw-Lekkerland - Telefoon 436

- Staalconstructies voor gebouwen e.d.
- Alle soorten kranen.

Abonneert u op

Nederlandse Gedachten

H. D. C. SCHOT'S

scheepvaart- en controlebedrijf

JERICHOOLAAN 6a - ROTTERDAM-16
Telefoon 010 - 138234/113923
Beurstelefoon 010 - 131521/128409
Telex 21652

Fa. G. Amels & Zn

SCHEEPSWERF en MACHINEFABRIEK
„WELGELEGEN” MAKKUM

Firma Blaak

Boot- en sloepenbouwerij
HOOGZAND

Sleepdienst 'Broedertrouw' n.v.

v/h Fa. C. DEN BOER & ZONEN
CORR. ADRES: MAASPLEIN 9 - ZWIJNDRECHT
Telefoonnummers 01850 - 26166 - 26167 (2 lijnen)

Alle transporten te water

FA. J. A. VISSCHER & ZN

SLUISSTRAAT 41 - TELEFOON 05208 - 259 - 546
Zwartsluis

Directieboten-Sleepvletten-Dekschuiten

OPPASSEN VOOR VERSIMPELEN VAN DE VRAAGSTUK

ALGRA is niet alleen een naam, ook een begrip. Voor Friezen en Nederlanders. Op de eerste Bondsdag van de Jongelingsvereniging op G.G. die ik meemaakte, droeg prof. dr. K. Dijk het voorzitterschap over aan de heer H. Algra. Omdat we Jongelingen waren, gaven we uiting aan onze ontevredenheid over de gang van zaken. Algra was geroepen op de huishoudelijke vergaderingen te antwoorden en tot de orde te roepen. Want het ging soms heet toe. Hij heeft mij zelfs wel eens van het spreekgestoelte gehaald en het woord ontnomen. Terecht, denk ik nu. Had hij al veel eerder moeten doen. Wat een wijsheid en geduld moet zo'n voorzitter kunnen opbrengen!

Vraag: Ik heb gehoord en ook in dit blad gelezen dat u onlangs uw 70ste verjaardag hebt gevierd. Is dat een blijde dag voor u geworden?

De heer A.: Ja, o.a. de redactie van Nederlandse Gedachten is op bezoek geweest in dr. Berghuis, de voorzitter van de partij en de Eerste Kamer-fractie. Het is een heel genoeglijke dag geweest.

Vraag: Het kost veel moeite een afspraak met u te maken. U hebt dus kennelijk nog een druk bezet leven, ondanks het feit dat u gepensioneerd bent als leraar Nederlands en geschiedenis.

De heer A.: Ik zit in een uithoek van het land; er gaat een groot deel van de tijd weg aan reizen. Als er een vergadering is, b.v. van de Defensie-commissie, is die op donderdag. Die vergadering begint om 10.00 uur. Dat betekent dat ik in Leeuwarden om 6.25 uur met de trein mee moet en weer thuis ben om 4.10 uur.

Vraag: En hebt u als Fries nooit het plan gehad om buiten Friesland te gaan wonen?

De heer A.: Nee, nee! Dat kan ik niet.

Vraag: Kunt u dat niet?

De heer A.: Nee dat kan eenvoudig al niet omdat ik hoofdredacteur ben van het Friesch Dagblad.

Vraag: Maar afgezien daarvan. U voelt zich steeds op en top Fries.

De heer A.: Ik hoor daar thuis. Ik heb er altijd gewoond en zou er niet graag vandaan gaan.

Vraag: U bent, neem ik aan, helemaal vergroeid met het Friesch Dagblad.

De heer A.: Ja dat is een heel wonderlijke zaak, want ik heb er vroeger nooit over gepiekerd in de journalistiek te gaan. Maar daar komt op een gegeven ogenblik de directeur van het Friesch Dagblad bij me en die zegt: onze hoofdredacteur is ziek en we hebben geen hoofdartikelen meer. De voorzitter van het blad heeft me naar u toegestuurd met het verzoek of u dat niet eens een poosoudt willen doen, zolang de hoofdredacteur ziek is. Ik heb dat toen op mij genomen. Toen is de hoofdredacteur, de heer Van der Molen gestorven en zeiden ze mij: we hadden gedacht dat u het nu maar worden moest.

Vraag: Wanneer is dat geweest en bleef u er leraar bij?

De heer A.: 1937. Ik ben er leraar bij gebleven, want er was geen kwestie van dat ze mij een volledige betrekking als hoofdredacteur konden aanbieden van zo'n provinciaal blad.

Vraag: En dat bent u gebleven?

De heer A.: Ja, toen zijn we terecht gekomen in de bezettingstijd en stonden we voor de vraag: wat gaan we doen.

We zeiden als de oorlog wat langer duurt (we hadden nog geen voorstelling van langer dan 4 jaar), dan lopen we vast met de bezetter. We gaan het conflict niet uit de weg; de vraag was alleen wanneer komt de botsing. Dan

Verleden jaar schreef „Vrij Nederland” aan mij een aantal leuke opmerkingen over hem toe, die zo bedoeld noch gezegd waren. Sindsdien is het contact hersteld. Ik ben het niet altijd eens met zijn opmerkingen en artikelen. Vaak spreekt de heer Algra een andere taal dan jongeren, maar ik moet zeggen dat het goed is hem persoonlijk te leren kennen. Ik ben hem gaan waarderen. De kritiek blijft maar is anders geworden. In je op het eerste gezicht stug aandoende Fries, klopt een warm hart en zit een ongehoefde werkkraft. Voor zijn critici zou het goed zijn eens kennis met hem te maken.

oorlog anders dan nu. Dat heb je nu in de Friese Beweging ook, daar praatte ze voor de oorlog ook anders dan nu. Dat moeten we maar eens signaleren, die verandering van tactiek. Ik denk dat die lui toen alarm geslagen hebben, want ik kwam in conflict met

... in ambtskostuum ...

de Pressereferent. Ik moest hem op handslag beloven niet meer over politiek te schrijven: „Dat kan ik niet, want daarvoor ben ik aangesteld”. Toen zei hij: als u weer over politiek schrijft dan wordt het blad onmiddellijk verboden. Toen heb ik dat met het bestuur overlegd en ontslag gevraagd. Het bestuur heeft het werk toen opgedragen aan de tweede man de heer De Haan. Het heeft niet lang geduurd want die schreef over de geweldige tegenslag en dat het blad tegen de stroom zou oproeien enz. enz. Toen moest hij dezelfde avond nog komen want de Pressereferent beweerde, dat ik dat had voorgezegd. Dat was niet zo. Het blad is opgeheven, om 'at het bestuur vond dat de redacteuren geen lid konden worden van de Duitse Perskamer.

Vraag: Wanneer was dat?

De heer A.: In 1941, het tweede jaar van de oorlog. Na het oppakken van de z.g. Schoorise Groep, wilden ze mij ook hebben, maar ik was niet thuis. In 1942 werd ik gearresteerd en naar St. Michielsgestel gebracht. Achteraf bleek dat N.S.B.-ers tegen mij ge-

zegt

senator H.

in een

met

W. in

geerd hadden. Er was een gedichtenboekje in Duitsland verschenen van een Friese N.S.B.-er. Daar stonden noten in die nogal fel tegen mij waren en toen is er een bevel uit Berlijn gekomen om wat schrijfwerk van mij in het Duits te vertalen om te zien of er niet een proces uit gemaakt kon worden voor het Kriegsgericht. Toen hebben ze aan een leraar Duits in Leeuwarden, die een goede kennis van mij was, opgedragen, om alle stukken die door een N.S.B.-er met blauw potlood waren aangestreept te vertalen. Ze hebben al die kranten aan hem meegegeven en hij heeft ze verbrand. Toen is er niets van een proces gekomen. Na de bevrijding zijn we meteen weer begonnen.

Vraag: U hebt mij wel eens verteld, dat u op verzoek van dr. Schouten voorzitter bent geworden van de redactie-commissie van Nederlandse Gedachten.

De heer A.: Ja, dat is zo. 10 jaar geleden.

Vraag: U hebt ook nog functies in de radio- en televisie-wereld. Wilt u daar iets van vertellen?

De heer A.: Ik ben kroonlid van het bestuur van de Nederlandse Radio Unie (NRU), kroonlid van het bestuur van de N.T.S. en tweede voorzitter van het bestuur van de Wereldomroep. Dus ik ben in alle sectoren van radio en t.v. vertegenwoordigd.

Vraag: Vindt u dat dankbaar werk? Als ik dat zo allemaal hoor, hoeft u ondanks uw pensionering niet met uw tijd verlegen te zitten.

De heer A.: Ja, dankbaar werk. Ik heb het weer een boek voltooid; dat komt binnenkort uit.

Vraag: We vragen ons als jongeren wel eens af hoe u al die werkzaamheden goed kunt vervullen. U moet een scherpe tijdsindeling hebben en een formidabel geheugen.

De heer A.: Dat laatste heb ik, maar, en dat moet u de jongeren vooral leren: 's morgens op tijd starten. Als ze dat niet kunnen, dan wordt het nooit wat. Ze moeten in normale tijden om zes uur opstaan, dan heb je voor het ontbijt al de mooiste tijd om te werken. In de tweede plaats moet je nooit de dingen vermengen; over iets piekeren als je met iets anders bezig bent. Dan doe je een kast dicht en een ander open.

Vraag: Kunt u dat? Is dat een sterke concentratie?

De heer A.: Dat is een soort van zelfdiscipline. Ook 's nachts en in de droom praktiseer ik niet meer over wat is geweest. Die kast is dicht, ik slaap binnen vijf minuten. Als je dat niet kunt of niet meer kunt, dan moet je er mee ophouden.

Vraag: Maar er zullen toch ook wel bepaalde dingen zijn, die u sterk aantrekkelen. Kunt u dat afreageren?

De heer Algra is erg over de d... (U hebt n... Van der h... van mei... landse G... nogal wa... buiten F... hebt).

Vraag: Meen ik, in Nederland gekomen...

„We Bijbel, niet moeselen...

deling van... huis, dat... partij is... Ik heb uit... indruk die... u missie... king) to... de sociale...

De heet... gen die... zwaar ge... grote kop... Ierland m... in Neder... betekenis... de liberal... Maar ik... weest; da... en ik heb... men, dat... kenmerke... telijl-soc...

Vraag: Christelijke...

De heer... gewild... Patrimon... is later... worden. D... belangrijk... ming van... moet de...

Vraag: Nogal ge... ming te... juist het... de-Colijn... drukken... is gedron... digheden?

De heer... tegenover... wil een... kritiek... dat links... gezegd... vent was...

... de heer Algra tijdens een vraaggesprek voor de radio ...

hij in werkelijkheid (ik heb dat ook in Nederlandse Gedachten aange- toond) in kerkbladen artikelen schreef waarin hij een ander koloniaal beleid voorstond. Ik wil er ook op wijzen, dat Colijn's opvatting over de sluitende begroting en de kwaliteit van de gulden, geen devaluatie etc. door de overgrote meerderheid van het Parlement werd gedeeld. Ook mensen uit de sociale beweging zoals Smeenk steunden hem. Evenals economische deskundigen. Colijn vond devaluatie oneerlijk tegenover de mensen van wie je je geld geleend hebt. Die factoren schuift men tegenwoordig aan de kant.

Vraag: Maar hebt u dan niet de indruk dat vele critici van Colijn terecht dat idee hadden dat hij zijn eigen gang ging en zo weinig luisterde. Hij had toch het goede voorbeeld van b.v. Roosevelt in de U.S.A. met zijn „New Deal”. Die liet welbewust inflatie toe door geld in te pompen en daardoor de

Vraag: Nu een vraag over het subsidie-beleid t.a.v. de moderne literatuur. U hebt in een aantal achtereenvolgende jaren kritiek geuit op het subsidie-beleid van het toenmalige Ministerie van O.K. en W. Moet ik het nu zo zien dat u daar tevens sprak vanuit de achtergrond van uw vroegere leeraarschap Nederlands. Een leraar Nederlands moet de moderne literatuur kritisch bekijken met zijn leerlingen. Wilt u daar iets van zeggen?

De heer A.: Dat laatste heeft er wel mee te maken, maar het was niet de aanleiding. Het ging hierom. De regering subsidieert er maar wild op los. Tijdschriften waarin allerlei rommel voorkomt worden gesubsidieerd. Men zegt: anders kunnen ze niet bestaan. Dan gaan ze van mijn part dood. Moet de regering die prullen dan voor een groot deel betalen?

(U hebt daar in Nederlandse Gedachten enkele voorbeelden van gegeven).

De heer A.: Prullen zijn het vaak en de regering maar veel betalen per bladzijde aan honorarium! Ze moeten zogenaamd blijven bestaan omdat ze cultureel heten. En als de regering subsidieert, kan zij zich niet een blinddoek voorbinden, maar moet ze ook kijken wat gesubsidieerd wordt en moeten daarvoor bepaalde normen gelden.

Vraag: Het is uw indruk dat die normen dalen en er steeds meer mee door kan?

De heer A.: Ja, ik zal er eens een voorbeeld van geven. Er is een tijdschrift dat de regering praktisch helemaal betaalt. Dat heet „Delta”, het komt 4 x per jaar uit en het is in het Engels geschreven. Keurig uitgevoerd. Het kost het Rijk per jaar f 80.000,-. Er staat een verheerlijkend artikel over Van 't Reve, waarin gepleit wordt voor vertaling in het Engels van deze schrijver. Niet alleen om de literaire waarde, maar ook omdat je hier hebt het fenomeen van de homosexualiteit. Dat betaalt de regering allemaal.

Vraag: Dat laatste hebben uw tegenstanders er niet zo uitgehaald, dacht ik.

De heer A.: Nee, dat hebben ze blijkbaar niet door.

Vraag: Dat kan opzet zijn?

De heer A.: Dat kan het ook zijn. Daar is een heel merkwaardige zaak bij. Ik heb nooit zoveel instemming gekregen uit binnen- en buitenland op mijn kritiek als bij die gelegenheid. Er zijn mensen die zeiden en schreven: „ik zou dat nooit zo openlijk durven zeggen, want dan krijg ik ook de hele meute achter mij aan”. Letterlijk is mij dat gezegd.

Vraag: Vindt u dat de A.R.P. de problemen eigentijds tegemoet treedt. Er zijn enerzijds mensen die de bocht (van Berghuis) nog wat krommer zouden willen, anderzijds mensen die de leiding té progressief vinden. Wat vindt u van dat „dualisme” in de partij? En bent u tevreden met de koers van de partij?

De heer A.: We hebben hier op te passen voor een versimpeling van de vraagstukken. Laat ik eens een duidelijk voorbeeld noemen. Is iemand meer progressief en gaat hij beter door

Prof. Anema door de regering bij monde van min. Diepenhorst herdacht

HET bericht dat prof. Anema op 94-jarige leeftijd overleden en in stilte begraven is, wekte ook in de kring der Regering bewogenheid.

De heengegane hoogleraar heeft met name in het leven van zijn studenten — hij was van 1904 tot het einde van de tweede wereldoorlog professor — een grote plaats ingenomen. Zelf alumnus van Leiden aanvaardde hij een leerstoel aan de Vrije Universiteit toen deze voor het oog haar bestaansrecht slechts aan een enkele docent ontleende. Gedurende een mensenleven onder-richt gevend, wekte hij bij telkens wisselende hoorders dezelfde indrukken: geamuseerdheid over de ongeholsterde manier van zeggen, bewondering voor de vaak volstrekt oorspronkelijke gedachtengang, ontzag voor een geregeld zich openbarende overtuiging van grote vastheid, die doortrild werd door een bijzondere warmte. Men herkende in Anema een geleerde die wars van het zweren bij traditie zich een zelfstandige baan koos, zonder ooit de band met de historie te verbreken, de jurist, die vanuit het langdurig ingezonken Calvinisme weer tot de fundamenten der rechtswetenschap doorstootte en die, zonder ooit in strikte zin een school te vormen, op de beoefening van burgerlijk recht, staatsrecht en volkerenrecht een eigen merk drukte.

Zeker, er vielen ook eigenaardigheden op waaraan de overledene bij het klimmen der jaren meer toegaf. Geleidelijk aan raakte hij van strijd of zelfs van inspanning afkerig en gaf er de voorkeur aan in besloten kring bekrompenheid en misvatting te hekelen. Maar nooit ontbrak een met mildheid getrokken slot-som. Op de centrale punten werd vanaf de kathedier en uit de gesprekstool in een gelukkige vereniging van intellect en intuïtie, van redelijke verantwoording en in de diepste diepte van het innerlijk leven wortelende overtuiging, een „christendom met grote keur” in ootmoed voorgedragen.

Nog een geheel ander gebied betrad de ontslapene. Hij was een kleine veertig jaren lid van deze Kamer waar hij een voorname positie bezet hield. Aan beginsel en actualiteit elk het toekomstend deel schenkend, bewees Anema hoe christelijke staatkunde niet in wereldvreemde leerstelligheid behoefde te vluchten. Zo dikwijls als er een wat onvruchtbaar zich afzetten tegenover anderen dreigde, slaagde hij er in het wezenlijke weer op de voorgrond te plaatsen, wanneer dat mogelijk was, een brug naar bredere samenwerking slaande. Aan het eind van zijn politieke loopbaan werd hij door mee- en tegenstander geëerd als een man van groot formaat.

Thans is dit leven afgesloten. De laatste jaren waren eenzaam en de vlam taande. Vrienden vielen weg en jongeren voelden, in weerwil van het wonderlijke aanstonds door de grijsaard gelegde contact, dat Anema zich niet geheel wilde binden, dat hij bij alle hartelijkheid een afzonderlijk bestaan leidde. Dit sterven herinnert er ons weer aan hoe alle leven een voortdurend afscheid nemen is. Anema vormde een vast punt in het bestaan van zijn discipelen; hij was mijn leermeester, mijn promotor, mijn vaderlijke vriend. Hij heeft, in nauwere omgang met Struycken, Van Vollenhoven, Limburg, Van Eysinga getreden, voor sommigen van zijn vakgenoten veel betekend. Hij was op staatkundig terrein een parlementariër die imponeerde. Het wezenlijke is nog niet gezegd. Hij werd bemind. Zelf tot in hoge ouderdom aan Abraham Kuyper en diens nagedachtenis verknocht, riep hij bij hen die hem persoonlijk nader kwamen, iets te voorschijn wat zeldzaam is: erbidige aanhankelijkheid! Hij is voor wie hem goed kende, onvergetelijk.

Zij, die tot zijn onmiddellijke familiekring behoren, mogen troost putten uit de wetenschap, dat hij is ingegaan tot de vreugde van zijn Heer die hij op aarde heeft willen dienen met de soms vervaarlijke felheid van zijn hart.

Programma

van de grote A.R. vrouwenbijeenkomst op woensdag 16 maart 1966 in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, Mariaplaats te Utrecht (5 minuten lopen van het station).

- Opening en welkom door de presidente van het A.R. Vrouwencomité, dr. F. T. Diemer-Lindeboom.
- Samenzang.
- Begroetingswoord door de voorzitter van het Centraal Comité, dr. W. P. Berghuis.
- Een groep kweekschoolleerlingen uit Den Haag voert Israëlische volksdansen uit.
- Toespraak door mej. J. van Leeuwen, lid van het Centraal Comité der A.R. Partij, titel onderwerp: „U kiest”.
- Samenzang.
- Uitvoering Israëlische volksdansen.
- Slottoespraak door de heer B. Roolvink, voorzitter van de A.R. Tweede Kamerfractie, titel onderwerp: „U beslist”.
- Samenzang.
- Sluiting.

De samenzang zal worden begeleid door de heer Anne Kalkman, orgel.

De samenkomst zal van 13.30 - ± 16.00 uur duren.

Het programma kan (kosteloos) worden aangevraagd op het partijbureau dr. Kuyperstraat 3 te 's-Gravenhage. Dit programma geldt tevens als toegangsbewijs.

Aanmeldingen moeten vóór maandag 14 maart zijn ontvangen.

kels, Capelle aan den IJssel; 5. T. Hopman, Zoetermeer; 6. Ir. W. Brink Jzn., Schoonhoven; 7. C. G. Karssen, Bodegraven; 8. Mr. R. M. van Reenen, Gouda; 9. C. Rijkaart, Ouderkerk aan den IJssel; 10. Mr. A. J. Meijer, Alphen aan de Rijn; 11. M. Paats, Alphen aan de Rijn; 12. C. A. van der Hooff, Waddinxveen; 13. H. A. Brokking, Rotterdam; 14. Mr. J. J. Hangelbroek, 's-Gravenhage; 15. Dr. Joh. J. Neuteboom, Rotterdam; 16. Drs. T. Spaan, Voorburg; 17. Dr. A. Veerman, Rijswijk Z.H.; 18. N. van der Brugge, Giessenburg; 19. H. Verschoor, 's-Gravenhage; 20. Mr. H. H. Douma, Barendrecht.

Kieskring V (Delft):

1. Dr. A. Veerman, Rijswijk; 2. D. P. Valstar, Maasdijk (gem. Naaldwijk); 3. J. v. Katwijk, Schiedam; 4. G. Wapstra, Vlaardingen; 5. Mej. J. v. Leeuwen, Rijswijk; 6. G. v. Hofwegen, De Lier; 7. C. v. d. Kruk, Monster; 8. Drs. W. M. Dolman, Delft; 9. J. v. Gelderen, Maassluis; 10. D. Vogelesang, 's-Gravenzande; 11. A. Buitelaar, Maasland; 12. K. Kars, Wateringen; 13. H. A. Brokking, Rotterdam; 14. Mr. J. J. Hangelbroek, Den Haag; 15. N. v. d. Brugge, Giessenburg; 16. Dr. J. J. Neuteboom, Rotterdam; 17. Drs. T. Spaan, Voorburg; 18. H. Vink, Gouda; 19. Mr. H. H. Douma, Barendrecht; 20. H. Verschoor, Den Haag.

Kieskring VI (Dordrecht):

1. N. van der Brugge, Giessenburg; 2. L. van Bohemen, Dordrecht; 3. J. van Es, Oud-Alblas; 4. A. Baars Azn., Sliedrecht; 5. M. W. Schakel, Hoornaar; 6. S. Top, Brandwijk; 7. F. A. van den Berg, Bleskensgraaf; 8. P. J. Wetseelaar, Dordrecht; 9. L. van Valen Pzn., Dubbeldam; 10. W. den Hartog, Leerdam; 11. H. v. Bockel, Alblasserdam; 12. M. Oostlander, Gorinchem; 13. A. D. Viezee, Streefkerk; 14. H. H. Douma, Barendrecht; 15. A. Veerman, Rijswijk; 16. J. J. Hangelbroek, 's-Gravenhage; 17. H. Vink, Gouda; 18. T. Spaan, Voorburg; 19. H. A. Brokking, Rotterdam; 20. J. J. Neuteboom, Rotterdam.

Kieskring VII (Ridderkerk):

1. H. H. Douma, Barendrecht; 2. J. J. C. la Fleur, Middelharnis; 3. P. B. Bakker, Oud-Beijerland; 4. H. Jorritsma, Spijkenisse; 5. N. van der Brugge, Giessenburg; 6. H. A. Brokking, Rotterdam; 7. J. J. Neuteboom, Rotterdam; 8. J. J. Hangelbroek, 's-Gravenhage; 9. H. Verschoor, 's-Gravenhage; 10. T. Spaan, Voorburg Z.H.; 11. H. Vink, Gouda; 12. A. Veerman, Rijswijk; 13. A. C. Tactor, Poortugaal; 14. C. A. van Loon, Oude Tonge; 15. R. P. Graveland, Klaaswaal; 16. N. P. Kremer, Zuidland; 17. G. van Nes, Ridderkerk; 18. M. A. van den Hout, Zwijndrecht; 19. W. F. v. Spronsen, Brielle; 20. C. van Rump, Stad aan 't Haringvliet.

Provincie Zeeland

Lijst 4

Kieskring I (Middelburg):

1. J. van den Bos, Tholen; 2. J. A. van Bennekom, Middelburg; 3. A. A. van Eeten, Nieuwerkerk; 4. D. Geuze, Oostburg; 5. W. Huson, Oost- en West-Souburg; 6. C. Balkenende, Biezellinge; 7. J. Scheele, Terneuzen; 8. G. J. de Jager, Anna Jacobapolder; 9. I. Filius, Vlissingen; 10. H. J. Colijn, Kloetinge; 11. H. Steur, Middelburg; 12. L. A. Hartman, Middelburg; 13. A. de Buck, Veere; 14. C. Joziassse, Vrouwenpolder.

Kieskring II (Vlissingen):

Eerste 10 alsvoren: 11. J. Kodde, Biggekerke; 12. B. Koole, Oost- en West-Souburg; 13. K. Wouters, Zoutelande; 14. C. van Veenendaal, Vlissingen.

Kieskring III (Zierikzee):

Eerste 10 alsvoren: 11. S. Francke, Kerkwerve; 12. J. C. Spaans, Zierikzee; 13. J. A. v. d. Bijl, Zonnemaire; 14. L. bij de Vaate, Bruinisse.

Kieskring IV (Tholen):

Eerste 10 alsvoren: 11. H. Jansen, Tholen; 12. J. J. Versluijs, Oud-Vossemeer; 13. H. J. Smith, Sint Annaland; 14. D. Uijl, Poortvliet.

Kieskring V (Goese):

Eerste 10 alsvoren: 11. J. W. Bol, Yerseke; 12. A. Sandee, Kamperland; 13. J. C. Fossen, Goese; 14. P. S. Marinussen, Kloetinge.

Kieskring VI (Sluis):

Eerste 10 alsvoren: 11. P. S. Dekker, Zuidzande; 12. P. Zegers, Breskens; 13. G. W. Buijze, Breskens; 14. J. de Koeijer, Schoondijke.

Kieskring VII (Hulst):

Eerste 10 alsvoren: 11. F. de Koeijer, Zaamslag; 12. W. Voogt, Terneuzen; 13. W. J. Dieleman, Sluiskil; G. van Hoeve, Sluiskil.

Provincie Noord-Brabant

Kieskringen I ('s-Hertogenbosch), II (Grave), IV (Heusden), V (Helmond), en VI (Eindhoven):

1. Drs. D. Schouten, Waalwijk, C.H.; 2. K. de Geus, 's-Gravenmoer, A.R.; 3. A. Korteweg, Zevenbergen, C.H.; 4. Mr. J. N. Scholten, Andel, A.R.; 5. Mr. A. F. J. Finze, Eindhoven, C.H.; 6. Drs. J. Koning, Eindhoven, A.R.; 7. Mr. Drs. Joh. E. Chr. van der Laan, Uden, C.H.; 8. J. Biesheuvel, Nieuwendijk, A.R.; 9. D. J. Kaasjager, 's-Hertogenbosch, C.H.; 10. T. F. Praasterink, Helmond, A.R.; 11. C. B. Bouman, Werkendam, C.H.; 12. Drs. B. Combee, Eindhoven, A.R.; 13. Mevr. A. M. Werther-van Suylekom, Almkerk, C.H.; 14. J. de Vroome, Oud-Heusden, A.R.; 15. J. L. van Rijswijk, Andel, C.H.; 16. R. Dijkstra, 's-Hertogenbosch, A.R.; 17. Dr. Ir. G. A. Kluitenberg, Eindhoven, C.H.; 18. M. van Prooyen, Sprang-Capelle, A.R.; 19. A. J. Kuysten, Sprang-Capelle, C.H.; 20. L. G. van de Beek, Gendersen, A.R.

Kieskringen III (Tilburg), VII (Breda), VIII (Zevenbergen), IX (Bergen op Zoom):

1. A. Korteweg, Zevenbergen, C.H.; 2. K. de Geus, 's-Gravenmoer, A.R.; 3. Drs. D. Schouten, Waalwijk, C.H.; 4. Mr. J. N. Scholten, Andel, A.R.; 5. A. B. Kramer, Breda, C.H.; 6. C. D. van Oosten, Klundert, A.R.; 7. A. Oosters, Bergen op Zoom, C.H.; 8. Ir. A. Smid, Breda, A.R.; 9. J. A. Dekkers, Willemstad, C.H.; 10. D. Westerhof, Bergen op Zoom, A.R.; 11. A. H. Munsters, Fijnaart, C.H.; 12. Mevr. J. Jonkers-Tiemensma, Breda, A.R.; 13. D. C. van der Kamp, Breda, C.H.; 14. Ds. P. Visser, Tilburg, A.R.; 15. Mevr. M. Mout-Schelfhorst, Breda, C.H.; 16. C. L. König, Raamsdonksveer, A.R.; 17. D. W. Marcus, Hoge en Lage Zwaluwe, C.H.; 18. A. Stange, Dinteloord, A.R.; 19. H. van der Dussen, 's-Gravenmoer, C.H.; 20. C. P. Koekkoek, Willemstad, A.R.

Provincie Limburg

Eén gelijklopende lijst voor alle acht Statenkiezingen, Maastricht, Gulpen, Sittard, Heerlen, Roermond, Weert, Venlo en Horst:

1. N. van Rooyen, Heerlen, A.R.; 2. J. H. Bruning, Heerlen, C.H.; 3. K. van Kalsbeek, Heerlen, A.R.; 4. Tj. de Graaf, Brunssum, C.H.; 5. Chr. C. v. Ree, ing., Sittard, A.R.; 6. Mej. C. C. Dormaar, Heerlen, C.H.; 7. J. Lanser, Venlo, A.R.; 8. Mr. J. Ek, Maastricht, C.H.; 9. J. van den Berg, Weert, A.R.; 10. A. Booy, Stein, C.H.; 11. H. Teitsma, Brunssum, A.R.; 12. W. van Agteren, Maasbracht, C.H.; 13. Ir. J. Strikwerda, Geleen, A.R.; 14. J. F. C. M. Guil-laume, Geleen, C.H.; 15. Ir. G. P. Wiersema, Roermond, A.R.; 16. J. P. Crum, Waubach, C.H.; 17. Mej. A. A. van Kalken, Maastricht, A.R.; 18. H. P. Miestus, Urmond, C.H.; 19. Drs. N. Scheps, Heerlen, A.R.; 20. L. Hagedoorn, Geleen, C.H.

Vraaggesprek met de heer

H. Algra

• Vervolg van pag. 7

de bocht als hij voor de Mammoetwet stemt of er tegen? Daar hebt u een duidelijk voorbeeld. Bruins Slot en ik hebben beiden de grootste principiële bezwaren tegen die wet. Anderen zijn er voor; zijn er trots op dat zij de wet er mee door geholpen hebben. Wat heeft dat nu met progressief of door de bocht gaan te maken. Niets! Er zijn nuanceringen. Maar de zaken niet versimpelen.

Vraag: U bent het toch met mij eens dat een groep als Patrimonium op dit moment over bepaalde, ook essentiële zaken anders denkt dan de leiding van de partij.

De heer A.: Ja, dat ben ik met u eens. Ik geloof niet dat Patrimonium op dit ogenblik een bijdrage levert die werkelijk constructief is. Ze nemen een kritische houding aan. Er zitten in die kritiek ook elementen waarin ze gelijk hebben. Maar ze komen niet met een werkelijk christelijk-sociale conceptie. Patrimonium heeft die vroeger wel gehad.

Vraag: Vindt u wel dat de partij de problemen eigentijds tegemoet treedt?

De heer A.: Ja, inderdaad. Maar ik vind aan de andere kant dat er bij ons, net als bij de andere partijen te weinig belangstelling, te weinig feeling ook is voor de principiële achtergrond van de partij. Dan heeft men ook niet dat wezenlijk radicale dat tot de wortel gaat.

Vraag: Dat wilde ik u nu gaan vragen. Ik heb hier uw artikel in A.R. Staatskunde van september 1965 voor mij: „Beginsel en Causaliteit”. In het laatste gedeelte wijst u op het feit dat tegenwoordig menig politicus aarzelt of weigert zijn principiële uitgangspunt te bespreken. Dat bedoelt u?

De heer A.: Ja juist. Dat gaat nog 't best in de Eerste en Tweede Kamer. Ik vrees minder goed in de Provinciale Staten en Gemeenteraden omdat het besturende colleges zijn. Daar worden veelal praktische oplossingen aanvaard. Neem nu b.v. de Mammoetwet van minister Cals. Toen heb ik alsmear proberen aan te tonen: dit is een typisch Thomistische visie op het leven. Maar Cals wilde daar geen debat over. Het moet het uitgangspunt zijn, niet incidenteel maar van het beleid.

Vraag: Hoe lang loopt u al mee in de politiek?

De heer A.: Ik heb nog één Deputatenvergadering meegemaakt waar Kuyper de leiding had. Dat was in 1917.

Vraag: Wat vindt u in die lange tijd nu het meest veranderd in de A.R. Partij?

De heer A.: Als je het organisatorisch bekijkt, dan zeg ik: we hadden toen een leider, nu niet meer. (We hebben nu een voorzitter).

De heer A.: Ja, ik vind dat een vooruitgang, want dat is een bewijs dat de partij verder mondig geworden is. Maar daardoor krijg je het gevaar dat veel zaken verdrinken in commissies en dat niet snel en duidelijk gezegd wordt, waar het op staat. Wat uit zo'n commissie komt is vaak sterk compromissoir, terwijl de leider vroeger met een slagzin werkte.

Vraag: Wat vindt u in het algemeen in de politiek veranderd?

De heer A.: Het voornaamste is dat de politiek veel gecompliceerder wordt, minder een eigen nationaal karakter draagt en in sterke mate overheerst wordt door de macht van de economie in het algemeen.

Vraag: Vindt u dat jammer of accepteert u dat als behorende bij deze tijd?

De heer A.: Het behoort bij deze tijd maar er zijn zeker mensen die de macht van de economie overschatten. Ze denken dat de economen alles weten en dat alle problemen van de economie afhangen.

Vraag: Een laatste vraag. Wat moeten we doen om de A.R. Partij aantrekkelijk te houden of te maken voor jonge kiezers. Als je aan komt zetten met beginselpolitiek slaan velen dicht.

De heer A.: Eerlijk zeggen dat we veel zaken tot beginsel gebombardeerd hebben die het niet waren. Maar toch weer over het echte beginsel praten en zeggen dat zulks terugleidt tot de Bijbel. Ik spreek niet zoveel over beginselpolitiek. We moeten, net als we hebben een school met de Bijbel, hebben een partij met de Bijbel. Als de Bijbel niet meer openligt dan kun je nog zoveel over beginselen praten.

Vraag: Een Evangelische partij dus?

De heer A.: Ja.

Binnenkort verschijnt

een keuze uit de hoofdartikelen van de heer H. Algra, verschenen in het A.R. weekblad Nederlandse Gedachten.

Voor een mondig volk

Het boek heeft een omvang van ± 200 pagina's gedrukt op houtvrij romanpapier.

Het omslag is gedrukt in 4 kleuren.

Prijs f 7,90

samenstelling:

G. J. H. GRIFFIOEN
EN H. GRINGHUIS

uitgeefster:

DRUKKERIJ LIBERTAS N.V. DRIFT 13 - UTRECHT
OOK VERKRIJGBAAR IN DE BOEKHANDEL

Naam of aanduiding boven kandidatenlijst

VOOR de laatste keer vestigen wij de aandacht der kiesverenigingen op de plaatsing van de naam of de aanduiding boven de kandidatenlijst voor de gemeenteraad.

Om een naam of aanduiding boven de kandidatenlijst te plaatsen, dient men een **verzoek tot registratie** (volgens artikel G 3 der kieswet) in te dienen bij het **centraal stembureau**. Dat moet in alle gevallen gebeuren. Formulieren verkrijgbaar **ter gemeentesecretarie**.

Wanneer daarbij gebruik gemaakt wordt van de naam of aanduiding van onze partij (Anti-Revolutionaire Partij/A.R.) moet men **daarnaast een verklaring** (model G 2-1) aanvragen bij

Uiterlijk 7 maart a.s.!

het **partijbureau**, waarin het Centraal Comité akkoord gaat met het gebruik van deze naam of aanduiding. De verklaring model G 2-1 heeft men niet alleen nodig als men als A.R. apart met een kandidatenlijst uitkomt, maar ook als men in combinatie met een andere partij uitkomt en b.v. A.R.-C.H.U., A.R.-G.P.V. enz. boven de lijst wenst te plaatsen. De **verklaring** heeft men niet nodig als men samen uitkomt, b.v. onder de naam "Protestants-christelijke lijst". Wel moet men ook in dat geval, zoals hierboven al gezegd, het **verzoek tot registratie** van de naam "Protestants-christelijke lijst" indienen.

De termijn sluit uiterlijk **maandag 7 maart a.s.**

Betaling abonnements- gelden

Wij zouden onze abonnees willen verzoeken ten spoedigste het abonnementsgeld ad f 8,— per jaar, respectievelijk f 4,— per half jaar, over te maken op **postgirorekening nr. 89673 van de A.R. Partij-Stichting, Dr. Kuiperstraat 3 te 's-Gravenhage**. Gaarne vóór 10 maart a.s.!

Na 10 maart zullen de kwitanties ter incasso worden afgegeven. Dit betekent, dat u dan f 0,80 incassokosten in rekening moet worden gebracht. Door vóór 10 maart te gireren kunt u dit voorkomen.

Mogen wij op uw medewerking rekenen? Bij voorbaat dank daarvoor.

(16)

Het begint puur donker te worden, er kon wel eens slecht weer op til zijn, maar eerst..... Dekfels, wat is dat? Het regent waarachtig al.

Klunder laat zich een term ontglippen, die juist niet van eerbied getuigt voor het Opperwezen. Het betekent zoveel als: konden ze daar hierboven niet even mee wachten?

Met uitgestrekte hals tuurt hij naar de lucht. In het Zuiden hangt een donkere wolk, sterk gezwollen, zwoel en zwaar als een overrijpe vrucht, die dreigt te bersten en dan ineens — trekt de bliksem in een fractie van een seconde een vlammeende zig-zag lijn daar door heen. In de verte rommelt de donder. Dikke druppels glijden traag als tranen, die tegen wil en dank worden geschreid, over het raam. De wind ontwaakt in de bladeren van de bomen, hij schudt ze in toenemende woede en doet het watergordijn, dat voor de horizon hangt, aansuizen in onheilspellende vaart. Weer gromt Klunder een vloek.

Cor, die stilletjes aan het huilen is geslagen, onderbreekt zijn snikken. Een wrokkig gevoel in zijn binnenste schreeuwt om genoegdoening. Dit wordt hem nu enigermate geschonken. Hij gunt zijn stiefvader deze tegenslag van heler harte. Maar dan knakt zijn hoofd weer ontmoedigd in zijn armen, dat andere, dat heel erge, dat hij niet uit logeren mag, wordt er niet door weggenomen.

HOOFDSTUK VIII

Klaas Groet en Barend Klunder zitten bij de tafel en smoken hun pijpje. Tussen hen in laat de lamp een lichtvlek op de vloer vallen, naast de kachel. Daar heeft Cor zich geïnstalleerd. Hij knutselt een karretje voor Femmie in elkaar, met als materiaal een sigarenkistje en een paar klosjes. Het kost dus niets, daarom kon het zijn stiefvaders goedkeuring wegdragen, dat hij hier zijn avond aan besteed, hoewel er ook nog een partij erwten uitgezocht moet worden. Het is echter voor Femmie, dat maakt ook nog verschil. Want al gunt Klunder zich niet zoveel tijd, om zich zo met z'n enig dochtertje te bemoeien als meer pretlievende en minder arbeidzame vaders wel plegen te doen, toch is hij op zijn manier wel gek met zijn kleine meid. Getuige het feit, dat Cor, die anders voor de liefhebberij geen hamer en spijkers in z'n handen kan nemen, of het wordt door z'n stiefvader aangemerkt als houtverknoeien en dagdieverij, nu ongehinderd zijn gang kan gaan. Hij mag anders dan alleen zijn uitgesproken aanleg voor het timmervak ontwikkelen, als er in huis of boet iets gerepareerd moet worden. Dan spaart het een timmerman uit en is het dus een geoorloofde bezigheid.

Cor was eigenlijk van plan geweest dadelijk na schooltijd met 't karretje te beginnen, om het plezier niet mis te lopen van Femmie als een beweeglijk kwikstaartje om zich heen te zien wippen, maar pa had als naar gewoonte een zeer overladede programma van werkzaamheden. Met pa's fiets naar de smid. Dat was punt één. Toen een zak wortels wegbrengen. Daar had hij nog een hele klus aan want hij moest er eerst de rottige stukken afsnijden. Evengoed moest hij er een knaak voor vangen. Dat brengen ze op de veiling ook op, zei pa. Ja, pa is vies bij, al zegt hij nooit een woord te veel. Toen moest hij helpen in de koolboet tot broodetens-tijd. Zijn handen en nagels zien er uit, verschrikkelijk, zo vree dat paarsblauw van die verdulde kool in je huid en kruipt 't onder de nagels. Zul je de meester morgen weer es horen:

„Cornelis, mijn zoon, ga heen en was je handen.”

„Wil er niet af, meester.”

„Gekheid, Cornelis, gebruik dan bleekwater.”

„M'n vader zal me zien aankomen, meester! Weet u niet, dat een kruik bleekwater vijftien hele centen kost, nee? Nou ik wel, vaak genoeg gehaald bij Guurt Modder.”

Cor proest in zich zelf. Stel je voor, dat hij eens werkelijk de meester zulke antwoorden gaf, wat zou die grote vraagtekens van z'n ogen maken, maar Cor gelooft toch niet, dat hij er verder veel kwaad mee zou kunnen. Meester Bergmans is een bar aardige man, hij houdt van een lolletje. En Cor heeft een streepje bij hem voor. Hij is vroeger bij moeder in de kost geweest, dat scheelt.

„Hier, Cor, je koffie. Je laat ze helemaal koud worden!” Z'n moeders stem is ineens vlak bij hem. Hij had zomaar niets geen erg in haar, zo druk had hij 't met allerhande prakkezaties en fantasieën. Terwijl hij drinkt bewondert zijn moeder het wagentje.

„Mooi, hoor!” prijst ze. Hij kijkt trots gelukkig naar haar op. Uit Coba's milde zachtmoedige ogen lichten hem louter liefde en goedheid tegen. Ze laat stilletjes toe, dat hij met zijn wijsvinger de achtergebleven suiker uit zijn kopje likt, hoewel ze beiden zeer goed weten, dat zulks als puntje bij paaltje komt, niet netjes is.

„Smaakt 't?” fluistert ze.

„Heerlijk!” knipoogt Cor. En dan maakt hij haar deelgenote van zijn grootse plannen. Hij gaat het karretje als het klaar is, rood verven. Coba knikt al instemmend, dan draait pa zich een kwart slag om en hij vraagt op een toon van kalme meerderheid: „Heb je verf?”

Cor schudt ontkennend, timide. Het is precies dezelfde gewaarwording alsof iemand een prachtige gekleurde zeepbel, die hij nog maar pas 't leven had ingeblazen, moedwillig stuk sloeg. Hij spreekt echter niet tegen. Het werd hem door zijn moeder met de papiepel ingegeven, dat een grote mond altijd lelijk staat, maar zeer in 't bijzonder in 't bijzijn van vreemden. Daarbij heeft hij al vroeg geleerd, zich te schikken in 't onvermijdelijke en verkreeg alzo doende een groot aanpassingsvermogen. Hij gaat zinnen op middelen om toch zijn doel te bereiken. Cor is vindingrijk. Het is niet voor de eerste keer, dat hij van de nood een deugd moet maken. Weet je wat? Hij heeft toch zeker een ome Jan, een broer van pa. Die brengt altijd wat mée, als hij komt, net zo goed voor hem als voor zusje. En die heeft iedere keer haast wel wat nieuws aan zich, 's 't geen pak, dan wel een das of een hoed. „Lef genoeg, maar rijk wordt ie nooit” zegt pa. Je zou zeggen, hoe komt pa in vredesnaam aan zo'n broer, ze lijken net niks op elkaar. Trouwens, opa en oma en de tantes zijn ook heel anders als pa, lang zo stijf niet.

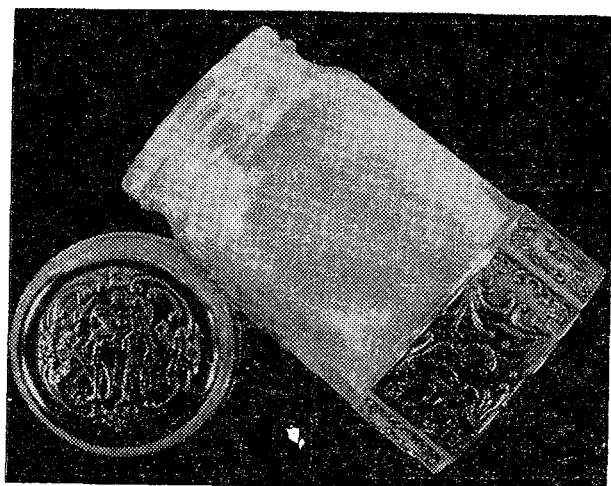
Hij speelt 't zo ook wel klaar. Ze glimlacht terug. De zorgengroef tussen haar ogen effent zich weer en haar mond ontspant zich. Tevreden prutst Cor verder en luistert naar de weinig vlottende conversatie der mannen. Het gaat trek-kende, hoor.

Nee, dan houdt hij vrij wat meer van de royale aard van zijn moeder. Over hem hoeft ze niet in de piepzak te zitten.

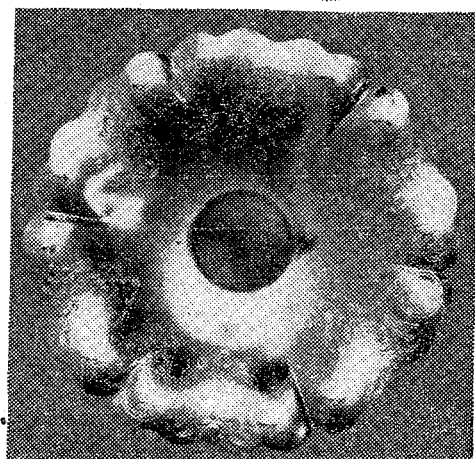
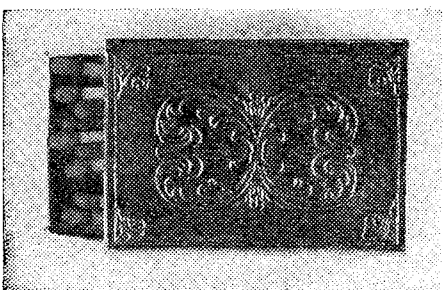
Alles ging naar wens. Klaas haastte zich zijn eigen tabakszak te voorschijn te halen. Ja, pa is er goed achter. Hij leeft altijd op een goedkoopje. Evenwel vindt Cor 't niet mooi. „'n Olde schrapperd” noemen ze pa onder elkaar. En ome op een hele slimme manier.

Hij zei: „Je hebt zelf zeker wel rokerij bij je, anders kun je van mij wel wat krijg'n!”

(wordt vervolgd)

Lepeltje 1 abonnee
Brievenopener 2 abonnees
Luciferschuif 3 abonnees
Bonbonschaal 4 abonnees
Jampothouder 5 abonnees

Honderd en vijftig ...

nieuwe abonnees in twee maanden. Een prachtig resultaat! Werft u — vooral in deze verkiezingsmaand — ook mee? Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 4,— per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting,

Dr. Kuiperstraat 3 - Den Haag.

UIT ONZE BOUW- EN AANNEMERS-WERELD

Verplaatsbare HOUTEN GEBOUWEN
 DIRECTIE- EN SCHAFTKETTEN
 NOODWONINGEN
 SCHOLEN EN KERKEN
 DIRECTIE- EN SCHAFT- WAGENS ETC.
HABBO HARDINXVELD
 TELEFOON Giessendam-Hardinxveld 2141

VAN LEEUWEN BUIZEN ZWIJNDRECHT

Firma Jan de Mik
 HARDINXVELD-GIESSENDAM
 Aannemers van OEVERVERBINDINGSWERKEN GRIENDHOUTHANDEL
 Telefoon 01846 - 2156 - 2484
 Hardinxveld-Giessendam

FIRMA G. DRAISMA
 Aannemingsbedrijf Makkum
 ALLE BETONWERKEN EN UTILITEITSBOUW

Voor betere beton...
N.V. Schokbeton
 Fabrieken te Zwijndrecht, Kampen, Elburg en Vianen.
 Bouwbedrijf te Zeist.

Leveranciers van steigerpalen - kortelingen - betonstempels - perkopalen - heipalen - boompalen - afraasteringspalen - piketten - ook gecreosoteerde palen

RONDHOUTHANDEL M. J. WILBRINK & ZOON
 Dorpsstraat 193 - Beekbergen - Tel. 05766 - 397

HOUTHANDEL EN KISTENFABRIEK MEILINK N.V.
 Borculo - Hofstraat 10 - Tel. 05457- 561
 Zutphen - Marsweg 19 - Tel. 05750-3748
 HOUTZAGERIJ - HOUTHANDEL KISTENFABRIEK

Koopt een goed kostuum
 enorme keuze tegen uiterst scherp gestelde prijzen.
 De verste reis is lonend
DUTHLER VARSSEVELD

Voor al uw vervoer in binnen- en buitenland
N.V. Intern. Transportbedrijf DE RIJKE
 Telex 22424
 Telefoon (01880)-2312 - 3058
 SPIJKENISSE - BREEWEG 5

Hotel-pension „Dreyeroord“
 Telefoon 3169 - OOSTERBEEK

ENKELE dagen geleden ben ik weer verblijd met een brief van de INSPECTEUR der directe belastingen. INSPECTEUR met grote letters oftewel kapitalen, directe belastingen met kleine letters oftewel onderkast. Eerlijkheidshalve voeg ik hieraan toe dat in het „te AMSTERDAM“, ook AMSTERDAM met grote letters was gedrukt. Men noemde mij „Heer“ en ergens ga ik schuil achter de cijfers 280409. Dat zal dan wel de Vondeling-code zijn, voor het geval ik mocht wegraken in de dossiers. In wezen komt het schrijven neer op een aantal nogal indringende vragen, zoals nieuwsgierigheid naar mijn naam en mijn adres. Die naam en dat adres kende de INSPECTEUR al lang, anders had mij zijn schrijven nooit bereikt. Daarop volgt een zeer gemeende belangstelling voor mijn kinderen, eventueel voor mijn stiefkinderen en pleegkinderen, al of niet tot mijn huishouden behorende. Het gaat om de kinderen geboren in 1950 t/m 1965, om die geboren in 1939/1949 en om één (nadruk op één) ander kind, geboren in een (zonder nadruk) der jaren 1939 t/m 1949.

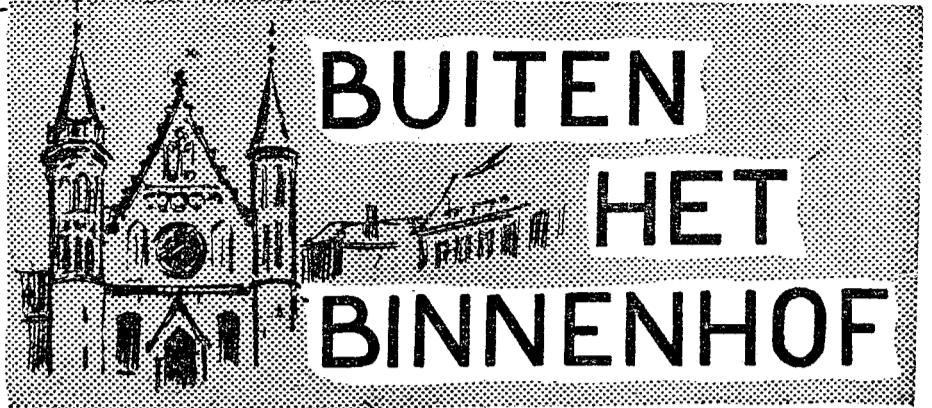
Ach, een mens vindt dat vriendelijk niet waar? „En hoe gaat het met de kinderen?“ is een belangstellende vraag, welke er altijd nog wel ingaat. Ik krijg echter de kriebel als ik na die prettige belangstelling lees: „Was u op 31 december 1965 gehuwd?“ Een nette vraag, maar hij komt zo eigenaardig direct na dat informeren naar de kinderen. Vroeger las ik altijd: „Was u op 31 december gehuwd? Zo ja, waarom niet?“ Doch dat zal ik dan wel fout gelezen hebben. Want de INSPECTEUR is niet dom. Vervolgens wil de INSPECTEUR weten wat mijn beroep of betrekking is. Wat is het verschil? Dat zal ik u zeggen. Een beroep slaat op werkring of ambacht. Een betrekking is een ambtelijke post. Baas of geen eigen baas, snapt u?

Goed. Direct daarop knelt de vraag of mijn vrouw of ik in 1965 nog bijverdiensten gehad hebben. En dan wordt het moeilijk, want ik ben namelijk geen eigen baas. De INSPECTEUR begint namelijk na deze wel of niet genoten bijverdiensten aan investeringsaftrek en aan desinvesteringbijtelling, aan vervoegde afschrijving en verlies- en winstrekening. Nu kunt u zeggen dat ik die paragraaf (8) kan overslaan, maar als ik een klein baasje was, kon ik die niet overslaan. En ik wed dat, als ik timmerman was, of bijtgrage paarden had, ik gelezen had „desinvesteringbijtelling“.

Gelukkig wordt de brieffschrijver-vragensteller duidelijker als hij het heeft over regelmatig reizen volgens tabel. Dat heeft niets met het Spoorboekje te maken, vergis u niet. Het geldt alleen voor reizen tussen huis en werk, over een afstand van meer dan tien kilometer. Aangezien ik op een steenworp van mijn kantoor woon (pardon, kantoor van de N.V., welke ik mag dienen) mag ik die vraag overslaan.

En dan maar heerlijk doorgaan met overslaan: Geen huur of pacht of verdere opbrengst van onroerende of roerende goederen; geen erfpachtcanons, geen opbrengst van effecten, geen rente van hypotheaire vorderingen, geen rente van tegoeden bij boerenleenbanken en geen lijfrenten. Wat is een onbemiddeld mens toch gelukkig!

Er schuilt overigens een heerlijk adagium in het schrijven van de INSPECTEUR. Telkens kom ik het zinnetje tegen: „Zuivere inkomsten“. Ik ben nu gekomen aan de uitkeringen van publiekrechtelijke aard, welke niet onder loon van vraag 9 vallen. Terug naar vraag 9. Begrepen. En dat zegt wat voor een man als ik! Maar wat is

winst uit aanmerkelijk belang! Voor verlies uit aanmerkelijk belang kan ik naar vraag 22 (het lijkt wel een ganzebord!) maar het gaat nu om winst uit aanmerkelijk belang. Een belangrijke vraag, waarop ik helaas de INSPECTEUR het antwoord moet schuldig blijven. Ik heb het belang van deze vraag niet mogen aanmerken noch opmerken.

Inmiddels duikt het onzuivere inkomen op. Dat is een gewetenszaak. Wanneer is mijn inkomen onzuiver? Als ik geld verdien met fluor in het drinkwater? Of met de verkoop van rattekruid? Die INSPECTEUR zou ook biechtvader kunnen zijn! Wil u wel geloven dat ik bij vraag 20 dat hele invulbiljet — want daar gaat het om, zoals u begrepen hebt — al knap zat ben? Ik ben in staat achter „Aftrek wegens buitengewone lasten“ een behoorlijk bedrag in te vullen wegens het beantwoorden van moeilijke vragen! Doch ik ga getroost verder.

Wat zijn bonusaandelen, wat zijn claims? Het zijn toch de Nederlandse belastingen, hoop ik? Heb ik claims? Ik weet het niet. Niet dat ik weet, maar al die vreemde woorden brengen een eenvoudige staatsburger in de war. Ik kan vannacht vast niet slapen. Heb ik claims? Heb ik verrekening te biechten van kansspelbelasting? Ik dacht dat kansspelen in ons land geen schijn van kans hebben. Geen kansspelen, maar wel verrekenen. Iets niet toestaan maar wel de winst uit ongeoorloofde praktijken belasten. Foei, INSPECTEUR!

Naar dubbele belasting kijk ik maar niet eens, enkele belasting vind ik al erg genoeg. Gelukkig behoeft ik de laatste vraag niet in te vullen, dacht ik. Maar ik las verkeerd. Pas als ik 65 ben geworden op 1 januari 1965, behoeft ik die vraag niet in te vullen. En dan kom ik nu vermoeid aan het einde. Vroeger, dacht ik, moest ik naar waarheid invullen. Ook al weer veranderd. Nu moet ik verklaren dat ik het aangiftebiljet duidelijk, stellig en zonder voorbehoud heb ingevuld. Wat is stellig?

Stellig is werkelijk, wezenlijk, werkelijk bestaand, aanwezig, zeker, bepaald. Heel wat anders dan „naar waarheid“. Enfin. Ieder jaar wat anders.

Gelukkig kan ik bij de Staatsdrukkerij overdrukken van mijn biljet kopen, à 15 cent per stuk. Postzegels worden niet in betaling genomen. Grapje van minister Suurhof zeker! Dus moet ik — want ik merk nu al dat ik mijn biljet averechts heb ingevuld, 15 cent storten op postrekening 425300. Wat kost dat niet aan administratiekosten?

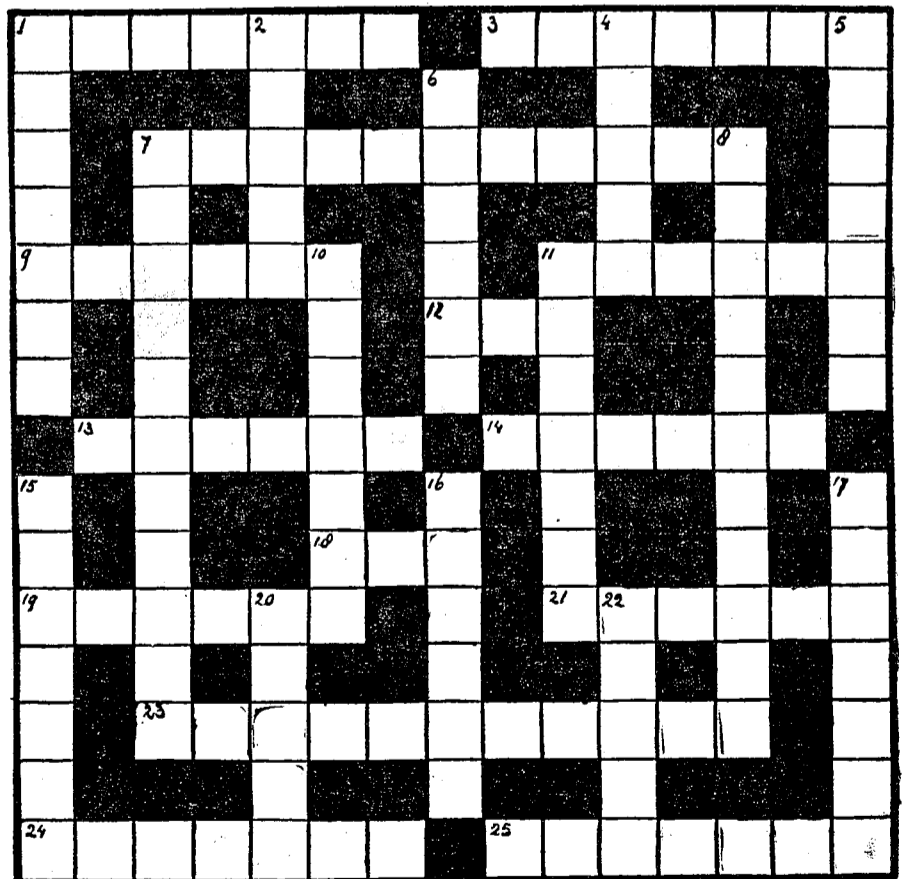
William Franke

... maar nu moet u eens origineel TARVO moutbrood nemen en proeven hoe mals dat is en ... hoe veel langer mals dat TARVO blijft!

Kryptogram
 Horizontaal: „Waterlanders“; 3. lijst van logé's?; neen, werken van iemand, die elders speelt; 7. oppasser buitenshuis?; 9. is vrij; 11. hun produktie is een soort belegging; 12. tijdperk, dat achteraf beschouwd oppervlakkig moet heten; 13. dit raakt kant en wal; 14. de vorst, die dat achter zijn naam krijgt, werd daarmee nooit aangesproken; 18. deze vraag klinkt koud; 19. verdienste van ervaren lieden; 21. vervoer van ijs?; 23. staat op bestelbon van drankjes; 24. „stop“-trein; 25. ritmisch paard?

Vertikaal: 1. Kan men moeilijk thuisbrengen; 2. grasmat; 4. deze godsdienstige groep is te droog; 5. heel klein (gevangen) viswater; 6. zit op de lip; 7. kurk op de drankfles?; 8. die hier niet tijdig genoeg heenging, kan naar de pomp lopen; 10. daar schijnt het nogal hoog te zijn; 11. vijandelijk; 15; bijzondere dure voorraadvorming?; 16. moet de vuurproef kunnen doorstaan; 17. aan het verkeerde is niet de juiste man op de juiste plaats; 20. hoort bij de ontsteking; 22. „springerig“ ervaren kereltje.

Oplossing van 26 februari j.l.

Horizontaal:
 1. daas, 4. kabel, 9. Irak, 13. urn, 14. Naarden, 16. ode, 17. Mekka, 19. roe, 20. Ommen, 2. Enak, 23. tree, 24. krom, 25. ade, 27. merg, 29. in, 30. aders, 31. ra, 33. diets, 36. erg, 37. strik, 39. okt., 40. iel, 41. egom, 42. eek, 43. oksel, 45. aar, 47. mauve, 49. le, 50. hamer, 51. er,

52. riks, 55. ren, 56. Eden, 59. eend, 60. klem, 62. serre, 64. Ria, 66. armee, 68. ere, 69. plakken, 72. elk, 73. rank, 74. smash, 75. kris.

Vertikaal:
 Volgt uit horizontaal, behalve:
 1. dump, 6. broeder, 12. Kent, 18. knoet, 21. meent, 44. erker, 46. Amerika, 48. ander, 58. Aser, 61. heks.

**Kijken
en
zien**

A C H T E R P A G I N A

DAT is niet helemaal hetzelfde, kijken en zien. Zien is in zekere zin meer dan kijken. Je kunt kijken zonder te zien; maar als je ziet kijk je ook. Zien heeft ook iets van visie; verder kijken dan je neus lang is. Overigens wordt ook weer gesproken van: een goede „kijk” op de dingen hebben. Het onderscheid is dus vrij subtiel.

Kijken en zien zijn ook in de politiek belangrijke begrippen. Altijd geweest, maar zeker in onze steeds meer „visueel” ingestelde tijd. Juist in zo'n tijd als de onze moet de partij ook te „zien” zijn en moet de partij er tevens blijk van geven „visionair” ingesteld te zijn.

De mensen moeten naar de partij kunnen kijken. Zij moeten haar ook zien; haar leren kennen zoals zij in feite is.

De partij moet naar zich laten kijken; in deze zin dus: zich te kijk zetten. Wie verbergt zijn licht onder de korenmaat? Onze partij laat zich ook bij de komende verkiezingen weer met nadruk zien. De mensen moeten zien, dat zij er is. Door middel van kranten, folders, advertenties, raambiljetten en affiches op reclamezuilen en aanplakborden.

Van zeer groot belang

Wat is het belang van een raambiljet? Dat is een steeds weer terugkerende en herhaaldelijk gestelde vraag. Wat helpt het nu of je een raambiljet ophangt of niet?

Een voorbeeld. Een kiesvereniging in een grote stad; bij de laatste verkiezingen. Bij de propagandist hangt géén raambiljet. Omdat hij tot vlak voor de verkiezingen met vakantie was. De avond voor de verkiezingsdag is hij weer thuis. Buren bellen aan. Op wie moeten zij ditmaal stemmen? zo vragen zij. Zij wisten het niet nu zij bij deze man geen raambiljet hadden zien hangen, zoals zij tot dan toe gewend waren geweest.

Niet praten, maar doen

ALS men van zo'n geval kennis heeft genomen, dan kan men nog uren en dagen over de waarde van een raambiljet praten, maar het is beter er maar een voor de ramen te hangen.

Daar komt bij, dat de andere partijen ook met raambiljetten werken. Uit dat oogpunt bekeken mag ook onze partij niet ontbreken. Het is een herinnering aan de voorbijgangers, dat ook de A.R. Partij er is.

De A.R. Partij mag in het stads- of dorpsbeeld niet ontbreken. Daarom worden ook de reclamezuilen en aanplakborden benut om er affiches van onze partij op te bevestigen. Kan men het daartoe dan niet beperken?

Natuurlijk kan dat. Maar is dat verstandig? Hoe meer men een aanplakbiljet op allerlei plaatsen ziet terugkeren, hoe beter het is. Dat geldt ook voor de aanplakbiljetten van een politieke partij. Zeker als die biljetten achter de ramen hangen. Daaruit zien de voorbijgangers immers, dat hier en daar en daar en ook daar al mensen wonen die A.R. kiezen. Mensen, die het blijkbaar een goede zaak vinden, dat Anti-Revolutionairen gekozen worden voor het bestuur van de provincie. Mensen, die dit niet voor zichzelf houden, maar ook anderen daarop willen wijzen.

Het is een goede zaak — juist in een land waar betrekkelijk veel partijen zijn — dat ook de partij welke voorgestaan wordt niet uit het oog verloren wordt. De partij moet constant in het oog blijven lopen via alle middelen, welke op een goede wijze te gebruiken zijn. Daartoe behoren pers, radio en televisie; daartoe behoren eveneens verkiezingskranten, folders, advertenties en raambiljetten.

Realiseert u zich ook, dat niet voor niets om allerlei zaken aan te bevelen en in de herinnering, in de gedachten

van de mensen te houden, aanplakbiljetten op reclamezuilen en aanplakborden worden geplakt. Zakelijk alleen reeds zou men dat niet doen als het geen zin zou hebben.

Het is wat!

MAAR niettemin hebt u geen zin om zo'n ding voor de ramen te hebben. U vindt het niet mooi of het maakt uw uitzicht iets moeilijker. Ja, ja, één, twee weken lang! Het is wat! Na het voorafgaande lijkt het ons overbodig over dit punt nog verder te schrijven. Elke kiesvereniging heeft een zending raambiljetten ontvangen. Als u er persoonlijk nog geen hebt, wendt u dan tot de secretaris(-esse) van uw kiesvereniging.

Plaatje én praatje

EEN affiche, een plaatje alleen is niet genoeg om de partij aan de mensen te laten zien. Een praatje moet er altijd bij. Een praatje via een advertentie, via een foldertje, via een verkiezingskrant, via pers, radio en televisie, via een persoonlijk gesprekje.

Er is doorlopend allerlei lectuur op het partijbureau ter beschikking, waaronder uiteraard het Beginsel- en Algemeen Staatskundig Program en het Program van Actie. Ook zijn thans gereed gekomen een **nieuw model-provincieprogram** en een **nieuw model-gemeenteprogram**, welke dus overigens per provincie of per gemeente aangepast en aangevuld kunnen worden al naar gelang de gewestelijke en plaatselijke behoeften en omstandigheden.

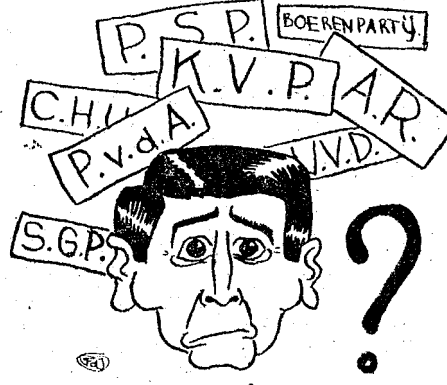
Ook de verkiezingslectuur gaat nu de kiesverenigingen bereiken. Die lectuur moet verspreid worden. Er mag niets — door gebrek aan voldoende behulpzame handen bij de verspreiding — ergens bij een bestuurslid of propagandist blijven liggen. Daar is niemand mee gebaat en u onthoudt allerlei mensen een uiteenzetting van wat de partij wil. Dat is een verkeerde zaak, want de burgers hebben er recht op te weten wat de partij wil, zodat zij een goede keuze kunnen doen.

Verheugend

ER zijn immers nog mensen, die aan een keuze niet toe zijn. Iedereen heeft wel gezien of gelezen over de NIPO-onderzoeken, welke via de N.C.R.V.-rubriek „Attentie” zijn bekend gemaakt. Via steekproeven is nagegaan hoe de mensen zouden stemmen. Er bleken nog heel wat mensen te zijn, die hun keuze nog niet hadden

gemaakt; niet zo maar een paar duizend, maar honderdduizenden! Er is dus nog heel wat te doen om deze mensen op de A.R. Partij te attenderen.

Overigens was het verheugend — ook al moet men dergelijke enquêtes met een zeker voorbehoud bezien — dat duidelijk bleek, dat de A.R. Partij beter in de markt komt te liggen. Het A.R.-percentage bleek volgens het NIPO-onderzoek te zijn gestegen. Ook dit doet ons met vertrouwen de ver-

kiezingsdag — woensdag 23 maart — voor de Provinciale Staten tegemoet zien. Beter: tegemoet gaan. Want ieder van ons heeft op zijn/haar eigen manier in deze resterende weken nog wat te doen om een goede uitslag te bevorderen!

Gezicht

HET gaat om het beeld van de partij naar buiten, alsmede om haar visie op de samenleving van vandaag, morgen en overmorgen. In het langzamerhand gebruik geworden jargon spreken wij dan kortweg van het „gezicht” van de partij.

Dat gezicht kan een partij laten zien in haar woorden en daden, in haar programs, in haar beslissingen en in die van haar vertegenwoordigers in allerlei organen, lichamen en functies. Daarin zien de mensen, de burgers, de kiezers ook het gezicht van de partij.

Sommigen kijken overigens ook wel naar de gezichten van de vertegenwoordigers van de partij; hun gezichten, hun houding, hun optreden. Er zijn politici, die goede persoonlijke stemmentrekkers zijn, zoals filmsterren en tienerzangersterren fanmail krijgen en verzoeken om handtekeningen en foto's. Ergens is het natuurlijk wat onvolwassen, wanneer stemmers, resp. fans zo reageren op uiterlijkheden, tenzij bij de beoordeling ook meespelen innerlijke hoedanigheden en kwaliteiten als moed, karakter en visie.

Zo moet ook een partij niet beoordeeld worden naar oppervlakkigheden, maar naar haar wezenlijke uitgangspunten en doeleinden. Onze partij wil vanuit het Evangelie streven naar een goede samenleving. Dat is kort geformuleerd haar gezicht. Van dat gezicht moeten wij allemaal iets laten zien. Voortdurend en in deze weken in het bijzonder.

WIDEK.

Schimmelpenninck
fijn! die ken ik

Nu proefflacon 1.70

Weg is de MIGRAINE

Steeds weer... en steeds vaker - hoor je spreken over Melisana. Het oude, vertrouwde en natuurlijke middel tegen hoofdpijn, migraine en nerveuze maagpijn. Dagelijks een geringe -- hoeveelheid Melisana helpt. Ook u vindt baat bij het weldadig werkend Melisana. Neem Melisana, de echte Kloostervrouw Melissegeest, tijdig en regelmatig. 't Doet uw hele organisme goed.

Voor uw broodnodige rust
MELISANA
1.70 - 2.90 - 4.90

extra voordelige familieflacon 11.90

Nationaal- en Internationaal Transportbedrijf
FA. M. VISSER & ZONEN
ZOUTKAMP - HOLLAND
Telefoon (05956 317-547)
Gesloten en open wagens - Isotherm vervoer - Kippers en Opleggers voor losgestort - Palletvervoer. Regelmatige ritten op Noord-Duitsland o.a. Hamburg.

HOLWERDA EN ZONEN
DOKKUM - DRACHTEN - ROTTERDAM
Alls transporten Binnen- en Buitenland
Speciaal verhuizingen - Meubeltransporten

OCEAN N.V. DIEREN
KATELBAANDS MEDIA TRANSPORT APPARATUUR
AANSLUITDIAMETERS 13-700 mm
VOOR NEUTRALE- EN CHEM. MEDIA
JAREN IN GEBRUIK VAN CHRISTIANSAND TOT CAPE-TOWN EN VAN VENEZUELA TOT FINLAND
Tel. 4646 (3 lijnen) Telex 45277

STENCILBUREAU Kwiek Zuidsingel 73
Telefoon 03490-21225
Amersfoort.

KWIEK: Dat wil zeggen: 928 aanslagen per minuut op onze IBM MT 72 magnetische bandschrijfmachine (de 1e in Nederland bij een voor derden werkend bedrijf). Wellicht dat er ook voor uw reproductieproblemen bij **KWIEK** een goede oplossing ligt. Bel er eens over. Vraagt u maar naar Codek.

beëdigd fotocopieerder

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

DE MINISTER

voor de provincies,
gemeenten en
ambtenaren is

J. SMALLENBROEK

Vraag: Om niet al te zwaarwichtig te beginnen: bevalt het u minister van Binnenlandse Zaken te zijn?

Minister SmalLENbroek: Uitstekend. Ik ben jaren bestuurder geweest, bijna 20 jaar Gedeputeerde. Dat betekende voor mij dat ik niet alleen te maken had met zaken binnen de provincie Drente maar ook in inter-provinciaal verband waren er na de oorlog vele contacten met Gedeputeerden in de andere noordelijke provincies. De bestuurlijke kant vind ik een prettige kant, hoewel ik het kamerlidmaatschap ook erg prettig vond, maar dat is iets anders dan de bestuurskant. Ik heb het altijd erg druk gehad: dat betekent dat ik helemaal niet behoef te wennen aan dit bezette leven. Het betekent overdag vergaderen en besprekingen houden en bijwonen en 's avonds het bureau leeg werken.

Vraag: U hebt min of meer mijn tweede vraag al beantwoord: vond u het een grote overgang van Kamerlid en Drents Gedeputeerde minister te worden?

Minister SmalLENbroek: Daar wil ik dit nog aan toevoegen. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken behandelt taken die ik in kleiner en ander formaat in provinciaal verband deed. Je hebt de provinciale en gemeentelijke financiën en het persoonsbeleid; het is wel is waar een andere verantwoordelijkheid en van een andere orde, maar met de materie als zodanig heb ik al lang te maken gehad. In de Tweede Kamer was ik de A.R.-woordvoerder voor Binnenlandse Zaken. Ik trof hier stukken die ik als Gedeputeerde en voorzitter van een interprovinciale commissie had voorbereid. De vraagstukken kende ik dus reeds. Ik heb nu een andere verantwoordelijkheid.

Vraag: En drukt die verantwoordelijkheid u zwaar?

Minister SmalLENbroek: Ja, ik slaap echter altijd goed, maar niet lang. Ik ben een typische nachtwerker.

Vraag: Maar u sjuwt geen problemen mee in de nacht?

Minister SmalLENbroek: Nee, ik lees altijd nog wat voor het slapen gaan. Ik heb mij voorgenomen weer

eens langere nachten dan van 6 uur te maken. Ik lees graag (de romans blijven meestal voor de vakanties bewaard) wat er verschijnt op staatkundig gebied en wat samenhangt met kerkelijke zaken. Op dit punt ben ik zeer meelevend. En dan natuurlijk de stukken die gelezen moeten worden... en ook kranten en tijdschriften. Die las ik vroeger veelal in de trein Assen—Den Haag. Maar nu woon ik hier.

Taak

Vraag: Wat is precies de taak van de Minister van Binnenlandse Zaken?

Minister SmalLENbroek: Het departement heeft twee Directoraten-Generaal, één voor het persoonsbeleid van de overheid. Belangrijk ook voor de lagere organen: provincies en gemeenten. Zoiets hadden we voor de oorlog niet. Men zegt nog wel eens: Het Departement van Binnenlandse Zaken is een klein departement; dat was vóór de oorlog zo. Thans niet. Het persoonsbeleid is tegenwoordig van geheel andere orde dan vroeger. Het departement heeft te maken met vele sectoren. De sector die ik nu noem heeft „bemoeienis” met dat stuk beleid van alle departementen, b.v. wat we noemen de formatie van de departementen, de ambtelijke structuur, de functie-waardering etc. De bemoeienissen met de provincies en gemeenten ter zake; want we moeten toch streven naar uniformiteit in de rechtspositieregelingen van de ambtenaren van Rijk, provincie en gemeente. Vroeger verschilde dat en gaf het aanleiding tot grote spanningen. Dan hebt u het directoraat-Generaal Openbare Orde en Veiligheid. Dat is dus de gemeente-politie, de brandweer en de B.B. Verder is hier het Bureau Binnenlands Bestuur, gesplitst: burgemeestersbenoemingen, wetgeving op bestuurlijk gebied, voorbereiding gemeente-wet, Kieswet, de hele wetgeving die samenhangt met het binnenlands bestuur. Daarnaast het bureau Financiën, de financiële verhouding Rijk-Gemeente regelende.

De gemeente

Vraag: Krijgen de gemeenten niet wat meer financiële armsgang van dit kabinet?

Minister SmalLENbroek: Ja, maar toch vind ik — en dat zeg ik heel nadrukkelijk — de financiële positie van de gemeenten zorgelijk. U kunt wel zeggen: de gemeenten willen in één keer te veel, maar ik constateer dat de gemeenten in hun exploitatie, dus in hun gewone dienst, in moeilijkheden zitten. Niet alleen de drie grote gemeenten. Die ook. Zij hebben bovengemeentelijke taken b.v. het vervoer, de havenbedrijven etc. Maar vrijwel alle gemeenten zitten vandaag moeilijk i.v.m. het investeringsbeleid, de kapitaal-voorziening, die tegenwoordig centraal wordt geregeld.

Vraag: Maar de gemeenten hebben toch iets extra's gekregen?

Minister SmalLENbroek: Ja, dit kabinet heeft eerst 50 (later opgetrokken tot 80) miljoen extra gegeven aan de gemeenten. En we hebben thans ook het systeem om de adviezen op te volgen van de Raad voor de gemeente-financiën, die elk jaar advies uitbrengt over de noden en behoeften van de gemeenten in z'n totaliteit. Maar de financiële positie houdt onze speciale aandacht. Naar mijn mening is de laatste twintig jaar op gemeentelijk gebied enorm veel geschied.

Vraag: Werkt u met getallen? B.v. beneden 4000 inwoners is een gemeente niet meer levensvatbaar?

Minister SmalLENbroek: Ik werk niet met getallen. Het is heel goed mogelijk dat een aantal kleine gemeenten altijd blijft bestaan.

Vraag: Dus u bekijkt geval voor geval.

Minister SmalLENbroek: Ja, een gemeente moet niet alleen bestuurbaar blijven, maar ook financieel uit de voeten kunnen. Ook na een wettelijke herindeling blijft de gemeenschap bestaan, die zich (zo is de praktijk) dikwijls na korte tijd heeft verzoend met de nieuwe indeling. We moeten in ons dichtbevolkte land veel doen aan ruimtelijke ordening. Als we dat nu niet deden, zouden we onze verantwoordelijkheid voor de toekomst niet verstaan en zal een volgende generatie ons daarover veroordelen. Aan het vraagstuk van de ruimtelijke ordening zit een bestuursvraagstuk vast: ook andere departementen hebben er mee te maken.

De provincie

Vraag: Wilt u eens iets vertellen over de taak van de provincie en het provinciebestuur. Zie ik het goed dat het bestuur van een min of meer statisch een meer dynamisch karakter is gaan dragen, mede omdat de provincies allerlei nieuwe taken zijn opgedragen?

Minister SmalLENbroek: De provincie heeft haar wettelijke taken en heeft ook een groot aantal taken die niet in de wet zijn geregeld. Na de oorlog hebben we een dynamische aanpak gezien met name door het dagelijks provinciaal bestuur (dus Gedeputeerde Staten) van b.v. het industrialisatie-beleid. Dat is dienstbetoon aan de gemeenten en ook aan het bedrijfsleven. Neem het hele terrein van het maatschappelijk werk, de volksgezondheid en de gezondheidszorg. Vele provincies zijn daar zeer actief in. Niet in het zelf-doen, maar in het stimuleren, coördineren en mede-financieren. Dat was voor de oorlog niet aan de orde. Dat behoeft niet altijd op wetten te berusten. Wel weer b.v. de waterstaats-taak, die op wetten berust en de hele administratieve rechtspraak van het College van Gedeputeerde Staten, toezicht op de gemeente-besturen enz. De elektriciteitsvoorzieningen geschieden veelal door de provincies. Ze berusten niet op een wet. Nu moet ik er bij zeggen dat er in vergelijking met voor de oorlog thans financieel veel meer mogelijkheden zijn. In 1948 is er de wet op de financiële verhouding Rijk-provincie tot stand gekomen, die voortreffelijk heeft gewerkt, en die naar mijn mening, vandaag nog voortreffelijk werkt. Dat was een z.g. voorlopige regeling. Daardoor is de financiële positie van de provincies in het algemeen niet onbevredigend. En als straks de wet „uitkering-wegen” er komt, dan biedt dat voor 8 van 11 provincies behoorlijk soelaas.

Vraag: En de Provinciale Staten?

Minister SmalLENbroek: De provinciale Staten hebben door de nieuwe provinciewet veel meer reëel gekregen. Ze vergaderen meer en hebben een

• Vervolg op pag. 7.

Purol houdt de huid smetteloos zuiver

dames-, heren- en kinderkleding

Wieringa

modieus en meer keus

ZWOLLE AMERSFOORT
APELDOORN ARNHEM
HILVERSUM HAARLEM

geen problemen met: **ANTI GEEL** *tex*

MURCO
MURJERINDUSTRIE
HOOGVEEN

*** Politiek met de Bijbel

Maar een rare combinatie, denken sommigen: politiek en Bijbel. En die zo denken, mogen gerust weten dat in de tijd van hun overgrootouders er ook zo over werd gedacht. Toen is aan Christelijke politici al verzocht, om „onze beproefde staatkunde niet met Bijbelteksten te bederven.”

Maar toen dachten ze: die politiek is een goede zaak, een voorname zaak en daar geen gekwezel bij over de Bijbel.

Tegenwoordig denken ze vaak: die politiek is helemaal niet een voorname zaak; eerder een kwalijk zaakje, en je moet de Bijbel er maar buiten laten.

Maar in elk geval betekende het vroeger en nu: alsjeblieft geen Christelijke partij.

Want een Christelijke partij is niet maar een partij van mensen, die zich Christenen noemen. Het is een partij, die er recht voor uitkomt, dat de Bijbel ook in de politiek het beslissende woord spreekt.

De politiek is géén slechte zaak, al gebeuren er in de politiek soms rare dingen. Een huwelijk is ook geen slechte zaak, al zijn er huwelijken, waar men elkaar ongelukkig maakt.

De politiek heeft te maken met het leven van een volk, met zijn recht, zijn welvaart, zijn veiligheid, zijn vrijheid, zijn cultuur. Dat is nog al wat. En in die politiek gaat het niet alleen over vandaag, maar ook over de toekomst.

En dan komt de vraag op elke politieke partij af: als het gaat om zoveel grote dingen, wil je dan toch de Bijbel er maar buiten laten? De Bijbel, dat is het Boek, waarin God tot ons komt om ons te zeggen, wat er met ons en met de wereld aan de hand is. En die Bijbel is zo rijk en zo actueel, dat het een arme en verloren dag is, telkens als we de Bijbel buiten ons leven laten. In grote en kleine vragen is dat het boek, onze Gids.

De politieke partij kan natuurlijk zeggen: laat dat Boek in vredesnaam dicht in de vergaderingen van onze partij. Als je thuis zo'n boek hebt, dat moet je natuurlijk zelf weten, maar hier, op onze partijvergaderingen blijft het dicht. Iedereen mag zijn woordje zeggen, maar de Bijbel blijft in de kast. In een Christelijke partij is dat anders. Daar ligt de Bijbel open. En daar wordt het niet gemakkelijker door. Want de Bijbel is geen gemakkelijk boek. Eerder een onverbidde boek. En niemand behoeft zich te verbeelden, dat hij er gauw mee klaar is. Ook in de politiek niet.

Maar zonder de Bijbel waren we blind. Daarom kiezen wij voor een Christelijke politiek, en ook voor een Christelijke partij. Niet omdat die uit beter of rechtvaardiger mensen bestaat, maar omdat de Bijbel er wordt geopend.

*** Zusterpartij

De A.R.P. beschouwt de C.H.U. als haar zusterpartij. In het zuiden van het land komen A.R. en C.H. zelfs samen met één lijst uit.

Er is dan ook geen enkele reden om bij de statieverkiezingen de C.H.U. te bestrijden. In de landspolitiek zijn de wegen, naar wij hopen, tijdelijk, uiteengegaan.

Iedereen weet, hoe dat zo kwam. Het kabinet-Marijnen sprong uit elkaar, doordat de leden van het kabinet het principieel oneens waren over de regeling van het omroepbestel.

De heer Cals werd toen kabinets-formateur, en stelde de volgende procedure voor aan de fractievoorzitters van de K.V.P., de P.v.d.A., de C.H.U. en de A.R.P.:

Eerst proberen wij het eens te worden over het omroepbestel, want anders heeft de rest geen zin; immers juist over dat omroepbestel is het vorige kabinet afgetreden.

Dan gaan we overleggen over andere punten van Regeringsbeleid. En eerst in de derde plaats gaan we praten over zetelverdeling enz. Deze logische volgorde werd door de vier fractievoorzitters aanvaard. Maar bij de behandeling van het eerste punt bleek, dat de heer Beernink niet bereid was, op dit punt tot een akkoord te komen, en dat hij ook, als men het over alle andere punten van het beleid eens zou kunnen worden, toch zich niet wilde binden aan een afspraak omtrent de omroep. Dat moest een vrije kwestie blijven waarbij een „Regeringspartij” ook tegen het regeringsvoorstel zou kunnen stemmen.

De andere fractievoorzitters meenden, dat zulk een voorwaarde niet ging. Over de omroep was de kabinets-crisis ontstaan; over die omroep moest men het eerst eens worden met de formateur van een nieuw kabinet.

Zo is het gegaan en wij betreuren die gang van zaken, maar menen eerlijk, dat de A.R.P. hier géén verwijt treft.

Wij zouden niet graag willen, dat deze of gene zou menen, dat de A.R. hun zusterpartij bij de jongste kabinets-

Minister-president Cals heeft zaterdagavond, aan het banket dat de regering prinses Beatrix en de heer Von Amsberg aanbood, gesproken over het bitter en het zoet voor de huwendes. Een oud vaderlands gebruik wil, dat op de dag van het huwelijk bruid en bruidegom twee met elkander verbonden glazen worden voorgehouden, een gevuld met zoete drank, een gevuld met bittere drank. De laatste is voor de bruidegom bestemd.

Mr. Cals herinnerde daarbij aan „het zuur”, dat het bruidspaar wél heeft moeten slikken de laatste tijd. „God schenke u nu het zoet”, zei hij.

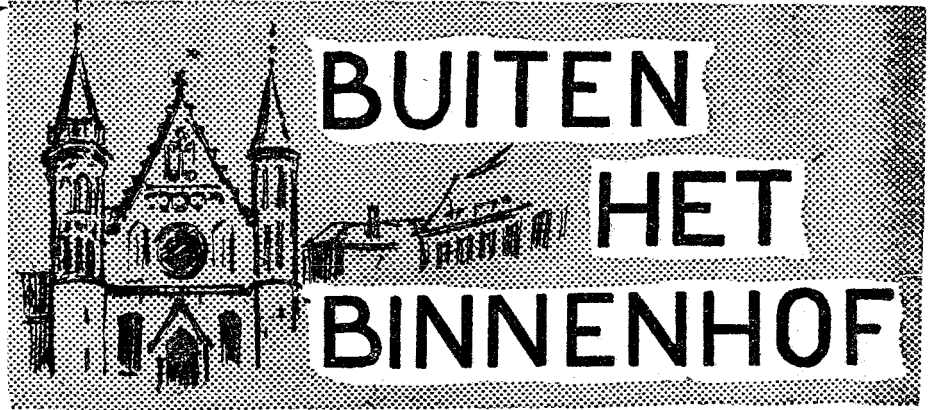
Het was een oprecht woord aan een feestelijke dis, welke iedere Nederlander, die naar de t.v. keek, heeft kunnen zien. Bij overvloedige maaltijden, zei men vroeger wel: een tafereel Breughel waardig. De tafels en de entourage, maar vooral de rijkelijk met onderscheidings behangen rokken der heren, vormden ons insziens een tafereel Toon Hermans waardig, die eens op zo'n kostelijke manier het betrekkelijke van een ridderorde heeft uiteengezet.

Intussen viel het op dat de heer Von Amsberg geen enkele onderscheiding droeg. Maar goed. Als dit gelezen wordt, is de langverwachte en in bepaalde kringen hevig gekritiseerde 10e maart, voorbij. Het meestbesproken huwelijk van het jaar is gesloten en bevestigd. Aangezien wij dit stuk vóór de 10e schrijven, zullen wij het niet wagen over die 10e te berichten, hetgeen overigens wel mogelijk zou zijn. Want veel kan menselijkerwijs gesproken, aan de opzet niet meer veranderd worden.

Wij willen terugkomen op een vorig stuk in deze rubriek, dat handelde over de republikeinse tendens, welke de laatste tijd bij sommigen aan het licht is getreden, toen zij voor het feit van de 10e maart stonden. Het staat ieder vrij republikeinse gevoelens te koesteren, dat heeft niets revolutionairs in zich, zoals anderen weer vermoeden. Revolutionair is beslist niet hetzelfde als republikeins. Wie anti-revolutionair denkt en handelt in de huidige politieke situatie, kan ook a.r. handelen in een republiek, ook al wordt het huis van Oranje in het beginselprogramma van de A.R. Partij genoemd.

Het gaat echter om de wijze, waarop men zijn gevoelens uit en om de zorgvuldigheid waarmee men zijn woorden kiest. Het is gemakkelijk, zonder volledige kennis van zaken, in het openbaar optredende personen, in casu prinses Beatrix en de heer Von Amsberg, aan te vallen, wetende dat zij zich op geen enkele manier kunnen verdedigen. Dat wil niet zeggen, dat velen, die op meer welwillende wijze dit huwelijk zijn tegemoetgetreden, niet op een betere „public-relations” van en om het Hof hebben gerekend.

Wij krijgen de indruk, dat adviezen van raadgevers en raadgeefsters niet altijd zijn opgevolgd, hoewel aan de bekwaamheid van die adviseurs niet getwijfeld mocht worden. Wij krijgen ook de indruk, dat adviezen van raadgevers en raadgeefsters wel zijn opgevolgd, hoewel aan de bekwaamheid van die adviseurs wél getwijfeld mocht worden.

Zoals de leden van de koninklijke familie zich niet kunnen verdedigen in het openbaar, zo kunnen ook adviseurs in het openbaar niet zeggen, dat zij dit of dat wél verwacht hadden, omdat hun advies in de wind is geslagen. De vergelijking gaat misschien wat mank, maar men zal begrijpen wat wij bedoelen. Ook moet men adviseurs, van wie men weet of kan weten, dat zij het Hof adviseren, er niet op aanzien als er op hoog niveau iets gebeurt wat ons niet zint. De gebeurtenis behoeft niet altijd het resultaat van de aanwijzing van die bepaalde adviseur te zijn!

Men zal bij alles wat nu achter ons ligt, en waarover — Gode zij dank — ook duizenden een zegen hebben gevraagd, mét de predikanten die daarin in de Westerkerk zijn voorgegaan — ook het volgende moeten bedenken. Prinsen en prinsessen in de 20e eeuw zijn anders dan die uit de 19e eeuw. Koningin Wilhelmina is anders opgevoed dan koningin Juliana en prinses Beatrix is anders opgevoed dan prinses Juliana. Dat — ondermeer! — kan „het sprookje van de Gouden Koets” nu eenmaal niet verdragen. Het vinden van prinsessen, die gevoelig zijn voor een erwt in de onderste peluw, het wakker worden van een prinses omdat een prins zich over haar heenbuigt, bestaat niet meer. Deze voorvallen behoren tot het sprookje.

Prinsessen worden ook niet meer in sprookjesachtige omgeving opgevoed, integendeel, soms breken zij met opzet het glazen sprookje stuk.

Met die mogelijkheid moeten wij rekening houden. Ook moeten wij rekening houden met de mogelijkheid of daarmee niet ons sprookje is kapot geslagen, waarover wij dan oprecht boos zijn. Nu kan men, in het algemeen, beter een sprookje stuk slaan dan een grondwet. Want die grondwet gaat ons allemaal aan, de romantici en de niet-romantici.

En zo komen wij dan zelf terecht bij het bitter en het zoet.

Willy van Groenou

Firma C. Vermeer en Zoon's fabrieken voor gebogen hout

Telefoon 01394-230
 OUDERKERK AAN DE IJSSSEL
 Ronde en ovale tafellanden - Gebogen regels voor stoelen en fauteuils - Armleggers. Kappen. Regels. Stijlen, enz.

Vraag verhuisfolder of emigratiefolders aan

BONGERS

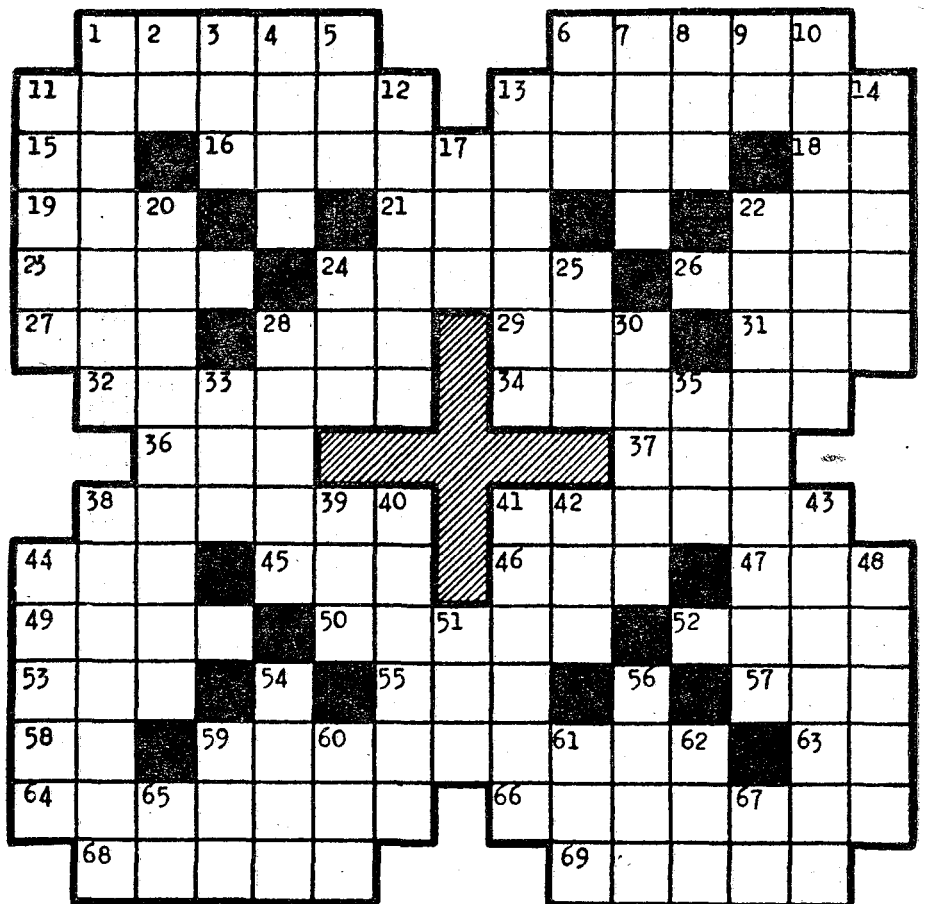
Internationaal verhuisbedrijf
 RIJNHAVEN - WAGENINGEN
 Telefoon 2725 (b.g.g. 3100)
 Opslag inboedels Overzee-verpakking

Kruiswoordraadsel

Horizontaal: 1. Betaalgelegenheid; 6. vaartuig; 11. hogepriester; 13. taal; 15. Royal Navy (afk.); 16. neutrale; 18. familielid; 19. kunstwerk; 21. bloedvat; 22. vat; 23. rekening; 24. beroep; 26. vreemde munt; 27 aansporing; 28. afstammeling; 29. modewoord; 31. grondsoort; 32. vrucht; 34. ieder; 36. zoogdier; 37. voorzetsel; 38. zegswijs; 41. gang, tred (paard); 44. bevel; 45. geul; 46. seizoen; 47. familielid; 49. vertaler; 50. proef; 52. grootmoeder van Timotheüs; 53 lichaamsdeel; 55. dieren; 57. gesis; 58. ante merdidiem (afk.); 59. loopbaan; 63. voorzetsel; 64. zich nestelen; 66. ophalen; 68. stof; 69. juk.

Vertikaal: 1. schrijfplaats; 2. bevestiging (letterkeer); 3. vocht; 4. in W.O. II omstreden haven in Tunesië;

formatie zo'n beetje van de stoep hebben geduwd. Ze hebben het uiterste gedaan, om ze mee naar binnen te krijgen. Maar het bleek, dat juist op het punt, waar het op aankwam, de inzichten te veel verschilden.

5. bloeiwijze; 6. voor; 7. land in Azië; 8. plaats in Duitsland; 9. tweeklank; 10. voordien; 11. vruchtje; 12. lichaamsdeel; 13. al; 14. bosgod; 17. buffel; 20. buks, 22. plant; 24. vragend voornaamwoord; 25. sterk vertier; 28. voorzetsel; 30. heldendichter; 33. Europeaan; 35. water (frans); 38. waaien; 39. gedooft; 40. splijten; 41. getuigschrift; 42. pop; 43. brief; 44. metaal; 48. plaats in Drenthe; 51. telwoord; 54. keizer; 56. kleur; 59. lichaamsdeel; 60. meertje; 61. voedsel; 62. deel van schip; 65. pers. voornaamwoord; 67. lager onderwijs (afk.).

OPLOSSING PUZZEL VAN A.R. POST EN NED. GEDACHTEN VAN 19 FEBRUARI

Horizontaal: 1. bombast, 3. bankier, 7. stoethaspel, 9. Karmel, 11. Hellas, 12. mee, 13. asbest, 14. prompt, 18. Rio, 19. kegels, 21. kastje, 23. leentjebuur, 24. sjouwer, 25. markies.

Vertikaal: 1. blokken, 2. anode, 4. nopje, 5. raadsel, 6. charme, 7. struisvogel, 8. lilliputter, 10. lossers, 11. heerlijk, 15. jakhals, 16. loopje, 17. liedjes, 20. leeuw, 22. azuur.

om de HARMONIE in de SAMENLEVING

Uitgave van de Anti-Revolutionaire Partij, Dr. Kuiperstraat 3, Den Haag

AR

Uit
de

In ons staatsbestel spreken we van de plaatselijke, de gewestelijke en de landelijke overheden. Vandaag gaat het over de provinciale of de gewestelijke. Soms hoor je iemand zeggen: „Je hoort of ziet er weinig van”. Geen wonder dat men zo spreekt; het werk van het provinciaal bestuur is pas de laatste jaren uit de schaduw getreden, beter gezegd, uit de startblokken gekomen.

De activiteiten van de provinciale besturen zijn vooral sinds 1948 sterk vergroot. Wist u, dat de uitgaven van onze provincies vanaf 1948 tot heden zeven maal zo hoog zijn geworden? Dat is een grote sprong en we zijn nog lang niet aan het eind van deze ontwikkeling. Het leven is ook duurder geworden, maar gelukkig bij lange na niet in die

mate. Er gebeurt dus veel meer dan vroeger. Dit is ook nodig, want het leven heeft zich in die periode snel ontwikkeld. Onze bevolking groeit, gelukkig neemt voor velen de welvaart toe, niet alleen in geld gemeten, maar ook in vrije tijd.

Dit laatste geldt niet voor onze landbouwers en middenstanders, zij hebben het veelal drukker gekregen. Met de uitbreiding van de vrije tijd heeft ook het bestuur van de provincie te maken. De uitgaven voor sport en recreatie en de cultuur zijn in de zo-even genoemde periode maar liefst tot het tienvoudige opgelopen. In zulke cijfers weerspiegelt zich de ontwikkeling van het leven. Het is maar goed dat men dit bijna overal heeft begrepen, want immers: regeren is vooruitzien.

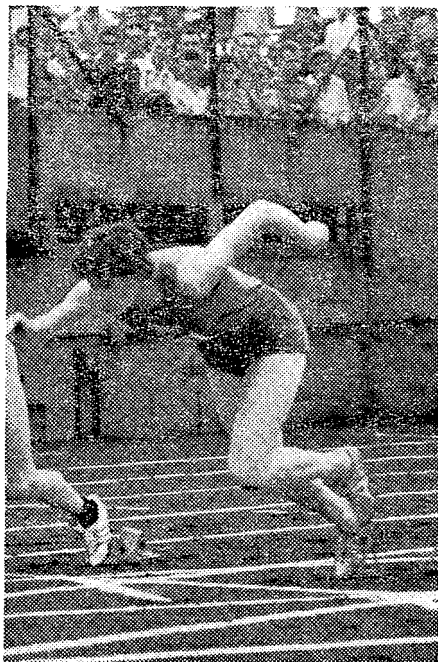
startblokken

Er is echter nog veel meer aan de orde. Het leven is niet alleen sterk gewijzigd, de veranderingen gaan nog steeds door. Steeds minder mensen zullen in de toekomst een bestaan vinden in de landbouw en dat wil zeggen, dat er voor onze agrarische bevolking passende andere arbeid moet komen. En hier komen we alweer de provincie tegen. Denk in dit verband maar eens aan de arbeid van de Economisch Technologische Instituten (E.T.I.), die in samenwerking met de rijksdiensten en het bedrijfsleven uit het gewest, zich bezig houden met de industrialisatie en de werkgelegenheid. Menige nieuwe industrie kwam tot stand door deze gelukkige vorm van samenwerking.

Voor een evenwichtige spreiding van onze groeiende bevolking moet het werk zoveel mogelijk naar de mensen worden gebracht en niet omgekeerd, de mensen naar het werk.

Verder is hier te denken aan de arbeid van de provinciale waterstaat, de aanleg en onderhoud van provinciale wegen en rijwielpaden, de planologische diensten, welke adviezen uitbrengen over gemeentelijke uitbreidingsplannen, streekplannen, enz.

Het gonst van activiteiten. Daarnaast beslissen de Provinciale Staten over de besteding van het geld, waarover iedere provincie beschikt. Dit zal overal op een verantwoorde wijze moeten gebeuren, al lopen de behoeften in de verschillende gewesten uit-

een. Maar het zal toch overal op een rechtvaardige wijze dienen te geschieden. Zo worden subsidies verstrekt voor volksgezondheidsdoelstellingen, voor maatschappelijk werk, voor culturele en economische aangelegenheden, dan wel voor onderhoud van waterwegen en behoorlijke wegen voor het wegvervoer. Niet alleen in de grote stad, maar ook in de provincie moet er een leefbaar klimaat zijn. Vandaar dat de anti-revolutionairen gaarne hebben meegewerkt, wanneer het ging om al deze belangen.

Een bijzonder belangrijke taak heeft het provinciaal bestuur met betrekking tot de rechtszekerheid van de burger.

Een punt dat ons zeer ter harte gaat. Al de verschillende belangen dienen op evenwichtige en harmonieuze wijze te worden behartigd. Zo dient er voor gezorgd te worden, dat onze agrariërs de mogelijkheid zoveel mogelijk behouden voor het uitoefenen van hun mooie beroep, dat de strijd tussen de z.g. stenen en de glazen stad niet bij voorbaat door onze tinders verloren wordt.

Ook de enkeling kan met het bestuur van de provincie te maken krijgen. Indien iemand meent een beroep te moeten doen op de Algemene Bijstandswet en hij wordt niet naar genoegen behandeld, dan staat voor hem of haar de weg open naar het College van Gedeputeerde Staten.

Hij kan daar in beroep gaan tegen een beslissing van het gemeentebestuur. Genoeg om aan te tonen dat wij

MET VERDUBBELDE INSPANNING

HET ligt niet voor de hand, dat een minister die zich dagelijks bezig houdt met de landspolitiek, met de zaken van de West en met het internationale beleid in en buiten de E.E.G., zich gaat bemoeien met uw gang naar de stembus op 23 maart a.s. Op die dag gaat het immers niet om de landspolitiek, maar allereerst om de verkiezingen van de Provinciale Staten, om het provinciaal bestuur van uw eigen gewest.

Toch heb ik gaarne aan het verzoek voldaan een bijdrage voor de A.R. verkiezingskrant te leveren.

Waarom?

Omdat er in verschillend opzicht een hele nauwe samenhang bestaat tussen het uitbrengen van uw stem op 23 maart en de landspolitiek, waarmee A.R. bewindslieden en Kamerleden zich bezighouden.

In de allereerste plaats wil ik u op het hart binden, dat uw keuze in de stembus altijd een principiële beslissing is. Dat is het geval bij een Kamerverkiezing. Het geldt evenzeer voor de Provinciale Staten.

Vervolgens dient u te bedenken, dat u op 23 maart door uw stem tevens de samenstelling van de Eerste Kamer bepaalt, die via de Provinciale Staten plaatsvindt.

In de derde plaats is het een goede zaak, dat politieke macht en bestuursverantwoordelijkheid worden gespreid, en daardoor zo dicht mogelijk bij de burgers worden gebracht.

De vaak zo eigen en uiteenlopende problemen van de gewesten dienen niet centralistisch vanuit Den Haag te worden geregeld.

Tenslotte — en dat wil ik niet onvermeld laten — de uitslag van de Statenverkiezingen dient mede te worden gezien als een tussentijdse beoordeling van de landspolitiek.

Over elk van deze punten wil ik enkele opmerkingen maken.

1. In onze tijd hebben wij vaak het (nare) gevoel, dat de politiek bezig is een louter zakelijke, materiële aangelegenheid te worden, waardoor de principiële scheidslijnen tussen partijen dreigen te vervagen. Deze verzakelijking vormt inderdaad een bedreiging voor de echte politiek. We zijn vaak zo druk bezig met belastingverlaging of belastingverhoging, met lonen en prijzen, met de betalingsbalans en meer van dit soort zaken, dat wij er soms moeite mee hebben om nog over christelijke politiek te spreken.

allen met het bestuur van de provincie te maken hebben.

In deze besturen moeten mensen zitting hebben, die in staat en bereid zijn rechtvaardige besluiten te nemen. Mensen die niet naar één bepaalde groep kijken, maar die met alle belangen rekening willen houden. Voor het vervullen van dergelijke functies zijn mensen van karakter nodig, mensen die zich willen laten leiden door hogere normen, mensen die het als een levensopdracht zien, om mee te werken aan de totstandkoming van rechtvaardige verhoudingen in de samenleving. Zeer bijzondere aandacht dient steeds gegeven te worden aan de belangen van hen die in de knel dreigen te komen.

De anti-revolutionaire partij rekent het zich tot een eer ook uw belangen in de provincie te mogen behartigen.

door
Mr. B. W. Biesheuvel
vice-minister-president

Daarom verheugt het mij van harte, dat de A.R. partij de Statenstembus tegemoet treedt met de oproep aan ons volk, dat het gaat:

Om de harmonie in de samenleving.

Bij onze politieke keuze zien wij ons immers allereerst voor de vraag gesteld vanuit welke gezichtshoek wij moeten trachten te bouwen aan een harmonische samenleving, waarin overheid en burger, gezag en vrijheid, rechtvaardigheid, welzijn en welvaart elk tot hun recht kunnen komen. Al deze begrippen verkrijgen eerst recht wezenlijke inhoud, als wij ze in Bijbelse zin toepassen. De Bijbel heeft niet slechts een beslissende boodschap voor ons persoonlijk leven, maar evenzeer voor onze samenleving. Zo laat het Evangelie ons de juiste verhouding, de harmonische samenhang zien tussen materiële welvaart en geestelijk welzijn, een klemmend, vaak benauwend probleem in onze dagen.

Onze partij wil vanuit de Bijbelse opdracht ons volk dienen tezamen met allen, die de hoofdwaarden van het Evangelie onderschrijven. Dat geldt evenzeer voor de verkiezingen in 1966 als voor de Kamerverkiezingen in 1967.

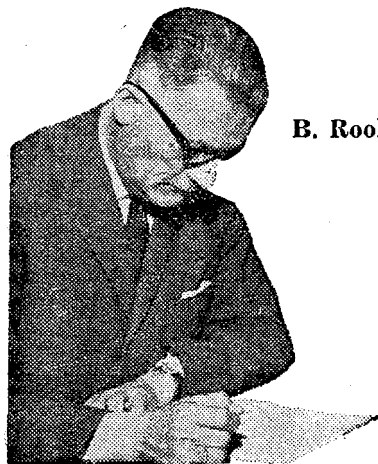
2. Trouwens — ik zei het al — uw stem op 23 maart is mede bepalend voor de samenstelling van de Eerste Kamer. Hier ligt een belangrijke verbinding tussen provinciale verkiezingen en de landspolitiek, waarvan wij ons allen straks goed bewust dienen te zijn.

3. Het is van eminent belang, dat wij terdege beseffen, welk een belangrijke functie de provinciale overheid in onze dagen in ons staatsbestel vervult, voor u, maar ook voor de centrale overheid in Den Haag.

Sedert 1945 is de betekenis van het provinciaal bestuur enorm toegenomen op allerlei gebied. De wetgever heeft ook zelf ingezien, hoezeer de provinciale overheid de belangen van ons volk in de gewesten kan dienen.

In de Wet op de Ruimtelijke Ordening bijvoorbeeld, die vorig jaar in werking trad, zijn aan de Provinciale

• Vervolg op pag. 5

door
B. Roolvink

voorzitter van de
A.R. Tweede Kamerfractie.

HET GAAT OP 23

GOED BEJAARDENBELEID

Bejaardenoorden verrijzen alom. Gelukkig! Er zijn er nog veel te weinig. Menigeen zou bereid zijn z'n woning aan jonge mensen over te laten en zich zelf aan de goede zorgen van een bejaardenoord toe te vertrouwen, mits het er maar is... en het goed is. Daarbij speelt de levensbeschouwing terecht een grote rol. Ook bij de ontwikkeling, die mede door de Wet op de Bejaardentehuizen op gang is gekomen. Deze wet belast de provinciale overheid met de zorg om particuliere bejaardentehuizen te doen beantwoorden aan de eisen, die de wet stelt. Geen geringe taak.

En wat doet de provincie hieraan? De Staten stellen richtlijnen vast, waarlangs het provinciaal bestuur zijn beleid uitstippelt. Er worden inspectrices aangesteld, die in de gehele provincie contact opnemen met de leiding der bejaardentehuizen. Met overleg en overreding wordt getracht toestanden, die met letter en geest van de wet in strijd zijn, binnen een bepaalde overgangperiode in betere banen te leiden. De provincie heeft daarbij een stok achter de deur, maar haar inspectrices zijn gelukkig meer goodwill-ambassadrices dan verbalisanten. Deze voorzichtige maar doelbewuste aanpak juichen wij toe.

Particuliere organisaties en instellingen, die zich wijden aan bejaarden-

zorg, ondervinden de steun van de provincie. De provinciale stichtingen voor maatschappelijk werk doen veel goed werk voor de bejaarden. Ook hier weer bepalen uiteindelijk de Provinciale Staten hoe de houding van de provincie-overheid zal zijn tegenover allerlei particuliere initiatieven met verschillende levensbeschouwelijke achtergronden.

Voor bejaarden is het geestelijke klimaat waarin zij leven even belangrijk als voor ieder ander. Daarom wijzen wij radicaal af elke overheidswang in de richting van kunstmatige eenheid.

De geestelijke vrijheid is voor ons onmisbaar, zij mag niet aan de efficiency worden opgeofferd. Daartegenover moet ook in de Staten gewaakt worden. En Jaarom is belangrijk dat de bejaarden zelf — en vele anderen — weten waar zij met de A.R. aan toe zijn. Welnu, wij waarderen de begeleidende taak van de provinciale overheid positief. De harmonie in de samenleving wordt ook hier het best gediend door een ieder in zijn eigen waarde te laten. Aan een versterking van dit standpunt kunt U op 23 maart meewerken.

GOED LEVEN

„Uw stem of uw leven!”

Zo gangster-achtig staan de politieke partijen gelukkig niet met een revolver de kiezer te dreigen als de stembus op 23 maart opengaat.

Wel deponert u met uw stembiljet een stuk medezeggenschap in de bliken trommel die stembus heet. Ook een stuk medebeslissingswerk over bijvoorbeeld uw gezondheid. Ja echt! Want de provincie waarin u woont en die op 23 maart door uw toedoen van Provinciale Statenleden wordt voorzien, die provincie heeft heel veel met de volksgezondheid te maken. Dat begint al met de kraamcentra waar de babies en hun moeders goede adviezen krijgen.

Die provincie heeft ook met het geneeskundig toezicht op de scholen te maken. Dat is dus voor u misschien een reden om die provincie met iets andere ogen te bezien.

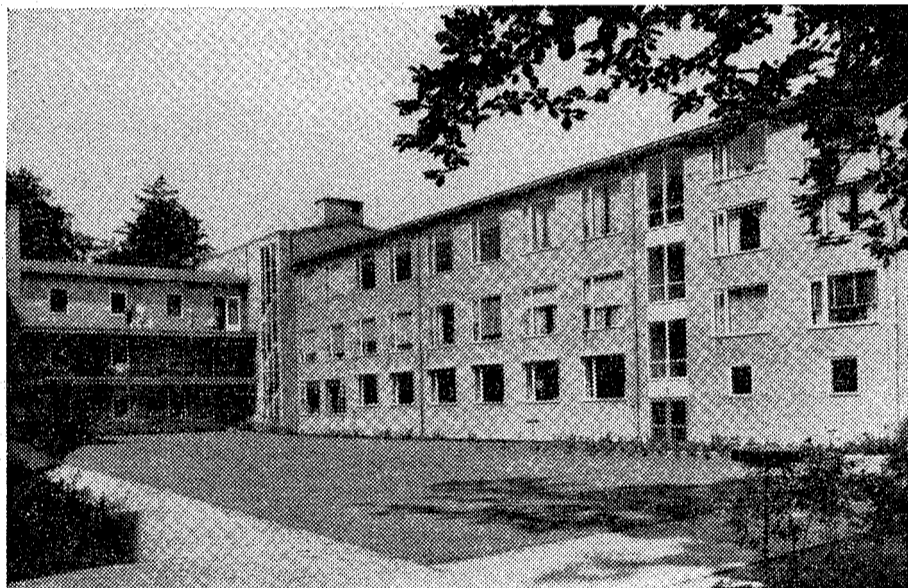
Als gehoorstoornissen, reuma of misschien zelfs t.b.c. wordt geconstateerd, dan zijn er — mede dank zij de provincie — bureaus en instellingen, die u de weg wijzen en helpen om

genezing te krijgen.

Voorkomen is beter dan genezen zegt u. Akkoord, denk maar aan de drinkwatervoorziening, de afvalwaterzuivering, de huisvuilverwijdering (die menige gemeente graag met andere gemeenten in een wat breder verband zouden willen regelen) en de bestrijding van de luchtverontreiniging.

Ook hierover vallen beslissingen in de Provinciale Staten die u op 23 maart gaat kiezen. Doet u dat in het besef: „ik heb dus zelf geen verantwoordelijkheid meer?”

Mogen wij u er dan op wijzen dat uw eigen verantwoordelijkheid voorop blijft staan? Een goed leven in gezondheid is een gave van God. U zelf blijft volop over die gave waken. Daarbij treft u de provinciale overheid aan als degene die zo nodig u helpt met voorzieningen, die u zelf, als enkeling, niet in het leven zou kunnen roepen. Dat is, dachten wij, de juiste volgorde. Helpt u op 23 maart mee een provinciale overheid te kiezen die het ook zó ziet. Zo'n overheid betuttelt u niet, maar is er „u ten goede”.

Goed wonen en... werken

U wilt het liefst werken in de buurt van uw woning. Het overmatig pendelen en forensen is een kwalijk tijdsverschijnsel dat vele gezinnen voor bijzondere moeilijkheden plaatst. De ontvolking van grote delen van het platteland bewijst dat men het liefst gaat wonen waar werk is.

Die ontvolking is voor de achterblijvenden een rampzalig en verlamdend verschijnsel. Als ergens de materiële belangen hand in hand gaan met het (geestelijk-zedelijk) welbevinden, dan is het hier. Daarom is een der belangrijkste taken van provinciaal bestuur en provinciale staten de economische ontwikkeling van de gebieden, die aan hun zorgen zijn toevertrouwd. Vandaar de structuur- en streekplannen, die zij ontwerpen en vaststellen.

Vestiging van menige industrie is van die zorg het zegenrijke gevolg geweest. Zegenrijk, want industrie schept werkgelegenheid. Werknemers en ondernemers zouden zonder het „graaf- en spitwerk” van de planologische diensten der provinciale E.T.I.'s (Economisch-Technologische Instituten) deze nieuwe welvaartsbronnen niet hebben kunnen aanboren. Tienduizenden profiteren er dagelijks van.

Ook de agrariër behoort tot hen. Ook hij dankt in veel gevallen aan de streekontwikkeling, zoals die door de provinciale overheid wordt bevorderd, een goede boterham en een toekomst met meer perspectief.

HET GAAT OM DE HARMO

MAART A.S. OM....

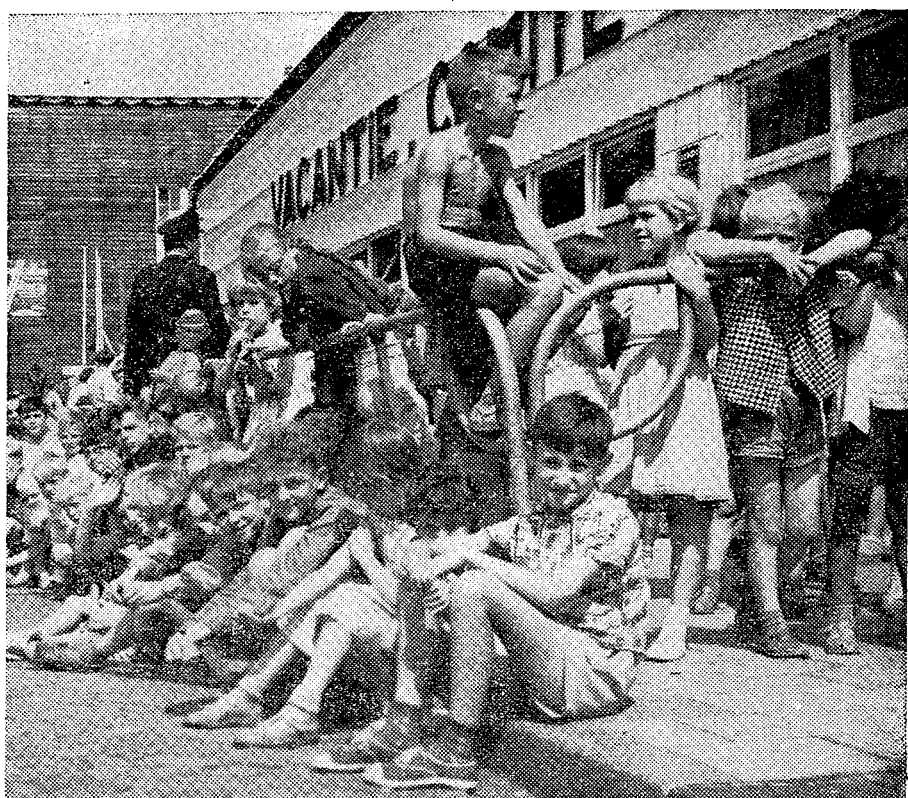
Goede recreatie

U wilt er wel eens uit! Vooral als u in een flat woont en dus zoals zo velen van ons geen eigen tuintje rijk bent. Een zwerftocht door de natuur, eens gaan vissen, roeien of zeilen en een picnic met uw kinderen en vrienden in een bos, aan een oever of ergens op de hei is een behoefte waar niemand zich voor hoeft te schamen. Als vader de hele dag voor zijn werk uit huis is, steunt dit verlangen op meer dan alleen de wens om er eens even uit te zijn. De mens van 1966 heeft behalve individuele vrije tijdsbesteding, terwille van het gezinsleven **echte gezinsrecreatie**, nodig. Bedenken wij daarbij dat de provinciale overheid de bij uitstek aangewezen instantie is om de openluchtrecreatie mogelijk te maken, dan weten wij dat op 23 maart over **goede recreatie** meer door u wordt beslist.

Bijvoorbeeld: wilt u niet de ouderwetse kermis in een modern recreatiejasje zien terugkeren, dan zullen uw vertegenwoordigers in de Staten daarop bedacht moeten zijn. Het is dus van belang wie u naar die Staten afvaardigt om daar ook namens u te spreken.

Recreatie is geen mooi woord voor luieren. Goede recreatie is een noodzaak. Een aanvulling op de arbeid (dus geen „geneesmiddel” na het werk, want arbeid is een opdracht van God). In de recreatie, positief beoordeeld, komt iets naar buiten van de bevrijding van de mens door Jezus Christus. Ook door de recreatie glanst Gods liefde voor de schepping. Daarom zijn wij er voor dat de provinciale besturen deze nog nieuwe taak met animo aanpakken. Hier hebben wij immers te maken met voorzieningen, waarvoor het gemeentelijke „draagvlak” vaak te klein is en waarvan het Rijk te v r afstaat.

Het gaat ook bij de recreatie om een aanpak, die het best aan de provincie kan worden toevertrouwd. Natuurlijk met respectering van de goede diensten, die particuliere organisaties en stichtingen dikwijls al jarenlang aan de recreatie en aan de natuurbescherming bewijzen. Maar die instellingen zijn zelf maar al te blij dat de provincie hen bijspringt, nu het aantal recreatie-zoekenden zo toeneemt. Het ligt ook in hun lijn dat u Statenleden kiest die de recreatie zo zuiver mogelijk willen houden. Daarom wil de A.R. de zondag ongestoord laten en kermisdooie buiten de deur houden.

GOEDE VERHOUDINGEN

Goede verhoudingen in uw gezin, met uw bureu, in uw werkkruiging enz. Kan de overheid daar iets aan doen? Goede verhoudingen tussen uw vereniging en andere organisaties — kan de provincie die bevorderen? Bepalen de Provinciale Staten de sfeer en het leefklimaat in uw stad of dorp? Laten wij niet overdrijven of idealiseren, maar nuchter constateren dat het de mens of de groep waartoe hij behoort, zelf is die de menselijke verhoudingen in de eerste plaats bepaalt. Het in breder verband opzetten van maatschappelijk werk op eigen houtje is bijna onbegonnen werk. Ook hier is nodig dat u zelf actief kunt aanhaken aan dingen die er al zijn. Aan activiteiten die op uw wensen aansluiten.

Goede verhoudingen worden meestal bevorderd door samenkomsten. Die vormen vaak het begin. Een vergadering, een feest, een uitvoering, een manifestatie of een sportdemonstratie. Weet u dat de provincie het vaak schrijnende tekort aan „vergaderruimte” tegen gaat door wijkgebouwen en dorpshuizen te doen verrijzen. Zij neemt vaak zelf het initiatief daartoe. De provinciale overheid brengt dan de mensen en de organen, die mee willen doen, om één tafel. Op welke „toon” bemiddelt en coördineert die provincie? Als iemand die het allemaal wel even voor u, bij u maar... zonder u zal klaarmaken? Of als een instantie die stimuleert, maar daarbij ieder in zijn eigen waarde laat.

Ja, hoe de provincie dat doet — op welke „toon” — dat hangt mee van U

af: vooral op 23 maart. Want u bepaalt dan welk „gezicht”, welke „kleur” de Provinciale Staten, die het provinciaal bestuur controleren, zullen hebben.

U bepaalt dan ook mee het beleid van de provinciale overheid met betrekking tot de zwakzinnigenzorg, de kinderruitzendingen, de school- en beroepskeuze, de bureaus voor levens- en gezinsmoeilijkheden enz. Dat zijn heel vaak aan particulier initiatief ontsproten instellingen. Maar van de provinciale subsidies maken zij gebruik om zich verder te kunnen ontplooiën.

Met welk „gezicht” reikt de provincie hun die „zilveren hand”? Ja, nogmaals, dat gezicht bepaalt u mede door uw stem. Niemand, ook de provincie niet, kan u de verantwoordelijkheid, die God u in dit opzicht oplegt, ontnemen. Gelukkig niet! Aan het bepalen van de wijze waarop de provincie haar taak op dit terrein vervult, hebt u daadwerkelijk deel.

• Vervolg van pag. 3

Staten belangrijke bevoegdheden toegekend voor de vaststelling van streekplannen, waarin allerlei belangen tegen elkaar moeten worden afgewogen. In het ruilverkavelingsbeleid, dat de Minister van Landbouw voert, speelt het provinciaal bestuur een grote rol bij de voorbereiding van de plannen. Voor het voeren van een verantwoord landelijk beleid ervaar ik de inspraak en medewerking van de provinciale overheid als onmisbaar voor belangrijke onderdelen van mijn structuurpolitiek. En bij verschillende van mijn collega's ligt het niet anders.

4. Sedert 1963 hebben wij enkele bewegingen jaren in de landspolitiek achter de rug. Kamerfracties en bewindslieden van onze partij hebben in deze jaren zeer ingrijpende en moeilijke beslissingen moeten nemen. Beiden hebben elk vanuit hun eigen positie en verantwoordelijkheid er telkens weer naar gestreefd het landsbelang naar beste weten te dienen volgens de beste tradities van onze partij, die het dragen van zware verantwoordelijkheid niet uit de weg pleegt te gaan.

Ik veroorloof mij tenslotte een dringend beroep op u te doen: Versterkt de aloude en springlevende antirevolutionaire partij. Daarmede vergroot u onze invloed in uw gewest, waar zulk belangrijk werk valt te doen en waar bekwame mannen gereed staan om uw gewest te besturen.

Daarmede geeft u tevens ons in de landspolitiek een zo onmisbare steun om onze arbeid gericht op een harmonische samenleving, provinciaal, nationaal en internationaal met verdubbelde inspanning voort te zetten

SCHIET EEN PLAATJE

affiche-fotocompetitie

pressen en lezers van deze verkiezingsuitgave A.R.P. stellen wij graag in de gelegenheid deel te nemen aan een foto-wedstrijd.

U moeten de A.R. verkiezingsaffiche tonen in een van de onderwerpen, welke in deze brochure kort aan de orde komen. Dus, om een voorbeeld: een bord met de A.R. affiche in een gebied, bij een industrieterrein, enz.

U wordt aan twee categorieën foto's: zwart-wit en kleurenfoto's. Voor beide groepen stellen wij u beschikbaar in de vorm van een boekendek.

De zwart-wit foto's: 1e prijs van f 30,-, 2e prijs van f 20,-, 3e prijs van f 10,-.

De kleurenfoto's: 1e prijs van f 40,-, 2e prijs van f 30,-, 3e prijs van f 20,-.

U mogen onder het opschrift affiche-fotocompetitie 26 maart a.s. bij het Bureau A.R. Partij, Poststraat 3 te 's-Gravenhage. De namen van de deelnemers zullen te zijner tijd worden gepubliceerd.

Met de affiche-fotocompetitie van de A.R.P.!

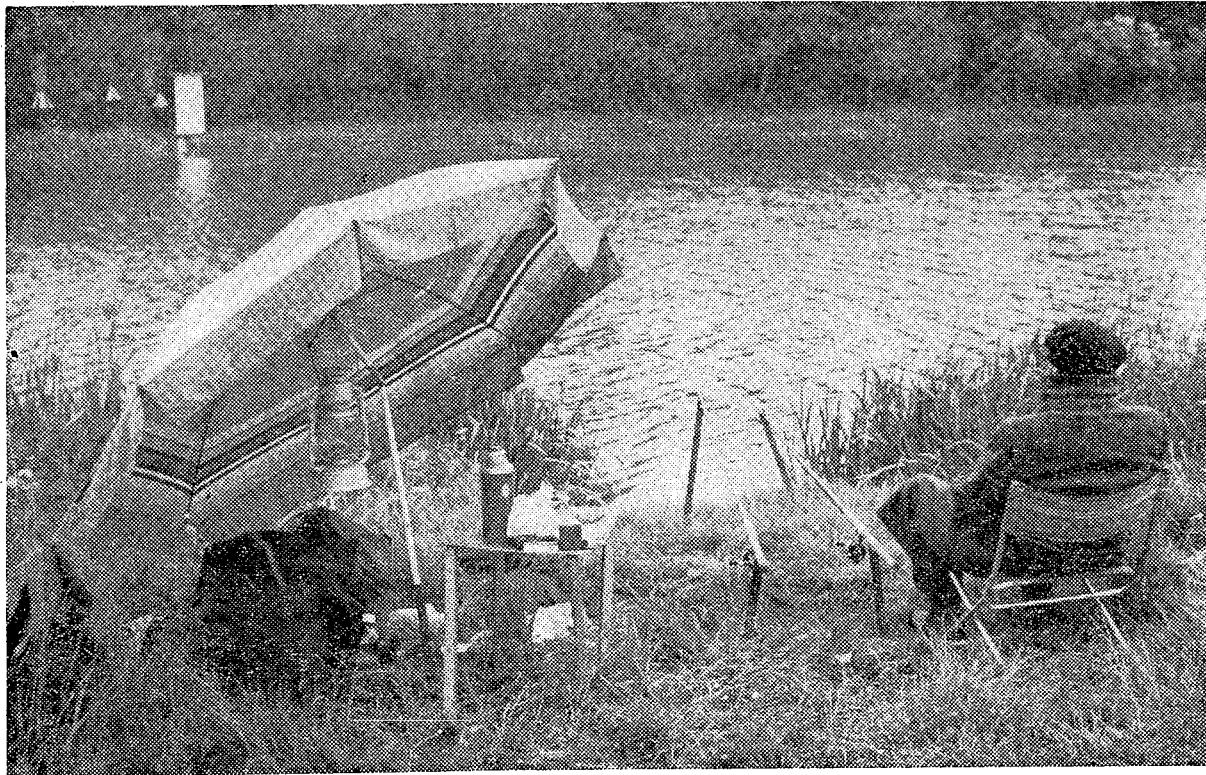
ingen en gezondheidszorg, worden evenals van agrarische vooruitgang te maken door de productie gemaakt.

de kleine ondernemer in ambachtelijke winkelbedrijven kent de mogelijkheden van borgstellingsfondsen en de methoden ter verbetering van de bedrijfsvoering aanbevelen.

an de provinciale overheid op het platteland, voor de agrariers, middenstanders en kleine ondernemers wordt de steun groter; en het is werk hun

dat het woonklimaat, dat de gezondheid samenhangt met de omgeving, behoort bij het water. De rol van de provinciale overheid bij de toewijzing van subsidies aan de producenten staat met dit economische ontwikkelingswerk in nauw verband. De zorg die de provincie aan de verkeers- en verbindingswegen wijdt.

at het ten diepste evenwicht in de samenleving. Het is de geldelijke uitwerkingen ook aan deze samenlevingsmogelijkheden. Het is voor A.R. Statenleden een opdracht, een evan-

ONIE IN DE SAMENLEVING

Een evangelische politiek beoogt een harmonische levens-ontplooiing, niet alleen op internationaal terrein, maar ook dichterbij huis: in uw provincie.

**Vrouwen
zetten
zich
volledig in**

Typisch voor ons vrouwen is, dacht ik wel dat als wij eenmaal overtuigd zijn van het nut en de noodzaak betreffende een bepaald „project” — zoals we het tegenwoordig bij voorkeur noemen — we er ons ook helemaal voor inzetten.

Vroegere generaties leefden zich uit in fancy-fairs en bazaars voor alle mogelijke goede doeleinden, waarmee ze, dank zij die ijver en toewijding, vaak een ongedacht succes hadden. De vrouw van deze tijd ziet zich een steeds grotere plaats in de maatschappij toegevoerd.

Laten wij als vrouwen die bewust willen leven deze kansen aangrijpen en dan ook hetzelfde enthousiasme en uithoudingsvermogen opbrengen als onze moeders en grootmoeders voorheen. Nu dus niet meer zozeer op het terrein van de liefdadigheid, maar op dat van het dragen van verantwoordelijkheid ook voor de politieke gang van zaken.

De komende maanden bieden ons als A.R. vrouwen perspectieven, namelijk om met hetzelfde enthousiasme van vroegere generaties ons te richten op één doel — onze steun aan de christelijke politiek. In onze gezinnen als straks de 21-jarigen naar de stembus gaan én naar buiten.

J. Jonker-Tiemensma.

ONZE KANDIDATEN

PROVINCIE	LIJSTAANVOERDER	
alle kieskringen Groningen	☐ BIEWENGA	LIJST 2
alle kieskringen Friesland	☐ OKMA	LIJST 2
alle kieskringen Drenthe	☐ BROUWER	LIJST 3
alle kieskringen Overijssel	☐ MEULINK	LIJST 4
alle kieskringen Gelderland	☐ OLDENHOF	LIJST 5
alle kieskringen Zeeland	☐ VAN DEN BOS	LIJST 4
STATENKIESKRING (EN)		
Amersfoort	☐ BAKKER	LIJST 3
Utrecht (stad)	☐ NIEUWENHUIS	LIJST 3
Amsterdam	☐ VERDAM	LIJST 4
Hilversum	☐ DE JONG	LIJST 4
Nieuwer Amstel	☐ VAN STAM	LIJST 4
Haarlem	☐ VAN WIJK	LIJST 4
Zaandam en Velsen	☐ HANS DE BOER ☐ R. BAKKER	LIJST 4 LIJST 4
Hoorn, Den Helder en Alkmaar	☐ BARTEN	LIJST 4
Rotterdam	☐ BROKKING	LIJST 4
's-Gravenhage	☐ HANGELBROEK	LIJST 4
Leiden	☐ SPAAN	LIJST 4
Gouda	☐ H. VINK	LIJST 4
Delft	☐ VEERMAN	LIJST 4
Dordrecht	☐ VAN DER BRUGGE	LIJST 4
Ridderkerk	☐ DOUMA	LIJST 4

**Zonder
kouwe
drukte**

zegt

Rien van der Schee,
presentator van het
NCRV-ziekenprogramma
„Onder de hoogtezon”

Ik mag aannemen, dat de principes van de A.R. partij bij u iets beter bekend zijn dan bij die radioluisteraar, die ik eens na een politieke uitzending in de studio van de lijn kreeg.

„Waarom moet er nog altijd een splinterpartijtje in Nederland zijn, dat zich verzet tegen de evolutie van Darwin?”, luidde de geestdriftig voorgedragen probleemstelling. Ik heb de man maar naar professor Lever verwezen.

Mocht u vergelijkbare ideeën koesteren omtrent anti-revolutionaire beginselen, laat u dan ijlings voorlichten.

Over regionale voorlichtingsbureaus schijnt men helaas nog niet te beschikken, maar in dit blad zal vast wel iets principiëls staan en . . . we hebben nog altijd de verhelderende uitzendingen „in het kader van de door de regering beschikbaar gestelde zendtijd”, nietwaar?

Het is ongetwijfeld een eigenaardig trekje in me, maar, werkelijk, ik geloof dat ons landje iets beter leefbaar blijft, wanneer in de Provinciale Staten mensen zitten, die vanuit hun beginselen — (ontleend aan dezelfde bron als die van u en mij) — streeksgewijs de problemen helpen hanteren. Vooral als het gaat om gezonde ontspanning, verantwoorde concentratie van industrieën en preventieve gezondheidszorg.

Dat is dan nog maar een blinde greep.

Wilt u streekplannen zonder nare „streken”, zorg dan dat u er zelf bij bent, of door u kandidaat te laten stellen (en waarom eigenlijk niet? Iemand van uw formaat!) of door uw juiste vertegenwoordigers te kiezen. Zonder kouwe drukte.

AR

Wij vragen van u
een goede keus
en als resultaat daarvan
uw stem
op de
Anti-Revolutionaire Partij

Vraaggesprek met minister Smallegenbroek

• Vervolg van pag. 1

grotere bemoeienis met allerlei zaken. Het bestuur is minder statisch, mag ook niet statisch zijn, omdat de provincie tussen de beide organen Rijk en Gemeenten een belangrijke taak heeft.

Het salaris-beleid

Vraag: Nu een materiële zaak. Het Centraal Comité van onze partij heeft een anonieme brief ontvangen van een groep lagere ambtenaren te Groningen, deze zijn ontevreden over uw salaris-beleid. (Behalve dat de brief anoniem is valt tevens op dat „ik“ en „wij“ door elkaar gebruikt worden. Zijn het nu één of meer ambtenaren?). Wilt u nog eens duidelijk zeggen hoe het salaris-beleid van het Kabinet-Cals in elkaar zit en van uw Departement in het bijzonder?

Minister Smallegenbroek: Het spijt mij dat zo'n brief anoniem is. Je kunt hem nu niet beantwoorden. Ik geloof dat hier een groot misverstand ligt, maar ik wil er met genoegens iets van zeggen. We kennen nu al jaren het systeem dat er per 1 januari van elk jaar wijziging wordt gebracht in de salarissen, dat er een percentage bijkomt. Dat gebeurt in het bedrijfsleven, het gebeurt dus ook bij de overheid. We hebben na de bevrijding de tijd gehad van de geleide loonpolitiek, dat „Den Haag“ het percentage bepaalde, dat meer gegeven mocht worden. Dat was voor overheid en bedrijfsleven gelijk. We zijn toen gekomen in de tijd van de z.g. gedifferentieerde loonpolitiek, een vrijere loonpolitiek, die heel moeilijk te dragen is in een gespannen arbeidsmarkt. Toen is men t.o.v. het overheids personeel en dat geldt dus ook voor provincie en gemeente, gekomen tot het z.g. trendbeleid. Dit betekent dat men per 1 januari een bepaald percentage geeft, maar dat er een nacaalculatie plaatsvindt aan het eind van het jaar. Men neemt daarvoor de verhogingen in een aantal C.A.O.'s uit representatieve bedrijfstakken. Dat verliep alles rustig en de ambtenaren kwamen aan hun trek. Dat systeem is voor 1966 ook weer toegepast. Tegen het systeem worden vanuit het bedrijfsleven nog al eens wat bezwaren ingebracht ook door de centrale vakorganisaties.

Waarom? Men heeft geen bezwaren dat per 1 januari een percentage wordt vastgesteld, maar tegen de nacaalculatie. Die vindt n.l. plaats in een tijd waarin de onderhandelingen voor de C.A.O.'s van het nieuwe jaar beginnen. Dan ziet men in de krant: de ambtenaren ontvangen weer een bedrag. Daarom zegt men: laat men in overheidskringen toch proberen te komen tot een eigensoortig beleid. Nu zal voor 1967 tijdig aan de orde worden gesteld de methodiek van het salarisbeleid voor de komende jaren. Voor de ambtenaren. Maar het kabinet heeft voor 1966 nog gezegd: we volgen weer het trendbeleid. Op dit punt was er dus geen moeilijkheid met de personeelsdelegatie. Hoogstens misschien over het aanvangspercentage, maar daarbij moet niet vergeten worden dat de overheid de „gevaarzone“ van 6 à 7% zelf ook in de gaten moet houden. Als je dan begint met een aanvangspercentage van x%, dan zal je moeten afwachten hoe aan het einde van het jaar de nacaalculatie er uit ziet. Hier was helemaal geen verschil van mening over.

Er was een tweede punt: wat moet je doen met de vakantie-uitkering? In het bedrijfsleven heeft men

die uitkering van 4% gebracht op 6%. Daarvan heeft men gebruikt de uitkering-ineens van 2% in 1965, hoewel dat geen uitkering-ineens was in de eigenlijke zin van het woord. Het was meer een correctie op een te laag salaris-beleid dat voor 1965 was afgesproken. De vakantie-uitkering is ook een element voor de pensioen-grondslag, dus dat geeft niets. Alleen je moet bij een vakantie-toeslag, met name voor wie beneden de loongrens zitten en dus geen aanslagbiljet voor de Inkomsten-belasting ontvangen, rekening houden met het tarief „bijzondere beloning“. Dit is een hoog percentage loonbelasting. Daar komt nu de kritiek op. Maar dat komt niet door de Minister van Binnenlandse Zaken en ook niet door dit kabinet. Dat is een belastingwetgeving, die onder het vorige kabinet tot stand is gekomen. Die geldt ook niet alleen voor de ambtenaren, maar die geldt voor het hele bedrijfsleven!

Op het punt van die 2% hebben wij gezegd: akkoord, geen moeilijkheden. Maar de organisaties wilden in de vakantie-toeslagen een vloer, een minimum, leggen, waardoor je dus aan de lagere ambtenaren wat meer kunt geven. Voorts wilde men daarbij nog een bedrag per kind, dus niet alleen de kindertoeslagen bij het salaris, maar daarnaast nog een toeslag per kind in de vakantie-toeslag. Op zichzelf is dit een aardige gedachte. Dit is een methode waarbij je wat extra's kunt doen voor de laagst bezoldigden. Daar ben ik altijd een voorstander van geweest. Het kabinet heeft dit niet definitief afgewezen. Dat maakt men er nu van!

ZO IS HET NIET. In het perscommuniqué dat afgegeven is, staat dat ook uitdrukkelijk. Die vloer kan er THANS niet ingebracht worden, vanwege de terugslag voor het bedrijfsleven. Wat zouden de gevolgen geweest zijn als we als overheid inderdaad dat minimum hadden toegestaan?

Ik moet zeggen dat het helemaal niet zoveel kost. Het zou n.l. betaald worden uit de z.g. trend, maar de repercussies voor het bedrijfsleven, dat toch al geïrriteerd is door afwijkende meningen t.o.v. het loonbeleid, zoals ik u dat noemde, zouden zodanig zijn geweest dat wij gezegd hebben: NU niet doen. Maar de gedachte is niet afgewezen. Daarom is het zo jammer dat het nu zo functioneert. Ook in deze anonieme brief uit Groningen.

Vraag: In die brief staat ook iets over de verschillende belasting-tarieven, waarvan de minst-draagkrachtigen de dupe worden.

Minister Smallegenbroek: Maar dat kan dit kabinet of de Minister van Binnenlandse Zaken toch niet euvel worden geïnterpreteerd. Dit tarief geldt voor iedereen, zowel voor bedrijfsleven als ambtenaren. Men had e.e.a. kunnen voorkomen door die 2% te brengen bij het loon. Dit is een niet-gerechtigde kritiek op het huidige kabinet. Die tarieven zijn overgenomen van een vorig kabinet, van de Minister van Financiën, Witteveen: De Kamer is er mee akkoord gegaan. De kritiek THANS is onjuist.

Het kabinet-Cals

Vraag: Voelt u zich als Anti-Revolutionair thuis in dit kabinet?

Minister Smallegenbroek: Mag ik een wedervraag stellen? Waarom zou ik dat niet? Uw vraag slaat

natuurlijk niet op een kabinet waarin de K.V.P. haar geestverwanten heeft zitten. Aan zulke kabinetten doet de A.R.P. al mee vanaf de vorige eeuw. Vraagt u dit omdat de socialisten in het kabinet zitten of dat de C.H.U. er niet in zit?

Interviewer: Beide, maar laten wij de socialisten eerst stellen.

Minister Smallegenbroek: Waarom zouden wij nationaal niet kunnen samenwerken met socialisten en wel met liberalen? Het gaat bij deze zaken om de uitvoering van ons program. Het program van dit kabinet is met de V.V.D. onuitvoerbaar. Neemt u bijvoorbeeld het radio- en televisie-beleid, waardoor de crisis is ontstaan. Daarvan heeft de heer Geertsema regelmatig gezegd dat hem deze kwestie een crisis waard was. Dat hebben wij ook gezegd, deze kwestie moet tot een oplossing worden gebracht. Maar dit kabinet heeft natuurlijk ook andere zaken te doen. Het is gekomen met wat genoemd is: een ambitieus program. Of dat zo is laat ik graag in het midden, maar het is in elk geval geen socialistisch program. Wanneer u de onderdelen ziet als bijvoorbeeld de woningbouw, het onderwijs, de recreatie, de volksgezondheid, de ontwikkelingshulp en nog veel meer, en u vergelijkt deze punten met ons program, dan kan niemand van ons bezwaar maken. Integendeel, integendeel! Bevolkingsgroei brengt hogere uitgaven met zich mee en wanneer je op het standpunt staat, dat er gelijke kansen moeten zijn op het gebied van het onderwijs tot het hoger onderwijs toe, dan moet je daar ook de financiële consequenties van willen dragen. Dat programma kan niet uitgevoerd worden met de V.V.D.. Dat is wel gebleken bij het bezuinigingsplan-Joekes....

De A.R.-partij

Vraag: Bent u tevreden met de gang van zaken in onze partij. Is de partij modern genoeg, mede voor de jonge kiezers? Wij hebben als partij het eerst-geboorte-recht, maar spreken wij uws inziens voldoende tot de verbeelding van het Nederlandse volk? Is de partij voldoende „in“, heeft ze visie?

Minister Smallegenbroek: De verkiezingsuitslagen in Nederland worden beslist door de zogenaamde „zwevende kiezers“. Als u mij nu vraagt heeft onze partij voldoende visie, is ze modern mede voor de jonge kiezers, dan verwijs ik u bijvoorbeeld naar het Program van Actie 1963. Daar vindt u mijns inziens alle punten die vandaag aan de orde zijn. Niet een versterde houding maar een visie op de toekomst. Dat program is door de partij aanvaard. Ik vind dat de Anti-Revolutionaire Partij wel visie heeft op de toekomst en de verantwoordelijkheid daarvoor wil aanvaarden. En als ik nu denk aan de laatste Deputatenvergadering, meer dan 1000 mensen kwamen in dat barre klimaat en de wijze waarop die vergadering verliep, de belangstelling vanuit de zaal en helemaal niet meer die kritische toon van een aantal jaren geleden, dan zeg ik: dit is een kern-gezonde partij. Dat hoeft helemaal niet te betekenen dat zulks in de verkiezingsuitslag tot uitdrukking komt, maar de partij is kern-gezond. Toch moet de partij in alle geleidingen oppassen dat zij niet een generatie vergeet. In de besturen van de kiesverenigingen, de Provinciale Comités en het Centraal Comité moeten niet alleen mensen zitten van boven de vijftig. Er moet doorstroming zijn. Ook de jongeren moeten verantwoordelijkheid (leren) dragen.

W. in 't Veld

OVERIJSEL

SCHULING GIETERIJBENODIGDHEDEN NV

BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGEL-O.
POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

Firma Gebr. Slump Brandstoffenhandel

Lemmer Nagele - Telefoon 05275 - 2406
Lemmer Straatweg 44 - Telefoon 05146 - 564
b.g.g. 307

ANNEX HAARDEN, KACHELS EN KOOK-
APPARATEN VOOR KOLEN, OLIE EN
GASVERWARMING

Deskundige voorlichting — Vakkundige aansluiting

- VERBOUW
- NIEUWBOUW
- ONDERHOUDSWERKEN

Firma E. D. Schutten en Zoon

AANNEMERSBEDRIJF ENSCHEDE
Laarssingel 101 — Telefoon 3021
Hyacintstraat 40 — Telefoon 11638

FERNHOUT N.V.

Handel in wegen- en waterbouwmaterialen
Zandzuigbedrijf, op- en overslag
Scheepsbevrachting

ZWOLLE - Telefoon 05200 - 17251 b.g.g. 13637
EMMELOORD - Telefoon 05270 - 3141 - 2493

LOONBEDRIJF MARIS N.V.

HOGESLUISWAL 39

MARKNESSE

Telefoon 05273 - 1541 - (4 lijnen)

Landbouwmechanisatiebedrijf

FA. K. ELLENS

LANDBOUWMACHINES

SMEDERIJ

TRACTOREN

Eggestraat 3, tel. 05276 - 2400, Nagele (N.O.P.)

FA. H. J. WIBBELINK & ZN.

Goors Overslag- en
Transportbedrijf

N.V. AUTODIESELSERVICE SCANIA VABIS,
GOOR — Telefoon (05470) 2963 - 2752 - 2476 - 2577

W. PORTE EN ZOON

SCHILDEREN - BEHANGEN
SPUITEN - MOFFELN

Thorbeckegracht 40 - Telefoon 16271 - Zwolle

MODE IN HERENKLEDING

Diezerstraat 25-27 - Zwolle
EXCLUSIEF IN HERENMODES
STATSON-HATS

Het juiste adres voor al uw huisbrandkolen en
huisbrandoliën is steeds

VELDMAN

Kolen- en huisbrandoliënhandel
Willemsvaart 5a Tel. 16302 Zwolle

50 jaar lang meest gevraagde

WONINGINRICHTING J. VOERMAN EN ZONEN

Assendorperstraat 73 - 81 - Telefoon 16507

TOT UW DIENST

DE ene mens komt vlugger tot een beslissing dan de ander. Er zijn er, die al een antwoord gereed hebben voordat de vraag is gesteld, er zijn er ook die maar niet tot een beslissing kunnen komen. Hieraan moest ik denken, toen kort geleden de uitslag bekend werd van een opinie-onderzoek. U zult begrijpen welk onderzoek ik op het oog heb. Op 29 december werd ons via t.v. bekend gemaakt dat niet minder dan 22% van de boven 25-jarigen en niet minder dan 37% van de leeftijdsgroep tussen 21 en 25 jaar, nog niet wisten hoe ze straks zullen stemmen. Een later onderzoek heeft aangetoond, dat de cijfers thans al weer heel anders liggen. Nu gaat het mij niet om de cijfers, maar wel om het punt dat vele mensen een beslissing zo lang mogelijk uitstellen. Zou dit soms een gevolg van politieke onverschilligheid zijn, is de politiek te ondoorzichtig, spreken de politieke partijen zich niet duidelijk genoeg uit? Er zou meer te vragen zijn. Dit en nog een aantal andere overwegingen heeft de A.R. Kamerfractie ertoe gebracht, om voor te stellen de opkomstplicht bij de verkiezingen af te schaffen. U zult wel weten dat u verplicht bent om te verschijnen. Waarom moeten we elkaar plagen met deze opkomstplicht, als er toch bij sommigen geen belangstelling is? Ik ben overigens helemaal niet ongerust over de politieke belangstelling van ons volk en zeker niet over die van de jeugd. Of het nu gaat om de gemeente, de provincie of het land, het doet er weinig toe, het gaat altijd over de publieke zaak waar iedere burger bij betrokken is.

Duidelijk beeld

Waar de kiezer in de eerste plaats recht op heeft is, dat hij een duidelijk beeld krijgt van de verschillende partijen. Om het nu maar huiselijk te stellen; een van mijn vrienden zei het volgende:

„Julie als A.R. werken nu in Kabinetsverband samen met de P.v.d.A. Denk nu eens aan al die geruchtmakende uitspraken van minister Vondeling, aan de brief van de heer Nederhorst, aan de voorzitter van de partij van de Arbeid de heer Tans, die in de Haagse Courant van 21 januari opmerkt, dat de kabinetscrisis in de eerste plaats is gegaan om de politieke keuze inzake de besteding van het nationaal inkomen, alsof niet de omroepkwestie de oorzaak ervan was. Niet in de laatste plaats, aldus mijn vriend, wijs ik nog op het punt van de bekende Vara-uitzendingen „Zo is het toevallig ook nog eens een keer”.

Zo, luisteraar, het is een lange lijst geworden. Het is te veel om het in 10 minuten te behandelen. Laat ik er daarom één punt uithalen en dat iets nader bekijken zonder daarmee te zeggen dat het overige niet belangrijk zou zijn.

„Zo is het ...”

Van verschillende kanten is mij de vraag voorgelegd, waarom de A.R.-fractie geen vragen aan de regering heeft gesteld over deze geruchtmakende uitspraken. Ik begrijp deze vraag. Bij het beantwoorden hiervan wil ik vooropstellen, dat onze fractie voor bepaalde onderdelen van dit programma niet de minste waardering op kan brengen. De oprechte verantwoordelijkheid en de ergernis die hierover in

onze kringen is ontstaan wordt door onze Kamerfractie niet alleen begrepen, doch ook gedeeld. Dit vloeit voort uit het feit dat wij een satire bij voorbaat af zouden keuren, neen, die weten wij mits gebracht door mensen die hiertoe in staat zijn en over voldoende rijpheid beschikken wel te waarderen. Ook zelfspot moet een mens kunnen verdragen. Daar gaat het ook: niet om.

Waar het echter wel om gaat is dat dit op een zodanige wijze plaats vindt dat de Naam van God niet ijdel wordt gebruikt en dat de dierbaarste gevoelens van anderen er niet door worden gekwetst. Welnu, aan die eisen voldoen de thans in bespreking zijnde programma's lang niet altijd. Dit geldt zeer in het bijzonder voor de laatste uitzending.

Nu is het echter de vraag of de overheid als scheidsrechter of, beter gezegd, als censor op moet treden. Ik betoog niet dat de overheid altijd werkloos moet blijven toezien. Er kan

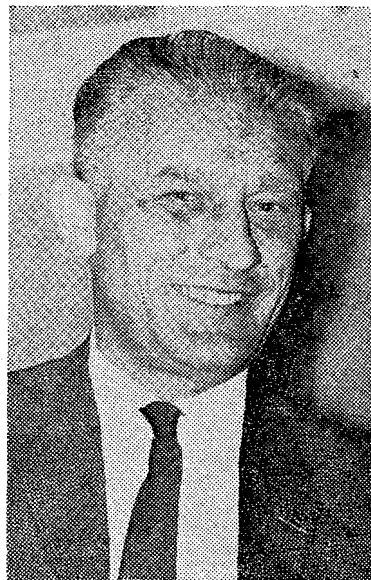
Tanden blank-Adem fris
IVOROL
Onbetwist de beste tandpasta

zich een situatie voordoen waarin het eenvoudig de plicht is van de overheid om handelend op te treden. Maar eveneens moet gezegd worden, dat men niet te snel naar de overheid moet rennen met het verzoek om in te grijpen. De vrijheid is een groot goed en laat ik er direct aan toevoegen: ook voor de geestelijke vrijheid moet een zekere prijs betaald worden. Het is verbazingwekkend om te zien dat men in kringen waar het overheidsoptreden bijna altijd wordt afgekeurd, nu ineens de sterke arm van de overheid te hulp wordt geroepen. Men kan zich ook op

het standpunt stellen dat een dergelijk kwaad zichzelf straft.

Het zou veel beter zijn dat de Vara, de verantwoordelijke omroepvereniging, zich over dit programma duidelijk uitsprak. Dergelijke uitzendingen zijn ons vrije omroepbestel onwaardig. Er zijn gelukkig berichten in omloop dat het Varabestuur gaat ingrijpen. Eveneens zou het van groot belang zijn

Radiocauserie gehouden door

B. Roolvink
Voorzitter van de
A.R. Tweede Kamerfractie.

dat de geestelijke familie van de Vara, de P.v.d.A. zich, hetzij pro hetzij contra op niet mis te verstane wijze uitspreekt.

Aannemelijk maken

Er zou meer duidelijkheid komen in de politieke verhoudingen. Het moge

Dampobreekt
de kracht van een verkoudheid
— bij Vader, Moeder en Kind. —

waar zijn, dat de P.v.d.A. in geen enkel opzicht formeel verantwoordelijk gesteld kan worden, gelet op de organisatorische verhoudingen, het is evenzeer waar dat de geestelijke verwantschap en de persoonlijke bindingen niet kunnen worden ontkend.

Het is dan ook te begrijpen dat sommige kiezers zich wel eens de vraag stellen, in welk gezelschap de A.R.P. zich bevindt. Het kost ons in het algemeen niet veel moeite het kabinetsbeleid — zeker voor wat de doelstellingen betreft — te verdedigen. Maar ik moet wel zeggen dat de Vara en indirect de P.v.d.A. zelf en hierbij denk ik dan ook aan uitspraken van de heren Vondeling, Nederhorst en Tans, het ons op grond van de genoemde feiten veel moeilijker maken, het samengaan met de socialisten aannemelijk te

maken. De vraag met wie, met welke partijen wij bereid zijn om samen de verantwoordelijkheid voor het beleid te aanvaarden, zal van geval tot geval bekeken moeten worden. Het zal er daarbij vooral om gaan of wij ons eigen program in voldoende mate terug kunnen vinden in het kabinetsprogramma. Daarin staan wij niet alleen. In de K.V.P. en de C.H.U. kan hetzelfde gezegd worden. Beide partijen zijn net als wij in verschillende combinaties opgetreden. In het verleden hebben ook wel eens C.H.U. ministers deel uitgemaakt van een kabinet met socialisten waarin geen A.R. zitting hadden. Dit was van 1948 tot 1952.

De A.R.-koers

Er behoort bij onze kiezers geen onzekerheid te bestaan omtrent de koers die de A.R.P. wil varen. Wij willen ons volk dienen in politiek-evangelische zin. Met wie wij dat doen is in het algemeen een vraag van de tweede orde. Uiteraard in de eerste plaats met de C.H.U. en de K.V.P. De A.R.P. heeft meer dan eens duidelijk uitgesproken in welke richting de gedachten gaan.

Zij zou gaarne één grote reformato-rische partij zien. Dit blijkt nog niet mogelijk te zijn. U kunt bij het uitbrengen van uw stem uw gevoelens ook op dit punt tot uitdrukking brengen.

Welke kant wil de A.R.P. uit? Zij wil ons volk van dienst zijn, ook u. Wij zullen u niet van alles en nog wat beloven: lagere belastingen, hogere lonen, lagere prijzen enz. Aan dat goedkope gedoe doen wij niet mee. Wij beloven u wel een duidelijk gerichte sociale politiek, waarbij niet aan één bepaalde volksgroep wordt gedacht, maar vóór alles aan hen, die in de kneel dreigen te komen of er al in zitten. Het lijkt vaak zo verward in de politiek. Ondanks deze verwardheid komen wij

Voor **Baby BABYDERM**
POEDER - CREME - OLIE - ZEEP

toch altijd weer terecht bij het wijze woord van de Prediker: Vreest God en houdt Zijn geboden. Dat geldt ook in de politiek. Laten wij dat met elkaar doen en dan op 23 maart aanstaande op de A.R. lijst stemmen.

DAMES- EN HERENKAPPER

Voor een goede dames- en herenkapper in een dorp in midden Drente, is een

GOEDE BESTAANS-MOGELIJKHEID

Nieuwe woningen worden gebouwd, waar een kapperszaak kan worden aangebouwd.

Br. letter B, Adv.afd. van dit blad, Botenmakersstraat 45, Zaandam.

Het Standaardwerk ANTI REVOLUTIONAIR BESTEK

Onmisbare oriëntatiebron, geschreven door vele voraanstaande antirevolutionairen.

- voor elk raadslid
- voor elk statenlid
- voor elk kamerlid
- voor alle bestuursleden van kiesverenigingen
- voor iedere meelevende antirevolutionair

Prijs f 25,—

In de boekhandel verkrijgbaar

N.V. UITG. MIJ. DE GRAAFSCHAP AALTEN

BON: Gelieve te zenden rechtstreeks/via boekhandel

..... ex. Anti Revolutionair Bestek
Naam:
Adres:
Plaats:

Bronchiletten
Hoestdrank in tabletvorm.95ct

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.

- KETELBEMETSELINGEN
- ISOLATIEWERKEN
- OVENBOUW

Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

ZOETERMEERS ROEM
de fijnste margarine
GEBR. VAN DER SPEK N.V.

„ANIMO” koffiezet-apparatuur

voor horecabedrijven, kantines, vergaderzalen enz. in elke gewenste capaciteit en uitvoering

Apparatenfabriek L. Scheepstra
AMERSFOORT
Telefoon 03490 - 19148 (2 lijnen)

WARENHUIZENBOUW

N.V. Aannemersbedrijf

Voskamp en Vrijland

Telefoon 01748-3921* - Postbus 30

's-GRAVENZANDE

Nu proefflacon 1.70

Weg is de **MIGRAINE**

Steeds weer - en steeds vaker - hoor je spreken over Melisana. Het oude, vertrouwde en natuurlijke middel tegen hoofdpijn, migraine en nerveuze maagpijn. Dagelijks een geringe hoeveelheid Melisana helpt. Ook u vindt baat bij het weldadig werkend Melisana. Neem Melisana, de echte Kloostervrouw Melissegeest, tijdig en regelmatig. 't Doet uw hele organisme goed.

Voor uw broodnodige rust

MELISANA
1.70 - 2.90 - 4.90

extra voordelige familieflacon 11.90

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

IN BALANS

MEN kan er zeker van zijn dat minister Biesheuvel er in de ministerraad zijn hele gewicht tegen aan gegooit heeft om een zo gunstig mogelijke richtprijs voor de melk te verkrijgen. Zijne Excellentie wordt blijkbaar ieder jaar „zwaarder”, want het vorig jaar was er nog een verschil van 2 cent tussen wat het landbouwschap vroeg en de melkproducent kreeg. Ditmaal ligt de richtprijs slechts een halve cent onder de „vraagprijs”.

Maar de bewindsman is er niet alleen voor de agrariërs. Hij is dienaar der kroon voor heel het volk, dus ook voor de consumenten. Ook dat moet men zich realiseren wanneer de melkprijs ter sprake komt. De consument zal de niet buitensporige prijsstijgingen bovendien willen zien in het licht van veler wens om de Overheidsuitgaven niet nog meer te doen stijgen. En degenen, die zo gesteld zijn op een vrije sociale markteconomie zullen als consument deze ontwikkeling de boer al helemaal niet mogen misgunnen.

Mochten de reacties op het besluit van de minister zo uitpakken dat bepaalde partijen - met de Statenstembus voor ogen - een nog hogere prijs van de bewindsman blijken te verlangen, dan mag men rustig aannemen dat de verkiezingskoorts hun gevoel voor evenwicht tijdelijk verstoord heeft. Wij voor ons achten de beslissing én voor de producent én voor de consument aanvaardbaar omdat zij een juiste balans-positie ten opzichte van beide groepen weergeeft.

Ook de extra-middelen die de minister voor het ontwikkelings- en saneringsfonds en ter bestrijding van dierziekten heeft weten uit te trekken, bewijzen dat hij alle mogelijkheden aangrijpt om voor de agrariërs te zijn wat deze van hem verwachten.

Het is dan ook wel duidelijk dat deze belangrijke, hardwerkende bevolkingsgroep zich wel tweemaal zal bedenken eer zij haar vertrouwen geeft aan personen, die in de Tweede Kamer blijkbaar niet met deze bewindsman durven te debatteren. Zou van zulke politici een beter beleid te wachten zijn? De vraag stellen is haar beantwoorden!

J.l. woensdag vond in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht een grote A.R. Vrouwenbijeenkomst plaats. Een overzicht van een gedeelte van de zaal. Volgende week hopen wij in ons blad hier nader op terug te komen.

Deze week

- Niet buigen voor nozem-terreur (pag. 2)
- Actuele commentaren (pag. 3)
- Rondom a.s. woensdag (pag. 4)
- De melkprijs (pag. 5)
- Overijssel (pag. 6 en 7)
- Vragen van Kamerleden (pag. 8)
- Australië in de branding (pag. 9)

RADIOREDE VAN MINISTER BIESHEUVEL

Op maandag 21 maart a.s. te 18.20 uur—18.30 uur zal de vice-minister-president en minister van Landbouw en Visserij, mr. B. W. Biesheuvel voor de A.R. Partij de verkiezingscampagne afsluiten met het uitspreken van een radiorede in de zendtijd ter beschikking gesteld van de politieke partijen over Hilversum I (NCRV). Mr. Biesheuvel spreekt over het onderwerp: „Uw keuze op 23 maart”.

THIJS BOOY:

Het is stil op het Loo...

Thans ook verkrijgbaar als paperback ad f 7,90 bij de boekhandel.

Uitgeverij W. ten Have N.V.

HOPMAN N.V.

ORANJELAAN 66 - ZOETERMEER
Telefoon 01790 - 3700*

ZOMERHOFSTR. 62 - ROTTERDAM
Telefoon 87447*

die kan bemiddelen bij aankoop van een

EIGEN HUIS IN ZUID-HOLLAND
Vraagt inlichtingen.

Ruim 1000 nieuwe leden

Groot was de verrassing voor dr. Berghuis, toen hij op de grote A.R. Vrouwenbijeenkomst in Utrecht, uit handen van de presidente, mevr. dr. F. T. Diemer-Lindeboom, een fraai uitgevoerde album in ontvangst nam, waarin de namen stonden van ruim 1000 nieuwe vrouwelijke leden.

GEEN LIJDELIJKE DEMOCRATIE

zei de heer G. H. Hoek
voor de N.C.R.V.-microfoon
maandag j.l.

Is er nu reden ons zo geweldig op de borst te slaan over onze eigen democratie?

Zeker, wij hebben een gekozen parlement en andere democratische instellingen en straks kan ook onze 21-jarige jeugd naar de stembus gaan. Dat is uitstekend.

Maar is het óók niet zo, dat vorige week onze eigen democratie op beschamende wijze is gehoond en getrapt bij het huwelijk van onze Kroonprinses? Het Parlement had gesproken over dit huwelijk. Het had met zeer grote meerderheid daaraan zijn medewerking gegeven.

Met de middelen der democratie — de vrijheid — heeft echter een deel van pers, radio en televisie stelselmatig een sfeer opgewekt, die tot doel had althans de huwelijksdag te doen mislukken.

Het beruchte studentenblad *Propria Cures* gaf recepten voor het vervaardigen van rookbommen, die bij het voorbijtrekken van de bruidsstoet konden worden geworpen. Die zijn dan ook geworpen en over heel de wereld zijn filmbeelden vertoond van deze z.g. „demonstraties”, die voor een deel speciaal met het oog hierop waren georganiseerd.

Blijkens de binnengekomen berichten was er geen sprake van individuele reacties, maar ging het om groepen van honderden z.g. „provo's”, die hun

eigen rol wilden spelen in de „mise en scène” van het huwelijk.

Dat de Amsterdamse politie niet heeft toegelaten, dat deze rol volledig werd uitgespeeld, leidt er thans zelfs toe, dat een Amsterdams dagblad het aftreden eist van de burgemeester en de hoofdcommissaris van politie.

En dat alles gebeurt dan in naam der democratie.

Jazeker... volgens deze lijdelijke democratie had men wellicht gewild, dat de horde der langharigen alle strategische posten had kunnen bezetten om de niet-blijve verlovingsstijd van Prinses Beatrix volgens Prins Bernhard ook nog in een drama op de huwelijksdag te laten uitlopen.

Ook al zegt men dit niet te willen en erkent men, lat soms hardhandige ordemaatregelen noodzakelijk zijn, wanneer dit gebeurt is Amsterdam in last.

De Haarlemse kantonrechter, Mr. Goudsmit heeft een week geleden herinnerd aan een korte toespraak, die hij eens hield tegen een groep nozems of provo's die voor hem terecht stonden. Hij zei: „Er bestaat tegenwoordig een mooi woord voor jouw soort: nozem. Maar weet je hoe ze julie soort vroeger noemden? Gewoon: schorem. En — zo voegde hij er aan toe — dat zult u niet willen geloven, maar meteen viel de glorie van die knapen af”.

De glorie van het stuk in de krant. Wij hebben in Nederland geen behoefte aan geleide democratie, maar ook niet aan lijdelijke democratie.

Echte democratie wordt bedreven niet op straat, maar in het stembureau en in de vertegenwoordigende lichamen.

UIT PERS EN PERIODIEK

„DE TELEGRAAF”

gaf een verslag van hetgeen de heer Roolvink zei op de A.R. Vrouwenvergadering in Utrecht, onder de titel:

AR-FRACTIE ZEGT HET DUIDELIJK

Niet buigen voor
nozem-terreur.

DE burgemeester van Amsterdam verdient voor honderd procent de steun van alle Anti-revolutionairen als hij als ambtsdra-

ger zijn plicht doet. Wij gaan voor anarchistische terreur net zo min één centimeter opzij als vroeger voor de NSB.”

Met deze niet mis te verstane woorden ging de fractieleider van de A.R. in de Tweede Kamer, de heer B. Roolvink, gisteren tijdens een bijeenkomst van de anti-revolutionaire vrouwenorganisatie te Utrecht, in op de gebeurtenissen rond de 10de maart.

„In de jaren 1940-1945 hebben we geleerd, wat terreur is. Koningin Wilhelmina, Churchill en Gerbrandy hebben in een vroeg stadium het satanisme van het nationaal-socialisme onderkend. De vrijheid, die mede door hen is bevochten, is thans weer in gevaar”, aldus de heer Roolvink.

„Onder het mom van anti-fascisme wordt thans door een stel ongewassen en ongekamde knapen een stuk terreur bedreven, dat herinnert aan de oorlogsjaren. En een televisieprogramma als „Zo is het...” van de VARA brengt op geraffineerde wijze het koninklijk huis in diskrediet.”

Wat de verzoeken en adressen om een publiekrechtelijke rechtvaardiging van het beleid van burgemeester mr. G. van Hall betreft en het optreden van de Amsterdamse politie, de heer Roolvink zei van mening te zijn dat daaraan niet moet worden toegegeven als achter deze verzoeken een zelfde anarchistische geest staat.

Belastingen

Voorts verklaarde de heer Roolvink, dat de A.R.-fractie op het standpunt staat, dat de belastingverlaging moet doorgaan. Het desbetreffende voorstel is bijna unaniem aangenomen en bovendien achtte hij het een kwestie van rechtvaardigheid.

„De middengroep en kleine zelfstandigen is mede op grond van de zwaardere belastingen die zij te dragen zouden krijgen, zoals de huurcompensatie aan hun personeel, een verlaging van de directe belasting toegezegd.

En gewekte verwachtingen mogen niet worden beschaamd”, zo besloot de heer Roolvink.

DE TELEGRAAF schreef voorts in een hoofdartikel:

EINDELIJK heeft een vooraanstaand politicus nu eens in niet mis te verstane bewoordingen gezegd hoe hij en zijn partij dachten over de relletjes, wanordelijkheden en onsmakelijkheden op de dag van de 10de maart. Tijdens een bijeenkomst van anti-revolutionaire vrouwen in Utrecht verklaarde de voorzitter van de Tweede-Kamerfractie van de A.R., de heer B. Roolvink, dat de burgemeester van Amsterdam de volle steun verdient als hij als gezagdrager zijn plicht doet. Voor anarchistische terreur dient men net zomin één centimeter opzij te gaan als vroeger voor de N.S.B. en hij deed dan ook een beroep om niet toe te geven aan verzoeken en adressen om het publiekelijk rechtvaardigen van het beleid van burgemeester Van Hall en het optreden van de Amsterdamse politie, als achter deze verzoeken eenzelfde anarchistische geest staat.

Eindelijk eens een duidelijk stelling nemen van een politieke voorman. Schel steekt hierbij af de weifelmoedige houding van de minister-president, mr. J. M. L. Th. Cals — in de eerste plaats verantwoordelijk voor de staatsrechtelijke consequenties van het huwelijk — die het blijkbaar niet oppor-tuum heeft gevonden in het openbaar zijn afkeuring uit te spreken.

Schel steekt hier ook bij af de houding van de K.V.P., uit de monden van welke voormannen men sinds de 10de maart nog niets gehoord heeft. Bedroevend is de houding van de V.V.D. Hoewel in haar programma uitdrukkelijk wordt gesteld dat zij voor honderd procent voor een constitutionele monarchie is, presteert de toekomstige fractievoorzitter van de gemeenteraad van Amsterdam, drs. J. Gruyters, het in het VARA-programma „Achter het nieuws” met een ingewikkelde kronkelredenering zich te stellen achter hen die niets nalaten om de hetze op gang te houden.

De Tweede-Kamerfractie van de V.V.D. zelf zwijgt in alle talen. Misschien wordt dit zwijgen nu doorbroken. Als dat gebeurt, is het overigens wel erg laat. Want onuitwisbaar is de indruk gewekt dat men eerst de kat uit de boom wilde kijken om te zien aan welke kant de kiezersgunst lag.

De onnozelen, die nu tot hun schrik merken dat zij zich toch hebben laten intimideren door de radio- en t.v.-nozems.

Jaarvergadering College van Advies

De jaarvergadering van het College van Advies zal D.V. worden gehouden op zaterdag 26 maart a.s., te beginnen des morgens om elf uur in het Jaarbeursrestaurant, Vredenburg 43 te Utrecht.

Onderwerp van bespreking in deze vergadering zal zijn de inhoud van een nota over de groene ruimte in de Randstad, welke nota is samengesteld door de commissie planologische vraagstukken.

In het huishoudelijk gedeelte van de vergadering na het openingswoord van de voorzitter, komt het jaarverslag aan de orde.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:

Dr. Kuyperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:

Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:

f 4,— per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij-Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:

f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

AR

*** Het bruidspaar en de horde

De idyllische foto van HET bruidspaar verplaatst onze gedachten weer even naar de vorige week. Ver van Amsterdam verblijft het paar thans in een omgeving waar geen pracht en praal zijn, doch waar een werkelijk geluk kan opbloeien. Dat wensen wij prinses Beatrix en prins Claus van harte toe voor heel hun verdere leven. Moge het in Gods genade een leven temidden van ons volk zijn en eenmaal bekleed met de hoogste waardigheden in onze staat, n.l. die van koningin en prins-gemaal.

Dat zullen jaren van moeilijkheden en zorg zijn, want die blijven geen mens bespaard. Wij denken daarbij nog niet eens aan het stelletje dat in Amsterdam de aandacht op zich vestigde door hun wangedrag. Hen rekenen wij niet tot degenen, die pijn gevoeld hebben bij dit huwelijk. Zij die door het jongste verleden, de jaren 1940-1945, geen vrede met dit huwelijk hadden, hebben zich waardiger gedragen. De herriescoppers wilden alleen publiciteit. Van de voortreffelijke TV-verslaggeving der plechtigheid hebben zij die gelukkig slechts in minimale mate gekregen. De heer Cees van Langeraad komt alle lof daarvoor toe. Hij heeft kaf van koren weten te onderscheiden. En dat is een prestatie tegenwoordig!

Vele anderen, ook nieuws- en actualiteitenbladen en -rubrieken, beseffen blijkbaar onvoldoende dat de rookbommaniakken en leuzen-schreeuwers in geen enkel opzicht representatief zijn voor ons volk. Dat hun hoofdredacties en omroeporganisaties dit niet beter in hun publiciteits-beleid tot uiting doen komen, is gevaarlijker dan de incidenten zelf.

Het gezag van de Overheid (in alle geledingen van de staat) moet zich ook boven dit fatale gebrek aan inzicht-in-proporties stellen en haar plicht blijven doen. Het overgrote deel van ons volk verwacht dit van de Overheid, die de openbare orde juist nu heeft te handhaven. Zonder emoties maar recht op de man af en zonder zich te laten intimideren door welke horde of zogenaamde prominenten ook.

ARJOS vraagt onderzoek

Het hoofdbestuur van de ARJOS volgt met belangstelling de reacties op en de discussies naar aanleiding van het structuurrapport van de K.V.P. Naar aanleiding hiervan acht het ARJOS-hoofdbestuur het gewenst dat

a. door de confessionele partijen, met name de ARP, CHU en KVP spoedig een begin zal worden gemaakt met het onderzoek naar de mogelijkheden voor één grote christen-democratische partij, die gekenmerkt wordt door een christelijke radicaliteit;

b. in het kader van de aan de gang zijnde discussie over het karakter van de politieke partijen en de functionering van de democratie de 5 grote democratische partijen zich gezamenlijk gaan bezinnen op de partijvorming, waarbij nagegaan moet worden in hoeverre de thans gehanteerde tegenstellingen in deze tijd nog juist zijn;

c. het klimaat rond deze onderhandelingen niet verslechtert door geïrriteerdheid van partijbesturen over uitspraken van anderen.

(foto Ad Kon)
Een gelukkig bruidspaar verlaat het stadhuis te Amsterdam, begeleid door de sympathie van miljoenen televisie-kijkers in binnen- en buitenland die hiervan getuige waren.

Direct slagen voor uw rijbewijs

Vraagt onze gratis prospectus „Zo slaagt u in één keer”
Ned. Voorlichting voor Rijtechniek
HARDERWIJK - Postbus 60

Uit onze bouw- en aannemerswereld

NAAM- EN NUMMERPLATEN

in diverse uitvoeringen

Aanduidingen speciaal voor kantoorgebouwen, ziekenhuizen, enz.

ZELFKLEVENDE TRANSFERS o.a.
VOOR AUTOPORTIEREN
GEVELLETTERS - GRAVEERWERKEN

ZUID. NED. NAAMPLATEN ONDERNEMING G. TER VEEN - GELEEN
Graaf Huynlaan hoek Markt - Tel. 0494-5388*

Verplaatsbare HOUTEN GEBOUWEN

DIRECTIE- EN SCHAFTKETEN

NOODWONINGEN

SCHOLEN EN

KERKEN

DIRECTIE- EN

SCHAFT- HOUTBOUW

WAGENS ETC

TELEFOON Giessendam-Hardinxveld 2141

HAHBO
HARDINXVELD

De Doctor Abraham Kuypersstichting

het wetenschappelijk- en documentatiebureau van de Anti-Revolutionaire Partij vraagt een

MEDEWERKSTER

die zal worden belast met typewerk, het afwikkelen van eenvoudige correspondentie alsmede enige administratieve- en bibliotheek-werkzaamheden.

Aan actieve personen wordt na gebleken geschiktheid en accuratesse een afwisselende en in grote mate zelfstandige werkkring geboden op een bureau met een beperkt aantal medewerkers en een prettige sfeer.

5-daagse werkweek.

Tenminste u.l.o.-opleiding, typevaardigheid en kantoorervaring. Enige boekhoudkundige kennis strekt tot aanbeveling, doch is niet vereist.

Sollicitaties schriftelijk aan de directeur, Dr. Kuypersstraat 5, 's-Gravenhage.

MONDIG VOLK

OP tweërlei manier kan in een land het radio- en televisiebestel worden geregeld. Dat de overheid moet regelen, vloeit voort uit het beperkte aantal golflengten, die beschikbaar zijn. De eerste manier van regelen is vrijwel over de gehele wereld gebruikelijk. De staat roept een orgaan in het leven, dat de uitzendingen verzorgt.

Hij kan zulk een stichting of corporatie sterk aan banden leggen, zodat het een staatscreatuur is en blijft. Niet alleen een staatscreatuur, maar ook een politiek instrument, soms zelfs een de bevolking terroriserend instrument.

Het is mogelijk, zulk een stichting van de staat een vrij grote of zelfs hele grote zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid te geven. Zo is het b.v. bij de B.B.C. Dat is een stichting, door de staat in het leven geroepen, maar onder een zeer onafhankelijke leiding! Die onafhankelijkheid maakt de uitzendingen van de B.B.C. waardevol. Maar het beleid wordt tenslotte gevoerd in hoofdzaak door één man, die zeer grote bevoegdheden heeft.

De regering kiest die man. Het parlement kan die keuze kritiseren, het beleid veranderen, de regering kan er consequenties uit trekken en de man vervangen, maar dan begint het weer van voren af aan. De leiding is in de machtige handen van een onafhankelijk man, die het beleid maakt.

Men moet niet denken, dat het parlement de kans, om de keuze van Regering aan te vallen, gretig gebruikt. En als er al iets wordt gezegd, gebeurt er toch in de regel niets.

Eén ding staat echter vast, de leiding van zulk een omroep-corporatie is, als puntje bij paaltje komt, alléén verantwoording schuldig aan de Regering, aan niemand anders. De positie is dezelfde als die van de Commissaris van het Loodswezen, de president van de Nederlandse Bank, de directie van de P.T.T. of het curatorium van een Rijksuniversiteit.

ER is een tweede mogelijkheid. In de wereld een zeldzame mogelijkheid. Zij is verwezenlijkt in het Nederlandse radiobestel.

Daarbij spelen de omroepverenigingen een beslissende rol.

Zij zijn niet door de staat in het leven geroepen maar zij ontsprongen aan het volksinitiatief. Dat zulke verenigingen er kwamen, was niet zo vanzelfsprekend. Het kon alleen, doordat er mensen waren, die het initiatief na-

men. Dat wil zeggen, die de zaak aanpakten, omdat zij het in de hoogste mate gewenst vonden, dat hier „van onderenop” wat gebeurde. En dit volksinitiatief werd een groot succes. Vele honderdduizenden sloten zich aan.

De jongste wijzigingen in het bestel, hebben de situatie niet wezenlijk aangestast. Er zijn in ons land wel voorstanders van een zogenaamde nationale omroep, voorstanders van een creatuur in de staat, maar zij hadden en hebben geen enkele kans.

HIER moet evenwel een scherpe kanttekening worden gemaakt.

In landen waar de staat een omroeporgaan creëerde, is het mogelijk, dat orgaan - als in Engeland - een grote zelfstandigheid te geven. De staat vermijdt dan zoveel mogelijk, zijn in principe altijd aanwezige verantwoordelijkheid praktisch te beleven. Hij laat zoveel mogelijk de leiding van de programma-samenstelling haar eigen weg gaan.

Ook de omroepverenigingen hebben voor haar programma's een eigen leiding. Die leiding draagt een eigen verantwoordelijkheid, evenals het hoofden school. Die bezit een vakmanschap, dat het bestuur in de regel niet heeft. Het zou dom zijn van het bestuur, wanneer het in vragen van methodiek zou willen beslissen.

Maar voor de geest, waarin het onverantwoordelijk en legt het verantwoordelijk wordt gegeven, is het bestuur woording af in de ledenvergadering.

Zo is het ook bij een omroepvereniging.

En die bestuursverantwoordelijkheid voor de programma's krijgt een speciaal accent, omdat er honderdduizenden kijken en luisteren. De omroepverenigingen werken in de volle openbaarheid en richten zich tot het gehele volk.

Het bestuur van de omroepvereniging is verantwoordelijk voor de geest van de programma's, die de eigen organisatie biedt.

Blijkt het bestuur dat niet te kunnen, of te willen, b.v. met een beroep op de „gebleken” approbatie van de zijde van het „publiek”, dan abdiceert het niet alleen als bestuur, maar het ondermijnt ook ons democratisch omroepbestel, het bestel dat uitgaat van de gedachte dat we te maken hebben met een mondig volk.

Belangrijk voor a.s. woensdag

De fracties in de Prov. Staten

P.v.d.A.	11
C.H.U.	10
V.V.D.	6
C.P.N.	6
P.S.P.	5
S.G.P.	2
G.P.V.	2
B.P.	1
V.B.	1

DE hieronder volgende staatjes geven een beeld van de plaats, welke de A.R.-fracties op dit ogenblik in de Provinciale Staten der verschillende provincies innemen.

De A.R.-Partij is momenteel in de Provinciale Staten van alle provincies vertegenwoordigd (In Noord-Brabant en Limburg via een gecombineerde lijst).

Hetzelfde geldt ook voor de K.V.P. en de P.v.d.A. De C.H.U. en V.V.D. ontbreken op dit ogenblik alleen in Limburg. De C.P.N. is alleen vertegenwoordigd in Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Noord-Holland en Zuid-Holland. De S.G.P. alleen in Overijssel, Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland. Het G.P.V. alleen in Groningen en Overijssel. De P.S.P. alleen in Groningen, Friesland, Overijssel, Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland. De B.P. alleen in Gelderland. De Vrije Burgers alleen in Noord-Holland.

Het aantal partijen, vertegenwoordigd in de Provinciale Staten loopt per provincie uiteen, — zoals men ziet in de grote tabel — namelijk van drie partijen in Limburg tot negen partijen in Overijssel.

Het staatje, dat hier eerst nog volgt, geeft de plaats van de A.R. fracties in de Provinciale Staten weer, alsmede daarnaast de lijstnummers, waarmede de A.R.P. in de diverse provincies uitkomt.

Provincie:	Plaats A.R.-fractie:	Lijstnr. A.R.P.:
Groningen	2	2
Friesland	2	2
Drenthe	3	3
Overijssel	4	4
Gelderland	4 (5)	5
Utrecht	3 (4)	3
Noord-Holland	4 (5)	4
Zuid-Holland	4	4
Zeeland	4	4
Noord-Brabant	5	3) 1)
Limburg	3	3) 1)

1) protestants-christelijke lijst.

Dus: Partijen: Aantal provincies: Tenslotte nog de tabel met het aantal Statenzetels per partij en per provincie:

	ARP	KVP	PvdA	CHU	VVD	CPN	SGP	GPV	PSP	BP	V.B.	totaal zetels	totaal aantal partijen
Groningen	9	3	21	5	7	2	—	2	2	—	—	51	8
Friesland	12	3	20	9	4	1	—	—	2	—	—	51	7
Drenthe	7	3	21	6	9	1	—	—	—	—	—	47	6
Overijssel	6	18	18	8	5	1	1	1	1	—	—	59	9
Gelderland	6	23	20	9	6	—	2	—	—	1	—	67	7
Utrecht	7	15	17	7	6	—	2	—	1	—	—	55	7
N. Holland	6	20	27	4	10	6	—	—	5	—	1	79	8
Z. Holland	9	16	32	8	11	2	3	—	2	—	—	83	8
Zeeland	5	10	13	7	4	—	4	—	—	—	—	43	6
N. Brabant	1	56	10	2	2	—	—	—	—	—	—	71	5
Limburg	1	50	8	—	—	—	—	—	—	—	—	59	3
Totaal	69	217	207	65	64	13	12	3	13	1	1	665	

Aantal leden Provinciale Staten

HET aantal leden van de Provinciale Staten is in elke provincie niet gelijk. Het wordt bepaald door het aantal inwoners.

Dit is bij de Provinciewet geregeld en wel op de volgende wijze: Een provincie met minder dan 200.001 inwoners heeft 39 Statenleden, van 200.001 tot 300.000 inwoners 43 Statenleden, van 300.001 tot 400.000 inwoners 47, van 400.001 tot 500.000 inwoners 51, van 500.001 tot 750.000 inwoners 55, van 750.001 tot 1.000.000 inwoners 59, van 1.000.001 tot 1.250.000 inwoners 63, van 1.250.001 tot 1.500.000 inwoners 67, van 1.500.001 tot 1.750.000 inwoners 71, van 1.750.001 tot 2.000.000 inwoners 75, van 2.000.001 tot 2.500.000 inwoners 79 en 83 leden in een provincie met meer dan 2.500.000 inwoners.

Het minimum-aantal Statenleden per provincie is dus vastgesteld op 39. Geen provincie behoeft het echter met dit minimum te doen. De kleinste provincie wat inwonertal betreft is Zeeland, met — zoals men uit de hieronder volgende tabel ziet — 43 Statenleden. Het maximum-aantal zetels is 83; er is slechts één provincie welke dat aantal haalt, namelijk Zuid-Holland. U hebt inmiddels gemerkt, dat het aantal Statenleden steeds toeneemt, met vier zetels tegelijk. Of afneemt, want volgens de wet volgt het aantal Statenzetels automatisch de toename of afname van de bevolkingscijfers.

Provincie	aantal inwoners per 1-1-1966 ¹⁾	1966	1962
Zeeland	292.250	43	43
Drenthe	342.249	47	47
Groningen	502.537	55 (+ 4)	51
Friesland	500.876	55 (+ 4)	51
Utrecht	745.959	55	55
Overijssel	874.474	59	59
Limburg	968.599	59	59
Gelderland	1.410.019	67	67
Noord-Brabant	1.670.398	71	71
Noord-Holland	2.181.377	79	79
Zuid-Holland	2.875.636	83	83
totaal		673	665

Uit de gegevens blijkt, dat zowel Groningen als Friesland vanaf dit jaar elk vier Statenzetels meer zullen hebben, n.l. 55 i.p.v. 51.
1) voorlopige cijfers

PER AUTO NAAR DE STEMBUS

UW aller aandacht is het volgende waard. Er is nu geen gelegenheid meer om van de mogelijkheden van het stemmen bij volmacht of van het zelf elders stemmen gebruik te maken voor de verkiezingen van de leden der Provinciale Staten op Woensdag 23 maart a.s.

Voor wie van deze beide mogelijkheden geen gebruik heeft gemaakt of geen gebruik maken, blijft nu slechts de mogelijkheid over om zelf ter stembus te gaan. Op eigen gelegenheid of door zich er per auto te doen brengen.

Hier ligt nog een belangrijke taak voor elke kiesvereniging. Laten de bestuurders er voor zorgen, dat deze zaak plaatselijk perfect geregeld is.

Het is prettig, wanneer alle leden het bestuur van hun kiesvereniging hierbij behulpzaam zijn door:

a. de aandacht te vestigen op personen van wie zij weten of vermoeden dat die zich niet op eigen gelegenheid ter stembus kunnen begeven (b.v. gehandicapt, bejaard, zieken, e.d.) en

b. voorzover zij over een auto beschikken hun diensten beschikbaar te stellen. In vele plaatsen is het halen en brengen van deze kiezers van hun huis naar het stemlokaal en terug reeds geregeld, of is men daarmee druk bezig.

Er is nog tijd om deze zaak overal in orde te brengen. De stemmen van hen, die zich niet op eigen gelegenheid naar de stembus kunnen begeven, mogen niet verloren gaan.

Het is prettig, wanneer de kiesvereniging zelf deze dienst aanbiedt aan hen, voor wie dit een uitkomst zou zijn.

Overigens moeten zij, voor wie dit vervoer per auto nodig is, zich vrijmoedig tot het bestuur van hun kiesvereniging wenden met het verzoek deze dienst te verlenen.

Het gaat immers om een belangrijke zaak. Het gaat om elke stem. Laat er niet één verloren gaan.

De A.R.-kandidaten voor de Staten

VOOR de a.s. verkiezingen op woensdag 23 maart voor de Provinciale Staten heeft de A.R. Partij in het land en in elke Statenkieskring kandidaten gesteld.

Al hun namen werden onlangs in Nederlandse Gedachten gepubliceerd. De A.R. Partij-organen hebben in totaal over het hele land bijna 500 kandidaten gesteld.

Daarbij inbegrepen zijn 21 verschillende lijststaanvoerdere.

Zes van de 21 lijsttrekkers zijn personen, die momenteel geen lid zijn van de Provinciale Staten. Van de 15 die op dit ogenblik ook lid zijn van de Provinciale Staten, zijn er zeven tevens lid van Gedeputeerde Staten. De beroepen der lijsttrekkers zijn zeer verschillend. Zij komen uit alle lagen der bevolking.

Hieronder volgt een staatje van de aantallen lijststaanvoerdere per provincie in 1958, 1962 en in 1966.

PROVINCIE:	1958	1962	1966
Groningen	1	1	1
Friesland	1	1	1
Drenthe	1	1	1
Overijssel	5	5	1
Gelderland	6	1	1
Utrecht	2	2	2
Noord-Holland	8	7	6
Zuid-Holland	7	7	7
Zeeland	1	1	1
	32	26	21

Er is geen vrouw, die een lijst aanvoert. Wel staan er vrouwelijke kandidaten op de lijsten.

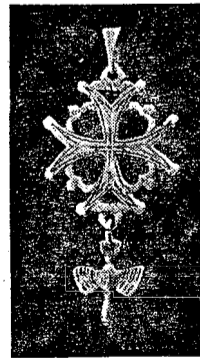
In 1958 en 1962 was er zowel in Noord-Brabant als in Limburg een A.R. lijsttrekker van de gezamenlijke protestants-christelijke lijst. Thans is dit in Limburg ook het geval, terwijl in Noord-Brabant een C.H. lijststaanvoerder is.

ALS BELIJDENISGESCHENK

DE STICHTING VRIENDEN VAN PARON heeft beschikbaar Hugenotenkruisen in onderstaande uitvoeringen:

H. Zilveren hanger (groot model)	f 5.75
H.G. Gouden hanger (groot)	f 50.—
H.V. Verzilverde hanger groot	f 3.15
H.M. Zilveren hanger (middensort)	f 4.90
H.M.G. Gouden hanger (middensort) (broche f 40.—)	f 37.50
H.K. Zilveren hanger (kl. onbew. achterz.)	f 2.90
H.K.G. Gouden hanger (kl. onbew. achterz.) (broche f 22.50)	f 20.—
P. Zilveren broche f 6.25; P.G. Gouden broche	f 51.—
P.V. Verzilverde broche	f 3.25
K. Zilveren reversknoop	f 2.50
K.G. Gouden reversknoop	f 20.—
S. Zilveren speld f 2.50 S.G. Gouden speld	f 20.—
Wit en blauw geëmailleerde hangers	f 5.—
Verz. Paronlepelje	f 2.90
Zilveren ketting	f 2.90
Gouden ketting	f 25.—

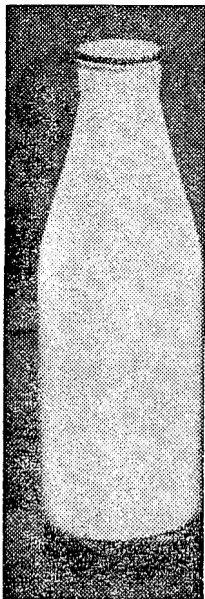
Bestellingen bij de Stichting „Vrienden van Paron“, Jacob Catsstraat 111 b, tel. 243746 (9-5 uur), Rotterdam, of direct per giro op no. 77630 t.n.v. Stichting „Vrienden van Paron“, verkoop Hugenotenkruisjes te Rotterdam.

Utiliteitswerken
Aannemingsbedrijf

ERVEN J.F.P. JANSSEN

N.V. Nieuw Vennepe
02526-54

Eén van de moeilijkste beslissingen voor een minister van landbouw is het vaststellen van

DE MELKPRIJS

Minister Biesheuvel maakte op vrijdag 11 maart j.l. de nationale prijzen bekend, die voor de melkveehouderij zullen gelden voor het tijdvak april 1966—april 1967. Deze richtprijs bedraagt, zoals men weet 33,5 cent per liter. In uw dagblad heeft u inmiddels kunnen lezen: de veehouder krijgt in het komende tijdvak f 1,50 per 100 kg melk meer en de consument zal voor enkele melkproducten wat meer gaan betalen.

In zijn toelichting zei Minister Biesheuvel, dat het vaststellen van de prijzen altijd één van de moeilijkste beslissingen is waar een minister van landbouw voor komt te staan. Het is een gecompliceerde materie en er moet veel overleg gepleegd worden.

Dat overleg heeft plaats gehad met het Landbouwschap — dat een halve cent per kg. méér had gevraagd, waaraan de minister niet heeft kunnen voldoen. Maar de belangrijkste bespreking vond plaats in Brussel met onze andere E.E.G.-partners en voorts in de Nederlandse Ministerraad. De richtprijs, die daar werd vastgesteld, moest liggen binnen de door de ministerraad van de E.E.G. vastgestelde prijsgrenzen. Het zal u nog wel bekend in de oren klinken, dat wij vroeger spraken van garantieprijzen, waarbij de overheid aan het einde van een tijdvak de boeren bijbetaalde, wat zij minder hadden ontvangen dan de garantieprijs. Nu kennen wij een richtprijs, d.w.z. de overheid schat de opbrengst van het komende jaar aan melk en stelt daarvoor een bedrag beschikbaar. Het kan nu voorkomen, dat de opbrengst beneden de richtprijs blijft, maar zij kan er ook boven komen. In zo'n geval heeft de boer dan een meevaller. In de praktijk is gebleken, dat de opbrengst steeds hoger wordt. Natuurlijk gunnen wij onze boeren zo'n meevaller van harte, want het zou dwaas zijn in een tijd waarin herhaalde malen looncorrecties plaatsvinden, de boer het kind van de rekening te laten worden. Zoals we reeds schreven, het Landbouwschap had een halve cent per liter meer wil-

len hebben, maar nu déze beslissing gevallen is, erkende het schap dat deze prijs eveneens een verbetering van de positie van de boerenstand betekende.

Moeilijke positie

Zoals reeds gezegd; minister Biesheuvel zei, dat het vaststellen van de prijzen altijd een moeilijke zaak is, om-

Minister Biesheuvel
... ernstige waarschuwing ...

dat het zo'n gecompliceerde materie is. Maar dat geldt wel het gehele landbouwbeleid. De bewindsman heeft een zeer moeilijke en verantwoordelijke taak, waar de niet-boer niet bij stil staat en aan de andere kant krijgt hij kritiek van de boeren, omdat een minister van landbouw het nooit goed genoeg doet.

Nog onlangs liet Minister Biesheuvel zich hierover duidelijk uit op de toogdag van de Gelderse CBTB in Arnhem. Op deze vergadering sprak hij o.a. over de bijzonder ongunstige internationale zuivelsituatie. De minister toonde aan, dat de wereldmarktprijs voor deze producten op 20 ct. per kg uitkomt. Hij zei — hierbij het oog hebbend op het t.v.-debat tussen de heren Roolvink en Koekoek:

"De heer Koekoek zal wel zeggen dat dit niets bewijst, omdat de heer Roolvink en de minister beiden A.R. zijn en dat het allemaal doorgestoken kaart is. Het is echter niet zo," aldus minister Biesheuvel "dat de A.R. de wereldmarktprijs voor de zuivelproducten vaststelt. Zo groot is haar invloed nu ook weer niet".

Wij willen u nog een gedeelte uit deze belangrijke rede weergeven, waarin de minister uiteenzette, waarmee wij rekening hebben te houden met de vaststelling van de melkprijs.

De bewindsman zei hiervan:

"Op de eerste plaats, dat ongeveer 2 miljard kg. melk door ons volk wordt opgedronken, waarvoor de boer een vaste prijs krijgt, die ruim f 3,— hoger ligt dan de richtprijs. Voorts worden ongeveer 40% van de zuivelproducten geëxporteerd voor een gemiddelde prijs van f 0,20 per kg. Tenslotte zijn er nog de zuivelproducten, die wij in eigen land moeten afzetten en waarvoor wij pogen een redelijke prijs te maken. Een en ander heeft er toe geleid, dat met april 13 miljoen kg. boter nog ligt opgeslagen, waarvoor geen markt is gevonden. We moeten rekening houden met de markt en met de financiële mogelijkheden bij het vaststellen van de melkprijs. Wanneer u een eerlijk en onpartijdig oordeel wilt vellen over het beleid van uw organisatie, het landbouwschap en de minister, dan moet u letten op de afzetsituatie. Het is heel

gemakkelijk om te zeggen: de melkprijs moet 35 cent worden en te vinden dat de minister dat maar waar moet maken. Maar men moet zich realiseren, welke enorme consequenties dat heeft. En tegen deze achtergrond zullen wij dus ook de komende week de melkprijs weer moeten vaststellen", aldus minister Biesheuvel in Arnhem.

De bewindsman kon niet nalaten met harde feiten en cijfers aan te tonen, dat de vrijheid-blijheid, die door Koekoek en de zijnen wordt gepredikt, het faillissement van de Nederlandse landbouw betekent. Minister Biesheuvel zei: "De vrijheid (à la Koekoek) zou betekenen 20 cent voor de melk in plaats van 32 à 33 cent. Voor de suikerbieten zouden de verwerkingskosten gelijk zijn aan de wereldmarktprijs. Voor de bieten zou de boer dus niets ontvangen, terwijl hij nu f 65,— krijgt. De graanprijzen zouden gehalveerd worden: gerst f 24,50, tarwe nog geen f 20,—, rogge f 22,50.

"Ik waarschuw u ernstig", aldus minister Biesheuvel, "voor deze afbraak-kritiek, dat is mijn plicht. U zou het me anders terecht later kunnen verwijten."

Wij zijn van mening, dat het beleid van minister Biesheuvel, dat in nauw overleg met de landbouworganisaties gevoerd wordt, een goed beleid is, een beleid dat gericht is op de gezondmaking van de boerenstand.

UIT ONZE BOUW- EN AAN- NEMERSWERELD

Bouwbedrijf

Jac. van der Niet

Nieuwbouw en onderhoudswerken

ORANJEWEG 6 - TELEFOON 01719 - 2748
NOORDWIJK AAN ZEE

Firma A. v. d. Meer & Zoon aannemersbedrijf

ONTWERPEN, NIEUWBOUW ONDERHOUD
Hofstraat 7 - Telefoon 01740 - 4239
HONSELERSDIJK

DROOG HOUT

Specialiteit: gewaterd iepen, verder beuken, essen, linden, kersen, eiken en peren.

Incomplete bollen en plaathout.
Contant 1%.

N.V. HARD- EN ZACHTHOUT
IMPORT MIJ.

Loenen (Veluwe) - Telefoon 05765-212

GBR. VAN ALTENA

smeed- en constructiewerk
stalen ramen en deuren

G. van Ledenberchstr. 114
Amsterdam - Tel. 82298

Aannemersbedrijf

GBR. HAKKERS

- Handel in rijsmaterialen, riet en teen
- Rietmattenfabriek
- Hoepelmakerijen

WERKENDAM — TELEFOON 514

NIEUWBOUW BOUWBEDRIJF VOS

Alkmaar

Doelenstraat 19 - Telefoon 02200-14092

JAN LINGEN'S Betonindustrie N.V.

Veerdam 29 - Tel. 01850 - 2123-1123
PAPENDRECHT

OOSTERHOF'S aannemersbedrijf

GRIJPSKERK · LEEUWARDEN
WEGEN-, GROND- EN
WATERWERKEN

WARENHUIZENBOUW

N.V. Aannemersbedrijf

Voskamp en Vrijland

Telefoon 01748-3921* - Postbus 30
s-GRAVENZANDE

PRINS N.V. - DOKKUM

(METAALVERWERKENDE
INDUSTRIE)

Fabrikant van:

- WIELEN voor automobielen en andere voertuigen
- KOUDGEWALSTE PROFIELEN
- GEPROFILEERDE BUIZEN
- GASFLESSEN EN ANDERE DRUKVATEN

Telefoon 05190 - 2043

Uit pers en periodiek

In het A.R. orgaan PAK AAN te Woerden lezen wij over het debat Roolvink-Koekoek:

Meerdere hebben hier naar gekeken en geluisterd er in eerste instantie heerste nogal de indruk dat Koekoek als overwinnaar uit de bus was gekomen. Doch na enkele dagen was de reactie naar mijn ondervinding nogal gewijzigd.

Nu is het zo, dat over geen terrein van ons maatschappelijk leven zoveel onkunde heerst als over de agrarische sector. Maar degenen die hier wel op de hoogte zijn, hebben zich verbaasd, geërgerd, over zoveel leugens als de heer Koekoek zonder blikken of blozen het Nederlandse volk heeft voorgeschoteld. IJskoud beweerde deze heer dat de garantie-prijzen voor de melk pas in 1958 waren begonnen. De waarheid is dat reeds in 1950 door de regering al magere melkpoeder uit de markt werd genomen tot ondersteuning van de melkprijzen.

Zou de heer Koekoek zijn beleid willen doorvoeren, dan was de gehele

agrarische sector weer gelijk gesteld aan de crisis van de dertiger jaren. Dan moest, om aan de melkprijs van heden te komen, alleen voor de binnenlandse markt geproduceerd worden dan moest onze melkveestapel met 35 à 40% verminderen, en dan bleef alle bouwland braak liggen. Het is naar ik meen een reder om God te danken dat Hij ons ook voor dit deel van ons economisch leven mensen geeft, die juist door hun studie bij het licht van Zijn Woord tot inzichten zijn gekomen, die onder Zijn Zegen ons voor dergelijke rampen bewaren.

Over de politiek (de Staatskunde) wordt nog al eens gesproken als zou dit alles een vuile zaak zijn. Mensen als Koekoek en de zijnen maken er dit inderdaad van.

Daarom, laat u niet bedriegen door de dwaze leuzen van deze mensen, maar laat u voorlichten door mensen die bij het licht van Gods Woord willen leven en geef ook die mensen uw stem op 23 maart a.s.

K. Timmer

SCHARNIER VAN NEDERLAND

Overijssel is een provincie met een rijk verleden. De vele uit dit gebied stammende sagen spreken ervan, de gedichten van de grote Staring zingen er van, en ook uit het boeiende en afwisselende landschap klinkt de stem van voorbijgegangene tijden telkens en onmiskenbaar op.

Toch is Overijssel er de provincie niet naar, om mijmerend te teren op de krachten van dit verleden. Integendeel; dank zij een dynamische industriële bedrijvigheid in oude (Twente) en nieuwe gebieden (o.a. Hardenberg) is deze provincie, ingeklemd tussen een energiek Westen en een ontwakend Noorden, niet minder dan de scharnier van Nederland.

De scharnier van Nederland! Dat waren ook de woorden, waarmee de commissaris van de Koningin in Overijssel, Jonkheer van Nispen tot Panenderen, „zijn” provincie kenschetste bij de ontvangst van de Anti-Revolutionaire delegatie in het Zwolse provinciehuis op maandag 7 maart j.l. De Eerste Kamerleden: Dr. Berghuis, Algra en Tjalma, de Tweede Kamerleden: Roolvink, Elfrich, Walburg, Boertien, Schakel en Van Bennekom, alsmede de wetenschappelijk medewerker van de Tweede Kamerfractie Drs. Goudzwaard, en de heren Wierenga, Nawijn en Knibbe van het provinciaal comité van A.R. Kiesverenigingen in Overijssel, kregen op dit Overijsselse provinciehuis niet alleen een hartelijk welkom te horen, maar werden ook uitvoerig ingelicht over de waterhuishouding in Overijssel, het infrastructuurbeleid, de planologische vormgeving van Twente, en de werkgelegenheid in Overijssel in het algemeen.

De waterhuishouding

Dat de waterhuishouding van Overijssel daarbij een belangrijke plaats innam, is voor ieder die in de afgelopen maanden de kranten- en radioberichten heeft gevolgd, een vanzelfsprekende zaak. Geen provincie heeft in deze tijd zulk een wateroverlast te verduren gehad als juist Overijssel. En het heeft een haar gescheeld, of de ondervonden schade zou nog aanmerkelijk groter zijn geweest.

De heer Von Piekartz, lid van Gedeputeerde Staten, lichtte de oorzaken van de wateroverlast in de omgeving van Zwartsluis en Meppel op heldere wijze toe. Het Oosten van ons land helt naar het IJssel-dal af; hierdoor verzamelt zich als het ware vanzelf het water in de lagergelegen delen, zoals de kop van Overijssel.

Dit zou niet bezwaarlijk zijn, wanneer dit water — dat zelfs voor een belangrijk deel uit Duitsland afkomstig is — op het IJsselmeer langs natuurlijke weg kan worden geloosd; maar dit is onmogelijk vanwege de zeer hoge waterstand op het IJsselmeer. Deze waterstand moet zo hoog zijn in verband met o.a. het verziltingsgevaar in westelijk Nederland. Het in

de kop van Overijssel aanwezige water kan dus geen uitweg vinden en zal met name in de wintertijd tot zeer grote hoogten stijgen. Als oplossing voor deze hinderlijke situatie zag de heer Von Piekartz de bouw van een gemaal bij Zwartsluis, een project dat echter ettelijke miljoenen gulden zal kosten.

Twente als bandstad

Door de Anti-Revolutionaire delegatie werd tevens met het provinciaal bestuur van gedachten gewisseld over de ruimtelijke vormgeving van Twente. Mr. Niers, eveneens lid van de Gedeputeerde Staten, lichtte het nieuwe streekplan voor Twente toe, waarin een zgn. bandstad Almelo-Hengelo-Enschede is geprojecteerd. Hierdoor kan een belangrijke verbetering van de infrastructuur in Twente worden verkregen, wat ook voor de handhaving en verdere uitbouw van de industriële werkgelegenheid van het grootste belang moet worden geacht. Ook de aanleg van rijksweg E8 kreeg in het gesprek uitvoerig aandacht.

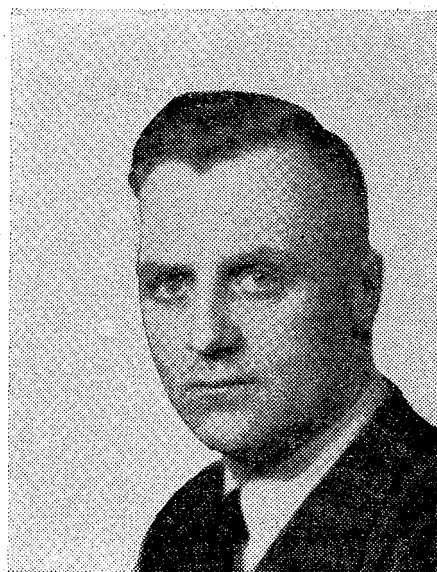
Werkgelegenheid in Overijssel

Om half twaalf, zo vermeldde het programma, diende de afrit plaats te vinden van Zwolle naar het gemeentehuis in Hardenberg. Dat dit een kwartier later werd — een kwartier vertraging, die als een schim het gehele programma van de dag heeft begeleid — was echter vrijwel onontkoombaar, omdat ook de werkgelegenheidssituatie in Overijssel beslist enige afzonderlijke aandacht verdiende. De cijfers, die het provinciaal bestuur ons ter overweging tijdens de busrit naar Hardenberg meegaf, waren bepaald ook wel het nadenken waard.

Volgens de cijfers van februari 1966 is het werkloosheidspercentage in Nederland 1,8%; voor de provincie Overijssel als geheel is dit percentage echter 2,9% — dus meer dan een vol procent hoger. En daarbij springen, volgens gegevens van het provinciaal bestuur, met name de werkloosheidscijfers van de volgende gemeenten uit: Wanneperveen 16,4%, Gramsbergen 12%, Har-

A.R. delegatie bezocht

OVERIJSSEL

De heer J. Slot

Burgemeester van Hardenberg

denberg 11,1%, Den Ham en Giethoorn 10,3%, Blankenham 10%. Cijfers, die men in het Nederland met zijn gespannen arbeidsmarkt niet meer voor mogelijk zou hebben gehouden — met name wanneer men weet, dat zich onder deze verschillende werklozen zeer veel bouwvakarbeiders bevinden.

De wetenschap, dat volgens het programma nu aan één van deze gemeenten met een hoog werkloosheidspercentage een bezoek zou worden gebracht, kon uiteraard de belangstelling voor dit bezoek enkel maar verlevendigen.

Bezoek aan Hardenberg

De burgemeester van Hardenberg, de heer J. Slot ontving de delegatie op hartelijke wijze in zijn bijzonder fraai en modern gemeentehuis. Op de trap naar de raadszaal, waarin de delegatie ontvangen werd, vertelde hij desgevraagd al met rechtvaardige trots, dat Hardenberg — in oppervlakte de grootste gemeente van Overijssel — over enige tijd zijn vijftienduizendste

inwoner verwacht. Binnen in de raadszaal legde hij uit, dat er inderdaad alle redenen is om deze vijftienduizendste met enige vreugde te begroeten. Van 1945 tot 1960 heeft namelijk Hardenberg een bevolkingsaanwas gehad, die aanmerkelijk lager lag dan het landelijk gemiddelde; in de jaren tussen 1950 en 1955 was de bevolking zelfs vrijwel stationair (een stijging van 0,2%, terwijl het landelijk cijfer in die jaren 6,9% bedroeg). Na 1959 is echter de lijn duidelijk omhooggebogen: van 1960 tot 1965 bedroeg de bevolkingsaanwas in Hardenberg 10,8%, d.i. haast 4% hoger dan het landelijk cijfer.

De kennelijke oorzaak van deze duidelijke knik in de bevolkingslijn is niet minder interessant: in 1959 werd Hardenberg tot industriekern aangewezen. Een duidelijke illustratie van de belangrijke vruchten, die het regionale industrialisatiebeleid voor een gemeente als Hardenberg met zich heeft gebracht! Het behoeft dan ook geen betoog, dat zonder deze aanwijzing tot kerngemeente de werkloosheid in Hardenberg nog aanmerkelijk groter zou zijn geweest dan thans, en wellicht tot een absolute daling van het bevolkingscijfer aanleiding zou hebben gegeven.

Het was dan ook wel te begrijpen, dat burgemeester Slot uiting gaf aan zijn bezorgdheid over het voornemen van de staatssecretaris, in de toekomst de gemeente Hardenberg de voordelen van industriekern te ontzeggen. Een zieke die halverwege is hersteld, zo merkte een van de wethouders op, moet men als dokter niet halverwege in de steek laten en hem vertellen, dat hij zijn genezing nu zelf maar voltooiën moet.

Almelo: ontmoeting met gemeentebestuur

Nadat door de delegatie bij de N.V. WAVIN te Hardenberg — een zeer modern bedrijf met ca. 700 werknemers — de koffiemaaltijd was gebruikt, gevolgd door een rondleiding in deze onderneming, werd om kwart voor drie koers gezet naar Almelo.

Daar werd de delegatie verwelkomd door de loco-burgemeester van Almelo, ir. Ter Brugge, die er zijn blijdschap over uitsprak, dat de delegatie Almelo op haar programma had willen zetten. Almelo, zo zette hij uiteen, heeft namelijk een zeer speciale problematiek, die verband houdt met de structuur van de oude binnenstad. Reconstructie van deze binnenstad is beslist noodzakelijk, maar de geldelijke middelen hiertoe zijn ontoereikend. Hij bepleitte de opnemering van dit element in de uitkeringsregelingen van het Gemeentefonds.

Ontvangst door de Twentse industriëlen

Het eindpunt van de tocht was van een geheel eigen karakter; het werd gevormd door een ontmoeting van de Anti-Revolutionaire Parlementaire delegatie met vertegenwoordigers van de kring van Twentse industriëlen. Deze ontmoeting ontleende haar waarde met name ook aan de omstandigheid dat de Twentse industrie in haar verschillende schakeringen uitzonderlijk goed was vertegenwoordigd; er waren vertegenwoordigers van de Twentse textielindustrie, de Twentse metaalindustrie, de elektro-technische industrie, terwijl ook representanten aanwezig waren van b.v. een plasticverwerkende onderneming, een autobandenfabriek en een aannemingsbedrijf.

Deze bijeenkomst stond daarbij onder

Het Oosten van ons land helt naar het IJssel-dal af; hier verzamelt zich als het ware vanzelf het water in de lagergelegen delen.

leiding Bos
het Socia
bond, er v
kring

De ha
Roolvink o
pijp ale h
op hetsche
schijnette
harte en
grote van
een det
ment gent
en flitsen
den door
van (nlijl
Gebr. Co.
W. Karris
Katoen en

Van o
Twentsele
sloten va
kan hij
wekkedel
— dat genc
zijn a sti
worderkt
met mekk
moeilij de
de Na beo
pese nevu
ciële snim
leven ere
kreeg de c
aandaat di
moete Tw

Bed

DINfebr
kakeh
het zuids
handezel
over de Le
van Edesl
die em g
Korthoer
Watertrae
dern rake
stige

Dat ziz
dige mper
alle di
ming roe
betwij

Dit her
kan hien
den het p
het ufan
z'n eig
lange prak
mentatens
nertal the
gaan.

Zo kan
gegaan
uitst
in ui
fasen

Hij et r
van re 10.
100.000
ven.

Zon w
besche
an l
groots
n i
getuig
ede
toch w
punt hee
het toeb
geen eize
geweld
an
Van
dor
eren

DE EERSTE KAMER EN VIETNAM

In het januari-nummer van Anti-Revolutionaire Staatskunde wordt aandacht geschonken aan twee vraagstukken, die momenteel sterk in de belangstelling staan: de positie van de Eerste Kamer en Vietnam. Een samenvatting van de inhoud laten wij hieronder volgen.

De publikatie van dr. A. C. de Ruiter, Modernisering van ons Tweekamerstelsel, haakt in op de discussie welke reeds sinds 1815 over de plaats en het nut van de Eerste Kamer wordt gevoerd. Recente opvattingen, onder meer van mr. Cals, prof. Oud en prof. Schlichting komen ter sprake. Ook wordt ingegaan op het rapport, dat onlangs door de Partij van de Arbeid over het parlementaire stelsel openbaar is gemaakt.

Dr. De Ruiter komt tot de conclusie, dat de argumenten, welke voorheen werden aangevoerd teneinde het bestaan van de Eerste Kamer te rechtvaardigen, vrijwel alle hun kracht hebben verloren. „Voor opgewonden driften (die door de Eerste Kamer gecorrigeerd zouden moeten worden) behoeft een regering in onze dagen, waarin de volksvertegenwoordigers voor het merendeel degelijke en bezonnen specialisten zijn, nauwelijks bang te zijn. Mochten die driftbuizen zich toch nog eens ontladen, dan is het Kabinet of de betrokken minister al verdwenen voordat de Eerste Kamer er met haar wijs vermaan aan te pas heeft kunnen komen. Voor „alvermogen" van de Tweede Kamer behoeft men al evenmin beducht te zijn; de klacht is eerder gerechtvaardigd, dat de Kamer zich tegenover de regering al te vaak de minvermogen moet voelen. Blijft het argument van de kans op overijling. Maar is er op dit ogenblik niet méer reden voor de kritiek, dat alles zo lang duurt en zo langzaam gaat, en dat het tempo van wetgeving en de hele parlementaire procedure onvoldoende aangepast is aan de eisen van slagvaardigheid, die onze tijd stelt?"

De voorstellen, de Eerste Kamer om te bouwen tot een corporatieve Kamer, blijven in gebreke concreet aan te geven, hoe de vertegenwoordiging geregeld zou moeten worden. Praktisch zijn hier vrijwel onoverkomelijke moeilijkheden.

Het voorstel van de P.v.d.A. daarentegen heeft volgens de schrijver aantrekkelijke kanten; het is behoedzaam opgezet en lijkt niet op voorhand kansloos. Een gebrek acht de schrijver echter, dat daarin een van de belangrijkste bezwaren welke er aan de Tweede Kamer kleven niet wordt ondervangen, namelijk dat onze Kamer vrijwel permanent in tijdnood verkeert. In de door de P.v.d.A. voorgestelde opzet zou dit eerder toe-afnemem.

Voor een goede functionering van onze democratie meent de auteur de oplossing te moeten zoeken in de richting van een werkverdeling tussen de Eerste en de Tweede Kamer. Hij bepleit, dat de politieke controle op de regering in het bijzonder aan de Tweede Kamer zal toevallen, terwijl de Eerste Kamer zich hoofdzakelijk zal bezighouden met het beoordelen van de wetgevende arbeid. Het laatste kan in een rustige sfeer door specialisten plaats vinden. Voor het eerste zijn allround politici nodig. Bij de samenstelling der Kamers zou daarmee rekening gehouden kunnen worden. Het zou gewenst zijn, dat in de Tweede Kamer minder specialisten en meer algemeen onderlegde politici zitting zouden hebben.

Naar analogie van de thans reeds geldende regel bij internationale verdragen, stelt de schrijver voor, de Tweede Kamer wel het recht toe te kennen, indien een bepaald aantal leden de wens daartoe te kennen geeft, ook zelf wetsontwerpen in behandeling te nemen. Aldus kan het bezwaar ondervangen worden, dat wetsontwerpen met een duidelijk politieke strekking in de politieke Tweede Kamer in het geheel niet aan de orde kunnen komen. Deze Kamer dient zich echter wel tot de hoofdzaken te beperken.

De tweede publikatie handelt over Vietnam. Het is een nota, door de Buitenlandse Commissie van het College van Advies openbaar gemaakt, als een bijdrage tot de meningsvorming over dit vraagstuk.

De nota wijst op de bijzondere gecompliceerdheid van het Vietnam-vraagstuk en waarschuwt voor een benadering in termen van zwart en wit. „Zowel voor als tegenstanders van het Amerikaanse optreden staren zich vaak blind op enkele facetten van het probleem, hetgeen noodzakelijk tot een eenzijdig oordeel moet leiden. Belangrijke feiten en gebeurtenissen in verleden en heden worden in de argumentaties van beide zijden vaak over het hoofd gezien dan wel tendentius belicht".

Teneinde een geordende gedachtenwisseling te bevorderen, worden de verschillende componenten waaruit het Vietnam-vraagstuk is samengesteld eerst afzonderlijk aan de orde gesteld. Zo worden enkele grepen gedaan uit de oudere geschiedenis van Vietnam, waaruit blijkt dat er sinds onheuglijke tijden een controverse bestaat tussen China en Vietnam, welke is terug te voeren tot het feit, dat de Chinezen reeds in de oude geschiedenis Vietnam enkele malen „gekoloniseerd" hebben. Ook blijkt dat in de 17e eeuw reeds de heersers van Zuid-Vietnam een muur hebben gebouwd, iets ten noorden van de 17e breedtegraad (!), welke Noord- en Zuid-Vietnam gedurende 150 jaar gescheiden heeft gehouden.

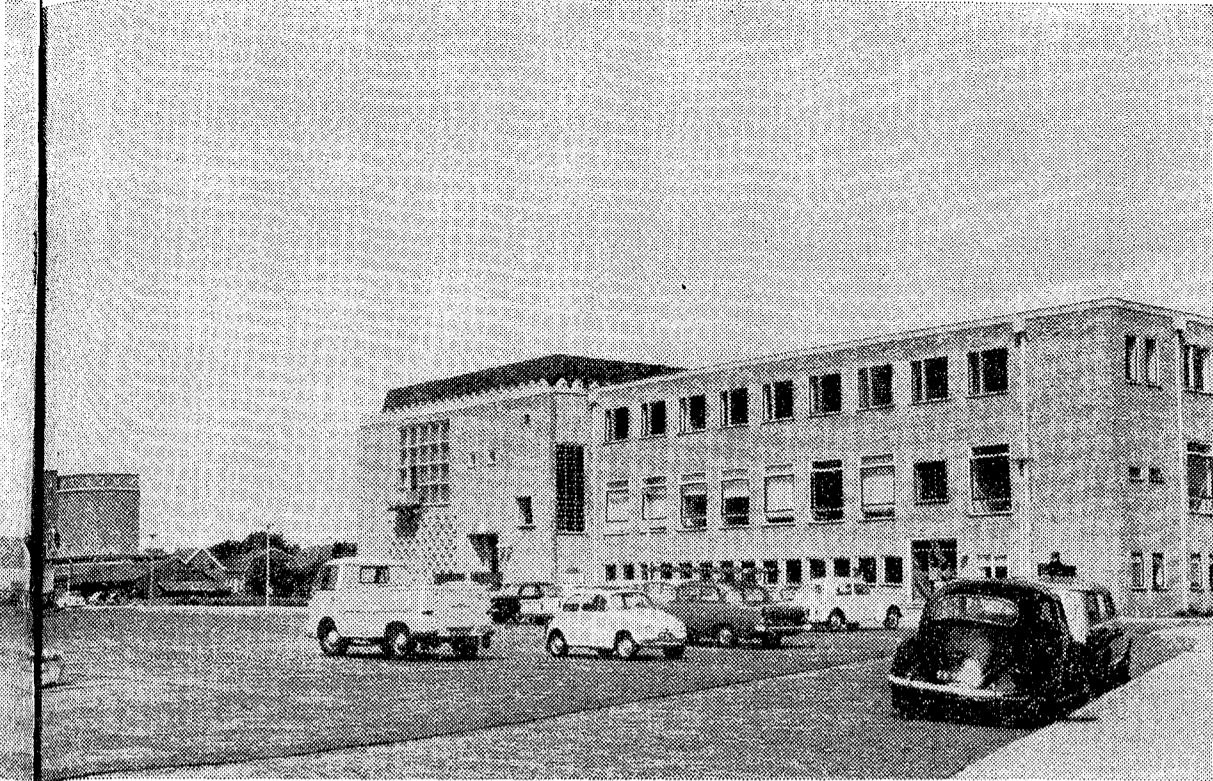
Uitvoerig wordt ingegaan op het bewind in Noord-Vietnam en in Zuid-Vietnam. Beschreven wordt hoe het communistisch bewind van Ho Tsj Minh tevens nationalistische trekken vertoont en hoe groot de kloof is tussen de Zuid-Vietnamese regering en het Vietnamese volk. Daarom kan de strijd in Vietnam niet uitsluitend getypeerd worden als een strijd van communisten tegen niet-communisten. Ho Tsj Minh is een communist, zo stelt de nota, en is niet scrupuleus bij de keuze van de middelen ter bereiking van zijn doel, zoals dat van de communisten trouwens bekend is. „Doch daarnaast moet men er oog voor hebben dat de strijd in Vietnam tevens door Ho Tsj Minh werd aangedeend als een dekolonisatiestrijd, een strijd voor de nationale integriteit en soevereiniteit, een strijd tegen inmenging door vreemden in wat als de eigen zaak wordt beschouwd".

Dat maakt het probleem zo moeilijk. Want dat geeft aan mogelijkheden als de Sowjet Unie en China een aangrijppingspunt; dat is ook de reden waarom de interventie van de Verenigde Staten zo weinig sympathie bij de jonge staten ondervindt.

In dit verband wordt ingegaan op de verhouding van Rusland tot China en op de positie van de jonge staten in dit conflict.

Gewezen wordt op de betekenis van de Marxistisch-Leninistische doctrine voor wat in deze doctrine genoemd wordt de vrijheidsstrijd van de koloniale en neo-koloniale volken. Krachtens deze doctrine dient een nationalistische vrijheidsstrijd, althans voorzover die tegen het westen is gericht per definitie

• Vervolg op pag. 8

Het bijzonder fraaie en moderne gemeentehuis van Hardenberg

ding Bosma, voorzitter van de Sociaal Werkgeversverbond, mer van de fabrikanten-De ha — met, zoals de heer oving opmerkte, dezelfde p alse hij bij tijd en wijle heischerm pleegt te ver-rijnette de delegatie van rte en onderstreepte de ste van dit contact tussen i doet Nederlandse parlem-entse industrie. Korte filisseries werden gehou- n door. Sickinge, directeur n dlijke Machinefabriek br. Co. N.V., en de heer Karris van de Vereniging toef en Linnenindustrie. Vam op verzoek van de rentielen, uitdrukkelijk be-ten van deze ontmoeting n hij de diverse belang-ikke delen van dit gesprek dat genoeg zeer kort moest n — stilgestaan. Wel kan rderikt, dat dit gesprek t nekking had op de be-veilij de concurrentie van Ned-bedrijven op de Euro-se ngevolge van de finan-le sning aan het bedrijfs-ten ere E.E.G. landen. Ook ege op de arbeidsmarkt adaat dit gesprek blijkende eiter Twentse industriëlen,

om nieuw personeel aan te trekken en de opengevallen plaatsen opnieuw te bezetten, stond daarbij in een vrij schrill contrast tot de opmerkingen, welke de delegatie in Zwolle over de werkgelegenheidssituatie elders in Overijssel te horen had gekregen. Ongetwijfeld spelen bij dit contact zowel zekere regionale factoren een belangrijke rol — de arbeidsmarkt in Twente is aanmerkelijk meer gespannen dan in de meer afgelegen delen van Overijssel, zoals de Noord-Oosthoek —, terwijl ook het tekort aan arbeidskrachten in de Twentse industrie veelal betrekking heeft op andere soorten van werkgelegenheid dan waarin zich een overschot aan arbeidskrachten pleegt te openbaren. Wanneer dit overschot b.v. voor een belangrijk deel ligt in de sector van de bouwnijverheid (werkloze bouwvakkers), dan is dit voor de Twentse industrie van minder betekenis dan wanneer een extra aanbod van arbeidskrachten zou ontstaan in de sector van de geschoolde arbeid in de textiel-, metaal- en elektronische industrie.

Parlement en industrie

Mede dank zij dit laatste bezoek kreeg de Anti-Revolutionaire delegatie,

zij het uiteraard slechts zeer gedeeltelijk, toch een interessant inzicht in de boeiende en afwisselende problematiek, welke heden ten dage in de provincie Overijssel aan de orde is. Terecht kon dan ook de heer Roolvink — die in toerbeurt met de heer Berghuis het dankwoord namens de delegatie bij de diverse ontvangsten verzorgde — de Twentse industriëlen verzekeren van de oprechte belangstelling van de anti-revolutionaire Kamerfracties voor hun speciale moeilijkheden, en de wens uitspreken, dat dit contact op enigerlei wijze zou worden voortgezet. Dat de Twentse industriëlen dit contact van hun kant eveneens op prijs hadden gesteld, bleek uit hun min of meer symbolisch geschenk aan elk van de delegatielieden: een ontbijtken met een aantal servetten. Symbolisch als uitdrukking van hun wens, dat hun opmerkingen niet onder de „tafel" zouden verdwijnen; symbolisch van de kant van de A.R. delegatie, die dit geschenk alleen in ontvangst kon nemen onder het beding, dat slechts onder het „servituut" van het algemeen volksbelang de juiste politieke betekenis van de opmerkingen van de Twentse industriëlen in het zicht kan worden gekregen.

Het bezoek aan deze „scharnierprovincie" van Nederland zal stellig zijn rendement voor het parlementaire werk van onze beide Kamerfracties bewijzen!

Zeden de maat

In februari vond in de Zeelandse Hoofdmoot in deze zeden de beschouwing van prof. C. van Lelystad plaats bij uitstek, een deskundige van minister van Eersten minister van Eersten ontving een mon-aken voor het toekom-ge. Dat zing van deze deskun-ger van het plan door e diensten met instem-rog moet zeker worden t. Dit der niet ter zake alleen n hien dele verklaard wor- n het prof. van Eesteren bij u van z'n opdracht te veel e moet kiezen en het hem e prak aan de meest elen-ntens, nl. van welk inwo-etal het plan worden uitge- n. Zo an Eesteren ertoe over-geaal plan te ontwerpen .we n uitstekend leende om in en n uitgevoerd. Hij et nagelaten deze fasen 1 re 10.000, 15.000, 50.000 en 1.000 s duidelijk aan te ge- n.

dracht, zie Zoetermeer en Emmeloord, het plan van Eesteren voorziet volledig in de mogelijkheid in het totale stadsplan met een dorp te beginnen, zonder dat dit de leefbaarheid beduidend schaadt.

Bij z'n toelichting aan de hand van vele duidelijke situatieschetsen, in een breed samengestelde commissie uit de Zuiderzeeraad heeft prof. van Eesteren dan ook weinig of geen kritiek ontmoet op dit punt, doch bleef de discussie beperkt tot de vraag of van het waterfront niet meer gebruikt moest worden gemaakt als wel tot het punt van meer of minder hoogbouw.

Het is voor een ieder duidelijk dat een plan als door van Eesteren ontworpen wint aan aantrekkelijkheid naarmate het in korte tijd zal worden gerealiseerd, een half afgebouwd huis boeit nog niemand, doch hier komen we juist op het essentiële punt, wil men Lelystad bouwen, wil men deze IJsselmeerpolders haar onmisbare centrum geven, ja of neen.

Wij zijn het volkomen eens met prof. van Eesteren, je moet het willen realiseren, of je moet het niet doen, hinken op twee gedachten is hier alleen maar fataal, een compromis is er niet, evenmin als een goed alternatief van de Directie.

Zeker men gaat wel wat huizen bouwen in Lelystad, volgens een eigen ontwerp, nog wel binnen het raam van het plan van Eesteren, want de tijd dringt, er moet onderdak komen voor mensen die in Lelystad zullen werken en er daarom ook moeten wonen.

Vanuit het behoefte-element naar het oude beproefde recept van de Wieringermeer- en Noord-Oost-Polder, gaat

men nu een dorp bouwen dat dan later als het een gemeente is geworden, en men weet de kracht en vitaliteit op te brengen die daarvoor nodig zijn, uit kan groeien tot een plaats die vanwege z'n inwoneraantal wellicht een stad zal zijn, doch die naar ons gevoelen niets meer gemeen zal hebben met de stad zoals prof. van Eesteren die op papier gestalte gaf.

De start tot de bouw van Lelystad had moeilijk een slechtere kunnen zijn dan ze nu van regeringszijde heeft gekregen, men had moeilijk duidelijker z'n besef van eigen onmacht en onwil kunnen demonstreren.

Hoe kan men op deze wijze ooit verwachten dat de particulier uit het westen of elders vandaan, het initiatief zal opbrengen om zich hier te gaan vestigen, wanneer men van overheidszijde zo weinig bereidheid toont tot het nemen van initiatief.

Dit kan niet op rekening van prof. van Eesteren worden geschoven als zou zijn plan niet realiseerbaar en te duur zijn, de minister heeft hem niet eens uitgenodigd z'n plan te komen toelichten, dit is alleen te wijten aan de onwil en de kortzichtigheid van de verantwoordelijke regering, voor wie schijnbaar de IJsselmeerpolders een blok aan het been zijn, en die derhalve niets meer vertonen van die visie en durf, die eertijds hun grote voorganger Dr. Lely vertoonde bij het indienen van z'n plan tot droogmaking der Zuiderzee.

Ons oordeel over de parlementaire behandeling van het plan „Lelystad" door de regering kan jammer genoeg geen andere zijn dan „ver beneden de maat". W. G. de Feijter

VAKBEWEGINGS PROBLEMEN

MOMENTEEL zitten we midden in een tweedaagse staking in de staat Victoria. Op zich zelf is dit natuurlijk niet belangrijk genoeg om er een artikeltje over te schrijven. Stakingen vinden overal plaats. Je zou elke week Nederlandse Gedachten gemakkelijk kunnen vullen, als je alle stakingen, die zo door heel de wereld plaats vinden, wilt beschrijven.

Toch waag ik het er op U er iets van te vertellen. Deze staking is nl. wel belangrijk als typerend verschijnsel. Ze laat even heel duidelijk zien, hoe de vakbeweging hier in Australië opereert.

De reden van deze staking is de eis van de vakbeweging om aan het personeel, dat in dienst van het gouvernement van Victoria staat, een extra week vakantie per jaar te geven. Momenteel is de situatie zo, dat ze drie weken vakantie hebben, plus nog een veertien dagen zg. „public holidays” (dat zijn al de vrije dagen in verband met bepaalde herdenkingen, zoals verjaardag van de koningin, Anzac day (oorlog 1914-18), dag van de arbeid, enz). Ze zijn in dit opzicht niet minder af dan de andere werkers, want deze hebben ook niet meer. De ambtenaren van Victoria echter vinden, dat zij zelf juist wel meer moeten hebben dan de anderen! Zo was het nl. ook voor 1963. Toen hadden de ambtenaren drie weken, terwijl de anderen maar twee weken hadden. In 1963 werd het door de Commissie van Arbitrage voor allen gelijk gesteld. De ambtenaren vinden dit niet billijk. Niet omdat ze harder moeten werken dan de anderen, maar alleen maar omdat ze vroeger ook meer hadden.

Eisen

Gedurende het hele jaar 1965 kon je zo nu en dan in de krant lezen over de eisen, die de ambtenarenbond stelde. Ze hadden het soms ook over een staking.

Eind december was zelfs al een datum voor de staking vastgesteld, maar toen hebben ze het op het laatste nippertje over laten gaan, omdat het zo sneu voor de mensen zou zijn, als ze niet voldoende geld hadden voor de Kerstcadeautjes. Vorige week echter werd plotseling aangekondigd, dat het door zou gaan en vandaag zitten we er midden in.

De gevolgen zijn nogal ingrijpend. Alle vervoersmiddelen, die door de staat verzorgd worden staan stil. Vooral Melbourne met zijn trams en zijn vele treinen, die de voorsteden met de city verbinden, merkt het op een gevoelige wijze. Veel mensen weten niet hoe ze op hun werk moeten komen. In de krant zag je foto's van mensen, die te paard naar hun werk kwamen. Een andere foto liet een poesje zien, dat heerlijk op de rail zat te zonnen! De electriciteits- en gasvoorziening is gehalveerd. Niemand mag meer dan 2 lampen aan hebben in zijn huis. Alle heetwatervoorzieningen moeten afgezet worden. De grote fabrieken liggen stil. Duizenden mensen, die zelf niets met de staking te maken hebben, zijn verhinderd om te werken en krijgen deze week 2 dagen minder uitbetaald. De winkels zullen het volgende week merken, als de mannen vrijdag met een lager weekloon thuiskomen en moeder de vrouw bijna de helft minder huishoudgeld heeft om uit te geven.

Het is geen wonder, dat bijna niemand sympathie heeft voor deze staking. Alle kranten, die ik tot dusver gezien heb, veroordelen het geval in de sterkste bewoordingen. Elke dag lees je ingezonden stukken van mensen, die

er niets van moeten hebben. De ambtenaren zelf zijn blijkbaar ook niet eens zo erg enthousiast, want op de massaprotestmeeting, die gister in Melbourne gehouden werd, waren maar 250 van de 50.000 stakende ambtenaren aanwezig!

Geen kans

Er is inderdaad ook geen enkele grond voor deze staking. We hebben al sedert jaren een commissie voor arbitrage en de regeling van Victoria heeft terecht de vakbeweging-leiders daarheen verwezen. Maar waarom gaan ze dan niet? Om de simpele reden, dat ze van te voren wel weten, dat ze dan praktisch geen kans hebben. Waarom zouden zij een langere vakantie hebben dan de andere employés? Omdat ze voor 1963 een week meer hadden? Maar dat kan men toch nauwelijks een reden noemen. En daarom proberen ze het maar met de dommekracht van de staking.

Dat ze daarbij de belangen van de hele bevolking in gevaar brengen, schijnt hun niet te deren. De laatste tijd is onze export-import balans al behoorlijk uit haar evenwicht. Meer vakantie zou ten gevolge hebben, dat algemeen de kosten weer omhooggaan, met als gevolg, dat men in de inflatoire spiraal terechtkomt. Verder is er al 'n gebrek aan arbeidskrachten. Meer vakantie betekent, dat men in de andere weken meer overtime moet maken, wat allemaal weer extra kosten meebrengt.

De zaak heeft ook politieke kanten. De Australian Labour Party heeft zich achter de stakers geplaatst. Er is altijd al een nauwe samenwerking tussen de vakbeweging en de Labour party geweest. De meeste vakbonden storten een gedeelte van de bijdrage van al hun leden in de kas van de Labour party. Maar — heel wat bonden zijn zelf

door

Prof. dr. Runia te Geelong (Australië).

onder communistische invloed, met als gevolg, dat vanuit de vakbeweging telkens een stoot naar links komt voor de Labour party zelf.

Vorige week kwam dit ineens aan het licht, toen het bestuur van de Labour party verschillende nieuwe benoemingen bekend maakte in haar subcommissies. In bijna alle gevallen bekende het een verschuiving naar links. Het meest opvallend was, dat ze tot voorzitter van hun onderwijscommissie benoemden, een man, die bekend staat om zijn fel verzet tegen subsidie aan bijzonder onderwijs. (Ik hoop op deze zaak nog wel eens terug te komen. Het is natuurlijk duidelijk, dat dit vooral tegen het Christelijk onderwijs gaat en dan wel met name tegen subsidie aan de Roomse scholen. De tegenstelling Rome-Communisme is hier nog springlevend)

Verschillende kranten hebben al de vraag gesteld, of Labour niet hoog spel speelt. Deze ongemotiveerde staking kan Labour wel eens behoorlijk wat stemmen kosten bij de komende verkiezingen. Het is politiek altijd gevaarlijk je te vereenzelvigen met een onsympathieke zaak. Het is doodgevaarlijk om het te doen met een zaak, die helemaal geen reden van bestaan heeft.

Gedwongen lidmaatschap

Intussen is zo iedereen hier weer geconfronteerd met het „probleem” van de vakbeweging. De vakbonden hebben hier een enorme macht, vooral ook dank zij het feit, dat men in verschillende staten het gedwongen lidmaatschap kent. Je kunt in bepaalde takken geen baan krijgen, als je niet lid van de vakbond bent.

Voor de Christen-Australiër staat hier telkens weer voor ingrijpende problemen. Tot dusver hebben noch de Rooms noch de Protestanten hun eigen vakbeweging opgezet. Ik heb

sterk de indruk dat de orthodoxe (of „evangelical”) Protestanten dit terrein helemaal verwaarlozen. Of ze zijn te individualistisch in hun opvatting van 't Christelijk geloof (als we maar „zien” kunnen redden voor Christus!), of ze zien er helemaal geen gat in. Het kan ook moeilijk ontkend worden dat de zaak niet eenvoudig ligt. De hele vakbeweging is door en door geseculariseerd. Er is domweg geen klankbodem voor een evangelisch protest. Sommige bonden staan onder een leiding, die uitgesproken anti-Christelijk is.

Een van de eerste taken zal zijn, dat we de mensen bewust maken van het probleem. Je kunt zo gemakkelijk aan een bepaalde situatie wennen en in een defaitistische geest je schouders ophalen: „er is toch niets aan te doen”. Er zijn meer geestelijke veldslagen verloren door puur defaitisme dan door de moeilijkheid van de situatie zelf.

Op dit punt zijn bepaalde inzichten, die we in Nederland al tientallen jaren gehad hebben (ja, waarmee we zo vertrouwd zijn geraakt, dat ze ons soms nauwelijks meer iets zeggen) hier ineens weer gloednieuw. Ik denk bijv. aan Kuypers bekende slagwoord: „Pro Rege”.

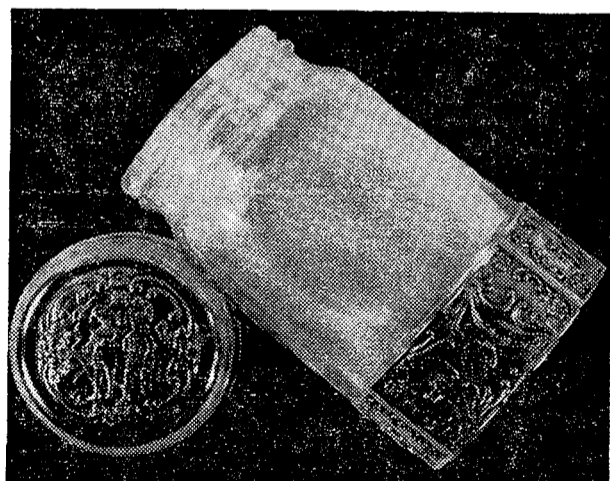
Zullen we op den duur moeten proberen onze eigen Christelijke vakbeweging op gang te brengen? Zo is het in de vorige eeuw in Nederland gebeurd. Zo gebeurt het vandaag aan de dag in Canada. Is er voor Australië een ander alternatief? Het is moeilijk te zeggen. Ik zou niet durven beweren, dat we overal en in alle omstandigheden moeten overgaan tot eigen Christelijke organisaties. Maar ik betwijfel toch wel heel erg, of men wel iets anders kan doen in onze door en door geseculariseerde situatie.

Voordelen

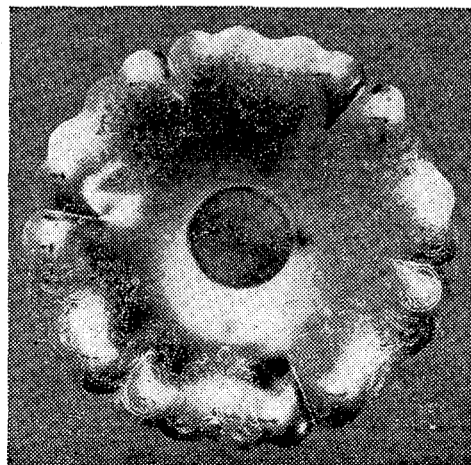
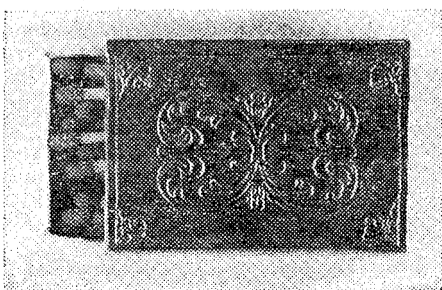
In dit verband zou ik toch ook nog even willen zeggen, dat de Christenen in Nederland zich nauwelijks kunnen realiseren hoe ontzaglijk gezegend ze zijn in de ontwikkeling van de laatste 100 jaar. Ik weet wel, dat Christelijke organisaties ook hun nadelen hebben. Daar is bijv. het permanente gevaar van je zelf opsluiten binnen de kring van je geestverwanten, van het je zelf verstoppen in de anonimiteit van de organisatie, van het alles maar overlaten aan de leiders, etc. Maar wat een enorme voordelen staan er tegenover!

Soms denk ik wel eens: de Franse revolutie, ondanks al haar verschrikking en ondanks haar anti-Christelijke geest, is in zekere zin een verborgen zegen geweest voor de kerk. Ze heeft de ogen van de gelovigen geopend voor de realiteit van de situatie. In de Engelssprekende wereld is het een „stille” revolutie geweest. Langzaam maar zeker zijn dezelfde gedachten het volksleven binnengedrongen. Maar het ging allemaal telkens zo geleidelijk, dat je het pas na een heel lange tijd zag. Maar intussen was de tijd voor tegenactie al weer voorbij.

Is zo'n tegenactie nu nog mogelijk? Dat is een vraag, die we hier in Australië in de komende jaren zullen moeten beantwoorden. En in dit opzicht kan ik alleen maar eindigen met een kreet uit het hart: **ORA PRO NOBIS!**

Lepeltje	1 abonnee
Brievenopener	2 abonnees
Luciferschuif	3 abonnees
Bonbonschaal	4 abonnees
Jampothouder	5 abonnees

Op de man af...

zijn de artikelen in NEDERLANDSE GEDACHTEN. Laat ook anderen hiervan kennis nemen. Werf daarom abonnees! Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

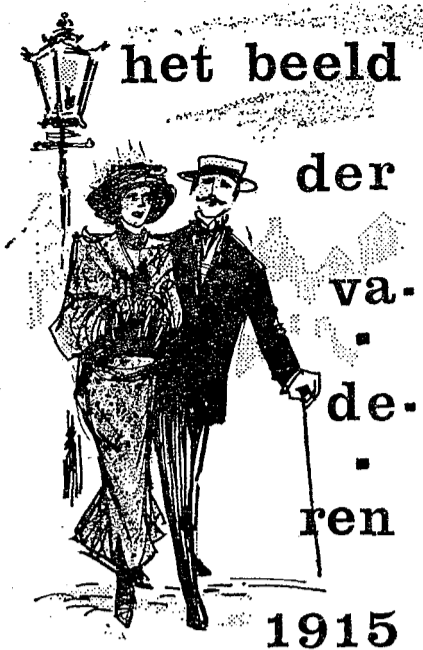
Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 4,— per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting,
Dr. Kuypersstraat 3 - Den Haag.

◆ Anna Spoor
geb. de Savornin Lohman

De schrijfster wier naam hier boven staat, stamde uit Protestants Christelijke kring.

Maar zij scheen het later in haar tendensroman wel eens haar roeping te achten, zich te keren tegen haar oude omgeving, en die te ontmaskeren. Vooral op Dr. Kuyper had zij het slecht begrepen en het was geen wonder, dat haar tendensboeken in liberale kring met een zekere ijver werden gelezen. Bovendien schreef zij voor een bepaalde kring van geëmancipeerde vrouwen als redactrice van het tijdschrift De Hollandse Lelie. In 1916, een halve eeuw geleden, nam zij bij het begin van maart voorgoed afscheid ook van deze journalistieke arbeid.

Haar opvolgster was mevrouw Kooy-van Zeggelen.

Hoe mevrouw Spoor-de Savornin Lohman voelde en dacht bij haar afscheid, blijkt uit de correspondentie met een briefschrijfster, die zij opneemt in het laatste door haar geredigeerde nummer en waaruit wij het volgende citeren:

Om u de waarheid te zeggen hoor ik niet anders dan die opmerking, die gij ook maakt, dat de Lelie zo zeer met mij is samengegroeid als een uiting van mijn persoonlijkheid, dat zij niet gemakkelijk kan worden overgenomen door wie ook.

Vermoedelijk maakt de nieuwe redactrice er iets geheel anders van. Ik voor mij zal de Lelie nooit meer lezen, zodra ik ben afgetreden als redactrice. Ik lees dan voortaan namelijk geen enkele krant of tijdschrift meer, zie enkel nog illustraties in, wijl ik voor alles wat zweemt naar journalistengedoe een uitgesproken minachting heb.

Ik heb het zo lang moeten doen, mij zo lang moeten bezoedelen met het vak, dat ik God dank nu eindelijk niets meer van al die leugens en knoeierijen te moeten lezen.

Terwijl ik voor onbeduidende blaadjes, zoals de Lelie nu wel zal worden, mijn tijd en mijn hersenen te hoog stel.

Mevr. Kooy-van Zeggelen wist nu wel, hoe haar voorgangster dacht over haar werk en haar mogelijkheden.

En als iemand het nu, na een halve eeuw, nog eens leest, denkt hij misschien wel terecht: wat zal er een ruzie geweest zijn, voordat de ene voorgoed wegging en de andere kwam.

Nationaal- en Internationaal
Transportbedrijf

FA. M. VISSER & ZONEN
ZOUTKAMP - HOLLAND
Tel. (05956) 317-547

Gesloten en open wagens - Isotherm vervoer - Kippers en Opleggers voor losgestort - Palletvervoer. Regelmatige ritten op Noord-Duitsland o.a. Hamburg.

RADIO BECKER

ZEIST - TEL. 03404 - 13511
Na 7 uur 12333

HET ADRES
voor zenders, richtingzoekers en echoloden

U hebt het waarschijnlijk zaterdag gelezen, een Duitse huisschilder heeft geen genoegen genomen met de op 10 maart in Amsterdam geworpen rookbommen en heeft derhalve wraak genomen op zijn nederlandse materiaalleverancier Sikkens. Niet dat wij ons over de rookbommen, de rotjes, zevenklappers en witte kip verblijd hebben, doch wij vinden de Keulse heer Wörsdörfer toch wel een merkwaardige man. "Ik vind", zo heeft hij volgens het dagblad Trouw gezegd, "dat de Duitsers ook maar niet meer naar Nederland met vakantie moeten gaan, om de harde Duitse markten in de zakken van Nederlandse hoteliers en restauranthouders te laten stromen". Het is jammer dat hij die pensionhouders aan de kust, die zich zo uitsloven om Duitsers in hun huis te krijgen, vergeten heeft te noemen. Overigens zijn wij het wel een beetje met de boze Keulenaar eens. Ook wij vinden dat de Duitsers maar niet meer naar Nederland met vakantie moeten gaan, althans de eerste jaren niet. Dan hebben Nederlanders ook weer eens gelegenheid om in hun eigen land tegen civiele prijzen uit te rusten.

Als de heer Wörsdörfer net zulke wraakgevoelens koestert als die Duitser, die ook huisschilder van professie was, dan ziet het er weer bruin uit met de relaties. Misschien heeft de nu bij Sikkens weggelopen klant wel uitgeroepen "Verflucht". En dat woord kun je op z'n Duits en op z'n Nederlands uitspreken!

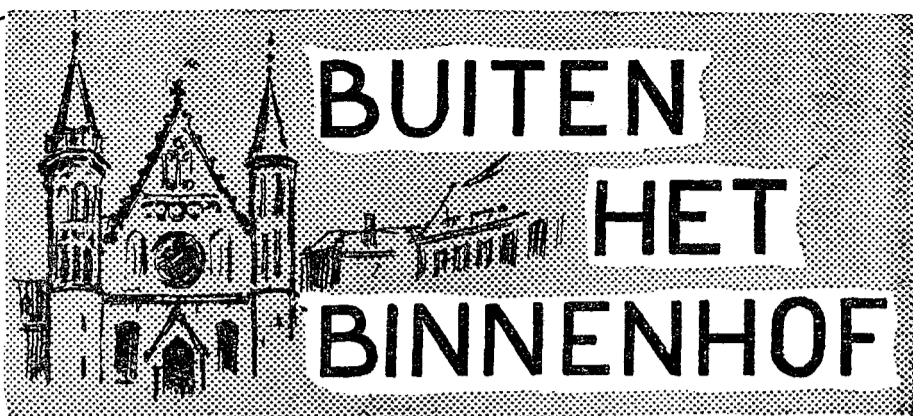
Gelukkig zijn er ook anderen, minder geëmotioneerde mensen in het Duitsland van 1966. In hetzelfde stuk waarin wij lezen van de kwade schilder, komt een passage voor uit het Westduitse Handelsblatt: „We hoeven onszelf niets wijs te maken, het verleden is nog niet overwonnen. Het is te hopen dat wij Duitsers niet al te nadrukkelijk een beschuldigende vinger uitsteken naar de Nederlandse rookbomslijters bij het huwelijk van de prinses en de Duitser Von Amsberg. Twintig jaar zijn nu eenmaal niet voldoende om de tranen en het lijden te vergeten door Duitsers over ons kleine buurland gebracht.”

Het spijt ons, maar ook het Handelsblatt heeft het niet helemaal begrepen. Het mag wel de beschuldigende vinger uitsteken naar die rookbomwerpers, omdat die gezocht moeten worden in die kring, die alleen maar wanorde wil en die van het lijden en de tranen alleen bij overlevering weten. In de kring namelijk, waarin het verzet in mei 1940 geboren is, van welke kring er nog verschillenden in leven zijn, worden geen rookbomwerpers gevonden. Zij zijn de stillen in het land. Want als men zo nodig bewijzen moet dat men zich verzet en zich altijd verzet heeft, dan wordt wel eens terecht twijfel verondersteld aan dat zich verzetten.

Maar goed, „wij zullen het wel merken”, volgens de procuratiehouder van de heer W. te Keulen. En daarvan zijn we dan erg onder de indruk! Overigens is het haar, Agnes Hemb gelukt op de voorpagina van Trouw te komen. Und das hat ihr ja im Traum nicht eingefallen.

Hieronder volgen enkele antwoorden op brieven, welke mij in de loop van de vorige maand hebben bereikt. Door een misverstand konden zij niet eerder gepubliceerd worden.

Aan ds. J. A. W. te H. dank ik een aanvulling op mijn stukje over het Spoorwegmuseum te Utrecht. Hij twijfelt

aan de primeur van de eerste trein tussen Haarlem en Amsterdam in 1839 en wel op grond van een bericht in de Prov. Gron. Courant van 8 september 1835. Daarin staat het volgende te lezen: „De heeren Becker en Stratingh hebben op 1.1. Donderd. den 3den en Zaterdag den 5den Sept. hun derde en vierde proefvaart met het stoomrijtuig in het werk gesteld en wel zoo, dat zij op Donderdag van Harenmolen naar De Punt en van De Punt naar Haren en vandaar terug naar het laatste tolhek nabij Vries en vandaar weder naar De Punt, zijnde in het geheel een afstand van ongeveer 4½ uur gaans, den weg hebben afgelegd; terwijl de vaart op Zaterdag van De Punt naar Vries en vandaar naar Assen geweest is, vanwaar men, na eenig vertoef, weder over Vries en De Punt naar Haren molen, zijnde een afstand van ongeveer 7½ uur, is terug gekeerd. Deze proefvaarten zijn met behoorlijke, voortdurend meerdere of mindere snelheid van gewoon dravende paarden werkstelligd en hebben alleszins bewezen, zoals een reeks van aanschouwers zich op gemelde plaatsen daarvan hebben kunnen overtuigen dat het vraagstuk of een stoomrijtuig, voor enige personen ingericht op een gewonen straatweg door een persoon gemakkelijk kan worden in beweging gebracht, en bestuurd, en met behoorlijke snelheid zijn weg kan afleggen, is opgelost geworden; terwijl ook eenige rijzing in den weg geen hinderpaal opleverde, zoodat het werktuig met gemak, zonder eenige bijzondere aanwending van meerdere kracht of vreemde middelen de voorkomende boogen of bruggen kon overstijgen.”

Tot zover de mededeling van ds. J. A. W. Groenkoper denkt dat we hier meer met een voorloper van een auto dan met die van een trein hebben te maken. De eerste trein in Nederland, die in 1839 liep op rails! Overigens hartelijk dank voor uw bijdrage!

H. L. te S. Uw naam houdt waarschijnlijk verband met de naam van een huis, een boerderij, een buiten, dat op een verhoging kan gelegen hebben en van waar de luchten goed waarneembaar waren. Het zou mij werkelijk te ver voeren een dieper onderzoek naar die naam in te stellen. Dit is namelijk een kostbare onderneming.

P.S. Ik ben niet Drs. B. G.

Willems Spaans

- Schudden? Goed
- Goed schudden? Beter
- Ideaal schudden? ... Eureka

N.V. „EUREKA”

Landbouwmachinefabriek

voorheen Fa. J. v. d. WOUDE
DRACHTEN

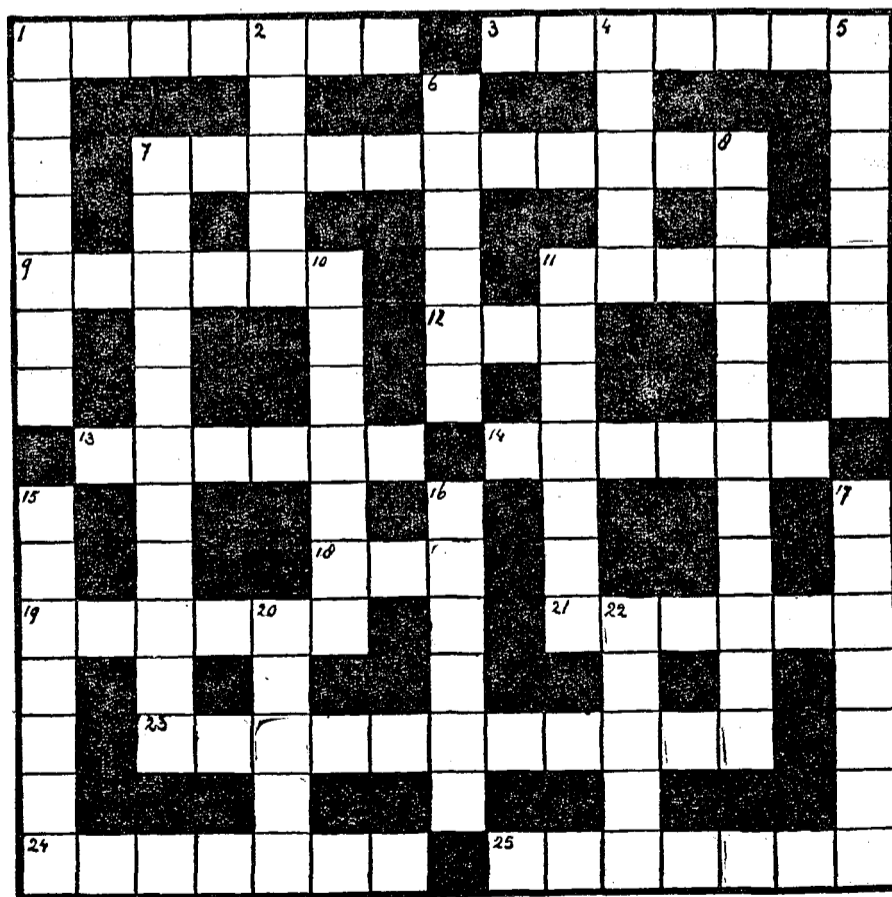
Kryptogram

Horizontaal:

1. Onbetaalde emballage?; 3. gespuis in de dop?; 7. smeren zij speeksel op de wonden?; 9. de piepers ontkleden; 11. huisdier in warme uitvoering; 12. min één; 13. loopt schuins; 14. het geld voor de drinkgelegenheid is in het water "gesmeten"; 18. hierachter werpen laatkomers hun vistuig; 19. overwint alles; 21. werkje voor het geval het flink heet is; 23. het heet naar zijn borstbeeld; 24. dat hij dat vóór zijn huwelijk was geweest, werd iemand verweten; 25. deze partij beslaat 60 minuten vervoerskosten.

Vertikaal:

1. Snoepjes, die men uiteindelijk met de tong bewerkt; 2. opschepper; 4. dat zou ik maar niet uit mijn hoofd zetten; 5. in het huwelijk: goud plus zilver; 6. les in op de been komen; 7. familielid in 't gevang? Nee, er moet iets uit komen; 8. graag bereden rijdier; 10. eigenaar van het land tussen twee fronten; 11. dan heeft het paard de mond vol; 15. dagelijkse verschijning; 16. hoe zoet klinkt het bevel om te gaan roven; 17. soldaat van de vroegere stoottroepen;

pen; 20. zorgt dat de bodem van de bodem niet op de bodem komt; 22. moeder „naar maat”.

13. oevers; 14. eerste; 18. ei; 19. sporen; 21. kruiden; 23. potjeslatijn; 24. noodrem; 25. klepper.

Vertikaal:

1. Zwerfver; 2. weide; 4. secte; 5. leefnet; 6. knevel; 7. blauwe knoop; 8. tankstation; 10. noorden; 11. hatelijk; 15. inslaan; 16. asbest; 17. kantoor; 20. etter; 22 rotje.

Oplossing 5 maart j.l.

Horizontaal:

1. Zeeuwen; 3. gastrol; 7. buitenwacht; 9. vragen; 11. hebben; 12. era;

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Stand gehouden

BIJ de statenverkiezingen heeft het in de staten gevoerde beleid geen enkele rol gespeeld. Het waren voluit landelijke verkiezingen en dus alleen zinnig te vergelijken met de kamerverkiezingen van 1963. En dan blijkt dat de beide grote regeringspartijen zware klappen hebben gehad en dat de A.R. heeft stand gehouden.

En dat, hoewel juist zij het bijzonder moeilijk had met deze landelijke verkiezingen. Zij werd door zogenaamde NIPO-onderzoekingen vóór de verkiezingen meer dan eens aangewezen als de partij, die alweer zou verliezen, ongeveer 14 procent van haar aanhang in 1963, en niemand stemt graag op een partij, die toch weer achteruit zal gaan. En een tweede factor was, dat de Boerenpartij op een door niemand verwachte wijze de wind geweldig in de zeilen had en op landbouwgebied is mr. Biesheuvel DE tegenstander van de Boerenpartij, die Koekoek hardhandig weet aan te pakken. En — IEDER landbouwbeleid wordt in landbouwkringen kritisch, bijna vijandig ontvangen. Sommige landbouworganisaties geven daarbij op emotionele wijze leiding.

Toch heeft de A.R. met 1963 vergeleken, volledig stand gehouden. En in het noorden ging zij, ook in de provinciale hoofdsteden, vrijwel overal vooruit.

Het kabinetsbeleid heeft de K.V.P. en de Partij v. d. Arbeid verliezen berekend, alleen de A.R. niet. Dat is een merkwaardige zaak en in deze omstandigheden een aanwijzing, dat de A.R.-partij het dieptepunt is gepasseerd.

Deze verkiezingen gaven verschuivingen, zoals wij ze niet waren gewend. Sommigen spreken van aardverschuivingen. In elk geval is een groot deel van de kiezers op drift geraakt. En het is duidelijk, dat zulke verschuivingen door onzekerheid en sentiment veroorzaakt, niet aan de A.R. ten goede komen. Ze zal het ook in de toekomst moeten hebben van haar beginselvast optreden en de daarbij aansluitende propaganda. Wat op drift is geraakt, gaat wel bij de C.H.U., maar niet bij de A.R. voor anker. De nederlaag bij de Partij van de Arbeid is verschrikkelijk. En aangenomen moet worden, dat hier een speciale oorzaak een rol heeft gespeeld: de halfslachtige houding betreffende het koningschap en de minderwaardige rol van de VARA bij de gebeurtenissen rondom het jongste vorstelijke huwelijk.

Het Friesch Dagblad heeft vannacht dit aldus uitgedrukt: „Niet Vondeling en Harmsma (Friese lijsttrekker van de P.v.d.A.) hebben verloren, maar Herman Wigbold en zijn kornuiten.”

Het succes van de Boerenpartij is het succes van onverstand, poujadisme en ontevredenheid. Dat is een kwade zaak voor een goede parlementaire democratie.

Maar de A.R. hield stand.

En wat nieuwe NIPO-onderzoekingen ons ook mogen vertellen, laten wij gelovig vertrouwend volharden bij het ideaal, voor de gemeenteraadsverkiezingen dubbel ons best doen en dan met volle kracht over heel het land beginnen met de voorbereiding van de kamerverkiezingen voor volgend jaar.

„Op Gouden Wieken”

14 zalen voor
RECEPTIES
VERGADERINGEN
ZAKENLUNCHES
FAMILIEDINERS

Voor de juiste sfeer naar
„OP GOUDEN WIEKEN”
Scheveningseweg 37, Scheveningen
Bespreekt tijdig.

Telefoon 070-555200

Tere pasteltinten van uitbundige bloesempracht tegen een ijlblauwe lucht: de lente heeft de klusters van de winter verbroken en wekt de hoop op een vruchtbare zomer.

DEZE WEEK

- De verkiezingsuitslag (pag. 1 en 2)
- Het Koningsschap (pag. 3)
- Lezers schrijven ons (pag. 2)
- Radiorede van minister Biesheuvel (pag. 4)
- Uit de Tweede Kamer (pag. 4)
- Studentenconferentie over bevolkingsvraagstuk (pag. 5)
- A.R. vrouwenvergadering (pag. 3, 6 en 7)

BIJ KAPTINO

KEUZE UIT MEER DAN 2000

SCHRIJFMACHINES

ook TEL- en REKENMACHINES
BRANKASTEN grote sortering
De Clerqstr. 77, Tel. 123711, Amsterdam
Zijlweg 53, Tel. 20018, Haarlem

Kies vandaag zekerheid voor morgen.
Bij ziekte, ongeval en invaliditeit

INKOMSTENGARANTIE A.O.V.

Uniekepolis met waarde vastekoopkracht
(en de belasting betaalt 30-60 % mee)

WBK Amersfoort,
Bergstraat 6-8,
tel. 03490-17043

• Non tali auxilio

Zeer geachte redactie
 Het provocerend optreden van bepaalde jongeren in A'dam heeft ook mij niet weinig verontrust. Niet minder hebben mij dat echter gedaan de uitlatingen van Dhr. Roolvink, waarin hij dit optreden in verband brengt met een der meest gehate bewegingen, die Nederland ooit heeft gekend: de NSB. Als ook ik een gezamenlijke noemer mag noemen, dan een stukje machtswellust, dat wij kunnen opmerken bij de één zo goed als bij de ander: dat geef ik toe. Maar deze overeenstemming valt volkomen weg tegen het verschil, bijv. hierin uitkomend, dat men voor de wereld van het concentratiekamp in de kringen van de NSB op de nodige goodwill kon rekenen. Dhr. Roolvink gelooft toch niet bij deze jeugd? En gaat het in het laatste geval om verstoring van de orde, om een brok anarchie, in het eerste geval ging het om pervertering van de orde, om een stuk dictatuur en Dhr. Roolvink weet toch ook wel, waar hij veiliger zit, als het er op aan komt en stel, wij moesten kiezen! Tenslotte heeft hij zich van een bijzonder groot probleem wel erg simplistisch afgemaakt door er het in dit verband nietszeggend invectief NSB tegenaan te smijten. Als hij Bruins Slot in Trouw van 21-3 heeft gelezen, weet hij waarom. Ook zou hij een voorbeeld kunnen nemen aan het optreden (nee, niet Mies Bouman, want die heeft er, geloof ik, ook niet veel van begrepen) burgemeester Van Hall in Mies-en-scène en deze heeft, zijnde een der meest gedupeerden, toch wel enig recht van spreken.

Nu is dit niet het ernstigste of het eigenlijke, waarom het mij is begonnen. Ik kan mij voorstellen, dat u zich afvraagt, waarom ik me niet tot Dhr. Roolvink wend in plaats van tot u. De reden is, dat u het betoog van hem nog eens hebt menen te moeten onderstrepen en vooral, dat u dit hebt menen te moeten doen doormiddel van een blad als De Telegraaf, dat er bijzonder enthousiast over scheen te zijn. Zou bedoelde jeugd er nu nog iets van begrijpen? Eerst wordt ze (tot haar te rechte verbazing) vergeleken met de NSB en vervolgens kan ze de indruk krijgen, dat dit soort „NSB” met een ander soort „NSB” moet uitgedreven. Het beeld lijkt me scheef naar beide kanten, maar ik maak mij sterk, dat de eerstvolgende NSB toch altijd nog meer op De Telegraaf zal kunnen reke-

nen dan op de provo. Met dergelijke aanhalingen blust men niets, maar werkt men met een rode lap op een stier en dat, terwijl het beest toch al zo wild doet. In ieder geval zou ik voor mij, hoe verontrust ook ik ben over de wilde beesten van Amsterdam en hoe overtuigd ook ik ben, dat hier ingegrepen moet worden, zeggen: Non tali auxilio (niet met deze hulp).

Met hartelijke dank voor de plaatsing en alle hoogachting, uw
 Kampen G. Th. Rothuizen.

NOOT van de heer Roolvink:

Hoewel ik gaarne reeds op dit ogenblik een gepeperde kanttekening zou willen plaatsen bij het ingezonden stuk van prof. Rothuizen, geef ik er de voorkeur aan een persoonlijk onderhoud met hem te hebben.

Ik zal hiertoe het initiatief nemen. Hier moet een ernstig misverstand in het spel zijn. Er zijn al genoeg brokken gemaakt met het elkaar in de pers bestoken. Alleen een diepgaand gesprek kan hier klaarheid verschaffen.

Laat er echter geen misverstand over bestaan, dat er een keus zou moeten worden gemaakt tussen anarchie en NSB. Mijn uitgangspunt was en blijft, dat het wettige gezag ter voorkoming van „pervertering van de orde” jegens iedereen, terwille van de vrijheid, gehandhaafd moet worden.

NOOT van de redactie:

Dat wij het blad „De Telegraaf” geciteerd hebben, kwam voort uit het feit, dat ons blad praktisch reeds ter perse lag, toen wij alleen uit dit ochtendblad een letterlijk weergegeven uitspraak van de heer Roolvink konden overnemen. Had een ander ochtendblad — wij denken hierbij aan „Trouw” — de uitspraak van de heer Roolvink even volledig en snel in zijn edities opgenomen, dan hadden wij uiteraard gaarne dit blad geciteerd. Het dagblad „Trouw” gaf het verslag op vrijdagmorgen. Overigens zal men gemerkt hebben, dat ook in de avondedities van verschillende bladen de bewuste passage was opgenomen.

Dat in „De Telegraaf” gelijktijdig een hoofdartikel verscheen, is alleen maar te waarderen. Na zoveel afbrekende kritiek van dit blad op onze partij, was het prettig ook dit eens te mogen lezen.

G. VOGLER & CO.

(FIRMANT W. A. FIBBE)

Mauritsweg 49 - Rotterdam

Tel. 010 - 13-78-78 / 12-96-52

TOESLAGSTOFFEN voor lichtbeton

GRONDSTOFFEN voor de steen- en keramische industrie.

WEGENBOUWMATERIALEN

BUITENZORG

Soekarno: „.....!”

(Uit de Volkskrant)

Gezag op straat

Met verbijstering, verbazing en verontwaardiging heb ik de laatste dagen in de couranten gelezen hoe een aantal burgers in de hoofdstad meent zijn anti-koningsgezinde houding te moeten demonstreren en zo doende voortdurend een conflict met de Amsterdamse politie te moeten uitlokken.

Het heeft mij verwonderd dat alle politieke leiders pas ruim een week nadat het begin van deze straatreure openbaar werd, meenden hun zegje te moeten zeggen. Het is treurig dat zelfs intellectuelen in de veronderstelling leven hun bijdrage door manifesten en tendentieuze vragen te moeten leveren.

Het is droevig dat een P.v.d.A.-Burgemeester zijn toevlucht moet nemen om in een t.v.-programma waarin kort tevoren op schrikbarende wijze werd getoond hoe het vulgus op onsportieve en valse wijze gezagsdragers aanvalt, op emotionele wijze de medewerking te vragen van hen die met terzijdestel-

ling van alle democratische spelregels de anarchie willen invoeren.

Ik vrees dat alleen nog krachtiger optreden de enige basis schept tot het herstellen van de openbare orde in Amsterdam.

Ik hoop van harte dat ook in onze volksvertegenwoordiging waar op stijlvolle wijze de goedkeuringswet voor het huwelijk van onze kroonprinses werd behandeld, op nog stijlvoller wijze deze anarchistisch, puberale en gezagsondermijnende gewelddaden aan de kaak zullen worden gesteld.

Niet de Burgemeester doch ons hele volk is hierbij betrokken. Niet alleen een enthousiast woord op een partijbijeenkomst kan ons redden doch deze gezagsondermijnende elementen moeten precies weten waar ze aan toe zijn als ze één vinger uitsteken naar een gezagshandhaver die de hem opgedragen taak uitvoert. Geen woorden maar daden is een bekend Rotterdamse voetballied. Ik meen dat de Amsterdamse gemeenteraad en alle gezagsgetrouwe kamerfracties dit maar eens met elkaar moeten zingen voordat zij veel woorden vuil maken aan een bijzonder ernstige zaak, die ons allen moet verontrusten.

Dorpelwachter

Hotel-pension „Dreyeroord”

Telefoon 3169 - OOSTERBEEK

HOLWERDA ZONEN
 DOKKUM - DRACHTEN - ROTTERDAM
 Alle transporten Binnen- en Buitenland
 Speciale verhuizingen - Meubeltransporten

Uitslag verkiezingen provinciale staten

Namen der partijen	1966 (Provinciale Staten)			1963 (Tweede Kamer)		1962 (Provinciale Staten)		
	Stemmen	%	zetels	Stemmen	%	Stemmen	%	zetels
A.R.P.	558.229	8.3 ¹⁾	67	545.836	8.7	533.411	8.8	67
C.H.U.	629.276	9.3	72	536.801	8.6	510.105	8.5	63
S.G.P.	140.151	2.1	11	143.818	2.3	129.233	2.1	12
G.P.V.	52.141	0.8	3	46.324	0.8	41.788	0.7	3
Prot. Chr. (N.Br./L.)	56.052	0.8	5			47.833	0.8	4
totaal:	1.435.849	21.3	158	1.272.779	20.4	1.262.370	20.9	149
K.V.P.	2.033.936	30.1	198	1.995.352	31.9	1.954.296	32.5	217
P.v.d.A.	1.580.655	23.4	170	1.753.084	28.0	1.806.000	29.9	207
P.S.P.	336.016	5.0	24	189.373	3.0	181.417	3.0	13
C.P.N.	183.453	2.7	13	173.325	2.8	176.816	2.9	13
totaal:	2.100.124	31.1	207	2.115.782	33.8	2.164.233	35.8	233
V.V.D.	676.163	10.0	65	643.839	10.3	605.670	10.0	64
B.P.	453.421	6.7	44	133.231	2.1	11.649	0.2	1
overigen	48.110	0.8	1	97.538	1.5	37.392	0.6	1
totaal-generaal:	6.747.603	100.0	673	6.258.521	100.0	6.035.610	100.0	665

1) Voor het juiste begrip moet dit cijfer echter worden verhoogd met 0,4% het geschatte aandeel van de A.R. stemmen op de prot. chr. lijst in Brabant en Limburg. De A.R. komt dan op 8,7%, hetzelfde percentage dat bij de Kamerverkiezingen van 1963 werd verkregen.

★ ★ Opeenstapeling

Het is wel een vreemde opeenstapeling van maartse zotheiden.

De burgemeester van Amsterdam wordt zo voor de tv. in het nauw gedreven, dat hij er geen gat meer in ziet. Hij heeft zich ferm aan de kant van de politie gesteld, maar hij had het maar niet voor de tv. moeten „uitlegen!”

Minister Den Uyl gaat met zijn ambtgenoot van justitie de tentoonstelling van de provo's bekijken. Minister Cals raakt in Amsterdam de kluts kwijt en wenst wel te praten met de „echte” provo's . . .

Zijn sommigen een beetje bang, om bij de links-radicalen een rode aantekening te krijgen?

Deze opeenstapeling van ondoordachte en onbeheerste beleidsfouten is maar een rare zaak.

Colportage met huishoudelijke apparaten

De heer BOERSMA (A.R.P.) heeft aan de Minister van Economische Zaken: de volgende vragen gesteld:

1. Heeft de Minister kennis genomen van de ergerlijke praktijken, die worden toegepast bij huis aan huiscolportage met huishoudelijke apparaten, zoals stofzuigers, keukenmachines, wasmachines en wascombinaties, centrifuges, enz.?

2. Zo ja, is de Minister dan niet van mening, dat als gevolg van dergelijke afkeurenswaardige praktijken niet alleen de bonafide detailhandel wordt benadeeld, maar ook en vooral aan vele van de minst draagkrachtige gezinnen veel leed kan worden berokkend?

3. Indien vraag 2 bevestigend wordt beantwoord, is de Minister dan nu niet bereid, in afwachting van het resultaat van het advies van de Commissie Ordelijk Economisch Verkeer, op zeer korte termijn in een — eventueel voorlopige — wettelijke bescherming van de consument d.m.v. een zgn. afkoelingsperiode te voorzien?

Het Koningschap

HET koningschap draagt geen gewijd karakter en wij verwerpen de leer van het droit divin. Dat wil zeggen, dat elke gedachte ons vreemd is, als zou een Koningin of een Koning in Nederland een eigen, gewijd, onaantastbaar en in wezen onbeperkt gezag bezitten, dat wel gunsten verleent maar geen rechten van de onderzaten erkent. Zowel in Engeland als in Frankrijk heeft vroeger deze gedachte betekenis gehad, maar in Nederland nooit.

En toen onze Stadhouder-Koning in Engeland tot koning werd gezalfd en gekroond, was er in zijn hart een zó diepe ergernis over de aard van de daarbij behorende plechtigheden in de Westminster abbey, dat hij diezelfde avond aan een van zijn vrienden, een Hollandse burger en burgemeester van Amsterdam, zijn hart luchtte over de "zotte, paapse ceremoniën", die hij had moeten ondergaan.

Wanneer onze Koningin in de aanhef van elke wet zegt, dat bij de gratie Gods Koningin is der Nederlanden, slaat dat terug op een andere, veel oudere Engelse traditie, waarbij de koningen het Dei gratia in dezelfde zin gebruikten als Koningin Juliana bij haar inhuldiging legde in de treffende woorden: wie ben ik, dat ik dit doen mag!

Maar wij aanvaarden met dankbaarheid het nationale koningschap van het Huis van Oranje. Met dankbaarheid, omdat wij ook in ons beginselprogramma de vrijmoedigheid hebben om te spreken over de zegen Gods, ons volk door de eeuwen heen geschonken in het Huis van Oranje.

HET koningschap is in Nederland bij uitstek nationaal, omdat het, zolang het God behaagt, verbonden is aan het Huis van Oranje.

Er was een tijd, dat dit koningschap in Nederland werd bestreden. De socialisten hadden principieel bezwaar, omdat zij uit beginsel republikeins waren. Zij bleven weg op Prinsjesdag, zij droegen nooit Oranje, zij vonden het tegenover hen niet gepast, dat bij een plechtigheid, waar ook zij waren uitgenodigd, het Wilhelmus werd gespeeld of gezongen. Het verhaaltje, dat zij in die positie waren gedwongen door het versje: weg met de socialen, leve Willem III, is een sprookje.

Maar de socialisten hebben dat republikeinse verzet laten varen, en toen de P.v.d.A. werd opgericht, is terstond afgesproken, dat dit punt van de baan was en dat het koningschap werd aanvaard.

Weliswaar zijn de geniepige aanvallen in bepaalde Vara-programma's met deze afspraak in strijd en zijn zij wel-

licht ook een concessie aan links-radicalen elementen, die met behulp van de nozems ageren, niet tegen het huwelijk van H.K.H. prinses Beatrix met een Duitser, maar tegen het koningschap zelf. Zoals hoe langer hoe duidelijker werd.

Maar toch kunnen we blijven volhouden, dat het Koningschap in Nederland een nationaal karakter heeft en dat zulks hoe langer hoe meer in de jaren na de tweede wereldoorlog werd erkend en aanvaard.

NATUURLIJK is de motivering niet overal dezelfde. Maar de Protestantse Christenen sluiten zich aan bij Groen van Prinsterer, die meer dan iemand anders de geschiedenis van het Huis van Oranje kende en die nooit aarzelde, te herinneren aan de goede hand Gods, die ons in dit opzicht als natie zo bijzonder had gezegend.

DAAROM is het in de hoogste mate te betreuren, dat van Christelijke-historische zijde in de jongste verkiezingsstrijd is getracht, het koningschap en onze trouw aan het Huis van Oranje te maken tot een object van politieke pro-

paganda. De heer Beernink heeft, samen met de Telegraaf, het verhaal geventileerd, dat de Christelijk-Historischen de eigenlijke, echte, positieve aanhangers zijn van het koningschap en dat de antirevolutionairen in dat opzicht niet diezelfde positieve houding aannemen, maar door hun negatieve opvatting wezenlijk van de Christelijk-Historischen verschillen.

Iedereen, die op de hoogte is, wéét, dat hij dit niet waar kan maken. Het is een verhaal op Telegraaf-niveau en werd dan ook in dit blad opgenomen en verder gepropageerd. En het is nu reeds gebleken, dat verschillende mensen, die alléén door De Telegraaf politiek worden voorgelicht, het geloofden en smalend spraken over de antirevolutionairen als maar halve Oranjeklanten.

Aan de A.R. partij is daarmee groot onrecht aangedaan en de waarheid leed geweld.

Maar dat laten we rusten.

VEEL erger is, dat daarmee van Christelijk-Historische zijde het Koningschap en het Huis van Oranje werden gebruikt als politieke kluiven in een verkiezingsstrijd.

Dat men dit bestond, is tegenover het Huis van Oranje een slechte daad.

En dáár past een waardig, maar krachtig protest. En het voorneemen, om deze zaak niet als afgedaan te beschouwen, voordat zulke verkiezingspraktijken openlijk worden verloochend. A.

Firma H. van Triest & Zoon

Groothandel in fourages

DWINGELO

Telefoon 0 5219 - 1647 b.g.g. 1316

EEN KRACHTIGE SCHAKEL BIJ DE IN- EN VERKOOP VAN UW RUWVOEDERS

ZAKKEN

Voor alle verpakkingsdoeleinden

T. SPAAN

v. Berckenrodestraat 15, Rotterdam-W
Tel 010-6 91 95 Telegr.: TESP A

N.V. G. HAAK

v. Berckenrodestraat 15, Rotterdam-W
Tel 010-6 91 95 Telegr.: HABAG
Postbus 6043
Import - Export

Openingswoord A.R.-vrouwenbijeenkomst

DE vrouwenbijeenkomst van 16 maart j.l. stond onder leiding van mevrouw dr. F. T. Diemer-Lindeboom, presidente van het A.R. Vrouwencomité.

In haar openingswoord wees zij op allerlei paradoxale ontwikkelingen, die als een dreiging over ons leven hangen.

Zij wees in dit verband op de enorme vooruitgang van de biologische wetenschap, waardoor ook een ingrijpen in de menselijke erfelijkheidsstructuur mogelijk wordt. Hier liggen grenzen die

niet overschreden mogen worden. De principiële doordenking van de vragen is noodzakelijk.

T.a.v. de gezinsgrootte merkte zij op:

"We kunnen dankbaar zijn, dat de Volksgezondheidsnota uitdrukkelijk stelt, dat de gezinsgrootte behoort tot de persoonlijke verantwoordelijkheid. Zo stelt de A.R. gespreksnota "Groeidend volk - beperkte ruimte" het ook. En eigenlijk is deze opvatting nog algemeen goed in ons land.

Niet onaanvaardbaar is dan dat de regering het tot haar taak acht door het verlenen van steun een goede voorlichting mogelijk te maken. Ons geloof is bij al deze vragen van beslissende betekenis", zei mevrouw Diemer. Zij besloot als volgt:

"Als het om behoud van de menselijkheid gaat, zo zeer aan de orde bij voortplanting en geboorteregeling, dan komen wij terecht bij vragen in de zin van het leven, van levensbeschouwing en, wat meer is, geloof. Moesten wij niet meer de heerlijkheid van de vaste grond gevonden te hebben, illustreren door onze hele levenshouding? Is niet "een nieuw zich keren naar Christus", ook van onszelf alleen in staat een wending aan de drempelsituatie te geven?"

Bevrijdend

Goed leven, wonen en werken, het is de bestaanszekerheid en de veiligstelling van het leven, die de natuurlijke mens zoekt.

Eindeloos zal ons pogen tot aan de jongste dag blijven om dit te bereiken. Vreugde en leed zullen hierbij in een zondige wereld onafscheidelijk verbonden zijn. Hoe bevrijdend is daartegenover het Evangelie van Christus. Eén ding is uiteindelijk maar van belang voor onze wereld, voor deze mensheid. Niet, dat wij de hoogste graad van een leefbare, harmonische samenleving bereiken, maar dit: dat het Koninkrijk Gods komt, dat Hij, Die alle macht heeft in Hemel en op aarde de voltooiing zal kunnen aanschouwen.

Hierin is ook het waarachtig leven van onze mensheid gewaarborgd en dat leven is altijd nog meer dan de meest harmonische samenleving.

Maar wie het door genade zo mag zien, aanvaardt ook, dat God in Christus op ons Zijn goddelijk beroep doet om Hem in onze dagelijkse bezigheden, ook politieke bezigheden, te dienen. In echte menselijke verantwoordelijkheid.

(Mej. J. van Leeuwen in haar toespraak voor de A.R. Vrouwenbijeenkomst)

ADRESSEN VOOR HANDEL EN INDUSTRIE CHRYSAntENGAAS!

Gelaste vierkante mazen Na het lassen gegalvaniseerd. Op rollen van 100 meter Maaswijdte 12½ x 12½ cm., draaddikte 1,2 mm. Leverbaar in de breedten 50. 75. 100. 112½ en 125 cm. Draaddikte 1,5 mm., maaswijdte 17x20 cm., 100 en 120 cm. Gaat jaren mee. Zeer veel arbeidsbesparing. Bestel tijdig, dit voorkomt teleurstelling. Ook uw adres voor anjerstoelen en verdere benodigdheden voor uw bloemencultuur. Billijke prijzen. Bij grote kwantums extra korting. G. v. Egmond Dzn., Tuinbouw- en Verpakkingsmateriaal. Rijnsburg Tel. 01718-3476.

N. J. v. d. GUGTEN

HANDEL IN BLOEMISTERIJ-ARTIKELEN
o.a. REGEN-INSTALLATIES
FABRIKAGE VAN GOLFKARTON

Brouwerstraat 9 - RIJNSBURG - Tel. 01717 - 4041
Privé telefoon 01718 - 4362 en 4567

VAN GEET voor dienstbetoon
en vakmanschap

DE NIEUWSTE SERIE 1966

RADIO - BANDRECORDER

ALLEEN DE BESTE MERKEN

Komt u eens kijken in onze showroom

VAN GEET

Arnhemsestraat 29 - Tel. 03490-17147 - AMERSFOORT

GRONINGEN

BATS' AUTOBEDRIJVEN BEDUM

TheHEMAstraat 9
Tel. 2226

Industrieweg 2
Tel. 2744

VALIANT
SIMCA SCANIA VABIS DODGE

Makelaarskantoor J. Fokkens Siddeburen

in roerende

en onroerende goederen

verzekeringen en hypotheeken

Telefoon 05983 - 360

JUTE ZAKKEN

voor binnenland en export

EEN VERTROUWENSARTIKEL

Noord-Nederlandsche Zakkenhandel N.V.

GRONINGEN - EEMSKANAAL N.Z. 48

Telefoon 0 5900 - 3 13 45 (4 lijnen)

Telegramadres: „Jute“

Telefaxnummer: 53073

„Bonte Hoek“

BOOMKWEKERIJEN
GLIMMEN (Gron.)

Leveranciers aan diverse gemeenten
Prijzen op aanvraag

sparen...
CHR. COÖP. SPAARBANK
Eigen Haard g.a.
Lopendiep 7 - Groningen - Telefoon 05900-27902 - bij de Kijk in 't Jaltruo

4½ % (6 maanden opzegging). Spaarrente 3¼ %.
Jeugdsparboekje met 10 % premie 4 %. Spaarrente leden 4 %. SPAARBUSJES VERKRIJGBAAR.

AMSTERDAM

GEZOND, GEZELLIG EN 'T GOEDKOOPST
is het stoken met de kolen van de

FIRMA S. DOGGER Hzn.

SCHINKELKADE 14 - TELEFOON 72 25 16

ANTRACIET, BRECHCOKES en OLIE voor centr. verwarming

HET GOOI

Laat u NU voorlichten over de vele mogelijkheden van

AARDGAS - VERWARMING

in uw woning door de
EERSTE GOOISE GASSERVICE DIENST
SMEINK & ZONEN

Larenseweg 37 - 39 - Telefoon 46886 - Hilversum

W. van HEERDT

HET ADRES voor rijwielen en bromfietsen o.a. Gazelle en Phoenix rijwielen, Batavus bromfietsen.

Giro 178259 - Betalingen worden prettig geregeld.

Hoge Larenseweg 123 (hoek Goudriaanstraat) - Telefoon 12404 - Hilversum

SCHULING GIETRIJBNODIGDHEDEN NV

BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGELO.O.

POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

A.R. VROUWEN K

DE heer Roolvink begon zijn rede met te zeggen, dat het woord "beslissen" een goede omschrijving heeft in Van Dale. Dit veel gebruikte woordenboek spreekt van: vastberadenheid, overtuiging, met beslistheid handelen, optreden en spreken. "Dat is," aldus de heer Roolvink, "Calvinistisch geijkte taal. Met beslistheid handelen, optreden en spreken. Dat is natuurlijk niet precies hetzelfde als kiezen (waar mejuffrouw Van Leeuwen over sprak), ik zou haast zeggen het vloeit voort uit de keus die je gewoon hebt. En dan zit je al onmiddellijk in een hele grote moeilijkheid. Namelijk, dat die beslistheid, die ons van huisuit zo goed ligt, dat die vandaag vaak zo ver te zoeken is. Er zijn zoveel dingen die niet meer zo de vastheid hebben dan voorheen. Ik ben het eens met wat de heer Berghuis daarover gezegd heeft. Ik zal daar verder niet over spreken. Maar ik wilde dat nu eens aan het praktische leven met u toetsen.

Vietnam

Vietnam. Bent u er mee klaar? Dan zoudt u één van de weinigen zijn in de wereld, die er mee klaar is. Want er zit aan zulk een zaak zoveel kanten, die je niet uit het oog moet verliezen. En toch zul je daar tot een beslissing moeten komen, in zaken als deze.

Het is niet zo, dat je kunt blijven twifelen en zeggen: ja, hier zit wat in en daar zit wat in, dat is wat waard en dat is minder goed. Er zal besloten moeten worden in het politieke leven en anders zullen anderen over ons gaan besluiten, als we zelf niet tot beslissingen kunnen komen. Laat ik nu eens twee facetten van die zaak belichten van Vietnam, met een enkele zin. Daar worden bommen gegooid, slachtoffers gemaakt, je wekt toch van jezelf de indruk dat je daar indringer bent. Dat is onvermijdelijk. En toch dames is het mogelijk. Ik geloof ook dat we dat moeten geloven. Voor mijzelf ben ik ervan overtuigd, dat het zo is, dat alles wat daar achter zit in dat streven van Amerika, om daar in dat deel van Azië, de mensen uit de wurgende greep van het tyrannieke communisme te houden. Want, ondanks alle schone woorden die daar vandaag over gesproken worden, het is één brok tyrannie in dit soort staatsmacht, waarbij het niet meer gaat om de waarde van de enkele mens, maar om de macht van het systeem, misschien wel een stuk nationalisme, wat er met name in dat oosters communisme naar voren komt, om de mensen uit die greep te houden. En als je daar nu fouten bij maakt, en natuurlijk maakt een land als Amerika fouten, heel dat leven van u en mij, de fouten druipen er af iedere dag opnieuw. Moeten wij dan van anderen denken dat die het feilloos moet doen, en moeten wij dan altijd op de slippers die een ander maakt, de aandacht vestigen. Nee, dames en heren. Wie van zichzelf iets weet en van zijn gebrek, die is mild in het oordeel over een

ander. Dat geldt ook in het politieke leven.

En als dan de diepste achtergrond daar is, dat men toch hulp wil verlenen, het volk uit de wurgende greep van het communisme wil houden, dat er miljarden klaar staan, om straks, als het land gepacificeerd is, daar aangewend te worden, om het land tot ontwikkeling te brengen, om een nieuw stuk leven naar voren te brengen, uitzicht bieden voor de jeugd, die daar de dag ook lijden moet, daarin moet je niet alleen kiezen, je moet ook beslissen en als je besluiteloos bent en je doet niets, dan was heel dat stuk Azië niet alleen in de dreiging van het communisme gekomen, het was er al in geweest. En daarom, al heb je de schijn wel eens tegen, in die dingen moet gekozen worden. Daarom steunen wij ook welbewust, ondanks de schaduwkanten, die er aan verbonden zijn, dit stuk Amerikaans beleid. Je moet kiezen in deze dingen, en een duidelijke keus doen. En nu zijn er altijd mensen, die worden maar niet moede of mat, om met Jesaja te spreken, om toch ergens weer een kwaad puntje te vinden, of een goed puntje bij een tegenstander. Maar och, dat is een aardige bezigheid, als je zwemt in je vrije tijd, maar als je werkelijk wat te doen hebt in het leven dan moet je je tot de hooflijnen beperken en dan moet je niet al te lang wachten met het nemen van beslissingen.

Waar gaat het om

Mag ik eens een ander voorbeeld gebruiken en nu buiten de internationale politiek. Het gaat namelijk om die duidelijkheid en om het doen van een keus. We zijn allemaal grote voorstanders van recht, vrijheid, liefde, verantwoordelijkheid. Iedereen zal deze woorden, naar zijn eigen inhoud uiteraard willen onderschrijven. Laat ik het anders zeggen: ieder geeft daar een

eigen inhoud aan. Eigen aardigheid eens even voorlezen, dan magin wat ik nu niet zegis wij wel zien of u hebt vuld. Ik wil u name schrijving geven van wil u daar twee en Het eerste luidt al dool van het", - en z stroming invullen - volle vrijheid voor de de menselijke perso deren en de vooru voor een onbegrens de menselijke pers

Tweede citaat: "w weer een geestelijke, men verstaan het sit gericht is, dat zoveit maatschappij de von geschapen waardoor vrij mogelijk zal kiz Van wie was nu oc van wie was dat twi twee druppels water u heeft het ondersc eens gemerkt, en dan tegen u pleiten. Welte vinden in het offi sche programboek: Marxisme Leninis om precies te zijn: 7.

Het tweede citaat de prof. Oud en heeft Liberalisme en is te derne Liberalisme" heeft u het nu, waan woordelijk gelijk. Te opwerpt als de kan heid, het staat zelsa aangegeven en de a werpt op de vrijele keling van de men er heid, maar waarvan weten, dat het een is. Als je deze ding de Bijbel eens open zolang te zoeken. Ik opgeslagen en ge daer nu van zegt. Te het eerste hoofdstu 18 dit: "Ik heb inge najagen van wind, w ligt veel verdriet en vermeerdert, verma

Wat een treffend dingen nu leest, op dan kom je er nie Bijbel weer opens diker zegt ook me op het laatste hoof lijkt het twaalfde ho 13 en 14 en dan zeg gehoorde is het slo en onderhoud zijn geldt voor alle men elke daad doen kon over al het verborge zij kwaad".

SAMEN BIJEEN

op woensdag 16 maart j.l.
in het gebouw voor Kunsten en
Wetenschappen te Utrecht

In deze bijeenkomst werd het woord gevoerd door de presidente van het A.R.-vrouwen-
comité Mevr. Dr. Diemer-Lindeboom, Mej.
J. van Leeuwen, Dr. W. P. Berghuis
en B. Roolvink

Dames, je moet inhoud geven ook aan politieke leuzen, ook aan omschrijvingen in programms, zeker in Programms van Aktie. Het is niet alleen maar een letter, waar het hier om gaat, het gaat er om, welke inhoud geven wij er zelf aan. En wie er iets van ziet, heeft veel minder moeite in de politiek gekregen, want die heeft ook tegelijkertijd geleerd ergens doorheen te zien.

Weer een voorbeeld. Wat is één van de essentiële taken van de christelijke

send in deze, maar het zijn die laatste jaren, waarin een dubbele taak, die op haar schouders rust, thuis zorgen voor haar gezinnetje, voor haar kleine gezinnetje, dat brengt een hele hoop werk mee, op tijd op het werk zijn, het werk naar eer en geweten doen, zodat ook anderen daarover tevreden zijn en dan zie je ze zo tegen de tijd van het pensioen elke dag met een vermoeder gezicht naar het werk gaan en daar leef je over heen, als je alleen denkt in getallen. En dan denk je ook uniform en dan zeg je: nou, 65 is de leeftijd. Punt uit. Wie daar vóór niet meer kan, die kan invaliditeitsrente krijgen. Nee, nee, die zaak ligt anders, temeer als je daar ook nog bij betreft, dat dezen altijd al volledig hebben moeten bijdragen in alle lasten van de samenleving in vaak dezelfde mate, zo niet meer dan hij, of zij, die een gezin achter zich hadden staan. Dat vind ik allemaal best, dat stuk solidariteit, daar doe ik niets van af. Maar ik zeg wel, als je dit nu ziet, dat men het vlak voor zijn pensioenleeftijd niet meer vol kan houden, kijk dat kan eigenlijk alleen een christelijke schijnwerper ontdekken. Waar kom je nu het bezwaar tegen, tegen deze zaak? Mensen die alleen maar rekenen en zeggen: ja, het kost twee-tiende, dit wordt duurder, dat wordt duurder, dan komt er nog eens een enkele stem bij uit de vrouwenwereld, die het eigenlijk niet kan hebben, dat ze vrouw zijn, zo denk je soms wel eens, die menen, dat ze dat helemaal niet nodig hebben, kort en goed, dan komen er allerlei verwickelingen bij. Hier zullen wij ook een duidelijk geluid, ik hoop in de komende tijd, ik loop daar natuurlijk niet op vooruit, over moeten laten horen.

B. Roolvink

Voorzitter A.R.-Tweedekamerfractie.

Leugen en waarheid

Dames en heren, wat wij ook moeten doen in de politiek, dat is duidelijk de waarheid van de leugen onderscheiden. Ik las dezer dagen in het blad van de CBTB, dat de Engelse premier Wilson heeft gezegd: ik ben bereid om met iedereen openlijk in discussie te treden, ook voor de televisie, en ik zal niet nalaten, daar waar het mogelijk is, de leugen te ontmaskeren. Dat is een heel groot woord en je moet het durven. Maar zorgen, dat je met goede zaken komt, dat je de waarheid duidelijk naar voren brengt en probeert het volk te laten zien hoe men vaak onder de schijn van recht en waarheid bezig is op het ogenblik een totaal vergiftigende geest over het Nederlandse volk te brengen, met name als gevolg van de moderne publiciteitsmedia, die wij in onze vrije samenleving en zeer terecht, voor grote groepen, ook voor kleine groepen in onze samenleving, kwistig ter beschikking stellen.

U mag het weten. Ik las dezer dagen in de krant, dat de heer Koekoek heeft verklaard, dat de Anti-Revolutionairen zo hard staan te liegen, dat het volk het niet meer gelooft. De socialisten deden het nog iets erger, maar als je de formulering goed leest, dan krijg je de indruk, ja, die anti-revolutionairen zijn de grootste leugenaars. Kijk, als je nu van dit soort dingen moet leven, zon-

der ooit iets te bewijzen, van verdachtmaking moet leven, dan is het onze taak heel duidelijk om het volk te zeggen, hoe de zaken wel zitten. En denkt u nu niet, dat een paar mensen in onze partij dat kunnen doen. Och, die kunnen zich gerust doodwerken, maar die bereiken een betrekkelijk gering aantal mensen. Ook al hebben ze van tijd tot tijd de beschikking over de televisie of de radio.

Dames, het is uw taak. Het is de taak van allen, ook van uw man en uw kinderen, waar u mee in aanraking komt. Wij moeten elkaar weer leren, elkaar iets op te dragen in de samenleving en niet alleen zoete broodjes met elkaar bakken. Want er moet gewerkt worden in onze Nederlandse samenleving, want er is eerder een tijd geweest en dan denk ik aan de dertiger jaren, zonder dat op één lijn te stellen met de groep die ik zoëven noemde, dat doe ik niet, want het bewijs ontbreekt en dan mag je het niet doen, maar er is eerder een tijd geweest, dat men zei: och, het gezag wordt toch maar gehandhaafd en er wordt toch maar gestreden tegen het communisme, och, de joden zijn ook de beste broeders niet, ze hebben ten slotte ook heel wat op hun geweten. Moge allemaal waar zijn, maar de geest die daar achter lag, was een verderfelijke geest en er zijn maar weinigen geweest, die dit in een vroegtijdig stadium hebben doorgehad. Ook daarin moeten beslissingen genomen worden.

Belastingverlaging

Het leven is vol van zaken, waarover een beslissing genomen moet worden. Ik wil nog eens een enkel punt noemen. Binnen niet te lange tijd, laat ik zeggen in september, krijgen wij opnieuw aangeboden de miljoenennota met de begrotingsstukken. Natuurlijk loop ik daar niet op vooruit, want ik weet niet eens wat daar in zal staan net zo min als u. Toch moet je vroegtijdig, over zaken, waarvan je weet, dat ze in discussie zijn, vroegtijdig een standpunt bepalen met betrekking tot beleidsaangelegenheden. Dames en heren, in de politiek moet duidelijkheid zijn. Niemand in Nederland mag in het onzekere verkeren wat doel en streven is van de anti-revolutionaire partij en ook niet hoe men denkt over belangrijke aangelegenheden in onze samenleving. Ik wil eens een enkele opmerking maken over de belastingen. Er wordt tegenwoordig veel gefilosofeerd. Men zegt ook wel eens, dat de heer Berghuis daar een opmerking over gemaakt heeft, maar hij heeft helemaal niet gezegd, dat iets wel of niet door mocht gaan. Hij heeft alleen het punt maar genoemd, dat is alleen maar een belangrijke bijdrage geweest aan de discussie. Maar wij zullen, met name in onze Tweede Kamerfractie, en ik kan u wel zeggen, daar is al lang en breed over gesproken, wij zullen eindelijk duidelijk moeten stellen, hoe wij over deze zaken denken. Onze fractie staat op het standpunt, dat die belastingverlaging, die zogenaamde tweede trend, door moet gaan. Daar moeten ze niet over sikkeneuren. Dat is een duidelijk standpunt en ik zal u ook zeggen waarom. In de eerste plaats: hier is een wetsvoorstel wat we met elkaar bijna unaniem in de Tweede Kamer hebben aangenomen. De P.S.P. was tegen en de rest was voor. Daar zijn we aan gebonden. Dat is punt één. Wij hadden dat al in één keer moeten doen en dat was ook mogelijk geweest, volgens de toenmalige minister van Financiën. Hij zei: om conjuncturele redenen is het beter om het in twee maal te doen. Akkoord, geen enkel bezwaar tegen. We waren het trou-

wens toen ook met de toenmalige minister eens.

Hier komt ook de rechtvaardigheid om de hoek kijken, met name denk ik daarbij aan middengroepen, ik denk daarbij aan zelfstandigen, die al zoveel extra lasten op hun rug hebben gekregen door verstrekken van compensaties b.v. voor huurverhoging bij het personeel. Zelf kwam men er niet voor in aanmerking. Ik vind het best dat die compensatie is gegeven, daarover geen misverstand, maar deze mensen is mede in het vooruitzicht gesteld, op grond van de zwaardere lasten, die zouden komen, een stukje verlichting, soelaas zo u wilt, in de sfeer van de directe belastingen.

Dat is toegezegd. Daar zijn plannen op gebouwd, daar is op gerekend. Ook op die grond zeg ik - en ik zou het de rechtvaardigheidsgrond willen noemen, - zal dit door moeten gaan.

Maar we zijn er nog lang niet, dames en heren, nog lang niet. Bij de kabinetsformatie, toen dit kabinet tot stand kwam, is dit één van de weinige punten geweest, waarover een concrete afspraak is gemaakt. Dit gaat door. Dat stond in de regeringsverklaring. En ten overvloede stond het nog een keer in de laatst geformuleerde troonrede in 1965. Nu deze dingen zo zijn, staat de Anti-Revolutionaire fractie op het standpunt, dat deze gewekte verwachting niet beschaamd mag worden, omdat anders ook het vertrouwen in het woord van de Overheid en de volksverteenwoordiging bepaald ondermijnd zal worden, wanneer men, terwijl de regeling nog niet eens in werking is getreden, wat de volle omvang betreft, nu al weer op deze zaak zal terugkomen. Als in het najaar blijkt, dat er een groot ongedekt tekort is op de begroting en wij zouden van mening zijn dat die uitgaven noodzakelijk zijn, dan moeten we bereid zijn, langs een andere weg dan de directe belastingen, b.v. langs de weg van de indirecte belastingen, ik treed hier niet in bijzonderheden, daarvoor de nodige middelen op tafel te brengen. Maar daar is natuurlijk wel voor nodig, dat je dan de overtuiging moet hebben, dat het niet met minder kan en dan neem je natuurlijk zowel de inkomsten als de uitgaven-zijde onder de loupe, iets wat u elke dag in uw gezin moet doen en dat is in de overheidshuishouding in wezen niet anders. Wij zullen daarin duidelijk moeten zijn.

De melkprijs

Er is dezer dagen in de pers bekend gemaakt, dat de melkprijs zal worden verhoogd. Dat is een hoogst onplezierige zaak voor de consument. Ik erken het volledig. Alles wat duurder wordt, is voor ons onplezierig. En tenslotte is het hele Nederlandse volk consument.

Maar dames, daar heeft u het weer. Dat is één kant van de zaak. De andere kant van de zaak is, dat het zeer noodzakelijk is, dat onze hardwerkende, nijvere plattelandsbevolking, ik denk zowel aan de grotere als aan de kleinere boeren, er hoog nodig aan toe zijn, dat er iets meer voor hun producten wordt betaald, want ze hebben het zwaar en ze hebben het moeilijk. Terwijl de één de zaterdag vrij heeft, en dat is gelukkig, ik ben er blij om, zie je, dat deze groep steeds harder moet gaan werken. Hun kosten worden hoger, prijzen worden hoger, lonen worden hoger en als hun prijzen, de opbrengst van hun producten, waar in zo grote vlijt aan gewerkt wordt, niet

• Vervolg op pag. 8

Israëliische volksdansen werden op deze middag uitgevoerd door de leerlingen van de Christelijke kweekschool te Den Haag, onder leiding van de heer P. C. Schoonenboom.

voor de
citaatje
naginvullen,
egks zullen
hebt inge-
meen om-
veheid. Ik
on geven.
an hoogste
n zelf een
- in om de
eeling van
sotte garan-
w-schappen
nsceling van
rsch." "Volgt er
ike, - "moet
sit daar op
veik in onze
van worden
oos zich zo
kplooien." u citaat en
twijken als
ataar, want
schien niet
damaal niet
Velte kunt u
fivjet-Russik-
lagen des
nisten 1960",
1: 7.

dat is van
ftig op het
ftig het "Mo-
ne". 2. Daar
laaat. Bijna
T één zich
and de vrij-
lftij-naam
an ook wel
nele ontwik-
ersoonlijk-
ane praktijk
nsslavernij
gedan sla je
n bef je niet
Ik bijbel eens
ger. Prediker
er zegt in
stuzen 17 en
g. Ook dit is
el wijsheid
end kennis
mij smart."
is je deze
op inwerken,
niedat je de
ns die Pre-
men wijs ik
oft is name-
ho de verzen
ze van al het
breest God
in want dit
net God zal
et gericht,
rg. Goed het

WE KUNNEN ELKAAR NIET MISSEN

zei dr. Berghuis op de grote AR-Vrouwenbijeenkomst

U heeft mij en uiteraard de partij als geheel wel bijzonder verrast, mevrouw de presidente en ik geef dat door aan alle dames die daaraan hebben meege- werkt, door te komen met een ledenwinst van meer dan duizend nieuwe leden. Ik heb er iets over horen mompelen. Ik had zo de laatste dagen gehoord van, het zullen er misschien wel achthonderd worden, nu zijn het er royaal duizend en uit de zaal is gebleken, dat er nog meer binnenkomen. Ook al is het zo, dat een vrouw duizend mannen te erg is, dat zou je dan moeten vermenigvuldigen met meer dan een miljoen. Wij zullen dit gaarne in de partij accepteren, mevrouw de presidente, dames, want wij hebben uw steun, en dan denk ik niet in de eerste plaats aan de financiële kant, ofschoon die ook in toenemende mate een rol gaat spelen in het werk van de partij, maar wij hebben uw steun zeer bijzonder nodig.

U heeft, mevrouw de presidente in uw openingswoord enkele zeer indringende dingen gezegd, over de tijd waarin wij leven. En ik zou daar nu toch even bij willen aansluiten. Wij leven, vind ik, in een bijzonder boeiende tijd. En ik geloof dat we dat ook zo mogen stellen, dat we duidelijk mogen stellen, dat wij dank-

baar zijn, dat wij nu in deze moderne wereld met zijn ongelooflijk snelle ontwikkeling, dat we daarin mogen leven. En dat we voluit hebben te zien de rijkdom van alles, wat er zich in deze wereld ontwikkelt. Niet alleen in die zin, rijkdom, in de zin van een welvaart die wij nog nooit hebben gekend onder ons, maar een rijkdom juist ook door de ontwikkeling van wetenschap en techniek. Want het is tenslotte, een resultaat van een ont-plooiing van gaven, die God in de mens heeft gelegd. En waar God de mens een opdracht voor heeft gegeven. En dat die opdracht zo ver zou strekken, dat nu door mensenhanden vervaardigde toestellen op de bodem van de maan worden neergezet en van daaruit foto's naar ons sturen, om die dezelfde dag in de kranten en voor de televisie te zien, dat is ook voor

ons, die het dagelijks meemaken, iets onvoorstelbaars.

Iets onvoorstelbaars. En nog is het einde niet. Wie weet wat voor mogelijkheden er voor het menselijk kunnen nog zullen komen. En daar zit een groot stuk rijkdom in. En in die zin hebben we dat ook positief te zien.

Maar de andere kant, en u heeft daar ook op gewezen, de andere kant is deze, dat zie je in de hele geschiedenis van de mensheid, hoe meer de mens gaat kunnen, hoe meer hij zichzelf gaat voorstellen. Hoe meer hij gaat denken dat hij het zelf weet en dat hij niet meer afhankelijk is van normen, van een orde, die van hogerhand wordt gesteld. Dat wil zeggen, dat de mens steeds meer geneigd is om, wij hebben gezongen in die psalm 8, van dat wij bijna goden zijn, maar de mens is steeds meer geneigd zichzelf God te wanen, God met een hoofdletter. Dat is de tegenkant van de tijd waarin wij leven. Dat is de grote spanning altijd in de wereld geweest en die spanning, die spitst zich toe.

Bijna alles is in beweging, op het gebied van het religieus-theologisch denken, van 't zedelijk denken, van de cultuur, politiek, maatschappelijk. Byna alles is in beweging. En een heleboel dingen, waarvan wij vroeger gemeend hebben, dat zij als het ware onaantastbaar recht overeind stonden, zijn omgevallen, of staan te wankelen. En daar schrikken wij wel eens van. En daar zijn een aantal dingen bij, die ten onrechte als onaantastbaar zijn beschouwd in het verleden en waarvan het goed is dat de betrekkelijkheid van allerlei opvattingen, die ook wij gehuldigd hebben, dat de betrekkelijkheid daarvan aan het licht komt. Mits het ons maar terugvoert naar de centrale dingen van het geloof. En ik geloof dat juist in die ongelooflijk boeiende, maar ook ongelooflijk verwarrende tijd, waarin wij leven, dat wij meer dan ooit geroepen zijn om terug te keren tot de centrale dingen van het christelijk geloof en van de Bijbel. Het is zo, dames, dat er op het ogenblik velen zijn, die beweren, dat wij leven in een na-christelijke periode van de wereldgeschiedenis. Dat de tijd van het christendom voorbij is, dat de invloed van het christendom voorbij is, dat dat verleden is. Het christendom is verdwenen, in de donkerheid van het verleden. En deze wereld wil dan zonder christendom als na-christelijk die toekomst tegemoet. En het is geloof ik juist op dit punt, dat allen, die Christus naam belijden, die Christus naam ook in de politiek willen belijden, steeds sterker naar elkaar worden toegedreven en steeds meer de handen aan een moeten sluiten. En dat geldt ook voor de politiek. Ook voor de politiek keren wij, en u merkt het in onze partij, we hebben ons ook opnieuw moeten oriënteren, er zijn nieuwe taken gekomen, waar ons

voorgeslacht geen weet van heeft gehad. De hele ontwikkeling, nationaal maar vooral ook internationaal, Europa, NAVO, Volkerenorganisatie, atombom. Maar daartegenover de hulp aan de ontwikkelingslanden, nieuwe taken, nieuwe mogelijkheden die ons zijn gegeven en die ook in de christelijke politiek daadwerkelijk zullen moeten worden beleefd.

En wat dat betreft is het ook een ongelooflijk boeiende tijd. Daar zullen we elkander meer dan ooit nodig hebben, vrouwen en mannen samen. We kunnen elkaar helemaal niet meer missen. Het is niet meer zo, dat de mannen kunnen zeggen: laat de vrouwen het huishouden doen, wij redden ons met de politiek. Zo is het niet meer. We hebben elkander broodnodig om nog iets van dat christelijk wezen van ons politiek bedrijf aan de wereld te laten zien. En dat in toenemende mate de vrouwen ook in onze kring zich daarvan bewust zijn, daar zijn we erg dankbaar voor. Ook dat u dat hier vanmiddag in zo'n vergadering nog eens demonstreert.

En ook van deze ontwikkeling is het einde niet. Wij weten van de toekomst heel weinig. Maar we weten een paar dingen heel zeker, omdat ze in de Bijbel staan. Wij weten dat deze wereld het tenslotte niet redt. Ook met al onze christelijke activiteiten niet. Deze wereld redt het niet. Wij weten aan de andere kant dat tenslotte de overwinning aan Christus zal zijn, en dat de volmaaktheid in het Koninkrijk van God zich tenslotte voluit zal openbaren. En dat dat werk, wat wij nu doen, toch ergens een heenwijzing is naar dat Koninkrijk. Politiek bedrijven is een zuiver aardse zaak, heeft als zodanig niets met het hiernamaals te maken. Het is: de overheid is in de wereld gesteld, om hier op aarde orde op zaken te stellen. Maar wanneer wij de politiek beleven en worden gedreven door ons christelijk geloof, dan zit daar toch een stuk heenwijzing in naar dat Koninkrijk Gods. We weten nog iets anders uit de Bijbel. We weten dat we hier ook met al onze activiteiten de volmaaktheid nooit zullen halen. En toch, Paulus zegt dat, wij zullen hebben te jagen naar de volmaaktheid of wij die ook grijpen mochten.

We zullen die volmaaktheid niet grijpen, maar we hebben te doen alsof en we hebben te werken alsof wij de volmaaktheid op deze wereld zullen bereiken. En ik geloof, als we vanuit deze instelling ook politiek bezig zijn, dat dat voor ons een grote opdracht, een grote roeping is, juist temidden van die zo stormachtige moderne wereld van vandaag. En ik zou willen dat wij allen daarvan doortrokken, ons politieke werk op welke plaats ook zullen doen.

En dan zullen we, mevrouw de presidente, dames, dat weet ik, dan zullen we het met grote vreugde doen.

UIT ONZE BOUW- EN AANNEMERSWERELD

N.V. Houthandel
v.h. Firma J. & G. Alblas
Waddinxveen
ZAGERIJ SCHAVERIJ
Filiaal: Zwaanahals 119 - 125 - Rotterdam

D. MEIJER - AANNEMER

VAN NIEUWBOUW-, VERBOUW- EN REPARATIEWERKEN
Handel in hout, teerprodukten en andere materialen.

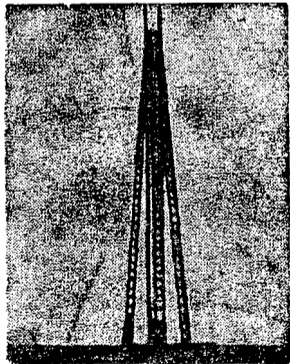
Telefoon 7690

SASSENHEIM - Werkplaats Zuilhofstraat 2, Telefoon 7952

N.V. AANNEMERS- EN HANDELSBEDRIJF

VAN OORD

Hoogstraat 73 a - Telefoon 444 - Werkendam
Rijswerken - Grondwerken - Asfaltwerken

DUBBELE RAMEN

KANT EN KLAAR GEMONTEERD
IN GEHEEL NEDERLAND

COMFORTA

Apeldoorn: Eendrachtstraat 53
Telefoon 05760 - 19284
Amsterdam: Joh. Huizingalaan 45
Telefoon 020 - 152189

Leveranciers van

steigerpalen - kortelingen - betonstempels - perkoenpalen - heipalen - boompalen - afrasteringspalen - piketten - ook gecreosoteerde palen

RONDHOUTHANDEL

M. J. Wilbrink & Zoon
Dorpsstraat 193 - Beekbergen - Tel. 06766 -

FA. H. MANSCHOT & ZONEN

Aannemers van
HEIWERKEN

Telefoon 03474 - 269

LEXMOND

Gespecialiseerd in het
heien met stoomblokken
van 2000 tot 8000 kg.

**BETONFABRIEK
DEN BOER**

NIEUW-LEKKERLAND - Zuid-Holland

Ogericht 1883

N.V. Staalsteiger „Gelria” - Nijmegen

Roggeweg 13 - Postbus 126 - Telefoon 53198

**Complete roestvrije
steigerwerken**

Specialiteit: met vaste wiggen!

DRENTE

B. DE HOOP

Makelaar in Assurantiën.
Hypotheke en Onroerende goederen.

Alle verzekeringen

Makelaardij - Financieringen

EMMEN, Postbus 30, telefoon 1291 - 3704
Stadskanaal (bijkantoor), telefoon 2353.

Bouwbedrijf VAN ESS

Uitvoering van alle
voorkomende bouwwerken

EMMEN - KAPELSTRAAT 20 - TELEFOON 671

Er ligt een wereld achter

A C H T E R P A G I N A

DE afgelopen weken hebben een periode gevormd vol — zeer vol — van organisatorisch werk.

Er is hard gewerkt, vaak heel hard.

Er is landelijk, provinciaal, regionaal en plaatselijk geadverteerd.

Er zijn een paar miljoen folders en verkiezingskranten verspreid.

Er zijn heel wat schoenen — min of meer — kapot gelopen. Sommigen voelen het nog in de benen; enkelen zijn er nog stijf van.

Er zijn raambiljetten verspreid bij geestverwanten en bij tienduizenden zijn deze voor de ramen gehangen en geplakt op reclameborden en aanplakwanden. Onze partij was zeer duidelijk present temidden van de anderen.

Er zijn duizenden formulieren voor het stemmen bij volmacht verzorgd. Wat een werk zit daar aan vast.

Er zijn honderden vergaderingen gehouden; plaatselijke en regionale, grote en kleine.

Het is duidelijk: er is heel wat gesjouwd.

Resultaat

Aan de vooravond van de verkiezingsdag zelf komt dan de — zeer menselijke — vraag even op: zullen wij een gunstig resultaat boeken; zullen wij succes hebben; zullen wij winst behalen? Wij hebben het immers toch wel verdiend met al dat gezwoeg? (Wij hadden er immers voor gezorgd, dat wij ons zelf niets zouden behoeven te verwijten wegens nalatigheid!)

Die zeer menselijke vraag is een goede vraag, alleen al omdat die menselijk is. Een mens wil graag resultaat zien. Iets anders zou onmenselijk zijn.

Als wij maar nooit vergeten, dat het resultaat, het succes als zodanig niet maatgevend is voor ons doen en laten.

Maatgevend is het uitgangspunt; voor ons de Bijbelse opdracht de samenleving zo goed en harmonieus mogelijk te doen zijn vanuit evangelisch oogpunt. En dan behoeft men niet over bijzondere gaven te beschikken om te weten, dat het niet in de eerste plaats gaat om de majoriteit, maar om de autoriteit; niet in de eerste plaats om de kwantiteit maar om de kwaliteit; niet in de eerste plaats om de hoeveelheid, maar om de hoedanigheid.

Maar men zou zich buiten de werkelijkheid plaatsen, indien men het resultaat, het succes, de majoriteit, de kwantiteit, de hoeveelheid niet zou achten; zou onderschatten. Van jongsaf is ons geleerd, dat alles waar "te" voor staat, verkeerd is.

Als wij winnen, vóóruit gaan, dan vinden wij dat fijn; al zullen wij nooit geheel tevreden zijn.

Als wij verliezen, achteruitgaan, dan vinden wij dat rondweg een nare zaak; dan zijn wij zeer duidelijk ontevreden. Alleen dit: "Men behoeft niet te hopen om te ondernemen, noch te slagen om te volharden." (Willem van Oranje).

En ook dit: Als men wint heeft men ook sterke benen nodig om die weelde te dragen en ook daarna krachtig te blijven ondernemen, met elán te blijven volharden.

Dit is dan een heel verhaal over twee simpele begrippen als verlies en winst.

Niet alleen „ja”

Achter simpele dingen ligt vaak heel wat — min of meer — verborgen. Soms is men zich dat (enigszins) bewust, soms niet zo zeer.

Daarom is het goed ons bij tijd en

wijle dit in herinnering te brengen.

Een jongen en een meisje zeggen "ja" tegen elkaar. Eenvoudig; maar er ligt een wereld van liefde en gevoelens achter.

Een jonge man en vrouw gaan trouwen. Zij zeggen "ja"; weer ligt er een wereld achter.

Ouders laten hun kind dopen. Zij zeggen "ja". Wat ligt daar achter!

Men aanvaardt een betrekking. Men zegt "ja". Opnieuw: wat ligt daar allemaal achter in velerlei opzicht.

Iemand wordt lid van een kiesvereniging. Iemand aanvaardt het voorzitterschap, is bereid het secretariaat waar te nemen, de penningen te beheren, allerlei werk "voor de partij" te verrichten. Wat ligt dáár achter!

Leven en politiek

Mensen zeggen — samenvattend — "ja" tegen het leven. "Zeg maar ja tegen het leven." Ja, zeg dat maar. Zeg ook "ja" tegen de politiek; anders zeg je immers in feite géén "ja" tegen het leven. Hoe wij leven en leven zullen, wordt immers voor een zeer belangrijk deel uitgemaakt in en door de politiek.

Wij zeggen dan ook "ja" tegen de christelijke politiek, tegen evangelische politiek.

Iemand vroeg — het stond op 'ons affiche: — wat betekent dat: evangelische politiek?

Dat is hetzelfde als wij met christelijke politiek bedoelen. Het is alleen naar wij menen nog wat duidelijker. Als wij zeggen: evangelische politiek, dan bedoelen wij, dat wij politiek bezig willen zijn vanuit het Evangelie; bezig willen zijn met "vallen en opstaan"; niettemin vanuit het Evangelie. Niet het Evangelie van ons maar van de Heer.

Achter het gedoe voor die partij van ons, die christelijke politiek, steekt die wereld, staat de Bijbel.

Dat maakt ons onder allerlei omstandigheden, bij allerlei resultaten, sterk - krachtig - ootmoedig - volhardend.

Verrassend eigentijds

ZO willen wij staan in het leven, zo willen wij ons bewegen in de politiek van vandaag, in deze tijd met eigen steeds verrassende problemen en probleempjes.

Die nieuwe problemen stellen ons natuurlijk wel voor problemen.

Ook al zijn zij in de grond van de zaak niet zo nieuw en vinden zij ook thans hun fundament in zede (huwelijk, sexuele moraal, bevolkingsgroei), in gezag en macht (oorlog en vrede, vrijheid en gebondenheid, verhouding oost-west), in rechtvaardigheid (arm en rijk ras, verhouding noord-zuid).

Het gaat ook in onze tijd om de kernpunten van de samenleving, om het leven van mensen en volken.

Hoe zonder Bijbel, zonder God?

Dit staat op de achtergrond als wij het hebben over christelijke, evangelische politiek. Dat steekt achter al het gedoe "voor de partij".

Verder

WIJ proberen God lief te hebben boven alles en de naaste als onszelf.

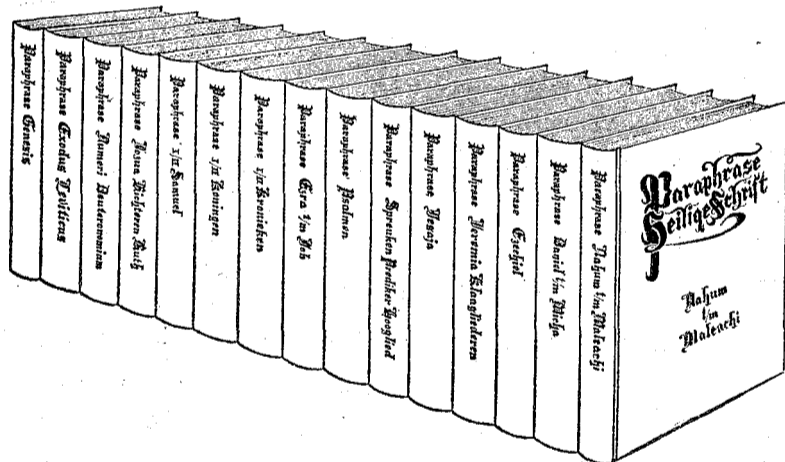
Vanuit deze achtergrond werken wij, zijn wij bezig.

Met veel zichtbaar resultaat of met weinig. Dat blijft „in principe" hetzelfde.

Zo gaan wij onder Gods zegen steeds weer verder, ook met allerlei organisatorisch werk, met velerlei activiteiten, met studie en het politieke gesprek.

Met de ledenwerving, mannen en vrouwen, ook na de kortgeleden aangeboden 1.020 nieuwe vrouwelijke leden. Ook met de verkiezingscampagne voor de Gemeenteraden op woensdag 1 juni a.s. Wiedek.

IS DE BIJBEL VOOR U EEN OPEN BOEK?

Vindt u de Bijbel geen moeilijk boek? Het is waar: de kern van Gods boodschap is volkomen duidelijk, maar toch zijn er vele bijbelgedeelten die altijd enigszins duister blijven. Hoeveel teksten treffen wij niet aan, ook in bekende hoofdstukken, waarvan wij de bedoeling nooit begrepen hebben? Deze verborgen schatten in de Bijbel kunnen aan het licht gebracht worden door een "sleutel" ter verklaring te handelen. Zo'n "bijbelsleutel" is de serie

Paraphrase Heilige Schrift

COMPLEET IN 23 FRAAI GEBONDEN DELEN

Hiernaast ziet u het Oude Testament afgebeeld.

Dé bijbelverklaring voor elk gezin!

Door haar unieke "omschrijvingsmethode" — de bijbeltekst is zodanig weergegeven dat de verklaring er meteen in werkt is — biedt de Paraphrase H. Schrift het grote voordeel dat u onafgebroken kunt doorlezen. Dus geen hinderlijke onderbrekingen of toelichtingen tussen de tekst: voor een goed verstaan van het geheel een belangrijk winstpunt. Deze opzet maakt de Paraphrase H. Schrift tot de meest praktische bijbelverklaring voor persoonlijk en verenigingsgebruik, maar ook voor het gezin, met name bij de Schriftlezing aan tafel.

Enthousiaste aanbevelingen!

Door haar vele goede kwaliteiten is de vraag naar deze serie steeds groot. Enthousiast zijn ook de aanbevelingen, waarvan wij er slechts één willen citeren, maar dan wel van zeer bevoegde zijde: Prof. Dr. G. Brillenburg Wurth schreef: "Laat wie enigszins kan, deze boeken aanschaffen. Ze zijn goud waard."

Reeds voor f 7,50 per maand!

Ja inderdaad, reeds bij betaling van slechts f 7,50 per maand komt u in het bezit van deze bijzondere serie, een bedrag dat wel voor niemand onoverkomelijke moeilijkheden zal opleveren. Het complete Oude Testament in 15 delen kost f 115,— en het complete Nieuwe Testament in 8 delen f 60,—, welke bedragen door u dus kunnen worden voldaan in resp. 16 en 8 maandelijkse termijnen. U ziet het: de PARAPHRASE HEILIGE SCHRIFT ligt binnen ieders bereik! Onthoud dan ook uzelf en uw gezin deze voortreffelijke bijbelverklaring niet.

PROFITEER VAN DIT UNIEKE AANBOD!

Zend daarom ten spoedigste de bestelbon (als drukwerk in open envelop) aan uw boekhandelaar of aan

UITGEVERIJ T. WEVER
FRANEKER Postbus 13

BESTELBON

Ondergetekende bestelt bij * Uitgeverij T. WEVER, Franeker van de * Boekhandel:

PARAPHRASE HEILIGE SCHRIFT

- a. de complete serie in 23 delen voor f 175.— en betaalt in maandelijkse termijnen van minimaal f 10.—*
- b. het Oude Testament in 15 delen voor f 115.—, en betaalt in maandelijkse termijnen van minimaal f 7.50*
- c. het Nieuwe Testament in 13 delen voor f 60.— en betaalt in maandelijkse termijnen van minimaal f 7.50*

NAAM:

ADRES:

WOONPLAATS:

* Doorhalen wat niet bedoeld wordt.

N.G.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Onzuiver element

Van ons eerste, heet van de naald geschreven, commentaar op de verkiezingsuitslagen in Nederlandse Gedachten van vorige week, geven wij u in dit nummer een uitvoerig overzicht van de uitslagen, vergezeld van een brede beoordeling der cijfers.

Bijzonder opvallend is dat de uitslagen in zo sterke mate afwijken van de prognose zoals die door het N.I.P.O. in opdracht van de N.C.R.V. is gemaakt.

Het N.I.P.O. is een instelling, die, als haar daartoe opdracht wordt gegeven, op allerlei terreinen onderzoekingen verricht, met de bedoeling aan de weet te komen hoe de mensen over bepaalde zaken denken. Bijvoorbeeld de vraag: wat wil de huisvrouw? Lagere prijzen voor de produkten en geen cadeautjes, zegeltjes, premies e.d. of hogere prijzen, waarbij dan al deze „extraatjes” zijn ingecalculeerd.

Voor het beantwoorden van dit soort vragen kan het N.I.P.O. nuttig werk doen, hoewel het natuurlijk altijd een benadering blijft, omdat men slechts een zeer klein deel van de mensen kan ondervragen. Het gaat er daarbij dus om de „steekproef” zo representatief mogelijk te doen zijn.

Bij het peilen van de politieke meningen is het N.I.P.O. er nu wel radicaal naast geweest. Maar dat is het ergste niet. Bedenklijker is, dat van de gegeven prognoses een sterk suggestieve werking kan uitgaan. Als b.v. wordt gezegd, dat een bepaalde partij achteruit zal gaan of dat de jongeren zich van een bepaalde partij afkeren, is de kans aanwezig dat een kiezer die aanvankelijk op zo'n partij zijn stem zou uitbrengen, zich bedenkt. Want heel veel mensen voelen er niet voor te stemmen op een partij, die gaat verliezen.

En dan wordt zo'n onderzoek een onzuiver element in de politieke meningsvorming.

En dit kan nog sterker gaan spreken als er meer van die onderzoek-instituten komen, waarbij sommige wellicht niet onder een objectieve leiding staan. In Duitsland werken b.v. verschillende van dergelijke instituten. Slechts één van die instituten „voorspelde” een winst voor de C.D.U. Later bleek dat de directeur van dit instituut, afgevaardigde van de C.D.U. in de bondsdag was. Het is duidelijk dat er onder die omstandigheden een groot vraagteken bij de onderzoekingen moet worden gezet.

Het komt ons voor dat wij van de peilingen van de politieke meningen op de huidige basis af moeten. Ze vertroebelen de zaak. En zeker is het naar onze mening nodig, dat de publiciteitsmedia (kranten, radio en T.V.) bij het brengen van de onderzoekresultaten een grote terughoudendheid betrachten. Het zou onzuivere elementen bij de meningsvorming van de kiezers uitschakelen.

LUISTER...

op maandag 4 april a.s. naar onze radio-uitzending.

Mr. W. R. van der Sluis, secretaris van de A.R. partij, spreekt dan over: „De Statenstembus: waarschuwing en opdracht”.

De uitzending vindt plaats van 18.20-18.30 uur via Hilversum I (N.C.R.V.).

KIJK EN LUISTER...

op maandag 11 april a.s. (tweede Paasdag) naar Dr. W. P. Berghuis, voorzitter van de A.R. partij. Hij zal eveneens spreken over de verkiezingsuitslagen.

U kunt hem zien van 20.20-20.30 uur op het eerste T.V.-net.

In Krasnapolsky te Amsterdam waren de anti-revolutionairen op de avond van de verkiezingsdag bijeen, om met elkaar over de binnenkomende uitslagen te spreken. Herhaaldelijk klonk er geroep uit de zaal: „Barend op het beeld”. En zo gebeurde het ook. Mr. B. W. Biesheuvel, vice-ministerpresident en minister van landbouw en visserij, kwam voor de beeldbuis. Als grote tegenspeler van de heer Koekoek inzake de landbouwpolitiek kon hij met tevredenheid wijzen op stabiliteit van de A.R. partij en zelfs op de vooruitgang in typische landbouwprovincies als Friesland en Groningen. Ook de heer Roolvink en Dr. Berghuis gaven via de T.V. aan de mensen in de huiskamer hun commentaar op de uitslagen.

DEZE WEEK:

- De verkiezings uitslagen en een aantal conclusies. (pag. 6, 7, 8 en 9)
- Lezers schrijven ons (pag. 2)
- Actuele commentaren (pag. 3)
- Limburgse problemen (pag. 4)
- De oesterkwekers (pag. 4)
- Het leerlingstelsel (pag. 5)

Geef een bijbels dagboek

VIJF MINUTEN, van ds. H. Giesen, 10e druk, gebonden f 8,50.

EEN OGENBLIK, van ds. H. Giesen, 2e druk, geb. f 8,90.

ONDERWEG, HET dagboek voor alle Nederlanders in den vreemde, gebonden f 9,90.

Verkrijgbaar in de boekhandel.
BOEKENCENTRUM N.V.
's-GRAVENHAGE

IN GESPREK MET ONZE LEZERS

◆ Niet met deze hulp

(Non tali auxilio)

Geachte redactie,

Uw onderschrift onder het ingezonden stuk van Prof. Rothuizen in Nederl. Gedachten van 26 maart doet mij naar de pen grijpen.

De opmerkingen van Prof. Rothuizen over de Telegraaf zijn mij uit het hart gegrepen. Ik had met een overeenkomstig gevoel van onbehagen als hij de ereplaats die dit blad kreeg op de frontpagina van Ned. Gedachten aangezien. Dat onbehagen wordt er niet minder op nu ik uit de laatste alinea van uw onderschrift moet begrijpen dat u het prettig vindt waardering van de Telegraaf te krijgen! Dat is dan dus precies het tegenovergestelde van wat Prof. Rothuizen met het opschrift van zijn ingezonden stuk aangeeft.

Wie wel eens op kiesverenigingen spreekt weet hoe soms de helft of meer van de voor vragen beschikbare tijd verdaan moet worden met het weerleggen en ophelderen van de scheve voorstellingen of erger die door het lezen van een zeker ochtendblad in de hoofden en harten van de vragenstellers zijn blijven hangen. Mensen, léés die rot-krant dan toch niet, heb ik wel eens ten einde raad op zo'n vergadering uitgeroepen, het hóéft toch niet? — we hebben nu toch een eigen ochtendblad? en als u voor de afwisseling eens wat anders wilt lezen, koop dan de Volkskrant, óók een prima blad.

Laten wij het alstublieft nu niet zo voorstellen, alsof we dankbaar moeten zijn voor een redactioneel schouderklopje van de Telegraaf. Bij „afbrekende kritiek op onze partij” uit die hoek, waar u het over heeft, voel ik mij heel wat geruster.

Over het eerste gedeelte van het ingezonden stuk van Prof. Rothuizen zal ik niets zeggen, nu dit het onderwerp van een persoonlijk gesprek met de heer Roolvink zal uitmaken. Wel hoop ik dat dit gesprek wat dieper zal gra-

ven dan de overdenkingen van Dorpelwachter op dezelfde pagina. (Daar staan de personen van de gesprekspartners trouwens wel borg voor).

Volgens Dorpelwachter (pseudoniem van een lezer of van een redactioneel medewerker?) zouden zij het gesprek over deze „bijzonder ernstige zaak, die ons allen moet verontrusten” moeten beginnen met het zingen, niet van een psalm maar van een bekend voetballied. Geen woorden maar daden: bij het voetballen betekent dat een aanmoediging voor de spelers om zo hard mogelijk en zo vaak mogelijk tegen de bal aan te schoppen. Inderdaad bijzonder „stijlvol” — bij het voetballen.

Ik geloof niet dat wij Burgemeester van Hall en de Amsterdamse politie een dienst bewijzen met dit soort adviezen. Die krijgen zij trouwens al genoeg van de Telegraaf.

Een provo is nu eenmaal geen voetbal, maar een kind van ons volk.

Met dank voor de plaatsruimte.
Amsterdam. J. C. Rutgers.

In onze rubriek „in gesprek met onze lezers” kunnen de lezers hun mening geven over de politieke vragen, die ons vandaag bezig houden. Opnamen van ingezonden stukken in deze rubriek houdt uiteraard niet in, dat de redactie steeds instemt met het geschrevene. De redactie behoudt zich ook het recht voor — wanneer dit nodig is — ontvangen stukken met behoud van de hoofdstrekking, in te korten.

wereldoorlogen op hun naam en dus weg er mee. Dat in Israël toen dit nog een theocratie was de ouden tot leiding geven werden geroepen was bijzaak. En nu hebben de jongeren gesproken. Of de jongeren geen taak hebben? Ik ben ook jong geweest, en meende ook dat er harder moest worden gelopen. Mijn leven heeft mij echter geleerd dat als je een jong span paarden wil inrijden, je een oudere koetsier op de bok moet zetten die, als het terrein vlak is de beesten naar hun zin laat draven, maar als er hellingen in de buurt zijn de teugels strak houdt om ongelukken te voorkomen, waarna de koetsier bemerkt dat hij de eindstreep toch eerder bereikte dan met het oude span. Ook al zullen de raadsverkiezingen wel een ander beeld tonen, de laatste verkiezing die voor ons niet teleurstellend was heeft ons geleerd dat alleen grote activiteit resultaat kan opleveren. S. D.

◆ Jonge paarden en oudere koetsier

Het is niet mijn bedoeling commentaar te geven op de uitslag der Statenverkiezing, omdat deze niet zo vlak ligt als meerdere commentatoren menen, alsmede omdat meer bevoegden uit onze kring dat reeds deden. Wel wil ik er de aandacht op vestigen dat duidelijk is gebleken dat je beter met de „mannen broeders” dan met de „rooie rakkers” op stap kan gaan.

Ik wil deze gelegenheid gebruiken om er op te wijzen dat ogenschijnlijk kleine dingen grote gevolgen kunnen hebben. Direct na de oorlog deed de leuze opgeld „de jongeren moeten het doen”. De ouderen hadden immers twee

Het Standaardwerk ANTI REVOLUTIONAIR BESTEK

Onmisbare oriëntatiebron, geschreven door vele voor- aanstaande antirevolutionairen.

- voor elk raadslid
 - voor elk statenlid
 - voor elk kamerlid
 - voor alle bestuursleden van kiesverenigingen
 - voor iedere meelevende antirevolutionair
- Prijs f 25,—
In de boekhandel verkrijgbaar

N.V. UITG. MIJ. DE GRAAFSCHAP AALTEN

BON: Gelieve te zenden rechtstreeks/via boekhandel

..... ex. Anti Revolutionair Bestek

Naam:

Adres:

Plaats:

Voor al uw vervoer in binnen- en buitenland

N.V. Intern. Transportbedrijf DE RIJKE

Telex 22424
Telefoon (01880)-2312 - 3058
SPIJKENISSE - BREEWEG 5

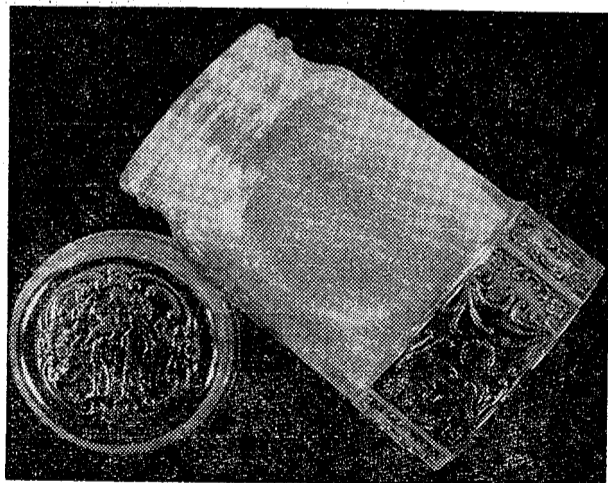
Het smeekschift der edelen 1566-1966

Op 5 april a.s. is het 400 jaren geleden, dat door het Verbond der Edelen het Smeekschift aan Margaretha van Parma te Brussel werd aangeboden. Na een tumultueuze ontwikkeling zowel onder de adel als onder de burgerij kwam het overhandigen van het Smeekschift als een compromis tot stand. Het werd een eerste stap tot het vrijmaken der Nederlanden tot een eigen onafhankelijke staat. In dit gebeuren is Hendrik van Brederode, heer van Vianen, de leidende figuur.

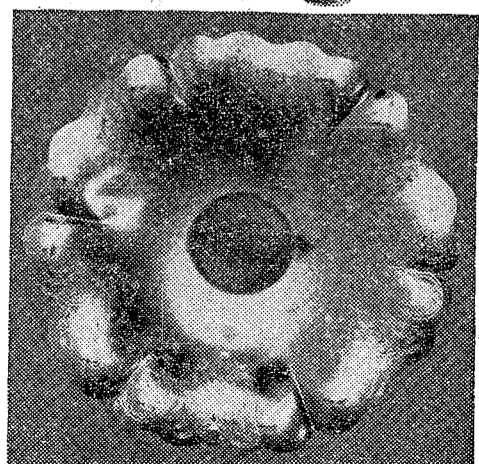
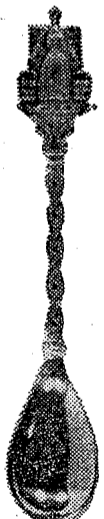
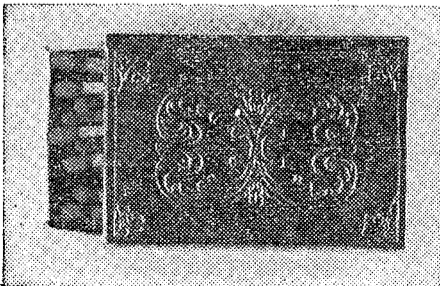
Tot het herdenken van dit voor onze nationale geschiedenis fundamentele feit wordt gedurende de maand april in het stadhuis van Vianen een tentoonstelling gehouden, die aan het overhandigen van het Smeekschift is gewijd. De tentoonstelling werd op zaterdag, 2 april, met 'n inleiding van prof. mr. H. de la Fontaine Verweij geopend.

Op 1, 2, 3 en 5 september a.s. vinden er bij de resten van het kasteel Batesteyn te Vianen, de burcht van de heer van Brederode, manifestaties plaats, die op aanschouwelijke wijze het optreden van Hendrik, de grote Geus, in het totaal der gebeurtenissen rond 1566 duidelijk maken.

De tentoonstelling is georganiseerd door de stadsarchivaris van Vianen, A. W. H. Baggerman; het scenario en de tekst van de manifestaties zijn van Th. v. Westing uit Amsterdam.

Lepeltje	1 abonnee
Brievenopener	2 abonnees
Luciferschuif	3 abonnees
Bonbonschaal	4 abonnees
Jampothouder	5 abonnees

Op de man af ...
zijn de artikelen in NEDERLANDSE GEDACHTEN. Laat ook anderen hiervan kennis nemen. Werf daarom abonnees! Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 4,— per half jaar.
Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.
Dr. Kuyperstraat 3, Den Haag.

70.000 jonge mensen hebben veel belang bij HET LEERLINGWEZEN

EEN belangrijk wetsontwerp werd op 15 februari j.l. in de Tweede Kamer behandeld. Belangrijk, omdat het bij „onderwijs” bepaald niet alleen mag gaan om die groep jongemensen, die middelbaar of wetenschappelijk onderwijs ontvangen, maar in minstens even sterke mate om dat grote „brok jeugd” dat reeds op jeugdige leeftijd voor een beroep wordt opgeleid en daarnaast aanvullend algemeen vormend onderwijs ontvangt.

Daarop wees ook de heer Van Bennekom, die het ontwerp voor onze fractie behandelde. Thans zijn er immers reeds 70.000 jongeren die volgens het leerlingstel werken: vier dagen in het bedrijf en één dag op school.

De heer Van Bennekom wees er op, hoe de aanvankelijk door Thorbecke ontworpen burgerscholen weinig tot bloei zijn gekomen, maar hoe reeds Kuiper in zijn ontwerp-Arbeidswet van 1904 een hoofdstuk had opgenomen over „de in de leer zijnde personen”,

een ontwerp, dat overigens het Staatsblad niet heeft gehaald. Het moet voor staatssecretaris Grosheide en minister Biesheuvel, de ondertekenaars van dit ontwerp, tot voldoening strekken, dat zij het werk van Kuiper mogen voltooien.

Het heeft lang geduurd en het strekt dan ook tot grote voldoening, dat het ontwerp nu „panklaar” is. In hoofdzaak had het de instemming van de fractie. Dat voor de leermeester het woord „patroon” is geïntroduceerd vond hij een goede vondst, daar hierdoor meer nadruk wordt gelegd op het pedagogisch element en meer op leerovereenkomst dan op de arbeidsovereenkomst.

Overigens moet er eenheid zijn in opleiding, onderwijs en vorming en zo min mogelijk scheiding tussen beroepsopleiding en schoolopleiding. Een amendement-Engelbertink, dat beoogde deze eenheid nader te accentueren, was dan ook mede door hem onder-

tekend. In de besturen van de landelijke en regionale organen zal - tot zijn genoegen - ook het georganiseerd schoolwezen vertegenwoordigd zijn; in dit opzicht bepleitte hij pariteit tussen de vertegenwoordiging van besturen - en personeelsorganisaties.

Hoe de ouders hun vertegenwoordiging in deze organen kunnen effectueren was hem niet geheel duidelijk, al had hij op zichzelf uiteraard geen enkel bezwaar tegen vertegenwoordiging van de ouders. Wel maakte hij bezwaar tegen een vertegenwoordiging van „werkgevers en werknemers”, hij zou graag de stem van het georganiseerde bedrijfsleven, dat sinds jaar en dag al bemoeienis heeft met het leerlingwezen, in de organen zien vertolkt. Hij diende in deze geest een amendement in dat van bijna alle zijden in de Kamer werd ondersteund en door de staatssecretaris niet werd bestreden; het werd dan ook zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Hij keerde zich tegen de van K.V.P.-zijde geopperde suggestie ook voor de publiekrechtelijke organen de moge-

lijkheid te openen zich met deze materie te gaan bezig houden.

Voorts bepleitte hij de vrijheid van schoolkeuze voor onder het leerlingstelsel vallende personen, ze mogen niet door het bedrijf in een bepaalde richting worden gedrongen. Enige aarzeling had hij met betrekking tot het inschakelen van de vormingsinstellingen bij deze vorm van opleiding, hij wenste de „vorming” zoveel mogelijk in het kader van de schoolopleiding te houden. Tenslotte gaf hij zijn steun aan een amendement-Engelbertink, dat beoogde de rechtspositie van de consulenten wat veiliger te stellen.

Naar algemeen oordeel werd het ontwerp op knappe wijze door staatssecretaris Grosheide verdedigd; hij bleek zich geheel in deze ook voor hem moeilijke materie te hebben ingewerkt. Hij smaakte dan ook de voldoening, dat het wetsontwerp zonder hoofdelijke stemming werd aangenomen.

Patroon en leerling samen aan de arbeid. Zo wordt de basis voor een goede vakopleiding gelegd.

Firma Jan de Mik

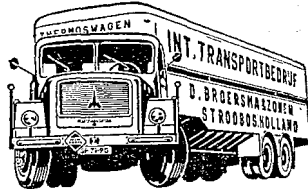
HARDINXVELD-GIESSENDAM
Aannemers van
OEVERVERBINDINGSWERKEN
GRIENDHOUTHANDEL
Telefoon 01846 - 2156 - 2484
Hardinxveld-Giessendam

N.V. D. BROERSMA & ZONEN INTERNATIONALE TRANSPORTONDERNEMING

STROOBOS

telf. 0 5123 - 291 - 498
telex 46018

BODEGRAVEN

telf. 01726 - 2643

- ★ Regelmatige groepgediensten naar en van geheel West-Duitsland, o.a. ook Bodensee, Allgäu, München.
 - ★ Gelegenheid voor opslag in douaneloos aan de grens.
 - ★ Behandeling douane-formaliteiten.
 - ★ Verdeling en doorzending goederen door geheel Nederland.
- VRAAGT EENS
VRIJBLIJVEND
INLICHTINGEN
OMTRENT DE VELE MOGELIJKHEDEN TOT SNEL- EN RECHTSTREEKS VERVOER!

Nú
proefflacon
1.70

Ik ben niet meer NERVEUS

Iedereen is altijd enthousiast over Melisana: „Heb ik last van migraine, zenuwen of zorgen? Altijd weer geeft Melisana verlichting.” Bij vele dagelijkse moeilijkheden bewijst Melisana ook voor u zijn onmisbaarheid. Daarom is het belangrijk steeds 'n fles in huis te hebben. Juist nu, Melisana helpt. Melisana de echte Kloostervrouw Melissegeest, voorkomt narigheid.

Voor uw
broodnodige rust
MELISANA
1.70 - 2.90 - 4.90

extra voordelige
familieflacon 11.90

SCHUILING GIETRIJENODIGDHEDEN NV

BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGEL-O.
POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

opel chevrolet

Regelmatig nemen wij 2e hands automobielen in. Deze wagens worden in onze werkplaats geheel gecontroleerd en zo nodig gerepareerd. Na deze reparatie- en controlebeurt bieden wij u deze wagens aan. Dus uitsluitend betrouwbare 2e hands automobielen in prijsklasse vanaf f 2000.—.

OPEL-CHEVROLET-DEALER:

Bink's autobedrijf n.v.

Thorbeckestraat 1 - Telefoon 01720 - 2464
Alphen a/d Rijn

HOLWERDA-ZONEN

DOKKUM - DRACHTEN - ROTTERDAM

Alle transporten Binnen- en Buitenland
Speciaal verhuizingen - Meubeltransporten

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.

- KETELBEMETSSELINGEN
- ISOLATIEWERKEN
- OVENBOUW

Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

Politie in Den Haag

Een halve eeuw geleden heeft de gemeenteraad van Den Haag zich bezig gehouden met de salarissen van de gemeentepolitie. De verslagen wijzen er op, dat de Raad zich daarbij goed heeft ingedacht, hoe de postie is van deze overheidsdienaren. „De stand der politiedienaren”, aldus B. en W. ter toelichting van hun voorstellen, „stelt bijzonder eisen en men moet er op bedacht zijn hun onafhankelijkheid te helpen bewaren”.

Een slecht betaalde politiemacht werd niet in overeenstemming geacht met de wezenlijke belangen van orde en veiligheid.

Tot nu toe was het zo, dat een agent begon met 13.50 in de week en in zeventien jaren kon klimmen tot 18.50. De brigadiers begonnen met 18.50 en konden dan nog driemaal, telkens om de twee jaren, twee kwartjes verhoging krijgen, zodat hun maximum was bepaald op 20 gulden. B. en W. stelden nu voor, het aanvangssalaris van een agent met 0.50 per week te verhogen en de verhogingen gelijk te laten, zodat het eindsalaris 19 gulden per week zou bedragen. De brigadiers zouden een grotere sprong maken; aanvangssalaris 21 gulden, tweemaal een verhoging van 50 cent per week, na vier jaren dus een eindsalaris van 22 gulden.

Maar al gauw bleek, dat deze voorstellen van B. en W. in de Raad geen kans maakten. De gemeenteraad vond dit te weinig. Dit was geen echte herwaardering van de positie van de politiemannen.

Daarom maakte de raad het aldus: agenten 14 gulden; zes periodieke verhogingen van een gulden per week; eindsalaris na twaalf jaren 20 gulden.

Brigadiers: aanvangssalaris 22 gulden; tweemaal een periodieke verhoging van een gulden; eindsalaris 24 gulden.

Deze cijfers zeggen de jongeren niet zo veel. Maar het wordt duidelijk, als wij er aan toevoegen, dat het wettelijk minimum salaris van een onderwijzer toen was 500 gulden per jaar, verminderd met 7% voor pensioen.

Wie de hoofdkat haalde, ging daardoor 100 gulden per jaar vooruit.

Sommige schoolbesturen gaven per jaar 50 of zelfs 100 gulden boven dat wettelijk minimum. Voor de volledigheid moet dat er bij.

Een prettig stel vaklui willen u graag

VEILIG VERHUIZEN BONGERS WAGENINGEN

waar u ook woont of naar toe gaat! U betaalt geen leeg-gereeden kilometers RIJNHAVEN 10 - Tel. 2725 (b.g.s. 3100)

HOTEL „DE KROON”

Sophialaan - LEEUWARDEN
Telefoon 24467 - 24468

Uw adres voor
RECEPTIES en PARTIJEN

Ik heb eens gedroomd van een grote advertentie, waarmede Ir. Philips zijn klanten en toekomstige klanten toeriep: „Televisie kan ook een gevaar zijn; gebruikt uw toestel, misbruikt het niet!”

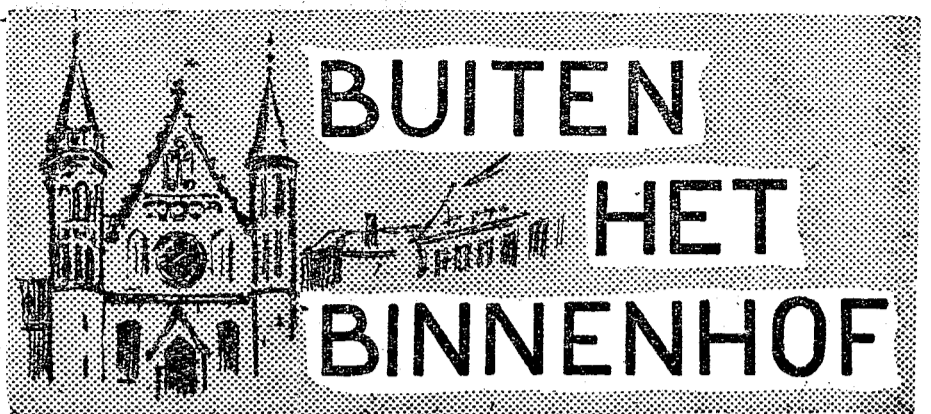
Hoewel dromen bedrog zijn, worden vele toestellen in zoverre misbruikt, dat zij op alle momenten, waarop er een programma „in de lucht is” worden ingeschakeld. Het „t is betaald, 't zal gebruikt worden ook”, speelt daarbij nog niet eens zo'n grote rol als de verslaving aan de kijkkast.

Een onlangs gehouden onderzoek doet zien, dat de jongeren minder kijklustig zijn dan de ouderen, maar hoopgevend is dat niet direct, omdat ook de programma's hier een rol spelen. Intussen is het beeldscherm, sinds zijn intrede in 1951, ook geplaatst in schoollokalen, conversatiezalen en groepsverblijven, ook daar waar jongeren verblijven. Het drietal kwaliteiten van de televisie: het informatieve, het educatieve en het ontspannende element, behoeft zeker niet minder gewaardeerd te worden bij een opsomming van een aantal nadelen. Er bestaat verslaving aan de kijkkast; er bestaat kritiekloze aanvaarding van de programma's; er bestaat indoctrinatie met politieke, niet-constructieve gedachten; er bestaat verlamming van persoonlijke prestaties, of die op het gebied van de muziek, lectuur, bezoeken, cultureel- of kerkerwerk lagen. Een functionerend t.v.-toestel kan irritatie in een gezin, in een gemeenschap verwekken, kan contacten verbreken, kan storend op de intimiteit van een kring werken.

De Nationale Federatie voor Kinderbescherming, de Nederlandse Bond voor Moederschapzorg en de Stichting Voor Het Kind, hebben in hun brochurenreeks over kinderbescherming onlangs een geschrift uitgegeven, dat tot titel draagt: „Televisie en Kinderbescherming”. Wij zouden minder academisch ook kunnen spreken over „De kijkkast en het kind”. Dat de kinderbescherming zich met de invloed van de brandende beeldbuis bezig houdt is op zichzelf al een waarschuwend symptoom. De schrijvers van de brochure, H. Th. Dake en K. Groen hebben zich afgevraagd waarom kinderen naar t.v. kijken, hoe lang en hoe graag zij kijken, hoe t.v. hun vrijetijdsbesteding beïnvloedt, of kinderen agressie van de t.v. overnemen enz.

De schrijvers komen tot de volgende conclusie: uitvoeriger onderzoeken naar de invloed van de t.v. zijn gewenst; de invloed van de t.v. mag zeker niet over de hele linie als slecht worden gekwalificeerd; er is een categorie jongeren voor wie het veelvuldig t.v.-kijken een gevaar kan betekenen.

Zij citeren daarbij het boek van o.m. Dr. Himmelweit over Television and the Child (Kinderen en televisie), waarin te lezen valt dat de invloed van de t.v. het grootst is op de meer labiele jeugd, op hen wier morele en sociale waardesystemen het minst gevormd zijn en op hen, die het meest bezig zijn met de beheersing van hun eigen agressiviteit.

De brochure beslaat voor een groot deel het onderwerp: „Televisie in de inrichting”, d.w.z. televisie in de inrichting van kinderbescherming. Allereerst valt op, dat de schrijvers onderstrepen, dat de directie van zo'n inrichting de pupil moeten proberen te vormen (o.m.) door en voor de televisie. Vanzelfsprekend handelt de brochure over het zeer speciale onderwerp Kinderbescherming. Toch is het de moeite waard na te gaan in hoeverre er voor hen, die buiten dit gebied werken, leringen te trekken zijn uit het geschrevene, dat zich overigens ook de algemene aspecten van de t.v. aantrekt. Wij komen namelijk ook hier in dat gespecialiseerde deel van de uitgave, weer de positieve zijde, zoals informatie, lering, ontspanning tegen, maar ook de negatieve zijde, zoals verslaving, de tijd doden enz.

Belangrijk is bij die laatste aspecten het indentificatie-object. „Pupillen kiezen niet zelden figuren van de t.v. als een soort identificatie-object”, lezen wij, „figuren die aansluiten bij hun conflicten en directe behoeften, zodat de kans op negatieve psychische beïnvloeding groot is. Wat de directie wil is: de positieve aspecten moeten zoveel mogelijk naar voren komen, de negatieve dienen vermeden te worden.”

Maar geldt dat ook niet voor kinderen, die in het gezin opgroeien?

Met bijzondere aandacht hebben wij deze brochure, waarvan wij de inhoud slechts zeer kort konden weer- geven, gelezen. De pupil, in de inrichting van kinderbescherming, moet, zo hebben wij begrepen, een begeleiding hebben bij het kijken naar de t.v. En weer vragen wij: geldt dat ook niet voor kinderen, die geen pupillen zijn, kinderen, die de bescherming van vader en moeder nog in het gezin genieten?

Wij hebben n.l. de indruk, dat het vrije, kritiekloze kijken naar de t.v. door duizenden jongeren begeleid zal moeten worden, willen de negatieve aspecten van t.v. niet een later moeilijk te corrigeren negatieve uitwerking hebben.

William Grandjean

Albracht N.V. - Utrecht

BOEKBINDERIJ EN FABRIEK VAN PLASTIC-ARTIKELLEN

Wilt u een catalogus uitgeven, een praktisch en mooi losbladig systeem opzetten, een fraai monsterboek in plasticband brengen?

Laat ons dan onze vele mogelijkheden tonen en bel (030) 24345, of schrijf postbus 26, resp. Bolstraat 20, Utrecht. Onze vertegenwoordigers staan tot uw

Nationaal- en Internationaal Transportbedrijf

FA. M. VISSER & ZONEN

ZOUTKAMP - HOLLAND
Tel. (05956) 317-547

Gesloten en open wagens - Isotherm vervoer - Kippers en Opleggers voor losgestort - Palletvervoer. Regelmatige ritten op Noord-Duitsland o.a. Hamburg.

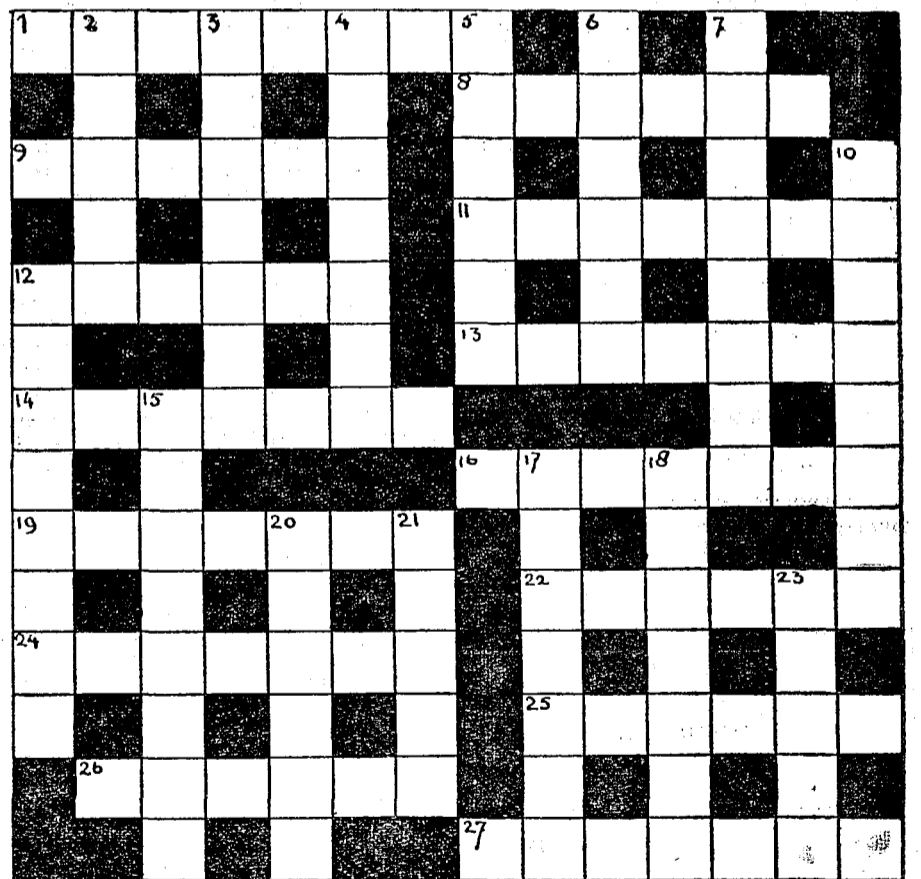
Kryptogram

Horizontaal:

1. een drinkbroer maakt een weinig gewichtige fout; 8. scherp spul uit zuid-Friesland; 9. bekende sterkte; 11. in deze werkplaats wordt royaal geschonken; 12. komt op de koffie(pot); 13. wild-eten; 14. wordt opgemaakt door toonder en is ter inzage voor de koper; 16. worden van vreugde opgehangen; 19. hoort men slechts zelden vallen; 22. weerkaatsing van de ziel; 24. echte kaaskop; 25. hierop krijgt men liever géén nul; 26. hier kan het pluimvee snel lopen; 27. leidt geen vlekkeloos leven.

Vertikaal:

2. huwde zonder gemeen overleg; 3. wordt dikwijls in de arm genomen; 4. de klap was niet raak; dat was fout;

5. zit goed in 't vlees; 6. is hij hoog, dan is de stroming sterk; 7. vijf lui, waarvan één half blind is?; 10. er is graan in gekookt; 12. blinkt zij uit in nederige arbeid?; 15. hierop liggen uitgeputte mensen; 17. zoiets doe je nu thuis niet; 18. het tegenovergestelde neemt maar weinig ruimte in, doch dit is ook niet groot; 20. verkleedspelletje?; 21. deze lui zitten onder de schoen, niet onder de pantoffel; 23. het onderstuk van een kleine beker is verleidelijk.

Oplossing puzzel van 26 maart j.l.

Oplossing: 1. kaar 4. agave; 9. halt;

13. aap; 14. kliniek; 16. nee; 17. Lippe; 19. Lea; 20. Endor; 22. eren; 23. Vlie; 24. blos; 25. bom; 27. term; 29. pr.; 30. kroos; 31. e.k.; 33. rooie; 36. ons; 37. Assen; 39. oud; 40. som; 41. tol; 42. sta; 43. zweet; 45. moe; 47. paria; 49. ae; 50. serre; 51. n.p.; 52. riem; 55. rad; 56. ding; 59. élan; 60. Nebo; 62. borst; 64. dek; 66. eigen; 68. Ede; 69. eerlang; 72. are; 73. lens; 74. pasta; 75. slee.

Vertikaal: Volgt uit horizontaal behalve: 1. kalk; 6. anemoon; 12. terp; 18. prooi; 21. niets; 44. egels; 46. orakels; 48. alibi; 58. Abel; 61. snee.

Nu een vergeten groep?

A C H T E R P A G I N A

Vóór de verkiezingen van 23 maart j.l. is er bijzonder veel, buitengewoon veel aandacht besteed aan en gesproken over de jonge kiezers. Zeer terecht. Vele lichten jongeren gingen voor het eerst naar de stembus, voor het eerst ook versterkt met een grote groep van 21-/22-jarigen. In totaal een groep van meer dan driekwart miljoen.

Een jaar lang hebben zij de politieke partijen van extra spreken- en schrijvensstof voorzien.

En zie daar, de avond van de verkiezingsdag was genaderd. Radio en televisie brachten de cijfers. De politici gingen commentariëren. Wie heeft iets zinnigs gezegd over die ruim driekwart miljoen? Wie heeft er het een en ander over gehoord? Welke dagbladen hebben er iets van betekenis over geschreven? Wie heeft er iets over kunnen lezen?

Inmiddels nu reeds een (min of meer) vergeten groep van driekwart miljoen?

Jong en oud

Hoe zouden die jongeren nu gestemd hebben? Een verschrikkelijke lastige vraag. Wij zeggen niet, dat wij hier op dit moment zo bijzonder veel redelijks over kunnen schrijven. Maar dit is een punt, dat toch zeker in de commentaren aan de orde diende te komen. Wij hopen dat daarover nog verder gesproken zal worden.

Misschien heeft de grote winst van de Boerenpartij alle aandacht opgeëist. Van de schrik vergat men wellicht de jongeren.

De P.v.d.A. was dit jaar - zoals zij zelf zei - twintig jaar jong. Heeft deze partij nu de jongeren in verhouding voldoende aangetrokken? Waarschijnlijk beslist niet voldoende, gezien de grote procentuele achteruitgang van deze partij. Daarmede willen wij overigens bepaald niet zeggen, dat deze partij alle vat op de alle jongeren zou zijn kwijt geraakt.

De A.R. Partij is dit jaar - als organisatie - 87 jaar oud. Zij heeft haar percentage van 1963 gehandhaafd. Dat kan alleen wanneer althans in het algemeen en in verhouding de jongeren haar hebben gekozen.

Zo kunnen wij natuurlijk alle partijen langs gaan. Laten wij overigens bedenken, dat wij het niet precies weten. Wie weet precies wat er bij de jongere en oudere - kiezers omgaat?

Wat dat betreft zou een onderzoek naar de motieven van belang kunnen zijn. Kunnen zijn; want hoevelen zouden inmiddels nu, na tien dagen, misschien al weer anders stemmen. Je zou

dan bij de stemlokale papiertjes moeten uitdelen, waarop men onmiddellijk na het uitbrengen van zijn stem zou kunnen motiveren waarom men op dat moment welke partij heeft gekozen. Vanwege dat geheim van de stembus zou men die papiertjes dan in een aparte „motiveringsbus” moeten kunnen deponeren. Deze gedachte zou toch nog eens overweging verdienen.

Woensdag 1 juni a.s.

EN nu gaan wij op deze AchteRPagina over tot de gemeenteraadsverkiezingen. Want die staan praktisch al voor de deur. Woensdag 1 juni a.s.

Wij zetten die datum er nog maar eens in. Dat blijkt niet overbodig. Eén week voor de Provinciale Statenverkiezingen meende een „bestuurslid” van een kiesvereniging nog, dat deze verkiezingen pas op 19 april zouden plaats vinden i.p.v. op 23 maart j.l. Het is ook zo moeilijk blijktbaar met al die data!

19 april is de datum van de kandidaatstelling voor de gemeenteraden.

Dan moeten de kandidatenlijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen worden ingediend.

De verkiezingsdag zelf is woensdag 1 juni a.s. Dat betekent: de woensdag na Pinksteren. In de Pinksterweek nemen vele mensen vast een weekje vakantie. Let u daarop!

Akkoord uiteraard die vakantie;

graag gegund. Maar óók stemmen alstublieft. Wij worden - ja dat wel -, maar wij mogen niet moede noch mat worden dat maar steeds herhalen.

Geén stem verloren

ZORG dat uw stem niet verloren gaat. Stem desnoods bij volmacht. En als dat niet kan, kom dan zo mogelijk in ieder geval terug om uw stem uit te brengen. Bij de verdeling der raadszetels kan het van één enkele stem afhangen of onze partij die zetel krijgt (voor vier jaren!) of een andere partij.

U moet hier persoonlijk op letten en uiteraard de besturen van de kiesverenigingen. Wij doen soms hoogst merkwaardige ervaringen op. Zes weken voor de verkiezingen schreef iemand aan zijn kiesvereniging om te zorgen, dat hij wegens ziekte bij volmacht zou kunnen stemmen. Het werd vergeten en bij de herinnering was de termijn verstreken. Nog een geval. Iemand die het toch goed kon weten komt drie dagen voor de verkiezingen vragen of haar vader bij volmacht kan stemmen. Wekenlang de tijd gehad; vergeten; weer een stem verloren.

De allerlaatste dag waarop formulieren voor het stemmen bij volmacht voor de gemeenteraadsverkiezingen (volledig ingevuld) kunnen worden ingediend is woensdag 18 mei 1966.

Laat dus iedereen voor zichzelf en voor anderen in zijn omgeving hierop attent zijn.

Ophangen

EN dan moet er ook weer gezorgd worden voor het rondbrengen en ophangen van raambiljetten. Dat is een onmisbaar onderdeel van elke verkiezingscampagne. Wij hebben hier al meer over geschreven. Nog niet alle leden zijn daarvan overtuigd, althans nog niet alle leden hangen een raambiljet op. Laat men dit bij de gemeenteraadsverkiezingen toch zeer beslist wel doen, want het is van betekenis. Wij komen daar nog wel uitvoerig op terug.

Intussen willen wij u deze aardige passage uit de „Parlementaria” van Wandelganger (rubriek in De Volkskrant) niet onthouden: „De standvastigheid van de anti-revolutionairen is kennelijk aan hun paarse verkiezingsbiljetten te danken, die het roomse deel der natie prettig aandeden”.

Veel te doen

WIJ moeten goed duidelijk maken wat de A.R.-Partij wil. Wat komt daartoe te pas?

a. Zoveel mogelijk persoonlijke benadering van de kiezers, naast de (plaatselijke) schriftelijke benadering (folders en advertenties).

b. Rondgang bij zoveel mogelijk mensen in verband met stemmen bij volmacht, vervoer naar de stembus, ophangen van raambiljetten, versterking waar nodig van de verkiezingskas.

c. Plaatselijke folders met zoveel mogelijk foto's van kandidaten bij de (korte en kernachtige) tekst.

d. Zoveel mogelijk alleen positief eigen geluid laten horen en zo weinig mogelijk bestrijding van andere partijen.

e. Aantonen, dat de ARP aandacht heeft (en gehad heeft) voor klachten, ongenoegen en onlustgevoelens, waar zij dat inderdaad heeft (en gehad heeft).

f. Openbare vergaderingen houden als plaatselijke kiesverenigingen en daarbij de pers uitnodigen wanneer men iets te zeggen heeft.

Grote kansen

WIJ moeten goed zien, dat er voor ons grote kansen liggen. Vele kiezers hebben het moeilijk met hun keuze. Wij moeten de mensen zoveel mogelijk persoonlijk vertellen hoe wij als partij de dingen zien en welke kant wij op willen, alleen of in samenwerking met anderen.

Deze verkiezingen hebben opnieuw bewezen de mogelijkheid van benadering en beïnvloeding der kiezers door het geven van voorlichting en het verstrekken van informatie.

Wij moeten daarbij de taal van de mensen spreken. De doorsnee-kiezer is niet zo thuis in allerlei politieke zaken als wij soms wel zijn.

De kiezer moet ons wezenlijk verstaan.

Daar zal ieder van ons als het goed is iets aan willen doen.

Voorlopig gedurende twee maanden.

Widex

Fa. G. Amels & Zn
SCHEEPSWERF en MACHINEFABRIEK
„WELGELEGEN” MAKKUM

H. Bieze en zonen
Jachtwerf
ZWARTSLUIS — TELEFOON 05208 - 307

Scheepswerf en Gashouderbouw
v.h. JONKER & STANS N.V.
HENDRIK IDO AMBACHT
Werf voor de bouw en reparatie van alle typen schepen
Telefoon Hendrik Ido Ambacht (01858) 2841

Firma P. Bieze Jzn.
EIGENAAR J. J. SMIT
ROEIVLETTEN
ZWARTSLUIS - ZOMERDIJK 40 - TEL. 05208 - 310

N.V. Scheepswerf v.h.
FIRMA A. LANSER
Sliedrecht - Holland

H. D. C. SCHOT'S
scheepvaart- en controlebedrijf
JERICHOOLAAN 6a - ROTTERDAM-16
Telefoon 010 - 138234/113923
Beurstelefoon 010 - 131521/128409
Telex 21652

N.V. GERFA Gereedschapfabriek
Zwolseseweg 480 - APELDOORN - Telefoon 06762 - 241
Gereedschappen voor de metaalindustrie

Sleepdienst 'Broedertrouw' n.v.
v/h Fa. C. DEN BOER & ZONEN
CORR ADRES: MAASPLEIN 9 - ZWIJNDRECHT
Telefoonnummers 01850 - 26166 - 26167 (2 lijnen)
Alle transporten te water

OCEAN N.V. DIEREN
ATEL BANDS MEDIA TRANSPORT APPARATUUR
AANSLUITDIAMETERS 13-700 mm
VOOR NEUTRALE- EN CHEM. MEDIA
JAREN IN GEBRUIK VAN
CHRISTIANSAND TOT CAPE-TOWN EN
VAN VENEZUELA TOT FINLAND
Tel. 4646 (3 lijnen) Telex 45277

Scheepswerf A. v. d. Werff
Onderhoud en reparatie
van schepen
DOESBURG - TELEFOON 08334 - 2275

Constructiewerkplaats en machinefabriek
BAILEY
Nieuw-Lekkerland - Telefoon 436
• Staalconstructies voor gebouwen e.d.
• Alle soorten kranen.

ROZ

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Pasen en politiek

WIJ staan weer voor het Paasfeest. Het feest van Christus' opstanding. Het gaat ons niet zo gemakkelijk af ons te vinden in het weer levend worden van een dode. Zeker niet in de wereld van vandaag.

De dood is ons goed vertrouwd. Daar zorgen de krantekoppen wel voor.

„Aanslag op hotel in Saigon”; we worden er nauwelijks anders van. „Kleuter gedood bij aanrijding”; het is een routineberichtje op pagina 2. „Dodelijke val van 5½ meter”; we lezen niet eens verder dan de kop. „Man wurgt vrouw”; het doet ons vrijwel niets. „Eén op tien kinderen overlijdt aan mishandeling”; slechts éven wordt onze aandacht getrokken.

Zo is het van dag tot dag. De dood is onze dagelijkse metgezel. En nu komt het Paasfeest ons weer vertellen van de overwinning over de dood, van de opstanding, van leven, echt heerlijk leven. Het lijkt zo onwezenlijk en onbegrijpelijk: Paasfeest temidden van de oorlog in Vietnam, de spanningen rond Rhodesië, de crisis in Indonesië.

Het is ook niet te begrijpen. Het is juist onze fout dat wij altijd maar weer willen begrijpen.

Eén van de eerste opmerkingen die Christus maakte na zijn terugkeer in het leven, was: „Zalig zij die niet gezien hebben en toch geloven”.

Het is dus niet een kwestie van zien of begrijpen, maar van geloven. En dan komen wij in heel andere categorieën terecht.

Het is onze menselijke aard altijd maar weer te vragen naar het hoe en waarom. De bijbel tracht ons dat af te leren door maar heel radicaal het voor ons zo moeilijk te bevatten „opstaan uit de doden” tot het middelpunt van het geloof te maken.

„Indien Christus niet is opgewekt, dan is immers onze prediking zonder inhoud, en zonder inhoud is ook uw geloof”, zegt Paulus in I Corinthiërs 15.

Met andere woorden: je kunt een he-le-boel geloven, maar als tot het geloof niet ook behoort de overwinning over de dood, dan heeft het allemaal geen zin.

Dáárom is het Paasfeest zo belangrijk. Door de wereld waarin wij leven krijgen wij de neiging de dood als onze onontkoombare metgezel te beschouwen. Maar de bijbel leert ons dat God het leven stelt bóven de dood.

En het Paasfeest is er om ons eraan te herinneren dat wij nooit tevreden mogen zijn met een wereld die ons via krant, radio en televisie dagelijks met de dood confronteert.

Maatregelen bij voorbeeld ter verhoging van de verkeersveiligheid krijgen in dit licht ineens een Paas-perspectief. En zo heeft heel het staatkundig leven alles te maken met het Paasfeest.

Want Christus' opstanding is ons niet verkondigd als een zoethoudertje „voor later”. Ook voor hiér en nú heeft het ons iets te zeggen dat God het leven liefheeft en de dood haat.

Wij zijn niet geschapen voor de dood, maar voor het leven!

Dát is de boodschap van Pasen.

En dat is ook alleszins een politieke boodschap!

HENK FIDDER

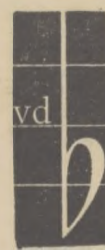
Van overoude tijden af is de palmtak het symbool geweest van de overwinning, in het bijzonder van de overwinning over de dood.

Deze week

- Contact met lezers (pag. 2)
- Actuele commentaren (pag. 2 en 3)
- Inflatie in de wereld (pag. 4)
- Successierechtvermindering (pag. 5)
- Middenstand en politiek (pag. 6 en 7)
- Radiocauserie van Mr. W. R. van der Sluis (pag. 7 en 8)
- De woensdag na Pinksteren (pag. 8)
- Een gezicht met karakter (pag. 12)

KIJK EN LUISTER

Op maandag 11 april a.s. (tweede Paasdag) naar Dr. W. P. Berghuis, voorzitter van de A.R. partij. Hij zal spreken over de verkiezingsuitslag. U kunt hem zien van 20.20-20.30 uur op het eerste T.V.-net.

Elektronische

klavierinstrumenten

Keuze uit meer dan 10 fabrieken waaronder Philicorda, National, Solina, Eminent, Ri-ha, Thomas, Parie, Lipp en Hammond.

R. VAN DEN BURG n.v.
PIANO- & ORGELHANDEL
Arnhemsestraat 8, Amersfoort.
Tel. 13877 (03490)

Levering franco huis Nederland. Service en onderhoud door het gehele land.

„Op Gouden Wieken”

14 zalen voor
RECEPTIES
ZAKENLUNCHES
FAMILIEDINERS
VERGADERINGEN

Voor de JUISTE SFEER naar

„Op Gouden Wieken”

Scheveningseweg 37 — Scheveningen
Bespreekt tijdig. Telefoon 070 - 555200

VOLKSKRACHT

DEZE maand was het vier eeuwen geleden, dat onder leiding van Hendrik van Brederode, heer van Vianen, te Brussel het smeek-schrift der edelen aan de landvoogdes werd aangeboden. Het is in Nederland niet aan de aandacht ontsnapt.

Hendrik van Brederode - in de eerste helft van de vorige eeuw een omstreden figuur.

Deze Van Brederode was eigenlijk een tragische figuur. Een man van geest en moed, fier en hoog in zijn feodaal gevoel en toch bij het volk buitengewoon populair - maar een losbol en dronkaard, op 37-jarige leeftijd overleden, mede als gevolg van zijn drankmisbruik.

Groen had het niet op deze Brederode. Diens zedelijke tekorten hinderden hem zodanig, dat hij niet kon aanvaarden, dat zulk een man als Brederode een vriend en medewerker van Willem van Oranje was geweest. Nu ja, een medewerker wel, maar niet een vertrouwde en in alle geheimen delende medewerker. Bakhuizen van den Brink heeft met de stukken aangetoond, dat wat voor Groen onbegrijpelijk scheen, toch de waarheid was. En deze Bakhuizen van den Brink heeft het aangetoond door een zeer scherpe analyse en een afwegen van alle bijzonderheden, tot de kleinste toe - uit de Archives, zoals die door Groen werden gepubliceerd.

Toen Groen dan ook zijn Handboek schreef, heeft hij Bakhuizen van den Brink een merkwaardige hulde gebracht voor diens kritische arbeid. Hij schrijft nl. „Hendrik van Brederode, hoog van afkomst, fier, vurig, ondernemend, rusteloos, stoutmoedig, volksgezind, los van zeden en oplopend.”

Maar achter volksgezind plaatst hij een noot en verwijst naar Bakhuizen van den Brink.

HET verzet tegen de tynannie van Philips II kent drie golven.

Eerst het verzet van de "grotten", de hoge adel, met name in de Raad van Staten, Oranje, Egmond, Montigny, Bergen, dat zijn dan de namen.

Dan komt een tweede golf, de adel, die een verbintenis sluit en min of meer georganiseerd gaat optreden. Hendrik van Brederode gaat aan het hoofd van de stoet, die het smeek-schrift aanbiedt. Barlaimont noemde hen geuzen, niet om het smeek-schrift, maar om de beroidheid van velen onder hen.

Noch de "grotten", noch de adel hield stand. Fruin heeft hun optreden kort en scherp getypeerd: onberaden wagen en lafhartig wijken.

Robert Fruin de liberale historicus, nuchter als de Hollandse burgerman, nauwkeurig als een notaris, spits als een advocaat en zeker van zijn zaak als een schoolmeester.

In geen geval een man die zich laat meeslepen door zijn onderwerp.

Maar in zijn prachtige studie: **Het voorspel van den tachtigjarigen oorlog**, begint er in zijn anders zo koele volzinnen iets te gloeien. Zijn hart gaat spreken, als hij handelt over het volk, dat in de derde fase begint en niet weer ophoudt, voordat het is voltooid. Zo leidt hij dit gedeelte in:

„Wij hebben tot nu toe nauwelijks van het volk te spreken gehad. Eerst de grotten, toen de edelen, hadden zijne partij tegenover de regering getrokken, meer of min

oprecht, meer of min ijverig; maar het volk zelf had niet meegedaan, het had slechts toegezien en toegejuicht. Thans was het ogenblik gekomen, waarop het voor zichzelf zou gaan handelen...”

Het volk - volkskracht - geloof.

Dat heeft ook Fruin gezien. Groen zag het, en het verwondert ons niet. Fruin zag het, en wij verwonderen ons, hem kennende, over de ontroering, waarmee hij schrijft over wat er aan volkskracht groeide in veertig jaren van vervolging.

„Nergens kunnen wij beter de geestkracht der eerste hervormden leeren kennen dan in de eerste martelaarsboeken. Wie heeft ze wel eens opgeslagen, wie heeft ze ooit zonder aandoening uit de hand gelegd? Mij treft daarin, nog meer dan de wreedheid der vervolgers, de edele lijdzaamheid der slachtoffers. Welk een geslacht, dat in zulk een school van beproeving werd opgevoed! De Fransche kerken onder het kruis hadden zich tot zinnebeeld het wonderbosch van Mozes gekozen, dat brandde zonder te verteren. Voorzeker, ook in Nederland kon het vuur de nieuwe Kerk niet verslinden, slechts louteren en harden.”

En dan komt even verder een gedeelte, dat eindigt met een aangrijpende tegenstelling, om niet weer te vergeten.

Ik schouw U in uw tempelhof:

Uw heerlijkheid zeer hoog verheven,
Uw gunst is meer mij dan het leven,
Met heel mijn hart zing ik Uw lof.
Ik zal U biddend eer bewijzen,
Zolang ik leef, want Gij zijt goed.
Gij hebt, o Heer, mijn ziel gevoed,
En mij versterkt: U zal ik prijzen.

(Psalm 65 : 2, Proeve van nieuwe berijming)

Foto: interieur hervormde kerk Vianen.

„In hoe rijke verscheidenheid openbaart zich bij de martelaars die vastheid van karakter, die liefde voor hetgeen waar en goed is. Eens toen in Antwerpen een ongelukkige wederdooper naar de strafplaats geleid werd, trad een weversknecht uit de volkshoop hem tegen, omhelsde en kuste hem en zeide: broeder, strijd vromelijk tot der dood toe.”

Die toespraak deed hem als ketter kennen, hij werd gegrepen en een week later zelf verbrand. Heeft ooit de zelfverloochening heerlijker uitgeblonken dan in dien eenvoudigen werkmans? De Zoon des menschen is eens verraden met een kus. Met dezen kus der liefde verried de geloofsheld vrijwillig zich zelve.

Dan aarzelt Fruin een ogenblik. Heeft hij zich laten meeslepen? Horden arbeiders, die als martelaars stierven, in zijn verhaal over grote politieke gebeurtenissen?

Maar dan komt de zin, die als een hoge top de golven van het betoog afsluit tegen de verten der eeuwen:

Bedrieg ik mij, of behoren deze gebeurtenissen inderdaad tot de geschiedenis, zo goed als de verbintenissen der grotten en de smeek-schriften en optochten der edelen. Waar is al dat bedrijf van dezen op uitgelopen? Op onberaden wagen en lafhartig wijken.

Maar het volk, dat in den strijd voor het geloof zijn geestkracht had geoefend en versterkt, heeft volgehouden, en aan de leidlieden, die zich aan zijn spitse stelden, zijn eigen heldengeest meegedeeld en zo ten laatste de overwinning op de overmacht behaald.

In die laatste zin heb ik iets onderstreept. Met het oog op de geschiede-

nis van Garibaldi heeft Henriette Roland Holst zich bezig gehouden met: de held en de schare.

De held gaat eenzaam voorop; traag volgt de schare.

Fruin ziet wat anders.

Het volk geoefend en gelouterd in vervolgingen heeft een geest over zich vaardig voelen worden, die het overdraagt op zijn leidlieden.

De schare inspireert de held.

IS dit allemaal verleden? Een verleden, waar vier eeuwen ons van scheiden?

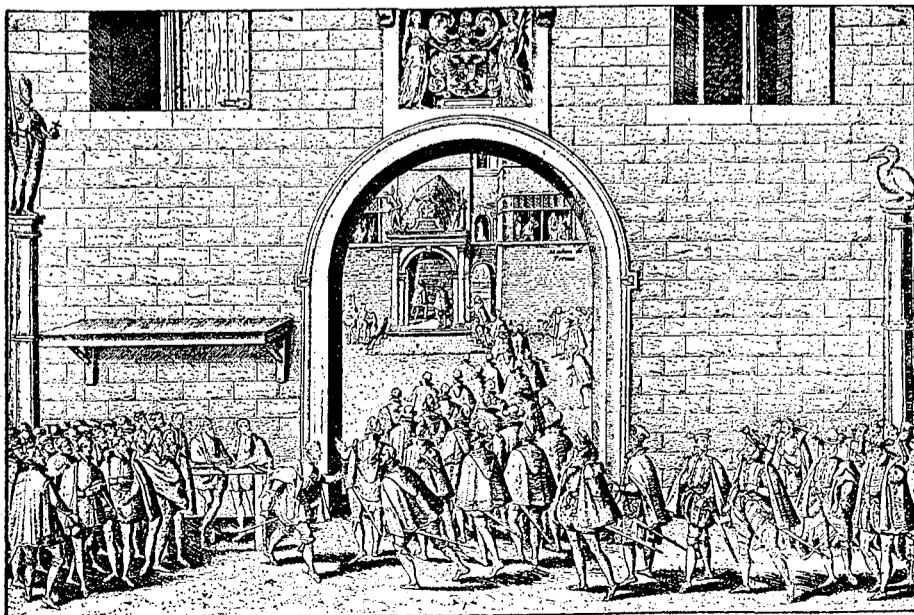
Of is het nog zo, dat onder het volk iets leeft van eenvoudige vroomheid en beschamende trouw, dat bij iedere werkelijke ontmoeting wordt overgedragen op hen „die aan de spitse gaan”?

Jarenlang heb ik mij in groeiende verwondering bezig gehouden met de arbeiders en ambachtslieden, boeren en vissers, die het pand hadden bewaard en die er voor zorgden, dat de veldheren niet zonder leger waren.

Ik ben geneigd, de grote, de laatste vraag bevestigend te beantwoorden.

Mits de werkelijke ontmoeting er is.

Het aanbieden van het Smeek-schrift der Edelen aan de Landvoogdes op 5 april 1566. Onder enorme belangstelling van de bevolking trokken 200 edelen in plechtige optocht naar het paleis in Brussel.

Direct slagen voor uw rijbewijs

Vraagt onze gratis prospectus „Zo slaagt u in één keer”
Ned. Voorlichting voor Rijtechniek
HARDERWIJK - Postbus 60

UIT PERS EN PERIODIEK

In het „Gereformeerd Weekblad” van 18 maart wijdt Prof. Herman Ridderbos een nabeschouwing aan de vele discussies, die er rondom het huwelijk van Prinses Beatrix zijn geweest. Een gedeelte van zijn artikel drukken wij hieronder af:

Ik vrees van een blijvende onverzoenlijkheid, ook in haar meest „legitieme” en nobele openbaring, zoals ik die in het stuk van ds. Nagel vind, een ongewilde, maar zeer welkome steun voor het republikanisme. Dat dit laatste in de deining rondom het huwelijk een aanmerkelijke rol heeft gespeeld, valt moeilijk te ontkennen. Het laat zich niet alleen aanwijzen in het relatief grotere aantal tegenstemmers en wegblijvers in de kringen van de P.S.P. en de P.v.d.A. (een verschijnsel dat uiteraard niet uit een sterkere afkeer van de Duitsers bij de linkse partijen dan bij de rechtse verklaard kan worden), maar ook uit de houding, die men aanneemt tegen de actie van de provo's op de trouwdag en voor de V.A.R.A.-televisie. De laatste lijkt mij op enigszins ander niveau ongeveer hetzelfde voor te staan als de eerste (d.w.z.: niets), zij het ook dat de provo's op straat met de gummiknuppel te maken kregen, de anderen de beschikking hebben over de officiële communicatie-middelen, waarvoor het Nederlandse volk belasting moet betalen. Zonder nu het achtbare republikanisme ook maar enigszins met deze straat- en ether-schenderij te willen identificeren, is het toch veelzeggend hoezeer bijv. minister Suurhof zijn alibi bij de hand heeft als de heer Roolvink vraagt, wat de P.v.d.A. tegen de "Zo is het"-uitzendingen denkt te doen. Het heet dan, dat de P.v.d.A. niets met de V.A.R.A. te doen heeft en verder wordt gewezen op het grote goed van de vrijheid van meningsuiting. Dat laatste is natuurlijk waar en het moet - terecht! - wel héél erg ver gaan eer de officier van justitie kan ingrijpen. Maar wat niemand overtuigt, is dat zolang de officier niet kan ingrijpen er dus niets aan te doen zou zijn en dat met name de P.v.d.A. niet had kunnen zorgen, dat er aan deze minderwaardige behandeling van het koninklijk huis voor de V.A.R.A. een eind kwam. De V.A.R.A. moest het eens

in zijn hoofd halen voor deze televisie zo met mijnheer en mevrouw Suurhof of Vondeling om te springen als men met de prinses en met het koningschap doet. Zij zou dan waarschijnlijk van de P.v.d.A. te horen krijgen, dat er in Nederland wel vrijheid van meningsuiting is, maar dat men de V.A.R.A. niet heeft opgericht om het eigen nest te bevuilen en dat de P.v.d.A. dáárvor ook niet zo getrouw voor het huidige omroepstelsel op de bres heeft gestaan. Soortgelijke overwegingen schijnen nu echter niet voor V.A.R.A. of P.v.d.A. te gelden, wanneer het koningshuis in geding is. Dan mag alles, zolang de officier van justitie er maar geen vat op krijgt. Want anders - aldus minister Suurhof - zitten we zo maar in de politie-staat.

Deze uiterste verdraagzaamheid, die men betracht, heeft daarom een kwalijke reuk: men zal zelf tegen het koningschap misschien geen enkel onoorbaar middel gebruiken, maar men weigert een vinger uit te steken als dit wel gebeurt. Ik dacht, dat hierin de kentering zichtbaar werd en dat daarom degenen, die - ik kom op het stuk van ds. Nagel terug - uit eerbied voor het huis van Oranje blijven protesteren tegen het huwelijk van prinses Beatrix, zich moeten afvragen, of zij hun doel niet voorbijschieten. In ieder geval: zolang het huis van Oranje ons ook thans dierbaarder is dan het vooruitzicht op een president, die om de zoveel jaren onder veel loven en bieden van het Nederlandse partij-wezen geboren moet worden en op grond daarvan dan voor onschendbaar zal moeten gelden, zullen wij op dit ogenblik goed moeten weten welke de gevolgen zullen zijn van blijvend verzet tegen het huwelijk, dat deze week is gesloten. Dat ditzelfde óók geldt van de politieke bondgenootschappen, die wij sluiten, is duidelijk. We zijn de heer Nederhorst nog niet vergeten en we zijn sindsdien wijzer geworden.

Sociaal kwaad

Hoe men het ook wil keren en wenden: de geldontwaarding is niet alleen een vaststaand feit, maar dit proces is kennelijk wat het tempo betreft in de achter ons liggende jaren versneld. Als de burgers in ons land allen in loondienst waren of als ondernemer werkzaam zijn (dan wel een vrij beroep uitoefenen) en tevens de kans krijgen de prijzen aan te passen, dan zouden de gevolgen voor het inkomen van iedere burger niet zo desastreus zijn. Dat kan uit onderstaande tabel over de periode 1951-1965 blijken.

Stijging in percenten

Landen	Prijzen	Lonen	Saldo Inkomen- stijging
U.S.A.	20	68	40
Canada	23	83	49
België	24	119	77
West-Duitsland	26	187	128
Zwitserland	28	60	25
Oostenrijk	43	163	84
Nederland	44	167	85
Engeland	58	91	21
Zweden	58	169	64
Italië	59	138	50
Frankrijk	64	217	94
Japan	75	208	76

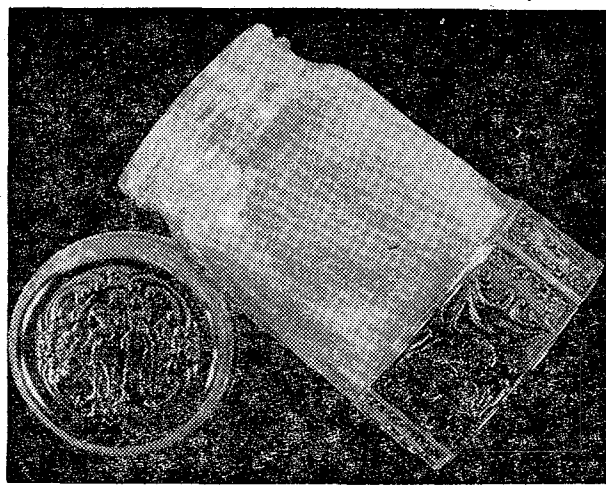
(Bron I.M.F.)

Hieruit blijkt duidelijk dat de mensen met vaste inkomens de dupe zijn. Het middel daartegen dat voorheen gehanteerd werd — belegging in aandelen — geeft onvoldoende uitkomst meer.

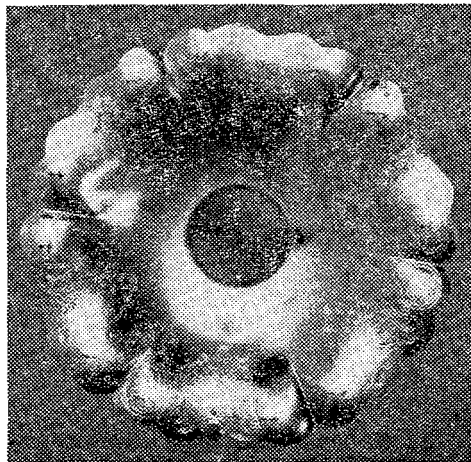
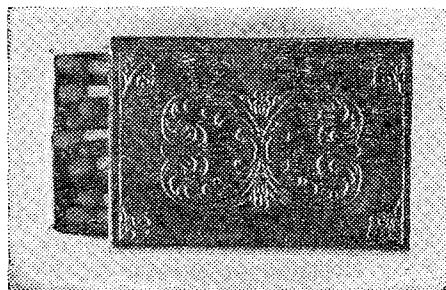
We achten dit ronduit een sociaal kwaad, dat de bijzondere aandacht van elk kabinet moet hebben. Het meest doeltreffend zou zijn als de oorzaken van de (wereld)inflatie op te sporen waren. Alleen dan kan men ten principale genezen. Maar zover is men helaas nog niet — al vordert men met deze studie. Daarom lijkt het dringend gewenst thans méér te doen aan het opvangen van de gevolgen van de muntontwaarding voor hen die van een vast inkomen moeten leven. Een deel van het saldo van de inkomensstijging (zie tabel) zou kunnen worden gebruikt ten behoeve van de inkomenspositie van de vaste inkomens-trekkers.

Maar dit zal niet mogelijk zijn zonder de hulp van de overheid naar het voorkomt. Misschien wel met een harde hand ten aanzien van de nu bevoorrechten.

Wij moeten naar een harmonieuze samenleving groeien.

Lepeltje 1 abonnee
Brievenopener 2 abonnees
Luciferschuif 3 abonnees
Bonbonschaal 4 abonnees
Jampothouder 5 abonnees

Op de man af ...

zijn de artikelen in NEDERLANDSE GEDACHTEN. Laat ook anderen hiervan kennis nemen. Werf daarom abonnees! Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 4,— per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.

Dr. Kuypersstraat 3, Den Haag.

FLITSEN
UIT HET
PARLEMENT

Wijziging successie rechten

Tweede
Kamer

Eindelijk verlichting voor weduwen

TOT in de late avonduren is gesproken over de voorgestelde wijziging van de successierechten. Hoewel er ten behoeve van deze wijziging een niet onbelangrijk bedrag mee gemoeid was - rond 25 miljoen gulden - waren er duidelijke en gerechtvaardigde wensen op dit terrein. Vandaar deze tijdsduur.

De Staatssecretaris dr. Hoefnagels (K.V.P.) bekende dat bij een nadere afronding van het vastgestelde beleid van het kabinet Cals, afgesproken was dat een aantal knelpunten bij de belasting op vererfd vermogen zou worden opgelost.

Hij had geen ongelijk toen hij stelde dat deze afspraak royaal was verwerkt in het ontwerp. Dat gaven alle sprekers toe: zowel van de zijde van de oppositie (CHU en VVD) als van de fracties die het kabinetsbeleid in beginsel willen steunen en dragen.

Het was dr. Lucas (KVP) die deze gelegenheid te baat nam nog eens duidelijk en ietwat dreigend de waarschuwend vinger op te steken tegen een „te veel ineens” wat de uitgaven betrof en een „te sterke belastingverhoging ineens” anderzijds.

Niet dat de Kamer of ook de staatssecretaris daarvan schrok. Zelfs niet de eigen fractiegenoten van dr. Lucas. Men kreeg de indruk dat hij de gelegenheid aangreep — een gelegenheid die hij niet voldoende had gekregen bij de algemene financiële beschouwingen eind vorig jaar — om zijn laatste waarschuwing te geven.

Dr. Lucas, die een bijzonder goede staat van dienst heeft als Kamerlid en gezag heeft, gaat de Kamer dit jaar

DR. LUCAS (K.V.P.)

... goede staat van dienst ...

verlaten. Hij zal beslist een lege plaats achter laten en men zal hem missen in de kamer.

Verlichting

Over de hele linie, voor wat betreft het gezin, is de druk van de successiebelasting verlicht. Niet dat de tarieven verlaagd zijn. Het Kabinet vond de oplossing in een sterke verruiming van de vrijstellingen.

Alle pensioenen ten behoeve van de weduwen en wezen zijn voortaan vrij. De AOW en AWW pensioenen blijven nu ook formeel buiten alle heffing en alle verminderingen van de vrijstellingen. Zij die een eigen weduwepensioen verzorgen, in de vorm van een lijfrente of een periodieke uitkering krijgen een vrijstelling van een kapitaalsbedrag tot 250.000 gulden, terwijl een bedrag van 10.000 gulden in elk geval vrij blijft. De vaste commissie van financiën had een suggestie daartoe van de CHU overgenomen en in de vorm van een amendement aan de Kamer voorgelegd.

Middenstand en vrij beroep

Het bedrag van deze wijziging van de successiebelasting werd door de heer Kieft (AR) gekarakteriseerd als een verlichting van druk met name voor de

Mr. Porthéine (V.V.D.)

beoefenaren van het vrije beroep en de middenstand.

Zij immers moeten kapitaal vormen ten behoeve van hun lopend beroep of onderneming. Zij moeten uit dit kapitaal óók hun weduwe en wees verzorgen. Het is daarom onrechtvaardig, niet sociaal bij vererving van dit zo dringend nodige kapitaal tussen echtgenoten en kinderen een groot bedrag aan successie te heffen.

Sterk vergrote vrijstellingen komen daaraan nu tegemoet.

Tezamen met de gewijzigde inkomstenbelasting — die ook ruimere mogelijkheden biedt tot „belastingvrije en vrijere” verzorging van eigen oude dag en weduwe en wezen pensioen — is de fiscale druk op dit stuk verzorging verlicht.

De vaste commissie van financiën heeft kennelijk voor de Kamer behan-

deling een onderlinge bespreking gehad. Verschillende amendementen immers werden door deze commissie ingediend.

Dat is een goede werkwijze. Tezamen is men tegenover het Kabinet sterker dan ieder afzonderlijk. De kans dat dergelijke amendementen worden aangenomen wordt groter. Zo is een amendement — oorspronkelijk van de AR Kieft — van de commissie om de natuurschoongoeieren fiscaal wat te ontzien eveneens aangenomen. Overigens volledig onbegrijpelijk dat het Kabinet zich daartegen verzette in een vroeger stadium. Die soepele regeling geldt wel voor de vermogensbelasting en

W. Scholten (CH.U.)

waarom dan niet voor de successiewet?

Een ander commissie amendement — ontsproten aan het CHU-brein — om pleegkinderen met eigen kinderen gelijk te stellen is zó ook aangenomen.

Een strijdpunt werd de vraag tot op welk tijdstip de nieuwe, gunstige regeling voor weduwen- en wezenpensioenen moest gaan werken.

De heer Kieft, daarbij gesteund door de heren Scholten (CHU) en Porthéine (VVD) was de overtuiging toegedaan dat de regeling behoorde terug te werken tot het tijdstip waarop de vorige Staatssecretaris een zekere toezegging had gedaan. Daartoe werd door hem een amendement ingediend. De PvdA vond dat overbodig en ongepast. Waarom alleen aan de weduwen gedacht en niet aan de anderen die nu ook in een voordeliger positie kwamen? Misschien ook zou vroeger ten behoeve van die weduwen in de particuliere sfeer iets zijn gedaan. Dan zouden ze „dubbel” voordeel genieten. Daarom kon o.m. een extraatje voor de weduwen en wezen tussen 1 juni en 31 december er kennelijk niet af.

De KVP wilde de kant van vervroeging evenmin uit. Vermoedelijk omdat de staatssecretaris tegen was.

Hij zag op tegen een verzwaring van de administratieve moeilijkheden en vond — ware het niet dat dat te veel zou kosten (een éénmalig bedrag van 10 miljoen gulden) — dat dan alle nieuwe vergrote vrijstellingen maar verder moesten terugwerken!

Het amendement Kieft (AR) werd toen verworpen.

G. A. Kieft (A.R.)

... ik wil best een deel van mijn vakantie besteden om — als het nodig is — mee te helpen de administratieve moeilijkheden op de belastinginspecties te overwinnen; het gaat om de positie van weduwen en wezen ...

Elke dag komen aanmeldingen van nieuwe leden op het bureau van de A.R. partij binnen. Dat is prachtig. Maar zij moeten ook goede voorlichting hebben. Werft daarom abonnees op ons blad. Een bon vindt u op pag. 4.

... maar nu moet u eens origineel TARVO moutbrood nemen en proeven hoe mals dat is en ... hoe veel langer mals dat TARVO blijft!

wanneer de kwaliteit moet beslissen... vraag dan

KG koffie

in het luchtdichte goudmetaal folie pak

KG om de kwaliteit!
KANIS & GUNNINK - KAMPEN

In prima boter en kaas, steeds de baas, alle soorten groot en klein, komen uit de IJssel- en Lekstreek fijn.

A. VAN HOUWELINGEN
MOORDRECHT

Telefoon 305 (01827). Westeinde 117

MIDDENSTAND EN POLITIEK

EIGENLIJK spreekt men niet zo gemakkelijk meer van middenstander. Vroeger was dat allemaal zo anders. De middenstander was toen bij uitstek de man van het zelfstandig ondernemerschap, de man die risicodragend was en die dit vaak deed zonder de hulp van personeel. Tegenwoordig is dat zo niet meer. Middenstanders, die geen personeel in dienst hebben, kunnen in tal van gevallen haast niet meer meedoen. Hur, bedrijven zijn te klein geworden om de economische ontwikkelingsgang bij te kunnen houden. Het bedrijf levert dan dikwijls geen bestaan meer op.

Tal van middenstandszaken zijn in de loop der jaren met de tijd mee gegroeid. Een staf van personeel is aanwezig om de taken in de onderneming goed te doen functioneren. Men spreekt dan eigenlijk al niet meer van een middenstandsbedrijf, maar van een middelgrote onderneming. En zo kent men ook in deze tijd aan de ene kant nog dat kleine middenstandsbedrijf, dat zo sterk getypeerd wordt door die ene ondernemer, die met behulp van vrouw en kinderen nog ziet te maken wat er van te maken valt, terwijl men aan de andere kant dat steeds opnieuw bij de ontwikkeling van de tijd aangepaste middelgrote bedrijfstype naar voren ziet komen. Men spreekt daarom ook veel gemakkelijker van „midden- en kleinbedrijf” dan van „middenstand”. De naam „midden- en kleinbedrijf” is zo langzamerhand gemeengoed geworden in Nederland.

En toch is temidden van dit ontwikkelingsproces zowel voor het kleine als het middelgrote bedrijf duidelijk komen vast te staan, dat het karakteristieke van beide bedrijfstypen voorshands blijft: **het zelfstandig ondernemerschap.**

In het Middenstandsprogram 1963 van de C.H.U. wordt hiervan zo duidelijk gesteld:

„De Christelijk-Historische Unie meent dat het zelfstandig ondernemerschap, tot uiting komend bij het midden- en kleinbedrijf, ook in de moderne maatschappij een onontbeerlijk element vormt”.

Natuurlijk wordt deze stelling van onze zusterpartij door iedere A.R. van harte onderschreven.

Maar, daarmee zijn we er nog niet. De ondernemer in dat midden- en kleinbedrijf leeft niet zomaar ergens op een eiland, maar staat midden in het rijke, volle maatschappelijke leven.

Hij is wel heel sterk betrokken bij het economisch ontwikkelingsproces, dat zich met name in de na-oorlogse jaren

zo sterk heeft gedemonstreerd.

En de economie van een land is geen zaak, die maar aan zichzelf kan worden overgelaten. Naarmate het economisch leven gecompliceerder van inhoud wordt zal ook de plaats en de functie van de overheid daarin des te duidelijker tot uitdrukking moeten komen.

En het midden- en kleinbedrijf zal in deze tijd zonder de hulp en de steun van de overheid nog niet zo gemakkelijk een waarborg ontvangen, dat het zelfstandig ondernemerschap zijn plaats in de maatschappij kan behouden.

Dát moeten de ondernemers zelf heel goed weten.

Ze hebben met de politiek te maken, ook al zien ze dat zelf niet altijd even duidelijk.

De overheid en het midden- en kleinbedrijf

Zodra we over de plaats van de overheid spreken in verband met de functie en de belangen van een groep van de

bevolking, zitten we eigenlijk al midden in de politiek. Het gaat er daarbij om, dat duidelijk wordt vastgesteld, waar dat contact van deze bevolkingsgroep met de overheid nu precies bepaald moet worden. Het is immers duidelijk, dat de overheid niet zomaar lukraak bepalingen kan vaststellen, zo van geval tot geval. Een overheidsingrijpen vraagt om een duidelijk gericht beleid. En de overheid heeft met zoveel groepen van de bevolking te maken. Daarom moet de overheid vaak ook zo behoedzaam en voorzichtig te werk gaan. Natuurlijk mag dat aan de duidelijkheid van het beleid geen afbreuk doen.

Met het midden- en kleinbedrijf ligt dit alles nog eens extra moeilijk, omdat dat midden- en kleinbedrijf zo'n moeilijk grijpbare zaak is. Er zijn tientallen branches, die een grensgebied kennen, waarbij het spel van de concurrentie tussen deze branches steeds de voortdurende aandacht van de ondernemers vraagt.

Maar ook binnen de branchegrenzen is er naast economische samenwerking ook nog de vrije concurrentie. Inderdaad, het midden- en kleinbedrijf is op zichzelf een gecompliceerd geval. Men zou haast geneigd zijn te zeggen, dat op dit terrein wel in het bijzonder veel wijsheid en inzicht bij de betrokken overheidspersonen vereist is, om de juiste beslissingen te nemen.

En juist daarom is het zo van belang, dat de overheid haar beleid met betrekking tot het midden- en kleinbedrijf voert in nauw overleg met het georganiseerde bedrijfsleven. En dat gebeurt gelukkig.

Maar, zo zal men vragen, waar liggen nu de aanrakingspunten tussen de overheid en het midden- en kleinbedrijf?

Als men dan wil spreken van een duidelijk gericht beleid, dan zal het ook duidelijk moeten zijn waar de relatie overheid-middenstandsbedrijfsleven te vinden is.

Deze relatie is er in tweeërlei opzicht. Men spreekt n.l. van een algemeen sociaal economisch beleid, ook wel integratiebeleid genoemd en van een specifiek middenstandsbeleid.

Het algemeen sociaal-economisch beleid is, zoals de naam al doet vermoeden, gericht op de bevordering van de belangen van onze nationale economie in zijn geheel. Maar, al is dit beleid als zodanig gericht op de totaliteit, juist daarom zal er in dit algemene beleid ook voortdurend gedacht moeten worden aan de belangen van het midden- en kleinbedrijf.

Zou dit algemene beleid uitsluitend of eenzijdig gericht zijn bijvoorbeeld op de belangen van de werknemers, dan zou met het begrip „integratie” de spot worden gedreven. Bij dit integratiebeleid zal de overheid bij elke te nemen beleidsbeslissing mede de overweging hebben te betrekken, welke consequenties deze beslissing voor het midden- en kleinbedrijf heeft.

Dit integratiebeleid wordt wel eens het kernpunt van het middenstandsbeleid genoemd (zie b.v. de Tweede Middenstandsnota-1959).

Naast dit integratiebeleid is er het specifieke middenstandsbeleid, waaronder verstaan worden al die op het midden- en kleinbedrijf gerichte maatregelen, die een betere bedrijfsvoering mogelijk maken en een ordelijk economisch verkeer voorstaan.

Het integratiebeleid

Het integratiebeleid moet nog meer gepreciseerd worden. Met de indeling, zoals deze hiervoor is aangegeven, weet men nog niet waar men nu aan toe is.

Duidelijker wordt het wanneer we aangeven, op welke fronten het integratiebeleid voor het midden- en kleinbedrijf vandaag de dag zo belangrijk is.

We noemen hiervan de maatregelen betreffende:

- het prijsbeleid;
- het loonbeleid;
- het mededingingsbeleid;
- de belastingen;

e. de sociale verzekering;

f. het onderwijs;

Men ziet, allemaal punten, die niet uitsluitend het midden- en kleinbedrijf raken, maar toch wel punten, waar het midden- en kleinbedrijf toch zeer in het bijzonder mee te maken heeft.

Er is in de kring van het georganiseerde middenstandsbedrijfsleven wel eens gevraagd om een speciale minister voor het midden- en kleinbedrijf, juist omdat men de vrees koesterde, dat de belangen van het midden- en kleinbedrijf te weinig de aandacht van de overheid hadden. Er moet bij het integratiebeleid immers met zoveel groepen gerekend worden?

Bij het prijsbeleid mag het niet zo zijn, dat het midden- en kleinbedrijf als de laatste schakel voor de consument het zwaarst de last van dit beleid heeft te torsen. Waar ligt het criterium bij het bepalen van een rechtvaardige prijs? Licht dat in een rechtvaardige beloning voor de arbeid en het risico, dat door de ondernemer en zijn mensen zijn verricht, resp. gedragen? Of is een globale kennisname van de vermogensontwikkeling van de ondernemers in dit midden- en kleinbedrijf een voldoende richtlijn? Een vermogensontwikkeling overigens, die alleen reeds door de bevestiging van de niet-uitgegeven premieën voor een redelijke oudedagsverzorging in de eigen onderneming duidelijk moet wijzen op een jaarlijkse vermeerdering.

Wanneer men het eerste uitgangspunt als juist aanvaardt, waar ligt dan de norm? Stelt men het middelgrote bedrijf met 40 man personeel dan als norm of is er voor de kleinste onderneming ook nog een redelijk bestaan mogelijk? Mogen overuren en uren van medewerkende vrouw en kinderen ook nog ingecalculeerd worden of vallen deze tussen wal en schip? Moet het bedrijf de ruimte krijgen om uit de winsten ook bij verdere uitgroei van de bedrijven de vermogensstructuur van de onderneming mee te laten uitgroeien?

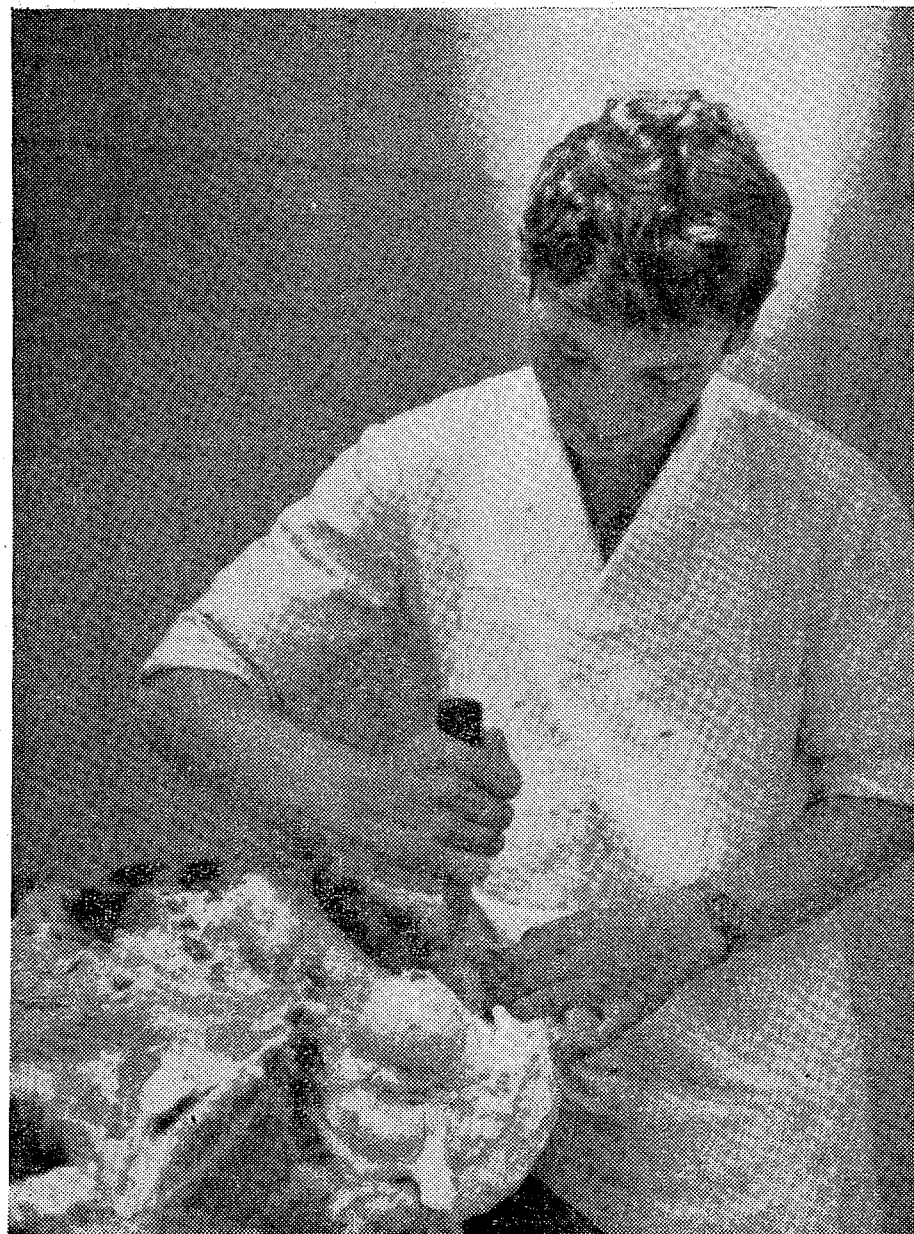
De vragen vermenigvuldigen zich, wanneer men op dit terrein eenmaal begint vragen te stellen.

Met het loonbeleid is het al precies zo. Mag bij het bepalen van het loonbeleid ook de vraag gesteld worden of het midden- en kleinbedrijf in staat is het snelle tempo van de laatste jaren bij te houden? Is het redelijk om op een gegeven moment alleen reeds terwille hiervan eens aan te dringen op een zekere matiging, op de mogelijkheid tot enige consolidatie? Het is toch integratiebeleid?

Mag men dan stellen, dat de zwakken maar moeten afvallen en maar schadeloos moeten worden gesteld door middel van een saneringsfonds? Hoe dankbaar we ook zijn voor de instelling van dit fonds, toch mogen we ook wel eens bedenken, dat achter iedere aanvraag om een saneringsuitkering veelal een berg van leed en ellende verscholen gaat. Het graag ondernemer willen blijven en toch niet kunnen bijhouden! Dát ziet men meer dan eens. En dan hoort men ook wel eens de verzuchting: Kon het nu werkelijk niet anders, moest die ontwikkeling zo snel gaan? Was de soepelheid aan het loonfront vaak niet tegengesteld aan de onwrikbaarheid aan het prijzenfront? Deze vragen worden gesteld, niet steeds geheel terecht, maar toch ook lang niet altijd geheel ten onrechte.

Het mededingingsbeleid heeft nog maar enkele jaren geleden de belangstelling gehad in verband met het ingrijpen van de overheid met betrekking tot de verticale prijsbinding. Ondernemersafspraken werden onverbindend verklaard, omdat daarin een aantasting van de vrijheid van de consument werd gezien.

Leven we in de eeuw van de consument? Of kan de vrijheid van de consument ook zo centraal worden gesteld, dat men zich de vraag mag stellen of er ook nog een vrijheid van de ondernemer is om zich samen met collega's-branchegenoten, dikwijls uit economische noodzaak, in de vorm van bepaalde vormen van economische samenwerking te verenigen. Mag deze vrijheid alleen worden genoten als ze toegestaan is nadat erom gevraagd is? Wat hebben dan de werknemers een veel grotere mate van vrij-

heid in. N
beletter m
om dan.

Bij poli
om vonden
uitzondmak
overheer r
fiscaal voo
kleinbedrij
ten reëde l
den- enrijf.

Is deliti
richt, ddd
de algem
kan bij w
juist b
lijkbedrij
en inva
worden t
die wel h
nancie
die te int
weinig hot
quantit
drijf?

Bij lijs
kleinbedr
sterke ad.
wordt h
zou erve
beurent
mersonov
delbaam
gen. Cs n
gen wu
neutra
dat delis
moeizang
er wele
sector dn
Is de sle
heid oin
gewee

Uitvo
campag
te
voor ot
met lok

in. Niemand die dat zal
maar over zal denken
dalen.
ij politiek is het moeilijk
voren- en kleinbedrijf een
omaken. Toch zal de
rhar maatregelen, die in
aal voor het midden- en
nbelang zijn, ook moe-
reke positie van het mid-
- enrijf.

delitiek wel zodanig ge-
t, midden- en kleinbedrijf
algemische ontwikkeling
bijwerkt deze politiek
t bij. Zijn b.v. de moge-
nedervroegde afschrijving
invrek niet teveel ge-
den beleidsinstrumenten,
wel het kader van de fi-
cien van de overheid, maar
te integreerd zijn, die te
n houden met de conse-
ntie midden- en kleinbe-
f?

ij hijs ziet het midden- en
nhet algemeen nog een
kehd. Deze achterstand
dt ingehaald, maar toch
erveel meer moeten ge-
rent christelijk onderne-
sorwél op lager als mid-
pa moet meer ruimte krij-
. Os moeten niet gedwon-
wruik te maken van zgn.
trapromis-onderwijs, om-
delistelijke scholen zo erg
zizing kunnen komen. Is
wele gesubsidieerd in de
or ondernemersonderwijs?
le sle invloed van de over-
l ein voldoende duidelijk
reef.

itverwoord voor koopjeshalers. Gesteund door een enorme reclame-
pales weer voor bijna niets de deur uit". Sommigen hebben het er
acht voor de deur van de winkels door te brengen op jacht naar
losterde artikelen: een kostuum voor 99 ct. of een fauteuil voor f 1,95.

Bij de in te voeren maatregelen op
het terrein van de sociale verzekering
komt de ondernemer in het midden- en
kleinbedrijf steeds in twee gedaanten
naar voren, allereerst als werkgever
voor het personeel, dat bij hem in dienst
is, daarna als zelfstandige. De verzwa-
ring van lasten zowel van het ene als
het andere moest door opvoering van de
produktiviteit gedekt worden. Was dit
altijd wel voldoende mogelijk?

Uit het bovenstaande blijkt wel dui-
delijk, dat het integratiebeleid, waarbij
ook het midden- en kleinbedrijf zo dui-
delijk is betrokken, zo gemakkelijk aan-
leiding geeft tot het vormen van knel-
punten.

Het specifieke middenstandsbeleid

Tot het specifieke beleid kunnen ge-
rekend worden:

- 1e. maatregelen ten behoeve van een
goede bedrijfsuitoefening;
- 2e. maatregelen ten behoeve van een
ordelijk economisch verkeer.

Tot de eerst groep van maatregelen
rekent men:

- a. de Vestigingswet Bedrijven;
- b. maatregelen betreffende de krediet-
verlening;
- c. maatregelen verband houdende met
de vestigingsplaats van de onderne-
ming;
- d. de voorlichting ten behoeve van het
midden- en kleinbedrijf.

Tot de tweede groep van maatregelen
behoren:

- a. de Winkelsluitingswet;
- b. de Uitverkopenwet;
- c. de Wet beperking cadeaustelsel;
- d. de Wet op het Afbetalingsstelsel.

We volstaan wat dit punt betreft met
het aangeven van de punten. Reeds de-
ze punten geven duidelijk aan, dat het
beleid hier van een andere aard is. De
maatregelen zijn hier meer specifiek op
het midden- en kleinbedrijf gericht.

Temidden van al deze maatregelen zal
de ondernemer in het midden- en klein-
bedrijf zijn weg moeten zoeken. Hij zal
kennis moeten dragen van de aanra-
kingspunten tussen overheid en midden-
en kleinbedrijf.

Bij deze aanrakingspunten zal hij
moeten weten, dat hierbij van centraal
belang is de vraag naar de plaats en de
functie van de overheid in ons leven,
terwijl evenzeer voor het midden- en
kleinbedrijf moet aanwezig zijn de
mogelijkheid van gelijke kansen van klein-
bedrijf en grootbedrijf. Bij deze centrale
punten speelt het uitgangspunt, dat men
in de politiek kiest, een belangrijke rol.

Bij de A.R. partij gaat het steeds
weer om de vraag om te zien naar
de juiste uitoefening van de func-
tie van de overheid en om het
erop toezien, dat er geen belangen
van bepaalde bevolkingsgroepen
dreigen in de knel te komen.

Deze punten zijn in een dyna-
mische tijd als waarin wij nu le-
ven bepaald niet zo gemakkelijk
te vinden. Dat vinden vraagt een
voortdurend observeren van de
bewegingen, die er in het verkeer
tussen overheid en onderdanen
aanwezig zijn. Het gezamenlijk in
een partijverband zo bezig zijn
kan niet anders dan vrucht-
dragend zijn voor ons land en volk,
juist omdat men in deze partij
ook in deze dingen zich wil laten
leiden door een vast beginsel.

Dat beginsel vraagt steeds op-
nieuw weer om concretisering.
Daarom zullen we voortdurend op
ontdekking uit moeten om te zien
of er ook knelsituaties dreigen te
ontstaan, of er ook medemensen
in nood komen te verkeren. Zo
kan ook onze partij anno-1966
zijn „het volk ten baat”!

Waarschuwing en opdracht

VLAKE voor de Statenverkiezing zei iemand tegen mij:
als jullie A.R. gelijk blijven, hebben jullie in feite
winst. De uitslag van 23 maart heeft de A.R. landelijk
gezien, nagenoeg hetzelfde percentage stemmen doen
behalen als bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1963.
Toch ben ik niet bereid te zeggen dat wij dus gewonnen
hebben.

Het is bij deze stembus een wonderlijke zaak ge-
weest. Velen hebben gezegd en geschreven dat er eigen-
lijk over de nationale politiek is gestemd. Is dat waar?
In ieder geval is het een feit dat de provinciale aange-
legenheden nauwelijks een
rol van betekenis hebben ge-
speeld. Toch geloof ik even-
min dat het beleid van het
huidige kabinet de kiezers
hun uitspraak hebben inge-
geven.

Het waren mijns inziens
wel nationale aangelegenhe-
den, doch niet zozeer de
hoofdpijnen van het kabi-
netsbeleid, die de stembus deden spreken op een wijze
die na 1945 nooit eerder is voorgekomen.

Die nationale aangelegenheden kan men in twee groepen on-
derscheiden. De eerste groep wordt bepaald door gebeurtenissen,
die hopelijk van voorbijgaande aard zijn. Daarom waren ze na-
tuurlijk nog niet zonder belang, maar toch kan men ze anders
beoordelen dan de tweede groep.

Die eerste omstandigheid wordt gevormd door de gebeurtenis-
sen rondom het huwelijk van prinses Beatrix. Daar hangt ook de
kwestie van de gezagshandhaving nauw mee samen. De A.R.
Partij is hierover duidelijk geweest en dat is bij de stembus
beloond. De P.v.d.A. en de V.V.D. waren in dit opzicht - zacht
gezegd - beslist niet duidelijk, althans niet in alle geledingen en
vooral daarom heeft de P.v.d.A. (een regeringspartij) verloren
en heeft de V.V.D. (een oppositiepartij) niet gewonnen.

De C.H.U. was op het punt van koningsgezindheid en gezags-
handhaving wel duidelijk. De heer Beernink heeft via een inter-
view in "De Telegraaf" zelfs getracht die duidelijkheid ten koste
van andere partijen (o.a. de A.R.) nog te vergroten en ook dat
heeft vruchten afgeworpen.

Ook de "vrucht" van het bedanken als partijlid van de heer
Houwaart, die deze wijze van stemmen-oogsten blijkbaar niet
voor zoete koek slikte. De gebeurtenissen die ik hier bedoel
hebben zich voor het overgrote deel buiten het parlement afge-
speeld. Zij hebben bij zeer velen de doorslag gegeven. Indien
hoofdzakelijk de oppositie tegen het sociale, economische, finan-
ciële beleid van het kabinet de uitslag zou hebben bepaald, dan
zouden C.H.U. en V.V.D. beide hebben moeten winnen. Immers
beide partijen hebben gelijkelijk beweerd dat de Overheids-
uitgaven veel te hoog zijn en dat het kabinet kalmer aan moet
doen. Hoewel ze dus ongeveer hetzelfde beweerden, won de een
en bleef de ander gelijk. Dat kan mijns inziens alleen verklaard
worden zoals ik het zojuist deed.

Oppositie voeren

De kiezers hebben blijkbaar de parlementaire oppositie van
C.H. en V.V.D. minder ernstig genomen.

Vorige week, bij het melkprijs-debat werd zonneklaar, hoe
betrekkelijk de vermaning om minder Overheidsgeld uit te geven
is. Tijdens dat melkprijs-debat wilden de C.H. zowel als de V.V.D.
de regering immers juist dwingen meer geld uit de schatkist te
halen om de richtprijs te verhogen. Het zou beter met dat oppo-
sitie-beleid gestrookt hebben indien men aangaf voor welke
concrete zaken de Overheid minder geld zou moeten uitgeven.
De V.V.D. heeft op dit punt een mislukte poging gedaan, door
middel van het plan-Joekes. De C.H.U. heeft zich aan een dergel-
ijke opzet zelfs niet gewaagd. Zij hield het op algemeenheden.
En nu de nieuwe fractievoorzitter van de V.V.D., de heer Tox-
peus telkens weer laat blijken dat hij de V.V.D. graag weer
regeringspartij zou doen worden, is wel duidelijk dat de kloof
tussen regering en oppositie niet zo onoverbrugbaar is als men
het probeert voor te stellen. Bij de begrotingsbehandeling van dit
najaar zouden daar wel eens interessante dingen over waar te
nemen kunnen zijn. Maar zover zijn we nog niet.

Het Boerenpartij-probleem

De stembusuitslag van 23 maart heeft als tweede, en mijns in-
ziens ingrijpend verschijnsel, het probleem van de Boerenpartij
naar voren gebracht. Bijna een half miljoen mensen stemden op
de koekoek-kandidaten. Van hen had alleen de heer Koekoek
zelf vóór 23 maart al zitting in de Provinciale Staten. Over zijn
beleid in de Gelderse Staten hebben pers, radio en televisie
echter nauwelijks gerept. Ook hier moet dus de nationale situatie
bij zijn kiezers de doorslag hebben gegeven.

Als ik die half miljoen kiezers even losdenk van de Boeren-
partij, dan weiger ik dikke woorden als "anti-democraten" of
"nihilisten" te gebruiken. Dat zijn ze in overgrote meerderheid
beslist niet. Ook de heer Koekoek zelf is geen N.S.B.-er geweest,
al kan ik niet van verscheidene personen in zijn naaste omgeving

De woensdag na Pinksteren, woensdag 1 juni a.s., is voor ons allen een belangrijke dag. De dag van de gemeenteraadsverkiezingen 1966.

In de Pinksterweek zijn er echter heel wat mensen, die dan met

meentesecretarie kunnen worden ingeleverd, is woensdag 18 mei a.s.

Moeilijker is het voor degenen, die met vakantie willen en niemand voor zich bij volmacht kunnen laten stemmen. Deze personen staan voor de keus: (even) terug-

Woensdag na Pinksteren

vakantie plegen te gaan.

Daarbij zal het voor sommigen moeilijk zijn om **nóch** die vakantie, **nóch** die verkiezingen in het gedrang te laten komen.

Het gemakkelijkst hebben het natuurlijk degenen, die in de gelegenheid zijn een ander voor zich bij volmacht te laten stemmen. Zij kunnen rustig met vakantie gaan. De allerlaatste dag, waarop formulieren voor het stemmen bij volmacht — geheel ingevuld — ter ge-

komen van vakantie of hun stem verloren laten gaan, met als mogelijk gevolg het verlies van een zetel van onze partij in een gemeenteraad. Wilt u als u in deze moeilijke positie komt te verkeren tóch kiezen voor het komen uitbrengen van uw stem? Een zetel kan van één stem — uw stem — afhangen. Wij willen — beseffend wat wij vragen — een zeer klemmend beroep op u doen: laat uw stem niet verloren gaan.

• **vervolg van pag. 7**

hetzelfde getuigen. Maar niet om hen maar om hun kiezers is het mij in de eerste plaats begonnen.

Waarschuwing

Blijkens de verslagen in de kranten van vandaag over het debat Koekoek contra Van der Ploeg in Beerta, probeerden de boeren-knokploegen hun leider daar een beter figuur te doen slaan dan het de heer Koekoek verging in de strijd met minister Biesheuvel tijdens het melkprijs-debat in de Tweede Kamer. Als de heer Koekoek het voortaan van knokploegen moet hebben, zullen van vele kiezers de ogen snel open gaan. Dan zal zijn partij haar optreden in het land moeilijk meer democratisch kunnen noemen. Het optreden in Beerta is een waarschuwing en een uitdaging voor heel ons volk.

Negatief

De bestaande partijen en vooral ook de Overheidsorganen moeten een stevig handje helpen om de Koekoek-kiezers van het door hen ingeslagen pad te doen terugkeren. Die kiezers hebben hun stem laten bepalen door **onlustgevoelens**. Dat staat voor mij vast. Even duidelijk is, dat deze gevoelens bij ieder van hen niet door één en hetzelfde feit werden veroorzaakt. Ergens in hun leven zijn deze mensen tegen een muur gelopen en hebben zij zich daarbij blijvend bezeerd.

Een muur van ambtelijke onverschilligheid, een muur van financiële pech. Ze hebben een gevoel van persoonlijk gepasseerd zijn opgedaan of iets dergelijks. Dat hebben zij de bestaande orde niet in dank afgenomen en daarom stemden ze zoals ze deden. Uit negatieve en niet uit positieve overwegingen. Want de politieke idealen van de Boerenpartij zijn op een Nederland van de vorige eeuw afgestemd en niet op deze tijd. Ieder van ons heeft wel eens ervaringen, die irriteren. Dat hebben de Koekoek-kiezers ook ondervonden en zij hebben het bij de stembus afgereageerd. Dat kan de Boerenpartij niet belonen, maar het moet ons wel iets zeggen.

Wat is het antwoord van onze samenleving op dit alles? Naar mijn mening is dit antwoord een opdracht. Deze namelijk dat wij leren inzien dat ook de Overheid, met al haar ambtenaren en voorschriften, er niet is om te heersen, maar om te dienen. Daarvan moet die Overheid ten duidelijkste blijk geven. Concreet gezegd, als een ambtenaar, ook al moet hij "neen" zeggen, niet de kunst verstaat om die beslissing meer aannemelijk te maken voor de mens die aan zijn loketje staat, dan is hij geen goede vertegenwoordiger van de Overheid.

Dit simpele feit moet in alle Overheidsregionen tot leidraad worden verheven. Ook bij taak-beoordelingen, bevorderingskansen en benoemingen. Dan bouwen we aan een christelijke samenleving, waarin minder mensen zich kneuzen aan de onmisbare en steeds onmisbaarder wordende Overheidsinstellingen. Maar hun beleid moet de burger ten goede zijn. Gelukkig zijn er ook heel veel tactische ambtenaren en goed functionerende Overheidsinstellingen. Anders zouden er nog veel meer Koekoek-kiezers zijn. De A.R. fractievoorzitter, de heer Roolvink, heeft bij de begrotingsbehandeling in oktober 1965 gezegd dat de schijnwerper veel feller op eventuele onjuistheden in het Overheidsapparaat moet worden gericht.

Maar er is ook een andere opdracht. Om de moeite en zorgen van vele kleine zelfstandigen beter te kunnen beoordelen, heeft onze partij reeds lang vóór 23 maart een werkgroep midden- en kleinbedrijf ingesteld, die meehelpt om de vele plooiën die de samenleving van 1966 nog ontsieren glad te strijken. Wij gaan daar mee door, want wij willen niet alleen de vinger vermanend naar anderen uitsteken, maar ook de hand in eigen boezem steken. Dat dit nodig is, werd opnieuw duidelijk op 23 maart. Want de stembusuitslag was een waarschuwing en een opdracht. Als partij die belijdt dat Christus alle macht gegeven is, pogen wij die opdracht te volbrengen in Zijn kracht.

ZOETERMEERS ROEM
de fijnste margarine
GEBR. VAN DER SPEK N.V.

TE KOOP

Wij hebben nu bouwvergunning voor enkele woningen in Wierden. Met de bouw wordt begonnen. Deze prachtige

DUBBELE WOONHUIZEN,

met moderne garage, aardige tuin, vaste vliering-trap, ruime badkamer enz. zijn te koop.

Inlichtingen Fa. Gebr. KOLKMAN, Rijssensestraat 60, WIERDEN. - Telefoon 05496 - 1490.

**ADRESSEN VOOR
HANDEL EN INDUSTRIE**

Houdt u
van uw

koeien,
kippen en
varkens?

Wij ook!

Daarom leveren wij u
rundvee-
pluimvee-
en varkens-
voeders

Fa. W. H. H. v. d. Born & Co

GRAANHANDEL
Terschuur - Tel. 03426 - 303

Schudden? Goed
Goed schudden? Beter
Ideaal schudden? .. Eureka

N.V. „Eureka“ Landbouwmachinefabriek

voorheen Fa. J. v. d. WOUDE
DRACHTEN

GETRON N.V.

Binnenlandse- en internationale transporten.
Partijgoederen — zwaar transport — bulktransport
AMBACHTSTRAAT 4 — SPIJKENISSE
Telefoon 01880-2929. Telex 22642.

„MIEDEMA“ landbouwwagens
„MIETRA“ transporteurs enz.

Vraagt vrijblijvend telefonisch, schriftelijk, of persoonlijk inlichtingen, of brengt een bezoek aan ons bedrijf.

L. S. MIEDEMA

LANDBOUWWERKTUIGEN N.V.
WINSUM - FRIESLAND - TEL. 05173 - 241 *

Prins N.V. - Dokkum

(METAALVERWERKENDE INDUSTRIE)

Fabrikant van:

- WIELEN voor automobielen en andere voertuigen
 - KOUDGEWALSTE PROFIELEN
 - GEPROFILEERDE BUIZEN
 - GASFLESSEN EN ANDERE DRUKVATEN
- Telefoon 05190 - 2043

HYDRAULISCHE PERSEN

IN ALLE UITVOERINGEN

Circa 400 in Nederland geplaatst

HYDRO-SPECIALISTEN - TECHN. BUREAU

T. MOOI

Telefoon 05960 - 2051 - Postbus 12 - Appingedam

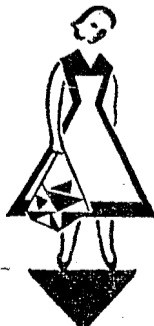
Kinderstoelen- en BOxen FABRIEK

EN KINDERLEDIKANTJES

ZEVENAAR (Gld.)
Telefoon 08360 - 3575

Verkrijgbaar bij de bekende zaken

GRAAFSTROOM

melk
in papierverpakking

- ◆ smakelijk
- ◆ hygiënisch
- ◆ gemakkelijk

LiSaPak

aangewezen voor kantine en school

waarborgmerk van wetenschappelijk verantwoorde genes- en verzorgingsmiddelen voor kleine en grote

HUIDSIEREN

Veerlaan 17-23 - Rotterdam

Een jonge kiezer geeft enkele opmerkingen over

DE ALGEMENE BIJSTANDSWET

DE laatste tijd is er wel erg veel geschreven over de Algemene Bijstandswet. Met name kwam hierbij naar voren de vraag waarom er slechts in zo weinig gemeenten een Commissie van Advies was gekomen.

Ook van de zijde van de Staatssecretaris van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk is hier aandacht aan besteed. In een aan de gemeentebesturen gerichte brief heeft hij zelfs verzocht om zo mogelijk te bevorderen dat er een Commissie van Advies zou komen in iedere gemeente.

Ook door de vakorganisaties is geappelleerd over het dikwijls ontbreken van deze commissie.

Als men al het geschrevene op zich heeft laten inwerken, vraagt men zich af of het in brede lagen van onze bevolking duidelijk is geworden wat nu precies is bedoeld.

Te hoog gespannen

Bij de inwerkingtreding van de Algemene Bijstandswet op 1 januari 1965 zijn de verwachtingen in het algemeen toch wel te hoog gespannen geweest.

Er veranderde in grote delen van het land nauwelijks iets op het terrein van de financiële hulpverlening. Dit is, dacht ik, ook heel begrijpelijk.

In de gemeenten waar de vroegere Armenwet naar de geest van 1964 werd uitgevoerd kon weinig veranderen. Daar was de Algemene Bijstandswet feitelijk slechts de bekrachtiging van het praktisch gebruik.

In de gemeenten waar de hulpverlening voor 1965 mondjesmaat werd gehanteerd, veranderde ook al weinig,

omdat men zich daar ging houden aan de door de minister gegeven minimumbedragen. Overigens slechts enkele minima!

De uitgaven voor b.v. maatschappelijk verkeer — en hoe rekbaar is dit begrip niet — kunnen gemeentelijk worden gezien.

Het lijkt mij dat bij de hantering van deze minima het dikwijls bijna onmogelijk zal zijn om in het noodzakelijk levensonderhoud te voorzien, laat staan in de noodzakelijke kosten van het bestaan, welk begrip nog veel ruimer is.

Wat is er dan veranderd?

Het antwoord moet naar mijn mening zijn dat het verlenen van bijstand nu een rechtsplicht van de overheid is geworden met de beroepsmogelijkheid voor de belanghebbenden. Men zal dan ook niet moeten schromen deze weg te kiezen, als men meent dat er onrecht wordt bedreven.

Deze rechtsplicht houdt ook in dat een zo groot mogelijke openheid betracht zal worden. Gelukkig zijn er reeds gemeenten, waar de richtlijnen, die bij de berekening van de hoogte van de bijstand, worden gebruikt ter inzage liggen bij de sociale dienst van de gemeente of — eventueel tegen betaling van leges — verkrijgbaar zijn.

Onjuiste houding

Bij de discussies over deze zaak zal er begrip voor moeten bestaan, dat er nog velen zijn, die slechts schoorvoetend naar „de gemeente” gaan. Men zal zich bewust moeten worden dat deze houding onjuist is. Het is bepaald niet nodig zich ervoor te schamen als men buiten zijn schuld in moeilijke financiële omstandigheden is gekomen. Het is geen zaak van aankloppen en steun-vragen, maar volledig een zaak van een beroep doen op de overheids-rechtsplicht.

Dit betekent, dat die gemeentelijke overheid zijn klanten goed zal moeten ontvangen en er naar toe moet werken dat de klant in een behoorlijke ruimte

wordt ontvangen en te woord gestaan. Dat betekent ook dat een gesprek achter het loket, van waaruit ook andere aanwezigen mee kunnen luisteren, zonder meer af te keuren valt.

Voor de raadsleden ligt hier m.i. de taak om attent te zijn op deze zaak en zo nodig stappen te ondernemen om tot een zo goed mogelijke uitvoering te komen.

Een brug

De Algemene Bijstandswet heeft de mogelijkheid geschapen voor een Commissie van Advies, die het gemeentebestuur adviseert over de algemene beleidslijnen, rondom de bijstandsverlening.

De taak ligt echter veel ruimer. De commissie behoort in wezen een brug te zijn tussen de bijstandsverlening (het financiële gedeelte) en de dienstverlening (b.v. het maatschappelijk werk). Dat betekent dat zij zich in het kader van de bijstandsverlening onder meer ook bezighoudt met de problematiek van het bejaard zijn, de verlening van huishoudelijke hulp, hulp aan ongehuwde moeders, hulp aan gehandicapten, jeugdzorgwerk enz.

Juist door zich in deze onderwerpen te verdiepen kan zij het gemeentebestuur op de juiste wijze van advies dienen.

Dan ook is het mogelijk om verschillende commissie-adviezen nader uit te werken in samenwerking met het kerkelijk- en particulier initiatief.

Vertegenwoordiging

Gezien in dit licht is het duidelijk dat de taak van de Commissie niet eenvoudig is. Daarom staat ook heel bewust in de Algemene Bijstandswet dat van tweederde deel van de leden een wezenlijke inbreng moet kunnen worden verwacht in de commissie, vanuit hun werk in b.v. de vak- en stands-organisaties.

De „bemanning” van een dergelijke commissie is dan ook niet eenvoudig.

Daar is veel overleg voor nodig, omdat niemand gediend is bij een com-

missie waar alleen maar mensen in zitten die wel „een warme belangstelling” voor de zaak hebben en die „er mooi de tijd voor hebben”. Er zullen zaken gedaan moeten worden. In deze commissie zal men er voor moeten zorgen dat o.a. de medische, huishoudelijke, maatschappelijke, economische, bejaarde en jeugd „kant” vertegenwoordigd zijn.

Dat betekent dat men hier voor de problematiek van de jeugd een beroep zou kunnen doen op een jongere uit het jeugdwerk; voor de medische zijde op b.v. een wijkverpleegster enz.

Staat men achter deze gedachtengang dan zal het voor een gemeentebestuur moeilijk gaan om te zeggen dat men aan een dergelijke commissie geen behoefte heeft, omdat men het zelf wel kan overzien.

Overigens heeft de Gemeenteraad de bevoegdheid een Commissie van Advies, die zich dan niet met de individuele bijstandsgevallen behoort bezig te houden, te benoemen.

Het schept de mogelijkheid voor een gezond overleg en het meewerken aan de opbouw van een goede samenleving, waarmee men heel positief meewerkt aan de opbouw van het Koninkrijk van de Heer.

Hier ligt voor ons allen de mogelijkheid om dicht bij huis mee te werken aan de uitvoering van een deel van onze wetgeving. Wij zullen ons ook hierin onze verantwoordelijkheid bewust moeten zijn. Dan is het de daadwerkelijke uitvoering van echte praktische christelijk-sociale politiek.

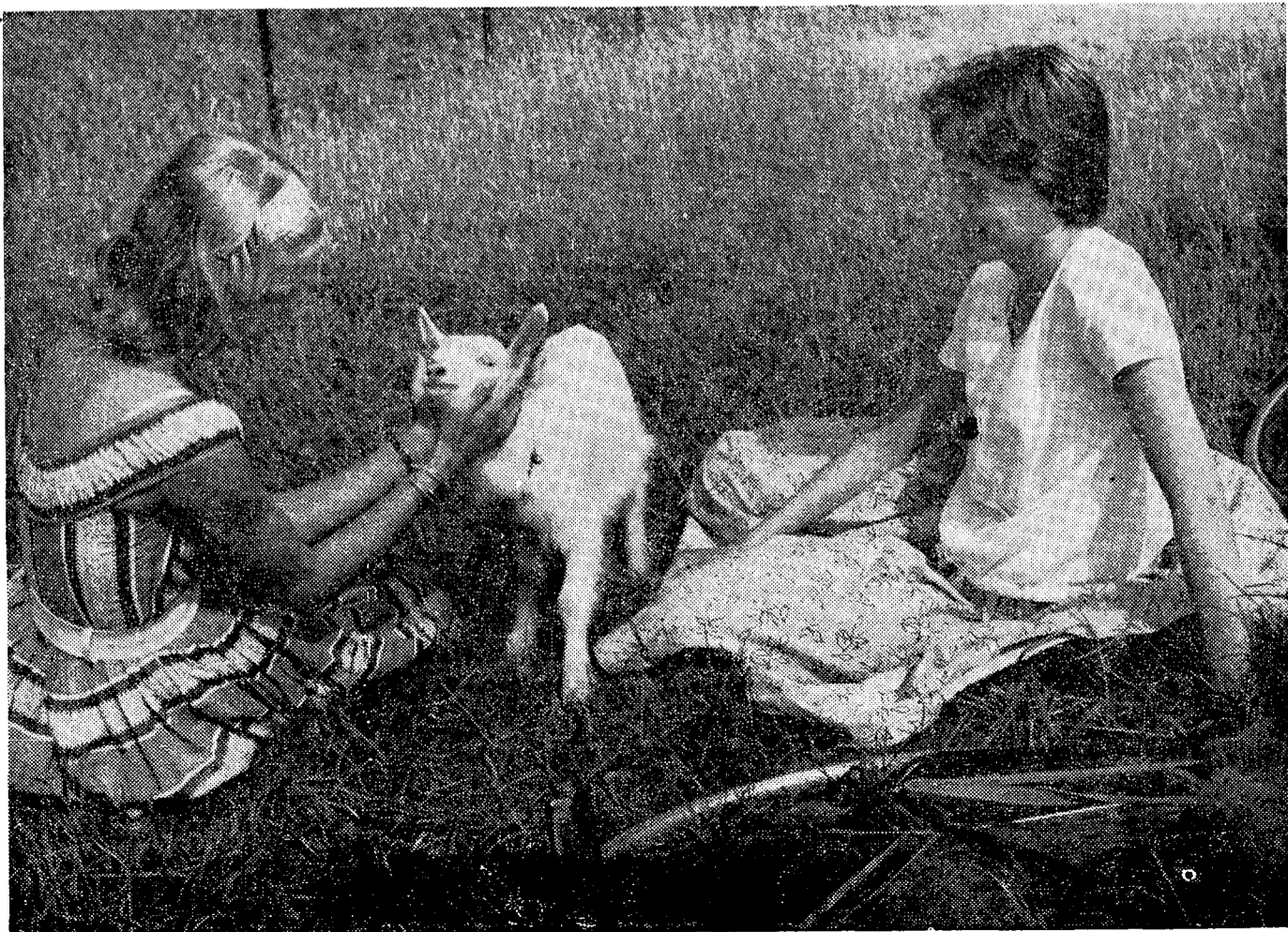
Nijkerk

E. Wiersma

Tijdens de Paasdagen zullen veel mensen er op uit trekken om in de natuur rust en ontspanning te vinden.

Hiernaast ziet u twee bermtoeristen, die onverwachts landelijk bezoek krijgen.

Pinksteren komt ook al in het verschiet. Menigeen knoopt aan de Pinksterdagen een korte vakantie vast. Maar hier dreigt een gevaar..... Daarover kunt u lezen op pag 8.

Hoe zien wij er uit?

A C H T E R P A G I N A

NOGAL, verschillend. Met bril of zonder; blond of zwart, met baard en/of snor, dan wel zonder; vrouwelijk of mannelijk. Allerlei types, kun je zeggen. Of te wel: mensen met verschillende karakters.

Zo zie je ze ook op de vergaderingen van de kiesvereniging. Als je er een met een baard ziet op zo'n kiesverenigingvergadering behoeft dat geen oudere man, geen grootvader te zijn, maar is het soms een jonge man van 21 jaar, juist gerechtigd tot kiezen.

Zo zien wij er uit. En zo gevarieerd is soms ook het beeld van een partijvergadering. Maar wij zouden hier en daar nog wat meer vrouwen en eveneens wat meer jongeren moeten zien. Meer vrouwen en jongeren niet alleen op vergaderingen, maar ook ingeschreven als leden, en tevens in verhouding ook meer in de besturen van kiesverenigingen en centrales.

Wij moeten ook in dit opzicht zorgen, dat wij er als partij zo goed mogelijk uitzien.

Vrouwelijk

Daarom was het een goede zaak, dat op de A.R. vrouwenbijeenkomst van 16 maart jl. door de vrouwen ruim duizend nieuwe vrouwelijke leden werden aangeboden. Dat was een duidelijk bewijs dat het kan. Als het kán, moeten zij het ook verder verwezenlijken, die vrouwen. Ongeveer tien procent van onze leden zijn vrouwen. Het zou een goede en redelijke zaak zijn het streefpercentage voorlopig op 25 procent te stellen.

Dat is een haalbare zaak, wanneer de mannen de vrouwen helpen bij het werven van nieuwe vrouwelijke leden.

Mijnheer, indien u getrouwd bent, is uw vrouw ook al lid of is dat nog alleen uw eigen persoonlijk privilege? Wilt u dan zo vriendelijk zijn om eve per telefoon of per briefkaart uw echtgenote als nieuw gewonnen lid opgeven? Tenzij uw echtgenote het natuurlijk leuker vindt om zichzelf als nieuw lid op te geven.

Zo kunnen wij gezamenlijk vrij snel tot 25% vrouwelijke leden komen van het totale aantal A.R. Partij-leden.

Mannelijk en jeugdig

TENZIJ natuurlijk inmiddels ook steeds meer nieuwe mannelijke leden gewonnen worden. Mensen, dit moet kunnen. En dus moeten wij het ook doen.

Wanneer wij in het eerste kwartaal van 1966 zonder veel inspanning tweeduizend nieuwe leden winnen, moet dat in het pas ingegane tweede kwartaal 1966 ook kunnen. Of vindt u van niet?

Er zijn vooral veel kansen als wij met veel meer nadruk dan tot dusverre het nog vrij algemeen braakliggende terrein van de twintig- tot dertig-jarigen veel intensiever gaan bewerken.

Het is nog veel te veel regel geweest, dat wij als regel alleen als leden meen-

Centrale vergaderingen

Wij komen bijeen...

Gaarne willen wij in deze rubriek de aandacht vestigen op centrale vergaderingen, welke in de verschillende delen van het land worden gehouden.

Ditmaal de volgende:

★ Op zaterdag 16 april houdt de Kamercentrale Den Helder haar jaarvergadering.

De plaats van samenkomst is 't Gulden Vlies, Koorstraat 20 te Alkmaar.

Aanvang der vergadering te 15.00 uur.

Na de behandeling der huishoudelijke zaken zal de heer Tj. Walburg, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, spreken over de „Actuele Politiek”.

Afscheid van de heer A. Admiraal.

den te moeten winnen de (tenminste althans enige jaren getrouwde) mannen. Als mensen vanaf 21 jaar kiesgerechtigd zijn, dan moeten wij hen toch zeker ook vanaf die leeftijd vragen lid te worden van de politieke partij. Zeker vanaf die leeftijd; in het in onze partij in gebruik zijnde model-reglement voor een kiesvereniging staat zelfs de leeftijd van 18 jaar.

Open

BIJ de werving van jonge leden is het uiteraard van groot belang, dat ook jongeren in de propagandacommissie en

in de besturen zitting hebben en daar meespreken en meewerken.

Dat bepaalt allemaal mede hoe wij er als partij uitzien. Er zal voldoende ruimte voor de jongeren moeten zijn. Die ruimte moeten wij scheppen. Waarbij wij er anderzijds echter op wijzen, dat op landelijk, op regionaal en — zo nog niet overal — op plaatselijk niveau er reeds een beroep is gedaan op de jongeren om mee te werken, mee te spelen op dit zo belangrijke terrein van de samenleving. Opnieuw, en steeds weer opnieuw willen wij een klemmende uitnodiging tot hen richten om er bij te zijn en mede het gezicht van de partij te bepalen.

Het is goed om in dit verband nog eens aan de woorden (van vorig jaar) van ARJOS-voorzitter J. van der Ploeg te herinneren:

„Zeker nu de kiesgerechtigde leeftijd verlaagd is tot 21 jaar, moeten de kiesverenigingen het op prijs stellen, dat jonge mensen het gezicht van de A.R. Partij mee willen bepalen. En dat willen de ARJOS-leden bijzonder graag. Als bestuur van de ARJOS zijn wij van mening, dat zoiets langs de organisatorische weg moet gebeuren. En dat is o.i. via de kiesverenigingen. Maar dan zal van die kant de juiste sfeer en openheid geschapen moeten worden.”

Een gezicht met karakter

Doelbewust

DAARBIJ is van belang haar gedrag in de periode tussen twee verkiezingen en haar visie, welke zij met nadruk bij verkiezingen naar voren brengt. Van belang is de kiezers een kort en duidelijk gemeenteprogram voor te leggen.

Zoals men kan weten heeft het „Verband van verenigingen van A.R. gemeente- en provinciebestuurders” een kersverse leidraad voor een A.R. gemeenteprogram vastgesteld met betrekking tot de hoofdlijnen van het gemeentelijk beleid. Dat moet per gemeente natuurlijk worden aangepast aan en aangevuld met de plaatselijke omstandigheden, wensen en behoeften.

Dat moet dicht bij de kiezers gebracht worden. Schriftelijk en ook mondeling via vergaderingen, maar ook in gesprekken. Daarbij heeft niet alleen de plaatselijke lijststaandevoerder een taak, maar ook de andere kandidaten. Trouwens ook de bestuursleden en eveneens de leden van de partij-organen.

Aantrekkelijk

Wat er in dit opzicht in feite plaatselijk wordt gedaan, beïnvloedt het zicht der kiezers op het gezicht van de partij.

Wij moeten zoveel mogelijk ons gezicht bijwerken, zorgen dat wij er zo goed mogelijk uitzien. Partij is een vrouwelijk woord. Wij blijven dus geheel in de lijn.

Iemand zou kunnen opwerpen: ja, maar maakt de make-up het gezicht niet mooier dan het is? Oppervlakkig antwoordend kan men zeggen: ja. Maar dat is dan oppervlakkig, want in wezen moet het gezicht werkelijk aantrekkelijk zijn. Anders ziet men immers toch door de make-up heen. Maar een gezicht met karakter is altijd aantrekkelijk.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

*** Stemmen bij volmacht

Omdat de verkiezing van de gemeenteraadsleden op woensdag 1 juni a.s. valt, dus in een periode waarin velen met vakantie zijn, wijzen wij u met nadruk op de mogelijkheid tot het stemmen bij volmacht. U weet dat het aantal personen dat voor anderen bij volmacht mag stemmen is uitgebreid nl. tot bloed- en aanverwanten in de eerste tot en met de derde graad, die elders in Nederland wonen.

Slechts wordt de eis gesteld dat deze personen de volmachtstem uitbrengen in de gemeente waar de volmachtgever woont. Elke kiezer mag twee volmachtstemmen uitbrengen.

Wilt u in het bijzonder letten op het volgende:

- de volmachtformulieren kunnen worden ingeleverd van 19 april t/m 18 mei;
- het verdient aanbeveling na te gaan of het volmachtformulier goed is ingevuld en op tijd wordt ingeleverd;
- noteert u deze data in uw agenda zodat u anderen kunt informeren.

Van hoe groot belang het is dat volmachtstemmen worden verzameld en op tijd worden ingeleverd blijkt uit het volgende: de zesde A.R.-zetel in Overijssel ging bij de definitieve telling der stemmen verloren omdat de A.R. 17 stemmen te kort kwam. Dit was niet nodig geweest omdat enige personen naderhand vergeten bleken te zijn de door hen ingezamelde volmachtformulieren op tijd in te leveren!!!

Laat ons dat toch in geen enkele gemeente overkomen bij de raadsverkiezingen.

*** Studenten-stop

Er is de laatste dagen veel te doen over de maatregel van minister Diepenhorst, die zich genoodzaakt ziet het aantal eerstejaars studenten, die geneeskunde willen gaan studeren, te beperken. Velen zien dit als de aantasting van de studie-vrijheid. Dit lijkt een beetje op het geval waarin men de vrijheid van vergaderen aangetast zou achten omdat er ingevolge de bepalingen der brandbeveiliging niet zoveel mensen in een zaal mogen als de organisatoren van de bijeenkomst er graag in zouden willen stouwen...!

De minister heeft te maken met beperkte mogelijkheden voor mensen in een redelijk tempo tot arts op te leiden. Reeds nu komen ingevolge de grote toeloop naar de medische faculteiten, leegloop-perioden voor.

Willen de critici dit verschijnsel nog bevorderen? Is het vrijheidsbeperking indien de bewindsman enige orde in het gedrang wil scheppen?

Zoiets accepteert men toch overal, zonder dat direct de "vrijheid" in geding wordt gebracht? We zwijgen dan nog maar over de vele duiten die elke medische student de belastingbetaler kost. Dat geld moet de Overheid verantwoord besteden.

Nu het interfacultair overleg van de Nederlandse faculteiten der geneeskunde de bewindsman bijgevallen is, menen wij dat minister Diepenhorst een sterk standpunt inneemt. Dit te meer omdat hij het is die met alle kracht

• *Vervolg op pag. 3*

dames-, heren- en kinderkleding

Wieringa

modieus en meer keus

ZWOLLE AMERSFOORT
APELDOORN ARNHEM
HILVERSUM HAARLEM

Voor het vaststellen van de melkprijs spelen verschillende factoren een rol. Welke factoren het beleid van de Minister van Landbouw en Visserij bepalen, kunt u lezen op pagina 4 en 5.

DEZE WEEK:

- *Meetrekken in de voorhoede* (pag. 3)
- *Het melkprijs- en landbouwbeleid* (pag. 4 en 5)
- *„Houvast en uitzicht.” T.V. causerie gehouden door dr. W. P. Berghuis* (pag. 5)
- *En interessante brief* (pag. 7)
- *Wat u beslist moet weten* (pag. 8)

LUISTER...

Op maandag 18 april naar onze radio-uitzending.

Mr. W. R. van der Sluis, secretaris A.R. Partij, spreekt dan over:
„DE BRUID TEKENT MORGEN AAN”.

De uitzending vindt plaats van 18.20—18.30 uur via Hilversum I (NCRV).

BIJ KAPTINO
KEUZE UIT MEER DAN 2000
SCHRIJFMACHINES
ook TEL- en REKENMACHINES
BRANKASTEN grote sortering
De Clerqstr. 77, Tel. 123711, Amsterdam
Zijlweg 53, Tel. 20018, Haarlem

Kies vandaag zekerheid voor morgen.
Bij ziekte, ongeval en invaliditeit

INKOMSTENGARANTIE A.O.V.

Uniekepolis met waarde vastekoopkracht
(en de belasting betaalt 30-60 % mee)

WBK Amersfoort,
Bergstraat 6-B,
tel. 03490-17043*

voor onderhoudswerk: **ANTI GEEL tex**
MURX MUURVERFINDUSTRIE HOOGVEEN

THE VANGUARD

EEN arbeidersjongen emigreerde in de vorige eeuw met zijn ouders naar Amerika, met de grote stroom mee, toen het hier na 1880 al groter armoede werd. Het ging allereerst om een beter bestaan en een wijder perspectief. Maar deze jongen werd in Amerika dominee. Evangelist van The Dutch Reformed Church. Evangelist niet in de volksbuurten van de grote stad, de slums van Chicago b.v., maar hij werd uitgezonden naar de pioniers, die het al verder westelijk zochten, al dicht bij het Rotsgebergte, in een geweldig wijde, harde wereld, met zijn verschrikkelijke sneeuwstormen in de winter en zijn prairiebranden in de zomer. Daar werd deze jonge man evangelist en hij dichtte er zijn Vanguard. Het lied van de voorhoede. Anderen spreken tot een schare en bij de zware stem van het orgel zwellen de gezangen aan. Maar hier, bij de wachtvuren aan de verste grens is niets van zulk een inspirerende grootsheid, het is een kleine groep, die storm en koude trotseert, en huiverend bij elkaar schuilt. Maar één ding blijft deze jonge enthousiaste man inspireren: hij trekt altijd verder met de voorhoede.

IN een héél ordelijke, welvarende wereld, waar ieder zijn deel krijgt van de welvaart, en iedereen mag rekenen op een pensioen, waar de minimumlonen zijn vastgesteld en de stijging van huren en prijzen bij de loontrekkenden netjes worden gecompenseerd — is dat lied van de voorhoede een beetje vreemd.

En toch zou ik willen, dat die geest meer over ons vaardig werd, ook als partij.

In deze tijd is het gevaar merkbaar, om héél groot die éne zin als de reclame te schrijven, die zin, die vroeger na calamiteiten nog al eens tot de klanten werd gericht: de affaire wordt op dezelfde voet voortgezet.

Alle partijen in Nederland vertellen dat om de beurt. Voortzetting van het tot nu toe gevoerde beleid. Versterking en uitbouw van wat al lang in tekening is gebracht.

Dan is de pioniersgeest verdwenen, dan is er nauwelijks iets over van reformatorische kracht, dan is er niets meer te vinden van christelijk radicalisme. Dan kan het een glorie en een aanbeveling worden: wij zijn een middenpartij en wij verzamelen, wat graag opschuift naar het midden en bang is voor een duidelijke, scherpe keus. En als we ooit van ons zelf zouden gaan zeggen, met zelfvoldoening nog wel, dat we een typische middenpartij zijn geworden, en dat dáárin ons nationale karakter zo goed uitkomt, omdat ons gezapige volk helemaal niet van uitersten houdt, dan worden we als partij al méér conservatief en minder christelijk. Ik dacht, dat dit heel duidelijk was. Maar dat is ook nodig.

WE denken weer aan die „rare” idealist van de voorhoede.

Het waren vaak vreemde snuiters, die hij onder zijn gehoor kreeg. Zo in de geest van de liederen, die zich om David verzamelden in de woestijn.

Laten we ons niet verkijken op de situatie onder ons volk.

Het is niet zonder meer een volk, dat zeker woont in de beschutting van alle mogelijke „voorzieningen”.

Er zijn er niet weinigen, die het hard

en zwaar hebben, en die zich verlaten en opgelaten voelen.

Het is onze roeping, om altijd weer te gaan staan náást zulke mensen, die tussen de wal en het schip dreigen te geraken, naast en in de groepen, die opnieuw of voor het eerst worden vergeeten. Lange tijd was de sociale strijd een strijd voor de rechten en het bestaan van de arbeider. Nog zijn er duizenden, die onderbetaald worden, doordat zij alleen ontvangen, wat officieel is opgeschreven, terwijl anderen het opgediend krijgen met een franje, die een wezenlijk element werd in hun loon.

Maar veel meer moet de sociale beweging zich in deze tijd richten op hen, die achterbleven in een sector, waar de schaalvergroting hen in de hoek schoof. En dan niet allereerst uit economische motieven, in die zin dat hún wegsanering voor anderen meer ruimte maakt. Maar om der wille van de sociale en daarmee samenhangende geestelijke nood. Laten we het goed weten: deze mensen zien we op geen enkele vergadering. Ze houden de deur zo lang mogelijk dicht, omdat ze de gang van zaken niet vertrouwen. Onze boodschap, die niet uit ijdele woorden mag bestaan, moet gebracht worden aan de huizen, of daar, waar de kleine groep huiverend samschoolt. Ik zinspeel hier weer op The Vanguard.

HET zijn niet alleen deze achtergeblevenen, die we moeten opzoeken. Er zijn ook anderen, die het misschien maatschappelijk niet zo krap hebben, maar die vol zitten met onbehagen. Die zeggen: ik weet het niet meer. Het lijkt wel, of de politiek tot een samenzwering is geworden, waarbij men de aandacht afleidt door spiegelgevechten en intussen elkaar de bal toespeelt.

Zulk een wantrouwen wordt in Nederland stelselmatig gevoed door kwaadaardige, aan de volks-

vrijheden vijandige elementen.

Maar die elementen hebben gemakkelijker spel, als wij onze politieke boodschappen zó inpakken, dat je moet raden wat er in zit.

Zeg het duidelijk, zeg het desnoods maar een beetje ruig, zeg het zo, dat ze merken, dat je het méént.

En — zeg het ook maar een beetje extreem, opdat ze ons als anti-revolutionairen niet aanzien, als jebliëft niet, voor een gematigde, rustige, vreedzame, brave middenpartij, met als levensdevies: hier staan wij en wij kunnen ook wel een béetje anders.

De schare sluit zich niet gemakkelijk aan bij de voorhoede.

Maar zonder voorhoede is er geen beweging.

En in de voorhoede vind je altijd veel vrijwilligers uit de jongste lichten! A.

*** Studenten-stop

• Vervolg van pag. 1

streeft naar uitbreiding van de opnamecapaciteit, zodat de beperking slechts tijdelijk (2 jaar) zal gelden.

En was het deze bewindsman niet die er voor zorgde dat op 26 september a.s. ook Rotterdam een medische faculteit rijk zal zijn? Nou dan!

Er zou nog een parallel te trekken zijn tussen politieke partijen die oordelen dat de Overheid te veel geld uitgeeft en deze noodsituatie, die kennelijk door vorige kabinetten niet tijdig is opgemerkt... Maar dat verhaal laten wij maar achterwege.

We begrijpen dat een grote moeilijkheid gelegen is in het vinden van de juiste voorwaarden, die aan de toe te laten studenten gesteld zullen worden. Daarover zal het laatste woord nog wel niet gesproken en geschreven zijn. En daarom wachten wij met grote belangstelling de memorie van antwoord van de minister af.

Voor al uw vervoer in binnen- en buitenland

N.V. Intern. Transportbedrijf DE RIJKE

Telex 22424
Telefoon (01880)-2312 - 3058
SPIJKENISSE - BREEWEG 5

De Doctor Abraham Kuypersstichting

het wetenschappelijk- en documentatiebureau van de Anti-Revolutionaire Partij vraagt een

MEDEWERKSTER

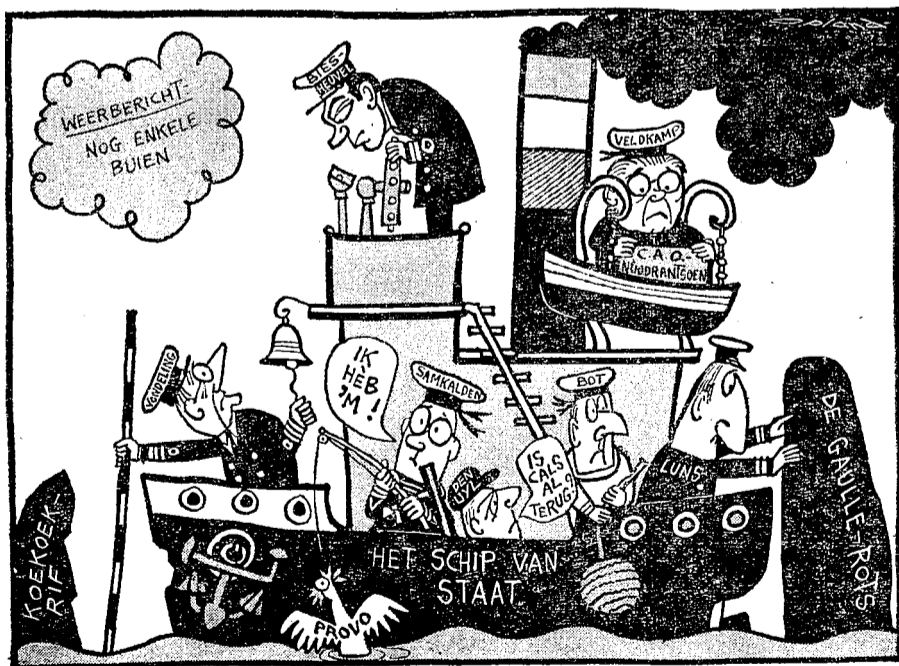
die zal worden belast met typewerk, het afwikkelen van eenvoudige correspondentie alsmede enige administratieve- en bibliotheek-werkzaamheden.

Aan actieve personen wordt na gebleken geschiktheid en accuratesse een afwisselende en in grote mate zelfstandige werkring geboden op een bureau met een beperkt aantal medewerkers en een prettige sfeer. 5-daagse werkweek.

Tenminste u.l.o.-opleiding, typevaardigheid en kantoorervaring. Enige boekhoudkundige kennis strekt tot aanbeveling, doch is niet vereist.

SOLLICITATIES schriftelijk aan de directeur, Dr. Kuypersstraat 5, 's-Gravenhage.

ONDIEP WATER

Eerste stuurman Vondeling: „Voorlopig maar halve kracht, Barend...!’

(Uit De Volkskrant)

Centraal Comité van A.R.-Kiesverenigingen

Dr. Kuypersstraat 3 — 's-Gravenhage

Voor het secretariaat en de ledenadministratie worden gevraagd

TWEE JONGE MEDEWERKSTERS

Mulo-diploma is niet vereist. Enige kennis van typen en gevoel voor administratie en accuratesse is gewenst.

Een prettige werkring wordt geboden op een niet te groot kantoor met goede teamgeest.

Vijfdaagse werkweek en salaris volgens rijksregeling overeenkomstig leeftijd.

Sollicitaties bij bovenstaand adres (eventueel telefonisch: 070-63.10.23).

Utiliteitswerken
Aannemingsbedrijf

ERVEN J. F. P. JANSSEN

N.V. Nieuw Vennep
02526-541

**BOUW- EN AAN-
NEMERSWERELD
UIT ONZE**

Firma C. Vermeer en Zoon's
fabrieken voor gebogen hout

Telefoon 01894 - 230
OUDERKERK AAN DE IJSSEL
Ronde en ovale tafelland - Gebogen
regels voor stoelen en fauteuils - Arm-
leggers. Kappen. Regels. Stijlen, enz.

**Aannemingsbedrijf
"SCHOUWEN-
DUIVELAND" N.V.**

Schuithaven 10 - Zierikzee
Telefoon 01110 - 2478
Het adres voor uitvoering van BETON-
WATER-, WEGENBOUW- EN
CULTUURTECHNISCHE WERKEN

Leveranciers van
steigerpalen - kortelingen - betonstem-
pels - perkoenpalen - heipalen - boom-
palen - afrasteringspalen - piketten -
ook gecreosoteerde palen

**RONDHOUTHANDEL
M. J. WILBRINK
& ZOON**

Dorpsstraat 193 - Beekbergen - Tel. 05766 - 397

m TECHNISCH
BUREAU
A. Meerman N.V.
BOUWMACHINES
VLAARDINGEN - TELEF. 01898 - 5157

RIV KOGELLAGERS
VAN DER SPEK
Wolphaartsbocht 214
ROTTERDAM
Telefoon 27 97 55

**Verplaatsbare
HOUTEN GEBOUWEN**
DIRECTIE- EN SCHAFTKETTEN
NOODWONINGEN
SCHOLEN EN
KERKEN
DIRECTIE- EN
SCHAFT-
WAGENS
ETC.
TELEFOON Giessendam-Hardinxveld 2141

**HAHBO
HARDINXVELD**

Firma Jan de Mik
HARDINXVELD-GIESSENDAM
Aannemers van
OEVERVERBINDINGWERKEN
GRIENDHOUTHANDEL
Telefoon 01846 - 2156 - 2484
Hardinxveld-Giessendam

**Nationaal- en Internationaal
Transportbedrijf**
**FA. M. VISSER
& ZONEN**
ZOUTKAMP - HOLLAND
Tel. (05956) 317-547

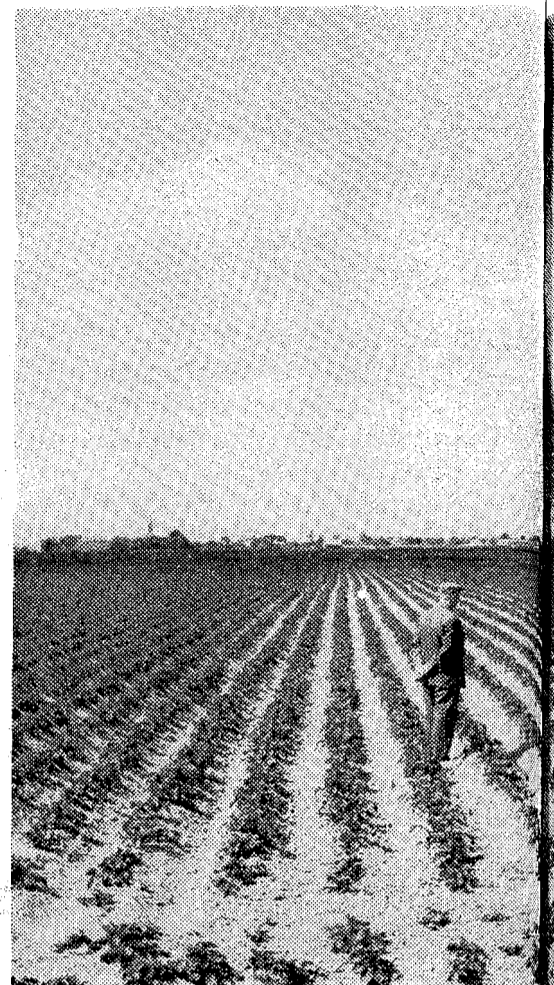
Gesloten en open wagens - Isotherm
vervoer - Kippers en Opleggers voor
loggestort - Palletvervoer.
Regelmatige ritten op Noord-Duitsland
o.a. Hamburg.

**BELANGSTELLEND VOOR
NATJURGENEESWIJZE**
Wanner u ons uw adres schrijft, ont-
vangt u gratis een KWARTAL-
abonnement op het maandblad
GEZONDHEIDSNIEUWS
onder redactie van de bekende Zwit-
serse natuurarts en wereldreiziger
Dr. h. c. A. Vogel.
Verkrijgbaar in het Ned. en Duits
Schrijf aan: Maandblad „Gezondheids-
nieuws“, Postbus 2, 't Harde/Gld.,
tel. 05255-541

*Een sterk
en overtuigend
betoog van*

MINISTER BIESHEUVEL

over het

MELKPRIJS- EN LANDBOUW

PRECIES een week na de meest spectaculaire Statenverkiezingen uit onze historie, op woensdag 30 maart jl., hadden de stemmers op de Boerenpartij de gelegenheid te beoordelen in hoeverre de man van hun keuze in staat was op constructieve en democratische wijze de belangen te verdedigen van de groep, uit wier midden hij is voortgekomen. Minister Biesheuvel had de Kamer een brief gestuurd over zijn beleid met betrekking tot de prijzen van melk, rundvlees en akkerbouwproducten en deze brief was nu ter openbare discussie. Men zou wensen, dat niet enkele tientallen tribunebezoekers maar vele duizenden kiezers in staat waren geweest dit debat, dat door een volle Kamer met grote belangstelling werd gevolgd, bij te wonen.

Vrij van alle partijpolitieke overwegingen kunnen wij rustig zeggen dat minister Biesheuvel - het werd overigens door vertegenwoordigers van praktisch alle partijen duidelijk geconstateerd - op voortreffelijke wijze zijn beleid heeft verdedigd; met versterkte positie kwam hij uit de strijd. Zijn felste opponent, de heer Koekoek, was in letterlijke zin nergens meer; bij de replieken wachtte hij het antwoord van de Minister niet af maar bleek hij de vergadering te hebben verlaten.

Uiteraard kunnen wij geen woordgetrouw verslag van deze discussie geven; we moeten ons bepalen tot enkele flitsen, waarbij we vooral aandacht zullen geven aan wat de heren Elfferich en Koekoek van de zijde der Kamer hebben gezegd en aan het bijzonder goed gedocumenteerde antwoord van de Minister.

Kabinetbeslissingen

Woordvoerder voor onze fractie was de heer Elfferich. Hij wees er op, dat de beslissingen van de Minister over de prijs van de melk en andere agrarische producten kabinetsbeslissingen zijn, die bovendien moeten worden gezien in het kader van het E.E.G.-beleid, waarvan de contouren zich geleidelijk gaan aftekenen. De Minister heeft in het Kabinet moeten vechten om er uit te halen wat er in zat en daarvoor verdient hij onze waardering. Het Landbouwschap heeft overigens inzake de melkprijs alleszins redelijke voorstellen gedaan en spreker vroeg zich af waarom de gevraagde prijs van 34 cent niet mogelijk was gebleken. Kan de Minister mededelen wat er ten slotte in het zakje van de boer terecht komt? En hoe staat het met de marges voor de slijters en de melkverwerkende bedrijven? Met betrekking tot de bestrijding van dierziekten juichte hij het toe, dat de Regering bereid was door financiële steun deze kwestie op te lossen en wel in twee etappes. Kunnen deze twee fasen niet tot één worden teruggebracht? Bij de E.E.G.-partners worden deze kosten reeds lang door de Overheid gedragen. Met nadruk vroeg hij ruime aandacht te besteden aan de ontwikkelingskant van het Ontwikkelings- en Saneringsfonds; het landbouwbeleid moet er op gericht zijn het onbehagen dat in landbouwkringen heerst te doen

verdwijnen. Ten slotte vroeg hij de aandacht van de Minister voor de teelt van graszaad, de kwaliteit van onze aardappelen en de afzet van kalfsvlees.

*Koekoek hechte geen
waarde aan debat*

De volgende spreker was de heer Koekoek die - naar eigen zeggen - weinig waarde hechte aan een debat over landbouwvragen in de Kamer. Hij constateerde dat het beleid van de Minister is gericht op een geleide economie in de landbouw. Maar deze economie was volgens deze spreker reeds geheel vastgelopen vóór de minister aan het bewind kwam en toch gaat hij er mee door. Hij moet nu maar eens duidelijk maken, dat het verantwoord is de Nederlandse consument 60 cent te laten betalen voor een liter afgeroomde melk.

Op kosten van de Nederlandse consument en de Nederlandse belastingbetaler wordt een wanbeleid gevoerd. Ook waren de lonen van de werknemers in de landbouw volgens de heer Koekoek niet opgetrokken en zelfs de grote boeren kregen moeilijkheden met het aantrekken van personeel. Uiteraard fulmineerde hij tegen het Landbouwschap, dat echter vanzelf wel zal verdwijnen als de andere partijen de Boerenpartij niet verder willen laten groeien. Volgens hem had het structuurbeleid van de Minister geen enkel succes en moest

men ook maar niet doorgaan met de ruilverkaveling. Ook het O. en S.-fonds heeft alleen negatief gewerkt en heeft alleen de bedoeling met belastinggeld de kleine boeren weg te krijgen. Als

Mr. B. W. Biesheuvel

Minister van Landbouw en Visserij
... niet terug naar de dertiger jaren ...

constructieve maatregel bepleitte hij het afschaffen van de grondbelasting.

In een sterk en overtuigend betoog beantwoordde Minister Biesheuvel de acht sprekers (behalve de reeds genoemde heren Tolman-C.H.U., Van der Ploeg -P.v.d.A., Tuijnman-V.V.D., Lardinois-K.V.P., Jager-C.P.N. en Abma-S.G.P.). Hij wees er op, dat toen de vorige maal in de Kamer over deze materie werd gesproken het verschil tussen de door het Landbouwschap gevraagde en de door de Regering bepaalde melkprijs twee cent bedroeg (thans een halve cent). Bij de vaststelling van deze prijzen zijn vijf factoren in geding: de rentabiliteit van de melkveehouderij, de binnenlandse afzet van zuivelproducten en rundvlees, het handelspolitieke aspect, de kosten van levensonderhoud en de gemeenschappelijke markt in de E.E.G. Al deze overwegingen hebben een rol gespeeld bij de beslissing en daarbij heeft de vijfde factor een extra accent gekregen. De werkelijke melkprijs voor de boer zal voor het thans lopende jaar een cent boven de vastgestelde richtprijzen liggen, dat betekent in totaal 65 miljoen meer voor de veehouderij. De Regering stelt namelijk de richtprijzen

vast en is
gelijke ab
uit te m
kan op
de bij
daarom
gaan e
consum
gehoue

Uit
in op
Koeko
boer g
krijgt
voor
digden
en m
de bo
zijn d
nomi
klok
jaren
eigen
ander
door
stond
rand
wij
den
vrij
houden
20
onze
f 20,
wilt
ons
zijn.
onze

Uit
mer
sen
de
vrouw
Koeko
voor
melk
krijgt
en
vraag
woord

Met
drage
toonde
de ver
kwart
van
is bin
Inzake
rings

Houvast en uitzicht

DE aan de Anti-Revolutionaire Partij toegevoegen televisiezendtijd valt deze keer op Paasmaandag.

Er zijn er wellicht onder u die zich afvragen of het passend is dat op een algemeen christelijke feestdag een bepaalde politieke partij haar opvattingen gaat presenteren. Ik heb mij het zelf ook even afgevraagd maar ben toch direct tot de conclusie gekomen, waarom eigenlijk niet. Wanneer men op het standpunt staat dat geloof en politiek geen los van elkaar staande zaken zijn maar dat ze elkaar voortdurend hebben te doordringen, dan is een uitzending als deze even passend op een christelijke feestdag als op een werkdag. En wanneer juist een partij als de mijne wier wezen bestaat in het stellen van de doordringende betekenis van de verbintenis van geloof en politiek dan is een uitzending op Paasmaandag zeker passend, mits zo'n partij deze dag niet voor zichzelf monopoliseert.

Confessionele partijen

Er zijn in ons land mensen die vinden, dat het bestaan van confessionele partijen funest is voor een goede werking van de parlementaire democratie. Ze hebben uiteraard hun volste recht om dit te beweren, maar het is nooit bewezen. Zou de parlementaire democratie in ons land minder goed functioneren dan in andere landen om ons heen? Kijkt u dan maar naar de parlementaire en democratische geschiedenis van andere landen. Ik meen integendeel, dat juist het bestaan van confessionele partijen in ons land heeft geleid tot een verdieping van de politieke discussie, van de politieke bezinning die in andere landen wel eens wordt gemist.

Weet u waar een uitzending op Paasmaandag wel aanleiding toe geeft? — en het zou het eigenlijk elke dag moeten zijn — dat is dit, dat wij onze politieke discussie, onze politieke beschouwingen eens even uitheffen boven de dingen van de dag, zoals lonen en prijzen en hoe wij onze welvaart het beste kunnen verdelen zonder zelf te kort te komen.

Natuurlijk zijn er belangrijker dingen. Wij zijn er ook allemaal direct bij betrokken, maar laten wij daarin niet verdrinken, laten wij daar niet voortdurend het accent op leggen. Wij zullen daar tenslotte onze vrede, onze innerlijke vrede, niet in vinden.

Juist te midden van de spanningen van de ontwikkeling van de wereld van vandaag is het van voortdurend belang een steunpunt te vinden om zich eens even boven die dingen van de dag uit te lichten. Ook om de proporties beter te zien, de proporties ook van ons eigen willen en streven; ook de proporties van andere gebeurtenissen. Dan komen ook dingen die b.v. de laatste tijd in ons nationale politieke leven nog al opwindend hebben veroorzaakt, incidenten rondom het huwelijk van de kroonprinses, bepaalde uitschieters van de televisierubriek, komen toch ook weer beter in hun eigen proporties te staan, ook onze eigen pretenties. En dan krijgen we ook een beter overzicht hoe wij nu in die wereld van vandaag politiek hebben te staan en ons hebben op te stellen.

Uitslag Statenverkiezingen

De uitslag van de statenverkiezingen ligt nog vers in het geheugen. Zij heeft indruk gemaakt en zij heeft ook ongetwijfeld aan allen, die politieke verantwoordelijkheid dragen, wat te zeggen, ook wanneer zij zoals de A.R.P., er als enige regeringspartij nu eens een keer niet slecht is afgekomen. De grote winst van de Boerenpartij wijst er op dat in onze samenleving grote aantallen burgers zijn, in het bijzonder in de sectoren van landbouw en middenstand, die zich in een periode van toenemende welvaart onder een politiek beleid zowel in de huidige constellatie als onder de vorige, te kort gedaan en in verdrukking voelen. Voor hen heeft de Boerenpartij als uitlaat gediend, en heeft het landbouwschap als wrijfpaal gefungeerd, maar daar gaat het tenslotte niet om, daar gaat het ook die kiezers niet om, het zijn tenslotte bijzaken. Waar het om gaat is dit: dat nog meer dan tot dusverre indringender moet worden nagegaan in hoeverre in onze welvarende samenleving en in het proces van die welvaart een nieuw stuk sociaal onrecht zich heeft ingevreten, waar de overheid niet langs heen kan.

We leven in een belangrijke periode

Ik keer nu toch weer terug naar de algemene politieke opstelling zoals wij die in deze tijd ernstig onder ogen hebben te zien. Wij leven, dat kan men zonder meer vaststellen, in een bijzonder belangrijke periode van de wereldgeschiedenis. Er zijn ontzag-

T.V.-causerie van Dr. W. P. Berghuis, voorzitter van de A.R. Partij, gehouden op maandag 11 april jl. (Tweede Paasdag).

lijke mogelijkheden, maar er zijn ook ontzaglijke spanningen. De mens is tot onvoorstelbaar grote prestaties in staat gebleken. Dat is een grote rijkdom want God heeft dat in hem gelegd. Wij ervaren onder ons een tot nu toe ongekende welvaart, dat is iets om dagelijks dankbaar voor te zijn. Wij leven hier in vrede en vrijheid, een weldaad waarvan sommige de riskante waarde wel eens schijnen te vergeten, dat is de kant van de rijkdom; maar er is ook de kant van de spanning, van de dood, van het nihilisme, van verdrukking en armoede, in een rijke wereld waarin kunstmannen rondom de aarde cirkelen en de mens een fototoestel op de bodem van de maan kan zetten. De mens meent het juist daardoor nu helemaal zelf te weten. Men zegt dat wij leven in een na-christelijke periode van de wereldgeschiedenis. Wij hebben de atombom, en de overheid kan haar niet missen omdat het onrecht er ook over beschikt, maar we hebben er innerlijk geen vrede mee. Wij hebben in onze welvaart de armoede en het moeizaam ontwikkelingsproces van jonge staten in Azië en Afrika vlak bij onze deur gekregen. Dat zijn spanningen in die rijke wereld waarin wij leven, waarin wij mogen leven. Een wereld waarin als het ware alles in beweging is. Geestelijk, zedelijk, cultureel, politiek, sociaal, noemt u maar op, er zijn allerlei dingen, die tot voor kort als onaanstbaar overleefd bleken te staan, nu omgevallen of aan het wankelen gebracht. En in die wereld die dus door velen na-christelijk wordt genoemd, willen wij samen met andere partijen openlijk christelijke politiek bedrijven.

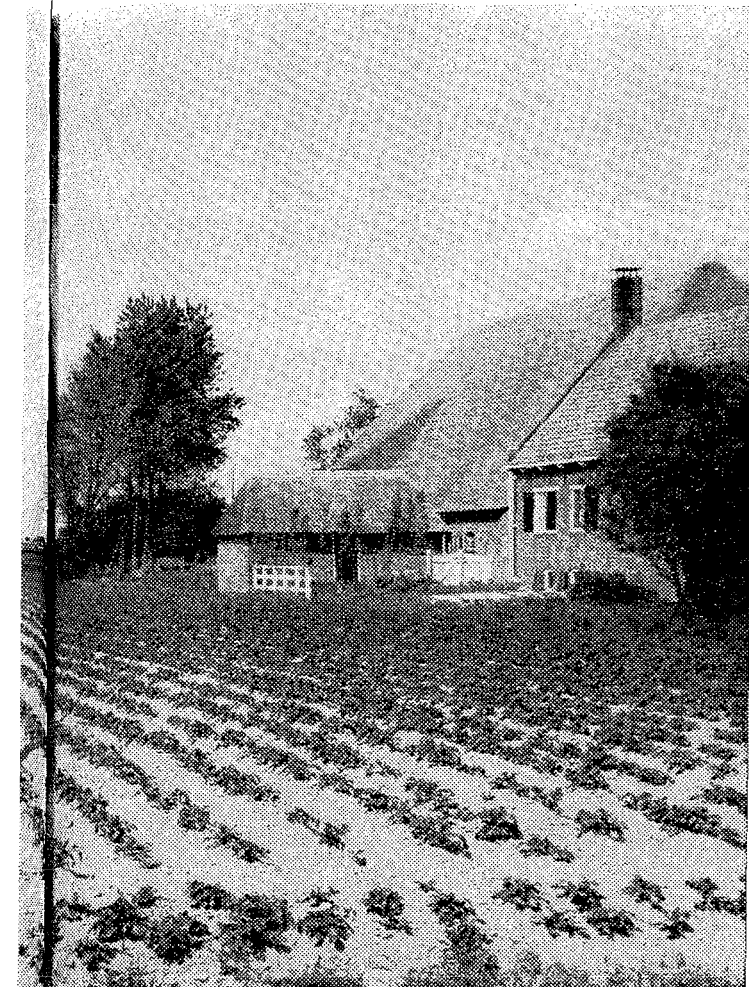
Een koers

Ik spreek vanuit een oude partij, vanuit de oudste partij in ons land. Ze heeft een belangrijk verleden, met deugden en gebreken, zij heeft in de moderne wereld zich opnieuw moeten oriënteren vanuit het oude uitgangspunt: het Evangelie, toegepast op vandaag en op morgen. En zij wil dat doen zonder zelfverzekerdheid en eigengeerdheid, voorzover die er in het verleden zijn geweest hebben wij dat wel afgeleerd. Maar zij, die partij, zij heeft haar koers. Zij wil een politiek waarin de overheid aan ieders recht bescherming biedt, maar waarin tevens gemeenschappelijke voorzieningen en noden die allen aangaan, verzorgt, en wanneer deze verzorging extra aandacht verdient op het gebied van wonen, verkeer, onderwijs, dan zal daar ook met echt geld uit onze welvaart voor moeten worden betaald. Zij wil een politiek, en daarop leg ik het accent, zij wil een politiek, die in het bijzonder wordt gekenmerkt door het opnemen van de zwakkeren in ons eigen land en daarbuiten. Hier zal zich in het bijzonder het evangelische karakter van een christelijke politiek moeten warmaken.

Houvast en uitzicht

Ik keer nu terug tot Pasen.

Christus is opgestaan. Dat kan geen opvatting over een na-christelijke periode in de wereldgeschiedenis meer ongedaan maken. Het is gebeurd. De verzoening van God met zijn mens, de verbinding tussen God en mens, met Kerst begonnen, is met Pasen voltooid. Dat biedt houvast en uitzicht in deze woelige en boeiende wereld, ook voor de politiek. Er zijn juist in de wereld van vandaag nieuwe kansen en nieuwe mogelijkheden voor een door het christelijke geloof gedreven politiek, en wij willen die samen met anderen bedrijven, hier en over de gehele wereld. Wij willen die kansen aangrijpen vanuit de wortel van het geloof, dat wil zeggen in radicaliteit, want dat betekent vanuit de wortel. En dan mag de door mensen bedreven christelijke politiek in het verleden het wel eens hebben laten zitten, en ik vrees dat dat ook in de toekomst wel zo zal blijven, maar zij zit in het goede spoor, wat de oorsprong, wat de wortel betreft. En Pasen is daarvan de bevestiging.

BUWBELEID

...leven kan al het mo-
...boven deze richtprijs
...te grote prijsstijging
...ernstige terugslag op
...consumptie hebben;
...voorzichtig te werk
...prijsstijging voor de
...de perken te worden

belangrijke toezegging: alle voor goed-
keuring in aanmerking komende aan-
vragen voor ontwikkelingsprojecten zul-
len in positieve zin worden afgehandeld;
hiervoor zal een aanzienlijk hoger be-
drag uit de schatkist beschikbaar wor-
den gesteld (wellicht tussen de 40 en
50 miljoen).

Twee moties

Uit het debat resulteerden twee mo-
ties. Eerst aan bod kwam die van de
heer Tolman c.s., waarin de Regering
werd uitgenodigd de voorstellen van het
Landbouwschap aangaande de richtprijs-
zen voor melk en rundvlees nogmaals
in overweging te nemen. Namens onze
fractie verklaarde de heer Elfferich, dat
aanvaarding van deze motie tegen de
achtergrond van de recente ontwikke-
ling in Brussel geen enkele zin zou heb-
ben. De motie Tolman werd verworpen
met 25 tegen 75 stemmen; vóór stemden
C.H., V.V.D., S.G.P. en G.P.V. De tweede
motie kwam van de heer Van der Ploeg
en had tot doel de overheidsbijdrage
voor de dierziektebestrijding vast te

P. C. Elfferich

... de minister heeft moeten vechten om
er uit te halen wat er in zat en daarvoor
verdient hij onze waardering".

stellen op f 0,25 per 100 kg. afgeleverde
melk. Ze werd aangenomen met 89 te-
gen 12 stemmen; tegen waren de A.R.P.,
de S.G.P. en de heer P. Voogd van de
Boerenpartij; de heer Koekoek was de
hele dag afwezig. De heer Elfferich mo-
tiveerde onze tegenstem met het argu-
ment, dat binnen het raam van de be-
grooting geen middelen waren te vinden
voor deze hogere uitgaven, terwijl de
Minister op het punt van de ontwikke-
lingsbijdrage een belangrijke toezegging
had gedaan.

...de Minister de Ka-
...verschil ontstaat tus-
...de consumptiemelk die
...vangt en die de huis-
...Hij nodigde de heer
...plan voor te leggen
...ning met consumptie-
...consument volle melk
...lagere prijs en de boer
...ontvangt. Op deze
...heer Koekoek het ant-
...uldig.

...tot de regeringsbij-
...dierziektebestrijding
...aan, dat de gevraag-
...een dubbelte tot een
...tra uitgave zou vergen
...en gulden en dit bedrag
...grooting niet te vinden.
...ontwikkelings- en Sane-
...minister Biesheuvel een

Initiatief van de ARJOS

De Arjos heeft een buitenlandse werkgroep. Arjosleden die speciale belangstelling hebben voor de internationale problemen kunnen zich bij deze werkgroep aansluiten tegen betaling van f 2,- per jaar.

Het bestuur van de werkgroep zorgt er voor dat er ten behoeve van deze leden regelmatig documentaties over internationale problemen verschijnen.

Deze zijn ook voor andere belangstellenden verkrijgbaar.

De nummers II en III van de laatste jaargang zijn gewijd aan „De christendemocratische partijen in het Europa van de zes”.

Het is een van de eerste en één van de weinige documentaties die in het Nederlands over de bevriende buitenlandse partijen is geschreven.

Partijen uit zes landen komen voor het voetlicht.

Nederland spant daarbij met drie christen-democratische partijen de kroon (K.V.P., C.H.U. en A.R.P.).

De partijen waar het verder over gaat zijn:

Christelijke Volks Partij (C.V.P. — België).

Mouvement Republicain Populaire (M.R.P. — Republikeinse Volksbeweging — Frankrijk).

Democrazia Christiana — (D.C. — Italië).

Christelijke Sociale Volkspartij (C.S.V.I. — Luxemburg).

Het was een onmogelijke taak in kort bestek alles omtrent deze partijen te behandelen. Omdat het een eerste oriëntatie betreft worden in een drietal hoofdstukken enkele kernpunten aan de orde gesteld.

Allereerst worden in korte trekken de geschiedenis en de positie van deze buitenlandse partijen geschetst.

Vervolgens volgt van iedere partij een overzicht van de algemene uitgangspunten.

Tenslotte worden uit de programs de artikelen over de „verhouding tussen kerk en staat” weergegeven.

Voor f 0,75 per exemplaar is deze documentatie bij het Arjossecretariaat te bestellen.

Dit boek zag u reeds eerder aangekondigd...

maar het is goed dat u ook kennis neemt van de wijze waarop twee A.R. Tweede Kamer-leden, n.l. de heren B. ROOLVINK en J. A. VAN BENNEKOM, in een persoonlijke brief aan de uitgever hun mening gaven over dit boek.

Hier hebt u hun enthousiaste recensies:

„Dit boek komt precies op tijd. De mensen van de Gereformeerde gezindte zijn vandaag nogal eens in de publiciteit. Maar wil men weten hoe het allemaal gegroeid is, dan moet men dit boek lezen. Hier wordt levendig en boeiend beschreven hoe deze kleine luyden leefden. Het is het verhaal van de mannen en vrouwen, die lange dagen moesten maken voor een als regel karig stuk brood, en toch tijd uitspaarden voor een zaak die hun heilig was. In eenvoudig geloof en gedragen door een diepe overtuiging hebben zij samen hun schouders gezet onder een arbeid, die hun krachten verre te boven scheen te gaan, maar die toch wonderlijk is gezegend. De invloed van dit geringe volksdeel is vele malen groter geweest dan zij zelf hebben durven en kunnen vermoeden. Zij hebben gestalte gegeven aan een wijze van bestaan op kerkelijk, maatschappelijk en politiek gebied, die van groot belang is, ook voor deze tijd. Ik heb dit prachtige boek met klimmende belangstelling gelezen, maar ook met groeiende dankbaarheid. Dit boek hebben wij, mensen van vandaag, nodig!” B. ROOLVINK

„Me' gespannen aandacht heb ik gedurende enkele treinreizen 'het wonder van de negentiende eeuw' opnieuw op mij laten inwerken. De warmte waarmee Algra, via authentieke bronnen en eigen herinnering, spreekt over de vrije kerken en de kleine luyden, doet weldadig aan. Anekdoten uit de plaatselijke kerkgeschiedenis verlevendigen de tekst. Algra kan trouwens geen dor geschiedverhaal schrijven. Hulde aan schrijver en uitgever!” J. A. VAN BENNEKOM

Recensies als deze laten er geen twijfel aan bestaan: Dit boek verdient een plaats in elk positief meelevend gezin. Schaf het aan, voor uzelf, en niet te vergeten, voor uw opgroeiende kinderen: Geef hun de kans het „wonder van de negentiende eeuw” in dit boeiende en rijk geïllustreerde werk als het ware opnieuw te ontdekken!

HET WONDER VAN DE NEGENTIENDE EEUW — Van vrije kerken en kleine luyden, geschreven door de bekende historicus en A.R. Senator H. ALGRA, telt ruim 400 pagina's, w.o. 56 bladzijden illustraties op kunstdrukpapier. Het boek is fraai uitgevoerd in een solide stempelband van donkerrood buckramlinnen en voorzien van een geplastificeerd stofomslag in tweekleurendruk. Prijs gebonden f 19.50. Verkrijgbaar in de boekhandel.

WACHT NIET MET BESTELLEN TOT DE EERSTE DRUK UITVERKOCHT IS !

Zend vandaag nog de **BESTELBON** (als drukwerk, in open envelop) aan uw boekhandelaar of aan:

UITGEVERIJ T. WEVER FRANEKER

Postbus 13 Telefoon 05170 - 2120

BESTELBON

Ondergetekende wenst te ontvangen
* rechtstreeks van Uitgeverij T. Wever, Franeker
via boekhandel:

..... ex. **Het Wonder van de Negentiende Eeuw**, door H. Algra. Prijs geb. f 19.50.

* Betaling geschiedt: direct na ontvangst ineens/in 5 maandelijkse termijnen van f 3,90.

NAAM:

ADRES:

WOONPLAATS: Datum:

* Doorhalen s.v.p. wat niet bedoeld wordt.

Een prettig stel vakiv willen u graag
VEILIG VERHUZEN
waar u ook woont of naar toe gaat! U betaalt geen teeg-gereden kilometers
BONGERS WAGENINGEN
Rijnhaven 16, telefoon 2725 en 3750 (b.g.g. 3100)

SCHULING GIETRIJENODIGDHEDEN NV
BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGEL-0.
POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

HOLWERDA-ZONEN
DOKKUM - DRACHTEN - ROTTERDAM
Alle transporten Binnen- en Buitenland
Speciaal verhuizingen - Meubeltransporten

N.V. Houthandel W. Toering Gramsbergen
Tel. 05246 - 347
Moderne Zagerij en Schaverij
Vuren bouwhout
Hardhout
Beuken stofdorpels
Kastborden

N.V. Rederij en Haringhandel
IMPORT — EXPORT
N. Parlevliet Jr.
KATWIJK AAN ZEE
Postbus 15 - Telefoon kantoor 3444
Buiten kantooruren 2092 — 2283
Hotel-pension „Dreyeroord”
Telefoon 3169 - OOSTERBEEK

ongezouten
wajang
PLANTEN MARGARINE
ongezouten - puur plantaardig licht verteerbaar dus gezond

Wij hebben andere mensen nodig terwille van onszelf!
Dat geldt natuurlijk ook voor de christen-ambtenaren!
Heeft u zich al bij die andere collega's aangesloten in de
NEDERLANDSE CHRISTELIJKE BOND VAN OVERHEIDSPERSONEEL?
Zo niet, doe het dan nog vandaag
Inlichtingen: Hoofdkantoor NCBO, postbox 1804, Den Haag.

Nu proefflacon 1.70
Ik ben niet meer NERVEUS
Iedereen is altijd enthousiast over Melisana: „Heb ik last van migraine, zenuwen of zorgen? Altijd weer geeft Melisana verlichting.” Bij vele dagelijkse moeilijkheden bewijst Melisana ook voor u zijn onmisbaarheid. Daarom is het belangrijk steeds 'n fles in huis te hebben. Juist nu. Melisana helpt. Melisana de echte Kloostervrouw Melisse-geest, voorkomt narigheid.
Voor uw broodnodige rust
MELISANA
1.70 — 2.90 — 4.90
extra voordelige familieflacon 11.90

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.
• KETELBEMETSELINGEN
• ISOLATIEWERKEN
• OVENBOUW
Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

OCEAN N.V. DIEREN
AANSLUITDIAMETERS 13 - 700 mm VOOR NEUTRALE- EN CHEM. MEDIA
JAREN IN GEBRUIK VAN CHRISTIANSAND TOT CAPE-TOWN EN VAN VENEZUELA TOT FINLAND
Tel. 4646 (3 lijnen) Telex 45277

Schimmelpenninck
fijn! die ken ik

**In
kort
bestek**

A C H T E R P A G I N A

Voor alle bijna honderdduizend leden van onze partij willen wij hier graag een aantal punten in het kort vermelden.

Voor alle leden ditmaal; want met de inhoud van dit nummer van Nederlandse Gedachten bereiken wij deze week via het maandelijks ledencontactorgaan "A.R. Post" ook de partijleden die geen abonnee zijn van het weekblad „Nederlandse Gedachten”.

De leden die geen abonnee op het weekblad „Nederlandse Gedachten” zijn, missen uiteraard een belangrijk stuk, elke week weer nieuwe informatie en voorlichting. Gelukkig is in het eerste kwartaal van dit jaar het aantal abonnees weer met 200 gestegen. Daarnaast steeg in de eerste drie maanden het ledental met 2.000. Bij de Provinciale Statenverkiezingen wist onze partij zich bovendien na jarenlange regelmatig teruggang, te handhaven.

Kortom, de tijd is rijp voor verdere vooruitgang op al deze punten.

Tweehonderd

Inderdaad: tweehonderd nieuwe abonnees. En wel zonder een speciale actie. Een belangrijk deel van hen heeft zichzelf aangemeld via een daartoe bestemde bon in „A.R. Post”. Zo'n aanmeldingsbon treft u ook nu op deze pagina aan.

Wellicht wilt u — nog geen abonnee van „Nederlandse Gedachten” — u zelf wekelijks politieke informatie en voorlichting verschaffen. Vult u dan de bon in en u bent daarvan verzekerd tegen een geringe prijs.

En indien u zelf reeds abonnee bent, is er waarschijnlijk wel iemand in uw omgeving, die u op het weekblad attent wilt maken en die er belangstelling voor zal hebben. Wilt u die nieuwe abonnee dan even aan het partijbureau doorgeven? Gaarne sturen wij u dan een kleine attentie.

Het zou bijzonder goed zijn, wanneer ook in het tweede kwartaal van 1966 tenminste weer tweehonderd nieuwe abonnees erbij kwamen. Goed geïnformeerde partijleden geven een goed beeld van de partij temidden van het Nederlandse volk.

Tweeduizend

Inderdaad; tweeduizend nieuwe leden van de partij in het eerste kwartaal. De aanmelding van nieuwe leden — jongeren en ouderen, vrouwen en mannen — gaat nog steeds voort.

Tweeduizend in het eerste kwartaal. Er is geen reden waarom er in het

tweede kwartaal niet tenminste evenveel nieuwe leden zouden toetreden. Dat zou bijzonder prettig zijn. Hoe meer hoe beter. Zij zijn hartelijk welkom.

Mogelijk hebt ook u nog familieleden en kennissen, die u kunt vragen — evenals u — partijlid te worden. Hoe meer leden, hoe meer een partij kan doen, ook financieel. En dat is zeker in de omstandigheden waarin wij vandaag leven van belang. Voor vandaag en voor morgen en overmorgen. Toetreding van leden geeft de partij ook een goed gezicht in onze samenleving. Leden vormen de ruggegraat van de partij, hoe dankbaar wij ook zijn, dat honderdduizenden zonder lid te zijn bij verkiezingen als kiezers-niet-leden eveneens onze partij met hun stem steunen.

Honderdduizenden

Ruim een half miljoen, bijna zeshonderdduizend kiezers hebben bij de pas gehouden Provinciale Statenverkiezingen hun stem aan de A.R. Partij gegeven. Daar zijn wij dankbaar voor en het scherpt onze verantwoordelijkheid temidden van ons volk.

Wij willen die verantwoordelijkheid graag dragen, hoewel dat natuurlijk helemaal niet zo eenvoudig is. Het gaat er immers om doorlopend goede verhoudingen te scheppen tussen de mensen en een harmonische samenleving te bevorderen voor iedereen. Ga daar maar aan staan! Niettemin moet dat steeds met de grootste zorgvuldigheid gebeuren. Dat is voor ons, ja, de politiek is voor ons een evangelische opdracht.

Daarom spreken wij van evangelische politiek. Dat wil zeggen: politiek bedrijven met het evangelie als uitgangspunt. Wij moeten als mensen die politiek bedrijven en dat gebeurt dus, helaas, uiteraard met fouten. Maar gelukkig, vanuit de bijbelse, goede boodschap. Gelukkig mogen wij politiek bezig zijn vanuit het evangelie. Anders kwam er nog minder van terecht.

Wij hopen en vertrouwen, dat ook bij de a.s. gemeenteraadsverkiezingen weer zeer velen (en meer nog dan bij de laatste verkiezingen) zullen kiezen hen, die streven naar evangelische, christelijke politiek.

1 juni 1966

Die gemeenteraadsverkiezingen zullen plaatsvinden op woensdag 1 juni a.s., de woensdag na Pinksteren.

In de Pinksterweek zijn altijd heel wat mensen met vakantie. Voor sommigen zal het misschien moeilijk zijn om noch die vakantie, noch die verkiezingen in het gedrang te laten komen.

Het gemakkelijkst hebben het natuurlijk degenen, die in de gelegenheid zijn een ander voor zich bij volmacht te laten stemmen. Zij kunnen rustig met vakantie gaan, moeilliker is het voor degenen, die met vakantie willen gaan en niemand voor zich bij volmacht kunnen laten stemmen. Deze personen staan voor de keus: (even) terugkomen van vakantie of hun stem verloren laten gaan, met als mogelijk gevolg het verlies van een zetel van onze partij in een gemeenteraad — voor een tijd van vier jaren!

Wilt u, wanneer u in deze positie komt te verkeren, toch kiezen voor het uitbrengen van uw stem? Een zetel kan van één stem — uw stem — afhangen. Wij willen — beseffend wat wij vragen — een zeer klemmend beroep op u doen. Laat uw stem niet verloren gaan.

Wij verloren op 23 maart j.l. onze zesde Statenzetel in Overijssel door een tekort van slechts zeventien stemmen. Die stemmen waren er. Door nalatigheid zijn zij niet uitgebracht. Soms is dat begrijpelijk. Iemand voelt zich bijvoorbeeld niet zo fit. Ach, die ene stem van mij, dat maakt toch niets uit! In 1962 misten wij door een tekort van slechts vier stemmen de vierde Statenzetel voor de prot. chr. lijst in Noord-Brabant. Vier jaar met een zetel minder. Ditmaal haalden wij die vierde zetel daar gelukkig weer.

Het is geen prettige gedachte als door het ontbreken van uw stem de fractie in de gemeenteraad vier jaar lang haar inbreng moet leveren met

een raadslid minder dan mogelijk was geweest.

18 mei 1966

Daarom onderstrepen wij hier ook nadrukkelijk, dat iedere stem erop aan komt. Grote aandacht vragen wij dus ook voor het stemmen bij volmacht. De allerlaatste dag, waarop formulieren voor het stemmen bij volmacht — geheel ingevuld — ter gemeentesecretarie kunnen worden ingeleverd, is woensdag 18 mei a.s.

Verlies die datum niet uit het oog. Lever de formulieren tijdig in. En als dit voor u persoonlijk niet van belang is, vestig er dan zoveel mogelijk de aandacht op in uw omgeving. Zo kunt u stemmen redden en mogelijk een zetel behouden of een zetel extra winnen.

19 april 1966

Ook voor deze datum graag even aandacht. Dinsdag 19 april a.s. is de dag, waarop de kandidatenlijsten voor de gemeenteraden moeten worden ingediend. Daar zorgen de besturen voor. Als regel wijzen zij iemand uit hun kring aan om de lijst in te leveren. Informeren zij even op de dag der kandidaatstelling of de aangewezen inleveraar de lijst heeft ingediend? Vergeten is menselijk; een herinnering is wenselijk

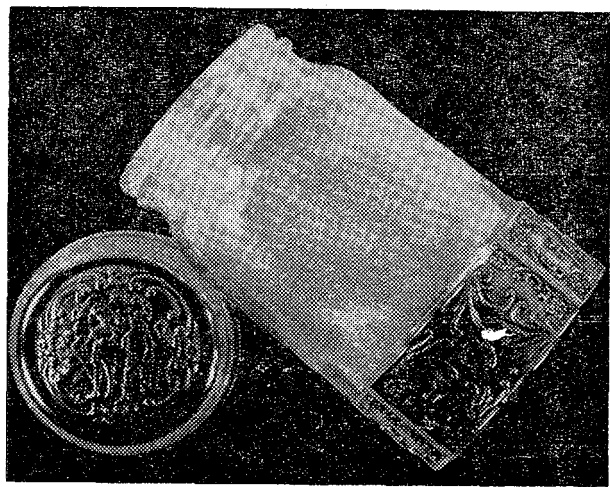
Dit was een verhaal over cijfers en data. Dat was ook goed deze keer. Wij moeten daarop letten. Als wij de achtergrond maar niet vergeten. Wij willen politiek bedrijven vanuit het evangelie, politiek bezig zijn ingevolge bijbelse opdracht. Wij willen proberen God lief te hebben boven alles en de naaste als onszelf.

Zo willen wij ons bezig houden met de eigentijdse problemen, welke om oplossingen vragen.

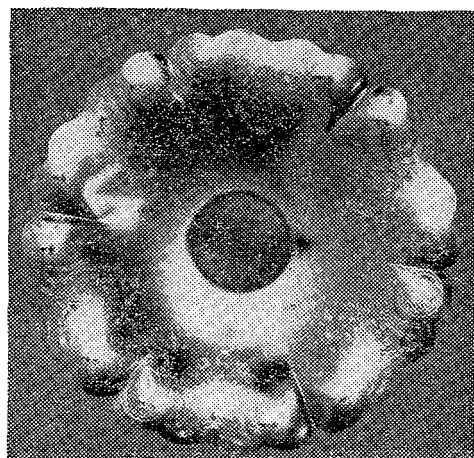
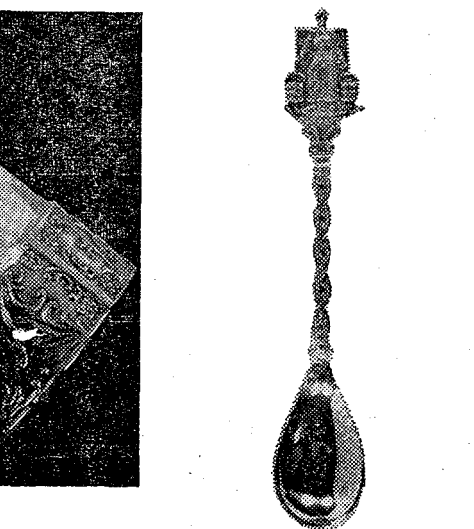
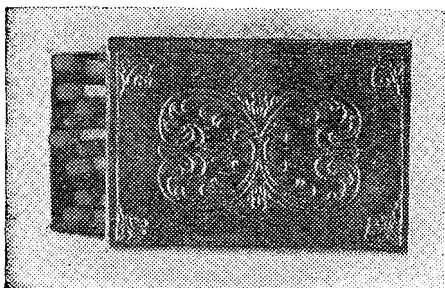
Eigentijdse problemen, al zijn die in de grond van de zaak — zoals wij al eens eerder schreven — niet zo nieuw en vinden zij ook thans hun fundament in zede (sexuele moraal, huwelijk, bevolkingsgroei), in macht en gezag (oorlog en vrede, vrijheid en gebondenheid, verhouding oost-west), in rechtvaardigheid (ras, arm en rijk, verhouding noord-zuid). Het gaat ook in onze tijd weer om de kernpunten van de samenleving, om het leven van mensen en volken. Hoe zonder Bijbel, zonder God?

Dat staat bij dit alles op de achtergrond. Dat maakt het actief zijn van en voor een christelijke politieke partij de moeite waard.

WIDEK

- Lepeltje 1 abonnee
- Brievenopener 2 abonnees
- Luciferschuif 3 abonnees
- Bonbonschaal 4 abonnees
- Jampothouder 5 abonnees

IK DOE MEE...!

Noteert u mij als abonnee op
NEDERLANDSE GEDACHTEN

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 4,— per half jaar.
Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.
Dr. Kuyperstraat 3, Den Haag.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Twee doden

INDONESIE maakt een tijd door die wellicht de meest verschrikkelijke periode in het eeuwenlange bestaan der "gordel van smaragd" zal blijken te zijn. Noemde Soekarno enige maanden geleden een getal van 87.000 slachtoffers, officiële kringen in Djakarta zijn er van overtuigd dat het er zeker 300.000 zijn geweest, terwijl sommigen zelfs over een half miljoen vermoorden spreken.

Twee sterfgevallen hebben de laatste dagen de gemoederen van velen in het bijzonder ontroerd. Het zijn Soetan Sjahrir en dr. Chris Soumokil. Geheel verschillende persoonlijkheden, ieder met eigen idealen die tot nu toe niet verwezenlijkt werden.

Ze hebben gemeen dat ze hun leven wilden wijden aan hun volk, dat zij beiden onder Soekarno geleden hebben en dat zij hun moed en hun idealisme met gevangenschap en zelfs met de dood hebben betaald.

De onverdraagzaamheid van Soekarno's regiem werd geïllustreerd door Soumokil's strijd en Sjahrir's jarenlange gevangenschap. De onverbiddelijkheid van de huidige machthebbers blijkt uit de terechtstelling van Soumokil.

Men heeft een heldhaftig strijder voor meer vrijheid na twee jaar opsluiting neergeschoten, blijkbaar zonder zich rekenschap te geven van het feit dat juist Soumokil's dood een verzoening tussen diens volk en de nieuwe heren in Djakarta in de weg zal blijven staan. Of wil men die verzoening niet?

In dat geval is ook een zware slag toegebracht aan de idealen van een man als Sjahrir en van allen, die hoopten op een nieuw begin.

Wat is een gehandicapte? Is het enkel degene, die lichamelijk en/of geestelijk niet als wij? Is het iemand met wie men toch eigenlijk diep medelijden moet hebben? Hierover kunt u lezen op pagina 6 en 7.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuyperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:
Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 4,— per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij-Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:
f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

DEZE WEEK

- De bruid tekent morgen aan (pag. 2)
- Stemmen bij volmacht (pag. 3 en 6)
- Actuele commentaren (pag. 3)
- De gehandicapten (pag. 4 en 5)
- Loonbelastingbetalers opgelet! (pag. 5)
- Het melkprijs debat (pag. 7)
- Hoofden op spel (pag. 8)

AAN DE ABONNEES

Volgende week zaterdag - Koninginnedag - wordt geen postbestelling uitgevoerd. In verband hiermee bestaat de kans, dat ons blad bij sommige abonnees niet tijdig wordt bezorgd. Wij zullen echter het uiterste doen het ongerief voor onze lezers zo gering mogelijk te doen zijn. Mocht dit niet helemaal lukken, dan roepen wij bij voorbaat hiervoor uw clementie in.

Ambassador

HOTEL-RESTAURANT
ringen, recepties, diners, enz.
Nieuwe zalen voor vergade-
SOPHIALAAN-ZEESTRAAT
(nabij Plein 1813)
Den Haag - Telefoon 117700*

De bruid tekent morgen aan

TOEN ik een titel voor dit radiopraatje moest bedenken, heb ik er boven gezet: „De Bruid tekent morgen aan”. U zult zeggen dat dit in de politiek nergens op slaat. Zakelijk hebt u gelijk, maar op allerlei gebied maken wij mensen vergelijkingen. Het woord „morgen” is overigens letterlijk bedoeld. Morgen 19 april worden namelijk de kandidatenlijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen ingeleverd. Dan staat vast wie de kandidaten van de verschillende partijen zullen zijn. Dan kunt u definitief beginnen uw keus te maken.

Die keus zal in hoofdzaak wel worden bepaald door beginselen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen is het echter altijd zo dat ook de persoon van de kandidaten een grote rol speelt. In veel gevallen kent men dan immers de raadskandidaten. Daarom zal bij de stembus van 1 juni a.s. — meer dan bij Kamer- of Statenverkiezingen het geval is — naast de beginselkeuze ook het kiezen van een bepaalde persoon een grote rol spelen.

Andermans bord

Daar is mijns inziens niets op tegen. Op 1 juni kunnen wij met z'n allen bewijzen dat dan niet geldt de klacht dat de politiek zover van de mensen afstaat. Die klacht is op zichzelf niet ongegrond. De nationale politieke problemen zijn verre van eenvoudig. Om van de internationale vraagstukken nog maar niet te spreken. Het provinciaal beleid is al evenmin voor iedereen duidelijk. Dat heeft op 23 maart j.l. bij de stembepaling van vele kiezers een grote rol gespeeld. Het feit dat velen niet met de politieke vraagstukken vertrouwd zijn en dat deze hen dus niet boeien, is niet zo'n wonder. Al etende komt de smaak, maar het omgekeerde is ook waar.

En het is niet alleen de schuld van de politiek zelf. Het is ook niet uitsluitend zo dat het de mensen niet interesseert.

Een derde element — namelijk het tijdsgebrek — wordt maar al te vaak vergeten. De meeste mensen hebben het druk met hun eigen dagelijks werk. Anderen, soms zelfs de familieleden of de burens, hebben er geen idee van hoe jachtig het leven van neef Piet of buurman Kees kan zijn. Uit de verte denken zij: och, Piet en Kees hebben een mooi leventje. Een bekend gezegde beweert dat het vet op andermans bord ligt.

Maar de werkelijkheid is dat heel velen zelfs geen tijd hebben om dagelijks een krant te lezen. En al kunnen zij dat wel, dan worden van de grote vraagstukken daarin toch nog maar een hap en een snap opgediend.

Ik ben er een voorstander van dat op allerlei wijze geprobeerd wordt om de voorlichting over politieke vraagstukken zo goed mogelijk te doen zijn en ik heb respect voor het vele dat er op dit terrein al gepresteerd wordt. Maar ook in dat opzicht zal men geen paradijs kunnen doen ontstaan. Steeds zullen de eigen moeite en zorgen en de vele tijd die men aan zijn eigen werk moet besteden er de oorzaak van blijven dat vele dingen van de politiek ondoorzichtig lijken. Zoals ik het werk van mijn buurman maar heel oppervlakkig kan kennen, zo zal hij mijn arbeid in de politiek nooit helemaal kunnen doorzien. Ik neem aan dat hij zijn werk goed doet, en als mijn buurman zijn stem uitbrengt dan komt daar een grote portie vertrouwen aan te pas.

De bruid

Zo'n gang naar de stembus is zoiets als een huwelijk. Het is een nieuw begin. Bij het huwelijk betreft dit het hele leven. In de politiek gaat het om perioden van 4 jaar. De bruid is — meestal — in het wit. Alles aan haar en rondom haar straalt. Iedereen verwacht er het beste van en het bruidspaar zelf is ook stellig van plan er het beste van te maken. Samen lief en leed van de toekomst delen en een bestaan opbouwen waarin men de huwelijksboot schoon zal houden. Omdat deze goede voornemens en de daarvoor nodige wilskracht van het bruidspaar afstralen, daarom is het mee beleven van een huwelijksluiting zulk een bekoorlijke en stimulerende ervaring. En dat begint in de familiekring, al bij het in ondertrouw gaan, bij het aantekenen. Welnu, hier dringt zich onweerstaanbaar een vergelijking op: morgen, 19 april, tekenen de bruiden, dat wil zeggen de politieke partijen als het ware aan. Dan dienen zij hun kandidatenlijsten in, in afwachting van de grote dag: de stembus op 1 juni. De bruid heeft het vertrouwen van haar aanstaande man en zijn familie verworven.

Vertrouwen

De politieke partijen vragen uw vertrouwen. Bij het deponeren van het biljet in de stembus schenkt men vertrouwen in de te kiezen leden van de gemeenteraad. Daarom is het ook een goeddeels zinledige daad een stem uit te brengen op een lijst waarvan men tevoren kan weten dat geen van de kandidaten op die lijst gekozen zal worden.

Daardoor helpt men alleen een partij waaraan men juist niet de voorkeur wil geven. Zoals een bruid heel precies weet wie zij op de huwelijksdag door

Radiocauserie gehouden door mr. W. R. van der Sluis, secretaris A.R. Partij, op maandag 18 april jl.

het ja-woord tot haar echtgenoot zal maken, zo zult u als kiezer vanaf morgen toch precies uitkiezen wie uw ja-woord dus 1 juni uw stem krijgt.

Democratie gediend

Bij de raadsverkiezingen is die keus gemakkelijker dan ooit. U kent wel de plaatselijke problemen, want daar komt u juist door uw werk en woner haast dagelijks mee in aanraking. Door ondoorzichtigheid en onduidelijkheid worden de plaatselijke vraagstukken meestal niet verduidelijkt. Maar er is meer. U kent bovendien ditmaal de kandidaten in vele gevallen persoonlijk. U weet of het flinke mannen en vrouwen zijn, die op de kandidatenlijst gepresenteerd worden. Door die duidelijkheid en die bekendheid wordt de democratie gediend.

De afstand tussen kiezer en gekozenen kan in dit geval heel klein zijn.

Positief-kritisch

Waar het nu op aan komt is of u instemt met de beginselen van waaruit deze kandidaten hun werk in de gemeenteraad zullen doen en of u vertrouwen kunt hebben in hun persoon.

Die beginselen kunt u zwart op wit lezen in het program waarmee de plaatselijke kiesvereniging haar kandidaten aan u voorstelt. Het zou goed zijn indien naast deze papieren propaganda, overal in het land ook op presentatiebijeenkomsten de kandidaten persoonlijk aan u als kiezer zouden worden voorgesteld.

Dan kunt u zo nodig nader met hen kennismaken. Dan kunt u hen zelfs aan de tand voelen over allerlei zaken, die u bezighouden of die u dwars zitten.

Want dit staat als een paal boven water: het raadslid moet de vertrouwensman van de kiezers zijn. Niet hun knecht maar wel de man die met aandacht naar hen luistert. Van de A.R.-kandidaten wordt gevraagd dat zij zich inzetten niet alleen voor de gemeente als geheel, maar ook voor de inwoners van de gemeente afzonderlijk.

De A.R.-kandidaten moeten zich positief-kritisch opstellen tegenover de zaken, die zij krijgen te behandelen en de toestanden, die zij tegenkomen. Heel velen die zich door allerlei regelingen bedreigd of gedupeerd voelen, moeten hun licht bij de plaatselijke volksvertegenwoordigers kunnen opsteken. Natuurlijk is een raadslid niet oppermachtig. Maar hij woont dichtbij, hij wil naar u luisteren, hij kan u soms helpen en u in elk geval door informatie of advies van dienst zijn.

Dat vragen wij van onze raadsleden. Aan u de keus wie uw raadsleden zullen worden. Elke bruid wenst zich een man, die in allerlei misère naast haar staat, ook al kan hij haar niet alle moeite besparen.

Zo iemand wenst u toch ook als raadslid? Welnu de politieke partijen tekenen morgen aan. Daardoor kunt u als kiezer vanaf morgen uitmaken wie op 1 juni „uw man” zal zijn.

De Vereniging tot opvoeding en verpleging van geesteszwakke kinderen zoekt voor elk van haar 7 inrichtingen:

- 1 's Heeren Loo-Lozenoord te Ermelo
- 2 Groot Emaus te Ermelo
- 3 Dr. Mr. Willem van den Bergh Stichting te Noordwijk-Binnen
- 4 Van Arkel Instituut te Soestdijk
- 5 Groot Schuylenburg te Apeldoorn
- 6 De Gemzensprong te Rotterdam
- 7 Saxenheem te Almelo

flinke, ondernemende meisjes en jongens, vrouwen en mannen.

Voelt u zich geroepen u werkelijk nuttig te maken, zo, dat u daarbij tevens uw christelijke levensovertuiging in praktijk kunt brengen? Dan zal uw medewerking in een van onze inrichtingen u rijkelijk voldoening geven.

Niet alleen verpleegsters of verplegers maar ook energieke meisjes en jongens kunnen ontzettend veel voor onze kinderen doen en betekenen (en meteen al beginnen met de interessante opleiding voor het diploma Kinderbescherming A).

Het spreekt vanzelf dat uw goede werk ook goed beloond wordt. Waarom zoudt u niet nu meteen een brief schrijven met enige gegevens aan die inrichting waarin u wilt werken, en eventueel vermelden wanneer het u het beste schikt eens te komen praten.

OP ZOEK NAAR EEN ETIKET

VERLEDEN week hebben wij de gedachte afgewezen, dat de A.R. partij een soort middenpartij zou moeten zijn, een typische partij voor de burger, die de affaire op dezelfde voet wil voortzetten.

Het lokt ons veel meer aan, tot de vanguard te behoren, de voorhoede, die met de pioniers meetrekt.

Maar zulk een voorhoede trekt nooit op als een gesloten formatie, als een ouderwets infanteriebataljon, dat de gelederen heeft gesloten. De voorhoede doet het heel anders.

Er zijn in haar optreden altijd twee duidelijke kenmerken, beide even noodzakelijk.

VOOREERST trekt zij op in verspreide formatie. Het verband lijkt daardoor maar losjes. En de verkenners kijken in verschillende richtingen. Er is duidelijk een rechter- en een linker-vleugel. En aan de verste flanken zijn er soms kleine eenheden, die schijnen af te dwalen, zó ver zwenken zij naar een heuvelrug of de zoom van een bos. Maar dit gebeurt terwijl ze ze toch allemaal voortdurend voeling met elkaar houden.

Anders is het geen echte voorhoede meer. Dan zijn er alleen maar groepjes avonturiers.

Dat onderling contact heeft in de moderne communicatiemiddelen nieuwe en grote mogelijkheden. Het is veel frequenter en duidelijker. Het is soms, ondanks de afstanden, van man tot man, oog in oog.

En bij dat onderlinge contact tussen de afdelingen van de verspreid optrekkende voorhoede zijn weer twee dingen onontbeerlijk. Men moet elkaar herkennen, volstrekt zeker geloven en

weten: dat is een stem van een van de onzen en niet van de vijand of van een verrader.

En dat herkennen heeft alleen waarde, als men elkaar volstrekt vertrouwt. Hoe zal een bepaalde afdeling vooruit kunnen of durven gaan, wanneer zij niet kan rekenen op de anderen?

WIJ vinden, dat er uit zulk een parabel veel te leren valt.

Daarvoor is het ook parabel, die van ouds gerekend werd bij de didaktische poëzie, geschreven tot lering en vermaning. Ook tot vermaning.

IK wil een heel concreet voorbeeld noemen.

Er is een rapport verschenen over Vietnam, door een sub-commissie uit de partij. Men kan het nalezen in A.R. Staatskunde. Het is een buitengewoon leerzame studie.

Weliswaar berust zij uitsluitend op publikaties van derden, maar dat neemt

niet weg, dat deze studie een belangrijke bijdrage is voor de kennis van hetgeen zich in Vietnam afspeelt. Het laat ons het gehele vraagstuk zien in breed verband.

Terwijl ik nu persoonlijk de studie zeer waardevol vind, acht ik de voorgeslagen oplossing onaanvaardbaar. Elders heb ik dat op duidelijke wijze uiteengezet.

MAAR het gaat mij hier niet om een discussie over dit rapport.

De parabel is uitgewerkt om iets anders. Wanneer iemand het met zo'n rapport niet eens is, dan wordt er door sommigen van hem verwacht, dat hij de commissie van een etiket zal voorzien.

B.v. gedreven door opportunisme of door humanistisch idealisme. Of meer negatief: duidelijk buiten de A.R.-rails. Ook wel: geïnfecteerd door de P.S.P.

En - zulke etiketten wens ik per sé niet te gebruiken. Zo'n gebruik, zo'n vaardig en lichtvaardig gebruik van etiketten is de dood voor een gezonde partij.

Zo'n gebruik past alleen in een partij die als een gesloten bataljon behoort tot de middentocht.

Er zijn helaas sommigen, die wel zouden willen dat we daar terecht kwamen, geheel en voor goed. Maar wij voelen er niets voor. En daarom deze aanvulling van ons hoofdartikel van de vorige keer.

A.

neer — de kat nog eens uit de boom kijken.

Welnu, op 23 maart 1966 is de kat uit de boom gekomen en deze moet aan K.V.P. en P.v.d.A. bezorgd hebben wat men in de volksmond een kater pleegt te noemen. Juist de politiek-niet-geïnteresseerden, die gedwongen de gang naar de stembus maakten, werkten in vele gevallen mee om aan de uitslag van de verkiezingen een stempel te geven, dat voor K.V.P. en P.v.d.A. weinig aangenaam was.

Wij zijn van mening dat de zuiverheid in de politiek ermee diende zal worden, indien een dwangmaatregel wordt afgeschaft, welke stellig niet als een eis der democratie kan worden aangemerkt. Mogelijk vindt de heer Schakel bij een hernieuwde poging om de absurde opkomstplicht af te schaffen, de K.V.P. en de P.v.d.A. aan zijn zijde.

A. B. R.

Stemmen bij volmacht

DE verkiezingen voor de gemeenteraden zullen plaatsvinden op woensdag 1 juni 1966. Wanneer een kiezer weet of ook alleen maar vermoedt, dat hij niet zelf in de gelegenheid zal zijn om op de verkiezingsdatum naar de stembus te gaan, kan hij/zij (als volmachtgever) een ander als zijn of haar gemachtigde voor zich bij volmacht laten stemmen.

Daartoe moet dan uiterlijk op de veertiende dag vóór die der stemming ter gemeentesecretarie een verzoekschrift worden ingediend. De termijn voor indiening sluit dus: op woensdag 18 mei 1966.

Voor dit verzoekschrift wordt gebruik gemaakt van een volmachtformulier (Model K 4-1) dat ter gemeentesecretarie kosteloos verkrijgbaar is. De besturen der kiesverenigingen beschikken ook over deze formulieren.

UITERLIJK 18 MEI

Desnoods kan men ook schriftelijk een formulier aanvragen bij het partijbureau, dr. Kuyperstraat 3 te Den Haag.

Welke personen (gemachtigden) mogen door u (volmachtgever) worden aangewezen? Als gemachtigde kan slechts worden aangewezen:

1. de echtgenoot/echtgenote;
2. een der bloedverwanten in de eerste tot en met de derde graad;
3. een der aanverwanten in de eerste tot en met de derde graad;
4. de echtgenoot van een schoonzuster of de echtgenote van een zwager;
5. een der huisgenoten van de volmachtgever, dus iemand die op hetzelfde adres staat ingeschreven.

Hij, die zich bereid verklaart als gemachtigde op te treden moet op de dag van de kandidaatstelling, 19 april j.l., ingeschreven zijn in een kiezersregister. Thans kunnen dus alle hiervoor bedoelde personen bij volmacht voor iemand stemmen óók als zij in een andere gemeente dan die van volmachtgever woonachtig zijn. De gemachtigde moet zich dan echter op de dag der stemming naar de gemeente begeven waar de volmachtgever in het kiezersregister staat ingeschreven, om in de gemeente van de volmachtgever te gaan stemmen.

De kring van gemachtigden, die de volmachtgever mag aanwijzen is dus beperkt. Voor een aantal personen mag echter iedereen bij volmacht stemmen. Voor deze personen geldt het weergeven verwantschap vereiste dus niet. Kort omschreven: **De beperking geldt niet voor de kiezer, wiens beroep of werkzaamheden medebrengen, dat hij werkzaam pleegt te zijn buiten de gemeente, in welke kiezersregister hij is opgenomen, mits zijn afwezigheid, al regel telkens langer dan drie dagen duurt.**

De beperking geldt ook niet voor zijn echtgenote, voorzover zij met hem, in verband met zijn beroep of werkzaamheden, afwezig pleegt te zijn. (Bijvoorbeeld schippers, zeevarenden, vissers e.d.). Voor deze groep moet gebruik gemaakt worden van een speciaal volmachtformulier (Model K 4-2).

Een kiezer mag niet meer dan twee aanwijzingen als gemachtigde aannemen.

Mocht voor uzelf het voorgaande niet van belang zijn, wilt u hiermede dan anderen in uw omgeving van dienst zijn? Elke stem is van gewicht. Draag het uwe er toe bij, dat er géén verloren gaat.

UIT PERS EN PERIODIEK

In de Nieuwe Meerbode lezen wij:

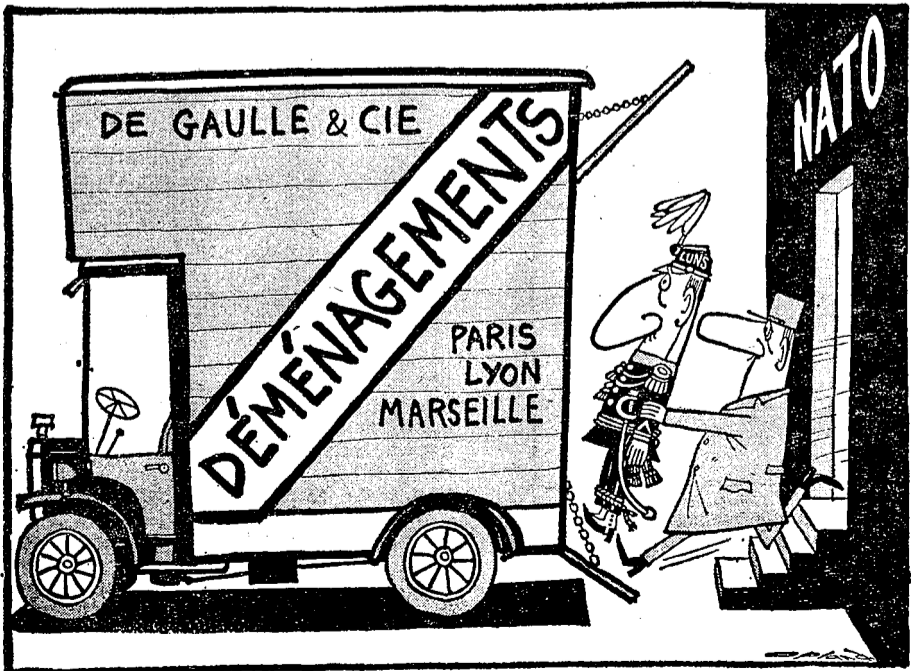
De kat kwam uit de boom

* * * Een en ander maal wezen wij op de onbegrijpelijke dwaasheid, welke voorzover wij weten alleen in Nederland, bestaat, om politiek onverschilligen te noodzaken naar de stembus te gaan.

Daarom konden wij het vorig jaar sympathie betuigen met het amendement dat de heer Schakel (A.R.) bij de laatste wijziging van de kieswet indiende om bij de verkiezingen de opkomstplicht (verschijningsplicht in het stemlokaal) af te schaffen.

Het betreffende amendement werd met forse meerderheid van 98 tegen 30 stemmen verworpen. Tegen stemden K.V.P., P.v.d.A., V.V.D. en C.H.U. Het waren vooral de heren Geertsema (V.V.D.) en Beernink (C.H.), die krachtig stelling namen tegen het voorstel van de heer Schakel. Aan de zijde van K.V.P. en P.v.d.A. bleek wel enige waardering voor het amendement te bestaan, maar men wilde te dezen geen overijde beslissing nemen en eerst — daarop kwam het in feite

VERHUIZING

De Gaulle: „Het kostbaarste 't eerst...!”

(Uit de Volkskrant)

G. VOGLER & CO.

(FIRMANT W A. FIBBE)

Mauritsweg 49 - Rotterdam

Tel 010 - 13-78-78 / 12-96-52

TOESLAGSTOFFEN voor lichtbeton

GRONDSTOFFEN voor de steen- en keramische industrie.

WEGENBOUWMATERIALEN

Centraal Comité van A.R.-Kiesverenigingen

Dr. Kuyperstraat 3 — 's-Gravenhage

Voor het secretariaat en de ledenadministratie worden gevraagd

TWEE JONGE MEDEWERKSTERS

Mulo-diploma is niet vereist. Enige kennis van typen en gevoel voor administratie en accuratesse is gewenst. Een prettige werkkring wordt geboden op een niet te groot kantoor met goede teamgeest. Vijfdaagse werkweek en salaris volgens rijksregeling overeenkomstig leeftijd.

Sollicitaties bij bovenstaand adres (eventueel telefonisch: 070-63.10.23).

Een jonge kiezer over

DE GEHANDICAPTEN

Bij de eerste steenlegging van het revalidatiecentrum „De Hoogstraat” te Leersum gaf professor Muntendam, destijds staatssecretaris van Volksgezondheid de volgende omschrijving van het begrip „revalidatie”:

„Revalidatie omvat al die maatregelen die gericht zijn op het anatomische en functionele herstel, op het herstel der arbeidsgeschiktheid en op de herplaatsing in het arbeidsproces.”

Bij de wederinschakeling van een minder-valide in het productieproces gaat het niet enkel om lichamelijke geschiktheid. Ook de psychische zijde is daarbij van het grootste belang. De sociale omstandigheden, de verhoudingen, waaruit de minder-valide komt en niet minder de nieuwe relatie zijn van doorslaggevende betekenis voor de heraanpassing van het bedrijfs- en maatschappelijk leven.

Ik geloof, dat ik met vorenstaande beland ben midden in het probleem van onze gehandicapten.

De terminologie is in ons land de laatste jaren — terecht — veranderd. Sprak men vroeger van een **onvolwaardige** (A.V.O. vroeger „arbeid voor onvolwaardigen”) thans spreekt men

van „gehandicapte”. Tussen deze benamingen lagen nog „de gebrekkige en de minder-valide”. De Nederlandse vereniging A.V.O. heet thans „Actio Vincit Omnia”. Let u eens op de omstandigheid, dat de A.V.O. in 1927 werd opgericht en haar naam eerst in 1952 veranderde.

Het bovenstaande houdt uiteraard verband met de na-oorlogse opvattingen.

Medelijden?

Wat is een gehandicapte? Is het enkel degene, die lichamelijke en/of geestelijk niet is als wij? Is het iemand met wie men toch eigenlijk diep medelijden moet hebben?

Onder gehandicapt dienen we, dacht ik, te beschouwen al die mensen, die door welke omstandigheden dan ook zich moeilijk of niet kunnen handhaven in ons maatschappelijk bestel, de lichamelijke gebrekkigen of misvormden; de zintuiglijk gebrekkigen, de geestelijk onvolwaardigen, de psychopaten, de epileptici, de achtergeblevenen en extreem dommen, de misdadigers, de neuropaten en de door een langdurige lichaams- of geestesziekte onvolwaardig geworden personen (terminologie ontleend aan Dr. Stratingh in zijn „Bijdrage tot het onvolwaardigen probleem (Assen 1946)).

Let u eens op de terminologie, dat was in 1946. Ik dacht, dat aan de opgesomde rij nog een groot aantal categorieën konden worden toege-

voegd. Voorbeelden behoeft ik niet te geven, ze liggen voor het opscheppen. Ieder mens heeft een handicap, bij de een zul je 't zien en bij de ander niet, onzichtbare handicap's kunnen wel eens erger zijn, dan wij mensen vermoeden. **Denkt u eens aan de vele — ook na de oorlog — gestichte bureaus; de M.O.B.'s, de M.C.B.'s, de bureaus voor levens- en gezinsmoeilijkheden en niet te vergeten de in de grote steden aanwezige „S.O.S.” posten!**

Begrip

Het ligt niet in mijn bedoeling om een artikel te wijden aan de vormen van gehandicapt-zijn, maar wel om het begrip daarvan. Wij Nederlanders kunnen zo hard zijn, die gehandicapte bij u in de straat is een mens als u en ik en die kan het leven wel eens beter begrijpen dan wij denken! Waarom zoveel zelfmoord? waarom zoekt men het in de drank?

De gehandicapte vraagt ook waarom? ... maar die heeft reeds het antwoord gereed: „wat ik verloren heb is niet zo belangrijk, maar belangrijk, datgene wat ik heb overgehouden.”

Wat doet onze Regering aan het probleem van de gehandicapten? Op 1 augustus 1947 trad in werking de „wet op de minder-valide arbeidskrachten”. Deze wet kan bedrijven

(let wel KAN!) met meer dan 50 personeelsleden verplichten een bepaald percentage van hun werknemers — de wet geeft als grondslag aan 2 %, dus één op iedere 50 — uit minder-validen te doen bestaan. De Overheid erkende hiermede, dat de gehandicapte recht had op arbeid.

Het aantal gehandicapten was echter groot en wordt dagelijks nog groter (vele bedrijfs- en verkeersongevallen). In 1953 kwam de sociale werkvoorzieningsregeling voor handarbeiders.

In eerste instantie was deze regeling bedoeld om een onbevredigende toestand, dat — een gelukkig gering — aantal werkloze arbeiders, ook bij werkloosheid van lange duur, niet op een of andere wijze aan werk kon worden geholpen. Opzet dus vergroten of althans behouden van hun arbeidsgeschiktheid. Uiteraard zat aan deze regeling gekoppeld, dat door werklozen die lange tijd onafgebroken in de sociale voorzieningsregeling bleven opgenomen grote bezwaren (economische, psychische, fysieke en psychologische) werden ondervonden.

Rijkswerkplaatsen

De Overheid stelde voorts in de rijkswerkplaatsen voor vakontwikkeling waardoor de genoemde sociale voorzieningsregeling mede kon worden toegepast op de gehandicapten, daarvoor voornamelijk bestemd was voor die personen die door een of andere persoonlijke oorzaak geen plaats kunnen vinden in het normale arbeidsproces.

De regeling werd zowel voor zgn. „buiten- als binnen-objekten” van toepassing. De Overheid verzocht de gemeentebesturen om medewerking aan de regeling te verlenen. Het was geen wet, maar een regeling. De overheid verleende subsidie. De zgn. „beschutte werkplaatsen” verzezen als paddestoelen uit de grond.

In de werkplaatsen verrichten (vroeger tewerkgestelden) de werknemers geregelde arbeid. De opdrachten worden verkregen uit het vrije bedrijf. Er zijn werkplaatsen, die geheel op die bedrijven georiënteerd zijn, dus afhankelijk zijn daarvan. Er zijn ook werkplaatsen, die eigen produkten vervaardigen en met die produkten een plaats op de markt hebben veroverd. Het laatstgenoemde is een gelukkige omstandigheid omdat het gevaarlijk is afhankelijk te zijn van bedrijven en dus van de conjunctuur.

Om meer efficiënt te werken hebben diverse werkplaatsen zich verenigd in federatie (in- en verkoop van produkten).

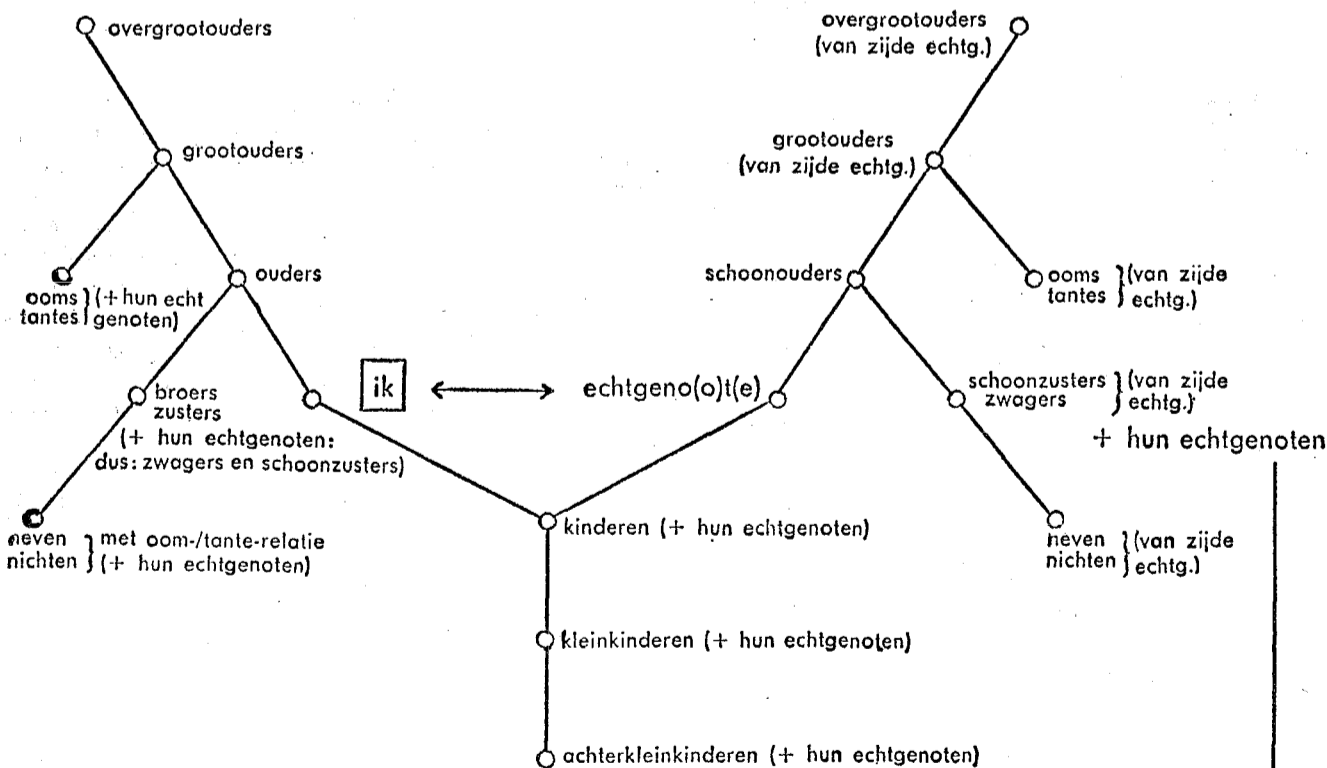
De opzet

Wat is nu eigenlijk cq. de feitelijke bedoeling van het werkplaatswezen? Is het niet dit: „**omschakeling, training en het weer gereed maken van de mens voor het arbeidsproces!**”, zodat de opzet van het instituut werkplaats enkel en alleen is voor diegene, die om persoonlijke oorzaken moeilijk of nimmer een plaats zullen kunnen veroveren in het arbeidsproces. Als we dit stellen, dan is het nodig, dat deze werkplaatsen worden tot bedrijven waarin men zal dienen te streven naar de vervaardiging van eigen produkten, omdat — mocht er ooit een laagconjunctuur komen — deze categorie van gehandicapten daarvan nimmer de dupe wordt. Werkplaatsen kunnen wel eens een grote rol gaan spelen speciaal waar het betreft de vervaardiging van kunstledematen (waarom zijn juist de essentieelste dingen cq. gebruiksvoorwerpen van de gehandicapte zo peperduur? De prijs van een prothese? van een beugel? van orthopedische schoenen? van een rolstoel? en wat denkt u van de

WIE MOGEN VOOR MIJ STEMMEN BIJ VOLMACHT?

bloedverwanten 1e t/m 3e graad

aanverwanten 1e t/m 3e graad

huisgenoten

n.l.: { de echtgenoot van een schoonzuster
de echtgenote van een zwager

Al degenen, die hier zijn aangeduid, mogen bij volmacht voor u stemmen, als u zichzelf op de plaats van „ik” stelt.

appar... auto? Is gew... werke... schik... maal... over... dan... onda... stuk... En v... del? ... hebbe... moest... gentje... Ik bli... dien bra... autom... waarn... tje z... Ned... baga... geld, ... keer... valid... Het is... maar... Aan... geh... men!

Hetse... aant... drag... sticht... wel... ik... enkel... die... gen... dicit... niet... Ik w... het... de... w... n... re... M... Enle... dat... heid... wen... voor... En... alle... len... in... dicap... denk... huize... een... p... w... delijk... meen... bevin... ten... te... dat... Ch... Just... in... w... ste...

Een jongen aan het werk op een beschuttende werkplaats

handbediening in een gewoonste zaak van de gehandicapte de be- we hebben toch alle- al één paar schoenen? leden? Moet hij nlijven enkel en alleen dapparaat dat hij heeft k gereerd moet worden? n van zijn vervoermid- dat we de tijd gehad behandicapte genoeg est een „invalidenwa- tje

k hij recht heeft — in- n antwoord — op een omrom niet? En zo nee, ren zijn invalidenwage- zende met onze eigen lerowegen in de voor ag wagon naast zijn reis- l, kaartje, ook nog een r in de prijs van zijn in- als zijnde vrachtgoed? is het een of het ander... ! arn met het ander... ! an huisvesting van onze arstaan nog vele proble-

Ons dorp

etse volk bracht een taden een kolossaal be- g lijnen! Met dat geld hntnem „Ons Dorp”, let ik kan met het dorp elaan indien in dat dorp gn zullen worden op- ongrond van hun invali- LJJK maar **überhaupt** en gehuisvest worden. ien restrictie maken als ins Dorp” naast blijven- weid óók de revalidatie- ook die gehandicap- na een korte of lange- tijnen naar ONZE SA-

nvleving houdt dan in, den/of plaatselijke over- streven naar het bou- die bewoonbaar zijn capte.

Ik mee, dat wij met okking staande midde- zin te zorgen voor het in plaats voor de gehan- apen samenleving. Ik kan het bouwen van zeren met behulp van dus zonder drem- s, euren en gangen, kan nek aan de verantwoor- ijke besturen van die ge- een werkplaats zich inrekking tot het stich- v, waarin de handicap- zis voelen. Als voor-

beeld hiervan denk ik aan het bestuur van de *Stichting „Het behouden Huis” te Velp (Gld.)*. Voornoemd bestuur heeft in de plaats Velp een tweetal „pensions” voor gehandicapten (rolstoelpatiënten), terwijl een geheel nieuw pension in aanbouw is. In deze pensions *wonen* een aantal gehandicapten die werkzaam zijn in de werkplaats „Presikhaaf”. Het pension staat onder leiding van een gediplomeerd verpleegster met een drietal hulpen. De „pensiongasten” betalen zelf een gedeelte van het pensioengeld, terwijl de gemeente waaruit de gehandicapte afkomstig is het restant bijpast. Het is een onopvallend huis, midden in de Velpse samenleving, een samenleving waarin deze pensiongasten voelen thuis te behoren.

Ik ben blij met het „Dorp” en ik verheug me er op, dat wij Nederlanders een dergelijk experiment hebben durven wagen. Of het slaagt? zullen we over jaren eerst kunnen weten. Maar het dorp is er... en dat is belangrijk juist voor diegenen onder ons, die jaren thuis liggen, doelloos en niet die verzorging genieten, die men zou dienen te hebben. Als we het zo bezien kan „Ons Dorp” velen tot zegen zijn. Maar... dan dient ook ieder ons die voor opname, waarom opname? waarom niet voor huisvesting in het dorp in aanmerking te kunnen komen en dat ligt aan de onderscheidene gemeentebesturen, die krachtens de Algemene Bijstandswet verplicht zijn tot

het verlenen van financiële bijstand. **Ik geloof, dat we ons meer bewust moeten gaan worden, dat óók dat een recht is waarbij de financiën en de persoon geen enkele rol speelt. Het moet een bij voorbaat uitgemaakte zaak zijn!**

Maar het moet ook een bij voorbaat uitgemaakte zaak zijn, dat zoals ik reeds stelde een gehandicapte — indien het medisch noodzakelijk en verantwoord is — de beschikking verkrijgt over een eigen automobiel, waarbij we afstappen van het jarenlange probleem dat „schooien” heet bij allerlei fondsen, omdat naar mijn overtuiging die auto behoort tot de noodzakelijke kosten van het bestaan van die medemens. We leven in een welvarend land... laten we dat dan ook laten blijken...

Ook ons vraagstuk

Ik ben ten besluite de mening toegedaan dat het vraagstuk van de gehandicapte óók ons vraagstuk is, omdat ieder van ons zich bewust moet zijn ieder dag de kans te belopen zelf gehandicapt te raken; het is daarom dan ook van het allergrootste belang, dat we blijven pleiten voor een spoedige inwerkingtreding van de algemene arbeidsongeschiktheidswet; dat we blijven pleiten voor verbetering en aanpassing van de sociale voorzieningen; dat we blijven pleiten voor vernieuwing dan wel vermeerdering van goed geoutilleerde revalidatiecentra; maar óók, dat we blijven strijden voor verbetering der beveiligingen in onze bedrijven; maar óók voor beveiliging van onze steden en onze wegen en het laatste houdt in, dat we met klem hebben aan te dringen op uitbreiding en verbetering van onze verkeerswegen en dat men bij de aanleg van wegen denkt aan de toekomst en dus niet wegen aanlegt voor de verwerking van het verkeer anno 1966, maar vooruitziet op jaartallen als die van 1980!

H. Wolters

DENKT U ER AAN?

EEN belastingplichtige, van wie loonbelasting is ingehouden, zal in de regel alleen dan een aanslag in de inkomstenbelasting krijgen, indien:

- a. zijn loon meer heeft bedragen dan f 12.000,—, of
- b. zijn niet aan loonbelasting onderworpen neveninkomsten meer dan f 400,— bedragen, of
- c. hij over een langere tijd dan een maand van meer dan één werkgever loon heeft genoten en dit loon tezamen met eventuele neveninkomsten meer dan f 400,— heeft bedragen.

De belastingplichtigen, bij wie zich de hiervoor genoemde omstandigheden niet voordoen, krijgen in het algemeen geen aanslag opgelegd in de inkomstenbelasting.

Voor de laatstbedoelde belastingplichtigen is er de mogelijkheid het opleggen van een aanslag in de inkomstenbelasting te verzoeken, indien de ingehouden loonbelasting (en ook dividendbelasting) een bedrag belooft, dat hoger is dan verschuldigd zou zijn bij een aanslag in de inkomstenbelasting en dat bovendien de hiervoor aangegeven grenzen overschrijdt.

Bij de inspecties der directe belastingen zijn speciale aangiftebiljetten (biljetten T) verkrijgbaar voor het indienen van een ver-

Voor 1 juli 1966 inleveren

zoek om een aanslag in de inkomstenbelasting opgelegd te krijgen. Deze biljetten kunnen ook gebruikt worden voor een verzoek om teruggaaf van loonbelasting en/of dividendbelasting.

De regeling komt hierop neer, dat de belastingplichtige, van wie loonbelasting is ingehouden, alleen dan in aanmerking komt voor een aanslag op verzoek in de inkomstenbelasting, indien zijn belastbaar inkomen meer bedraagt dan het belastingvrije minimum van de belastingtabel en voorts de verrekenbare loon- en dividendbelasting de verschuldigde inkomstenbelasting met meer dan 5% en met ten minste f 25 te boven gaat.

Ingeval aan de belastingplichtige op verzoek een aanslag in de inkomstenbelasting wordt opgelegd, wordt hem, **indien dit in zijn voordeel is**, automatisch tevens een aanslag opgelegd in de premieheffing volksverzekeringen (AOW, AWW, AKW) als deze aanslag voor hem neerkomt op een teruggaaf van ingehouden premie.

Om een aanslag op verzoek opgelegd te krijgen, moet de belastingplichtige het ingevulde aangiftebiljet **vóór 1 juli 1966 inleveren bij de inspectie der belastingen** van de plaats, waar hij op 31 december 1965 woonde.

Door middel van het aangiftebiljet T kan de belastingplichtige, die niet voor een aanslag in aanmerking komt, in enkele gevallen toch een teruggaaf krijgen. Indien zijn belastbaar inkomen beneden het belastingvrije minimum van de belastingtabel blijft en er aan loon- en dividendbelasting te zamen meer dan f 10,— is ingehouden, wordt het gehele ingehouden bedrag teruggegeven. Is het belastbare inkomen hoger dan het belastingvrije minimum, dan wordt alleen de ingehouden dividendbelasting teruggegeven, mits deze meer dan f 10,— bedraagt.

Het tarief van de loonbelasting is in beginsel gelijk aan dat van de inkomstenbelasting. In de praktijk zal het aan loonbelasting ingehouden bedrag echter veelal lager zijn dan het bedrag, dat volgens de inkomstenbelastingtabel verschuldigd zou zijn. De oorzaak daarvan moet gezocht worden bij het belasten naar een afzonderlijk tarief van bijzondere beloningen (bijvoorbeeld vakantiegeld en overwerkloon) en bij het niet heffen van loonbelasting van neveninkomsten. Toch kunnen zich gevallen voordoen, waarbij het desondanks voordeliger is in de inkomstenbelasting te worden aangeslagen, onder andere wanneer voor de belastingplichtige een andere tariefgroep is gaan gelden (bijvoorbeeld door huwelijk of geboorte van een kind), of wanneer de belastingplichtige slechts een gedeelte van het jaar in loondienst is geweest. In het laatste geval wordt zijn loon voor de inkomstenbelasting over het gehele jaar uitgesmeerd. Hierbij valt te denken aan dienstplichtige militairen, afgestudeerden en voorts aan gevallen van emigratie en van overlijden.

Voor een vrouw, die gaat trouwen, zal vrijwel steeds óf een aanslag op verzoek, óf een teruggaaf van loonbelasting mogelijk zijn, en wel om de volgende redenen:

- 1. In de aanslag in de inkomstenbelasting wordt alleen haar inkomen van vóór het huwelijk begrepen. Dit inkomen wordt over het gehele jaar uitgesmeerd.
- 2. Zij heeft als ongehuwde haar belasting betaald naar tariefgroep I. In de inkomstenbelasting wordt zij aangeslagen naar het voordeliger tarief voor gehuwden (tariefgroep II).

(In hoofdzaak ontleend aan een artikel in het weekblad van de Nederlandse Bond van Gemeentebesturen van 25 maart 1966)

Firma H. van Triest & Zoon
 Groothandel in fourages
 DWINGELO
 Telefoon 0 5219 - 1647 b.g.g. 1316
EEN KRACHTIGE SCHAKEL BIJ DE
IN- EN VERKOOP VAN UW
RUWVOEDERS

OD ROEPT
zakenlieden!

Orvaring is

dat de heersende mening hierover — gemakkelijker is zakenman en dan zakenman zonder Christus. kunnen met de vele talenten die hun doorgaans zijn toevertrouwd. te bijdragen tot de uitbreiding van het Evangelie van Jezus Christus. in en wij zetten? Zoekt U dan eens contact met ons. Het begrip „zakenlieden”

Vereniging van Volle Evangelie Zakenlieden
 'Nederland'
VEZA-ZEIST
 WILHELMINALAAN 4 - TEL. (03404) 19107, b.g.g. (02955) 5801

Hoofden op spel

A C H T E R P A G I N A

NEEN, wij willen echt niet uw hoofd op hol brengen, maar over ruim vijf weken staan er toch ruim negenhonderd hoofden op het spel.

Belangrijke hoofden en — negenhonderd — bepaald niet weinig. De preciese datum is: woensdag 1 juni 1966.

Het gaat om de hoofden der gemeenten. „Aan het hoofd der gemeente staat een raad.” Zo staat het duidelijk in de Grondwet. Niet de burgemeester is het hoofd der gemeente, zoals — erg hardnekkig misverstand — velen denken, maar de raad.

Hoe het hoofd er uit ziet, dat bepalen de kiesgerechtigde burgers en burgeressen in elke gemeente.

Daarbij gaat het niet alleen om het hoofd aan de buitenkant, de aanblik er van, maar ook en vooral om de inhoud ervan. Wat zit er in het hoofd? Duidelijker: wat gaat er om in de hoofden en harten van de mannen en vrouwen raadsleden?

Eigen kijk

Zij hebben natuurlijk allemaal zo hun eigen kijk op het leven. Welke kijk? Dat is natuurlijk erg verschillend. De kijk op het leven wordt, al weer natuurlijk, door allerlei dingen beïnvloed: omgeving, leeftijd, levensomstandigheden van menselijke en van financiële aard, enz. enz. Maar de diepste, soms wel eens zeer verborgen, motieven van de mensen zijn filosofisch, ideologisch, religieus van aard. Dat klinkt misschien een beetje „duur”, maar geen mens kan in feite dit in eerlijkheid ontkennen. Alles wat een mens doet wordt toch — bewust of onbewust — beïnvloed door zijn innerlijke visie op het leven, of hij nu christen is of mohammedaan, atheïst of boeddhist.

En zo gaat het om opvattingen over vrijheid, gezag, rechtvaardigheid, macht en zeden. Dat zijn de hoofdpunten, welke een rol in ons leven spelen. Hoe kunnen wij dat nu globaal aanduiden? Wij dachten door te zeggen: het gaat om harmonie in de samenleving.

Hoe die samenleving er uit ziet wordt in zeer belangrijke mate in de politiek uitgemaakt. De politiek is wel een bijzonder menselijke zaak. Het gaat er in de politiek om uit te maken hoe wij als mensen leven zullen. Zeer menselijk dus. Daarnaast wordt die politiek gemaakt door „politici”, mensen. Ook dus zeer menselijk.

Koud

EN toch is de politiek, vindt men althans de politiek, niet altijd zo erg menselijk. Men vindt de politiek, het politieke handelen is soms ook wel wat koud, niet warm.

Het is daarbij niet zo, dat politici in de politiek altijd met opzet koud zouden handelen; zij zouden dan ook meestal al heel gauw geen been meer hebben om op te staan. Maar toch kan, ook als men in de politiek het beste voor de mensen wil proberen te bereiken, het resultaat, de politieke beslissing koud aankomen, koud aangevoeld worden. Wij moeten daar goed oog voor hebben.

Een goed contact tussen kiezer en gekozen is daarom van levensbelang.

Harmonie

DAT men — gelet op al het voorgaande — van de christen met name veel mag verwachten, is duidelijk. De christen wordt geacht naar de Bijbel te leven, naar het grote gebod om God lief te hebben boven alles en de naaste als zichzelf. Voor de christen is het beginpunt van zijn leven en handelen: het Evangelie van Jezus Christus. Dat Evangelie geeft het enige zicht op de samenleving, het leven van mensen en volken, met goed en hoopvol perspectief.

Wij moeten met het Evangelie midden in de samenleving staan, temidden van de mensen. Daar moeten wij proberen ook langs de politieke weg de mensen niet alleen in geestelijk opzicht maar ook materieel te dienen door harmonie te brengen in omstandigheden, waar die er niet of nog onvoldoende is.

De hoofdpunten welke wij daarbij willen bereiken zijn neergelegd in ons Beginsel- en Algemeen Staatskundig Program, nader uitgewerkt met name voor de landspolitiek in het Program-

van Actie 1963. Voor de gemeentepolitiek worden plaatselijke programs opgesteld door de plaatselijke partijorganen. De behoeften wisselen immers per gemeente.

Hulpmiddel

TOCH is er een landelijke „leidraad” voor de opstelling van een antirevolutionair gemeenteprogram (met toelichting), onlangs opnieuw vastgesteld door het (landelijke) Verband van (provinciale) Verenigingen van A.R. Gemeente- en Provinciebestuurders. In die leidraad vindt men de aanduiding in welke richting de A.R. in alle gemeenten in hoofdzaak het beleid willen voeren.

Er zijn in deze leidraad artikelen over uitgangspunt, ambtsgebed, taak van de gemeentelijke overheid, zelfstandigheid en bestuursorganen, openbare orde en veiligheid, zondagsrust, openbare zedelijkheid, kerken, onderwijs, gemeente en jeugd, cultuur, recreatie, volksgezondheid, maatschappelijke zorg en maatschappelijk werk, subsidie, ruimtelijke ordening, woningbouw, grondpolitiek, economisch leven, gemeentebedrijven, personeelsbeleid, financiën, samenwerking, grenswijziging, samenvoeging en splitsing van gemeenten.

Het zal u duidelijk zijn, dat wij over al die punten hier geen verhaal kunnen geven. Leest u zelf deze veertig bladzijden tellende brochure eens. Verkrijgbaar bij het partijbureau tegen de prijs van f 1,—. Gir.nr. 89673 van de A.R. Partij-Stichting.

Gemeentepolitiek

WAT is A.R. gemeentepolitiek? De toelichting geeft dit in het kort als volgt aan:

„A.R. gemeentepolitiek is geen „neutrale” politiek plus een aantal wensen met betrekking tot ambtsgebed, zondagsrust, vloekverbod e.d. Hoe belangrijk deze wensen ook mogen zijn, de a.r. gemeentepolitiek is daartoe allerm minst beperkt. Deze strekt zich uit tot heel het terrein van de gemeentelijke bemoeiingen. Bij ál haar doen en laten heeft de overheid zich te richten naar hetgeen God als Zijn Wil heeft geopenbaard. De overheid heeft de publieke gerechtigheid te dienen niet alleen door het kwade te straffen, maar ook en veel meer door als overheid „het volk

ten goede” er aan mede te werken, dat de burgerij in al haar samenlevingsverhoudingen overeenkomstig de roeping welke zij daarin van Godswege heeft ontvangen, tot ontplooiing kan komen. Zij zal er met grote zorg voor dienen te waken, dat binnen de samenleving een juiste plaats wordt toegekend aan de eigen verantwoordelijkheid van de burgers ook ten aanzien van hun gezinnen en de andere levenskringen, waartoe zij behoren.

Wie zo de taak van de overheid ziet zal de overheid niet naar het tweede plan schuiven als een soort E.H.B.O., die pas in actie komt als er een ongeluk gebeurd is.

Het oefenen van publieke gerechtigheid door de overheid, is meer dan alleen een politietak. Men leze er Psalm 72 maar op na. Dat betekent dat de overheid zal hebben te straffen waar dat nodig is, maar ook zodanige mogelijkheden dient te scheppen of in stand te houden dat de naar Gods Beeld geschapen mens zich in vrijheid kan ontplooiën, dat hij binnen de samenlevingsverbanden waar God hem geplaatst heeft verantwoordelijkheid dragen kan, zowel voor zichzelf als voor de ander. Kortom, de overheid heeft ook tot taak de samenleving der mensen leefbaar te maken en te houden.”

En ook nog:

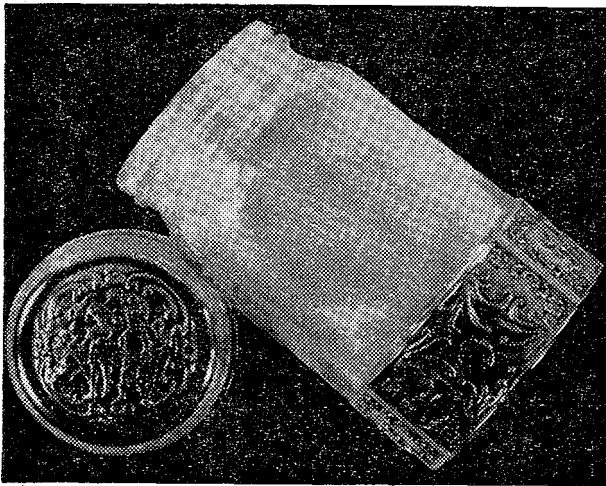
„Uit deze omschrijving van het ambt en de taak der overheid vloeit voort dat de christelijke visie op de overheidstaak niet is uitgeput met het pleiten voor een ambtsgebed of het handhaven van de zondagsrust, maar dat zij moet doorstralen in heel het gemeentelijk beleid.”

Oproep

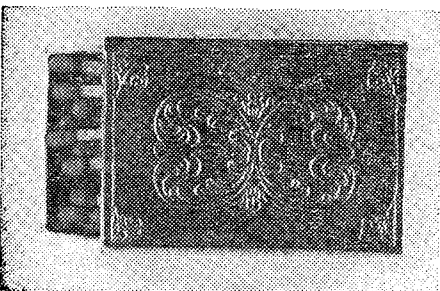
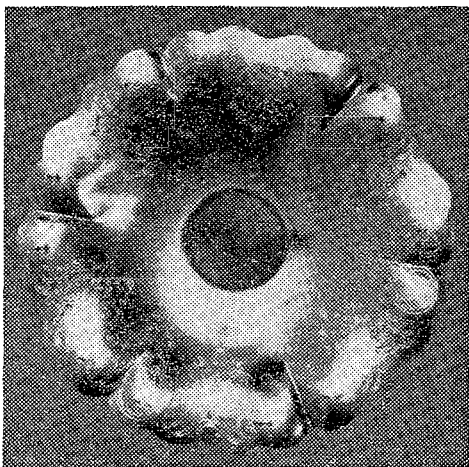
WAAR het over deze dingen gaat op woensdag 1 juni 1966, roepen wij alle kiezers op naar de stembus te gaan en hun stem uit te brengen op lijsten, waarop a.r. kandidaten zijn geplaatst.

Het gaat om het hoofd der gemeente. Beter nog: het gaat om een zo goed mogelijke bevordering van harmonie in de gemeente vanuit een politiek, welke wil uitgaan van het Evangelie. Daarbij is uw keuze en uw stem van belang.

WIDEK

- Lepeltje 1 abonnee
- Brievenopener 2 abonnees
- Luciferschuif 3 abonnees
- Bonbonschaal 4 abonnees
- Jampothouder 5 abonnees

OP DE MAN AF, ...

zijn de artikelen in NEDERLANDSE GEDACHTEN. Laat ook anderen hiervan kennis nemen. Werf daarom abonnees. Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 4,— per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.

Dr. Kuiperstraat 3, Den Haag.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Gelukwens

VANDAAG wapperen de vlaggen in de lentelucht. H. M. Koningin Juliana viert haar 57ste verjaardag.

De naam van onze Koningin herinnert aan Juliana van Stolberg, de vrome biddende moeder op de Dillenburg, die haar zonen heeft beziel en met raadgevingen vergezeld.

En opnieuw staan wij vandaag stil bij de zegen die God ons in het Oranjehuis schonk.

Onze gevoelens van aanhankelijkheid gaan vandaag in bijzondere mate naar paleis Soestdijk.

Wij hopen dat het voor de Koningin en haar gezin een blijde dag mag worden.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:

Dr. Kuiperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:

Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:

f 4,- per half jaar.

Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij Stichting te 's-Gravenhage.

DEZE WEEK

- *De vrijheid en haar wapens* (pag. 2)
- *Stemmen bij volmacht* (pag. 2)
- *Suriname* (pag. 3)
- *De stem van een raadslid* (pag. 3)
- *Buitenlandse arbeiders* (pag. 4)
- *Schaalvergroting* (pag. 5)
- *Brummelkamp tegenover Van Velzen in 1866* (pag. 6 en 7)
- *De Arjos over de leeftijd van de provinciale statenleden* (pag. 7)
- *De schrijver van Don Quischotte* (pag. 9)
- *Arjos in Gelderland* (pag. 8)
- *Veel gedaan en toch niet genoeg* (pag. 12)

Dr. J. J. Buskes:

WAARHEID EN LEUGEN AAN HET ZIEKBED

Gebonden f 10,90

Verkrijgbaar bij de boekhandel

Uitgeverij W. ten Have N.V.

Hotel-pension „Dreyeroord”

Telefoon 3169 - OOSTERBEEK

DE VRIJHEID

en haar wapens

NU wij in de komende week weer zullen herdenken de bevrijding van ons land onder de knoet van het nationaal-socialisme uit door de algehele militaire ineenstorting van Duitsland in 1945, is het goed, ons te herinneren, welke wapens de vrijheidszin van ons volk zich koos om stand te blijven in de verschrikkingen van de nazi-terreur.

Tot die wapenen behoorde de pers. De illegale pers was zelfs het belangrijkste wapen om het verzet tegen de bezettende macht levend te houden bij ons volk.

Wij weten heel goed, dat de pers in onze twintigste eeuw een zeer belangrijke functie vervult. Daarvan waren in 1940 de Duitsers ook overtuigd; daarom begonnen ze na hun inval in ons land terstond maatregelen te treffen om de pers te muilkorven.

Er waren evenwel hoofdredacteurs, directeurs, die zich niet wilden laten ringeloren en die om des gewetens wil niet de spreekbuis konden zijn van de verfoeilijke nazi-theorieën. Hun houding gaf bij sommigen de overtuiging, dat ons volk, hoe afkerig het in meerderheid ook stond tegen het nationaal-socialisme, in zijn voorlichting niet mocht worden overgelaten aan het systeem dat de bezetters hadden uitgedacht om de geest van een volk om te buigen naar hun inzichten en belangen.

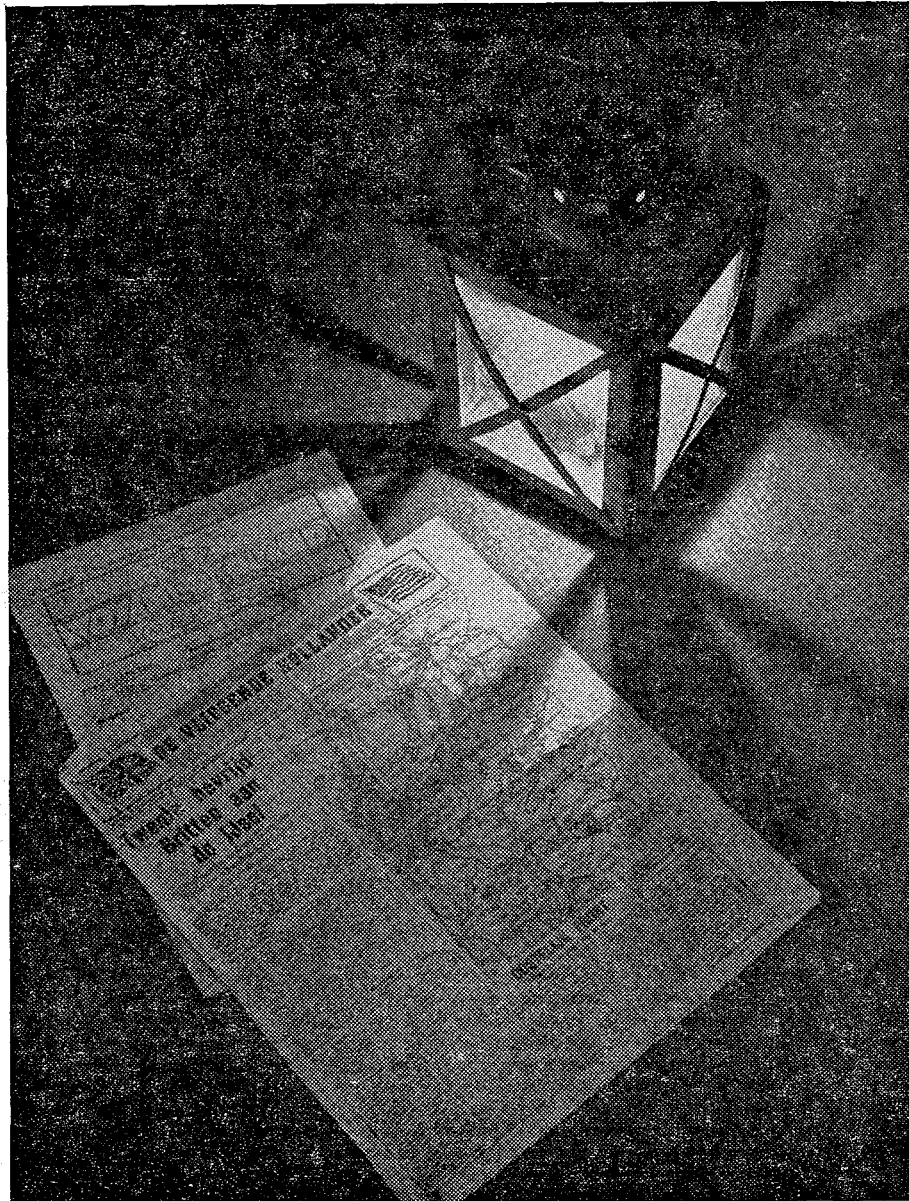
En zo ontstond de illegale pers. Schrijvers, zettters, drukkers en bezorgers hebben grote risico's durven nemen om hun doel te bereiken: de Nederlanders van de kwade bedoelingen en van de afschuwelijke gedragingen van de nationaal-socialisten op de hoogte te stellen.

Het waren juist de illegale blaadjes, die velen steun gaven als hun moed en hoop wankelden. De illegale krantjes waren lantaarns in de nacht van ellende.

De makers van deze geheime lectuur doorstonden vaak de grootste gevaren. Zij toonden zich bereid, hun leven in te zetten voor de vrijheid, zoals ons volk die op allerlei terreinen vóór 1940 had gekend. Er waren zettters, drukkers, verspreiders, journalisten, die bij hun werk voor ogen hielden de levensroeping van de christen ten opzichte van zijn naasten en die op grond van deze overtuiging zich inzetten voor de illegale pers.

Velen van hen hebben de vrijheid, waarvoor zij zich hebben gegeven, niet meer beleefd. Zij vielen door verraad, of door onachtzaamheid, in handen van de Duitsers. Zij vonden de dood door de kogel, of door martelingen en honger in concentratiekampen.

Als wij de bevrijding herdenken - en

dat doen wij toch nog? - zal dat nooit goed kunnen gebeuren als wij ons niet zouden herinneren het offer van zo velen, die hun leven gaven voor de vrijheid van ons volk, van Europa.

Deze herdenking zal ons tevens bepalen bij de hoge waarde van de vrije pers. Een volk zonder die vrije pers is er slecht aan toe!

Nederland heeft de rijkdom van een vrije drukkpers nooit beter ervaren dan gedurende 1940-1945, toen de officiële pers gekneveld werd. Des te meer kan het ons nu verdrietig stemmen, dat de

vrije meningsuiting in onze tijd dikwijls wordt gebruikt zonder zich te bekommeren over normen van welvoegelijkheid en fatsoen.

Gabriël Smit heeft eens gedicht:

Gedenk de doden niet alleen met
woorden
met kransen, treurmuziek en
strak gezicht,
gedenk het bot geweld dat
hen vermoordde,
gedenk hun strijd en ken daaruit
uw plicht.

VRAGEN VAN KAMERLEDEN

♦ De douane en de accijnzen

De heer Schakel (A.R.P.) heeft aan de Staatssecretaris van Financiën de volgende vragen gesteld:

1. Acht de Staatssecretaris het rechtsgeldig, dat hij proefregelingen treft en doet toepassen (zie zijn op schriftelijke vragen gegeven antwoorden van 27 juli 1965 en van 28 januari 1966, Aanhangel Handelingen Tweede Kamer 1965-1966, resp. blzz. 414 en 359), welke blijken die antwoorden niet steunen op een algemene maatregel van bestuur, terwijl artikel 220a van de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen, ook voor proefregelingen, dit wel vereist?

2. Zo ja, wil hij dan:

a. duidelijk maken, welk wettelijk verband er bestaat tussen die bij invoer niet via een douane-entrepot toegepaste proefregelingen en het bepaalde in het genoemde artikel 220a;

b. door publikatie in de Staatscourant van deze proefregelingen aan de bestaande gelegenheid tot toepassing daarvan algemene bekendheid geven, opdat meer dan het genoemde aantal van veertien bij de belastingdienst gunstig bekend staande bedrijven van de moderne administratiemethoden profijt kunnen trekken door een soepeler douanebehandeling van door hen in te voeren goederen en een langer krediet voor de deswege door hen te betalen belasting?

3. Zo nee, wil hij dan maatregelen treffen waardoor zijn beleid als volkomen rechtsgeldig kan worden aange-merkt?

♦ Agressieve verkoopmethoden

De heer Den Uyl, Minister van Economische Zaken heeft op de vragen van drs. Boersma (A.R.P.) met betrekking tot de regeling van een zgn. afkoelingsperiode bij agressieve verkoopmethoden het volgende geantwoord:

1. Het is de ondergetekende bekend, dat bij huis- aan huis-colportage allerlei duurzame gebruiksgoederen worden verkocht met toepassing van zgn. agressieve verkoopmethoden. Deze zelfde verkoopmethoden worden ook toegepast bij demonstraties in gehuurde ruimten, die slechts incidenteel voor de verkoop van bedoelde goederen worden bezigd. Bij de Nederlandse Huishoudraad, de Nederlandse Consumentenbond en het Consumenten Contactorgaan zijn inlichtingen gevraagd naar de omvang van dit verschijnsel.

2. De ondergetekende is voorshands van oordeel, dat de hiervoor gesignaleerde praktijken in dit verband bedenkingen kunnen oproepen. De mate, waarin dit het geval is, zal hij eerst kunnen beoordelen na hierover voldoende inlichtingen te hebben ontvangen.

De ondergetekende zou overigens willen opmerken, dat allereerst aan de bestaande wetgeving moet worden gedacht. Voor zover het hier om afbetalingstransacties gaat, is de Wet op het Afbetalingsstelsel 1961 van toepassing. Artikel 7 van deze wet maakt het mogelijk, dat, indien bij deelneming aan afbetalingstransacties misbruiken zijn voorgekomen, de Kamer van Koophandel en Fabrieken een waarschuwing aan de afbetalingsleverancier geeft. Blijkt 2 jaar nadat een waarschuwing gegeven is, dat opnieuw misbruiken zijn voorgekomen, dan kan de inschrijving van de afbetalingsleverancier vervallen worden verklaard, zodat de leverancier dan niet meer aan afbetalingstransacties zal mogen deelnemen. Artikel 23 van de wet eist voor het werkzaam zijn als afbetalingscolporteur een vergunning van burgemeester en wethouders der gemeente, waar de betrokken onderneming is gevestigd. De vergunning kan door burgemeester en wethouders worden ingetrokken op grond van feiten of gedragingen, waardoor de afbetalingscolporteur ongeschikt moet worden geacht als zodanig op te treden. Het is van belang, dat klachten over de praktijken, waarover de eerste vraag handelt, aan de hiervoor vermelde instanties worden doorgegeven. Verder verdient het de aandacht, of bij de bedoelde verkoopmethoden in strijd met het Wethoek van Strafrecht wordt gehandeld. Met name valt hier aan oplichting te denken.

3. De ondergetekende zal, in overleg met zijn ambtgenoot van Justitie, zijn standpunt omtrent wetswijziging bepalen, nadat hij zich over de gevolgen van het verschijnsel en de voor- en nadelen van een afkoelingsperiode een oordeel heeft gevormd.

Het is al gauw

WOENSDAG 18 MEI

WOENSDAG 18 mei a.s. is de dag voor Hemelvaartsdag. Vóór Hemelvaartsdag 1966 moet u het stemmen bij volmacht regelen, indien u op 1 juni a.s. niet zelf naar de stembus kunt gaan.

Woensdag 18 mei is de allerlaatste dag. U weet, dat één stem van doorslaggevend betekenis kan zijn. Daarvan kan afhangen of onze partij - vier jaar lang! - met een raadszetel meer of minder moet werken.

Formulieren voor het stemmen bij volmacht zijn kosteloos verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

De besturen der kiesverenigingen beschikken ook over deze formulieren. Desnoods kan men ook schriftelijk een formulier aanvragen bij het partijbureau, dr. Kuiperstraat 3 te Den Haag. Voor u kunnen bij volmacht stemmen:

1. de echtgenoot/echtgenote;
2. een der bloedverwanten in de eerste tot en met de derde graad;
3. een der aanverwanten in de eerste tot en met de derde graad;
4. de echtgenoot van een schoonzuster of de echtgenote van een zwager;
5. een der huisgenoten van de volmachtgever, dus iemand die op hetzelfde adres staat ingeschreven.

Deze personen moeten op 19 april j.l.

ingeschreven zijn geweest in een kiezersregister.

Al de hiervoor genoemde personen kunnen voor u bij volmacht stemmen.

OOK ALS ZIJ IN EEN ANDERE GEMEENTE DAN DE UWE WOONACHTIG ZIJN.

Niet op elke gemeentesecretarie schijnt dit voldoende bekend te zijn. Het is ons bekend, dat een aangewezen gemachtigde niet werd geaccepteerd, omdat hij niet in dezelfde gemeente woonde als de volmachtgever.

Het is zoals het hier staat weergegeven. Ook een gemachtigde die in een andere gemeente dan u woont, mag voor u bij volmacht stemmen. De gemachtigde moet zich dan echter wel op de dag der stemming naar de gemeente begeven waar de volmachtgever in het kiezersregister staat ingeschreven, om in de gemeente van de volmachtgever te gaan stemmen.

Is het voorgaande voor u persoonlijk niet van belang? Wilt u het dan in uw omgeving vertellen? Draag het uwe er toe bij, dat niet één stem verloren gaat.

Het Standaardwerk ANTI REVOLUTIONAIR BESTEK

Onmisbare oriëntatiebron, geschreven door vele vooraanstaande antirevolutionairen.

- voor elk raadslid
- voor elk statenlid
- voor elk kamerlid
- voor alle bestuursleden van kiesverenigingen
- voor iedere meelevende antirevolutionair

Prijs f 25,-

In de boekhandel verkrijgbaar

N.V. UITG. MIJ.
DE GRAAFSCHAP
AALTEN

BON: Gelieve te zenden rechtstreeks/via boekhandel

ex. Anti Revolutionair Bestek

Naam:

Adres:

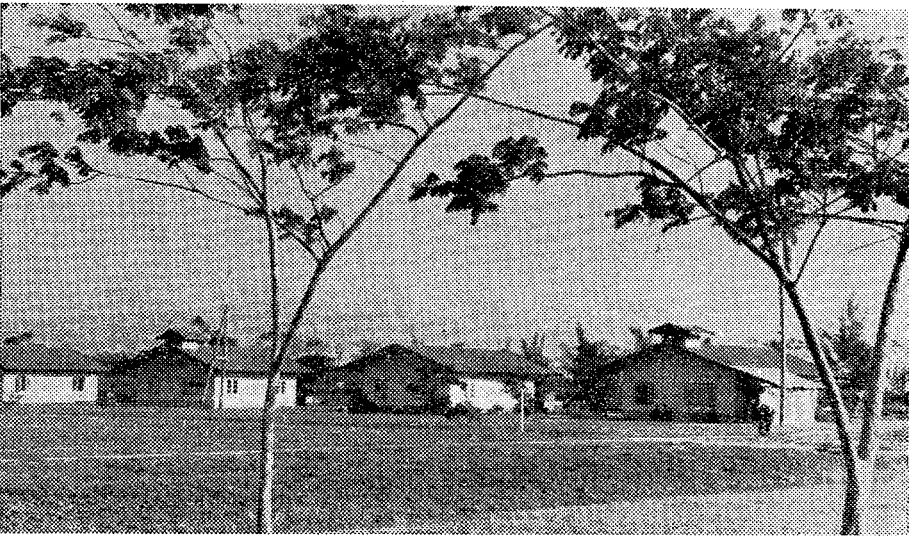
Plaats:

SURINAME

SURINAME is een zelfstandig deel van het Koninkrijk. De verhouding tussen de drie rijkdelen is geregeld in het Statuut van het Koninkrijk.

De band is in vrijwilligheid gelegd. De band kan worden losgemaakt, evenzeer in vrijwilligheid. Wanneer Suriname niet alleen zelfstandigheid, zoals tot nu toe, maar volstrekte onafhankelijkheid wil, en daartoe uiteraard uit het Koninkrijk wil treden, dan is dat zijn goed recht. De Surinaamse Regering moet het zeggen, als zij die onafhankelijkheid wenst te verwerven. Wanneer zij die officiële stap wil doen, moet zij zelf weten. Wij hebben niet in het minst het recht, hier termijnen vast te stellen, of zelfs maar vóór te stellen.

Dat willen wij in alle duidelijkheid stellen. Want er is in Nederland altijd weer de neiging om het beter te weten.

Wageningen in Suriname. Midden op de foto een woonhuis. Links daarvan het rooms-katholieke kerkje en rechts het protestantse. Dit laatste wordt zowel door de Broedergemeente als door de gereformeerden gebruikt.

ER zijn mensen, die heel graag doorgaan voor progressief en anti-koloniaal, en die een beschermende, raadgevende, vaderlijke toon aanslaan, die irriteert en niet in de goede verhoudingen past.

Daar komt nog iets bij, dat op ander vlak ligt.

Sommigen menen, dat het wel aanvaardbaar is, grote bedragen voor Suriname en de Antillen beschikbaar te stellen, om die gebieden tot verdere ontwikkeling te brengen. Maar met een „mits”. De Nederlandse Regering moet dan achter die centen aanlopen om goed te weten waar ze blijven. Nu worden er, dat is bekend, deugdelijke waarborgen gegeven, in goed overleg. Wij hebben enig vertrouwen op te brengen, dat men zich aan de afspraken houdt. Men moet er voor zorgen, dat hier niet iets scheef gaat groeien.

WIJ geven jaarlijks tientallen miljoenen aan onderontwikkelde gebieden. Aan jonge staten, die het slecht hebben, maar het ook slecht doen. Indonesië is een duidelijk, een droevig voorbeeld. Tot nu toe een bodemloze put. Geldverspilling, corruptie, wanbeheer. En dan maar weer een beroep op het buitenland, om nieuwe miljoenen.

Ook Nederland doet daaraan mee. Om politieke redenen, en misschien ook om spierinkjes uit te werpen.

Maar wordt het gebruik van dat geld ook door Nederlandse controleurs nagegaan, op dezelfde manier als het in Suriname en in de Antillen door sommigen wordt gewenst? Geen sprake van!

Daar gaat het allemaal in vertrouwen, maar niet in bijzonder goed vertrouwen.

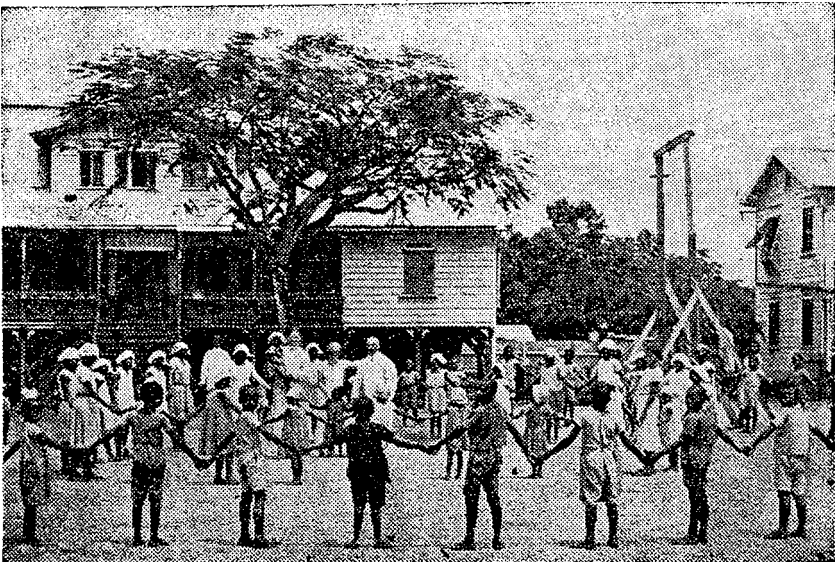
Maar in Suriname en de Antillen is een redelijke, fatsoenlijke controle,

waarin ook vertrouwen in gegeven waarborgen is verdisconteerd.

EN nu vind ik het een beetje vreemd, zelfs bespottelijk, wanneer men aan Indonesië en een hele reeks van landen, die er bij gevoegd kunnen worden, miljoenen cadeau geeft, zodat ze er allerlei vreemde dingen mee doen, al staat alles fijn op papier, en er wordt niets gecontroleerd, en tegelijk doet, alsof we een lastige controleur moeten zijn voor de landen, die tot het Koninkrijk behoren.

Wij moeten wel weten, hoe gevaarlijk het is, hier een verschil te maken, dat in wezen lelijk is.

In Suriname hebben op Koninkrijksdag de schoolkinderen vrij. Want dan viert men daar feest. Maar wat doen wij hier in Nederland? Alle schoolkinderen zitten gedwee in de schoolbank alsof er geen Statuut bestaat.

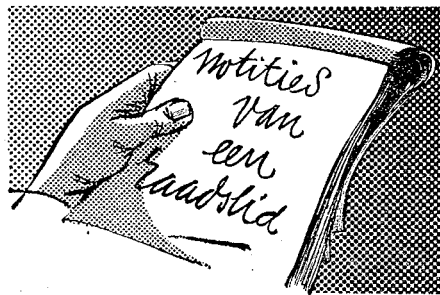

PROBLEEM

Wilson: „Ik kan die pijp niet stoppen!”

(Uit de Volkskrant)

◆ Presenteert U!

De kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen ligt weer achter ons.

Vorige week zijn over het gehele land genomen vele duizenden kandidaat gesteld. Onder die duizenden waren ook vele honderden a.r. kandidaten. Op 1 juni zullen de kiezers uitmaken hoeveel en wie van die kandidaten waardig gekeurd worden hun intrede in de 957 gemeenteraden van ons land te doen. Dat is over een maand. Natuurlijk gaan we niet stilzitten wachten. Neen, de voor ons liggende weken zal er hard gewerkt moeten worden om zoveel mogelijk a.r. kandidaten gekozen te krijgen.

We gaan de kiezers vertellen wat wij willen en waarom we dat willen. We kunnen daarbij gebruik maken van de nieuwe leidraad voor een a.r. gemeente programma die bij het bureau van het C.C. besteld kan worden. We gaan folders en verkiezingskranten huis aan huis bezorgen, raambiljetten ophangen, vergaderingen houden, enz. enz. Mogelijkheden te over om onze kandidaten en ons program bij de kiezer bekend te maken.

De kiesverenigingen zullen die mogelijkheden moeten gebruiken. Natuurlijk, zegt u, dat is vanzelfsprekend! Inderdaad! Maar bij de Statenverkiezingen liet men ergens in Nederland wel een spreker van buiten komen om de kiezers op te wekken a.r. te stemmen, maar op het gratis gemeentelijke aanplakbord zocht men tevergeefs naar het a.r. aanplakbiljet.

* * *

Gemeenteraadsverkiezingen hebben een eigen karakter. De kiezers kunnen uit eigen waarneming constateren wat er wel en wat er niet gebeurd is. Wat er goed was en wat fout. Of wat ze dachten dat fout was. Sommigen zijn tevreden, maar velen lopen met een gevoel van onbehagen rond. Ze begrijpen niet waarom het allemaal gaan moet zoals het gaat.

Die mensen moeten de gelegenheid hebben hun hart uit te storten,

desnoods hun gal uit te spuwen. Ze moeten hun kritiek kwijt kunnen, maar ook hun wensen en verlangens kenbaar kunnen maken. Daarvoor moet de kiesvereniging ze de gelegenheid geven.

Dat kan niet op een gewone vergadering waar een spreker optreedt en betrekkelijk weinigen vragen stellen. Dat kan ook niet door folders e.d. omdat daar alleen de kandidaten of de kiesverenigingen aan het woord zijn.

Dat kan wel op een vergadering waar de kandidaten aan de kiezers gepresenteerd worden, waar men ze in levende lijve kan zien en waar de kiezer kandidaat A of kandidaat B zo maar even aan zijn jas kan trekken en kan informeren waarom dat woningbouwplan nog niet begonnen is, waarom die nieuwe brug, waar al zo lang over gepraat wordt, er nog niet is, of de huisvuilophaaldienst niet beter kan werken en waarom er zo weinig aan sneeuwruimen werd gedaan van de winter, enz.

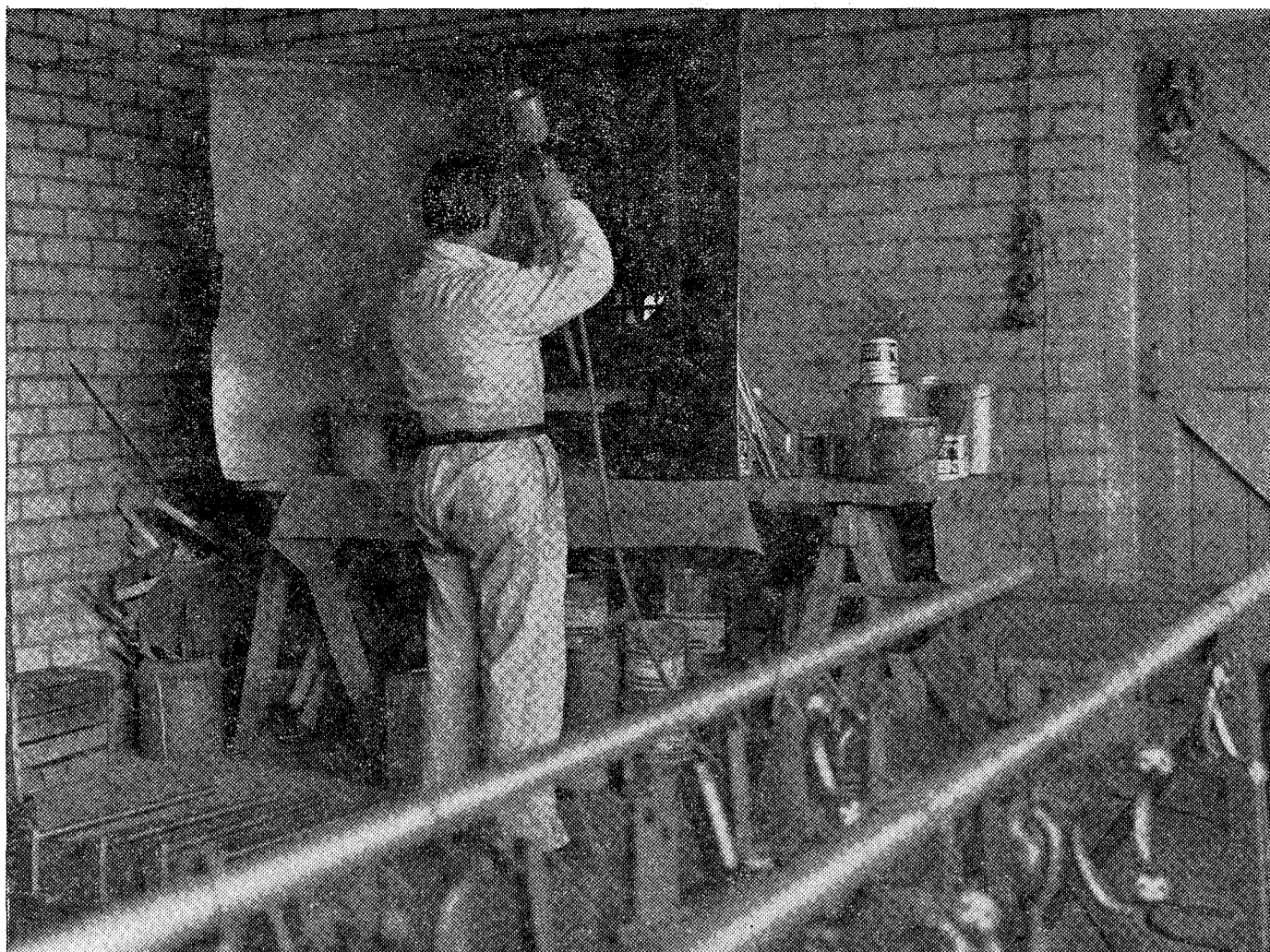
Op zo'n presentatievergadering is er contact tussen kiezers en kandidaten. De kandidaten kunnen bepaalde zaken rechtzetten tegenover hun vragers. Ze kunnen als het belangrijk is even op het podium klimmen en het antwoord voor heel de zaal geven. De een zal dan kunnen zeggen dat men zich volledig wil inzetten voor nieuwe sportvelden, de ander dat alles gedaan zal worden om een betere verkeersregeling te krijgen op dat beroerde kruispunt in de gemeente, waar tal van schoolkinderen elke dag vier keer langs moeten, enz.

De kiezer kan zijn toekomstige raadsleden dan zien en horen. Hij krijgt antwoord op zijn eigen vragen. Hij merkt dat er inderdaad notitie van genomen wordt. Dat zal hem meer bevredigen dan een lange redevoering, al is die misschien nog zo goed. Zo'n vergadering kan niet anders dan nuttig werken. Want op zo'n vergadering is er het zo gewenste contact. Het is een gewone vergadering. Het is meer een soort receptie waar de kiezer even kan binnen wippen om zijn vragen te stellen of zijn kritiek te uiten.

Het Centraal Comité wil de kiesverenigingen opwekken voor 1 juni dergelijke vergaderingen te houden. Mag een zittend raadslid zijn mederaadsleden hierbij dringend verzoeken aan dergelijke presentatievergaderingen van harte mee te werken? Want zij zullen het moeten zijn die de vragen beantwoorden, die de gesprekken voeren, die de kritiek opvangen en die aangeven hoe wij het zouden willen.

Nogmaals hier hebben de raadsleden en de andere kandidaten een taak. Moeilijk soms maar nuttig.

Het economische en sociale aspect van de tewerkstelling van

BUITENLANDSE ARBEIDERS

HIEROVER werd een levendig gesprek gevoerd op de jaarlijkse studiedag van de Nederlandse Sectie Europese Vrouwen Unie.

De heer P. Tjeerdsma, ing., secretaris van het C.N.V., belichtte het economische aspect, de heer A. A. J. van der Velden, directeur van de Peregrimes-Stichting, een stichting, die zich bezig houdt met de sociale opvang en begeleiding van de gastarbeiders, te Beverwijk, de sociale kant.

Geen tijdelijke zaak

„De vlakte loopt vol, hoe dan ook” en het aantrekken van buitenlandse arbeiders moeten we dan ook beslist niet zien als een tijdelijke zaak” zei de heer

Tjeerdsma. Met die vlakte, bedoelde hij Nederland. En dat vollopen heeft Nederland te danken aan haar ligging, zowel aan de meest bevaren zee, als aan de rivier de Rijn, de slagader van Europa.

In deze hoek balt alles zich samen en voelt men de hartklop van Europa.

Bovendien hebben we te maken met de consequenties van het verdrag van Rome, waarin bepaald is, dat er in 1970, een vrij verkeer van goederen en diensten, van vervoer, van kapitaal en van personen moet zijn.

Dan geldt er maar één beperking n.l. ten aanzien van de openbare orde en veiligheid en de volksgezondheid, b.v. bij epidemieën.

Met het ingaan van de 2e etappe hebben nationale arbeiders een voorrang meer op de arbeidsmarkt boven Europese.

Een lidstaat dat met werkeloosheid heeft te kampen, kan dit aan de Europese Commissie medelen, die dan een limiet van 14 dagen geeft, waarin na-

tionale arbeiders voorrang hebben.

Wanneer men denkt, dat die buitenlandse arbeider zoveel duurder is dan een Nederlandse, geldt dit alleen voor die Nederlanders die in de directe omgeving van de arbeidsplaats wonen. Zou de man elders in Nederland woont kost hij door de hoge wervingskosten evenveel. Bovendien draagt de buitenlandse arbeider niet onbelangrijk bij aan de winst in dat bedrijf.

De heer Tjeerdsma vond het onchristelijk, wanneer een arbeider zijn gezin moet achterlaten. Na een zekere tijd moeten vrouw en kinderen overkomen.

Specialisatie

In de toekomst zal nog maar 37% van de arbeidskrachten in de produktieve sector werken tegen 33% in de dienstensector. Dit betekent dat wij in Nederland de massaindustrie moeten afstoten en ons moeten richten op gespecialiseer-

de produktie. Dit vraagt een steeds verdergaande scholing. In de vakbeweging is het loonvraagstuk dan ook niet meer het belangrijkste, maar de scholing.

Het produktieapparaat moet afgestemd zijn op de mate van geschooldheid van de beroepsbevolking. In Friesland heeft men aanvankelijk industrieën gebracht, waar ongeschoolden werk konden vinden, die immers uit de agrarische sector kwamen. Nu daar steeds meer geschoolden aan de markt komen zal het produktieapparaat mee moeten groeien.

Ook de buitenlandse arbeider zal men niet alleen het ongeschoolde werk mogen laten doen. We zullen hem op hetzelfde niveau als onze arbeiders moeten brengen. Het aantrekken van buitenlandse arbeidskrachten mag geen kwestie zijn van tegemoetkomen aan een tekort. Hier ligt ook een opdracht. Door het scholen van de buitenlandse arbeiders kunnen wij helpen aan de ontwik-

• *Vervolg op pag. 11*

GELDERLAND

CONVECTOREN

voor KOLEN, OLIE en GAS. **FIRMA T. VIETS**
zowel voor WOONKAMERS als voor KANTOREN, ZALEN etc.
Bergstraat 38 - Telefoon 08370 - 2765 - WAGENINGEN

Radio K. B. Weimar Televisie

LANDELIJK ERKEND INSTALLATEUR
ELEKTRISCHE APPARATEN · VERLICHTING
Maandereind 19 · Ede · Telefoon 8373

VOOR BETERE DAMESKLEDING NAAR

WAGENINGEN

Uitgebalanceerde verzekeringspakketten
met jaarlijkse controle voor privé en zaken
Assurantiemakelaar L. van den Beukel
Bemiddeling

bij in- en verkoop van onroerend goed:
Makelaar L. van den Beukel
Laan van Avegoor 8 - Ellecom - Telefoon 4790 (08330)

VEENENDAAL

MAGAZIJN „HET ANKER”

Hoofdstraat 94 - 96 - Veenendaal
Zeer voordelige aanbieding in
Terlenka vallen en gordijnen
SPECIALITEIT IN NYLONKOUSSEN

Firma W. Nieboer en Zoon

AANNEMERSBEDRIJF van BURGERLIJKE en
UTILITEITSBOUW.
GORTSTRAAT 29 · TELEFOON 2720
VEENENDAAL

NUTSSPAABANK

voor solide beheer van uw spaargelden
Rente-vergoeding tot 5%
VEENENDAAL
Kerkewijk 6 - Telefoon 2198

Voor al uw loodgieterswerk naar FA. JAC. BOUMAN & ZOON

VEENENDAAL. Talmatr. 6. tel. 3001. b.g.g. 3401
Ook voor leveranties van gasfornuizen, gasstellen
en sanitair.

AALTEN EN OMGEVING

PIANO- EN ORGELHANDEL H. VELLEKOOP

„MUSICA”

ALLE REPARATIES
HOGESTRAAT 35 · TEL. 05437-2581 · AALTEN

Wasserij „DE SLINGE”

Wil de taak van de huisvrouw verlichten
Willemstraat 9 · Aalten · Telefoon 3016

KINDERWAGENS, KINDERLEDIKANTEN,
BOXEN WIEGEN ROTANMEUBELEN

HET BABYHUIS HOUWERS

Haartsestraat 16 · Tel. 05437-3072 · Aalten

FA. KOLENBRANDER & ZOON

Wij verzorgen al uw TIMMERWERK,
zowel nieuwbouw als reparatie
LANDSTRAAT 2a · BREDEVOORT · TELEF. 238

Miguel de Servantes

Groot Spaans schrijver die kon glimlachen

DRIEHONDERDVIJFTIG jaar geleden, op de drieëntwintigste april, overleed in Madrid een van Spanjes grote zonen. Hij heette Miguel de Cervantes Saavedra en kenners van de Spaanse letterkunde zijn eenparig van mening, dat hij de grootste prozaschrijver van dat land is. En al zou u zijn naam niet kennen, zijn grootste schepping kent u ongetwijfeld wel.

Ook in het wereldje van de politiek worden bij tijd en wijle zegswijzen gebruikt en gesproken in een beeldspraak, waarvan De Cervantes de geestelijke vader is. Dat betekent wel wat, als men drieëneuhalf eeuw na zijn dood nog geciteerd wordt! Iemand die zich teweer meent te moeten stellen tegen dingen, die in feite heel weinig betekenen en die overal vijanden meent te zien, krijgt de naam dat hij tegen windmolens vecht. Van iemand die een malle en onbetekenende zaak met de grootste ernst opvat, zegt men, dat hij aan Don Quichotterie doet. Deze uitdrukkingen zijn overbekend; ze zijn door de genoemde Spaanse schrijver in het leven geroepen. Immers, in zijn grootste werk, dat in de eerste uitgave ongeveer zevenhonderd bladzijden omvatte en dat tot titel heeft: *De geestelijke ridder Don Quichot van de Mancha*, laat hij de hoofdfiguur met getrokken zwaard op draaiende windmolens afgaan, daar hij in de vaste overtuiging verkeerde, dat het reuzen waren, vijanden van zijn land en van zijn schone Dulcinea.

Ridder van de droevige figuur

Don Quichot is de ridder van de droevige figuur. Een schertsridder, die evenwel zijn zaak zeer ernstig opvat. Hij rijdt op een broedmager paard en zijn ridderkledij is uiterst karikaturaal. Zo is zijn helm in werkelijkheid een koperen scheerbekken...

Zelf is Don Quichot lang en mager, met een benig en tanig gelaat. Zijn verstand is beneveld door het lezen van de in die tijd zeer populaire ridderromans. Hij wil zelf ook ridder worden, een dolend ridder en evenals de heldhaftige ridders uit de ridderromans wil hij opkomen voor de eer van zijn aanbedene. Zijn geliefde is echter geen werkelijke jonkvrouw, doch een eenvoudig struis en omvangrijk boerenmeisje, dat Don Quichot in zijn verbeelding een prachtige naam geeft: Dulcinea van El Toboso.

Teneinde zijn taak, namelijk het in alle omstandigheden zich ridderlijk en heldhaftig gedragen, beter te kunnen volvoeren, neemt hij een schildknaap in zijn dienst, want de ridders uit de ridderromans hebben meestal ook een schildknaap. De schildknaap van Don Quichot evenwel is een boer, een dikke man die luistert naar de naam: Sancho Panza. Denkt Don Quichot aan verheven idealen, zijn schildknaap denkt vrijwel uitsluitend aan eten en slapen...

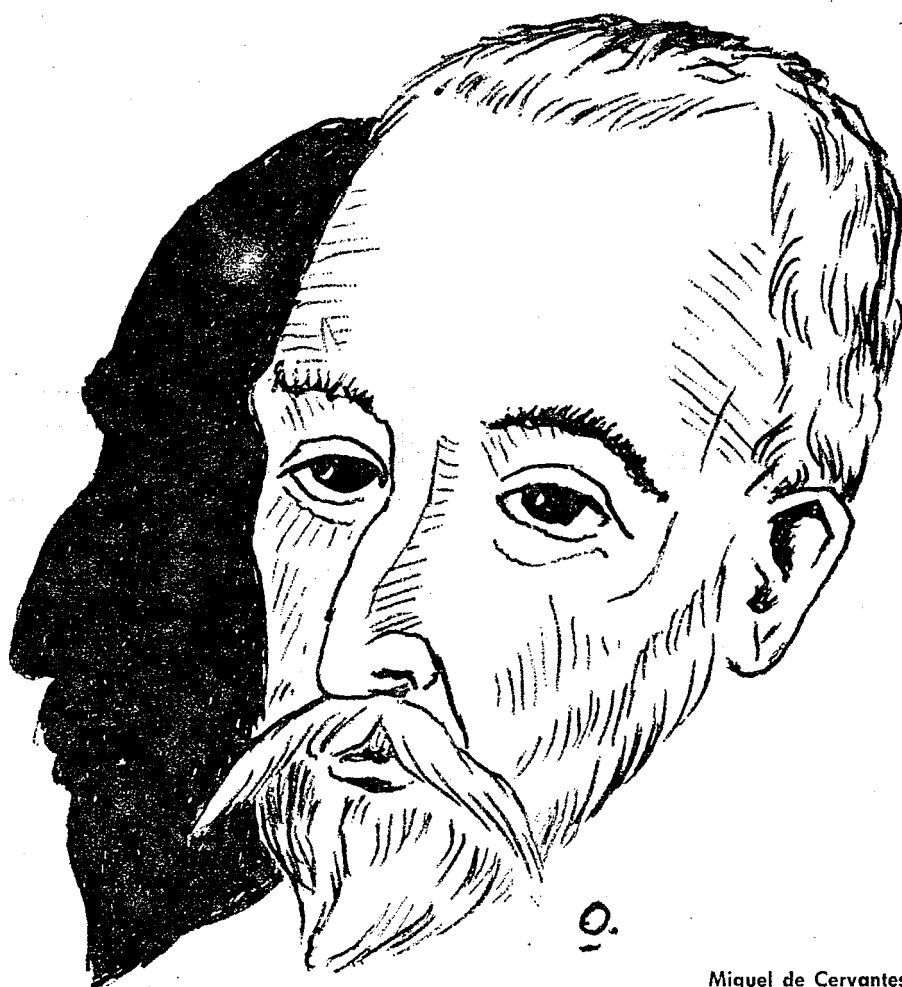
In het boek *Don Quichot* treffen wij waarden aan, die niet aan de grenzen van een land en evenmin aan een zekere tijd gebonden zijn. Daardoor heeft het werk in de wereldliteratuur een ereplaats ingenomen en is het ook vandaag nog veelgelezen — en terecht!

In *Don Quichot* zien wij de strijd tussen idealisme en realisme getekend, tussen fantasie en werkelijkheid. Is Don Quichot de idealist, („wat jou het

**350 JAAR
GELEDEN
STIERF HIJ**

scheerbekken van een barbier lijkt, schijnt mij de helm van Mambrino") zijn schildknaap, de boer Sancho Panza, is de realist. („Noem uw paard een edel Rossinant, het is toch een oude, stramme, magere knol.")

Bij het lezen van de *Don Quichot*

Miguel de Cervantes

treft soms een humanistische levensopvatting naar de trant van Erasmus, ook al noemde de schrijver zichzelf een trouw zoon van de Rooms-Katholieke kerk.

Het boek werd terstond na verschijnen een geweldig succes. Eer een half jaar verstreken was, had *Don Quichot* al vijf drukken beleefd — en dat betekende wat in die tijd! De schrijver was toen 58 jaar oud.

Bestseller

Sedert de verschijning in 1605 is *Don Quichot* ontelbare malen herdrukt; niet alleen in Spanje, maar in de gehele wereld. Cervantes was een meesterverteller, die in zijn verhaalkunst er blijk van geeft, dat hij eenvoud terecht het kenmerk van het ware acht. Met sobere en simpele woorden geeft hij de prachtigste verhalen weer.

Wie was die Cervantes, die vooral door het genoemde boek wereldberoemd geworden is? Hij was een groot

schrijver, een prozaïst van de eerste orde, uiterst belezen. Ondanks zijn grootheid heeft hij veel armoede gekend en allerlei narigheid meegemaakt. Zo heeft hij tot driemaal toe gevangenisstraf moeten ondergaan, ofschoon wel vaststaat dat hij in geen van die drie gevallen een dergelijke vrijheidsberoving verdiend had. Het liep de man bijna altijd tegen, hij was een pechvogel en vaak kwamen narigheden waar hij part noch deel aan had, op zijn hoofd neer.

Zijn vader was een bescheiden heemeester die voortdurend in armelijke omstandigheden leefde. De zoon Miguel moest al spoedig voor zichzelf zorgen. Aanvankelijk scheen hij daarin goed te zullen slagen, want reeds op zijn 22ste jaar was hij in Rome kamerdienaar van een nog jonge kardinaal. Maar een jaar later schijnt De Cervantes het avontuur getrokken te hebben: hij nam dienst in een compagnie infanterie ten einde te kunnen deelnemen aan de strijd tegen de Turken. In de befaamde slag van Lepanto, in 1571, was Miguel ook van de partij. Twee haaksbuskogels troffen hem in de borst en een van zijn

De schone jonkvrouw Dulcinea

lijke vloot, de Armada. Maar dergelijke bezigheden konden de dichter toch niet bekoren. Ook kreeg hij hier grote moeilijkheden, omdat men twijfelde aan zijn eerlijkheid. Hij kwam bij herhaling in de gevangenis terecht, doch steeds opnieuw bleek, dat tegen zijn eerlijkheid geen enkele beschuldiging ingebracht kon worden. Hij moet echter wel veel geleden hebben onder valse aantijgingen.

Cervantes heeft in *Don Quichot*, die windmolens aanziet voor reuzen, een kudde schapen voor een troep soldaten en eerbare Benedictijner monniken voor ontvoerders van schone prinsessen, een persiflage gegeven van de man die zich opwerpt als een bevrijder van zijn volk en die in zijn veroveringen geloofde.

Don Quichot heeft, als zovele kwasi-politieke figuren, een ideaal nagestreefd dat later niets anders dan een hersenschim bleek te zijn. Sancho Panza dient hem en volgt hem, niet uit idealistische overwegingen, maar om er zelf beter van te worden.

Over de hele wereld werd aandacht geschonken aan de Spaanse schrijver die driehonderdvijftig jaar geleden op 68-jarige leeftijd in armoede overleed, maar die de wereld een rijk werk achterliet. Hij gaf als meesterverteller levenswijsheden met 'n glimlach en het verbazingwekkende is, dat de waanzinnige *Don Quichot*figuur door en door menselijk gebleven is. Het is het bewijs, dat De Cervantes een zeer groot kunstenaar was.

Voor al uw vervoer in binnen- en buitenland

**N.V. Intern. Transportbedrijf
DE RIJKE**

Telex 22424
Telefoon (01880)-2312 - 3058
SPIJKENISSE - BREEWEG 5

M. C. van Staaveren

AALSMEER — TELEFOON 4051

Specialiteit in

Anjerstekken Freesiaknollen

HOTEL „DE KROON“

Sophialaan - LEEUWARDEN
Telefoon 24467 - 24468

Uw adres voor

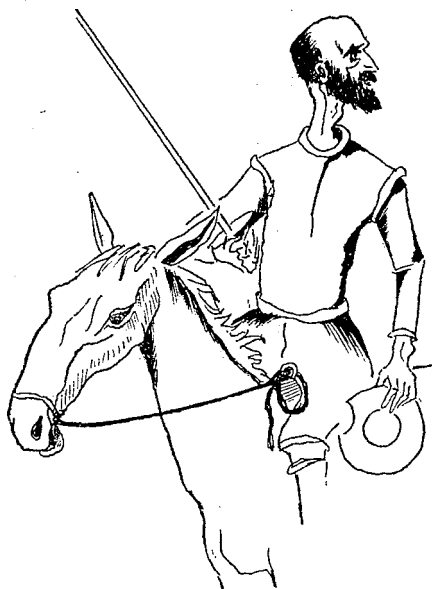
RECEPTIES en PARTIJEN

Nationaal- en Internationaal
Transportbedrijf

**FA. M. VISSER
& ZONEN**

ZOUTKAMP - HOLLAND
Tel. (05956) 317-547

Gesloten en open wagens - Isotherm vervoer - Kippers en Opleggers voor losgestort - Palletvervoer. Regelmatige ritten op Noord-Duitsland o.a. Hamburg.

Miguel de Cervantes werd na de ondergang in 1588 van de onoverwinnelijke vloot in Sevilla aangesteld als ontvanger der belastingen. Het werpt een merkwaardig licht op de binnenlandse verhoudingen in Spanje, als we lezen dat De Cervantes een gevangenisstraf kreeg te ondergaan omdat een bankier, bij wie De Cervantes een deel van de ontvangen belastingen had gedeponereerd, failliet ging en de vlucht nam...

• Vervolg van pag. 4

keling van zijn land. Want in veel gevallen keren de gastarbeiders na beëindiging van het contract weer terug naar eigen land en kunnen daar hun kennis productief maken.

Huwelijk

Tien jaar geleden werden de eerste buitenlandse arbeiders uit Italië te werk gesteld bij de Hoogovens. Het waren er 20, thans zijn het er 1500, vertelde de heer Van de Velden, die al van het begin af bij de opvang betrokken is geweest.

In de Ymond wonen nu 200 Italiaanse gezinnen, waarvan 80 mannen met een Nederlandse vrouw getrouwd zijn.

Merkwaardig is dat deze meisjes vóór hun huwelijk voornamelijk verpleegster, kleuterleidster of onderwijzers waren.

Deze jonge vrouwen helpen mee in de begeleiding van de andere gezinnen.

Huisvesting

Ons land had een geleidelijke toeloop van buitenlandse arbeiders. Hierdoor was het mogelijk ze beter op te vangen.

Dit gebeurde in het begin voornamelijk vanuit het particuliere initiatief en daar het hier ging om arbeiders uit de zuidelijke landen van Europa; waren het de R.K. charitatieve instellingen, die de eerste contacten lagden. Men begon met het registreren van de mensen, want het bleek dat er ieder ogenblik verhuisd werd. De huisvesting werd al gauw een probleem; goede kosthuizen waren er maar weinig. Bovendien is een goed hart niet genoeg. Er ontstonden soms grote moeilijkheden met de dochter of vrouw des huizes.

De huisvesting in woonoorden is een belangrijke verbetering. Temeer daar het voor velen een tijdelijke zaak is. Wel ligt er een besluit van de E.E.G.-commissie, die het voor arbeiders binnen de E.E.G. mogelijk maakt om na 2 jaar de gezinnen over te laten komen, mits een goede woongelegenheden worden gevonden.

Komt het gezin hierheen, dan is dit het moeilijkste voor de vrouw. De kinderen gaan naar Nederlandse scholen en nu ziet men dikwijls dat de vrouw berust in de emigratie, wanneer de aanpassing van het kind gunstig verloopt.

In verschillende plaatsen zijn er nu stichtingen, die de arbeiders opvangen. Zij zoeken naar ankerplaatsen, waar ze elkaar ontmoeten kunnen. Naarmate men zijn weg in Nederland heeft gevonden zoekt men minder deze centra op.

Vergeet niet, dat de buitenlandse arbeider als éénling verlaten staat in een heel andere situatie. In het gunstigste geval wordt hem een instructie gegeven in het bedrijf en verder moet hij in de Nederlandse samenleving zijn weg vinden. Het zijn dan ook de vereenzaamden, die gemakkelijk met asociale elementen in aanraking komen.

Voorlichting

De regering heeft in 1964 een commissie van advies opgericht, waarin de Ministeries van Maatschappelijk Werk en Sociale Zaken samenwerken met de Vereniging van Nederl. gemeenten, werkgevers en Werknemersorganisaties, de emigratie stichtingen en de landelijke stichtingen bijstand buitenlandse arbeiders.

Ook wordt het werk van deze stichtingen beter gesubsidieerd. De speciale taken van het particulier initiatief liggen vooral op het vlak van de voorlichting, de bemiddeling en de begeleiding.

Ook de Nederlanders moeten voorlichting ontvangen. Ze moeten weten van het hoe en waarom. Pers, radio en t.v. kunnen meewerken aan een beter begrip. Zij moeten vooral niet generaliseren, zoals gebeurd met grote koppen in de krant „Turk steekt Nederlander“.

Het gaat thans om een 40.000 gastarbeiders waarvan 16.000 Spanjaarden, 7 à 8 duizend Italianen, 7 à 8 duizend Turken, 400 Marokkanen en 1000 Portugezen. Het aantal vergunningen van de Arbeursbureaus ligt veel hoger, maar hier vallen dan ook onder de 20.000 Duitse pendelaars en de 13.000 mensen die op Nederlandse schepen werken. De aanwezigheid van deze 40.000 is geen kwestie van liefdadigheid, maar van behoefte. Dáár heerst werkloosheid, hier een krappe arbeidsmarkt. Wij Nederlanders, zullen begrip en goede zorg moeten opbrengen voor deze gastarbeiders in ons land.

C. M. T.-K.

WIE geconstateerd heeft dat niemand groot is in de ogen van zijn kamerdienaar, weet ik niet meer. Maar dat de moderne kamerdienaren, koks, secretarissen e.d. van grote mannen of grote vrouwen er op uit zijn, om veel geld voor hun herinneringen te laten betalen weet ik wel. De zuster van de Britse vorstin is van plan — las ik — een gewezen kok van haar huis in rechten te doen vervolgen als hij zijn voornemen: z'n ervaringen in de huize Snowdon wereldkundig te maken, gaat uitvoeren.

Aan de andere kant — ik moet toegeven — kan men als kamerdienaar of in andere soortgelijke functie — een voor de geschiedenis waardevolle indruk van een belangrijk man of belangrijke vrouw krijgen. Een indruk, welke „naar buiten” moeilijker opvalt. Want alle mensen hebben hun kwaliteiten en hun fouten. Ook grote mensen. En fouten bij grote mensen vallen eerder op. Dat zei de Prediker al, toen hij neerschreef: „Eene doode vliege doet de salve des Apothekers stincken (ende) opwollen: (alsoo) een weynigh dwaesheys eenen (man) die kostelick is van wijsheyt (ende) van eere“.

Een groot man als Sir Winston Churchill, over wie ik dezer dagen weer eens wat zat te lezen, heeft zich over die dode vliegen overigens weinig bekommerd. In 1958 (Sir Winston overleed 24 januari 1965) verscheen van de hand van Norman McGowan een boek genaamd: „Mijn jaren met Churchill“. De heer McGowan is in september 1949 bij de familie Churchill in dienst getreden als kamerdienaar. Kort voor het schrijven van zijn „memoires” verliet hij Chartwell, het huis van de Churchills in het graafschap Kent.

De lezer van zo'n boek vol anecdotes, interessante bespiegelingen, kijkjes in badkamers, studeerkamer, tuin en keuken, verwondert zich misschien dat zo'n bekwame kamerdienaar tevens zo'n onderhoudend schrijver is. Meestal helpt een journalist of een schrijver de herinneraar bij het op schrift stellen van ervaringen! Doch dat doet aan de ervaringen niets af, neem ik aan.

Norman McGowan werd aldus aangenomen door Sir Winston:

„Hij stond op, kwam naar voren en gaf me een hand. Zijn stem was zacht: „Zo, jij bent Norman” zei hij. „Jij gaat voor me zorgen.“

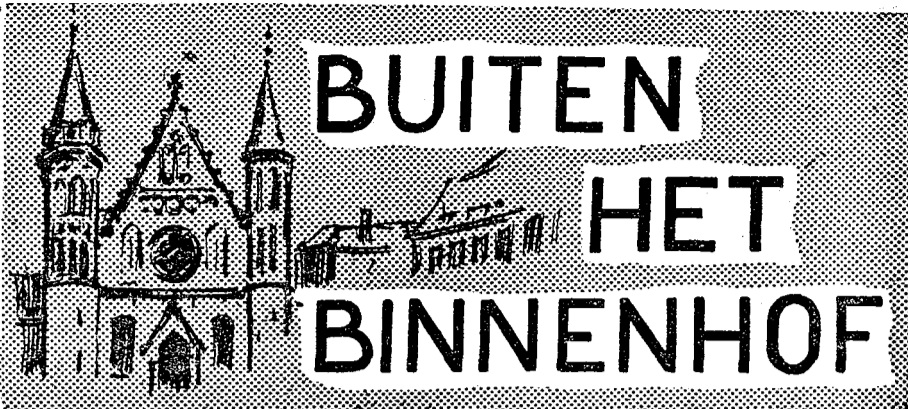
Een ogenblik keek hij me aan met een doordringende, alles omvattende blik. Vervolgens zei hij: „Ik denk wel dat we goed met elkaar zullen kunnen opschieten“.

Kamerdienaar voor een groot man zijn valt niet mee. Dat ondervond McGowan wel. Door zijn grote bewondering voor zijn belangrijke meester laat de schrijver hier en daar wat aardige voorvallen schijnen, die aantonen dat een groot man er vaak ook zijn eigen wijsheid op na houdt.

Het is verleidelijk daarvan verschillende voorbeelden te geven, doch de ruimte voor deze rubriek houden die binnen de perken.

Laat ik wat mogen grasduinen in het hoofdstuk „Kleren maken de man“.

Sir Winston was er vast van overtuigd dat kleren er voor de man waren en dat de man er niet was voor zijn kleren. Kledij moest hem makkelijk zitten en als hij zo'n kostuum gevonden had dan kon het hem niets schelen of het in de mode was, ja of nee. Hij hield ervan zich om te kleden voor het aan tafel gaan. Overigens had hij voor iedere activiteit zijn geëigend pak. Driemaal per dag wisselde hij van overhemd, hetgeen meer een kwestie van hygiëne was. Zijn kleermakers vonden hem lastig omdat

hij vaak iets wilde kopen wat er niet meer was. In het Parlement, dat hij zovele jaren heeft gediend, kwam hij altijd officieel in zwart en streepjesbroek. En op audienties bij de vorst of vorstin nam hij een étiquette in acht, die uit de tijd van Koningin Victoria stamde.

In het genoemde hoofdstuk krijgen we een portret van Sir Winston van opstaan tot naar bed gaan, van kleden en uitkleden. Dat hij wel poedelnaakt door het huis wandelde, van badkamer naar kleedkamer . . . , daaraan moest iedereen maar wennen, ook het vrouwelijk dienstpersoneel. Zijn „luchtalarmpak”, die befaamde „overall” met vele zakken en ritssluitingen, zat hem nog het gemakkelijkst. Het pak werd deftig door de vlinderstrik op het overhemd, die zo kunstig was gemaakt dat men inderdaad zou denken dat de drager zelf de strik er in gelegd had. Sir Winston was erg trots op zijn sloffen: speciaal voor hem geborduurde pantoffels, die maar liefst f 140 per paar kostten. Op de ene pantoffel was een W op de ander een S geborduurd.

Zijn overhemden liet hij uit Amerika komen, want daar wisten hemdenmakers nog dat te fabriceren wat hij graag droeg. Zijn beroemde halve hoge hoed „afgezaagde stoombootpijp” genoemd, feitelijk „Cambridge hat” geheten, werd speciaal voor hem in St. Jamesstreet gemaakt. (Ik neem aan bij Look, die ook eenmaal de admiraalssteek van Nelson maakte).

Speciaal voor hem gemaakt betekende een of twee maal. Want de hoed die hij in 1919 had gekocht probeerde hij in 1954 nog te dragen . . .

Sir Winston bezat een hele reeks uniformen, toga's en onderscheidingstekenen.

Toen hij eens in zijn kwaliteit van Lord Warden of the Cinque Ports een plechtigheid moest bijwonen en een epaulet van zijn uniform verloor, beet hij zijn kamerdienaar later toe: „Gelukkig dat ik zelf m'n bretels had vastgemaakt!”

Een maal moest Sir Winston naar een Franse receptie. Hij vertelde zijn kamerdienaar dat de Médaille Militaire op de rechter revers gedragen werd. „Het spijt me”, zei McGowan, „op de linker”. Sir Winston hield vol. Op de receptie bleek hij ongelukkig te hebben. Maar uit eerbied voor zo'n groot man brachten alle dragers van de Médaille Militaire hun onderscheiding van links naar rechts.

Voor wie geïnteresseerd is in het aardige boekje: „My years with Churchill” by Norman McGowan, een Great Pan pocketbook.

William Frankfort

Advertisement for 'VEILIG VERHUIZEN BONGERS WAGENINGEN' with contact information for RIJNHAVEN 10 - Tel 2725 (b.g.s. 3100)

Kryptogram puzzle with horizontal clues and a list of words to be found.

Vertical clues for the cryptogram puzzle and a list of words to be found.

Large crossword puzzle grid with numbered squares.

OPLOSSING PUZZEL 21 APRIL 1966. Horizontal and vertical solutions for the crossword puzzle.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Commentaar op de brief van de P.v.d.A.

De hier opgenomen verklaring heeft de voorzitter van de A.R. Tweede Kamerfractie, de heer B. Roolvink, desgevraagd aan diverse dagbladen en andere publiciteitsmedia afgegeven naar aanleiding van de bekende brief van de P.v.d.A. over de kwestie Vietnam.

DE Amerikaanse politiek in Vietnam houdt terecht vele Nederlanders intensief bezig. Ook de buitenlandse commissie van het College van Advies van de A.R.P. heeft aan dit vraagstuk een diepgaande studie gewijd. Deze commissie komt onder meer tot de volgende uitspraak:

"Dit alles moet ons er toe brengen om met grote voorzichtigheid over het te voeren beleid te spreken. Wij kunnen slechts pogen tot suggesties te komen van een min of meer algemeen karakter, waarbinnen de betrokken regeringen naar uitwegen zouden kunnen zoeken."

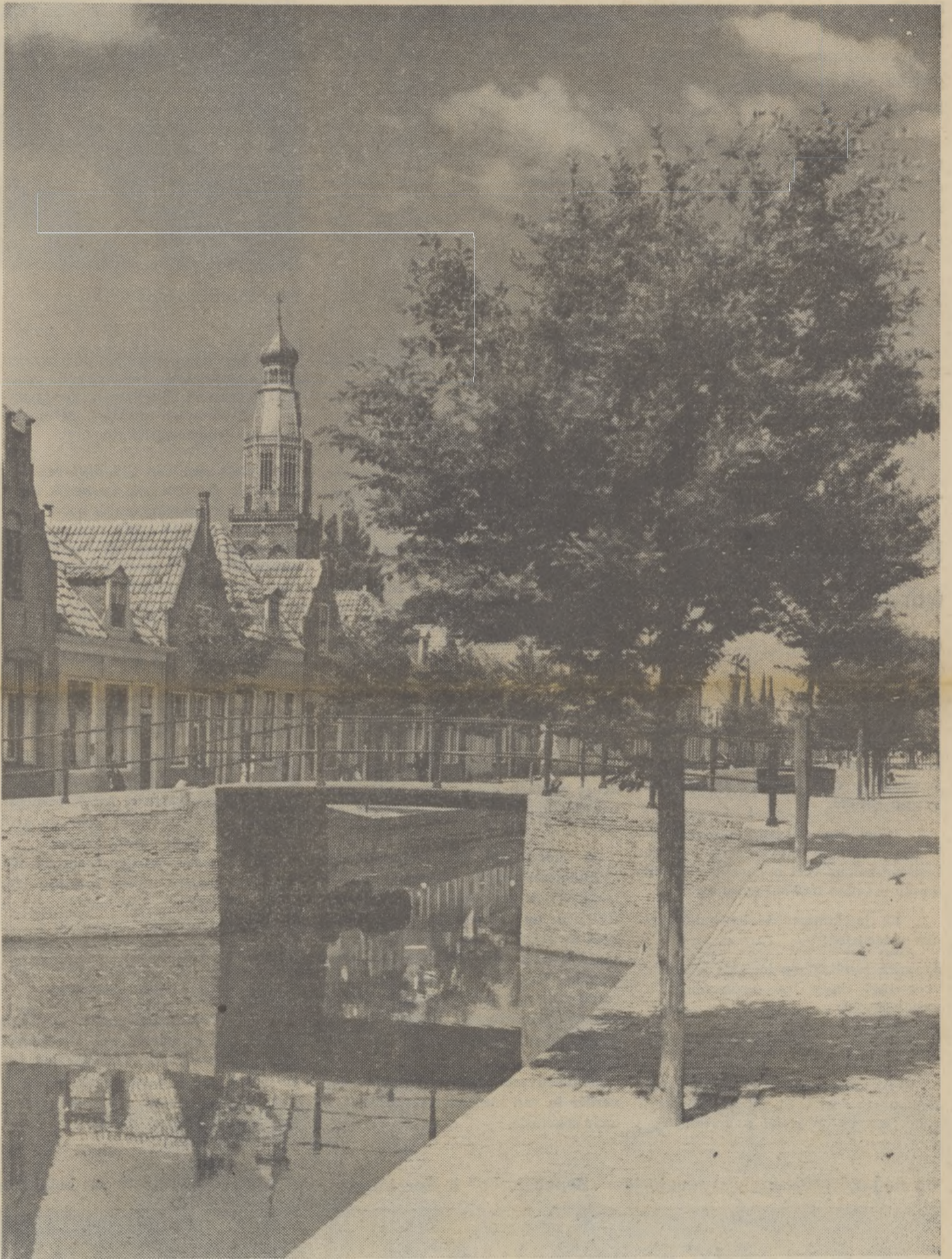
Dit is geen partij-uitspraak, maar een uitspraak van enkele leden van de buitenlandse commissie van het College van Advies van de A.R.P.. De A.R.P. heeft zich niet uitgesproken over de Amerikaanse Vietnampolitiek.

Ik wil mij onthouden van een beoordeling van de materiële inhoud van de brief van het partijbestuur van de P.v.d.A.

Wel stel ik het op prijs te verklaren dat de A.R.-kamerfractie geen voet zal geven aan pogingen om wantrouwen te

• *Vervolg op pag. 3*

Een sfeervol grachtje in Enkhuizen. Ook het behoud van stedschoon behoort tot de gemeentelijke politiek. - Zie onze artikelen op pag. 4, 6, 7 en 8.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mev. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuiperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:
Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 4,- per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij-Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:
f 5,- per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

DEZE WEEK

- *Commentaar op brief van P.v.d.A.* (pag. 1 en 3)
- *Let op onze scholen* (pag. 3)
- *Ontwikkeling van de betalingsbalans* (pag. 2)
- *De ongehuwde werkende vrouw* (pag. 2)
- *Vragen over mevr. Soumokil* (pag. 2)
- *Voorkeurstemmen* (pag. 5)
- *Gemeentelijke problemen* (pag. 4, 6, 7 en 8)
- *Stemmen bij volmacht* (pag. 9)
- *Waarom stemt u, zoals u stemt* (pag. 12)

Ambassador

HOTEL-RESTAURANT
ringen, recepties, diners, enz.
Nieuwe zalen voor vergade-
SOPHIALAAN-ZEESTRAAT
(nabij Plein 1813)
Den Haag - Telefoon 117700*

BIJ KAPTINO
KEUZE UIT MEER DAN 2000
SCHRIJFMACHINES
ook TEL. en REKENMACHINES
BRANKASTEN grote sortering
De ClerqStr. 77, Tel. 123711, Amsterdam
Zijlweg 53, Tel. 20018, Haarlem

Vervroegde AOW-uitkering voor ongehuwde vrouw?

DE "motie Roolvink", waarin een onderzoek gevraagd werd naar een eventuele vervroegde A.O.W.-uitkering voor de ongehuwde vrouw, is inmiddels door de S.E.R. in behandeling genomen. De speciale Commissie Sociale Verzekeringen van de S.E.R. werd met dit onderzoek belast.

Verschillende vrouwenverenigingen zijn door deze commissie gehoord

In het maartnummer van „Vrouwenbelangen” wordt uitvoerig geschreven over de motivering die in de adviesaanvraag werd vermeld.

a. in vele landen wordt de vrouw op een jeugdiger leeftijd gepensioneerd dan de man;

b. het invaliditeitsrisico is in de leeftijdsgroep van 60 tot 64 jaar bij ongehuwde vrouwen veel hoger dan bij mannen;

c. het werkloosheidsrisico is voor vrouwen van 60 tot 64 jaar veel groter dan voor mannen in deze leeftijdsgroep;

d. de oudere ongehuwde vrouwen zijn achtergesteld bij de weduwen van dezelfde leeftijd, die in het algemeen aan de A.W.W. een recht op pensioen ontlenen;

3. Geeft een en ander de Regering aanleiding tot het treffen c.q. voorbereiden van maatregelen?

e. de ongehuwde vrouw voert in het algemeen tevens haar eigen huishouden en deze dubbele taak wordt zwaarder naarmate zij ouder wordt.

Gevraagd werd een oordeel over deze motivering te geven, of er nog andere motieven een rol speelden en welke van de genoemde elementen het vrouw zijn, de burgerlijke staat, de werkzaamheid in het beroeps- of bedrijfsleven of welke combinatie van deze elementen het belangrijkste zijn voor de bepaling van de werkingssfeer van een eventuele regeling.

Moet de regeling voor allen gelden of alleen gericht zijn op de individuele situatie?

En tenslotte moet deze bijzondere regeling ook gevolgen hebben voor andere sociale verzekeringswetten?

In haar antwoord, dat ik hier niet uitvoerig kan weergeven, wijst Vrouwenbelangen op een paar belangrijke punten.

Voor de ouder wordende vrouwen ontbreekt vaak de financiële mogelijkheid om de toenemende last der jaren, m.n. waar het betreft het voeren van haar eigen huishouding naast haar baan, te verlichten.

Het gaat er bij de werkende vrouw niet om een eigen huishouding te voeren, maar zij hecht grote waarde aan een „eigen home” en dan neemt ze het huishoudelijke werk op de koop toe.

Het lage niveau van de beroepsuitoefening speelt een grote rol. Zinnvolle arbeid kan veel langer volgehouden worden en hier komt de juiste beroepskeuze voor de vrouw om de hoek kijken. Te dikwijls wordt met een simpele keuze volstaan, omdat men denkt maar enkele jaren een beroep te hoeven uitoefenen.

De kern, van het probleem ziet „Vrouwenbelangen” gelegen in ons maatschappelijk bestel, waarin de positie van de ongehuwde vrouw enerzijds zwakker is dan die van haar getrouwde zuster en anderzijds eveneens zwakker dan die van haar mannelijke collega. En met een vervroeging van de pensioengerechtigde leeftijd in de A.O.W. voor vrouwen wordt deze problematiek niet opgelost.

„Manoeuvreer deze groep niet nog verder in een uitzonderingspositie”, is haar conclusie.

Een modern atelier.

Dus niet doen, zou men dus kunnen menen, dat hebben verschillende vrouwen gedaan en zij kwamen hier tegenop in ingezonden stukken. Maar dat bedoelt Vrouwenbelangen niet.

Zij stelt voor een tijdelijke regeling te maken. En dan ook werkelijk tijdelijk met hernieuwing om de zoveel jaar, wil men de grote groep van vrouwen, die onder deze nog niet aangepaste maatschappelijke omstandigheden lijden, niet in de steek laten.

Maar juist terwille van die tijdelijkheid mag de vervroegde A.O.W.-uitkering geen invloed uitoefenen op de pensioengerechtigde leeftijd van de vrouw.

Een paar opmerkingen zou ik hier toch wel bij willen maken.

Ziet men de toekomst niet te mooi? Blijven er niet een grote hoeveelheid zeer eenvoudige banen? Zal de beroepsopleiding van de vrouw over de hele linie op een hoger niveau komen?

Blijven er niet talrijke beroepen, die voor een oudere vrouw moeilijk zijn vol te houden? En dan denk ik niet in de eerste plaats aan lichamelijk zware beroepen, maar juist aan die posities, die m.n. voor de jeugdige, representatieve verschijning zijn weggelegd.

Is een kleuterleidster tussen de 60 en 65 jaar nog aanvaardbaar? Merkwaardig is dat kort geleden het onderwijzend personeel, zowel mannen als vrouwen, weer gepleit hebben voor een pensioenering op 60-jarige leeftijd.

Deze hearings hebben één nadeel, zij worden gevoerd met mensen, die qua positie en opleiding dikwijls heel ver af staan van die grote groep vrouwen, waarom het in deze gaat. Kunnen zij zich voldoende in haar noden en behoeften indenken?

C.M.T.-K.

Betalingsbalans

wordt ongunstiger

Wat nu?

De heer BOERSMA (A.R.P.) heeft aan de Ministers van Economische Zaken, van Sociale Zaken en Volksgezondheid en van Financiën de volgende vragen gesteld:

1. Is het waar, dat het Centraal Planbureau thans de ontwikkeling van de betalingsbalans veel ongunstiger raamt dan in het plan 1966 het geval was?

2. Zo ja, kunnen de bewindslieden dan mededelen:

a. welk resultaat op lopende rekening voor 1966 thans het waarschijnlijkst wordt geacht;

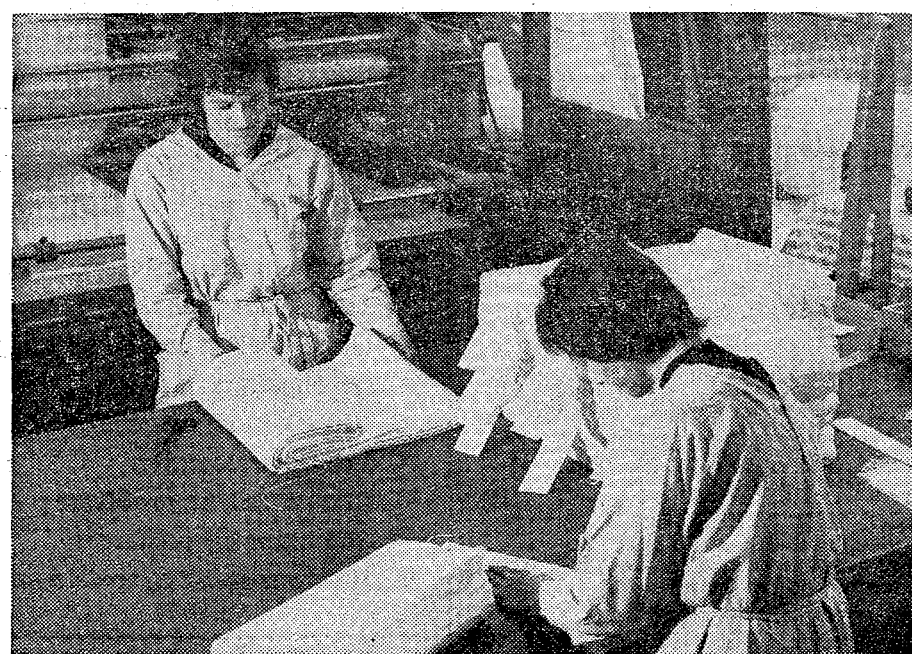
b. welke de oorzaken van deze ernstige tegenvaller zijn;

c. welke prognoses van het Centraal Planbureau daarnaast wijziging hebben ondergaan en op grond waarvan?

Op de kinderafdeling van sanatorium „Zonnegloren” te Soestduinen.

Ook de vrouw heeft een belangrijke plaats in het arbeidsproces.

Vestigingsvergunning voor mevr. Soumokil

De heer Meulink heeft de volgende vragen aan de minister van Justitie gesteld.

1) Is het juist, dat door mevrouw Soumokil, echtgenote van de onlangs terechtgestelde Mr. Dr. Chr. Soumokil, bij request van 12 april 1966, is verzocht haar met haar kinderen verlof te geven zich in Nederland te vestigen?

2) Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, is de Minister dan bereid te bevorderen, dat aan mevrouw Soumokil en haar kinderen met spoed verlof wordt verleend om zich in Nederland te vestigen?

HOTEL „DE KROON”

Sophialaan - LEEUWARDEN
Telefoon 24467 - 24468

Uw adres voor
RECEPTIES en PARTIJEN

EEN halve eeuw geleden was het gewóón, dat een jongen of een meisje na het verlaten van de lagere school het leven inging. De tijd van leren was voorbij en het was werken geblazen. De leerplichtwet ging eigenlijk ook van die opvatting uit. Na het doorlopen van de lagere school was het uit met de leerplicht. En het verband werd zo nauw gezien, dat verlenging van de leerplicht met een jaar er automatisch toe leidde, dat de lagere scholen een zevende leerjaar kregen.

Buitengewoon was het toen, wanneer een jongen en een meisje verder gingen leren.

Het is nu helemaal veranderd. De lagere school is weer zesklassig geworden, het zevende leerjaar past niet in het nieuwe schoolstelsel, en de leerplicht eindigt niet, als de lagere school is doorlopen. Er volgt noodzakelijk nog een tweede school. Welke tweede school dat zal zijn, hangt af van de keuze van de ouders en van de capaciteiten van hun kind. Maar in elk geval volgt er nog een tweede school.

NU moet hier, voordat wij verder gaan, een vreemde zaak worden geconstateerd. Vele ouders, die geen enkel moment aarzelen om voor hun kinderen de christelijke lagere school, de school met de Bijbel te kiezen, hebben er blijkbaar weinig moeite mee, hun kinderen, als die eenmaal de lagere school gaan verlaten, naar een openbare of neutrale bijzondere school te sturen. Oerdegelijke predikanten stuurden hun veelbelovende zoons zonder bezwaar naar een openbaar gymnasium, vlak in de buurt, terwijl een christelijk gymnasium helemaal niet onbereikbaar was, al zou het een scholierenkaart voor bus of trein moeten kosten. Een groot zakenman, buiten zijn zaak de strengere beginselen toegedaan, is voorzitter van een akelig neutrale lagere technische school en verzet zich tegen een actie om te komen tot een christelijke lagere technische school. Een ministerie van predikanten publiceert een soort mandament, waarin het de neutrale technische school ter plaatse voldoende vindt en dies een christelijke school overbodig.

Op het gebied van de lagere school

Commentaar op brief van P.v.d.A.

• Vervolg van pag. 1

zaaien tegen de Amerikaanse politiek. Dit sluit gerechtvaardigde kritiek op het militaire optreden niet uit. Het is duidelijk dat de Amerikaanse politiek in Vietnam in een impasse is geraakt. De A.R. Tweede Kamerfractie heeft bij meer dan één gelegenheid de Nederlandse regering laten weten, dat zij de oplossing van de moeilijkheden in Vietnam ziet in een open en ongeklauwde overleg tussen alle belanghebbenden. Van een geschil tussen de A.R. Kamerfractie en het kabinet in dit vraagstuk is tot op heden niets gebleken.

Een geheel andere zaak is echter, dat een Nederlandse politieke partij wier Kamerfractie ook het buitenlandse beleid van het kabinet mede voor haar rekening neemt, over een bij uitstek belangrijk politiek en militair vraagstuk zich richt tot een buitenlandse mogendheid, met voorbijgaan van de Nederlandse Regering.

Een dergelijke brief is van de A.R.P. niet spoedig te verwachten. De politieke verantwoordelijkheid berust in de eerste plaats bij het parlement. De verschillende fracties kunnen de Regering aanspreken en critiseren over het gevoerde beleid. Een fractie kan tot verantwoording worden geroepen door de daartoe bevoegde partij-instanties.

Gaat echter een partij zich in concrete situaties richten tot een andere mogendheid, dan rijst de vraag wat de betekenis hiervan is. De fractie kan formeel niet verantwoordelijk gesteld worden voor een uitspraak van de partij. Mocht echter overleg gevoerd zijn tussen partijbestuur en Kamerfractie, dan zal er wel spoedig sprake zijn van een gewijzigde beleidlijn van de fractie. Zolang de uitspraak van de Partij van de Arbeid geen gevolgen heeft voor het optreden van de Kamerfractie, is er voor ons geen nieuwe politieke situatie ontstaan.

Overigens blijkt uit deze brief wel, dat de P.v.d.A. na de uitslag van de Statenverkiezingen bezig is zich op bepaalde punten gewijzigd op te stellen. Dit bleek ook reeds de vorige week in de Tweede Kamer bij het debat over de BVD. De A.R. Kamerfractie volgt deze ontwikkeling met meer dan gewone belangstelling.

zal men zoiets zelden of nooit tegen komen. Maar zodra het over het voortgezet onderwijs gaat, faalt dikwijls het geestelijk onderscheidingsvermogen en moet men derhalve niet alleen bepaalde verschijnselen, maar ook bepaalde personen kritisch bekijken. Want zij stellen teleur en laten ons in de steek.

SOMS ook in een ander opzicht, nl. doordat zij ons willen overrompelen of verrassen met een compromisschool.

Ik kies met opzet deze woorden. Overrompelen en verrassen. De compromisschool wordt bekokstofd. Opeens is er een comité, keurig bij elkaar gezocht. De mensen, die op onderwijsgebied hun sporen hebben verdiend, worden niet zelden héél bewust er buiten gelaten. Want zij passen niet in de nieuwe club.

WAT is een compromisschool?

In wezen een onmogelijkheid. Er zijn in Nederland mensen, die welbewust tegen de school met de Bijbel zijn. Zij vinden die school sectarisch, of een produkt van de verzuiling. Zij willen een school zonder de Bijbel. Dat verandert niet, wanneer zij het wel goed willen vinden, dat buiten het gewone leerplan facultatief een uur godsdienstonderwijs wordt toegevoegd voor de belangstellenden. Want de school zelf blijft daar buiten. Deze strijders voor de neutrale school (die niet altijd een openbare school behoeft te zijn) gaan nu een verbintenis aan met voorstanders van een school met de Bijbel. Een school, waar alle onderwijs, als het goed is, ligt onder het beslag van Gods Woord. Waar alle lessen door Gods genade een nieuwe klaarheid kunnen krijgen, omdat de Bijbel er geopend is.

De voor- en tegenstanders, principiële voor- en tegenstanders van een school met de Bijbel sluiten een verbintenis, en zeggen: wij stichten samen een compromisschool.

WAARIN bestaat dat compromis?

In een evenredige verdeling van de bestuursposten tussen de voor- en te-

genstanders? In een zodanige benoemingspolitiek, dat er evenveel voor- en tegenstanders van de school met de Bijbel gaan lesgeven?

Is het een samen aanvaarden van een basis-formule, waarmee zowel christenen als aanhangers van het atheïstisch humanisme zich kunnen verenigen?

Hoe men het ook versiert, zulk een compromisschool wordt óf een huis, dat tegen zichzelf verdeeld is en wordt en blijft, óf een verkapte neutrale school, waarbij misschien de muren iets minder grijs gesausd zijn.

En daarom is ons advies: trap er niet in. Laat u vooral niet overrompelen. Wijk niet voor een of andere pressure-groep. Leg eventuele onderhandse ambtelijke adviezen naast u neer.

Laat u vooral niet bedotten door hen, die het mooie woord oecumenisch willen misbruiken, om hun compromissen met een wijwaterkwast te bewerken. En blijf in actie, ook en vooral nu, als het gaat om het voortgezet onderwijs, vasthouden aan de school met de Bijbel, evenzeer in het nieuwe polderland als de oude kleine steden op het zand.

IN de nieuwe situatie, die bezig is te komen, is daar veel overleg, beleid en durf voor nodig. Want hier zullen heel wat lokaal-patriottische gevoelens moeten worden overwonnen.

Neem als voorbeeld het ulo. Het christelijk ulo heeft een grote vlucht genomen. Het was vaak de oplossing voor de „kleine luyden“. Het had daardoor een bijzondere sociale functie. En het kon zijn vleugels uitslaan, omdat het l a g e r onderwijs was en dus viel onder het door sommige tegenstanders van de bijzondere school zo vaak gelaakte „automatisme“. Waren er voldoende handtekeningen, dan kon niemand de stichting van de school keren.

Worden al de kleinere christelijke uloscholen nu armetierige mavo'scholen met een zwaard van Damocles boven het hoofd? Of besluit men tijdig en moedig tot een zodanige concentratie of samenwerking, dat er méér uit kan groeien?

Het wordt tijd, dat hier goed wordt begrepen, wat niet meer kan, en wat in

de toekomst bij de juiste aanpak wél kan, als nieuwe ontwikkeling.

MAAR er zijn wijdere perspectieven in veel ruimer verband.

En zij zijn mogelijk, wanneer ook andere christelijke scholen in het overleg worden betrokken.

Er heeft een snelle schaalvergroting plaats. De moderne vervoermiddelen maken het reizen van scholieren gemakkelijker. Het wordt tijd om te overwegen, of wij in vrij dun bevolkte plattelandsstreken in de grootste kern van zo'n streek, in Franeker, Emmeloord, Assen, Aalten, Geldermalsen enz. en in gebieden, waar de voorstanders van de school met de Bijbel sterk in de minderheid zijn, zoals in Winschoten, de Zaanstreek, het Land van Maas en Waal, niet moeten komen tot een modern opgezette comprehensive school.

Geen combinatie van schooltjes onder één dak met één centrale verwarming en één gymnastiekzaal, maar een echte comprehensive school, die een eenheid vormt, met verschillende mogelijkheden en combinaties.

MAAR willen we hier niet achter de feiten aanlopen en de mogelijkheden niet verzuimen, dan moeten we ons als voorstanders van de integrale school met de Bijbel aaneensluiten en strijdbaar op meer dan een front, en bevrijd van niet meer bruikbare tradities.

Aaneensluiten en landelijk en regionaal.

En we moeten het doen, voor we hier en daar al buiten spel worden gezet. De tijd dringt. A.

Direct slagen voor uw rijbewijs

Vraagt onze gratis prospectus
„Zo slaagt u in één keer“
Ned. Voorlichting voor Rijtechniek
HARDERWIJK · Postbus 60

Het
gaat
om de
jeugd
op
onze
scholen.

◆ De vrouw en de raad

Neen deze notitie gaat niet over de vrouw in de raad. Vrouwelijke a.r.-raadsleden zijn zeer dun gezaaid en het ziet er naar uit, dat in de nieuw te kiezen gemeenteraden het niet veel anders zal zijn. Men kan dat betreuren, maar de feiten liggen nu eenmaal zo.

Zelfs al adviseren de besturen op de kansbiedende plaatsen een vrouwelijke kandidaat of een jongere te plaatsen, dan komt het soms voor dat de vergadering van de kiesvereniging waar de kandidatenlijst wordt vastgesteld, dat advies negeert. Voor een deel zit dat daarin, dat vele leden het wel geloven. Ze komen niet op de vergadering en maken geen gebruik van de mogelijkheid namen van eventuele kandidaten op te geven. De tien of vijftien procent van de leden die wel op de vergadering komen, maken dan de dienst uit en op zo'n vergadering kan een kleine groep het gegeven advies gemakkelijk doorkruisen.

Het wordt tijd dat we de procedure voor de kandidaatstelling vóór een volgende raadsverkiezing eens grondig gaan bestuderen. De zaak is al ingewikkeld genoeg. Als we rekening willen houden met het lidmaatschap van verschillende kerken, als op de kansbiedende plaatsen een man of vrouw van de vakbeweging moet staan, als er een middenstander op moet voorkomen, als in grote gemeenten de verschillende wijken of kerkdorpen vertegenwoordigd moeten wezen, dan is het een onmogelijke zaak om dat allemaal binnen een fractie van drie of vier man samen te persen. Dan moet men gaan combineren. Een hervormde kandidaat uit de vakbeweging, een gereformeerde middenstander, een vrouwelijke jongere, enz. En dan loopt men het gevaar dat men de twee voornaamste voorwaarden, n.l. dat de kandidaat geschikt moet zijn voor raadslid en dat hij metterdaad politiek

moet meeleven wat naar de achtergrond brengt.

Maar goed, we zouden het hebben over de vrouw en de raad. Hebben onze vrouwen belang bij raadsverkiezingen? Meer dan bij verkiezingen voor de provinciale staten of de Tweede Kamer? Wij dachten van wel. Want het zijn de gemeentebesturen, die voor een belangrijk deel het gezicht van de gemeentelijke samenleving bepalen, de dienst uitmaken. En daar heeft vooral de vrouw belang bij. De vrouw zit met de gebakken peren als de gemeentelijke huisvuilophaaldienst niet goed functioneert of het water uit de kraan plotseling vol roest zit, zodat het wasgoed bedorven is.

Of de woningbouw voorziet in geschikte woningen, is voor de vrouw nog belangrijker dan voor de man. Zij zit allereerst met de narigheid als ze met de kinderen de hele regenachtige dag in één, vaak te kleine, kamer moet bivakkeren.

Wanneer er niet op tijd kleuterscholen zijn of wanneer de scholen slechts te bereiken zijn na het oversteken van een drukke verkeersweg zonder voldoende verkeersregeling, dan zijn het de moeders die er de last van hebben. Vier maal per dag kleine kinderen naar school brengen of van school halen is voor velen een te zware opgave.

Wanneer er vlak bij de woningen geen speelplaatsen of speeltuintjes zijn waar de kinderen, ook de kleine kinderen, rustig kunnen spelen, dan is dat weer een extra belasting voor de moeders, vooral in onze groeiende gemeenten met hoge flats. Denkt men er wel eens over na wat het voor een moeder betekent, met twee misschien drie kleine kinderen altijd drie of vier trappen op en af moeten als men naar buiten wil?

Zo zouden er meer dingen te noemen zijn die voor de vrouw van groot belang zijn en waar de gemeenten voor zorgen moeten of althans de mogelijkheden voor moeten scheppen. We denken aan consultatiebureaus, maar ook aan de huisvesting van vele ongehuwde werkende vrouwen. Veel meer dan bij de ongehuwde man gaat de wens van de vrouw uit naar een eigen flatje, een eigen woninkje, waar men de eigen huishouding kan doen, waar men zichzelf kan zijn.

De harmonie in de samenleving, de harmonie tussen werken, leven en wonen is juist voor de vrouw van groot belang. Natuurlijk gaat het in de wereld om grote economische belangen, om werkgelegenheid, om industrialisatie, enz.

Daaraan moet in het belang van ons allen grote aandacht worden geschonken. Maar evenzeer verdient de leefbaarheid alle aandacht. Men moet kunnen leven. Zelf en ook de kinderen. Een goed loon of salaris is van grote betekenis. Maar al die dagelijkse dingen, die wij noemden, bepalen mee de vreugde of het verdriet in het leven. Zeker ook voor de vrouw.

De vrouw heeft er dus terdege belang bij wie straks op het gemeentehuis de scepter zullen zwaaien. Laat ze haar wensen op een presentatievergadering of op andere wijze maar rustig onder de aandacht van de kandidaten brengen. Zij zal een goed gehoor vinden. Want het a.r. gemeenteprogram houdt

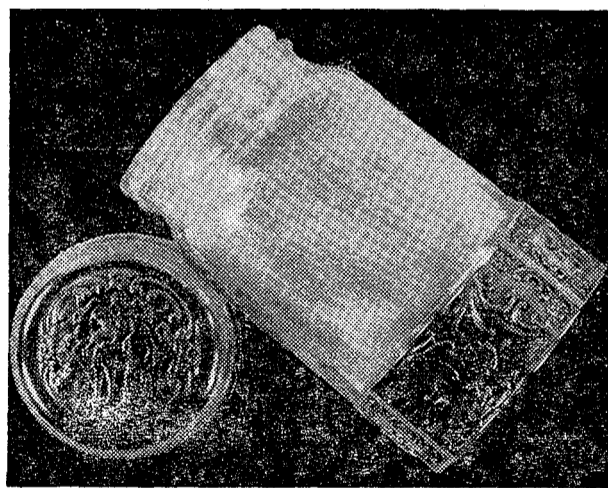
met deze dingen terdege rekening. Het pleit met kracht voor de harmonie en de leefbaarheid in de samenleving.

Als Christenen menen wij op grond van het Evangelie, dat de mens zich in vrijheid en verantwoordelijkheid moet kunnen ontplooiën. Ieder op zijn eigen plaats. Voor de vrouw is dat vaak in huis, in het gezin. Daarom dienen de woningen goed te zijn. Moet er vlak bij huis de mogelijkheid zijn voor spel en ontspanning.

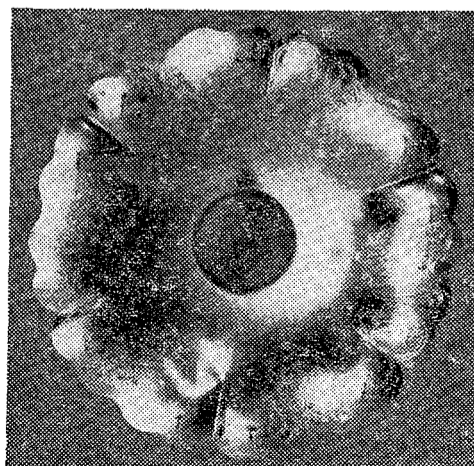
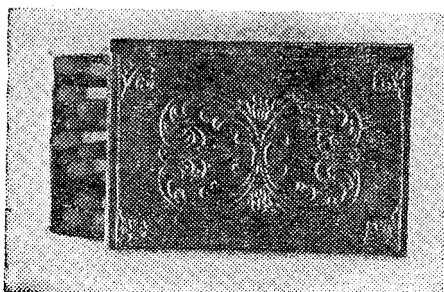
In een harmonische samenleving neemt de vrouw een belangrijke plaats in. De anti-revolutionaire partij is daar diep van overtuigd. Haar kandidaten zullen zich ook daarvoor moeten inzetten.

Een straatje in Vollenhoven. Als de melkboer zijn klanten komt bedienen, blijft er voor het verkeer niet veel ruimte over . . . Eén van de vele dingen, waar in een gemeenteraad over gesproken kan worden. (Zie ook ons artikel op pagina 6, 7 en 8).

- Lepeltje 1 abonnee
- Brievenopener 2 abonnees
- Luciferschuif 3 abonnees
- Bonbonschaal 4 abonnees
- Jamphouder 5 abonnees

OP DE MAN AF, . . .

zijn de artikelen in NEDERLANDSE GEDACHTEN. Laat ook anderen hiervan kennis nemen. Werf daarom abonnees. Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 4,— per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.

Dr. Kuyperstraat 3, Den Haag.

UIT PIERS EN VERBODEN

Uit het Friesch Dagblad nemen wij met instemming het volgende artikel over. Het gaat over de

VOORKEURSTEMMEN

MET het oog op de gemeenteraadsverkiezingen vraagt een meelevende lezer ons naar onze mening betreffende voorkeurstemmen. Wij hopen dat te doen op een wijze, die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat.

Het staat volkomen in de vrijheid van de kiezer, een voorkeurstem uit te brengen. De wetgever heeft die vrijheid uitdrukkelijk gewild. Daarom, en daarom alleen, wordt voor de naam van elke kandidaat, en niet alleen voor de naam van de lijsttrekker, een hokje afgedrukt, waarvan het witte puntje kan worden rood gemaakt. Een voorkeurstem telt evenzeer mee als een stem op nummer één van de lijst.

Wanneer de kiezers in grote getale gebruik maken van het recht om zulk een voorkeurstem uit te brengen, dan kunnen zij bereiken, dat iemand, die door de partij niet op een kansbiedende plaats was gezet, toch wordt gekozen. De partijorganen missen het zedelijk recht, om dan tot zulk een gekozen te zeggen: gij moet bedanken, opdat de volgorde, die wij hebben opgesteld, niet wordt verstoord.

Er is één uitzondering op deze regel. Een zeer nadrukkelijke uitzondering, omdat het daar moreel volstrekt anders ligt. Stel, dat de a.r. en de c.h. in een gemeente met één lijst uitkomen, waarop de kandidaten zijn geplaatst in de volgorde, die bij het overleg in wederzijds vertrouwen is vastgesteld, in het vertrouwen ook, dat de kiezers van beide groeperingen op nummer één zullen stemmen.

Stel, dat daarna door een 'wilde actie' deze volgorde wordt verstoord en van de ene groep een kandidaat minder wordt gekozen en van de andere een kandidaat méér dan de bedoeling was blijkens de gemaakte afspraken, dan behoort de allereerst betrokken partij zulk een wilde winst af te wijzen en de betrokken kandidaat duidelijk te maken, dat hij dient te bedanken. Maar overigens is overeenkomstig de bedoeling van de wetgever een voorkeurstem een wettig en door niemand te wraken middel voor de kiezer, om zijn wens tot uitdrukking te brengen.

Er is een andere zaak, die éven duidelijk moet worden gezegd. De kandidatenlijst wordt op de vergadering van de kiesvereniging op democratische wijze vastgesteld. Ieder lid heeft daar het recht van spreken en pleiten. Bij de discussie over de samenstelling van de lijst wordt er naar gestreefd, alle factoren tot hun recht te laten komen. De regionale spreiding van de kandidaten,

hun politieke ervaring, hun bindingen met bepaalde volksgroepen, soms ook de kerkelijke verscheidenheid. Het is goed, dat op vele dingen wordt gelet, om tot een harmonieus samengestelde lijst te komen. Het ene element moet het andere daarbij niet overwoekeren. In een gemeente in het oosten van onze provincie had men bij één der prof.-chr. partijen vroeger de zelfs schriftelijk vastgelegde regel, in welke volgorde de verschillende dorpskiesverenigingen een kandidaat mochten aanwijzen. Met het merkwaardige gevolg, dat eenmaal voor zes kansbiedende plaatsen bindend zes boeren werden aangewezen; elk dorp kwam met zijn eigen dorpsnotabele, en dat was ditmaal een boer. Iedereen begrijpt, dat zoiets brokken geeft. Daarom wordt in goede orde de lijst opgesteld in overleg binnen het kader van de gemeentelijke organisatie, en daarbij wordt het soms noodzakelijk, dat bij verschillend inzicht omtrent wat het zwaarst moet wegen, bij stemming op democratische wijze wordt beslist. Niet altijd kan iedereen zijn zin krijgen.

Maar het is niet alleen onbehoorlijk en zedelijk ongeoorloofd, het maakt alle organisatorisch werk kapot, als leden van de kiesvereniging, die zelf de volle vrijheid en gelegenheid hadden, mee te werken op organisatorische wijze aan de opstelling van de lijst, achteraf openlijk of bedekt onder de medeleden een actie gaan voeren, om zich niet aan de gemaakte afspraken te houden en die afspraken in de war te schoppen door wilde acties.

De besturen der kiesverenigingen hebben hier toe te zien en zulke de eigen organisatie ondermijnende acties met open vizier en zonder aarzeling te weerstaan.

En is het een bestuurslid van een kiesvereniging, die zulk een wilde actie onderneemt, dan dient hij geroyeerd te worden. Hij mist dan kennelijk één der eerste vereisten van een bestuurslid: de bereidheid om één op eerlijke, democratische wijze, overeenkomstig statuut en reglement genomen beslissing te eerbiedigen.

Wij hebben beloofd, om onze mening duidelijk te zeggen, en menen dat voor-nemen hiermee te hebben uitgevoerd.

Zo maar een plaatje van een stukje Amsterdam. Natuur en architectuur reiken elkaar hier de hand.

Woensdag 18 mei
is de laatste dag
om formulieren
voor het stemmen
bij volmacht op uw
Gemeentehuis in te leveren

Constructiewerkplaats en machinefabriek

BAILEY

Nieuw-Lekkerland - Telefoon 436

- Staalconstructies voor gebouwen e.d.
- Alle soorten kranen.

N.V. Gereedschapfabriek

Zwolseweg 480 - APELDOORN - Telefoon 06762 - 241
Gereedschappen voor de metaalindustrie

Sleepdienst 'Broedertrouw' n.v.

v/h Fa C. DEN BOER & ZONEN
CORR ADRES: MAASPLEIN 9 - ZWIJNDRECHT
Telefoonnummers 01850 - 26166 - 26167 (2 lijnen)

Alle transporten te water

Abonneert u op
Nederlandse Gedachten

N.V. Scheepswerf G. BIJLSMA en ZN.

WARTENA

Nieuwbouw

van zee-, rivier- en binnenvaartschepen

Telefoon 05105 - 271.

FIRMA DE REK EN HORSMAN
Fabriek van Scheepslieren

Dorpsstraat 102 - Telefoon 01894 - 218
OUDERKERK AAN DE IJSSEL

Fa. C. Amels & Zn

SCHEEPSWERF en MACHINEFABRIEK
„WELGELEGEN” MAKKUM

A. BAARS Azn.

Exploitatie van baggermaterieel N.V.

VERKOOP EN VERHUUR

Telefoon (01840) - 3154

Scheepswerf A. BAARS Azn. N.V.

SLIEDRECHT

Telefoon (01840) - 3154

NIEUWBOUW EN REPARATIE

Scheepswerf en Gashouderbouw
v.h. JONKER & STANS N.V.

HENDRIK IDO AMBACHT

Werk voor de bouw en reparatie van alle typen schepen

Telefoon Hendrik Ido Ambacht (01858) 2841

N.V. Scheepsbouw v.h.

FIRMA A. LANSER

Sliedrecht - Holland

Nieuwe lieren, stoom en elektrisch - Nieuw ijzer, zoals platen, hoek- en balkijzer - Rijplaten in diverse maten

STOLK'S

Handelsonderneming N.V.

Kantoor: Veersedijk 233 - Hendrik Ido Ambacht
Telefoon (01850) 28000 - 28386

Scheepswerf A. v. d. Werff

Onderhoud en reparatie

van schepen

DOESBURG - TELEFOON 08334 - 2275

UIT ONZE BOUW- EN AANNEMERSWERELD

N.V. Houthandel
v.h. Firma J. & G. Alblas
Waddinxveen

ZAGERIJ SCHAVERIJ

Filiaal: Zwaanahals 119 - 125 - Rotterdam

GEBR. VAN ALTENA

smeed- en constructiewerk
stalen ramen en deuren

G. van Ledenberchstr. 114 - Amsterdam - Tel. 82298

WARENHUIZENBOUW

N.V. Aannemersbedrijf

VOSKAMP & VRIJLAND

's-Gravenzande - Telefoon 01748 - 3721 - Postbus 30

D. MEIJER - AANNEMER

VAN NIEUWBOUW-, VERBOUW- EN
REPARATIEWERKEN

Handel in hout, teerproducten en andere
materialen.

Telefoon 7690

SASSENHEIM - Werkplaats Zuilhofstraat 2, Telefoon 7952

N.V. AANNEMERS- EN HANDELSBEDRIJF

VAN OORD

Hoogstraat 73 a - Telefoon 444 - Werkendam
Rijswerken - Grondwerken - Asfaltwerken

DUBBELE RAMEN

KANT EN KLAAR GEMONTEERD
IN GEHEEL NEDERLAND

COMFORTA

Apeldoorn: Eendrachtstraat 53
Telefoon 05760 - 19284

Amsterdam: Joh. Huizingalaan 45
Telefoon 020 - 152189

Aannemersbedrijf GEBR. TEN BRINKE

Dorpsstraat 111 - Enter (Ov.) - Telefoon 05478-296
Bouwen van bruggen, viaducten, fabrieken, kantoren
en scholen.

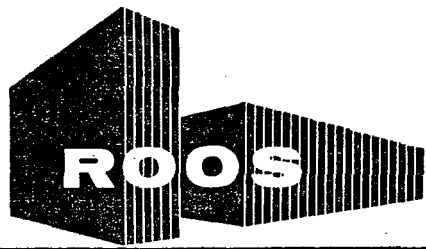
Grondboringen Bodemonderzoek
Nortonputten voor drinkwatervoorziening
Pompinstallaties Beregeningsinstallaties

Meer dan 40 jaar ervaring

FIRMA JAN DE NOOIJ - BENNEKOM

Telefoon 08379 - 2227

- ontwikkeling bouwplan tot complete oplevering
- moderne organisatie
- gedetailleerde werkvoorbereiding en planning
- arbeidsbesparende bouwwijze

N.V. Aannemings- en Bouwbedrijf

P.J. ROOS

Burgm. Hazenberglaan 403 - ROTTERDAM - TEL. 191044

DE A.R.-PARTIJ HEEFT

zei de heer M. W. Wh
op de jaarvergadering
A.R.-gemeente- en

WIJ zijn op dit moment tussen de Statenverkiezingen en de Raadsverkiezingen. Die Statenverkiezingen zijn misbruikt. Die Statenverkiezingen waren bedoeld om Provinciale besturen te kiezen. En men mocht aannemen dat in die Statenverkiezingen een oordeel door de kiezers zou worden gegeven over de provinciale politiek. Er is echter één burger in Nederland, die dat inderdaad van mening was. Ik heb de heer Diepenhorst voor de t.v. horen zeggen, dat het ging over de provinciale politiek. Toen zal hij wel gedacht hebben aan Friesland. Tenslotte is dit ook het gewest, waar een Fries nationalist in de staten is gekomen.

Het moge zijn, dat in Friesland nog wel een zekere gewestelijke inbreng in deze verkiezingen gespeeld zal hebben, maar het is duidelijk dat elders in het land, dat nauwelijks het geval is geweest. Ik geloof, dat we moeten constateren, dat op 23 maart j.l. in Nederland de meeste colleges van Provinciale Staten samengesteld werden op grond van een soort voortijdige Kamerverkiezingen.

Belangstelling voor de politiek

Dat waren Statenverkiezingen en ik ben van mening, je moet natuurlijk met voorspellingen in de politiek voorzichtig zijn, dat het al zo bij de meeste raden straks op 1 juni niet het geval zal zijn. En dat duidt ergens op. Dat duidt nl. hierop, dat die gemeente een typisch eigensoortig lichaam is, in het totaal van ons publieke bestel. Dat die gemeente bepaald minder dan de provincie functioneert in de schaduw van wat we dan maar zullen noemen, de grote politiek. Ik ben ook van mening, dat als je de gemeente vergelijkt met b.v. het Rijk, die gemeente en die gemeente-politiek minstens op twee punten duidelijk voor ligt op de landspolitiek. Dat is in de eerste plaats, dat die landspolitiek, die grote politiek, vandaag de dag van zichzelf nogal ingewikkeld is. En als hij niet ingewikkeld van zichzelf is, dan is er nog wel een staf van ambtenaren, die de kunst verstaat om er een zeer ingewikkeld aanschijn aan te geven.

Ik heb dat pas nog weer eens ontdekt. We hebben onlangs in de Tweede Kamer de wet uitkering wegen behandeld en als ik dat goed nareken, dan was dat een wet waarbij de pot verdeeld werd volgens het verdeelschema waarbij je kon zeggen een helft qua de oppervlakte van een provincie, een kwart qua het inwonertal van de provincie, een kwart qua de opbrengst van de motorrijtuigenbelasting. Dat was niet mooi genoeg. In de wet is gekomen een prachtig ingewikkelde wortelformule met een onderwortel. Je kreeg er het algebraïsche kippel van.

Zo maken we dan vaak de zaken ingewikkeld, maar ze zijn ook vaak ingewikkeld. Ongetwijfeld. Een tweede hypothese die op de nationale politiek rust, en niet alleen op de nationale politiek, maar op de grote politiek, dat is dat vandaag de dag een heleboel beslissingen nogal ver van huis genomen worden. Ik denk aan Fontainebleau, aan Parijs, aan Straatsburg, aan Luxemburg, aan Brussel, het melkrijksdebat heeft het veertien dagen geleden nog bewezen, waar voor bepaalde onderdelen van ons nationale beleid fundamentele voorbeslissingen vallen.

Ik geloof, dat én die ingewikkeldheid én dat veraf zijn van dat huis, waar de beslissingen vallen, dat dat niet ten goede komt aan de belangstelling van de burger voor de politiek. Het gevaar is groot, dat die burger zegt: oh, het gaat mij allemaal een beetje boven de pet.

Dat bewijzen ook wel allerlei onderzoeken. Er is een aantal jaren geleden eens geëncquêteerd naar de politieke belangstelling, waaruit bleek, dat 80% van de kiesgerechtigde burgers van Nederland nog nooit een been gezet had in een zaal waar een politieke vergadering gehouden werd. Dat, wat zich op een politieke vergadering vertoont, dat voltrekt zich binnen het nauwe schema van 20% van de kiesgerechtigde burgers. Op zichzelf toch een zaak om tot nadenken te stemmen, ook een zaak die nog eens de grote betekenis van radio en nog veel meer van de

televisie benadrukt. Diezelfde enquête wees uit, dat Kamerverslagen door minder dan de helft van de krantenlezers gelezen worden. Het was een vrij sombere enquête. Er was maar één uitzondering. Dat was, dat er wel bijzonder veel aandacht geconstateerd werd in dat onderzoek bij de burgers voor het verslag van de gemeenteraad van de eigen plaats van inwoning. Dat bleek goed gevolgd te worden door verreweg de meeste kiesgerechtigde burgers.

Ik geloof, dat ons dat helemaal niet behoeft te verwonderen. Die twee hypothesen voor de grote politiek die gelden voor de gemeentepolitiek in veel mindere mate. Die ingewikkeldheid is bepaald niet aanwezig. Ik weet wel, je kunt van een doorsnee burger niet verlangen, dat die een gemeentebegroting en een gemeenterekening in al zijn consequenties doorziet. Ik ben al zeer dankbaar als een raadslid het zover brengt.

Daar is ook nog enige training voor nodig. Zelfs burgemeesters, die daar wel eens moeite mee blijken te hebben.

Maar dan hebben ze meestal wel goede wethouders van financiën naast

Hopeloos

oppervlakkig ...

Ik heb gepoogd om in — ze zeggen dat het een standaardwerk is, ik mag dat rustig zeggen want het is een verzamelwerk, — A.R. bestek, een bijdrage te leveren over de A.R.-gemeentelijke en Provinciale politiek. Ik las onlangs nog een recentie over mijn bijdrage, dat het wel aardig beschreven was maar hopeloos oppervlakkig. Dat kwam nog maar uit de kringen van de ARJOS, mijnheer de voorzitter, laat staan uit de kring van het verband.

zich. Maar in het algemeen is het toch zo, dat in veruit de meeste van de 957 gemeenten de belangstellende burger over de hoofdzaken, die in dat gemeentelijk beleid aan de orde zijn, als hij er zich enigszins in verdiepen wil, zich een oordeel kan vormen.

Bestuurders en bestuurd

Wij praten zo graag over de verbindingslijn, die mystieke verbindingslijn tussen bestuurders en bestuurd. Als je praat over Brussel en Straatsburg dan heb je nog wat elastieke rekbaarheid nodig om die verbindingslijn te laten zien, maar het is duidelijk dat in de gemeente de lengte van die verbindingslijn tot zijn kortste proporties is teruggebracht. Ik dacht dat dit ook de ondergrond was van het woord van Thorbecke, toen hij opmerkte dat het actief staatsburgerschap begint met een

M. W. Wh

actief plaatselijk bu
Nu weten we al
we hier als geme
een zijn zeer zeker
zelfstandig bestuu
de wind bepaald n
rustig zeggen, dat
kampen heeft, om
dat zit volkomen l
de maatschappelijk
traliserende krach
mee hebben.

Het is in iedere g
de concentreren
valt te onderken

In het westen van
centreren van men
reld het concentr
in fusies, bankwer
van macht dus. Te
len zijn ook aanwa
bepaald centraal p
te dirigeren. Ik
voorbeeld.

Het is nog niet ze
de openbare admin
land brieven en
kwamen, door een
de achter een lesse
brief of die circula
Hiervoor hoeft u n
te gaan. Het is d
tuatie het getal d
dend minder is dan
schrijfmachine en
heel gemakkelijke
kan vermenigvuld
lefoon uitgevonden

De in

Kortom, de tech
liserende krachten
twijfeld in de ka
standige gemeente
aderlating gekrege
hij zijn eigen be
ren heeft. Zelfsta
sterk als men on
dan ook een eigen
creëren. Dat is d
lei factoren die ik
die gemeenten in
belastinggebied v
is dat niet een
dankbaar voor te
is dat het verant
dat het afwegen
gemakkelijk wat in
En dan kan men
moeten we weer p
zelfstandigheid v
weer nieuw leven
die gemeente we
armslag krijgt. Da
was het alleen m
belastingpolitiek
heid, voor de cen
van de middelen
politiek te bedrij

EEN EIGEN GELUID

Whakel, lid van de Tweede Kamer lid van het Verband van provincie-bestuurders te Leeuwarden

delijk en het is niet denkbaar, dat die hoge overheid die toch al veel instrumenten van conjunctuurpolitiek steeds botter ziet worden, een van haar meest saillante middelen, dat is haar belastingpolitiek, ooit nog eens uit handen zou geven, in die zin, dat de lokale gemeentebesturen een eigen belastingpolitiek zouden kunnen voeren van voldoende importantie. Ik praat niet over een tikkeltje eigen belastinggebied, wat we misschien te zijner tijd, na veel studie op het departement van Binnenlandse Zaken nog wel eens een keer zullen krijgen. Dat is dan een franje, dat is dan een randversiering, maar saillant van importantie zal dat nooit meer worden. Vandaar dat er zoveel klaglieden gezongen worden aan de muren van het gemeentelijk Jeruzalem. En dan zou ik hier toch in alle eer en deugd de vraag aan de orde willen stellen, of daar nu inderdaad wel alle redenen toe is.

Ik zou dit wil zeggen, u moet niet theoretiseren als u die vraag wilt beoordelen. Als u een vraag moet beantwoorden of er nog iets is van eigen gemeentelijk leven dan moet u eens op de brommer stappen of in de auto of in de trein gaan zitten. Dan moet u eens

tot de direct betrokkenen, tot de gemeentebestuurders, kunnen wij voor dat doel meer gebruiken. Het antwoord is, we kunnen daarvoor veel, veel meer gebruiken. Als ik vraag: hoeveel meer, dan moet het antwoord zijn: miljarden. Alleen de drie grote steden van ons goede vaderland kunnen die paar miljard al wel aan. En dan is dus de politieke vraag aan de orde: moet er meer ter beschikking komen? Dat was nu een vraag die vroeger bij dat eigen gemeentelijk belastinggebied in ruim duizend raadszalen beantwoord moest worden: En dan werd er in die duizend raadszalen gewikt en gewogen. Dan werd er in die duizend raadszalen de lust van de te brengen gemeentelijke collectieve voorziening afgewogen tegen de last van de belastingpenning, die de burger ter plaatse in de plaatselijke belasting zou moeten opbrengen. Dan werd tegen elkaar afgewogen het publiek belang en het privaat belang en die raadsleden en die wethouders en die burgemeesters in die duizend raadszalen die wisten dat ze voor de beantwoording van deze vraag een dubbele antenne nodig hadden. Een antenne, die nodig was voor de nuttigheden en wenselijkheden van de gemeenschap en een antenne die ook ontving wat er

Prof. Hogegeest en Drs. Breedvanstof

Naar aanleiding van 30 jaar Verband, zijn er uit alle delen van ons goede vaderland doorgefounerde bestuurlijke deskundigen naar Leeuwarden getogen, mensen die aan veel bestuurlijke veren zijn overgevaren en echte specialisten die hun problemen hebben. Ik wil u daar b.v. een voorbeeld van geven: b.v. jurisprudentie over artikel 4 lid 3 tweede alinea van de kikkervorsen-, mollen- en egelwet. Daar is tweërlei lezing over, er is 'n stroming die volgt Prof. Hogegeest en er is een andere stroming, die volgt drs. Breedvanstof en daar kun je natuurlijk in de kring van de deskundigen bijzonder geïnteresseerd over discussiëren. Ik neem aan dat vele van onze bestuurlijke deskundigen hun woon- en verblijfplaats verlaten hebben om hier in Leeuwarden in dit opzicht wat gevoed en gelaafd te worden.

rond gaan rijden door stad en dorp. En dan moet u uw ogen de kost geven en dan stel ik u de vraag: is het dan in die gemeenten de dood in de pot? Het bruist van leven.

Een andere vraag: is het één pot nat? Ik weet, dat ik niet het sterkst in mijn antwoord ben als ik in de nieuwe woonwijken kom, daar zit een groot stuk uniformiteit, daar zijn we het wel over eens. Maar verder constateer ik toch dat gemeentebestuur A met de haar ten dienste staande middelen gans andere oplossingen en projecten heeft aangepakt dan B en dan C en dan D.

En dat het, langs die kant benaderd, nog altijd een bonte, veelkleurige zaak is.

Miljarden

Het is niet zo dat er slechte gemeentelijke zaken gemaakt worden. Het is niet zo, dat die gemeentebesturen dermate financieel in een keurslijf gedrongen zijn, dat er eigenlijk geen aardigheid meer aan zou zijn om in een gemeentebestuur mee te opereren. Trouwens heren, oordeelt u zelf. Ik heb hier een paar cijfers. In, daar liggen tien jaar tussen, het jaar 1955 hebben we in de gemeente met elkaar geïnvesteerd f 1.469.000.000,—. En tien jaar later, nog niet eens 1964, is die investering van die gezamenlijke gemeenten opgelopen tot f 3.955.000.000,— zeg maar, f 4.000.000.000,— in één jaar tijd. Dat betekent, we hebben in dat ene jaar 1964 met elkaar f 4.000.000.000,— geïnvesteerd. Dat is een kwart van de nationale investeringen in vaste activa. Dat is een respectabel bedrag. Volkomen terecht, want wij moeten in die Nederlandse gemeenten, in de kortste keren een goed woon- en leefklimaat pogen te scheppen voor de snel groeiende bevolking. En natuurlijk is nu de vraag aan de orde, en dan ga ik me toch even tot de deskundigen richten,

in de private sfeer, in de particuliere sfeer leefde met betrekking tot wat men bereid was aan de gemeenschaps-gelden op te brengen. Dat speelt in die 957 gemeentehuizen vandaag aan de dag niet meer.

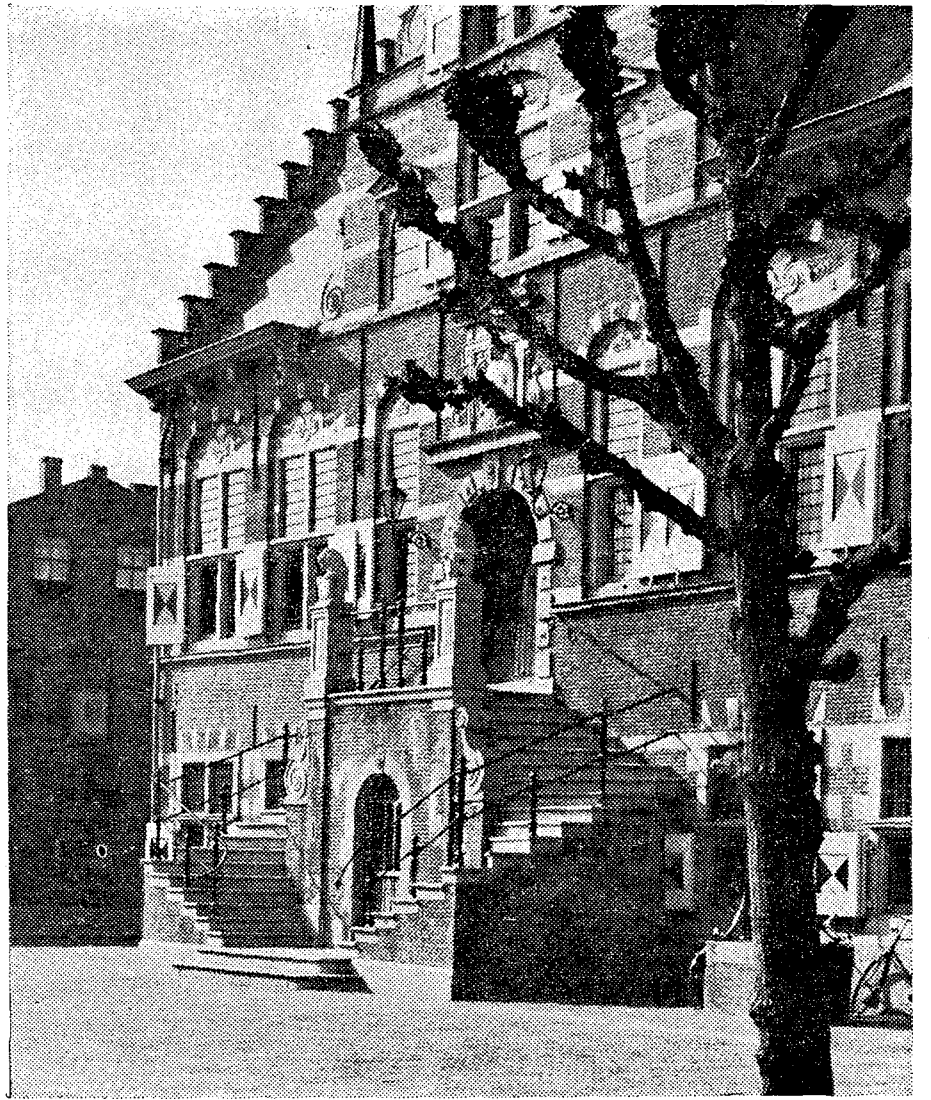
Wordt er dan tegenwoordig niet meer afgewogen? Natuurlijk wordt er afgewogen, maar dat gebeurt niet in die 957 gemeentehuizen, dat afgewogen gebeurt vandaag de dag in één zaal, nl. in 's lands vergaderzaal. Daar is aan de orde en dat is een voluit politieke vraag en dat is altijd een actuele politieke vraag: kunnen wij ons hogere uitgaven voor de collectieve voorzieningen permitteren?

Wie daar „ja” op antwoordt, en in onze tijd moet men wel voorzichtig zijn voor men „nee” zegt, wie daar „ja” op antwoordt, die staat dan voor een tweede vraag.

Namelijk deze vraag: hoe vinden we dan de middelen daartoe. Het meest voor de hand liggende antwoord is: in hogere belasting. Dat is het politieke punt, van alle franje ontdaan. Is dat politiek haalbaar?

Collectieve noden

Wij hebben het kabinet Cals, waaraan men de eer niet mag onthouden, dat dit kabinet een open oog heeft voor collectieve noden. Een kabinet dat ook in zijn beleid gepoogd heeft om nog wat nadrukkelijker het accent op die collectieve noden te leggen. U kent de bekende trits: de woningbouw, de wegenbouw, het onderwijs, om maar een paar hoofdpunten te noemen. Die intentie, dat streven in het beleid is op 23 maart door de kiezer gewogen. Daar is een verkiezingsuitslag. Daar is heel wat commentaar op geleverd. Dat is altijd de neiging van de mens om een verkiezingsuitslag naar zijn eigen standpunt toe te redeneren. Maar ik dacht dat niet ontkend kan worden, dat

Eén van de vele honderden gemeentehuizen, waar beslissingen genomen worden, waar de burgers ten nauwste bij betrokken zijn.

het resultaat van die verkiezingsuitslag, met, als het Kamerverkiezingen geweest waren, een verlies voor de P.v.d.A. van 7 zetels, met een verlies van de K.V.P. van 4 zetels, met een gelukkig zich handhavende A.R. Partij, dat dat niet een uitslag is waarvan men althans zonder meer zeggen kan, dat de belastingbetaler een open oog heeft voor die hogere inkomsten van de staat ten behoeve van de collectieve voorzieningen.

Dat heeft duidelijk gespeeld b.v. bij de V.V.D. die met een concreet bezuinigingsplan is gekomen. Dat heeft ook gespeeld bij onze Christelijk-Historische vrienden, die nog al eens gehamerd hebben op het aambeeldje van: regering jullie willen veel te veel in eens. Ik heb de indruk, dat onze C.H.-vrienden met die leuze van teveel overheidsuitgaven van een kabinet dat teveel in eens wil, ook aan onze A.R. pruimenboom geschud hebben, bij deze laatste verkiezingen. Ik stel prijs op goede verhoudingen met deze buurpartij, maar ik geloof dat we geen kiekeboe moeten spelen en dat we nuchter moeten constateren, dat dat gespeeld heeft.

Ik geloof, dat bij deze verkiezingen duidelijk is gebleken dat vele burgers de belastingverhoging in Nederland hoog genoeg vinden. We zijn natuurlijk daarmee van het probleem niet af, want ik ben er innig van overtuigd — en dan geloof ik niet dat ik redeneer uit de pressure-groep van de gemeentebesturen, — dat uit de praktijk van vandaag de dag, die gemeentebesturen, voor de goede vervulling van hun taak in Nederland beslist meer nodig hebben. Onder de begrotingstekorten zijn er ongetwijfeld die rekenkundig opgelost kunnen worden, daar ben ik van overtuigd. Maar ik ben er ook van overtuigd, dat er talloze gemeenten zijn, die met zeer reële begrotingstekorten zitten, in een beleid, dat de toets der kritiek duidelijk mag doorstaan.

En nou zitten wij dus voor dit dilemma, dat de Nederlandse kiezer, althans in meerderheid, dit jaar alle overheden met betrekking tot het opstuwen van de overheidsinkomsten, dacht ik, toch vrij duidelijk met de rug tegen de muur geplaatst heeft. Dat aan de andere kant die gemeenten soulaas zullen moeten vinden en dan wel zeer reëel de vraag komt: hoe los

Lekker eenvoudig

Wij politici krijgen nog wel eens het verwijt, dat ze zeggen: jullie praten over de hoofden van die eenvoudige burgers heen. En dan zeggen ze: nee, dan moet je Koekoek hebben, die houdt het lekker eenvoudig. Die is dan ook prijsbekroond deswege.

je dat nou op? Ik dacht dat er dan onder die politieke omstandigheden, ik zou het op zichzelf geen ramp gevonden hebben wanneer de Nederlandse staatsburger bereid geweest was en dat het uit de verkiezingsuitslag gebleken was om nog wat meer op tafel te leggen voor onze collectieve noden. We zijn nog heus niet in een collectieve staat beland, maar het zat er, dacht ik, moeizaam in, dat het dan gevonden moet worden binnen het raam van het huidige niveau van de overheidsuitgaven.

Uitwiedingstaak

En hoe moet je dat nu vinden? Ik geloof dat het dan een moeizame weg wordt, waarvan ik twee opmerkingen zou willen maken. In de eerste plaats, dat wij dan genoopt zullen zijn als wij dus meer noodzakelijke middelen naar die gemeenten willen toestuwen, dat dan in andere sectoren van die overheidstaak bepaald een proces van uitwieding moet worden aangepakt. Ik denk in dit verband aan, om maar een concreet voorbeeld te nemen, aan de introductie van de woningwetwoning B sector. Ik dacht dat daar een luxe-uiting in het beleid naar voren kwam, waar wel iets te verdienen zou zijn. Ik geloof, dat het ook verstandig zou zijn, wanneer men onder de loop der omstandigheden de hele subsidieportefeuille nog eens kritisch uitkamde en doornam. Dat is punt 1. De uitwiedingstaak. En punt twee: tegelijkertijd een geduchte studie op het verschil in structuur tussen de rijksuitgaven en de gemeentelijke uitgaven.

Rijks- en gemeentelijke uitgaven

Wij worden in Nederland al te automatisch gekoppeld aan de structuur van de rijksuitgaven. Als die x% stijgen, dan mogen die gemeentelijke uitgaven ook x% stijgen. Als de rijksuitgaven y% dalen, dan moeten die gemeentelijke uitgaven ook y% dalen.

Die berekeningsmethodiek zou juist zijn, wanneer inderdaad de structuur van de rijksuitgaven en de structuur van de gemeentelijke uitgaven volkomen vergelijkbare grootheden zouden zijn, en daar twijfel ik aan. Ik zal u daar een paar voorbeelden van geven. Ik ben van mening, dat b.v. de invoering van de algemene bijstandswet een enorme impuls heeft gegeven. Dat zal de ervaring wel zijn van de collegagemeentebestuurders, voor zover ze hier zitten, een enorme impuls heeft gegeven aan de gemeentelijke uitgaven. Waarvan natuurlijk een gedeelte terugkomt, maar waarvan ook een deel voor rekening gemeente blijft. Ik denk in de tweede plaats aan nog een uitgavecategorie, die onvergelijkbaar

• vervolg op pag. 8

IEDER van ons heeft wel van die dagen om niet te vergeten.
Er zijn ook dagen, die je eigenlijk niet zou moeten vergeten, maar die toch al voorbij zijn voor je er erg in hebt. Vanwege de drukte. Wij hebben soms ook zoveel aan het hoofd.

Een herinnering kan vergeten voorkomen.

Daarom het volgende.

Op woensdag 1 juni a.s., dat is de woensdag na Pinksteren, zullen verkiezingen worden gehouden voor de Gemeenteraden.

Velen zijn in die dagen met vakantie. Anderen zijn ziek of invalide. Wie ook maar vermoedt op 1 juni a.s. niet zelf naar het stemlokaal te kunnen gaan, kan bij volmacht voor zich laten stemmen.

Wilt u dit tijdig regelen?

U hebt daarvoor als dit nummer van ons blad verschijnt nog maar ongeveer tien dagen de tijd.

De allerlaatste dag waarop de formulieren voor het stemmen bij volmacht ingeleverd kunnen worden ter gemeentesecretarie is woensdag 18 mei a.s.

Formulieren voor het stemmen bij volmacht zijn kosteloos verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

De besturen der kiesverenigingen beschikken ook over deze formulieren. Desnoods kan men ook schriftelijk een formulier aanvragen bij het partijbureau, dr. Kuiperstraat 3 te Den Haag.

Voor u kunnen bij volmacht stemmen:

1. de echtgenoot/echtgenote;
2. een der bloedverwanten in de eerste tot en met de derde graad;
3. een der aanverwanten in de eerste tot en met de derde graad;
4. de echtgenoot van een schoonzuster of de echtgenote van een zwager;
5. een der huisgenoten van de volmachtgever, dus iemand die op hetzelfde adres staat ingeschreven.

Deze personen moeten op 19 april j.l. ingeschreven zijn geweest in een kiezersregister.

Al de hiervoor genoemde personen kunnen voor u bij volmacht stemmen. **OOK ALS ZIJ IN EEN ANDERE GEMEENTE DAN DE UWE WOON-ACHTIG ZIJN.**

Ook een gemachtigde die in een andere gemeente dan u woont, mag voor u bij volmacht stemmen. De gemachtigde moet zich dan echter wel op de dag der stemming naar de gemeente begeven waar de volmachtgever in het kiezersregister staat ingeschreven, om in de gemeente van de volmachtgever te gaan stemmen.

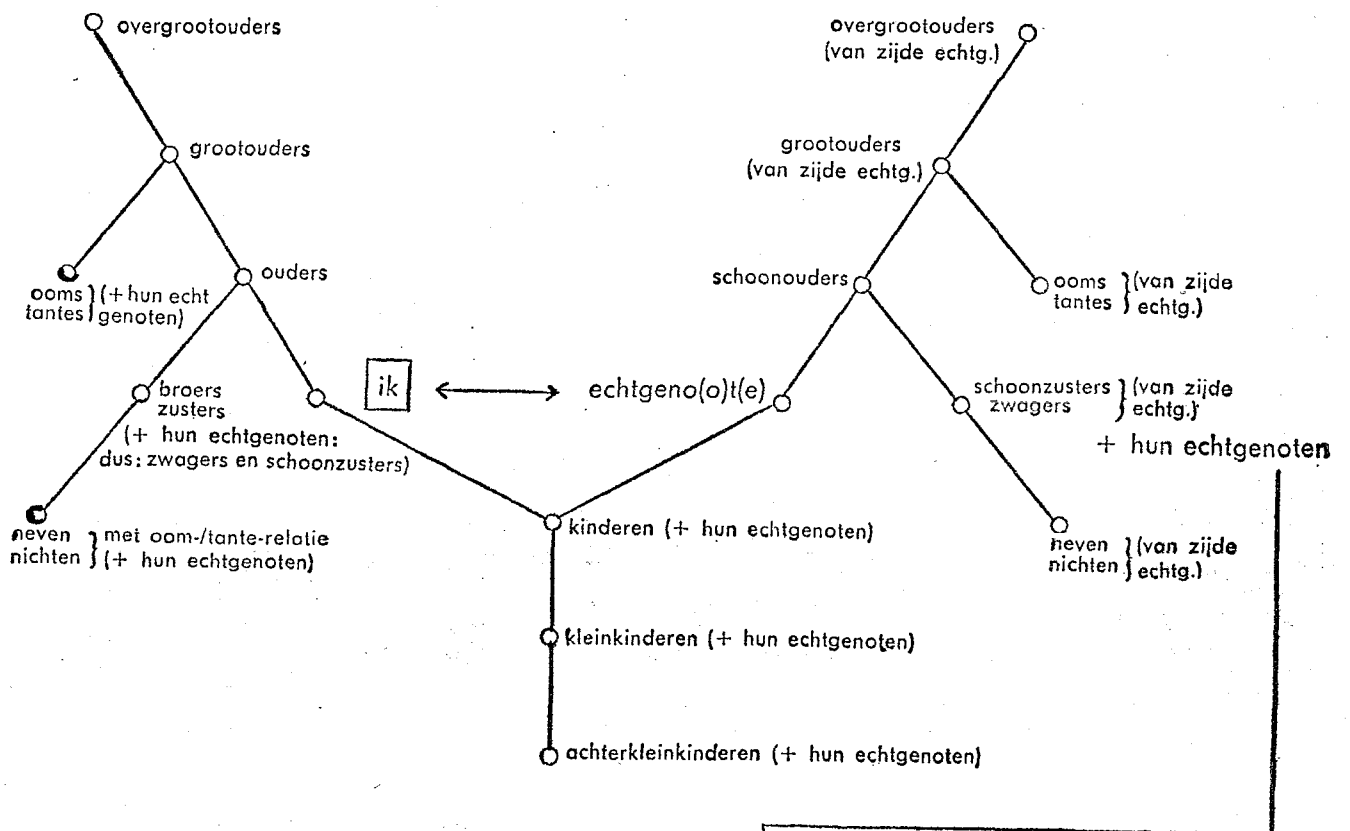
Is het voorgaande voor u persoonlijk niet van belang? Wilt u het dan in uw omgeving vertellen?

Draag het uwe er toe bij, dat niet één stem verloren gaat.

WIE MOGEN VOOR MIJ STEMMEN BIJ VOLMACHT?

bloedverwanten 1e t/m 3e graad

aanverwanten 1e t/m 3e graad

huisgenoten

n.l.: { de echtgenoot van een schoonzuster
de echtgenote van een zwager

Al degenen, die hier zijn aangeduid, mogen bij volmacht voor u stemmen, als u zichzelf op de plaats van „Ik” stelt.

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.

- ISOLATIEWERKEN
- KETELBEMETSELINGEN
- OVENBOUW

Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

ZOETERMEERS ROEM
de fijnste margarine
GEBR. VAN DER SPEK N.V.

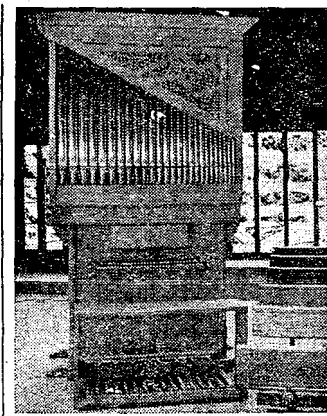
Nú proefflacon 1.70

Weg is de MIGRAINE

Steeds weer - en steeds vaker - hoor je spreken over Melisana. Het oude, vertrouwde en natuurlijke middel tegen hoofdpijn, migraine en nerveuze maagpijn. Dagelijks een geringe hoeveelheid Melisana helpt. Ook u vindt baat bij het weldadig werkend Melisana. Neem Melisana, de echte Kloostervrouw Melissegeest, tijdig en regelmatig. 't Doet uw hele organisme goed.

Voor uw broodnodige rust
MELISANA
1.70 - 2.90 - 4.90

extra voordelige familieflacon 11.90

ECHTE KERKORGELS

ook voor kleine kerken

ORGELBOUW ERNST LEEFLANG

Apeldoorn
Telefoon 05760-17582

Wij hebben andere mensen nodig terwille van onszelf!

Dat geldt natuurlijk ook voor de christen-ambtenaren! Heeft u zich al bij die andere collega's aangesloten in de

NEDERLANDSE CHRISTELIJKE BOND VAN OVERHEIDSPERSONEEL?

Zo niet, doe het dan nog vandaag
Inlichtingen: Hoofdkantoor NCBO, postbox 1804, Den Haag.

Wat leeft er?

A C H T E R P A G I N A

„WIE weet precies wat er bij de — jongere en oudere — kiezers omgaat? Wat dat betreft zou een onderzoek naar de motieven van belang kunnen zijn. Kunnen zijn; want hoe velen zouden inmiddels nu, na tien dagen, misschien al weer anders stemmen. Je zou eigenlijk dan ook bij de stemlokale papiertjes moeten uitdelen, waarop men onmiddellijk na het uitbrengen van zijn stem zou kunnen motiveren waarom men op dat moment welke partij heeft gekozen. Vanwege dat geheim van de stembus, zou men die papiertjes dan in een aparte „motiveringsbus” moeten kunnen deponeren. Deze gedachte zou toch nog eens overweging verdienen.”

Wij schreven dit op de AchteR Pagina van ons blad van 2 april j.l. Deze materie is intussen meer aan de orde geweest. Zo schreef op 23 april j.l. mr. G. B. J. Hiltermann er over in de „Haagse Post” en kwam het op 29 april j.l. aan de orde in een artikel van de heer G. A. Kieft in „Jong Gereformeerd”.

Beweegredenen

De heer Hiltermann betoogt o.m. het volgende:

„Laat ons nogmaals vaststellen, en toegeven, dat een wetenschappelijke analyse van een verkiezingsuitslag tot de onmogelijkheden behoort en alle interpretaties voor een kleiner of groter deel op veronderstellingen moet berusten.

Laat ons daarom nogmaals bepleiten om in de toekomst op de verkiezingsdag zelf, en in of bij de stembureaus, door de meest geschikte instelling een afzonderlijke enquête te laten houden, waarbij naar de motivering van de kiezer wordt gevraagd, zijn vroegere houding als kiezer, en zijn achtergrond.

Het moet mogelijk zijn om dusdoende, als het ware met vrijwilligers improviserend, een goed monster (sample) van de Nederlandse kiezers te trekken en de eventueel wat hoge kosten komen eruit, want de resultaten van zo'n onderzoek zullen bijzonder goed opheldering geven over de nu nog geheimzinnige beweegredenen van de kiezer.”

Wij signaleren alleen dit verhaal, omdat het in dit kader past. Op de af of niet (gedeelte) juistheid of onjuistheid gaan wij thans niet in. Dat vraagt een nadere bestudering. De heer Hiltermann raakt echter in ieder geval wel de controle over zijn pen kwijt, wanneer hij, direct aansluitend aan het tot dusverre geciteerde, nog opmerkt: „De parlementariërs zullen er misschien minder mee ingenomen zijn, want de uitslag van zo'n enquête, zou licht gezien kunnen worden als belangrijker dan de mening van de afgevaardigden. De leden van onze Kamers zouden zich erdoor gebonden kunnen voelen. Niettemin zou ook hun inzicht over wat de kiezer beweegt aanmerkelijk vergroot worden.”

Vragen

Zo staat het er dus: „De parlementariërs zullen er misschien minder mee ingenomen zijn, want de uitslag van zo'n enquête zou licht gezien kunnen worden als belangrijker dan de mening van de afgevaardigden.”

De vragen vermenigvuldigen zich na lezing van deze frase. Als de heer Hiltermann het niet weet (hij schrijft: „misschien”), waarom schrijft hij het dan?

Waarom informeert hij dan eerst niet? Waarom suggereert hij dan, dat „de” (d.i. „alle”) parlementariërs er

G. A. KIEFT

..... gekleurde stembiljetten

„misschien” niet mee ingenomen zullen zijn? Waarom denkt hij zó slecht over „de” parlementariërs, dat hij het wel voor mogelijk houdt, dat zij de uitslag van een goede enquête veel minder belangrijk zullen vinden dan hun eigen mening? Gaat het „de” parlementariërs dan meer om eigen mening dan om de gebleken feiten? En, afgezien van deze vragen, denkt de heer Hiltermann dat zulk geschrijf bevorderlijk is ter realisering van zijn eigen denkbeeld? En, tenslotte, want dit verhaal kan ook weer niet al te lang worden, had de heer Hiltermann, achteraf gezien, deze passage zelf niet liever in de pen gehouden?

Van groot belang

Temeer nu de afgevaardigde Kieft — parlementariër — in „Jong Gereformeerd” schreef:

„Het zou, dacht ik, van groot belang zijn als we wat meer wisten wat betreft het stemmingsresultaat in bepaalde leeftijds- en sexegroepen, en een

grotere kennis bezaten van „het waarom” bij het stemmen op een bepaalde partij.

Wat dit laatste betreft, hiernaar zal de Vrije Universiteit te Amsterdam een onderzoek instellen. Ik geloof, dat dit een goede zaak is, al zal dit onderzoek bijzonder hoge eisen stellen aan hen die dit onderzoek opzetten en uitvoeren. Waarschijnlijk zou een dergelijk onderzoek regelmatig moeten worden herhaald om tot een nuttig resultaat te kunnen leiden. Ik wens de heren van de V.U. bijzonder veel sterkte.

Het andere punt waarover we niets weten is het antwoord op de vraag of er verschil in keuze is bij bepaalde groepen kiezers. Stemt de groep jongeren van b.v. 21—25 jaar gemiddeld anders dan de leeftijdsgroep 40—50-jarigen? Ligt de keuze bij vrouwen gemiddeld anders dan bij mannen? Is er verschil tussen gehuwden en vrijgezellen in dit opzicht? Het zou mij in dit verband bijzonder deugd doen als de overheid eens een proef zou willen nemen met verschillend gekleurde stembiljetten voor een aantal groepen. Als die groepen niet té klein en té specifiek genomen worden, behoeft niet te worden gevreesd voor een schenden van de geheimhouding.”

Redelijke wensen

Wat hebben wij nu aan dergelijke onderzoeken? Daarover kan wel het een en ander geschreven worden. Wij willen daar ook graag een volgende keer nader op ingaan. Wij willen ditmaal volstaan met wat de heer Kieft erover schrijft:

„Naar mijn ervaring is het zó dat er niet zo heel veel kiezers zijn die zich welbewust met de politiek bezig houden. En het is die - niet zo grote - groep die de verkiezingsprogram opstelt. Dat wil zeggen een poging tot formulering van wensen die in de tijd na de verkiezingen ook tot uitvoering zullen moeten komen.

Deze groep zorgt ook voor het opstellen van de kandidatenlijsten.

Het gevaar is er dus dat een dergelijke program en deze kandidatenlijst geen of maar weinig rekening houdt met de wensen en de verlangens die er bij de overige kiezers leven.

Als wij nu beschikten over de uitkomsten van beide onderzoeken dan zou méér dan tot nu toe, ook met de redelijke wensen van deze groep niet-direct-meelevende kiezers rekening kunnen worden gehouden.

Uiteraard getoetst aan het principiële uitgangspunt van de betreffende partij.”

Graag weten

Het door ons gespatieerde lijkt ons van belang. Het is ook een deel van een reactie, welke mogelijk is op de geciteerde zin van de heer Hiltermann: „De leden van onze Kamers zouden zich erdoor gebonden kunnen voelen.”

De leden der Staten-Generaal hebben een eigen verantwoordelijkheid. In de Grondwet staat ook sinds jaar en dag: „zonder last of ruggespraak”.

De Kamerleden zijn geen mandatarissen van het volk. Zij zijn niet gebonden door het volk. (Als zij niet bevallen kiest het volk de volgende keer maar andere vertegenwoordigers.)

Maar de Kamerleden willen wel graag weten wat er onder de kiezers leeft.

Dat interesseert niet alleen de Kamerleden, ook de partijbestuurders, ook nog vele andere mensen.

Aan de orde

Ieder wil weten wat er leeft.

Hoe wil je anders komen tot een goede band tussen kiezer en gekozene? Wij herhalen dan thans ook wat wij schreven: „Deze gedachte zou toch nog eens overweging verdienen.”

Misschien kan ook de heer Kieft zijn gedachte van de „gekleurde stembiljetten” aan de orde stellen bij de behandeling van de begroting van Binnenlandse Zaken of bij de eerstvolgende wijziging van de Kieswet.

WIDEK

Centrale vergaderingen

Wij komen bijeen ...

Gaarne willen wij in deze rubriek de aandacht vestigen op centrale vergaderingen, welke in de verschillende delen van het land worden gehouden.

Ditmaal de volgende:

* Op donderdag 12 mei zal in Emmeloord een vergadering worden belegd door de Prot. Chr. Groepering.

De plaats van samenkomst is het Geref. Centrum te Emmeloord.

Aanvang der vergadering te 20.00 uur. Een vijftal raadsleden zal spreken over gemeentelijke en landelijke politiek. Er zal ruime gelegenheid tot discussie zijn.

* Op vrijdag 13 mei beleggen de kiesverenigingen III en IV en de ARJOS-club „Dr. V. H. Rutgers” te Rotterdam een gecombineerde openbare presentatie-bijeenkomst.

De plaats van samenkomst is de kapel van de Hervormde Prinsekerk aan de Schepenstraat te Rotterdam.

Aanvang der vergadering te 20.00 uur.

Mr. H. Bavinck, wethouder van openbare werken en volkshuisvesting, zal een kort woord ter inleiding spreken, onder de titel „Wenkend perspectief”. Ruime gelegenheid voor discussie.

Firma Jan de Mik

HARDINXVELD-GIESSENDAM

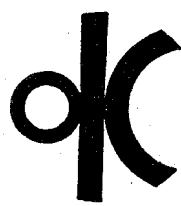
Aannemers van

OEVERVERBINDINGSWERKEN

GRIENDHOUTHANDEL

Telefoon 01846 - 2156 - 2484

Hardinxveld-Giessendam

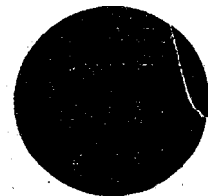
STENCILBUREAU

KWIEK

Zuidsingel 73
Telefoon 03490-21225
Amersfoort.

beëdigd fotocopieerder

KWIEK: Dat wil zeggen: 928 aanslagen per minuut op onze IBM MT 72 magnetische bandschrijfmachine (de 1e in Nederland bij een voor derden werkend bedrijf). Wellicht dat er ook voor uw reproductieproblemen bij KWIEK een goede oplossing ligt. Bel er eens over. Vraagt u maar naar Codek.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

*** Holtrop's waarschuwing

De president van de Nederlandse Bank heeft niet slechts Nederland maar ook de wereld een duidelijke waarschuwing gegeven. Het blijkt immers dat geen enkel „modern” westers land er in geslaagd is evenwicht te vinden tussen de terecht verlangde volledige werkgelegenheid en een (noodzakelijke) voortgaande-economische groei.

Over de gehele linie is te constateren, dat de inflatie doorwoekert. Het ene land in een wat sterkere mate — het andere land in een kalmer tempo.

Daarmee is het vraagstuk van de inflatie nogmaals door hem aangewezen als het vraagstuk van deze tijd. Boven alle andere knelpunten. Wij zijn het daarmee eens. Inflatie is niet alleen funest voor de velen (personen, stichtingen en organisaties) die moeten leven van een vast inkomen. Voortgaande inflatie is bovendien een onafwendbare ondergraving van onze toekomstige welvaart.

Misschien betekent deze inflatie zelfs een ondermijning van onze huidige maatschappij-structuur: de ondernemingswijze produktie, waarbij de verantwoordelijkheid ten principale is gelegen bij de vrije maatschappij.

Dr. Holtrop schuift niemand specifiek de schuld in de schoenen. Er zijn meerdere factoren die de inflatie — met name in ons land — bevorderen. Zij beïnvloeden elkaar en kunnen niet helemaal los van elkaar worden gezien. „Elk van de factoren is aan het werk en zij zijn elkaars oorzaak, — om het zo eens te zeggen.

Zo is de situatie.

En elke Minister van Financiën zou er verstandig aan doen het financieel beleid met name te richten op het tegengaan van de inflatie. Zo nodig met voorbijgaan aan andere belangrijke desiderata in huidige welvaartstoename.

*** Marjolin's waarschuwing

In de kringen van de Euromarkt leeft ook een duidelijke ongerustheid. De ondervoorzitter van de Europese Commissie, de heer Marjolin, heeft geconstateerd dat Europa in een uitermate gevaarlijke situatie terecht is gekomen. Er behoeft niet zo veel meer te gebeuren of wij zijn bezig „de kip met de gouden eieren te slachten”. Dat wil zeggen, dat wij in Europa te veel geld opmaken en mede daarom te weinig investeren om de economie op gang te houden. Immers investeren nu, betekent dat de produktie voor de toekomst — naar de mens gesproken — veilig kan worden gesteld.

Als ten behoeve van de research niet méér wordt uitgegeven — als er in Europa niet wordt gezorgd voor een betere ontsluiting (wegen, industrieterreinen, opleidingen, kanalen en woningen) dan zal de kloof tussen Europa en de andere grootmachten (Amerika en Rusland) straks onoverbrugbaar worden.

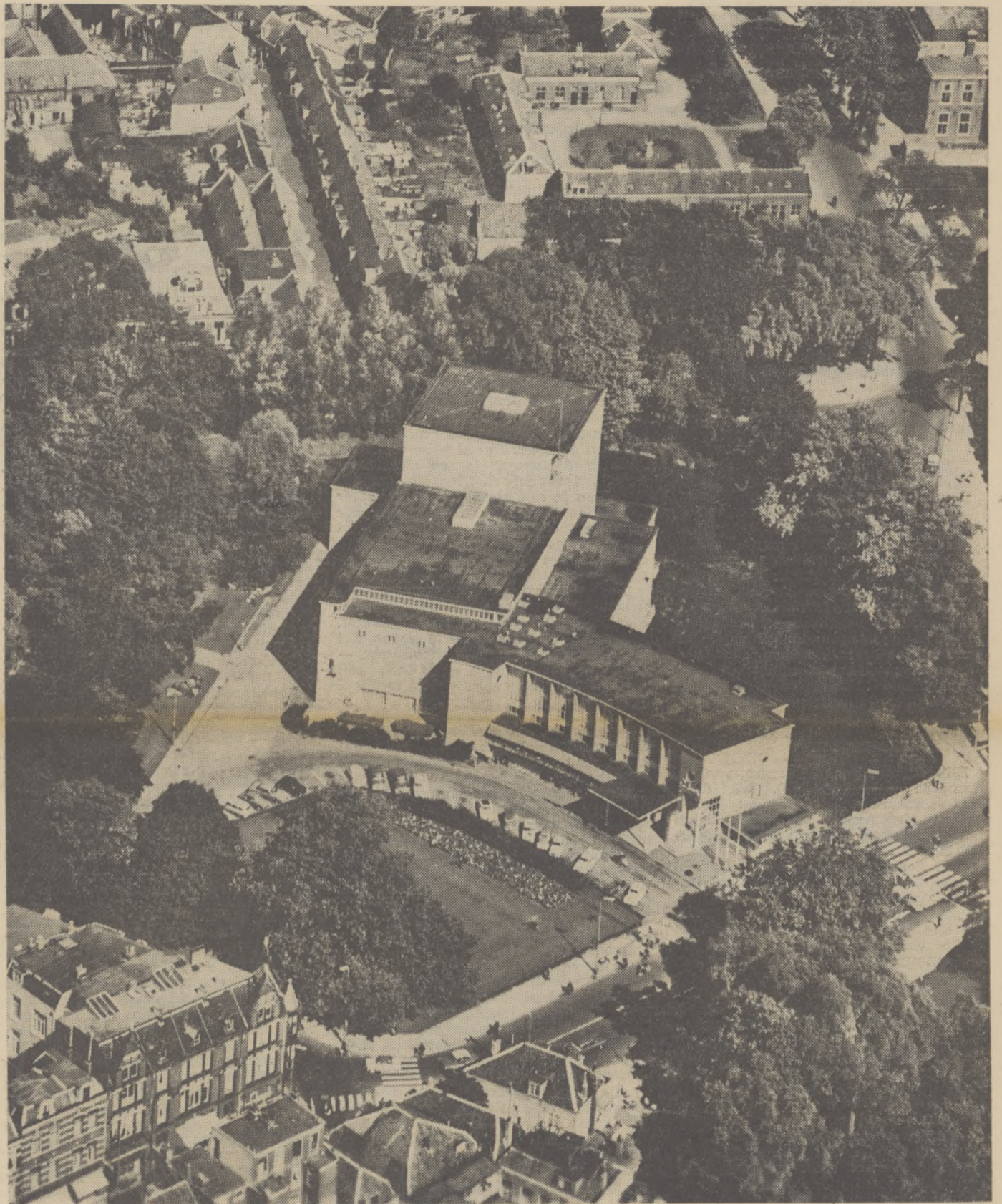
Elk kabinet — ook het kabinet-Cals — zal er verstandig aan doen in haar beleid óók hiermee rekening te houden. Alweer: zo nodig met voorbijgaan van andere belangrijke wensen.

*** Toekomstvisie

Beide waarschuwingen hebben naar het ons voorkomt, één facet gemeen. De zorg namelijk om in een bepaalde periode de besparingen en de bestedingen in evenwicht te krijgen. Het verlangen om uitgesmeerd over een aantal jaren, te bereiken dat er een zekere balans ontstaat tussen alle inkomsten en alle uitgaven. Waarbij niet alleen te denken is aan de ontvangsten en de uitgaven van de overheden! Allen — particulieren en ondernemingen, werkgevers en werknemers zijn hierbij betrokken.

De nieuwe hoogleraar aan de Rotterdamse Economische Hogeschool, dr. Albeda, — voordien buitenland-secretar-

• Vervolg op pag. 5

Een prachtige luchtopname van „Esplanade” te Utrecht, waar vandaag het voorjaars-partijconvent gehouden wordt. Volgende week hopen wij hier een verslag van te geven.

(Foto KLM-Aerocarto N.V.)

DEZE WEEK

- *Kansen voor Europa* (pag. 2)
- *Neo-barbaren in de literatuur* (pag. 3)
- *Gemeenten in deze tijd* (pag. 4 en 5)
- *Voorne-Putten* (pag. 6 en 7)
- *Flitsen uit het parlement* (pag. 9)
- *Stemmen bij volmacht — nog enkele dagen* (pag. 12)

Luister ...

op maandag 16 mei a.s. naar onze radio-uitzending. Spreker mr. W. R. van der Sluis, secretaris A.R. Partij. De uitzending vindt plaats van 18.20—18.30 via Hilversum II (N.C.R.V.).

Kies vandaag zekerheid voor morgen.
Bij ziekte, ongeval en invaliditeit
INKOMSTENGARANTIE A.O.V.
Unieke polis met waarde vastekoopkracht
(en de belasting betaalt 30-60 % mee)

WBK Amersfoort,
Bergstraat 6-8,
tel. 03490-17043

GEMEENTEN IN DEZE TIJD

VORIGE week plaatsten wij de toespraak, die de heer Schakel hield op de jaarvergadering van het Verband van A.R.-gemeente- en provinciebestuurders. Kort daarna sprak de Minister van Binnenlandse Zaken, de heer J. Smallembroek op het congres van de vereniging "Groen van Prinsterer", een vereniging van A.R.-burgemeesters, wethouders en secretarissen.

Minister Smallembroek sprak daar over het onderwerp "Gemeenten in deze tijd." Hij bracht in die rede enkele punten naar voren, die momenteel in het brandpunt van de belangstelling staan.

De bewindsman noemde b.v. a. de positie van de gemeente in ons staatsbestel (waarbij gesproken werd over de mogelijke herindeling van de gemeenten, over de wijziging van gemeentegrenzen en de noodzaak daarvan); b. over de financiële positie en over c. de kapitaalpositie van de gemeenten.

De minister zei, dat er op het ministerie van Binnenlandse Zaken geen algemeen plan ligt in die zin, dat Nederland in kaart is gebracht met een toekomstige grensindeling. „Er is meermalen de gedachte geuit”, aldus de minister, „dat het de bedoeling zou zijn om bijvoorbeeld alle gemeenten beneden de 2000 zielen op te heffen. Zo'n plan ligt er niet. In het algemeen is het wel zo, daar moet de nadruk op gelegd worden, dat van geval tot geval wordt bezien, of die zogenaamde kleine gemeenten voldoende bestuurskracht en voldoende bestuurbaar blijven.”

Naar de mening van de minister zullen er altijd wel kleine gemeenten blijven. Wanneer echter met een herindelingsplan begonnen wordt kan men zich natuurlijk afvragen welke overwegingen hierbij een rol spelen. Zijn daar normen voor of is het alleen maar willekeur. De bewindsman zei met nadruk, dat er natuurlijk bepaalde normen zijn en dat er geen sprake kan zijn van willekeur.

Hij noemde als normen de bestuurs- en financiële kracht, het percentage bestuurskosten per inwoner, die in een kleine gemeente hoog zijn; er zijn gemeenten die in ruimtenood verkeren en over de grens heengroeien; het kan ook voorkomen, dat de grens — dus de kern — het dorp doorsnijdt. Als gevolg hiervan kan het ook via de weg van samenwerking van gemeenten. De minister geloofde niet dat dit de weg is die we op moeten, want zei hij „wanneer samenwerking van gemeenten op basis van de wet van de gemeenschappelijke regeling wordt toegepast, dan zijn er situaties, waarbij het bestuur van de afzonderlijke gemeenten praktisch is uitgehold en de taken heeft opgedragen aan een nieuw orgaan — het samenwerkingsorgaan — dat bestuurd wordt door afgevaardigden van de gemeenten die geen rechtstreeks gekozen bestuurders zijn. Hierbij functioneert de democratie niet zoals zij behoort te functioneren.”

Het historisch geroeide

De minister zei voorts: „Het was vroeger in de Anti-Revolutionaire kring gebruik om te zeggen: wij moeten rekening houden met het historisch gegroeide. En het historisch gegroeide was dan vaak het argument om niet te geraken tot grensuitbreiding. Ik meen toch, dat juist het historisch gegroeide — en met name wanneer dat ook nog met hetgeen je ziet als de toekomstige ontwikkeling — noopt tot wijzigingen van grenzen, tot herindeling, zodat de nieuw gevormde gemeente in de toekomst, ook ten bate van de gehele bevolking goed kan functioneren. Het is niet zo, dat een bepaalde buurtschap gevoegd bij een andere gemeente, wordt opgeheven.

De gemeenschap blijft bestaan. Alleen publiekrechtelijk worden er dan wijzigingen aangebracht.

De praktijk — en dat zeggen we op grond van jarenlange ervaring is, dat elke grenswijziging — ook elke herindeling — een arbitraire zaak is. Vaak ook nog tot stand gebracht via de weg van een compromis. Maar het hoofdargument moet altijd zijn en blijven: dienen we door een wijziging van de grenzen het belang in algemene zin van de bevolking. Geen grenswijziging terwille van grenswijzigingen, maar alleen dan wanneer het in het belang is van de streek.

Niet van boven-af

De bewindsman zei verder: „Elke wijziging van gemeentegrenzen wordt als regel genomen door de colleges van Ge-

deputeerde Staten. Het komt natuurlijk ook wel voor, dat de gemeenten een gezamenlijk initiatief nemen en wanneer die gemeentebesturen het direct eens zijn over zo'n bepaalde wijziging, dan komt zo iets vlug tot stand. Het is niet zo, dat grenswijzigingen van boven-af worden geregeld, zoals men vaak meent. De initiatieven liggen veelal bij het provinciaal bestuur, die de verhoudingen in zo'n provincie het beste kan beoordelen. Men maakt wel eens de opmerking, dat er het laatste jaar veel meer grenswijzigingen aan de orde zijn dan voorheen.” Hiervan zei minister Smallembroek: „Er liggen bij de Tweede Kamer inderdaad een aantal wetsontwerpen. Ik denk hierbij aan de grenswijziging rondom Groningen, Stadskanaal en Zwolle. Ook Maastricht is in beweging. Zo zijn er nog meer, maar dit zijn wetsontwerpen die reeds lang aan de orde waren. In het afgelopen jaar hebben wij op het departement verschillende moeilijkheden opgelost en dat heeft geleid tot indiening van de wetsontwerpen. Je zou kunnen zeggen de wetsontwerpen komen nu in een sneller tempo bij de Staten Generaal”.

De minister zei tenslotte over dit onderwerp, dat het in de bedoeling van het kabinet ligt om tegelijk bij het indienen van de Miljoenennota in september, een nota inzake de ruimtelijke ordening in nationale zin in te dienen. Ook het ministerie van Binnenlandse Zaken is bij de opzet van deze nota betrokken, omdat ruimtelijke ordening ook belangrijke bestuurlijke aspecten heeft. Bij het voorbereidende werk van deze nota zijn ook de colleges van Gedeputeerde Staten ingeschakeld.

„Ruimtelijke ordening is geen aangelegenheid die van boven-af kan worden geregeld. Het zal een goed samenspel moeten zijn met de provinciale besturen,” zei minister Smallembroek.

De financiën

„Ik zou nu iets willen zeggen over de financiële positie van de gemeenten”, vervolgde minister Smallembroek zijn rede. „Van vele gemeenten is de budgetaire positie zorgelijk.

De begrotingen sluiten niet, en een verhoging van inkomsten om daardoor de uitgaven gemakkelijker te kunnen dekken is veelal een moeilijke zaak. De uitgaven in de sector van de sociale zorg stijgen mede in verband met de algemene bijstandswet. Op zichzelf is de algemene bijstandswet een heel goede zaak en komen in verschillende gemeen-

ten, die het steeds financieel moeilijk hebben gehad, in wat verbeterde financiële situaties.

De bewindsman zag voor de gemeenten enige verlichting in de sector van de sociale zorg, wanneer de wet tegen verzekering van zware geneeskundige risico's zal worden ingevoerd. Dit financieel statuut zal worden geregeld in de wet financiële verhouding Rijk en Gemeente, waaraan toegevoegd kan worden de wet kapitaalsuitgaven publiekrechtelijke lichamen. Voorts ligt er bij de Tweede Kamer een wetsontwerp waarbij een voorlopige voorziening wordt getroffen voor uitbreiding van het gemeente-belastinggebied.”

De minister zei hiervan: „In het financieel statuut van de gemeente zal toch de financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten de be-

Minister Smallembroek

langrijkste blijven. Dat betekent helemaal niet, dat daardoor de financiële vraagpunten voor de gemeenten zullen zijn opgelost. Het is ten enenmale uitgesloten dat een afdoende oplossing kan worden tot stand gebracht op grond van een wet, die voor alle gemeenten geldt. Het belangrijkste voordeel van de bestaande wet, in tegenstelling die de situatie van vóór 1960, is dat de verdeling van de middelen van het gemeentefonds, dat de z.g. subjectieve herziening van uitkeringen welke bij vroegere regelingen een belangrijke plaats innam, thans hoge uitzonderingen behoren te zijn. Uitzondering, dat betekent dus, toepassing van artikel 12 van de wet, de aanvullende uitkering. Artikel 12 is nu open gesteld, zoals we dat noemen. Nu worden de aanvragen tot toekenning van de aanvullende uitkering behandeld en worden de adviezen gevraagd aan de colleges van de Gedeputeerde Staten en aan de Raad voor gemeentefinanciën. Alles conform de wet.

Verfijningen

Naast de uitkeringen, die op grond van de wet financiële verhoudingen van de gemeenten worden gegeven, zijn er ook allerlei verfijningen tot stand gebracht. Verfijningen zijn een correctie op de uitkeringen. Het is in zekere zin een nadere verdeling van het voor de

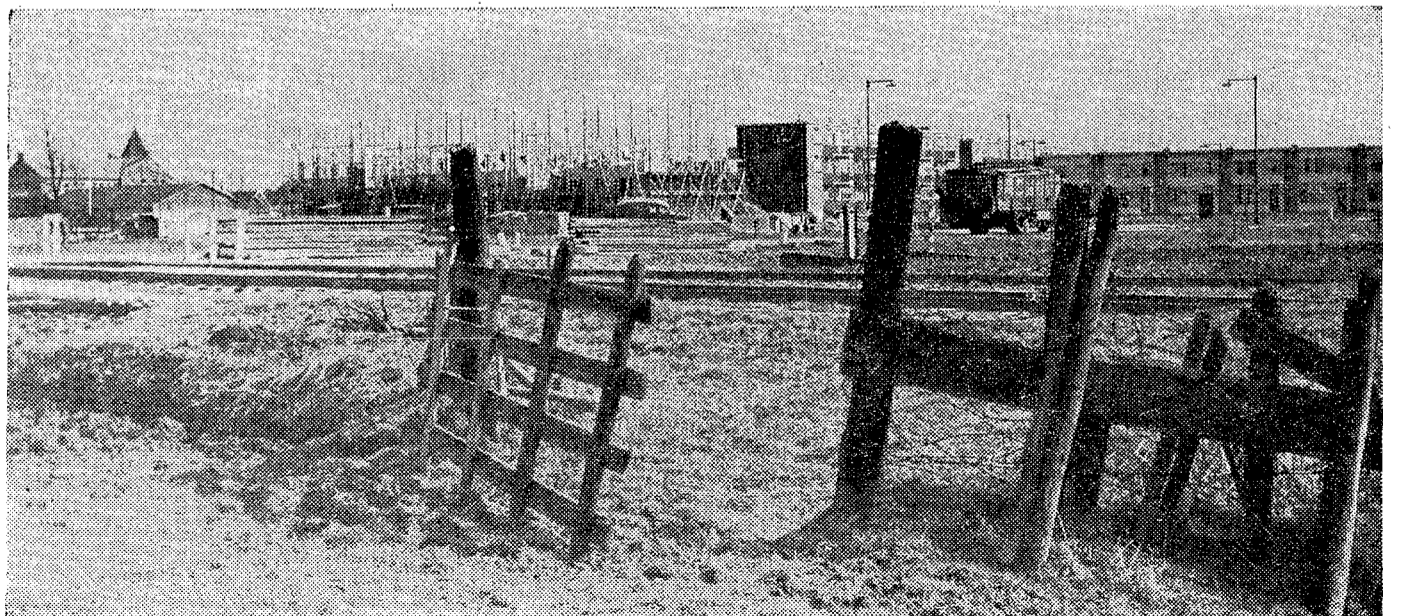
gemeenten beschikbaar gestelde totale bedrag om de correctiefouten, die via het systeem van de algemene uitkering zijn ontstaan, enigermate weg te werken. Het moet, naar mijn mening, niet zo zijn, dat het aantal verfijningen te groot zal worden, want dan zou dit niet meer in overeenstemming zijn met het doel van de financiële-verhoudingswet.

Naast de reeds bestaande verfijningen is in een vergevorderde staat van voorbereiding een verfijningsregeling voor de kleinere stedelijke gemeenten beneden de 50.000 inwoners. De bedoeling is dat deze verfijning in zal gaan in januari 1965, dus met terugwerkende kracht. Het aantal gemeenten dat hiervan zal profiteren is 94. Ook is in bewerking een verfijningsregeling voor kosten van riolering, exclusief de kosten van zuivering, die op een andere wijze zullen worden geregeld. Het jaar van ingang van de verfijning van rioleringen zal vermoedelijk 1 januari 1966 zijn. Deze verfijningen komen bij de zogenaamde garantiemeenten in mindering op de garantie, (het systeem van de wet kent nu een keer garantiemeenten en daar kan ook geen streep door worden gehaald). Maar het bedrag dat nog als garantie moet worden terug betaald, vermindert door de verfijningsregelingen. Overigens komt het bedrag, dat weer terugbetaald moet worden, weer ten goede aan de gemeenten in zijn totaliteit. Bij de verdeling van dat bedrag is met name rekening gehouden met de positie van de garantiemeenten. In studie zijn ook nog mogelijkheden van verfijning voor sterke toename van het aantal inwoners. Verder ook verfijning van de recreatie en een verfijning in verband met de slechte bodemgesteldheid. Voor dit laatste is het heel moeilijk een goede verdeelsleutel te vinden. Is er nu perspectief voor de financiële positie van de gemeenten? Ik zou daar dit op willen antwoorden: bij voortdurend wordt gestreefd naar verdere verbetering van de uitkeringsnormen. Zo nodig zal de wet moeten worden gewijzigd, b.v. indien zal worden besloten tot wijziging van de groepsindeling van de schaalbedragen. Herziening van de schaal is thans in onderzoek bij de Raad voor de gemeentefinanciën. Verder zou ik ook onder het woord „perspectief” willen rangschikken: uitbreiding van het instituut der verfijningen. Nogmaals, in deze zal niet te ver moeten worden gegaan omdat anders de schaal van de bedragen per inwoner zal worden gefrustreerd. Ik verwacht dat dit jaar nog zullen kunnen worden uitgekeerd de bedragen, die bij de wet Uitkering-wegen zijn bepaald. De Tweede Kamer heeft dit wetsontwerp reeds aangevaard. Ik verwacht dat de Eerste Kamer dit wetsontwerp heel uitvoerig zal behandelen. Wanneer de Provinciale Staten van de onderscheidene provincies de zogenaamde verdeelsverordeningen zullen hebben vastgesteld en nadat die verdeelsverordeningen zullen zijn goedgekeurd, zullen de betalingen geschieden.

De gemeenten hebben hier nog te goed een bedrag van f 150.000.000. Het ligt in de bedoeling dat dit bedrag nog dit jaar aan de gemeenten zal worden uitbetaald.

(Vervolg op pagina 5)

TECHNISCH BUREAU
A. Meerman N.V.
BOUWMACHINES
VLAARDINGEN - TELEF. 01898 - 5157

Er zijn gemeenten, die in ruimtenood verkeren en over de grensheengroeien.

ADRESSEN VOOR HANDEL EN INDUSTRIE

Vraagt verhuisfolders of emigrantenfolders aan
BONGERS

INTERNATIONAAL VERHUISBEDRIJF
RIJNHAVEN 10 — WAGENINGEN
Telefoon 2725 (b.g.g. 3100)
Opslag van inboedels Overzee-verpakking

In prima boter en kaas
steeds de baas
Alle soorten, groot en klein
komen uit de IJsel- en Lekstreek fijn

A. van Houwelingen — Moordrecht
Telefoon 305 (01827) Westeinde 117

Schudden? Goed
Goed schudden? Beter
Ideaal schudden? .. Eureka

N.V. „Eureka“ Landbouwmachinefabriek
voorheen Fa. J. v. d. WOUDE
DRACHTEN

GETRON N.V.

Binnenlandse- en internationale transporten.
Partijgoederen — zwaar transport — bulktransport
AMBACHTSTRAAT 4 — SPIJKENISSE
Telefoon 01880-2929. Telex 22642.

SCHUILING GIETRIJBNODIGDHEDEN NV

BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGEL-O.
POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

HOLWERDA-ZONEN

DOKKUM - DRACHTEN - ROTTERDAM
Alle transporten Binnen- en Buitenland
Speciaal verhuizingen - Meubeltransporten

Prins N.V. - Dokkum

(METAALVERWERKENDE INDUSTRIE)

Fabrikant van:

- WIELEN voor automobielen en andere voertuigen
 - KOUDGEWALSTE PROFIELEN
 - GEPROFIELEERDE BUIZEN
 - GASFLESSEN EN ANDERE DRUKVATEN
- Telefoon 05190 - 2043

opel
chevrolet

Regelmatig nemen wij 2e hands automobielen in. Deze wagens worden in onze werkplaats geheel gecontroleerd en zo nodig gerepareerd. Na deze reparatie- en controlebeurt bieden wij u deze wagens aan. Dus uitsluitend betrouwbare 2e hands automobielen in prijsklasse vanaf f 2000.—.

OPEL-CHEVROLET-DEALER:

Bink's autobedrijf n.v.

Thorbeckestraat 1 - Telefoon 01720 - 2464
Alphen a/d Rijn

PATENT OCEAN KEERKLEP
WETT. GED.
PATENT OCEAN AFSLUITER
PATENT OCEAN VACUUMSTOP

OCEAN N.V. DIEREN
R. A. E. L. B. A. N. D. S. M. E. D. I. A. T. R. A. N. S. P. O. R. T. A. P. P. A. R. A. T. U. U. R.

AANSLUITDIAMETERS 13 - 700 mm
VOOR NEUTRALE- EN CHEM. MEDIA

JAREN IN GEBRUIK VAN
CHRISTIANSAND TOT CAPE TOWN EN
VAN VENEZUELA TOT FINLAND

Tel. 4648 (3 lijnen) Telex 45277

C. van der Kooy en Zonen

Emmastraat 143-157, Vlaardingen, tel. 01898-3561-6061
IMPORTEURS VAN gedroogde Zuidvruchten,
Vruchtenconserven, Consumptiegrondnoten
HANDELAARS IN
Amerikaanse tarwebloem en bakkerijgrondstoffen

OOSTVOORN

In een boek, in zeventienhonderdzooveel uitgegeven, lezen wij, dat het eiland Voorne en Putten een van de oudste en „allerfraaiste domeinen van Holland” is.

Hoewel wij nauwelijks nog over een eiland kunnen spreken in de juiste betekenis van het woord - maar wat doet dat er toe - trekken jaarlijks vele duizenden mensen naar toe om er, naar ze hopen, hun eiland van rust te vinden in deze lawaaitijd.

Toen de recreatie nog geen probleem was, gingen jaarlijks al talrijke Rotterdamse families naar Voorne om daar in duin en strand vakantiegeneugten te beleven. En nu nóg. Want het duingebied van Voorne is vanuit Rotterdam per brommer als snoeprisje in trek: voor automobilisten uit de Maastad is een middagje duin en strand dus een gemakkelijk genoegen.

Het duin- en strandgebied van Voorne is echter al sedert jaren niet meer het vakantiegebied van Rotterdammers alleen. Het is tegenwoordig een recreatieoord dat landelijke bekendheid geniet. In de zomer treft men er dan ook Nederlanders aan uit vrijwel alle provincies. Doch ook badgasten van vreemde nationaliteit, vooral van de Duitse, treft men er aan in de zomertijd.

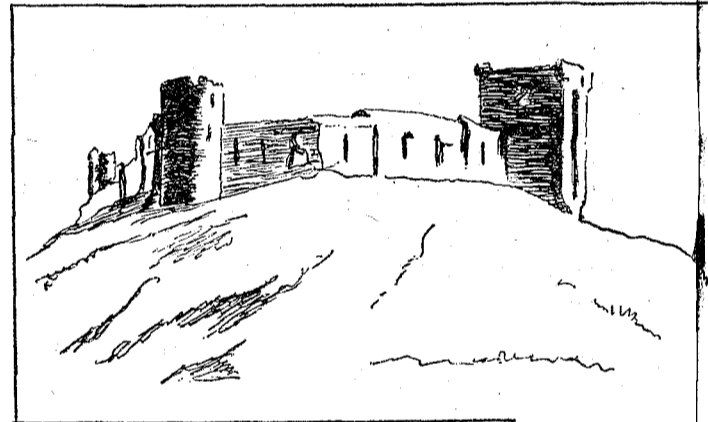
Uitzonderlijk gebied

Op Voorne kunnen de doorgewinterde natuurliefhebbers hun hart ophalen! Er is daar in het duingebied een flora zó rijk als men vrijwel nergens langs onze kust aantreft. Er komen zeer veel bomen, planten en heesters in het wild voor. Orchideeënzoekers kunnen er terecht, heel zeldzame wilde orchis-soorten zijn daar nog te vinden.

Bij Rockanje ligt een meertje, bekend als: het meertje van Rockanje. Dat meertje heeft in de natuurwet-

schappelijke wereld een grote faam. Men heeft in het meertje in de loop der jaren al veel merkwaardige biologische en geologische dingen ontdekt. Zo heeft de daar voorkomende kalkvorming rond rietstengels en andere waterplanten de aandacht van vele onderzoekers getrokken.

Nog in het begin van deze eeuw konden men in het meertje geneeskrachtige baden nemen. Men meende namelijk, dat de modder uit het meertje, dat in feite het restant is van een oude rivierbedding, geneeskracht in zich bergde. Er werd een modderbadinrichting, Walenstein geheten, geëxploiteerd.

De burchtruïne en — in de verte — het kerkje van Oe, in 1736 de tekenaar H. Spilman het aantrof.

In het duingebied dat ressorteert onder het grondgebied van Rockanje, liggen twee natuurreservaten: het Brede Water en het Quackjeswater. Het strand bij Rockanje was nog niet zo lang geleden in het nieuws: een vette olielaag, van zeeschepen afkomstig, bedreigde de aantrekkelijkheid van dit strand.

De gemeente Oostvoorne (5500 inwoners) trok enkele maanden geleden eveneens de aandacht in de kranten. Men meent daar in een kvade reuk te komen en men wilde daartegen maatregelen treffen.

Een bejaarde ingan voorne zei tot ons: we die stank die ze rean we graag netjes wien ik zeg: 'k ruik Roorn ik op m'n dooie akkete ren.....".

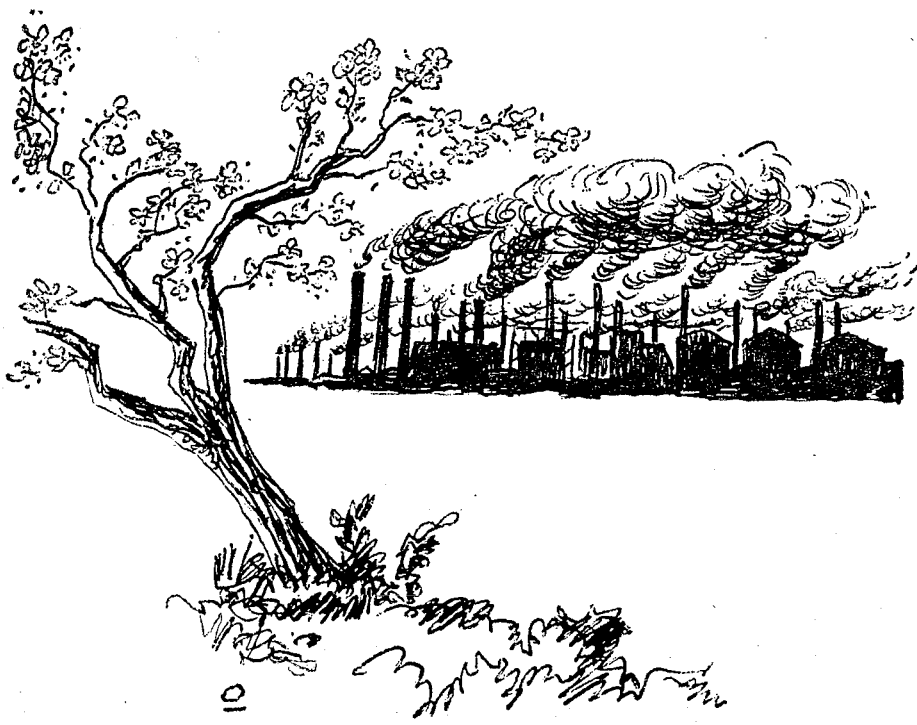
Het dorp Oostvoorn groot, zo lezen wij att eeuws boekwerk. Ma we belangrijk dorp, won voegd. De Staten van ga 1672 een bedrag van ho guldens voor herstel erk Dat gebeurde overig alle omdat de vierkante gebu toren zo mooi gevord,

omdat het bouwweker de stuurlieden vaess dienst deed.

Het Oostvoorne van het ogenblik met v machtige Eurooor die bejaarde man die sijn Rotterdam rook, haal beetje gelijk. Overig v lijke gemeentesecre w dat er bij tijd en wij na onaangenaams te ru d Noordoost is. Daar he voor op.

Oostvoorne is bij a tiegemeente. Men wijk zijn en blijven. Maar te men dan niet de reu kan verdragen en d industrie, hoe welge mag tegemoet trede moet tikken.

De luchtverontre het dichtbebouwde land, is langzamerha van de eerste orde waar houden de rij provinciale overheid bleem al bezig, ma als Oostvoorne kan maatregelen, welke toekomst) vanuit De

in de reuk van de omgeving

zullen worden. Men zit thans al met dit probleem. Voor de recreatie is het een zaak van het grootste belang, dat onaangename en wellicht ook voor de gezondheid nadelige luchtjes de lucht van het mooie strand en duingebied niet verontreinigt. Daarom is de gemeente Oostvoorne zich tegen de kwalijke geuren gaan opstellen in deze zin, dat de gemeenteraad een reukcommissie ingesteld heeft. Deze reukcommissie zal klachten over luchtverontreiniging onderzoeken en aandringen op maatregelen om de stank tegen te gaan, alsmede een regelmatige controle moeten uitoefenen.

Europoort-Botlek

Het bestuur van de Stichting Europoort-Botlekbelangen had voorgesteld, een dergelijke commissie in het leven te roepen. Het bestuur van de stichting is het terdege bekend, dat er de laatste tijd tekenen zijn die er op wijzen dat een verbetering in de bestrijding van de luchtverontreiniging wordt gezocht in het stellen van regels voor het gehele land. De stichting Europoort-Botlekbelangen meent echter, dat de bevordering van de leefbaarheid in Oostvoorne en omliggende gebieden een zaak is van gemeenschappelijk belang van verschillende gemeenten en van de industrieën. Daarom kwam het voorstel, een reukcommissie in het leven te roepen. Welnu, die is er nu. Men kan buiten Oostvoorne en omgeving daar de neus nu wel voor ophalen, doch deze commissie kan stellig goed werk doen. Wij vinden het een goede zaak, dat men op deze wijze actief is om luchtverontreiniging tegen te gaan. Het is een stukje werk ten dienste van de volksgezondheid.

Als men eens onder de indruk wil komen van de voortschrijdende industrialisering van een groot gebied, moet men van Rotterdam naar Voorne rijden. Men krijgt dan machtige industriecomplexen te zien, vrijwel allemaal opgebouwd na de oorlog.

Rotterdam grijpt op adembenemende wijze om zich heen! Om nu te voorkomen, dat het ook de mens de adem zou benemen, is het duidelijk, dat aan de luchtverontreiniging inderdaad in dit hele gebied van Europoort en Botlek grote aandacht geschonken dient te worden.

Rotterdam is een stad die expansie zoekt, met name in de richting van de zee. Dit laatste laat zich verstaan: Rotterdam is immers een havenstad van de eerste orde in het tegenwoordige Europa. Dat opdringen naar zee heeft het oude landschap in deze streek volkomen gewijzigd. Plaatsen als Heenvliet en Spijkenisse bijvoorbeeld zijn tegenwoordig zoets als verlengstukken van Rotterdam

Recreatie

Hoe groter Rotterdam wordt, hoe meer de industrialisering de voorheen rustige plattelandsdorpen in haar ban krijgt; des te meer gaat ook de recreatie een rol spelen. Die recreatiemogelijkheid is goeddeels voor dit gehele gebied te vinden op Voorne, - maar dan is het zaak, dat de dorpen aantrekkelijk blijven en dat men zich kan uitleven (op de goede manier uiteraard) in de natuur. Het gemeentebestuur van Oostvoorne beseft dit ten volle. De boze geesten in de lucht wil zij weren, kwalijke geuren kan ze niet gedogen.

Nogmaals: Oostvoorne mag dan niet zo groot zijn, maar het is mooi dorp; mooi vooral aan haar duin en strand. Enkele duingebieden zijn niet toegankelijk voor de toeristen. Het zijn gebieden waar nog zeldzame orchideeën in het wild groeien.

Oostvoorne is een gemeente waar zich een groot biologisch station bevindt, Weeversduin geheten. Dat het inderdaad een omvangrijk instituut is, mag blijken uit het voornemen, dat men het dit jaar nog wil vergroten en dat dit enkele miljoenen vergen zal.

Oostvoorne en de taal

Er wordt in Oostvoorne zowel als in Oostvoornepolder een merkwaardig dialect gesproken. In nummer 30 van de bijdragen en mededelingen der dialectcommissie van de Koninklijke Nederlandse Akademie van wetenschappen wordt een verhandeling gegeven over het Zuidhollands. Een proeve van het dialect van Oostvoorne vinden wij er in:

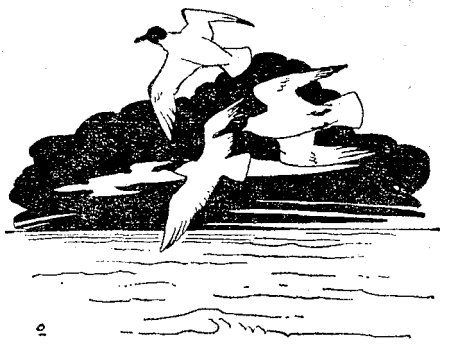
.....die trokke dan naer Den Briel; nou en dan deeje ze daer vrijers op, maer wij wisten allang damme niet mochte, want wij mochte daer nooit na toe van moeder. En eh toe hamme sondesavens weer mè jonges gepraat, daer me elleke zondagaevend eigelek mee deeje keuvele, zo maer daer op de weg, asse me na huus toe ginge, want vroeger was 't hallef acht thuus, toe ginge om hallef acht na huus; nou gaen ze nog van huus of om hallef acht hier, da komme ze om twaolef uur, één uur hier verbij.

Het vakantiecentrum Kruiningers Gors is bij talloze vakantiegangers zeer geliefd. In die Oostvoornse reukcommissie heeft ook een vertegenwoordiger van dit vakantiecentrum zitting. Wel een teken, dat men het beste (en de beste lucht) voor de vreemdelingen zoekt!

De P.v.d.A. heeft de grootste fractie in de gemeenteraad; ze bezet vier zetels. De Protestants-christelijke groepering heeft er twee, de V.V.D. twee en Gemeentebelangen ook twee. De laatste van de elf zetels wordt bezet door een afgevaardigde van de P.S.P.

Omdat de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur staan, vroegen wij de gemeentesecretaris, of ook de boerenpartij een lijst had ingediend. „Nee, er is hier niet veel belangstelling voor

Koekoek,” kregen wij te horen. Dat was een goed geluid, vonden wij. Een geluid dat zich kon voegen bij die van de plevieren, de tureluurs en de braamsluiers en de talrijke andere vogelsoorten, die wij hoorden of zagen in het duingebied van Oostvoorne.

Vragen van kamerleden

♦ Zetfout

De heer Van Bennekom (A.R.P.) heeft aan de Staassecretaris van Onderwijs en Wetenschappen de volgende vragen gesteld:

1. Hoe is het mogelijk, dat in de schriftelijke opgaven voor goniometrie en analytische meetkunde ter verkrijging van het diploma gymnasium-B en h.b.s.-B in het derde vraagstuk een zetfout is blijven staan, terwijl in het eerste vraagstuk de typografische aanduiding aanleiding tot verwarring kon geven?

2. Is de Staassecretaris niet van oordeel, dat alles moet worden gedaan om te voorkomen, dat examenkandidaten in de voor hen toch al spannende dagen onnodige moeilijkheden krijgen te verwerken?

3. Indien de 2de vraag bevestigend wordt beantwoord, welke maatregelen denkt de Staassecretaris dan te nemen om vergissingen van deze of vergelijkbare aard onmogelijk te maken, daarbij in aanmerking nemend, dat ook in vorige jaren het hier aangeduide euvel zich reeds heeft voorgedaan?

♦ Openbaarheid van overheids-documenten

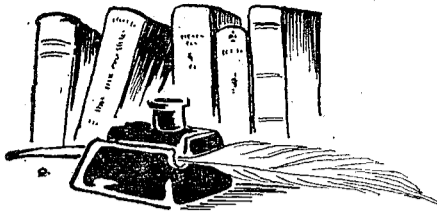
Mejuffrouw Rutgers (A.R.P.) heeft aan de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk de volgende vragen gesteld.

1. Herinnert de Minister zich een discussie bij de behandeling van de begroting 1961 van het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen op 11 en 12 januari 1961 tussen het toenmalige lid van de Tweede Kamer, de heer Vrolijk, en de Staassecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, waarbij door de heer Vrolijk aangedrongen werd op een spoedige publikatie van een advies van de Persraad over de verhouding overheid en pers en de Staassecretaris toezegde dit verzoek in de Ministerraad ter sprake te zullen brengen?

2. Kan de Minister mededelen of bedoeld advies behoorde tot de niet-ambtelijke adviezen, die de Regering - volgens de mededeling van de toenmalige Minister-President in de vergadering van de Vereniging de Nederlandse Dagbladpers van 25 mei 1964 - geleid hadden bij haar standpuntbepaling inzake het vraagstuk van de overheidsverplichting tot het verstrekken van inlichtingen?

3. Kan de Minister mededelen of de bekendmaking van de onder 2 bedoelde adviezen, die de Minister-President bij die gelegenheid toezegde (vgl. verslag der vergadering, blz. 8, 1ste kolom), thans spoedig is te verwachten?

4. Heeft de Persraad sindsdien nog een nader advies uitgebracht over de openbaarheid van overheidsdocumenten? Zo ja, is de Minister dan bereid te bevorderen dat ook dit advies, medegelet op de aard van het onderwerp, onverwijld aan de openbaarheid wordt prijsgegeven?

DE VROEGERE STAAT VAN NEDERLAND

Hoe zagen steden en dorpen er uit in de zeventiende en achttiende eeuw? Hoe zag onze eigen woonplaats er omstreeks zeventienhonderdvijftig uit? Hoe was het in dat verleden gesteld met de burgerlijke overheid in onze stad of in ons dorp?

Onwillekeurig zullen dergelijke vragen weleens in ons opkomen. Bij de een meer, de ander minder, - maar tenslotte interesseert ook de mens van vandaag zich voor wat vóór hem gebeurd is en hoe het leven toen reilde en zeilde.

Ook vroeger had men belangstelling voor het verleden én voor het heden. De communicatiemiddelen van een paar eeuwen geleden waren toen nog primitief. Als men van Amsterdam naar Rotterdam moest, nam men daar twee dagen voor. Het ging allemaal niet zo snel.

Er was in Amsterdam in de Kalverstraat een boekverkoper, die trachtte aan het verlangen van de mensen om allerlei wetenswaardigheden over de eigen woonplaats en andere steden en dorpen te vernemen, te voldoen door het uitgeven van een veeldelig werk: De tegenwoordige staat der Verenigde Nederlanden. Vele generaties lang is dit grote werk het naslagwerk voor informatie omtrent steden en dorpen geweest.

En nu zijn deze boeken herdrukt! De uitgeefster is: Europese Bibliotheek te Zaltbommel.

Het zijn zeer aantrekkelijk uitgevoerde grote pockets, het papier is van heel goede kwaliteit en dus wit. De delen zijn rijk geïllustreerd met oude gravures van stadsgezichten en plattgronden uit de oorspronkelijke uitgave.

Men kan zich in Noord- en Zuidholland, in Utrecht en Gelderland nauwelijks een stad, een dorp, een gehucht of

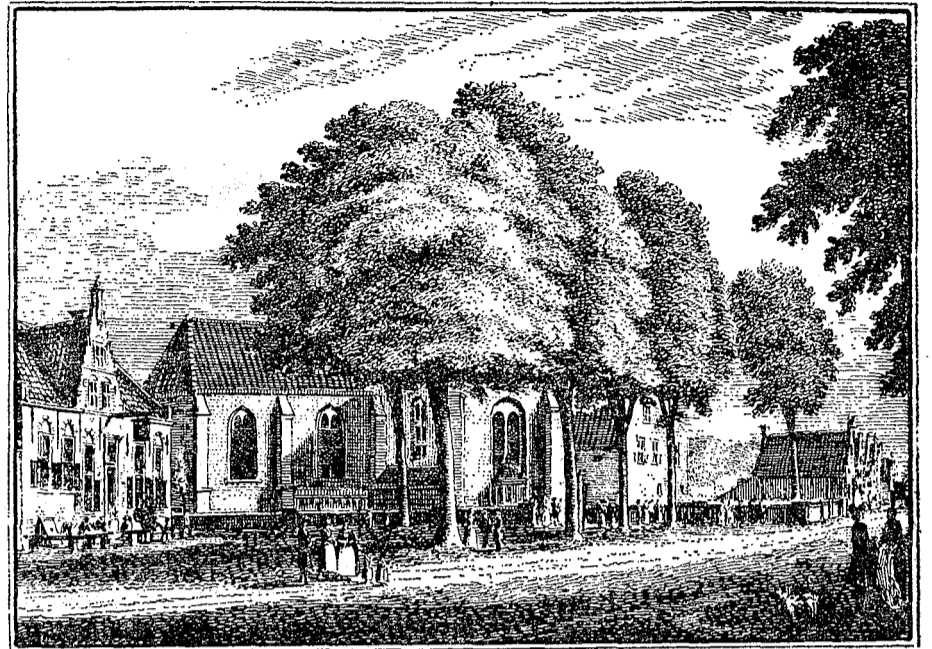
buurtschap indenken, of in één van de deeltjes vindt men een beschrijving van de gebouwen, van de stads- en dorpsbesturen, diverse wetenschappelijke en charitatieve instellingen, het aantal inwoners en het aantal huizen, alsmede de plaatselijke handel en nijverheid, - alles zoals dat op of omstreeks 1750 zich voordeed.

De boeken vormen een ruim twee eeuwen oude momentopname, is gezegd. Wij vinden dit voor deze uitgave inderdaad een goede karakterisering. Het is een uitgave, die, ofschoon goedkoop, van een grote historische rijkdom is. Het geeft vergelijkingsmateriaal voor toen en nu.

In afzonderlijke deeltjes, maar eigenlijk bij het grote werk behorend, heeft de Europese Bibliotheek te Zaltbommel ook uitgegeven de volgende deeltjes: Holland in prent; Utrecht in prent; Gelderland in prent. Hierin worden afgedrukt de oude gravures van de dorpen en steden van respectievelijk Zuid-Holland en Noord-Holland, Utrecht en Gelderland.

Het bekijken van deze deeltjes is vooral voor diegenen die van historie houden een waar feest. Kerktorens, molens, maar ook oude huizen zoals die nu nog in stad of dorp staan, vindt men er soms in terug. Maar de entourage is meestal grondig gewijzigd in de loop der eeuwen.

Van vele plattelandsgemeenten is nooit iets gepubliceerd uit het verleden; daarom temeer is een gewijzigde - hetgeen in hoofdzaak betekent: verkorte - uitgave van deze oude werken een lofwaaardige daad. Omstreeks zeventienhonderdvijftig was er in Holland al een

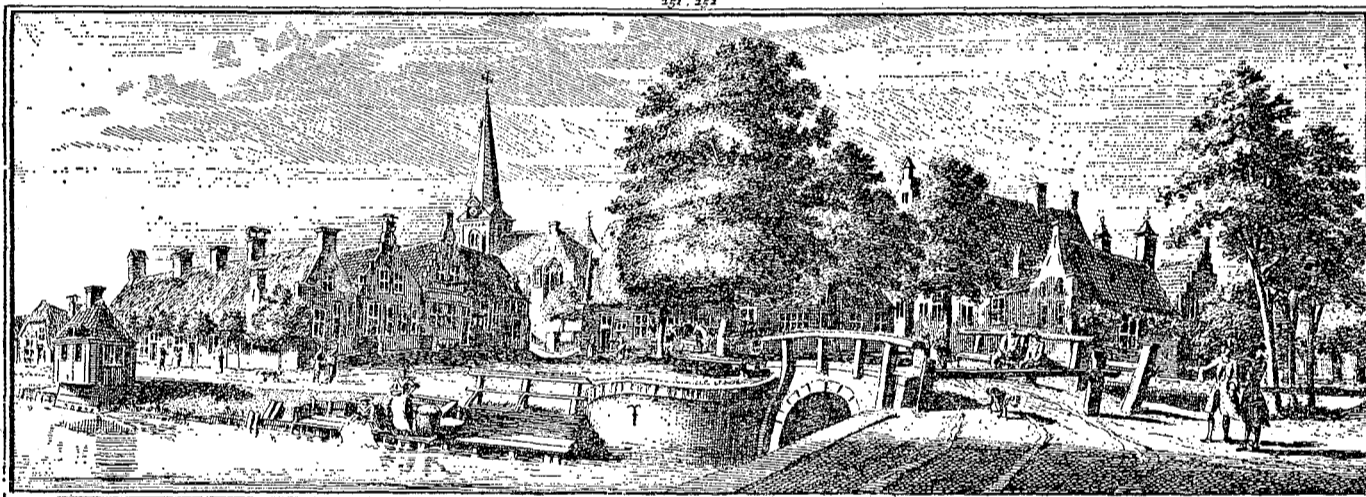
DE DORP HEEMSTEDEN, buiten Haarlem, 1752.

groot getal melkkoeien, "die overvloed van melk, zowel voor de steden als het platteland uitleverden". Ongeveer twee eeuwen geleden rekende men al, dat vijf Hollandse dorpen in één jaar zoveel melk leverden als er Rijnse wijn uit Duitsland naar Dordrecht werd gebracht. Zoals reeds gezegd, lichten deze boeken ons ook in over allerlei colle-

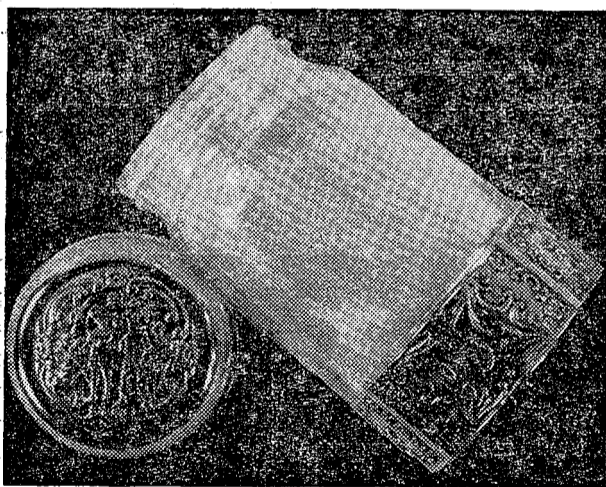
ges uit die tijd. Zo lezen wij over de samenstelling van de Hoge Raad van Holland. De president wordt door de Staten van Holland en Zeeland benoemd en gekozen. Naast de president zijn er negen raadsheren - 6 van Holland en 3 van Zeeland - een griffier, een substituutgriffier en een rentmeester van de exploitien. De verdere bedienden zijn: een penningmeester, 2 gewone klerken en 2 eerste-deurwaarders.

We lezen allerlei wetenswaardigs over de steden uit vroeger tijd. Bijvoorbeeld over Dordrecht: het Dordtse bier staat bekend onder de naam van Dordtschen Mom en Engelsch Bier. De bij de stad gelegen volgelkooien voorzien de ingezetenen rijkelijk van eenden. De vis wordt er niet, zoals in de meeste steden, door vrouwen verkocht, maar door mannen. De stadsregering van Dordt verschilt veel van die in andere Hollandse steden. Ze bestaat uit 2 colleges: de Oud-Raad met de Goede Luiden van den Agten en het Gerecht met de Mannen van Veertigen. Al dergelijke wetenswaardigheden vinden wij in de serie: Holland in vroeger tijd en in de op dezelfde wijze uitgegeven serie: Nederland in vroeger tijd, 18e eeuwse beschrijving van steden en dorpen in Nederland.

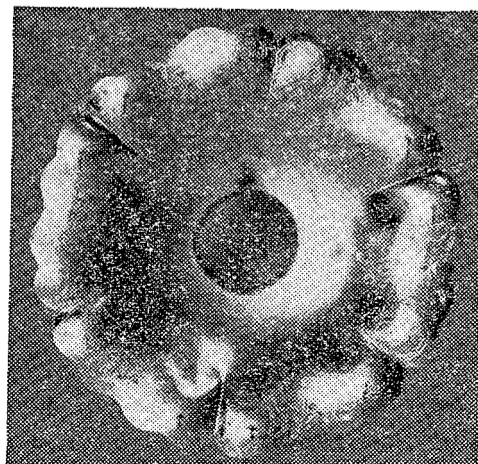
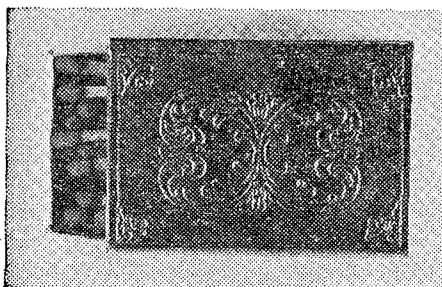
Het is een prachtige heruitgave van een oud werk!

DE DORP BENSKOOP, in de Buivony van Vooelstein, 1744.

- Lepeltje 1 abonnee
- Brievenopener 2 abonnees
- Luciferschuif 3 abonnees
- Bonbonschaal 4 abonnees
- Jamphouder 5 abonnees

OP DE MAN AF, ...

zijn de artikelen in NEDERLANDSE GEDACHTEN. Laat ook anderen hiervan kennis nemen. Werf daarom abonnees. Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 5,- per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.

Dr. Kuypersstraat 3, Den Haag.

FLITSEN
UIT HET
PARLEMENT

Ook in B.V.D.-debatje bleek ruk naar links van P.v.d.A.

Tweede
Kamer

OP Prinsjesdag 1965 stak een ambtenaar van de Koninklijke Bibliotheek de heer Remmerswaal - als onze inlichtingen kloppen: een r.k. lid van de P.v.d.A. - bij het passeren van de Gouden Koets een bord omhoog met een voor onze kroonprinses minder prettig opschrift.

Het gezicht van Prinses Beatrix betrok en daarmee zou de zaak afgedaan zijn, ware het niet dat de politiek zich van het incident - zij het in uiterst vertraagd tempo - meester maakte.

"De zaak R." zorgde voor een emotioneel politiek uurtje in de Tweede Kamer in de late namiddag van woensdag, 27 april.

De heer Remmerswaal werd op die bewuste 21ste september naar een Haags politiebureau gebracht en daar zou men hem met de Binnenlandse Veiligheidsdienst bedreigd hebben. Iets wat door de Haagse politie ontkend wordt.

De heer Scheps van de P.v.d.A. vond in één en ander aanleiding om niet mijnheer R., niet de Haagse politie maar... de buiten het geval staande B.V.D. aan een kritische beschouwing te onderwerpen. Met alle registers van het oratorisch talent, waarover dhr. Scheps beschikt, voluit opengetrokken, poogde hij een sfeer te scheppen waarin de B.V.D. als een wat lugubere boeman functioneerde. Woordvoerders van de P.S.P. en de C.P.N. legden er nog een schepje boven op. Woorden als broodroof, zwarte boeken, pressiemiddelen tegen bepaalde volksdelen vielen.

De A.R.-woordvoerder, de heer Schakel, prikte meteen door dit zwaar opgeblazen ballonnetje heen met de opmerking, dat het hele geval hem in herinnering bracht de uitspraak, dat politieke nederlagen zich bij de P.v.d.A. altijd achteraf manifesteren in een ruk naar links.

Links dan - aldus de heer Schakel - in de oude vertrouwde zin van het woord: te weten die politieke geestesstromingen, die bepaalde ideologische remmingen hebben op het punt van gezag en gezagshandhaving.

Hij hekelde die linkse, politieke groepen, die altijd bijzonder veel begrip hebben voor demonstranten met borden. Groepen waar men altijd weer vreselijk bewogen is met het lot dat dit soort demonstranten treft, wanneer de politie haar taak vervult.

De heer Schakel wees op het gebroekene van deze bedeling en gaf de plaats

Mr. Toxopeus

... dicht bij Scheps ...

M. W. Schakel

... door ballonnetje prikken ...

aan die de B.V.D. ter handhaving van de orde en gezag heeft.

Ernstig bezwaar tekende hij aan tegen de wijze waarop de B.V.D. door politiek-links in de beklagdenbank was gezet. Namens de A.R.-fractie protesteerde hij er tegen dat in de Kamer een sfeer was gekweekt, die suggereerde dat er in onze Nederlandse democratie een apparaat bestaat, dat vreselijk griezelig is en waarover de Kamer dringend haar zegje

moet doen om het weer in het gareel te krijgen.

De A.R.-spreker, die door leden van de P.S.P. en C.P.N. geïnterrumpeerd werd, hield zich deze van het lijf o.m. door de heer Bakker (C.P.N.) te herinneren aan de politieke politieapparaten in de landen, waarvan de heer Bakker zo gecharmeerd is.

Hij noemde het politiek-psychologisch volkomen fout deze zaak zo op te blazen en daardoor bij ons volk de suggestie te wekken alsof het op dit punt in Nederland volkomen mis zou zijn.

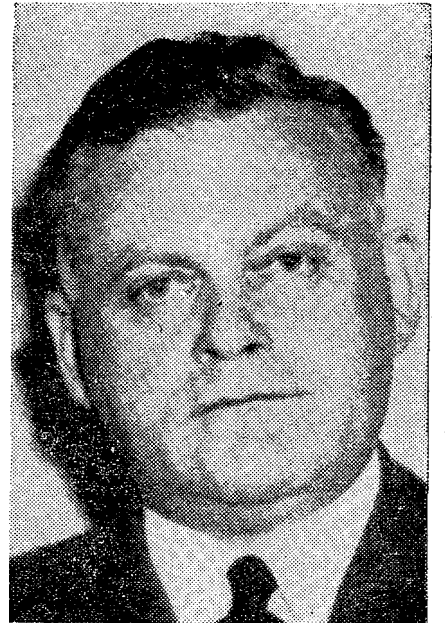
Minister Smallenbroek, wiens positie gedurende het debat geen ogenblik in gevaar was, bleef in een goed gedocumenteerd betoog duidelijk de situatie meester.

Een motie van de heer Scheps werd met alleen de stemmen van de P.v.d.A. en P.S.P. vóór verworpen.

Fractievoorzitter Roolvink vond in een opmerking van de heer Toxopeus (deze zou zich een aantrekkelijker onderwerp voor zijn maidenspeech als V.V.D.-fractievoorzitter hebben kunnen voorstellen) dat hij dicht bij de heer Scheps dan bij de heer Schakel stond aanleiding om nog eens te

onderstrepen, dat op werkelijk principiële punten de verschillen tussen V.V.D. en P.v.d.A. niet groot zijn.

Algemeen was de opinie, dat de P.v.d.A. met dit "rukje naar links" weinig eer heeft ingelegd.

Minister Smallenbroek

... de situatie meester ...

Grenswijziging in Westland

VOORSTELLEN tot grenswijziging plegen in het betrokken gebied bepaald niet voor kennisgeving aangenomen te worden.

Toen de Tweede Kamer op 27 april j.l. het wetsontwerp in behandeling nam, dat een wijziging van de grens tussen de gemeenten Maasland, Maassluis en Vlaardingen wil bevorderen, was daaraan in dit deel van het Westland het één en ander vooraf gegaan.

In Maasland verzetten gemeentebestuur, agrarisch bedrijfsleven, alsmede een aldaar gevestigde industrie zich met kracht tegen afgifte van grondgebied aan Vlaardingen en Maassluis.

Vlaardingen claimt grond i.v.m. het aanbrengen van voorzieningen voor de actieve stedelijke recreatie.

Maassluis wegens gebrek aan geschikte ruimte voor uitbreiding van de bebouwing.

Afwegen

In beide gevallen stond de Kamer voor een afweging van belangen. In het ene geval viel deze ten voordele, in het andere ten nadele van Maasland uit.

Dat betekende dan weer dat Vlaardingen wel en Maassluis in veel mindere mate zijde bij deze behandeling spon.

De heer Schakel, die het wetsontwerp voor de A.R.-kamerfractie behandelde, toonde een open oog te hebben voor de ruimtelijke problemen van Maassluis.

Deze stad aan de Waterweg, geboortestad van Kuyper en Schouten, vertoont na de oorlog een snelle groei. In 5 jaar tijd kwamen 2247 woningen gereed.

Binnen zeer afzienbare tijd zal het eigen grondgebied volgebouwd zijn. Om de woningbouw op eigen grondgebied te kunnen voortzetten voorzorg het wetsvoorstel in overdracht van het tussen de Maasdijk en Rijksweg 20 gelegen gebied van Maasland aan Maassluis. De Kamercommissie had daartegen in het voorlopig verslag unaniem bezwaren aangevoerd, aangezien in deze polder de fabrieksgebouwen en de proefterreinen van de N.V. C. v. d. Lels liggen. Deze belangen worden het van woningbouw-prioriteit daar.

Mager

Het betrokken gebied werd bij nota van wijziging uit het voorstel gelicht. Zodoende zag het uiteindelijke voorstel er voor Maassluis maar magertjes uit. De heer Schakel vroeg de staatssecretaris, de heer Westerhout, die het wetsontwerp bekwaam verdedigde, of Maassluis de haar tegen 1980 toegedachte 40.000 inwoners op eigen grondgebied zal kunnen opvangen.

De staatssecretaris moest die vraag ontkennend beantwoorden, hetgeen de A.R.-afgevaardigde aanleiding gaf om bij de komende herindeling van het gehele Westland extra aandacht voor het nijvere Maassluis te vragen.

Voor Vlaardingen was de uitslag verheugend. Ook Vlaardingen groeit snel. Na de oorlog van 40 tot 75 duizend inwoners met tot 1980 nog een uitloop tot 150.000 inwoners. In deze hoek van het land, die bepaald niet gezegend is met grote, natuurlijke, recreatieve mogelijkheden vraagt het scheppen van deze zaken de aandacht van het gemeentebestuur.

Vlaardingen projecteerde deze op

eigen grondgebied in het N.W. deel van de gemeente. G.S. van Zuid-Holland hechten aan die situering hun goedkeuring niet, omdat zij deze voorzieningen aldaar een aantasting vinden van de zogenaamde "groene long" van Midden-Delfland.

Aldus moeten deze recreatieve voorzieningen ten westen van Vlaardingen op grondgebied van Maasland geprojecteerd worden.

Bij de afweging van de Maaslandse, agrarische belangen en de recreatieve van de Vlaardingers sloeg de weegschaal voor de gehele Kamer m.u.v. één boerenafgevaardigde naar de kant van Vlaardingen door.

Het Standaardwerk ANTI REVOLUTIONAIR BESTEK

Onmisbare oriëntatiebron, geschreven door vele vooraanstaande antirevolutionairen.

- voor elk raadslid
- voor elk statenlid
- voor elk kamerlid
- voor alle bestuursleden van kiesverenigingen
- voor iedere meelevende antirevolutionair

Prijs f 25.—

In de boekhandel verkrijgbaar

N.V. UITG. MIJ.
DE GRAAFSCHAP
AALTEN

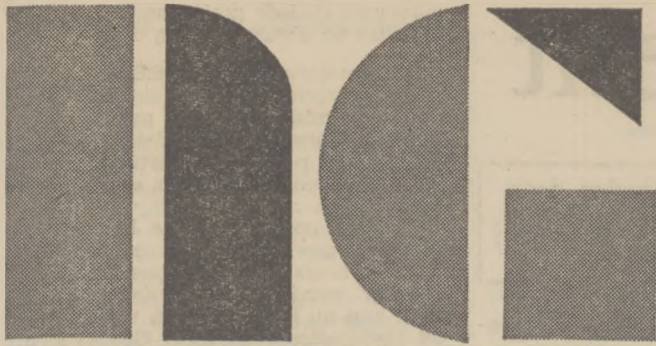
BON: Gelieve te zenden rechtstreeks/via boekhandel

.....
ex. Anti Revolutionair Bestek

Naam:

Adres:

Plaats:

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij

voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

EVANGELISCH BEWOGEN

DE televisie-uitzending op zaterdag j.l. van de rubriek „Mies-en-scène” heeft de persoon van minister Smal lenbroek aan velen geopenbaard zoals zij hem nog niet kenden, doch zoals hij in werkelijkheid toch is. Uit vele reacties hebben wij bemerkt dat dit optreden voor menigeen een „openbaring” is geweest. Wij zouden nu een verhandeling kunnen gaan houden over de vraag waarom bekende personen toch nog zo niet-gekend (wat iets geheel anders is dan onbekend) zijn, maar laten wij dat maar niet doen.

Diep onder de indruk kwamen wij van de harte-kreet waarmee de heer Smal lenbroek de kijkers en ook mevrouw Bouwman ongewild overrompelde. Een hartekreet over het interview met de arts-schrijver Willem Brakman, die zojuist de heer Algra voor een miljoenen-publiek met de meest nare kwalificaties overgoten had. De heer Smal lenbroek heeft daarop gereageerd op een wijze die zeer velen als uit het hart gegrepen zal zijn geweest. Hij zei dat het zo onder de mensen niet mag toegaan en hij hield een pleidooi voor een gesprek tussen de betrokkenen opdat zij althans elkaars diepere motieven beter gaan begrijpen. Het was een weldaad om uit de mond van een raadsman der Kroon een zo spontaan menselijk en evangelisch bewogen woord tot het gehele Nederlandse volk te zien en te horen richten.

Dan blijkt welk een machtig medium de televisie kan zijn, ook ten goede.

Op de partij-convent-vergaderingen, waar de mannen domineren, ontbreken de dames niet. Op bovenstaande foto ziet u vier dames van het A.R.-Vrouwencomité in druk gesprek. We zijn er niet achter kunnen komen waar zij het over hadden.

Radio en televisie zijn gewaardeerde gasten op onze vergaderingen. NRU-technicus Glebbeek steekt een sigaar op, alvorens hij het gesprokene op de band vastlegt.

De heer F. G. van der Gun, vice-voorzitter van de K.V.P., in gesprek met de secretaris van het centraal comité, mr. W. R. van der Sluis.

DEZE WEEK

... staat Nederlandse Gedachten/A.R. Post in het teken van het voorjaars-partijconvent, dat op zaterdag 14 mei j.l. in Utrecht bijeen kwam. Van de aldaar gehouden redevoeringen door de voorzitter van onze partij, dr. W. P. Berghuis en door de voorzitter van onze Tweede Kamerfractie, de heer B. Roolvink, treft u op de volgende pagina's een verslag aan. Zoals gebruikelijk zullen de volledige redevoeringen binnenkort in brochure-vorm worden uitgegeven. Tegen een geringe vergoeding kunt u dus in het bezit van deze publikatie komen. Zodra de brochure gereed is, zullen wij dit in Ned. Gedachten resp. A.R. Post aankondigen.

Centrale vergaderingen

Zoals gebruikelijk kunnen wij in een Ned. Gedachten/A.R. Post-nr. geen centrale vergaderingen afkondigen. De mogelijkheid daartoe is ditmaal te minder aanwezig, omdat A.R. Post onze leden omstreeks 27 mei a.s. zal bereiken. De meeste centrale vergaderingen zijn immers dan reeds achter de rug. Het was echter technisch niet mogelijk de centrale vergaderingen alleen in Ned. Gedachten op te nemen.

Purol houdt de huid smetteloos zuiver

dames-, heren- en kinderkleding

Wieringa

modieus en meer keus

ZWOLLE AMERSFOORT
APELDOORN ARNHEM
HILVERSUM HAARLEM

alleen Murox heeft **ANTI GEEL** *tex*

MUROX MUIJVERINDUSTRIE HOOGEVEEN

Piano's en vleugels

Keuze uit een enorme collectie, waaronder Lindner, Rippen, Rösler, Yamaha, Petrof, Förster, Schimmel, Ibach, Grotian-Steinweg.

R. VAN DEN BURG n.v.
PIANO- & ORGELHANDEL
Arnhemsestraat 8, Amersfoort.
Tel. 13877 (03490)

Levering franco huis Nederland.
Service en onderhoud door het gehele land.

Tanden blank-Adem fris

IVOROL
Onbetwist de beste tandpasta

NAAR EER EN GEWETEN

Zaterdag jongstleden is het partijconvent der Anti-Revolutionaire partij gehouden. De voorzitter der Partij, dr. Berghuis, hield een belangwekkende openingsrede, waarover u elders meer zult lezen.

In de middagvergadering hield de heer Roolvink, voorzitter van de Anti-Revolutionaire fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, een rede die met grote aandacht werd beluisterd.

Volgens ons partijstatuut (artikel 30, lid 6) zal op het jaarlijkse voorjaarsconvent der partij de voorzitter van de Tweede Kamerfractie mededelingen doen betreffende de werkzaamheden van de fractie in het parlement. Welnu, de heer Roolvink heeft zich daarvan op uitnemende wijze gekweten.

De heer Roolvink begon met uiteen te zetten, dat het karakter van deze bijeenkomst duidelijk is: verslag uitbrengen. Op dit convent zullen dus geen nieuwe standpunten worden bepaald. Door de partij is de koers reeds vastgesteld en men mag de kamerleden in de fractie houden aan hun toezeggingen en afspraken. De heer Roolvink zei dit nadrukkelijk in verband met een persbericht, dat een andere partijformatie op deze zelfde dag zou bijeenkomen om standpunten te bepalen met betrekking tot een aantal zaken. Het karakter van het Convent der A.R.-partij is dus wel duidelijk anders dan dat van die bewuste partij, die overigens een regeringspartij is.

Prinselijk huwelijk

De toestemmingswet, dit voorjaar in het parlement behandeld, heeft voor velen veel gespreksstof opgeleverd, aldus de heer Roolvink. Hij maakte er geen geheim van, dat ook onze fractie heeft moeten verwerken, dat onze kroonprinses Beatrix met een duitser in het huwelijk zou treden. De fractie heeft dan ook met grote ernst over deze zaak beraadslaagd. De woorden van de Koningin echter, dat alles goed was en er voorts van uitgaande, dat de a.r.-fractie alle vormen van rassen-discriminatie verwerpt, en dat wij evenmin iets willen weten van volkdiscriminatie, hebben ons volmondig doen besluiten, de toestemmingswet met ons ja te begroeten.

Daarbij hopen wij en bidden wij, dat Prinses Beatrix en Prins Claus groot geluk deelachtig zullen worden in hun huwelijk.

Overigens merkte de heer Roolvink zijdelings op, dat er dingen zijn waaruit men geen politieke munt mag slaan.

Daaronder valt ook het huwelijk van onze prinses.

Begravenis of crematie

Over een moeilijk punt bestond in de jongste parlementaire periode in onze fractie grote eenstemmigheid, zo zei de heer Roolvink. Het betreft de zaak van de crematie. Hier en daar, zo is gebleken, heeft men binnen onze partij onze houding ten aanzien van deze zaak niet goed begrepen. De heer Roolvink stelde duidelijk dat de gehele fractie de begravenis, het ter aarde bestellen van een dode, als een in de historie gegroeide christelijke lijkbezorging zag. Hierover was geen verschil van mening. Maar eigenlijk was in het parlement de vraag lijkverbranding of begraving niet aan de orde. Wij hebben gezegd: wij verzetten ons niet langer aan het voldoen van een blijkbaar toenemende vraag naar de mogelijkheid van lijkverbranding.

Sprekende over de internationale ontwikkeling, zei de heer Roolvink, dat we een klein land zijn en een klein volk en dat wij daardoor op het internationale gebeuren niet zoveel invloed kunnen uitoefenen. Overigens — en hij constateerde dit met vreugde — is het buitenlands beleid in het midden van ons volk geen omstreden zaak.

Wij hechten grote waarde aan de NAVO, aldus spreker. Maar we hebben zorg over de ontwikkeling van deze organisatie, vooral door de Franse politieke opvattingen ten aanzien van de NAVO.

Vietnam en Amerika

De Anti-revolutionaire fractie staat achter Amerika en het Amerikaanse standpunt, al verheelt ze niet, dat het een bijzonder moeilijke kwestie is waarin Amerika gewikkeld is.

Roolvink bracht verslag uit in gloedvolle rede

Amerika verkeert in een moeilijke impasse ten aanzien van Vietnam; maar dit betekent niet, dat het beleid van Amerika ethisch en zedelijk niet verantwoord zou zijn. Er is voor ons vandaag geen aanleiding ons van het beleid van Amerika los te maken. Op de vraag of men communistisch China moet toelaten in de Veiligheidsraad, heeft onze vertegenwoordiger gezegd, dat het niet aangaat om een zo groot land met zulk een uitgebreide bevolking niet toe te laten. Wij moeten willen aanvaarden dat de landen niet gelijk denken over belangrijke zaken. Het behoort immers niet te betekenen dat verschillende stelsels niet naast elkander zouden kunnen bestaan.

Gedegen rapport

Het rapport, dat de buitenlandse commissie van onze partij heeft uitgebracht over de situatie en het beleid in Vietnam, is een goed studiewerk, ook al kan de kamerfractie er geen verantwoordelijkheid voor nemen. Men behoort het

niet met alle dingen in het rapport eens te zijn om het toch een goed stuk werk te vinden.

De E.E.G. staan wij voor, al verhelen wij ons niet — aldus de heer Roolvink, — dat deze organisatie moeizaam uitgroeit. Hij hoopte op een volkomen eerlijke handelwijze binnen het raam van de E.E.G. door alle partners.

Openheid

Er worden in de laatste tijd nogal wat gemeentegrenzen gewijzigd. De heer Roolvink achtte dit soms een verheugende zaak, maar anderzijds waarschuwde hij om toch vooral voorzichtig te werk te gaan bij wijzigingsvoorstellen van gemeentegrenzen. Er moet openheid zijn, er zijn gemeenten die inderdaad uit hun grenzen zijn gegroeid, maar men moet niet onnodig overgaan tot opheffing van gemeenten.

Er zijn sprekers, aldus de heer Roolvink — die niet rusten voor heel Nederland één grote gemeente is. Daar was met name zijn waarschuwing op gericht. Bij de overwegingen of tot grenswijziging moet worden overgegaan, zal centraal moeten staan het belang van de bevolking.

Financiële situatie

De heer Roolvink stelde in grote duidelijkheid vast, dat de fractie dit kabinet een goede kans heeft willen geven. Er zijn mensen die het ons kwalijk nemen, dat de Anti-Revolutionairen medewerken aan een kabinet met een duidelijk socialistisch program, zoals ze dat noemen. Als het zo gesteld wordt, maakt de heer Roolvink daar bezwaar tegen.

Maar ons eigen program heeft zaken aan de orde gesteld, welke thans door dit kabinet in behandeling zijn of genomen zullen worden. Dat vinden wij een goed ding! Wij hebben, om slechts een voorbeeld te noemen, in ons program opgemerkt, dat wij een verbetering en uitbreiding van het wegnemen noodzakelijk achten. Dit kabinet heeft in zijn program inderdaad deze zaak aan de orde gesteld en er wordt aan gewerkt. Wij kunnen ons daarover slechts verheugen, — maar dan is het onbillijk om te beweren, dat wij als Anti-Revolutionairen medewerken aan een socialistisch regeringsprogramma. Overigens — aldus de fractievoorzitter — zouden wij nu al een amendement hebben op het artikel in ons program dat over de verkeerswegen handelt: we zouden er ook

(Vervolg op pag. 7)

Kinderstoelen- en BOxen FABRIEK
EN KINDERLEDIKANTJES
Kibofa
ZEVENAAR (Gld.)
Telefoon 08360 - 3575
Verkrijgbaar bij de bekende zaken

Bogena
waarborgmerk van wetenschappelijk verantwoorde genees- en verzorgingsmiddelen voor kleine en grote
HUIDIEREN
Veerlaan 17-23 - Rotterdam

ZAAZAAD NODIG

Wij leveren prima zaden aan tuinders en landbouwers
Op aanvraag zenden wij u graag onze prijscourant

N.V. JACOB JONG
NOORDSCHARWOUDE - SINDS 1899

TIMMERFABRIEK VERMEULEN N.V.
MILL (N.-B.) TELEFOON 08859 - 605

Fabriek van GEPREFABRICEEERDE HOUTEN GEBOUWEN, HOUTEN WONINGEN, DIRECTIEKETTEN, BARAKKEN, GARAGES, VAKANTIEHUISJES enz.
Speciaal voor de LANDBOUW: KIPPENHOKKEN, VELDSCHUREN, LOODSEN etc.

EXPORT: BELGIË, DUITSLAND, ETC

Houthandel en kistenfabriek
MEILINK N.V.

BORCULO - Hofstraat 10 ZUTPHEN - Marsweg 19
Telefoon 05457 - 561 Telefoon 05750 - 3748

Houtzagerij - Houthandel - Kistenfabriek

Hotel-pension „Dreyeroord”
Telefoon 3169 - Oosterbeek

Weg is de MIGRAINE

Steeds weer - en steeds vaker - hoor je spreken over Melisana. Het oude, vertrouwde en natuurlijke middel tegen hoofdpijn, migraine en nerveuze maagpijn. Dagelijks een geringe hoeveelheid Melisana helpt. Ook u vindt baat bij het weldadig werkend Melisana. Neem Melisana, de echte Kloostervrouw Melissegeest, tijdig en regelmatig. * Doet uw hele organisme goed.

Voor uw broodnodige rust
MELISANA
1.70 - 2.90 - 4.90

extra voordelige familiefles 11.90

wajang

plantenmargarine

met zorg uit speciale oliën bereid

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.

- ISOLATIEWERKEN
- KETELBEMETSELINGEN
- OVENBOUW

Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Middenstand in de knel

HET moderamen van het Centraal Comité van de Anti-Revolutionaire Partij acht het van belang de volgende resolutie, welke werd ontvangen van de Werkgroep Midden- en Kleinbedrijf van de A.R. Partij, in de publiciteit te brengen.

De Werkgroep Midden- en Kleinbedrijf van de Anti-Revolutionaire Partij wijst op de gevoelens van ontevredenheid en onbehagen die alom in kringen van het midden- en kleinbedrijf, met name in de dienstensectoren, kunnen worden gesignaleerd.

Zij wijt dit onbehagen voor een belangrijk deel aan het huidige prijsbeleid en dringt aan op wijziging van dit beleid in deze zin dat het mogelijk zal zijn kostenstijgingen in voldoende mate op te vangen.

Zij constateert dat het huidige prijsbeleid te veel is afgestemd op tendenties en ontwikkelingen in de industrie, maar zich met betrekking tot de praktische controle op de prijsbeweging in het bijzonder richt op de handel, met name de detailhandel.

De werkgroep acht wijziging van dit beleid naar de zijde van het midden- en kleinbedrijf in de dienstensectoren wenselijk omdat, veelal in tegenstelling tot de industrie, het midden- en kleinbedrijf loonintensief is, weinig mogelijkheden heeft tot arbeidsbesparende investeringen en de kansen om allerwegen, via omzetvergroting, kostenstijgingen te blijven opvangen steeds kleiner worden.

Zij beveelt aan dat genoemde wijziging zal bestaan uit:

1. opheffing van het prijsbeleid ten aanzien van die sectoren en branches waar een effectieve concurrentie kan worden waargenomen (met name de levensmiddelenbranche)
2. versoepeling van het beleid voor de andere sectoren met hantering van de rentabiliteitsnorm
3. inbouw in het beleid van de dienstenverlening als apart element, zodanig dat het de ondernemer vrijstaat voor extra service zelfstandig een apart bedrag in rekening te brengen.

Dat laatste acht de werkgroep met name van belang, wil er ook in de toekomst sprake blijven van een goed gespreide en hoogwaardige verzorging van goederen en diensten. De prijs van een goed of dienst mag niet los worden gezien van kwaliteit en dienstbetoon en het zijn juist deze elementen waarop de consument sterk het accent gaat leggen.

Voorts pleit de werkgroep voor een spoedige (en daarna regelmatige) herziening van het goederenpakket dat als basis dient voor de berekening van het indexcijfer voor de kosten van levensonderhoud. Bij de publikatie van de indexcijfers dient te worden aangegeven welke veranderingen voor rekening van de overheid komen (in de ruimste zin) en welke wijzigingen van het bedrijfsleven stammen.

Tenslotte wijst de werkgroep op het gevaar dat de overheid loopt zich een vertekend en onvolledig beeld van het midden- en kleinbedrijf te scheppen door de toestand aldaar te veel te benaderen aan de hand van de criteria inkomens- en omzetgroei en vermogensontwikkeling en te weinig via criteria als het economisch resultaat en het voor een zelfstandig ondernemer in deze tijd redelijk te achten minimuminkomen, gegeven de risico's die hij loopt en de vaak extreem lange werktijden.

THIJS BOOY:

Het is stil op het Loo...

Thans ook verkrijgbaar als paperback ad f 7,90 bij de boekhandel.

Uitgeverij W. ten Have N.V.

Prof. Zijlstra een pessimist? Integendeel. „Ik heb alleen wel zorgen over de ontwikkeling van onze economie” zei de oud-minister in een vraaggesprek, dat u vindt op de pag. 6, 7, 8, 9 en 10.

Deze week

- Een vraaggesprek met prof. Zijlstra (pag. 6, 7, 8 en 9)
- Waarschuwing van dr. Holtrop (pag. 4)
- Actuele commentaren (pag. 3)
- Wettelijke regeling vakantie (pag. 10)
- Per auto naar de stembus (pag. 3)

Luister mee...

op maandag 30 mei a.s. (Tweede Pinksterdag) naar onze radio-uitzending. Spreker: de heer B. Roolvink, voorzitter van de A.R. Tweede Kamerfractie. De uitzending vindt plaats van 18.20 tot 18.30 uur via Hilversum II (NCRV).

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mev. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuypersstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:
Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 5,— per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij-Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:
f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

*** Generatie verschillen

Was het in de 19e eeuw nog zo dat in ons land de jongeren de volwassenen nabootsten tot in uiterlijkheden toe, onze tijd geeft een radicaal ander beeld. De snelle technische ontwikkeling met al zijn vernieuwingen geven het gevoel, dat alles wat nog is, bestemd is om meteen maar „afgeschreven” te worden. Slechts het nieuwste zo niet het allernieuwste schijnt alleen betekenis te hebben. Het gevolg daarvan is dat de jongeren zich zien en gezien worden als de inspirerende figuren die de richting van de ontwikkeling aangeven. Maar ook doet zich het facet voor dat de ouderen maar moeilijk die ontwikkeling kunnen bijbenen.

Wij zien dat met name in de kunst, duidelijk ook in de politiek en eveneens zij het in minder sterke mate, in de wetenschap.

Op zichzelf is dit geen verontrustend verschijnsel. Niet alleen omdat dit de eeuwen door in feite het geval is geweest! Met name omdat de Bijbel ons heel positief wijst op een doorgaande versnelde ontwikkeling tot op de Dag des Heren.

Dáárdoor wordt de spanning tussen de polen van het „oude” en het nieuwe, in elke tijd, bij elke generatie gedragen. Aan de ene kant de opdracht om de onmetelijke schat in aarden vaten te bewaren en over te dragen. Anderzijds de taak van het verkennen en die van het vernieuwen.

Wij zijn samen op weg.

*** Beider zaak

Noch de jongeren noch de ouderen kunnen wij op weg naar die toekomst daarbij missen. Beide groepen moeten daarbij staan voor hun zaak - die beider zaak is.

De ouderen moeten zich niet schamen voor hun oud zijn. De jongeren moeten met durf het avontuur aan. Hoe pijnlijk de confrontatie van ouderen en jongeren soms ook is, beide moeten weten dat ze samen op één weg zijn.

Daarbij zullen de ouderen in het bijzonder moeten bedenken dat het voor de jongeren niet zo gemakkelijk is in deze tijd. Er is geen eeuw aan te wijzen waarin zoveel generaties tegelijk aanwezig zijn, waarbij bovendien de ouderen tot op hoge leeftijd een rol blijven spelen in heel het leven. Onder die feitelijke omstandigheden is het te verstaan dat de jongeren zich extra moeite moeten getroosten om zich verstaanbaar te maken in het gezin, in de maatschappij, in de cultuur en in de politiek. En horen er niet terecht uitschietters bij in het zich verstaanbaar maken?

Daarom moeten in de A.R. partij ook de jongeren duidelijk meedenken, meepraten en meebeslissen als het gaat om de waarmaking of verwerkelijking in deze tijd van een evangelische politiek. Zonder dat de jongeren en de ouderen er daarbij van uitgaan dat zij uitsluitend voor zichzelf bezig zijn.

Het is hun beider zaak.

Abonnementsprijs

In verband met de steeds stijgende kosten van het weekblad (thans zijn de portokosten weer verhoogd van 1,3 tot 1,7 cent), heeft het Centraal Comité zich genoodzaakt gezien de abonnementsprijs te verhogen van f 8,- tot f 10,- per jaar, met ingang van 1 juli a.s. Dat betekent dat de abonnementsprijs voor het 2e halfjaar 1966 f 5,- zal bedragen in plaats van f 4,-. Een verhoging dus van f 1,-.

Wij verzoeken de girorekeninghouders daarom (in plaats van f 4,-) voor het 2e halfjaar f 5,- over te schrijven.

De girorekeninghouders, die ons machtigden per incasso-giro het abonnementsgeld af te schrijven van hun postgirorekening, zullen in de maand juli f 5,- op hun girorekening in mindering zien gebracht, in plaats van f 4,-.

Wij vertrouwen er gaarne op, dat de abonnees, die reeds het volledige abonnementsgeld van f 8,- voor het hele jaar 1966 hebben betaald, nog f 1,- als aanvulling op de postgirorekening 89673 van de A.R.-Partij-Stichting zullen overschrijven.

Op medewerking daartoe wordt gaarne gerekend. Wij danken u daarvoor ten zeerste.

De abonnees die gewend zijn per kas te betalen, krijgen voor het 2e halfjaar een kwitantie aangeboden voor f 5,-, in plaats van f 4,-; deze abonnees betalen bovendien nog f 0,75 incassokosten. Dringend verzoeken wij deze abonnees daarom zo mogelijk per giro te betalen, hetgeen voor de abonnees geldbesparing betekent en voor ons een verlichting van de administratie. Zoudt u hieraan uw medewerking willen geven? Hartelijk dank daarvoor.

Adm. Ned. Gedachten

Per auto naar de stembus

Woensdag 1 juni a.s. vinden de verkiezingen voor de gemeenteraden plaats. Wij doen een dringend beroep op u om allen naar de stembus te gaan. Op eigen gelegenheid of door zich er per auto te doen brengen.

Hier ligt nog een belangrijke taak voor elke kiesvereniging. Laten de besturen er voor zorgen, dat deze zaak plaatselijk perfect geregeld is.

Het is prettig, wanneer alle leden het bestuur van hun kiesvereniging hierbij behulpzaam zijn door:

a. de aandacht te vestigen op personen van wie zij weten of vermoeden dat die zich niet op eigen gelegenheid ter stembus kunnen begeven (b.v. gehandicapten, bejaarden, zieken, e.d.) en

b. voorzover zij een auto hebben hun diensten beschikbaar te stellen.

In vele plaatsen is het halen en brengen van deze kiezers van hun huis naar het stemlokaal en terug reeds geregeld, of is men daarmee druk bezig. Er is nog tijd om deze zaak overal in orde te brengen.

De stemmen van hen, die zich niet op eigen gelegenheid naar de stembus kunnen begeven, mogen niet verloren gaan.

Het is prettig wanneer de kiesvereniging zelf deze dienst aanbiedt aan hen, voor wie dit een uitkomst zou zijn.

Overigens moeten zij, voor wie dit vervoer per auto nodig is, zich vrijmoedig tot het bestuur van hun kiesvereniging wenden met het verzoek deze dienst te verlenen. Het gaat immers om een belangrijke zaak. Het gaat om elke stem. Laat er niet één verloren gaan.

HET ZWAARSTE KOMT NOG

DE Regering is tot de overtuiging gekomen, dat zij terecht is gewaarschuwd. Lang heeft het geduurd, voordat de overtuiging sterk werd, dat inderdaad de waarschuwingen op haar plaats waren. Toen prof. Zijlstra in de Eerste Kamer minister Vondeling de ernst van de situatie voorhield, verwierp niet alleen de minister dit „pessimisme”, maar schreven ook niet weinigen in den lande over een professor met een zwarte bril op. Toen de heer Roolvink op een partijconvent héél zijn rede liet cirkelen om het inflatiegevaar, vonden sommigen dat maar half aanvaardbaar, en vroegen om meer visie en meer genuanceerdheid en meer besef van wat de moderne tijd vraagt.

Maar nu is het zo ver. Het mes moet er in.

De Regering heeft het ook begrepen. En de overgrote meerderheid van de volksvertegenwoordiging is het er mee eens.

VOOR de Regering betekent dit in bepaald opzicht een verlichting. Zij zal de begroting van 1967, die blijf moet geven van een ijverig gehanteerd snoeimes, nu beter kunnen presenteren.

Maar aan de andere kant is de taak van de Regering in de komende maanden uitzonderlijk zwaar. Het zwaarste komt nog.

Het is technisch en bestuurlijk niet zo heel moeilijk, een loonstop af te kondigen. Het is ook niet zo moeilijk, bepaalde maatregelen drie maanden op te schorten. Maar het is wel moeilijk, om een begroting op te stellen, die over de gehele linie op overtuigende wijze duidelijk maakt, dat het de Regering ernst is, om allereerst in eigen huishouding de tering naar de nering te zetten.

Als de Tweede Kamer nu haar vertrouwen aan de Regering geeft, kan en mag dat niet anders zijn dan een voor-schot.

Want ook de Kamer weet, dat het voornaamste nog moet komen. Het is niet billijk, de Regering te verwijten,

GEEF EEN BIJBELS DAGBOEK

Ds. H. Giesen - VIJF MINUTEN
Een sprankelend dagboek.
11e druk. Geb. f 8,50.

Ds. H. Giesen - EEN OGENBLIK
Recht op de man af.
2e druk. Geb. f 8,90

ONDERWEG, Dagboek voor mensen in den vreemde. Geb. f 9,90.

Verkrijgbaar in de boekhandel.

BOEKENCENTRUM N.V.
's-GRAVENHAGE

Visser
Electrotechniek N.V.

Breestraat 128 - BEVERWIJK
Telefoon (02510) 25244

GEVESTIGD SINDS 1919

dat haar plannen betreffende de eigen begrotingen nog zo vaag zijn in de nota. Want twee dagen nadat het kabinet de grote beslissingen heeft genomen, is het nog niet mogelijk gedetailleerd en concreet te vertellen, wat er departement voor departement zal gebeuren. Daar moet nu hard aan worden gewerkt. En elke minister persoonlijk en het kabinet als geheel heeft hier een bijzonder zware verantwoordelijkheid.

HIER moet evenwel iets aan worden toegevoegd. Die zware verantwoordelijkheid is er ook voor het parlement. Ook de begrotingswetten komen tot

stand in gemeen overleg met de Staten-Generaal.

De Tweede Kamer zal nu haar rare hebbelijkheid voor ditmaal helemaal moeten afzweren, dat bij de algemene financiële beschouwingen niets wordt gedaan dan met ijver pleiten voor een verantwoord financieel beleid en bij de afzonderlijke begrotingshoofdstukken bij de Regering gesoebat om méér geld uit de staatskas voor duizend en een mooie dingen.

Waarbij in de laatste tijd een nieuwe uitvinding was gekomen: „het is maar in de orde van grootte van 10 miljoen en wat maakt dat uit op een begroting van zoveel miljarden...”

Vroeger is de macht en de politieke invloed van de Staten-Generaal gegroeid, ook in ons land, doordat zij de koorden van de beurs hielden.

In de laatste jaren hield de minister van financiën de koorden van de beurs en gingen eerst zijn ambtgenoten er aan trekken en daarna verschillende dames en heren in de Staten-Generaal.

De Staten-Generaal krijgen nu een kans te bewijzen, dat zij minstens zoveel inzicht en karakter hebben als de Regering in haar nota toont. A.

De Tijd
27 april 1966

„IK GELOOF NIET DAT WE HET DROOG HOUDEN”

Zie ons artikel op pag. 4 over het jaarverslag van de Nederlandse Bank.

Niet zonder zorgen

zegt president van Nederlandse Bank

DR. Holtrop doet geen concrete keuze als het gaat om de meest juiste oplossing. Hij ontleedt in zijn jaarverslag 1965 de achter ons liggende situatie en beoordeelt deze. Meer niet. Men mag misschien betreuren dat de president in concreto geen keuze doet — het kan niet anders. Hij is als president van de Nederlandse Bank (waarin de overheid grootaandeelhouder is) een volkomen onafhankelijke autoriteit op het financieel-economisch terrein.

Terwille van deze onafhankelijkheid moet het juist worden genoemd dat hij zich onthoudt van openbare politieke beleidsadviezen.

Daarmee wint zijn ontleding over het gehele terrein aan waarde.

Triest

Het is een trieste constatering: de waardevermindering van de gulden belooft momenteel 4 à 5 procent per jaar. Dit betekent dat over een jaar of vijftien de Nederlandse gulden met meer dan de helft is verminderd!

Ook al zou deze koopkrachtvermindering gepaard gaan met een even zo grote stijging van alle lonen en winsten, dan nog blijft er schade over! Niet alleen voor hen die leven uit andere middelen dan lonen en winsten, maar de economie van Nederland zal verschromelen.

Impulsen (injecties) — die de economie voortstuwen — en dat is noodzakelijk voor ons eigen behoud — blijven afwezig en zo deze aanwezig zouden zijn, zullen deze geen voldoende overtuigingskracht bezitten. Immers: zal het wel helpen — vraagt men zich dan af. De twijfel komt dan op. De wrevel neemt toe over de voortdurende inflatie — constateert dr. Holtrop. En hij acht dit terecht. Het mag niet zo zijn dat de verantwoordelijke instanties zich bij dit verschijnsel neerleggen. Het is zelfs nog onvoldoende als de overheden ten aanzien van bepaalde groepen in ons land de inflatiegevolgen opvangen. De — ook volgens dr. Holtrop — onmiskenbare groei van de welvaart gaat thans gepaard met een willekeurige benadeling van bepaalde bevolkingsgroepen ten gunste van anderen.

De rechtvaardigheid komt in het gedrang — zo mag men dr. Holtrop's mededeling vertalen.

Zondebok

De president wijst geen afzonderlijke zondebok aan. Naar onze overtuiging op goede gronden. Er zijn een viertal factoren die de inflatie bepalen. Deze factoren bestaan weliswaar op zichzelf, maar ze kunnen onmogelijk los van elkaar worden gezien. De een beïnvloedt de anderen... omgekeerd.

De door de wet aangewezen hoeder van de waardevastheid van de munt — i.c. de Nederlandse Bank — noemt vier van zulke oorzaken. De overheidsbestedingen, de loonpolitiek van de vakbonden, het monetaire beleid om de gulden gezond te houden en de buitenlandse inflatie.

N.V. Houthandel
v.h. J. Tulp & Zonen
E D E
HOUT - TRIPLEX - BOARD
ETERNITPRODUKTEN

Hoewel het jaarverslag van de Nederlandse Bank al een aantal weken oud is, menen wij toch goed te doen alsnog enige kanttekeningen bij dit belangrijke stuk te maken.

De opvattingen van de president van de Nederlandse Bank zijn altijd van bijzondere betekenis bij de beoordeling van onze sociaal-economische toestand. En dit temeer nu de discussie volop aan de gang is over de maatregelen van onze regering om „bij te sturen“.

gelegenheid en een verzwakking van de economische groei te zien zijn geweest.

Wat hij in feite de overheid wel verwijt is dat zij de sprong te groot heeft doen zijn. Het verschil tussen de grens van 5% (vergeleken bij de groei van het nationaal inkomen volledig verantwoord) en het resultaat van 17% (de feitelijke stijging van de rijksuitgaven) is niet meer een verantwoord verschil.

Te minder omdat de verhoging van de belastingdruk te gering was om compensatie te bieden.

Ook in deze sector moet worden geconstateerd dat de meest wenselijke stijging van de loonkosten niet is gebleven binnen de gemiddelde stijging van de arbeidsproductiviteit. De loonkosten per werknemer stegen met 11 procent, de produktie per werknemer slechts met 4 procent.

Ook hier de vraag: was het mogelijk en redelijk geweest de loonstijging te beperken tot de 4 procent.

En alweer wordt hier geen afzonderlijke zondebok aangewezen. Afgezien van het feit dat zo iets in feite onmogelijk zou zijn geweest is het ook onbillijk. Het bewust voorkomen van looninflatie zou in deze situatie de oorzaak zijn geworden van winstinflatie en daarmee de zwarte loonvorming nieuwe impulsen hebben gegeven.

Monetair

Er was in 1965 evenzeer sprake van een monetaire inflatie. Er werd n.l. een „te veel“ aan krediet verbruikt in de particuliere sector. Evenmin slaagde de overheid er in „neutraal te financieren“. Dat wil zeggen: de rijksbetalingsverplichtingen te voldoen uit eigen ontvangsten. Het rijk heeft voor 400 miljoen gulden een beroep moeten doen op de geldmarktmiddelen terwijl de binnenlandse liquiditeits schepping ruim 600 miljoen hoger werd dan redelijkerwijze is verantwoord.

Geen vast patroon

Het verslag van de president spreekt van duidelijke zorg. Een vast patroon van een enige oplossing kan hij niet geven. Daartoe mist de president de bevoegdheid. Hij is niet de man van het politieke beleid.

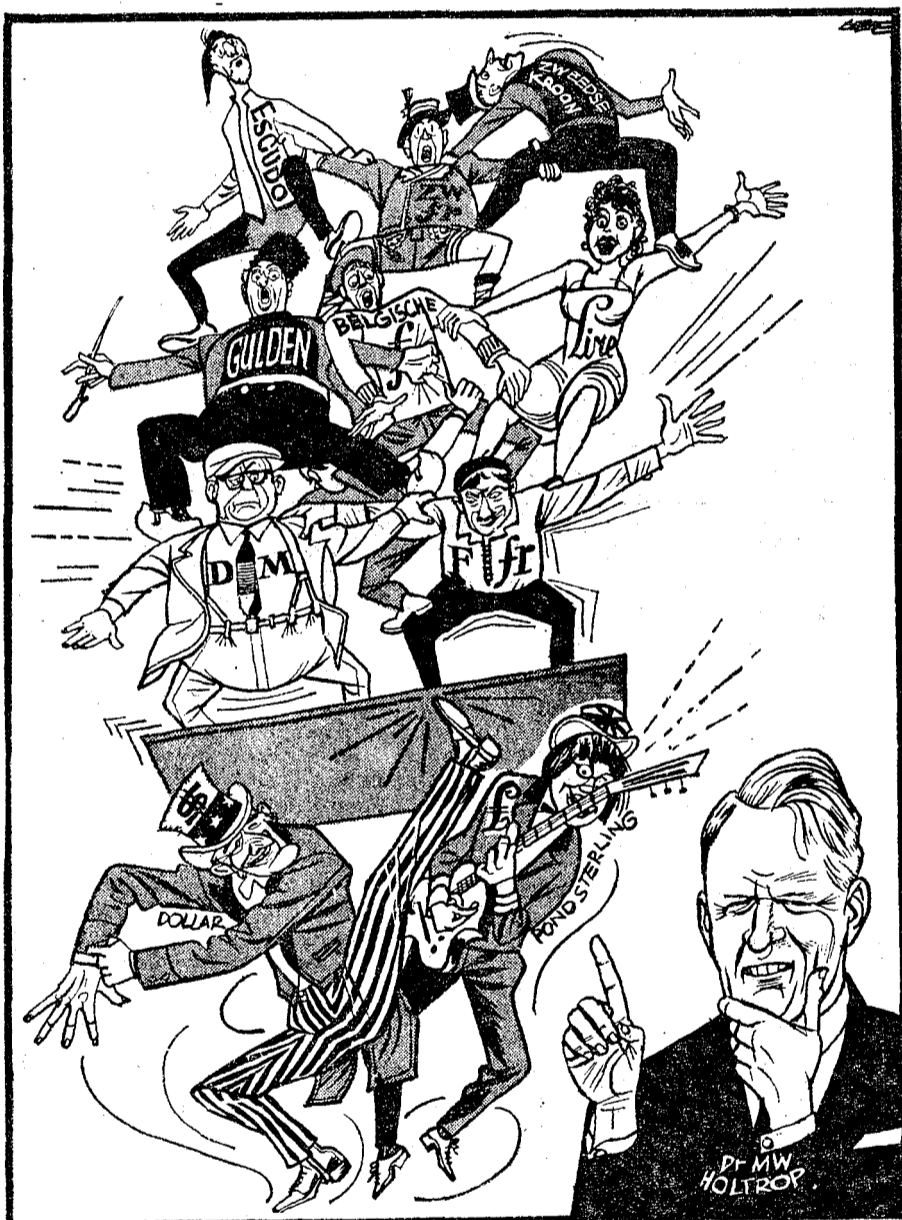
Maar een aantal wegen wijst hij wel. Doorlopend wijst hij er n.l. op, dat men de normen die men voor de diverse facetten van het beleid moet proberen vast te stellen, ook moet handhaven. Althans niet in zo grote mate, als in 1965 het geval is geweest deze behoort te overschrijden.

Dat beleid 1965 komt beslist niet helemaal voor rekening van het huidige kabinet. Dat is bij de openbare behandeling van de begroting 1966 wel gebleken.

Het zal er niet gemakkelijker op worden — indien moet worden aangenomen dat 1966 de lijn 1965 in versterkte mate zou voortzetten.

Hier ligt een grote taak, niet alleen voor de overheid, maar evengoed voor de sociale partners in het maatschappelijk overleg. En het belastingbetalend publiek zal op een eigen wijze hierin betrokken moeten worden. Volledige werkgelegenheid naast een sterke economische groei maakt deze taak de moeite waard.

Een ieder zal zijn eigen steentje moeten bijdragen. K.

Denk om 't evenwicht

(Uit de Zakenwereld)

Vast staat dat de factor monetair beleid, niet van zo grote importantie is. Het wapenarsenaal met betrekking tot dit punt is nu eenmaal maar gering. Het gaat hierbij om een betuuging van een te grote kredietverlening.

Overheidsbesteding

De overheidsbestedingen, met name de salarisverhogende en de uitgaven voor de woningbouw naast de gevoerde A.O.W./A.W.W. politiek en de daarmee verbonden looncompensaties hebben in 1965 belangrijk bijgedragen tot een bestedingsinflatie.

Met deze constatering, schuift hij de overheid niet in de schoenen dat door een vermindering van deze uitgaven de overbesteding zou zijn voorkomen!

Als de overheid een zodanige vermindering had gerealiseerd, zouden daarvan onherroepelijk de kwalijke gevolgen in de vorm van verminderde werk-

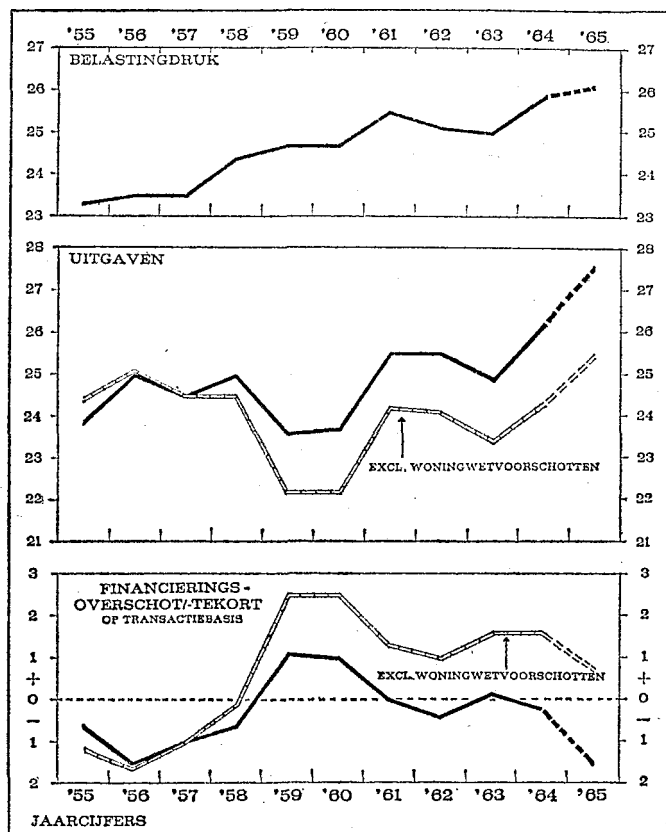
Loonpolitiek

Ook de loonpolitiek neemt de president onder de loupe. Naast anderen heft nu ook dr. Holtrop de waarschuwend vinger op over de meerjarige C.A.O.'s. Voor drie jaar is daarbij een loonsverhoging vastgeprikt, boven een mogelijkheid van compensatie voor de stijging van kosten van levensonderhoud tot 2 procent per jaar. Dr. Veldkamp, de minister van Sociale Zaken achtte dit soort contracten acceptabel omdat dit de loonontwikkeling in wat rustiger banen zou leiden. De president van de Nederlandse Bank is minder optimistisch.

Zulke contracten — zeker als de productiviteit terug loopt beneden de 4,5 procent van nu — krijgen een zelfstandige kostenverhogende werking. Met het gevolg dat er sprake zal zijn van een aantasting der winstmarges, de afzetmogelijkheden voornamelijk naar het buitenland en ten slotte van een ondermijning van de werkgelegenheid.

RIV KOGELLAGERS
VAN DER SPEK
Wolphaartsbocht 214
ROTTERDAM
Telefoon 27 97 55

GRAFIEK 17 — BELASTINGDRUK EN
UITGAVEN VAN HET RIJK
IN PROCENTEN VAN HET NATIONALE INKOMEN

TOELICHTING:

De belastingdruk betreft het totaal van de baten der door het Rijk, mede ten behoeve van de lagere overheid, geïnde belastingen, exclusief de tot en met 1956 opgelegde vereveningsheffing, die hier tot de inkomsten anders dan uit belastingen is gerekend. De door gemeenten en waterschappen zelfstandig geïnde belastingen, die buiten dit kader vallen, bedragen jaarlijks ongeveer 0,4% van het netto nationale inkomen tegen marktprijzen. De uitgaven van het Rijk omvatten de aan de lagere overheid doorgegeven belastingbaten. De uitgaven zijn gesaldeerd met de inkomsten anders dan uit belastingen, waaronder de ontvangsten der voornoemde vereveningsheffing. De netto verstrekking van voorschotten ter financiering van de woningwetbouw is afzonderlijk aangegeven. Buiten beschouwing zijn gelaten uitgaven en inkomsten uit hoofde van bijzondere transacties met (staats)bedrijven.

De gegevens zijn ontleend aan opgaven van het Centraal Bureau voor de Statistiek; die voor 1965 berusten op voorlopige ramingen.

(Overgenomen uit het jaarverslag van de Nederlandsche Bank)

♦ **Alles één pot nat?**

U kent die uitdrukking natuurlijk dat het allemaal één pot nat is. Die uitdrukking waarmee we bedoelen dat het er allemaal niets toe doet, dat het hetzelfde is of je van de hond dan wel van de kater gebeten wordt. Dat zeggen sommigen ook van de politieke partijen. Die politieke partijen, althans de vijf of zes grote, hebben allemaal hetzelfde program.

Och en als ik geloof dat het toch allemaal een pot nat is, waar zal ik me dan bij de gemeenteraadsverkiezingen druk om maken? Wat doet het er dan toe op welke lijst, op welke partij ik stem?

Ja, zo denken sommigen. Erger zo doen sommigen ook. Maak maar een hokje rood. Stop dat stembiljet desnoods blanco in de bus. Betekent allemaal niets. Is dat zo? Maakt het niets uit op welke partij ik stem?

Ik geloof dat niet. Vele jaren ervaring als raadslid hebben duidelijk onderstreept dat het helemaal niet één pot nat is.

Maar ieder die nadenkt kan dat zelf ook weten.

Heeft het bij u enige zin om te stemmen op een partij, waarvan men zeker weet dat ze toch geen zetel krijgt in de raad? Dan gooit men zijn stem toch weg? Dan oefent men immers geen enkele invloed uit?

Heeft het zin op een partij te stemmen die misschien wel in de raad komt, maar niet van plan is mee verantwoordelijkheid te dragen? Er moet in de gemeenteraad niet alleen gekritiseerd worden, er moet ook bestuurd worden. Heeft het zin zijn stem uit te brengen op de P.S.P. bijv? Men zegt dat sommigen uit onze kring dat doen. Heeft dat zin speciaal bij raadsverkiezingen? Noch Vietnam, noch de atoombom, noch welke manier van oorlogvoeren ook komt ooit in de gemeenteraad ter sprake.

Het is helemaal niet onverschillig op welke partij men zijn stem uitbrengt. Voor niemand. Zeker voor een Christen niet.

Waar het vandaag in de samenleving, en dus ook in de politiek, om gaat is om het bewaren, beter nog, om het bevorderen van de harmonie. Het gaat om mezelf en het gaat om mijn naaste.

Het gaat om werkgelegenheid en om woningen.

Het gaat om recreatie en om de mogelijkheid van goed onderwijs.

Het gaat bovenal om de vrijheid om als mens te kunnen leven, te kunnen werken en te kunnen ontspannen.

Daar gaat het in de gemeentepolitiek om. Daar wil de anti-revolutionaire partij naar streven. Heel duidelijk naar streven, omdat die partij dat ziet als de opdracht uit het Evangelie. Het Evangelie dat spreekt van de harmonie waarin de naaste en ikzelf als mens in vrijheid en in verantwoordelijkheid voor God en voor elkaar kunnen leven.

Van dat vaste uitgangspunt uit pleit de de a.r. partij voor goede woningbouw. Daarmee bedoelt ze goede en betaalbare woningen, maar nadrukkelijk ook ruimere woningen voor onze gezinnen, zodat het gezin inderdaad in vrijheid zich kan ontplooiën. Daarnaast ook woningen voor bejaarden en voor de ongehuwde zelfstandigen. Omdat de a.r. partij streeft naar een zo groot mogelijke harmonie pleit zij voor recreatie. Niet alleen in de vorm van grote recreatiegebieden, dat ook, maar voorts voor de aanleg van speelplaatsen voor de kinderen vlak bij de woningen, voor sportvelden en sportterreinen, zwembaden enz.

Ze pleit voor goed water en voor bestrijding van luchtverontreiniging. Voor goede onderwijsmogelijkheden en allerlei andere voorzieningen. Want al deze dingen houden verband met die harmonische samenleving. Met de vrijheid en de verantwoordelijkheid van de burger.

Daarom komt de a.r. partij ook met kracht op voor de vrije organisaties, voor het steunen en stimuleren van allerlei activiteiten uit de burgerij. Wat uit de samenleving zelf opkomt moet de overheid niet willen doen.

Daarom wil de a.r. partij het leven van de burgerij ook zo weinig mogelijk reglementeren. Natuurlijk moeten er regels zijn en verordeningen. Maar ze moeten dienen om de vrijheid en de verantwoordelijkheid van de burger te beschermen. Het mag geen keurslijf worden van gebod op gebod en regel op regel. Als de vrijheid en de verantwoordelijkheid van de burger beschermd moet worden, dan dient ook het gezag geëerbiedigd te worden. Dan moet de overheid zorgen dat de orde wordt gehandhaafd. Ook op de straat.

En om tenslotte nog één ding te noemen. Als wij streven willen naar een harmonische samenleving, waarin de mens als mens in vrijheid en verantwoordelijkheid kan leven, dan zullen we daar de nodige geldmiddelen voor moeten opbrengen. Zijn de geldmiddelen, om welke reden dan ook, schaars dan zullen wij ze zo goed mogelijk moeten besteden. Dan is het voor de christelijke politiek geen vraag wat voorrang moet hebben: woningbouw, veilige verkeersvoorzieningen, goed onderwijs, goede sociale voorzieningen dan wel allerlei subsidies of uitgaven voor toneel, ballet, semi-beroepsvoetbal ed. Stemmen is kiezen. Wie op de a.r. lijst stemt, kiest voor een politiek die voor alle burgers, voor jong en oud, streeft naar zodanige voorzieningen, dat de samenleving zich harmonisch kan ontplooiën. Een samenleving waarin men zijn verantwoordelijkheid jegens God en de naaste in vrijheid kan beleven.

**ADRESSEN VOOR
HANDEL EN INDUSTRIE**

HOLWERDA-ZONEN
DOKKUM - DRACHTEN - ROTTERDAM
Alle transporten Binnen- en Buitenland
Speciaal verhuizingen - Meubeltransporten

Den Haag en omstreken

Sigarenhandel MATADOR
L. KORPEL
Mauritskade 71. Tel. 180234, b.g.g. 607673
Postrekening 37 70 73

Levert alle rokersartikelen
waarheen u maar wenst.

LAK- EN VERFINDUSTRIE
v/b P. WERRE & CO.
Alles op vertgebied
Veenkade 49-50 - DEN HAAG - Tel. 633923 (3 lijnen)

**Abonneert u op
Nederlandse Gedachten**

UTRECHT

**timmer-, metsel-
en loodgietersbedrijf**

Yperlaan sanitair-installatiebedrijf
erkend gas- en waterfitter

Muntstraat 8 bis / Utrecht / Tel. 12610

Snelle persen en
vakkundig personeel
staan klaar om uw drukwerk
vlot en goed gereed te maken

periodieken
boeken en
handeldrukwerk

DRUKKERIJ LIBERTAS N.V.
drift 13 / tel. 030 - 11811 / utrecht

T. DE VRIES stucadoorsbedrijf

KEUCHENIUSSTRAAT 23 - UTRECHT

Voor al uw voorkomend

stucadoorswerk

Telefoon 030 - 41602

UW INTERIEUR

SMAAKVOL EN GEZELLIG INGERICHT
EN TOCH NIET DUUR!

FIRMA W. VAN TELLINGEN

SLOTLAAN 135-137 - ZEIST - TELEF. 12486

MEER DAN 98.000 INWONERS
VAN UTRECHT SPAREN BIJ DE

Nutsspaarbank

HOOFDKANTOOR:
Oudkerkhof 45 - tel. 16555
9 BIJKANTOREN in
verschillende stadswijken

U ook al?

rente 3¼ procent

Op termijn spaarboekjes rente 4¼ en
4½ procent

Recht niet weggooiden

J. ZIJLSTRA

en gesprek W. in 't Veld

voor de produktiviteit. Ik kon me niets anders voorstellen. Ik ben naar Den Haag gegaan, naar de Kneuterdijk, waar Donker zijn kamer had.

Hij zei tegen mij: "Ik kan er heel kort over zijn, de formatie-pogingen hebben nu al heel lang geduurd, de K.V.P. wil niet zonder deelneming van de A.R.P. deze keer en de A.R.P. heeft bij monde van de heer Schouten gezegd: wij doen alleen mee als we een belangrijke post krijgen in de financieel-economische sector". Daar zijn er drie zoals u weet. Financiën, Economische Zaken en Sociale Zaken."

Donker zei verder: "Sociale Zaken, dat wordt de heer Suurhof en Financiën dat wordt de P.v.d.A." Men wilde toen al de heer Hofstra hebben maar dat werd (om mij duistere redenen) geveet, toen is de heer Van de Kieft gekomen.

Hij zei: "Het is duidelijk, het slaagt nu alleen als wij een A.R.-minister van Economische Zaken kunnen vinden en ik had gedacht dat u dat maar moest worden." (Daar zat Vorrink achter, heb ik later gehoord). Ik antwoordde dat ik het niet deed: "Ik ben sinds kort hoogleraar, we hebben een jonge faculteit en ik kan er niet gemist worden. Ik doe het niet."

Toen zei Donker: "Kijk eens, ik bedoel het nu niet zo cru als ik het zeg, maar met die praatjes heb ik eigenlijk niets te maken. Er moet een kabinet komen en als u ja zegt, dan is het er en als u nee zegt dan weet ik echt niet hoe we er uit moeten komen. Het spijt mij voor u maar zo is het".

Ik was nogal onder de indruk; ik was nogal jong toen...

..... U was toen 32 jaar?

Prof. Z.: 33 en ik had dat nooit eerder meegemaakt. Ik zei tegen de heer Donker dat ik het in ieder geval niet buiten de heer Schouten om wilde doen en dat ik eerst overleg wilde plegen met de faculteit. Tijd gaf Donker me amper: "Het moet nu snel".

Ik probeerde: "De heer Schouten is met vakantie en ik weet niet waar hij is".

Donker: "Ik weet precies waar hij is en ik zal er voor zorgen dat u hem aan de telefoon krijgt".

De heer Schouten was in een pensionnetje in Oosterbeek of Velp. Ik kreeg hem aan de telefoon en deed mijn verhaal. Ik zei: Als u het mij afraadt dan zijn wij heel gauw klaar, dan zeg ik tegen de heer Donker dat het gebeurd is".

Maar dat zei Schouten niet! Hij zei dat hij het wel op prijs zou stellen om er met mij over te praten. Dat moest dus: Wat ik nu vertel, speelde zich af tegen het einde van ochtend.

Ik ben op de trein gestapt en heb in Arnhem een taxi genomen. Toen ik aankwam zaten de heren Schouten en Terpstra (de oud-minister van Onderwijs) buiten in het zonnetje onder een parasol.

Ik zei tegen Schouten: "Als u mij negatief adviseert, dan is het afgelopen, want ik heb er geen zin in en kan niet weg van de faculteit, ik voel mij met hart en ziel aan de wetenschap verbonden".

Je kon zien dat Schouten overvallen was. Ik weet n.l. niet of hij bij het stellen van deze eis (een portefeuille in de financieel-economische sfeer) werkelijk ernstig rekening had gehouden met de mogelijkheid dat die vervuld zou worden.

Hij was er in elk geval niet op voorbereid.

Vraag: Hij wist toch wel dat mr. Algera voor Verkeer en Waterstaat was gevraagd?

Prof. Z.: Ja, dat wist hij, maar dit niet. Althans toen ik hem opbelde niet. Het duurde allemaal vrij lang daar. Terpstra zei meteen dat ik het moest doen en dat ik niet mocht weigeren. Schouten was wat voorzigtiger: "enerzijds-anderzijds, dan krijg je hiermee te maken en kom je daar voor te staan". Het einde van het gesprek was: "Ik kan het u niet afraden". Dit is duidelijk: het is niet buiten Schouten om gegaan. Ik heb zelfs

Tot 1963 een jarenlang vertrouwd beeld: Prof. Zijlstra als minister van Financiën. Bovenstaande foto werd genomen op „de derde dinsdag in september” — Prinsjesdag — Naast hem zijn echtgenote.

zeer geaarzeld of ik het met deze formule wel kon doen. Thuisgekomen heb ik de zaken grondig besproken, Bruins Slot en prof. Okma hebben het mij heel sterk aangeraden. Kortom: de faculteit vond het heel onplezierig, ik ook, maar ik heb mij laten overtuigen dat het moest. Mede omdat de formatie al zo lang geduurd had.

Vraag: "Lag" u toen niet heel goed bij de P.v.d.A. door uw publikaties in begin 1952 in "Economisch-statistische berichten", geluiden die kenmerkend de socialisten goed in de oren klonken.

Prof. Z.: Ja, een drietal artikelen over "De weg naar vrijheid". Vorrink heeft tegen Donker gezegd: Zijlstra heeft tot dusver de scherpste kritiek geleverd op dit plan, maar het is fair en het is open. Dat was de formulering die mij overgebracht is.

Vraag: Maar stonden er in die artikelen geen zaken, waardoor u voor de P.v.d.A. aanvaardbaar was? Ik herinner mij n.l. heel goed, dat er toen in die trant over gesproken werd.

Prof. Z.: Ik heb altijd dicht bij de conceptie van de geleide economie gestaan. Die is nu in onze kring algemeen aanvaard maar toen...? Schouten wilde het woord niet horen! Die algemene instelling dat je met planning moet werken en dat je moet inzien dat de Overheid niet tijdelijk maar blijvend een wezenlijke functie in het economische leven heeft, was toen helemaal niet geaccepteerd.

Maar op het punt, waarover ik nu met minister Den Uyl in discussie ben geweest, de kwestie van de Staatsdeelneming, heb ik precies hetzelfde standpunt verdedigd als toen. Hij ook trouwens. En hij heeft aan het betreffende hoofdstuk in de Weg naar Vrijheid in belangrijke mate meegewerkt! Ja, die artikelen schijnen een rol gespeeld te hebben.

Vraag: Ik herinner mij van een bestoten vergadering van de partij in Den Haag, ik meen in 1953, dat u daar als spreker nogal kritiek had op het economisch beleid Colijn.

Prof. Z.: Met de wijsheid waarover wij nu beschikken moeten we zeggen dat hij het verkeerd gezien heeft.

Vraag: Maar had Colijn dan niet de New Deal politiek van Roosevelt als voorbeeld voor zijn beleid kunnen nemen?

Prof. Z.: Ik moet natuurlijk wel zeggen, de mening van Colijn was de algemeen heersende mening in die tijd. Alleen het Plan van de Arbeid was in Nederland de eerste systematische aanpak in een andere richting, namelijk dat je niet de depressie bestrijden moet door nog meer depressie te maken maar door die systematisch te compenseren; overigens met alle moeilijkheden die daar voor Nederland inzaten, want je kunt niet alles wat in het buitenland wegvault in het binnenland compenseren. We wisten ook van de New Deal van Roosevelt. Hij begon ook nog maar net met die politiek. De resultaten kende men ook nog niet voldoende.

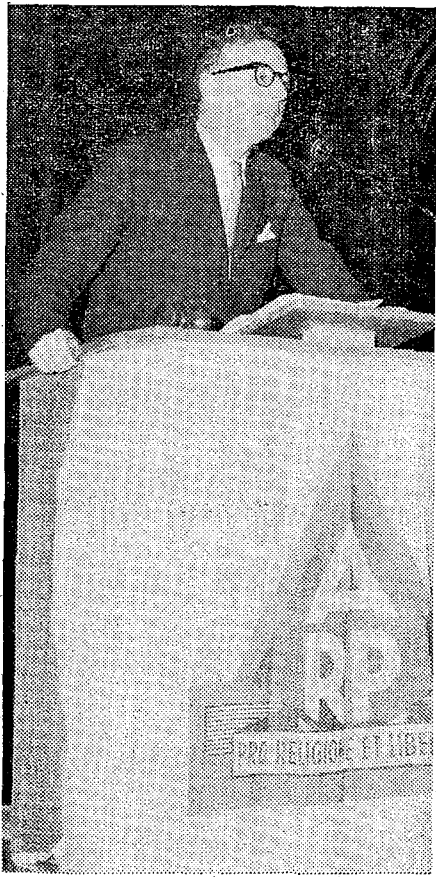
Vraag: Maar hebt u niet de indruk dat Colijn te lang heeft vastgehouden aan de waardevastheid van de gulden?

Prof. Z.: Dat hangt er mee samen. Colijn had beter in 1931 de gulden tegelijk met Engeland kunnen laten devalueren en hij had ook nog meer aan openbare werken kunnen doen, dan hij gedaan heeft. Waarbij gezegd moet worden dat men in Nederland voor de begrippen van die tijd heel omvangrijke openbare werken heeft uitgevoerd. De Zuiderzeewerken, de inpoldering en het begin van het moderne wegennet. Dat waren voor die tijd omvangrijke werken.

Maar in de bouwvakken b.v. was een afschuwelijke werkloosheid en hij had natuurlijk een stuk krotopruiming kunnen beginnen. Maar dat zeggen we met de wijsheid die we nu bezitten. Ik heb altijd tegen de mensen gezegd, die de neiging hadden om Colijn toen sterk te verdedigen: je moet die ballast niet mee laten sjouwen door de partij, want het is onnodige ballast. Dr. Colijn heeft genoeg dingen gedaan waardoor je hem nog altijd een goede plaats kunt geven in de rij der vaders, zal ik maar zeggen. Maar je hoeft niet mee te slepen de fouten die hij gemaakt heeft. Waarom zou je die nu nog trachten goed te praten; dat moet je niet doen, het is helemaal niet nodig en het wekt alleen maar weerstanden en het werkt voor onze image verkeerd.

Vraag: Want de partij heeft, dacht ik, nog ergens last van de fouten van Colijn.

• Vervolg op pag. 8

... wij zijn een beginselpartij, waarvan het beginsel heel duidelijk is. Daarbij zal men bij ons altijd terug vinden als een heel belangrijk punt, de zorg voor de zwakken in de samenleving...

gelijk ingeschakeld wordt bij de werkzaamheden op de Noordzee.

Interviewer: Misschien is het goed dat nog eens uitdrukkelijk te vermelden.

Prof. Z.: Dat is het risico dat je loopt als Kamerlid. Je moet om die reden ook altijd voorzichtig zijn dat je niet dingen ter sprake brengt waar je belangen bij kunt hebben.

Vraag: Wilt u nog eens vertellen hoe u in de grote politiek gekomen bent. Bent u in 1952 buiten dr. Schouten om gevraagd voor de portefeuille van Economische Zaken?

Prof. Z.: Niet buiten Schouten om. Dat verhaal kan ik u precies vertellen, want dat weet ik nog als de dag van gisteren.

Ik was lid van de kiesvereniging Amsterdam-Zuid, ik sprak wel eens voor mijn eigen kiesvereniging en een enkele keer in het land, maar verder had ik toentertijd niets te maken met de grote politiek.

Juli 1952 werd ik opgebeld, of liever mijn vrouw, want ik was op de faculteit aan het werk, door een jufvrouw uit Den Haag, de secretaresse van mr. Donker, de kabinetsformateur met het verzoek direct naar Den Haag te komen. Nu begreep ik wel dat de heer Donker mij niet zou vragen ergens administrateur op een ministerie te worden; ik dacht dat het om een tweede ministerschap ging op Economische Zaken (een minister zonder portefeuille) b.v.

Alk Ne-
K.
uets te
Stibouw
met het
staan uit
Wij is de
om een
trijaken
n vijgen
digoren.
nmaat-
aken er
ijfstak-
open aan
en, het
reborn
sur naar
varting
ter heb-
vaags me
ik meen
at leven
waked.
et veel
n. erga-
erf het
s te be-
n temid-
derder-
omle mi-
it ince-
vandre
mit
aall wel
ew
r ik nog
oe met
bet die
n lange
ont
r die niet
erspro-
otomi-
zgret, de
ita beoogt
gien. Dit
ekke olie-
n Uyl
deler de
slijk is
elf Niet
de Ge-
rd moet
den deel
n wat van
is bij ter
heb ik
hij elaten,
r doen
te be-
ie be-
l rd in-
nien al
rd met
kriti-
en band:
woenen".
nmer-
ab geen
hij nsen
hij olie-
ik wat
sprake
dat ik
rdel het
rijel mo-

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Duidelijk en eenvoudig

De uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen hebben de lijn van de statenverkiezingen doorgetrokken. Een versterkte groei van de Boerenpartij, aanwas bij uiterst links (ditmaal de C.P.N.) en nog verdere teruggang bij de P.v.d.A.

Velen dachten, dat de kiezers zich nu niet in hoofdzaak zouden laten leiden door landelijke politieke overwegingen. De uitslag leert ons, dat dit wel het geval is. De specifieke gemeentelijke politiek heeft in veel gevallen geen rol gespeeld. De Boerenpartij heeft niet eens een gemeenteprogram. Velen hebben zich kennelijk laten leiden door vage gevoelens van ontevredenheid en wrevel, zonder enige aandacht te besteden aan de zaken die in een gemeenteraad aan de orde komen.

Wij vinden dat een verdrietig verschijnsel.

Er zijn ook verheugende zaken te noemen. De prot. chr. partijen als geheel hebben zich zo ongeveer kunnen handhaven. Hier wat verlies, daar wat winst. Bijzonder opmerkelijk is de vooruitgang in Amsterdam van 4 op 5 zetels. Naar onze mening is dit mede te verklaren door de enthousiaste inzet van de jongeren.

De lessen die wij nu kunnen trekken zijn in hoofdzaak dezelfde als in maart bij de statenverkiezingen.

Wij moeten onze politiek op een duidelijke en eenvoudige wijze presenteren, waarbij wij vooral onze aandacht hebben te richten op hen die tot de zwakke en benarde groepen behoren.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE
EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuyperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:
Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 5,— per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij-Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:
f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

Op weg naar de Trèveszaal voor het ministerieel beraad in verband met de loonpolitieke situatie. V.l.n.r. de ministers Diepenhorst, Smallegenbroek en Biesheuvel. Zie ook pag. 4 en 5.

Deze week

- Lood om oud ijzer (pag 3)
- Brieven van lezers (pag 2)
- Het loon- en prijsbeleid in de Tweede Kamer (pag 4 en 5)
- Arbeid van de gehuwde vrouw buitenshuis (pag 6 en 7)
- radiorede van de heer B. Roolvink (pag 7)
- Belastingvragen waar menigeen mee zit (pag 8)
- Een jonge kiezer over de landbouw (pag 9)

BIJ KAPTINO
KEUZE UIT MEER DAN 2000
SCHRIJFMACHINES
ook TEL- en REKENMACHINES
BRANKASTEN grote sortering
De Clerqstr. 77, Tel. 123711, Amsterdam
Zijweg 53, Tel. 20018, Haarlem

HET is bijna een gevleugeld woord geworden. P.v.d.A. en V.V.D., dat is voor de A.R.P. lood om oud ijzer.

Maar het is méér dan een slogan.

Het is een bewijs van goed inzicht en gezonde opvattingen omtrent de situatie in Nederland.

In juni 1916, dus nu precies een halve eeuw geleden, werden er in Nederland Statenverkiezingen gehouden. Het leek bijna, alsof we toen beland waren bij het door velen zo begeerde tweepartijstelsel. Want het was in alle kracht en felheid een strijd tussen rechts en links. Rechts de coalitie van

Twee dingen waren echter volkomen duidelijk. Bij deze statenverkiezingen gingen socialisten en liberalen van allerlei gading, ook de meest conservatieve liberalen inbegrepen, bij de herstemmingen in hechte broederschap samen. Kwam in een bepaald district een socialist met een liberaal in herstemming, dan adviseerden de A.R.-partijbesturen aan hun kiezers: blijf thuis, stem niet, want het is lood om oud ijzer.

UIT de oude doos hè?

En toch niet van belang ontbloot, ook voor vandaag. Waarom gingen liberalen en socialisten één slagorde vormen bij de herstemmingen? Waarom spraken zij in sommige districten al af, bij de eerste stemming elkaars kandidaten over te nemen? Ten opzichte van

A.R. hebben, nog onder leiding van dr. Schouten, meegewerkt aan een kabinet-Drees, met mr. Algera en prof. Zijlstra als A.R.-ministers. Totdat het, na de bekende fakkeldragersdag niet meer ging. Toen werd de andere mogelijkheid overwogen, een kabinet onder K.V.P.-leiding, en met de liberalen als regeringspartner. Ook dat ging zover als het voeten had. Toen de liberalen in hun afkeer van de "verzuiling" niet wilde meewerken aan een werkelijk democratische regeling van het omroepbestel, viel het kabinet-Marijnen en werd het een kabinet met socialisten. Maar we zijn net zo min aan de socialisten als aan de liberalen getrouwd.

En het is politieke onervarenheid - of erger! - wanneer een A.R. zich wil vastleggen op een samenwerking met de socialisten en die met de liberalen

ciële gronden bestrijden.

Maar de liberalen of de socialisten als partner aanvaardden, dat hangt van het Regeringsprogram af.

Ook, en soms speciaal, van het sociaal-economisch program. De kabinetten De Quay en Marijnen hebben wij gesteund; niet omdat de medewerking van de liberalen ons aantrekkelijker leek dan die van de socialisten, maar omdat het Regeringsprogram in grote lijnen onze instemming had. Het kabinet-Cals verwierf onze steun, omdat het een oplossing van het omroepbestel voorstaat, die in grote lijnen aanvaardbaar is. Maar niet vanwege een speciale aantrekkelijkheid, veroorzaakt door de aanwezigheid van de heer Vondeling c.s. Zo staan de zaken.

LOOD OM OUD IJZER

A.R., C.H. en R.S. (Rooms-Katholieke Staatspartij) en links de liberalen, vrijzinnig-democraten en socialisten. De strijd in Zuid-Holland droeg een beslissend karakter. Negen van de vijftig leden der Eerste Kamer werden door de Staten van Zuid-Holland gekozen, en Zuid-Holland was rechts. Het koos dus 9 rechtse leden in de Eerste Kamer. Gelderland, Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg waren stevig rechts. Noord-Holland, Friesland, Groningen en Drenthe kozen in de Eerste Kamer alleen liberalen, en in de laatste tijd soms ook socialisten. Tot 1916 zaten er in Drenthe alleen liberalen in de staten. Toen werden in dat jaar 2 socialisten gekozen in Assen en één A.R.- en één C.H.-kandidaat in Hoogeveen. In Overijssel was het altijd op het

maatschappelijke en sociale vraagstukken stonden zij toch véél verder van elkaar af dan tegenwoordig. De socialisten zwoeren toen bij de klassenstrijd. Zij waren anti-militarist en stemden tegen elke defensiebegroting. Zij waren tegen het koningschap en tegen de Oranje-dynastie, bleven op Prinsjesdag weg uit de Ridderzaal en bleven demonstratief zitten, als het Wilhelmus werd gespeeld. Zij waren toen linkser dan nu de P.S.P. En tóch een entente cordiale met de liberalen, de vrij-liberalen daarbij inbegrepen. **Waarom?**

Omdat liberalen en socialisten het eens waren op een dieper gelegen punt: samen verwierpen zij zonder reserve de beginselen der christelijke politiek.

EN in wezen is er in dat opzicht niets veranderd. V.V.D. en P.v.d.A. staan wat de economische en sociale politiek betreft nu véél dichter bij elkaar dan een halve eeuw geleden. En de socialisten zingen het Wilhelmus mee, in volle opgewektheid. Maar zij verwerpen principieel, evenals de liberalen altijd hebben gedaan, een politiek, gefundeerd op de in de Heilige Schrift gegeven onveranderlijke normen voor het ganse leven, dus ook voor de politiek.

In dat opzicht zijn de socialisten en liberalen nog altijd geestverwanten.

Wie dit ontkent of niet vermag te zien, moet het a.b.c. van principieel politiek nog leren.

Tussen A.R. en C.H. is een diepe, innerlijke verwantschap. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van deze week is dat weer duidelijk gebleken. In de landspolitiek gaan momenteel A.R. en C.H. verschillende wegen. Dat is een gevolg van een verschil van mening omtrent een brandende actuele kwestie, nl. het omroepbestel. Bij de gemeenteraadsverkiezingen speelt dat geen rol. En daarom was een gezamenlijke lijst van A.R. en C.H. een normaal verschijnsel, in een reeks van gemeenten; maar een gezamenlijke lijst van A.R. en socialisten of van A.R. en liberalen een rare zeldzaamheid.

En wat de landspolitiek betreft, de

niet alleen voor nu, maar ook voor later verwerpt.

Wij hebben praktisch in de politiek niet in vrijheid te kiezen.

De K.V.P. maakt grotendeels de dienst uit. Wil zij niet met de socialisten in zee, dan komt er een kabinet zonder socialisten.

Dat is voor ons principieel geen belemmering, om mee te doen.

HET meest voelen wij voor een christelijk-democratisch kabinet. Zulk een kabinet is zowel voor de socialisten als voor de liberalen onaanvaardbaar. Zij zouden het op dezelfde prin-

En elke poging, uit politieke onervarenheid of uit andere oorzaken, om samenwerking met socialisten een preferentie te geven voor de toekomst, bedreigt de onafhankelijkheid en de vrijheid van handelen van de A.R. partij.

In ons isolement ligt onze kracht.

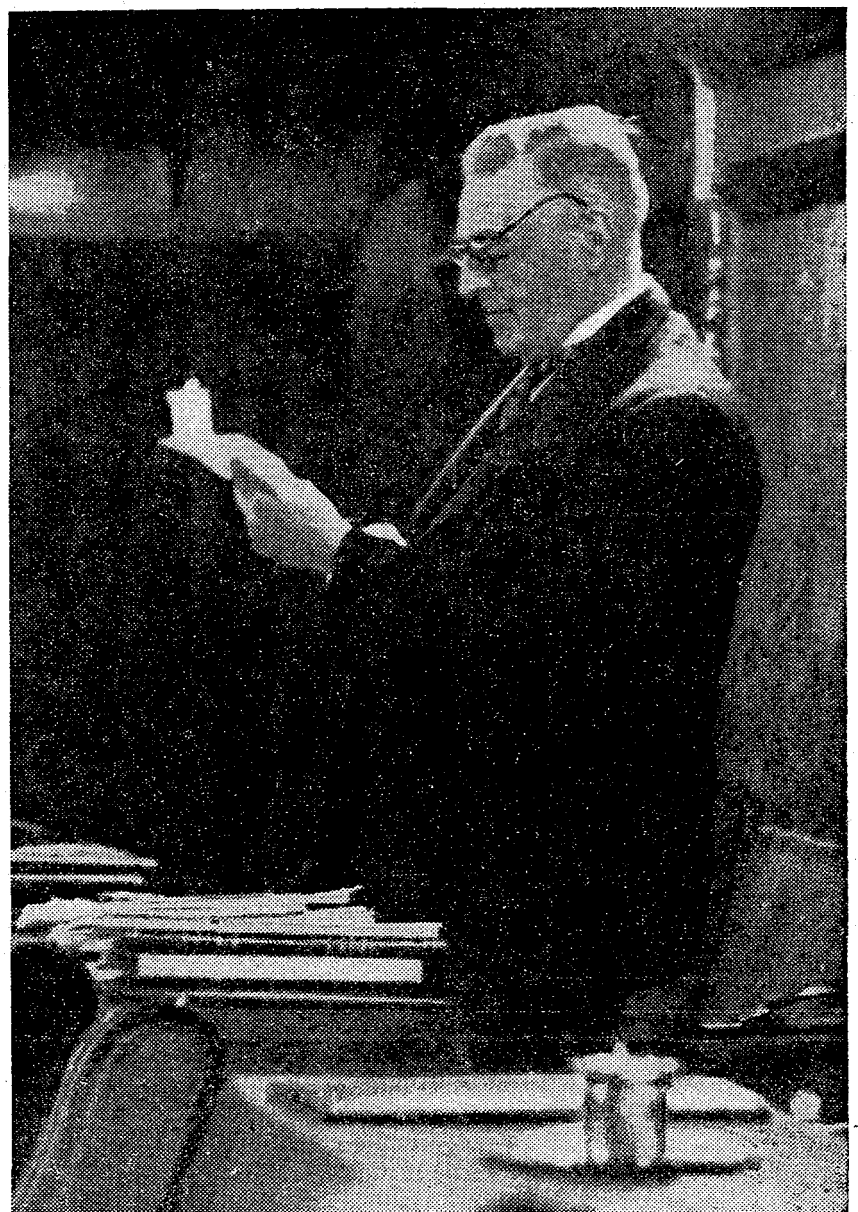
Deze slagzin verstaan in groeniamse zin. Waarbij isolement wil zeggen: principieel zelfstandigheid met voldoende ruimte van handelen in de praktische politiek.

A.

Mr. G. Groen van Prinsterer
..... in ons isolement ligt onze kracht.....

kantje. Maar beslissend was Zuid-Holland. Werd dit links, dan werd ook de Eerste Kamer in meerderheid links. De rechterzijde behaalde evenwel reeds bij de eerste stemming de meerderheid in de Staten van die provincie. En dus was de rechtse meerderheid van de Eerste Kamer verzekerd.

In 1952 hebben de anti-revolutionairen onder leiding van dr. Schouten voor het eerst meegewerkt aan een kabinet met socialisten.

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.

- ISOLATIEWERKEN
- KETELBEMETSELINGEN
- OVENBOUW

Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

FLITSEN
UIT HET
PARLEMENT

Tweede Kamer

Zorgenrimpels kwamen te voorschijn bij het loon- en prijsdebat

WOENSDAG 24 mei en een gedeelte van donderdag 25 mei heeft het publiek via radio en televisie kunnen meeleven met het parlement. Een uren durende vergadering die pas om kwart voor drie in de donderdagochtend afliep. Vermoeide bewindslieden en slaperige kamerleden konden toen uitblazen van een marathondebat over lonen en prijzen. Het begint er een beetje op te lijken dat het Nederlandse parlement de „Europeanen” gaat nadoen, die er ook kennelijk van houden, moeilijke vraagstukken in marathonzittingen af te doen.

Zoals bekend had de regering in de week, voorafgaande aan het parlementaire debat, enkele malen overleg gepleegd met het georganiseerde bedrijfsleven over door de regering te nemen maatregelen op het gebied van lonen en prijzen. Aanleiding tot dit overleg was, dat op verschillende terreinen van onze nationale economie spanningen zichtbaar werden, die voor de overheid aanleiding vormden, zich te bezinnen op het nemen van een aantal maatregelen.

De ministers van Sociale Zaken, Economische Zaken en Financiën legden aan het parlement een nota voor, waarin zij mededeelden welke maatregelen zij hadden genomen, respectievelijk voornemens waren te nemen. Deze maatregelen liggen op een drietal gebieden, namelijk de lonen, de prijzen en de overheidsuitgaven.

De maatregelen

Eerst enkele mededelingen over deze door de regering genoemde maatregelen. Ten aanzien van de lonen kondigde minister Veldkamp op 21 mei een beschikking af, die bepaalt dat tot 15 juli 1966 geen collectieve arbeidsovereenkomsten worden goedgekeurd. Tevens gaf minister Veldkamp aan het College van Rijkbemiddelaars op diezelfde datum een algemene aanwijzing, om voor die werknemers, voor wie in 1966 nog geen collectieve arbeidsovereenkomst is goedgekeurd, een algemene vergunning te verlenen, waarbij voor 1966 een loonsverhoging wordt toegestaan van maximaal 7 procent. Hierbij dient te worden vermeld dat op het moment van de afkondiging van de beschikking 80 c.a.o.'s voor ruim 1.000.000 werknemers waren goedgekeurd, dat nog 45 c.a.o.'s voor 570.000 werknemers op goedkeuring wachtten en dat nog 100 c.a.o.'s voor ongeveer 380.000 werknemers ter goedkeuring moesten worden ingediend.

Op het gebied van de prijzen constateert de nota dat het prijsindexcijfer van het levensonderhoud gestegen is van 123 punten in december 1965, tot 131 punten in april 1966. Een verschil dus van 8 punten (hetgeen, de zorgvuldige lezer zal het al gemerkt hebben, iets anders is dan 8 procent). Bij die 8 punten moet overigens worden bedacht dat elk jaar het prijsindexcijfer van het levensonderhoud in april vrij hoog is door de seizoensinvloed met betrekking tot de aardappelen, groenten en fruit. Dat scheelt soms 3 à 4 punten. Ook andere factoren hebben een rol gespeeld bij deze verhoging van het prijsindexcijfer. Een van de factoren die de regering tot het nemen van maatregelen noopte was, zo stelde zij in de nota, het feit dat ook een tendentie kan worden geconstateerd, dat de prijzen meer worden verhoogd dan in overeenstemming is met de prijsgedragsregels. Op het prijsgebied nam de regering (alweer op 21 mei 1966) twee maatregelen. In de eerste plaats kondigde zij op die datum een prijzenbeschikking voor goederen en diensten af, waarvan de inhoud er kort samen-

Mr. Toxopeus (VVD)
...niet geschoold...

gevat op neer komt, dat goederen en diensten moeten worden verkocht en aangeboden tegen de prijs die op de dag van inwerkingtreding van de beschikking gold, (vermeerderd of verminderd met het bedrag waarmee de externe kosten zijn gestegen of gedaald). Die externe kosten zijn dan bijvoorbeeld de vrachtkosten, de inkoop-prijs van het produkt, de tarieven en retributies voor overheidsdiensten. In de tweede beschikking wordt ieder die zijn prijzen verhoogt verplicht, daarvan mededeling te doen aan de minister van Economische Zaken. Die mededeling moet vergezeld gaan van een motivering waarom de prijs werd verhoogd.

Het derde gebied dat de nota bestrijkt is aanzienlijk minder uitgebreid uit de doeken gedaan. De nota constateert, dat ook de uitgaven van de overheidshuishouding een bijdrage tot het evenwichtsherstel dienen te geven. Derhalve heeft het kabinet besloten, een personeelsstop in te voeren ingaande 1 juli en eindigende op 31 december van dit jaar, in die zin dat per administratie niet meer personeel in dienst mag worden genomen dan de werkelijke sterkte per 1 juni bedraagt.

In de tweede plaats wil de overheid investeringen in vertraagd tempo uitvoeren. Tot 1 oktober a.s. zullen die investeringen die niet voortvloeien uit reeds gesloten overeenkomsten (met uitzondering van investeringen die om

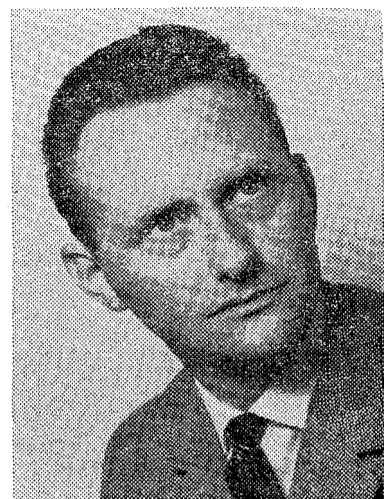
technische redenen geen uitstel gedogen) worden opgeschort. In de derde plaats besloot de regering tot terughoudendheid ten aanzien van andere uitgaven."

Uiteraard werden in de nota vele beschouwingen gegeven over de algemene economische situatie, alsmede over de gevoerde loon- en prijspolitiek, maar het wordt nu tijd, iets (meer dan een flits kan het niet zijn) mee te delen over het debat dat zich naar aanleiding van de nota in het parlement ontspan.

Het debat

Veertien sprekers stonden op de lijst ingeschreven, en het was dan ook bij de aanvang van de vergadering al te verwachten, dat het een lange rit zou worden. De oppositie kwam het eerst aan bod. Mr. Toxopeus, de liberale fractieleider, was, zoals het uiteraard de oppositie betaamt, het meest kritisch. Hij gaf een sombere beoordeling van de economische situatie, waarop overigens van verschillende kant, o.a. door Drs. Boersma in de loop van het debat stevig is gereageerd. Mr. Toxopeus maakte een flinke slipper door met het begrip „economische groei” dermate raar om te springen dat het voor de economen in regering en parlement duidelijk werd dat hier iemand aan het woord was die in de economie niet geschoold is. Drs. Boersma merkte dan ook op, dat Mr. Toxopeus op het gebied van de economie „nog geen dilettaant mocht heten”, daarbij variërende op een uitspraak die in de vorige eeuw viel in een discussie tussen Groen van Prinsterer en Fruin.

Drs. Boersma (A.R.) begon zijn rede met een beoordeling van de economische situatie, tegen welke achtergrond men immers de door de regering genomen maatregelen dient te beoordelen. Hij wilde zich niet laten indelen bij pessimisten of optimisten; daar gaat het bij de beoordeling niet om. Gevraagd mag worden naar een nuchtere en realistische benadering van het vraagstuk. Welnu, als men de economische situatie realistisch bekijkt is het bepaald niet zo dat er slechts negatieve punten naar voren komen. Enkele belangrijke positieve punten zijn de economische groei en het peil van de werkgelegenheid. De economische groei is bepaald bevredigend te noemen en is zelfs nog iets groter dan door het Cen-

Drs. J. Boersma (AR)
...nuchtere en realistische benadering...

traal Planbureau geraamd.

De werkgelegenheid is nog steeds buitengewoon gunstig. Een hoog peil van werkgelegenheid is een grote zegen, vooral als we even terug denken aan de periode van werkloosheid in de dertiger jaren. Eigenlijk weten wij met het hoge peil van de werkgelegenheid al evenmin goed raad als met de werkloosheid uit de crisisjaren.

Op twee punten is echter een minder gunstige ontwikkeling te bespeuren. In de eerste plaats noemde de heer Boersma de inflatoire ontwikkeling, die hij zorgelijk noemde. Maar een analyse van de stijging van de index der kosten van levensonderhoud leert ons dat van de 8 punten stijging sinds december 1965 er 3½ zijn toe te schrijven aan seizoensinvloeden en ongeveer 2 aan de verhoging van de huren en de belastingen.

Het tweede punt dat aandacht vraagt is de verslechtering van de betalingsbalans. In plaats van een overschot van f 400 miljoen wordt een tekort op de betalingsbalans van f 400 miljoen verwacht. Ook hier wordt echter enig realisme gevraagd, als we zien dat de voorraadvorming is toegenomen.

De heer Boersma acht het in overeenstemming met de verantwoordelijkheid van de regering, dat zij tijdig ingrijpt. In termen, ontleend aan de atletiek wijst hij erop, dat de regering in haar huidige samenstelling heeft moeten invallen bij een hardloop op de 800 meter, waarbij zij de eerste ronde van 400 meter wat te snel heeft afgelegd, mede gezien de conditie van de baan die ze aantrof. De tweede ronde van 400 meter zal in wat kalmer tempo moeten worden genomen.

Vaag

Evenals vele andere sprekers tijdens het debat deden, informeerde de heer Boersma ook naar de plannen van de regering op het gebied van de overheidsuitgaven. Op dit punt is de nota buitengewoon vaag. Komt de last van de temporisering van de overheidsuit-

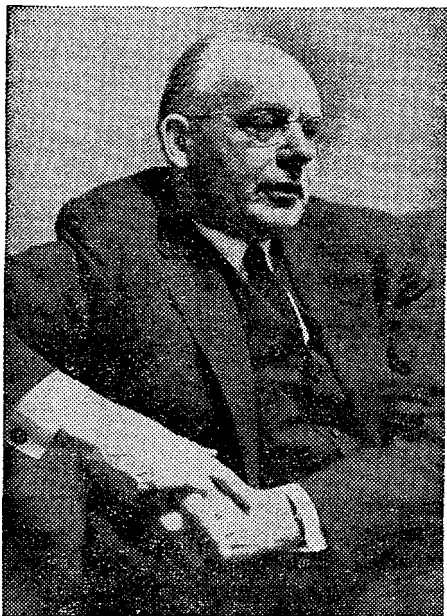
G. A. Kieft
...steun toegezegd...

• Vervolg op pag. 5

gaven niet te eenzijdig op de schouders te liggen van de lagere publiekrechtelijke lichamen, met name de gemeenten?

Wat de maatregelen op het gebied van de lonen betreft, merkte de heer Boersma op, dat we zitten met een stuk gezamenlijke onmacht om in de huidige omstandigheden een juiste loonpolitiek te voeren. Het leek hem onjuist, bij falen in dit opzicht, de overheid eenzijdig verantwoordelijk te stellen. In dit verband wees hij op uitspraken van de voorzitter van het C.N.V. de heer van Eibergen, die reeds enige tijd geleden uitsprak (en het veertien dagen geleden in De Gids weer duidelijk stelde), dat wij de gedachte moeten terugduwen als zou een loonsverhoging van 7% al niets meer zijn.

Als de overheid in het raam van een pakket van evenwichtige maatregelen de prijsoverschrijding van 1 punt, die in strijd met de prijsgedragsregels zou zijn te constateren, wil aangrijpen met maatregelen, is er reden ook bij de lonen maatregelen te nemen. Wel wilde de heer Boersma eerst enkele inlichtingen over de voorgenomen maatregelen op het gebied van de lonen alvorens zijn oordeel over de maatregelen uit te spreken. Zo informeerde hij of de verhoogde vakantietoelage ook in de algemene vergunning zal zijn begrepen en vroeg hij de aandacht voor de positie van de laagstbetaalden in de „achterstandgebieden”. Tenslotte vroeg hij of naast een loonplafond ook geen plaats zou zijn voor een dividendplafond. Of vreest de regering, zei hij, dat

Minister Vondeling

dan het euvel van „zwart dividend” zal gaan voordoen?

Steun

De heer Kieft, de tweede spreker namens de A.R.-fractie, behandelde de maatregelen op het gebied van de prijspolitiek. Hij herinnerde er aan, dat de huidige minister van Economische Zaken, Drs. Den Uyl, terugkeerde tot soepeler prijsgedragsregels, en daarmee afweek van wat de spreker noemde „de knevelachtige methode van de C. H. minister Andriessen”. Op enkele strubbelingen na werkt het systeem dat Minister Den Uyl hanteert (dat berust op overleg met het georganiseerde bedrijfsleven) goed. De minister zelf blijkt de medewerking van het bedrijfsleven ook te waarderen en heeft daarvan herhaaldelijk blijk gegeven.

Bij de algemene financiële beschouwingen in oktober 1965 twijfelde de fractieleider, de heer Roolvink, reeds aan de juistheid van de toen bekende prognoses die een prijsverhoging voor 1966 berekenden van 4.5%; bij die algemene beschouwingen kwam de heer Roolvink tot de conclusie dat een prognose van 6% beter op haar plaats zou zijn. Nu deze prognose blijkt te worden verwezenlijkt, is er voor de A.R. fractie geen aanleiding de steun die zij in oktober 1965 aan de regering toegezegde (toen de A.R. fractie zelf reeds tot een prijsverhoging van 6% concludeerde) te beëindigen. De A.R. fractie heeft er begrip voor, dat de regering thans met maatregelen komt. Toch blijven enkele vragen. De eerste is of een bindende regel gerechtvaardigd is, nu uit de discussie blijkt, dat slechts één van de acht punten prijsverhoging terug te voeren is op het niet in acht nemen van de prijsgedragsregels.

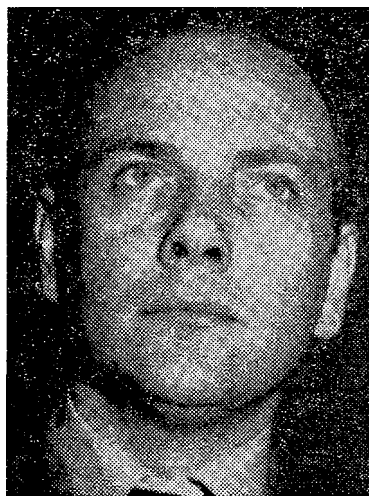
Een andere vraag is hoe de prijsmaatregelen moeten worden beoordeeld voor wat de middenstand betreft. Zoals bekend zit in het algemeen gesproken de middenstand met een lage produktiviteit en met hoge loonkosten. Op het voetspoor van de A.R. werkgroep voor het Midden- en Kleinbedrijf, vroeg de heer Kieft of niet overwogen zou kunnen worden, het prijsbeleid in die gebieden waar een effectieve concurrentie wordt geconstateerd te beëindigen.

In de nota had de heer Kieft het element van de beperking van de particuliere bestedingen gemist. Was er geen aanleiding geweest om de regelen met

betrekking tot afbetalingscontracten te verstrakken? Voorts vroeg spreker of naast de middenstandbonden ook niet de organisaties van consumenten in het overleg met de regering hadden moeten worden betrokken.

Mr. Toxopeus had in zijn rede opgemerkt, dat de nieuwe maatregelen op het gebied van de prijzen de investeringen in gevaar brengen. Daartegenover merkte de heer Kieft op, dat in de prijzenbeschikking van 21 mei wel degelijk met de investeringen rekening is gehouden. Immers tot de externe kosten (waarvan de stijging wel in de prijzen mag worden verdisconteerd) worden met zoveel woorden medegerekend de afschrijvingskosten op nieuwe investeringen.

De heer Kieft raadde de regering aan met name goed te letten op nieuwe fabrieksprodukten; een typeverandering

Minister Den Uyl

leidt immers vaak vrij gemakkelijk tot de mogelijkheid van prijsverhoging.

De heer Kieft besloot zijn redevoering met de opmerking dat het zwaartepunt bij de bestrijding van de overbesteding zal moeten liggen bij de begroting 1967. Voor de voor 1966 te nemen maatregelen, die evenwichtig moeten worden toegepast, zegde hij de steun van de A.R. fractie toe.

De bewindslieden gingen breedvoerig in op hetgeen vanuit de Kamer was opgemerkt. Slechts een enkele greep kan hier worden gedaan uit de antwoorden van de ministers.

Zo onthulde minister Vondeling, dat de voor 1966 begrote rijksuitgaven met een bedrag van 900 miljoen zullen worden overschreden. Een belangrijk deel van deze overschrijding komt voor re-

Minister Veldkamp

kening van vorige jaren. Daartegenover staat, dat er, zoals overigens ook in andere jaren wel voorkwam, voor 1966 ook meevallers zullen zijn. Zo zullen de belastingen ongeveer 150 miljoen meer opbrengen. Hij zegde toe over een maand aan de Kamer nadere mededelingen te zullen doen over de door de regering voorgenomen maatregelen op het gebied van de overheidsuitgaven.

Minister Den Uyl bleek bereid met name ten aanzien van de middenstand een soepel prijsbeleid te voeren. Hij realiseerde zich dat de middenstand behoort tot de sectoren waar men met moeilijkheden te kampen heeft. De suggestie van de heer Kieft om de prijsgedragsregels op te heffen waar van effectieve concurrentie sprake is, werd door hem niet overgenomen, omdat hij er huiverig voor is, bepaalde sectoren van deze regels uit te zonderen.

Minister Veldkamp zegde toe, de loonpauze zo kort mogelijk te houden. In overleg met het bedrijfsleven hoopt hij tot een oplossing te kunnen komen voor het inlopen van de achterstanden. Er is geen bezwaar tegen de verhoogde vakantietoelage uit te keren aan die werknemers voor wie nog geen nieuwe c.a.o. is goedgekeurd.

Tenslotte zij nog vermeld dat met grote meerderheid vier moties (een van de V.V.D., twee van de C.H.U. en een van de P.S.P.) die zich richtten tegen de door de regering genomen maatregelen of tegen onderdelen daarvan werden verworpen. De tegenstemmers waren de drie regeringspartijen.

UIT ONZE BOUW- EN AANNEMERSWERELD

**Aannemersbedrijf
GEBR. TEN BRINKE**

Dorpsstraat 111 — Enter (Ov.) — Telefoon 05478-296

Leveranciers van

steigerpalen - kortelingen - betonstempels - perkoenpalen - heipalen - boompalen - afrasteringspalen - piketten - ook gecreosoteerde palen

RONDHOUTHANDEL

M. J. Wilbrink & Zoon

Dorpsstraat 193 - Beekbergen - Tel. 05766 - 397

WARENHUIZENBOUW

N.V. Aannemersbedrijf

VOSKAMP & VRIJLAND

's-Gravenzande . Telefoon 01748 - 3721 • . Postbus 30

N.V. AANNEMERS- EN HANDELSBEDRIJF

VAN OORD

Hoogstraat 73 a - Telefoon 444 - Werkendam
Rijswerken - Grondwerken - Asphaltwerken

**BETONFABRIEK
DEN BOER**

NIEUW-LEKKERLAND - Zuid-Holland

Opgericht 1883

N.V. **GERFA** Gereedschapfabriek

Zwolseseweg 480 - APELDOORN - Telefoon 06762 - 241

Gereedschappen voor de metaalindustrie

A. BAARS Azn.
Exploitatie van baggermaterieel N.V.
VERKOOP EN VERHUUR
Telefoon (01840) - 3154

Scheepswerf A. BAARS Azn. N.V.
SLIEDRECHT
Telefoon (01840) - 3154
NIEUWBOUW EN REPARATIE

Constructiewerkplaats en machinefabriek

BAILEY

Nieuw-Lekkerland - Telefoon 436

- Staalconstructies voor gebouwen e.d.
- Alle soorten kranen.

FIRMA DE REK EN HORSMAN
Fabriek van Scheepslieren

Dorpsstraat 102 - Telefoon 01894 - 218
OUDERKERK AAN DE IJSSEL

Fa. C. Amels & Zn

SCHEEPSWERF en MACHINEFABRIEK
„WELGELEGEN” MAKKUM

N.V. Scheepsbouwverf v.h.

FIRMA A. LANSER

Sliedrecht - Holland

H. D. C. SCHOT's

scheepvaart- en controlebedrijf

JERICHOOLAAN 6a - ROTTERDAM-16
Telefoon 010 - 138234/113923
Beurstelefoon 010 - 131521/128409
Telex 21652

Sleepdienst 'Broedertrouw' n.v.

v/h Fa C. DEN BOER & ZONEN
CORR ADRES: MAASPLEIN 9 - ZWIJNDRECHT
Telefoonnummers 01850 - 26166 - 26167 (2 lijnen)

Alle transporten te water

Scheepswerf A. v. d. Werff

Onderhoud en reparatie

van schepen

DOESBURG - TELEFOON 08334 - 2275

Firma Blaak

Boot- en sloepenbouwerij, jachtbouw
HOOGZAND

FA. J. A. VISSCHER & ZN

SLUISSTRAAT 41 - TELEFOON 05208 - 259 - 546
Zwartsluis

Directieboten-Sleepvletten-Dekschuiten

W. Visser & Zn. N.V.

Scheepswerf - motorenherstelplaats

Ankerpad 2 - Telefoon 02230 - 2887
DEN HELDER

NIEUWBOUW EN REPARATIE

H. Bieze en zonen

Jachtwerf

ZWARTSLUIS POSTBUS 2 TEL. 05208-1307

Nieuwe lieren, stoom en elektrisch - Nieuw ijzer, zoals
platen, hoek- en balkijzer - Rijplaten in diverse maten

STOLK'S

Handelonderneming N.V.

Kantoor: Veersedijk 233 - Hendrik Ido Ambacht
Telefoon (01850) 28000 - 28886

Scheepswerf en Gashouderbouw

v.h. JONKER & STANS N.V.

HENDRIK IDO AMBACHT

Werk voor de bouw en reparatie van alle
typen schepen

Telefoon Hendrik Ido Ambacht (01858) 2841

N.V. Scheepswerf G. BIJLSMA en ZN.

WARTENA

Nieuwbouw

van zee-, rivier- en binnenvaartschepen

Telefoon 05105 - 271.

WAAROVER SPRAKEN ZIJ?

MISSCHIEN bent u wat nieuwsgierig gemaakt door het onderschrift bij het plaatje van de vier dames op het Partij convent? Nu het waren geen geheimen, zodat ik u er graag iets van wil vertellen.

Het Nederlandse Vrouwen Comité heeft vorig jaar een discussienota samengesteld over de arbeid van de vrouw buiten het eigen gezin. Deze nota is naar alle organisaties gestuurd, met het verzoek een aantal vragen te beantwoorden. Het A.R. Vrouwen Comité is bij het N.V.C. aangesloten en ontving dit verzoek dus ook. Over deze vragen zaten we met elkaar te praten.

De discussienota

Verschillende organisaties hebben reeds een rapport ingediend. Sommige verenigingen hebben zoveel mogelijk de leden bij de beantwoording betrokken. Anderen hebben het alleen met hun kader besproken en daaruit een antwoord opgesteld. De vragen werden nog al eens moeilijk gevonden. Maar de oorspronkelijke opzet van de discussienota was eigenlijk dit in de besturen en met het kader te behandelen.

Nu hebben alle leden van het A.R. vrouwencomité en nog een klein aantal andere dames de nota ontvangen. Wanneer zij deze vragen beantwoorden is het mogelijk ook van onze kant een antwoord in te sturen. Hier zijn dan wel niet alle A.R. vrouwen bij betrokken, maar door de spreiding over het hele land kan dit toch wel een peiling zijn.

De gehuwde vrouw

Nu er van steeds meer kanten een beroep wordt gedaan ook op de gehuwde vrouw, is het goed, dat wij ons hierop bezinnen. En zeker niet de zaak maar over ons laten komen.

In het verleden waren we in onze partij hier gauw mee klaar, wat tegen de achtergrond van de vrouwenarbeid in de vorige eeuw te verklaren was. De ambtenares en dus ook de onderwijzeres moest bij huwelijk ontslagen worden. Dit is in 1957 veranderd, nadat de motie

Tendeloo in 1955 door de Tweede Kamer aangenomen was.

Nadien zijn er nog wel enkele gemeenten geweest, die de ontslagbepaling weer opgenomen hebben, maar dat zijn er niet veel.

Overigens kan zich hier de wonderlijke situatie voordoen, dat in zo'n gemeente de onderwijzeres bij het openbaar onderwijs onder deze bepaling valt, terwijl bij het bijzonder onderwijs een gehuwde onderwijzeres gehandhaafd kan blijven.

De gemeente Amsterdam heeft indertijd de ontslagbepaling met algemene stemmen uit het ambtenarenreglement geschrapt. Uitsluitend op praktische overwegingen, n.l. het tekort aan vrouwelijke werkrachten.

De principiële kant werd buiten beschouwing gelaten.

In de verzorgende beroepen en met name bij de verpleging, wordt steeds meer een beroep op de gehuwde vrouw gedaan.

Kort geleden las ik nog een advertentie van het ziekenhuis van de Vrije Universiteit waarin gehuwde verpleegsters werden gevraagd voor enige uren per dag, hetzij 's morgens, 's middags of 's avonds.

Een ziekenhuis kan nog zo goed geoutilleerd zijn, wanneer er niet genoeg verpleegsters zijn, stagneert het werk en blijven bedden leeg.

De nota geeft een duidelijke analyse van de tegenwoordige situatie.

Een ziekenhuis kan nog zo goed geoutilleerd zijn, wanneer er niet genoeg verpleegsters zijn, stagneert het werk en blijven bedden leeg.

De behoefte aan vrouwelijke krachten neemt in alle sectoren sociaal-economisch leven toe. Het aantal ongetrouwden neemt toe. Als oorzaken worden genoemd: toenemend vrouwentekort, verlaging van de huwelijksleeftijd.

Disie

- 1 bij wie ligt de beelde gaan werken buiten?
- 2 moet de richting het best kan worden invloed?
- 3 noodtoestanden baat bij de arbeiders buitenshuis als s d
- 4 welke invloed hun arbeidssituatie plichtingen en hoe wijze kunnen hoe kan de hiervrouw worden?
- 5 hoever gaat de zinsverplichtingen kan of moet aan lichting iets wor?
- 6 is mentaliteitsbe aandacht bij haar zij bij een event oefenen, eventue-ti
- 7 zijn mentaliteits de jongens in de
- 8 hoe zou de ideale vrouw met gezins

lenging van de leerplicht en van het percentage leerplijjes, dat nog een dagopleiding het arbeidsverbod tot 15 jaar lende motieven kunnen een bij de vrouw. Het gaat niet ruimere financiën voor haar gezin.

Zij kan belangstelling haar beroep, soms zoekt ze met andere mensen, ook medeverantwoordelijk voelen medemens en de maatschapp

Hier spelen ook bepaalde mee. Vanuit de vrouw zelf, verlenging van de gemiddelde de verlaging van de gemiddelde van de vrouw, waarop het la

het huis verlaat en de vermindering van de gemiddelde gezinsgrootte. De moderne hulpmiddelen voor het huishoudelijk werk, verlichten en verkorten haar arbeid in huis.

De nota noemt ook bezwaren: als

siepunten

de gehuwde vrouw al of niet zal uwezin?

het werk (betaald of onbetaald) wordt door voorlichting worden be-

de deelneming van de vrouw aan de verhoging van de materiële wel- en gen rol spelen?

is zijn gezin noch maaschappij ge- hebrouw met gezinsverplichtingen de arbeidsmarkt.

kvrouwen zelf uitoefenen, opdat dan wordt, dat zij hun arbeidsver- hberplichtingen op verantwoorde

rodzakelijke solidariteit onder de

velijkheid van de vrouw met ge- jejaar gezin?

hiervoor door opvoeding en voor- on?

ie van het meisje nodig, zodat haar al gericht wordt op beroepen, die tlijk ook zou kunnen blijven uit- ee-time job?

stg van de man en opvoeding van ee nodig of gewenst?

len verband met de arbeid van de ngen er uit moeten zien?

ziekte in het gezin, zorg voor de kinde- ren tijdens de arbeidstijden van de vrouw. De „dubbele rol” van de vrouw kan tot overbelasting leiden.

Het na jaren terugkeren in het oude beroep kan moeilijk zijn, men is „er uit”.

Er is nog te weinig goed part-time werk te vinden.

De beroepskeuze en beroepsopleiding van het meisje zijn nog te veel afge- stemd op de gedachte, dat het maar een tijdelijke zaak is, een soort verbinding tussen school en huwelijk.

Wanneer een vrouw besluit buiten haar gezin te gaan werken, zal dit een zaak van overleg moeten zijn tussen haar man en haar. Ook de oudere kin-

deren zouden hierin betrokken moeten worden.

Want het kan dikwijls betekenen, dat man en kinderen bij verschillende din- gen behulpzaam moeten zijn.

Ook de tijden waarop, zullen in on- derling overleg geregeld moeten wor- den.

Internationaal probleem

Onlangs maakte ik in Hamburg een „Tagung” mee van de C.D.U. vrouwen. Minister Elisabeth Schwarzhaupt, zei in een kort speechje dat ze ter begroeting van de deelnemers uitsprak, twee merkwaardige dingen, die schijnbaar met elkaar in tegenspraak zijn.

In de eerste plaats signaleerde ze een gevaarlijke kant aan de punten- regeling die ontworpen was voor een studentenstop, bij de medische facultei- ten (ook daar!). Bij de beoordeling wer- den n.l. 2 punten gegeven aan hen die hun militaire dienst vervuld hadden. Hierbij kwamen de meisjes studenten dus achterop, waardoor er een terug- gang van vrouwelijke artsen zou kun- nen ontstaan.

Even later waarschuwde zij die vrou- wen, die naast haar gezinsfunctie, een volledige carrière wilden opbouwen. Dit vond zij een te zware belasting voor de vrouw, die onvermijdelijk tot over- spanning moet leiden. Hier zitten we middenin de problematiek. Hoe kan de vrouw beide taken in zich verenigen en wanneer is het moment aangebroken waarop zij werk buitenshuis, betaald of onbetaald op zich kan nemen? Ik wil nog niet vooruitlopen op de antwoorden, die gegeven zijn. Maar t.z.t. hier nog graag op terugkomen.

Het is goed dat zoveel vrouwen zich met deze zaken hebben bezig gehou- den. Het merkwaardige is dat er velen zijn die zonder meer bij het begin ze- den, de vrouw hoort thuis, maar die toch verder zijn gegaan met het beant- woorden van de vragen en daardoor tenslotte tot andere gedachten zijn ge- komen. C. M. T.-K.

Albracht N.V. - Utrecht

BOEKBINDERIJ EN FABRIEK VAN PLASTIC-ARTIKELEN

Wilt u een catalogus uitgeven, een praktisch en mooi losbladig sys- teem opzetten, een fraai monsterboek in plasticband brengen?

Laat ons dan onze vele mogelijkheden tonen en bel (030) 24345, of schrijf postbus 26, resp. Bolstraat 20, Utrecht. Onze vertegenwoordigers staan tot uw

HET LAATSTE WOORD

Radiocauserie gehouden door de heer B. Roolvink, voorzitter van de A.R. Tweede-Kamerfractie op maandag 30 mei jl.

ER zijn altijd mensen die beweren dat zij geen belangstelling voor politiek hebben. Ik geloof ook wel dat dit zo waar is. Er is wel iets van te begrijpen: de politiek is immers zo ingewikkeld, zo ondoor- zichtig, je kunt er als kiezer zo weinig invloed op uitoefenen. Zo zou- den er nog wel een aantal uitspraken van kiezers te noemen zijn. Ik zie daar nu maar vanaf.

Toch moeten mij in dit verband een tweetal opmerkingen van het hart. De eerste is, dat de politiek tussen 23 maart en 1 juni niet van de lucht is, of beter gezegd niet uit de lucht is en dat hieruit wel blijkt dat de politiek zich in deze weken en zeker in de komende dagen, druk met de Nederlandse kiezer bezig houdt.

Zolang wij nog blijven zitten met de opkomstplicht, bemoeit de poli- tiek zich op indringende wijze met de kiezer. U zult wel weten dat de A.R.P. van mening is dat de opkomstplicht afgeschaft moet worden. Het is te hopen dat de andere partijen ook tot dit inzicht zullen ko- men. Wij zullen doorgaan, dit bij elke gelegenheid die daartoe aanlei- ding geeft weer naar voren te brengen. Dit stukje dwang, dat geen enkel ander land kent is geen goede vrucht van de Nederlandse bodem.

Geen onbekenden

De tweede opmerking die ik niet achterwege wil laten is, dat de ondoor- zichtigheid in de politiek niet geldt voor de komende verkiezingen van de gemeenteraden. Het zou mij niet ver- wonderen, als vele kandidaten in uw gemeente voor u geen onbekenden zijn. Dat maakt het actief meedoen in deze verkiezingen voor u wel iets gemakke- lijker. Uit ingestelde onderzoeken is komen vast te staan, dat een zeer groot aantal Nederlanders nooit op een politieke vergadering komt. Eveneens is vast komen te staan dat een zeer groot aantal geen belangstelling aan de dag legt voor verslagen van de Tweede- Kamerzittingen. Laat staan dat men belangstelling toont voor verslagen van internationale politieke vergaderingen.

Het is allemaal te begrijpen en tot op grote hoogte te billijken. Maar weet u wat daarnaast sterk opvalt?

Het feit dat de burgers wel met grote interesse kennis nemen van de ver- slagen van de eigen gemeenteraad. Het is niet moeilijk hiervoor een ver- klaring te vinden. De raad staat vlak bij je, je kent de mensen die er lid van zijn, de vraagstukken zijn je eigen vraagstukken. Iedere inwoner is bijv. op de hoogte met de plaatselijke ver- keerssituatie, de woningnood, de straat- verlichting en noem maar op.

De politieke belangstelling begint in de eigen gemeente. Menig politiek fi- guur is zijn loopbaan begonnen in de gemeenteraad. Het zou eigenlijk te wensen zijn, dat Kamerleden voor zo- ver mogelijk allemaal ook lid waren van de plaatselijke gemeenteraad. Het is niet zo, dat iets pas belangrijk wordt omdat het groot is, neen, alle zaken, ook de plaatselijke zijn belangrijk en in principe is er geen onderscheid. Politiek is in feite niets anders dan je bezig houden met de publieke zaak. Je bent immers in de politiek altijd bezig met de belangen van jezelf en met die van de ander.

Samen met anderen

De A.R.P. komt in vele gemeenten niet met een eigen lijst uit. In zeker

300 gemeenten doen wij dit samen met andere partijen, veelal met de C.H.U., in een enkel geval is ook de S.G.P. en soms ook nog een andere partij hierbij betrokken. Er is al veel verbroekeling, zodat wij dit samengaan zeer toe- juichen. Samen sta je veel sterker.

Als ik zo kennis neem van de vele lijsten die zijn ingediend dan kan een gevoel van teleurstelling niet worden onderdrukt. Zoveel hoofden zoveel zin- nen. Er zijn gemeenten waar meer lijsten zijn ingediend dan er raadszetels te bezetten zijn. Overduidelijk blijkt dat er in ons volk sterk uiteenlopend over de politieke vragen wordt geoor- deeld. Dat mag allemaal en het behoort tot onze staatkundige vrijheid. Wij zijn niet voor niets vrije Nederlanders. Toch moeten we oppassen dat de zaak niet te veel versnipperd. Het geheel moet ook bestuurbaar blijven. Dat is ook de reden dat wij de samenwerking met medeburgers — en vooral mede- christenen — zeer graag steunen.

Beleidslijn

Voor het goed uitoefenen van een politieke functie heb je een uitgangs- punt nodig en je moet eveneens goed weten waar je naar toe wilt. Er moet lijn in het beleid zijn te ontdekken. Soms hoort men de opmerking dat het er allemaal zo weinig toe doet op wie de stem wordt uitgebracht; het is toch allemaal één pot nat, of je nu van de kat of van de kater gebeten wordt, het is allemaal hetzelfde. Is dit ook waar, luisteraar? Doet het er nu werkelijk niet zoveel toe?

Ik geloof dat het goed is deze vraag nog eens wat nader te bekijken. We zien dan dat we het gelukkig over een aantal praktische vragen, goed met elkaar eens zijn. Gelukkig is dat zo. Maar we mogen nooit uit het oog ver- liezen dat we in de politiek ook te maken hebben met de grote levensvra- gen. En daarover wordt niet gelijk gedacht.

Weet u waar het ten diepste om gaat? Dat is mij nog eens weer duidelijk ge- worden uit een brief van een jonge kiezer. Hij mocht voor de eerste maal stemmen en hij had veel moeite om tot een keuze te komen. Zo zullen er ook nu weer een aantal zijn, niet alleen jonge maar ook oudere kiezers. Mis- schien kan ik u van dienst zijn, door eens een stukje voor te lezen uit een brief van een jongeman, een brief die ik ontving vlak na de statenverkiezin- gen van 23 maart jl. Hij schreef o.m. het volgende:

„Als jongere van deze tijd heb ik veel moeite gehad met het doen van mijn keuze. De A.R.P. sprak mij niet aan. De partij kwam mij voor als een partij die was vastgeroest op een bonkige 19de eeuwse dogmatiek. In

• Vervolg op pag. 10

De belastingen

DE redactie ontving een brief van een van onze leden uit de provincie Friesland.

De inhoud was zodanig van algemeen belang, dat wij meenden er goed aan te doen deze brief gedeeltelijk te publiceren. Met daarop een toelichting van onze kant.

Er is een gezin met 4 kinderen, waarvan de vader in vaste dienst is bij de Spoorwegen (inkomen vader ongeveer 9000 gulden per jaar). In verband met een bepaalde reden verzorgt zijn vrouw een agentschap voor weekbladen. Zij zelf en de kinderen en de vader helpen mee - door weer en wind. De vader had bovendien nog een begrafenisverzekering-wijk. Moeder verdiende bruto rond f 900 met haar agentschap. Vader ± 100 gulden met zijn extra werk naast zijn salaris. Het gezin had wel gerekend op een extra aanslag van de inkomstenbelasting over 1964, maar toen deze kwam bleek dat er bijna 300 gulden moest worden bijbetaald. Een teleurstelling! En wat zal 1965 brengen? Wij verwachten bovendien in 1966 een blijde gebeurtenis, zo schrijft ons lid.

Veren van de kikker

Bovendien werd hem voorgerekend dat door deze bijverdiensten van de vrouw en die van hem zelf hij zelf extra moest bijbetalen op zijn loonbelasting die door de spoorwegen reeds was ingehouden. Ook een extra bedrag van rond 130 gulden! Hij schrijft tenslotte:

"wat mijn grote bezwaar is, is dat dit wettelijk is geregeld en dat de A.R. als christelijke partij hieraan meewerkt, het plukken van een kikker, want als wij verdienen is dat noodzaak en niet voor ons plezier en dan krijgt men zo'n verrassing - wij zijn daar kapot van. Wat geeft het dan nog of je door de hond of de kat wordt gebeten; wat zeggen principes dan nog? Met vroom gepraat komt men er niet. Denk niet dat ik ontevreden tot het uiterste ben, want er zijn er nog meer, die het minder hebben. Maar wat mijn ogen en oren zien en horen dan is de verdeling van de welvaart niet eerlijk verdeeld. Wat ik bij de e.v. verkiezingen moet kiezen weet ik echt niet meer en met mij veel arbeiders - het vertrouwen is er volkomen niet".

De brief geeft weer wat in een aantal kringen leeft. Om een juist oordeel te kunnen en ook te mogen vellen is een wat uitvoeriger antwoord op z'n plaats.

Nieuwe wet

Onze brieven schrijver heeft 't over 1964, over de oude wet dus. Voor 1965 geldt een gewijzigde wet waaraan ook de A.R.-fractie heeft meegewerkt. Met genoegen, omdat vanaf 1965 een aantal zaken sterk zijn verbeterd. Over 1965 zal onze brieven schrijver veel minder „toe moeten betalen". Over 1966 geldt, dat de geboorte van zijn kind in 1966 niet alleen zal meetellen vanaf de dag der geboorte, maar voor het gehele jaar 1966. Ook dat is dus een duidelijk pluspunt. Zo is er meer. Vanaf 1965 zijn de beroepskosten zowel voor de man als voor de extra verdienende vrouw verhoogd van 100 gulden tot 5 procent van het inkomen met een minimum van 240 gulden.

Voorts is het bedrag dat "belastingvrij" mag worden bijverdiend door iemand die in loondienst is, van 200 gulden tot 400 gulden verhoogd. Zo zijn er meer nieuwe regelingen gemaakt voor hen die in loondienst zijn.

Tips

Wij kunnen "van ver" natuurlijk niet bekijken of de aanslag terecht is opgelegd. Maar we willen wel eens wijzen, op een aantal mogelijkheden die in de wet vastliggen tot vermindering.

Aftrekposten

Het ontvangen bedrag van het agentschap van de echtgenote en de inkomsten van de begrafenisverzekering-wijk behoeft niet zonder meer bij het spoorwagesalaris te worden geteld.

Eerst moet worden nagegaan of er soms ook "onkosten" aan verbonden zijn.

Zo ja, dan deze kosten van de ontvangen bedragen aftrekken. Wordt er geen fiets voor het rondbrengen gebruikt? Is er geen tas nodig om de bladen rond te brengen? Is er geen extra "kou, wind en regen"-kleding nodig voor moeder, vader en kin-

deren om "door weer en wind" deze bladen te bezorgen? Moet er in de winterdagen niet extra worden gestookt. Of meer licht worden verbruikt om de zaak goed te doen marcheren. Is er geen sprake van extra kosten aan schoeisel bij dit soort neven werkzaamheden? Is er geen extra aanloop van de abonnees die klagen of wensen hebben en zodoende van u koffie of thee ontvangen? Zijn er geen telefoonkosten? In al die gevallen: dit soort kosten zijn aftrekbaar. Men zal deze bedragen moeten schatten - zo reëel mogelijk. Deze aftrekkosten gelden zowel voor de bijverdiensten van de vrouw als die van de man.

Meewerken van de vrouw

Als de gehuwde vrouw eigen arbeidsinkomsten heeft behoort er - vóór dat het tarief wordt toegepast een bedrag van tenminste 500 gulden van het totaal inkomen te worden afgetrokken. In feite betekent dit, dat de meeverdienende echtgenote ten minste 500 extra kan bijverdienen zonder dat dit tot belastingbetaling aanleiding geeft. De regel is: „aftrekbaar" is 1/3 van het door de vrouw verdiende bedrag met een maximum van 2000 gulden en een minimum van 500 gulden.

Het is daarom, dachten wij, niet juist te zeggen dat de fiscus de extra verdiensten van de "kleine man" in loondienst tot de laatste cent volledig belast.

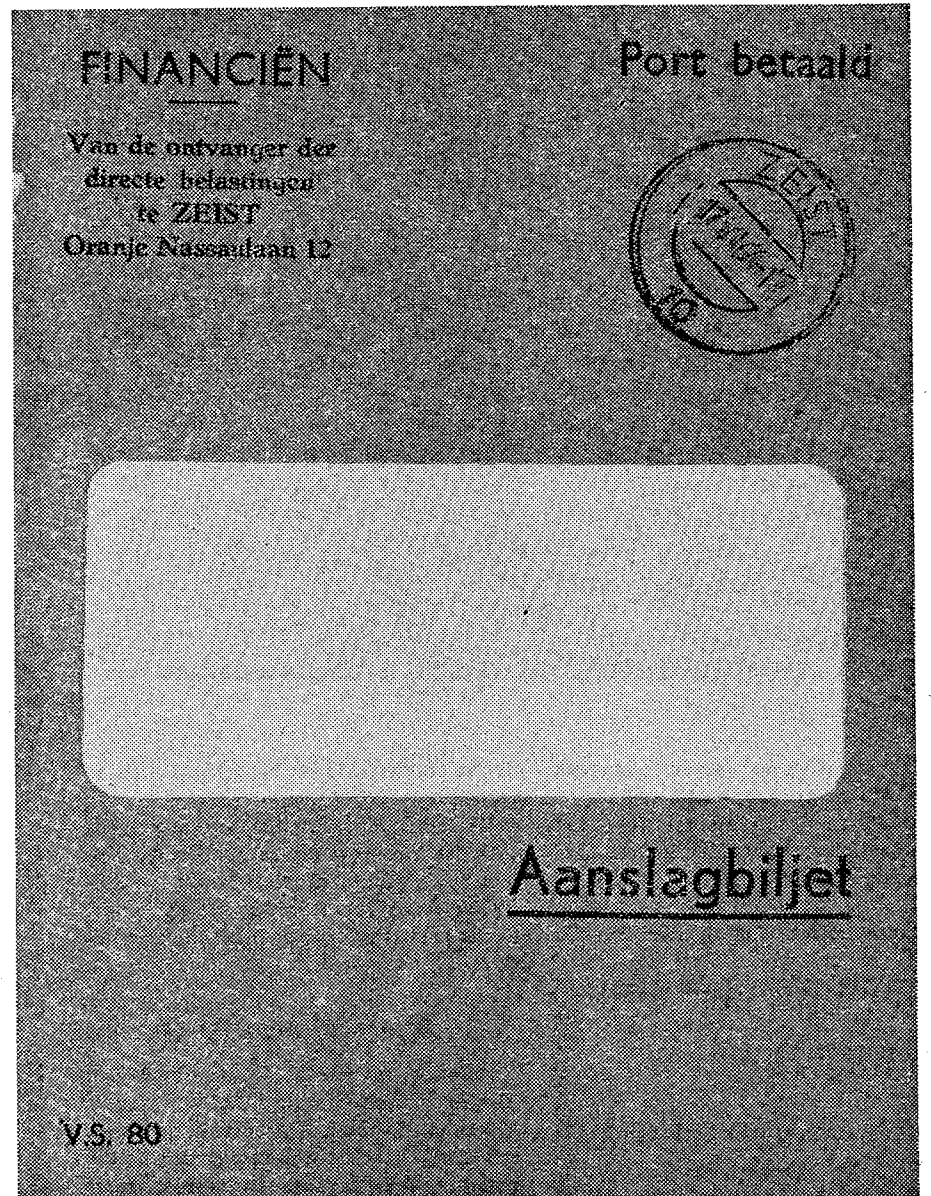
- Extra verdiensten tot 200 gulden (vanaf 1965: 400 gulden) vrij;
- Extra verdiensten vrouw tot ten minste 500 gulden vrij;
- Er wordt rekening gehouden met de onkosten die kunnen worden afgetrokken.

Gelijke monniken, gelijke kappen

Wij zijn ervan overtuigd, dat de brieven schrijver het met ons eens is dat mensen die gelijke inkomens hebben en overigens in dezelfde gezinssituatie verkeren, gelijk moeten worden belast. Iemand bij de spoorwegen in dienst met een inkomen van 8900 gulden moet dezelfde belasting betalen als iemand in dienst bij een fabrikant of winkelier.

Dat is rechtvaardig, volledig in overeenstemming met het program van de A.R. Partij, en naar onze mening ook in overeenstemming met het Evangelie. Maar dan zal hij het ook eens zijn met de regel dat de belastingbetaling over een looninkomen gelijk zal moeten zijn aan dat van eenzelfde inkomen uit andere hoofde.

De verzekeringsagent, de sigarenwinkelier en de kruidenier - om een aantal beroepen te noemen - moet niet zwaarder worden belast dan hij die in loondienst is. Daar is geen enkele grond voor. Als we letten op de moeilijke financiële positie van deze groepen en we constateren dat alle huurstijgingen en veel stijgingen van kosten van levensonderhoud bij de ondernemers niet worden opgevangen door loonronden, zou er te pleiten zijn voor een soepeler behandeling. Het wel gehoorde argument dat de vrije beroepen veel groter "ontduikings"mogelijkheid hebben is niet alleen nog steeds onbe-

wezen, maar mag in een samenleving als de onze niet worden gebezigd, naar onze overtuiging. Trouwens: de ambtswoning, het vrij reizen bij de spoorwagens, de korting bij aankoop van goederen bij de baas waar je in loondienst bent worden door de fiscus ook ongemoeid gelaten!

De praktijk

De tarieven en de bepalingen van de loonbelasting bedoelen daarom in wezen niet anders te werken dan die van de inkomstenbelasting. En zo is het ook.

Maar het is in de praktijk een onmogelijke zaak om elke belastingplichtige tenslotte in de inkomstenbelasting te betrekken. Zou dat toch moeten dan kan men er op rekenen dat het aantal ambtenaren sterk zou moeten worden uitgebreid en bovendien zou iedereen van jaar tot jaar zitten met de moeilijkheden van het invullen van een bijjet. Met het gevolg dat na een jaar er vrijwel een extra aanslag zou volgen.

Daarom zijn er een aantal wettelijke bepalingen die eigenlijk de te betalen inkomstenbelasting vervangen door de betaalde loonbelasting.

Het is uiteraard niet doenlijk om met de honderdduizenden die er met de betaalde loonbelasting "af zijn" stuk voor stuk af te rekenen. In het algemeen is het zo: de loonbelastingplichtigen zijn wat lichter (zelfs na de verhoging van de loonbelasting in 1964 op bijzondere beloningen - vakantietoelage, gratificaties overwerk enz.) belast over eenzelfde totaal inkomen dan hij die een onderneming heeft of een vrij beroep uitoefent (die inkomstenbelasting moet betalen).

Er is één uitzondering: als hij, die onder de loonbelasting valt, in bepaalde gevallen toch meer betaalt als wanneer hij inkomstenbelasting zou betaald hebben, dan heeft hij recht op teruggave van dat meerdere. Wij zouden beide facetten kunnen aantonen met een aantal voorbeelden.

Het andere facet

Hoe zeer het rechtvaardig is gelijke jaarinkomens gelijk te belasten - en hoezeer de wetgever daarvan ook bij de loon- en inkomstenbelasting zoveel mogelijk heeft gerealiseerd, de werkelijkheid daarvan in de praktijk vertoont toch een, naar onze overtuiging, moeilijk probleem.

Hij die in loondienst is beneden de grens van 12.000 gulden rekent als het ware er op dat hij er met de loonbelasting "af" is. Hij, die daarnaast een extra verdienste heeft genoten, rekent weliswaar op een extra aanslag, maar dit eindbedrag valt altijd tegen. Als men 30-50 procent van het extra ver-

diende moeten afdragen komt er een zekere aversie. Ook bij hen, die in theorie de uitgangspunten van de wet als juist onderschrijven. Een dergelijke "naheffing" werkt psychologisch gezien, meestal verkeerd. Met alle gevolgen van dien. De fiscus, de vakbonden, de deskundigen kunnen de beste voorlichting geven. De werkelijkheid van de te betalen "naheffing" - na ruim een jaar van de genoten extra verdienste - maakt de mensen die het aangaat wrevelig, kweekt soms ontevredenheid. Naar het ons voorkomt, zal de wetgever hiermee rekening moeten houden. Als een groot deel van de Nederlandse bevolking van jaar tot jaar op deze wijze met de fiscus in aanraking komt en reageert zoals te verwachten is - is dat ook een kwaad.

Hogere belastingvrije voet

Een oplossing hiervoor mag niet tengevolge hebben dat het uitgangspunt „gelijke monniken, gelijke kappen" dan in het gedrang komt. Dat laat de rechtvaardigheid niet toe, dachten wij.

Een oplossing zou zijn de verschillen te verkleinen. Dat is mogelijk, zonder te tornen aan de rechtvaardigheid. Als de belastingvrije voet (het grondbedrag waarover geen belasting wordt betaald), wordt verhoogd, wordt de "pijn" minder. Als bovendien de progressie, die al heel gauw stijlt omhoog loopt, wordt verzacht, is er al heel wat gewonnen. Voor iedereen - ook voor degene wiens inkomen niet uit loon bestaat!

Proportioneel tarief

Een geheel andere oplossing zou gevonden kunnen worden door het bestaande progressieve tarief (= hoe groter het inkomen wordt, hoe hoger het percentage van de laatste honderd gulden van dat inkomen) te vervangen door een proportioneel tarief (een vast percentage van het inkomen). Dit proportioneel tarief zou dan moeten gelden van elk inkomen tot een bepaalde hoogte. (of uit loon of uit andere hoofde). Om de gedachte te bepalen: tussen 12.000 en 15.000 gulden inkomen per jaar. Zonodig is er zekere progressie daarin ook te verwerken door een nieuwe regeling van vaste aftrekposten. Deze vaste tarieven kunnen uiteraard verschillen als het gaat om ongehuwden, gehuwden en gehuwden met kinderen. Dat systeem heeft het voordeel bovendien dat de bijzondere beloningen (overwerk, vakantietoelage, gratificaties) milder worden belast terwijl de rechtvaardigheid (althans bij de inkomens tussen 12 en 15 duizend gulden) niet wordt geschaad. Misschien zou deze laatste oplossing soulaas kunnen bieden. Wij moeten er overigens bij vermelden dat wij niet weten hoe groot het offer van de schatkist zou zijn. Als dit offer per saldo niet te groot zou blijken te zijn, dachten wij dat ook deze oplossing overweging zou verdienen.

Een jonge kiezer over:

Een krachttoer voor de landbouw

De landbouw

Naar schatting zijn er nu ongeveer 300.000 jonge mensen kiesgerechtigd. Daarvan zijn er zo'n 60.000 afkomstig uit gezinnen van boeren, tuinders en landarbeiders. Maar van al die jonge mensen gaan er vermoedelijk niet meer dan 20.000 een eigen bestaan opbouwen in de Nederlandse landbouw. Maar een betrekkelijk gering aantal jongeren kan dus een plaatsje vinden in de landbouw of voelt voor een toekomst in die richting. Dit is één van de symptomen, die wijzen op de krachttoer, waarvoor onze boeren met hun medewerkers en hun gezinnen zijn komen te staan.

Krachttoer

De omstandigheden, waaronder men in de landbouw moet werken, zijn sterk aan het veranderen. De Nederlandse boer moet zich daarop instellen en hij zal zich erop moeten beraden welke koers hij wil aanhouden voor het uitoefenen van zijn bedrijf en voor de afzet van zijn produkten. In vrij korte tijd zal hij moeten kiezen wat voor hem het beste zal zijn. Omdat iedere boer en tuinder dat niet alles voor zichzelf kan klaarspelen, moet er ook worden gestreefd naar een aanpak van de vraagstukken in breder verband. We denken daarbij dan niet alleen aan de landbouwpolitiek van onze Overheid, maar ook aan vele bedrijfsfactoren van de boeren en tuinders zelf.

De landbouw heeft de eerste jaren na de oorlog steeds gedreven op de landbouwpolitiek van de Regering. Er werden voor verschillende produkten zoals melk, granen, suiker enz. garantieprijzen vastgesteld, gebaseerd op de gegevens van het Landbouw Economisch Instituut over de kostprijzen. In de meeste gevallen betekende dit in feite een consolideren van de bestaande situatie, omdat men de prijzen wilde afstemmen op de feiten, zoals die er op dat moment lagen.

Nieuwe normen voor de landbouwpolitiek

Mee onder invloed van de E.E.G. heeft men het principe van prijsgaranties, gebaseerd op de feitelijke kostprijsggegevens, op den duur laten varen. Men is nu hogere normen voor de produktie per man of per hectare of per dier gaan aanhouden voor het bepalen van de prijzen van de verschillende landbouwprodukten. Dat strookt op zichzelf ook veel meer met de snelle ontwikkelingen, die we op allerlei gebied tegenkomen.

Voor een deel van de Nederlandse boeren is deze verandering toch wel hard aangekomen. Er is nu duidelijk een groep, die beneden de maat bleek te zijn. Voor een deel ligt dit aan deze mensen zelf, die door tekort aan kennis en inzicht of door weerstanden tegen vernieuwingen, niet meer anders konden gaan werken.

Maar voor een ander deel, ligt dit aan de omstandigheden, waaronder de boer moet werken, zelf. De vorm en de ligging van zijn percelen is soms erg onvoordelig. Zijn land is veel te nat of te droog. De indeling van zijn bedrijfsgebouwen voldoet niet aan de eisen van de moderne bedrijfsvoering. Dit bete-

kent voor zulke boeren, dat zij veel extra kosten hebben, en deze kosten gaan steeds zwaarder wegen. Terecht trekt de Nederlandse Overheid jaarlijks grote bedragen ervoor uit om deze situatie te verbeteren.

Het structuurbeleid in de landbouw

Het accent van het landbouwbeleid is nu meer komen te liggen op de verbetering van de structuur in de landbouw als geheel. Dat lukt ook goed met plannen voor ruilverkavelingen, voor ontwatering of voor de aanleg van ontsluitingswegen. Veel van onze boeren begroeten deze maatregelen met instemming, al roepen de kosten wel vragen op. Want de overheidsbijdragen dekken dikwijls niet meer dan de helft van de werkelijke kosten en die zijn vaak niet gering. Een klein deel van deze boerenstand is er toch nog niet aan toe om al die noodzakelijke vernieuwingen te aanvaarden. Toch gaan de verbeteringen in de structuur in snel tempo verder.

Uit het structuurbeleid vloeit ook voort het streven naar een gezonde vergroting van de bedrijven.

De minister van Landbouw heeft dit jaar 50 miljoen gulden uitgetrokken om te bevorderen, dat oudere boeren de niet renderende bedrijven gaan verlaten. Zij kunnen dan een maandelijks uitkering ontvangen. De grond, die op deze wijze vrijkomt, wordt dan overgedragen aan de boeren, die op levenskrachtige bedrijven zitten, die voor vergroting in aanmerking komen.

Investerings- en bedrijfsuitkomsten

In de ontwikkelingen, die nu gaande zijn, komen twee punten naar voren:

- de investeringen, waarvoor de boer moet staan, nemen steeds toe.

- de bestaansmogelijkheid van de kleinere ondernemer raakt in het gedrang.

Dat laatste punt raakt wel heel nauw aan de uitgangspunten van deze maatschappij-beschouwingen. We weten, dat er dringende oorzaken zijn aan te wijzen, waardoor de inzichten hierover veranderen.

Maar de vraag blijft: "tot hoe ver gaat dit?" Daarbij komt dan ook nog de factor van de menselijke tragiek, die schuilgaat in veel gevallen waarin het bedrijf wordt opgeheven. Een stuk levensideaal van de ouderen en een traditie van geslachten wordt dan niet meer door de jongeren overgenomen. Vaak zien de jongeren betere bestaansmogelijkheden in een ander beroep, omdat de landbouw hen niet aantrekt. Maar voor veel jongeren is er eenvoudig geen kans om in de landbouw nog een goede boterham te verdienen, ook al voelen zij wel voor dit beroep.

Dat houdt nauw verband met het andere punt dat we noemden: **de steeds stijgende kapitaalsbehoefte.** De Nederlandse landbouw investeert jaarlijks voor vele miljoenen gulden in werktuigen en gebouwen. Bovendien is de grondprijs sterk gestegen. Een jonge boer die het bedrijf van zijn ouders wil voortzetten, staat dan al gauw voor een investering van meerdere tonnen. Vaak kan die investering wel worden gefinancierd met verschillende kredieten, maar dan blijkt al te vaak, dat het geïnvesteerde kapitaal eigenlijk niet meer dan twee percent rente kan opleveren.

Heel wat jonge mensen zijn toch nog wel bereid dit risico te aanvaarden. Een flinke ondernemende kerel kan ook zeker een goed bestaan op de boerderij opbouwen. Maar het blijft een bestaan met zorg.

Delen in de vooruitgang

Er is ook wel enige zorg, als het gaat over de positie van de land- en tuinbouw in het geheel van de nationale

economie. Er wordt jaarlijks voor een waarde van 5.332 miljoen gulden (1963) aan land- en tuinbouwprodukten uitgevoerd. Dat is zo'n 30% van de totale jaarlijkse export. Daar staat tegenover een belangrijke import van 3897 miljoen gulden (1963), voornamelijk veevoer en andere grondstoffen die bestemd zijn voor onze zuivelproductie, de pluimveehouderij en de varkenshouderij.

Deze exportsituatie maakt het voor deze regering niet eenvoudig om de landbouw te steunen. Want het buitenland kan zulke steun maar al te gemakkelijk beschouwen als ongewenste exportsubsidie. Vergeleken met andere landen, doet de Nederlandse Regering heel wat voor de boeren en tuinders. Maar de nadruk ligt daarbij sterk op de voorlichting, het land- en tuinbouwonderwijs, het onderzoek en de structurele maatregelen. Het hoeft geen twijfel of dit is uiteindelijk een veel betere weg, dan bedrijfspremies en prijssubsidies.

Toch is het niet gemakkelijk om bij een stijgende welvaart, met steeds meer luxe-consumptie, als landbouw bij te blijven. Het blijft steeds weer een vraag, om men de produkten voor een redelijke prijs kan afzetten. Want de vraag van het publiek, dat andere levensmiddelen wenst, kan soms grillig veranderen, zodat het aanbod van de landbouw daarop niet zo snel kan worden afgestemd. De noodzaak van goede marktanalyse laat zich steeds meer gelden.

Daarom spraken we aan het begin ook van een krachttoer van de Nederlandse landbouw. Een krachttoer om de structuurveranderingen te doorstaan en om de risico's, die de moderne welvaart voor de landbouw met zich meebrengt, op te vangen.

Minister Biesheuvel kan in de komende jaren dan ook nog wel vooruit, om de Nederlandse landbouw te leiden bij het volbrengen van deze krachttoer.

Dijkstra.

Verplaatsbare HOUTEN GEBOUWEN
 DIRECTIE- EN SCHAFTKETTEN
 NOODWONINGEN
 SCHOLEN EN KERKEN
 DIRECTIE- EN SCHAFT-
 WAGENS ETC.
HABBO HARDINXVELD
 TELEFOON Giessendam-Hardinxveld 2141

HOTEL „DE KROON“
 Sophialaan - LEEUWARDEN
 Telefoon 24467 - 24468

Uw adres voor
RECEPTIES en PARTIJEN

Uw adres voor
DIRECTIEKETTEN BARAKKEN SCHOLEN ZOMERHUISJES enz. enz.
Firma Gebr. Timmer
 Houtbouw - Giessendam - Tel. 2062

Nú proefflacon 1.70

Ik ben niet meer NERVEUS

Iedereen is altijd enthousiast over Melisana: „Heb ik last van migraine, zenuwen of zorgen? Altijd weer geeft Melisana verlichting.“ Bij vele dagelijkse moeilijkheden bewijst Melisana ook voor u zijn onmisbaarheid. Daarom is het belangrijk steeds 'n fles in huis te hebben. Juist nu. Melisana helpt. Melisana de echte Kloostervrouw Melissegeest, voorkomt narigheid.

Voor uw broodnodige rust
MELISANA
 1.70 - 2.90 - 4.90

extra voordelige familieflacon 11.90

RADIO BECKER
 ZEIST - TEL. 03404 - 13511
 Na 7 uur 12333

HET ADRES
 voor zenders, richtingzoekers en echoloden

Voor al uw vervoer in binnen- en buitenland
N.V. Intern. Transportbedrijf DE RIJKE
 Telex 22424
 Telefoon (01880)-2312 - 3058
 SPIJKENISSE - BREEWEG 5

Koopt een goed kostuum
 enorme keuze tegen uiterst scherp gestelde prijzen.
 De verste reis is lonend
DUTHLER
 VARSSEVELD

Firma Jan de Mik
 HARDINXVELD-GIESSENDAM
 Aannemers van
OEVERVERBINDINGSWERKEN GRIENDHOUTHANDEL
 Telefoon 01846 - 2156 - 2484
 Hardinxveld-Giessendam

EEN stad kan ook last - naast de lust - van haar historisch gezicht hebben. Er zijn Amsterdammers, die hun stad koesteren als een kleinood, haar iedere keer te pronk zetten, bewonderen en oppoetsen. Maar vraag nu eens b.v. hoe de huisvesting van de bejaarden geregeld moet worden. Daarin heeft Gijsbrecht van Aemstel niet voorzien, noch Vondel zelf, die hem tot leven riep. Meester Gijsbert van Hall, de burgemeester, wenst niet op de burgwalen naar Gabriël uit te kijken, opdat het wonder van de evacuatie zal geschieden, noch kan hij, met de Nachtwacht in het Rijksmuseum, het verkeer in de binnenstad regelen. En zo is het ook elders.

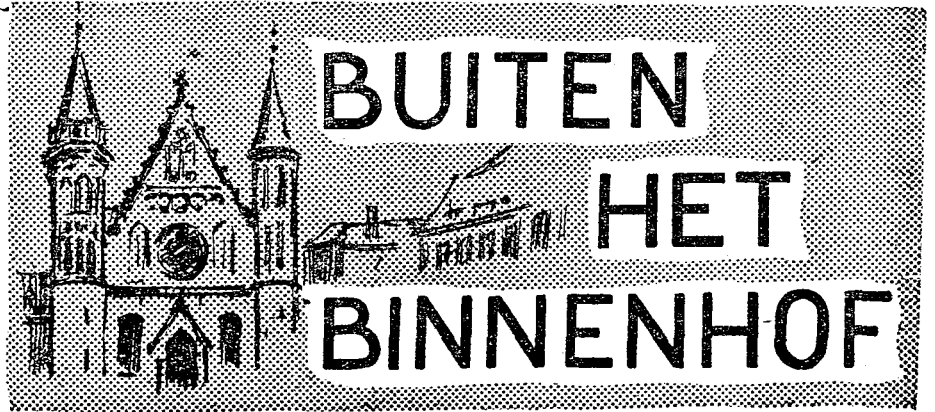
„Wij hadden een beetje last van ons historisch gezicht“, zeide ons onlangs de burgemeester van Middelburg, Mr. J. Drijber. En daarmee bedoelde hij dan niet zijn eigen gelaat, al heeft hij aan de oudste universiteit gestudeerd, maar het aangezicht van de ruim 24.000 zielen tellende stad, waarvan hij het voorrecht heeft burgemeester te zijn.

Het is merkwaardig dat de gouden eeuw Middelburg zo vergulde, dat het een eeuw later al historische stad met monumenten was. En dat het plotseling, door krijgsgeweld en watergeweld, in een moderne opbouwstructuur werd opgenomen. En nu staat de stad daar als de hoofdstad van een der kostbaarste Nederlandse provincies, die - helaas door buitenlanders meer bezocht wordt dan door de landgenoten. Goed, er zijn nu eenmaal meer buitenlanders dan Nederlanders, om een grapje van Minister Luns te parafseren, maar het valt niet te ontkennen dat Zeeland met zijn steden en dorpen te lang in het vergeten reisboek der Nederlanders stond.

Burgemeester Drijber karakteriseerde het vertrouwde beeld van Middelburg als „een antieke schrijftafel van het kleine Zeeland“. Inderdaad, zo knus hebben velen die hoofdstad gevoeld, al hebben zij zich minder spits uitgedrukt. Maar... in 1940 is dat anders geworden. Dat jaar heeft anderhalve eeuw stilstand, althans achterstand bij andere provincies, afgesloten. Een tragische afsluiting overigens. Tijdens het bombardement van 17 mei vernietigde de Duitse invaller 591 percelen. De daarop volgende oorlogsjaren en de overstroming van 1944 vernielden nog veel meer.

Wie oorlog heeft gekend, die weet hoe vrede smaakt. Het gevolg van de doorstane ellende is thans een moderne stad van een oud-Hollandse allure. En dat is een vrijwel unieke verschijning is ons land. Wij kennen steden met een toekomst achter zich om daarmee haar stilstand aan te geven. Maar Middelburg is een stad met een rijk verleden en een rijke toekomst.

Walcheren heeft in een decade tijds een nieuw centrum gekregen. Middelburg is het kloppende hart van het gewest, waarin de bloedcirculatie gestuwd wordt door het Deltaplan en een omlijnd industrialisatiebeleid. Dat Deltaplan heeft Zeeland en dus ook Middelburg uit hun isolement gehaald. De provincie heeft er lang genoeg om moeten worstelen! De zinspreuk in het provinciewapen luidde bijna „Delta ut emergo“. (Delta! opdat ik ontzwemme). Maar de schuld lag niet in Middelburg. Overig Nederland koesterde graag dat kostelijke Zeeland, dat kleinood onder de provincies. Hoe mooi het was en hoe ver! Maar aan die stille bewondering op afstand is een einde gekomen. De bewondering ligt voor het grijpen. De vermaarde oude, maar niet verjaarde en nu springlevende koopmansstad ligt op ruim 100 kilometer afstand van Rotterdam. Dank zij de in december 1965

geopende Oosterscheldebrug is van een isolement geen sprake meer. Het is zelfs niet meer kunstmatig op te brengen. De industrialisatie voor de gehele provincie heeft vier industriekernen geschapen, waarvan Middelburg meeprofitteert op nationale en internationale wijze. De stad ligt nu in noordelijke richting dichtbij het internationale industrie- en havengebied van Rotterdam en in zuidelijke richting naast de Belgische en Noorfranse markten.

De geschiedenis herhaalt zich nooit, niettegenstaande het spreekwoord, dat wij in het Frans moesten leren. Maar de geschiedenis maakt wel eens grapjes. Terwijl alles in het werk wordt gesteld Middelburg een moderne stad te maken met alle allures van dien, wordt het moderne Middelburg wat het oude eens was: een economisch centrum in het Europese goederenverkeer, een internationale markt, een nucleus van nijverheid in dat befaamde gebied: Holland-België-Noord Frankrijk. Tot uw dienst: het is een dure grap geweest. De geschiedenis kent nu eenmaal geen geldbuidel. Zij geeft en neemt, om het even of oneven. Maar dat hier, rond Middelburg, een stuk Westeuropese geschiedenis zo voor het grijpen ligt! Ge dacht misschien, het oude moet maar bij het oude blijven. Maar zo zijn de eeuwen niet, zo zijn de Zeeuwen niet.

Doch hoe staat het nu met dat golvende gouden graan en met die boomgaarden en die tuinen en met die koudbloedige paarden, ja met die hele landbouw?

Tijdens ons bezoek aan Middelburg heeft de burgemeester, mede namens de wethouders en de raad, welke hij voorziet, ook daarover gesproken.

Hij heeft niets gezegd van de Boerenpartij! Maar dat doen wij nu wel in ons aanlooptje over de landbouw in Zeeland. De Nederlandse landbouw wordt over het paard getild als wij hem meten met de sterkte van de Boerenpartij. En in Europa en in Nederland en in Zeeland loopt de landbouw achteruit, wel te verstaan in economische betekenis, niet in methoden.

De landbouw stoot arbeidskrachten af. „De boer, die maar voortploegt“ is op weg naar de historie. De boer, die ondernemer is, die de landbouw ziet als een economisch gegeven, al werkt hij dan in een fabriek zonder dak (en dat is wat in ons klimaat!) doet meer met minder mensen en meer machines.

De industrialisatie vangt overal werkkrachten op, die van achter de ploeg komen. En waar veel agrariërs wonen, valt dit verschijnsel des te meer op.

In een volgend stuk meer over dit en dat en Middelburg.

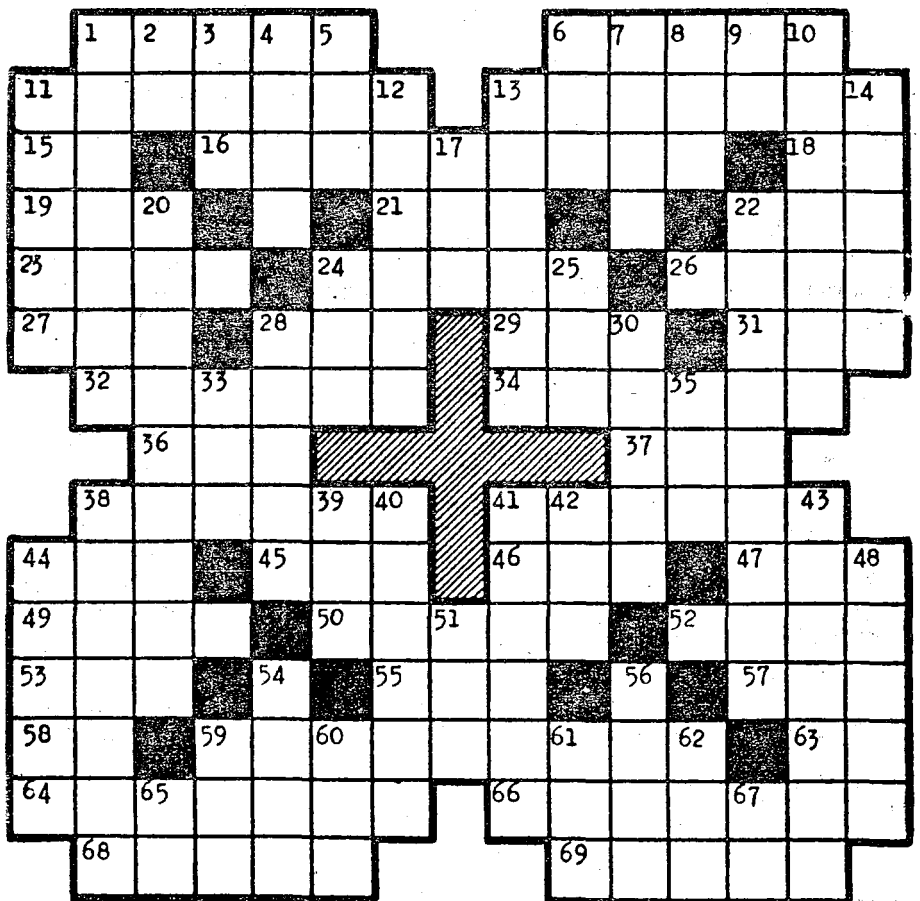
William Frankop

TECHNISCH BUREAU
 A. Meerman N.V.
BOUWMACHINES
 VLAARDINGEN - TELEF. 01898 - 5157

Puzzel

Horizontaal: 1. plantengeslacht; 6. regelmaat; 11. verleid; 13. ernstig; 15. boom; 16. uitspanning; 18. races; 19. kunstwerk; 21. drank; 22. adviescollega; 23. bedrukt katoen; 24. plankje; 26. strooisel; 27. driemaal; 28. plaats in Gelderland; 29. eikeschors; 31. plaats in Gelderland; 32. tekens; 34. plaats uit O.T.; 36. paard; 37. loflied; 38. hazebeentje; 41. zorgzaam; 44. uitgang overtreffende trap; 45. strafwerktuig; 46. hechting; 47. dier; 49. verplaatsing van dieren; 50. sportterm; 52. drank; 53. dageraad; 55. op de wijze van; 57. drinkgerei; 58. waterstand; 59. een teveel; 63. deel van ontkenning; 64. schaduw; 66. naam op thermometer; 68. ring; 69. kaartenboek.

Vertikaal: 1. halfbloed; 2. maanstand; 3. zoogdier; 4. verdovend middel; 5. roem; 6. zoogdier; 7. plant; 8. metaal; 9. pers. voornaamwoord; 10. mythologische figuur; 11. dier; 12. onderdrukken; 13. roven; 14. plaats in Gelderland; 17. meisjesnaam; 20. bepaalde spier; 22. Amerikaanse politicus; 24. in de toekomst; 25. steen; 28. plaats uit O.T.; 30. wapen; 33. Europeaan; 35. plaats in Gelderland; 38. bundel gedorst graan; 39. bovenstuk; 40. met de grond verbonden; 41. offerplaats; 42.

bergplaats; 43. politicus; 44. deel van lepel; 48. rover; 51. bergweide; 54. verbrandingsplaats; 56. toestemming; 59. familielid; 60. hevig; 61. meisjesnaam; 62. royaal; 65. militaire politie (afk.); 67. familielid.

Oplossing puzzel van 28 mei j.l.
 Horizontaal: 1. knipmes; 4. rijksdag; 8. uitlaat; 10. honderd; 11. turf; 12. ta-

bak; 13. wieg; 16. naast; 17. Drent; 19. Diets; 21. Kleef; 24. alom; 25. gevat; 26. gerij; 29. vogelijn; 30. kortste; 31. stekels; 32. kuikens.

Vertikaal: 1. kluiten; 2. interen; 3. maan; 5. kant; 6. doeniet; 7. gedegen; 9. taart; 10. haard; 14. haver; 15. leven; 18. platvis; 19. droogjes; 20. steen; 21. kraak; 22. flensje; 23. spijkers; 27. slee; 28. brui.

In de wereld

ACHTER PAGINA

EEN Nederlander, al jaren woonachtig in Zwitserland, schreef onlangs aan zijn vriend: ik lees nog steeds regelmatig en met belangstelling "Nederlandse Gedachten".

Wij willen dit op deze plaats graag eens doorgeven. Bij het secretariaat van de partij is het natuurlijk wel bekend, dat dit voorkomt, want bij de abonnementen-administratie staan uiteraard ook de in het buitenland woonachtige abonnees ingeschreven. Maar daarnaast zijn er ook abonnees in ons land, die hun eigen blad regelmatig doorsturen naar hun buiten de grenzen vertoevende familieleden en kennissen. Een goede gewoonte, welke zeker navolging verdient.

Maar er zijn ook buitenlanders, geen Nederlanders van origine, die belangstelling hebben voor de A.R. Partij; of omdat zij - bijvoorbeeld studenten en hoogleraren - studie maken van diverse partijen, of omdat zij in het algemeen geïnteresseerd zijn in christelijke politiek.

Engels, Frans, Duits

Op het partijbureau heeft men de beschikking over het Beginsel- en Algemeen Staatkundig Program van de A.R.-Partij, in het Frans, Duits en Engels.

Een paar maanden geleden is een Engelse vertaling tot stand gekomen. Deze vertaling is een paar weken geleden in gedrukte vorm — handig brochureformaat — van de persen gerold.

Het secretariaat had de beschikking gekregen over een aantal adressen in het buitenland van geëmigreerde Nederlanders en buitenlanders, die belangstelling voor christelijke politici zouden hebben of zouden kunnen krijgen.

En zo heeft het partijbestuur gezorgd voor verzending van ongeveer vijfhonderd van deze Engelse exemplaren van ons program aan ongeveer honderdvijfendertig adressen in Australië, de Verenigde Staten van Amerika, België, Brazilië, Canada, Ceylon, Kongo, Duitsland, Engeland, Finland, Formosa, Frankrijk, Hongarije, Indonesië, Israël, Japan, Korea, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Noord-Ierland, Schotland, Zweden, Zuid-Afrika en Zwitserland. Om zo te zeggen dus: over het rond der aarde.

Statement

HET is wel even een aparte ervaring het eigen Beginsel- en Algemeen Staatkundig Program in het Engels te lezen. Je bent dan beter in staat het program nieuw en wat van een afstand te lezen. „Statement of the principles and general political program of the Anti-Revolutionary Party in the Netherlands”, is de titel.

Het partijsecretariaat ontving reeds reacties waaruit bleek, dat de toezending van het „Statement” zeer werd gewaardeerd. In Londen gaat bijvoorbeeld een groepje belangstellenden een aantal gespreksavonden houden over het onderwerp christelijke politiek, aan de hand van het toegezonden program.

Internationaal

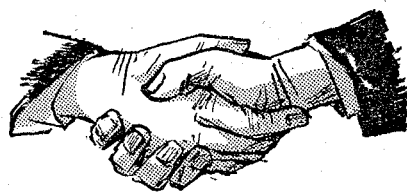
DAT is uiteraard een verheugende zaak. Christelijke politiek is immers niet een uitsluitend Nederlandse aangelegenheid. Het is goed om ons dat voortdurend te realiseren. Natuurlijk weten wij dat ook wel. Er zijn meer christelijke partijen in de wereld; protestants-christelijke, rooms-katholieke en gemengde prot. chr./r.k. partijen. Wij zullen daarvan te zijner tijd nog eens een totaalbeeld trachten te geven.

U weet trouwens ook van het bestaan van de Internationale Unie van Christen-Democraten, met niet alleen een Europese afdeling, maar ook een

Latijns-Amerikaanse groep, terwijl men op internationale conferenties ook afgevaardigden uit Afrikaanse landen kan ontmoeten. Hierin werken rooms-katholieke en protestantse christenen samen.

Gesprekscentrum

HIERNAAST is er nog een contact tussen protestantse jonge politici in Europa en het „Gesprekscentrum voor jonge protestantse politici in Europa”, waarvan de ARJOS-secretaris, de heer D. Corporaal, secretaris is. Aan de conferentie van vorig jaar te Oslo namen jongeren deel uit Duitsland, Finland,

Nederland, Noorwegen Zweden en Zwitserland.

Over enige weken wordt de negende conferentie van jonge protestantse politici in Europa in ons land gehouden, georganiseerd door de ARJOS en CHJO.

Vertellen en luisteren

WIJ staan met de Bijbel in de wereld; het Evangelie is er voor alle mensen; het speelt een rol in heel het leven, dus zeker in de politiek; niet alleen in ons land, maar in alle streken van de vijf continenten.

Wij moeten ons inzicht in christelijke, evangelische politiek vertellen aan hen, die daarvoor open willen staan in andere landen. En omgekeerd kunnen wij van christenen in andere landen weer veel leren vanuit hun omstandigheden en visies.

Vandaar dat de internationale contacten ook zo belangrijk zijn. Vandaar ook dat het zo belangrijk is, dat wij ook schriftelijk in andere talen onze politieke visie op de achtergronden van de samenleving en de noodzakelijke concrete daden kunnen overbrengen.

Begin

HET ter beschikking hebben van een vertaling van ons Beginsel- en Algemeen Staatkundig Program is dan ook nog maar een eerste en zeer sober begin. Er zou wat meer lectuur omtrent Evangelische politiek in het Engels, Frans, en Duits ter beschikking moeten komen. In de praktijk blijkt daar behoefte aan te zijn en er zal een groot afzetgebied blijken te bestaan.

Evangelische politiek heeft meer kansen dan wij misschien soms wel eens geneigd zijn te denken, meer kansen dan wij pessimistisch soms wel denken. Wij hebben wel eens aan teveel zelfvertrouwen geleden. Wij hebben wel eens gemeend, dat wij het allemaal zo goed wisten. Zo'n houding is natuurlijk fout.

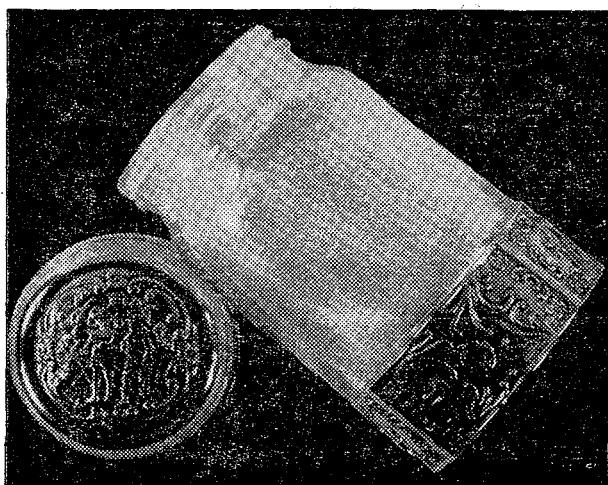
Maar wij moeten ook niet terecht komen in de houding, dat het Evangelie niet meer het beste zou zijn wat er in de wereld te krijgen is. De Bijbel bevat de goede boodschap voor alle mensen. De Bijbelse boodschap is onherroepelijk goed.

In de gunst

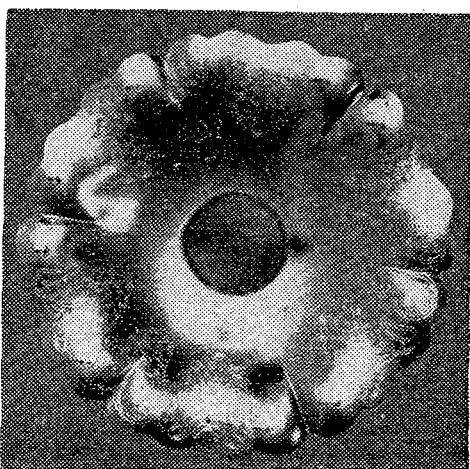
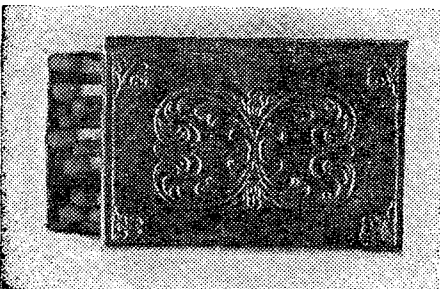
WIJ moeten daarnaar proberen te leven. En dat gaat niet altijd even goed. Maar wij moeten wel proberen zo goed mogelijk te leven voor onszelf en voor onze naaste, tot eer van God. Dan kan er iets van ons afstralen in eigen omgeving, in eigen land, in de wereld. Wij denken dan ook aan het Pinkster-evangelie, waar in (Handelingen 2 : 47) vermeld staat "zij loofden God en stonden in de gunst bij het gehele volk".

Het is goed, dat wij ons - behalve in ons land - bezig houden met evangelische politiek in de wereld. Het is ook goed daar oog voor te hebben nu wij ons in de afgelopen weken hebben ingespannen ter bevordering van christelijke politiek in onze eigen woonplaats.

Widiek.

- Lepeltje 1 abonnee
- Luciferschuif 2 abonnees
- Bonbonschaal 3 abonnees
- Brievenopener 4 abonnees
- Jampothouder 5 abonnees

OP DE MAN AF, ...

zijn de artikelen in NEDERLANDSE GEDACHTEN. Laat ook anderen hiervan kennis nemen. Werf daarom abonnees. Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 5,— per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.

Dr. Kuyperstraat 3, Den Haag.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Deze week

- Zorgen over onze economische toestand (pag. 3)
- Het wonder van de 19de eeuw (pag. 4 en 5)
- Molens in stad en land (pag. 6 en 7)
- De Eerste Kamer over Vietnam en Zuid-Afrika (pag. 8)
- De nieuwe Gedeputeerden (pag. 9)

Luister ...

op maandag 13 juni a.s. naar onze radio-uitzending.

Mr. W. R. van der Sluis, secretaris van de A.R. Partij, zal spreken over „De stembus-revolutie”.

De uitzending vindt plaats van 18.20—18.30 uur via Hilversum II (N.C.R.V.).

Kijk en luister ...

op maandag 13 juni a.s. naar onze televisie-uitzending.

De heer B. Roolvink, voorzitter van de A.R. Tweede Kamerfractie, en mr. W. R. van der Sluis, secretaris van de A.R. Partij, zullen in deze uitzending een gesprek hebben over een brief, die de partij ontving.

De uitzending vindt plaats van 20.20 tot 20.30 uur via Nederland I.

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mevr. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuyperstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:
Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

ABONNEMENTSPRIJS:
f 5,— per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R.-Partij Stichting te 's-Gravenhage.

STUDENTENABONNEMENT:
f 5,— per jr. LOSSE VERKOOP f 0,20.

Piano's en vleugels

Keuze uit een enorme collectie, waaronder Lindner, Rippen, Rösler, Yamaha, Petrof, Förster, Schimmel, Ibach, Grotian-Steinweg.

R. VAN DEN BURG n.v.
PIANO- & ORGELHANDEL
Arnhemsestraat 8, Amersfoort.
Tel. 13877 (03490)

Levering franco huis Nederland.
Service en onderhoud door het gehele land.

Thijs Booy:

De levensavond van Koningin Wilhelmina

Verkrijgbaar als paperback ad f 11.90 bij de boekhandel

UITGEVERIJ W. TEN HAVE N.V.

De vakanties zijn weer aangebroken. Speciaal voor hen, die geen buitenlandse reizen op het program hebben, maar die liever in ons eigen mooie land blijven, geven wij de raad, op onze molens te letten. Ontdek hun schoonheid in stad en land. U kunt hierover lezen op pag. 6 en 7.

In gesprek met onze lezers

◆ INFLATIE

Iedereen weet, wat dat minder mooie woord betekent, maar iedereen weet ook, dat het maar rustig en onbelaagd verder voortvreet. Ja sterker: miljoenen Nederlanders werken er opzettelijk aan mee. Dat dit niet te sterk is gesproken, blijkt uit de handelingen, uit de eisen, die grote groepen jaar-in-jaar-uit stellen en dan nog wel eens met de stok achter de deur: als die eis, etc. niet wordt ingewilligd, kon er wel eens wat gebeuren, dus een openlijke oproep tot staking!

De inflatie kan bestreden worden, als men maar wil en durft!

Nodig is m.i. het volgende:

1. Staking van alle loonsverhogingen; (werknemers).
2. Staking van alle salarisverhogingen; (ambtenaren en onderwijzers).
3. Staking van alle pensioensverhogingen, ook A.O.W., etc.
4. Staking van alle onnodige ziekteverzuimen, die de bedrijven steeds weer kunnen constateren; dit is rechtstreekse sabotage.
5. Harder werken en bestrijding van alle lijntrekkerij, (hierbij kunnen de Japanse arbeiders tot voorbeeld dienen).

In onze rubriek „in gesprek met onze lezers“ kunnen de lezers hun mening geven over de politieke vragen, die ons vandaag bezig houden. Opnamen van ingezonden stukken in deze rubriek houdt uiteraard niet in, dat de redactie steeds instemt met het geschrevene. De redactie behoudt zich ook het recht voor — wanneer dit nodig is — ontvangen stukken met behoud van de hoofdstrekkings, in te korten.

nen; men leze het verslag van de commissie, die Japan bezocht.)

6. Geen belastingverlaging, zolang de inflatie niet beteugeld is.

Is het zo erg? zou men misschien vragen.

Ja, zo erg is het; sommige lonen lopen de spuigaten uit.

Voorbeelden: loodgieterslonen bedragen hier (Den Haag) per uur f 12,—. De gaspijplassers verdienen per week f 1000,— (zegge en schrijfve duizend gulden!)

En het ergste is nog wel, dat de produktie geen gelijke tred houdt met de loonsverhogingen: die blijft verre daarbij ten achter. De werkelijke produktievermeerdering is bijna geheel te danken aan de machinale verbeteringen, volgens deskundigen.

En als nu de inflatie voortduurt en gekweekt wordt, b.v. door de C.A.O.'s die het loon willen vastleggen voor enige jaren?

Dan moeten de verliezers van kapitaal hun rekening indienen bij de inflatieproducenten: werknemers, ambtenaren en de regering; deze verliezers zijn zij, die sparen en niet behoren tot de verkwesters bij alle soorten werknemers (Men noemt die verkwesting eufemistisch overbesteding). Laat men toch met alle macht de inflatieverwekkers tot zwijgen brengen; laten alle arbeiders ook werkelijk arbeiden! Hier ligt een groot werk van opvoeding voor de vakbondbestuurders.

G. Meijer
Dovenetelweg 89
Den Haag 13

(In het verleden hebben wij een en andermaal instructieve artikelen in ons blad geplaatst over het verontrustende inflatieverschijnsel. Evenwichtige behandeling van deze ingewikkelde problematiek is daarbij een eerste vereiste. Als inflatiebronnen dienen o.i. - zeker in een gespannen economische situatie - ook te worden genoemd andere inkomenscategorieën zoals winsten en renten en ook de prijzen - red. N.G.)

Op 7 juni 1966 overleed onze oud-voorzitter, de heer

K. de Vries

Wij gedenken met dankbaarheid aan de jaren, dat hij leiding mocht geven aan onze kiesvereniging. Moge God, die hij in dit werk mocht dienen, zijn vrouw en kinderen sterken in dit verlies.

Namens de A.R. Kiesvereniging Nederland en Oranje te Hoorn

W. H. van Noordwijk, voorz.
A. van der Leek, secr.

Aan de onbekende briefschrijver

Via het bureau van onze partij ontving ik een uitvoerige brief over een delicaat onderwerp.

De schrijver verzocht mij hem te beantwoorden via Ned. Gedachten. De brief is om geheel verklaarbare redenen niet ondertekend met naam en adres. De materie leent zich niet zo goed voor een publieke beantwoording, gezien het sterk persoonlijke karakter van de brief.

Het beste lijkt mij dan ook, dat deze briefschrijver zich nader aan mij bekend maakt. Hij kan op volstrekte geheimhouding rekenen.

B. Roolvink,
Eemnesserweg 238
Hilversum

DISCUSSIE PARTIJ CONVENT

Volgende week verschijnt het juni-nummer van A.R.-Post/Ned. Gedachten. Daarin hopen wij nog enkele aspecten van de discussie op het Partij Convent weer te geven. Voorts zullen wij dan nog enkele brieven over dit Convent publiceren.

Medewerksters gevraagd op het partijbureau

Op het partijbureau, Dr. Kuypersstraat 3, zijn enkele vacatures ontstaan doordat een drietal dames in de afgelopen maanden in het huwelijk traden. Door opschuiving van functies kon uit ons eigen personeel in de ontstane vacatures worden voorzien.

Dit betekent echter, dat er drie vacatures zijn ontstaan voor jonge medewerksters. Een Mulo-diploma is niet speciaal vereist; maar wel moeten zij in een goede teamgeest kunnen samenwerken op een kleine afdeling en nauwkeurig kunnen werken.

Gegadigden kunnen eventueel voor onze rekening een cursus typen en steno volgen, zodat zij geheel kunnen inspelen.

Met vakantieafspraken wordt rekening gehouden en indiensttreding per 1 augustus of 1 september is mogelijk.

Het zou prettig zijn, wanneer wij reeds nu met enkele sollicitanten in contact zouden kunnen komen.

Wij zullen hen graag eens op ons bureau ontvangen om hun een indruk te geven van de taak welke wij hen hebben toebedacht.

Schriftelijke sollicitaties worden gaarne ontvangen op ons bureau, waar ook telefonisch inlichtingen kunnen worden gevraagd (tel. 631023).

Mr. W. R. van der Sluis,
secretaris Centraal Comité A.R.-Partij.

Centrale vergadering

Gaarne willen wij in deze rubriek de aandacht vestigen op centrale vergaderingen, welke in de verschillende delen van het land worden gehouden.

Dit maal de volgende:

☆ Op zaterdag 11 juni houdt het Provinciaal Comité Zeeland zijn jaarvergadering.

Aanvang der morgenvergadering te 11.00 uur.

Plaats: Verenigingsgebouw "De Schakel", Bachstene te Middelburg.

Behandeling huishoudelijke zaken. Aanvang der middagvergadering te 14.00 uur.

Plaats: aula van de Chr. H.B.S., Elzenlaan te Middelburg.

Rede van Z.E. mr. B. W. Biesheuvel over "Beginsel en praktische politiek in de A.R.P.". Gelegenheid tot discussie.

Raadhuis in oude luister gerestaureerd

IN 1939 werd in samenwerking met Monumentenzorg het raadhuis te Ooltgensplaat in oude luister hersteld.

Architect was de heer Ir. Alb. van Essen te Voorburg, aannemers de Gebr. Naglé te Geertruidenberg, terwijl het dagelijks opzicht in handen was van de heer H. C. de Ruiters, gemeente-architect te Ooltgensplaat. De kosten waren ongeveer f 100.000,—.

Het 350-jarig bestaan zal zaterdag 11 juni plechtig worden herdacht. 's Morgens te 11.15 uur zal er een buitengewone vergadering van de Raad gehouden worden in de mooie raadzaal. Van de Historische Vereniging Zuid-Holland „Vigilate Deo Confidentes“, die deze

Zaterdag plechtige herdenking

dag de zomer-excursie naar Ooltgensplaat en omstreken organiseert, zal het bestuur de vergadering bijwonen. Door de voorzitter van de Raad, burgemeester W. M. van der Harst zal een herdenkingsrede worden uitgesproken, terwijl nog een toelichting op de bouw van het Raadhuis zal worden gegeven.

Hierna is er gelegenheid tot het aanbieden van gelukwensen. De leden van de Historische Vereniging (ongeveer 130 personen) zullen het Raadhuis, de Hervormde Kerk en het Fort „Prins Frederik“, dat voor recreatie is ingericht, bezichtigen. Te Oude-Tonge en Den Bommel zal men ook de pas gerestaureerde Hervormde kerken met een bezoek veren.

In het Historische Raadhuis met zijn prachtige zalen zijn er in de loop der eeuwen al veel hoge bezoekers geweest, o.a. leden van ons Koninklijk huis, commissarissen der Koningin, ministers en vele andere autoriteiten.

BELANGRIJK! VRIJSTELLING MILITAIRE DIENSTPLICHT

Vrijstelling herhalingsoefeningen, landbouwverlof, ministeriële verklaringen, erkenningen enz.
Onze jurist verdedigt deze zaken ook voor u na afwijzende beschikking.
Wij trekken geen zaken tot ons waarin geen kansen van succes aanwezig zijn.

Bemiddelingsbureau C. J. J. WOLTERS & ZOON

MARIJKELAAN 17 te BENNEKOM (Gld.), TELEFOON 0 8379 - 2329 - 2640
Gevestigd sedert 1946.
Wij hebben geen bijkantoren. Honderden dankbetuigingen liggen ter inzage.

BEZOEK DOOR HET GEHELE LAND!

Vragen van Kamerleden

Woningwet -B- woningen

De heer AANTJES (A.R.P.) heeft aan de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de volgende vraag gesteld.

Kan de Minister meedelen, welke maatregelen zijn getroffen ter uitvoering van de op 16 december 1965 door de Tweede Kamer aanvaardde motie (waarin de Regering werd uitgenodigd z.g. woningwet-B-woningen onder zodanige voorwaarden te doen bouwen, dat in de woningwet-B-sector en in de premie-A-sector gelijkwaardige woningen op vrijwel gelijke huren zouden uitkomen) en in hoeverre door deze maatregelen het beoogde effect is bereikt?

Bedrijfs- pensioenen

De heer Schakel (A.R.P.) heeft aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid de volgende vragen gesteld:

1. Is het juist, dat door bedrijfspensioenfondsen in het algemeen aan werknemers geen pensioenrechten behoeven te worden toegekend over perioden, waarover door hun werkgevers - om welke reden dan ook - geen pensioenpremie aan de betrokken bedrijfspensioenfondsen werd afgedragen?
2. Is de Minister niet van oordeel dat zowel het van de werknemer op het loon ingehouden aandeel in de premie als ook het door de werkgever te betalen aandeel een loonbestanddeel is?
3. Zo ja, wil de Minister dan bevorderen dat bij faillissement deze pensioenpremies als preferent loon worden aangemerkt?
4. Kan de Minister in de statuten en/of de verplichtingsbesluiten van bedrijfspensioenfondsen bepalingen doen opnemen welke er toe leiden dat tengevolge van nalatigheid van de kant van de werkgever geen verlies van pensioenrechten ontstaat voor de werknemer?

Met vakantie?
NEEM DAN EEN BIJBELS DAGBOEK MEE OP REIS!
 Ds. H. Giesen - VIJF MINUTEN
 11e druk. Geb. f 8.50
 of
 Ds. H. Giesen - EEN OGENBLIK
 2e druk. Geb. f 8.90
 ONDERWEG. het dagboek dat samengesteld werd door Gereformeerde en Hervormde medewerkers. Geb. f 9.90
VERKRIJGBAAR IN DE BOEKHANDEL
 Boekencentrum N.V. - 's-Gravenhage

In prima boter en kaas
 steeds de baas
 Alle soorten. groot en klein
 komen uit de IJsel- en Lekstreek fijn
A. van Houwelingen - Moordrecht
 Telefoon 305 (01827) Westeinde 117

HOLWERDA-ZONEN
 DOKKUM - DRACHTEN - ROTTERDAM
 Alle transporten Binnen- en Buitenland
 Speciaal verhuizingen - Meubeltransporten

GETRON N.V.
 Binnenlandse- en internationale transporten.
 Partijgoederen - zwaar transport - bulktransport
AMBACHTSTRAAT 4 - SPIJKENISSE
 Telefoon 01880-2929. Telex 22642.

SCHUILING GIETERIJENODIGDHEDEN NV
 BINNENHAVENSTRAAT 20 / HENGEL-
O.
 POSTBUS 52 / TEL 05400-16461

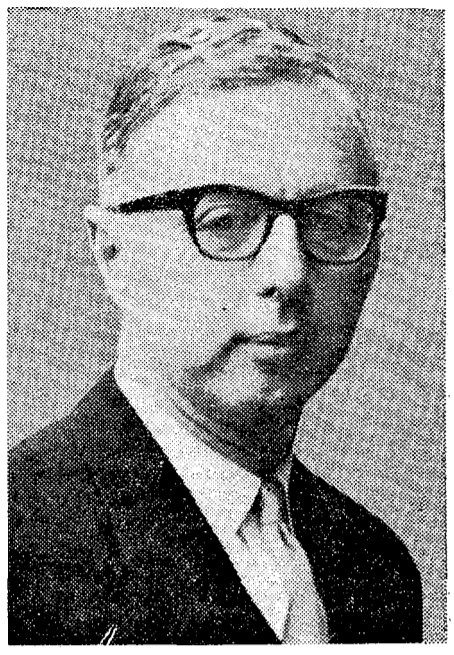
Een prettig stel vakluw willen u graag
VEILIG VERHUUZEN
 waar u ook woont of naar toe gaat! U betaalt
 geen leeg-gereden kilometers
BONGERS WAGENINGEN
 Rijnhaven 10, telefoon 2725 en 3750 (b.g.g. 3100)

Ernstige waarschuwing

PROF. ZIJLSTRA heeft in de Eerste Kamer een ernstige waarschuwing gericht tot de Regering.

Voordat we hier nader op ingaan, een paar noodzakelijke opmerkingen.

Wanneer iemand geneigd zou zijn terstond te zeggen, dat prof. Zijlstra zich heeft doen kennen als een „pessimist”, maakt hij er zich op een goedkope manier van af. Om twee redenen. Vooreerst sprak prof. Zijlstra niet alleen voor zich zelf. Hij sprak namens de fractie. Zijn rede is eerst in de fractie overwogen, en met instemming begroet. Dat is regel. Als een ander lid vragen stelt over de normen bij het subsidiebeleid, doet hij zulks evenzeer na overleg met en instemming van de fractie. De fractie streeft er telkens naar, als een eenheid te spreken. En er mag gerust aan worden toegevoegd, dat de a.r.-fractie het een voorrecht acht, dat prof. Zijlstra op zo klare wijze zijn en haar standpunt heeft vertolkt.

Prof. dr. J. Zijlstra

MAAR er is ook een tweede reden. Prof. Zijlstra heeft sterk op de voorgrond gesteld: laten we proberen het over de feiten eens te worden, door die zakelijk te bekijken. Wie hem bestrijden wil, werkelijk bestrijden (exclamatie over pessimisme en zwarte brillen vallen daar buiten als niet ter zake dienende) moet beginnen met zijn analyse kritisch te bekijken.

De spreker sprak bijzonder nuchter, zonder pathos, maar duidelijk en zonder pardon.

En zijn analyse leidde tot de conclusie: onze economie is niet gezond, maar zorgelijk.

schip tussen de pieren ligt met een defect roer. Dan komt er van die hele cruise niets, als het defect niet wordt verholpen. Onze economie vraagt om maatregelen op korte termijn.

De reeds door de Regering aangekondigde maatregelen zijn ten enenmale onvoldoende. Dat is nauwelijks een verwijt. Want het voornaamste instrument van de Regering is de begroting. En daarom weten we niet nu, maar zullen wij op Prinsjesdag weten, of de Regering de ernst van de situatie onderkent en dienovereenkomstig haar plicht doet.

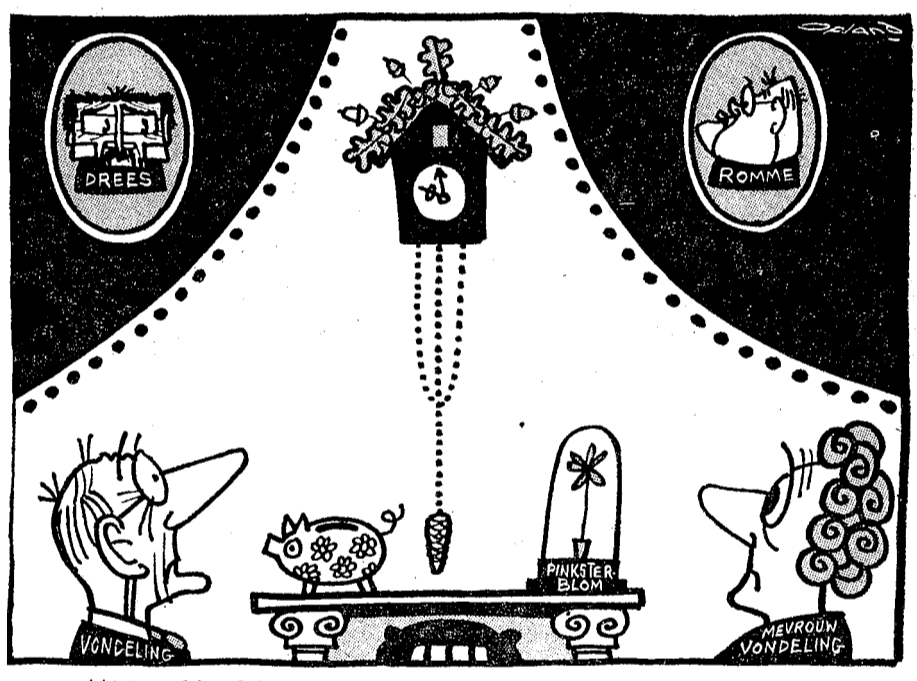
DEZE waarschuwing maakte diepe indruk in de Kamer.

Zij was bedoeld niet maar als een bijdrage tot de discussie over

de begroting van economische zaken, maar als een waarschuwing aan het kabinet, met de bedoeling, het kabinet daarmee van dienst te zijn.

A.

WILLEM EN CARL, KOM TERUG!

Minister Vondeling: „...Tonia, ik kan dat ding niet meer zien!”

(Uit de Volkskrant)

VOOR UW WASGOED
 èn
UW STOOMGOED
 Wasserij en Chemische Wasserij **DE LELIE**,
Bergen op Zoom - Telefoon 01640-5171
 Depots en filialen in geheel Zeeland
 en West-Brabant.

Prins N.V. - Dokkum
 (METAALVERWERKENDE INDUSTRIE)
 Fabrikant van:
 O WIELEN voor automobielen en andere voertuigen
 O KOUDGEWALSTE PROFIELEN
 O GEPROFILEERDE BUIZEN
 O GASFLESEN EN ANDERE DRUKVATEN
 Telefoon 05190-2043

„MIEDEMA” landbouwwagens
 „MIETRA” transporteurs enz.
 Vraagt vrijblijvend telefonisch, schriftelijk, of persoonlijk inlichtingen, of brengt een bezoek aan ons bedrijf

L. S. MIEDEMA
 LANDBOUWERKTUIGEN N.V.
 WINSUM - FRIESLAND - TEL. 05173-241

Abonneert u op
Nederlandse Gedachten

opel
chevrolet
 Regelmatig nemen wij 2e hands automobielen in. Deze wagens worden in onze werkplaats geheel gecontroleerd en zo nodig gerepareerd. Na deze reparatie- en controlebeurt bieden wij u deze wagens aan.
 Dus uitsluitend betrouwbare 2e hands automobielen in prijsklasse vanaf f 2000.—
OPEL-CHEVROLET-DEALER:
Bink's autobedrijf n.v.
 Thorbeckestraat 1 - Telefoon 01720-2464
 Alphen a/c Rijn

Kinderstoelen- en BOXEN FABRIEK
 EN KINDERLEDIKANTJES
ZEVENAAR (Gld.)
 Telefoon 08360 - 3575
 Verkrijgbaar bij de bekende zaken

Bogena
 waarborgmerk van wetenschappelijk verantwoorde genees- en verzorgingsmiddelen voor kleine en grote
HUISDIEREN
 Veerlaan 17-23 - Rotterdam

Wonderlijke herleving

TOEN ik hoorde, dat Algra komen zou met een boek over "het wonder van de negentiende eeuw",*) dacht ik onmiddellijk: dit moet de uitwerking zijn van de afscheidstoespraak die hij als voorzitter hield op de Amsterdamse Bondsdag 1957 tot zijn gereformeerde jongens.

Nu het boek voor me ligt, blijk ik me niet vergist te hebben. Want wie zoekt naar de grondtoon die telkens door dit lied van dankbaarheid voor een wonderlijke herleving heen klinkt, kan niet beter doen dan even te luisteren naar wat Algra toen op die Bondsdag zei:

"Er is één ding, dat ik jullie wel wil zeggen, en met grote nadruk.

Jongens en meisjes! Misschien hebben jullie wel eens gehoord, dat ik nogal scherp ben, een vechter. Ik houd er niet van poeslief te schrijven over ernstige dingen. Ik weet ook wel, dat ik hier meer dan eens gestruikeld ben.

Maar ik wil hier voor deze keer wel eens heel duidelijk zeggen, wat mij in het diepst van mijn hart voortdurend heeft bewogen, mij heeft gestuwd, aangevuurd, strijdbaar gemaakt en soms ook fel. Dat is geweest mijn geloof, dat onder Gods leiding de Gereformeerde Kerken in Nederland een heel bijzondere, rijke en bijna vreemde positie innemen in ons land en de wereld en dat het daarom onze dure plicht is om voor ogen te houden, wat de positie en dus de taak is van deze kerken in de wereld.

Wat schematisch gezegd is het zo: er zijn overal in de wereld resten te vinden van gereformeerd leven. Soms verزند in de sekte, soms vastgelopen in conservatisme of versmald tot piëtisme. Maar in Nederland heeft het gereformeerde leven een nieuwe, geweldige ontplooiing gekregen, die in haar betekenis zich ver uitstrekt buiten onze grenzen.

Wanneer wij een Vrije Universiteit hebben, wanneer er allerlei gereformeerde activiteit is op kerkelijk, wetenschappelijk, cultureel, politiek en maatschappelijk terrein, dan is dat allemaal een expansie van het gereformeerde leven, in die zin, dat het in kritieke momenten de kritiekste verantwoordelijkheid aandurft. Dat is het wonder van het Gereformeerde Reveil in Nederland. En dat zou naar de mens gesproken niet mogelijk zijn geweest, als in Nederland niet waren gesticht de vrije Gereformeerde Kerken, voortgekomen uit Afscheiding en Doleantie. Kerken die niet kunnen en mogen worden tot een "modaliteit" in een groter verband langs wegen van onwaarachtigheid of halfheid.

De Gereformeerde Kerken, die door genade een herleving zijn, heerlijk en zegenrijk, van wat in de grote Reformatie der 16e eeuw voor het eerst tot ontplooiing kwam. Het zou verschrikkelijk zijn, het zou onvergeeflijk zijn, wanneer mee door onze schuld, onze lafheid, onze compromissen, onze verblinding, dit gereformeerde leven, dat zo'n taak heeft, zo'n grondslag, zo'n verleden, zo'n perspectief (zo God wil) wak zou worden gezet door het te brengen in de ban van relativistische redeneringen. Wij hebben dat gereformeerde leven te versterken, te bewaren en verder te stuwen".

Tot zover Algra.

Welnu — van deze bezielende visie is het voor ons liggende boek één boeiend getuigenis.

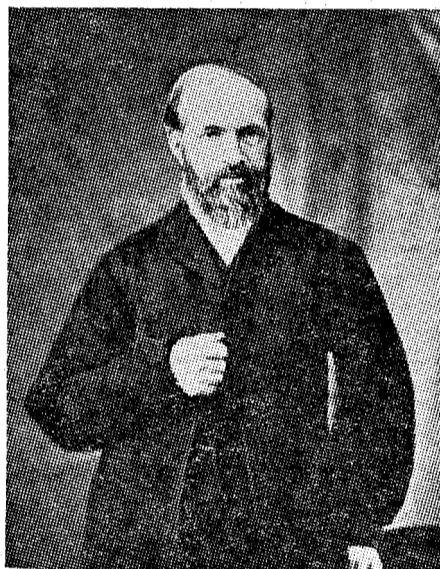
„De optocht der schamelen”

Het boek begint met de schildering van „de laatste schildwacht”, „de (16)-18-ponder”, ds. Nicolaas Schotsman, die in 1819 een erezuil oprichtte voor de Dordtse Synode van 1618/19. In de volgende hoofdstukken komen aan de orde de puriteinen met hun ingetogen levenswijze („Enkele studenten in Kampen hebben zich eens tot prof. Greydanus gewend met de vraag of een Gereformeerde wel een opera mocht bezoeken. De professor gaf geen rechtstreeks antwoord, misschien wist hij ook niet precies wat een opera was. Maar hij zei: „de heren moeten maar denken, dat we pelgrims zijn, en als pelgrim moet je niet te veel bagage meenemen”); „de fijnen” met in hun huiskamer „de boekenhanger, die aan drie stevige spijkers is opgehangen en waarop de oude schrijvers in rij en gelid staan”; Willem Bilderdijk, wiens „geschiedenisbeschouwing als laatste woord heeft het Maranatha”; de ambtenaar Janssen, de man van het beruch-

te Algemeen Reglement van 1816, dat de Hervormde Kerk in boeien sloeg; de president der Synode, Donker Curtius die zich fel verzette tegen Schotsman en deswege „de pot roerde”; de Groninger Richting, („valsch metaal waarop de gangbare stempel gedrukt werd”); het Reveil, de beweging die het Nederlandse volksleven heeft willen ontrukken aan de verstarring van het humanistisch-„christelijk” rationalisme; de gezelschappen en oefenaars (gezelschappen die in de dagen der Afscheiding in de meeste gevallen werden omgezet in een gemeente); de Afscheiding, waarover Groen die zelf niet met haar meeging, schreef: „Het Genootschap (de Hervormde Kerk) heeft de beginsels der Gereformeerde Kerk geheel ter zijde gelegd — daardoor heeft het zich facto afgescheiden van de Gereformeerde Kerk; zij daarentegen die men afgescheidenen noemt, hebben zich buiten het genootschap begeven om te kunnen blijven in de Kerk”; de vervolging van de separatisten alsof ze „opstandelingen en misdadigers” waren; de broedertwis-

Titelpagina van het boek waarin ds. C. W. Pape leven en werk van zijn vriend, de ambtenaar J. D. Janssen, heeft beschreven.

ten onder de Afscheidenen, die aanleiding gaven tot het ontstaan van onafhankelijke groepen, maar waarin dan nochtans openbaar wordt het wonder der negentiende eeuw: binnen vijf en twintig jaren zijn ze geconsolideerd tot een goed aaneengesloten kerkelijke gemeenschap met een eigen theologische school. „Dat is een wonder van Gods genade, waarbij mensen het onoverwinnelijk doorbreken van die genade soms hebben geprobeerd in de weg te staan”.

Prof. Dirk Postma

Vervolgens voert de schrijver ons naar Engeland en Schotland met zijn chapel ter zijde van de heerbaan, een vrije kerk, die in staat en maatschappij de basis legde voor een democratisch optreden. Naar Amerika, waarheen grote groepen Afscheidenen het gehele complex van het gereformeerde leven als patroon in hun nieuwe samenleving weefden. Naar Zuid-Afrika, waar het verhaal van de Doppers begon bij een cl. van conservatieve boeren in een uithoek van de Kaapkolonie en waar het culmineerde in een universiteit en een dichter.

Ook voert de auteur ons langs de nevenstroom, waar we Buddingh, Witteveen, De Liefde en Ledeboer ontmoeten. Dan worden de kleine luymen geschilderd met hun kennis van de Schrift en hun liefde voor het gereformeerde leven zoals de Markervissers die E Voto Dordraceno, de catechismusverklaring van Kuiper, in vier delen mee naar zee namen om er de catechismuspreek die ze de volgende zondagmiddag kregen te horen mee te kunnen vergelijken en er aan te toetsen of zoals die broodventer ergens op een boerendorp die meer boeken van Kuiper in zijn bezit bleek te hebben dan de plaatselijke predikant, hoewel die niet pas afgestudeerd was.

Dan wordt ons de nieuwe generatie getekend met als dominerende figuren Van Aniel, Lindeboom, Donner, Steketee, Bavinck en Noordtjiz. Het boek geeft vervolgens nog een hoofdstuk over

de preek, de opwekkingsbewegingen in Engeland en Amerika, de modernen, Kuiper en de Doleantie. Het sluit met een hooggestemd artikel over de hereniging van 1892: „Meer dan een feest”.

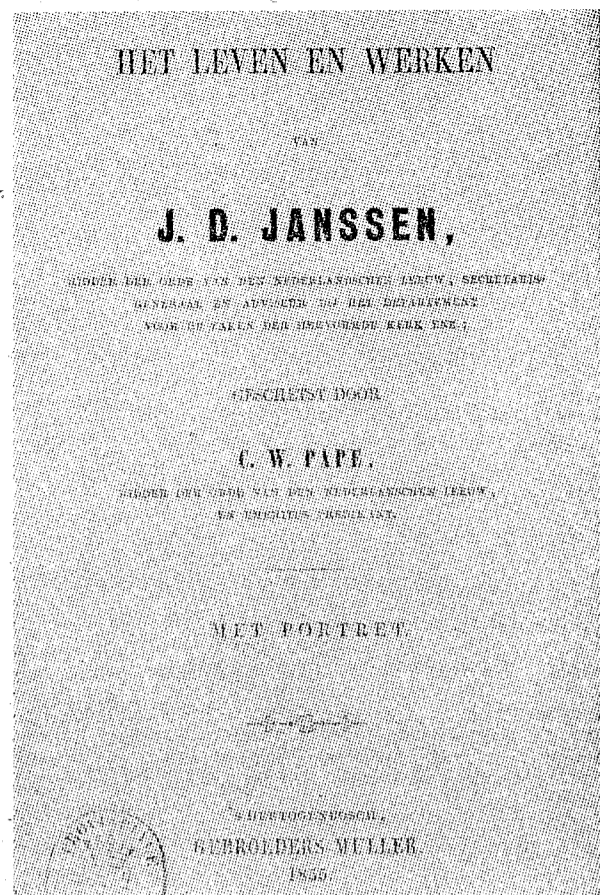
„... gedoopt in eene schuur”

Het boek van Algra is een meeslepend getuigenis geworden van de wonderlijke weg die God gegaan is met de kinderen van Afscheiding en Doleantie. Een boek dat in het bijzonder dankbaar zal worden aanvaard door hen, die zelf aan de kleine luymen verbonden waren. Die het Allard Pierson willen nazeggen: „Voor mij, ik wensch geen anderen geslachtsboom dan bespote vromen”.

Mij althans maakte dit boek — en is dat niet de hoogste lof die men het mee kan geven? — opnieuw dankbaar voor wat ik van huis uit heb meegekregen aan gereformeerd erfgoed.

In de Statenbijbel van mijn vader las ik al in ons familieregister van een zekere Pieter Postma, „gedoopt in eene schuur”.

Beppe moest oom zeggen tegen Ds. Durk Postma, (broer van de zo even genoemde Pieter), de leider van de Doppers in Zuid-Afrika. De Cock logeerde eens in Scharnegoutum ten huize van ouderling P. M. Gilhuis! Vader stamde uit de Afscheiding, moeder uit de Doleantie. Grootvader van moederszijde was reizend evangelist in het Gelderse vanwege de Vereniging: „Vrienden der Waarheid”, later krachtens Art. VIII K.O. dienaar des Woords van de Nederl. Geref. Kerk te Nunspeet. In Hardenberg aan de Overijsselse Vecht werden we gedoopt door de bekende prediker uit de Doleantie, dr. C. C. Schot, (ds. Senserf uit Oostloorn). We kregen een sterke liefde mee voor de gereformeerde kerken en een bijzondere gehechtheid aan het christelijk onderwijs. Standaard en Heraut, waren de bladen. Ik herinner me nog een conflict op een zondagmiddag over de vraag wie de Heraut het éerst in handen mocht nemen! Later in Utrecht gingen we naar de Geref. Kweekschool in het voormalige huis van Paul Krüger, in de Maliebaan. Eén avond in de week hadden we onze ontspanning: vrijdagavond — op de J.V. Prompte et sincere! Alles in het kader van een streng gereformeerde opvoeding, waardoor heen telkens weer bij onze ouders de gloed van een bijbelse vroomheid oplichtte. Toen een van mijn broers langs een omweg slaagde voor het staatsexamen-gymnasium A om zich een weg naar de kansel te banen, zette mijn moeder zich, na het horen van dit blijde bericht, spontaan achter het harmonium en moesten we meezingen Ps. 52 : 7: „Mijn God, U zal ik eeuwig geloven, omdat Gij het hebt gedaan!”

Kijk — als je dit alles van huis uit hebt meegekregen, dan heb je ook in handen de sleutel tot het verstaan van Algra's boek. En kun je met hem, in het geloof, spreken van „een wonder in de 19e eeuw”.

Wel tekortkomingen, maar toch...

Of er dan geen bezwaren tegen Algra's boek zijn in te brengen? Stellig wel. En zeker als je zijn boek zou willen bekijken door de bril van een historicus. Soms is de tekening sterk eenzijdig.

Dat begint al bij de titel: het wonder. Er is in de 19e eeuw méér gebeurd dan Afscheiding en Doleantie! Men denke aan het op gang komen van de Zending! Doen en laten van de hervormde kerk wordt niet altijd recht gedaan. Veel blijft hier in de schaduw. Ik denk hier aan het hoofdstuk over het modernisme. Bij alle afwijzing zou hier toch ook gewezen moeten worden op het waardevolle van deze richting: ze heeft de kerk willen confronteren met de vragen van de moderne cultuur. Een probleem waar we vandaag midden in zitten.

De schildering van Bilderdijk als historicus is veel te gunstig uitgevallen. Wagenaar wordt partijdig genoemd — inderdaad. Bij Bilderdijk heet het slechts, dat hij niet altijd gelijk had en dat zijn methode van geschiedschrijven buitensporig was. Terwijl vriend en vijand toch zal moeten toegeven dat Bilderdijk de naam van historicus bepaald niet toekomt.

Irriterend kan genoemd worden de wijze waarop Algra citeert. Soms niet, veelal zonder bronvermelding. Waarom niet het een of het ander? Nu valt hij moeilijk na te rekenen. Als het kan, blijkt meer dan eenmaal, dat hij onzorgvuldig citeert. Ik noem het citaat op

pag. 293, brief van Wormser aan Groen, waaruit een gehele zin, zonder nadere aanduiding, is weggelaten; op pag. 294 wordt beweerd, dat de korte formulering van Opzomer's theoriën van de hand van Groen zou zijn. Dit is onjuist.

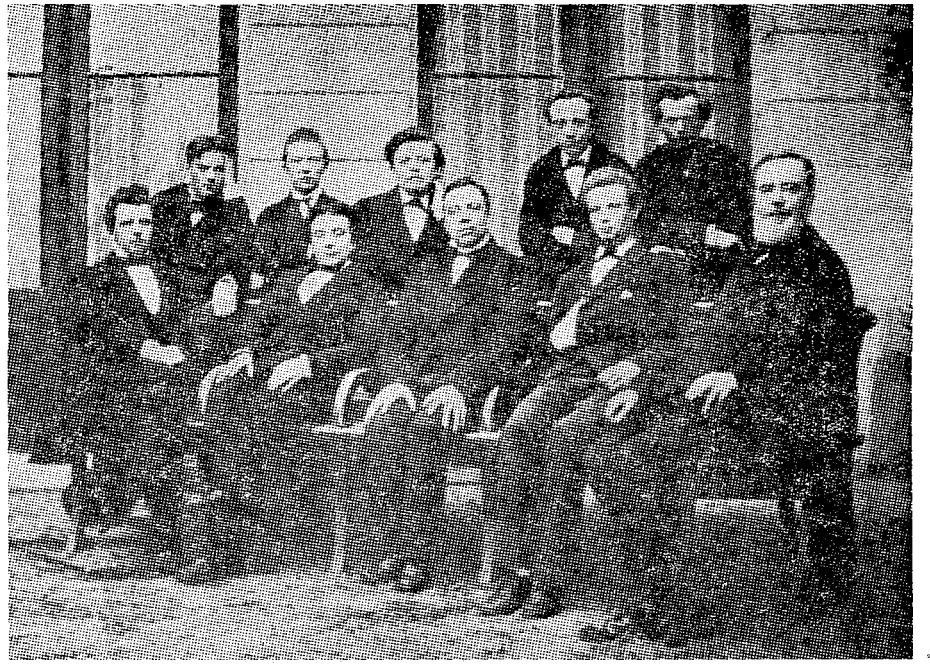
Groen zegt, dat ze „afgeleid en te zamen gebracht” is „niet door mij zelve, maar door een deskundige” („Grondwetterzening en Eensgezindheid”, 1849, pag. 154). Ook de citaten op pag. 295 uit de Nederlander van 1854 zijn incorrect.

Soms treft men in een citaat de toenmalige spelling, dan weer de hedendaagse aan. In het citaat op pag. 137 uit Groen's „Maatregelen tegen de Afscheidenen” is Algra zelf aan het cursiveren gegaan. En zo zou er meer te noemen zijn.

Maar ik heb daar geen zin in. Omdat de dankbaarheid voor zijn getuigenis over het gereformeerde leven van toen, bij mij ver heerst over zekere onvolkomenheden en eenzijdigheden.

In een tijd, waarin we veel onangepaste progressiviteit krijgen te verwerken en waarin sommige nazaten van de kleine luyden sterk de indruk maken slechts één vrees te kennen: niet als progressief te worden aangemerkt — is het lezen van Algra's boek een bijzondere verkwikking.

Tenslotte — uit het boek is af te leiden, dat Algra een zekere vrees heeft voor de toekomst. Vrees, of het erfgoed van het gereformeerde reveil door de kinderen der kleine luyden wel bewaard zal worden.

Prof. H. de Cock (rechts vooraan) met enkele van zijn studenten in de tuin van de Theol. School te Kampen; 1e rij (v.l.n.r.) C. Stekeltee, J. C. Balhuizen, M. Dee, F. ten Hoor; 2e rij J. Kok, W. Nijenhuis, G. Elzenga, W. Fokkens, F. M. ten Hoor. (Illustratie uit H. Algra's „Het wonder van de negentiende eeuw”, uitgave T. Wever, Franeker).

Mocht die vrees de overhand krijgen, dan is het wellicht goed elkaar te herinneren aan het slot van Kuyper's Deputatenrede uit 1917 over „de kleyne luyden”:

„De kleyne luyden te bezielen is steeds mijn streven geweest. Blijve het van God uitgaan, daarom steeds ons onveranderlijk be-doelen. Al verdonkerde het op-nieuw, 't kan immers uit genade steeds weer onder ons opkomen. Meer dan een eeuw lang herken-

de men ons nauwelijks meer, en scheen aard en innerlijke aandrift bij ons weggescholen. Toch trad de hoogere zin, toen God in ons sprak, weer tevoorschijn. Wat ook onder ons inzinke, onze God zal ons steeds weer terugroepen naar wat door lafheid en geestesverflauwing te loor ging”.

Drs. T. M. GILHUIS.

*) H. Algra: „Het wonder van de negentiende eeuw - Van vrije kerken en kleine luyden”. 352 bladzijden plus 56 bladzijden illustraties. Uitgave T. Wever, Franeker. Gebonden f 19,50.

Monumentaal raadhuis te Ooltgensplaat 350 jaar

OP 12 juni a.s., genaamd Sint Adolfsdag bestaat het monumentale Raadhuis op de Kaai te Ooltgensplaat 350 jaar. Om zijn geschiedenis en om zijn fraai uiterlijk is het gebouw de trots van elk rechtgeaard Platenaar. In het jaar 1616 begon men met de bouw in opdracht van de Schout Woestinghve, de burgemeester van het dorp. Hij gaf het werk in handen van de bouwmeester Melchior van Harbach (men spreekt ook wel van Parpar), een zeer bekwaam architect uit de zeventiende eeuw. Deze Melchior had vooral in dienst van Prins Maurits, verschillende schone bouwwerken ontworpen. De gemeentehuizen te Bolsward en Klundert zijn ook door hem gebouwd in dezelfde trant. Zo'n imposant Raadhuis was voor die tijd wel een groots werk en onwillekeurig komt de gedachte op dat omstreeks het jaar 1616 de tijd ook wel voorspoedig moet zijn geweest, voor ons land maar ook voor de gemeente. Men kende Ooltgensplaat in die tijd zeker een voorname plaats toe.

Eerst een secretarie

Vóór 1616 was er wel een secretarie, wat echter in 1586 door brand werd verwoest. In 1611 werd door de Ambachtsheer Van Aerssen een bedrag van f 60.000,— beschikbaar gesteld voor de bouw van een nieuw Raadhuis. Na de voltooiing is deze gemeente dikwijls door zware rampen getroffen geweest (brand, overstromingen, storm e.a.) maar het Raadhuis bleef gespaard. In de loop der eeuwen zijn meerdere ver-

anderingen aangebracht. In 1839 is het inwendige verbouwd en van buiten van nieuwe ramen voorzien.

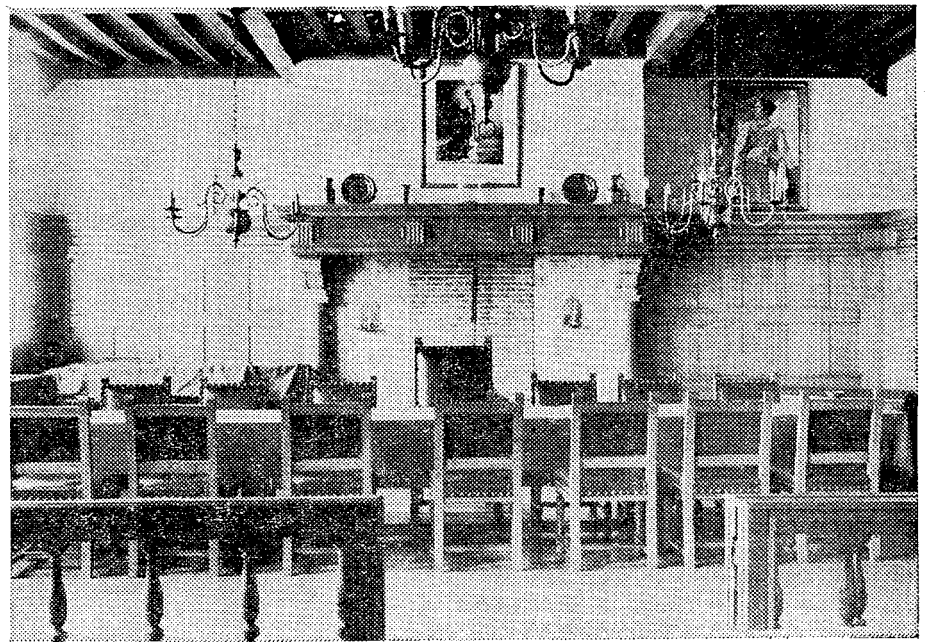
De geschiedschrijver Tirion zegt:

„Het Dorps-Raadhuis is aanzienlijk en gaat met veertien trappen op. Men heeft er een bekwame voorzaal, welgeschikte Secretarij, een groote deftige Rechtkamer, een Kamer voor Dijkgraaf en Gezwoorenen, een Boode- en Gijzelkamer; hooger is een gevangenis. Hier is ook een Dorpswaag met een woonhuis onder en tegen hetzelfde, uit den grond nieuw opgebouwd en aanbesteed den 26 April des jaars 1617”.

Het schoon ging verloren

Met de verbouwing in 1839 werden de kleine ramen door grote vervangen, de gevel kreeg een rood kleurtje met overtrokken voegen. Men zat toch immers in het land van de meekrap! Ook van binnen ging men „moderniseren”, met het gevolg dat er van de inwendige en uitwendige schoonheid weinig overbleef. Ter weerszijden van het bordes vond men vijf grote schuiframen, van welke drie tot de grote vergader- of raadzaal en twee tot de secretarie behoren.

De vergaderzaal had een lengte van 8 el en was 7 el breed. De Waag werd toen gebruikt als bergplaats voor gemeentewerken. Na de brand in 1586 heeft het dus dertig jaar geduurd voor dat in de ontstane leemte werd voor-

Van de hier besproken uitgave

Het wonder van de negentiende eeuw

VAN VRIJE KERKEN EN KLEINE LUYDEN
door H. Algra

is thans een TWEDE DRUK in voorbereiding. Deze verschijnt omstreeks 1 juli a.s. Reserveer tijdig uw exemplaar!

HET WONDER VAN DE NEGENTIENDE EEUW (prijs gebonden f 19,50) is verkrijgbaar in de boekhandel en bij:

UITGEVERIJ T. WEVER — FRANEKER

UIT ONZE BOUW- EN AANNEMERSWERELD

N.V. Houthandel
v.h. Firma J. & G. Alblas
Waddinxveen

ZAGERIJ SCHAVERIJ

Filiaal: Zwaanahals 119-125 - Rotterdam

GEBR. VAN ALTENA

*smeed- en constructiewerk
stalen ramen en deuren*

G. van Ledenberchstr. 114 - Amsterdam - Tel. 82298

WARENHUIZENBOUW

N.V. Aannemersbedrijf

VOSKAMP & VRIJLAND

's-Gravenzande - Telefoon 01748-3721 - Postbus 30

Voor betere beton ...

N.V. SCHOKBETON

Fabrieken te Zwijndrecht, Kampen, Elburg
en Vianen Bouwbedrijf te Zeist

Houthandel en kistenfabriek MEILINK N.V.

BORCULO - Hofstraat 10 ZUTPHEN - Marsweg 19
Telefoon 05457-561 Telefoon 05750-3748

Houtzagerij-Houthandel-Kistenfabriek

FIRMA C. VERMEER EN ZOONS

fabrieken voor gebogen hout

Telefoon 01894-230 - Ouderkerk aan de IJssel
RONDE EN OVALE TAFELRANDEN
GEBOGEN REGELS VOOR STOELLEN EN FAUTEUILS
ARMLEGGERS - KAPPEN - REGELS - STIJLEN enz. enz.

N.V. Staalsteiger „Gelria“ - Nijmegen

Roggeweg 13 - Postbus 126 - Telefoon 53198

*Complete roestvrije
steigerwerken*

Specialiteit: met vaste wiggen!

Aannemersbedrijf GEBR. HAKKERS

- Handel in rijsmaterialen, riet en teen
- Rietmattenfabriek
- Hoepelmakerijen

WERKENDAM — TELEFOON 514

TIMMERFABRIEK VERMEULEN N.V.

MILL (N.-B.) TELEFOON 08859 - 605

Fabriek van GEPREFABRICEEERDE HOUTEN GEBOUWEN, HOUTEN WONINGEN, DIRECTIEKETTEN, BARAKKEN, GARAGES, VAKANTIEHUISJES enz. Speciaal voor de LANDBOUW: KIPPENHOKKEN, VELDSCHUREN, LOODSEN etc.

EXPORT: BELGIË, DUITSLAND, ETC.

Bouwbedrijf Jac. van der Niet

NIEUWBOUW EN
ONDERHOUDSWERKEN

Oranjeweg 6 - Tel. 01719-2748 - Noordwijk aan Zee

Oosterhof's Aannemersbedrijf

GRIJPSKERK — LEEUWARDEN

WEGEN,
GROND- EN WATERWERKEN

JAN LINGEN'S BETONINDUSTRIE N.V.

Veerdam 29 - Telefoon 01850-3123-1123
PAPENDRECHT

WINDMOLENS

een sier van

De wind als krachtbron... maar hoelang nog?

Ons land is bij uitstek het land van de windmolens. Wij moeten ons echter wel afvragen, hoelang dit nog het geval zal zijn. Talrijke molens staan al jaar en dag roerloos; ze staan te vergaan. Gelukkig is het nu nog zo, dat molens stad en land stofferen. Ze zijn nog altijd karakteristiek voor Nederland.

Er zijn gedurende de tweede wereldoorlog heel wat molens vernietigd of ernstig beschadigd. Niet minder dan 128 windmolens werden slachtoffer van de oorlogshandelingen. Nu hadden de Duitsers bij hun oorlogvoering een afschuwelijke hekel aan molens. Zij zagen in elke windmolen een instrument voor partizanen; en daarom waren zij in de regel heel snel met het opblazen van windmolens.

Inderdaad zijn molens prachtige instrumenten om volgens een zekere code mededelingen te doen over verre afstand.

De taal der molenwieken

De molenaar kent de taal der wieken. Als in een molenaarsgezin een vreugdevolle gebeurtenis plaats grijpt, doet hij daarvan mededeling aan allen die het maar zien willen. Hij doet dat door de wieken in een zekere stand te plaatsen. Welnu, op deze wijze heeft tijdens de bezetting de illegaliteit wel gewerkt als het er om ging belangrijke gebeurtenissen door te geven aan ingewijden.

In Friesland heeft men kleine poldermolens — in de volksmond spinnekoppen genoemd — en illegale werkers hebben die molens wel gebruikt om

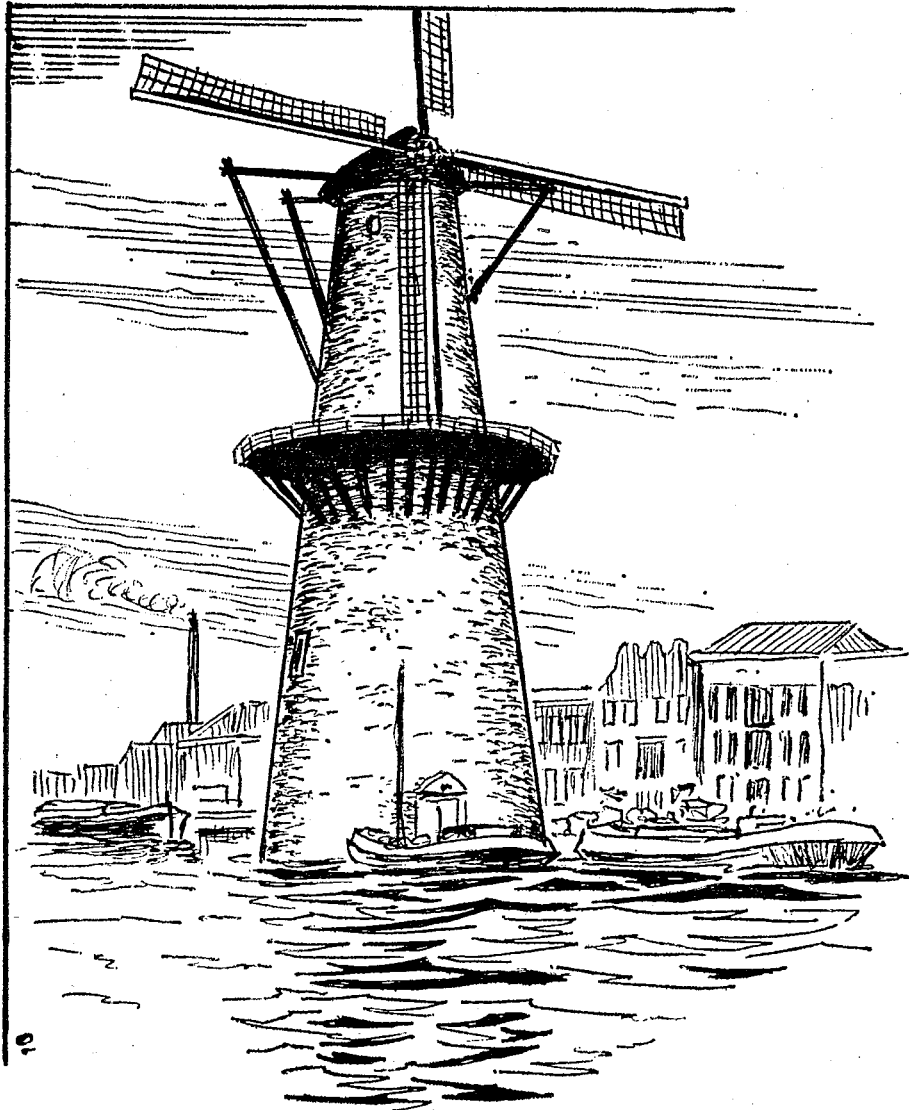
door middel van de wiekental hun vrienden mededeling te doen of de kust veilig was voor illegale activiteiten.

Toen ten zuiden van de Betuwe de bevrijdingstroepen oprukten, is meer dan eens een molenaar als seiner opgetreden ten behoeve van de bevrijdende legeronderdelen en de illegaliteit in het nog bezette gebied. De Duitsers kregen dat echter door. Ze hadden iets dergelijks trouwens ook in de eerste wereldoorlog al meegemaakt in België. Daarom hebben ze vooral in 1944 en 1945 zoveel molens vernietigd.

Maar ook voor een heel ander doel werden in vroeger tijd door middel van de stand van de molenwieken mededelingen verstrekt. Een korenmolen in Wapenveld, Gelderland, is wel gebruikt om op te roepen voor samenkomsten; in die tijd bestond namelijk nog geen recht voor vereniging en vergadering. De geschiedenis van de Gereformeerde Kerk op de Veluwe is zeer bewogen geweest. In 1835 was in Wapenveld een molenaar die met vele anderen zich niet meer kon thuisvoelen in de Hervormde kerk. Er werd een gemeente van Gereformeerden gesticht en de molenaar — die de toepasselijke naam Stevens Jans Mulder droeg en die een god-

vrezend man was — ger van de kleine, me De godsdienstoefening geheim plaatsvinden, beriep zich op het verging en vergadering op geheime plaats, aan weer een godsdienstige den, zette Stevens Jansenwieken in een bep kwamen de Gereform

Stellingmolen te Schiedam

Wie ha

Dit is een uit Trouwens, onze den met molens. innam in ons lan Hij heeft een te vleierend is molentjes loopt al niet minder iemand, die zich schade weet te ho. Hoewel de mol altijd in de tred koren op onze m

lerlei achterpaadjes de kerkdienst.

Het kon ook anders, een Zeeuws molenaar, met een berucht stroo waarschuwde als de tocht was: hij zette zijn molen in een bepa vastgestelde stand. In er vroeger boeren, die lentje overhek stelden kalf geboren was en slager het kwam halen

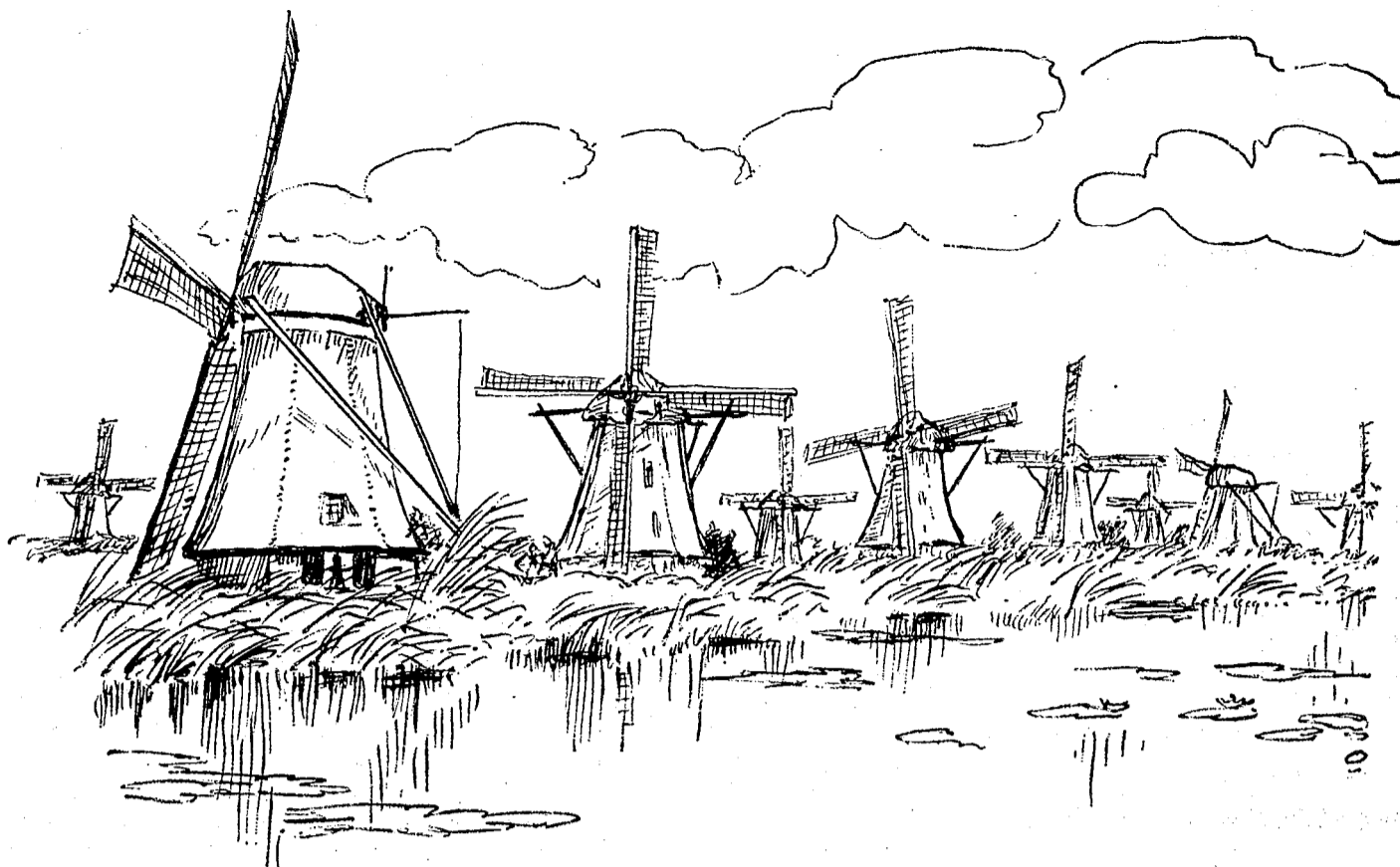
Geschiedenis ve

Er zijn in ons land heel veel windmolens den zowel voor de als voor de droogma De Zaanstreek heeft tal houtzaagmolens ge voer, die vroeger per was niet alleen voor stemd, maar vereiste Daardoor werden er lens gebouwd. Dat in en dan met name in d

ad en land

veel huizen voor een groot deel uit hout zijn opgetrokken, laat zich verstaan: men had het hout dicht bij de hand, want handelaars en bewerkers woon- den in het eigen gebied.

Maar voor de feitelijke geschiedenis van de molen moet men veel verder terug. De Arabieren schijnen de uitvinders van de windmolens te zijn. In de tijd van de Kruistochten schijnt de uit-

Molens te Kinderdijk

Het recht van de wind

Lang niet iedereen mocht een molen laten bouwen. Hoge gezagsdragers kregen vroeger vaak het recht van de wind toebedeeld. Het betekende, dat voor elke zak koren die in een molen gemalen werd, de hoge heer van de stad of het dorp daarvan reünen ontving. Verschillende leenmannen uit de oude tijd hebben op deze wijze hun rijkdommen aanmerkelijk zien vermeerderen. Soms ook lieten zulke leenmannen zelf een molen bouwen. De boeren waren dan verplicht, hun koren in die molen te laten malen, uiteraard tegen een flinke vergoeding. Zulke molens werden dwangmolens of ook wel banmolens genoemd. In vroeger jaren behoorde het malen van graan vrij algemeen tot de zogenaamde „heerlijke rechten”. De komst van Napoleon leidde tot afschaf- ting van die heerlijke rechten — dat was een goed ding.

Gijbrecht van Aemstel — bekend door Vondels drama — is medeplichtig geweest aan de moord op graaf Floris de Vijfde, in 1296. Als straf werden o.a. zijn goederen geconfiskeerd. Tot zijn bezittingen behoorde een molen, staande ter stede van Amsterdam. Die molen verviel toen aan de grafelijkheid van Holland. Gijbrecht was daardoor ook het recht van de wind verspeeld — een bedenkelijk en willekeurig recht overigens.

Molentypen

Het oudste molentype schijnt de standerdmolen geweest te zijn: een van hout opgetrokken molen. In de rechthoekige bovenbouw bevindt zich het maalwerk- tuig en die bovenbouw kan in zijn geheel om een rechtopstaande stander- of spil gedraaid worden om de wieken in de wind te kunnen brengen. De onderkant van de molen was niet draaibaar, zodat de molen stevig op zijn plaats gehouden werd.

Standerdmolens werden altijd voor de industrie gebruikt. Dit ligt trouwens wel voor de hand. Immers, in de rechthoekige bovenbouw bevindt zich het maalwerk- tuig. Voor waterwegmaling moet het maalwerk- tuig natuurlijk in de onderbouw inplaats van in de boven- bouw geplaatst zijn. Dit is het geval in de zogenaamde Hollandse wipmolen, Wipmolens, onmiddellijk te herkennen aan de bovenbouw, welke gedraaid kan worden om de wieken in de wind te brengen — men noemt dit: kruien — zijn bijna uitsluitend polder- of water- molens.

Wipmolens

Vooral in Zuid-Holland, Noord-Hol- land en Utrecht komt deze poldermolen vaak voor. De wipmolen gelijkt wel wat

op een wesp vanwege de wespentaille. De kop kan geheel gedraaid worden en dit gebeurt door het draaiwiel, dat zich buiten juist boven de begane grond be- vindt en dat ook wel kruihaspel ge- noemd wordt, te draaien.

Een geheel ander soort molen, maar toch ook meestal voor waterverplaat- sing gebruikt, is de achtkante molen, een grondzeiler, welke, evenals de wip- molens, in de regel ook woongelegen- heid heeft voor het gezin van de mole- naar. Grondzeilers hebben niet, zoals stellingmolens, een stelling of balie rond de molen nodig, aangezien de wie- ken tot slechts geringe afstand van de grond bij het draaien naar beneden kom- men. Stellingmolens daarentegen, meestal voor de industrie in gebruik, zijn over het algemeen gehele stenen molens en hebben een omloop of stel- ling halverwege de hoogte van de mole- nen, zo hoog als een wiek in draaicirkel op z'n laagst komt.

Deze hoge stenen industriemolens, welke we vaak zien in steden, werden zo hoog gebouwd omdat de huizen hoger werden en men toch vol profijt van de wind wilde hebben. Men kon de mole- lens wel hoger bouwen, maar de lengte van de roeden kon men niet willekeurig groter en langer maken. Toen is men

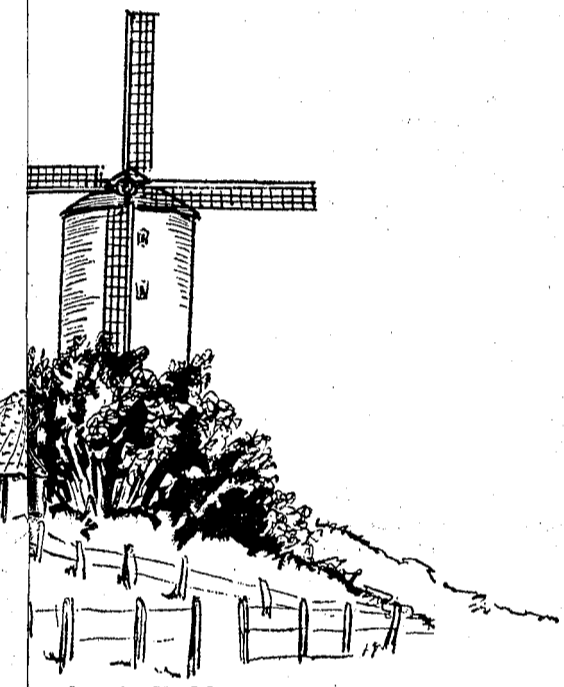
een stelling rondom zo'n molen gaan bouwen en zo zijn de stellingmolens ontstaan.

Van zulke stenen molens is uiteraard alleen de betrekkelijk kleine kop draai- baar. Men heeft daar ook weer enkele typen in. De achtkanter, welke men op de voorpagina van dit nummer aan- treft, is een buitenkruier. Dat wil zeg- gen, dat de kop van buiten uit gedraaid kan worden als de windrichting dit vergt. Dat is te zien aan de lange schoor en aan de staartbalk, die samenkomen bij het kruirad.

Er bestaan echter ook zogenaamde binnenkruiers; deze soort molens, vroe- ger veel te zien in de Schermerpolder hebben dus een draaiare kop, doch deze wordt vanbinnen naar de wind ge- draaid; ze missen dus het kruirad en de lange schoor. Paltrokmolens zijn in Ne- derland nog slechts schaars. In het Openluchtmuseum te Arnhem is er een opgebouwd, die in Numansdorp ge- staan heeft.

De achtkanters, waarover wij het reeds hadden, zijn bijna altijd gedekt met riet, van de kap tot aan de meestal stenen onderbouw van de molen.

• Vervolg op pag. 11

molen te Zeddam

komt, het eerst maalt

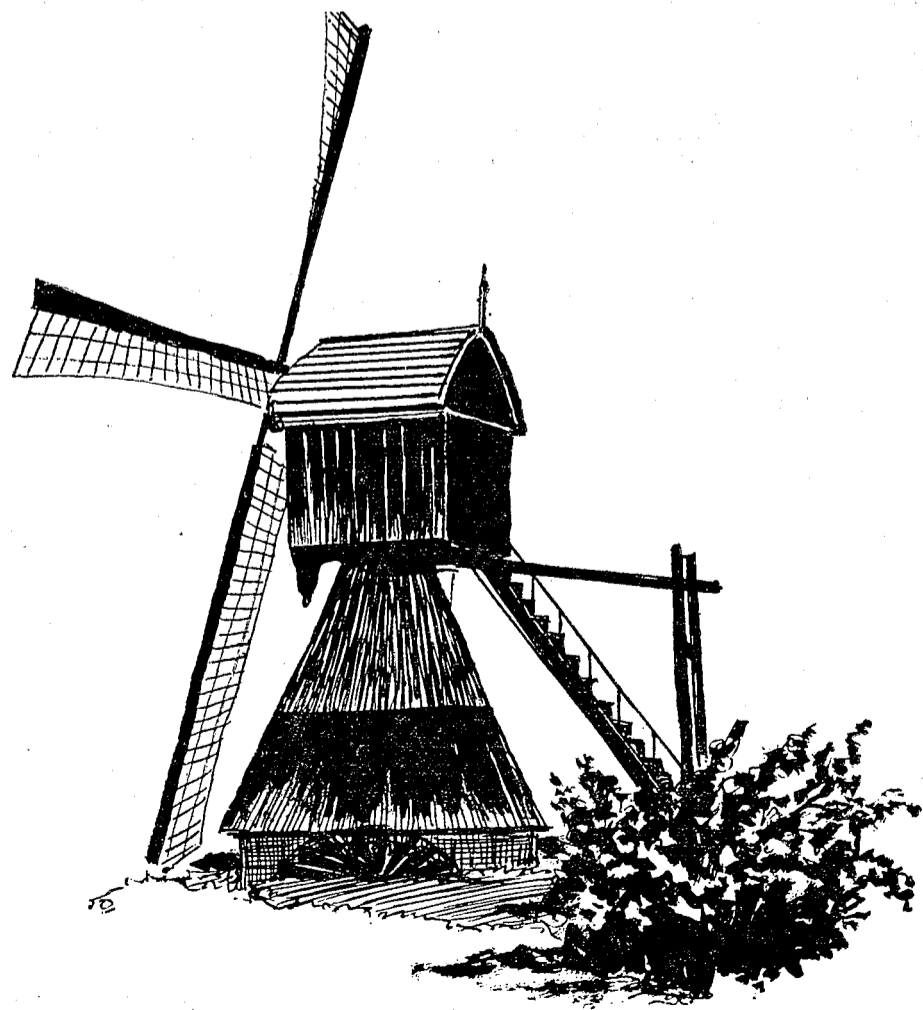
leend aan de molen en het molenaarsleven. de loordrenkt van zegswijzen, die verband hou- s. reeds blijken, welk een grote plaats de molen

molen gehad, is een opmerking, die niet al vo geestelijke vermogens. Maar als men met ot het te best. Liegen, dat de molens draaien is er. Daarentegen spreekt men prijzend over chn de staart weet te houden, die zich dus voor

mal sterk zijn afgenomen, lopen wij dus nog redonze uitdrukkingen. Wat ons betreft, is dat

inding naar het Westen van Europa te zijn overgebracht. Het is wel zeker, dat in 1274 al een windmolen stond in Haar- lem. Het gebruik van de kracht van de wind door een molen is dus al zeer oud. De oudst bekende molens waren koren- molens. Wat later duikt dan de water- molen op. In een handvest van Graaf Willem III, uitgegeven op „Sint Jacobs- dag 1326”, wordt over een windpolder- molen gesproken.

De zogenaamde industriemolens zijn echter niet te verwaarlozen. Het zijn met name de industriemolens als daar zijn: korenmolens, volmolens, houtzaag- molens, mosterdmolens, verfmolens, rauwmolens, runmolens, pelmolens, pa- piermolens, beukmolens en trasmolens, die de bloei van verschillende steden in hoge mate bevorderden. Zij gaven ook uit landschappelijk oogpunt de steden een fraai silhouet. En nog altijd zijn enkele hoge korenmolens in een stad als Gouda bijvoorbeeld zeer mooi passend in het stadsbeeld.

Wipwatermolen

GEDEPUTEERDE STATEN

DE op 23 maart j.l. door ons als kiezers gekozen leden der Provinciale Staten hebben op de daartoe vastgestelde datum — 1 juni j.l. — uit hun midden de leden van de colleges van Gedeputeerde Staten benoemd. Zo is dat geregeld in artikel 29 van de Provinciewet. Het college van Gedeputeerde Staten bestaat in elke provincie uit zes leden.

Het lidmaatschap van Gedeputeerde Staten valt dus samen met het lidmaatschap van Provinciale Staten.

Het college van Gedeputeerde Staten is het college voor het dagelijks bestuur van de provincie. In elke provincie is het aantal leden van Gedeputeerde Staten even groot; dit dus in afwijking van het aantal Provinciale Statenleden, dat per provincie wisselt met het inwonertal der provincie.

Vier jaar

De Gedeputeerden worden voor vier jaar benoemd, dus voor dezelfde zittingsperiode als de Provinciale Staten. De Gedeputeerden genieten een jaarwedde, welke door de Kroon, Provinciale Staten gehoord, wordt vastgesteld.

(De leden der Provinciale Staten genieten zoals men weet alleen een vergoeding van reis- en verblijfkosten en een vergoeding (presentiegeld) voor het bijwonen van de vergaderingen).

Het college van Gedeputeerde Staten in de provincie is te vergelijken met de wethouders in een gemeente, zoals de provinciale commissaris der Koningin in zekere zin vergelijkbaar is met de gemeentelijke burgemeester.

Samenstelling

Het dagelijks bestuur (Gedeputeerde Staten) in elke provincie moet zo goed mogelijk het bestuur (Provinciale Staten) in elke provincie weerspiegelen, zoals dat ook in een gemeente geldt. Dat is natuurlijk niet zo eenvoudig te verwezenlijken. Het hier bijgevoegde overzicht (tabel 1) van de aantallen Gedeputeerden per partij geeft een beeld van de samenstelling in de vorige periode en van die sinds 1 juni j.l.

Daaruit blijkt, dat er per 1 juni j.l. geen wijzigingen zijn opgetreden in de samenstelling der colleges naar partijpolitieke kleur, behalve dan in Limburg. Daar waren tot dusverre alle Gedeputeerden van de K.V.P., maar thans zijn er vijf uit de kring van de K.V.P. en één van de P.v.d.A.

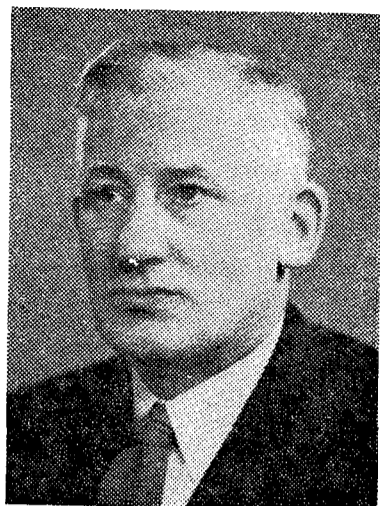
Waar welen waar niet

Onze partij heeft slechts in twee provincies geen Gedeputeerde, n.l. in Noord-Brabant en Limburg. De C.H.U. heeft behalve in deze twee provincies ook geen Gedeputeerde in Noord-Holland. De K.V.P. mist Gedeputeerden in Groningen en Friesland. De V.V.D. is niet in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd in Friesland, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. De P.v.d.A. is sinds 1 juni j.l. in alle provincies, immers nu ook in Limburg, in de colleges van Gedeputeerde Staten vertegenwoordigd.

Er zijn in totaal 673 leden der Provinciale Staten en 66 leden van Gedeputeerde Staten. Men zou dus ruwweg kunnen stellen één Gedeputeerde per (ruim) tien Statenleden. Bekijkt men op die manier tabel 2 dan zouden landelijk gezien de r.k., alsmede de prot. chr. en socialistische groepen goed en de liberalen minder aan hun trekken zijn gekomen.

Men kan echter deze op het eerste gezicht misschien logisch lijkende consequentie niet zo maar trekken, omdat men de situatie per provincie moet beoordelen. Er blijft tenslotte de moeilijkheid, dat men in een klein college slechts in beperkte mate met een evenredige vertegenwoordiging kan manoeuvreren. Het is nu eenmaal niet mogelijk

GRONINGEN

A.W. Biewenga Wzn

DRENTHE

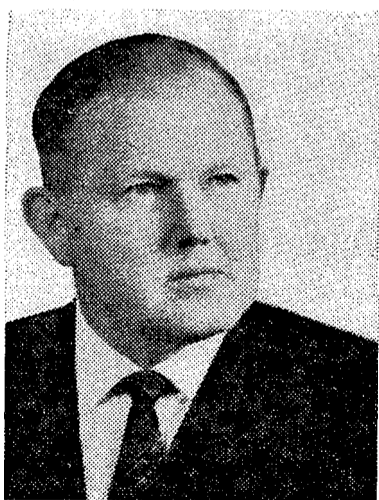
Th. Brouwer

UTRECHT

A. Bakker

ZEELAND

J. van den Bos

een Gedeputeerde met twee kleuren of een halve Gedeputeerde te benoemen.

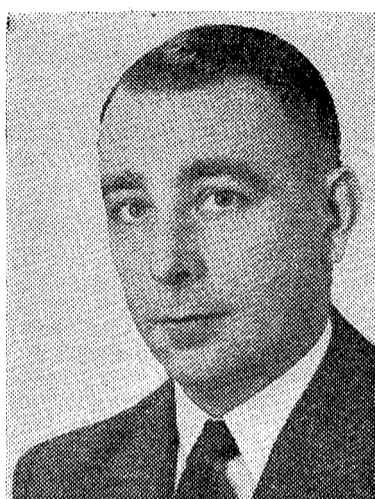
In ieder geval hebben de gehele colleges van Provinciale Staten per provincie getracht een zo goed mogelijke verdeling te vinden om ook in de komende vier jaren de provincie dagelijks te besturen, waarbij overigens de Provinciale Staten als geheel voortdurend de vinger aan de pols

FRIESLAND

P. van der Mark

OVERIJSSSEL

Dr. J. Meulink

NOORD-HOLLAND

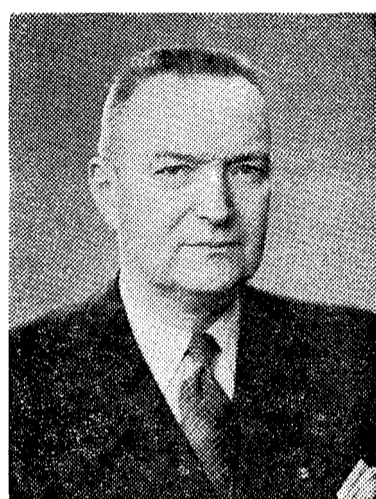

J. de Jong Czn.

Mr. D. H. Okma

GELDERLAND

H. M. Oldenhof

ZUID-HOLLAND

N. van der Brugge

TABEL 1.

Leden van Gedeputeerde Staten in de periode van 1962—1966 en vanaf 1 juni 1966.

Provincie:	Gron.	Friestl.	Drenthe	Overijssel	Geldertl.	Utrecht	N.-Holl.	Z.-Holl.	Zeeland	N.-Brab.	Limb.	Totaal
											'62 '66	'62 '66
Partijen:												
A.R.P.	1	2	1	1	1	1	1	1	—	—	—	10 10
C.H.U.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	—	—	8 9
K.V.P.	—	—	1	2	2	2	2	1	2	5	6 5	23 22
V.V.D.	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	4 4
P.v.d.A.	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	— 1	21 22
Totaal	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6 6	66 66

kunnen houden.

Wij wensen hen daarbij veel sterkte en wijsheid en noemen tenslotte de A.R. Gedeputeerden te uwer oriëntatie bij name: A. W. Biewenga Wzn (Groningen), mr. D. H. Okma en P. van der Mark (Friesland), Th Brouwer (Drenthe), dr. J. Meulink (Overijssel), H. M. Oldenhof (Gelderland), A. Bakker (Utrecht), J. de Jong Czn. (Noord-Holland), N. van der Brugge (Zuid-Holland) en J. van den Bos (Zeeland).

Mr. W. de Kwaadsteniet

TABEL 2.

	Prov. St.	Gedep. St.
A.R.P.	69	10
C.H.U.	74	8
S.G.P.	11	—
G.P.V.	3	—
	— 157	
K.V.P.	199	22
P.v.d.A.	170	22
P.S.P.	24	—
C.P.N.	13	—
	— 207	
V.V.D.	65	4
B.P.	44	—
F.N.P.	1	—
Totaal-generaal	673	66

Vragen van Kamerleden

Wetenschappelijke ambtenaren

De heren van Bennekom (A.R.P.) en Schuring (C.H.U.) hebben aan de Minister van Onderwijs en Wetenschappen de volgende vragen gesteld over de aanstelling van ambtenaren en medewerkers ten behoeve van het wetenschappelijk onderwijs.

1. Is de Minister bereid mede te delen hoeveel van het V.H.M.O. afkomstige docenten gedurende de laatste 5 jaren als wetenschappelijke ambtenaren of wetenschappelijke medewerkers bij de verschillende universiteiten en hogescholen zijn benoemd, indien mogelijk gespecificeerd over de verschillende faculteiten en met vermelding van de onderwijsbevoegdheid van de benoemden?
2. Is het de Minister bekend, dat bij het V.H.M.O. een moeilijke situatie ontstaat door het onttrekken van deze docenten aan de taak waarvoor zij onderwijsbevoegdheid hebben verkregen, waarbij vooral de vervanging voor het vak natuurkunde op bijna onoverkomelijke moeilijkheden stuit?
3. Is de Minister in staat en bereid enig inzicht te geven in de omvang van de taak van deze wetenschappelijke ambtenaren aan universiteiten en hogescholen?
4. Is de Minister bereid de aantrekking van leraren uit het V.H.M.O. tot het uiterst noodzakelijke te beperken ten bate van het hoger wetenschappelijk onderwijs zelf?

(27)

Nico, in werkelijkheid een flink uit de kluiten gewassen jongeling met 'n aantrekkelijk blozend rond gezicht, zonder de misvormde corpulentie van zijn vermaarde collega uit die interessante historie, toont zich in 't minst niet gepiekerd. Integendeel, hij doet dadelijk mee in de comédie. Zijn gezicht neemt een uitdrukking van ondragelijke smart aan, terwijl hij met een gebroken stem meedeelt, dat helaas z'n lange magere sladood van een vrouw, niet meer in leven is. Dat is een schok voor Femmie.

„Och heden, is die ziel er niet meer?” Nou, ze had trouwens altijd wel gedacht, dat die 't niet lang meer maken zou. Ze zag er zo ontzetzend slecht uit. Je grilde er van. Ze doorboort Nico met haar blikken. „Heb je haar 't leven zo zuur gemaakt? Hij wijst deze verfoeilijke verdachtmaking verontwaardigd van zich. Hij heeft z'n vrouw als op de handen gedragen, al zegt hij 't zelf en hoopt dit gade no. 2, zo hem deze mocht toevallen, ook te doen.

„Zo, je denkt er dus wel over, nog es weer te trouwen?” zet Femmie de hansworsterij voort.

„Ja, met jou!” is het overrompelende antwoord van Nico. Hij kijkt haar daarbij vlak in de ogen, een vermetel zelfbewust lachje om zijn mond. Femmie heft haar handen als in wanhoop op.

„Asjeblijft niet!”, maar haar hart slaat als een moker. Aan haar stem weet ze echter een intonatie van onbewogenheid te geven. Zullen we nou maar er es weer gewoon doen? Moeder, moet ik die gist misschien hale?”

„En de hele morgen onder zeil blijven?” vult Nico insinuerend aan. „Niks hoor tante, zuiveringszout is je ware!”

Coba staat bij 't aanrecht. Ze keert zich lachend om naar 't bekvechtend tweetal. Ze laat een grote schaal met beslag zien. „Ik heb 't al klaar, hoor. Femmie kan de binnenkamer beter een beurtje geven. Jij krijgt evengoed je verjaringsmaaltje er wel om, hoor Nico. Dat zit wel rustig!”

„Gelukkig tante! Heil!” Nico klapt z'n hakken tegen elkaar en brengt z'n pleegmoeder de Hitler groet als een goed gedrild Duits soldaat. Dan stampft hij de keuken uit. Hij heeft haar zachte wenk begrepen. Tante heeft gelijk. Hij heeft ditmaal wel wat royaal de tijd genomen voor de koffiedrinkerij. Die Fem ook met haar malle fratsen. 't Lijkt wel dat ze, als ze samen zijn, nooit anders kunnen dan onzin uitslaan.

Hij mag haar graag. Maar haar moeder niet minder. Wat

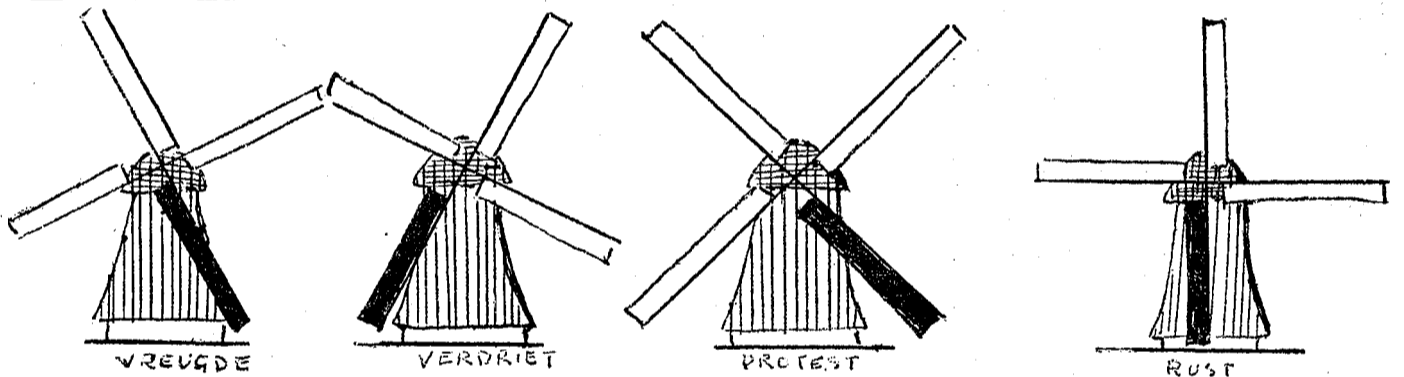
kwam ze hem dadelijk vriendelijk tegemoet en wat aardig van haar om hem toe te staan haar tante te noemen. Vooral als je geen vader en moeder meer hebt, ben je gevoelig voor dergelijke bewijzen van hartelijkheid. Het is een verschil als dag en nacht met haar man. Maar gelukkig, want hij ligt nog te bed. 't Is zond, het kan erg genoeg zijn met die pijnen!

Z'n gedachten accompanerend met fluiten stapte Nico in de boot. Hij moet wortels en aardappelen uit de kuil halen op hoog bevel. De baas voorziet, dat het zal gaan vriezen. Nico heeft trouwens ook 't idee, dat hij hem dit karweitje opdraagt, omdat hij hem niet alleen in de kool vertrouwt. Hij is veel te bang, dat hij er wat aan zal bederven. Dat kool afbladeren moet je van jongs af geleerd zijn, beweert de baas. Het is lang niet ieders werk. Het lijkt gemakkelijk, maar ondertussen luistert 't heel nauw. Nu, Nico is er niet rouwig om. Hij vindt 't een aartsvervelend, geestdodend bedrijf hoewel hij onder de stroeve, maar bekwame leiding van Berend Klunder al heel wat kennis omtrent de koolsoorten en hun kwaliteit heeft opgedaan. Hij kent de weinig parlementaire benamingen voor 't uitschot op een prikje en weet ze te onderscheiden in „hoeren”, „bokken”, en „stortjes”. De eerste zijn de verbasterde exemplaren, de tweede hebben rotte harten terwijl de laatste geen eerste kwaliteit zijn. In het begin schrok hij er voor terug om dergelijke woorden op zijn lippen te nemen. Nu klinken ze hem echter al heel gewoon in de oren, zoals hij ook met 't werk zelf hoe langer hoe vertrouwd wordt. 't Liefst is hij in de vrije natuur. 't Graven en spitten gaat hem buitengewoon goed af. Zelfs 't sloten, wat toch om de drommel geen kinderwerk is, verricht hij spelenderwijs, zodat het — en dat zegt veel — Berend Klunder, die altijd uiterst spaarzaam is met zijn lof respect afdwong.

„Deksels, jij 'ebt wat in de mouw'n!” sprak hij bij die gelegenheid. 't Gaf Nico een gevoel alsof hem een ridderorde op de borst werd gespeld.

Even zo ver ging het hem met de edele vaarkunst. De meesten van zijn broeders in de verdrukking kunnen niet met de „kloet” overweg en laveren tot vermaak van de niet-leken van de ene slootkant naar de andere.

(wordt vervolgd)

GELDERLAND

Wasserij „DE SLINGE”

Wil de taak van de huisvrouw verlichten
Willemstraat 9 - Aalten - Telefoon 3016

KINDERWAGENS. KINDERLEDKANTEN,
BOXEN, WIEGEN ROTANMEUBELEN

HET BABYHUIS HOUWERS

Haartsestraat 16 - Tel. 05437-3072 - Aalten

PIANO- EN ORGELHANDEL H. VELLEKOOP

„MUSICA”

ALLE REPARATIES

HOGESTRAAT 35 - TEL. 05437-2581 - AALTEN

NUTSSPAABANK

voor solide beheer van uw spaargelden
Rente-vergoeding tot 5%

VEENENDAAL

Kerkewijk 6 - Telefoon 2198

HET PORSELEINHUIS

WEURDEN 8 - WINTERSWIJK

is het best gesorteerde adres in LUXE- EN HUISHOUD-
DELIJKE ARTIKELEN. Grote keuze in Thee-, Ont-
bijt- en Eetserviezen, alle onderdelen los verkrijgbaar.
Drinkserviezen van Leerdam. Kop en schotels, leuke
houtartikelen, pullen en vazen in aardewerk en
kristal, te veel om op te noemen.

VOOR BETERE DAMESKLEDING NAAR

CONVECTOREN

voor KOLEN, OLIE en GAS. **FIRMA**
zowel voor WOONKAMERS als **T. VIETS**
voor KANTOREN, ZALEN etc.

Bergstraat 38 - Telefoon 08370 - 2765 - WAGENINGEN

Radio K. B. Weimar Televisie

LANDELIJK ERKEND INSTALLATEUR
ELEKTRISCHE APPARATEN - VERLICHTING
Maandereind 19 - Ede - Telefoon 8373

Uitgebalanceerde verzekeringspakketten
met jaarlijkse controle voor privé en zaken
Assurantiemakelaar L. van den Beukel
Bemiddeling
Makelaar L. van den Beukel
bij in- en verkoop van onroerend goed:
Laan van Avegoor 8 - Ellecom - Telefoon 4790 (08330)

Voor al uw verse groente, vers fruit, aardappelen,
delicatessen, diepvries en verdere levensmiddelen
blijft het devies, voor kwaliteit naar

DE VRIES

WINTERSWIJK: MISTERWEG 47 en 51
DOETINCHEM: KORTE HEEZENSTRAAT 18

Firma W. Nieboer en Zoon

AANNEMERSBEDRIJF van BURGERLIJKE en
UTILITEITSBOUW.

GORTSTRAAT 29 - TELEFOON 2720
VEENENDAAL

MAGAZIJN „HET ANKER”

Hoofdstraat 94-96 - Veenendaal
Zeer voordelige aanbieding in
Terlenka vallen en gordijnen
SPECIALITEIT IN NYLONKOUSSEN

Houdt u
van uw

koeien,
kippen en
varkens?

Wij ook!

Daarom leveren wij u
rundvee-
pluimvee-
en varkens-

voeders

Fa. W. H. H. v. d. Born & Co

GRAANHANDEL
Terschuur - Tel. 03426 - 303

H. Struik en Zn. N.V.

Fabriek dekkleden, tenten

Imp./Groothandel scheeps- en aannemersbenodigheden, elektrische en autogene tas- en snijbenodigheden.

Diepenveenseweg 8
Telefoon 05700 - 13970
DEVENTER

G. VOGLER & CO.

(FIRMANT W. A. FIBBE)

Mauritsweg 49 - Rotterdam
Tel. 010 - 13-78-78 / 12-96-52

TOESLAGSTOFFEN voor lichtbeton
GRONDSTOFFEN voor de steen- en keramische industrie,
WEGENBOUWMATERIALEN

Firma H. van Triest & Zoon

Groothandel in fourages

DWINGELO

Telefoon 0 5219 - 1647 b.g.g. 1316

EEN KRACHTIGE SCHAKEL BIJ DE IN- EN VERKOOP VAN UW RUWVOEDERS

... maar nu moet u eens

origineel TARVO moutbrood nemen en proeven hoe mals dat is en ... hoe veel langer mals dat TARVO blijft!

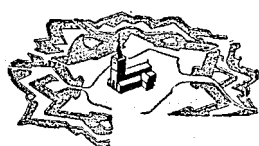
KOGELLAGERS

VAN DER SPEK

Wolphaartsbocht 214

ROTTERDAM

Telefoon 27 97 55

AAN-NEMINGS-BEDRIJF

HARM FOKKENS N.V.
NAARDEN

M. C. van Staaveren

AALSMEER — TELEFOON 4051

Specialiteit in

Anjerstekken, Freesiaknollen

OPLOSSING PUZZEL VAN 4 JUNI

Horizontaal: 1. Melde; 6. ritme; 11. bekoord; 13. serieus; 15. es; 16. speeltuin; 18. T.T.; 19. ets; 21. mee; 22. S.E.R.; 23. sits; 24. spalk; 26. stro; 27. term; 28. Epe; 29. eek; 31. Epe; 32. seinen; 34. Ninevé; 36. ked; 37. ode; 38. sprong; 41. attent; 44. ste; 45. roe; 46. las; 47. sik; 49. trek; 50. kaats; 52. cola; 53. Eos; 55. à la; 57. nap; 58. eb; 59. overmatig; 63. ne; 64. lommerd; 66. Reaumur; 68. spang; 69. atlas.

Vertikaal: Volgt uit horizontaal, uitgezonderd: 4. dope; 7. iris; 54. oven; 56. fiat.

"VAN de akkers naar de draai-bank" mag misschien geen hartelijke leuze zijn, zij verbeeldt toch het proces dat in agrarische landstreken plaatsvindt. De landbouw stoot steeds meer mensen af. Gevolg: expulsie van de jongere bevolking, veroudering en een spiraal gang naar beneden; zulke gebieden, waar dit verschijnsel gezien en gevoeld wordt dreigen te worden uitgehold.

Wat dat betreft is Middelburg ook een historische stad, in die zin dat vele ouderen historici kunnen vertellen. Is het landelijk gemiddelde van het aantal personen boven de 65 jaar 9%, in Middelburg bedraagt het percentage 65-jarigen 13,5%!

Die teruggang in de landbouw is hard gegaan. 1947: 13186 arbeidsplaatsen in de landbouw in Zeeland; 1964: 18.500; op Walcheren 2200; 1965: 16500; op Walcheren 2100.

En de verwachting voor 1975 is: 10.000 à 12.000.

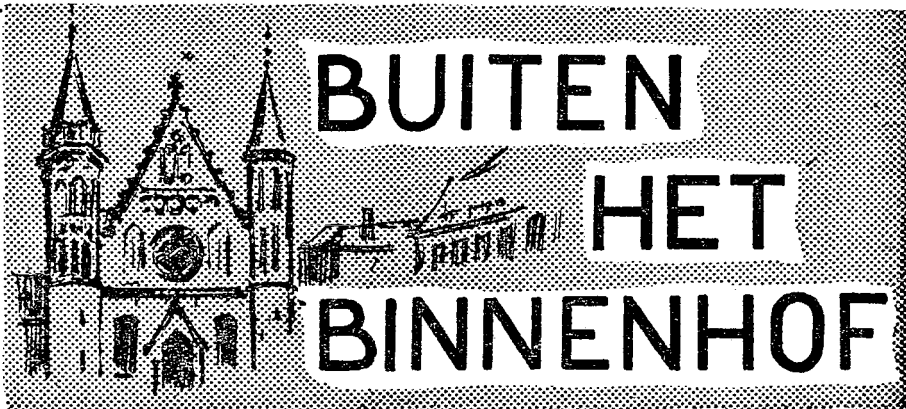
Die afstoting uit de landbouw, zo zeide ons de burgemeester van Middelburg, bedraagt op Walcheren 100 man per jaar.

Het streven is deze een plaats te bezorgen in de bouwvakken en de metaalvakken. Het Centrum voor Vakopleiding te Middelburg (vroeger Rijkswerkplaats genaamd) heeft doorlopend 60 à 70 cursisten in omscholing. Naast de aanwas van deze 100 per jaar staat de toevloed van jeugdige mannelijke arbeidskrachten: 200 à 250 per jaar.

Er is dus meer industriële werkgelegenheid nodig in een grote variatie. Er waren maar twee grote tot zeer grote bedrijven op Walcheren: De N.V. Koninklijke Maatschappij "De Schelde" in Vlissingen en het Sloe met 3500 werknemers, en N.V. The Vitrite Works (fabricage van lampvoeten) te Middelburg met 650 werknemers. In het Zuid Sloe zullen zich nu vestigen: De Billiton- M. en T., een chemisch bedrijf met op den duur 120 werknemers en de Hino Motors, een Japans auto-assemblagebedrijf met op den duur 400 à 500 werknemers. Algemeen bekend is, dat Hoechst Holland N.V. bijkans zeker een zeer grote vestiging hier zal stichten. In dat geval is het Zuid Sloe in zijn oorspronkelijke geprojecteerde vorm al bijna uitverkocht. Een aanzienlijke uitbreiding is echter mogelijk.

Een uitverkocht Sloe!

De werkers in de industrie in het Sloe kunnen wonen in Middelburg. Het gemeentebestuur heeft een woonwijk ontworpen van 5000 huizen aan de stationszijde van het Kanaal door Walcheren. Een uitbreidingsplan (Zuid 1) voorziet in 1600 huizen. Middelburg heeft woningen nodig. Dat heeft iedere stad, zal iemand zeggen. En dat is dan juist. Maar Middelburg heeft die woningen broodnodig,

gezien de onvrijwillige sanering van stadsgedeelten door oorlogsgeweld.

Men kan nu eenmaal geen nieuwe stad rond een geteisterde stad optrekken. Wat gerestaureerd kon worden is gerestaureerd, wat neergehaald moest worden is neergehaald en indien nodig, in aangepaste stijl weer opgetrokken.

Voor het opzetten van een grote bouwstroom - in verband met de industrialisatie - is de stad echter te klein. Voor de eerste stroom wordt samengewerkt met Vlissingen en voor de tweede met Goes en Vlissingen. De volgorde van de projecten is: arbeidsbesparende bouw, daarna industriële bouw.

Het blijft stromen, het blijft worstelen!

In het begin van het vorige stuk is laten doorschemeren dat Middelburg in een bepaalde periode ietwat vergeten is en ook wel vergeten wilde worden, omdat het in de 19e eeuw kennelijk achterbleef.

Het verloop van de bevolking wijst daarop: 1650: 30.000 inwoners; 1830: 14.552; 1900: 18.796; 1946: 20.353; 1965: 24.204.

De bevolking groeit thans met gemiddeld 375 per jaar. Rekening wordt gehouden met een komende stijging van 500 per jaar. De zorgen van het bestuur van deze gemeente zijn niet gering. Maar de bevolking neemt dat bestuur en die zorgen zeer au serieux.

Hier wonen ernstige mensen, die het ernstig menen.

De tijd van lyriek om Zeeland en van schone gedachten uit Holland over Middelburg ligt achter ons. Dr. Ritter had hier "deinende gedachten" gevonden en Jan van Schagen ontdekte er zijn Reflexen. Maar vandaag ontdekt de bezoeker een stad die stad wil zijn en geen bewonderd kleinood onder een stolp.

Willems Spaans

• vervolg van pag. 7

Mooi in het landschap

Molens zijn een sier in het landschap van Nederland. Daarom kunnen wij de aftakeling van zoveel molens betreuren. Natuurlijk weten wij best, dat uit bedrijfseconomisch oogpunt een windmolen nadelen bezit. Bij geringe windkracht is een windmolen niet bedrijfsvaardig. Men moet van de wind leven, zeggen molenaars; maar als er geen wind is kan men niet malen en dat is uiteraard een groot nadeel.

Toch kunnen wij sommige streken in ons land nauwelijks denken zonder de sierlijke molens. De Zaanstreek, de landen rondom Leiden, de molengroep bij Kinderdijk zijn juist door de aanwezigheid van de molens karakteristiek. Toen destijds Czaar Peter de Grote in Zaandam verbleef, namelijk in 1697 en 1717, waren er in de Zaanstreek al veel molens. In de meeste schoolboekjes lezen wij, dat Czaar Peter in ons land was om het sloopstimmeren meester te worden. Nu, sloopstimmeren heeft hij volop gedaan; maar ook het bouwen van molens had zijn aandacht. Zo is als vaststaand aan te nemen, dat hij medehielp bij de bouw van de pelmolen „De Grootvorst”. Overigens heeft de houtindustrie van de Zaanstreek dat wel moeten bezuren! Czaar Peter liet, nadat hij hier de kunst had afgekeken, in Rusland en Zweden veel houtzaagmolens bouwen. Daardoor was onze industrie niet alleen het zaagloon van ontzaglijke hoeveelheden Russisch hout kwijt en kwamen er veel molens werkeloos te staan, maar ook de vrachtaandere verloren daardoor enorm veel vracht aan hout uit en naar Rusland en andere landen. Als gevolg van deze ont-

wikkeling werden in de jaren tussen 1750 en 1775 alleen al in Zaandam meer dan honderd houtzaagmolens afgebroken!

Er bleven in de Zaanstreek gelukkig toch nog veel molens over! Toen Napoleon in 1811 Zaandam bezocht en al die molens zag, moet hij uitgeroepen hebben: „Sans pareil!” Onvergelijkelijk.

De molens zijn in vroeger tijd vooral ook de krachtbronnen geweest waarmee men land won op het water. Er worden nu geen windmolens meer gebouwd; men doet het in onze tijd liever met krachtige stoom-, diesel- of elektrische gemalen. Maar ons land werd groot — en beroemd — door zijn windmolens.

De Hollandsche molen

Zo heet de vereniging die zich in zo verheugende mate heeft beijverd — en dat nóg doet — om de molens in het landschap te behouden. De Hollandsche Molen heeft al heel wat molens gered van de slopershand. Maar ook Stad en Landschap doet wat zij kan. En enkele provincies hebben een speciale molencommissie. Zo heeft de provincie Zuid-Holland sedert de instelling van een molencommissie — dat was in 1948 — voor een bedrag van rond vierhonderd duizend gulden aan subsidie verleend

voor molenrestauraties.

Er waren hierbij ongeveer 140 molens betrokken.

Deze provinciale molencommissie gaf ook opdracht tot het samenstellen van een Zuid-Hollands molenboek, waarmee de molen-literatuur met een mooi werk vol afbeeldingen van molens in Zuid-Holland werd verrijkt. Het boek Zwaaiende Wieken, geschreven door een molenskundige, de heer H. A. Visser, uitgegeven in 1946, is ook de moeite waard. De liefde van de auteur voor de windmolen straalt de lezer van vrijwel elke bladzijde tegemoet.

Wat is een naam?

Er zijn molens die wonderlijke namen dragen. We noemen: Het Kuiken, De Koning Salomo, De Dienst Jacobs, De Graauwe Hengst, De Roggebloem, De Eenhoorn (een molen waarover Cor Bruijn een mooi boek geschreven heeft), De Gerechtigheid, De Hoop, De Haan, Mijn Genoegen, Het Spinnewiel, De Held Jozua.

De vakanties zijn weer aangebroken. Speciaal voor hen, die geen buitenlandse reizen op het programma hebben, maar die liever in ons eigen mooie land blijven, geven wij de raad, op molens te letten. Ontdek hun schoonheid in stad en land!

ZOETERMEERS ROEM
de fijnste margarine
GEBR. VAN DER SPEK N.V.

Middel tot doel

A C H T E R P A G I N A

HET doel is een goede samenleving vanuit evangelisch oogpunt. Het middel is de christelijke politieke partij, welke vanuit de Bijbel in de samenleving bezig wil zijn.

Het doel is groots; Bijbels.

Het middel om dat doel te bereiken moet dan ook zo goed mogelijk zijn, moet zo uitstekend als maar enigszins kan werken. Een levendige meningsvorming is nodig, waarbij wij met beide benen in onze eigentijdse wereld moeten staan. Daarnaast wordt christelijke politiek geëind door een goede organisatie.

Wij hebben nu kort na elkaar twee verkiezingen gehad en het is wat dat betreft welletjes voor dit jaar. De zomer is genaderd en daarmee de vakantietijd. Daar zijn wij aan toe. Maar een paar "kleinigheden" - dat zijn het in verhouding tot de verkiezingen - zullen wij toch zeer bepaald nog even moeten afwerken voor wij een poosje min of meer gaan rusten.

Kleinigheden

Die kleinigheden hebben betrekking op de goede organisatie welke zo nodig is. Die kleinigheden kunnen niet wachten tot na de zomer, zonder schade te doen aan een goede organisatie.

Wij zouden dan ook een beroep op alle besturen willen doen nog voor de zomer de nodige aandacht te besteden — voorzover dat tenminste nog niet voldoende gedaan is en gedaan kon worden — aan o.a. de zaken, welke wij hier thans naar voren willen schuiven.

Financiën

EN dan willen wij eerst even op het punt van de financiën ingaan.

Het gehele partijwerk drijft op de bijdragen, de contributies der leden. Als men vindt, dat de partij goed werk moet leveren moet men goed bijdragen. Het is van belang, dat de leden regelmatig hun contributie aan de kiesverenigingen bezien en nagaan of deze in overeenstemming is met hetgeen men zou kunnen geven.

Het is prettig als de leden zelf op dit punt attent zijn. Maar er zijn leden, die daaraan gewoon niet denken. Daarom is het goed, dat de bestuursleden deze leden er aan herinneren, dat ook een partij met stijgende kosten te maken krijgt en dus stijgende contributies van haar leden behoeft. De leden zullen dat be-

grijpen en er als het kan positief op reageren.

DAARNAAST wordt aan de penningmeesters van de kiesverenigingen gevraagd om tijdig de afdracht aan het Centraal Comité te willen betalen. De afdrachtnota's verlaten binnenkort het partijbureau, enigszins vertraagd door het vele werk in verband met de verkiezingen.

Het wordt op prijs gesteld, indien de penningmeesters zo mogelijk al vast een voorschot op deze nota's aan het partijbureau overmaken.

Het Centraal Comité heeft eveneens aan zijn regelmatig lopende verplichtingen te voldoen, waarbij het afhankelijk is van de afdrachten der kiesverenigingen. Voorschotten op de afdrachtnota's zijn dus welkom.

Vacatures

EEN volgende zaak, waarvan het goed is deze tijdig te regelen, is de voorziening in eventuele vacatures in de besturen. Wanneer men daarover pas in september gaat nadenken, komen de werkzaamheden in het nieuwe seizoen slechts met vertraging op gang. Zijn in het bestuur alle leeftijdsgroepen vertegenwoordigd, dus ook uit de leeftijdsgroep van 21 tot 30 jaar? Zijn er naast de mannen ook vrouwen? Het is van groot belang nu reeds in de vacatures te voorzien, althans terzake de nodige

voorbereidingen te treffen, zodat er begin september geen oponthoud optreedt.

Verkiezingen 1967

WANT vanaf begin september valt er weer extra veel werk te verzetten. Immers, in het seizoen 1966/1967 vallen de Tweede Kamerverkiezingen (woensdag 24 mei 1967). Naast het gewone gedoe, de kleinigheden, zal er dus veel extra van (met name) de bestuursleden worden gevraagd. Het is van belang daar tijdig en goed op voorbereid te zijn. En dan moet allerlei werk, dat niet zo omvangrijk is, en inmiddels gedaan kan worden, nu nog worden afgehandeld.

Leden en abonnees

DAAR hoort ook bij het op peil houden van de aantallen leden en abonnees.

Voor de werving zijn deze weken goed geschikt. Ons blijkt uit tal van plaatsen, dat met de werving regelmatig goede resultaten worden bereikt. Benut u de kansen, welke hier liggen voor een versterking van de organisatie, het middel tot het doel.

Hier ligt niet alleen een taak voor bestuursleden, maar ook een gelegenheid voor alle leden tot een geringe — weinig tijd en inspanning kostende — medewerking. Als ieder in zijn directe omgeving eens even rondkijkt, weet men zeker wel iemand, die nog geen lid is, maar dat als u dat vraagt zeker wel zal willen worden. Herhaaldelijk blijkt, dat allerlei mensen al veel eerder lid hadden willen worden, maar dat zij nooit eerder waren gevraagd. Men zou natuurlijk kunnen opmerken: waarom hebben zij zich dan niet uit eigen beweging aangemeld? Het antwoord is, dat men dit — in de regel althans — nu eenmaal niet doet. Men komt er niet toe. Men weet soms ook niet tot wie men zich daartoe moet wenden. En het is toch een eenvoudige zaak om een familielid, vriend(in) of kennis, die men tegenkomt en passant te vragen ook als lid toe te treden.

Wij weten, dat al heel wat leden op deze eenvoudige wijze als partijlid zijn gewonnen. Probeer u het dus ook eens op deze wijze.

Telefoon

OOK telefonisch zijn goede successen bij de ledenwerving te boeken. De telefoon is een modern communicatiemiddel, waarvan de mogelijkheden lang niet voldoende worden uitgebuit. Er kan ook bij het werven van leden, evenals bij het winnen van abonnees in een groot aantal gevallen veel meer van de telefoon gebruik worden gemaakt. U belt wel meer mensen op om ze iets te vragen of mede te delen. Waarom zou u dan niet evenzo eens een gesprekje wagen aan het werven van een nieuw lid voor de partij of aan het winnen van een nieuwe abonnee op Nederlandse Gedachten?

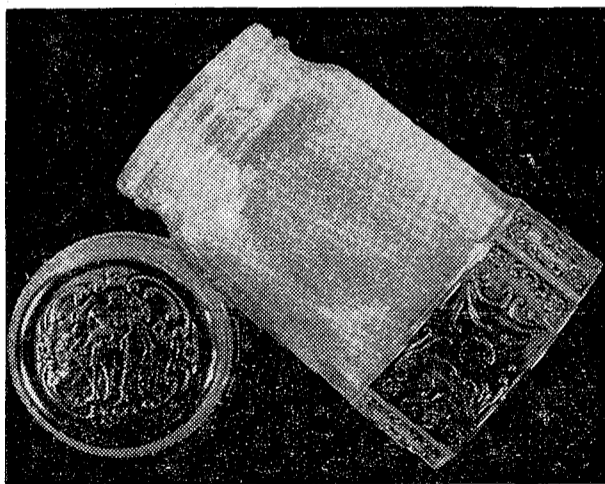
Voor het doel

VOOR al het voorgaande mag in deze weken nog goede aandacht worden gevraagd. De kiesvereniging, welke op deze punten thans orde op zaken stelt, kan begin september met frisse moed vlot van start gaan, zonder de handicap van een teveel tegelijk te moeten doen.

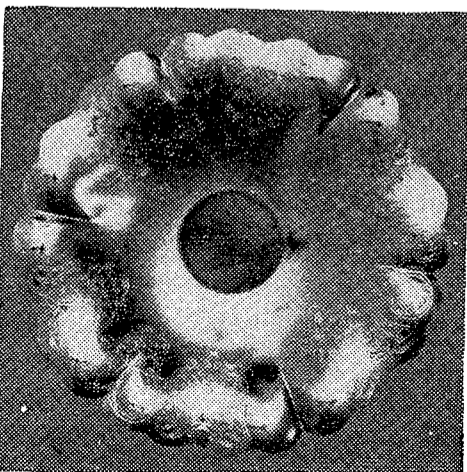
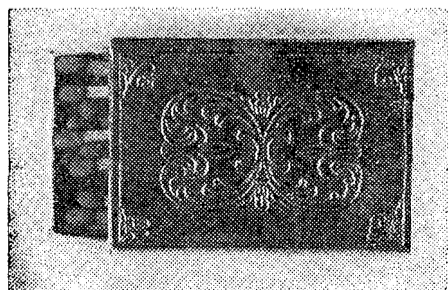
En dan willen wij nog eens het belang van al deze dingen onderstrepen. Het gaat om een goede organisatie. Niet om een goede organisatie zonder meer. Niet om een organisatie als zodanig. Maar om een zo goed mogelijke organisatie teneinde het grote doel zo goed mogelijk te bevorderen.

Over het doel schreven wij aan het begin. Wie zou nu achter willen blijven?

Widek.

- Lepeltje 1 abonnee
- Luciferschuif 2 abonnees
- Bonbonschaal 3 abonnees
- Brievenopener 4 abonnees
- Jampothouder 5 abonnees

OP DE MAN AF, ...

zijn de artikelen in NEDERLANDSE GEDACHTEN. Laat ook anderen hiervan kennis nemen. Werf daarom abonnees. Voor uw medewerking ontvangt u een blijvend geschenk.

BON

Noteert U als abonnee

Naam

Adres

Woonplaats

Opgegeven door:

Naam

Adres

Woonplaats

Abonnementsprijs f 5,— per half jaar.

Giro: 89673 t.n.v. A.R. Partijstichting.

Dr. Kuiperstraat 3, Den Haag.

nederlandse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

ZWARTE DINSDAG

HET oproer in Amsterdam is sinds de dertiger jaren de ergste uiting van gezagsonderminning, die wij in Nederland meegemaakt hebben.

Toen in een tijd van malaise, nu in een tijd van welvaart voor velen.

Het ging de demonstranten dan ook niet om hoger loon, het ging hen om vermeend onrecht: zij willen de situatie handhaven, waarin de georganiseerde arbeiders de administratiekosten van het verzilveren van vakantiebonnen betalen voor de ongeorganiseerden. Het ging de leiders van de demonstraties erom, een grote rol te spelen. Het was de vernielzuchtigen erom te doen van de situatie misbruik te maken.

De trieste balans van dit alles is één dode, tientallen gewonden, grote materiële schade en voor ons allen de les, dat wij ons maar niet zo ver boven Afrikaanse, Aziatische of Zuid-Amerikaanse volkeren verheven moeten voelen.

Natuurlijk worden allerlei zondebokken gezocht. Dat moet binnenskamers maar serieus bekeken worden en daarna openlijk uit de doeken gedaan. Maar vast staat, dat zowel de leiding van de demonstranten, als de provo-voormannen zich haastig excusieerden, toen de situatie uit de hand ging lopen. Maar zo gemakkelijk mag het in de toekomst niet gaan. Het „we hebben het niet gewild” is even bedenkelijk als in het jongste verleden het „we hebben het niet geweten”. Degenen, die zichzelf zo interessant vinden, omdat anderen zich voor hen zo interesseren, weten nu waartoe hun evenwichtstoeren kunnen leiden. Dat wat volgens velen op het slappe koord van het gezag mogelijk is, zal eindigen op het scherp van de snede of in een chaos.

Het Rijk zal voortaan moeten zorgen, dat geen mensenlevens en eigendommen in Amsterdam meer dan een uur aan wilde driften worden blootgesteld.

De Overheid van de hoofdstad zal in het vervolg van de eigen en van de ter beschikking gestelde middelen een snel en doelmatig gebruik moeten maken.

En ons volk — en ook de publiciteitsmedia — zullen vanaf deze zwarte dinsdag moeten beseffen, dat het coquetteren met zogenaamde interessante persoonsjes of groepen, spelen met vuur en mensenlevens is.

TWEE verkiezingen met een tijdsverschil van slechts enkele weken: de eerste, die voor de provinciale staten, leverde grote verrassingen op; de tweede, voor de gemeenteraden, was niets dan een bevestiging van de uitslag van de eerste.

De Boerenpartij is bij een groot deel van de kiezers favoriet.

De P.v.d.A. kreeg de hardste klappen. De K.V.P. kwam er ook allerm minst zonder kleerscheuren af. De Prot. Chr. partijen handhaafden zich zéér bevredigend.

Daarmee zitten we midden in de problematiek. Sommigen menen, dat de uitslag van beide verkiezingen een duidelijke nederlaag is voor het kabinet-Cals. De gevoelens jegens dat kabinet hebben zonder twijfel een rol gespeeld. Maar dan is het toch wel opmerkelijk, dat de V.V.D., die zich uitslooft om zich als de oppositiepartij te presenteren, toch niet met de winst ging strijken. Bij de C.H.U. ligt het i e t s anders; die ligt het minder goed, om helemaal en zonder reserves als oppositiepartij op te treden.

WIE dus uitgepraat is met de bewering, dat de uitslagen allereerst een nederlaag voor het kabinet-Cals betekenen, gaat er, ook al wordt het er niet bij gezegd, toch uit van de stelling, dat de fractie van de heer Koekoek de echte oppositie tegen het kabinet-Cals vormt.

En dat nu is juist niet waar. De heer Koekoek en de zijnen zijn wél altijd in de oppositie, maar als het kabinet-Marijnen was gebleven, zouden zij tegen dat kabinet niet minder hebben geageerd. Hetzelfde zou gelden van een kabinet De Quay. De Boerenpartij is niet oppositioneel tegen een bepaalde Regeringscombinatie, zij is de stem der ontevredenheid en blijft dat, wélk kabinte we ook zouden krijgen.

Zij is de stem der ontevredenheid en behaalde daverende successen. Dat wijst er op, dat de ontevredenheid gróót is. Er zijn in deze periode van welvaart velen, die zich verongelijkt en achteruitgesteld voelen. Vooral de kleine zelfstandigen hebben vaak een harde dobber. Er wordt veel voor hen gepleit. Maar zij hebben minder behoefte aan iemand, die zich tot hen neerbuigt, dan wel aan iemand, die naast hen gaat staan.

DIE ontevredenheid, dit gevoel van verongelijkt of vergeten te zijn, of opgeofferd te worden door de „sanering”, het heeft nu allemaal een uitlaat gevonden. Met name door de zgn., stemplicht kunnen de verkiezingen een onjuist beeld geven van de werkelijke verhoudingen. Het kiezersvolk wordt door de staat opgedreven naar de stembus. Was het er niet bij velen ingehamerd: je moet volgens de wet komen stemmen, dan zouden misschien tienduizenden protesteren, door weg te blijven. Nu protesteren zij, naar de stembus geprest, op Koekoek.

INTUSSEN heeft zich een eigenaardig verschijnsel voorgedaan. De A.R.P. is evenzeer, „regeringspartij” als de

progressief in concurrentie met andere progressieve groepen, als zij maar volop reformatorisch is. Dat gaat dieper en grijpt verder. Dit heeft wat te maken met de kracht van het Evangelie.

Wij willen geen hulpcorps zijn, maar een zelfstandige, onafhankelijke, nationale partij, waarvan het Nederlandse volk heel duidelijk weet, wát zij wil en waaróm zij dat wil.

Wij hebben tijden gekend, dat het Nederlandse volk ons kende als de partij van een man, wiens naam met die van de partij werd vereenzelvigd. Dat was gemakkelijk en gevaarlijk.

Het ligt nu anders.

Wij moeten ons nu doen kennen als een beginselpartij die midden in het leven staat, en waarvan ook de „gewone man” precies weet, wat hij er aan heeft. In dat opzicht is er veel te overdenken en veel te doen.

A.

Verder kijken

P.v.d.A. en de K.V.P. Maar onze partij kreeg de klappen niet. Er zijn tientallen anderen, waar het percentage nu beter was dan vier jaar geleden.

Nemen we als voorbeeld Leeuwarden. Daar kreeg de Boerenpartij nu 2,7% van de stemmen.

Voor de A.R. waren de cijfers: Gem. 1962—16,1%, Tweede Kamer '63—16,1%, Staten 1966—16,3%, gemeenteraad 16,5%.

Voor Assen in dezelfde volgorde 16,0—15,7—14,2—16.

Nemen we daarnaast een echte agrarische gemeente, een gemeente van boeren en tuinders, nl. Het Bildt. De vier cijfers: 31,7, 31,0, 31,3, 32,5.

Zulke cijfers wijzen er niet op, dat in onze kring geen mensen zijn, die zich verongelijkt of teleurgesteld gevoelen. Maar ze zijn niet weggelopen, zoals de P.v.d.A. en de K.V.P.

Met enige vrijmoedigheid durf ik te stellen, dat bij ons de band aan het beginsel sterker was. Het is in vele streken een uitzondering, wanneer de Boerenpartij winst boekt, die komt uit A.R. kring.

Voor de gebleken trouw en beginselvastheid mogen we dankbaar zijn, we mogen er niet op speculeren.

EN — zodra de zomer voorbij is, beginnen we met de voorbereidingen voor de grote verkiezingsslag in 1967. Nu reeds is gebleken, dat de A.R. als regel de beste uitslagen heeft, als zij duidelijk haar eigen gezicht toont, zodat zij door iedereen wordt herkend.

Haar eigen gezicht, niet geschonden door liberale pokken, niet gedeeltelijk gecamoufleerd door opgeplakte baardjes van progressieve leuzen. De A.R. partij behoeft zich niet aan te dienen als

Ambassador

HOTEL-RESTAURANT

ringen, recepties, diners, enz. Nieuwe zalen voor vergades. SOPHALAAN-ZEESTRAAT (nabij Plein 1813)

Den Haag - Telefoon 117700*

geen problemen met: **ANTI GEEL** **tex**

CIGARS

Purol brengt

in de huid gezondheid en zuiverheid

Professor Zijlstra

over de economische toestand

PROFESSOR ZIJLSTRA, oud-minister van Financiën en van Economische Zaken, heeft op 7 juni in de Eerste Kamer een langverwachte en met zekere spanning tegemoetgezichte analyse gegeven van de zorgelijke situatie waarin ons land economisch verkeert. Prof. Zijlstra geeft nu zelf een samenvatting van zijn betoog:

„Ik heb dus in het begin van mijn betoog uiteengezet hoe de toestand in de laatste maanden bekeken is, hoe men er verschillend over gedacht heeft. Ik heb gemeend tot uitdrukking te moeten brengen dat de regering de toestand i e n d e r s c h a t heeft, maar ik heb daaraan toegevoegd, dat ik dat nu niet meer belangrijk vind omdat het er nu om gaat hoe we de toestand t h a n s zien en wat thans moet gebeuren. En ik heb het toen zo samengevat, de toestand van onze economie is niet kerngezond, zelfs niet gezond, maar zorgelijk.

Het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans, relatief niet omvangrijk, dreigt chronisch te worden. Hetzelfde is het geval met de ontwikkeling van de loon- en prijsstijging. Het gevaar dreigt, dat we onze overschotpositie die we zo lange jaren hebben gehad en die ons een marché manoeuvre gaf om op te kunnen treden als er moeilijkheden waren, dat we die verliezen en als het zo door zou gaan, dan zou het moment kunnen komen, dat we voor de tragische keus komen te staan, waarvoor Engeland al zo veel jaren staat, dat is n.l. óf volledige werkgelegenheid, óf een betalingsbalans-tekort. En wat moet er dan nu gebeuren?

Ik dacht twee dingen. In de eerste plaats moet nu de regering de ernst van de problemen erkennen en met welke woorden de regering dat doet

vind ik onbelangrijk, maar ze moet de ernst van de toestand erkennen en zij moet met het werkelijke beleidsinstrument, dat is de rijksbegroting, (ik spreek dus nu over de rijksbegroting-1967) een zodanig beleid voeren dat de betalingsbalans fundamenteel verbetert met tenminste 1 miljard gulden. Waardoor dan ook tevens een bijdrage wordt geleverd tot een ontspanning op de arbeidsmarkt. Daardoor wordt dan op haar beurt weer mogelijk een zodanige matiging in de nominale loonstijgingen dat de band met de produktiviteit wordt hersteld.

Ik heb daaraan toegevoegd, dat dit ons niet te gemakkelijk gerust moet stellen door de overweging: „de groei is zo prachtig”. Want dan zeg ik, zelfs met die prachtige groei hebben we het evenwicht niet weten te bewaren. We moeten ons ook niet gerust stellen met de gedachte dat het buitenland ons wel met meer inflatie zal helpen; daar mo-

gen we ook niet op rekenen. En ten slotte heb ik eraan toegevoegd, dat dit alles geen eenvoudige zaak is, we moeten thans eerste prioriteit geven niet aan van alles dat zeker moet gebeuren op langere termijn. Eerste prioriteit moet juist terwille van wat op langere termijn moet gebeuren, thans worden gegeven aan het evenwichtsherstel op korte termijn. Politiek misschien niet makkelijk, de verkiezingen staan voor de deur. Maar heb ik gezegd: de minister-president heeft het zo treffend geformuleerd (ik meen bij de debatten over de regeringsverklaring): een politicus kijkt naar de volgende verkiezingen, een staatsman kijkt naar de toekomst. En daarom heb ik namens mijn fractie, de hoop uitgesproken dat ons vertrouwen dat de regering terzake doeltreffend zal handelen, straks bij de opstelling van de rijksbegroting voor 1967 niet beschaamd zal worden.

Lezersdialoog

Graag zou ik zien dat de redactie van Nederlandse Gedachten, en ook andere lezers, eens hun mening gaven over de wijze waarop in Den Haag bij de gemeenteraadsverkiezingen tussen A.R., C.H. en S.G.P. is samengewerkt.

Ben ik goed ingelicht, dan heeft men daar op de gemeenschappelijke Protestants Christelijke lijst aan de S.G.P. de 9e plaats gegeven. De oude gemeenteraad telde 8 AR/CH leden Het aantal SGP-stemmen in Den Haag is onvoldoende om op eigen kracht een zetel te kunnen verwerven. Het lijkt op het eerste gezicht een aardig arrangement met voordeel voor beide zijden: de AR/CH profiteren van de — anders verloren — S.G.P.-stemmen, en de SGP kam met de niet-verkiezbare plaats misschien toch nog gelukkig boeren.

In werkelijkheid lijkt hier toch wel wat anders aan de hand. Als de antirevolutionaire kiezers opgewekt worden hun steun aan de protestant christelijke lijst te geven, lopen zij de kans daarmee een lid van de SGP in de raad te stemmen. Een lang niet denkbeeldige kans; er zijn nu opnieuw 8 kandidaten van de prot. chr. lijst gekozen; met een beetje geluk hadden dat er 9 kunnen zijn. En de mogelijkheid dat tussentijds één van de 8 af zal vallen is natuurlijk niet gering.

Zijn de verschillen tussen de AR en SGP dan op eens zo onbetekenend dat dit er niet toe doet? In de Kamer zou men dat niet zeggen: ik kan mij maar weinig gelegenheden herinneren waarbij de SGP niet tegen de regering en dus doorgaans ook tegen de AR-fractie stemt. Meestal stemt zij samen met de Boerenpartij.

Men zal mij wellicht tegenwerpen dat dankzij de SGP-stemmen de 8e zetel van de lijst behouden is. Die zou anders misschien wel naar de Socialisten de VVD of de Boeren zijn gegaan. Het is mogelijk dat het gevaar er in zat, ik kan dat niet beoordelen. Er staat tegenover dat de antirevolutionaire kiezers dan niet, zoals nu, het risico gelopen hadden een kat in de zak te stemmen, Hoeveel kiezers hebben om

deze reden misschien wel op een andere partij gestemd? Ik zou ze dat niet kunnen kwalijk nemen.

Er is nog een tweede punt. De gezamenlijke Prot. Chr. lijst in Den Haag telde geen namen van vrouwelijke kandidaten. Men heeft mij verteld dat door de antirevolutionaire kiesverenigingen oorspronkelijk wel vrouwelijke kandidaten — op nietverkiezbare plaatsen overigens — op de lijst gezet waren. Deze zouden echter afgevoerd zijn omdat de SGP als voorwaarde voor de samenwerking geëist had dat de kandidatenlijst geen namen van vrouwen zou bevatten. En daarvoor moesten toen wel de AR (en CH?) bestuurders het hoofd buigen. Want, nietwaar, anders zouden die kostbare SGP-stemmen verloren gaan. Met andere woorden: het was de SGP die decreeteerde wie wel en wie niet de AR-kandidaten zouden zijn.

Het is mij niet bekend of ook in andere plaatsen dit soort transacties hebben plaatsgehad.

Als dit werkelijk de gang van zaken in Den Haag geweest, kan ik niet zeggen dat ik er veel bewondering voor heb.

Amsterdam, J. C. Rutgers.

Oplossing puzzel A.R.-Post van 21 mei

Horizontaal.

1. Adam; 4. Haman; 9. klak; 13. kim; 14. kaliber; 16. à la; 17. tarwe; 19. Akt; 20. armen; 22. Ares; 23. knie; 24. smal; 25. hop; 27. kolk; 29. s.p.; 30. kubus; 31. as; 33. Mekka; 36. Ner; 37. klant; 39. à la; 40. ree; 41. Ida; 42. Ata; 43. Romme; 45. bes; 47. ranja; 49. t.n.; 50. lemma; 51. el; 52. kort; 55. die; 56. spes; 59. enak; 60. plus; 62. leven; 64. eer; 66. alsem; 68. ade; 69. kornuit; 72. Eva; 73. kerk; 74. batik; 75. knak.

Vertikaal.

Volgt uit horizontaal, behalve:
1. akte; 6. mikrobe; 12. kant; 18. wraak; 21. riool; 44. marne; 46. eminent; 48. ampul; 58. slak; 61. smak.

Arjos-Schiermonnikoog

De Arjos en het eiland Schiermonnikoog worden dikwijls in één adem genoemd. Reeds 16 keer heeft de Arjos daar zijn meeting en conferentie gehouden en telkens met zeer groot succes.

Op 25 en 26 juni a.s. organiseert de Arjos weer een meeting en een conferentie op Schiermonnikoog. Vooral bij de meeting is het accent gelegd op ontspanning, want er is een sportfeest op het strand georganiseerd, waar 144 personen aan zullen deelnemen.

De volgende sporten staan onder meer op het programma: Voetbal, volleybal, handbal, touwtrekken enz. De meeting zal worden toegesproken door Hans de Boer, vice-voorzitter van de Nationale organisatie van Arjos. De titel van zijn toespraak is: Alles wordt nieuw!!

Muzikale medewerking wordt verleend door de Chr. Muziekvereniging "De Bazuin" te Uithuizen en de beat-band "De Hotreppo's" uit Sellingen.

Zaterdagavondsgeschiedenis begint de conferentie, waar de heer P. C. Elfferich, lid van de Tweede Kamer zal spreken over Ruimtelijke ordening.

Het provinciaal verband verwacht, dat dit jaar 300 personen aan de manifestaties zullen deelnemen, te meer nu er uit 45 plaatsen bussen zullen rijden naar Zoutkamp en de meetingprijs slechts f 9,50 is (inclusief bootkosten retour en buskosten). Kosten conferentie en meeting f 18,—.

Inlichtingen worden gaarne verstrekt door de secretaris van het provinciaal verband: Jan de Vries, Hoofdweg A 52a, 't Zandt Gr. tel. 05968-217.

Verhoeff's Isoleer- en Ovenbouwbedrijf N.V.

- ISOLATIEWERKEN
- KETELBEMETSSELINGEN
- OVENBOUW

Rotterdam - Wijnhaven 84 - Telefoon 120325

wajang
• plantenmargarine

met zorg uit speciale oliën bereid

BELANGRIJK! VRIJSTELLING MILITAIRE DIENSTPLICHT

Vrijstelling herhalingsoefeningen, landbouwverlof, ministeriële verklaringen, erkenningen enz.

Onze jurist verdedigt deze zaken ook voor u na afwijzende beschikking.

Wij trekken geen zaken tot ons waarin geen kansen van succes aanwezig zijn.

Bemiddelingsbureau C. J. J. WOLTERS & ZOON

MARIJKELAAN 17 te BENNEKOM (Ghd.), TELEFOON 0 8379 - 2329 - 2640

Gevestigd sedert 1946.

Wij hebben geen bijkantoren. Honderden dankbetuigingen liggen ter inzage.

BEZOEK DOOR HET GEHELE LAND!

Voor uw

CONFERENTIES
VERGADERINGEN
RÉUNIES EN RECEPTIES

- * in een gezellige en voorname sfeer
- * in een mooie omgeving
- * met goede maaltijden
- * tegen billijke prijzen

kunt u terecht bij het

ZENDINGSCENTRUM

Wilmelminalaan 3 te Baarn, tel. (02954) 4051 (4 lijnen)

Nu
proefflacon
1.70

Ik ben niet meer NERVEUS

Iedereen is altijd enthousiast over Melisana: „Heb ik last van migraine, zenuwen of zorgen? Altijd weer geeft Melisana verlichting.“ Bij vele dagelijkse moeilijkheden bewijst Melisana ook voor u zijn onmisbaarheid. Daarom is het belangrijk steeds 'n fles in huis te hebben. Juist nu. Melisana helpt. Melisana de echte Kloostervrouw Melisse-geest, voorkomt narigheid.

Voor uw
broodnodige rust
MELISANA
1.70 — 2.90 — 4.90

extra voordelige
familieflacon 11.90

N.V. Rederij en Haringhandel

IMPORT — EXPORT

N. Parlevliet Jr.

KATWIJK AAN ZEE

Postbus 15 - Telefoon kantoor 3444
Buiten kantooruren 2092 — 2283

BELANGSTELLENDE VOOR NATJURGENEESWIJZE

Wanneer u ons uw adres schrijft, ontvangt u gratis een KWARTAAL-abonnement op het maandblad

GEZONDHEIDSNIEUWS

onder redactie van de bekende Zwitserse natuurarts en wereldreiziger
Dr. h. c. A. Vogel.

Verkrijgbaar in het Nederlands
Frans en Duits

Schrijf aan: Maandblad „Gezondheidsnieuws“, Postbus 2, 't Harde/Gld.,
tel. 05255-541

Voor al uw vervoer in binnen- en buitenland

N.V. Intern. Transportbedrijf

DE RIJKE

Telex 22424
Telefoon (01880)-2312 - 3058
SPIJKENISSE - BREEWEG 5

Medewerksters gevraagd op ons partijbureau

Op het partijbureau, Dr. Kuiperstraat 3, zijn enkele vacatures ontstaan doordat een drietal dames in de afgelopen maanden in het huwelijk traden. Door opschuiving van functies kon uit ons eigen personeel in de ontstane vacatures worden voorzien.

Dit betekent echter, dat er drie vacatures zijn ontstaan voor jonge medewerksters. Een Mulo-diploma is niet speciaal vereist; maar wel moeten zij in een goede teamgeest kunnen samenwerken op een kleine afdeling en nauwkeurig kunnen werken.

Gegadigden kunnen eventueel voor onze rekening een cursus typen en steno volgen, zodat zij geheel kunnen inspelen.

Met vakantieafspraken wordt rekening gehouden en indienst-treding per 1 augustus of 1 september is mogelijk.

Het zou prettig zijn, wanneer wij reeds nu met enkele sollicitanten in contact zouden kunnen komen.

Wij zullen hen graag eens op ons bureau ontvangen om hun een indruk te geven van de taak welke wij hen hebben toebedacht.

Schriftelijke sollicitaties worden gaarne ontvangen op ons bureau, waar ook telefonisch inlichtingen kunnen worden gevraagd (tel. 631023).

Mr. W. R. van der Sluis,
secretaris Centraal Comtié A.R.-Partij.

Reacties op Partij-Convent

Geen gasten, maar leden

Geachte redactie,

Graag wil ik even reageren op enkele zinsneden uit Nederlandse Gedachten van 21 mei j.l. Het betreft hier het artikel „Convent der generaties” dat op pagina 8 werd opgenomen en het discussieverslag van de middagbijeenkomst op pagina 7.

De schrijver van het eerstgenoemde artikel brengt naar voren dat een twintigtal jonge gasten van de Arjos (kadercursisten) duidelijk aan het licht liet komen hoe grote verschillen er bestaan tussen de jongere en de oudere generatie.

De genoemde schrijver vergist zich met deze bewering.

Alle kadercursisten hebben — behalve in onderlinge gesprekken — gezweigen op het Partij-Convent. Zij waren gasten van de Partij. Een gebaar dat wij van de partij zeer waarderen.

De jongere sprekers op het partij-convent waren praktisch allen stemhebbend of adviserend lid van het convent.

Mejuffrouw G. J. v. d. Pol en de heer H. Feddema vertegenwoordigden Amsterdam.

De heer H. A. de Boer is stemhebbend lid van het convent, aangezien hij deel uit maakt van het dagelijks bestuur van de Arjos.

De heren D. Th. Kuiper en J. v. Putten zijn adviserend lid van het convent in hun kwaliteit van hoofdbestuur lid van de Arjos.

Daarom was de heer G. H. Hoek er ook naast met zijn opmerking over „ondergrondse activiteit”.

Waarom er nu speciaal verteld moet worden dat de jongeren stellig niet de spreekbuis waren van alle jongeren in de A.R. Partij is me niet duidelijk.

Geen van de jongeren heeft dat beweerd. Ieder sprak voor zich zelf. Overigens kan ik in aansluiting op het geciteerde alleen maar hopen dat de oudere sprekers op het convent niet de spreekbuis waren van alle ouderen in de A.R. Partij.

Ik vind het echter erg ongelukkig, om ouderen en jongeren tegenover elkaar te stellen. Naar mijn smaak is het niet mogelijk te spreken over de ouderen of de jongeren die zus of zo denken.

De verschillen die naar voren kwamen lopen door de oudere én de jongere generaties heen. Ouderen en jongeren vormen samen de partij.

Het belangrijkste punt in de kritiek die naar voren werd gebracht komt mijns inziens in het artikel niet naar voren nl. dit punt dat het werken vanuit de Bijbel gevolgen heeft voor ons concrete politieke handelen. Wanneer u zo de geuite kritiek bekijkt dan wordt er een geheel andere dimensie aan gegeven.

De persoon die op pagina 7 van Nederlandse Gedachten de discussie „aanstipt” valt ook in de fout (Is het dezelfde schrijver als op pagina 8?) dat hij

denkt dat de kadercursisten op het Partij-Convent het woord hebben gevoerd.

Van deze schrijver zou ik graag willen weten welke jongeren zich op verzoek van dr. Berghuis beperkingen op moesten leggen. Ik heb dat niet kunnen constateren.

Het ware met name twee ouderen die „eindeloze” verhalen hielden. Ik vind dat de discussie op het Partij-Convent zeer eenzijdig werd aangestipt. Is hetgeen de jongeren naar voren brachten van minder belang?

Met veel genoegen heb ik op pagina 2 van Nederlandse Gedachten de tekst van de radio-causerie gelezen onder de titel „Boeiend Partij-Convent”. Hierin wordt mijns inziens een juist beeld geschetst.

Voor het overige betreurt ik de subjectieve en tendentieuze voorlichting die Nederlandse Gedachten op pagina 7 en 8 over dit Convent geboden heeft.

Temeer daar hetzelfde tevens in A.R.-Post werd gepubliceerd.

Een rectificatie van de aperte onjuistheden in het volgende nummer van A.R.-Post zou zeer op prijs worden gesteld.

Inmiddels verblijf ik met vriendelijke groet en hoogachting,

D. Corporaal
Secr. Nat. Org. ARJOS

Nabeschouwing

Geachte redactie,

De nabeschouwingen op het Partij-convent in N.G. van 28 mei geven mij aanleiding tot een nadere nabeschouwing:

1 De heer Corporaal meent, dat ik zou hebben gesproken over „ondergrondse activiteit van de jongeren”.

Daar is geen sprake van. Ik heb gewezen op het gevaar, dat de partij bedreigt, indien het, door haar leiders ontvouwd, standpunt wordt ondermijnd door ondergrondse activiteit uit de naaste omgeving.

De verslaggever van „Trouw”, die dit goed had verstaan, was zo „vriendelijk” tussen haakjes te vragen: (de NCRV?).

Het blijkt nu wel nodig „man en paard” te noemen.

De goede verstaander kon begrijpen, dat ik doelde op de beschouwing in „Trouw” van 13 mei, waarin van „de Amerikaanse politiek van militair geweld” werd gezegd, dat dit was een „zinloos” beleid, dat „ethisch niet geoorloofd is.”

Dit werd geschreven nadat „Trouw” had kunnen kennis nemen van de toespraak van Dr. Berghuis, die zij te voren „onder embargo” had ontvangen.

Het werd geschreven onder verantwoordelijkheid van een vroegere fractievoorzitter der A.R. Partij, Dr. Bruins Slot, die bovendien toeliet, dat er een aanval werd gedaan op de huidige fractievoorzitter en de hoofdredacteur van het Friesch Dagblad, die had opgemerkt, dat men in Nederland vanuit z'n bureaustoel moeilijk adviezen kan ge-

ven aan de Amerikaanse regering.

Ik acht dit verwerpelijk, temeer omdat vele lezers van „Trouw” ten aanzien van het standpunt der A.R.P., op een dwaalspoor konden worden gebracht, omdat in het verleden dit blad als regel wel het partij- en fractiestandpunt weergaf.

Naar ik meen stellen juist jongeren het op prijs te weten, waar men aan toe is, en zijn zij wars van intrigante methoden.

2 Gaarne wil ik een misverstand uit de wereld helpen.

De voorzitter van het Convent had bij de aanvang breedvoerig een 20-tal jongeren — kadercursisten — welkom geheten; als gast.

Omdat ik zelf ook als gast aanwezig was, meende ik inderdaad, dat de jongeren als gast en niet als stemhebbend lid spraken.

Vandaar mijn reactie. Indien bij de opening was gesproken over jongere afgevaardigden en gasten van de kadercursus, was mij dit niet overkomen.

3 Met de heer Corporaal vind ik het ongelukkig ouderen tegenover jongeren te stellen.

Aanvankelijk gezeten op de grens van deze lijn, kreeg ik niet de indruk, dat ieder van de jongeren sprak voor zich zelf. De reacties gaven meer de indruk van een clubverband en het vooropgezette doel zich collectief te roeren.

Op zichzelf niet zo erg, maar toch met het resultaat, dat de veelvuldig vertegenwoordigde pers later schreef over „Revolutie bij de Anti's” en „Veront-rusting van links (de jongeren)”.

4 Mijn herinnering aan het „München” van Chamberlain, dat werd ingegeven door een zelfde soort pacifisme als nu de jongeren wordt voorgepraat, noemde iemand „mis”. Niet omdat het niet waar is, maar alleen om het feit dat „de jeugd dit soort verhalen niet gelooft.”

Dat is dan jammer voor die jeugd, maar wie de rampzalige resultaten van deze Chamberlain-politiek zelf heeft kunnen volgen, heeft m.i. de plicht juist de jongeren hierop te wijzen.

Temeer waar er thans een enorme zuigkracht van de zijde van de P.S.P. en anderen wordt uitgeoefend op oud en jong op basis van dit pacifisme.

Hoe ver dit gaat? In Haarlem zag ik verkiezingsbiljetten voor de gemeenteraad met het devies „Amerikanen weg uit Vietnam”.

De jeugd heeft een eigen mening, mag die hebben, maar doet er goed aan zich ook in de jongste geschiedenis te verdiepen.

Zij kan er uit leren hoe gauw een „sanatorium van vrijheid” kan veranderen in een concentratiekamp.

5 Wij moeten af van de clubvorming en etikettering in onze A.R. Partij, die door onze politieke tegenstanders met wellust wordt uitgebuit.

Wij moeten af van het groepmatig

denken maar ons stellen op de basis van de christelijke gerechtigheid.

Nu begrippen „links” en „rechts” — de indeling uit de coalitietijd — meer en meer worden omgebogen in z.g. „progressief” en z.g. „conservatief” moeten wij deze ook intern niet meer gebruiken en daardoor misverstanden voorkomen.

Indien onze A.R.P., krachtens haar herkomst, traditie en huidige instelling, wil blijven en zijn een evangelische volkspartij, dan moeten ouderen en jongeren, werkgevers en werknemers, „zelfstandigen” en leden van verschillende kerkelijke denominaties, elkaar daarin met vertrouwen kunnen ontmoeten, in de wetenschap Eén Heer te willen dienen.

Dan zal er heus nog wel menselijk verschil van inzicht blijven, dat kan worden gedragen, indien het vertrouwen niet wordt ondermijnd door van afgeleide zaken hoofdzaken te maken, en we bereid zijn werkelijk naar elkaar te luisteren en met elkaar te rekenen.

„Nederlandse Gedachten” kan daarin als het partij-orgaan van beslissende betekenis zijn.

Hilversum. G. H. Hoek

Bezoek aan Muiden

Namens de A.R. Tweede Kamerfractie hebben de heren Roolvink, voorzitter en Van Bennekom, secretaris, j.l. dinsdagmorgen een bezoek gebracht aan Muiden, waar onlangs een explosie plaats vond in de kruisfabriek „De Krijgsman”.

Aan dit bezoek van onze kamerleden ging een onderhoud met de A.R.-raadsfractie te Muiden vooraf, dat enkele dagen geleden ten huize van onze fractievoorzitter werd gehouden.

Werkbezoek aan Zeeland

De heren TILANUS (C.H.U.) en VAN BENNEKOM (A.R.P.) hebben aan de Staatssecretarissen van Sociale Zaken en Volksgezondheid de volgende vraag gesteld:

Willen de bewindslieden na hun voorgenomen werkbezoek aan de provincie Zeeland, op 13-15 juni a.s., waarover in de pers mededelingen zijn verschenen, de Kamer inlichten of hun bevindingen hun aanleiding geven op korte termijn maatregelen te overwegen de hygiëne van water, bodem en lucht in de Zeeuwse industriegebieden veilig te stellen, zulks mede in verband met het actuele technische ongeval bij de Nederlandse Stikstofmaatschappij te Sluiskil?

Direct slagen voor uw rijbewijs

Vraagt onze gratis prospectus „Zo slaagt u in één keer”

Ned. Voorlichting voor Rijtechniek
HARDERWIJK - Postbus 60

IVOROL

DE KWALITEITS TANDPASTA

tanden rein en blank; adem fris als morgendauw

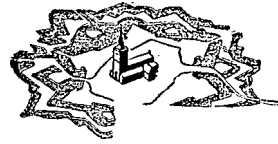
Voor Uw huwelijksreportages
FOTO BAM
 Nieuwe Binnenweg 221
 Telefoon 234853

SPREEK TIJDIG AF

J. Poldervaart

IJZER EN METAALHANDEL
 FABRIEKSAFVALLEN
 CONTAINER-SERVICEDIENST

MAASSLUIS - Heldringstraat 31

**AANNEMINGS-
 BEDRIJF**

HARM FOKKENS N.V. NAARDEN

Gereformeerde Academie voor
 Sociale Arbeid

DE NIJENBURGH

uitg. van de Stichting Gereformeerde Opleidingen.
 De Academie leidt op voor functies in het maatschappelijk werk (kerkelijk maatschappelijk werk, kinderbescherming, bedrijfsmaatschappelijk werk, enz.); in het culturele werk (vormingswerk, jeugdwerk, jeugdzorgwerk, evangelisatie); in het personeelswerk (assistent-personeelszaken).

Dagopleiding en Urgentieopleiding.

Beide opleidingen duren vier jaar; de eerste begint in september, de tweede in februari.
 Voor beide opleidingen is een diploma Middelbare school vereist. Bij het ontbreken daarvan is een toelatingsexamen mogelijk.

Voor de dagopleiding is de minimum toelatingsleeftijd 18, voor de urgentieopleiding 25 jaar.

Voor beide opleidingen is een psychologisch onderzoek vereist. Voor de dagopleiding is een studietoelage van de rijksoverheid mogelijk: aanvragen bij het Ministerie van O. en W. vóór 1 februari. Tijdige aanmelding nodig bij de directeur.

Ds. R. C. Harder, directeur.

Baarn, Regentesselaan 5
 Telefoon (02954) 25 48.

**Wij hebben andere mensen
 nodig terwille van onszelf!**

Dat geldt natuurlijk ook voor de christen-ambtenaren!
 Heeft u zich al bij die andere collega's aangesloten in de

**NEDERLANDSE CHRISTELIJKE BOND
 VAN OVERHEIDSPERONEEL?**

Zo niet, doe het dan nog vandaag
 Inlichtingen: Hoofdkantoor NCBO, postbox 1804,
 Den Haag.

ZAKKEN

Voor alle verpakkingsdoeleinden
T. SPAAN
 v. Berckenrodestraat 15, Rotterdam-W
 Tel. 010-6 91 95 Telegr.: TESP.A
N.V. G. HAAK
 v. Berckenrodestraat 15, Rotterdam-W
 Tel. 010-6 91 95 Telegr.: HABAG
 Postbus 6043.
 Import - Export

Schudden? Goed
 Goed schudden? Beter
 Ideaal schudden? .. Eureka

N.V. „Eureka” Landbouwmachinefabriek

DRACHTEN
 voorheen Fa. J. v. d. WOUDE

Grondboringen Bodemonderzoek
 Nortonputten voor drinkwatervoorziening
 Pompinstallaties Beregeningsinstallaties
 Meer dan 40 jaar ervaring

FIRMA JAN DE NOOIJ - BENNEKOM
 Telefoon 08379 - 2227

DE DISCUSSIE

De heer **D. Th. Kuiper** te Amsterdam wijst op de twee artikelen van dr. Bruins Slot, hoofdredacteur van Trouw, over het overlijden van de heer Sjahrir en Soumokil. Uit beide artikelen bleek de tragiek, ontstaan door het feit, dat men mede vanuit Nederland foute middelen voor op zichzelf goede doeleinden had gekozen. Wij moeten goed zien, dat er steeds de mogelijkheid is, dat foute middelen voor op zichzelf goede doelen worden gebruikt. Hierop lettende wil spr. attenderen op twee punten; ten eerste de zaak van oorlog en vrede en ten tweede de zaak van Zuid-Viëtnam, die daarmee verband houdt. Als middel voor het doel: vrede in Europa met handhaving van de democratie, is tot voor kort met zeer veel nut de NAVO gebruikt. Dit middel moet gehandhaafd blijven. Het pacifisme stelt als middel voor hetzelfde goede doel: eenzijdige ontwapening.

Dat is een fout middel, maar spr. zou er de aandacht op willen vestigen, dat alléén vanuit de NAVO redeneren ook een fout middel is. Spr. zou er voor willen pleiten om enerzijds een verdediging te handhaven en anderzijds door positieve vervlechtingen ten aanzien van het communisme, met name in Oost-Europa te voorkomen dat er allerlei misverstanden ontstaan. Spr. meent, dat onze partij alleen bij de NAVO blijft staan, en pogingen tot actieve ontspannings-politiek alleen aan het zogenaamde pacifisme overlaat. Dat moeten wij niet doen. Ten aanzien van de met het eerste punt samenhangende zaak Zuid-Viëtnam, gelooft spr. ook — hij kan dat de heren Roolvink en Berghuis wel toestemmen — dat ons doel gelijk is aan dat van Amerika, namelijk het handhaven van een zeker evenwicht in Azië. Alleen is er een duidelijk verschil van mening over de effectiviteit van de gebruikte middelen. En de twijfel aan die effectiviteit blijkt toch ook wel uit het feit, dat ook de heer Roolvink het woord „impasse” gebruikt. Spr. gelooft niet, dat een pleiten van de A.R. partij voor een gebruik van andere middelen door onze bondgenoot — juist in het kader van die bondgenootschappelijke relatie — een anti-amerikaanse wind zou betekenen. Integendeel, want dan zouden wij meer pro-amerikaans zijn dan veel Amerikanen, die ook hun vliegtekens zetten.

Spr. zou er op willen wijzen, dat, wanneer wij als partij, in een land dat altijd belangstelling heeft getoond voor internationale rechtsorde, blijven staan bij oude doeleinden en oude middelen, die mogelijk niet meer effectief zijn, wij dan inderdaad een kans op een evangelische inbreng gaan missen.

Hoewel zowel de heer Berghuis vanmorgen als de heer Roolvink, vanmiddag in hun beider overwegingen, sprekers overweging er bij betrokken hebben, zijn zij niet tot de conclusie gekomen, dat een aantal mensen meer direct getrokken had willen zien. Namens wie spreekt spr.? Spr. spreekt natuurlijk namens zeer velen; dat is de gewoonte, als men iets opmerkt op een vergadering als deze. Spr. wil stellen, dat hij waarschijnlijk ongeveer spreekt namens de mensen, die ook aan de heer Roolvink geschreven hebben in de brief, welke deze citeerde, namelijk de mensen die deze keer met meer genoegen op de A.R. Partij hebben gestemd en er met meer genoegen voor gewerkt hebben dan vroeger. Spr. zou er voor willen pleiten, dat de mogelijkheden daartoe zo volledig mogelijk bij het stellingnemen worden open gelaten. Want spr. moet wel een informatie verschaffen, n.l. dat het zijn indruk is, ondanks die genuanceerdheid en misschien wel dankzij die genuanceerdheid, dat een aantal jongeren, in deze zaal aanwezig, teleurgesteld was door de rede van de heer Berghuis vanmorgen en mogelijk ook door bepaalde uitspraken van de heer Roolvink vanmiddag.

De heer **H. A. de Boer** te IJmuiden wijst er op, dat de heer Roolvink naar voren heeft gebracht, dat van de Tweede Kamerleden verwacht mag worden, dat zij volledig staan achter het Program van Actie. Nu is er met betrekking tot Viëtnam in dat Program van Actie geen enkele opmerking opgenomen, omdat natuurlijk daarin van te voren niet kon worden voorzien.

Dit betekent, naar sprekers oordeel, dat de partij in een dergelijke omstandigheid opnieuw tot een standpuntbepaling zal moeten komen. In dat

kader, kan zij niet zeggen, dat zij zich onbevoegd acht tot het doen van concrete stappen en dat wij maar een bescheiden invloed hebben. Spr. meent, dat dat in strijd zou zijn met hetgeen wij anders zo snel naar voren brengen, n.l. dat wij een visie hebben op de wereld, welke wij naar voren moeten brengen, en dat er, vanuit de verantwoordelijkheid welke wij hebben voor de ander, ook op internationaal of mondiaal vlak, van ons een visie ook op deze zaak mag worden verwacht.

De heer Roolvink heeft ook naar voren gebracht, dat, wanneer de conclusies uit het rapport in A.R. Staatskonde zouden worden aanvaard, duizenden daaraan ten prooi zouden vallen. Dat betekent op het moment dus een „neen” t.a.v. die conclusies. Spr. zou er op willen wijzen, dat, toen het ging om de zaak van de Papoea's, men gezegd heeft: wij hebben voor deze mensen geen alternatief; dit is de enig haalbare oplossing. Het zou zo kunnen zijn, dat achteraf weer gezegd zal moeten worden, dat dit ook hier de enige oplossing is.

Spr. zou ook nog willen opmerken, dat hij het met die opmerking van de heer Roolvink met betrekking tot dr. Bruins Slot beslist niet eens is. Waarom is de heer Bruins Slot hier niet? Weet de heer Roolvink dat? En in de tweede plaats: als de heer Roolvink dit dan zo belangrijk vindt, waarom heeft hij dan zelf niet een initiatief tot een gesprek genomen?

Spr. wil ook nog opmerken, dat er gezegd is, dat de zaak-Viëtnam te ondoorzichtig is en te ver weg is. Aan de andere kant spreekt op 18 mei j.l. de fractie bij monde van de heer Geelkerken uit, dat het Amerikaanse beleid een loffelijk streven is dat gesteund dient te worden. Nochtans is er ook verscheidene malen gezegd, dat wij in een impasse verkeren en dat op het moment duizenden verbloeden. Spr. zou alleen maar willen vragen, dat wij deze zaak toch ernstig van alle kanten bekijken.

De voorzitter heeft vanmorgen gezegd, bij de herdenking van Sjahrir en Soumokil, dat wij eigenlijk tot de conclusie gekomen zijn, dat wij niet tijdig de verandering in Zuid-Oost Azië hebben doorzien. Spr. zou er voor willen waarschuwen, dat wij niet over een paar jaar, ook met betrekking tot deze zaak, hetzelfde moeten zeggen. Spr. meent van de A.R. Partij — zeker wanneer de voorzitter van de A.R. Tweede Kamerfractie zegt, dat hij dagelijks met dit probleem worstelt — dan ook een initiatief te mogen verwachten.

Ds. D. Biesma jr. wil zeggen, dat hij het zonder enige uitzondering met alle opmerkingen van de heer Roolvink van harte eens is. Maar spr. wil graag informatie over iets, waar de heer Roolvink het niet over heeft gehad. Waarom heeft de Tweede Kamerfractie niet, evenals de Eerste Kamerfractie dat heeft gedaan bij monde van de heer Algra, een kritisch geluid laten horen ten opzichte van het subsidiebeleid van de Regering in verband met publicaties en kunstuitingen? Spr. is het volkomen eens met de heer H. Algra en spr. vindt, dat deze nog op een zeer soepele wijze heeft gesproken. Vanmorgen heeft mej. Van der Pol gezegd, dat wij toch begrip moeten tonen voor de nood van deze moderne schrijvers.

Als spr. nu zijn eigen mening moet stellen, betekent dit niet, dat wij geen begrip kunnen opbrengen voor de nood, waarin deze mensen zouden verkeren. Spr. heeft zelf acht jaar als predikant in Amsterdam gewerkt en is op vele wijzen met soortgelijke nood in aanraking gekomen. Maar spr. kan géén begrip opbrengen voor het feit, dat men deze nood gaat publiceren om er koopmanschap mee te bedrijven. Dat is dan overigens nog weer de kwestie van de vrijheid, waar de heer Roolvink het over had, waarbij dus niet direct een ingrijpen mogelijk is. Maar spr. kan het nog minder begrijpen en waarden, dat de overheid deze publicaties gaat subsidiëren en daardoor deze dingen gaat stimuleren. Want, en dan komt spr. weer op een uitdrukking van de heer Roolvink terug, wanneer het gaat over gezag en vrijheid, welke stelling zeker in het geding is, dan gelooft spr. dat die eis van gerechtigheidsbeoefening niet alleen gesteld moet worden aan de kant van het gezag dus aan de kant van de overheid, maar ook gesteld moet worden aan de kant van de vrijheid en dus aan de kant van de individuele burger. Wanneer wij pretende-

ren als A.R. Partij te zijn, het in flagrante schuldige, wanneer wij naast te torpederen moreel en geestelijk door de publicatie van te bevorderen, zeer zeker niet als ook de plicht is van Volkspartij, om bezwaar te uiten.

Mr. **M. R. Kraan** o.m., dat als hij gestoelte durft te schuiven, steund weet door prof. Scholten, dat „Tijd voor vrede” dat het Partij Congres vent tot luistering met alle kwade over de onlangs overschreef in zijn pacisme; het hoofd van de cistische staatsleer van de uitvoerende moderamen ook duchtig blijven.

De voornaamste geringsbeleid, waaraan revolutionairen, tellend is, betreft beleid en de financiële situatie. Het buiteland zich voornamelijk tegenover Zuid-Afrika, Gaulle en Vietnam.

Wat Zuid-Afrika is langstelling van bi gaande gemaakt van Luns. De Eerste Kamer gani standig was, al ten heid. Spr. wil zich in Zuid-Afrika deel over die maar een aantal onze partij zijn blijkende uit naamde tweede stuursleden van dr. Bruins Slot, v College van Advise tevens voorzitter missie voor buitland heden van onze van die commissie het jaarverslag van zien de namen van Vietnam-rapport be bliceerd, neemt de grote deel van ook supporters de fonds zijn. In de dit fonds worden genoemd. Ook de Tweede Kamer d missie, mej. Rutger club. Hierdoor als men dat zeggen, een image lutionaire volk naar spr. geloof werkelijkheid Eenzelfde andere beelden staatscommissie-Vorm van de onder voorzitter, prof. der A.R.-lid, prof. Veel van wat die betreft dezelfde, Verengde Effectie heeft gevraagd, enz. Maar bij hem stemden de tweed P.v.d.A.-leden met 9 tegen 8 Er is geklaagd, ridisch was. Onze leden, die beide dernemers zijn. nemers, als mr. die niet uit een leren wat een eens namens onze missie gezeten, geheel anders een nieuwe over het staking van prof. De Ga Borst in zit.

Het zou niet ren, dat dit lood zo wordt de image langer hoe meer door de progressie

Wij zijn er de zonder al te gekomen. Wij had verkiezingen het was hoog terug te winnen, niet bij. Er zijn ste keer geweld schuivingen niet oppassen

nederlandsse gedachten

weekblad van de anti-revolutionaire partij voor het eerst verschenen in 1829 onder redactie van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer

Kleurenblind?

VELE mensen, die speciaal met de politiek te maken hebben, bekijken zich lelijk.

Zij menen, dat politiek hoe langer hoe meer wordt gereduceerd tot financiën, economie en sociale voorzieningen. Men zou het ook anders kunnen zeggen: tot beveling en billijke verdeling van de stoffelijke welvaart. De rest is bijzaak. En mee daarom is de politiek meer dan ooit een zaak van de economie en zit de economische wetenschap als scheidsrechter op de hoge stoel, als het politieke spel wordt gespeeld.

Er zijn ook spelen op enkele nevenvelden aan de gang, maar zij trekken nauwelijks publiek en worden in de pers niet "verslagen". Alleen de uitslagen worden vermeld.

DEZE opvatting van de huidige situatie in de politiek is niet alleen eenzijdig, zij is ook gevaarlijk.

Het gevaarlijke is, dat zich grote verschuivingen op geestelijk gebied voordoen, dat er geruisloos principiële beslissingen worden genomen van verstrekkende betekenis, en dat deze gang van zaken nauwelijks wordt opgemerkt en de vrij zeldzame waarschuwingen geen weerklank vinden, want alles is toch maar betrekkelijk en vroeger waren wij ook eenzijdig.

Op het gebied van de economische politiek worden de puntjes op de i gezet en daar waar de geestelijke waarden van ons volksbestaan rechtstreeks aan de orde zijn, wil men liever helemaal geen puntjes op de i. Want dat past niet bij de zo stichtelijk of niet stichtelijk begeerde "genuanceerde benadering" van het vraagstuk.

WIJ hebben een ministerie voor cultuur, recreatie en maatschappelijk werk. Zo'n ministerie is op zich zelf al een aanwijzing, dat de staat zich intensief gaat bezig houden met de cultuur, dat is met het nationale geestelijk leven.

• *Vervolg op pag. 8*

NEDERLANDSE GEDACHTEN

onder redactie van H. Algra (voorzitter), G. A. Kieft, J. W. Ooms, mr. W. R. van der Sluis, mev. C. M. Tonkens-Kaajan, G. J. H. Griffioen (secretaris).

ADRES VAN REDACTIE

EN ADMINISTRATIE:
Dr. Kuypersstraat 3, 's-Gravenhage, tel. (070) 63 10 23 en 11 21 38, giro 8 96 73.

ADRES VOOR ADVERTENTIES:

Botenmakersstraat 45, Zaandam, telefoon (0 2980) 6 32 24.

A.s. woensdag hoopt Z.K.H. Prins Bernhard zijn vijfenvijftigste verjaardag te vieren. Wij wensen hem hiermede van harte geluk en hopen, dat het een mooie dag voor het koninklijk gezin mag worden.

(Foto Max Koot)

Deze week

- Geruisloze verschuivingen (pag. 1 en 3)
- De Tweede Kamer over zaai- en pootgoed (pag. 3)
- T.V.-gesprek tussen de heren Roolvink en Van der Sluis (pag. 4 en 5)
- Een studiedag van Nederlandse Christen-Democraten (pag. 4 en 5)

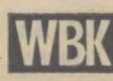
Luister . . .

Op maandag 27 juni a.s. naar onze radio-uitzending. Mr. W. R. van der Sluis, secr. A.R. Partij spreekt dan over: „Na de vakantie”. De uitzending vindt plaats van 18.20—18.30 uur via Hilversum II (N.C.R.V.).

Kies vandaag zekerheid voor morgen.
Bij ziekte, ongeval en invaliditeit

INKOMSTENGARANTIE A.O.V.

Uniekepolis met waarde vastekoopkracht
(en de belasting betaalt 30-60 % mee)

Amersfoort,
Bergstraat 6-8,
tel. 03490-17043*

Convent Statuten Vietnam

A C H T E R P A G I N A

HET bewaren en versterken van de christelijke verbondenheid is temidden van de verwarring, welke er in de partijpolitiek in ons land op dit ogenblik is, een vast punt van beleid, dat wij niet zullen mogen loslaten.

Wij zullen daarbij geduld moeten betrachten, maar tevens hebben te weten dat wij daarmee een opstelling kiezen, die zowel nationaal als internationaal van grote betekenis kan zijn, omdat zij op een deugdelijk fundament berust, een fundament, dat voor de gehele wereld en voor de gehele mensheid in de onstuimige ontwikkelingen van onze tijd blijvend houvast geeft. De Bijbel zegt het en de feiten wijzen het meer dan ooit uit."

Aldus het slot van de openingsrede van de voorzitter van het Centraal Comité van de A.R. Partij, dr. W. P. Berghuis, op het Partij Convent van 14 mei j.l. „Blijvend houvast" is de titel geworden van de brochure, waarin deze rede in druk is verschenen, samen met de rede van de voorzitter van de A.R. Tweede Kamerfractie, de heer B. Roolvink, op datzelfde Convent gehouden.

Blijvend houvast

Men kan dus nog eens rustig van beide redevoeringen in hun geheel kennis nemen, ook al heeft men het verslag in „Nederlandse Gedachten" van 21 mei j.l. gelezen. Met deze brochure en het in het nummer van vorige week opgenomen brede verslag van de middagdiscussies op het Partij Convent heeft men een volledig inzicht in hetgeen verhandeld is.

Het is alleszins de moeite waard zich deze brochure aan te schaffen. De prijs is slechts f 1,—.

De leden van het Partij Convent hebben de brochure een week geleden ontvangen, evenals de lectrurabonnees en de secretarissen van de kiesverenigingen en centrales. Willen de secretarissen de brochure ook laten circuleren in de kring van bestuursleden en leden? De leden kunnen zich uiteraard tot de secretaris wenden met het verzoek de brochure te lenen. Door bestelling op gironummer 89673 t.n.v. de A.R. Partij-Stichting, dr. Kuiperstraat 3 te 's-Gravenhage, krijgt u het geschrift overigens in eigen bezit.

Statuten

DE secretarissen ontvingen tegelijkertijd de in gedrukte vorm verschenen herziene „Staten van de Anti-Revolutionaire Partij". In dit boekje treft men tevens aan de Statuten van de A.R. Partij-Stichting.

Ook zijn als bijlagen opgenomen het reglement voor de voorbereiding van de kandidaatstelling voor de verkiezing der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en het reglement voor de vaststelling van het Program van Actie ter gelegenheid van de Tweede Kamerverkiezingen.

Deze beide bijlagen zijn (naast de Statuten) natuurlijk ook voor de besturen op korte termijn van belang, in verband met de volgend jaar reeds — op woensdag 24 mei 1967 — te houden Tweede Kamerverkiezingen.

Geïnteresseerden kunnen het boekje met de Statuten en bijlagen uiteraard per giro bestellen. De prijs is slechts f 0,75.

Vietnam

ZOALS men weet is op het laatste Partij Convent ook nogal nadrukkelijk gesproken over de kwestie-Vietnam. Dit gebeurde mede naar aanleiding van de nota, aangeboden door de Buitenlandse Commissie van het College van Advies der A.R. Partij, over Vietnam.

Deze nota, aanvankelijk gepubliceerd in het maandblad „A.R. Staatskunde", heeft allerwege grote aandacht en belangstelling getrokken. Thans is de nota in een aparte brochure in druk verschenen. Vorige week heeft toezending ervan plaats gevonden aan de leden van het Partij Convent, de lectrurabonnees en de secretarissen van de kiesverenigingen en centrales. Ieder die dit wenst kan de nota thans per giro bestellen tegen de prijs van f 1,—.

In het ten geleide wordt gezegd:

„Ten behoeve van de Buitenlandse Commissie van het College van Advies heeft een sub-commissie een nota ontworpen over het vraagstuk Vietnam. De Buitenlandse Commissie, van oordeel dat dit stuk als een nuttige bijdrage beschouwd kan worden voor de

meningsvorming, besloot tot openbaarmaking. Op de vergadering, waarin dit besluit is genomen, waren de volgende leden van de Buitenlandse Commissie aanwezig: dr. J. A. H. J. S. Bruins Slot (voorzitter), mr. A. Bos, dr. N. G. Geelkerken (waarnemer Tweede Kamerfractie), mr. W. C. D. Hoogendijk (secretaris), Sj. Jonker, prof. dr. P. H. Kooijmans, prof. dr. G. Kuypers, mr. A. Pot, mej. mr. J. C. Rutgers (waarnemer Tweede Kamerfractie), J. D. Thijs sin. drs. en prof. dr. J. Verkuyl."

Grote waarde

HET gaat dus om een discussienota, een stuk ter bevordering van de meningsvorming. De commissie is er ook zelf bepaald niet vanuit gegaan, dat zij met haar bijdrage de steen der wijzen heeft gevonden.

Maar de commissie heeft de kwestie-Vietnam diepgaand bestudeerd. De nota bevat na een „Inleiding", hoofdstukken onder de titels „Historische wortels van het conflict (oudere geschiedenis)", „Frankrijk", „Noord-Vietnam", „Zuid-Vietnam", „Verenigde Staten", „China", „Rusland", „De jonge staten in Azië en Afrika", „Hanoi-Peking-Moskou", „Impasse", om te eindigen met „Beschouwingen over een oplossing".

Het zou dan ook niet helemaal juist zijn te stellen, dat de nota tot conclusies komt, welke dwingend tot één bepaalde oplossing moeten leiden. De enige conclusie van de nota is eigenlijk slechts, dat er een impasse is. Dat is ook de grote waarde van de nota. En verder gaat het om een beschouwing over „een" mogelijke oplossing. Het rapport komt dan ook alleen tot suggesties. De moeilijkheden overziende zeggen de samenstellers van de nota:

„Dit alles moet er ons toe brengen om met grote voorzichtigheid over het te voeren beleid te spreken. Wij kunnen slechts pogen tot suggesties te komen van een min of meer algemeen karakter, waarbinnen de betrokken regeringen naar uitwegen zouden kunnen zoeken."

Maar de grote waarde van die suggesties is niettemin, dat zij — berustend ook op een grondige analyse, welke op zichzelf al de moeite waard is — denkbeelden naar voren brengen, die de meningsvorming in beweging houden en voorkomen dat men zich blind staart op één enkele schijnbaar voor de hand liggende oplossing, beschouwd als enige mogelijkheid.

Vragenlijst

TENSLOTTE willen wij nog gaarne even de aandacht vragen van de secretarissen in het bijzonder. Zij ontvingen voor de raadsverkiezingen reeds een vragenlijst met het verzoek deze na 1 juni j.l. aan het partijbureau ingevuld terug te zenden. Tientallen formulieren ontvingen wij reeds terug.

Willen de secretarissen, die de vragenlijst nog niet invulden en terugzonden dit nu op korte termijn doen? Het partijbureau wacht er op, om te kunnen beginnen met de verwerking der antwoorden. Het moet plaatselijk een slechts geringe moeite zijn deze zaak even af te werken. Mag op de medewerking van iedere secretaris gerekend worden? Voor secretarissen, bij wie het formulier in het ongereede is geraakt, kan het partijbureau op aanvraag een nieuw exemplaar ter beschikking stellen.

Hartelijk dank bij voorbaat voor een goede en vlotte afwerking van deze zaak. Widek

De Vereniging tot opvoeding en verpleging van geesteszwakke kinderen zoekt voor elk van haar 7 inrichtingen:

- 1 's Heeren Loo-Lozenoord te Ermelo
- 2 Groot Emaus te Ermelo
- 3 Dr. Mr. Willem van den Bergh Stichting te Noordwijk-Binnen
- 4 Van Arkel Instituut te Soestdijk
- 5 Groot Schuylenburg te Apeldoorn
- 6 De Gemzensprong te Rotterdam
- 7 Saxenheem te Almelo

flinke, ondernemende meisjes en jongens, vrouwen en mannen.

Voelt u zich geroepen u werkelijk nuttig te maken, zo, dat u daarbij tevens uw christelijke levensovertuiging in praktijk kunt brengen? Dan zal uw medewerking in een van onze inrichtingen u rijkelijk voldoening geven.

Niet alleen verpleegsters of verplegers maar ook energieke meisjes en jongens kunnen ontzettend veel voor onze kinderen doen en betekenen (en meteen al beginnen met de interessante opleiding voor het diploma Kinderbescherming A).

Het spreekt vanzelf dat uw goede werk ook goed beloond wordt. Waarom zoudt u niet nu meteen een brief schrijven met enige gegevens aan die inrichting waarin u wilt werken, en eventueel vermelden wanneer het u het beste schikt eens te komen praten.